Vols. I & II

OFFICE OF THE DIRECTOR GENERAL OF ARCHÆOLOGY
Library Regr No
INDIA.

NOTICES

OF

SANSKRIT MSS.

BY

RÁJENDRALÁLA MITRA,

Honorary Member of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland, and of the Physical Class of the Imperial Academy of Sciences, Vienna; Corresponding Member of the German and of the American Oriental Societies, of the Royal Academy of Science, Hungary, and of the Anthropological Society of London; Fellow of the Royal Society of Northern Antiquaries, Copenhagen, &c., &c.

PUBLISHED

UNDER ORDERS OF THE GOVERNMENT OF

BENGAL.

VOLUME I.

CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

1871.

PREFACE.

In May, 1868, Paṇḍit Rádhákṛishṇa, of Lahore, suggested to His cellency the Viceroy, the "compilation, by Government, of a cata- ue of all the Sanskrit manuscripts preserved in the Libraries of ia and Europe, and stating that anything done towards the en- ragement of Sanskrit learning would be gratefully appreciated by lars." The suggestion was most favourably received, but owing e want of the necessary materials, the work could not then be un- aken; with a view, however, to further the object, and to dis- r and utilize the large collections of Sanskrit MSS. lying unnoticed uncared for in native libraries it was, among other things, resolved—

1st. "To print uniformly all procurable unprinted lists of Sanskrit uscripts in Indian Libraries, and to send them to the various learn- ocieties of Europe and to individual scholars in Europe and India, an intimation that the Government will carefully attend to their gestions as to which of the manuscripts therein mentioned should be nined, purchased or transcribed."

2nd. "To institute searches for manuscripts, and to this end prepare of desirable codices; to distribute these lists among scholars and other ons willing to assist in the search, with a request that they report discoveries to such officer as may from time to time be appointed e Government of India; and to depute competent scholars on tours gh the several presidencies and provinces to examine the manus- s reported upon, to seek new manuscripts, to purchase manuscripts irable at reasonable rates, and to have copies made of such manus- s as are unique or otherwise desirable, but which the possessors se to part with."

In Bengal the task of collecting the lists was made over to the l Asiatic Society, and by it intrusted to the writer of this note.

The following pages are the first-fruits of the undertaking on this of India. In submitting them to the public, the Compiler is ious that their scope and purpose as laid down in the Government olutions quoted above, should be distinctly understood; that nothing

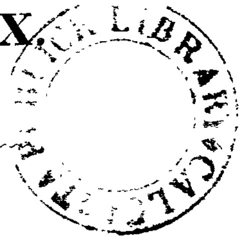
more should be expected from them than just what they profess to records of names, dates, extent and subjects of little-known manusc with just so much of explanation as might awaken, without presum to gratify, curiosity, and assist competent scholars in the examination analysis of such works as are likely to prove interesting, with a vi ultimately to the compilation of a catalogue *raisonné* of Sanskrit liter ture. The catalogue of the Asiatic Society's Library has been adopte as a guide, and only such codices have been noticed as are not to found in it. Those described as belonging to the Asiatic Society we when first examined, in the possession of a Paṇḍit at Benares, fro whom they have since been purchased.

The works have been named as they have turned up, without an attempt at classification. It is intended, however, to supply a classifie index on the completion of a Volume.

The Sanskrit portion of these Notices has been revised by Pan Harachandra Vidyábhushaṇa.

Mániktalah, 20*th April*, 1871.

INDEX.

NOTICES OF SANSKRIT MSS.

I.

Chhanda-Sútra.

A treatise on Sanskrit Metres, attributed to Piṅgala. It is generally supposed to be one of the *aṅgas* or subsidiary branches of Vedic learning, but the number of Vedic metres given in it is limited to a few of the leading ones only. It is divided into eight chapters, and has a running commentary (Mritasanjívaní) by Haláyudha, the prime minister of Lakshmaṇa Sena of Bengal, who lived in the 12th century. Colebrooke has given an abstract of it in his essay on Sanskrit Prosody. Asiatic Researches, X. p. 390, Max Müller's *Sanskrit Literature*, p. 147. *Indische Studien*, VIII. p. 1.

१ । छन्दःसूत्रं, मृतसञ्जीवनीनामवृत्तिसहितम् ।

न्यकारः पिङ्गलः । वृत्तिकारः हलायुधः ।

वरणं । परिशुद्धं सम्पूर्णञ्च । पत्रसङ्ख्याः ५२ । प्रतिपृष्ठस्य पङ्क्तिसङ्ख्याः ७—८ । श्लोकसङ्ख्याः १२७५ । अक्षरं नागरं । तदाधारो देशीयकागजः । लेखनकालः संवत् १८३२ ।

प्तिस्थानं । काशीवासी श्रीवामनाचार्य्यः ।

लस्य प्रारम्भवाक्यं । धी श्री स्त्री म् ।

काः प्रारम्भवाक्यं । श्रीमत्पिङ्गलनागोक्तच्छन्दः शास्त्रमहोदधेः ।
वृत्तानि मौक्तिकानीव कानिचित् विचिनोम्यहं ॥

लस्य समाप्तिवाक्यं । एवं प्रत्ययविभागः ।

वृत्तेः परिसमाप्तिवाक्यं। पिङ्गलाचार्य्यरचिते छन्दःशास्त्रे हलायुधः।
मृतसञ्जीवनीं नाम वृत्तिं निर्म्मितवानिमां ॥
इति पिङ्गलच्छन्दोवृत्तौ अष्टमोऽध्यायः।
विषयः। छन्दसां विवरणं।

II.

Vrihdáranyaka Bháshya.

A commentary by S'úres'vara on the Upanishad of that nar . The work is scarce. The MS. is incomplete, but correct. The atic Society's edition of the Upanishad contains the commentary of S ara with the gloss of Ánanda Giri.

२। वृहदारण्यकभाष्यं।

ग्रन्थकारः शूरेश्वरः।
विवरणं। दुष्प्राप्यं परिशुद्धं असम्पूर्णञ्च। प०* १२८। पङ्क्ति०† १२। श्लो०‡ ४२२५। अ०§ नागरं। आ०|| देशीयकागजः। का०¶ शकाब्दाः १२१६। स्था०** काशीवासीश्रीवामनाचार्य्यः।
प्रा० वाक्यं। सा विद्या विभवप्रसूनविपुलाद्वैतप्रपञ्चाहिता-
स्वष्टवातितिरोहितात्ममतया यं भागशो मन्यते।
निर्भागं सकलाभिधानमननव्यापारदूरस्थितं
वन्दे वन्दितविश्वमव्ययमजं भक्त्या तमेकं विभुं॥
समाप्तिवा०। न वेदार्थो न चापोहक् तर्केणाप्युपपद्यते।
भिन्नाभिन्नत्वणं दद्यात् यथोक्तं न्यायवर्त्मना॥
इति वार्त्तिकक्रमेण तृतीयोऽध्यायः। इति तृयीयस्य षष्ठं ब्राह्मणं समाप्तं॥
विषयः। वृहदारण्यकोपनिषदर्थविवरणं।

---

* प० पत्रसङ्ख्याः।
† पङ्क्ति० प्रतिपृष्ठस्य पङ्क्तिसङ्ख्याः।
‡ श्लो० श्लोकसङ्ख्याः।
§ अ० अक्षरं।
|| आ० आधारः।
¶ का० लेखनकालः।
** स्था० प्राप्तिस्थानं।

III.

Tribháshyaratna.

... is a Prátisákhya or phonology of the Black Yajur Veda, in twen-... ...hapters, containing rules regarding the accents, pronunciation, ... of the different branches of that Veda; compiled by an anonymous ... who says he has collected in it the substance of the sikshás ...a Máhisheya, and Vararuchi. The MS is remarkably correct ...utifully written. A second MS. in the collection is imperfect.* ...m's Mackenzie MSS. I. p. 7. Max Müller's Sanskrit Literature,

३ । त्रिभाष्यरत्नम् ।

... —?

... प्राचीनं परिशुद्धं सुचारुलिखितञ्च । प॰ १५२ । पङ्क्ति॰ ६—७ । श्लो॰ २१४० । अ॰ नागरं । आ॰ देशीयकागजः । का॰ संवत् १६४२ । स्था॰ काशीवासीश्रीयुत-वाबुशीतलप्रसादः ।

...वा॰ । भक्तियुक्तः प्रणम्याहं गणेशचरणद्वयं ।
गुरूनपि गिरं देवीमिदं वक्ष्यामि लक्षणं ॥

...॰ । सू॰ परे पूर्णमिति । टी॰ गच्छेदाचार्य्यसंसदं । वीप्सा शास्त्रपरिसमाप्तिं द्योतयति ।

इति श्रीत्रिभाष्यरत्ने प्रातिशाख्यविवरणे चतुर्व्विंशोऽध्यायः ।

... आत्रेयमाहिषेयवररुचिमतानुसारिकृष्णयजुर्वेदीयप्रातिशाख्यविवरणं ।

IV.

Gṛihya Smṛiti.

S'ankha's exposition of the domestic rites and sacrifices of the ...ig Veda, with an anonymous commentary. The work is divided into ...x chapters of which the MS. under notice embraces only four.

---

* Since writing the above, I have seen the first ten chapters of the ...ork, along with an English translation, published in the Journal of the ...erican Oriental Society, IX. p. 1.

४ । गृह्यस्मृतिः सविवरणा ।

ग्रन्थकारः शङ्खः । विवरणकारः——?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धं चारुलिखितञ्च । प० ७२ । पङ्क्ति० ११—१२ । श्लो० २००० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १९१० । स्था० काशीवासीश्रीयुत-बाबुशीतलप्रसादः ।

मू०प्रा०वाक्यं । अथातः पाकयज्ञान् व्याख्यास्यामः ।

टी०प्रा०वाक्यं । नमस्यामि गुरून् सर्व्वान् प्रज्ञानुग्रहलिप्सया ।
अल्पज्ञोऽपि प्रसादेन येषां साध्वेव जल्पति ॥

समाप्तिवा० । यथा होलाकाः कर्त्तव्याः । आङ्गीमघूकादयः कर्त्तव्या इति । द्विरभ्यासोऽध्याय-परिसमाप्तौ स्वस्त्ययनाय । इति शाङ्खायनीये गृह्यस्मृतिशास्त्रविवरणे चतुर्थोऽध्यायः समाप्तः ।

विषयः । स्मार्त्तकर्म्मविवरणं । ग्रन्थस्तु षड़ध्यायात्मकः, अत्र तु चत्वारोऽध्याया वर्त्तन्ते ॥

V.

Dánachandriká.

On alms and gifts and the time and mode of consecrating them. By Divákara Bhatta.

५ । दानचन्द्रिका ।

ग्रन्थकारः दिवाकरभट्टः ।

विवरणं । प्रायः परिशोधितं समीचीनञ्च । प० ११६ । पङ्क्ति० ९ । श्लो० २३०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक्-सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । प्रणम्य मातरं गङ्गां भैरवं वनशङ्करीं ।
महादेवाख्यपितरं श्रौतस्मार्त्तविशारदम् ॥

समाप्तिवा० । प्रतिदिवसमावर्त्त्याः । अभ्यासे तु त्रिंशद्रात्रं व्रतस्थः प्राणायामैस्त्वन्तेऽघमर्षणं जपेत् । महापापैः शुध्येत । मत्या चेत् प्राणायामात् प्राग् वै निष्क्रम्य स्नायादिति ।

विषयः। सुवर्णदानतुलादानादिविविधदाननिरूपणं। इदं खण्डितमिव प्रतिभाति, यत इति श्रीत्यादिवाक्यात्परमपि ग्रन्थविषयो लिखितः। तदनन्तरं समाप्तिसूचक वाक्यं नास्ति।

VI.

Jívanmukta Upanishad.

Vedantic doctrine of salvation or final absorption by Danta, an Asúra. This is called an Upanishad, because it treats of the same subject which the leading works of that name have for their theme, but it forms no part of the Vedas, and therefore has no claim to be reckoned as an Upanishad.

The style is modern.

६। जीवन्मुक्तोपनिषत्।

ग्रन्थकारः श्रीदन्तः।

विवरणं। अपरिशुद्धं प्राचीनं चारुलिखितञ्च। प० २। पङ्क्ति० ८—९। श्लो० १७। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० काशीवासीश्रीयुतवाबुशीतलप्रसादः।

आ० वाक्यं। जीवन्नेव सदात्मानं नानाभूतव्यवस्थितम्।
एकमेवाधिपश्येद्यो जीवन्मुक्तः स उच्यते॥
बन्धनं सर्व्वशून्यञ्च सिद्धिर्भवति नान्यथा।
यस्य स्फूर्त्तिर्भवत्यादा जीवन्मुक्तः स उच्यते॥
इति श्रीदन्तप्रोक्तवेदवेदान्तसारजीवन्मुक्तोपनिषत् सम्पूर्णा।

विषयः। जीवन्मुक्तलक्षणानि।

VII.

Ráma Tápaní.

A theological treatise, in two parts, on the divinity of Ráma, said to belong to the Atharva Veda. Dr. Weber has published the text in the Roman character with a German translation. Several MSS., both of the text and a commentary by Anandavana, are available.

७। रामतापनी।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं अनतिपरिशुद्धं चारुलिखितं भागद्वयविभक्तञ्च। प० ८। पङ्क्ति० ९। श्लो० १६८। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। स्था० काशीवासीश्रीयुतबाबु-शीतलप्रसादः।

प्रा० वाक्यं। ॐ चिन्मयेऽस्मिन् महाविष्णौ जाते दशरथे हरौ।
रघोः कुलेऽखिलं राति राजते यो महीस्थितः॥

समाप्तिवा०। एतैः सप्तचत्वारिंशन्मन्त्रैर्नित्यं देवं स्तौति स देवं पश्यति सोऽमृतत्वञ्च गच्छतीति पञ्चमः खण्डः। इत्यथर्व्ववेदे श्रीरामतापनीयोपनिषत् समाप्ता।

विषयः। श्रीरामस्य ब्रह्मस्वरूपत्वनिरूपणम्।

VIII.

Liñgapratisthá Vidhi.

Rules for consecrating the Lingam, according to the school of Baudháyana.

८। लिङ्गप्रतिष्ठाविधिः।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धञ्च। प० ५। पङ्क्ति० ११। श्लो० ८२। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १८२५। स्था० काशीवासीश्रीयुतबाबुशीतल-प्रसादः।

प्रा० वाक्यं। तत्रादौ कालः। विष्णुधर्म्मे।
चैत्रे वा फाल्गुने वापि ज्यैष्ठे वा माधवे तथा।
माघे वा सर्व्वदेवानां प्रतिष्ठा शुभदा सिते॥

समाप्तिवा०। ततो मण्डपदेवता अग्निञ्च विसर्ज्जयेत्। इति बौधायनप्रयोगः।

विषयः। लिङ्गप्रतिष्ठानिरूपणम्।

IX.

Náradiya-Sikshá-Vivarana.

A gloss or *Vivarana*, by Sobhákara, on Nárada's rules for reading the Vedas. Three MSS have come under examination. For text vide No. 168.

९ । नारदीयशिक्षाविवरणम् ।

ग्रन्थकारः शोभाकरभट्टः । नारदो मूलकारः ।

विवरणं। प्राचीनमनतिपरिशुद्धं चारुलिखितञ्च । प० २२ । पङ्क्ति० १२ । श्लो ७२० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १६२४ । स्था० काशीवासी-श्रीयुतबाबुशीतलप्रसादः ।

प्रा० वाक्यं । प्रणम्य परमात्मानमेकसामस्वरविग्रहं ।
मुनिना नारदेनोक्तां शिक्षां व्याख्यातुमिष्यते ॥

समाप्तिवा० । एवं वर्णाः प्रयोक्तव्या नाव्यक्ता न च पीड़िताः ।
सम्यग्वर्णप्रयोगेण ब्रह्मलोके महीयते ॥
इति भट्टशोभाकरविरचिते नारदशिविवरणे द्वितीयाध्यायस्याष्टमी कण्डिका ॥

विषयः । वैदिकोच्चारणविषयकग्रन्थार्थव्याख्यानं ।

X.

Satyanátha Máhátmyaratnákara.

A biographical notice of Satyanátha, a *Yati* or hermit. A running commentary, by an anonymous author, explains the text.

१० । सत्यनाथमाहात्म्यरत्नाकरः (सटीकः) ।

ग्रन्थकारः सङ्कर्षणाचार्य्यः । टीकाकारोऽव्ययम् ।

विवरणं। प्रायोऽशुद्धं नातिप्राचीनञ्च । प० ११७ । पङ्क्ति० ६—१५ । श्लो० २००० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक-सोसाइटी ।

मू० प्रा० वाक्यं। श्रीरामे सुगुणग्रामे रमारामे मनोरमे।
सत्कामे रमतां च्चन्मे वाद्याकामे समोत्तमे॥

टी० प्रा० वाक्यं। ॐ आनन्दात्मकदेहं श्रीवन्द्यं सुन्दरसुन्दरं।
अनघं श्रीहरिं वन्दे दशस्यन्दननन्दनं॥

मू० समाप्तिवा०। श्रीमत्सद्गुरुसत्यनाथयतिराण्माहात्म्यरत्नाकरे
सगाह्वास इहोत्तमैः कविजनैरेकोनविंशोऽभवत्॥
इति श्रीमत्कविकुलतिलकश्रीमच्छेषाचार्य्यसुतसङ्कर्षणाचार्य्यविरचिते सत्य-
नाथमाहात्म्यरत्नाकरे एकोनविंशः सर्गः॥

टी० समाप्तिवा०। श्रीति। इह रत्नाकर इत्यन्वयः। इत्यशेषमतिमङ्गलं। ८८। इति श्रीमत्क-
विकुलतिलकश्रीमच्छेषाचार्य्यसुतसङ्कर्षणाचार्य्यविरचिते सत्यनाथमाहात्म्यर-
त्नाकरप्रकाशे एकोनविंशः सर्गः॥

विषयः। सत्यनाथयतेर्गुणकीर्त्तनादिः।

XI.

Gopâla Tápaní.

An Upanishad intended to vindicate the divinity of Gopála or Krishṇa; said to be a section of the Pippaláda S'ákhá of the Atharva Veda. Separate commentaries by Vis'ves'vara, Náráyaṇa, and Jíva Gosvámí, are extant.

११। गोपालतापनी।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्रायेण शुद्धं नवीनञ्च। प० ६। पङ्क्ति० १२—१३। श्लो० १६०। अ० नागरं।
आ० देशीयकागजः। का—?। स्था० काशीवासीश्रीयुतबाबुशीतलप्रसादः।

प्रा० वाक्यं। सच्चिदानन्दरूपाय कृष्णायाक्लिष्टकर्म्मणे।
नमो वेदान्तवेद्याय गुरवे बुद्धिसाक्षिणे॥

समाप्तिवा०। ब्रह्मणे ब्रह्मपुत्रेभ्यो नारदाय यथाश्रुतं ।
तथा प्रोक्तन्तु गान्धर्व्वि गच्छध्वं स्वालयान्तिकम् ॥
इत्यथर्व्ववेदे श्रीमद्गोपालतापनीयोपनिषत् समाप्ता ॥
विषयः। श्रीगोपालस्य ब्रह्मत्वस्थापनम् ॥

XII.

Vṛihannáráyaṇa Upanishad, alias Yájṇikí Upanishad.

Vedantic Theology, forming the last (10th) Prapáṭhaka of the Taittiríya Áraṇyaka of the Black Yajur Veda. Sáyaṇa, in his commentary, describes it as a supplementary chapter or *Khilakáṇḍa.* In his time, four hundred years ago, several recensions of the work were current, of which the Dráviḍa text contained 64 sections; the Karṇáta one, 74 sections; the Andhra one, 80 sections; and others, 89 sections. Sáyaṇa commented on the Andhra recension of 80 sections; but he says that the others must all be authentic, their differences being due to their belonging to separate sákhás or schools. Of the seven MSS. examined three have the text and commentary in 64 sections and four the text only in 80 sections: none 74 or 89. Weber's *Berlin Catalogue,* p. 384, 394; *Indische Studien,* II. p. 78; Max Müller's *Sanskrit Literature,* p. 114.

१२। बृहन्नारायणोपनिषत्।

ग्रन्थकारः——?
विवरणं। प्राचीनं प्रायशः शुद्धञ्च। प० २०। पङ्क्ति० ११। श्लो० २७५। अ० नागरं।
आ०। देशीयकागजः। का०—?। स्था० काशीवासीश्रीयुतबाबुशीतलप्रसादः।
प्रा० वाक्यं। अम्भस्यपारे भुवनस्य मध्ये इत्यादि।
समाप्तिवा०। तेजस्वि नावधीतमस्तु मा विद्विषावहै। ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः।
इति बृहन्नारायणोपनिषत् समाप्ता ॥
विषयः। ब्रह्मविद्या ॥

XIII.

Nṛisiṅha Tápaní.

An Upanishad or theological discussion in two parts, said to belong

to the Atharva Veda—the fifth in a series of fifty-two Upanishads. The Tápanís (otherwise called Tápiní) are mostly apocryphal, but this treatise has the advantage of a commentary by S'añkara, in whose time, nearly a thousand years ago, it was held in sufficient respect to deserve notice from that profound scholar and philosopher. The scholia are specially noticed in S'añkara's life by Mádhaváchárya. Weber's *Berlin Catalogue*, 348. *Indische Studien*, II. 23-54-106.

१३। नृसिंहतापनी।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। अशुद्धं भागद्वयविभक्तञ्च। प० १३। पङ्क्ति० १२—१३। श्लो० ५००। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुशीतलप्रसादः।

प्रा० वाक्यं। देवा ह वै प्रजापतिमब्रुवन्नित्यादि।

समाप्तिवा०। ॐ नमोऽन्तेन जानीयादनुज्ञातारमान्तरं।

अनुज्ञमद्वयं लब्ध्वा उपदेष्टारमाव्रजेत्॥

इति नृसिंहतापनीयोपनिषत् समाप्ता॥

विषयः। नृसिंहस्य ब्रह्मत्वस्थापनम्॥

XIV.

Tripurí Upanishad.

Vedantic theology by S'añkara.

१४। त्रिपुर्य्युपनिषत्।

ग्रन्थकारः शङ्कराचार्य्यः।

विवरणं। अशुद्धं चारुलिखितं प्राचीनञ्च। प० ३। पङ्क्ति० ८। श्लो० ६०। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुशीतलप्रसादः।

प्रा० वाक्यं। ॐ ज्ञानस्वरूपविज्ञानज्ञेयं प्रतिविवर्जितं।

पूर्व्वशून्यः पद्मनाभः सर्व्वभासास्तं नमाम्यहं॥ इत्यादि।

समाप्तिवा० । यतो वाचो निवर्त्तन्ते अप्राप्य मनसा सह ।

आनन्दं ब्रह्मणो विद्वान् न बिभेति कदाचन ॥

इति श्रीमच्छङ्कराचार्य्यविरचिता त्रिपर्य्युपनिषत् समाप्ता

विषयः । ब्रह्मतत्त्वम् ॥

XV.

Sañskára Paddhati.

A manual, by Kamalákara Bhaṭṭa, of the principal *Sañskáras* or essential purificatory rites, commencing with conception and ending with marriage. The author, son of Rámakrishṇa Bhaṭṭa, and grandson of Náráyaṇa Bhaṭṭa, wrote, besides this work, the following viz. *Bahvricháhnika, Lingárchá-Pratistha, Púrta-kamálákara, Tírtha-Yátrá, S'údradharma-tattva, S ánti-ratna, Dána-kamalákara, Jalásayotsarga-vidhi, Túlá-paddhati, Pravara-darpaṇa, Nirṇaya-sindhu,* and *Práya-schitta-ratna.* Aufrecht's *Bodleian Catalogue,* 277a, 277*b.* Weber's *Berlin Catalogue,* 151, 1019, 223, 1230, 1244.

१५ । संस्कारपद्धतिः ।

ग्रन्थकारः कमलाकरः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ६२ । पङ्क्ति० ८—९ । श्लो० ११४० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७९१ । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । श्रीरामकृष्णतनयः कमलाकरसञ्ज्ञितः ।

श्रीरामं पितरौ नत्वा संस्कारान् वक्ति साम्प्रतम् ॥

समाप्तिवा० । शुद्धमासे एवाष्टका न तु मले भाद्रपदापरपक्षे

सप्तम्यादिविष्वहःसु अष्टकावत् सर्व्वं कुर्य्यादिति हरिहरः ।

हरदत्तस्तु तत् त्रैपक्षे त्रयोदश्यां मघायुक्तायां

सङ्कल्पविधानेन माध्यपकर्षाख्यं श्राद्धम् ॥

इति श्रीजगद्गुरुनारायणभट्टसूनुरामकृष्णभट्टात्मजकमलाकरभट्टकृता अन्वष्टकान्ताः संस्काराः ।

विषयः । गर्भाधानादिसंस्कारनिर्णयः ॥

XVI.

Baudháyaníya Soma-prayoga.

A ritual for the performance of the *Agnishṭoma*, *Jyotishṭoma*, and the *Soma* sacrifices, according to the rules of Baudháyana.

१६। बौधायनसोमप्रयोगः।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। नवीनं परिशुद्धप्रायं खण्डितञ्च। प० १७४। पङ्क्ति० ९। श्लो० ३२००। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। यस्य ज्ञानमनन्तं दानं यस्य चानन्तं।
भक्तिर्यस्यानन्ते तमनन्तं गुरुं नौमि॥
आश्वलायनशाखिनो यजमानस्य बौधायनसोमप्रयोगः।

समाप्तिवाक्यं। खण्डितत्वाद् ग्रन्थशेषवाक्यपरिसमाप्तिसूचकवाक्यान्यत्र न सन्ति।

विषयः। अग्निष्टोमाग्निषोमादिविवरणम्।

XVII.

Náráyaṇa Upanishad.

An Upanishad in praise of Náráyaṇa. This is a different work from the Vṛihannáráyaṇa noticed under No. XII.

१७। नारायणोपनिषत्।

ग्रन्थकारः——?।

विवरणं। प्राचीनं प्रायशः शुद्धञ्च। प० ३। पङ्क्ति० १०। श्लो० २६। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० काशीवासी श्रीयुतवाबुशीतलप्रसादः।

प्रा० वाक्यं। ॐ अथ पुरुषो ह वै नारायणोऽकामयत प्रजाः सृजेयमिति, नारायणात् प्राणो जायते मनः सर्व्वेन्द्रियाणि च खं वायुर्ज्योतिरिति।

समाप्तिवा०। मध्यन्दिनमादित्याभिमुखोऽधीयानः पञ्चमहापातकोपपातकात् प्रमुच्यते स सर्व्व-

वेदपारायणं लभते नारायणे सायुज्यमाप्नोति नारायणे सायुज्यमाप्नोति।
इति श्रीनारायणोपनिषत् समाप्ता।

विषयः। नारायणस्य ब्रह्मत्वस्थापनम्॥

XVIII.

S'ánkháyana Gṛihya-Sútra.

S'áñkháyana's rules for the performance of the domestic rites enjoined in the Ṛig Veda. Max Muller's *Sanskrit Literature*, 201. Weber's *Berlin Catalogue*, 57.

१८। गृह्यसूत्रं।

ग्रन्थकारः शाङ्खायनः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धं चारुलिखितञ्च। प॰ ८६। पङ्क्ति॰ ९। श्लो॰ १७००। अ॰ नागरं। आ॰ देशीयकागजः। का॰ संवत् १७७४। स्था॰ काशीवासी श्रीयुतबाबुशीतलप्रसादः।

प्रा॰ वाक्यं। व्याख्यातोऽग्निष्टोमः प्रकृतद्वादशाहस्यैकाहानाञ्च तस्य विकारमित्यादि।

समाप्तिवा॰। उत्तरोत्तरिणीमेव तच्छ्रियं प्रजां विराजमाप्नोति य एवं वेद य एवं वेद।
इति शाङ्खायनसूत्रे षोडशोऽध्यायः समाप्तः।

विषयः। गृह्यकर्म्म॥

XIX

Vaidika-chhandha-prakás'a.

Vedic metres, by Vináyaka.

१९। वैदिकच्छन्दःप्रकाशः।

ग्रन्थकारः विनायकः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प॰ १२। पङ्क्ति॰ १०—१४। श्लो॰ २४०। अ॰ नागरं। आ॰ देशीयकागजः। का॰—?। स्था॰ काशीवासी श्रीयुतबाबुशीतलप्रसादः।

प्रा० वाक्यं। श्रीरामवेधस्तनयैकदन्ता क्रमादुरोवक्षकरानभिज्ञान् (?)।
समाप्तिवा०। खण्डितत्वात् समाप्तिसूचकं वाक्यं नास्ति।
विषयः। वैदिकच्छन्दसां विवरणं॥

XX.

S'uddhi-Chandriká.

Rules regarding the observance of mourning and the purificatory rites thereto belonging, by Kṛishṇa Bhaṭṭa, son of Raghunátha Bhaṭṭa, grandson of Govardhana Bhaṭṭa.

२०। शुद्धिचन्द्रिका।

ग्रन्थकारः कृष्णभट्टः।
विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प० १४। पङ्क्ति० ९—१०। श्लो० ३२५; अ० नागरं।
आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।
प्रा० वाक्यं। शिरसि मुकुटधारी योगिहृत्पद्मचारी
निजजनसुखकारी सर्व्वविघ्नापहारी।
युवतिजनविहारी सर्व्वदा योऽविकारी
क्षपयतु मयि स श्रीशोऽपि सज्ज्ञानदीपः॥
समाप्तिवा०। विनिगमनाविरहात्। आपद्विषयकमित्युक्तिरपि न, मानाभावात्।
इति श्रीमन्मौनिकुलजायमानगोवर्द्धनभट्टात्मजरघुनाथभट्टसुतश्रीकृष्णभट्टविरचिता शुद्धिचन्द्रिका सम्पूर्णा।
विषयः। अशौचादिविवरणं॥

XXI.

Súryyárghyadána-Paddhati.

Rules and mantras for the offering of uncooked rice and water, called *arghya*, to the sun.

२१ । सूर्य्यार्घ्यदानपद्धतिः ।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। प्रायशः शुद्धं । प० १५ । पङ्क्ति० ९ । श्लो० २६० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० शकाब्दाः १६९५ । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रारम्भवाक्यं । सग्टह्योक्तविधिना स्नानं कृत्वा अर्घ्यदानाङ्गस्नानं कुर्यात् । मूलमन्त्रेण कुम्भमुद्रया शिरसि द्वादशवारं जलसेचनं विधाय मूलमन्त्रेण तर्पणं विधायेत्यादि ।

समाप्तिवा० । सदा एवं सूक्तजपं कृत्वा अनेनार्घ्यदानेन सूर्य्यः प्रीयतामिति देवतायै कर्म्म-समर्पणं कुर्य्यात् । ऋचाकल्पः समाप्तः ॥

विषयः । अर्घ्यदानमन्त्रादिः ॥

XXII.

Tejovindu Upanishad.

A theological chapter of the Atharva Veda on the nature of Brahma.

२२ तेजोविन्दूपनिषत् ।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च । प० २ । पङ्क्ति० १२ । श्लो० २३ । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी बाबुशीतलप्रसादः ।

प्रा० वाक्यं । ओँ तेजोविन्दुः परं ध्यानं विश्वातीतं हृदि स्थितं ।

समाप्तिवा० । तद् ग्राह्यं ब्रह्म तत् परमिति । इति तेजोविन्दूपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । ब्रह्मतत्त्वम् ॥

XXIII.

Brahma Upanishad.

On the attributes of Om, the mystic emblem of Brahma, a chapter of the Atharva Veda. *Indische Studien*, I 70, 83, 249, 302, 424, II. 173.

२३ । ब्रह्मोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। नवीनमनतिशुद्धं चारुलिखितञ्च । प० ९ । पङ्क्ति० १३ । श्लो० १६ । अ० नागरं। आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी बाबुश्रीयुतशीतल-प्रसादः ।

प्रा० वाक्यं । ब्रह्मविद्यां प्रवक्ष्यामि सर्व्वज्ञानमनुत्तमम् इत्यादि ।

समाप्तिवा० । ध्रुवं हि चिन्तयेद् ब्रह्म सोऽमृतत्वाय कल्पते ।

इति श्रीब्रह्मोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः । प्रणवशरीरादिनिरूपणम् ॥

XXIV.

Nṛisiñha-Tápaní-Bháshya.

S'añkara's commentary on the Nṛisiñha Tápaní Upanishad. Vide No. XII.

२४ । नृसिंहतापनीभाष्यम् ।

ग्रन्थकारः शङ्कराचार्य्यः ।

विवरणं । नवीनमनतिशुद्धञ्च । प० २८ । पङ्क्ति० १४ । श्लो० १२५४ । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुशीतलप्रसादः ।

प्रा० वाक्यं । यन्नामोपनिषत् तपन्तमित्यादि ।

समाप्तिवा० । पदचतुष्टयाभ्यासः सर्व्वोपनिषत् समाप्तिं भे***ति सर्व्वमखिलं ।

इति श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यपरमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीशङ्करभगवत्कृतं नृसिंहतापनीयपञ्चमोपनिषद्भाष्यम् ॥

विषयः । नृसिंहतापनीयार्थविवरणं ॥

XXV.

Sitárámavihára Kávya. A heroic poem on the life of Ráma and his wife Sítá; by Vaidyanátha Súri.

२५ । सीतारामविहारकाव्यं ।

ग्रन्थकारः वैद्यनाथसूरिः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धञ्च । प० १५७ । पङ्क्ति० ११ । स्रो० —— ? । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७१२ । स्था० काशीवासी श्रीयुक्तबाबु हरिश्चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । ईशविष्णुकमलासनमुख्यैर्दैवतैरपि समीहितसिद्धैः ।

समाप्तिवा० । संशोध्यमेतत् कृतिभिः प्रसिद्धं यद्यच्च्युतं संस्खलनं जनस्य ।
इति श्रीमत्पद्वाक्यप्रमाणाभिज्ञधर्म्मशास्त्राङ्कधुरीणवैद्यनाथसूरिविरचितं सीतारामविहारकाव्यं सम्पूर्णं ।

विषयः । सीतारामरहस्यचरित्रोपाख्यानं ।

XXVI.

Prayoga-sára. A manual for the performance of the *Dárs'a, Paurnamása* and other Vedic sacrifices; by Kes'ava Svámí.

२६ । प्रयोगसारः ।

ग्रन्थकारः केशवस्वामी ।

विवरणं । प्रायःशुद्धं प्राचीनञ्च । प० १०६ । पङ्क्ति० १४—१५ । स्रो० ४३०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० —? । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । श्रियः पतिं नमस्कृत्य कण्वञ्च मुनिसत्तमम् ।
प्रयोगसारं वक्ष्यामि केशवोऽहं यथामति ॥

समाप्तिवा० । * * काले पशोः पचे होमकाल उपस्थिते ।
समाप्यैव न होतव्यं काल एव जुहोति तु ॥

विषयः । दर्शपौर्णमासादिप्रयोगविवरणम् ।

XXVII.

Vásudevopanishad Dípiká. A commentary on the Vásudeva Upanishad, being a chapter of the Atharva Veda; by Náráyaṇa. The author was a distinguished Vedantist of his time, and commented on several Vedanta works.

२७ । वासुदेवोपनिषद्दीपिका ।

ग्रन्थकारः नारायणः ।

विवरणं । अनतिशुद्धं नवीनं चारुलिखितञ्च । प० ४ । पङ्क्ति० ८—१६ । श्लो० ७४ । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । वासुदेवोपनिषदि चत्वारिंशकलानि हि ।
क्षुद्रग्रन्थगणे चैकोनपञ्चाशत्तमो मता ॥

समाप्तिवा० । चन्दनेनोपलिप्य देहे निदध्यात्तापि तप्तानि देहे न्यसेदिति मन्त्रैरेव प्रश्नपूर्व्वकमुत्तरं ।
नारायणेन रचिता श्रुतिमात्रोपजीविना ।
अस्पष्टपदवाक्यानां दीपिका वासुदेवके ॥
इति वासुदेवोपनिषद्दीपिका समाप्ता ।

विषयः । वासुदेवोपनिषदर्थविवरणं ।

XXVIII.

Gopála-Tápaní Dípiká. A commentary on No XI by Náráyaṇa. *Indische Studien*, 1, 250.

२८ । गोपालतापनीदीपिका ।

ग्रन्थकारः नारायणः ।

विवरणं । अशुद्धं प्राचीनञ्च । प० २१ । पङ्क्ति० ७—१६ । श्लो० १००० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । गोपालतापनीयोपनिषदाद्याष्टखण्डिका ।
षट्चत्वारिंशती च पूर्णा चाथर्व्वपैप्पले ॥

समाप्तिवा० । नारायणेन रचिता श्रुतिमात्रोपजीविना ।
अस्पष्टपदवाक्यानां दीपिकोत्तरलक्षणके ॥
इति श्रीगोपालोत्तरतापनीदीपिका समाप्ता ।

विषयः । गोपालतापनीयार्थविवरणं ।

XXIX.

Mantrártha Bháshya. A dissertation on the meaning of the word Ráma, and on the mantras with which the hero of that name is to be worshipped as the Deity.

२९ । मन्त्रार्थभाष्यं ।

ग्रन्थकारः—— ?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० ९ । पङ्क्ति० १२ । श्लो० २५० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० —? । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । सच्चिद्रूपगुणस्वरूपविभवैश्वर्य्यैकदिव्यं वपु-
र्नित्यानन्दगुणानुभावकरुणासौन्दर्य्यशुद्धोदधिरित्यादि ।

समाप्तिवा० । दृष्टानामपि जन्तूनां जन्मान्तरनिवारिणीत्यादिभिः प्रपन्नस्य देहसम्बन्धो नास्तीति भावः । इति मन्त्रार्थभाष्यं समाप्तं ।

विषयः । रामशब्दार्थनिरूपणं ।

XXX.

Tattva-prakás'iká-bhávabodha. A gloss on the *Tattva-prakás'iká* of Yayatírtha, which itself is a gloss on the commentary of S'añkara on the Vedánta Aphorisms of Vyása. F. E. Hall's Contributions, 163.

३० । तत्त्वप्रकाशिकाभावबोधः ।

ग्रन्थकारः रघूत्तमयतिः ।

विवरणं । प्राचीनतममपरिशुद्धं सम्पूर्णञ्च । २ अध्यायस्य ४८ । ४९ पत्रद्वयं नास्ति । प०— १ अ०१+२ पा० ६८ । १ अ०३+४ पा० ५५ । २ अ०७१ । ३ अ०१२५ । ४ अ० ४२ । पङ्क्ति० ८+१०+८ । श्लो० ९५८० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । प्रणम्य कल्याणगुणं रमेशमगाधबोधं जययोगिवर्य्यं ।
गुरोर्गुरुं गुरुमार्य्यांश्च तत्त्वप्रकाशिकाभावमहं प्रवक्ष्ये ।

समाप्तिवा० । रघुवर्य्यगुरुप्रोक्तो भावो जयमुनेर्मया ।
लिखितो मन्दबोधार्थं प्रीयतां श्रीपतिस्ततः ॥

इति श्रीमद्रघुवर्य्यतीर्थपूज्यपादशिष्यरघूत्तमयतिकृते तत्त्वप्रकाशिकाभावबोधे चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थपादः।

विषयः। बादरायणीयवेदान्तसूत्रीयश्रीमच्छङ्कराचार्य्यभाष्यस्य जयतीर्थप्रणीतटीकायास्तात्पर्य्यार्थविवरणं।

XXXI.

Gopíchandanopanishad Dípiká. A commentary, by Náráyaṇa, on the Gopíchandana Upanishad, a treatise on the merits of putting on sectarial marks on the forehead with an ocherous earth called Gopíchandana. *Indische Studien*, 1, 250.

३१। गोपीचन्दनोपनिषद्दीपिका।

ग्रन्थकारः नारायणः।

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धं चारुलिखितञ्च। प० ४। पङ्क्ति० १३—१५। श्लो० १७५। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० काशीवासी श्रीयुक्तबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। वासुदेवोपनिषदि शङ्काशूकनिवर्त्तिका।
पञ्चखण्डाधुनारब्धा (?) गोपीचन्दनवर्णिका॥

समाप्तिवा०। नारायणेन रचिता श्रुतिमात्रोपजीविना।
अस्पष्टपदवाक्यानां दीपिका गोपीचन्दने॥
इति गोपीचन्दनोपनिषद्दीपिका समाप्ता।

विषयः। गोपीचन्दनोपनिषदर्थप्रतिपादनम्।

XXXII.

Práyas'chitta-pradípa. Expiations for accidental irregularities in the performance of the *Agnyádhána* and certain other Vedic ceremonies.

३२। प्रायश्चित्तप्रदीपः।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। नातिप्राचीनं प्रायेण शुद्धं सम्पूर्णञ्च। प० १०३। पङ्क्ति० ११—१२। श्लो० २०००। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक सोसाइटी।

प्रा॰ वाक्यं। नत्वा बोधायनाचार्य्यं * तेनोक्तश्रौतकर्म्मणां।
विध्यतिक्रमणे प्रायश्चित्तदीपः प्रकाश्यते॥
श्रौते बोधायनोक्तानि प्रायश्चित्तानि यानि तु।
उक्तानि सूत्रभाष्ये च वर्य्यगोपालसूरिणा॥

समाप्तिवा॰। अग्निनयेत्यादिषड्भिर्म्महाव्याहृतिभिः व्याहृतिभिः व्यस्ताभिः समस्ताभिः ओं स्वाहेत्यादिप्रणवेनान्ततः, एतैः सर्व्वैः क्रत्वन्ते सर्व्वप्रायश्चित्तानि जुहुयात्। इति प्रायश्चित्तप्रदीपे सोमप्रायश्चित्तं नाम पञ्चमं प्रकरणम्। इति प्रायश्चित्तप्रदीपः समाप्तः।

विषयः। अग्न्याधानादौ कर्त्तव्ये विध्यतिक्रमणनिमित्तकप्रायश्चित्तविवरणं।

XXXIII.

Garuḍa Upanishad. Said to be a chapter of the Atharva Veda. It contains mantras for the worship of Garuḍa, and the neutralization of snake poison. *Indische Studien*, 1, 249.

३३। गरुडोपनिषत्।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। अशुद्धं प्राचीनं अस्पष्टलिखितञ्च। प॰ ४। पङ्क्ति॰ ७—८। स्लो॰ ५०। अ॰ नागरं आ॰ देशीयकागजः। का॰—? स्था॰ काशीवासो श्रीयुक्तबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा॰ वाक्यं। खगोत्तमाय विद्महे वैनतेयाय धीमहि तन्नो तार्क्ष्यं प्रचोदयात्।

समाप्तिवा॰। अतिथिं पूजयेद्भक्त्या पुष्पाणि विविधानि च।
भोजनमुत्तमं दद्यात् विषग्लानिः समाप्यते॥
इति गरुडोपनिषत् समाप्ता॥

विषयः। गरुड़मन्त्रकथनं।

---

* पुस्तकान्तरेषु बौधायन इति बहुशो दृश्यते। बोधायन इति बौधायन इति द्वयमपि सङ्गच्छते सञ्ज्ञावाचकत्वादुभयोरिति।

XXXIV.

Goloka Tàpanì. An apocryphal Upanishad, containing praises of Rádhá and Krishṇa; evidently a compilation by a modern Vaishṇava. It is ascribed to the Atharva Veda. The MS. is probably incomplete.

३४ । गोलोकतापनी ।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० ३। पङ्क्ति० ९। श्लो० ३८। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १९०९। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। कारुण्याब्धेरूर्द्ध्वे पुरुषशिवब्रह्मा मुनिगणाः
चतुर्व्यूहस्थाने शिशुसमयलीलाहृतपरे।

समाप्तिवा०। एवं विविधा गोप्यः श्रीकृष्णमेवां कुर्व्वन्ति। इत्याथर्वणिके पुरुषबोधगम्यौ प्रथमप्रपाठकः। इति श्रीगोलोकतापनी सम्पूर्णा।

विषयः। राधाकृष्णस्तोत्रादि।

XXXV.

Amritavindu Upanishad. One of the Atharva Upanishads devoted to Brahma. *Indische Studien,* II. 59-394.

३५ । अमृतविन्दूपनिषत् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। नवीनमशुद्धं चारुलिखितञ्च। प० २। पङ्क्ति० ५—९। श्लो० २४। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १९०९। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। मनो हि द्विविधं प्रोक्तं शुद्धञ्चाशुद्धमेव च।
अशुद्धं कामसङ्कल्पाच्छुद्धं कामविवर्ज्जितं॥

समाप्तिवा०। सर्व्वभूताधिवासञ्च यद्भूतेषु वसत्यपि।
सर्वानुग्राहकत्वेन तदस्म्यहं वासुदेवः तदस्म्यहं वासुदेवः।
इति श्री अमृतविन्दूपनिषत् समाप्ता।

विषयः। ब्रह्मतत्त्वं।

XXXVI.

Vajrasúchì Upanishad. An essay on Bráhmans, by Sañkara A'cháryya. The author comes to the conclusion that Bráhmaṇism is due to a knowledge of Brahma, and is not the result of birth or caste. A treatise by a Buddhist, Ashu-Ghosha, published in the Transactions of the Royal Asiatic Society (I. 160,) discusses the same subject, and comes to a like conclusion. The arguments used in the two works are very much alike, but S'añkara dwells at length on Brahma and *Mokhsha.*

३६ । वज्रसूच्युपनिषत् ।

ग्रन्थकारः शङ्कराचार्य्यः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं नवीनं चारुलिखितञ्च । प० ६ । पङ्क्ति० ६—९ । स्लो० १०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १९०९ । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबु-हरिश्चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । वज्रसूचीं प्रवक्ष्यामि शास्त्रमज्ञानभेदनं ।
दूषणं ज्ञानहीनानां भूषणं ज्ञानचक्षुषां ॥

समाप्तिवा० । प्रध्वस्ताखिलमोहोऽपि लोककार्य्यं तनोति आत्मवित् ।
इति श्रीशङ्कराचार्य्यविरचिता वज्रसूची उपनिषत् सम्पूर्णा ।

विषयः । ब्राह्मणादिवर्णनिरूपणं ।

XXXVII.

Chákshusha Upanishad. A hymn in praise of the sun for the cure of eye diseases.

३७ । चाक्षुषोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं । अपरिशुद्धं चारुलिखितञ्च । प० ५ । पङ्क्ति० ४—५ । स्लो० १७ । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १८८१ । स्था० काशीवासी श्रीयुत-बाबुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । अथातश्चाक्षुषीं पठितसिद्धिविद्यां चक्षूरोगहरां व्याख्यास्याम इत्यादि ।

समाप्तिवा॰ । नमो भगवते आदित्याय अहो वाहिनीं वाहिनीं स्वाहा ।

इति चाक्षुषोपनिषत् सम्पूर्णा ।

विषय॰ । चक्षूरोगनाशकसूर्य्यस्तोत्रम् ।

XXXIII.

Antyeshṭi-Prayoga. A manual for the performance of funeral rites, being a chapter of the *Sañskàra Prakàs'a.*

३८ । अन्त्येष्टिप्रयोगः, प्रतापनारसिंहाख्यसंस्कारप्रकाशीयः ।

ग्रन्थकारः —— ?

विवरणं । प्रायः शुद्धं खण्डितञ्च । प॰ ८ । पङ्क्ति॰ १०—११ । श्लो॰ १५० । अ॰ नागरं । आ॰ देशीयकागजः । का॰ शकाब्दाः १८१९ स्था॰ कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा॰ वाक्यं । अथाहिताग्नेरन्त्येष्टिप्रयोगः । तत्रादौ प्रायश्चित्तं आसन्नमरणे पित्रादिके पुत्रादिः तीर्थे स्नात्वा प्रायश्चित्तं कारयेत् ।

समाप्तिवा॰ । (खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । आश्वलायनशाखिनामन्त्येष्टिक्रियाव्यवस्थापनं ।

XXXIX.

Amṛitanàda Upanishad. A chapter of the Atharva Veda, on the knowledge of Brahma. *Indische Studien,* I. 51,249,469—II. 1, 59, 394.

३९ । अमृतनादोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः —— ?

विवरणं । अपरिशुद्धं प्राचीनञ्च । प॰ ५ । पङ्क्ति॰ ८—१५ । श्लो॰ १४० । अ॰ नागरं । आ॰ देशीयकागजः । का॰—? । स्था॰ काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा॰ वाक्यं । त्रिशिखब्राह्मण आदित्यलोकं जगाम । तमादित्यं नत्वा भो भगवन् किं देहः किं प्राणः किं कारणं किमात्मा तद्ध होवाच ।

समाप्तिवा॰ । यत्र तत्र म्रियेद्वापि न स भूयोऽभिजायते । इति अमृतनादोपनिषत समाप्ता ॥

विषयः । ब्रह्मतत्त्वम् ॥

XL.

Mahá Upanishad. A chapter of the Atharva Veda on the knowledge of Brahma.

४० । महोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। अपरिशुद्धं प्राचनीञ्च। प० २। पङ्क्ति० १२—१३। श्लो० २२। अ० नागरं।
आ० देशीयकागजः। का० —?। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। ओं अथातो महोपनिषदमेव तदाहुरेको ह वै नारायण आसीत्।

समाप्तिवा०। पुनातीत्याह भगवान् हिरण्यगर्भोऽमृतत्वं गच्छतीति तृतीयखण्डः। इत्यथर्ववेद महोपनिषत् समाप्ता।

विषयः। ब्रह्मतत्त्वं।

XLI.

Hañsa Upanishad. An Atharva Upanishad on Brahma.

४१। हंसोपनिषत्।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनशुद्धञ्च। प० १। पङ्क्ति० १२—१८। श्लो० २०। अ० नागरं। आ०
देशीयकागजः। का०—?। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। अथ हंसपरमहंसनिर्णयं व्याख्यास्यामो ब्रह्मचारिणे दान्ताय गुरुभक्ताय।

समाप्तिवा०। शत्त्यात्मा सर्व्वत्रावस्थितः शान्तः प्रकाशयतीति वेदवचनं भवति।
इति श्रीहंसोपनिषत् समाप्ता॥

विषयः। ब्रह्मतत्त्वं।

XLII.

Chhurika Upanishad. An Atharva Upanishad on the preëminence of the Yoga scheme of salvation.

४२। छुरिकोपनिषत्।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० २। पङ्क्ति० ९। श्लो० २०। अ० नागरं। आ०
देशीयकागजः। का० शाके १६४२। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं । क्षुरिकां सम्प्रवक्ष्यामि धारणां योगसिद्धये ।

समाप्तिवा०। छित्वा तन्तून्न बध्यते छित्वा तन्तून्न बध्यते ।

इत्यथर्ववेदे क्षुरिकोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः । योगनिरूपणं ।

XLIII.

Pratápanárasiñha alias *Sañskára Prakás'a.* By Rudra Deva. This MS. includes only one section of the work—that on the duties of *Yatis* or hermits. No. XXXIII is another section. The whole work has not yet come under examination.

४३ । प्रतापनारसिंहाख्यः संस्कारप्रकाशः ।

ग्रन्थकारः रुद्रदेवः ।

विवरणं। सम्पूर्णमपरिशुद्धञ्च । प० ४५ । पङ्क्ति० ९—१०—११ । श्लो० १२०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० शकाब्दाः १७२४ । स्था० कलिकाताख्या एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । अथ सन्न्यासकर्त्तारं प्रति ब्रह्मानन्दीयपद्धतिमनुसृत्य प्रयोगमात्रमुच्यते ।

समाप्तिवा०। न स्नानमाचरेद्भिक्षुः पुत्रादिनिधनश्रुतौ ।

पितृमातृक्षयं श्रुत्वा स्नात्वा शुध्यति साम्बरः ॥

इति प्रतिष्ठानपुरवासितेरोनारायणात्मजरुद्रदेवकृते प्रतापनारसिंहाख्ये संस्कारप्रकाशे यतिसंस्कारोपयोगिनिर्णयः समाप्तः ।

विषयः । सन्न्यासिकर्त्तव्यानुष्ठाननिरूपणं ।

XLIV.

Mukundánanda Bhána. A dramatic composition in monologue, on the doings of Krishna in Vrindávana, by Kálípati.

४४ । मुकुन्दानन्दभाणः ।

ग्रन्थकारः कालीपतिः ।

विवरणं। परिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ७१ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० १२०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १९१४ । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं। वन्दे वन्दारुमन्दारमिन्दुभूषणनन्दनं।
अमन्दानन्दसन्दोहबन्धुरं सिन्धुराननं॥

समाप्तिवा०। तेषाञ्च शाम्यन्तु खलोपसर्गाः। इति श्रीमत्कालीपतिकविविरचितो मुकुन्दानन्द-
भाणः समाप्तः।

विषयः। श्रीकृष्णस्य नानाविधरहस्यद्योतकदृष्टान्तोपाख्यानं।

XLV.

Parva-Nirṇaya. On the time meet for performing the *Dars'a, Paur-ṇamása* and other Vedic ceremonies.

४५। पर्व्वनिर्णयः।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्रायेण शुद्धं। प० २०। पङ्क्ति० १२—१३। श्लो० ८५०। अ० नागरं। आ०
देशीयकागजः। का० संवत् १८१५। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक्
सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। तत्र दृष्टाङ्गत्वेन पर्व्वप्रतिपत्सन्धिस्तावच्छ्रुत्या विहितः सन्धौ यजेतेति। तत्र सन्धि-
कालस्य दुर्लक्ष्यत्वात्तदुपलक्षितपूर्व्वोत्तरकालौ सन्धिशब्देन विवक्षितौ।

समाप्तिवा०। गणेषु तु प्रथमस्याङ्कः पर्व्वसम्बन्धो दाशमिकन्यायेन प्रथमस्यैव विनिगमकत्वादिति
पर्व्वनिर्णयः समाप्तः।

विषयः। दर्शपौर्णमासादियागकालनिरूपणं॥

XLVI.

Chayana-Paddhati. A manual, by Nrisiñha, for the collection and maintenance of the perpetual fire and the performance of the *Jyotishṭoma Agnishṭoma* and other fire sacrifices.

४६। चयनपद्धतिः।

ग्रन्थकारः नृसिंहः।

विवरणं। प्राचीनं प्रायशः परिशुद्धञ्च। प० ७२। पङ्क्ति० १०—११। श्लो० १५००। अ०
नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १५७७। स्था० कलिकातास्था एसिया-
टिक् सोसाइटी।

प्रा॰ वाक्यं। अथ साग्निके क्रतौ विशेषः। तत्र फाल्गुनपौर्णमास्येष्ट्यनन्तरं पञ्चादिकर्माह्निक-
वैश्वदेवकर्माणि समाप्य पुण्याहवाचनं।

समाप्तिवा॰। आदीप्य प्रवेशनं गत्वा गार्हपत्यादि यथास्थानं स्थापयेत्।

इति चयनपद्धतिः समाप्ता।

विषयः। साग्निकक्रियमाणज्योतिष्टोमादियज्ञानुष्ठानप्रकाशः॥

XLVII.

Yogayátrá Vivarana. On the particular conjunctions of the stars favourable to starting on distant journeys and important undertakings. By Bhaṭṭotpala.

४७। योगयात्राविवरणम्।

ग्रन्थकारः भट्टोत्पलः।

विवरणं। परिशुद्धं। प॰ ६१। पङ्क्ति॰ १०—११। श्लो॰ १८००। अ॰ नागरं। आ॰
देशीयकागजः। का॰ संवत् १८५३। स्था॰ कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा॰ वाक्यं। यश्चतुर्जगतः सहस्रकरवद्धाम्नाञ्च धामार्कवन्-
मोक्षद्वारमपावृतञ्च रविवद्ध्वान्तान्तकृत् सूर्य्यवत्।
आत्मा सर्व्वशरीरिणां सवितृवत् तिग्मांशुवत् कालकृत्
साध्वीं नः स गिरिं करोतु सविता योऽन्यैरतुल्योपमः॥

समाप्तिवा॰। चन्दनं मलयजं, बला ओषधिः, अतिबला चौषधिः, एतैर्युक्तेन जलेन वारिणा
स्नानं कार्य्यमिति।

इति श्रीभट्टोत्पलविरचिते योगयात्राविवरणे नक्षत्रकैटभनामाध्यायो नवमः।

विषयः। यात्राशुभलग्नादीनां निरूपणं। अत्र दैवपुरुषकाराचाराभियोज्ययोगमिश्रकबल्युप-
हारस्नानाग्निनिमित्तनक्षत्रकैटभाख्या नव अध्याया वर्त्तन्ते।

XLVIII.

Vivarana-prameya Sangrha. A dissertation on the Vedánta aphorisms of Vyása.

४८। विवरणप्रमेयसङ्ग्रहः।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। खण्डितं परिशुद्धञ्च। प॰ ८८। पङ्क्ति॰ १०। श्लो॰ २३५०। अ॰ नागरं।

आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। स्वमाचयानन्दयद्च जन्तून् सर्व्वात्मभावेन तथापरन्तु।

यच्छङ्करानन्दपदं हृदब्जे विभ्राजते यद् यतयो विशन्ति॥

भाष्यटीकाविवरणतन्निबन्धनसङ्ग्रहः। व्याख्यानव्याख्येयभावक्लेशहानाय रच्यते।

समाप्तिवा। तदेवं विषयप्रयोजनसद्भावात् शास्त्रमवतरणीयमित्येतद्वर्णकतात्पर्य्यं सिद्धम्।

इति विवरणप्रमेयसङ्ग्रहे प्रथमसूत्रे प्रथमवर्णकं समाप्तम्।

विषयः। शारीरकसूत्रभाष्यार्थविवरणप्रतिपाद्यार्थनिरूपणम्॥

XLIX.

Paramahaṅsopanishad Dípiká. A commentary, by Náráyaṇa, on the Paramahaṅsa Upanishad—a treatise on Brahma.

४९। परमहंसोपनिषद्दीपिका।

ग्रन्थकारः नारायणः।

विवरणं। अपरिशोधितं। प० ६। पङ्क्ति० १२—१६। श्लो० २००। अ० वङ्गीयं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १६२६। स्था० काशीवासी राजगुरुः।

प्रा० वाक्यं। शुद्धात्मा परमो हंसस्तस्योपनिषदुच्यते।

त्रिखण्डार्थश्च शिखरे चत्वारिंशतमो ततः॥

समाप्तिवा०। नैवास्ति किञ्चित् कर्त्तव्यमस्ति चेन्न स तत्त्ववित्। इति।

द्विरुक्तिः समाप्त्यर्था। नारायणेन रचिता जीवन्मुक्तिविवेकतः।

श्रुत्यर्थेयं च परमहंसोपनिषद्दीपिका।

विषयः। परमहंसोपनिषदीयार्थविवरणम्॥

L.

S'iva Upanishad. Praise of S'iva as the Deity, by Harihara.

५०। शिवोपनिषत्।

ग्रन्थकारः हरिहरः।

विवरणं। अपरिशुद्धं। प० ७। पङ्क्ति० ८—१०। श्लो० ९०। अ० वङ्गीयं। आ०

देशीयकागजः। का—?। स्था० काशीवासी राजगुरुः

प्रा० वाक्यं। ॐकारे आदिरूपे सुक्ततबङ्गविधे श्वेतपीते च कृष्णे
नीले रक्ते कपोते तदुपरिरहिते सर्व्ववर्ण विवर्णे।

समाप्तिवा०। एको व्यापी शिवोऽयमिति वदति हरिर्नास्ति देवो द्वितीयः।
इति श्रीहरिहरविरचितेयं शिवोपनिषत् सम्पूर्णा।

विषयः। शिवस्तोत्रम्॥

LI.

Parivrájaka Upanishad. On the duties of Yatis or hermits.

५१। परिव्राजकोपनिषत्।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। अपरिशुद्धं। प० १। पङ्क्ति० १०। श्लो० २४। अ० वङ्गीयं। आ० देशीय-
कागजः। का०—?। स्था० काशीवासी राजगुरुः।

प्रा० वाक्यं। सह नाववत्विति शान्तिः। अत यतेर्नियमः कथमिति पृष्टवान्नारदः पितामहं
पुरस्कृत्य पितामहस्तं प्रत्युवाच।

समाप्तिवा०। सर्व्वदा संसारतारकमनुस्मरन् जीवन्मुक्तो वसेत् अधिकारिविशेषेण कैवल्यप्राप्त्यु-
पायमन्विष्येदित्युपनिषत्। परिव्राजकसप्तमोपनिषत् सम्पूर्णा।

विषयः। यतिनियमनिरूपणम्॥

LII.

Saptas'lokí Vivriti. A commentary, by Hariráya, on the *Saptas'lokí*, a hymn in praise of Kṛishṇa.

५२। सप्तश्लोकीविवृतिः।

ग्रन्थकारः श्रीहरिरायः।

विवरणं। प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च। प० २२। पङ्क्ति० ९—१०। श्लो० ५५०। अ० नागरं।
आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। नमामि श्रीमदाचार्य्यचरणाम्बुरुहद्वयम्।
यत्कृपालेशतः श्रीमद्विट्ठलेशकृतिज्ञता॥

समाप्तिवा०। बालेन बालभावेन बालकृष्णोक्तिमात्रतः ।
किञ्चिन्निगदितं तेन प्रसन्नोस्तु प्रभुर्मम ॥
इति श्रीमदाचार्य्यचरणसरसिजरजोभिषेकप्राप्तमाहाराज्यश्रीहरिरायविरचिता सप्तश्लोकीविवृतिः सम्पूर्णा ।

विषयः । श्रीकृष्णस्तोत्रविवरणम् ॥

LIII.

Mahábháshya : or the great commentary of Patanjali on the grammar of Pánini. The MS. is complete and remarkably correct.

५३ । महाभाष्यम ।

ग्रन्थकारः पतञ्जलिः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धञ्च । पत्राणि—१अध्यायस्य १पादस्य १अवधेः ९आह्निकस्य १६४ ; पङ्क्ति० ८ । १अ० २पा० १अवधेः ४आह्नि० ४० ; पङ्क्ति० ८—१० । १अ० ३पा० १—२आह्नि० २९ ; पङ्क्ति० ११—१२ । १अ० ४पा० १अवधेः ४आह्नि० ४८ ; पङ्क्ति० ९—१० । २अ० १पा० १अवधेः ३आह्नि० ३८ । पङ्क्ति० ९—१० । २अ० २पा० १—२आह्नि० २२ ; पङ्क्ति० १० । २अ० ३पा ४आह्नि० ४२ । पङ्क्ति० १० । ३अ० १पा० १अवधेः ६आह्नि० ६९ ; पङ्क्ति० १० । ३अ० २अवधेः ४पा० ५३ । पङ्क्ति० १०—११ । ४अ० १अवधेः ४पा० ७३ । पङ्क्ति० १० । ५अ० १अवधेः ४पा० ७५ , पङ्क्ति० ८ । ६अ० १अवधेः ४पा० १२४ ; पङ्क्ति० १० । ७अ० १अवधेः ४पा० ८१ ; पङ्क्ति० १० । ८अ० १पा० १—२ आह्नि० १६९ । ८अ० २पा० १—२ आह्नि० २६ । पङ्क्ति० ९ । ८अ० ३पा० १—२ आह्नि० २८ । ८अ० ४पा० ९ । पङ्क्ति० ९ । श्लो० २२००० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० एसियाटिक । सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । अथ शब्दानुशासनं । अथेत्ययं शब्दोऽधिकारार्थः प्रयुज्यते, शब्दानुशासनं शास्त्रमधिकृतं वेदितव्यं, केषां, शब्दानां लौकिकानां वैदिकानाञ्चेति ।

समाप्तिवा० । एकशेषनिर्देशाद्वा । स्वरानुनासिकभिन्नानां भगवतः पाणिनेः सिद्धं । एकशेषनिर्देशाद्वा भगवतः पाणिनेराचार्य्यस्य सिद्धम् एकशेषनिर्देशोऽयम अ अ इति ।
इति श्रीमद्भगवत्पतञ्जलिविरचिते व्याकरणमहाभाष्ये अष्टमस्याध्यायस्य चतुर्थे पादे प्रथमाह्निकं । समाप्तं महाभाष्यम् ॥

विषयः । पाणिनिमुनिप्रणीतव्याकरणसूत्रव्याख्यानं । अस्य ग्रन्थस्य तावदष्टौ अध्याया वर्त्तन्ते, द्वात्रिंशत्सङ्ख्यकाः पादाश्च, पञ्चाशीतिसङ्ख्यकानि आह्निकानि च । तत्र प्रथमेऽध्याये अष्टादशाह्निकानि । द्वितीये दशाह्निकानि । तृतीये द्वादशाह्निकानि । चतुर्थे नवाह्निकानि । पञ्चमे सप्ताह्निकानि । षष्ठे पञ्चदशाह्निकानि । सप्तमे सप्ताह्निकानि । अष्टमे सप्ताह्निकानि सन्तीति ।

LIV.

Kaivalyopanishad Dípiká. A commentary on the *Kaivalya* Upanishad—a treatise on the unity of the Godhead, by S'añkaránanda.

५४ । कैवल्योपनिषद्दीपिका ।

ग्रन्थकारः शङ्करानन्दः ।

विवरणं । अपरिशोधितं नवीनञ्च । प० । पङ्क्ति० ११—१५ । श्लो० २०० । अ० वङ्गीयं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी राजगुरुः ।

प्रा० वाक्यं । अथ कैवल्योपनिषद् व्याख्यायते । अतः सोपायान्तामाह अद्धेति । एतेषां योगसम्बन्ध एतत्कारणमिति यावत् ।

समाप्तिवा० । कैवल्यमेवास्यात्मनो भाव तत्कैवल्यं पुरुषाभिनाशविषयं सर्वपुरुषार्थसमाप्तिभूतं अश्नुते प्राप्नोति । पादाभ्यास उपनिषदर्थसमाप्त्यर्थः ।

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यानन्दात्मपूज्यपादशिष्यश्रीशङ्करानन्दभगवतः कृतौ कैवल्योपनिषद्दीपिका समाप्ता ।

विषयः । कैवल्योपनिषदर्थविवरणम् ॥

LV.

Atharvas'iropanishad Dípiká. A commentary by S'añkaránanda, on the Atharva-sira Upanishad. *Indische Studien* I. 383.

५५ । अथर्व्वशिर उपनिषद्दीपिका ।

ग्रन्थकारः शङ्करानन्दः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० २० । पङ्क्ति० ९ । श्लो० १५० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुशीतलप्रसादः ।

६ पत्रावधि ८ पत्रपर्य्यन्तं नास्ति ।

प्रा॰ वाक्यं। व्याख्याऽथर्व्वशिखानाम्न्याः श्रुतेः क्लेशौघनाशिनी।
क्रियते ब्रह्मबोधार्थं तया शुद्ध्यतु मे मनः ॥ १ ॥
ब्रह्मविद्याप्राप्त्यर्थं तपोविद्यासम्पन्नैरपि गुरुशुश्रूषादि करणीयमित्यादि।

समाप्तिवा॰। श्रीविद्यामोचाणां जन्यफलत्वात् पृथक् वाक्यत्रयेणाभ्यस्तेन प्रार्थना श्रीविद्यामोचाणां वाक्यं मन्त्रमननयोः प्रार्थनम्॥
इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यस्यानन्दात्मपूज्यपादशिष्यस्य श्रीशङ्करानन्दभगवतः कृतिरथर्व्वशिरउपनिषद्दीपिका समाप्ता॥

विषयः। अथर्व्वशिरउपनिषदर्थविवरणं।

LVI.

S'rí-ráma-kás'iká. A commentary, by Ánandavana, on the Ráma-tápaní Upanishad. Vide No. VII.

५६। श्रीरामकाशिका।

ग्रन्थकारः आनन्दवनः।

विवरणं। प्राचीनं प्रायेण शुद्धञ्च। प॰ ३२। पङ्क्ति॰ १५—२०। श्लो॰ १९४०। अ॰ नागरं। आ॰ देशीयकागजः। का॰—?। स्था॰ कलिकाताख्या एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा॰ वाक्यं। तथ्यं तारकतत्त्वमोमिदमणु स्थूलं चतुष्पादकं जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तिजं स्मृतिवशाद्विश्वात् प्रतीतं विभु।

समाप्तिवा॰। श्रीरामं साक्षादात्मनि वहिरपि पश्यति अमृतत्वमिति। मोक्षं गच्छति मोक्षं गच्छति प्राप्नोति। ग्रन्थसमाप्तिं दर्शयति। इत्याथर्व्वणरहस्ये श्रीरामोत्तरतापनीयोपनिषत् समाप्ता।
इति श्रीरामचन्द्रचरणानुगृहीतपरमहंसपरिव्राजकाचार्य्यानन्दवनविरचितायां श्रीरामकाशिकाख्यायां श्रीरामोत्तरतापनीयोपनिषत् समाप्ता।

विषयः। श्रीरामपूर्व्वोत्तरतापनीयार्थविवरणं।

LVII.

Subála Upanishad. An Upanishad of the Atharva Veda, on salvation.

५७। सुबालोपनिषत्।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्रायः शुद्धं। प० ९। पङ्क्ति० ९—१०। श्लो० ३००। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। ॐ सह नाववतु इत्यादि शान्तिः शान्तिः शान्तिः। हरिः ॐ। तदाहुः किं तदासीत्तस्मै स होवाच। न सन्नासन्न सदसदिति। तस्मात्तमः सञ्जायते। तमसो भूतादिः।

समाप्तिवा०। यस्य देवे परा भक्तिर्यथा देवे तथा गुरौ। तस्यैते कथिता ह्यर्थाः प्रकाशन्ते महात्मनः प्रकाशन्ते महात्मनः। इत्येतन्निर्वाणमनुशासनमिति वेदानुशासनमिति वेदानुशासनम्। इति सुबालोपनिषत् समाप्ता॥

विषयः। मुक्तितत्त्वनिरूपणं।

LVIII.

Kimpancha-charita Nátaka. A Drama, in five acts.

५८। किम्पञ्चचरितं नाटकं।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। नवीनं। प० २९। पङ्क्ति० ८। श्लो०—?। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का—?। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। वारुणीं वाहिनीं पीत्वा यस्य तोषोऽपि न क्वचित्।
वारुणीं पृष्ठतः कृत्वा स्थितः सोऽपात् हलायुधः॥

समाप्तिवा०। इति निष्क्रान्ताः सर्व्वे। इति किम्पञ्चे पञ्चमोऽङ्कः।

विषयः।

LIX.

Sandhyá Upanishad Vyákhyá. A gloss on the *Sandhyá* Upanishad of the Atharva Veda, on divine knowledge. *Indische Studien*, I. 36, 11, 294.

५९। सन्ध्योपनिषद्व्याख्या।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। अपरिशोधितं नवीनञ्च। प० ३। पङ्क्ति० १०। श्लो० ८०। अ० बङ्गीयं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० काशीवासी राजगुरुः।

प्र॰ वाक्यं। अथ सन्ध्योपनिषद्। ॐ ब्रह्मैवाहमस्मि। अथातः सन्ध्योपनिषदं व्याख्यास्यामः।

समाप्तिवा॰। स्वात्मानं पश्यति ज्ञानचक्षुषा स एवामृतमयः स एवामृतमयोऽमृतमय इत्युपनिषत् ब्रह्मोऽस्तु सर्वम्। इति सन्ध्योपनिषद्व्याख्या समाप्ता।

विषयः। आत्मज्ञानादिविवरणं।

LX.

Siddhántales'a-Ṭíká. A commentary on the *Siddhántales'a alias S'ástra-Siddhánta-les'a Sañgraha* of Apyaya Dikshita, son of Ranarája Dikshita. The text of Apyaya is a dissertation, in four sections, on the Vedánta Philosophy, shewing the different schools into which it is divided, and their peculiarities.

६०। सिद्धान्तलेशटीका।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। परिशुद्धं। प॰ ७२। पङ्क्ति॰ १५। श्लो॰—?। अ॰ नागरं। आ॰ देशीयकागजः। का॰—?। स्था॰ काशीवासी वामनाचार्य्यः।

प्रा॰ वाक्यं। वेदवेद्यमुमाकान्तं कुमाराद्यभ्यलङ्कृतम्।

समाप्तिवा॰। अस्येदं मूलमनुसृत्य सम्प्रदायसिद्धान्तभेदतत्त्वसङ्ग्रहमित्यकार्षीदिति।

विषयः। सिद्धान्तलेशार्थविवरणं।

LXI.

Dráhyáyana-Sútra-Ṭíká. A gloss on the aphorisms of Dráhyáyana, on the rituals of the Sáma Veda. By Dvanví Svámí. Max Muller's *Sanskrit Literature*, 181, 190, 219.

६१। द्राह्यायणसूत्रटीका।

ग्रन्थकारः धन्विस्वामी।

विवरणं। परिशुद्धं। प॰ १२४। पङ्क्ति॰ ११। श्लो॰—?। अ॰ नागरं। आ॰ देशीयकागजः। का॰—?। स्था॰ काशीवासी वामनाचार्य्यः।

प्रा॰ वाक्यं। ओमिति ब्रह्म परमं प्रपद्ये पुरुषोत्तमं। छन्दोगसूत्रं व्याचष्टे इति।

समाप्तिवा॰। पूर्व्ववचो + + + सिद्धिरिति।

विषयः छन्दोगसूत्रार्थव्याख्यानं।

LXII.

Mádhva-Vijaya. A poem, in sixteen cantos, on the polemical disputations of Mádhava Ácharya. By Náráyana.

६२ । माध्वविजयमहाकाव्यं ।

ग्रन्थकारः नारायणपण्डिताचार्य्यः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धञ्च । प० ५८ पङ्क्ति० १२ । श्लो०—? । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः । अत्र षोडशसर्गाः सन्ति ।

प्रा० वाक्यं । कान्ताय कल्याणगुणैकधाम्नेऽसरद्युनाथप्रतिमप्रभाय ।
नारायणायाखिलकारणाय श्रीप्राणनाथाय नमस्करोमि ।

समाप्तिवा० । वहतु रखिलहृद्यं पुष्पवायोः सुगन्धं हरिदयितवरिष्ठं श्रीमदानन्दतीर्थे । इति श्रीमत्कविकुलतिलकत्रिविक्रमपण्डिताचार्य्यसुतनारायणपण्डिताचार्य्यविरचितं माध्वविजयमहाकाव्यं सम्पूर्णं ।

विषयः । माध्वसम्प्रदायविषयकोपाख्यानं ।

LXIII.

Jánakíparinaya. A drama, in seven acts, on the marriage of S'ítá. By Rámabhadra.

६३ जानकीपरिणयनाटकं ।

ग्रन्थकारः रामभद्रदीक्षितः ।

विवरणं । नवीनमशुद्धञ्च । प० १२५ । पङ्क्ति० ८ । श्लो०—? । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १९१४ । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । संसक्तानिव पातुमौपनिषदव्याहारमाध्वीरसा-
नुन्मार्ष्टु व्रजसुन्दरीकुचतटीपाटीररेणूनि च ।
उन्मीलन्मुरलीनिनादबहुलामोदापमोदन्दधो
जिह्वालीढमलीकवल्लवविशाः वादाम्बुजं पातु वः ॥

समाप्तिवा० । इति निष्क्रान्ताः सर्व्वे । सप्तमोऽङ्कः ।
इति श्रीरामभद्रदीक्षितविरचितं जानकीपरिणयं नाम नाटकं समाप्तं ।

विषयः । सीताविवाहमहोत्सवादिवर्णनं ।

LXIV.

Krishṇa-bhakti-chandriká. A drama on the fruits of faith in Krishṇa. By Ananta Deva.

६४ । कृष्णभक्तिचन्द्रिकाभिधाननाटकं ।

ग्रन्थकारः अनन्तदेवः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं नवीनं चारुलिखितञ्च । प० २२ । पङ्क्ति० ८ । श्लो०—? । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १९१४ । स्था० काशीवासी श्रीयुत-बाबुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । कोऽपि स गोपकुमारः स्फुरति समाजे व्रजस्त्रीणां ।
नवजलधर इव मध्ये तडितां परितःस्फुरन्तीनाम् ॥

समाप्तिवा० । इति श्रीमदापदेवसूनुनाऽनन्तदेवेन कृतं श्रीकृष्णभक्तिचन्द्रिकाभिधानं नाम नाटकं सम्पूर्णं ।

विषयः । श्रीकृष्णभक्तिमाहात्म्यकथनं ।

LXV.

Dharma-vijaya. A drama on the ultimate success of virtue over vice. By S'uklábha Deva.

६५ । धर्म्मविजयनाटकं ।

ग्रन्थकारः शुक्लभूदेवः ।

विवरणं । परिशुद्धं । प० ४६ । पङ्क्ति० ९ । श्लो०—? । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १९१४ । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । प्रकटितनिजरूपः षोडशाराभिरामे बिभरपि हृदयाब्जे दीपवद्दिव्यमूर्त्तिः ।
त्रिभुवनमिदमोतप्रोतमेवास्ति यस्मिन् स जयति जगदीशः शास्त्रसिद्धान्तगम्यः ॥

समाप्तिवा० । नाट्यान्ते निष्क्रान्ताः सर्व्वे ।
इति श्रीमच्छुक्लभूदेवविरचितं धर्म्मविजयं नाम नाटकं सम्पूर्णं ॥

विषयः । धर्म्मसम्बन्धिप्रस्ताववर्णनम् ।

LXVI.

Satsañga-vijaya. A drama on the advantages of associating with good people. By Vaidyanátha.

६६ । सत्सङ्गविजयनाटकं ।

ग्रन्थकारः वैद्यनाथकविः ।

विवरणं । परिग्राह्यं । प० ९६ । पङ्क्ति० १० । श्लो०—? । अ० नागरं आ० देशीयकागजः । का० संवत् १९१४ । स्था० काशीवासी श्रीयुक्तबाबुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । मुष्णन्तं नवनीतमेककवलं हस्ते गृहीत्वा द्रुतं धावन्तं जननीभयादिव मुहुः पश्चात् करेणाग्रतः । काञ्चीनूपुरसिञ्चितप्रकटितस्मेराभिरामाननं भक्तोद्धारपरायणं परहरिं श्रीबालकृष्णं भजे ॥

समाप्तिवा० । इति निष्क्रान्ताः सर्व्वे । पञ्चमोऽङ्कः । इति श्रीवैद्यनाथकविविरचितं सत्सङ्गविजयं नाम नाटकं समाप्तं ।

विषयः । साधुसङ्गविषयकोपाख्यानं ।

LXVII.

Champu Kávya. A romance in prose and verse on faith. By Nílakaṇṭha Dikshita.

६७ । चम्पूकाव्यं ।

ग्रन्थकारः नीलकण्ठदीक्षितः ।

विवरणं । अपरिग्राह्यं । प० १४७ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० —? । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १९१४ । स्था० काशीवासी श्रीयुक्तबाबुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । मामेतत् कथञ्चिद्यतोति रचितं काव्यं मया तत् पुनस्तद्दृश्यत्वेव वा न वा तदुपरि न्यस्तः समस्तो भरः ।

समाप्तिवा० । इति श्रीमद्भारद्वाजकुलजलधिकौस्तुभश्रीमदप्पयदीक्षितसोदर्य्याप्पैदीक्षितपौत्रेण नारायणदीक्षितात्मजेन भूमिदेवीगर्भसम्भवेन श्रीनीलकण्ठदीक्षितेन विरचिते चम्पूकाव्ये पञ्चम आश्वासः समाप्तः ।

विषयः । भगवद्भक्तिविषयकोपाख्यानं ।

LXVIII.

Damayanti-Kathá. The story of Damayantí, wife of Nala. By Trivikrama Bhaṭṭa.

६८ । दमयन्तीकथा ।

ग्रन्थकारः त्रिविक्रमभट्टः ।

विवरणं। परिशुद्धं। प० १४०। पङ्क्ति० ९। श्लो० — ?। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १९१४। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। या दुग्धाऽपि न दुग्धेव कविदोग्धृभिरन्वहं।
हृदि नः सन्निधत्तां सा सूक्तिधेनुः सरस्वती॥

समाप्तिवा०। इति श्रीत्रिविक्रमभट्टविरचितायां दमयन्तीकथायां सप्तम उच्छ्वासः।

विषयः। दमयन्तीचरित्रवर्णनं।

LXIX.

Aniruddha-charita Champu. A romance founded on the secret marriage of Ushá and Aniruddha. By Devaràja.

६९। अनिरुद्धचरितचम्पूः।

ग्रन्थकारः देवराजः।

विवरणं। परिशुद्धं। प० २०२। पङ्क्ति० ९। श्लो० — ?। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १९१५। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। शार्ङ्गज्याकिणरुचिरश्रियो महान्तोऽव्यासुर्मुरमथनस्य बाहवो वः।
पञ्चानामपि सुरभूरुहामसाध्यं चत्वारो विदधति ये जनस्य कृत्यं॥

समाप्तिवा०। कविमौलिमणेर्जयन्ति वाचो मुनिवर्य्यस्य पराशरप्रसूतेः।
अनुगामितपर्विरामघासाः (?) भुवि धास्यन्ति मदुक्तयः॥
इति श्रीदेवराजनिबद्धे अनिरुद्धचरितेऽनिरुद्धपरिणयो नाम नवम उच्छ्वासः।

विषयः। अनिरुद्धचरित्रवर्णनम्।

LXX.

Champu-Rámáyaṇa. The story of the Rámáyaṇa in prose and verse. By Lakshmaṇa.

७०। चम्पूरामायणं।

ग्रन्थकारः लक्ष्मणकविः।

विवरणं। परिशुद्धं। प० ७४। पङ्क्ति० ८। श्लो० — ?। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० शकाब्दाः १७७०। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। लक्ष्मीं तनोतु सुतरामितरानपेक्षमङ्घ्रिद्वयं निगमशाखिशिखाप्रवालं।
हेरम्बमम्बुरुहडम्बरचौर्य्यनिघ्नं विघ्नाद्रिभेदशतधारधुरन्धरम्नः॥

समाप्तिवा०। काण्डो निर्म्मित एकचूतपतिना षष्ठोऽपि जीयाच्चिरं ॥

इति श्रीलक्ष्मणकविविरचिते चम्पूरामायणे युद्धकाण्डः समाप्तः ॥

विषयः। श्रीरामचरित्रवर्णनम्।

LXXI.

Bálakrishna Champu. A romance in prose and verse on the doings of Kṛishṇa during his infancy. By Jívana, son of Gokulotsava.

७१। बालकृष्णचम्पूः।

ग्रन्थकारः जीवनशर्म्मा।

विवरणं। परिशुद्धं। प० १८२। पङ्क्ति० १२। श्लो० —?। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १९१४। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। श्रीमद्वृन्दावनाख्ये व्रजवरवनितावृन्दसम्वेष्टितोऽसौ

चन्द्रज्योत्स्नाविराजद्विपुलसुविपिने चञ्चरीकप्रघुष्टे।

स्वच्छैर्मुक्ताफलाभैः सुललितरविजारेणुसङ्घैर्वलक्षे

कुर्व्वन् रासप्रमोदं प्रतिनिशमपि यो बालकृष्णोऽवतान्नः॥

समाप्तिवा०। श्रीबालकृष्णादिमशब्दचम्पूः समापितेयं ननु जीवनेन॥ इति श्रीमद्बालकृष्णपदेन्दीवरमिलिन्दायमानश्रीमद्गोकुलोत्सवात्मजजीवनशर्म्मणा विरचिते बालकृष्णचम्प्वाख्यप्रबन्धे षष्ठः स्तवकः समाप्तः॥

विषयः। बालगोपालविषयकोपाख्यानं।

LXXII.

Gopála Champu. Tales and anecdotes of Kṛishṇa's boyhood. By Jívarája.

७२। गोपालचम्पूः।

ग्रन्थकारः जीवराजः।

विवरणं। परिशुद्धं। प० ४५। पङ्क्ति० १४। श्लो० —?। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। अम्भोजन्म वमत्यनल्पकरका भृङ्गावलीमेकतः

पद्मेषोः शरमन्यतोऽर्द्धशशिनं सूते नवं पल्लवं।

चित्र चुम्बति चक्रवाकमिथुनं प्रोद्भासताराङ्गणं

ज्योत्स्ना काऽपि विधौ गता वितनुतां गङ्गातरङ्गान् विधेः॥

समाप्तिवा०। मदयति मनो मदीयं तनुजघनभारतीरसविलासः ।
किमु सुतनु नीरविहारो न हि न हि चम्पूविहारोऽयं ॥
इति श्रीविद्वत्कदम्बहेरम्बसकलविपुलकविकुलतिलकमहाराष्ट्रदेशवारिधिसुधानिधिभारद्वाजकुलकासारराजहंसकाशीस्थजगद्गुरुश्रीमद्दीक्षितकविसोमराजसूरिवरसूनुश्रीकामराजसूरिवरतनयश्रीव्रजराजकविराजात्मजबालकविश्रीजीवराजविरचितायां चम्पूविहारसमाख्यायां स्वनिर्म्मितगोपालचम्पूव्याख्यायां पूर्व्वार्द्धं समाप्तं ।

विषयः। गोपालचरित्रविषयकोपाख्यानं ।

LXXIII.

Rámachandra Champu. A romance on the life of Ráma and his consort S'ítá. By Visvanátha Siñha.

७३ । रामचन्द्रचम्पूः सटीका ।

ग्रन्थकारः विश्वनाथसिंहः ।

विवरणं। प्राचीनं । प० ४३ । पङ्क्ति० १५ । स्लो०——? । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० ——? । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । शक्तिर्येषां न पुंसां भवति न कविता लोकशास्त्राद्यवेक्षा
नैपुण्यञ्चैव नैवाभ्यसनमपि तथा शिक्षया काव्यगानां ।
काव्यं कुर्व्वन्ति तेऽपि प्रचुरगुणयुतं यत्कृपातो लभन्ते
प्रेमाणञ्चाप्यलभ्यं तदवनितनयापादपद्मं नमामि ॥

समाप्तिवा०। विश्वनाथानुभूतोदितं ध्यानं हन्ति भवबन्धजालं ।
इति श्रीमहाराजाधिराजश्रीराजवाहादुरसीतारामचन्द्रकृपापात्राधिकारिविश्वनाथसिंहभूदेवविरचितरामचन्द्राह्निकटीकायामष्टमो यमः ।

विषयः। श्रीरामचन्द्रचरित्रकथनम् ।

LXXIV.

Rádhávinoda Kávya. A poem on the loves of Rádhá and Kṛishṇa. By Rámachandra Kavi.

७४ । राधाविनोदकाव्यं सटीकं ।

ग्रन्थकारः रामचन्द्रकविः ।

विवरणं। प० ११ । पङ्क्ति० ९ । स्लो०——? । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा॰ वाक्यं। राधाविनोदाख्यकाव्यं चिकीर्षुर्निर्विघ्नसमाप्तिकामो रामचन्द्रकविः परमेश्वरकर्तृ-
कस्वरचना-शंसनरूपं मङ्गलमाचरति।
माली नेति। सर्गबन्धो महाकाव्यमुच्यते तस्य लक्षणं।
समाप्तिवा॰। रामचन्द्रकविना विनोदः पुरुषोत्तमसुतेन सुतेन।
राधिकाहृदयशोकदमासीद्राधिकाहृदयशोकदमादरात्॥
इति सटीकं राधाविनोदकाव्यं।
विषयः। राधिकाचरित्रविषयकवर्णनम्।

LXXV.

Rámakrishna Kávya Saṭika. A poem, by Súrya Paṇḍita, so written that every stanza of it, when read from the beginning to the end describes Ráma, and when read from the end to the beginning portrays the life of Kṛishṇa. An anonymous commentary explains the text.

७५। रामकृष्णकाव्यं सटीकं।

ग्रन्थकारः सूर्य्यपण्डितः।
विवरणं। परिमाणं। प॰ १९। पङ्क्ति॰ ७। श्लो॰——?। अ॰ नागरं। आ॰ देशीय-
कागजः। का॰——?। स्था॰ काशीवासी श्रीयुक्तबाबुहरिश्चन्द्रः।
प्रा॰ वाक्यं। तं भूसुतामुक्तिमुदारहासं वंदे यतो भव्यभवं दया श्रीः।
श्रीयादवं भव्यभतोयदेवं संहारदामुक्तिमुतासुभूतम्॥
समाप्तिवा॰। एवं विलोमाक्षरकाव्यकर्तुं भूयांसमायासमवेक्ष्य तज्ज्ञाः।
जानन्त्विमां चित्रकविलसीमां दैवज्ञसूर्य्याभिधसम्प्रदिष्टां॥
इति दैवज्ञपण्डितसूर्य्यविरचितं रामकृष्णेतिकाव्यं सम्पूर्णं।
विषयः। अत्र पद्यस्यानुलोमपाठे रामविषयकवर्णनं विलोमपाठे तु श्रीकृष्णविषयक-
वर्णनम्।

LXXVI.

Rája Súrjana Charita Kávya. A poem on the life of Rájá Surjan; by Chandra-s'ekhara.

७६। राजसूर्जनचरितकाव्यं।

ग्रन्थकारः चन्द्रशेखरकविः।

विवरणं। प्राचनीमशुद्धञ्च। प० ८७। पङ्क्ति० १०। श्लो०——?। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० —?। स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। कार्य्यं प्रकाशयति कारणमन्तरेण स्वेच्छानुरूपविभवः प्रभुरव्ययो यः।
सामोपगीतशिवकीर्त्तननामधेयः श्यामः समग्रयतु सर्व्वसमीहितं नः॥

समाप्तिवा०। गौड़ीयः किल चन्द्रशेखरकविर्यः प्रेमपात्रं सता-
मम्बष्ठान्वयमण्डलात् कृतधियो जातो जितामित्रतः।
निर्बन्धाद्गुपसूर्जनस्य नितरां धर्मैकतानात्मनो
ग्रन्थोऽयं निरमायि तेन वसता विश्वेशितुः पत्तने॥
इति सूर्जनविरचितमहाकाव्ये विंशतितमः सर्गः समाप्तः।

विषयः। सूर्जनराजकीयवृत्तान्तसंवर्णनम्।

LXXVII.

Saptas'atí. A collection of miscellaneous poetry, consisting chiefly of prayers, hymns, moral maxims, and amatory verses. Judging from its name, it originally included seven hundred stanzas in the A'rya metre, but the MS. under notice contains 743 stanzas, some of which are not in A'rya. From one of the verses in praise of a Sena Rájá of Bengal, it would seem that the author, Govardhana A'chárya, lived in the 12th century.

७७। सप्तशतीकाव्यं।

ग्रन्थकारः गोवर्द्धनाचार्य्यः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० ५९. पङ्क्ति० ८। श्लो० ७४३। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०——?। स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। पाणिग्रहे पुलकितं वपुरैशं भूतिभूषितं जयति।
अङ्कुरित इव मनोभूर्यस्मिन् भस्मावशेषोऽपि॥

समाप्तिवा०। विरचन् वामनशीला वामन इव कविपदं लिप्सुः।
अकृतार्य्यासप्तशतीमेतां गोवर्द्धनाचार्य्यः॥
इति श्रीगोवर्द्धनाचार्य्यविरचितं सप्तशतीकाव्यं समाप्तं।

विषयः। नीतिशर्मस्तवादिरसादिनानाविधपद्यसमूहः।

LXXVIII.

Sítáráma-vihára Kávya. A poem on the life of Ráma and his spouse Sítá. By Lakshmaṇa Somaráji.

७८ । सीतारामविहारकाव्यं ।

ग्रन्थकारः लक्ष्मणसोमयाजी ।

विवरणं । प्राचीनमविशुद्धञ्च । प० ४२ । पङ्क्ति० ११ । स्लो० —— ? । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० —— ? । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । अस्ति प्रशस्ताखिललोकभूषाविभूषितद्वादसयोजनैषा ।
विशुद्धभावैर्विनिविष्टमध्या विराजमाना विबुधैरयोध्या ॥

समाप्तिवा० । श्रीगर्ग्छिवंशवर्द्धनलक्ष्मण्याजिप्रणीतकृतिवर्य्ये ।
सीतारामविहारे द्वादशसर्गोऽगमन्महाकाव्ये ॥
इति श्रीगर्ग्छिशङ्करसोमयाजितनूजलक्ष्मणसोमयाजिकृतौ सीतारामविहारे महाकाव्ये यौवराज्याभिषेको नाम द्वादशः सर्गः ।

विषयः । सीतारामवृत्तान्तविषयकोपाख्यानम् ।

LXXIX.

Bhâminîvilâsa Kâvya. The heroine offended ; a poem by Jagannâtha.

७९ । भामिनीविलासकाव्यं ।

ग्रन्थकारः जगन्नाथः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं खण्डितञ्च । प० ७ । पङ्क्ति० १२ । स्लो० —— ? । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० —— ? । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । न मनागपि राहुरोषशङ्का न कलङ्कानुगमो न पाण्डुभावः ।
उपचीयत एव कोऽपि भावः परितो भामिनि ते सुखस्य नित्यं ॥

समाप्तिवा० । सभ्यवरार्थिनि सुदृशि जयति रुषा परुषा ।
इति श्रीमत्पण्डितराजविरचिते भामिनीविलासे द्वितीय उल्लासः ।

विषयः । अशेषरहस्यादिविषयकवर्णनं ।

LXXX.

Kalâvilâsa Kâvya. A poem by Kshemendra.

८० । कलाविलासकाव्यं ।

ग्रन्थकारः क्षेमेन्द्रः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं । प० २० । पङ्क्ति० १४ । स्लो० —— ? । अ० वङ्गीयं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १८२१ । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा॰ वाक्यं । अस्ति विशालकमलाललितपरिष्वङ्गमङ्गलायतनं ।

श्रीपतिवचःस्थलमिव रत्नोज्ज्वलमुज्ज्वलनगरं ॥

समाप्तिवा॰। मश्रीव मानसाह्लादं करोतु सततं सतां ।

इत्याचार्य्यश्रीव्यासदासापरनामधेयक्षेमेन्द्रकृते कलाविलासकाव्ये दशमः सर्गः ।

विषयः । उज्ज्वलनगरीयमनोज्ञरहस्योपाख्यानं ।

LXXXI.

Párijáta-harana Champu. A romance, in poetical prose, on the rape of the Párijáta flower of Indra's garden by Krishna, for the gratification of his wife Satyabhámá. By Krishna Kavi.

८१ । पारिजातहरणचम्पूः ।

ग्रन्थकारः कृष्णकविः ।

विवरणं । प्राचीनं प्रायशः परिशुद्धञ्च । प॰ ३२ । पङ्क्ति॰ ९ । श्लो॰——? । अ॰ नागरं । आ॰ देशीयकागजः । का॰——? । स्था॰ काशीवासी श्रीयुक्तबाबुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा॰ वाक्यं । सानन्दं मकरन्दविन्दुनिकरप्रस्यन्दवन्दीभवन्मन्दीभूतमिलिन्दतुन्दिलदलन्मन्दारमन्दादरं । भूयः मेरमलोभसम्भ्रमभजद्भृङ्गीभिरङ्गीकृते भासन्ती किल पारिजातकुसुमे जीयात् सहृष्टं मनः ॥

समाप्तिवा॰। किलपारिजातहरणे पूर्णोऽभवत् पञ्चमः ॥

इति श्रीमहाराजाधिराजश्रीमन्नरोत्तमादिष्टशेषनरसिंहसूरिसूनुकृष्णविरचिता पारिजातहरणचम्पूः सम्पूर्णा ।

विषयः । पारिजातकुसुमापहरणवृत्तान्तसंवर्णनम् ।

LXXXII.

Mádhavánala Uphákhyána. The story of Mádhava and Anala—a poem.

८२ । माधवानलोपाख्यानकाव्यं ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं । प्रायःशुद्धं प्राचीनञ्च । प॰ ७० । पङ्क्ति॰ १० । श्लो॰——? । अ॰ नागरं । आ॰ देशीयकागजः । का॰——? । स्था॰ काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा॰ वाक्यं । एका नगरी पुष्पचण्डीनामान्विता ।

समाप्तिवा०। लोकाश्च हर्षिता बभूवुः। इति श्रीमाधवानलोपाख्यानं सम्पूर्णं।

विषयः। माधवानलसम्बन्धिनानावृत्तान्तसंवर्णनम्।

LXXXIII.

Harivilása Mahákávya. An epic on the doings of Hari in Vrindávana and Gokula. By Lolimbarája.

८३। हरिविलासकाव्यं।

ग्रन्थकारः लोलिम्बराजः।

विवरणं। अपरिशोधितं नवीनञ्च। प० १८। पङ्क्ति० १०। श्लो०——?। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। रचयतिसहसा चरित्रमेतत्।

समाप्तिवा०। त्रैलोक्यकौतुककरं क्रियते स्म काव्यं लोलिम्बराजकविना कविनायकेन॥ इति श्रीमत्सूर्य्यपण्डितकुलालङ्कारश्रीहरिहरमहाराजाधिराजद्योतितलोलिम्बराजविरचितं हरिविलासकाव्यं सम्पूर्णं।

विषयः। भगवच्चरित्रविषयकोपाख्यानम्।

LXXXIV.

Karpúra-manjari Náṭiká. A dráma in four acts. By Rajanívallabha.

८४। कर्पूरमञ्जरी नाटिका।

ग्रन्थकारः रजनीवल्लभः।

विवरणं। अपरिशोधितं। प० ४८। पङ्क्ति० ६। श्लो०——?। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १६५७। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। भद्दं भोदु सरस्सइ अकइणो णंदंतु वासाइणो अण्णाणं पिपय इदुवरो वासीद्दइ लच्छी।

समाप्तिवा०। इति निष्क्रान्ताः सर्व्वे। चतुर्थजवनिकान्तरं। समाप्ता चेयं कर्पूरमञ्जरी।

विषयः। कर्पूरमञ्जरीनायिकासम्बन्धिनानारहस्योपाख्यानम्।

LXXXV.

Dhúrtasamágama. The Council of rogues; a farce in two acts. By Jyotis'vara. Wilson's *Hindu Theatre*, II, p. 408.

८५। धूर्त्तसमागमप्रहसनं।

ग्रन्थकारः ज्योतीश्वरः।

विवरणं। प० १४। पङ्क्ति० ७। श्लो०—?। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। ईर्ष्यादग्नीजजन्मप्रभृतिदिविषदां संसदि प्रीतिमत्या स्वक्रा++पुरारे दुहित्वप-रिणये साञ्चतं चुम्बमाने।

समाप्तिवा०। इति निष्क्रान्ताः सर्व्वे। द्वितीयः सन्धिः।

इति श्रीकविशेखराचार्य्यश्रीज्योतीश्वरबिरचितं धूर्त्तसमागमं नाम प्रहसनं सम्पूर्णं।

विषयः। वेश्यासक्तधूर्त्तसम्बन्धिवृत्तान्तसंवर्णनम्।

LXXXVI.

Chúlika Upanishad. An Atharva Upanishad on the knowledge of Brahma. *Indische Studien*, I. 249, 51, 83.

८६। चूलिकोपनिषत्।

ग्रन्थकारः——?।

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धञ्च। प० १॥०। पङ्क्ति० १०। श्लो० २४। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। अष्टपादं शुचिं हंसं त्रिसूत्रं मणिमव्ययं।
द्विवर्त्मान् तेजसैन्धं सर्व्वः पश्यन्न पश्यति॥

समाप्तिवा०। ब्रह्म ब्रह्मविदानास्तु ये विदुर्ब्राह्मणादयः।
ते लयं यान्ति तत्रैव लीनाः स्युर्ब्रह्मशायिने,
लीनाः स्युर्ब्रह्मशायिने इति॥ इति चूलिकोपनिषत् समाप्ता।

विषयः। ब्रह्मतत्त्वं।

LXXXVII.

Atharva s'ira Upanishad. An Upanishad of the Atharva Veda on divine knowledge. Vide No. LV.

८७। अथर्व्वशिर उपनिषत्।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्रायेण शुद्धं। प॰ ६। पङ्क्ति॰ १०। श्लो॰ १२०। अ॰ नागरं। आ॰ देशीय-कागजः। का॰—?। स्था॰ काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा॰ वाक्यं। देवा ह वै स्वर्गलोकमायंस्ते रुद्रमपृच्छन् को भवान्।

समाप्तिवा॰। —द्वितीयं जप्त्वा गणाधिपत्यमवाप्नोति तृतीयं जप्त्वा एकमेवाविशति। ओं सत्यं ओं सत्यं ओं सत्यं।

इत्यथर्व्वशिर उपनिषत् समाप्ता।

विषयः। रुद्रस्य ब्रह्मत्वप्रतिपादनं।

LXXXVIII.

Atharvas'ikhá Upanishad. A dissertation on the value of the mystic syllable Om, in meditation. *Indische Studien*, I. 51, 53, 249, 383, II. 40, 53, 54.

८८। अथर्व्वशिखोपनिषत्।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धञ्च। प॰ १। पङ्क्ति॰ १०। श्लो॰ २०। अ॰ नागरं। आ॰ देशीयकागजः। का॰—?। स्था॰ काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा॰ वाक्यं। पिप्पलादोऽङ्गिराः सनत्कुमारश्चाथर्व्वणं भगवन्तं पप्रच्छ किमादौ प्रयुक्तं ध्यानं ध्यायितव्यं किं तत् ध्यानं को वा ध्याता।

समाप्तिवा॰। —सर्व्वमन्यत् परित्यज्यैतामधीत्य द्विजो गर्भवासान् मुच्यते गर्भवासान् मुच्यत इति।

इत्यथर्व्वशिखोपनिषत् समाप्ता।

विषयः। ॐकारतत्त्वनिरूपणं।

LXXXIX.

Garbha Upanishad. An Atharva Upanishad on the five elements of the human body, gestation, &c. *Indische Studien*, I. 348, 49, 51, 309, 469, II. 65.

८९। गर्भोपनिषत्।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धञ्च। प० २। पङ्क्ति० १०। श्लो० ४०। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०— ? । स्था० काशीवासी श्रीयुतवाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। पञ्चात्मकं पञ्चसु वर्त्तमानं षडाश्रयं षड्गुणयोगयुक्तं।

तत्सप्तधातुं त्रिमलं द्वियोनिं चतुर्व्विधाहारमयं शरीरं॥

समाप्तिवा०। —पैप्पलादं मोक्षशास्त्रमिति। इति गर्भोपनिषत् समाप्ता।

विषयः। शरीरस्य पञ्चभूतात्मकत्वादिनिरूपणम्।

XC.

Pránágnihotra Upanishad. An Atharva Upanishad typifying meditation as a fire sacrifice. *Ind. Std.* I. 286, 302.

९०। प्राणाग्निहोत्रोपनिषत्।

ग्रन्थकारः ———?

विवरणं। नवीनं प्रायेण शुद्धञ्च। प० ३। पङ्क्ति० ८। श्लो० ४८। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० काशीवासी श्रीयुतवाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। ॐ अथातः सर्व्वोपनिषत्सारं संसारज्ञानमन्नं सूत्रं शारीरयज्ञं व्याख्यास्यामः।

समाप्तिवा०। वाराणस्यां मृतो वापि इदं वा ब्रह्म यः पठेत्।

एकेन जन्मना जन्तुर्मोक्षञ्च प्राप्नुयादिति॥

इति आथर्व्वणीय प्राणाग्निहोत्रोपनिषत् समाप्ता॥

विषयः। शारीरयज्ञादिनिरूपणम्।

XCI.

Vaitathya Upanishad. On the knowledge of the divine essence. *Ind. Std.* II. 201.

९१। वैतथ्योपनिषत्।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धञ्च। प० २॥०। पङ्क्ति० ९। श्लो० ४६। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० काशीवासी श्रीयुतवाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। वैतथ्यं सर्व्वभूतानां स्वप्न आहुर्मनीषिणः।

अन्तःस्थानात्तु भेदानां संवृतत्वेन हेतुना॥

समाप्तिवा०। निस्तुतिर्निर्नमस्कारो निःस्वधाकार एव च।

चलाचलनिकेतश्च यतिर्यादृच्छिको भवेत् ॥

इति द्वितीयं वैतथ्यप्रकरणमुपनिषदां ।

विषयः । ब्रह्मविद्या ।

XCII.

Advaita Upanishad. On the unity of the divine and the human souls. *Ind. Std.* I. 303, 435, 11, 102.

९२ । अद्वैतोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धञ्च । प० ३ । पङ्क्ति० ९ । श्लो० ५४ । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । ओं उपासनाश्रितो धर्म्मो जाते ब्रह्मणि वर्त्तते ।
प्रागुत्पत्तेरजं सर्व्वं तेनासौ कृपणः स्मृतः ॥

समाप्तिवा० । न कश्चिज्जायते जीवः सम्भवोऽस्य न विद्यते ।
एतत्तदुत्तमं सत्यं यत्र किञ्चित् न जायते ॥
इत्युपदेशग्रन्थे अद्वैताख्यं प्रकरणं समाप्तं । तृतीयोपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । आत्मतत्त्वं ।

XCIII.

Alátas'ánti Upanishad. On the knowledge of the divine soul. *Ind. Std.* 1. 435. II. 101.

९३ । अलातशान्त्युपनिषत् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धञ्च । प० ६ । पङ्क्ति० ९ । श्लो० १२० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । ज्ञानाकाशविकल्पेन धर्म्मान्योगमलोपमान् ।
ज्ञेयाभिन्नेन सम्भिन्नं वन्दे द्विजपदाम्बरं ॥

समाप्तिवा० । दुर्दर्शमतिगम्भीरमजं शाम्यं विशारदं ।
बुद्धा पदमनानात्वं नमः कुर्म्मो यथाबलं, नमः कुर्म्मो यथाबलमिति ॥
इत्युपदेशग्रन्थे अलातशान्त्याख्यं प्रकरणं । चतुर्थोपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । ब्रह्मविद्या ।

XCIV.

Nílarudra Upanishad. Praise of the mantra for worshiping Rudra.

९४ । नीलरुद्रोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धञ्च। प० २। पङ्क्ति० ९। श्लो० २६। अ० नागरं। आ० देशीय-
कागजः। का—?। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। अपश्यन्त्वावरोऽन्तं दिवितः पृथिवी भव (?)।
अपश्यमस्य तं रूपं नीलग्रीवं शिखण्डिनम्॥

समाप्तिवा० यस्य हरी अश्वतरौ गर्द्दभावभितः करौ।
तस्मै नीलशिखण्डाय नमः सभा-प्रपादिने,
नमः सभा-प्रपादिने (?)॥
इति नीलरुद्रोपनिषत् समाप्ता।

विषयः। रुद्रमाहात्म्यप्रकाशमन्त्रः।

XCV.

Nádavindu Upanishad. Praise of the mystic syllable Om. *Ind. Std.* I. 302.

९५। नादविन्दूपनिषत्।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धञ्च। प० १। पङ्क्ति० १०। श्लो० २०। अ० नागरं। आ० देशीय-
कागजः। का०—?। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। अकारो दक्षिणः पक्ष उकारस्तूत्तरः स्मृतः।
मकारस्तस्य पुच्छं वा अर्द्धमात्रा शिरस्तथा॥

समाप्तिवा०। ततो विलीनपाशोऽसौ विमलः केवलः प्रभुः।
तेनैव ब्रह्मभावेन परमानन्दमश्नुते, परमानन्दमश्नुते इति॥
इति नादविन्दूपनिषत् समाप्ता।

विषयः। ओङ्कारस्वरूपादिनिरूपणम्।

---

९९ । योगतत्त्वोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धञ्च । प० १ । पङ्क्ति० ९ । श्लो० १८ । अ० नागरं । आ० देशीय-कागजः । का० संवत् १७७९ । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । ओं योगतत्त्वं प्रवक्ष्यामि योगिनां हितकाम्यया ।
तच्छ्रुत्वा च पठित्वा च सर्व्वपापैः प्रमुच्यते ॥
विष्णुर्नाम महायोगी महामायो महातपाः ।
तत्त्वमार्गे यथा दीपो दृश्यते पुरुषोत्तमः ॥

समाप्तिवा० । पद्मपत्रमिवाच्छन्नमूर्द्धवायुविमोचणे ।
भ्रुवोर्ल्ललाटमध्यस्थं तज्ज्ञेयञ्च निरञ्जनं ॥
निषिद्धे तु न निर्व्वाते निर्जने निरुपद्रवे ।
निश्चितञ्चात्मभूतानामरिष्टं योगसेवया, अरिष्टं योगमेवयेति ॥
इति योगतत्त्वोपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । योगतत्त्वम् ।

C.

Sannyása Upanishad. On the duties of Sannyásis. *Ind. Std.* 1. 202.

१०० । सन्न्यासोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं प्रायशः परिशुद्धञ्च । प० २ । पङ्क्ति० ९ । श्लो० ३६ । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७७९ । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । ओं अथाहिताग्निर्म्रियेत प्रेतस्य मन्त्रैः संस्कारोपतिष्ठते । स्वःस्वो वाश्रमपारं गच्छे-यमिति । एतासां पितृमेधकामो विधिसम्भारान् सम्भृत्य अरण्ये गत्वा अमावास्यायां प्रातरेवान्ते अग्निमुपसमाधाय पितृभ्यः श्राद्धतर्पणं कृत्वा ब्राह्मेष्टिं निर्वपेत् ।

समाप्तिवा० । अथ तैः सम्भूतैर्वायुः संश्राव्य हृदयं तपः ऊर्द्ध्वं प्रपद्यते देहाद्भित्वा मूर्द्धनि अथ स मूर्द्धानमस्य देहैषा मतिर्मतिमतो ये प्राप्य परमांगतिं भूयस्ते न निवर्त्तन्ते परापर-मवस्थितां परापरमवस्थितामिति ॥

विषयः । सन्न्यासिकर्त्तव्यानुष्ठानकथनम् ।

CI.

A'ruṇeya, alias *A'ruṇi, A'ruṇika, A'ruṇya Upanishad.* The performance of Sannyása described. *Ind. Std.* 1. 249, 59, II, 76, 176, 76, 81.

१०१ । आरुणेयोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धञ्च। प० १॥०। पङ्क्ति० ९। श्लो० २७। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १७७९। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। ओं आरुणिः प्रजापतेर्लोकं जगाम तं गत्वोवाच, केन भगवन् कर्म्माण्यशेषतो विसृजामीति। तं होवाच प्रजापतिः,

समाप्तिवा०। य इदं वेद पालाशं वैल्वं दण्डमजिनं मेखलां यज्ञोपवीतं च त्यक्त्वा शूरो य एवं वेद। तद्विष्णोः परमं पदं सदा पश्यन्ति सूरयः। दिवीव चक्षुराततं। तद्विप्रासो विपन्यवो जागृवांसः समिन्धते विष्णोर्यत् परमं पदमिति। तन्निर्व्वाण-मनुशासनमिति वेदानुशासनमिति वेदानुशासनमिति। इति सन्न्यासोपनिषत् समाप्ता।

विषयः। सन्न्यासादिकथनम्।

CII.

Piṇḍa Upanishad. A chapter of the Atharva Veda, on the origin of the mundane egg.

१०२ । पिण्डोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं प्रायेण परिशुद्धञ्च। प० १। पङ्क्ति० ९। श्लो० १८। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १७७९। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। ओं देवता ऋषयः सर्व्वे ब्रह्माणमिदमब्रुवन्।

मृतस्य दीयते पिण्डं कथं गृह्णन्त्यचेतसः॥

भिन्ने पञ्चात्मके देहे गते पञ्चसु पञ्चधा।

समाप्तिवा०। अष्टमेन तु पिण्डेन वाचःपुष्ट्याग्निवीर्य्यवान्।
नवमेन तु पिण्डेन सर्व्वेन्द्रियसमाहृतिः ॥
दशमेन तु पिण्डेन भावानां श्रवनं तथा।
पिण्डे पिण्डे शरीरस्य पिण्डदानेन सम्भवः ॥
इति पिण्डोपनिषत् समाप्ता।

विषयः। पिण्डोत्पत्तिकथनम्।

CIII.

A'tma Upanishad. On the identity of the human and the divine souls. *Ind. Std.* I. 249, 51, 302, II. 56.

१०३। आत्मोपनिषत्।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं प्रायेण शुद्धञ्च। प० १। पङ्क्ति० ९। श्लो० १८। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १७७९। स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। —अथैवाङ्गिरास्त्रिविधः पुरुषस्तद्यथा वाह्यात्मान्तरात्मा परमात्मा चेति त्वक्चर्म्म-नखमांसलोमाङ्गुल्यङ्गुष्ठपृष्ठवंशनखगुल्फोदरनाडीमेढ्रकटूरुकपोलभ्रुवो ललाटबाहु-पार्श्वशिरोधमनिकाचीणि श्रोत्राणि भवन्ति।

समाप्तिवा०। संस्कारो नास्ति संस्कारो नास्त्येन परमात्मा पुरुषो नाम। इत्यथर्व्ववेदे आत्मोप-निषत समाप्ता।

विषयः। वाह्यात्मान्तरात्मपरमात्मनां स्वरूपनिरूपणं।

CIV.

Paramahañsa Upanishad. On the divine soul. *Ind. Std.* I. 249, 51, 470, II. 173-5.

१०४। परमहंसोपनिषत्।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धप्रायञ्च। प० १॥०। पङ्क्ति० ९। श्लो० ४५। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १७७९। स्था० काशीवासी श्रीयुतवावु-हरिश्चन्द्रः।

प्रा॰ वाक्यं। ॐ अथ योगिनां परमहंसानां कोऽयं मार्गस्तेषां का स्थितिरिति नारदो भगवन्तमुपगम्योवाच। तं भगवानाह योऽयं परमहंसमार्गो लोके दुर्लभतरः।

समाप्तिवा॰। दुःखेनोद्विग्नः सुखे निःस्पृहस्त्यागो रागे सर्व्वत्र शुभाशुभयोरनभिस्नेहो न द्वेष्टि न प्रमोदं च सर्व्वेषामिन्द्रियाणां गतिरुपरमते ज्ञाने स्थिरस्य सदा आत्मा आत्मन्येवावतिष्ठते स यतिर्यत् पूर्णानन्दैकं कथ्यते स एव योगी स एव ज्ञानी च यत् पूर्णानन्दैकबोधस्तद् ब्रह्माहमस्मि कृतकृत्यो भवति। इति परमहंसोपनिषत् समाप्ता।

विषयः। परमहंसमार्गादिनिरूपणम्। अस्या दीपिकाख्या टीका ४९ सङ्ख्यायां द्रष्टव्या।

CV.

Jábála Upanishad. This Upanishad is attributed to the Yajur Veda, though it occurs in collections of the Atharva. It treats of Brahma as the Paramahañsa.

१०५। जाबालोपनिषत्।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। प्राचीनं प्रायेण परिशुद्धं। प॰ २। पङ्क्ति॰ ९। श्लो॰ ४६। अ॰ नागरं। आ॰ देशीयकागजः। का॰ संवत् १७७९। स्था॰ काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा॰ वाक्यं। बृहस्पतिरुवाच। याज्ञवल्क्यं यदनु कुरुक्षेत्रं देवानां देवयजनं सर्व्वेषां भूतानां ब्रह्मसदनमविमुक्तं वै कुरुक्षेत्रं देवानां देवयजनं।

समाप्तिवा॰। निर्म्ममः शुक्लध्यानपरायणोऽध्यात्मनिष्ठोऽशुभकर्म्मनिर्मूलनपरः सन्न्यासेन देहत्यागं करोति स परमहंसो नाम परमहंसो नामेति। इति यजुःशाखायां जाबालोपनिषत् समाप्ता।

विषयः। ब्रह्मविद्या परमहंसस्वरूपनिरूपणञ्च।

CVI.

Kaivalya Upanishad. On the knowledge of the divine soul. For commentary vide No. 54. *Ind. Std.* I. 249, 52, 53, 802, 469, II. 10, 14.

१०६। कैवल्योपनिषत्।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। प्राचीनं परिशोधितञ्च। प० ३॥०। पङ्क्ति० ९। श्लो० ३०। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १७७९। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबु-हरिश्चन्द्रः॥

प्रा० वाक्यं। अथाश्वलायनो भगवन्तं परमेष्ठिनमुपसमेत्योवाच। अधीहि भगवन् ब्रह्मविद्यां वरिष्ठां सदा यतिभिः सेव्यमानां निगूढां। यया चिरात् सर्व्वं पापं व्यपोह्य परात् परं पुरुषमुपयाति विद्वान्।

समाप्तिवा०। अनेन ज्ञानमाप्नोति संसारार्णवनाशनं। तस्मादेवं विदित्वैनं कैवल्यं फलमश्नुते, कैवल्यं फलमश्नुते इति॥ इति कैवल्योपरिनिषत् समाप्ता।

विषयः। ब्रह्मविद्या। अस्या दीपिकाख्या टीका ५४ सङ्ख्यायां द्रष्टव्या।

CVII.

Vedánuvachana. A collection of S'ánti mantras or blessings with which Upanishads are generally made to begin and end. By Tris'anku.

१०७। वेदानुवचनम्।

ग्रन्थकारः त्रिशङ्कुः।

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धं। प० १। पङ्क्ति० १०। श्लो० २०। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १७७९। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। ॐ शन्नो मित्रः शं वरुणः। शन्नो भवत्वर्य्यमा। शन्न इन्द्रो बृहस्पतिः शन्नो विष्णुरुरुक्रमः।

समाप्तिवा०। अहं वृक्षस्यरेरिव (?)। कीर्त्तिः पृष्ठं गिरेरिव। ऊर्द्ध्वं पवित्रो वाजिनीव स्वमृतमस्मि। द्रविणं सुवर्चसं। सुमेधा अमृतोक्षितः। इति त्रिशङ्कोर्व्वेदानुवचनम्।

विषयः। वेदादिप्रारम्भपाठ्यशान्तिमन्त्राः।

CVIII.

Kálágnirudra Upanishad. On the divinity of Mahárudra, and the propriety of putting on the triple sectarial mark on the forehead. *Ind. Std.* I. 249.

१०८ । कालाग्निरुद्रोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनमपरिशोधितञ्च। प० १। पङ्क्ति० ९। श्लो० २०। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १७७९। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। अथ कालाग्निरुद्रं भगवन्तं सनत्कुमारः पप्रच्छाधीहि भगवंस्त्रिपुण्ड्रविधिं सतत्त्वं किं द्रव्यं किं स्थानं कतिप्रमाणं का रेखा किं दैवतं के मन्त्राः काः शक्तयः।

समाप्तिवा०। स सर्व्वैर्द्देवैर्ज्ञातो भवति स सर्वेषु तीर्थेषु स्नातो भवति स सततं रुद्रजापी भवति स सकलभोगभुक् देहं त्यक्त्वा शिवसायुज्यमेति न स पुनरावर्त्तते न स पुनरावर्त्तत इत्याह भगवान् कालाग्निरुद्रः। यस्त्वेतदधीते सोऽप्येवमेव भवतीत्यों सत्यमित्युपनिषत्। इत्याथर्वणवेदे कालाग्निरुद्रोपनिषत् समाप्ता।

विषयः। त्रिपुण्ड्रविधानादिनिरूपणं महारुद्रस्य ब्रह्मत्वप्रतिपादनञ्च।

CIX.

Kṛishṇa Upanishad. On the divinity of Kṛishṇa.

१०९। कृष्णोपनिषत्।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० २। पङ्क्ति० ९। श्लो० ४०। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १७७९। स्था० काशीवासी श्रीयुक्तबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। ते होचुस्तं सुराः सर्वे भगवन्तं सनातनं।
नावद्यमवतारा वै गृह्यन्ते नैव भूतले॥

समाप्तिवा०। तस्मान्न भिन्ना एतास्ता नैवैताभिर्भिन्नो विभुः।
भूमावुत्तारितं सर्वं वैकुण्ठस्वर्गवासिनं,
वैकुण्ठस्वर्गवासिनमिति॥ इति कृष्णोपनिषत् समाप्ता।

विषयः। श्रीकृष्णस्येश्वरत्वकथनम्।

CX.

Vásudeva Upanishad. On the propriety of putting on sectarial marks with the yellow ocherous earth called Gopichandana. Vide No. 27.

११० । वासुदेवोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनमनतिशुद्धञ्च। प० २॥०। पङ्क्ति० ६। श्लो० २२। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १७७९। स्था० काशीवासी श्रीयुक्तबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। ओं नमस्कृत्य भगवन्तं नारदः सर्वेश्वरं वासुदेवं पप्रच्छ, श्रीभगवन्नूर्द्धपुण्ड्रविधिं द्रव्यमन्त्रस्थानादिसहितं मे ब्रूहीति। तं होवाच भगवान्।

समाप्तिवा०। नारायणे मयि अचला भक्तिश्च वर्द्धते सम्यग् ज्ञानं लब्ध्वा विष्णुसायुज्यमवाप्नोति न च पुनरावर्त्तते। तद्विष्णोः परमं पदं सदा पश्यन्ति सूरयः। दिवीव चक्षुराततं। तद्विप्रासो विपन्यवो जागृवाऽसः समिन्धते विष्णोर्यत्परमं पदम्। इति वासुदेवोपनिषत् समाप्ता।

विषयः। गोपीचन्दनधारणमन्त्रादिकथनम्। अस्या दीपिकाख्या टीका २७ सङ्ख्यायां द्रष्टव्या।

CXI.

Gopichandana Upanishad. On the specific character and religious value of the ochre so called. For commentary vide No 31. *Ind. Std.* I. 250.

१११ । गोपीचन्दनोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० २॥। पङ्क्ति० ६। श्लो० ४५। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १७७९। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। गोपिका नाम संरक्षणी। कुतः संरक्षणी लोकस्य नरकान्मृत्योर्भयाच्च संरक्षणी चन्दनं तुष्टिकरणं च। किं तुष्टिकरणं ब्रह्मानन्दकारणं।

समाप्तिवा०। कृष्णमाराधयामासुर्गोकुले धर्मसंकुले। श्रीकृष्णाख्यं परं ब्रह्म गोपिकाः श्रुतयोऽभवन्।
एतत् सम्भोगसम्भूतं चन्दनं गोपीचन्दनं गोपीचन्दनमिति।
इति अथर्ववेदे गोपीचन्दनोपनिषत् समाप्ता।

विषयः। गोपीचन्दनस्वरूपादिनिरूपणं। अस्या दीपिकाख्या टीका ३१ सङ्ख्यायां द्रष्टव्या॥

CXII.

Gáṉapatya Tápanì. On the divinity of Gaṉes'a.

११२। गाणपत्यपूर्व्वतापनी।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनमनतिपरिशुद्धञ्च। प० ६। पङ्क्ति० ९। श्लो० १२०। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १७७९। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबु-हरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। अथातो ब्रह्मोपनिषदं व्याख्यास्यामः। ब्रह्मा देवानां सवितुः कवीनामृषि-विप्राणां महिषो मृगाणां।

समाप्तिवा०। वर्णा ह वै स पुरुषः स लोकाधिष्ठितो भवत्यनुष्टुप् वै पुरुषः स होवाच भृगुपुत्रे एतमानुष्टुभं मन्त्रमजं साङ्गं सप्रकृतिकं समायं साधिष्ठानं स्वतन्त्रं यो जानाति स भूतिमान् भवति सोऽमृतत्वञ्च गच्छति सोऽमृतत्वञ्च गच्छति।

इति गाणपत्यपूर्व्वतापनीयोपनिषत् समाप्ता॥

विषयः। गणपतितत्त्वम्। एतदुपनिषत्समाप्त्यनन्तरं शान्तिपाठः पत्रैकलिखितो विद्यते॥

CXIII.

Kalpa-Sutra. Rules for the use of the Sáma Veda hymns in the *Agnishṭoma, Jyotishṭoma* and other ceremonies; by Mas'aka. Max Müller's *Sanskrit Literature*, pp. 199-209.

११३। कल्पसूत्रम्।

ग्रन्थकारः मशकाचार्य्यः।

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प० ६८। पङ्क्ति० ७। श्लो० १०९०। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १७७९। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। ॐ ह्रक्को ज्योतिष्टोमोऽतिरात्रः षोड़शिकः।

समाप्तिवा०। सहस्रं संवत्सरं विश्वसृजामयनमिति सत्राणि।

इति मशकाचार्य्यविरचिते कल्पसूत्रे एकादशोऽध्यायः समाप्तः॥

विषयः। अग्निष्टोमादिविवरणं॥

CXIV.

Rádhiká Upanishad. On the preeminence of Rádhá and Kṛishṇa as objects of worship said to be an Upanishad of the Rig Veda.

११४ । राधिकोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। नवीनमशुद्धञ्च। प० २॥०। पङ्क्ति० ९। श्लो० २४। अ० नागरं। आ० देशीय-
कागजः। का०—?। स्था० काशीवासी श्रीयुतवाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। अथ ऊर्द्ध्वमन्थिन ऋषयः सनकाद्या भगवन्तं हिरण्यगर्भमुपगम्योचुः। कः परमो
देवः का वा तच्छक्तयः।

समाप्तिवा०। सर्वतीर्थेषु स्नातो भवति सोऽग्निपूतो भवति स सर्वपूतो भवति राधाकृष्णप्रियो
भवति। वाक्चक्षुः सफलीभवति।
इति ऋग्वेदे ब्रह्मभागे परमरहस्ये श्रीराधिकोपनिषत् समाप्ता॥

विषयः। राधाकृष्णयोः सर्वदेवोत्कृष्टत्वव्यवस्थापनं॥

CXV.

Mádhava Champu. A romance on the life of Mádhava or Kṛishṇa during his sojourn in Vṛindávana.

११५। माधवचम्पूः।

ग्रन्थकारः चिरञ्जीवः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० ३०। पङ्क्ति० ८। श्लो० —?। अ० नागरं। आ०
देशीयकागजः। का०—?। स्था० काशीवासी श्रीयुतवाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। तमोगणनिवासिनी सकलकालमुद्योतिनी
धरातलविहारिणी जड़समाजविद्वेषिणी।
कलानिधिसहायिनी लसदलोलसौदामिनी
मदन्तरवलम्बिनी भवतु कापि कादम्बिनी॥

समाप्तिवा०। चम्पूर्माधववर्णिकेति समभूदुच्छ्वासकः पञ्चमः।
इति श्रीचिरञ्जीवभट्टाचार्य्यविरचिता माधवचम्पूः समाप्ता॥

विषयः। माधवसम्बन्धिचरित्रोपाख्यानम्॥

CXVI.

Vasanta-tilaka. A comic drama in five acts ; by Varadá A'chárya.

११६। वसन्ततिलको भाणः।

ग्रन्थकारः वरदाचार्य्यः।

विवरणं। प्राचीनमशुद्धञ्च। प० ३९। पङ्क्ति० ८। श्लो०—? अ० नागरं। आ० देशीय-कागजः। का० संवत् १९१८। स्था० काशीवासी श्रीयुतवाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। जयन्ति जगतां मातुः स्तनकुङ्कुमविन्दवः।
मुकुटाश्लेषसङ्क्रान्तकौतुकश्रीविडम्बिनः॥

समाप्तिवा०। आकल्पयन् वसुमतीमनुरज्य मानी कल्पद्रुमो जयति कश्चन मानवानां।
इति श्रीमद्घटिकाशङ्कश्रीवरदाचार्य्यकृतौ वसन्ततिलको नाम भाणः समाप्तः।

विषयः। नायकादिसम्बन्धिरहस्यवृत्तान्तसंवर्णनम्॥

CXVII.

Chúlikopanishad Dípiká. Commentary on No. 86, by Naráyaṇa.

११७। चूलिकोपनिषद्दीपिका।

ग्रन्थकारः नारायणः।

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प० २॥०। पङ्क्ति० २४। श्लो० ९९०। अ० वङ्गीयं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। चूलिका चूड़िका लोके स्वभाग्रं तीक्ष्णमुच्यते।
तद्वद्वेदान्तभागोऽयं चतुष्खण्डोऽभिधीयते॥

समाप्तिवा०। नारायणेन रचिता श्रुतिमात्रोपजीविना।
अस्पष्टपदवाक्यानां दीपिका चूलिकाभिधे॥
समाप्ता चूलिकोपनिषद्दीपिका॥

विषयः। ब्रह्मविद्याबोधकचूलिकोपनिषदर्थव्याख्यानं॥

CXVII.

Garbhopanishad Dípiká. Commentary on Rs. 98, by S'añkaránanda.

११८। गर्भोपनिषद्दीपिका।

ग्रन्थकारः शङ्करानन्दः।

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प० ५। पङ्क्ति० १०। श्लो० ३००। अ० वङ्गीयं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइट।

प्रा० वाक्यं। संसारदुर्वैतरणीनिमग्नान्निरीक्ष्य सर्व्वान् बहुधाश्मदादीन्।

समाप्तिवा०। सर्व्वतः समाप्तिं गतं पैप्पलादं मोक्षशास्त्रं समाप्तं व्याख्यातं। वाक्याभ्यास उपनिषत्समाप्त्यर्थः। इति श्रीमच्छङ्करानन्दभगवतः कृतिर्गर्भोपनिषद्दीपिका समाप्ता।

विषयः। शारीरकोत्पत्त्यादिबोधकगर्भोपनिषदर्थप्रतिपादनं।

CXIX.

Uparágodaya Náṭiká. A comic drama in four Acts, by Rudrachandra Deva.

११९। उपरागोदया नाटिका।

ग्रन्थकारः रुद्रचन्द्रदेवः।

विवरणं। अपरिशुद्धं। प० १९। पङ्क्ति० ७। श्लो० —?। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १९१४। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। प्रणयकलहकोपात् पाटलेऽस्य प्रभाते
मुखशशिनि परार्द्धे पाण्डुवर्णे च सद्यः।
प्रकटितनिजदेहद्वन्द्वसीमाविभेदं
वपुरथ शिवयोस्तद् भूतये शश्वदास्ता (?) ॥

समाप्तिवा०। इति निष्क्रान्ताः सर्व्वे। समाप्तश्चतुर्थोऽङ्कः।
इति श्रीकूर्म्मगिरिवरेश्वरश्रीमत्प्रतापचारितारितमोभास्करश्रीमद्रुद्रचन्द्रदेवविरचिता उपरागोदया नाम नाटिका सम्पूर्णा।

विषयः। नायकादिसम्बन्धिरहस्योपाख्यान।

CXX.

Dars'apaurṇamása Práyas'chitta káriká. Memorial verses for the

performance of expiations for omissions and irregularities in the observance of the new and the full moon ceremonies.

१२० । दर्शपौर्णमासप्रायश्चित्तकारिका ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। नवीनं प्रायशः परिशुद्धञ्च । प॰ २९। पङ्क्ति॰ १०। श्लो॰ ८००। अ॰ नागरं। आ॰ देशीयकागजः। का॰ १८६९। स्था॰ कलिकातास्था एसियाटिक सोसाइटी।

प्रा॰ वाक्यं। अथ बौधायनदर्शपौर्णमासयोः प्रायश्चित्तानि। तत्र अन्वाधानानन्तरं दक्षिणाग्निनाशे शुचिर्भूत्वा विहारं प्रविश्य गार्हपत्यान्तं प्रणीय।

समाप्तिवा॰। महाव्याहृतिभिश्च हुत्वा द्वादशगृहीतेन स्रुचं पूरयित्वा जातवेदसे मनो ज्योतिरिति एताभ्यां हुत्वा महाव्याहृतिभिर्जुहुयादिति मन्त्रकृत्। इति दर्शपौर्णमासप्रायश्चित्तकारिका समाप्ता।

विषयः। आहिताग्नेरन्वाधानानन्तरं दक्षिणाग्निनाशादिनिमित्तकप्रायश्चित्तविवरणं।

CXXI.

Adhvara-kánda. A section of the S'atapatha Bráhmana of the Yajur Veda. The MS. contains only the first half of the work. Weber's *Catalogue*, 181-200.

१२१। अध्वरकाण्डं, पूर्व्वार्द्धं।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धञ्च। प॰ ५०। पङ्क्ति॰ ८। श्लो॰ ९००। अ॰ नागरं। आ॰ देशीयकागजः। का॰—?। स्था॰ कलिकातास्था एसियाटिक सोसाइटी।

प्रा॰ वाक्यं। तद्वै देवयजनमीचन्ते। तद् यदेव वर्षिष्ठं भूमेस्तदेव देवयजनम्।

समाप्तिवा॰। स यदि द्वादशोपसदो भवति त्रींस्तुरस्तं दोग्धि द्वौ चतुरश्चमेकं चतुरश्चं। चतुर्थं ब्राह्मणं। इति चतुर्थोऽध्यायः समाप्तः।

विषयः। शुक्लयजुर्वेदीयशतपथब्राह्मणान्तर्गतयज्ञीयानुष्ठानद्योतकब्राह्मणं।

CXXII.

Agnyádhána Paddhati. A ritual for the collection and maintenance of the domestic sacred fire.

१२२। अग्न्याधानपद्धतिः।

ग्रन्थकारः—— ?

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धप्रायञ्च। प० ७२। पङ्क्ति० ९—१०। श्लो० २४००। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०——?। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। नत्वा योगेश्वरीं देवीं तथा हरिहरेश्वरौ।
आराध्य परशुरामञ्च सत्याषाढं मुनिं गुरून्॥

समाप्तिवा०। खण्डितं।

विषयः। हिरण्यकेशिशाखीयाग्न्याधानाद्यनुष्ठाननिरूपणम्।

CXXIII.

S'iva Purána. According to the Nárada Purána, this is an *Upa* or minor Purána, but it itself claims to be a *Mahá* or great Purána, embracing a hundred thousand verses, and divided into twelve books or Sañhitás. The MS. contains only three of these books viz. the *Vighnes'vara*, the *Váyavíya*, and the *Rudra* Sañhitás. Aufrecht's *Bodleian Catalogue*, 113.

१२३। शिवपुराणम्।

ग्रन्थकारः वेदव्यासः।

विरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प० विघ्नेशसंहितायाः ३४, वायवीयसंहितापूर्व्वभागस्य ६६, तदुत्तरभागस्य ५४, रुद्रसंहितापूर्व्वभागस्य १५७, तदुत्तरभागस्य ४३६। पङ्क्ति० १४। श्लो० २३०९२। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १९२४। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं विघ्नेशसंहिता। आद्यन्तमङ्गलमजातसमानभव्यं तं विश्वमङ्गलमजं परमात्मदेवम्।

वायवीयसंहिताप्रा० वाक्यं। ओं नमः शिवाय सोमाय सगणाय ससूनवे।
प्रधानपुरुषेशाय सर्गस्थित्यन्तहेतवे॥

रुद्रसंहिताप्रा० वाक्यं। त्रिभिरंशैः शोभमानमजस्रसुखमव्ययं।
एकपादं महादंष्ट्रं सज्वालकवलैर्मुखैः॥

तदुत्तरभागस्य प्रा० वाक्यं। जगतः पितरं शम्भुं जगतो मातरं शिवां।
तत्पुत्रं च गणाधीशं नत्वैतद्वर्णयाम्यहं॥

समाप्तिवा०। अन्ते भक्तिं परां प्राप्य मुक्तिं वै प्राप्नुयात् पुनः।
शिवे भक्तिः शिवे भक्तिः शिवे भक्तिर्भवे भवे॥
इति श्रीशिवपुराणे व्याससूतसंवादे ज्ञानप्रकरणनिरूपणं नाम षट्सप्ततितमोऽध्यायः।

विषयः। शिवमाहात्म्यादिविविधप्रस्तावनिरूपणं। वायवीयसंहितायामेतस्य महापुराणत्वमुक्तं। नारदपुराणे चास्योपपुराणत्वं निरणायि। इदन्तु लक्षश्लोकात्मकं द्वादशसंहितासमन्वितञ्च। तद्यथा, १, विघ्नेशसंहिताश्लोकसङ्ख्याः १०००० । २, रुद्रसंहिता ८००० । ३, विनायकसंहिता ८००० । ४, भौमसंहिता ८००० । ५, मातृकासंहिता ८००० । ६, रुद्रैकादशसंहिता १३००० । ७, कैलाशसंहिता ६००० । ८, शतरुद्रसंहिता ३००० । ९, कोटिरुद्रसंहिता ९०० । १०, सहस्रकोटिरुद्रसंहिता ११००० । ११, वायवीयसंहिता ४००० । १२, धर्म्मसंहिता १२००० । एतत्प्रमाणं वायवीयसंहितायां प्रथमाध्याये उक्तम्। अत्र विघ्नेशसंहितायाः १६ अध्यायाः, ११२० श्लोकाश्च वर्त्तन्ते। वायवीयसंहितापूर्व्वभागस्य ३० अध्यायाः, १८४८ श्लोकाश्च सन्ति। तदुत्तरभागस्य ३० अध्यायाः, २४३० श्लोकाश्च विद्यन्ते। रुद्रसंहितापूर्व्वभागस्य ६४ अध्यायाः, ५४५५ श्लोकाश्च सन्ति। तदुत्तरभागस्य ७६ अध्यायाः, १२२६० श्लोकाश्च वर्त्तन्ते॥

CXXIV.

Chandra-prabhá Náṭiká. A drama in five acts, by an unknown author.

१२४। चन्द्रप्रभा नाटिका।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। प्रायेण शुद्धं। प० ४८। पङ्क्ति० ९। श्लो० —?। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १९१५। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। भ्राम्यत्पिङ्गजटाकलापविलसद्गङ्गाजलासेचने-
र्लोकानामखिलं त्रितापदहनं निर्व्वापयन् सर्व्वतः।
तत्केजानतिकावलम्बनजगदिष्टारिकल्पद्रुमो (?)
देवः स्नातकपण्डितो गिरिसुताप्राणप्रियः पातु वः॥

समाप्तिवा०। निष्क्रान्ताः सर्व्वे। चन्द्रप्रभालाभो नाम चतुर्थोऽङ्कः।

विषयः। चन्द्रप्रभाविषयकविविधोपाख्यानम्।

CXXV.

Muṇḍita Prahasana. A farce in three acts; by S'iva Jyotirvit.

१२५। मुण्डितप्रहसनं।

ग्रन्थकारः शिवज्योतिर्वित।

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धञ्च। प० २४। पङ्क्ति० ९। स्लो०—?। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १९१५। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। कठिनकुचयुगं ते चञ्चलाचिद्वयन्ते कुटिलकचचयस्ते मन्दयानं त्वदीयं।
अतिकृशतरमध्यस्ते प्रियः केलितर्णः प्रलपनमिति रोषात् पातु गौरीशयोर्वः॥

समाप्तिवा०। इति निष्क्रान्ताः सर्व्वे।
इति मुण्डितप्रहसने शिवज्योतिर्वित्कृते तृतीयोऽङ्कः॥

विषयः। नायकनायिकादिविषयकविविधोपाख्यानम्।

CXXVI.

Vetála-panchavińs'ati. Twenty-five tales related by an evil spirit to Vikramáditya. Versions of these tales exist in almost every Aryan vernacular of India, as also in the Támil and the Telegu languages. Four English translations therefrom are likewise current, as also one from the Sanskrit original. In Sanskrit there are three recensions extant, two by S'iva-dása and one by Jambhála Bhaṭṭa. The MS. under notice is by S'ivadása. Víde Nos. C XXVII—III.

१२६। वेतालपञ्चविंशतिः।

ग्रन्थकारः शिवदासः।

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धप्रायं जीर्णञ्च। प० ४०। पङ्क्ति० ११—१४। स्लो०१४००। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १६५२। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। विघ्नेश्वरं गणेशञ्च गजास्यं मूषवाहनं।
विघ्नत्रासं महाकायं नमामि गणनायकम्॥
अस्ति दक्षिणापथे प्रतिष्ठानपुरं नाम नगरं।
तत्र राजा विक्रमसेनाख्यो मन्त्रिवर्गपुरस्कृतः॥

समाप्तिवा०। त्वं स विक्रमसेनश्च राजवंशविभूषणः।
स्वर्गापवर्गसुभगां भुङ्क्ष्व विद्याधरश्रियम्॥
इति श्रीशिवदासविरचितायां वेतालपञ्चविंशतिकायां पञ्चविंशतिकथानकं समाप्तम्।

विषयः । विक्रमसेनमुद्दिश्य वेतालस्य नानाविषयकोपन्यासकथनम् ।

CXXVII.

Vetála-panchviñs'ati. A second recension of No. CXXVI, differing greatly both in matter and style.

१२७ । वेतालपञ्चविंशतिः ।

ग्रन्थकारः शिवदासः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० ५० । पङ्क्ति० ९ । श्लो० १२०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७७९ । स्था० कलिकातावासी श्रीयुक्तबाबुराजेन्द्रलालमित्रः ।

प्रा० वाक्यं । गङ्गाधरजटाजूटवासकाशनिभा शुभा ।
पायाद्भागीरथी तोरनीरपूरितसागरा ॥

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । विक्रमादित्यनरपतिसन्निधौ वेतालस्य पञ्चविंशत्युपाख्यानं ।

CXXVIII.

Vetála-panchaviñs'ati. The tales of Vetála by Jambhala Bhaṭṭa.

१२८ । वेतालपञ्चविंशतिः ।

ग्रन्थकारः जम्भलभट्टः ।

विवरणं । नवीनं प्रायः शुद्धं । प० ५२ । पङ्क्ति० २८ । श्लो० १४०० । अ० वङ्गीयं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १९२१ । स्था० कलिकातावासी श्रीयुतबाबुराजेन्द्रलालमित्रः ।

प्रा० वाक्यं । दोर्द्दण्डद्वयलीलयाचलगिरिभ्राम्यत्तदुच्चैरव-
ध्वानोद्गीतजगद्भ्रमत्पदभरालोलत्फणाग्रोरगं ।

समाप्तिवा० । सुखेन महता राज्यं चकार तदनुदिवसे महीधरस्त्वयाहतगतिर्जगति लोकपालद्वासीत् । इति श्रीजम्भलभट्टविरचितकथापीठे पञ्चविंशतितमो वेतालः ।

विषयः । विक्रमसेनभूभुजं प्रति वेतालस्य नानाविधोपाख्यानं ।

CXXIX

Vijayapárijáta Náṭaka. A drama in five acts by Harijívana Mis'ra, son of Lála Mis'ra.

१२९ । विजयपारिजातं नाटकं ।

ग्रन्थकारः हरिजीवनमिश्रः ।

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धं विंशत्यङ्कैः समन्वितञ्च । प० १४७ । पङ्क्ति० ६ । श्लो०——? । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७२० । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । आनन्दाय मदीयमामुपचयं कर्त्तुं प्रजानामहो
स्वेच्छाविग्रहवैभवेन जगतामाधारतामागता ।
भूमिर्भर्गमनोरथस्य विलसद्धर्म्मादिरक्षाक्षमा
कामाख्या कलिकालकर्द्दमहरा श्रीरामसिंहप्रभोः ॥

समाप्तिवा०। शोभनश्च नृपतिः सततं। इति निष्क्रान्ताः सर्व्वे। श्रीवेदवेदान्तविशारदश्रीगौड़ाग्रगण्यश्रीवैद्यनाथमिश्रान्वयसर्व्वोत्तमश्रीलालमिश्रात्मजश्रीहरिजीवनमिश्रविरचितं विजयपारिजातं नाम नाटकं सम्पूर्णं ।

विषयः । विजयसम्बन्धिविविधचरित्रोपाख्यानं ।

CXXX.

Siñhásana-Drátriñsát Kathá. This, like the *Vetála-panchaviñs'ati*, is a collection of tales popular in every part of India, and occurs in almost every vernacular language of the country, but the Sanskrit original has nowhere been noticed. In it thirty-two images relate to Bhoja, king of Dhára, a variety of tales in praise of Vikramáditya.

१३० । सिंहासनद्वात्रिंशत्कथा ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० ६५ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० १०३० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—— ? । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं। अनन्तशब्दार्थगतोपयोगिनः पश्यन्ति पारं नहि यस्य योगिनः ।
जगत्त्रयाशेषतमोविनाशकं ज्योतिः परं तज्जयति प्रकाशकम् ॥

समाप्तिवा०। भो राजन् यः कश्चित् श्रीविक्रमादित्यचरित्रं देवाङ्गनासंवादसुन्दरं पठिष्यति, वाचयिष्यति, तस्य धृतिः कीर्त्तिर्लक्ष्मीः सकलसौभाग्यावाप्तिर्भविष्यति इति वरं दत्वा देवाङ्गनाः स्वर्गं जग्मुः । श्रीभोजस्तु जलनिधिमेखलायामखण्डशासनस्थिरं रराज राजलक्ष्मीः ॥ इति सिंहासनद्वात्रिंशत्कथा समाप्ता ।

विषयः। भोजभूभुजः पुरतो रत्नमयसिंहासनस्थपुत्तलिकाभिर्द्वात्रिंशत्कथानकैर्विक्रमनरपतेर्गुणकीर्त्तनम् ॥

CXXXI.

Mani paríkshá. A treatise on precious stones, their origin and character.

१३१। मणिपरीक्षा।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० २०। पङ्क्ति० १०—११। श्लो० ४६०। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १८२८। स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। ऋषय ऊचुः। पृच्छन्ति मुनयः सर्वे कृताञ्जलिपुटाः स्थिताः।
मुनीनां त्वं मुनिश्रेष्ठ अगस्त्याय नमोऽस्तु ते ॥

समाप्तिवा०। तीर्थाकारस्तुतेजाश्च द्युतिमानिह दृश्यते।
समस्तविषहो ज्ञेयः स मणिर्जीयते ध्रुवम् ॥ इति श्रीमणिपरीक्षा समाप्ता ॥

विषयः। रत्नोत्पत्तितारतम्यादिनिरूपणं।

CXXXII.

Lomas'í S'ikshá. On the pronunciation of Vedic words, by Garga A'chárya.

१३२। लोमशी शिक्षा।

ग्रन्थकारः गर्गाचार्य्यः।

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प० ६। पङ्क्ति० ७। श्लो० ८५। अ० वङ्गीयं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १९२६। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। लोमशिन्यां प्रवक्ष्यामि गर्गाचार्य्येण चिन्तिताम्।
साभिधानां यथोक्तां वा आचार्य्यवचनं यथा ॥

समाप्तिवा०। शून्यगृहे पिशाचस्तु गर्जते न च दृश्यते।
एवं यकारो वक्तव्या धियग्निर्ज्यानिदर्शनम् (?) ॥
८ खण्डः। इति प्रथमः प्रपाठकः समाप्तः। इति लोमशी शिक्षा समाप्ता ॥

विषयः। सामवेदीयह्रस्वदीर्घस्वराद्युच्चारणनिरूपणम्।

CXXXIII.

Amoghánandiní S'iksha. A treatise on Vedic phonetics.

१३३ । अमोघानन्दिनी शिक्षा ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। नवीनमशुद्धञ्च। प० २ । पङ्क्ति० ९ । श्लो० १२० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १९२६ । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं । अथ शिक्षां प्रवक्ष्यामि अमोघानन्दकारिणीम् ।
यस्याः श्रवणमात्रेण सर्वत्र विजयो भवेत् ॥

समाप्तिवा०। स्वरहीना तु या वाणी वस्त्रहीना तु योषिता ।
एवं वर्णा न शोभन्ते प्राणहीना यथा तनुः ॥
इति अमोघानन्दिनी शिक्षा समाप्ता ।

विषयः । वैदिकौष्ठ्यदन्त्यादिवर्णस्वरादिनिरूपणं ।

CXXXIV.

Kaus'ikí S'iksha. Vedic phonetics according to the School of Kaus'ika Achárya.

१३४ । कौशिकी शिक्षा ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धञ्च । प० ५ । पङ्क्ति० ८—९ । श्लो० ८० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १८२६ । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । द्वेधा चैव समुत्पन्ने लक्षणं निर्णयो भवेत् ।
लक्षणं न विनाशः स्यात् सम्प्रदायो विनाशवान् ॥

समाप्तिवा०। करेण तारितस्याङ्गं तद्वत्कालेषुरङ्गयोः (?) ।
अहीनप्रहारोज्ञः यथा आ ई ओं इति निदर्शनम् (?) ॥
इति कौशिकाचार्य्यमतानुसारिणी शिक्षा समाप्ता ।

विषयः । वैदिकवर्णोच्चारणादिनिरूपणं ।

CXXXV.

Manduka-S'iksha. Vedic phonetics, by Manduka.

१३५। मण्डूकशिक्षा ।

ग्रन्थकारः मण्डूकः ।

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प० १०। पङ्क्ति० ९। श्लो० १८४। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत १९२६। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। ॐ तिस्रो वृत्तीरनुक्रान्ता द्रुतमध्यविलम्बिताः।
यथानुपूर्वं प्रथमा द्रुता वृत्तिः प्रशस्यते॥

समाप्तिवा०। यो हि तत्त्वेन जानाति ब्रह्मलोकं स गच्छति,
ब्रह्मलोकं स गच्छति॥ १६॥ इति श्रीमण्डूककृता शिक्षा समाप्ता।

विषयः। सामवेदीयस्वरोच्चारणादिनिरूपणं।

CXXXVI.

Náradíya-S'iksha. Vedic phonetics, by Nárada. For commentary vide No. 9.

१३६। नारदीयशिक्षा ।

ग्रन्थकारः नारदः।

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प० १५। पङ्क्ति० ९। श्लो० २५०। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १९२६। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। अथातः स्वरशास्त्राणां सर्वेषां वेद निश्चयम्।
उच्चनीचविशेषाद्धि स्वरान्यत्वं प्रवर्त्तते॥

समाप्तिवा०। एवं वर्णाः प्रयोक्तव्या नाव्यक्ता न च पीडिताः।
सम्यग्वर्णप्रयोगेण ब्रह्मलोके महीयते॥
३१ खण्डः। इति द्वितीयप्रपाठकः समाप्तः। इति नारदीयशिक्षा समाप्ता।

विषयः। वैदिकस्वरादिनिरूपणं। एतस्या विवरणाख्या टीका ९ सङ्ख्यायां द्रष्टव्या।

CXXXVII.

Balabhadra-Sandarbha. Epitome of the Categories of the Nyáya Philosophy; by Balabhadra, son of Vishṇu-dása and Mádhaví.

१३७ । बलभद्रसन्दर्भः ।

ग्रन्थकारः बलभद्रः ।

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धप्रायञ्च । अत्र ९+१० पत्रद्वयं नास्ति । प० १८ पङ्क्ति० ८—९ श्लो० २७२ । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा हुण्डिपदद्वन्द्वं सर्वकामार्थसिद्धये ।
अनल्पमतिसम्भूत्यै बलभद्रः समातनोत् ॥

समाप्तिवा०। धर्मसम्बन्धोपि करणत्वमिति बोध्यं । साधनेति । साधनं तत्त्वज्ञानं निःश्रेयसोऽपवर्गादिः तदभिधायकं शास्त्रमित्यर्थः । इति श्रीवासुदेवपरायणश्रीमन्त्रिपाठिविष्णुदासतनूजमाधवीसूनुबलभद्रकृतसन्दर्भः समाप्तः ।

विषयः । नैयायिकसम्मतद्रव्यगुणादिसप्तपदार्थनिरूपणम् ।

CXXXVIII.

A'chára-dípa. The diurnal religious duties of a strict Hindu; by Nágadeva Bhaṭṭa.

१३८ । आचारदीपः ।

ग्रन्थकारः नागदेवभट्टः ।

विवरणं। प्राचीनं परिशोधितञ्च । प० ५३ । पङ्क्ति० १०—११ । श्लो० ८५० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्था एशियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । उक्तो वाजसनेयेन याज्ञवल्क्येन धीमता ।
आचारो द्विजवर्णानां सुबोधः कथ्यतेऽधुना ॥

समाप्तिवा०। ऋतुस्नातान्तु यो भार्य्यां सन्निधौ नोपगच्छति ।
घोरायां ब्रह्महत्यायां युज्यते नात्र संशयः ॥
इति भट्टनागदेवकृतौ स्त्र्यभिगमनविधिः ।
इति योगीश्वराह्निके आचारदीपे कर्मसमुदायः समाप्तः ।

विषयः। अत्र आचारमातृका, आत्मचिन्तनम्, सुप्रभातविधिः, मूत्रपुरीषोत्सर्गविधिः, शौचविधिः, आचमनविधिः, दन्तधावनविधिः, यज्ञोपवीतविधिः, दर्भविधिः, प्रातःसन्ध्याविधिः, अभिवादनविधिः, अभिवन्दनविधिः, प्रातर्होमविधिः, दानविधिः, मङ्गलावेक्षणविधिः, वेदाध्ययनविधिः, योगक्षेमविधिः, मध्याह्नस्नानविधिः, सङ्क्षेपस्नानविधिः, सङ्क्षेपतर्पणविधिः, मध्याह्नसन्ध्योपासनविधिः, तर्पणविधिः, जलदेवतार्चनविधिः, प्रोक्षणाहरणविधिः, गृहदेवतार्चनविधिः, पञ्चमहायज्ञनिर्वपणविधिः, भोजनविधिः, सायंसन्ध्याविधिः, सायंहोमविधिः, शयनविधिः, स्त्र्यभिगमनविधिश्च वर्त्तते।

CXXXIX.

Pramána-Paddhati. A manual on proofs or sources of knowledge as recognised in the Nyáya Philosophy; by Jayatírtha.

१३९। प्रमाणपद्धतिः।

ग्रन्थकारः जयतीर्थः।

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धञ्च। प० २८। पङ्क्ति० ९। श्लो० ८००। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। खण्डितत्वात् प्रारम्भवाक्यं नास्ति।

समाप्तिवा०। जयतीर्थमुनीन्द्रेण बालबोधाय निर्म्मिता।

प्रमाणपद्धतिर्भूयात्प्रीत्यै माधवमध्वयोः॥

इति श्रीमज्जयतीर्थपूज्यचरणविरचितायां प्रमाणपद्धतौ तृतीयं प्रकरणं समाप्तं।

विषयः। प्रत्यक्षादिप्रमाणनिरूपणं।

CXL.

Kálanírnaya-Dípiká Vivarana. A gloss or *Vivarana*, by Nrisiñha, son of Rámachandra A'chárya, on the commentary (*Dípiká*) on an essay on auspicious and inauspicious times, by Rámachandra Bhatta.

१४०। कालनिर्णयदीपिकाविवरणं।

ग्रन्थकारः श्रीनृसिंहाचार्य्यः।

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धप्रायञ्च। प॰ १५३। पङ्क्ति॰ ९—११। श्लो॰ ३०००। अ॰ नागरं। आ॰ देशीयकागजः। का॰—?। । स्था॰ कलिकाताख्या एसियाटिक् सोसाइटी। अत्र ३१, ३२, ८३, ८४, पत्राणि न सन्ति। ६१ अवधि ६९ पर्य्यन्तं सङ्ख्याया वारत्रयं विन्यासो भ्रमाधीनः। पाठस्तु क्रमेण वर्त्तते।

प्रा॰ वाक्यं। खण्डितत्वात् प्रारम्भवाक्यं नास्ति।

समाप्तिवा॰। तज्ज्येष्ठभ्रातृपुत्रः परिकलितकलः श्रीगुरो रामचन्द्रात्
काव्यानां येन टीका व्यरचि स करुणाम्भोनिधिर्ज्ञानसिन्धुः।
श्रीकृष्णाचार्य्यसञ्ज्ञो गुरुरयमवतात् मां कृपां प्राप्य यस्य
श्रीरामाचार्य्यसूनुर्विवरणमकरोद्दीपिकायां नृसिंहः॥
इति श्रीमत्सर्वशास्त्रज्ञसकलसदागमाचार्य्यपरमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीगोपालगुरुपूज्यपादप्रियशिष्यश्रीरामचन्द्राचार्य्यसुतश्रीनृसिंहाचार्य्यकृतं कालनिर्णयदीपिकाविवरणं समाप्तं।

विषयः। मलमाससङ्क्रान्त्यादिकालव्यवस्थापककालनिर्णयदीपिकार्थविवरणं।

CXLI.

Dakshiṇámúrtistotra-Vyákhyá Pravandha. Vedánta Philosophy illustrated by verses in praise of a form of S'iva named Dahshiṇámúrti; by Rámatírtha.

१४१। दक्षिणामूर्त्तिस्तोत्रव्याख्याप्रवन्धः।

ग्रन्थकारः रामतीर्थः।

विवरणं। प्रायः परिशुद्धं। प॰ ५२। पङ्क्ति॰ १२—१६। श्लो॰ १५६०। अ॰ नागरं। आ॰ देशीयकागजः। का॰ शकाब्दाः १७८८। स्था॰ कलिकाताख्या एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा॰ वाक्यं। प्रोद्यच्छाखमहावटद्रुमतटे योगासनस्थं प्रभुं
प्रत्यक्तत्त्वबुभुत्सुभिः प्रतिदिशं प्रोद्वीक्ष्यमाणाननम्।
मुद्रां तर्कमयीं दधानममलं कर्पूरगौरं शिवं
हृद्यन्तः कलये स्फुरन्तमनिशं श्रीदक्षिणामूर्त्तिकम्॥

समाप्तिवा॰। अनेन भगवान् श्रीमद्दक्षिणामूर्त्तिरीश्वरः।
गुर्व्वात्मा प्रीयतां नित्यं तत्त्वज्ञानप्रदः सताम्॥
इति श्रीदक्षिणामूर्त्तिस्तोत्रव्याख्याप्रवन्धो मानसोल्लासवृत्तान्तविलासः समाप्तः।

विषयः। दक्षिणामूर्त्त्याख्यमहेश्वरस्य माहात्म्यकथनं।

CXLII.

Smriti-sañskára-Vichára. Disquisition on initiatory sacramental rites.

१४२ । स्मृतिसंस्कारविचारः ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धञ्च । प० ८ । पङ्क्ति० १५—१७ । श्लो० ३५० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७८० । स्था० कलिकाताख्या एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । घटगोचरस्मृतिं प्रति घटगोचरज्ञानत्वेन न हेतुता, घटनिर्विकल्पकादपि घटस्मरणापत्तेः ।

समाप्तिवा० । तादृशसंस्कारनाशं प्रति तादृशसंस्कारस्यापि प्रतियोगिविधया हेतुत्वेन तदभावादेव तथापत्त्यसम्भवादित्याहुः । इति स्मृतिसंस्कारविचारः समाप्तः ।

विषयः । स्मृतिसंस्कारयोः कार्य्यकारणत्वव्यवस्थापनं ।

CXLIII.

Laukika-vishayatá-vichára. Dissertation on material and immaterial objects according to the Nyáya system.

१४३ । लौकिकविषयताविचारः ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्रायञ्च । प० ४ । पङ्क्ति० १५—१६ । श्लो० १४० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७८० । स्था० कलिकाताख्या एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । घटं साक्षात्करोमीत्याद्यनुव्यवसायविषयतया लौकिकविषयतायाः सिद्धिरिति नवीनाः ।

समाप्तिवा० । कार्य्यकारणभावस्योपदर्शितप्रतिवध्यसद्दृशकवलितत्वेनानुपादेयत्वात् इत्यलमतिविस्तरेण । इति लौकिकविषयताविचारः ।

विषयः । विषयताया लौकिकत्वव्यवस्थापनम् ।

CXLIV.

Apekshá-buddheranekatva-sañkhyá-hetutva-vichára. A Nyáya dissertation on the faculty of number.

१४४ । अपेक्षाबुद्धेरनेकत्वसङ्ख्याहेतुत्वविचारः ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं । प्राचीनमनतिशुद्धञ्च । प० ४ । पङ्क्ति० १५—१६ । श्लो० १४० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७८० । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । अपेक्षाबुद्धिशून्यकाले द्वित्वाद्यनुपलम्भात् अपेक्षाबुद्धेरनेकत्वसङ्ख्याहेतुत्वं स्वीक्रियते ।

समाप्तिवा०। अपेक्षाबुद्धिजन्यद्वित्वादिजनकत्वात् फलोपहिततज्जन्यतायाः प्रत्यासत्तित्वे चानुगमादिति । इत्यपेक्षाबुद्धेरनेकत्वसङ्ख्याहेतुत्वविचारः समाप्तः ।

विषयः । अपेक्षाबुद्धेर्द्वित्वादिसङ्ख्याहेतुत्वव्यवस्थापनं ।

CXLV.

Váyu-pratyakshya-vichára. A Nyáya disquisition on the materiality of air.

१४५ । वायुप्रत्यक्षविचारः ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० २ । पङ्क्ति० १६ । श्लो० ७५ । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७८० । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । खण्डितत्वात् प्रारम्भवाक्यं नास्ति ।

समाप्तिवा०। रूपस्पर्शयोः स्पार्शनचाक्षुषे स्यातामिति विभिन्नरूपेण हेतुत्वावश्यकत्वं तथाच नाधिककार्य्यकारणभावकल्पनेति वायुरात्मा च प्रत्यक्ष एवेति परमार्थः । इति वायुप्रत्यक्षविचारः ।

विषयः । वायोः स्पार्शनप्रत्यक्षगोचरत्वव्यवस्थापनं ।

CXLVI.

Sarva Upanishad. On the Vedantic doctrine of moksha or salvation. *Ind. Std.* I. 244-51-302.

१४६ । सर्व्वोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं अपरिशुद्धञ्च । प० ४ । पङ्क्ति० ६७ । श्लो० ४६ । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । कथं मोक्षः का विद्या का अविद्येति जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तितुरीयञ्च कथम् ।

समाप्तिवा०। न सती न सदसती स्वयमविकारहेतौ अनिरूप्यमाणसल्लक्षणशून्या मायेत्युच्यते । इति सर्व्वोपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । मोक्षादिनिरूपणम् ।

CXLVII.

Vrihajjábála Upanishad. On the divinity of Kálágnirudra. *Ind. Std.* II. 72.

१४७ । वृहज्जावालोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं परिशोधितञ्च । प० १० । पङ्क्ति० ८ । श्लो० २०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुशीतलप्रसादः ।

प्रा० वाक्यं । ओं भद्रं कर्णेभिरित्यादिशान्तिमन्त्रद्वयानन्तरं ।
ओं आपो वा इदमासं सलिलमेव स एकः पुष्करपर्णे भूशुण्डः समभवत् ।

समाप्तिवा०। खण्डितत्वाद् ग्रन्थशेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । कालाग्निरुद्रस्य विभूतिकथनम् ।

CXLVIII.

Rásapradípa. A collection of prescriptions with a Hindustani translation.

१४८ । रसप्रदीपः । (हिन्दीभाषीयटीकासहितः) ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च । प० ९९ । पङ्क्ति० ९ । श्लो० १९०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुशीतलप्रसादः ।

प्रा॰ वाक्यं। श्रीमन्मुकुन्दचरणौ नत्वा तोषाय भिषजाम्।
क्रियते रसप्रदीपो गदकुलतिमिरापहः श्रेष्ठः॥
समाप्तिवा॰। खण्डितत्वात् परिसमाप्तिवाक्यं नास्ति।
विषयः। विविधौषधादिनिरूपणं।

CXLIX.

Káliká-Puráṇa. One of the eighteen Upapuráṇas; it recounts the life of Káliká and her wars with demons.

१४८। कालिकापुराणं।

ग्रन्थकारः वेदव्यासः।
विवरणं। नवीनमपरिशुद्धम्, एकादिक्रमनिबद्धाङ्करचितञ्च। प॰ २२१। पङ्क्ति॰ १०—११। श्लो॰ ७६००। अ॰ नागरं। आ॰ देशीयकागजः। का॰—?। स्था॰ कलिकाताख्या एसियाटिक् सोसाइटी।
प्रा॰ वाक्यं। यद्योगिभिर्भवभयार्त्तिविनाशयोग्यमासाद्य वन्दितमतीव विविक्तचित्तैः।
तद्वः पुनातु हरिपादसरोजयुग्ममाविर्भवाक्रमविलङ्घितभूर्भुवःस्वः॥
समाप्तिवा॰। इति सकलजगद्विभर्त्ति या सा मधुरिपुमोहकरी दिवास्वरूपा।
रमयति च हरं शिवास्वरूपा वितरतु वो विभवं शुभानि माया॥
इति कालिकापुराणं समाप्तम्।
विषयः। महामायाजन्मतत्कर्त्तृकमहादेवसम्मोहनादिविविधवृत्तान्तस्य वर्णनम्।

CL.

Triñsachchhloka-vivaraṇa-sároddhára. Notes, by S'ambhu Bhaṭṭa, on the Triñsachchhloka-vivaraṇa of Raghunátha Bhaṭṭa, on mourning or religious impurities caused by death.

१५०। त्रिंशच्छ्लोकविवरणसारोद्धारः।

ग्रन्थकारः शम्भुभट्टः।
विवरणं। प्राचीनं प्रायेण परिशुद्धञ्च। प॰ २९। पङ्क्ति॰ १२। श्लो॰ १२००। अ॰ नागरं। आ॰ देशीयकागजः। का॰—?। स्था॰ कलिकाताख्या एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। रघुनाथकृतत्रिंशच्छ्लोकव्याख्यानुसारतः।
अब्धुराशौचविषयं लिखत्यनतिविस्तरम्॥

समाप्तिवा०। मया कृतः सङ्ग्रहमात्रबुद्ध्या विरुद्धनानामतसन्निवेशः।
तथापि विद्वत्परिभावनीये मते ममास्था रघुनाथदृष्टे॥
इति श्रीमद्वाजपेययाजिभट्टरघुनाथकृतत्रिंशच्छ्लोकविवरणसारोद्धारः कविमण्डनशम्भुभट्टकृतः समाप्तः।

विषयः। गर्भस्रावजननमरणाद्यशौचविनिर्णयः।

CLI.

Viddhyaparádha-Práyas'chitta. Expiations for accidents to the sacred fires to be kept up by strict Brahman householders; anonymous.

१५१। विध्यपराधप्रायश्चित्तम्।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं अपरिशुद्धञ्च। प० २४। पङ्क्ति० १०। श्लो० ४६०। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १८६६। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सेसाइटी।

प्रा० वाक्यं। अथ बौधायनमवलम्ब्य कानिचिद्दैष्टिकानि प्रायश्चित्तानि अभिधीयन्ते। अन्वाधानानन्तरं दक्षिणाग्निनाशे शुचिर्भूत्वा गार्हपत्याद्दक्षिणाग्निं प्रणीय।

समाप्तिवा०। पूर्णाहुतौ द्वादशगृहीतेनसमुमाध्यायं जुहोति। अग्नये पथिकृते स्वाहा अग्नये पथिकृत इदं सर्व्वप्रायश्चित्तं विष्णुस्मरणञ्च।
इति विध्यपराधोक्तप्रायश्चित्तानि समाप्तानि।

विषयः। अन्वाहितस्य दक्षिणाग्न्यादिनाशनिमित्तकप्रायश्चित्तनिरूपणं।

CLII.

Subodhiní. A commentary on the Kalpa-Sútra of Baudháyana.

१५२। सुबोधिनी।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं प्रायेण परिशुद्धं। प० १६०। पङ्क्ति० ११। श्लो० ५६५०। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—? । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक सोसाइटी।

प्रा॰ वाक्यं। नमस्कृत्य गुरून् सम्यक् भावार्थानवधारयन्।
बौधायनीयसूत्रस्य कुर्व्वे वृत्तिं सुबोधिनीं।

समाप्तिवा॰। बौधायनीयकृतस्यासौ वृत्तिः सूत्रस्य तोर्यते।
दर्शस्य पौर्णमासस्य सम्पूर्णः प्रोयतां शिवः॥
क्वेदं बौधायनं सूत्रं क्व मेऽल्पविषया मतिः।
गुरोः कटाक्षसन्तुते वृत्तिरेवं सुबोधिनी॥

विषयः। बौधायनीयकल्पसूत्रार्थविवरणं।

CLIII.

Garga Sañhitá. Legends in praise of Goloka, Vrindávana, Giriràja, Mathurá, Dvárká, Vis'vajit, and other sacred places, in seven books, the last being devoted to Vedantic knowledge; by Garga A'chárya.

१५३। गर्गसंहिता।

ग्रन्थकारः गर्गाचार्य्यः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धं नवभिः खण्डैरन्वितञ्च। तत्र १ गोलोकखण्डः। प॰ ५१। २ वृन्दावनखण्डः। प॰ ५५। ३ गिरिराजखण्डः। प॰ २४। ४ माधुर्य्यखण्डः। प॰ ४७। ५ मथुराखण्डः। प॰ ६८। ६ द्वारकाखण्डः। प॰ ५१। ७ विश्वजितखण्डः। प॰ १४०। ८ बलभद्रखण्डः। प॰ ७४। ९ विज्ञानखण्डः। प॰ २१। पङ्क्ति॰—?। श्लो॰—?। अ॰ नागरं। आ॰ देशीयकागजः। का॰—?। स्था॰ कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा॰ वाक्यं। खण्डितत्वात् प्रा॰ वाक्यं नास्ति।

समाप्तिवा॰। इति श्रीमद्गर्गाचार्य्यविरचिता संहिता सम्पूर्णा।

विषयः। गोलोकादिधाम्नां माहात्म्यनिरूपणं।

CLIV.

Karnasundarí Náṭiká. A Drama in five acts.

१५४। कर्णसुन्दरी नाटिका।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प॰ ६०। पङ्क्ति॰ ५। श्लो॰—?। अ॰ नागरं। आ॰ देशीयकागजः। का॰—?। स्था॰ काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः।

प्रा॰ वाक्यं । खण्डितत्वात् प्रा॰ वाक्यं नास्ति ।

समाप्तिवा॰। खण्डितत्वात् शेषवाक्यमपि नास्ति ।

विषयः । कर्णसुन्दरीनायिकासम्बन्धिविविधवृत्तान्तोपाख्यानं । उल्लासाः पञ्चात्र सन्ति ।

CLV.

A'dhána Prayoga. Rules for the establishment of the sacred household fire; by Tryambaka Bhatta.

१५५ । आधानप्रयोगः ।

ग्रन्थकारः त्र्यम्बकभट्टः ।

विवरणं । प्रायेण शुद्धं । प॰ ६९ । पङ्क्ति॰ ९ । श्लो॰ ११०० । अ॰ नागरं । आ॰ देशीयकागजः । का॰ संवत् १८९० । स्था॰ कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा॰ वाक्यं । आश्वलायनस्य वरणे विशेषः । अस्मिन्नाधाने चन्द्रमास्ते ब्रह्मासने ब्रह्मा ब्रह्माणं त्वां केशवशर्म्माणं वृणे महन्मेवोचो भर्गो मेवोचो भर्गो मेवोचो यशो मेवोचो स्तोमं मेवोचः क्लृप्तिं मेवोचो भुक्तिं मेवोचस्तृप्तिं मेवोचः सर्वं मेवोचः चन्द्रमास्ते ब्रह्मासने ब्रह्माहं ते मानुषः ।

समाप्तिवा॰। उभयोररण्योरेकवृक्षादाहरणं । अन्यतरारण्येर्वृक्षान्तरादाहरणेनाग्न्युत्पत्तिः । इत्याधानं समाप्तं ।

विषयः । आश्वलायनशाखिनामाधानाङ्गवरणाद्यनुष्ठानविधानं ।

CLVI.

Itihása-Samuchchaya. Ancient legends and tales of Vedavyása retold.

१५६ । इतिहाससमुच्चयः ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्रायञ्च । १०१ पत्रावधि १२० पत्रपर्य्यन्तं नास्ति । प॰ १४२ । पङ्क्ति॰ ८—९ । श्लो॰ २३०० । अ॰ नागरं । आ॰ देशीयकागजः । का॰—? । स्था॰ कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा॰ वाक्यं । कृष्णद्वैपायनं व्यासं विद्धि नारायणं परम् ।
को ह्यन्यः पुण्डरीकाक्षान्महाभारतकृद्भवेत ॥

समाप्तिवा० । एवं संसारकूपस्य धर्म एव उदाहृतः ।
धर्मात्परतरं नास्ति धर्मः सुखकरः स्मृतः ॥
इति इतिहाससमुच्चये संसारकूपवर्णनं नाम त्रयस्त्रिंशोऽध्यायः ।

विषयः अत्र श्येनजिदाख्यानं लुब्धकगौतम्याख्यानं मुद्गलोपाख्यानं शिविश्येनसंवादः गङ्गामाहात्म्यं शङ्खप्रश्नोत्तरोपाख्यानं सुदर्शनाख्यानं नरकाख्यानं दुर्गतिस्तरणं सप्तर्षीणां संवादः लोभ्याख्यानं आजल्याख्यानं कुण्डधारस्याख्यानं सङ्कीगीतं बोध्यनहुषसंवादः इन्द्रकाश्यपसंवादः पितुः पुत्रस्य संवादः शुकसंवादः भूमिदानमाहात्म्यं गोदानमाहात्म्यं अन्नदानमाहात्म्यं तिलदानमाहात्म्यं न्टगाख्यानं च्यवनसंवादः मानसीतीर्थयात्रा ब्रह्महत्याविधिः मांसभक्षणनिषेधः नहुषाख्यानं बहुलाख्यानं सुव्रतासंवादः नारदपुण्डरीकसंवादश्च वर्त्तते ।

CLVII.

Sukavi-hridayánandiní. A commentary, by Sulhana, on the *Vritta-Ratnákara*, a treatise on versification.

१५७ । सुकविहृदयानन्दिनी ।

ग्रन्थकारः सुल्हणः ।

विवरणं । प्राचीनसपरिग्रहश्च । प० ५४ । पङ्क्ति० ११—१३ । श्लो० १००० । अ० नागरं ।
आ० देशीयकागजः । का० —? । स्था० कलिकाताख्या एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । सश्रीकं प्रभया युतं रुचिरया प्रोद्भासितं गङ्गया
नानावक्त्रविराजितं शशिकलाकाण्डाङ्कयालङ्कृतम् ।
आर्योपेतमुपस्थिताखिलगणस्कपूजितं सर्वदा
छन्दःशास्त्रमिवेश्वरस्य जयति त्रैलोक्यवन्द्यं वपु ॥

समाप्तिवा० । वंशेःभूत्काश्यपस्य प्रकटगुणगणः शैवसिद्धान्तवेत्ता
विप्रः पद्मेकनामा विमलतरमतिर्वेदतत्त्वावबोधी ।
केदारस्तस्य सूनुः शिवचरणयुगाराधनैकाग्रचित्त-
श्छन्दस्तेनाभिरामं प्रविरचितमिदं वृत्तरत्नाकराख्यम् ।
इति सुल्हणकृतायां सुकविहृदयानन्दिनीनामधेयायां श्रीवृत्तरत्नाकराख्यछन्दोव्याख्यायां षट्प्रत्ययाध्यायः सम्पूर्णः ।

विषयः । यतिगणमात्राछन्दःप्रस्तारादिविभेदलक्ष्यलक्षणादिबोधकवृत्तरत्नाकरव्याख्यानं ।

CLVIII.

S'abdendusekhara-doshoddhára. A dissertation on Sanskrit Grammatical terminology, by Manyu-deva.

१५८। शब्देन्दुशेखरदोषोद्धारः।

ग्रन्थकारः मन्युदेवः।

विवरणं। नवीनमपरिशोधितञ्च। प० १०२। पङ्क्ति० ९—१०। श्लो० २५००। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० —?। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। नत्वा गणपतिं देवं न्टसिंहं कमलायुतम्।
तातं शम्भुं प्रभुं दुर्गां कृष्णदेवं तथाग्रजम्॥

सम० सिवा०। खण्डितत्वात् समाप्तिसूचकवाक्यं नास्ति।

विषयः। वैयाकरणपरिभाषोयदोषनिराकरणयुक्तिप्रदर्शनं।

CLIX.

Sañskára-Prayoga. Rules for the performance of the initiatory sacraments or *sañskáras.* By Kamalákara Bhaṭṭa.

१५९। संस्कारप्रयोगः।

ग्रन्थकारः कमलाकरभट्टः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० ६०। पङ्क्ति० ८—९। श्लो० ८००। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १७६०। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। श्रीरामकृष्णतनयः कमलाकरसञ्ज्ञितः।
श्रीरामं पितरं नत्वा संस्कारान् वक्ति साम्प्रतम्॥

सम० सिवा०। ततो ब्रह्मणेऽन्यस्मै वा दक्षिणां कृतशेषं वा सहिरण्यं दत्वा यस्य स्मृत्येत्युक्ता कर्मेश्वरार्पणं कुर्यात्।
इति श्रीजगद्गुरुनारायणभट्टसूनुरामकृष्णभट्टात्मजकमलाकरभट्टकृतः स्थालीपाकप्रयोगः समाप्तः।

विषयः। गर्भाधानादिविविधसंस्कारनिरूपणम्।

CLX.

Hiranyakes'i-Su'tra-Prayogaratna. Directions, by Mahádeva Somayájí, for the application of the rules regarding the performance of the *Dars'a*, *Paurnamása* and other Vedic ceremonies according to the school of Hiranyakes'i.

१६०। हिरण्यकेशिसूत्रप्रयोगरत्नं।

ग्रन्थकारः महादेवसोमयाजी।

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धञ्च। प० ५१। पङ्क्ति० ९—१०। स्लो० ११००। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १७१४। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। यदर्पितं कर्म महाफलायते यदर्पितं न्यूनमपीह पूर्त्तये। तस्मै परस्मै हरये नमोस्तु मे यज्ञेश्वरायात्मविभूतये सताम्।

समाप्तिवा०। अन्वाथ्यादिष्टदक्षिणां तुल्यमूल्यां प्रतिष्ठितां। आपस्तम्बसूत्रे उर्वरा प्रतिष्ठा देया इत्यनेनैवोक्तत्वात्। इति श्रीमहादेवसोमयाजिविरचिते सत्याषाढीयहिरण्यकेशिसूत्रप्रयोगरत्ने दर्श-पौर्णमासप्रायश्चित्तानि समाप्तानि।

विषयः। आहिताग्नेरग्न्याधानादौ दक्षिणाग्न्यादिनाशनिमित्तकप्रायश्चित्तविधानम्।

CLXI.

Vishnu-gúdha. Directions, by Vishnu Upádhyáya, for the performance of the *Uktha*, *Vájapeya*, *Mádhyandina*, *Das'arátra* and other rites.

१६१। विष्णुगूढः।

ग्रन्थकारः विष्णूपाध्यायः।

विवरणं। प० १२७। पङ्क्ति० ७—१०। स्लो० २२००। अ० नागरं। आ० देशीय-कागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। अथोक्थ्यप्रयोग उच्यते। तस्यैन्द्राग्नः पशुः आवाहनकाले आज्यभागानन्तरं इन्द्रा-ग्नी आ३वह। वनस्पतिमा३वह इन्द्रवसुमन्तमन्तमा३वह।

समाप्तिवा०। विरुक्ता भूर्भुवः स्वरोमिति उक्त्वा वाजं विसृजन्ते। एवमेतदहः कृत्वा एतां रात्रिं वसन्ति। सन्तिष्ठते दशममहः। इति दशरात्रः समाप्तः।

विषयः। उक्थ्यवाजपेयमाध्यन्दिनसवनदशरात्रादिवैदिकप्रयोगविधिः।

CLXII.

Párasí-prakás'a. Persian (Arabian?) astronomy as known to the Brahmanas. By Vedánga Ráya.

१६२ । पारसीप्रकाशः ।

ग्रन्थकारः वेदाङ्गरायः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं । प० २१ । पङ्क्ति० १२ । स्लो०—? । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा श्रीभुवनेश्वरीं हरिहरौ लम्बोदरादीन् द्विजान्
श्रीमच्छाहजहानरेन्द्रपरमप्रीतिप्रसादाप्तये ।
कृत्वा संस्कृतपारसीकरचनाभेदप्रदं कौतुकं
ज्योतिःशास्त्रपदोपयोगि सरलं वेदाङ्गरायः सुधीः ॥

समाप्तिवा० । ज्योतिर्विदुपकारी च पारसीसुप्रकाशकः ।
सङ्क्षेपतः समाप्तोऽयं पारसीग्रन्थनामतः ॥
इति पारसीप्रकाशः ग्रन्थः समाप्तः ॥

विषयः । लग्नयात्रादिनिरूपणम् ॥

CLXIII.

Tripurítíká. A Vedantic disquisition on some passages of the Upanishads declaring the unity of the divine and the human souls. By Prajnánanda.

१६३ । त्रिपुरीटीका ।

ग्रन्थकारः प्रज्ञानानन्दः ।

विवरणं । अतिप्राचीनं । कीटनिष्कुषितं मध्ये खण्डितं परिशुद्धप्रायञ्च । प० २४ । पङ्क्ति० ९ । स्लो० १५० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । आकाशादिजगत् सृष्ट्वा स्थूलसूक्ष्मात्मकं पुरं ।
भजन् भोक्तेव यो मायां सोऽहमस्मि हरिः परः ॥

समाप्तिवा० । प्रज्ञानानन्दकृतिना कृता शिष्यहितैषिणा ।
त्रिपुरीविवृतिः पूर्णा सन्तोषं कुरुतात् सताम् ॥
इति श्रीप्रज्ञानानन्दभगवता कृता त्रिपुरीटीका समाप्ता ।

विषयः । ब्रह्माहमस्मीत्यादिमहावाक्यार्थनिरूपणं ।

CLXIV.

Tarkámṛita-taraṅginí. A commentary, by Mukunda Bhaṭṭa, on the elements of the Vais'eshika philosophy—the Tarkámṛita of Jagadís'a Tarkálaṅkára. Hall's *Contributions*. 76.

१६४। तर्कामृततरङ्गिणी।

ग्रन्थकारः मुकुन्दभट्टः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० २६। पङ्क्ति० १२। श्लो० ७६०। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० कलिकाताख्या एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। लम्बोदरपदद्वन्द्वछिन्ननानामनोरथं।
अनन्तभट्टं मीमांसापारगं तातमाश्रये॥
शरणीकृत्य विश्वेशचरणौ तन्यतेतरां।
बालानामवगाहाय तर्कामृततरङ्गिणी॥

समाप्तिवा०। न च वैपरीत्यं उपसर्गाभावेऽपि धातोरर्थप्रतीतेः धात्वर्थस्य प्राक् सत्वात् केवलादुपसर्गादर्थप्रतीत्यभावादित्यादि। इति मुकुन्दभट्टकृता तर्कामृततरङ्गिणी समाप्ता।

विषयः। प्रमाणप्रमेयादिपदार्थबोधकतर्कामृतार्थविवरणं।

CLXV.

S'rauta-prayaschittá-chandriká. An exposition of the rules for performing expiations for irregularities in the performance of Srauta works; by Vísvanátha Bhaṭṭa, son of Narasiṅha Díkshita.

१६५। श्रौतप्रायश्चित्तचन्द्रिका।

ग्रन्थकारः विश्वनाथभट्टः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० ५४। पङ्क्ति० ७—८। श्लो० ४६०। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० कलिकाताख्या एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। पञ्चशरवैरिसञ्चितमगणितपुण्यं गणेशजन्मपदम्।
अञ्चितदृगन्तकरुणं कञ्चन कलयामि शोणिमोल्लासम्॥

समाप्तिवा०। अग्नये हिरण्यं सोमाय वासो रुद्राय गामिति प्रतिग्रहः।
इति बोधायनीयेष्टिः। इति नरसिंहदीक्षितसूनुविश्वनाथभट्टविरचिता श्रौतप्रायश्चित्तचन्द्रिका समाप्ता।

विषयः। श्रुतिबोधितकर्मणः कालातिपातादिनिमित्तकप्रायश्चित्तविवरणं।

CLXVI.

Vrittaratnákara. Sanskrit meters; by Kedára Bhaṭṭa. For commentary vide No. CLVII.

१६६। वृत्तरत्नाकरः।

ग्रन्थकारः केदारभट्टः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० ८। पङ्क्ति० १०—१२। श्लो० २००। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १८०१। स्था० कलिकातास्था एशियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। सुखसन्तानसिद्ध्यर्थं नत्वा ब्रह्माच्युतार्चितम्।
गौरीविनायकोपेतं शङ्करं लोकशङ्करम्॥

समाप्तिवा०। केदारस्तस्य सूनुः शिवचरणयुगाराधनैकाग्रचित्त-
श्छन्दस्तेनाभिरामं प्रविरचितमिदं वृत्तरत्नाकराख्यम्॥
इति श्रीभट्टकेदारविरचिते वृत्तरत्नाकरे षष्ठोऽध्यायः।

विषयः। यतिगणमात्राप्रस्तारच्छन्दोविशेषादिकथनम्। अस्य सुकविहृदयानन्दिनीनाम्नी टीका १५७ सङ्ख्यायां द्रष्टव्या।

CLXVII.

Tattraprakás'a. The elements of Saiva Philosophy; by Bhoja Deva.

१६७। तत्त्वप्रकाशः।

ग्रन्थकारः भोजदेवः।

विवरणं। नवीनं प्रायशः शुद्धञ्च। प० ५। पङ्क्ति० ९। श्लो० ९५। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। चिद्घन एको व्यापी नित्यः सततोदितः प्रभुः शान्तः।
जयति जगदेकबीजं सर्वानुग्राहकः शम्भुः॥

समाप्तिवा०। यस्याखिलं करतलामलकक्रमेण
देवस्य विस्फुरति चेतसि विश्वजातम्।

श्रीभोजदेवनृपतिः स शिवागमार्थ-

तत्त्वप्रकाशमसमानमिमं व्यधत्त ॥ ३५ ॥

इति श्रीभोजदेवविरचितस्तत्त्वप्रकाशः समाप्तः ।

विषयः । पशुपतिपाशनिरूपणं वा शैवदर्शनं ।

CLXVIII.

Brahmopanishad-dípiká. A commentary on the Brahma Upanishad (No. XXIII.) ; by S'áñkaránanda.

१६८ । ब्रह्मोपनिषद्दीपिका ।

ग्रन्थकारः शङ्करानन्दः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्रायञ्च । प० ७ । पङ्क्ति० ११ । श्लो० २१० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकाताख्या एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । ॐ ब्रह्मोपनिषदं नाम ब्रह्मात्मैक्यावबोधिनीं ।
व्याकरिष्यामि तेनेदं ब्रह्म तुष्यतु सर्वदा ॥

समाप्तिवा० । तत् ब्रह्मोपनिषत्पदं व्याख्यातं । पादाभ्यास उपनिषदर्थपरिसमाप्त्यर्थः । इति उपनिषत्समाप्त्यर्थः । इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यानन्दात्मपूज्यपादशिष्यस्य श्रीशङ्करानन्दभगवतः कृतिर्ब्रह्मोपनिषद्दीपिका समाप्ता ।

विषयः । ब्रह्मोपनिषदर्थविवरणं ।

CLXIX.

Hañsopanishad-dípiká. A commentary on the Hañsa Upanishad (No. XLI.) ; by S'áñkaránanda.

१६९ । हंसोपनिषद्दीपिका ।

ग्रन्थकारः शङ्करानन्दः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० ६ । पङ्क्ति० ११ । श्लो० १६० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकाताख्या एसियाटिक सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । ॐ हंसोपनिषदो व्याख्यां करिष्येऽहं स एव सत् ।
सम्बन्धाद्युपनिषदां विज्ञेयं तुल्यमत्र तत् ॥

समाप्तिवा०। ब्रह्मात्मबोधात्स्वस्तेन किञ्चिन्मायापिशाचीं प्रतिहन्ति हन्त्रीं।
स सर्व्वजन्तोस्तत एव लोकास्तदेकविश्वासपरा भवन्तु॥
इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यानन्दात्मपूज्यपादशिष्यस्य श्रीशङ्करानन्दभगवतः कृतिर्हंसोपनिषद्दीपिका समाप्ता।

विषयः। हंसोपनिषदर्थव्याख्यानं।

CLXX.

Náráyanopanishad-dípiká. A commentary on the Náráyana Upanishad (No. XVII.); by S'aṅkaránanda.

१७०। नारायणोपनिषद्दीपिका।

ग्रन्थकारः शङ्करानन्दः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धं। प० २। पङ्क्ति० ११। श्लो० ७०। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। ॐ नारायणोपनिषदं भेदपर्वतभेदिनीं।
व्याख्यास्ये ब्रह्मविद्यायाः जननीं पापहारिणीं॥

समाप्तिवा०। खण्डितत्वात् ग्रन्थशेषवाक्यं नास्ति।

विषयः। नारायणोपनिषदर्थप्रतिपादनम्।

CLXXI.

Paramahañsopanishad-dipiká. A commentary on No. CIV. by S'aṅkaránanda.

१७१। परमहंसोपनिषद्दीपिका।

ग्रन्थकारः शङ्करानन्दः।

विवरणं। परिशुद्धप्रायं सुजीर्णञ्च। प० १२। पङ्क्ति० १०। श्लो० ३८०। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। साध्वी परमहंसाभिधानां कोपनिषत्सुधा।
पदावलोकनात्तस्या अर्थमाविष्करोम्यहम्॥

समाप्तिवा०। इयं परमहंसानां व्याख्यातोपनिषन्मया।
तद्धर्मज्ञानजननी सानन्दात्मप्रबोधिनी॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यानन्दात्मपूज्यपादशिष्येण श्रीशङ्करानन्दभगवता विरचिता परमहंसोपनिषद्दीपिका समाप्ता ।

विषयः । परमहंसोपनिषदर्थतात्पर्य्यव्याख्यानं । ४९ सङ्ख्यायामुल्लिखिता तु इतोऽन्यैवेति ।

CLXXII.

Jábálopanishad-dípiká. A commentary on No. CV. by S'aṅka-ránanda.

१७२ । जाबालोपनिषद्दीपिका ।

ग्रन्थकारः शङ्करानन्दः ।

विवरणं । अतिप्राचीनं परिशुद्धञ्च । प० १० । पङ्क्ति० १०—११ । स्लो० २८० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । ओं जाबालोपनिषद्व्याख्यां ख्यापयन्तीं सुधानिधिं ।
करिष्ये प्रीयतां देवोऽविमुक्तो यत्नयेश्वरः ॥

समाप्तिवा० । स्पष्टं स स्वल्पमधिकं वा कालमनुष्ठितसन्न्यासः परमहंसः परमहं शब्दाभिधेयः, नाम निश्चितम्, इति समाप्तौ ।
इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यानन्दात्मपूज्यपादशिष्यश्रीशङ्करानन्दभगवतः कृतौ जाबालोपनिषद्दीपिका समाप्ता ।

विषयः । जाबालोपनिषदर्थव्याख्यानं ।

CLXXIII.

A'runyupanishad-Dípiká. A commentary on No. CI., by Saṅkará-nanda.

१७३ । आरुण्युपनिषद्दीपिका ।

ग्रन्थकारः शङ्करानन्दः ।

विवरणं । अतिप्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० ८ । पङ्क्ति० ११ । स्लो० २४० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । आरुणेरुपनिषदं व्याख्यास्ये न्यासमार्गगां ।
आनन्दात्मानमायान्तीं गङ्गामिव पयोनिधिं ॥

समाप्तिवा०। उपनिषदन्तरस्यार्थे मद्दर्शपर्य्यवसायित्वमित्येतदर्थमितिशब्दः।

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीमदानन्दात्मभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य श्रीशङ्करानन्दभगवतः कृतावारुण्युपनिषद्दीपिका समाप्ता।

विषयः। आरुण्युपनिषदर्थविवरणम्।

CLXXIV.

Snána-paddhati. A gloss on Kátyáyaná's rules for bathing; by Harihara.

१७४। स्नानपद्धतिः।

ग्रन्थकारः हरिहरः।

विवरणं। नवीनं परिग्रहश्च १५, १६, १७ पत्राणि न सन्ति। प० १८। पङ्क्ति० ११–१२। श्लो० ४७०। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १९१२। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। प्रणतोऽस्मि हरेरङ्घ्रिसरसीरुहमादरात्।

यज्जगत्पावनं पाथः प्रासोष्टामरसैन्धवं (?)॥

कात्यायनकृतस्नानविधेर्व्याख्यापुरःसरं।

विधास्ये पद्धतिं विद्वत्सदाचारद्विजप्रियाम्॥

समाप्तिवा०। ताताम्बात्मभगिन्यपत्यधवयुग्जायापिता सद्गुरुः

शिष्याप्ताः पितरो महालयविधौ तीर्थे तथा तर्पणे॥

इति श्रीमिश्राग्निहोत्रिहरिहरकृतौ कात्यायनोक्तस्नानविधिसूत्रव्याख्यानपूर्विका स्नानपद्धतिः सम्पूर्णा।

विषयः। कात्यायनकृतस्नानविधिसूत्रार्थविवरणं सङ्क्षेपतः स्नानाद्यनुष्ठाननिरूपणञ्च।

CLXXV.

Bálabodhini. The elements of the Vedanta doctrine; by S'añkara A'chárya. Mr. Hall describes a book of this name as a commentary on the *Vákyasudhá* of S'añkara, by an unknown scholiast. Vide his *Contributions*, p. 130.

१७५। बालबोधिनी।

ग्रन्थकारः शङ्कराचार्य्यः।

विवरणं। नवीनं परिशुद्धञ्च। प० ४। पङ्क्ति० ९—११। श्लो० ९०। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। प्रणम्य परमानन्दं मोहान्धतिमिरापहं।
तत्प्रसादबलेनैव क्रियते बालबोधिनी॥

समाप्तिवा०। विशुद्धबुद्धयो धीरा ज्ञानदीपकराः करे।
पश्यन्ति मणिवद्भित्त्वा तमो ब्रह्म परं तु यत्॥
इति श्रीशङ्कराचार्य्यविरचिता बालबोधिनी समाप्ता।

विषयः। आत्मस्वरूपादिनिरूपणम्।

CLXXVI.

A'tmajnánopades'a-vidhi. Lessons on the knowledge of the divine essence; by S'añkara A'chárya. Mr. Hall notices a treatise of this description under the title of *Atmajnánopades'a prakarana.* Vide *Contributions*, p. 129.

१७६। आत्मज्ञानोपदेशविधिः।

ग्रन्थकारः शङ्कराचार्य्यः।

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प० २॥०। पङ्क्ति० ११। श्लो० ४८। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। अनात्मभूते देहादावात्मबुद्धिस्तु देहिनां।
साऽविद्या तत्कृतो बन्धस्तन्नाशो मोक्ष उच्यते॥

समाप्तिवा०। एवं ज्ञात्वा कृतकृत्यो भवति नान्यथेत्येवं वेदान्तानुशासनं वेदान्तानुशासनमिति।
इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीमद्गोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य शङ्करस्य कृतौ आत्मज्ञानोपदेशविधिः सम्पूर्णः।

विषयः। ब्रह्मविद्या।

CLXXVII.

Bálabodhini bhávaprakas'iní. A commentary on No. CLXXV.; by Rámachandra Sarasvatí. Hall's *Contributions*, p. 203.

१७७ । बालबोधिनीभावप्रकाशिनी ।

ग्रन्थकारः रामचन्द्रसरस्वती ।

विवरणं । नवीनमपरिशोधितञ्च । प॰ १२ । पङ्क्ति॰ १०—१३ । स्नो॰ ५५० । अ॰ नागरं । श्रा॰ देशीयकागजः । का॰—? । स्था॰ कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा॰ वाक्यं । नृसिंहाख्यं परं ब्रह्म सच्चिदानन्दविग्रहम् ।
जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तिघ्नं यत्सोहं प्रत्यगद्वयः ॥

समाप्तिवा॰। प्रसन्नवदनो देवो भक्तलीलात्तविग्रहः ।
नृसिंहोऽनेन कल्पेन तुष्यतां मे मुहुर्मुहुः ॥
इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीमद्गोविन्दानन्दसरस्वतीपूज्यपादशिष्यश्रीरघुनाथसरस्वतीपूज्यपादशिष्यश्रीमद्रामचन्द्रसरस्वतीविरचितायां बालबोधिनीभावप्रकाशिन्यां द्वितीयः कल्पः समाप्तः ।

विषयः । शङ्कराचार्य्यप्रणीतबालबोधिनीतात्पर्य्यार्थविवरणं ।

CLXXVIII.

Vákyavritti savivriti. An exposition of the Vedanta by S'añkara Áchárya, with an anonymous commentary. Hall's *Contributions*, p. 106.

१७८ । वाक्यवृत्तिः सविवृतिः ।

ग्रन्थकारः शङ्कराचार्य्यः ।

विवरणं । नवीनं प्रायेण शुद्धञ्च । प॰ ८ । पङ्क्ति॰ ११ । स्नो॰ २५० । अ॰ नागरं । श्रा॰ देशीयकागजः । का॰——? । स्था॰ कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा॰ वाक्यं । मू॰ प्रा॰ सर्गस्थितिप्रलयहेतुमचिन्त्यशक्तिं
विश्वेश्वरं विदितविश्वमनन्तमूर्त्तिं ।
टी॰ प्रा॰ तात्पर्य्येण वेदान्ता यद्वदन्ति परमं पदं ।
तदहं ब्रह्म निर्भेदं सत्यादिपदलक्षितम् ॥

समाप्तिवा॰। मू॰ स॰ निरस्तातिशयानन्दं वैष्णवं परमं पदं ।
पुनरावृत्तिरहितं कैवल्यं प्रतिपद्यते ॥
टी॰ स॰ वाक्यवृत्तेरियं वृत्ती रुचिरा रचिता मया ।
यना रुचिरतां याता सा मता पुरुषोत्तमे ॥

इति श्रीवाक्यवृत्तिप्रकरणं समाप्तम्। इति श्रीमच्छङ्करभगवतः कृता वाक्यवृत्तिः समाप्ता।

विषयः। वाक्यवृत्तितात्पर्य्यार्थविवरणम्।

CLXXIX.

Yogachandriká. A manual of Materia Medica and therapeutics. By Lakshmaṇa, son of Datta.

१७९। योगचन्द्रिका।

ग्रन्थकारः लक्ष्मणः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० १०७। पङ्क्ति० ७। श्लो० १७००। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १७५७। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। विश्वोत्पत्तिस्थानसंहारहेतुं जेतुं देवैरादिदेवात् स्तुतं तं।
सन्दिग्धार्थोदन्वदुत्तारनावं देवं प्रत्यूहाटवीदावमीडे॥

समाप्तिवा०। चिरं चरकसुश्रुतादिरचितानि तन्त्राणि यद्विभाव्य नियतं ततोर्थमतिदुर्ग्रहं विस्तरात्। विविच्य सुखसङ्ग्रहं रचयतो महायास इत्यद्भ्रमतिसम्मतस्य गुणगृह्यतास्तां मयि॥ २॥

इति श्रीमद्ब्रह्मज्ञानिवंशावतंसदत्तसुतलक्ष्मणविरचिता योगचन्द्रिका समाप्तिमगात्।

विषयः। सुश्रुतचरकादिमतसङ्गृहीतनानाविधौषधादिनिरूपणं।

CLXXX.

Bháva-prakás'a. The nature and treatment of diseases; by Bháva Mis'ra; the most elaborate work on the subject in Sanskrit next to the Charaka.

१८०। भावप्रकाशः।

ग्रन्थकारः भावमिश्रः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धं खण्डितञ्च। प० ५१०। पङ्क्ति० ११। श्लो० २००००। १ पत्रावधि ५८ पर्य्यन्तानि पत्राणि न सन्ति। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १९०४। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। प्रारम्भे खण्डितत्वात् आद्यवाक्यं नास्ति।

समाप्तिवा०। यावद्यावनिमण्डलं फणिपतेरास्ते फणामण्डले
तावत् सद्भिषजः पठन्तु परितो भावप्रकाशं शुभम्।

विषयः। ज्वरादिनानाविधरोगाणां तदुपशामकौषधादीनाञ्च निरूपणं।

CLXXXI.

Agni Purána. One of the eighteen great Puráṇas of Vyása. Vide Aufrecht's Bodleian Catalogue 7, 79, 84, 103, 277, Wilson, in Journal As. Soc. I. 80.

१८१। अग्निपुराणम्।

ग्रन्थकारः वेदव्यासः।

विवरणं। नवीनं परिशुद्धञ्च। प० ३३०। पङ्क्ति० ९—१०। श्लो० १५०००। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० —? । स्था० कलिकातावासी श्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा० वाक्यं। श्रियं सरस्वतीं गौरीं गणेशं स्कन्दमीश्वरं।
ब्रह्माणं वह्निमिन्द्रादीन् वासुदेवं नमाम्यहम्॥
नैमिषे हरिमीजाना ऋषयः शौनकादयः।
तीर्थयात्राप्रसङ्गेन स्वागतं सूतमब्रुवन्॥

समाप्तिवा०। यूयं स्मरत चाग्नेयं पुराणं रूपमीश्वरं।
सूतो गतः पूजितस्तैः शौनकाद्याः हरिं ययुः॥
इत्याग्नेये महापुराणे पुराणमाहात्म्यं।

विषयः। अत्र मत्स्याद्यवतारवर्णनं रामायणहरिवंशभारतहत्तान्तकथनं जगत्सर्गवर्णनं वासुदेवादिपूजाकथनं सर्व्वदेवदीक्षाविधिः प्रतिष्ठाविधानं पवित्रारोपणादिविवरणं प्रतिमालक्षणादिविधिः प्रासादलक्षणादिकथनं सौरादिमन्त्रनिरूपणं मण्डलकथनं विविधमन्त्रकथनं द्वीपवर्षादिकथनं गङ्गादितीर्थमाहात्म्य ज्योतिश्चक्रवर्णनं मन्वन्तरादिविवरणं अशौचद्रव्यशुद्धिप्रायश्चित्तविधानं राजधर्म्मादिवर्णनं व्यवहारप्रदर्शनं शान्तिविधानं सूर्य्यवंशादिवर्णनं धनुर्व्वेदवैद्यकगजाश्वचिकित्सादिकथनं गान्धर्व्ववेदतात्पर्य्यार्थप्रतिपादनं वेदाङ्गानां सङ्क्षेपेण तात्पर्य्यकथनं नैमित्तिकादिप्रलयवर्णनं ब्रह्मज्ञानविवरणादिञ्च वर्णितं।

CLXXXII.

A'tma Puráṇa. Dissertations, in verse, on the contents of the Upanishads; by Sañkaránada. Hall's *Contributions*, p. 116.

१८२ । आत्मपुराणम् ।

ग्रन्थकारः शङ्करानन्दः ।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धं। पञ्चमाध्यायविकलितञ्च । प० २४२। पङ्क्ति० १९—२०। श्लो० १२०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० —? । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । ईशानीशादिभेदेन व्याकुलं सकलं जगत् ।
निरीक्ष्य श्रोत्रियः कश्चिच्छ्रुतार्थग्रहणक्षमः ॥

समाप्तिवा०। सर्व्वत्र नापरं किञ्चित्तत एतत्पठन् पुमान् ।
शृण्वन् वदन् विजानन् वै मुच्यते भवसङ्कटात् ॥
इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यानन्दात्मपूज्यपादशिष्येण शङ्करानन्दभगवता विरचित उपनिषद्रत्न आत्मपुराणे अष्टादशोध्यायः समाप्तः ।

विषयः । अत्र १ अध्याये ऐतरेयार्थो वर्णितः । २ अ० कौषीतक्युपनिषत्सारार्थोऽभिहितः । ३+४ अ० बृहदारण्यकमधुकाण्डसारार्थवर्णनं । ६ अ० बृहदारण्यकीययाज्ञवल्क्यजनकसंवादप्रदर्शनं । ७ अ० बृहदारण्यकीययाज्ञवल्क्यमैत्रेयीसंवादकथनं । ८ अ० श्वेताश्वतरोपनिषत्सारार्थविवरणं । ९ अ० काठकोपनिषत्सारार्थनिरूपणं । १०अ० तैत्तिरीयोपनिषत्सारार्थवर्णनम् । ११ अ० गर्भाद्युपनिषत्सारार्थकथनं । १२+१३ +१४ अ० छान्दोग्योपनिषत्सारार्थवर्णनं । १५ अ० तलवकारोपनिषत्सारार्थकथनं । १६ अ० मुण्डकोपनिषदर्थविवरणं । १७ अ० प्रश्नोपनिषत्सारार्थकथनम् । १८ अ० ब्रह्मविद्यावर्णनं च वर्त्तते ।

CLXXXIII.

Káma-Sútra. On association, marital and non-marital, with woman. By Vátsyáyana.

१८३ । कामसूत्रं ।

ग्रन्थकारः वात्स्यायनः ।

विवरणं । प्रायः शुद्धं नवीनञ्च । पूर्णग्रन्थस्य ३२ अध्यायाः ६० प्रकरणानि ७ अधिकरणानि च वर्त्तन्ते । अत्र १ अवधि ६ अधिकरणानि सन्ति । प० ६० । पङ्क्ति० १७। श्लो० १२५० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० शकाब्दाः १७९१ । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । शास्त्रे प्रकृतत्वात् । तत्समवायबोधकेभ्यश्चाचार्य्येभ्यस्तत्सम्बन्धात् । प्रजापतिर्हि प्रजा सृष्ट्वा तासां स्थितिनिबन्धनं त्रिवर्गस्य ।

समाप्तिवा०। खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति।
विषयः। साम्प्रयोगिकपारदारिकादिसम्प्रदायानां वर्णनं।

CLXXXIV.

Dádas'áha-hotra-prayoga. Manual for the performance of the Dádas'áha or the "twelve-day" ceremony.

१८४। द्वादशाहहौत्रप्रयोगः।

ग्रन्थकारः———?
विवरणं। प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च। प० १४५। पङ्क्ति० ८—१०। श्लो० २५००। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०——?। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक सोसाइटी।
प्रा० वाक्यं। द्वादशाहे अतिरात्रप्रभृतिविशेषा लिख्यन्ते। इहत्पृष्ठोतिरात्रः। हारियोजने प्रागुत्तमादङ्कः। तिष्ठासुमेकं मघवन्मापरागाः सोमस्य नुत्वा सुषुतस्य यच्चि।
समाप्तिवा०। अग्ने विश्वेभिः सुमना अनीकोतये अग्ने मय्याश्वं न सोमैः क्रतुं न भद्रं हृदिस्पृशम्। श्रध्यामात ॐ है वौषट्। इति पौर्णमासवदन्यत्। आश्वलायनपचे द्वादशाहहौत्रं समाप्तम्।
विषयः। सातिरात्रप्रभृतिद्वादशाहाख्ययागीयमन्त्रादिकथनं।

CLXXXV.

Sambandha-nirnaya. Enquiry into the nature of the relationship which bars marriage. By Gopála Nyáyapanchánana.

१८५। सम्बन्धनिर्णयः।

ग्रन्थकारः गोपालन्यायपञ्चाननः।
विवरणं। अपरिशुद्धं सुजीर्णञ्च। प० ७। पङ्क्ति० १०—११। श्लो०——?। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०——?। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक सोसाइटी।
प्रा० वाक्यं। सम्बन्धस्तु सपिण्डसमानोदकसगोत्रसमानप्रवरबान्धवभेदात्पञ्चविधः। तत्र सापिण्ड्यमाह शङ्खः। सपिण्डता तु सर्वेषां गोत्रतः साप्तपौरुषी।
समाप्तिवा०। अग्निं परिगता या तु पुनर्भूप्रसवा च या। इत्येताः काश्यपेनोक्ता दहन्ति कुलमग्निवत्। कृतकौतुकमङ्गला कृतकङ्कणचा++यः। इति श्रीगोपालन्यायपञ्चाननभट्टाचार्यकृतः सम्बन्धनिर्णयः सम्पूर्णः।

विषयः। विवाह्याविवाह्यत्वादिनिरूपणं।

CLXXXVI.

Subodhiní. A commentary on the Srauta Sútra of Baudháyana.

१८६ । सुबोधिनी ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। नवीनं प्रायशः शुद्धञ्च। प० ७३। पङ्क्ति० १२। श्लो० २६२९। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १८१४। स्था० कलिकाताख्या एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। आधानं सविकारं सप्रपञ्चमुक्त्वा क्रमप्राप्तमग्निहोत्रमाह। पुरादित्यस्यास्तमयात् गार्हपत्यमुपसमाधायान्वाहार्य्यपचनमाहृत्य ज्वलन्तमाहवनीयमुद्धरति।

समाप्तिवा०। व्याख्यातेयं दशाध्यायी यथाशास्त्रं यथामति।
ततस्तुष्यन्तु विद्वांसः प्रीयतां मे सदा शिवः।
इति बौधायनसूत्रविवृतौ सुबोधिन्यां होत्रव्याख्यानं सम्पूर्णम्। सम्पूर्णा च दशाध्यायी।

विषयः। बौधायनसूत्रार्थविवरणं। १८२ सङ्ख्यायां समुल्लिखिता तु इतो विभिन्नैवेति।

CLXXXVII.

Rudra-padphati. Manual for the adoration of Rudra, according to the Taittiríya Sákhá of the Black Yajur Veda. By Náráyaṇa Bhaṭṭa, son of Rames'vara Bhaṭṭa.

१८७ । रुद्रपद्धतिः ।

ग्रन्थकारः नारायणभट्टः।

विवरणं। प्रचीनं परिशुद्धञ्च। प० ६२। पङ्क्ति० ८—१०। श्लो० ११००। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १८३८। स्था० कलिकाताख्या एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। भट्टरामेश्वरसुतो भट्टनारायणः कृती।
प्रणम्य रामं तनुते रुद्रानुष्ठानपद्धतिम्॥
तत्र तावद् यद्यप्यनेकासु यजुःशाखासु रुद्रः पठ्यते तथापि तैत्तिरीयशाखानुसारेण रुद्रप्रयोग उच्यते।

समाप्तिवा०। रामेश्वरभट्टात्मजनारायणसूरिणा कार्य्यां।

कर्म्मठसज्जनतुष्ट्यै रुद्रानुष्ठानपद्धती रचिता ॥
ग्रन्थाननेकानालोच्य विचार्य्य सदसच्च यः ।
कृतः श्रमस्तेन विभुः शङ्करः प्रीयतां मम ॥
इति श्रीरामेश्वरभट्टसूनुनारायणभट्टकृता रुद्रपद्धतिः ।

विषयः । रुद्रसम्बन्धिजपहोमादिप्रयोगः ।

CLXXXVIII.

Rudra-Bháshya. Explanation of the Mantras for worshiping Rudra. By Sáyaṇa A'chárya.

१८८ । रुद्रभाष्यं ।

ग्रन्थकारः सायणाचार्य्यः ।

विवरणं । प्राचीनं प्रायशः शुद्धञ्च । प० २७ । पङ्क्ति० ८—९ । श्लो० ३६२ । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७७५ । स्था० कलिकाताख्या एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । रुद्राणां व्याख्यानं वक्ष्यामि । यज्जपो मोक्षाय सालोक्यव्याधिनाशः प्रयोजनम् । तच्च जावालोपनिषत् ।

समाप्तिवा० । नमो रुद्रेभ्य इत्येष पृथिव्यादिविभेदतः ।
त्रेधा भिन्नस्ततो होमे षण्मन्त्रा इह कीर्त्तिताः ॥
इति सायणाचार्य्यविरचिते रुद्रभाष्ये एकादशोऽनुवाकः समाप्तः ।

विषयः । रुद्रमन्त्रव्याख्यानम् ।

CLXXXIX.

Uttaragítá-Bháshya. A commentary, by Gauḍapáda A'chárya, on the *Uttara Gítá*—a metaphysical dissertation on the model of the *Bhagavad Gítá.*

१८९ । उत्तरगीताभाष्यं ।

ग्रन्थकारः गौड़पादाचार्य्यः ।

विवरणं । नवीनं परिशोधितञ्च । प० ३१ । पङ्क्ति० ९—११ । श्लो० ६०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०——? । स्था० कलिकाताख्या एसिकाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । मू० प्रा० वा० । यदेकं निष्कलं ब्रह्म व्योमातीतं निरञ्जनं ।

टी० प्रा० वा० । अखण्डं सच्चिदानन्दमवाङ्मनसगोचरम्।
आत्मानमखिलाधारमाश्रयेऽभीष्टसिद्धये ॥

इह खलु भगवानर्जुनः धर्म्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे इत्यादि ।

समाप्तिवा०। मूलसमाप्तिवा०। भूतवस्तुन्यशेषिले पुनर्जन्म न विद्यते ।

टी० समाप्तिवा०। आत्मयोगमवोचद्यो भक्तियोगशिरोमणिम्।
तं वन्दे परमानन्दं नन्दनन्दनमीश्वरम् ॥

इति गौड़पादाचार्य्यविरचितायामुत्तरगीताव्याख्यायां तृतीयाध्यायः समाप्तः ।

विषयः । तत्त्वबुभुत्सुमर्जुनं प्रति आत्मतत्त्वादिकथनं ।

CXC.

Rásasundara Mahákávya. An epic poem, by Sundara Deva, a physician, illustrating the principles of rhetoric; with an anonymous commentary. The MS. is incomplete and contains only the 21st canto.

१९० । राससुन्दरमहाकाव्यं सुन्दरालङ्कारकाव्यवृत्तिसहितं ।

ग्रन्थकारः सुन्दरदेववैद्यः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं खण्डितञ्च । प० २४ । पङ्क्ति० ११ । श्लो० ७०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७६२ । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । २१सर्गस्य प्रा०वा०। रासेन तारा बभुरेणनेत्राः श्रान्ताः प्रगे नन्तकलाधिपेन ।
परालयं प्राप्य सुखेष्वसक्ता ग्लानिं भृशं साध्व्य इवाथ जग्मुः ॥

समाप्तिवा०। श्रीमत्काश्यपगोत्रपावनजनेर्देवोपनाम्नो भिषग्-
गोविन्दात्मजसुन्दरस्य मुरजिच्छ्रीरासलीलोत्तमे।
साहित्याद्यसुरासुन्दर इति ध्वन्यर्थशब्दाद्भुते
काव्येऽगाद् गुणभूषणाञ्जनरसप्रायेतिसर्गः शुभः ॥

इति श्रीमत्काश्यपगोत्रपवित्रतिलकद्विजवरकुलालङ्कारचूड़ामणिमुकुटमणिमरीचिनीराजितपदारविन्दगोविन्ददेवसुतागदङ्कारधुरीणसाहित्यार्णवकर्णधारश्रीसुन्दरदेववैद्यविरचिते राससुन्दरमहाकाव्ये सुन्दरालङ्कारकाव्यवृत्तौ अर्थालङ्कारनिरूपणे चन्द्रास्तसूर्य्योदयवर्णनं नामैकविंशतिकः सर्गः ।

समाप्तमिदं चित्रकाव्यम् ।

विषयः । उपमाद्यलङ्कारनिरूपणं । अत्र केवलमेकविंशतितमसर्गो वर्त्तते ।

CXCI.

Piñgala-Sástra. A treatise on versification in the Prákríta dialect.

१९१ । पिङ्गलशास्त्रं ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० १६ । पङ्क्ति० १५ । श्लो०——? । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०——? । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिश्चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । आजोयणाभियाणकुवणवसिविया हरिसं जननी प्रसवस्तयन्नवदासुमत्ता जय-उज्जिणवाणी ।

समाप्तिवा०। इति श्रीनिशिपालच्छन्दः समाप्तं । इति श्रीपिङ्गलशास्त्रं समाप्तं ।

विषयः । यतिमात्राछन्दःप्रस्तारादिविवरणं ।

CXCII.

Sadáchára-Sañgraha. The religious duties of well behaved men, illustrated by extracts from the Puránas.

१९२ । सदाचारसङ्ग्रहः ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। अपरिशुद्धं सुजीर्णञ्च । प० ९८ । पङ्क्ति० ११—१२ । श्लो० २६०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०——? । स्था० कलिकाताख्या एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । श्रीमत्स्यकच्छपवराहनृसिंहकुब्जरामाभिरामहलधृग्बुधकल्किरूपान् ।
एको हिताय जगतः स्थितिभङ्गसर्गान् धत्ते स मामवतु वाचमलङ्करोतु ॥

समाप्तिवा०। जयति जयति देवो देवकीनन्दनोयं
जयति जयति कृष्णो वृष्णिवंशप्रदीपः ।
जयति जयति मेघश्यामलः कोमलाङ्गो
जयति जयति पृथ्वीभारनाशो मुकुन्दः ॥
इति श्रीसदाचारसङ्ग्रहे विष्णुभक्तिविषयवर्णने वार्षिकपर्व्वसु क्रियाविधानवर्णनं नाम नवमप्रकरणं समाप्तम् ।

विषयः । नानापुराणेतिहासाद्युद्धृतपद्यैर्दैवाचारस्नानादिविविधसदाचारप्रतिपादनं ।

CXCIII.

Mánasa-pujana. A hymn to Durgá, in which the author, Vijayaráma A'chárya, makes a variety of offerings to that divinity.

१९३ । मानसपूजनं ।

ग्रन्थकारः विजयरामाचार्य्यः ।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० २६ । पङ्क्ति० ९—१० । श्लो० ४५० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । ब्रह्माजेशपुरन्दरादिविबुधानीकस्फुरच्छेखरा-
श्लिष्टस्पष्टमणिप्रदीपनिकरैर्नीराजिताङ्घ्रिद्वये ।
संसारानलदह्यमानमनिशं कारुण्यवारां निधे
मातर्मां शरणागतं शरणदे दीनं समालोकय ॥

समाप्तिवा०। ब्रह्माण्डाधारभूतां विविधमणिगणालङ्कृतां रक्तवस्त्रां
वन्दे ब्रह्मादिवन्द्यां त्रिपुरहरवधूं सूर्य्यसोमाग्निनेत्रां ॥
इति श्रीमच्चतुर्भुजाचार्य्यचरणसरोजनिवसितमनश्चञ्चरीकाखादितचिन्मकरन्दश्रीमद्विजयरामाचार्य्यविरचितं श्रीमानसपूजनं सम्पूर्णम् ।

विषयः । जयदुर्गास्तोत्रं ।

CXCIV.

Sabdas'akti-prakás'iká-prabodhiní. A commentary, by Rámabhadra Siddhántavágis'a, on the *S'abdas'akti-prakásiká* of Jagadís'a Tarkálaṅkára, a Nyáya treatise on testimony as a proof.

१९४ । शब्दशक्तिप्रकाशिकाप्रबोधिनी ।

ग्रन्थकारः रामभद्रसिद्धान्तवागीशः ।

विवरणं । नवीनं प्रायमपरिशुद्धञ्च । प० ४२ । पङ्क्ति० १२ । श्लो० १२०० । अ० नागरं। आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । विश्वतात जगन्मातरेवं गौरीगिरीशयोः ।
मिथः सम्भाषया स्मेरं हेरम्बं समुपास्महे ॥

समाप्तिवा०। संशयकोटितायामनुभवस्य बाधितत्वात् इत्याशयेनाऊरित्युक्तास्वरसोव्यञ्जितः ।

इति नवद्वीपीयमहामहोपाध्यायश्रीरामभद्रसिद्धान्तवागीशभट्टाचार्य्यविरचिता शब्दशक्तिप्रकाशिकाप्रबोधिनी समाप्ता ।

विषयः । नैमित्तिक्यादिसञ्ज्ञानामधात्वादिप्रतिपादकशब्दशक्तिप्रकाशिकार्थविवरणं ।

CXCV.

Aurdhadehika-paddhati. A Compendium of the funeral rites to be observed for a Bráhmaṇa who has cherished the sacred household fire. By Náráyaṇa Bhaṭṭa, son of Rámes'vara Bhaṭṭa.

१९५ । और्द्ध्वदेहिकपद्धतिः ।

ग्रन्थकारः नारायणभट्टः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धञ्च । २ पत्रे नास्तः । प० ६५ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ११०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकाताख्या एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । आसन्नमरणं पित्रादिकं पुत्रादिस्तीर्थे नीत्वा प्रायश्चित्तं कारयेत् । तदीयं स्वयं वा कुर्य्यात् । तद्यथा । तच्च षडब्दं त्र्यब्दं सार्द्धाब्दं वा यथाशक्ति तद्देव सुवर्णादिप्रत्याम्नायद्वारा कुर्य्यात् ।

समाप्तिवा० । भट्टरामेश्वरसुतो भट्टनारायणः सुधीः ।
व्यधत्त रुचिरां काश्यामौर्द्ध्वदेहिकपद्धतिम् ॥
आश्वलायनमार्गेण सन्ति पद्धतयः शतम् ।
ताभ्यस्त्वस्य विशेषो यः पण्डितैः सोऽवधार्य्यताम् ॥
इति श्रीमद्विद्वन्मुकुटमाणिक्यहीराङ्कुरश्रीमद्रामेश्वरभट्टसूनुश्रीमद्भट्टनारायणकृते प्रयोगरत्ने और्द्ध्वदेहिकपद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । साग्निकपित्रादिमरणोत्तरकर्त्तव्यानुष्ठानविशेषनिरूपणं ।

CXCVI.

Vṛihaspatisava-prayoga. A guide to the performance of the *Vṛihaspati-sava* ceremony; by Govinda.

१९६ । बृहस्पतिसवप्रयोगः ।

ग्रन्थकारः गोविन्दः ।

विवरणं । प्राचीनं अपरिशुद्धञ्च । प० २ । पङ्क्ति० १५—१६ । श्लो० ७५ । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकाताख्या एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा॰ वाक्यं। बृहस्पतिसवो नाम वसन्ते क्रियतामयं।
वसन्त एव कर्त्तव्यः स्वतन्त्रो नियमेन तु ॥
समाप्तिवा॰। बृहस्पतिसवस्यास्य कृतः सङ्क्षेपतो मया।
अभ्यधायि प्रयोगोऽयं गोविन्देन मनीषिणा ॥
इति बृहस्पतिसवप्रयोगः समाप्तः।
विषयः। बृहस्पतिसवाख्ययागीयहोत्रादिनिरूपणं।

CXCVII.

Dádas'áha-prayoga-vritti. A handbook for the performance of the *Dádas'áha* ceremony. This work is different from the one noticed under No. CXXXIV.

१९७। द्वादशाहप्रयोगवृत्तिः।

ग्रन्थकारः——?
विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प॰ ४॥०। पङ्क्ति॰ १४—१७। श्लो॰ १८०। अ॰ नागरं। आ॰ देशीयकागजः। का॰——?। स्था॰ कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।
प्रा॰ वाक्यं। अथ द्वादशाहप्रयोगो वक्ष्यते। अयं द्वादशाहो द्विविधः अहीनः सत्रञ्चेति।
समाप्तिवा॰। पूर्व्वत्र हृदयशूलोद्वासनं न कृतं चेदत्रोहेनोद्वासनं कर्त्तव्यं। पत्नीसंयाजान्तमग्निष्टोमवत्। समाप्तः ष्टष्टसत्रे ष्टष्ठशमनीयप्रयोगः। द्वादशाहप्रयोगवृत्तिः समाप्ता।
विषयः। द्वादशाहसत्रविवरणं।

CXCVIII.

Paundarika-prayoga. A manual for the performance of the *Paundarika* ceremony.

१९८। पौण्डरीकप्रयोगः।

ग्रन्थकारः——?
विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प॰ १। पङ्क्ति॰ ४। श्लो॰ ५। अ॰ नागरं। आ॰ देशीयकागजः। का॰——?। स्था॰ कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।
प्रा॰ वाक्यं। अथेदानीं पौण्डरीकप्रयोगो वक्ष्यते। तस्य परिमिता दीक्षा द्वादशोपसदः।

समाप्तिवा०। प्रथमादिष्वहःसु सहस्रं सहस्रं ददाति। अन्यत् सर्व्वं द्वादशाहवत् पशुक्लृप्तिरित्यादि चरति। इति पौण्डरीकप्रयोगः समाप्तः।

विषयः। पौण्डरीकाख्यसत्त्रीयानुष्ठाननिरूपणं।

CXCIX.

Mahávrata-prayoga. A manual for the performance of the *Mahávrata* ceremony.

१९९। महाव्रतप्रयोगः।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० २। पङ्क्ति० १२—१५। श्लो० ७६। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० कलिकाताख्या एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। अथ महाव्रतस्य प्रयोगो वक्ष्यते। स्वर्गकामस्य महत्त्वप्राप्तिकामस्य वा महाव्रतं।

समाप्तिवा०। प्रथमवषट्कारहोमानन्तरं प्रतिप्रस्थाता प्राजापत्यमतिग्राह्यं जुहोति। अन्यत् सर्व्वमग्निष्टोमवत्समाप्यते। महाव्रतप्रयोगः समाप्तः।

विषयः। महाव्रताख्ययागस्यानुष्ठाननिरूपणं।

CC.

Pás'ukádi-prayoga-sútra. Rules for the performance of the *Pás'uka* and other Vedic ceremonies.

२००। पाशुकादिप्रयोगसूत्रम्।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धप्रायञ्च। प० २२। पङ्क्ति० १५—१६। श्लो० १०००। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० —?। स्था० कलिकाताख्या एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। अथ पाशुकः प्रक्रम्यते। तत्र पशुर्नित्यः काम्यश्च। तत्र नित्यः षट्सु मासेषु यावज्जीवं प्रयोज्यः। माघमासे श्रविष्ठानक्षत्रगते सवितर्य्येकस्य पशोः कालः।

समाप्तिवा०। ज्योतिरतिरात्रः सन्तिष्ठते सूर्य्याचन्द्रमसोरेतत्सायुज्यं सलोकतामाप्नुवन्ति स एतेनायनेन यन्ति य उ चैनदेवं विदुर्य उ चैनदेवं विदुः। ५० इति उत्तरा चितिः समाप्ता।

विषयः। पाशुकसोमयागवरुणप्रघासादिबहुविधप्रसिद्धवैदिकप्रयोगविधिः।

CCI.

Karma paddhati. Rules for the performance of the marital ceremony.

२०१ । कर्म्मपद्धतिः ।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० २०। पङ्क्ति० ९—१०। श्लो० २५०। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १६२८। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। विष्टरः पाद्यम् अर्घ्यं आचमनीयम् मधुपर्कः इति आसादयेत्। अथ वरस्तोरणमागतः। प्रथमं शान्तिपाठः।

समाप्तिवा०। माता माङ्गल्यं कृत्वा श्रीगणेशगोत्रदेव्योः पूजनं कुर्य्यात्। इति कर्मपद्धतिः समाप्ता।

विषयः। विवाहसंस्कारप्रयोगः।

CCII.

Nádijnána. On the examination of the pulse for the ascertainment of disease. By Áttreya.

२०२ । नाड़ीज्ञानं ।

ग्रन्थकारः आत्रेयः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० ४। पङ्क्ति० ७—८। श्लो० २६। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० संवत् १८४४। स्थां० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। अतः परं प्रवक्ष्यामि नाड़िकाज्ञानमुत्तमम्।
येन विज्ञानमात्रेण ज्ञायन्ते रोगसङ्कराः।

समाप्तिवा०। भिषक् रोगान् वदेत् पश्चात् मुनिरात्रेयभाषितम्। दर्शनं स्पर्शनं प्रश्नश्चतुर्थं नाड़िलक्षणं॥ इति आत्रेयप्रोक्तनाड़ीज्ञानं सम्पूर्णम्।

विषयः। नाड़ीनिरूपणम्।

CCIII.

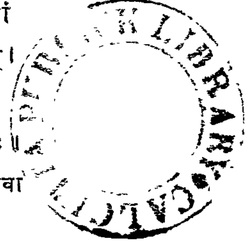
Drabyaguna-Satas'lokí. Materia Medica in a hundred verses; by Trimalla Bhatta.

२०३ । द्रव्यगुणशतश्लोकी ।

ग्रन्थकारः विमल्लभट्टः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्रायञ्च । प० १९ । पङ्क्ति० ९ । श्लो० २५० । अ० नागरं । आ० देशीयकागज । का० संवत् १५५५ । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । श्रीकण्ठं गिरिजागणेशसहितं नत्वा शरण्यं सतां
नानाद्रव्यगुणागुणान् कथयतो ग्रन्थान् विचार्यासकृत् ।
पथ्यापथ्यविदे गुणागुणयुतं यद्वस्तु तोयादिकं
तत्संक्षेपतया ब्रवीति हि शतश्लोक्या विमल्लः कविः ॥

समाप्तिवा० । अदोषा सानन्दं गदिविरचितस्तोत्रनिवहा शिवा मे नैरुज्यं जनयति सदानन्दजननी ॥
इति श्रीविमल्लभट्टविरचिता द्रव्यगुणशतश्लोकी समाप्ता

विषयः । जललवणान्नादिद्रव्याणां गुणदोषनिरूपणं ।

No. CCIV.

Muhúrta-sarvasva. Astrological Calendar; by Raghuvíra.

२०४ । मुहूर्त्तसर्वस्वं ।

ग्रन्थकारः रघुवीरः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धञ्च । प० २६ । पङ्क्ति० ११-१२ । श्लो० ४५० । अ० नागरं । आ० देशीयकागज । का० संवत् १८१८ । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा०वाक्यं । गौरीपुत्रं नमस्कृत्य दीचितं विठ्ठलं गुरुं । मुहूर्त्तानान्तु सर्वस्वं रघुवीरेण रच्यते ॥

समाप्तिवा० । श्रीशालिवाहने शाके सप्तपञ्चतिथिप्रमे । चक्रे मुहूर्त्तसर्वस्वं रघुवीरोऽविमुक्तके ॥
इति श्रीविठ्ठलदीचितात्मजरघुवीरज्योतिर्विरचिते मुहूर्त्तसर्वस्वे मिश्रप्रकरणं समाप्तं ।

विषयः । अत्र संवत्सरप्रकरणं तिथिप्रकरणं वारप्रकरणं करणप्रकरणं योगावयोगप्रकरणं नक्षत्रप्रकरणं सङ्क्रान्तिप्रकरणं गोचरप्रकरणं संस्कारप्रकरणं विवाहप्रकरणं यात्राप्रकरणं गृहप्रकरणं गृहप्रवेशप्रकरणं अवकहचक्रप्रकरणं मिश्रप्रकरणं च विद्यते ।

No. CC V.

Rasasárámrita. On pharmaceutical preparations of mercury and other metallic substances; by Ráma Sena.

२०५ । रससारामृतं ।

ग्रन्थकारः रामसेनः ।

विवरणं । परिशुद्धप्रायं सम्पूर्णं प्राचीनञ्च । प० १८२ । पङ्क्ति० ६-७ । श्लो०—? अ० वङ्गीयं । आ० देशीयकागज । का०—? । स्था० नवद्वीपगोयाड़िवासिवाबु उमेशचन्द्रदत्तः ।

प्रा०वाक्यं । गोविन्दपदं वन्दे नित्यमानन्दरूपिणम् । त्रिभङ्गललितं श्यामं तिर्य्यग्ग्रीवं मनोहरम् ॥ शालिनाथकृताद्ग्रन्थान्नित्यनाथकृतात्तथा । मन्थानानन्दनाथादेः सारं नीत्वा प्रयत्नतः नत्वा गुरुपदद्वन्द्वं सुस्निग्धं वाञ्छितप्रदम् । रससारामृतो ग्रन्थो रामसेनेन वक्ष्यते ॥

समाप्तिवा० । सर्वचूर्णमेकीकृत्य तत्समानं शोधितं शक्राशनचूर्णं सर्वद्रव्यस्य समां शर्करां घृतमधु तत्समं कर्पूरकर्षं सर्वं मोदकं कार्य्यं । कामाग्निसन्दीपनमोदकं इति वृष्याधिकारः ॥ समाप्तश्चायं रससारामृतो ग्रन्थः ।

विषयः । अस्मिन् पथ्यौषधादीनां विशदा व्यवस्था रसायनव्यवस्था च विद्यते ।

No. CCVI.

Gúdhabodhaka. An essay, by Heramba Sena, on cartain deseases and the medecines most appropriate for them.

२०६ । गूढ़बोधकः ।

ग्रन्थकारः हेरम्बसेनः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० १४५ । पङ्क्ति० १० । श्लो०—? । अ० वङ्गीयं । आ० देशीयकागज । का०—? । स्था०, नवद्वीपगोयाड़िवासिवाबुउमेश-चन्द्रदत्तः ।

प्रा० वाक्यं । नमो गणेशाय शिवात्मजाय गजेन्द्रवक्त्राय चतुर्भुजाय ।
कुबुद्धिनाशाय वरप्रदाय योगार्थिने सिद्धसुसेवकाय ॥
चक्रपाणिपदद्वन्द्वं वन्दे वन्द्यं महेश्वरम् ।
माधवं नित्यनाथञ्च नित्यं मूर्द्धि कृताञ्जलिः ॥
यत् प्रसिद्धं तदत्रास्ति यस्य योगेषु योगिकं ।
ततः सर्वं प्रयत्नेन सारमेकीकृतं मया ॥
रसरत्नाकराचन्द्रादन्यपुस्तकसङ्कुलात् ।
माहेश्वरात् समाकृष्य सङ्ग्रहो गूढ़बोधकः ॥

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् ग्रन्थशेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । व्याधीनां लक्षणानि शान्तिसमुपायाश्च विद्यन्ते ।

No. CCVII.

Paryáyaratnamálá alias *Rájavallabha.* By Rájavallabha. Treats concisely of food, drinks, baths, dress, habitation, diurnal duties, and other subjects of hygiene. It includes also the names of a num ber of medicines arranged in classes.

२०७ । पर्य्यायरत्नमाला ।

ग्रन्थकारः राजवल्लभः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्रायञ्च । प० १३ । पङ्क्ति० ८-१० । श्लो०—? । अ० वङ्गीय० । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपगोयाड़िवासिबाबुउमेशचन्द्रदत्तः ।

प्रा० वाक्यं । प्रणम्य परमं देवं दुःखत्रयहरं हरं । संसारसागरत्राणहेतुं सेतुमिवोत्थितं । पर्य्यायरत्नमालेयमायुर्वेदार्णवोत्थिता । विविच्यते मया सारो नातिसङ्क्षेपविस्तरात् ॥

समाप्तिवा० । खण्डितत्वेन शेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । पथ्यौषधादिव्यवस्थापनं ।

No. CCVIII.

Pathya-vidhána. On dietetics in health and desease.

२०८ । पथ्यविधानं ।

ग्रन्थकारः—? ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्रायञ्च । प० १३ । पङ्क्ति० ८-१० । श्लो०—? । अ० वङ्गीयं आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपगोयाड़िवासिबाबुउमेशचन्द्रदत्तः ।

प्रा० वाक्यं । विनापि भेषजैर्व्याधिः पथ्यादेव निवर्त्तते । न तु पथ्यविहीनस्य भेषजानां शतैरपि ॥ तस्माद् यत्नेन सद्वैद्यैः पथ्यापथ्यं सुनिर्णीतम् । विज्ञातव्यं ज्वरादीनां रोगिणां रुक्प्रशान्तये ॥

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । अस्मिन् पथ्यप्राधान्यं विद्यते तस्य प्रकाराश्च ।

No. CCIX.

Dravyaguna. By Náráyaṇa Dása. A short treatise an the proper-s ties of various drugs, as also of the different alimentary substance- in common use among the Hindus of Bengal.

२०९ । द्रव्यगुणः ।

ग्रन्थकारः नारायणदासः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्रायञ्च । प० ४ । पङ्क्ति० ५ । स्नो—? । अ० वङ्गीयं । आं देशीयकागजः । कां—? । स्थां नवद्वीपगोयाड़िवासिवावुउमेशचन्द्रदत्तः ।

प्रा०वाक्यं । परमानन्दसन्दोहकरं भद्रकरं सतां । इन्दिरामन्दिरं वन्दे गोपालं नन्दनन्दनम् ॥
श्रीनारायणदासेन कविराजेन धीमता । प्रतिसंक्षिप्यते द्रव्यगुणोऽयं राजवल्लभः ।

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । पानीयादिद्रव्याणां गुणनिरूपणं औषधिव्यवस्था च विद्यते ।

No. CCX.

Paribháshá. A guide to medical technicalities ; by Náráyana Dása.

११० । परिभाषा ।

ग्रन्थकारः नारायणदासः ।

विवरणं । अनतिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ७ । पङ्क्ति० २-५ । स्नो—? । अ० वङ्गीयं । आ० देशीयकागजः । कां—? । स्था० नवद्वीपगोयाड़िवासिवावुउमेशचन्द्रदत्तः ।

प्रा० वाक्यं । जयति गगणैकदीपः प्राचीवदनैकदर्पणस्तपनः ।
उदयाचलैकतिलकस्त्रिभुवनमुकुटैकमाणिक्यं ॥
अव्यक्तानुक्तलेशोक्तसन्दिग्धार्थप्रकाशिकाः ।
परिभाषाः प्रकाश्यन्ते दीपीभूताः सुनिश्चिताः ॥

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् शेवाक्यं नास्ति ।

विषयः । अनुक्तभागादिकद्रव्यस्य समभागादिप्रतिपादनं यथोक्तद्रव्यालाभे प्रतिनिधिविधानञ्च ।

No. CCXI.

Ganádhyáya. By Parameśvara Rakshita. Classification of medicines.

२११ । गणाध्यायः ।

ग्रन्थकारः परमेश्वररचितः ।

विवरणं । प्राचीनमशुद्धं सम्पूर्णञ्च । प० ६ । पङ्क्ति०—७ । स्नो—? । अ० वङ्गीयं । आ० देशीयकागजः । कां—? । स्था० नवद्वीपगोयाड़िवासिवावुउमेशचन्द्रदत्तः ।

प्रा०वाक्यं । विदारिगन्धया युक्तो जीवकर्षभकैः सह ।
दन्तिपर्णी पृथक्पर्णी शूकशिम्बिः शतावरी ॥

समाप्तिवा० । समस्तवर्गमर्द्धं वा यथालाभमथापि वा ।
कल्ककाथरजःस्नेहलेहाद्यैर्योजयेत् गणान् ॥
इति श्रीपरमेश्वररचितकृतौ गणाध्यायः समाप्तः ।
विषयः । गणपठितौषधादिकथनं ।

No. CCXII.

Rítuguna. On the effect of drugs and alimentary substances as influenced by the seasons.

२१२ । ऋतुगुणः ।

ग्रन्थकारः—?
विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० १५ । पङ्क्ति०—८-९ । स्लो—? । अ० वङ्गीयं ।
आं देशीयकागजः । कां—? । स्था० नवद्वीपगोयाड़िवासिवावुउमेशचन्द्रदत्तः ।
प्रार०वाक्यं । मासैर्द्विसङ्ख्यैर्माघाद्यैः क्रमात् षड़् ऋतवः स्मृताः ।
परिसमाप्तिवाक्यं । खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति ।
विषयः । अस्मिन् ऋतुरसधान्यशाकलवणफलतोयचीरदधितक्रघृतादीनां गुणा विद्यन्ते ।

No. CCXIII.

Yoga-chandriká. An essay on the Yoga system of philosophy. It is probably the same work which is quoted in the Hatha-sanketa-chandriká of Sundara Deva. Hall's Contibution, 17.

२१३ । योगचन्द्रिका ।

ग्रन्थकारः—?
विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं सम्पूर्णञ्च । प० ७ । पङ्क्ति ० ६-७ । स्लो—? । अ०वङ्गीयं।
आं देशीयकागजः । कां—?। स्था० नवद्वीपकृष्णनगरमहाराजश्रीमतीशचन्द्ररायः ।
प्रा० वाक्यं । भित्त्वा मूलाभिधानं तदनु रसदलं वारिजं वायुयोगात्।
भूयो द्विद्वादशार्णं स्मरदललसितं दग्धपञ्च तद्वत् ॥
प्राप्य श्रीनाथसञ्ज्ञ जननि जनयसि चेमकृत् योगिनां यत्।
पीयूषं तेन मातर्विरचय सततं मामतिक्षीणपुण्यं ॥
समाप्तिवा० । शेषे खण्डितत्वात् अन्तिमवाक्यं नास्ति ।
विषयः । योगनिरूपणं । १०९ सङ्ख्यासमुल्लिखिता तु वैद्यकीया इतोऽन्या एतदीयप्रमाण
हठदीपिकायामुक्तं ॥

No. CCXIV.

Máyá Tantra. The rigin and adoration of Máyá and the myjstic diagrams appropriate for her worship.

२१४ । मायातन्त्रं ।

ग्रन्थकारः महादेवः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० १० । पङ्क्तिः ८ । स्नो २१० । अ० बङ्गीयं । आदेशीयकागजः । कां—? स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । ईश्वर उवाच । शृणु देवि प्रवक्ष्यामि तत्त्वमन्यत् यथा पुरा ।

समाप्तिवा० । इति ते कथितं देवि रहस्यं परमाद्भुतं । न कस्मैचित् प्रवक्तव्यं यदि तेऽस्तिदया मयि इति मत्यातंत्रे सप्तमः पटलः ॥

विषयः । १ पटले मायोत्पत्तिः । २ मायारानं । ३ देव्या यन्त्रस्तवादिविधानं । ४ मन्त्रपुरश्चरणं । ५ दुर्गानामफलकथनं । ६ योगतत्त्वकथनं । ७ यन्त्रविशेषकथनं ।

No. CCXV.

NilaTantra. A dialogue between Mahádeva and Durgá, on the mode of worshipping Dakshiṇá Kálí, and performing the diverse ceremonials of that worship.

२१५ । नीलतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः महादेवः ।

विवरणं । प्राचीनतममपरिशुद्धञ्च । प० ५ । पङ्क्तिः ८ । स्नो०—? । अ० बङ्गीयं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपस्थनगरमहाराजश्रीसतीशचन्द्ररायः ।

प्रा० वाक्यं । कैलासशिखरारूढं देवदेवं जगद्गुरुम् । सदा स्मेरमुखी दुर्गा पप्रच्छ नगनन्दिनी ॥ चतुःषष्टि च तन्त्राणि कृतानि भवता प्रभो । तेषां मध्ये प्रधानानि वद मे करुणानिधे ।

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । दक्षिणकालिकायाः पुरश्चरणनैमित्तिकार्चनकुलपूजादिविधानं ।

No. CCXVI.

Navaratnesvara Tantra. On fasts, penance, meditations and the worship of Káliká and other Sákta divinities.

२१६ । नवरत्नेश्वरतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः महादेवः ।

विवरणं। प्राचीनतमपरिशुद्धञ्च। प० ५। पङ्क्ति ७-८। श्लो०—?। अ० वङ्गीयं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपकृष्णनगरमहाराजश्रीसतीशचन्द्ररायः।

प्रा० वाक्यं। हिमवच्छिखरासीनं स्वच्छन्दाद्यं महेश्वरं। तपोगुह्यपदद्वन्द्वं प्रोवाच जगदम्बिका॥
भयादहं न इच्छामि भगवन् मणभैरव। भवार्णवनिमग्नानांत्वमुद्धर्त्तुमिहार्हसि॥
नवरत्नेश्वरं तन्त्रं स्वच्छन्दपदसम्मितम्। पुरा मयि समाम्नातुं निर्ममे जगदीश्वरः॥

समाप्तिवा०। खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति।

विषयः। कालिकायाः पूजाध्यानजपादिविधानं।

No. CCXVII.

Mahákálí Tantra. Discourse on the adoration of Mahákálí.

२१७। महाकालीतन्त्रं।

ग्रन्थकारः शिवः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० ७। पङ्क्ति० ७—८। श्लो०—? अ० वङ्गीयं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपकृष्णनगरमहाराजश्रीसतीशचन्द्ररायः।

प्रा०वाक्यं। पार्वत्युवाच। देवदेव महादेव नीलकण्ठ तपोधन।
येयं त्वया महाविद्या प्रोक्ता देव सुदुर्लभा॥
यस्यास्तु ज्ञानमात्रेण कृतार्था तु न संशयः।
किन्त्वस्या मन्त्रतन्त्राणि न ज्ञातानि महानघ॥
तदेव कथयस्वाद्य यदि तेऽस्ति कृपा मयि॥

समाप्तिवा०। खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति।

विषयः। महाकाल्याः पूजनध्यानादिनिरूपणं।

No. CCXVIII.

Rája-mártanda alias *Yogasára Sangraha.* A treatise on the preparation of medicated oils and other compound medicines, attributed to Rájá Bhoja Deva of Dhárá.

२१८। राजमार्त्तण्डनामयोगसारसङ्ग्रहः।

ग्रन्थकारः भोजदेवः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धं सुजीर्णञ्च। प० ३५। पङ्क्ति० ८। श्लो० ५६०। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का० —?। स्था० एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा०वाक्यं। नीलस्निग्धगिरीन्द्रजालकलतासम्बद्धबद्धस्पृहः

चन्द्रांशुद्युतिशुभ्रदंष्ट्रवदनः प्रोत्सर्पदुग्रध्वनिः ।
लोलोद्रेककरप्रहारदलितोद्दामद्विपेन्द्रः श्रियं
दिश्याद्वोऽग्निशिखापिङ्गनयनश्चण्डोशपञ्चाननः ॥
दृष्ट्वा रोगैः समग्रैर्जनमवशमिम सर्व्वतः पीड्यमानं
योगानां सङ्ग्रहोऽयं नृपतिशतशिरोधिष्ठिताज्ञेन राज्ञा ।
कारुण्यात् सन्निबद्धः स्फुटपदपदवीसुन्दरोद्दामवन्धै-
र्वृत्तैरुद्वृत्तशत्रुप्रमथनपटुना राजमार्त्तण्डनामा ॥

समाप्तिवाक्यं । समस्तपाथोनिधिवीचिसञ्चयप्रवर्त्तितान्दोलनकेलिकीर्त्तिना ।
प्रकाशितो भोजनृपेण देहिनां हिताय नानाविधयोगसङ्ग्रहः ॥
महाराजश्रीभोजराजविरचितो राजमार्त्तण्डनामयोगसारसङ्ग्रहः समाप्तः ।

विषयः । नानाविधतैलौषधादिनिरूपणं ।

No. CCXIX.

Siva-sahasra-náma. One thousand epithets descriptive of the attributes of *Siva.*

२१९ । शिवसहस्रनाम ।

ग्रन्थकारः शिवः ।

विवरणं । प्राचीनतममपरिशुद्धञ्च । प० २२ । पङ्क्ति० ५ । श्लो०—? । अ० वङ्गीयं । आ० देशीय कागजः । स्था० नवद्वीपकृष्णनगरमहाराजश्रीशतीसचन्द्ररायः ।

प्रा० वाक्यं । ऋषय ऊचुः । सूत वेदार्थतत्त्वज्ञ शिवध्यानपरायण ।
मुक्त्युपायं वदाऽस्माकं कृपालो मुनिसत्तम ॥

समाप्तिवा० । ये शम्भुं सुरसत्तमासुरगणैराराध्यमीशं शिवं
शैलाधीशसुतासमेतममलं सम्पूजयन्त्यादरात् ।
ते धन्या शिवपादपूजनपराह्यन्यो न धन्यो जनः
सत्यं सत्यमिहोच्यते मुनिवरैः सत्यं पुनः सर्वदा ॥ ५८ ॥
इति श्रीशिवरहस्ये सप्तमांशे स्कन्दसदाशिवसंवादे शिवसहस्रनामकथनं नाम प्रथमोऽध्यायः ।

विषयः । शिवस्तोत्रं ।

No. CCXX.

Syámárchana-chandriká. The mode of worshipping the goddess Syámá or the rituals of the Kálipujá By Mádhavánanda,

२२० । श्यामार्च्चनचन्द्रिका ।

ग्रन्थकारः रत्नगर्भसार्वभौमः ।

विवरणं । नवीनं परिशुद्धप्रायञ्च । प० १७६ । पङ्क्ति० ८ । श्लो०५२५० । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । शकाब्दाः १७४५ । स्था० कलिकातास्थश्रीयुक्तबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रां वाक्यं । नमामि कालीं कलिकल्मषापहां प्रेतासनां चण्डनृमुण्डधारिणीं ।
विशालदंष्ट्रानिवहैर्भयानकां कृष्णां त्रिनेत्राञ्च दिगम्बरां तां ॥

समाप्तिवां । गौडश्रीरत्नगर्भाख्यसार्वभौमविपश्चिता ।
वंश्यानां हितमुद्दिश्य कृता श्यामार्च्चचन्द्रिका ॥
इति खर्ज्जग्रामनिवासिगौडमहागमिकश्रीयुतरत्नगर्भसार्वभौमविरचितायां श्यामार्च्चनचन्द्रिकायां नित्यानुष्ठानादिप्रकरणं षष्ठः पटलः ।

विषयः । शक्तिमाहात्म्यं विद्यामाहात्म्यं देव्याः सामान्यविशेषपूजाङ्गभूतशुद्ध्यादि देव्याः सामान्यविशेषपूजा पुरश्चरणं शाक्ताचारवीरसाधनादिसाधनप्रभेदादीनि बहूनि प्रकरणानि विद्यन्ते ।

CCXXI.

Tattva-dípiká. A commentary on the Megha-dúta of Kálidása, by Bhágíratha Miśra. The commentary that is generally known is by Mallinátha. Wilson had access to five others, viz. the works of Kalyána Malla, Sanátana Gosvámí, Bharata Mallika, Ramánátha Tarkálankára, and Haragovinda Váchaspatí; but he does not appear to have seen the work now under notice.

२२१ । तत्त्वदीपिका ।

ग्रन्थकारः भागीरथमिश्रः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० २५ । पङ्क्ति० ९-८ । श्लो०—? । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपकृष्णनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः ।

प्रां वाक्यं । परमानन्दसन्देहकन्दं वन्देऽम्बुदप्रभं । गोविन्दमघुभस्कन्दमिन्दिरानन्ददायकं ।
श्रीभागीरथमिश्रेण गोविन्दपदसेविना । क्रियते मेघदूतास्यटीकेयं तत्त्वदीपिका ।

समाप्तिवां । एतेन मेघे आशीर्वादः कृतः । ११४ ॥
इति महामहोपाध्यायश्रीभागीरथमिश्रविरचिता तत्त्वदीपिकाख्या मेघदूतटीका समाप्ता ।

विषयः । मेघदूतार्थविवरणं ।

CCXXII.

Sára-sangraha. A manual of practice of medecine and therapeutics. By Raghunátha.

२२२। सारसङ्ग्रहः।

ग्रन्थकारः रघुनाथः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० ४१। पङ्क्ति० ६-७। श्लो०—?। अ० वङ्गीयं। आ० कागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपकृष्णनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः।

प्रां वाक्यं। अशेषगदविध्वंसं नत्वा कृष्णपदाम्बुजं। कृतः श्रीरघुनाथेन ग्रन्थोऽयं सारसङ्ग्रहः॥ श्रीपार्वतीहृदयनन्दननित्यनाथसिद्धादिभिर्विरचितान्यवलोक्य तानि। तन्त्राणि वीक्ष्य चरकादिमतं समासात् नृणां हिताय वहुशो रचितः प्रयत्नात्॥

समाप्तिवा०। खण्डितं।

विषयः। विविधरोगौषधपथ्यानां निरूपणं।

CCXXIII.

Śabda-bhedaPrakása. A vocabulary of words having the same, or very nearly the same, sounds, but very different meanings. Anonymous.

२२३। शब्दभेदप्रकाशः।

ग्रन्थकारः शिवः।

विवरणं। अपरिशुद्धं प्राचीनञ्च। प० २। पङ्क्ति० ५। श्लो०—?। अ० वङ्गीयं। आ० कागजः। कां—?। स्थां नवद्वीपकृष्णनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः।

प्रा०वाक्यं। प्रबोधनायाखिलशाब्दिकानां कृपामुपेत्यापि सतां कवीनां। कृतो मया रूपसमाप्य शब्दभेदप्रकाशोऽखिलवाङ्मयार्थः॥

समाप्तिवां। अव्ययानव्यया दोषा शब्दो वाऽच प्रचक्ष्यते॥ इति शब्दभेदप्रकाशः॥

वषयः। शब्दानां विशेषप्रतिपादनम् यथा अगार आगारः अम्बूकः अम्बुकः शम्बूकः शाम्बूक इत्यादि।

CCXXVI.

Annapúrṇáshṭottara-śata-náma Stotra. A hymn in praise of Annapúrṇá, a form of Durgá, in which one hundred and eight epithets appropriate to her are worked out into verses. This is said to be a fragment of the Tantra named *Śiva-Rahasya,* but it does not occur in No. 233.

२२४। अन्नपूर्णाष्टोत्तरशतनामस्तोत्र०।

ग्रन्थकारः शिवः।

विवरणं। अपरिशुद्धं प्राचीनञ्च। प० ९। पङ्क्ति०—९। श्लो०—?। अ० वङ्गीयं। आ० कागजः। कां—?। स्थां नवद्वीपसन्निध्यनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः।

प्रा०वाक्यं। खण्डितं

समाप्तिवां। तेषां मुक्तिर्भवत्येव मङ्गले मदनुग्रहात्॥

इति शिवरहस्ये सप्तमांशे अन्नपूर्णाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

विषयः। अन्नपूर्णामाहात्म्यप्रतिपादनं।—

CCXXV.

Ulkádi-svarúpa. Extraordinary physical phenomena, such as meteors, rain-bows, multiplicity of moons, spontaneous fires in forests, their nature and causes, and prayers for alleviating their evil effects. The work is incomplete; it is probably a part of one of the Tantras.

२२५। उल्कादिस्वरूपः।

ग्रन्थकारः शिवः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० १८। पङ्क्ति० ७-८। श्लो०—?। अ० वङ्गीयं। आ० कागजः। कां—?। स्थां नवद्वीपसन्निध्यनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः।

प्रां वाक्यं। तत्र प्रथमत उल्का तत्स्वरूपमाह——

समाप्तिवां। खण्डितं।

विषयः। प्रथमा शान्तिः द्वितीया शान्तिः तृतीया शान्तिः चतुर्थी शान्तिः पञ्चमी शान्तिः षष्ठी शान्तिः सप्तमी शान्तिः सामान्या शान्तिः प्रतिसूर्य्यकः परिवान्धकाराद्भुतानि छायाद्भुतं सन्ध्याद्भुतं दिवानक्षत्रदर्शनाद्भुतं दृष्ट्याद्भुतानि मेघाद्भुतं विद्युत् दिग्दाहः चन्द्रोत्पात इन्द्रधनुः निर्घातदण्डदृष्ट्युत्पातादिर् अन्तरीक्षोत्पातादयश्च निरूपिताः।

CCXXVI.

Jyotis-sára. The elements of Astronomy. By Haláyudha Miśra.

२२६। ज्योतिःसारः।

ग्रन्थकारः हलायुधमिश्रः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० ११। पङ्क्ति० ५-७। श्लो०—?। अ० वङ्गीयं। आ० कागजः। कां—?। स्थां नवद्वीपसन्निध्यनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः।

प्रां वाक्यं । मेढ्रस्थाने शिखाकारमाधारे कनकप्रभं । नाभिस्थं सूर्य्यविख्यातं तरुणादित्यवर्च्चसं ।
समाप्तिवां । —परिहरेत् षष्ठीमिह द्वादशी० । इति सर्व्वसम्मतहलायुधमिश्रकृतज्योतिः-
सारः समाप्तः ॥
विषयः । षट्चक्रादिनिरूपणं ।

CCXXVII.

Shatchakra-bheda. Adoration of the female energy, S'akti, through the medium of mystic diagrams. By Purṇánanda.

२२७ । षट्चक्रप्रभेदः ।

ग्रन्थकारः पूर्णानन्दः ।
विवरणं । प्राचीनसपरिग्रहश्च । प० १० । पङ्क्ति० ३-६ । श्लो०—? । अ० नागरं ।
आ० कागजः । का—? । स्थां नवद्वीपकृष्णनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः ।
प्रा० वाक्यं । अथ तन्त्रानुसारेण षट्चक्रादिक्रमोद्गतः । तन्यते परमानन्दनिर्वादप्रथमाङ्कुरः ॥
समाप्तिवां । —नरो नृत्यते । इति श्रीपूर्णानन्दविरचितः षट्चक्रप्रभेदः समाप्तः ॥
विषयः । मूलाधारादिचक्राणां विवरणम् ॥

CCXXVIII.

Varadá Tantra. This MS. is probably incomplete. The following are the contents of the first eight chapters; 1st. mystic mantras of Kálí and Dakshíṇá Vidyá; 2nd. diurnal duties of Śáktas; 3rd. the mode of attaining perfection in the Kálí mantra; 4th. time appropriate for the attainment of that perfection; 5th. certain mantras of Káliká for the attainment of special objects; 6th. Yoni Mudrá or the mystic diagram of the female energy; 7th. worship of the spiritual guide; 8th. astrological influence on the mantra for the worship of Káliká.

२२८ । वरदातन्त्रं ।

ग्रन्थकारः शिवः ।
विवरणं । प्राचीनसपरिग्रहश्च । प० १२ । पङ्क्ति० ४-६ । श्लो०—? । अ० वङ्गीयं ।
आ० कागजः । का—? । स्थां नवद्वीपकृष्णनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः ।
प्रां वाक्यं । देवदानवगन्धर्व्वसेवितं चिदशेश्वरं । उवाच विनयविष्टा पार्व्वती पार्व्वतीपतिं ।
देव्युवाच । देवदेव महादेव जगदानन्दकारक । कालिका वरदा देवी कथं भवति तद्वद ॥

समाप्तिर्वा। यदि प्रकाशिता न स्यात् त्रिगुणा परमेश्वरी। प्रकाशिता च सा देवी सर्वनाश-
करी मता॥ इति वरदातन्त्रे अष्टमः पटलः॥

विषयः। अत्राष्टौ पटलानि विद्यन्ते। प्रथमे कालीमन्त्रदक्षिणाविद्यामन्त्रकथनं। द्वितीये नित्यनैमित्तिककल्पकथनं। तृतीये कलौ कालीमन्त्रपुरश्चरणप्रशंसा। चतुर्थे तदीयपुरश्चरणस्य कालनिरूपणं। पञ्चमे राज्यलाभार्थं कालिकायाश्चाचर-मन्त्रसाधनं०। षष्ठे योनिमुद्राकथनं। सप्तमे गुरुपूजाविधिः। अष्टमे कालिकाया-मन्त्रकालमन्त्रगुणकथनं।

CCXXIX.

Víra Tantra. This is likewise incomplete. Its contents are; 1st. the spiritual guide; 2nd. the worship of Tárá; 3rd. derivation of certain mystic mantras; 4th. those appropriate to particular individuals; 5th. the mode of attaining perfection in them; 6th. desirable objects defined; 7th. worship of Dakshiṇá Kálí; 8th. and 9th. isoterics of the Śákta secret science; 10th. controul over the passions; 11th. characterstics of the mahá-víra, or the great hero in this form of religious worship; 12th worship of Mahá-vidyá; 13th. worship of Ugra-chaṇḍá; 14th. vocabulary of mystic mantras; 15th. means and observances for the attainment of supernatural powers, for the distruction of enemies, securing the affection of woman. &c. &c.

२२९। वीरतन्त्रं।

ग्रन्थकारः शिवः।

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धञ्च। प० ८०। पङ्क्तिः० ४-६। स्लो०—?। अ० वङ्गीयं। आं कागजः। कां—?। स्थां नवद्वीपकृष्णनगरमहाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्ररायः।

प्रा० वाक्यं। शम्भो सर्वविचारवर्वचतुरः सर्वागमानां निधिस्त्वं दाता सदसत्फलैकनिपुणस्त्वं-श्चा वन्द्योऽपि च। देव त्वज्ज्ञानपारे प्रभवति न हि यत्तादृशं कार्य्यरूपं तन्नै-वास्ति न जायते सम पुनर्वाच्यं विचार्य्यं गरो॥
यदुक्तं भवता तन्त्र तत् सर्वं दुःखसिद्धिदं।
विना पापैर्विना दुःखैस्तत्सिद्धिं ब्रूहि मे प्रभो॥

समाप्तिर्वा। खण्डितं।

विषयः। पञ्चदशपटलान्यत्र सन्ति। तत्र १ गुरुरहस्यं। २ ताराप्रकरणं। ३ मन्त्रो-द्धारः। ४ मपर्य्याक्रमः। ५ पुरश्चरणविधिः। ६ काम्यकर्म्मनिर्णयः। ७ दक्षिण-कालिकाप्रकरणं। ८ गुप्तविद्यारहस्य। ९ व्रतममस्ताादिकथनं। १० नि-

ग्रहकथनं । ११ महावीरक्रमः । १२ । महाविद्यानुष्ठानं । १३ उग्रचण्डाप्रकरणं । १४ मन्त्रकोषादिकथनं । १५ रुक्प्रतिकारः ।

CCXXX.

VimaláTantra. Mystic rites to be celebrated with wine, women, &c.

२३० । विमलातन्त्रं ।

ग्रन्थकारः शिवः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धञ्च । प० ११ । पङ्क्ति० ३-५ । श्लो०—? । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । कां—? । स्थां नवद्वीपकृष्णनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः ।

प्रा०वाक्यं । शिव उवाच । प्रचण्डचण्डिकाविद्या त्वयोक्ताऽधिगता मया । सम्प्रति श्रोतुमिच्छामि वीराणां नित्यकर्म्म यत् ॥ यस्यानुष्ठानमात्रेण व्रजेत् त्वत्पुरमादृतः ॥

समाप्तिवा० ।—प्रचण्डचण्डिका देवी तस्य सर्वं विनाशयेत् ॥ इति श्रीविमलातन्त्रे सप्तमः पटलः ॥

विषयः । सप्त पटलान्यत्र विद्यन्ते । प्रथमे ग्राम्यव्यवहारेण स्वकीयस्त्रिया शक्तिसाधन देव्याऽभिहितं । द्वितीये परकीयस्त्रिया शक्तिसाधनं । तृतीये योगान्तरकथनं चतुर्थे गौर्य्यास्तवक्रमप्रश्नोत्तरे । पञ्चमे प्रचण्डचण्डिकाकवचं । षष्ठे कुलाचारविषयकप्रश्नोत्तरे । सप्तमे कुलाचारविवेकः ।

CCXXXI.

Durgá-pujá-vidhi. Manual for the performance of the Durgá Pujá.

२३१ । दुर्गापूजाविधिः ।

ग्रन्थकारः—? ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० ४१ । पङ्क्ति० ६ । श्लो०—? । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । शकाब्दाः १५७६ । स्थां नवद्वीपकृष्णनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः ।

प्रा० वाक्यं । अथ नवम्यादिकल्पः ।

समाप्तिवा० । ततो दशान्यूनब्राह्मणान् भोजयेत् इति । इति वार्षिकशरत्कालीनदुर्गापूजाविधिः ।

विषयः । यथाक्रमं जयदुर्गापूजानुष्ठानविवरणं ।

CCXXXII.

Kálí-pujá-vidhi. Guide to the performance of the Kálí Pújá.

२३२ । कालीपूजाविधिः ।

ग्रन्थकारः—? ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० १९ । पङ्क्तिः ५ । श्लो०—? । अ० वङ्गीयं ।
आं कागजः । कां—? । स्थां नवद्वीपकृष्णनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः ।

प्रा० वाक्यं । ततादौ स्नानादिकं विधायेत्यादि ।

समाप्तिवां । यथा सुखं विहरेत् । इतिकालीपूजापद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । कालिकाया ध्यानमन्त्रादिकथनं ।

CCXXXIII.

Śiva-rahasya. A compilation from the Tantras on the devinity and worship of S'iva. Anonymous.

२३३ । शिवरहस्यं ।

ग्रन्थकारः—? ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० २६० । पङ्क्तिः ६-१२ । श्लो०—। अ० वङ्गीयं ।
आं कागजः । कां—? । स्थां नवद्वीपकृष्णनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः ।

प्रा०वाक्यं । ऋषय ऊचुः । सूत वेदार्थतत्त्वज्ञ शिवध्यानपरायण ।
सुरभ्युपायं वदास्माकं कृपालो मुनिसत्तम ॥

समाप्तिवां । ——ञ्चरः स्मरणीयौ ॥ १०१२ ॥
इति श्रीशिवरहस्ये सप्तमांशे शिवगौरीसंवादे काशीप्रभावकथनं नाम एकोनत्रिंशोऽध्यायः ॥

विषयः । शैवार्चनजपनहोमपुरश्चरणमन्त्रोद्धारयन्त्रोद्धारस्तवकवचादीन्यत्र वर्णन्ते एतेषां विचारपूर्विका व्यवस्था च वर्त्तते ।

CCXXXIV.

Durgá-bhakti-laharí. An eulogium on faith in Durgá. By Raghúttama Yati.

२३४ । दुर्गाभक्तिलहरी ।

ग्रन्थकारः । रघूत्तमतीर्थः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० २६ । पङ्क्तिः ५-६ । श्लो०—? । अ० वङ्गीयं । आं
कागजः । शकाब्दाः १६६७ । स्था० नवद्वीपकृष्णनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः ।

प्रा॰वाक्यं। निःशरीरोऽपि भगवान् सशरीरोऽभिजायते। यो भक्तकृपया देवस्तं वन्देऽहं सनातनं।
खोपुंसादिवपुर्द्वेन्द्रे देवतिर्यङ्नराकृतिः। निराकृतिरपीशानो नटवत् यःसनोऽवतु॥

समाप्तिवां। इति सकलजगद् बिभर्ति या सा मधुरिपुमोहकरीन्द्रियखरूपा।
रमयति च हरं शिवाखरूपा वितरतु वो विभवं शुभानि माया॥

विषयः। दुर्गाभक्तिमाहात्म्यादिकथनं।

CCXXXV.

Mahánila Tantra. On the devinity of Śíva and Śaktí, and their mantras.

२३५। महानीलतन्त्रं।

ग्रन्थकारः शिवः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प॰ ८६। पङ्क्ति॰ ९-७। श्लो॰—?। अ॰ बङ्गीयं।
आं कागजः। कां—?। स्थां नवद्वीपक्ष्णनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः।

प्रां वा॰। कैलासशिखरारूढं देवदेवं जगद्गुरुं। सदा स्मेरमुखी दुर्गा पप्रच्छ नगनन्दिनी।

समाप्तिवां। यथा शक्त्या तु दीयेत देशकालानुरूपतः। न वित्तशाठ्यं कुर्वीत न शाठ्यं कुरुते सुधीः।
इति महानीलतन्त्रे हरगौरीसंवादे एकत्रिंशः पटलः।

विवरणं। शिवशक्तिप्राधान्ययोगखरूपादिनिरूपणं।

CCXXXVI

Tárá pradípa. A compendium, in five chapters, on the principles of the Śákta faith, and the rules to be observed in the worship of Tárá. By Lakshmaṇa Deśika.

२३६। ताराप्रदीपः।

ग्रन्थकारः लक्ष्मणदेशिकः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प॰ ३०। पङ्क्ति॰ ६-७। श्लो॰—?। अ॰ बङ्गीयं। आं
कागजः। का॰—?। स्था॰ नवद्वीपक्ष्णनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः।

प्रा॰वाक्यं। पञ्चाशद्वर्णभेत्ता सकलगुणमयो नादचिद्रूपसाक्षी व्यापी सत्ता विधाता परमगुरुतरो
निष्कलो निर्विकारः। आधारे लिङ्गनाभौ हृदि गलवदने भालदेशे स्वभावव्यापी
यो रामभद्रः स जयति नितरां योगिनां ज्ञानगम्यः।
नत्वा वेदाब्धिपारं द्विजकुलतिलकं व्यासदेवं विधानैर्लोकानां धर्महेतौ कलि-
भवविभवे तारणार्थं प्रयत्नात्। स्वच्छं सत्कारभूतं त्रिविधजनहितं मन्त्रतन्त्रादिगुह्यं
व्याचष्टे भव्यमुक्तिं वरयजनविधौ शास्त्रमेतत् समन्तात्॥

समाप्तिवा० । एतद्रहस्यं परमं कथितं प्रतिगोपितं । न दद्यात् भक्तिहीनाय निर्धनाय कदाचन ॥
इति श्रीलक्ष्मणदेशिकविरचिते ताराप्रदीपे नानामन्त्रकथनं नाम पञ्चमः पटलः ।

विषयः । १ पटले मन्त्रसाधनविवरणं । २ पूजासङ्केतकथनं । ३ मन्त्रसङ्केतकथनं ।
४ साधनसङ्केतः । ५ नानामन्त्रकथनं ।

CCXXXVII.

Kártavírya-dípadána Paddhati. Rules for dedicating lighted lamps to Kárta-vírya. By Lakshmaṇa Deśika.

२३७ । कार्त्तवीर्य्यदीपदानपद्धतिः ।

ग्रन्थकारः लक्ष्मणदेशिकः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० १६ । पङ्क्ति० ७-९ । श्लो० २५० । अ० वङ्गीयं ।
आ० कागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः ।

प्रा० वाक्यं । अथ कार्त्तवीर्य्यदीपदानप्रयोगः । तत्र वसन्तशिशिरहेमन्तऋतुषु वर्षाशरदोर्वा ।
वैशाखश्रावणाश्विनकार्त्तिकमार्गशीर्षपौषमाघ फाल्गुनमासेषु ॥

समाप्तिवा० । इति श्रीकार्त्तवीर्यदीपदानपद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । कार्त्तवीर्य्यप्रीत्यर्थकदीपदानविवरणं ।

CCXXXVIII.

Kályashṭaka. A hymn to Kálí. from the *Dakshiṇá-Kálí-Kalpa.* By Vishṇu.

२३८ । काल्यष्टकं ।

ग्रन्थकारः—? ।

विवरणं । प्राचीनतमपरिशुद्धञ्च । प० ७ । पङ्क्ति० ३-८ । श्लो० १०० । अ० वङ्गीयं ।
आ० कागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः ।

प्रा० वाक्यं । भैरव उवाच ॥ सुखासीनं जगन्नाथं कैलासे गिरिजैकदा । आलिङ्ग्याह कथं वासं
दत्वाऽङ्काङ्केथ वक्ष्यते ॥

समाप्तिवा० । वाचा वृहस्पतिसमो गजवाजिवृन्दसंसेव्यमानचरणो दिवि मोदते च ।
इति श्रीदक्षिणकालिकाकल्पे विष्णुना विरचितं काल्यष्टकं समाप्तं ।

विषयः । कालिकास्तवः ।

CCXXXIX.

Sanatkumára Tantra. A Vaishṇava Tantra, attributed to Sanatkumára, one of the earliest Rishis. Its contents are ; 1st. mantra of Vishṇu ; 2nd. 3rd. & 4th. worship of Krishṇa ; 5th. mystic mantras of Vishṇu ; 6th. mystic mantras of Gopála ; 7th. the form in which Gopála should be worshipped ; 8th. Homa &c. explained ; 9th. a charm for overcoming evils of every kind ; 10th. ritual for attaining perfection in the mantras ; 11th. initiation in the mantras.

२३९ । सनत्कुमारतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः सनत्कुमारः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धञ्च । प० २८ । पङ्क्तिः ९ । श्लो० ५०४ । अ० वङ्गीयं ।
आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकाताश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । नमः कनककिञ्जल्कपीतनिर्म्मलवाससे । महाबीजरिपुस्कन्धस्पृष्टचक्राय चक्रिणे ॥
सुविविक्ते वने रम्ये सिद्धचारणसेविते । सनत्कुमारं नत्वाथ पप्रच्छेदं पुलस्त्यकः ।

समाप्तिवा० । दक्षिणाभिमुखं कृष्णं दोलयेद् यः समाहितः ।
लक्ष्मीस्तस्य गृहं साक्षात् चिरस्थं न विमुञ्चति ।
इति सनत्कुमारीयतन्त्रे एकादशः पटलः ।

विषयः । १ विष्णुमन्त्रकथनं । २-३-४ श्रीकृष्णपूजादिकथनं । ५ श्रीकृष्णविषयकमन्त्रान्तरकथनं । ६ गोपालमन्त्रकथनं । ७ गोपालपूजाकथनं । ८ होमादिनिर्णयः । ९ त्रैलोक्यमङ्गलकवचं । १० पुरश्चरणविधानं । ११ दीक्षाविधिकथनं ।

CCLX.

Tantra Ratna. This MS. is incomplete ; it contains 5 Patalas on the following subjects : viz. secret congregation ; time for initiation ; mystic diagrams ; rituals ; regulation of the breath and gesticulation during worship. By Śrikrishṇa Vidyávágísa.

२४० । तन्त्ररत्नं ।

ग्रन्थकारः श्रीकृष्णविद्यावागीशः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धञ्च । प० २९ । पङ्क्तिः । ११- । श्लो० १८०० । अ० वङ्गीयं ।
आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकाताश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । नित्यामन्दां परां वन्दे ब्रह्मरूपां गुणाश्रयां । सर्व्वभूतमयीन्देवीं श्रीमत्त्रिपुरसुन्दरीं ।

पुराणकरणं वन्दे गणेशं पार्वतीसुतं। यस्य स्मरणमात्रेण विघ्ना दूरेभवन्ति हि।

समाप्तिवा०। खण्डितं।

विषयः। १ चक्रविचारः। २ दीक्षाकालनियमः। ३ सर्वतोभद्रमण्डलादिकथनं। ४ साङ्ग पूजनादिविधानं। ५ मातृकान्यासादिकथनं।

CCLXI.

Deví Upanishad. On the preeminence of the Deví as the supreme devinity.

२४१। देव्युपनिषत्।

ग्रन्थकारः—?।

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प० २। पङ्क्ति ६-७। श्लो० ५०। अ० वङ्गीयं। आ० कागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा० वाक्यं। ओं सर्वे देवा देवीमुपतस्थुः। काऽसि त्वं महादेवी साऽब्रवीदहं ब्रह्मस्वरूपिणी। मत्तः प्रकृतिपुरुषात्मकं जगत् शून्यञ्चाशून्यञ्च अहमानन्दानानन्दौ।

समाप्तिवा०। प्राणप्रतिष्ठायां जप्त्वा प्राणानां प्रतिष्ठा भवति भौमाश्विन्यां महादेवीसन्निधौ जप्त्वा महामृत्युं तरति महामृत्युं तरति य एवं वेद इत्युपनिषत्। इति देव्याथर्वण शीर्षं सम्पूर्णं।

विषयः। देव्याः जगत्कर्तृत्वादिप्रतिपादिनी ब्रह्मविद्या।

CCLXII.

Śakti-ratnákara. A work of the Tantra class in five chapters. Contents: 1st. an enquiry into what is Brahma; 2nd. the true nature of Durgá; 3rd. the merits of her many names; 4th. the merits of worshipping her; 5th. the nature and attributes of Mahávidyá.

२४२। शक्तिरत्नाकरः।

ग्रन्थकारः—?।

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प० ३६। पङ्क्ति ६। श्लो० ९३६। अ० वङ्गीयं। आ० कागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा० वाक्यं। या शक्तिर्गिरिशस्य चक्षुरधिका दृष्टिःपरा शाम्भवी कण्ठे गीः श्रवणे रवा च रसना-

मध्ये रसैकात्मिका। घ्राणे याऽपि च गन्धिका किमपरं प्राणात्मिका मानसे। वन्दे तां त्रिगुणैकवन्दितपदां भूयोऽपवर्गप्रदां।

समाप्तिवा०। गकारः सिद्धिदः प्रोक्तो रेफः पापस्य दाहकः।
उकारः शम्भुरित्युक्तस्त्रितयात्मा गुरुः परः।
गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्विष्णुर्गुरुर्देवो महेश्वरः।
गुरुर्देवात् परं नास्ति तस्मै श्रीगुरवे नमः।
इति भक्तिरत्नाकरे श्रीविद्यामहाविद्यानिरूपणं नाम पञ्चम उल्लासः। समाप्तश्चायं ग्रन्थः।

विषयः। १ ब्रह्मनिरूपणं। २ दुर्गास्वरूपनिरूपणं। ३ भगवत्या नाममाहात्म्यं। ४ दुर्गाराधनमाहात्म्यं। ५ महाविद्यानिरूपणं।

CCLXIII.

Urdhámnáya Sanhitá. A treatise on modern Vaishṇava faith, attributed to Nárada. Its contents are; 1st. faith in the spiritual guide; 2nd. incarnations; 3rd. derivation of the mystic mantra for the worship of Gaura and Chaitanya; 4th. praise of the *tulasi* plant; 5th. praise of the river Ganges; 6th. worship of the spiritual guide; 7th hymn to Náráyaṇa; 8th. praise of Gayá as a place of pilgrimage; 9th praise of the month Kártika, as the season meat for the performance of religious acts; 10th. various sects of Vaishṇavas; 11th. worship of Vaishṇava saints; 12th. offences against the Vaishṇava religion.

२४३। ऊर्द्ध्वाम्नायसंहिता।

ग्रन्थकारः नारदः।

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प० १४। पङ्क्ति ९। श्लो० २५२। अ० वङ्गीयं।
आ० कागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा० वाक्यं। कदाचित् सुखमासीनं नारदं मुनिसत्तमं। पप्रच्छ नियतो भूत्वा व्यास लोकनमस्कृतः॥
महामुने कथय मे विष्णुभक्तिमनुत्तमां। विष्णुभक्तिश्च कात्स्न्र्येन अवतारगुणांस्तथा।

समाप्तिवा०। अष्टादशपुराणानि महाभारतमेव च। श्रुत्वा यत् फलमाप्नोति तदूर्द्ध्वाम्नायसंश्रवात्।
प्रत्यहं पूजनं कुर्यात् पुस्तकस्य तु वैष्णवः। लक्ष्मीनारायणगृहे संस्थाप्य भक्तिभावतः॥
इत्यूर्द्ध्वाम्नायसंहितायामपराधकथनं नाम द्वादशोऽध्यायः।
इत्यूर्द्ध्वाम्नायसंहिता समाप्ता।

विषयः। १ गुरुभक्तिकथनं। २ अवतारकीर्त्तनं। ३ गौरमन्त्रोद्धारः। ४ तुलसी-माहात्म्यवर्णनं। ५ गङ्गामाहात्म्यं। ६ गुर्व्वादिपूजाकथनं। ७ नारायणस्तवः। ८ गयामाहात्म्यं। ९ कार्त्तिकमासमाहात्म्यं। १० वैष्णववर्गगणनं। ११ वैष्णव-सङ्ख्यावारपूजा। १२ अपराधकथनं।

CCXLIV.

Tantra-gandharva. An elaborate treatise on the various subjects of Śákta religious observances, attributed to Dattátreya, author of one of the original Smritis.

२४४। तन्त्रगन्धर्वः।

ग्रन्थकारः दत्तात्रेयः।

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प० १८३। पङ्क्ति ९। श्लो० ४५७५। अ० वङ्गीयं। आ० कागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा० वाक्यं। यं वदन्त्यमलात्मानः पुरुषं प्रकृतेः परं। चिद्रूपं परमानन्दं वन्दे तं विघ्ननाशनं। भर्त्तारं गुणवृद्धिशून्यमचलं गत्वाऽभिसारक्रमादिव्यन्ती कुलवर्त्मनैव गुणवत्यानन्दमातन्वती। शेते सुप्तभुजङ्गनीतकुटिला या मेरुमूलं गता सूते जन्तुशतानि तानि सुर-जिन्मुख्यानि पायादसौ।

समाप्तिवा०। अनेन ज्ञानमाप्नोति संसारार्णवनाशनं। तस्मादेवं विदित्वैव कैवल्यं फलमश्नुते। इति तन्त्रगन्धर्वे द्विचत्वारिंशत् पटलः।

विषयः। १ देवीं प्रति महादेवस्य गोतमोक्तशास्त्रादीनामनादेयत्वकथनं। २ शक्ति-मन्त्रकथनं। ३ पञ्चमोविद्यामाहात्म्यं। ४ त्रिपुराकवचः। ५ त्रिपुर-सुन्दर्य्यायन्त्रादिकथनं। ६ त्रिपुरादेव्याः पूजादिकथनं। ७-८-९ १० षोढशमातृकान्यासकथनं। ११ करशुद्ध्यादिकथनं। १२ षोडशोपचारपू-जादिकथनं। १३ साङ्गवह्नियागविधानं। १४ खेचर्य्यादिनानाविधमुद्राकथनं। १५ पूजोपचारकथन। १६ मद्यविशेषादिकथनं। १७ प्रकटादिशक्तिविशेष-पूजनं। १८ जपविधानं। १९ वटुकादिविधानं। २० —२१-२२ शेषिकादेव्याः पूजनादिविधानं। २३ कुमारीपूजाकथनं। २४ तत्फलकथनं। २५ पुण्यचैत्रादिकथनं। २६ गुरुशिष्यलक्षणकथनं। २७ दीक्षाविधानं। २८-२९ पुरश्चरणविधानं। ३० हंसमन्त्रजपकथनं। ३१ होमविधानं। ३२ मुद्रा धारणविधिः। ३३ पूजाधिष्ठानस्थानकथनं। ३४ कुलाचारादिकथनं। ३५ रात्रौ शक्तिविशेषपजाकथनं। ३६ कुलपूजाकथनं। ३७ ३८ शक्ति-

माहात्म्यं। ३९ कौलाचारकथनं। ४० शिवशक्तिज्ञानं। ४१-४१ तत्त्वज्ञान-कथनं।

CCXLV.

Kula-chúdá-maṇi Tantra. This MS, is incomplete. Its subject is the adoration of the Deví through the medium of wine, women &c. It is one of the text books of the Kaulas, a sect of lecherous drunkards.

२४५। कुलचूडामणितन्त्रं।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प० २३। पङ्क्तिः ५। श्लो० ४६०। अ० वङ्गीयं।
आ० कागजः। का०—?। स्था० कलिकाताश्रयीयुतवाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा० वाक्यं। असङ्ख्या त्रिपुरा देवि असङ्ख्याता च कालिका।
वागीश्वरी तथाऽसङ्ख्या तथा चाप्यकुलाकुला॥
मातङ्गिनी तथा पूर्णा विमला चण्डनायिका।
त्रिपुरैकजटा दुर्गा या चान्या कुलसुन्दरी॥
वैष्णवं गाणपत्यञ्च तथा सौरमतं तथा। शैवं शङ्करजातञ्च यत्किञ्चिद्भूतसम्भवं॥

समाप्तिवा०। खण्डितं।
१ पटले कुलतन्त्रप्रशंसा। २ कौलकर्त्तव्यानुष्ठानकथनं। ३ कुलशक्तिपूजा-विधानं। ४-५-६ कौलिकानुष्ठानविशेषः। ७ महिषमर्द्दिन्या स्तवादिकथनं।

CCXLVI.

Kankála-máliní Tantra. An original Tantra in fifty thousand verses. The portion found contains: 1st. the relation of the Deví to the letters of the alphabet; 2nd. the mystic diagram of the *Yoni*; 3rd. adoration of the spiritual guide; 4th. the mantra of Mahákálí; 5th the mode of praying with it.

२४६। कङ्कालमालिनीतन्त्रं।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प० २८। पङ्क्ति० ६। श्लो० ६७६। अ० वङ्गीयं।
आ० कागजः। का०—?। स्था० कलिकाताश्रयीयुतवाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा० वाक्यं। श्रीभैरव उवाच। त्रिपुरेश महेशान पार्वतीप्राणवल्लभ।

जगद्वन्द्य शूलपाणे वर्णानां कारणं वद ॥

समाप्तिवा०। प्रत्यहं प्रजपेद्यो तदा सिद्धिः प्रजायते। सत्यं सत्यं परं सत्यं सत्यपूर्वं समीरितं।
इति दक्षिणाम्नाये सार्द्धलक्षग्रन्थे कङ्कालमालिनीतन्त्रे पुरश्चरणादिकथनं नाम पञ्चम पटलः।

विषयः। १ अकारादिवर्णानां शिवशक्तिस्वरूपकथनं। २ योनिमुद्राकथनं। ३ गुरुपूजा-तत्कवचादिकथनं। ४ महाकालीमन्त्रकथनं। ५ पुरश्चरणविधानं।

CCXLVII.

Guru Tantra. The spiritual guide, his character and adoration.

२४७। गुरुतन्त्रं।

ग्रन्थकारः —?

विवरणं। नवीनं परिशुद्धञ्च। प० २२। पङ्क्ति० ४। श्लो० २६४। अ० वङ्गीयं।
आ० कागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा० वाक्यं। कैलासशिखरासीनं देवदेवं जगद्गुरुं। शङ्करं रहसि प्रीत्या पप्रच्छ परमेश्वरी।
श्रीदेव्युवाच। देवदेव जगद्वन्द्य सृष्टिस्थित्यन्तकारक।
परमेश महेशान सर्वभूतहिते रत॥

समाप्तिवा०। इत्युक्तं मम तन्त्रराजमतुलं पुण्यं यशस्यं क्षती नित्यं शम्भुमहेश्वरीगुरुपदं ध्यात्वा सदा वै पठेत्। तस्यासीत् किल भक्तिशक्तिघटिता मुक्तिः करस्थायिनी। वश्य याति महीपतिः प्रतिदिनं लक्ष्मीश्वरोऽयं भवेत्॥ इति श्रीगुरुतन्त्रे पञ्चमः पटलः॥

विषयः। गुरुध्यानपूजामाहात्म्यादिकथनं।

CCXLVIII.

Brahmáṇḍa-jṇána Tantra. A Tantra on the origin and destruction of the universe, and the knowledge of the devine essence.

२४८। ब्रह्माण्डज्ञानतन्त्रं।

ग्रन्थकारः।

विवरणं। नवीनं परिशुद्धञ्च। प० १०। पङ्क्ति० ६। श्लो० २४०। अ० वङ्गीयं।
आ० कागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा० वाक्यं। कैलासशिखरासीनं देवदेवं जगद्गुरुं। पृच्छत्येव उमा देवी ब्रह्मज्ञानं महेश्वरं।

कुतः सृष्टिर्भवत्येव कुतः सृष्टिर्विनश्यति । ब्रह्मज्ञानं कथं देव सृष्टिसंहारवर्जितं ।

समाप्तिवा० । पुण्यात्मा निमिदं देवि विचार्य्य ब्रह्मविद्भवेत् ।

निन्दका यान्ति नरकं नाहं चामि महेश्वरि ।

इति श्रीपार्वतीश्वरसंवादे ब्रह्माण्डज्ञानमहाराजतन्त्रे पञ्चमः पटलः ।

विषयः । ब्रह्मतत्त्वनिरूपणं ।

CCXLIX.

Uttara Tantra. This treatise includes ten chapters on the following subjects of the Śákta faith, viz: 1st. duties of the faithful; 2nd. the mode of performing them; 3rd. proper persons for initiation into the faith; 4th. discription of *Kula-Śakti*; 5th. the peculearities of the persons who are fit to worship her; 6th. different forms of Śakti; 7th. praise of Śakti; 8th. praise of a disgustingly obscene form of worship called *Sayambhu-kusuma*; 9th. different forms of seats proper during worship; 10th. praise of sacrifice.

२४८ । उत्तरतन्त्रं ॥

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धञ्च । प० ११ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० २१० । आ० वर्त्तुलं ।

आ० कागजः । का०—? स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । वक्षःस्थले समासीना देवी पप्रच्छ शङ्करं ।

भगवन् साधकानाञ्च कथयस्व क्रियाविधिं । श्रुतानि सर्वतन्त्राणि यामलादीनि वै प्रभो ।

कुत्रापि न श्रुतो देव क्रियाया विधिरुत्तमः ।

समाप्तिवा० । ताम्रपात्रे कलापे वा श्मशानकाष्ठनिर्म्मिते । शनिभौमदिने वाऽपि न वारे मृतसम्भवे ।

इत्युत्तरतन्त्रे हरपार्वतीसंवादे दशमः पटलः ।

विषयः । १ क्रियाविधानं । २ प्रयोगः । ३ पात्रनिर्णयः । ४ कुलशक्तिकथनं । ५ कुलसाधकलक्षणं । ६ कलाप्रशंसा । ७ शक्तिप्रशंसा । ८ स्वयम्भूकुसुममाहात्म्यं । ९ आसनविधानं । १० बलिप्रशंसा ।

CCL.

Haṭha-dípiká. A Yoga manual, by Svátmáráma. Its contents are; 1st overcoming of the passions and regulation of habits; 2nd. regula-

tion of the breath ; 3rd. mystic diagrams ; 4th. the highest form of meditation.

२४९ । हठदीपिका ।

ग्रन्थकारः स्वात्मारामः ।

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च । प० १४ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ४४८ । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीआदिनाथाय नमोऽस्तु तस्मै येनोपदिष्टा हठयोगविद्या ।
विराजते प्रोन्नतराजयोगमारोढुमिच्छोरधिरोहणीव ॥
प्रणम्य श्रीगुरुं नाथमात्मारामेण योगिना । केवलं राजयोगाय हठविद्योपदिश्यते ॥
भ्रान्त्या बहुमतध्वान्तराजयोगमजानतां । हठप्रदीपिकां धत्ते स्वात्मारामः कृपाकरः॥

समाप्तिवा० । खण्डितं ।

विषयः—? । १ यमनियमासनलक्षणं । २ रेचकादिप्राणायामलक्षणं । ३ खेचर्य्यादिमुद्राकथनं । ४ समाधिक्रमकथनं । अत्र किञ्चिन्न्यूनचत्वारः पटलाः सन्ति ।

CCL.

Adbhuta-Charita. Terrestrial, atmospheric and celestial portents, and the mode of overcoming their evil effects by mantras and religious observances.

२५० । अद्भुतचरितं ।

ग्रन्थकार ईश्वरः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धञ्च । प० १४ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० २९२ । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । दुर्निमित्तान्यथो वक्ष्ये शृण्वन्तु मुनिपुङ्गवाः ।
येषां यद्ग्रहदोषैश्च तेषां शान्तिं यथाक्रमात् ॥

समाप्तिवा० । चन्द्रमण्डलकद्वन्द्वं उल्कावज्रप्रपातनं । दर्शने राष्ट्रदुर्भिक्षं मरकं नृपतिक्षयः ॥
इतीश्वरभाषिताद्भुतचरितं समाप्तं ॥

विषयः । भौमदिव्यान्तरीक्षत्रिविधोत्पाततच्छान्तिकथनं ।

A

No. CCLI.

Dattátreya Sañhitá. A work of the Tantra class, on the details for the performance of Yoga, or meditation for the attainment of perfection in this life. By Dattátreya.

२५१ । दत्तात्रेयसंहिता ।

ग्रन्थकारः दत्तात्रेयः ।

विवरणं । नवीनं परिशुद्धप्रायञ्च । प० ९ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० २२५ । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । स्वसिंहरूपिणे चिदात्मने सुखस्वरूपिणे ।
पदैस्त्रिभिस्तदादिभिर्नभोऽपि तायते नमः ॥
साङ्कृतिर्मुनिवर्य्योऽसौ भूतले योगमिच्छया ।
सकलञ्च परिभ्रम्य नैमिषारण्यमाप्तवान् ॥
सुगन्धि नानाकुसुमैः स्वादुमतफलसङ्गतैः ।
शाखाभिः शोभितं पुण्यं जलकासारमण्डितं ॥
समुनिर्व्विचरंस्तत्र ददर्शास्य तरोरधः ।
वेदिकायां समासीनं दत्तात्रेयं महामुनिं ॥

समाप्तिवा० । महामायाप्रसादेन सर्व्वेषामस्ति तत् सुखं ।
एतत् सर्व्वं यथा युक्तं तदेव धारयेत्ततः ॥ इति दत्तात्रेयभाषिते योगप्रकरणे दत्तात्रेयसंहिता समाप्ता ।

विषयः । योगाङ्गयमनियमादिबहुविधयोगोपायकथनं ।

No. CCLII.

Adbhuta-sára. Terrestrial, atmospheric and celestial omens of approaching evils, such as earthquakes, meteors, comets, &c., and the means of obviating their mischievous effects. This work quotes No. CCL. By Mahádeva Sarmá.

२५२ । अद्भुतसारः ।

ग्रन्थकारः महादेवः ।

विवरणं । नवीनं परिशुद्धप्रायञ्च । प० १६ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० ४८० । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा श्रीशपदद्वन्द्वं शास्त्राण्यालोक्य भूरिशः ।
लिख्यतेऽद्भुतसारोऽयं श्रीमहादेवशर्म्मणा ॥

अथाद्भुतं। वसिष्ठसंहितायां।

अथातः सम्प्रवक्ष्यामि उत्पाताध्यायमुत्तमं।

अन्यत्वं प्रकृतेर्यत्तत् साक्षादुत्पातसञ्ज्ञकं॥

समाप्तिवा०। प्रभुः प्रथमकल्पस्य योऽनुकल्पेन वर्त्तते।

न साम्परायिकं तस्य दुर्मतेर्विद्यते फलं॥ इत्यद्भुतसारः समाप्तः।

विषयः। दिव्यनाभसभूमिजत्रिविधोत्पातशान्तिकथनं।

No. CCLIII.

Sárachintámaṇi. A Tantra compilation on *Dikshá* or initiation in the mantras, and the rituals of S'ákta worship. By Bhavániprasáda.

२५३। सारचिन्तामणिः।

ग्रन्थकारः भवानीप्रसादः।

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प० १५४। पङ्क्ति० ८। स्नो० ५५४४। अ० वङ्गीयं। आ० कागजः। शकाब्दाः १७५४। स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवावुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा० वाक्यं। नत्वा श्रीशिवसुन्दरीपदयुगं नित्यं हि यद्योगिनो

ध्यानासक्तहृदोऽप्यमी युगशतं नासादिताः तत्परं।

तन्त्राणां कतिचिन्मतानि कियतां श्रीमद्भवानीप्रसा-

देनोद्धृत्य वितन्यतेऽर्च्चनविधिः श्रीसारचिन्तामणिः॥

समाप्तिवा०। पृष्ठे द्वेषो भवति च सत्यं मध्ये रोगो विलसति नित्यं।

क्रोडे मृत्युं वदति महेशः क्रोडे पृष्ठे बलते सुयशः॥

क्रोडे मा * * * * मन्नाम मध्ये पृष्ठे। इति समाप्तः।

विषयः। दीक्षाव्यवस्थाकडमादिचक्रादिविधिनित्यानुष्ठानपूजामन्त्रोद्धारादिबहुविधशक्तिविषयकानुष्ठानकथनं।

No. CCLIV.

Gheraṇḍa Sañhitá. A Tantra, in seven chapters, on *Upadesa*, or the mode of performing the Yoga form of S'ákta worship. By Gheraṇda.

२५४। घेरण्डसंहिता।

ग्रन्थकारः घेरण्डः।

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प० १९। पङ्क्ति० ६। स्नो० ४५६। अ० वङ्गीयं। आ० कागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवावुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा॰ वाक्यं। आदीश्वराय प्रणमामि तस्मै येनोपदिष्टा हठयोगविद्या।
विराजते प्रोन्नतराजयोगमारोढुमिच्छन् विधियोग एव॥
एकदा चण्डकापालिर्गत्वा घेरण्डकुट्टिरं।
प्रणम्य विनयाद्भक्त्या घेरण्डं परिपृच्छति॥
चण्डकापालिरुवाच।
घटस्थयोगं योगेश तत्त्वज्ञानस्य कारणं।
इदानीं श्रोतुमिच्छामि तद्वद्स्व योगेश्वर॥

समाप्तिवा॰। इति ते कथितं चण्ड समाधिं दुर्लभं परं।
यज् ज्ञात्वा न पुनर्जन्म जायते भुमिमण्डले॥
इति घेरण्डसंहितायां घटस्थयोगसाधने घेरण्डचण्डसंवादे समाधियोगो नाम सप्तमोपदेशः।

विषयः। १ उपदेशे धौत्यादिषट्कर्म्मकथनं। २ घटस्थयोगकथनं। ३ घटस्थयोगमुद्रा-प्रकरणं। ४ प्रत्याहारप्रयोगकथनं। ५ प्राणायामलक्षणं। ६ ध्यानयोगकथनं। ७ समाधियोगः।

No. CCLV.

Dakshiṇá-Káliká-sañkshepa-pujá-prayoga. A compilation, from divers Tantras, on the details of worshipping Dakshiṇá Kálí. By Harakumára Ṭhákura. The author was a member of the Tagore family of Calcutta, and died about fourteen years ago.

२५५। दक्षिणकालिकासङ्क्षेपपूजाप्रयोगः।

ग्रन्थकारः हरकुमारठाकुरः।

विवरणं। नवीनं परिशुद्धञ्च। प॰ २६। पङ्क्ति॰ ८। श्लो॰ ४६८। अ॰ वङ्गीयं। आ॰ कागजः। का॰—?। स्था॰ कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा॰ वाक्यं। तत्रादौ प्रातरुत्थाय शय्यास्थः साधक उत्तराभिमुखो भूत्वा स्वनाभौ दक्षिण-हस्तोपरि वामहस्तं निधाय शिरःस्थसहस्रदलकमले शिवस्वरूपिणमित्यादि।

समाप्तिवा॰। कुमारीपूजनकर्म्मणः साङ्गतार्थं दक्षिणामिदं रजतं कुमार्य्यै अहं ददे। ततो अच्छिद्रावधारणं कुर्य्यात्। इति कुमारीपूजा।

विषयः। दक्षिणकालिकायाः आसनशुद्ध्यादिसहितपुरश्चरणादिविधानं।

No. CCLVI.

Siddha-nágárjuníya. A Tantra on the attainment of supernatural powers, and the means of causing death by imprecation, and securing the good-will and affection of kings, women, &c. By Síddhanágárjuna.

२५६ । सिद्धनागार्ज्जुनीयः ।

ग्रन्थकारः सिद्धनागार्ज्जुनः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धञ्च । प० ७२ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० १८०० । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । यः शम्भुः परमात्मयः परशिवः कः कालाकालान्तलो
ध्यानातीतमनादिनित्यनिचयः सङ्कल्पसङ्कोचयेत् ।
आभासान्तरहासकः समरसः सन्मानसाबोधकः
सोऽयं सर्व्वहितं ददातु जगतां विद्यादिसिद्ध्यष्टकं ॥

समाप्तिवा० । ॐ नमो समुद्रतीरे वलिशिलिवाडोलागुडचोपीहा कण्ठमाला भस्मान्तकरि आधीया वेतालश्रीमहारी शक्तिपुरे ॐ फट् स्वाहा ॥ ० ॥ एइ मन्त्रमणिपाथ तिने चेटरा २७ डगि येवलि इत्यादिदशमे ।
इति श्रीसिद्धनागार्ज्जुनविरचिते कच्छपुटे सर्व्वसङ्ग्रहनाम एकविंशतितमः पटलः ॥ समाप्तोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । मन्त्रसाधनं — वशीकरणं — राजादिवशीकरणं — मारणोच्चाटनादिप्रयोगः ।

No. CCLVII.

Yantra-Chintámaṇi. A Tantra compilation, by Dámodara, on fascinating, killing, paralyzing, &c., females, kings and enemies, by means of charms and mystic diagrams.

२५७ । यन्त्रचिन्तामणिः ।

ग्रन्थकारः दामोदरः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० २२ । पङ्क्ति० ११—१२ । श्लो० १२२० । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । यं ध्यायन्ति सुरासुराश्च निखिला यक्षाः पिशाचोरगाः
राजानश्च तथा मुनीन्द्रनिवहाः सर्व्वार्थदं सिद्धये ।
भक्तानां वरदा भयप्रदकरं पाशाङ्कुशालङ्कृतं
चञ्चच्चामरवीज्यमानमनिशं सोऽहं श्रये शङ्करं ॥

समाप्तिवा० । नित्यं नर्या प्रदातव्यमष्टोत्तरसहस्रकं ।

परस्परं भवेत् द्वेषः सिद्धयोग उदाहृतः ॥

ॐ आमोदकि प्रमोदकि गौरि मे गौरि अमुकस्यामुकेन सह काकोलूकादिवत

कुरु कुरु स्वाहा ॥ समाप्तश्चायं ग्रन्थः ॥

विषयः । वशीकरणमारणस्तम्भनोच्चाटनादिविधानं ।

No. CCLVIII.

Kulárṇava Tantra. An original Tantra, attributed to S'iva. Contents : 1, creation and existence of humanity; 2, advantages of the Kuláchára system of worship ; 3, praise of Urdhámnáya and other Tantras on the subject ; 4, derivation of mantras ; 5, articles necessary for the *Kula* form of worship ; 6, purification of those articles of sacrifice and of Vatuka ; 8, Rules for drinking wine ; 9, Yoga, as performed by the followers of the Kula system ; 10, worship on particular auspicious days ; 11, Rules of the Kula system ; 12, adoration of the shoes of the spiritual guide ; 13, characteristics of the spiritual teacher and the taught ; 14, their trials ; 15, attainment of power over mantras ; 16, desirable objects ; 17, name of the Guru, &c.

२५८ । कुलार्णवतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः शिवः ।

विवरणं । नातिनवीनं परिशुद्धप्रायञ्च । प० ७९ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० २३७० । अ० वङ्गीयं ।

आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । भगवन् देवदेवेश पञ्चवक्त्र विधायक । सर्व्वज्ञ भक्तिसुलभ शरणागतवत्सल ॥

कुलेश परमेशान करुणामृतवारिधे । असारे घोरसंसारे सर्व्वदुःखमलीमसे ॥

समाप्तिवा० । ऊर्द्धाम्नायः समाख्यातः समासेन च विस्तरात् ।

कुलार्णवमिदं प्रोक्तं योगिनामुपवर्णितं ॥

इति श्रीकुलार्णवमहारहस्ये सर्व्वागमोत्तमे सपादलक्षग्रन्थे पञ्चमखण्डे गुरुनाम-

वासनादिकथनं नाम सप्तदशोल्लासः ।

विषयः । १ जीवस्थितिकथनं । २ कुलमाहात्म्यकथनं । ३ ऊर्द्धाम्नायादिमाहात्म्यं ।

४ मन्त्रोद्धारादिकथनं । ५ कुलद्रव्यनिर्माणादिविधिः । ६ कुलद्रव्यसंस्कारादि-

कथनं । ७ वटुकादीनां बलिप्रदानादिकथनं । ८ पानभेदादिकथनं । ९ कुल-

योगादिकथनं । १० विशेषदिवसपूजाकथनं । ११ कुलाचारविधिकथनं ।

१२ श्रीपादुकाभक्तिलक्षणकथनं । १३ गुरुशिष्यलक्षणकथनं । १४ गुरुशिष्य परीक्षादिकथनं । १५ पुरश्चरणादिकथनं । १६ काम्यकर्मकथनं । १७ गुरुनाम-वासनादिकथनं ।

No. CCLIX.

Yogávali Tantra. Tantric explanation of the Yoga dogma.

२५९ । योगावलितन्त्रं ।

ग्रन्थकारः —— ?

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धञ्च । प० १७ । पङ्क्ति० ४ । श्लो० २०२ अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । महादेव उवाच । एकीभूतं यथाऽऽकाशः शरीरं जायते तथा ।
पद्मं सप्तदलं चक्रं प्रमाणं द्वादशाङ्गुलं ॥
तस्य मध्यगते वायौ तदा गर्भः प्रजायते । वामचक्रे भवेन्नारी दक्षिणे पुरुषोमतः ॥

समाप्तिवा० । मूलाधारे पुनः पीत्वा पिङ्गलाय गुणद्वये ।
एवं कृत्वा महादेवि पुनर्जन्म न विद्यते ॥
इति योगावलीतन्त्रे हरगौरीसंवादे मोक्षसाधने पञ्चमपटले कुलदीपनी समाप्ता ।

विषयः । देहोत्पत्त्यादिनिरुक्तिपूर्व्वकं योगविशेषादिकथनं ।

No. CCLX.

Tantra-pramoda. Rules for the performance of the Homa for initiation into the Tantric doctrine.

२६० । तन्त्रप्रमोदः ।

ग्रन्थकारः रामेश्वरः ।

विवरणं । नवीनं परिशुद्धप्रायञ्च । प० २१ । पङ्क्ति० ५ । श्लो० २६८ । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । व्योमाम्भोरुहमध्यमण्डलसन्नाथाङ्कविद्योतनीं
रक्ताच्छादनधारिणीं नवदिवानाथप्रभारूपिणीं ।
हस्ताभ्यामभयं वरं विदधतीमानन्दकन्दस्थलीं
वन्दे श्रीगुरुमङ्गनातनुमतीं तेजस्वतीं सन्ततं ॥
यो जातः पृथिवीतले द्विजकुलश्रोतस्वतीनायके
राकानिर्म्मलशर्व्वरीपरिवृढः श्रीरामभद्रः कृती ।

आह्वाण्याजेवशौर्य्यवीर्य्यनिचयैर्म्मह्यां महीयानसौ
विद्याभिः प्रतिवासरं कलुषितप्रत्यर्थिविद्वद्गणः ॥
न्यायालङ्कारनामा सुविदितसुकृताम्भोधिभूकीर्त्तिपूर्ण-
प्रक्षीणाङ्कत्रियामाकरकरनिकरो दिक्षु सर्व्वासु योऽयं ।
भट्टाचार्य्यः प्रसिद्धो निखिलजनपदे जह्नुकन्याप्रतीरे
आन्तं खेष्टामराङ्घ्रिद्वयसरसिरुहध्यानधामैकबन्धुः ॥
दानैर्दैन्यदरौघदारणपटुर्यो भूमिनाकौकसां
ख्यातस्य क्षितिमण्डलेश्वरगणैः संसेविताङ्घ्रिद्वयः ।
ज्ञात्वाऽयं क्रियतेऽखिलागममतं तस्य द्वितीयात्मज-
श्रीरामेश्वरशर्म्मणा सुविदुषा तन्त्रप्रमोदः शुभः ॥

समाप्तिवा०। रामेश्वरभूमिसुरकृते तन्त्रप्रमोदके ।
सङ्क्षेपदीक्षणविधिः सप्तमः पटलो गतः ॥ समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।

विषयः। १ कुण्डविनिर्णयः। २ सुगादिनिर्णयः। ३ वह्निसंस्कारः। ४ होमविधानं।
५ सङ्क्षेपहोमविधिः। ६ हवनीयवस्तुप्रमाणादिकथनं। ७ सङ्क्षेपदीक्षाविधिः।

No. CCLXI.

Sarasvatí Tantra. Contents: 1, means for vitalising mantras; 2, Yoni mudrá, or mystic diagram of the female emblem; 3, the goddess Kulluka; 4, the purification of the great bridge, &c.; 5, purification of the mouth; 6, the Yoga of life.

२६१। सरस्वतीतन्त्रं।

ग्रन्थकारः ——?।

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प० ५। पङ्क्तिः० ७। श्लो० १४०। अ० वङ्गीयं। स्था०
आ० कागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा० वाक्यं। मन्त्रार्थं मन्त्रचैतन्यं योनिमुद्रां न वेत्ति यः।
शतकोटिजपेनापि तस्य विद्या न सिध्यति ॥
देवदेव महादेव इति यत् पूर्व्वसूचितं।
एतत्तत्त्वं महादेव कृपया वद शङ्कर ॥

समाप्तिवा०। एततन्त्रं गृहे यस्य तत्राहं सुरवन्दिते।
तिष्ठामि नात्र सन्देहो गोप्तव्यममरेष्वपि ॥ इति सरस्वतीतन्त्रे षष्ठः पटलः।

विषयः। १ मन्त्रचैतन्यकथनं। २ योनिमुद्राकथनं। ३ कुल्लुकाकथनं। ४ महासेतु-
शुद्ध्यादिकथनं। ५ मुखशोधनविधानं। ६ प्राणयोगकथनं।

No. CCLXII.

Siddhavidyá-dípiká. On the cult of Dakshiná Káli, by S'ankara Ácharya, disciple of Jagannátha.

२६२ । सिद्धविद्यादीपिका ।

ग्रन्थकारः शङ्कराचार्य्यः ।

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च । प० २७। पङ्क्ति० ९ । श्लो० ९७२ । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । का०—? स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । जाग्रत्स्वप्नसुषुप्ता च तुर्य्यतुर्य्यान्तरां परां ।
महाप्रकाशसुभगां वन्दे तां षोडशीं कलां ॥
सर्व्वसन्देहवेत्तारं सर्व्वागमविशारदं । जगन्नाथं गुरुं वन्दे शिवयोरेकविग्रहं ॥

समाप्तिवा०। भूचरखेचरसंयोगान्मूलाच्छक्तिं संशोध्य सेतुबन्धनमार्गेण पञ्चकारणत्यागान्नादाश्रमः । इति सिद्धविद्यादीपिकायां नवमः पटलः समाप्तः ॥

विषयः । १, दक्षिणकालिकायाः कल्पः । २, तदीयपूजाविधिकथनं । ३, साधनविशेषकथनं । ४, पुनः पूजाकथनं । ५, मन्त्रोद्धारकथनं । ६, ७, ८, पुरश्चरणविधानं । ९, नैमित्तिकानुष्ठानं ।

No. CCLXIII.

Ágamasára. A compilation, by Raghumani, on Tantric mysteries.

२६३ । आगमसारः ।

ग्रन्थकारः रघुमणिः ।

विवरणं। नवीनमपरिशोधितञ्च । प० १०९ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० २४५२ । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । नमामि नागमस्तकञ्च शङ्खवत् करोज्ज्वलं ।
द्विजैकनिर्य्युतं वराभयापवर्ज्जितायतं ॥
भमित्यरावशङ्करं तमोघ्नधामभाजनं ।
सवामभाककलचकं च खण्डपर्शुनामकं ॥
नाबद्यद्युम्नदानद्रुतदलिततलसद्दुर्विद्यविद्वत्प्रमुद्यद्-
दारिद्र्याद्राविनारिद्रुमविलविलसत्सत्प्रतापैर्विगर्व्वैः ।
न्यायालङ्कारवित्तिर्विविधबुधवरत्रातदुर्बोधविद्या-
व्याख्यानाय्यग्रबुद्धिप्रथितदिविषदाचार्य्यको रामभद्रः ॥

भट्टाचार्य्यस्य तस्य स्वगुणगणरविप्रज्ञानमोचात्स्यगाढ-

ध्वान्तः स्वान्तान्तशान्तेन्द्रियविहतिवशी यः सुतः षष्ठ आसीत् ॥

समाप्तिवा०। प्रीणयेद्नया स्तुत्या जगन्नाथं जगन्मयं।

धर्म्मार्थकाममोक्षाणामाप्तये पुरुषोत्तमं ॥ इति विष्णुस्तोत्रं समाप्तं ॥

विषयः। तन्त्रशास्त्रोक्तविविधप्रकरणसङ्ग्रहः।

No. CCLXIV.

Víjachintámaṇi Tantra. An original Tantra. Contents: 1, praise of the alphabet; 2, its origin; 3-4, mystic mantras—their derivation; 5, desirable objects; 6, 7, 8, vitalizing of mantras; 9, particular forms of meditation.

२६४। वीजचिन्तामणितन्त्रं।

ग्रन्थकारः —?

विवरणं। नवीनमपरिशोधितच। प० १०। पङ्क्ति० ७। श्लो० २८०। अ० वङ्गीयं।

आ० कागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा० वाक्यं। श्रीपार्व्वत्युवाच। देवदेव महादेव नीलकण्ठ तपोधन।

शूलपाणे महाकाल कथ्यतां चन्द्रशेखर ॥

सर्व्वञ्च पूर्व्वमीशान श्रुतं तव मुखात् प्रभो।

एकं पृच्छामि देवेश गुप्ततत्त्वं वृषध्वज ॥

समाप्तिवा०। स धनी स गुणी लोके स एव पुषोत्तमः।

स विष्णुः स च रुद्रः स्यात् स एव श्रीसदाशिवः ॥

इति वीजचिन्तामणितन्त्रे नवमः पटलः।

विषयः। १, वर्णप्रशंसा। २, वर्णतत्त्वकथनं। ३, वीजमन्त्रकथनं। ४, मन्त्रोद्धारकथनं।

५, वासनाकथनं। ६, ७, ८, मन्त्रचैतन्यनिरूपणं। ९, ध्यानविशेषकथनं।

No. CCLXV.

Kaivalya Tantra. Tantric secret observances. Contents: 1, praise of wine, (*madya,*) flesh, (*máñsa,*) fish, (*mína,*) gesticulation, (*mudrá,*) female society, (*maithuṇa,*)—the five essentials of Tantric worship. These are technically called, from their initial letters, the five ms.,—*pañcha makára.* 2-3, purification of the five essential ms.; 4, five great principles; 5, public homas.

२६५ । कैवल्यतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः —?

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धप्रायञ्च । प॰ ७ । पङ्क्ति॰ ८ । श्लो॰ २२४ । अ॰ वङ्गीयं । आ॰ कागजः । का॰—? । स्था॰ कलिकातास्थश्रीयुतवावुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा॰ वाक्य । श्रीदेव्युवाच । देवदेव महादेव सृष्टिस्थित्यन्तकारक ।
श्रुतं बहुविधं देव समयाचारलक्षणं ॥
इदानीं श्रोतुमिच्छामि तेषां सारञ्च यत् प्रियं ।
कथयस्व महाबाहो यदि स्नेहोऽस्ति मां प्रति ॥

समाप्तिवा॰। इति श्रुत्वा महादेवो स्तूयमानः पुनः पुनः ।
दुर्गां दुर्गति संस्मृत्य मूको भूत्वा स्मरन्ननु ॥
इति कैवल्यतन्त्रे पञ्चमः पटलः ।

विषयः । १, मद्यादिपञ्चमकारप्रशंसा । २, ३, पञ्चमकारशोधनं । ४, पञ्चतत्त्वशोधनं । ५, वाह्यहोमविधानं ।

No. CCLXVI.

Chintámaṇi Tantra. The MS. is incomplete; its contents are: 1, the six mystic circles; 2, the all-protecting charm; 3, Yoni-mudrá diagram; 4, meaning of mantras; 5, vitality of the meanings of mantras; 6, ditto of mantras relating to diagrams; 7, ditto of diagrams.

२६६ । चिन्तामणितन्त्रं ।

ग्रन्थकारः —?

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धञ्च । प॰ ११ । पङ्क्ति॰ ७ । श्लो॰ २६४ । अ॰ वङ्गीयं । आ॰ कागजः । का॰—? स्था॰ कलिकातास्थश्रीयुतवावुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा॰ वाक्यं । श्रीपार्व्वत्युवाच । देवदेव महादेव नीलकण्ठ तपोधन ।
शूलपाणे महादेव कथ्यतां चन्द्रशेखर ॥
सर्व्वं हि परमेशान श्रुतं तव मुखात् प्रभो ।
एकं पृच्छामि देवेश गुप्ततत्त्वं वृषध्वज ॥

समाप्तिवा॰। खण्डितं ।

विषयः । १, षट्चक्राधिकरणकयोनिरूपचिन्ताविधिः । २, त्रैलोक्यमङ्गलकवचं । ३, योनिमुद्रानिरूपणं । ४, मन्त्रार्थनिरूपणं । ५, मन्त्रार्थचैतन्यनिरूपणं । ६, मुद्रामन्त्रार्थचैतन्यं । ७, मुद्रार्थचैतन्यं । एवं सप्तपटलाः सन्ति ।

No. CCLXVII.

Syámákalpalatá. A work of the Tantra class, by Rámacharaṇa. Contents: 1, praise of the Deví; 2, initiation; 3, diurnal worship; 4, hymn to Syámá; 5, charms; 6, exercise in the mantra; 7-8, particular forms of worship; 9, secret worship; 10, different forms of reflection &c.; 11, homa.

२६७। श्यामाकल्पलता।

ग्रन्थकारः रामचरणः।

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प० १०८। पङ्क्ति० ७-८। श्लो० २२४०। अ० वङ्गीयं। आ० कागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा० वाक्यं। ज्ञानातीतोऽपि संवित् सृजति च तदवत्यत्ति विश्वैकहेतु-
विश्वात्मा बुद्धिचेतःप्रकृतिमहदहङ्कारमात्रास्वरूपा।
वर्णात्मा वर्णधामा प्रकृतिरिति परा गीयते वेदविद्भि।
र्धारासाराऽस्तु तस्यै घनतिमिरभिदे सर्व्वयुक्त्यै नमोऽस्तु॥
अज्ञानध्वान्तहंसाय चित्कैरवकलाभृते।
दीनत्राणकृपाधाम्ने श्रीकृष्णाय नमो नमः॥
देवीं दुर्द्धरदैत्यदर्पदमनीं नत्वा शिरःपङ्कजे
धृत्वा श्रीगुरुपादपङ्कजरजो ज्ञात्वा गुरूणां मतं।
तेषामाचरणञ्च तन्त्रनिवहानालोक्य यत्नादिमां
श्यामाकल्पलतां सतां वितनुते मोदाय रामः सुधीः॥

समाप्तिवा०। खण्डितं।

विषयः। १, विद्यामाहात्म्यनिरूपणं। २, दीक्षाप्रकरणोपदेशः। ३, नित्यपूजाप्रमाणं। ४, श्यामास्तवप्रकाशः। ५, कवचप्रकाशः। ६, पुरश्चरणविधिः। ७—८, साधन-विशेषकथनं। ९, रहस्यसाधनविधिः। १०, भावादिनिर्णयः। ११, होम-विधानं। एवं एकादशस्तवका लभ्यन्ते॥

No. CCLXVIII.

Víra Tantra. This work is said to be an original Tantra treating of the whole S'ákta cult. The MS. examined is imperfect and contains only charms for bringing persons under control; for bewitching, paralyzing, and making them of unsettled mind; for appeasing malevolent influences, &c.

२६८। वीरतन्त्रं।

ग्रन्थकारः ——?

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प० ९। पङ्क्ति० ८। श्लो० ४२०। अ० वङ्गीयं। आ० कागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवावुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा० वाक्यं। उड्डीशे च समाकीर्णे योगिवृन्दसमाकुले।
प्रणम्य शिरसा गौरी परिपृच्छति शङ्करं॥
विशेषेण तु तत्सर्व्वं कथयस्व प्रभो मम।
अन्येऽपि विविधाः कार्य्या (?) मन्त्रांश्च ब्रूहि भैरव॥

समाप्तिवा०। खण्डितं।

विषयः। वशीकरणोच्चाटनमोहनस्तम्भनशान्तिकपौष्टिकादिविविधोपायकथनं।

No. CCLXIX.

Ágama Chandriká. A Tantric compilation, by Rámakrishna, on initiation, bathing, worship of different divinities, diagrams, &c. The MS. examined is incomplete.

२६९। आगमचन्द्रिका।

ग्रन्थकारः रामकृष्णः।

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प० ६१। पङ्क्ति० ७। श्लो० १५२५। अ० वङ्गीयं। आ० कागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवावुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा० वाक्यं। प्रणम्य गुरुपादाब्जं मुनिवेदन्दपे शके।
श्रीरामकृष्णः सङ्कलय्य तनोत्यागमचन्द्रिकां॥
तातोक्त्या तन्त्रविलासं सप्रपञ्चमुपलभ्य प्रपञ्चं कालानुरूपं मानसवस्त्वविकलं (?)
प्रत्यवायभीतानुरागाय किञ्चिदत्र लिखति॥

समाप्तिवा०। खण्डितं।

विषयः। दीक्षाविधिस्नानसर्व्वदेवपूजाविविधचक्रादिनिरूपणं।

No. CCLXX.

Kaulikárchana-dípiká, alias *Kula-dípiká.* The religious duties of the Kaulas. By Jagadánanda.

२७० । कौलिकार्चनदीपिका ।

ग्रन्थकारः जगदानन्दः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धञ्च । प० ६२ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० १८६० । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवावुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा विश्वेश्वरं भक्त्या जगदानन्दशर्म्मणा ।
प्रोच्यते कौलिकप्रीत्यै कौलिकार्चनदीपिका ॥
तत्र कुलार्चने कुलागमादिसर्व्वतन्त्रेषु मद्यादिदानस्यावश्यकत्वमाह, यथेति ।

समाप्तिवा० । एवं शेषं पुरा कृत्वा इत्येतयोर्मन्त्रयोरेकतमेनाभिषिञ्चेदित्यभिषेकविधिः ।
सम्प्रेरणाद्धि बहुसाधकानां हिताय तेषां कुलसाधकानां ।
तन्त्राण्यनेकानि विलोक्य यत्नात् प्रकाशिता स्म कुलदीपिकेयं ॥
यद् यन्मया चात्र विमूढबुद्ध्या स्पष्टीकृतं गुह्यतरं सुगुप्तं ।
सुगोप्यमेतत् खलु साधकानां प्रयाति घोरं नरकं प्रकाशात् ॥
नभोव्योमाब्धिचन्द्राब्दे काश्यां चैत्रे सितेतरे ।
जगदानन्दमिश्रेण कृतैषा कुलदीपिका ॥

विषयः । कुलधर्म्मप्रशंसादिबहुविधकौलिकाचारादिनिरूपणं ।

No. CCLXXI.

Yuktikalpataru. A compilation by Bhoja Narapati. It treats of jewels, swords, horses, elephants, ornaments, flags, umbrellas, seats, ministers, army, horses, boats, &c. and frequently quotes from an author of the name of Bhoja *(bhojepi)*, meaning probably Bhoja Rájá of Dhárá.

२७१ । युक्तिकल्पतरुः ।

ग्रन्थकारः भोजराजः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धञ्च प० ७२ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० २०१६ । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवावुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । विश्वसर्गविधौ वेधास्तत्पालयति यो विभुः ।
तदत्ययविधावीशस्तं वन्दे परमेश्वरं ॥
कं सानन्दमकुर्व्वाणः कंसानन्दं करोति यः ।
तं देवद्वन्द्वैराराध्यमनाराध्यमहं भजे ॥
नमामि शास्त्रकर्त्तॄणां चरणानि मुहुर्मुहुः ।
येषां वाचः पारयन्ति श्रवणेनैव सज्जनान् ॥

नानामुनिनिबन्धानां सारमाकृष्य यत्नतः ।
तनुते भोजन्नपतिर्युक्तिकल्पतरुं मुदे ।।
समाप्तिवा०। यानं यत् लघुभिर्दृढैर्दृढैश्चयानं तदुच्यते।
जन्तुभिः सलिले यानं जन्तुयानं प्रचक्षते ।।
बाहुभ्यां वारि * * * * ज्जन्येषु न निर्णयः।
इति युक्तिकल्पतरौ निष्पद्यानोद्देशः ।

विषयः। अमात्यादिबलयानयात्राविग्रहदूतलक्षणद्वैधदण्डमन्त्रिनीतियुक्तिः द्वन्द्वयुक्तिः नगरीयुक्तिः वास्तुयुक्तिः राजगृहयुक्तिः गृहयुक्तिः आसनयुक्तिः छत्रयुक्तिः ध्वजयुक्तिः उपकरणयुक्तिः अलङ्कारयुक्तिः हीरकपरीक्षा विद्रुमपरीक्षा प्रबालपरीक्षा मुक्तापरीक्षा वैदूर्य्यपरीक्षा इन्द्रनीलपरीक्षा मरकतपरीक्षा कृत्रिमाकृत्रिमपरीक्षा कर्केतनपरीक्षा भीष्ममणिपरीक्षा रुधिराख्यपरीक्षा स्फटिकपरीक्षा खड्गपरीक्षा गजादिपरीक्षादयो विविधा उपाया वर्त्तन्ते ।

No. CCLXXII.

Sárasañgraha. On stellar conjunctions, mourning, expiations, lunar days, &c. By Chandras'ekhara Vachaspati.

२७२ । सारसङ्ग्रहः ।

ग्रन्थकारः चन्द्रशेखरवाचस्पतिः ।

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प० १०३। पङ्क्ति० ६। स्लो० २०००। अ० वङ्गीयं। आ० कागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा० वाक्यं। शिवं नत्वा सूते स्वच्छे क्रियते सारसङ्ग्रहः। श्रीवाचस्पतिधीरेण वैधकृत्यप्रवर्त्तये ।।
अथ कालस्य तत्र संवत्सरश्चान्द्रः सौरः सावनो नाक्षत्रश्चेति चतुर्व्विधः ।

समाप्तिवा०। अयोनौ गोयोनौ अप्सु वा मैथुने देवी वाप इत्यस्य जपः प्राणायामशतं वा इति ।

विषयः। सङ्क्रान्त्याशौचप्रायश्चित्तादितिथ्यादिव्यवस्था ।

No. CCLXXIII.

Vais'vadevádi-mantra-vyákhyá. Object of the mantras for the performance of sráddha, &c.

२७३ । वैश्वदेवादिमन्त्रव्याख्या ।

ग्रन्थकारः ——?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० २१ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० २०० । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकाताख्यश्रीयुतवाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । अग्नये स्वाहा इति सुगमं । देव हे अग्ने इति गम्यं देवे देवकर्म्मणि कृतस्य एनस्य पापस्य अवयजनं नाशनमसि ।

समाप्तिवा० ——?

विषयः । श्राद्धादिमन्त्रप्रतिमाद्यार्थविवरणं ।

No. CCLXXIV.

Vrihannirvána Tantra. An original Tantra. Contents, 1, origin of the universe; 2, the mundane creation; 3, praise of the female energy; 4 ; 5, 6, 7, 8, Goloka and other celestial regions; 9, the lotus of knowledge; 10, the upper part thereof; 11, knowledge of the Tantras; 12, Tantras appropriate to the Vaishṇavas; 13, praise of the Brahma whose name is formed of ten syllables; 14, characteristics of the *avadhuta* hermit.

२७४ । वृहन्निर्वाणतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः ——?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० २६ । पङ्क्ति० ७—८ । श्लो०१६ । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । का० ? शकाब्दाः १७३४ । स्था० कलिकाताख्यश्रीयुतवाबुयतीन्द्र० मोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । कैलाशपर्व्वते रम्ये नानारत्नोपशोभिते ।
विपरीतरताशक्ता चण्डी पप्रच्छ शङ्करं ॥
श्रीचण्डिकोवाच । निराकारं निर्गुणञ्च स्तुतिनिन्दाविवर्जितं ।
यन्नित्यं सर्व्वकर्त्तारं वर्णातीतं सुनिश्चितं ॥

समाप्तिवा०। इति ते कथितं कान्ते चतुराश्रमलक्षणं ।
न वक्तव्यं पशोरग्रे प्राणान्तेऽपि महेश्वरि ॥
इति श्रीवृहन्निर्वाणतन्त्रे चण्डिकाशङ्करसंवादे चतुराश्रमवर्णनं नाम चतुर्दशः पटलः ॥

विषयः। १, ब्रह्माण्डकथनं। २, सृष्टिनिरूपणं। ३, प्रकृतिप्रशंसा। ४, सन्नासावस्थादिकथनं। ५. ६, ७, ८, गोलोकादिकथनं। ९. ज्ञानपद्मकथनं। १०, प्रोक्तपद्मस्योर्द्धदेशविवरणं। ११, तत्त्वज्ञानकथनं। १२, वैष्णवतत्त्वकथनं। १३, दशाक्षरमन्त्रमाहात्म्यं। १४, अवधूतलक्षणकथनं॥

CCLXXV.

Draitanirṇaya.—Dissertations, by Váchaspati Mis'ra, on disputed questions of Smṛiti, such as, bathing, duties during eclipses, when they extend from day to night, or night to day, adoption, intercalary months, shedding of the hair of the head near sacred streams, &c.

२७५। द्वैतनिर्णयः।

ग्रन्थकारः वाचस्पतिमिश्रः।

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प० १०२। पङ्क्ति० ७। श्लो० २५००। अ० वङ्गीयं। आ० कागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा० वाक्यं। आभीरदारकमुदञ्चितकिङ्किणीकमाताम्रपाणिचरणं पुरुषं पुराणं।
मञ्जीरमञ्जुमणाधरमम्बुजाक्षमद्वैतचिन्मयमनादिमनन्तमीडे॥
सरस्तुलितसागरं व्यधित यो नृपग्रामणीर्भजाविजितकाञ्चनैरदित यस्तुलापूरुषान्।
स एव नृपभैरवः समरसीम्नि पञ्चाननो जयत्यरिविदारको जगति राजवृन्दारकः॥
अयं वापि नामानतोतः कवीनां गुणैर्दोःप्रतापानतीतो भटानाम्।
त्रिलोकीपतिः श्रेयसी वासभूमिः पुनीते जगन्मण्डलं राजचन्द्रः॥
सत्यभामेव कृष्णस्य गौरीव मदनद्विषः।
सविशेषा जयत्येषा नृपभैरवभामिनी॥
विष्णोर्ध्यक्तः पुरमिव शम्भोरिव देहवामार्द्धं।
देवी सनाभिरेषा जयति जयात्मा महादेवी॥
एषा विदितविशेषा प्रसहारं वीक्ष्यते जगज्जननी।
तदुपरि परितः प्रपतति हाटकहीरकमयी वृष्टिः।
श्रीभैरवेन्द्रधरणीपतिधर्म्मपत्नी राजाधिराजपुरुषोत्तमदेवमाता।
वाचस्पतिं निखिलचन्द्रविदं नियुज्य द्वैते विनिर्णयविधिं विधिवत्तनोति॥

समाप्तिवा०। मेखलाबन्धसमये सर्व्वपञ्चकसङ्ग्रहं। शुभयुक्तं प्रशंसन्ति तदालोकितमेव वा॥
इति महामहोपाध्यायमिश्रवाचस्पतिविरचितो द्वैतनिर्णयः समाप्तः।

विषयः। १, स्नानादिद्वैतनिर्णयः। २, वृद्धिग्रहणविचारः। ३, दत्तकपुत्रविधानं। ४, अधिमासादिविचारः। ५, तीर्थमुण्डनादिविचारादिविविधसन्दिग्धार्थविनिर्णयो वर्त्तते।

CCLXXVI.

Sañskára-vádártha.—A Smriti compilation on essential sacraments or sañskáras.

२७६। संस्कारवादार्थः।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० ५। पङ्क्ति० ७। स्लो० ३८०। अ० वङ्गीयं। आ० कागजः। का०—? स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा० वाक्यं। ननु जातकर्म्मादिसंस्काराणां स्वकालाकरणे उपनयनकाले आगते प्रायश्चित्तं कृत्वा करणं तत्र बाध एवेति संशयः।

समाप्तिवा०। खण्डितं।

विषयः। जातकर्म्मादिसंस्काराणां कर्त्तव्यसमयादिविचारः।

CCLXXVII.

Kálanirṇaya.—On proper times for the performance of religious rites. By Gopála Nyáya-panchánana.

२७७। कालनिर्णयः।

ग्रन्थकारः गोपालन्यायपञ्चाननः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० ४२। पङ्क्ति० ६। स्लो० ५००। अ० वङ्गीयं। आ० कागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा०वाक्यं। कस्मिन् कर्म्मणि कः कालो नैव कालः कदा तयोः।
विलोक्य मुनिवाक्यानि निर्णयोऽत्र निगद्यते॥

समाप्तिवा०। एकस्मिन्नेव वर्षे तु द्वौमासावधिमासकौ। प्रकृतस्तत्र पूर्व्वः स्यादधिमासस्तदुत्तरः॥ इति जावालवचनाच्च परोऽधिमास इत्याहुः। इति मलमासकालनिर्णयः सम्पूर्णः।

विषयः। १, कार्य्यविशेषप्रतिपादकसमयनिरूपणं। २, मलमासादिकालनिरूपणञ्च।

CCLXXVIII.

Dánaságara.—A compilation, in 70 sections, on the advantages of various kinds of gifts, and their consecration. The author of this treatise was Rájá Vallála Sena of Bengal. He calls himself the son of Vijaya Sena, and grandson of Hemanta Sena. According to the author of the *Samaya Prakás'a*, the work was completed in the S'aka year 1019, = A. D. 1097. *Vide* Journal As. Soc. Bengal, XXXIV. pt. i. p. 137.

२७८ । दानसागरः ।

ग्रन्थकारः वल्लालसेनः ।

विवरणं । नवीनप्रायमपरिशोधितञ्च । प० २२९ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ३५०० । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । का० शकाब्दाः १७२८ । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । ये साचाद्वनीतलाहृतभुजो वर्णाश्रमन्यायसां
येषां पाणिषु निःक्षिपन्ति कृतिनः पाथे * * * * * ।
* * * * * * नियमगुरुब्रह्मचारित्रचर्य्या-
मर्य्यादागोत्र *नः कलिचकितसदाचारसञ्चारसीमा ॥

समाप्तिवा० । श्रीवल्लालनरेन्द्रवर्णितममुं सर्व्वानुसम्पत्प्रतिदानसागरमधिद्वैरूपार्द्धजनाः ।
इति परमेश्वरपरममाहेश्वरमहाराजाधिराजनिःशङ्कशङ्करश्रीमद्वल्लालसेनदेवविरचितः श्रीदानसागरः समाप्तः ।

विषयः । ब्राह्मणप्रशंसा । दानप्रशंसा । पात्रप्रशंसा । सात्त्विकराजसतामसदानफलं । तुलापुरुषदानादिनिरूपणं । धान्याचलादिदानं । गोदानादिविविधदानफलकथनं च । प्रयोगश्च ।

CCLXXIX.

Nirṇayámṛita.—A Smriti treatise on obligatory diurnal duties. By Súrya Sena.

२७९ । निर्णयामृतं ।

ग्रन्थकारः सूर्य्यसेनः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० ३८ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० ७०० । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं। कारणमेकं जगतां वारणमास्येन वारणं विपदां।
किमपि महामहनीयं प्रत्यूहव्यूहदारणं वन्दे।
भावयामि दृढभक्तिभावनीं भाविताङ्घ्रियुगलां सुमङ्गलां।
इष्टदां सततमिष्टदेवतामन्त्रवत्सकलमन्त्रमातरं।
समाप्तिवा०। खण्डितत्वेन शेषवाक्यं नास्ति।
विषयः। १, तिथ्यादितत्कर्त्तव्यकर्म्मनिश्चयः।

CCLXXX.

Varṇabhairava.—On the origin, forms, and merits of the letters of the Sanskrit alphabet. By Rámagopála Panchánana, son of Rámanatha, grandson of Náráyaṇa.

२८०। वर्णभैरवः।

ग्रन्थकारः रामगोपालपञ्चाननः।
विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धप्रायञ्च। प० १२। पङ्क्ति० ७। श्लो० २९०। अ० वङ्गीयं। आ० कागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।
प्रा० वाक्यं। सहस्रच्छदाम्भोजमध्योपविष्टं नितान्तप्रशान्तं सदाशक्तियुक्तं।
श्रिया युक्तमीडे गुरुं सुप्रसन्नं गिरीशं स्फुरद्धंसमीडे निषण्णं॥
यामलादीनि तन्त्राणि समालोक्य बहूनि च।
नानामुनिनिबन्धांश्च तथा सम्पूर्णसंहितां॥
साधकानां मतं ज्ञात्वा स्वयं युक्त्या निरूप्य च।
मन्त्राणां तत्त्वसङ्गत्यै रामगोपालशर्म्मणा॥
साधकानां तथा प्रीत्यै वर्णभैरव उच्यते।
समाप्तिवा०। विलोक्य नानातन्त्राणि ज्ञालेश्वरमतानि च।
अकारादिक्षकारान्तः वर्णभैरव ईरितः॥
यदत्र लिखितं भ्रान्त्या तद्दोषः क्षम्यतामुमे।
शक्नोति कथितुं को वा वाग्वैदग्ध्यं महेशितुः॥
विख्यातः कविराजमिश्रधरणीगीर्व्वाणवाचस्पति-
र्योगीशस्तनुजस्तदीयगुणयुक् षट्तर्कविद्यापतिः॥
आचार्य्योजनि तत्सुतः श्रुतिगुरुर्लक्ष्म्यादिनारायण-
स्तद्धीरात्मजरामनाथतनयस्यैषा कृती राजते॥
विषयः। १, शब्दोत्पत्तिकथनं। २, अकारादिप्रत्येकवर्णानां माहात्म्यकथनं॥

CCLXXXI.

S'rítattvabodhiní.—A compilation, by Krishṇánanda, embracing the whole of the S'ákta cult. The MS. is incomplete and contains only 15 chapters.

२८१ । श्रीतत्त्वबोधिनी ।

ग्रन्थकारः कृष्णानन्दः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्रायञ्च । प० २१५ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० २५०० । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीनाथाङ्घ्रिसरोरुहं प्रतिदिनं सञ्चिन्त्य मुक्तिप्रदं
नानातन्त्रमतं विविच्य विदुषां श्रीनाथवक्त्रान्मुदा ।
सारं तेषु निगूढमाहृतवता ज्ञात्वा मया श्रीमता
कृष्णानन्दविदित्सुना विरचिता श्रीतत्त्वबोधिन्यपि ॥

समाप्तिवा० । खण्डितं ।

विषयः । १, कल्पे गुरुस्तोत्रकवचादिकथनं । २, नित्यकर्मानुष्ठानपूजादिकथनं । ३, शिवपूजाविधानं । ४, पूजाधारादिन्यासविवरणं । ५, साधारणपूजाकथनं । ६, जपरहस्यकथनं । ७, पञ्चाङ्गपुरश्चरणकथनं । ८, ग्रहणपुरश्चरणादिविवरणं । ९—१०, होमविवरणं । ११, कुमारीपूजादिकथनं । १२, षट्चक्रविधिकथनं । १३, शान्तिवश्यादिषट्कर्मकथनं । १४, शान्तिकल्पविधानं । १५, आथर्व्वणोक्तज्वरशान्तिकथनं । एवं पञ्चदशपटलाः सन्ति ।

CCLXXXII.

Yoginíhṛidaya.—This MS. is also incomplete. Its contents are, 1, hints regarding magic circles; 2, hints regarding mantras; 3, hints about the mode of worshipping the Deví; 4, derivation of mantras; 5, time meet for initiation; 6, how to become a *víra*, or one who can worship with spirituous liquors.

२८२ । योगिनीहृदयं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धञ्च । प० २७ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० ५०० । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा॰ वाक्यं। श्रीदेव्युवाच। देवदेव महादेव परिपूर्णप्रथामय।
वामकेश्वरतन्त्रेऽस्मिन्नज्ञातार्थास्त्वनेकशः।
तांस्तानर्थानशेषेण वक्तुमर्हसि शङ्कर॥
श्रीभैरव उवाच। शृणु देवि महागुह्यं योगिनीहृदयं परं॥
त्वत्प्रीत्या कथयाम्यद्य गोपितव्यं विशेषतः॥

समाप्तिवा॰। खण्डितं।

विषयः। १, पटले श्रीचक्रसङ्केतकथनं। २, मन्त्रसङ्केतकथनं। ३, पूजासङ्केतकथनं। ४, मन्त्रोद्धारकथनं। ५, दीक्षाकालविनिर्णयादिकथनं॥ ६ वीरसाधनकथनं॥ एवं षट् पटला वर्त्तन्ते।

CCLXXXIII.

Yoginíhṛidaya-dípiká.—A commentary on No. CCLXXXII, by Amṛitánanda.

२८३। योगिनीहृदयदीपिका।

ग्रन्थकारः अमृतानन्दः।

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प॰ ५३। पङ्क्ति॰ १० श्लो॰ १५००। अ॰ वङ्गीयं। आ॰ कागजः। का॰—?। स्था॰ कलिकातास्थश्रीयुतवाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा॰ वाक्यं। जगद्वन्द्यावेतौ गणपवटुकौ विश्वविनुतौ
जगद्रक्षाशीलौ जपनिरतसाहित्यवरदौ।
रथाङ्गेस * * रविशशिकृशानूज्ज्वलदृशौ
मयि स्यातां रक्षापरवशधियौ सद्गुरुमयौ॥

समाप्तिवा॰। खण्डितं।

विषयः। १, योगिनीहृदयतात्पर्य्यार्थविवरणं।

CCLXXXIV.

Táráprадípa.—A Tantra compilation by Lakshmaṇa Des'ika.

२८४। ताराप्रदीपः।

ग्रन्थकारः लक्ष्मणदेशिकः।

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प॰ २४। पङ्क्ति॰ ७। श्लो॰ ९००। अ॰ वङ्गीयं। आ॰ कागजः। का॰—?। स्था॰ कलिकातास्थश्रीयुतवाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा० वाक्यं। पञ्चाशद्वर्णवेत्ता सकलगुणमयो पादचिद्रूपसाक्षी
व्यापी सत्ताविधाता परमगुरुतरो निष्कलो निर्विकारः।
आधारे लिङ्गनाभौ हृदि गलवदने भालदेशे स्वभावे-
ष्वांशं यो रामभद्रः स जयति नितरां योगिनां ज्ञानगम्यः॥
नत्वा भेदाब्धिपारं द्विजकुलतिलकं व्यासदेवं विधानै-
र्लोकानां धर्महेतौ कलिभवविभवे तारणार्थे प्रयत्नात्।
स्वच्छं संसारभूतं विविधजनहितं मन्त्रतन्त्रातिगुह्यं
व्याचष्टे भव्यमूर्त्तिर्व्वरजयनविधौ शास्त्रमेतत्समन्तात्॥
श्रीमल्लक्ष्मणदेशिको निजगुरोः पादाब्जसेवावशात्
व्याचष्टे जनरोचनाय विधिना शास्त्रं प्रमोदप्रदं।
केचित्त्वागममन्त्रतन्त्रनिपुणाः कौटिल्यमोहाहृता-
स्तेषां वामविमार्गमोचनधिया ताराप्रदीपं शुभं॥

समाप्तिवा०। खण्डितत्वेन शेषवाक्यं नास्ति।

विषयः। १. पटले गुरुशिष्यादिलक्षणं। २, पूजाज्ञानादिकथनं। ३, तारामहाविद्याया-
स्त्रयोदशावान्तरमहामूर्त्तिकथनं। ४, मारणोच्चाटनादिबहुविधोपायकथनं।
५, मन्त्रसाधनप्रभेदकथनं। एवं पञ्च पटलाः सन्ति।

CCLXXXV.

Niruttara Tantra.—An original Tantra, attributed to Mahádeva. Contents: 1, praise of Dakshiṇá Kálí; 2, the cult of that divinity; 3, charms, bearing her name; 4, purifications necessary for her worship; 5-6, the mode of worshipping her at night; 7-8, bathing her image for worship; 9, attainment of power over her mantra; 10, differences of the various forms of S'akti; 11, form of adoration appropriate for *Yogis;* 12, another form; 13, adoration of Siddha Vídyá, a form of S'akti; 14, characteristics of courtezans who may be engaged for the Kaula form of worship; 15, purifications of wine, flesh, meat, fish, gesticulation and female society, or the five essentials of Kaula worship.

२८५। निरुत्तरतन्त्रं।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनप्रायं परिशुद्धञ्च। प० १०८। पङ्क्तिः ४। श्लो० २०००। अ० वङ्गीयं।
आ० कागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा० वाक्यं। सिद्धविद्या पुरा प्रोक्ता मन्त्रयन्त्रादिकानि च।
नानाभावप्रभेदेन संस्कारो जायते प्रभो॥
भावभेदेन कथय लोकनिस्तारकारक।
सर्व्वेषां शरणं तन्त्रसिद्धान्तं विष्णुसम्मतं॥
आसामाराधना केन भावेन परिजायते।
आसां वा प्रकृतिः कापि तस्या वा कीदृशी क्रिया॥
तत्प्रकाशाय सम्यग् मे येन यामि निरुत्तरं।

समाप्तिवा०। न वारतिथिनक्षत्रं न योगकरणन्तथा।
सिद्धविद्या महाविद्या युगसेवा प्रकीर्त्तिता॥
इति श्रीनिरुत्तरतन्त्रे पार्व्वतीशिवसंवादे पञ्चदशः पटलः।

विषयः। १ देवीकर्त्तृकयावदीयप्रश्नोत्तरकरणात् देव्या निरुत्तरत्वेन निरुत्तरतन्त्रेति समाख्या यौगिकी। अत्र १५ पटला वर्त्तन्ते।
१, सङ्क्षेपेण दक्षिणकालिकाया माहात्म्यकथनं। २, दक्षिणकालिकायाः पूजा-प्रकारमन्त्रकथनं। ३, तस्याः कवचं। ४, तदीयपुरश्चरणविधानं। ५—६, रजनीदेव्याः पूजनादिकथनं। ७, दक्षिणकालिकाया अभिषेककथनं। ८, पुनस्तदीयाभिषेकादिकथनं। ९, मन्त्रसिद्धिप्रकारकथनं। १०, शक्तिप्रभेदकथनं। ११, योगिनां साधनविशेषविधानं। १२, साधनान्तरकथनं। १३, सिद्धविद्या-साधनोपयोगिशक्तिविशेषप्रतिपादनं। १४, कौलसाधनानुकूलवेश्याशक्तेः प्रभेद-प्रतिपादनं। १५, मद्यमांसमीनमुद्रामैथुनाख्यपञ्चमकारशुद्धिकथनं।

CCLXXXVI.

Jnánánanda-tarangini.—A Tantra compilation by S'iromani. The MS. is incomplete, containing only the first seven chapters and a portion of the 8th. The subject is the cult of the Deví and of her different manifestations. One chapter is devoted to prove that the Durgá pujá is founded upon unquestionable authorities.

२८६। ज्ञानानन्दतरङ्गिणी।

ग्रन्थकारः शिरोमणिः।

विवरणं। नवीनं परिशुद्धप्रायञ्च। प० १३०। पङ्क्ति० ८। श्लो० २०००। अ० वङ्गीयं। आ० कागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा॰ वाक्यं। शक्तियुक्तं शिवं नत्वा शिरोमणिद्विजन्मना।
सङ्गृह्य सतप्रयत्नेन ज्ञानानन्दतरङ्गिणी॥
आलोक्य शिववाक्यञ्च नानातन्त्रे यथोदितं।
प्रकाश्यते मया यत्नात् साधकस्यार्थसिद्धये॥

समाप्तिवा॰। खण्डितं।

विषयः। १ परिच्छेदे गुरुशिष्यलक्षणाकडमाचाद्यासनप्रभेदमालासंस्कारादयः। २, पुरश्चरणयोनिमुद्राविधानादिग्रहणपुरश्चरणं। ३, महाविद्याविवेचनं। ४, भगवत्यास्तत्त्वविनिर्णयः, दुर्गात्मवप्रमाणञ्च। ५, सर्व्वतोभद्रमण्डलकथनं। ६, दीक्षाविधानं, सामान्यपूजाविधानञ्च। ७, गायत्र्यादिपूजाविधिः। ८, मन्त्रोद्धारकथनं। एवं कियदंशरहिता अष्टपरिच्छेदा वर्त्तन्ते।

No. CCLXXXVII.

Váráhi Tantra. A Vaishṇava Tantra attributed to Kṛishṇa. Contents: 1, dialogue between Kṛishṇa and Rádhiká on their birth and sojourn among the Gopa tribe; 2, description of Brahma stones and Brahma Líñgas; 3, sacred places, where perfection may be attained; 4, places with five sacred pools; 5-6, the Mahádeva of Chandrás'ekhara, a place of pilgrimage in Chittagong; 7, the Champaka forest, and other places of pilgrimage; 8, merits of reading hymns to Chaṇḍí, wearing charms bearing her name, &c.

२८७। वाराहीतन्त्रं।

ग्रन्थकारः श्रीकृष्णः।

विवरणं। नवीनं परिशुद्धप्रायञ्च। प॰ १७। पङ्क्ति॰ ८। श्लो॰ ५००। अ॰ वङ्गीयं। आ॰ कागजः। का॰—? । स्था॰ कलिकातास्थश्रीयुतवाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा॰ वाक्यं। एकदा गोलके रम्ये षोडशद्वारमन्दिरे।
नानामणीन्द्रनिर्म्माणे श्वेतचामरशोभिते॥
गोपत्रिकोटिभिः सार्द्धं गोपिकानां तथैव च।
पार्षदैर्विष्णुरूपैश्च ब्रह्मविष्णुशिवादिभिः॥

समाप्तिवा॰। खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति।

विषयः। १ पटले नारायणं प्रति राधिकाया गोपकुलवासादिविषयकविविधप्रश्नोत्तरे। २, ब्रह्मशिलादिब्रह्मलिङ्गादीनां तत्त्वकथनं। ३, सिद्धिस्थानादिविनिर्णयः।

४, पञ्चकुण्डान्वितस्थानादिकथनं। ५—६, चन्द्रशेखरमहादेवावस्थित्यादिकथनं। ७, चम्पकारण्यादिवर्णनं। ८, चण्डीशचैकाहत्त्यादिपाठमाहात्म्यकथनं।
एवमष्टौ पटलाः सन्ति।

No. CCLXXXVIII.

Lingárchana Tantra. The rules and advantages of worshiping the Liñgam.

२८८। लिङ्गार्च्चनतन्त्रम्।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धप्रायञ्च। प० ६९। पङ्क्ति० ५—६। श्लो० १०००। अ० वङ्गीयं। आ० कागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा० वाक्यं। श्रीदेव्युवाच। कामरूपसमासीनं शङ्करं चिदशेश्वरं।
पप्रच्छ सादरं देवी योगमाया जगन्मयी॥
तपोधन महादेव सर्व्वेषामीश्वर प्रभो।
पुरा यत् सूचितं देव शिवलिङ्गार्च्चनं प्रभो॥
हृदये विद्यते देव मम शल्योपमं सदा।
इदानीं परमेशान कृपया शल्यमुद्धर॥
शिवलिङ्गार्च्चनं तन्त्रं विचार्य्य कथय प्रभो।

समाप्तिवा०। स एव धन्यो देवेशि स एव श्रीसदाशिवः।
कैलाससदृशाकारं पश्यामि तस्य मन्दिरं॥
इति लिङ्गार्च्चनतन्त्रे देवीश्वरसंवादे ज्ञानप्रकाशेऽष्टादशपटलः समाप्तः॥

विषयः। १ पटले सर्व्वपूजानामादौ लिङ्गपूजाव्यवस्थापनं। २, शिवलिङ्गपूजनादिविधानं। ३, भस्मादिधारणविधानं। ४. पूजाङ्गध्यानादिविधानं। ५, पूजाधिष्ठानमण्डलयन्त्रादिकथनं। ६, उलूकोपाख्यानकथनं। ७, अष्टमूर्त्त्यादिपूजाविधानं। ८, भ्रमरीशक्त्या माहात्म्यादिकथनं। ९, षोडशोपचारादिकथनं, प्रलयादिकाले पूजाव्यवस्थाविधानञ्च। १०, विजयापत्रादिना लिङ्गपूजाविधानं। ११, देवीं प्रति महादेवस्य वाच्यज्ञानाद्युपदेशः। १२, शिवलिङ्गरहस्यकथनं। १३, शिवनिर्म्माल्यदूषणहत्तान्तकथनं। १४, ज्ञानोपदेशः। १५, तत्त्वज्ञानकथनं। १६, श्रीफलपत्रतत्त्वकथनं। १७, योगकथन १८, शिवलिङ्गार्च्चनफलकथनं॥

No. CCLXXXIX.

Mahánirvána Tantra. One of the original and most revered of Tantras, attributed to Mahádeva. The MS. includes only the first half in 14 chapters. Contents: 1, enquiry into salvation; 2-3, adoration of Para Brahma; 4, ditto of Prakriti or the female energy; 5, the decasyllabic mantra of the Deví, and adoration therewith; 6, homa, magic circles, &c.; 7, the cult of the Kaulas; 8, duties of the several castes and orders of men; 9, the ten sacraments; 10, S'ráddhas and other ceremonies; 11, expiations; 12, rules regarding conduct; 13, consecration of houses, tanks, temples, alms, images of gods, &c.; 14, consecration of Lingams; fourteen orders of Avadhúta ascetics, &c.

२८९। महानिर्व्वाणतन्त्रं।

ग्रन्थकारः —— ?

विवरणं। नवीनं परिशुद्धप्रायञ्च। प° १२५। पङ्क्ति° ६। श्लो° ३६००। अ° वङ्गीयं।
आ° कागज। का°—? स्था° कलिकातास्थश्रीयुतवाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा° वा°। गिरीन्द्रशिखरे रम्ये नानारत्नोपशोभिते। नानावृक्षलताकीर्णे नानापक्षिरवैर्युते॥

समाप्तिवा°। महानिर्व्वाणतन्त्रस्य माहात्म्यं किं ब्रवीमि ते।
विदित्वैनं महाता ब्रह्मनिर्व्वाणमाप्नुयात्॥
इति श्रीमहानिर्व्वाणतन्त्रे सर्व्वतन्त्रोत्तमोत्तमे सर्व्वधर्म्मनिर्णयसारे श्रीमदाद्यासदाशिवसंवादे पूर्व्वकाण्डे शिवलिङ्गस्थापनचतुर्विधावधूतविवरणकथनं नाम चतुर्द्दशोल्लासः। समाप्तोयं पूर्वकाण्डः॥

विषयः। इदं खण्डद्वयविभक्तं। अत्र पूर्वार्द्धमात्रं वर्त्तते। अत्र चतुर्द्दशोल्लासाः सन्ति। तत्र १ प्रथमे, जीवनिस्तारोपायविषयकप्रश्नो भगवत्या महादेवं प्रति। २, परब्रह्मोपासनक्रमविषयकमहादेवोत्तरं। ३, परब्रह्मोपासनकथनं। ४, प्रकृतिसाधनोपक्रमः। ५, देव्या दशाक्षरादिमन्त्रोद्धारकलसस्थापनतत्त्वसंस्काराः। ६, श्रीपात्रस्थापनहोमचक्रानुष्ठानकथनं। ७, कुलतत्त्वकथनं। ८, वर्णाश्रमाचारकथनं। ९, कुशण्डिकादशविधसंस्कारविधिकथनं। १०, वृद्धिश्राद्धादिमृतक्रियापूर्णाभिषेककथनं। ११, स्वपरानिष्टजनकपापप्रायश्चित्तकथनं। १२, सनातनव्यवहारकथनं। १३, वास्तुग्रहयागजलाशयादिदेवगृहदानाद्यादिसर्वदेवप्रतिष्ठाकथनं। १४, शिवलिङ्गस्थापनचतुर्विधावधूतविवरणकथनं।

ग्रन्थोऽयं समीचिन इत्यवधीयते॥

No. CCXC.

Kulárnava Tantra. An original and standard Tantra—the text book of the Kaulas. Contents: 1, existence of created beings; 2, praise of the Kaula tenet; 3, praise of Urdhámnáya, &c.; 4, derivation of mantras, and rules regarding the regulation of the breath; 5-6, consecration of articles necessary for the Kaula form of worship; 7, adoration of the Vaṭuka attendants of S'iva and his consort; 8, rules regarding drinking during worship; 9, Yoga; 10, particular forms of worship; 11, rules of conduct for Kaulas; 12, respect for the shoes of S'rí; 13-14, teacher and the taught, their characteristics and trials; 15, mode of attaining perfection in mantras; 16, rites for the attainment of desirable objects; 17, miscellaneous rules regarding Kaula teachers.

२६० । कुलार्णवतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। नवीनं परिशुद्धप्रायञ्च । प० ६६ । पङ्क्ति० ९ । श्लो० २००० । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवावुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । कैलासशिखरासीनं देवदेवं जगद्गुरुं ।
पप्रच्छेशं परानन्दं पार्व्वती परमेश्वरं ॥
श्रीदेव्युवाच । भगवन् देवदेवेश पञ्चकृतुविधायक ।
सर्व्वज्ञ भक्तिसुलभ शरणागतवत्सल ॥

समाप्तिवा०। ऊर्द्धाम्नायः समाख्यातः समासेन च विस्तरात् ।
कुलार्णवमिदं शास्त्रं भुक्तिदमुपवर्णितं ॥
इति श्रीकुलार्णवमहारहस्ये सर्व्वागमोत्तमोत्तमे सपादलक्षग्रन्थे पञ्चमखण्डे गुरुनामवासनादिकथनं नाम सप्तदशोल्लासः ॥

विषयः। १, जीवस्थितिकथनं । २, कुलमाहात्म्यकथनं । ३, ऊर्द्धाम्नायादिमाहात्म्यकथनं । ४, मन्त्रोद्धारपोढान्यासकथनं । ५, कुलद्रव्यादिसंस्कारकथनं । ६, द्रव्यसंस्कारादिकथनं । ७, वटुकादिपूजाविधानं । ८, तत्त्वत्रयोल्लासपानभेदकथनं । ९, योगादिकथनं । १०, विशेषपूजाकथनं । ११, कुलाचारविधिकथनं । १२, श्रीपादुकाभक्तिलक्षणकथनं । १३, गुरुशिष्यलक्षणकथनं । १४, गुरुशिष्यादि परीक्षाकथनं । १५, पुरश्चरणविधिकथनं । १६, काम्यकर्म्मविधानं । १७, गुरुनामवासनादिकथनं ।

No. CCXCI.

Dakshiná-Kalpa. Manual of S'ákta worship. By Haragovinda Tattvavágis'a.

२९१। दक्षिणाकल्पः।

ग्रन्थकारः हरगोविन्दतत्त्ववागीशः।

विवरणं। नवीनं परिशुद्धप्रायञ्च। प० ५३। पङ्क्ति० ८। श्लो० १०००। अ० वङ्गीयं। आ० कागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा० वाक्यं। प्रणम्य शिरसा देवं गुरुञ्च ज्ञानदायकं।
हरगोविन्दतत्त्वादिवागीशेन मयाधुना॥
नानातन्त्रात् समाहृत्य सारमादाय यत्नतः।
कथ्यते दक्षिणाकल्पः प्रयोगविधिरुत्तमः॥

समाप्तिवा०। शेषं खण्डितं।

विषयः। अत्र किञ्चिदधिकत्रयोदशपरिच्छेदा लभ्यन्ते। पुरुषप्रकृत्यभेदशाक्तप्रशंसा। दक्षिणकालिकामन्त्रोद्धारप्रातःकृत्यस्नानतिलकविधिः। सन्ध्यादिविधिः। पूजा-स्थाननिर्णयः। दिङ्नियमशिवपूजादिविधानगुरुपूजास्तोत्रादिदक्षिणकालिका-पूजामन्त्रादिप्रतिपादनं।

No. CCXCII.

Rudrayámala Tantra. An elaborate and original Tantra, including the whole range of S'ákta knowledge about religion, social orders, castes, sacred places, modes of adoration, forms of ceremonies, &c., &c. The MS. is imperfect, and contains nine thousand verses divided into 67 sections.

२९२। रुद्रयामलं।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं। नवीनं परिशुद्धप्रायञ्च। प० २५८। पङ्क्ति० ७। श्लो० ९०००। अ० वङ्गीयं। आ० कागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः।

प्रा० वाक्यं। भैरव उवाच। पुरा श्रीपरमेशानीवदनाम्भोजनिःसृतं।
श्रीयामलं महातन्त्रं स्वतन्त्रं विष्णुयामलं॥
शक्तियामलमाख्यातं ब्रह्मणस्सृष्टिहेतुना।

ब्रह्मयामलवेदाङ्गं सर्व्वञ्च कथितं प्रिये ॥

इदानीमुत्तराकाण्डं वद श्रीरुद्रयामलं।

समाप्तिवा० । शेषं खण्डितं।

विषयः। अत्र सप्तषष्टिसङ्ख्यकाः पटलाः सन्ति। १, सिद्धमन्त्रप्रकरणं। २, सर्व्वचक्रानुष्ठानमहागुरुप्रकरणं। ३, सर्व्वचक्रानुष्ठाने सिद्धमन्त्रप्रकरणे भावनिर्णयः। ४—५, चक्रानुष्ठानप्रकरणं। ६—७, कुमार्य्युपचर्य्याविन्यासप्रकरणं। ८, कुमारीपूजादिविवरणं। ९, कुमारीकवचोल्लासः। १०, कुमार्य्या अष्टोत्तरसहस्रनाम। ११, पशुभावविचारः। १२, आज्ञाचक्रसङ्केतसिद्धमन्त्रप्रकरणं। १३, आज्ञाचक्रसारसङ्केतकथनं। १४, भरण्यादिसप्तविंशतिनक्षत्रफलाफलकथनं। १५, वेदप्रकरणं। १६, वेदभाषापरिच्छेदः। १७, अथर्व्ववेदप्रकरणं। १८, चतुर्वेदोल्लासः। १९, प्रश्नचक्रसारसङ्केते चतुर्वेदोल्लासः। २०, फलचक्रसारसङ्केते चतुर्वेदोल्लासः। २१, भूमिचक्रखर्गचक्रतुलाचक्रवारिचक्रसारसङ्केते मूलपद्मोल्लासः। २२, षट्चक्रसारसङ्केते योगशिक्षाविधिः। २३, आसनकथनं। २४, योगशास्त्रतात्पर्य्यार्थकथनं। २५, ब्रह्मतत्त्वप्रकरणं। २६, प्राणायामनिरूपणं। २७, शक्तितत्त्वकथनं। २८, मन्त्रसिद्धिलक्षणकथन। २९, षटचक्रप्रकाशे महाप्रलयनिर्णयः। ३०, षट्चक्रसिद्धिसाधने डाकिनीब्रह्मस्तोत्रं। ३१, भेदिन्यादिस्तोत्रं। ३२, स्कन्दवासिनीस्तोत्रं। ३३, स्कन्दवासिनीकवचं। ३४—३५, पञ्चामरायोगसाधनं। ३६, महाकुण्डलिन्यष्टोत्तरसहस्रनामस्तवः। ३७, स्वाधिष्ठानश्रीकृष्णराकिणीसाधनं। ३८, श्रीकृष्णस्वाधिष्ठानप्रवेशः। ३९, श्रीकृष्णस्तवकवचं। ४०, षड्दलवर्णप्रकाशः। ४१, राकिणीस्तोत्रं। ४२, राकिण्या अष्टोत्तरसहस्रनामस्तोत्रं। ४३, षट्चक्रभेदादिकथनं। ४४, मणिपूरचक्रभेदप्रकारः। ४५, त्रितत्त्वलाकिनीशक्तिस्तवः। ४६, वर्णध्यानकथनं। ४७, रुद्रशक्तिलाकिनीस्तोत्रं। ४८, रुद्रमन्त्रप्रकाशः। ४९, रुद्रमृत्युञ्जयस्तवः। ५०, लाकिनीशक्तिस्तवः। ५१, मणिपूरभेदप्रकाशः। ५२, महारुद्रमृत्युञ्जयलाकिनीसाष्टोत्तरशतसहस्रनाम। ५३, मन्त्रार्थचैतन्यविन्यासः। ५४, मणिपूरभेदः। ५५, अमरुचामरादिपञ्चद्रव्यशोधनं। ५६, हटयोगकथनं ५७, अनाहतपद्मविन्यासः। ५८—५९, काकिनीश्वरवर्णपार्श्वचरयजनादिकथनं। ६०, काकिनीसिद्धिसाधन। ६१, काकिनीस्तोत्रविन्यासः। ६२, काकिन्यष्टोत्तरशत सहस्रनामस्तोत्रं। ६३, ईश्वरस्तोत्रविन्यासः। ६४—६५, अनाहतेश्वरसम्मोहनाथकवचं। ६६, शाकिनीशिवार्चनं। ६७, शाकिनीस्तोत्रविन्यासः॥

No. CCXCIII.

Nigama Kalpadruma. A Tantra compilation, on secret or licentious worship. Contents : 1, praise of wine, flesh, fish, gesticulation and female society ; 2, the reason why they should be purified ; 3, the noblest form of worship ; 4, praise of women as an instrument of worship ; 5, particulars thereof ; 6, worship thereof ; 7, especial worship ; 8, ditto with *svayambhu-kusuma*, a kind of filthy rag ; 9, purification of the five essentials of worship noticed in the 1st chapter ; 10, particular kinds of flesh, and their purification.

२९३ । निगमकल्पद्रुमः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्रायञ्च । प० ३६ । पङ्क्ति० ४ । श्लो० ६०० । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । कैलासशिखरे रम्ये क्रीडस्थां नगनन्दिनीं ।
रतेः प्राथम्यसमये भगवान् शङ्करोऽब्रवीत् ॥

समाप्तिवा० । शक्तिसन्तोषमात्रेण पूर्णा याति कुलक्रिया ।
येन तेन प्रकारेण सक्तिसन्तोषणं चरेत् ॥
इति निगमकल्पद्रुमे श्रीशिवपार्व्वतीसंवादे दशमः पटलः ॥

विषयः । १ पटले पञ्चमकारप्रशंसा । २, पञ्चमकारशुद्धिकारणकथनं । ३, परमसाधनकथनं । ४, स्त्रिया माहात्म्यं । ५, तदङ्गविशेषप्रभेदादिकथनं । ६ तदीयपूजनादिकथनं । ७, तदीयसाधनविशेषकथनं । ८, स्वयम्भुकुसुमाभिधानं । ९. पञ्चतत्त्वादिशोधनं । १०, मांसविशेषादिकथनं तदीयशोधनप्रकारस्य ।

No. CCXCIV.

Brahmáṇḍa Tantra. A Tantra in which Náráyaṇa, in reply to a question from Nárada, expounds the truth about Brahma, Prakṛiti or female energy, and *Pralaya* or periodical destruction of the universe. Contents : 1, Unity of Prakṛiti and Purusha ; 2, praise of S'akti ; 3, description of Goloka, the region of Vishṇu ; 4, incarnation of Prakṛiti ; 5-6-7, various names of Prakṛiti ; 8, worship of Táriní ; 9, true knowledge explained ; 10, hymn to Prakṛiti ; 11, distinction between Prakṛiti and Purusha.

२९४ । ब्रह्माण्डतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः नारायणः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्रायञ्च । प० १७ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० २०० । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । नारायणं नमस्कृत्य नारदो मुनिपुङ्गवः । पप्रच्छ वेदसारञ्च सारभूतं सुमङ्गलं॥
नारद उवाच । ब्रह्म किं वद साकारं किं निराकारमीश्वरं ।
प्रलयं कीदृशं नाम का वा प्रकृतिरीश्वरी ॥

समाप्तिवा० । किम्भेदो लक्ष्यते तत्र यज्जले शैत्यमेव तत् ।
अत एव हि योगीन्द्रैः स्त्रीपुम्भेदो न लक्ष्यते ॥
इति ब्रह्माण्डतन्त्रे एकादशः पटलः ॥

विषयः । १ पटले । प्रकृतिपुरुषयोरभेदकथनं । २, शक्तिमाहात्म्यं । ३, गोलोकधामवृत्तान्तकथनं । ४, प्रकृतीनामाविर्भावादिकथनं । ५, प्रकृतिनामानि । ६—७, प्रकृतिनामानि । ८, तारिणीपूजाकथनं । ९, तत्त्वज्ञानकथनं । १०, प्रकृतिस्तवः । ११, प्रकृतिपुरुषविवेचन ।

No. CCXCV.

Pichchhilá Tantra. An original Tantra in two parts: the MS. includes the first. Contents: 1, characteristics of the spiritual guide; 2-3, praise of Káliká; 4, mantra of Krishna; 5, initiation; 6, rules for bringing people under control by charms; 7, mantras for seizing thieves, &c.; 8, ditto for overcoming snake poison; 9, the mystic diagram called *sarvatobhadra;* 10, individual peculiarities; 11, mantras of Káliká; 12, daily worship; 13, pacification of demons; 14, mantras of Durgá; 15, worship of virgins; 16, six mystic circles; 17, praise of the mantra of Káliká; 18, charm bearing the name of Bhuvanes'varí; 19, mantra of Mahá Kálí; 20, origin of Vidyá; 21, monosyllabic mantra of Káliká.

२९५ । पिच्छिलातन्त्रं पूर्व्वार्द्धं ।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धञ्च । प० १९ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० २५० । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं। कैलासशिखरासीनं देवदेवं वृषध्वजं। भवानी रहसि प्रीत्या जगाद मधुरं वचः॥

श्रीदेव्युवाच। भगवन् देवदेवेश लोकानुग्रहकारक।

सूचितं यत् पुरा देव कालिकासाधनक्रमं॥

समाप्तिवा०। खण्डितं।

विषयः। १, गुरुलक्षणं। २—३. कालिकायाः प्रशंसा। ४, कृष्णमन्त्रकथनं। ५, दीक्षाप्रयोगविधानं। ६, वशीकरणकथनं। ७, चौरधारणार्थकप्राकृतभाषीयमन्त्रादिकथनं। ८, सर्पविषनाशकमन्त्रादिकथनं। ९, सर्व्वतोभद्रमण्डलकथनं। १०, भावप्रभेदकथनं। ११, कालीमन्त्रकथनं। १२, नित्यपूजाविधिकथनं। १३. भूतशुद्धिविधानं। १४, दुर्गामन्त्रकथनं। १५, कुमारीपूजनक्रमः। १६, षट्चक्रक्रमनिरूपणं। १७. कालीमन्त्रप्रशंसा। १८. भुवनेश्वरीकवचं। १९, महाकालीमन्त्रकथनं। २०, विद्योत्पत्तिप्रकारकथनं। २१, कालिकाया एकाक्षरमन्त्रनिरूपणं।

No. CCXCVI.

Vákyatattva. A Smárta treatise by Siddhánta Panchánana, on time meet for religious ceremonies.

२९६। वाक्यतत्त्वं।

ग्रन्थकारः सिद्धान्तपञ्चाननः।

विवरणं। परिशुद्धं प्राचीनञ्च। प० १२। पङ्क्ति० ५—६। श्लो० २६०। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० ढाकाविक्रमपुरान्तर्गतमहाराजनगरस्थ-श्रीयुतकालीकृष्णगङ्गोपाध्यायः।

प्रा० वाक्यं। वाक्यतत्त्वं निरूप्यते। तत्र वाक्यं मासपक्षतिथिघटितं।

मासपक्षतिथीनाञ्च निमित्तानाञ्च सर्व्वशः।

उल्लेखनमकुर्व्वाणो न तस्य फलभाग् भवेत्॥

समाप्तिवा०। पूर्व्ववदेवान्यच्च सुगममित्याह। इति सिद्धान्तपञ्चाननकृतं वाक्यतत्त्वं समाप्तम्॥

विषयः। मासपक्षादिघटितवाक्यस्य तात्पर्य्यनिर्णयः।

No. CCXCVII.

Kávyádars'a-vyákhyá. A commentary on the Kávyádars'a, a treatise on rhetoric, by Dandí.

२९७ । काव्यादर्शव्याख्या ।

ग्रन्थकारः——? ।

विवरणं । अपरिशुद्धं प्राचीनं । प० ६ । पङ्क्ति० ८—९ । श्लो० २०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० ढाकाविक्रमपुरान्तर्गतमहाराजनगरस्थश्रीयुत-कालीकृष्णगङ्गोपाध्यायः ।

प्रा० वाक्यं । काव्यलक्षणमारभमाणः काव्यस्य वाङ्मयत्वात् तदधिष्ठात्रीं सरस्वतीं कीर्त्तयन्नाह चतुर्मुखेत्यादि । भगवतो मुखानां बहुत्वात् अम्भोजवनत्वेन निरूपणं ॥

समाप्तिवा० । अतस्तन्त्रैर्विगतालस्यैः ईश्वते समर्था भवन्ति ।

इति काव्यादर्शटीकायां प्रथमपरिच्छेदस्य व्याख्या समाप्ता ॥

विषयः । दण्ड्याचार्य्यकृतकाव्यादर्शनामालङ्कारग्रन्थस्य व्याख्या ।

No. CCXCVIII.

Sañkalpachandriká. A Smriti treatise on resolution to commence a religious ceremony. By Raghunandana Bhattácharya, the author of the 28 Tattvas.

२९८ । सङ्कल्पचन्द्रिका ।

ग्रन्थकारः रघुनन्दनः ।

विवरणं । परिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ४ । पङ्क्ति० ४—७ । श्लो० १०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० ढाकाविक्रमपुरान्तर्गतमहाराजनगरस्थश्रीयुत-कालीकृष्णगङ्गोपाध्यायः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीगुरोश्चरणद्वन्द्वं नत्वा सङ्कल्पचन्द्रिकां । गङ्गातीरसमुद्भूतः करोति रघुनन्दनः ॥ अथ कस्मात् सङ्कल्प इति चेत् अत्र हारीतः । मनसा सङ्कल्पयति वाचाभि-लपति कर्म्मणा चोपपादयति । तथा ब्रह्मपुराणेऽपि । आसाद्य च शुभं कार्य्य-मुद्दिश्य च मनोगतं ।

समाप्तिवा० । अहः पदस्याहोरात्रार्थकतयाऽत्र चावगतत्वात् ।

इति रघुनन्दनभट्टाचार्य्यकृता सङ्कल्पचन्द्रिका समाप्ता ॥

विषयः । सङ्कल्पपदार्थादिनिरूपणं ।

No. CCXCIX.

Mímáńsá-nyáya-prakás'a. A treatise on the elements of the Mímáńsá philosophy, by Ápadeva son of Anantadeva. Dr. Hall describes this work as "of first-rate repute and great comparative currency." *Contributions* &c., p. 185.

२९९ । मीमांसान्यायप्रकाशः ।

ग्रन्थकारः आपदेवः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशोधितञ्च । प० ५३ । पङ्क्ति० १०—१३ । श्लो० २५०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० इगलीप्रदेशान्तर्गतवंशवाट्याख्यग्रामस्थः श्रीवर्द्धमानाधिपतेः सभापण्डितः श्रीयुततारकनाथतत्त्वरत्नः ।

प्रा० वाक्यं । यत्कृपालेशमात्रेण पुरुषार्थचतुष्टयं । प्राप्यते तमहं वन्दे गोविन्दं भक्तवत्सलं ॥
अनन्तगुणसम्पन्नमनन्तभजनप्रियं । अनन्तरूपिणं वन्दे गुरुमानन्दरूपिणं ॥
इह खलु परमकारुणिकेन भगवता जैमिन्यृषिणा अथातो धर्म्मजिज्ञासा इत्यादिना द्वादशसु अध्यायेषु धर्म्मो विचारितः । अत्र वेदेन प्रयोजनमुद्दिश्य विधीयमानो धर्म्मः । यथा यागादिः ।

समाप्तिवा० । ग्रन्थरूपो मदीयोऽयं वाग्व्यापारः सुशोभनः ।
अनेन प्रीयतां देवो गोविन्दो भक्तवत्सलः ॥
इति श्रीअनन्तदेवसूनुना आपदेवेन कृतं मीमांसान्यायप्रकाशसञ्ज्ञकं मीमांसाप्रकरणं समाप्तं ॥

विषयः । मीमांसादर्शनप्रतिपादितधर्म्मप्रमाणादिपदार्थनिरूपणं ।

No. CCC.

Muktitattva. Nine dissertations on the means of salvation as described by the Vedántic philosophers. By Rámánanda S'vámí.

३०० । मुक्तितत्त्वं ।

ग्रन्थकारः रामानन्दस्वामी ।

विवरणं । परिशुद्धं नवीनं । प० २४ । पङ्क्ति० ६—९ । श्लो० ७२० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० इगलीप्रदेशान्तर्गतवंशवाट्याख्यग्रामस्थः श्रीवर्द्धमानाधिपतेः सभापण्डितः श्रीयुततारकनाथतत्त्वरत्नः ।

प्रा० वाक्यं। ननु नाभुक्तं क्षीयते कर्म्म कल्पकोटिशतैरपि।
अवश्यमेव भोक्तव्यं कृतं कर्म्म शुभाशुभम्॥
इति कथं सङ्गच्छते सृष्ट्यभावकाले कर्म्माभावात्। अत्र केनचिदुक्तं। सृष्टेर्नाशो नास्ति नित्यत्वात्। तथाचैं प्रमाणं। नासदुत्पद्यते न च सद् विनश्यति इति। न च कदाचिदनीदृशं जगदिति च॥

समाप्तिवा०। एवमेवात्मबुद्ध्या तु मायात्मानं विचिन्तय।
तेनैव सद्भिन्नो हि भविष्यसि सुनिश्चितं॥
इति श्रीमन्मुक्तितत्त्वे परमरहस्योपदेशे नवमः परिच्छेदः॥
समाप्तोऽयं ग्रन्थः॥

विषयः। १, परिच्छेदे ब्रह्मनिरूपणं। २, संसारवैचित्र्यकथनं। ३, जीवस्य बन्धननिवृत्तिहेतुकथनं। ४, अष्टाङ्गयोगकथनं। ५, भक्तिसूत्रकथनं। ६, साधनोपदेशे शाण्डिल्यविद्याकथनं। ७, गृहिब्रह्मचार्य्युदासीनवानप्रस्थसन्न्यासिनां सर्व्वेषामेव यथाक्रमं मुक्तेर्व्विधानकथनं। ८, मरणविशेषेण तीर्थादौ मुक्तिकथनं। ९, निर्व्वाणमुक्तेर्मुख्यत्वकथनं तदुपायनिरूपणञ्च॥

No. CCCI.

Bálabodhiní.—A commentary on the Gíta-Govinda of Jayadeva. By Chaitanya Dása.

३०१। बालबोधिनी।

ग्रन्थकारः चैतन्यदासः।

विवरणं। प्राचीनं प्रायशः शुद्धञ्च। प० ४१। पङ्क्ति० ९। श्लो० ८००। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० हुगलीप्रदेशान्तर्गतवंशवाट्याख्यग्रामस्थः श्रीयुततारकनाथतत्त्वरत्नः श्रीयुक्तवर्द्धमानाधिपतेः सभापण्डितः।

प्रा० वाक्यं। श्रीचैतन्यपादपद्ममधून्मत्तेन केनचित्। टीका सङ्गृह्यते गीतगोविन्दस्य समासतः॥
स्वयम्बोद्धुमभिप्रायं जयदेवमहामतेः। क्रमेणोपक्रमाद्देषा ग्रथ्यते बालबोधिनी॥
अत्र व्याकरणादीनां ग्रन्थबाहुल्यभीतितः।
विवृतिर्न कृता सा स्याद् ज्ञेया ग्रन्थान्तराद् बुधैः॥
वक्तव्यो बालबोधिन्यां शब्दार्थः शब्दवेदिभिः।
भावार्थदीपिकायाञ्च भावो भावार्थलोलुपैः॥

समाप्तिवा० । श्रीगोविन्दपादसेवाप्रभावादुदिता स्वयं ।
चैतन्यदासतो बालबोधिनो स्यात् सतां मुदे ॥
श्रीमद्रूपगणान् वन्दे दण्डवत् भुवि सम्पतन् ।
समर्थोत्कर्षपीयूषं साध्यते यैरहर्निशम् ॥ * समाप्ता चेयं बालबोधिनी ॥

विषयः । जयदेवगोस्वामिप्रणीतगीतगोविन्दकाव्यस्य तात्पर्य्यार्थविवरणं ।

CCCII.

Rámalilodaya.—An epic poem, in twenty cantos, on the life of Ráma from his birth to his coronation. By Rámakánta.

३०२ । रामलीलोदयं ।

ग्रन्थकारः रामकान्तः ।

विवरणं । नवीनं परिशुद्धञ्च । प० ९१ । पङ्क्ति० १३ । श्लो० ४५०० । अ० वङ्गीयं । आ० कागजः । शकाब्दाः १७८० । स्था० हुगलीप्रदेशान्तर्गतवंशवाट्याख्यग्रामस्थः श्रीयुक्तवर्द्धमानाधिपतेः सभापण्डितः श्रीयुततारकनाथतत्त्वरत्नः ।

प्रा० वाक्यं । नवीनघननीरदप्रभमतीवमुद्यज्ज्वल-
न्मणिस्रजमुदन्वति प्रबलवीचिमातन्वति ।
कृतालिमुरसा दृशा चरणजानुमूर्द्ध्ना हृदा
भुजेन वचसा भृशं मधुरमूर्त्तिरामं भजे ॥ १ ॥
को जानाति महेन्द्रवज्रवपुषो वातात्मजस्यामलं
विक्रान्तं जननीप्रसूतिसमयेऽधावत् प्रचण्डद्युतिं ।
यो गम्भीरपयोधिपारमगमत् लीलारसव्यञ्जनात्
दग्ध्वा काञ्चनपद्मसञ्चयलसल्लङ्कामगाहत् पुनः ॥ २ ॥
यस्यानुग्रहमात्रतो जडजनैः पाण्डित्यमातन्यते
येन श्रीरघुनाथपादकमले भृङ्गीकृतं मानसं ।
येनानीय महौषधालयगिरिं श्रीलक्ष्मणो रक्षितः
तं वन्दे सुरशत्रुदर्पदलनं वीरं समीरात्मजं ॥ ३ ॥

समाप्तिवा०। धीरश्रीयुतरामकान्तकृतिना स्वर्गापवर्गार्थिना
पाठाभ्यासविचारमज्जनमनोमोदं समाकाङ्क्षिणा ।
श्रीवाणेश्वरसूनुना विरचिते श्रीरामलीलोदये
काव्ये विंशतिरीरितोऽतिरुचिरो रामाभिषेकाभिधः ॥ २० ॥

विषयः । १ सर्गे, श्रीरामजन्म । २, जानकीपरिणयः । ३, भार्गवजयः । ४, वनान्तराभिगमनं । ५, भरतागमः । ६—७, जानकीहरणं । ८, लङ्कादाहः । ९, हनूमत्प्रत्यागतिः । १०, सीतासन्देशः । ११, विभीषणाश्वासः । १२, अङ्गदागमनं । १३, लक्ष्मणशक्तिवेधः । १४, अतिकायनिकुम्भबधः । १५, इन्द्रजिद्युद्धं । १६, मयशक्तिमोचणं । १७, रामचन्द्रकर्त्तृकब्रह्मास्त्रपरित्यागः । १८, शुभसंवादकथनं । १९, भरतदर्शनं । २०, श्रीरामाभिषेकः ।

CCCIII.

Siddhánta Gítá.—A treatise on salvation. It says that the first three Vedas are the great causes of bondage, and the last the means of freedom from transmigration and of eternal beatitude. It is said to be a part of a work named *Atharva-rahasya,* and is divided into eight chapters.

३०३ । सिद्धान्तगीता ।

ग्रन्थकारः——? ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धञ्च । प० ९ । पङ्क्ति० ७—२२ । श्लो० २७०० । अ० वङ्गीयं । आ० इंरेजीयकागजः । शकाब्दाः १७८७ । स्था० ङगलीप्रदेशान्तर्गतवंशवाटग्राख्यग्रामस्थः श्रीयुततारकनाथतत्त्वरत्नः श्रीयुक्तवर्द्धमानाधिपतेः सभापण्डितः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीअर्जुन उवाच । देवादिदेव देवेश कथयस्व महामते ।
केन ज्ञानप्रभावेन मुच्यते भवबन्धनात् ॥ १ ॥
श्रीभगवानुवाच । वेदत्रयं महाप्राज्ञ भवबन्धनकारणं ।
चतुर्थञ्च परिज्ञातं मुच्यते भवसागरात् ॥ २ ॥
ऋग्यजुःसामभेदोऽयं परित्याज्यो महामते ।
वेदे चाथर्व्वणे सारं ग्राहयित्वा प्रयत्नतः ॥ ३ ॥
तत्रास्ति प्रणवो मूलं विचार्य्यैव पुनः पुनः ।
वेदत्रयविनिर्म्मुक्तो मात्रात्रयविवर्ज्जितः ॥ ४ ॥

समाप्तिवा० । सकलभुवनहेतुः ज्ञानमार्गैकसेतुः गुरुचरणजबोधः सर्व्वसंसाररोधः ।
सगुणभजनहानिः प्राणिनां मोक्षपाणिः दिशतु दिशतु तूर्णं सद्गुरुः सातपूर्त्तं ॥
इति श्रीमदथर्व्ववेदरहस्ये श्रीकृष्णार्जुनसंवादे सिद्धान्तगीतायामष्टमोऽध्यायः ॥

विषयः । १ अध्याये, मतनिदर्शनं । २, वर्णाक्षरयोः परिचयः । ३, केवलं ब्रह्माहमिति प्रतिपत्तिः । ४, तत्त्वज्ञानतत्त्वयोगतत्त्वार्थचिन्ताप्रभृतयः । ५, देहनिर्णयः । ६, लिङ्गदेहसमुच्चयः । ७, निर्गुणशतनामवर्णनं । ८, महाकारणदेहादिकथनम् ॥

CCCIV.

Sriharistotra.—A hymn in praise of Hari. By S'ankara A'chárya.

३०४ । श्रीहरिस्तोत्रं ।

ग्रन्थकारः शङ्कराचार्य्यः ।

विवरणं । नवीनं परिशुद्धञ्च । प० ४ । पङ्क्ति० १९ । श्लो० १२० । अ० वङ्गीयं । आ० इंरेजीयकागजः । का०—? । स्था० हुगलीप्रदेशान्तर्गतवंशवाट्याख्यग्रामनिवासि-श्रीयुततारकनाथतत्त्वरत्नः श्रीयुक्तवर्द्धमानाधिपतेः सभापण्डितः ।

प्रा० वाक्यं । स्तोष्ये भक्त्या विष्णुमनादिं जगदादिं यस्मिन्नेतत् संहृतिचक्रं भ्रमतीत्थं । यस्मिन् दृष्टे नश्यति तत् संहृतिचक्रं तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ १ ॥

समाप्तिवा० । इत्थं स्तोत्रं भक्तजनेड्यं भवतीति ध्वान्तार्काभं भगवत्पादीयमिदं यः । विष्णोर्लोकं पठति शृणोति व्रजति ज्ञानं ज्ञेयं स्वात्मनि चाप्नोति मनुष्यः ॥ इति श्रीमच्छङ्कराचार्य्यविरचितं श्रीहरिस्तोत्रं समाप्तं ॥

विषयः । ४४ सङ्ख्यकश्लोकात्मकमिदं स्तोत्रं । अत्र भगवतो नारायणस्य माहात्म्यप्रति-पादनम् ॥

CCCV.

A'nandatarañgini. Itinerary from Chandananagara to Benares, and description of the latter city, its foundation and ancient legends. By Vechaváma Nyáyálankára.

३०५ । आनन्दतरङ्गिणी ।

ग्रन्थकारः वेचारामन्यायालङ्कारः ।

विवरणं । नवीनं परिशुद्धञ्च । प० ९६ । पङ्क्ति० ४—११ । श्लो० २००० । अ० वङ्गीयं ।

आ० तुलटकात्मजः। शकाब्दाः १७२१। स्था० डुगलीप्रदेशान्तर्गतवंशवाट्याख्य-
ग्रामस्थः श्रीयुक्तवर्द्धमानाधिपतेः सभापण्डितः श्रीयुततारकनाथतत्त्वरत्नः।

प्रा० वाक्यं। विश्वेशमाधवकढुण्ढिकदण्डपाणिश्रीकालभैरवगुहामरनिम्नगाभिः।
दुर्गादिभिश्च मणिकर्णिकया च युक्ता वाराणसी मम मनोरथसिद्धयेऽस्तु॥ १॥
आनन्दं ब्रह्मरूपं श्रुतिवच इति यच्चैकमेवाद्वितीयं
ब्रह्मैतत् स्वात्मनो दर्शयितुमिति न भिन्ना च शक्तिर्जगत्सु।
यः सर्व्वाम्नायबोधः स्वयमपि भगवान् अर्द्धनारीश्वरोऽभूत्
तत्पादाम्भोजलुब्धो भवतु मम मनश्चञ्चरीकश्चिराय॥ २॥
प्रणम्य सञ्चिन्त्य सदाशिवासतिं महेश्वरं सोमसुपास्य कोऽपि सन्।
स्वनिर्म्मितानन्दतरङ्गिणीकृतौ करोति सिद्धान्ततरिं सतां मुदे॥
कोमलोऽपि सतां श्लोको विघूर्णयति बालकं।
विनाऽपि धातुवैषम्यात् यथा मातुलपुत्त्रकः॥

समाप्तिवा०। सिद्धान्तोत्तरराजरामतनयो वन्द्यान्वयः श्रीयुतो
वेचारामसुधीर्महेशनगरीं दृष्ट्वा चिक्लो मुदा।
तेनानन्दतरङ्गिणी कविमनःसन्तोषणी निर्म्मिता
सा चेद्वाष्टमसर्गमूलसहिता लेभेऽथ सम्पूर्णतां॥
ग्रन्थसमाप्त्यनन्तरं ग्रन्थकृता पञ्चभिः श्लोकैः स्वपरिचयः प्रदत्तः। तेषामन्त्यः श्लोको यथा।
यश्चैतन्यरहस्यमद्भुतरसं सत्काव्यरत्नाकरं
वैद्यानां सुखहेतवेऽतिबहुलं भैषज्यरत्नाकरं।
तस्मात् श्रीमणिमञ्जरीं सुरुचिरां नेपालभूपाज्ञया
श्रीसिद्धान्तमनोरमां समकरोत् टीकां तथा ज्योतिषि॥
महामहोपाध्यायश्रीराजरामसिद्धान्तभट्टाचार्य्यात्मजश्रीवेचारामन्यायालङ्कारविरचिता श्रीसिद्धान्ततरिनाम्नी श्रीआनन्दतरङ्गिणी टीका सम्पूर्णा॥

विषयः। १ प्रथमसर्गे, वर्त्मकथनं। अर्थात् चन्दननगरात् काशीपर्य्यन्तभागीरथीतीरवर्त्तिग्रामादिवर्णनं। २, शम्भुशिवारहस्यवर्णनं। ३, रत्नपुरीनिधानकथनं। ४, हिमशैलराजचरितवर्णनं। ५, व्यासभुजावरोधकथनं। ६, व्यासविलापकथनं। ७, तीर्थकशक्तिलिङ्गकथनं। ८, काशीपुरीवर्णनं ग्रन्थसमाप्तिश्च।

No. CCCVI.

Siddhántamaṇi-manjarí. An astrological compendium, by Vechá-ráma Nyáyálankára, containing detailed accounts of the effects of particular conjunctions of the Planets.

३०६ । सिद्धान्तमणिमञ्जरी ।

ग्रन्थकारः वेचारामन्यायालङ्कारः ।

विवरणं । नवीनं परिशुद्धञ्च । प० २२ । पङ्क्ति० ३—९ । श्लो० ४०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । शकाब्दाः १७३७ । स्था० ऊगलीप्रदेशान्तर्गतवंशवाटाख्यग्रामनिवासिश्रीवर्द्धमानाधिपतिसभापण्डितश्रीयुततारकनाथतत्त्वरत्नः ।

आ० वाक्यं । वाणीपाणिग्रलग्नाङ्गुततमविचलत्तन्त्रिकोत्या समन्तात्
प्रोद्यद्रासन्नरागोत्तमसधुरिमसम्मूर्च्छनासूज्ज्वलाङ्गी ।
मीमांसान्यायवैशेषिकविरसविचारप्रयासातिशुष्कं
सत्काव्यन्नित्रदाची सुखयतु हृदयं कल्पकीकाकली वः ॥ १ ॥
निजनिर्म्मितसिद्धान्तरत्नाकरसमुद्धृतां ।
करोमि काव्यवत् स्वल्पां सिद्धान्तमणिमञ्जरीं ॥ २ ॥

समाप्तिवा० । वैधेयो मास्तु विधेयो भवतितरां तत्र नैव नः खेदः ।
दोषज्ञा दोषज्ञा न गुणज्ञा एतदाश्चर्य्यम् ॥ १६२ ॥
इति वन्द्यघटीयश्रीराजरामसिद्धान्तभट्टाचार्य्यात्मजश्रीवेचारामन्यायालङ्कारविरचिता सिद्धान्तमणिमञ्जरी सम्पूर्णा ॥

विषयः । ग्रन्थकारनिवेदनं । राशिविभागः । राशिविशेषसञ्ज्ञा । क्षेत्रकथनं । होराद्रेक्काणकथनं । नवांशः । द्वादशांशः । त्रिंशांशः । तन्वादिभावाः । पापग्रहाः । ग्रहदृष्टिः । रवेर्मित्रं । रवेः शत्रुः । चन्द्रस्य मित्रं । कुजशत्रुमित्रे । बुधशत्रुमित्रे । गुरुशत्रुमित्रे । शुक्रशत्रुमित्रे । शनिशत्रुमित्रे । राहुशत्रुमित्रे । केतुशत्रुमित्रे । तात्कालिकमित्राणि । गोचरः । चन्द्रताराशुद्धेरावश्यकं । चन्द्रशुद्धिः । ताराशुद्धिः । नक्षत्राधीशाः । सप्तगणाः । पाठान्तरेण लघुगणाः । अधोमुखगणः । ऊर्द्धमुखगणः । पुन्नामगणः । नक्षत्रमुहूर्त्ताः । पुष्यप्रशंसा । वारवेला । इत्यादिविविधज्योतिर्विषया वर्त्तन्ते ।

No. CCCVII.

Yatyáchára-Sangraha. A manual of the duties of a Yati, by Vis'-ves'vara Sarasvatí. The MS. found contains only the rules for the funeral of Yatis, and is entitled Yatisañskára Prayoga.

३०७। यत्याचारसङ्ग्रहीययतिसंस्कारप्रयोगः।

ग्रन्थकारः विश्वेश्वरसरस्वती।

विवरणं। नवीनं परिशुद्धञ्च। प० १। पङ्क्ति० ११। श्लो० २५। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० वर्द्धमानप्रदेशान्तर्गतमानकरग्रामस्थश्रीयुतबाबुहितलालमिश्रः।

प्रा० वाक्यं। अथ यतिसंस्कारः। तद्व्यवस्था विश्वेश्वर्य्याख्यसङ्ग्रहोक्ता यथा,
शौनकः। अथवा कालगत्या च भिक्षुके गतजीविते।
संस्कुर्य्यात् ब्राह्मणो विद्वान् गृही धर्म्मपरायणः॥
भगवत्पादपूज्यश्रीगोविन्दसरस्वतीनां। अस्मत् परमेष्ठिगुरूणां विचार आचारश्चेति।
असंस्कृतं विशीर्य्येत यत्र देशे कलेवरं।
धर्म्मलोपो भवेत्तत्र दुर्भिक्षं मड़कादिकं॥

समाप्तिवा०। परमानन्दपूर्व्वकं स्वस्वगृहं व्रजेयुः।
इति विश्वेश्वरसरस्वतीविरचितयत्याचारसङ्ग्रहीययतिसंस्कारप्रयोगः समाप्तः॥

विषयः। यत्यन्त्येष्टिक्रिया।

No. CCCVIII.

Panchikarana Várttika. A metrical paraphrase of S'ankara Áchárya's *Panchikarana, Prakriyá,*—a disquisition on the union of the five elements in the formation of the universe, and the means of redemption therefrom. By Súres'vara Áchárya.—Vide Hall's *Contributions*, 139.

३०८। पञ्चीकरणवार्त्तिकं।

ग्रन्थकारः सुरेश्वराचार्य्यः।

विवरणं। नवीनं परिशुद्धञ्च। प० ४। पङ्क्ति० ४—१६। श्लो० १००। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० वर्द्धमानप्रदेशान्तर्गतमानकरग्रामस्थश्रीयुतबाबुहितलालमिश्रः।

प्रा० वाक्यं। ॐकारः सर्व्वदेवानां सारतत्त्वप्रकाशकः।
तेन चित्तसमाधानं मुमुक्षूणां प्रकाश्यते॥ १॥
आसीदेकं परं ब्रह्म नित्यमुक्तमविक्रियं।
तत् स्वमायासमावेशात् वीजमव्याकृतात्मकं॥ २॥

समाप्तिवा०। समभ्यसेद्दिवामुत्र भोगानासक्तधीः सुधीः।

रागद्वेषादिरहितः स्वात्मानं चिन्तयेत् सदा ॥ ६४ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीमच्छङ्करभगवत्पूज्यपादशिष्यसुरेश्वराचार्य्यस्य कृतौ पञ्चीकरणवार्त्तिकं समाप्तम् ॥

विषयः। आसियाटिकशोसाइटीनामकसभालयस्थितात् पुस्तकात् स्वतन्त्रमिदं। सङ्क्षेपेण ब्रह्मतत्त्वपञ्चीकारवर्णनं॥

No. CCCIX.

Prasthána-bheda. Essay on the different schools of the Vedanta Philosophy. By Madhusúdana Sarasvatí.

३०९। प्रस्थानभेदः।

ग्रन्थकारः मधुसूदनसरस्वती।

विवरणं। नवीनं परिग्रहस्य। प० ५। पङ्क्ति० १२। श्लो० ६६। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० वर्द्धमानप्रदेशान्तर्गतमानकरग्रामस्थश्रीयुतबाबुहितलालमिश्रः।

प्रा० वाक्यं। अथ सर्व्वेषां शास्त्राणां भगवत्येव तात्पर्य्यं साक्षात् परम्परया चेति समासेन तेषां प्रस्थानभेदोऽत्र उद्दिश्यते। तथा हि। ऋग्वेदो यजुर्वेदः सामवेदोऽथर्व्ववेद इति वेदाश्चत्वारः। शिक्षा कल्पो व्याकरणं निरुक्तं छन्दो ज्योतिषमिति वेदाङ्गानि षट्। पुराणन्यायमीमांसाधर्म्मशास्त्राणि चेति चत्वार्य्युपाङ्गानि। अत्र उपपुराणानामपि पुराणे अन्तर्भावः।

समाप्तिवा०। तत्र तेषां तात्पर्य्यमबुद्धा वेदविरुद्धेऽप्यर्थे तात्पर्य्यमुत्प्रेक्षमाणास्तन्मतमेवोपादेयत्वेन गृह्णन्तो जना नानापथजुषो भवन्ति इति सर्व्वमनवद्यं।

इति श्रीमधुसूदनसरस्वतीविरचितः प्रस्थानभेदः समाप्तः॥

विषयः। वेदान्तशास्त्रीयप्रस्थानविशेषनिरूपणं।

No. CCCX.

Syámá-pradípa. A manual for the worship of Syámá. Contents: 1. The derivation of the mystic mantra of the Devi. 2. The mode of worshiping her. 3. Prayers. 4. Fee &c. 5. Purification. 6. Natures of the worshipers and the worshiped. 7. Occasional worship. 8. Esoterics of the cult. 9. What are desirable objects. 10. Ritual for the worship of Tárá. 11. Especial worship. 12. Hymns and prayers. 13. Expiations, &c.

३१० । श्यामाप्रदीपः ।

ग्रन्थकारः———? ।

विवरणं। परिशुद्धं । प० १४९ । पङ्क्ति० ६—७ । श्लो० २००० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं। नमामि परदेवतां प्रणतकार्य्यसिद्धिप्रदां महेशकमलापतिप्रभृतिदेवदेवस्तुतां । अनेकजननार्ज्जितप्रथितपुण्यलभ्याश्रयां निरङ्कुशशलाञ्छनप्रचुरबिम्बकान्ताननां ॥

समाप्तिवा०। लोकैर्दृश्यते न तु तद्वान्तरमिति (?) तथाहेति । इत्यासां विस्तरः । इति श्यामाप्रदीपे ताराकल्पे त्रयोदशपरिच्छेदः ॥

विषयः। १, देव्या मन्त्रोद्धारविनिर्णयः । २, पूजाविधिः । ३. स्तवादिकथनं । ४, दक्षिणाविधानं । ५, पुरश्चरणं । ६, भावनिर्णयः । ७, नैमित्तिकनिरूपणं । ८, गोप्यनिर्णयः । ९, काम्यविधानं । १०, ताराकल्पः । ११, देव्या अर्च्चनं । १२, विशेषतः स्तवादिकथनं । १३, प्रकीर्णप्रकरणं ॥

No. CCCXI.

Achára-málá. Rules of conduct, or what to do and what to avoid. By Nidhiráma S'armá.

३११ । आचारमाला ।

ग्रन्थकारः निधिरामशर्म्मा ।

विवरणं। परिशुद्धं कदर्य्यलिखितञ्च । प० ४२ । पङ्क्ति० ६—७ । श्लो० ८०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं। नत्वा विघ्नविनाशाय देवेन्द्रं गणनायकं ।
दुर्गां दुर्गतिनाशाय शिवाय च शिवं गुरुं ॥
आचारमाला नाम (?) स्मृतितन्त्रानुसारिणी ।
भण्यते निधिरामेण द्विजेन प्रीतये सताम् ।

समाप्तिवा०। खण्डितं ।

विषयः। सदाचारनिरूपणम्।

No. CCCXII.

Dánavákyávali. Consecration of various kinds of gifts, and the merits of bestowing them upon particular persons.

३१२ । दानवाक्यावली ।

ग्रन्थकारः ———?

विवरणं । परिशुद्धं नवीनञ्च । प० १०९ । पङ्क्ति० ६—७ । स्लो० १५०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । शकाब्दाः १६८५ । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थ-महाराजश्रीयुतसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । देशे काले तथा पात्रे धनं न्यायार्जितं तथा ।
यद्दत्तं ब्राह्मणश्रेष्ठास्तदनन्तं प्रकल्पितं ॥
मत्स्यपुराणे, न्यायेनार्ज्जनमर्थस्य वर्ज्जनञ्चातिरक्षणं ।
सत्पात्रे प्रतिपत्तिश्च सर्व्वशास्त्रेषु गीयते ॥

समाप्तिवा० । ततः कुशादीनादाय अमुकनामगोत्रायेत्यादि । दक्षिणा च ।
वर्षे गौड़महीभुजः शशिसरिन्नाथाग्निचिक्रे शुचौ
पञ्चम्यां भृगुनन्दने रतिपतिः श्रीमानसे श्रीयदा ।
एतत् पुस्तकमुत्तमं गुणगणग्रामाभिरामाय वै
गोविन्दार्चनतत्पराय भवते श्रीरत्नपाणेऽस्तु ते ॥

विषयः । हिरण्यतैजसरजतरत्नालङ्कारपुष्परागादिमणिवेश्मधेनुवृषभगवाश्वाजादिपशुस्वर्ग-घृतधेनुतिलधेन्वादिविविधदाननिरूपणं ॥

No. CCCXIII.

Kámarúpíya-nibandha Tantra. Various kinds of potentates, kings, and emperors, the curse of Vasistha on drinkers of spirits, &c.

३१३ । कामरूपीयनिबन्धतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः ———?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० ८० । पङ्क्ति० ३—६ । स्लो० १००० । अ० वङ्गीयं । आ० पत्रविशेषः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्तसतीश-चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । देव्युवाच । भगवन् सर्व्वधर्मज्ञ चन्द्राद्धिकृतभूषण ।
विप्रक्षत्रविशां धर्म्माः शूद्रस्य कथितास्त्वया ॥

निर्णीतं लक्षणं तेषां यथानुक्रमयोगतः ।
ब्रह्मचर्य्ये तथा गार्हे वानप्रस्थाश्रमेऽपि च ॥

समाप्तिवा०। खण्डितं ।

विषयः । हरगौरीसमागमराजनिर्णयवशिष्ठशापचक्रवर्त्तिनियमादिवर्णनम् ।

No. CCCXIV.

Nirdosha-kula-sáraválí. Kulins, their attributes, defects, and genealogy. The bulk of the work is in Sanscrit, but in some places the Bengali language is introduced.

३१४ । निर्द्दोषकुलसारावली ।

ग्रन्थकारः————?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० २८६ । पङ्क्ति० ९—१२ । श्लो०९००० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुतलोहारामशिरोरत्नः ।

प्रा० वाक्यं । अथ दुर्बलिप्रकरणं । दुर्बले वार्त्तियं आर्त्तो अरविन्दजः न्यून मु सिरो खञ्जकरं गर्द्दोषा उभोजः उचित मु विकर्त्तन साधुः उभोजः सिरो खञ्जकरणात् पर विकर्त्तनप्राप्तित्वात् दुर्बलेः साधुः केचित् इत्यादि ।

समाप्तिवा०। सर्व्वे द्राधवकाटीनिवासिनः ।
इति निर्द्दोषकुलसारावल्यां काञ्जीकुलं समाप्तम् ।

विषयः । पुस्तिकादौ संस्कृतभाषया लिखिता । परन्तु कुत्र कुत्रचित् वङ्गभाषापि विद्यते । अत्र कुलीनानां लक्षणादि वंशावलिश्च वर्त्तते । कुलीनानां प्रभेदश्च विद्यते ॥

No. CCCXV.

Des'íyarája-s'ekhara-kosha. A dictionary of Synonyms. By Panchánana Bhattáchárya.

३१५ । देशीयराजशेखरकोषः ।

ग्रन्थकारः पञ्चाननभट्टाचार्य्यः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ३ । पङ्क्ति० ३—७ । श्लो० ९० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा॰ वाक्यं। सारस्वतरहस्यानि रसमुग्धि पदे पदे।
सर्व्वस्वानि कवीन्द्रस्य शब्दतत्त्वानि बोधत॥
सामजः सिन्धुरः कुम्भी मदहन्दो महाव्हगः।
कुञ्जरे कुन्दरोवाहैर्बालमाङ्गनवेस्य ये (?)॥
पारावतः कलरवे गुञ्जनं गजमज्जने।
कादम्बिनी मेघदाम्नि सवो हावे भुजा भुजे॥
समाप्तिवा॰। कण्ठीरवस्तु पारीन्द्रो मृगेन्द्रे तरसं तथा। इति देशीयराजशेखरकोषः॥
विषयः। पर्य्यायशब्दकथनम्॥

No. CCCXVI.

Syámá-nitya-pújá-paddhati. A manual for the daily worship of Syámá.

३१६। श्यामानित्यपूजापद्धतिः।

ग्रन्थकारः———?
विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धञ्च। प॰ १९। पङ्क्ति॰ ३—६। श्लो॰२००। अ॰ वङ्गीयं। आ॰ पत्र-
विशेषः। का॰—?। स्था॰ नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः।
प्रा॰ वाक्यं। हस्तौ पादौ प्रक्षाल्य। ॐ सूर्य्यः सोमः यमः कालो महाभूतानि पञ्च च।
एते शुभाशुभस्येह कर्म्मणो नव साक्षिणः॥
समाप्तिवा॰। ॐउच्छिष्टचाण्डालिन्यै नम इति निर्म्माल्येन सम्पूज्य दक्षिणां कुर्य्यात्॥
विषयः। कालिकाराधनानुष्ठानकथनम्।

No. CCCXVII.

Kṛishi-vishaya. A guide to agriculture.

३१७। कृषिविषयः।

ग्रन्थकारः———?
विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धञ्च। प॰ ५। पङ्क्ति॰ ४। श्लो॰ १००। अ॰ वङ्गीयं। आ॰ तुलट-
कागजः। का॰—?। स्था॰ नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः।
प्रा॰ वाक्यं। जयति पराशरनामा मुनिः कृषिकर्म्मधर्म्मसंवेदी।
कृषका यस्य मतज्ञा वसुधां फलन्ति सर्व्वरत्नानि॥

चतुर्व्वेदार्थतत्त्वज्ञो ब्रवीति कृपणं वचः ।
अलब्ध्वाऽऽगच्छते सोऽपि प्रार्थनालाघवान्वितः ॥
सुवर्णमणिमाणिक्यवसनैरपि पूरितः ।
तथापि प्रार्थयन्त्येते कृषकान् भक्ततृष्णया ॥
कटौ हस्ते च कर्णे च सुवर्णं विद्यते यदि ।
उपवासस्तथापि स्यात् अन्नालाभेन देहिनाम् ॥

समाप्तिवा०। अङ्गारको यदा सिंहे तदाङ्गारमयी मही ।
स एव रविणा युक्तः समुद्रमपि शोषयेत् ॥
इति कृषिविषयः समाप्तः ॥

विषयः । कृषिसम्बन्धिनानाविधोपायकथनम् ।

No. CCCXVIII.

Sangita-nárayana. On tone, rythm, gamut, &c. of the Indian music. By Purusottma Mis'ra.

३१८ । सङ्गीतनारायणं ।

ग्रन्थकारः पुरुषोत्तममिश्रः ।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धं सुजीर्णतमञ्च । प० ८० । पङ्क्ति० ५—७ । श्लो० १५०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । लीलाद्रिकन्दरानन्दिमन्दरायणवन्दितं ।
वन्दे वन्दारुसाङ्ग(?)मन्दिर मेन्दिरं महः ॥
प्रवृत्तलालं करतालिकाभिराभीरिकानां कलवेणुगीतं ।
न्दत्यन्तमत्यन्तमुदीर्णहासं रासं भजन्तं हरिमन्तमीडे ॥

समाप्तिवा०। दोर्मूलकूलङ्कषशातकुम्भभसम्वरारम्भिकुचापि यापि ॥
श्रीकविरत्नपुरुषोत्तममिश्रकृतः सङ्गीतनारायणनामा ग्रन्थः समाप्तः ॥

विषयः । सङ्गीतापयोगिस्वरताललयादिविवरणं ।

No. CCCXIX.

A'chára-sára-prakarana of the *Brahma-jámala Tantra.* The praise of Buddha in seven cantos.

३१९। आचारसारप्रकरणं।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० २२। पङ्क्ति० ५। स्रो० २५०। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। शकाब्दाः १६९२। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराज-श्रीयुक्तसतीशचन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। देव्युवाच। महाचीनक्रमाचारः सूचितो न प्रकाशितः।
इदानीं श्रोतुमिच्छामि कथयस्व महेश्वर॥

समाप्तिवा०। एतत्ते कथितं सर्व्वं विजयाकल्पमुत्तमं।
प्रसादाद्चिरादस्य वाञ्छितं ते भविष्यति॥
इति ब्रह्मयामले आचारसारप्रकरणे सप्तमः पटलः॥

विषयः। भगवतो बुद्धदेवस्य माहात्म्यवर्णनेन महाचीनाचारस्य गौरवमुक्तं ब्रह्मणा। शिवेनैतद्देवोक्तं भगवत्यै॥

No. CCCXX.

Smárta-vyavasthárṇava. Responsa prudentum, on various questions of Hindu law. By Raghunátha.

३२०। स्मार्त्तव्यवस्थार्णवः।

ग्रन्थकारः रघुनाथः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प०४४। पङ्क्ति० ४—६। स्रो० ९००। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्त-सतीशचन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। नत्वा श्रीरघुनाथ ईश्वरपदाम्भोजं गुरुं सादरात्
मन्वादिस्मृतिसंहितार्थमवधार्य्याचार्य्यवाक्येन च।
बालानां पटुताविधायकममुं स्मार्त्तव्यवस्थार्णवं
रायश्रीयुतराघवस्य नृपतेरादेशतो निर्म्ममे॥
तिथिसङ्क्रान्त्यशौचेषु द्रव्यशुद्ध्यधिकारिणः।
प्रायश्चित्तोद्वाहदायेष्वपि वाच्योऽत्र निर्णयः॥

समाप्तिवा०। खण्डितं।

विषयः। रघुनन्दनभट्टाचार्य्यसङ्कलितधर्म्मशास्त्रीयबहुविधव्यवस्थायाः सङ्क्षेपेण प्रतिपादनम्॥

No. CCCXXI.

Kávya-prakás'a-rahasya-prakás'a. A commentary on the Kávyapraká's'a of Mammaṭṭa Bhaṭṭa. By Rámanátha Vídyáváchaspati.

३२१ । काव्यप्रकाशरहस्यप्रकाशः ।

ग्रन्थकारः रामनाथविद्यावाचस्पतिः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० ११६ । पङ्क्ति० ७—८ । स्लो० १८०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । व्रजशिशुवृन्दवयस्यं सततमुपास्यं मुनीन्द्राणां ।
वेदाविदितरहस्यं गिरिशनमस्यं नमस्यामः ॥
मौनीभूतमुखार्द्धमादरदरस्तुत्याकुलार्द्धाननं
रम्यं सार्द्धविलोचनं भयपरिम्लानान्यमार्द्धेक्षणं (?) ।
रुद्धं वामकरेण सव्यचरणन्यस्तान्यदोःपल्लवं
व्यामुह्यच्छिरसा पदान्तपतनं शैवं वपुः पातु वः ॥
निःशेषशास्त्रसारं वारं वारं विचार्य्य चिन्वानः ।
काव्यप्रकाशगूढं विद्यावाचस्पतिर्विकाशयति ॥

समाप्तिवा० । खण्डितं ।

विषयः । मम्मटभट्टप्रणीतकाव्यप्रकाशार्थविवरणं ।

No. CCCXXII.

Panchama-sára-sañhitá. Dissertations on the notes of the Hindu gamut. By Nárada.

३२२ । पञ्चमसारसंहिता ।

ग्रन्थकारः नारदः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धञ्च । प० ११ । पङ्क्ति० ३—५ । स्लो० २०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिश्रीयुतवावु-उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । मयूरवृषभच्छागक्रौञ्चकोकिलवाजिनः ।
मातङ्गाश्च क्रमेणाङ्कः स्वरानेतान् सुदुर्गमान् ॥

निषादर्षभगान्धारषड्जमध्यमधैवताः ।
पञ्चमश्चेत्यमी सप्त तन्त्रीकण्ठोत्थिताः स्वराः ॥

समाप्तिवा०। खण्डितम् ।

विषयः। निषादादिसप्तस्वरग्राममूर्च्छनादिनिरूपणम् ।

No. CCCXXIII.

Koshṭhi-pradípa. Elements of horoscopy. By S'rínátha Bhaṭṭa.

३२३ । कोष्ठीप्रदीपः ।

ग्रन्थकारः श्रीनाथभट्टः ।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० १८ । पङ्क्ति० ७—९ । श्लो० २५० । अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरग्रामनिवासिश्रीयुतवावु-उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं। तच्चिन्तामणिमात्रस्य प्रभावात् प्रभविष्णवे ।
सर्व्ववेदार्थतत्त्वाय कस्मैचित् श्रेयसे नमः ॥
तन्त्राणि यत्नेन विमृश्य भूयसा शुभप्रभावोज्ज्वलसारकल्पनं ।
श्रीनाथभट्टः सुरनिम्नगातटे कोष्ठीप्रदीपं विदधे विचक्षणः ॥

समाप्तिवा०। विवाहितायाः पतिफलेनैव फलवतीत्वं, अविवाहितायाः सप्तमं स्थानं फलजननाय विचार्य्यमिति भावः ।
इति कोष्ठीप्रदीपे तनुवित्तादिप्रकाशिका समाप्ता ॥

विषयः। तन्वादिद्वादशस्थानविचारलग्नादिनिरूपणं ।

No. CCCXXIV.

PanchapakshíTíká. A commentary, by Rághavanandana, on the Pancha-pakshí, a treatise on horoscopy.

३२४ । पञ्चपक्षीटीका ।

ग्रन्थकारः राघवनन्दनः ।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० २० । पङ्क्ति० ९ । श्लो० २०० । अ० वङ्गीयं। आ० तुलट-कागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुतवावु-उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं। पञ्चभिश्च हृतादिति। जन्मसकासात् कार्त्तिकवर्षादिगणनया यावन्तः संवत्सरा गतास्त एव वयः। राशिद्वेषादिर्जन्मकालीनो ग्राह्यः खरोऽपि। यत्र नामाक्षरं तदङ्कं एकादिरूपं तदा च शुक्लैकादश्यादौ जन्मनि वयोवर्षे एकं देयं॥

समाप्तिवा०। पताकीगणनं कृत्वा पापं ज्ञेयं, एवं त्रिपापे त्रिपापीति॥

इति श्रीराघवनन्दनविरचिता पञ्चपक्षीटीका समाप्ता॥

विषयः। प्रश्नादिगणनाप्रतिपादकपञ्चपक्षीयतात्पर्य्यविवरणम्।

No. CCCXXV.

Súddhidípiká. Astrological disquisitions on auspicious and inauspicious days. By S'rínivása.

३२५। शुद्धिदीपिका।

ग्रन्थकारः श्रीनिवासः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० ८५। पङ्क्ति० ४—५। श्लो० १०००। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिश्रीयुत-वावु-उमानन्दरायः।

प्रा० वाक्यं। तृष्णातरङ्गदुस्तरसंसाराम्भोधिलङ्घने तरणिः।
उदयवसुधाधरारुणमुकुटमणिः (?)॥
अस्तं गतवति मिहिरेऽतिमलिनदोषाकुले च गोविभवे।
उद्वाहादिषु शुद्धिग्रहणार्थं दीपिका क्रियते॥

समाप्तिवा०। रिपुरन्ध्रचतुर्थगता नयन्ति चास्तारिनिधनस्थाः। मृतस्य देवलोकादिगति-निर्णयः।
सुविस्तरे ज्योतिषि यत्नतः कृतां समस्तकर्म्मव्यवहारदर्शिकां।
श्रीश्रीनिवासेन समाहृतामिमाममत्सराः पश्यत शुद्धिदीपिकां॥
इति शुद्धिदीपिकायां यात्रानिर्णयो नामाष्टमोऽध्यायः॥

विषयः। लग्नविवाहयात्रादीनां निरूपणं।

No. CCCXXVI.

Vidvanmanoramá. A commentary on a hymn to Chandiká in the Márkandeya Purána. By Gaurívara S'armá.

३२६ । विद्वन्मनोरमा ।

ग्रन्थकारः गौरीवरशर्म्मा ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धञ्च । प० ७१ । पङ्क्ति० ६—७ । श्लो०२५०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिश्रीयुतवावु-उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । समाधिर्नाम वैश्योऽहमुत्पन्नो धनिनां कुले ।
पुत्रदारैर्निरस्तश्च धनलोभादसाधुभिरिति श्लोकात् सप्तमपत्राच्च विद्यते ।

समाप्तिवा० । वैवस्वतेऽन्तरे प्राप्ते अष्टाविंशतिमे युगे ।
शुम्भो निशुम्भश्चैवान्यावुत्पत्स्येते महासुरावित्यतः श्लोकात् ७१ पत्राच्च खण्डिता ॥

विषयः । मार्कण्डेयपुराणान्तर्गतचण्डिकास्तोत्रतात्पर्य्यव्याख्यानं ॥

No. CCCXXVII.

Grantha-Sangraha. A collection of rules and maxims for calculating nativities, &c. By Prajápati Dása. At the end of the work there is a collection of the astrological maxims of Khaná, in Bengali.

३२७ । ग्रन्थसङ्ग्रहः ।

ग्रन्थकारः प्रजापतिदासः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० १४ । पङ्क्ति० ५—८ । श्लो० २०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिश्रीयुतवावु-उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । इष्टदेवं नमस्कृत्य गोपालं कुलदैवतं ।
श्रीप्रजापतिदासेन क्रियते ग्रन्थसङ्ग्रहः ॥
नवग्रहान्नमस्कृत्य देवीञ्चैव सरस्वतीं ।
प्रणिपत्य गुरुं मूर्द्ध्ना ज्योतिर्ग्रन्थं वदाम्यहं ॥

समाप्तिवा० । काणा खोड़ा तुमि शनैश्चर मानुषमारे पोड़ाय घरे । कौल चापड़ पड़े पीठे चावुकेर वाड़ी गाय उठे ॥ श ॥ केतुकुण्डलिनीफलं समाप्तं ॥

विषयः । शिशुरिष्टमातृरिष्टपितृरिष्टदण्डपलादिनिर्णयः । पुंजन्मक्लीवजन्मस्त्रीजन्मनिर्णयः । जारजज्ञानं । सुखदुःखादिनिर्णयः ।
षष्ठाध्याये ग्रन्थसमाप्तिः । खनायाः वचनमपि सङ्गृहीतं ।

No. CCCXXVIII.

S'akuna-dípiká. On good and evil omens. By Ganes'a.

३२८। शकुनदीपिका।

ग्रन्थकारः गणेशः।

विवरणं। परिग्रुद्धं प्राचीनञ्च। प० ६। पङ्क्ति० ८। श्लो० १००। अ० वङ्गीयं। आ० तुलट-कागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिश्रीयुतबाबु-उमानन्द-रायः।

प्रा० वाक्यं। वाञ्छाकल्पतरुं नृणां संसाराम्भोधिपारदं।
लम्बोदरपदाम्भोजद्वन्द्वं वन्दामहे वयं॥
अज्ञानतिमिरध्वंसकारिणी दृष्टदर्शिनी।
तन्यते श्रीगणेशेन मुदा शकुनदीपिका॥

समाप्तिवा०। खण्डितं॥

विषयः। अत्र शुभाशुभसूचकनिमित्तानि विद्यन्ते।

No. CCCXXIX.

Guru-páduká-panchaka-stotra Tíká. A commentary on five hymns in praise of the great guru; attributed to Mahádeva. By Durgádása Vídyáváchaspati.

३२९। गुरुपादुकापञ्चकस्तोत्रटीका।

ग्रन्थकारः दुर्गादासविद्यावाचस्पतिः।

विवरणं। नवीनं परिशुद्धञ्च। प० ८। पङ्क्ति० ५—६। श्लो०१२०। अ० वङ्गीयं। आ० तुलट-कागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुतबाबु-उमानन्दरायः।

प्रा० वाक्यं। ब्रह्मरन्ध्रसरसीरुहोदरे नित्यलग्नमवदातमद्भुतम्।
कुण्डलीविवरकाण्डमण्डितं द्वादशार्णसरसीरुहं भजे॥

समाप्तिवा०। एतद्वचनानुसारेण षडाम्नायागमोक्तोपासनाबाधां कुर्वन्ति तेऽतिमन्दधियो भ्रान्ता इति सङ्क्षेपः॥

इति श्रीदुर्गादासविद्यावाचस्पतिमिश्रविरचिता श्रीमच्छिवपञ्चवक्त्रविनिर्गतश्री गुरुपादुकापञ्चकस्तोत्रटीका समाप्ता॥

विषयः। श्रीगुरुदेवमाहात्म्यप्रकाशकगुरुपादुकापञ्चकस्तोत्रस्य तात्पर्य्यविवरणं॥

No. CCCXXX.

A'nandadípaní Tíká. A commentary on a hymn called Karpúra Stotra. By Brahmánanda Sarasvatí.

३३० । आनन्ददीपिनीटीका ।

ग्रन्थकारः ब्रह्मानन्दसरस्वती ।

विवरणं । नवीनं परिशुद्धञ्च । प० ३५ । पङ्क्ति० ५—६ । श्लो० ८०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का० शकाब्दाः १७४२ । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासि-श्रीयुतबाबु-उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । अथानन्दमयीं ब्राह्मीं त्रिगुणां निर्गुणात्मिकां ।
वन्देऽहं नीलकुहरत्विषा स्मितविलासिनीं ॥
सञ्चिन्त्य कृष्णाङ्घ्रिसरोरुहामलं सङ्घट्य वेदागमव्यासवाक्यं ।
हिताय मन्मन्त्रजपार्थिकानां कुर्वे स्फुर्य्यानन्दकलास्वरूपां (?) ॥
आनन्ददीपिनी टीका स्तोत्रव्याख्यास्वरूपतः ॥

समाप्तिवा०। तत्कीदृशः प्रेम्णा रसेन तरलमित्यर्थः ।
इति श्रीब्रह्मानन्दसरस्वतीविरचिता श्रीकर्पूराख्यस्तोत्रस्य आनन्ददीपिनी टीका समाप्ता ॥

विषयः । टीकेयं कर्पूराख्यस्तोत्रस्य टीकाकृता २२ श्लोकानां समीचीना व्याख्या कृता । अस्यां कालिकाया मन्त्रोद्धारो वर्त्तते । स्तोत्रस्यादिमः श्लोकः, कर्पूरं मध्यमान्त्यस्वरपरि-रहितमित्यादिः ॥

No. CCCXXXI.

Kramachandriká. Tántric Liturgy. By Ratnagarbha Sárva-bhauma.

३३१ । क्रमचन्द्रिका ।

ग्रन्थकारः रत्नगर्भसार्व्वभौमः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धञ्च । प० ७४ । पङ्क्ति० ७—८ । श्लो० २२२० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहा-राजश्रीयुतसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । गुरौ सन्निहिते यस्तु पूजयेदन्यदैवतं ।
स याति नरकं घोरं सा पूजा विफला भवेत् ॥

समाप्तिवा०। तत्पादपद्मरजसा निर्धूताखिलकल्मषः।

प्रकाशितोऽस्मि शास्त्राणि ज्ञात्वा सारं ततोऽर्थतः ॥

इति श्रीरत्नगर्भसार्व्वभौमविरचिता क्रमचन्द्रिका समाप्ता ॥

विषयः। तन्त्रशास्त्रप्रतिपादितार्थव्याख्यानं।

No. CCCXXXII.

Dravyaguṇádhirája. Physiological action of various articles of food, drink and medicine.

३३२। द्रव्यगुणाधिराजः।

ग्रन्थकारः ——— ?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० ४९। पङ्क्ति० ५२। श्लो० ९६०। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। द्वौ जातौ भुवि वासवौ निरुपमौ राजन्यविप्रान्वयौ

सप्तद्वीपपतिर्व्विराट् पुनरसौ विप्रो नवद्वीपराट्।

नामाद्यः परिरटन्त्यतेऽत्र चरमे शेषस्य राज्ञर्मुखे

चत्रस्यास्य सभासदो मुनिगणा विप्रस्य तर्कोल्वणाः॥ १॥

समाप्तिवा०। सच्चितं परप्रीतीनां शिवेन परमात्मना।

खट्टीजिगीसतावत्स आयुर्व्वेदः प्रकाशितः॥ इत्यायुर्व्वेदः समाप्तः॥

विषयः। अत्र मधुराम्ललवणकटुतिक्तकषायशीतवीर्य्योष्णवीर्य्यप्रभृतीनां द्रव्याणां गुणकथनं।

No. CCCXXXIII.

Puráṇa-Sarvasva. Summary of various Puranic legends, ancient dynasties, cosmic phenomena, consecration of houses, cars, &c. &c. By Purusottama.

३३३। पुराणसर्व्वस्वं।

ग्रन्थकारः पुरुषोत्तमः।

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धञ्च। प० ३३१। पङ्क्ति० ४—९। श्लो० ८३००। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का० शकाब्दाः १५९३। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्रः।

प्रा॰ वाक्यं। योऽयं वेदपुराणभारतमनुस्मृत्यादिरामायणैः
शास्त्रैस्तैः पुरुषोत्तमैरहरहो ज्ञातो हिताकाङ्क्षिभिः।
सब्रह्मर्षिसुरासुरैरभिनुतो वन्द्योऽभिनन्द्यो जनै-
र्देवो वः शिवमातनोतु सततं त्रैगुण्यभिन्नो हरिः॥

समाप्तिवा॰। इत्येतत् कथितं विप्र पञ्चमीकल्पमुत्तमं।
यत्रायं पठ्यते मन्त्रः सर्व्वसर्पविशेषकः॥
ॐ कुरु कुरु नवः फट् स्वाहा॥ इति पुराणसर्व्वस्वे नागलक्षणं॥

विषयः। अनुक्रमणिका। चन्द्रवंशः। मन्वन्तरकथनं। वंशानुचरितं। इक्ष्वाकुचरितं। गणेशस्तवः। पुरुवंशः। पृथिव्यादिसंस्थानं। योजनसङ्ख्या। भुवनकोषः। नरककथनं। भूकम्पलक्षणं। नरकनिर्णयः। संसारचक्रं। स्वर्गस्थानं। भुवर्लोकादिकथनं। अहःपरिमाणं। सूर्य्यरथपरिमाणं। मेघलक्षणं। अहोरात्रिव्यवस्था। चतुर्मुखसङ्ख्या। चन्द्रकरसंस्थानं। अमावास्यायां वृक्षच्छेदनदोषः। बुधादिग्रहरथवर्णनं। ध्रुवादिसंस्थानं। जातिधर्म्मः। ग्रहदर्शनमाहात्म्य। भुवनकोषसमाप्तिः। श्राद्धादिप्रकरणं। ब्रह्मपुराणीयनानातीर्थप्रकरणं। प्रासादनिर्म्माणं। ध्वजदानं। सम्मार्ज्जनं। उपलेपः। देवाक्रानफलं। द्रव्यपूजाफलं। शासनादिदानं। दक्षिणावर्त्तशङ्खदानप्रभृतयः॥

No. CCCXXXIV.

Vidyotpatti-vidhi. Descriptions of the various manifestations of the Deví, or Vidyá, and the most appropriate days and manner of worshipping them.

३३४। विद्योत्पत्तिविधिः।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प॰ ७। पङ्क्ति॰ ४-६। श्लो॰ ११२। अ॰ वङ्गीयं। आ॰ तुलटकागजः। का॰—?। स्था॰ नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्रः।

प्रा॰ वाक्यं। श्यामार्चनधृतविष्णुयामले। आगमोक्तविधानेन कलौ देवान् यजेत् सुधीरित्यादि॥

समाप्तिवा॰। तृतीया माधवे शुक्ला कुलर्क्षे (?) दारुणा तिथिः।
इत्येताः तिथयः पुण्या अन्याश्चैव सहस्रशः॥
इति गुह्यातिगुह्यतः प्रोक्तो विद्योत्पत्तिविधिः॥

विषयः। नानाविद्यानामुत्पत्तिकथनम्।

No. CCCXXXV.

Kálíká-máhátmya. Praise of Kálíká, a manifestation of the Devi: a compilation from some of the Tantras.

३३५ । कालिकामाहात्म्यम् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० १२। पङ्क्ति० ५। श्लो० २३०। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुत-सतीशचन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। श्यामामोदतरङ्गिण्यां। मातर्वदामि देवेशि कालिकानामतः फलं।
ककारो वाञ्छितं दत्ते धनपुत्रादिकान् परान्॥

समाप्तिवा०। असकृद्वा सकृद्वापि येन काली स्मृता परा।
मुक्तिस्तस्य करे देवि नात्र कार्य्या विचारणा॥ इति कालिकानाममाहात्म्यं॥

विषयः। कालिकाया महत्त्वख्यापनम्॥

No. CCCXXXVI.

Vidyá-máhátmya. Praise of Ádyá Vidyá and the mode of worshipping her. This work is likewise a Tantric compilation.

३३६ । विद्यामाहात्म्यम् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० ३। पङ्क्ति० २-६। श्लो० ४०। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुत-सतीशचन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। श्यामार्च्चनचन्द्रिकाधृतगान्धर्व्वे। अस्या विज्ञानमात्रेण कुलकोटीः समुद्धरेत्।
नन्दन्ति पितरः सर्व्वे गाथां गायन्ति ते मुदा॥

समाप्तिवा०। चन्द्रसूर्य्यसमो भूत्वा वसेत् कल्पायुतं दिवि।
न तस्य दुर्लभं किञ्चित् यः स्मरेत् कालिदक्षिणां॥
इति विद्यामाहात्म्यं समाप्तं॥

विषयः। आद्याविद्याया महत्त्वप्रतिपादनम्॥

No. CCCXXXVII.

Sáráralí. A treatise on astrological influence on wars, coronations, and other human actions. By Rájá Kalyána Varmá.

३३७ । सारावली ।

ग्रन्थकारः राजा कल्याणवर्म्मा ।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० १०३ । पङ्क्ति० ६—७ । स्रो० ३१०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । यस्योद्गमे जगदिदं प्रतिबोधमेति मध्यस्थिते प्रसरति प्रकृतिक्रियासु ।
अस्तङ्गते स्वपिति बोद्वसितैकमात्रं (?) सूर्य्यः स एष जयति प्रकटप्रभावः ॥
विस्तरीकृतानि मुनिभिः पुरातनानि शास्त्राणि ।
होरातन्त्रं रचितं वराहमिहिरेण सङ्क्षेपात् ॥
राशिदशावर्गो नृपतियोगा युद्धयोगाश्चरदशायां ।
विषयविभागः स्पष्टं कर्त्तुं न शक्यते यतस्तेन ॥
अतएव विस्तरेभ्यो यवननरेन्द्रादिरचितशास्त्रेभ्यः ।
सकलमसारं त्यक्ता तेभ्यः सारं समुद्धृत्य ॥

समाप्तिवा० । खण्डितं ।

विषयः । राशिदशावर्ग-नृपतियोग-युद्धयोग-प्रभृतिज्योतिर्विषयकथनम् ॥

No. CCCXXXVIII.

Rásayátrápaddhati. A manual for the celebration of the anniversary of Krishṇa's grand festival with the milk maids of Vrindávana, held on the full moon and on the two preceding days of Kártika, October—November. By Raghunandana.

३३८ । रासयात्रापद्धतिः ।

ग्रन्थकारः रघुनन्दनः ।

विवरणं। अपरिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ४ । पङ्क्ति० ४—६ । स्रो० ८० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । शकाब्दाः १७४९ । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुक्तबाबु-उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । प्रणम्य कमलाकान्तं वागीशमजमव्ययं ।
प्रयोगं रासयात्राया वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

समाप्तिवा० । अशक्तानां द्विश्राद्वहोमौ नावश्यकौ ॥   इति रामयात्रापद्धतिः ॥
विषयः ।   कार्त्तिकपौर्णमासीकर्त्तव्यं रासयात्राविवरणं ।

No. CCCXXXIX.

Sañkalpadurgabhanjana. On the necessity of a formal resolution (*sankalpa*) in the performance of religious rites. By Chandrásekhara.

३३९ । सङ्कल्पदुर्गभञ्जनं ।

ग्रन्थकारः   चन्द्रशेखरः ।
विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० ९ । पङ्क्ति० ७—८ । श्लो० ५०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्रः ।
प्रा० वाक्यं । सदानन्दमयं स्मृत्वा चन्द्रशेखरशर्म्मणा ।
सङ्कल्पस्मृतिदुर्गानां भञ्जनं क्रियतेऽधुना ॥
काम्यकर्म्मणि सङ्कल्पं विना फलाल्पत्वस्मृतेरित्यादि ।
समाप्तिवा० । खण्डितं ।
विषयः ।   कर्म्मादौ क्रियमाणसङ्कल्पविचारः ॥

No. CCCXL.

Vásishthasára. An epitome of the scheme of salvation as inculcated in the Yogavásishtha. Contents. 1, dispassion; 2, unreality of the creation; 3, characteristics of the devotee who is liberated in this life; 4, annihilation of the mind; 5, anecdote of Vásala; 6, meditation; 7, worship of the soul; 8, definition of the soul; 9, liberation in this life.

३४० । वाशिष्ठसारः ।

ग्रन्थकारः———? ।
विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धञ्च । प० १६ । पङ्क्ति० ७—८ । श्लो० २२० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुतबाबु-उमानन्दरायः ।
प्रा० वाक्यं । दिक्कालाद्यनवच्छिन्नानन्तचिन्मात्रमूर्त्तये ।
स्वानुभूत्येकमानाय नमः शान्ताय तेजसे ॥

अहं बद्धो विमुक्तः स्यामिति यस्यास्ति निश्चयः ।
नात्यन्तमज्ञो नो तज्ज्ञः सोऽस्मिन् शास्त्रेऽधिकारवान् ॥

समाप्तिवा० । एक एव च भूतात्मा भूते भूते व्यवस्थितः ।
एकधा बहुधा चैव दृश्यते जलचन्द्रवत् ॥
इति योगवाशिष्ठसारे जीवन्मुक्तिदर्शनप्रकरणं ॥

विषयः । १ प्रकरणे, वैराग्यं । २, जगन्मिथ्यात्वं । ३, जीवन्मुक्तिलक्षणं । ४, मनोलयः । ५, वासनोपाख्यानं । ६, मननं । ७, आत्मार्चनं । ८, आत्मनिरूपणं । ९, जीवन्मुक्तिः ।

No. CCCXLI.

Náráyaṇíya-pras'návalí. The means of propounding the past, the present and the future by astrological and mystic calculations. This is a fragment of the Brahmayámala Tantra.

३४१ । नारायणीयप्रश्नावली ।

ग्रन्थकारः————?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० ५ । पङ्क्ति० ६—७ । श्लो० १२५ । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुतबाबु-उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । वन्दे नारायणं देवमनादिनिधनं विभुं ।
यस्य स्मरणमात्रेण सर्व्वज्ञो जायते नरः ॥
देव्युवाच । भगवन् देवदेवेश भक्तानामभयङ्कर ।
येनोपायेन जानीयात् भूतभव्यादिकं नरः ॥

समाप्तिवा० । सङ्क्षेपोऽत्र मया प्रोक्तस्तव प्रियार्थं महेश्वरि ।
एतज् ज्ञात्वापि मनुजः सामान्यार्थं वदेत् प्रिये ॥
इति श्रीब्रह्मयामले नारायणीप्रश्नावली समाप्ता ॥

विषयः । अतीतादिविषयकप्रश्नगणनाविधानम् ।

No. CCCXLII.

Vedántárthasangraha. A digest of the Vedanta system of Philosophy with a commentary. By S'rírāma S'armá.

३४२ । वेदान्तार्थसङ्ग्रहः, सटीकः ।

ग्रन्थकारः श्रीरामशर्म्मा ।

विवरणं । प्राचीनमपरिग्राह्यञ्च । प० १६ । पङ्क्ति० ९—१२ । श्लो० ५०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुतवाबु-उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । यस्मात् जनिस्थितिलयस्सचराचरस्य विश्वस्य यत्परिचितं नवलक्षणैस्तत् ।
वारीव तेजसि म्रषाऽनदिव चिसर्गो यस्मिन् महोऽखलकुहकं प्रभजामि सत्यं ॥ १ ॥
श्रीरामचरणाम्भोजमकरन्दकणाञ्जनं । द्वैतध्वान्ताश्वितधियामन्धकारं धुनोतु नः ॥२॥
अर्थाः पद्यैर्निबध्यन्ते वेदान्तसूरिसम्मताः । श्रीरामचन्द्रभूपेन्द्रतुष्ट्यैः श्रीरामशर्म्मणा॥३।
राजश्रीरामचन्द्रः क्षितिपगणशिरश्चन्द्रकान्तादिकान्त्या-
क्रान्तोपान्ताङ्घ्रिपीठो भुविविमलयशश्चन्द्रमालोक्य यस्य ।
मूढो ह्यशः कलङ्की भ्रमति वियति हा चन्द्रमाः ख्यातकीर्त्ति-
स्तस्तानां चासशान्तो स्वयमिव जनको ब्रह्मनिष्ठासु जीयात् ॥ ४ ॥

समाप्तिवा० । खण्डितं ।

विषयः । वेदान्तार्थप्रतिपादनम् ॥

No. CCCXLIII.

Siddhánta Sangraha. An elementary exposition of the Vedanta Philosophy, according to the school of the nondual theorists. By Apyayídikshita.

३४३ । सिद्धान्तसङ्ग्रहः ।

ग्रन्थकारः अप्पयीदीक्षितः ।

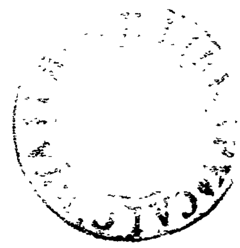
विवरणं । प्राचीनमपरिग्राह्यञ्च । प० ४६ । पङ्क्ति० २—१२ । श्लो० १२०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुत-वाबु-उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । तत्र तावदात्मावारे द्रष्टव्यः श्रोतव्यः प्रत्यधीतसाङ्गस्वाध्यायस्येत्यादि ।

समाप्तिवा० । सच्चिदानन्दपरमेश्वरभावापत्तिर्मन्तव्येति सिद्धं ॥

इति श्रीअप्पयीदीक्षितकृतसिद्धान्तसङ्ग्रहे चतुर्थः परिच्छेदः ॥

विषयः । सङ्क्षेपतः अद्वैतमतानुसारिवेदान्तीयविविधसिद्धान्तप्रतिपादनम् ।

No. CCCXLIV.

S'ilámáhátmya. Praise of the *sálagráma* or ammonite stone, and the advantage of worshipping it as Vishnu. This is probably an extract from one of the Puránas. The stone is found in the Gandak River in Oudh; according to the MS. the best place for the petrified shell is a spot forty miles to the south of a peak of the Himálaya, called Gandaka.

३४४ । शिलामाहात्म्यं ।

ग्रन्थकारः ——?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० ७ । पङ्क्तिः ५—७ । श्लो० १०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुतबाबु-उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । क त्वं वससि भो विष्णो किं नामासि त्वदाश्रमं । कथं वा प्रीयसे देव तत्सर्व्वं कथयस्व मे ॥ श्रीविष्णुरुवाच ॥ निवसामि सदा ब्रह्मन् शालग्रामेऽथवाश्मनि । गण्डक्यां गिरिराजस्य दक्षिणे दशयोजनं ॥

समाप्तिवा० । यत्कृत्वा मुनयः सर्व्वे शालग्रामशिलार्च्चनं । सर्व्वतो मोक्षमाप्नोति (?) विष्णुलोकं गताः सुखं । इति श्रीब्रह्मविष्णुसंवादे वेदव्यासागमप्रोक्तशिलामाहात्म्यं समाप्तं ॥

विषयः । शालग्रामशिलाया महत्त्वख्यापनं, तस्यां श्रीविष्णोः पूजनादिविधानञ्च ।

No. CCCXLV.

Kátantra-vritti. An exposition, by Durga Sinha, of the Sanskrit grammar, by Sarvavarma A'chárya entitled *Kátantra*, or *Kalápa.*

३४५ । कातन्त्रवृत्तिः ।

ग्रन्थकारः श्रीपतिदत्तः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० १४४ । पङ्क्तिः १०—१२ । श्लो० ५००० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुतमती-शचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । देवदेवं प्रणम्यादौ सर्व्वज्ञं सर्व्वदर्शिनं । कातन्त्रस्य प्रवक्ष्यामि व्याख्यानं सार्व्ववर्म्मिकं ॥ सिद्धो वर्णसमाम्नायः । सिद्धः खलु वर्णानां समाम्नायो वेदितव्यः ॥

समाप्तिवा० । जनावौ । ऊट इति किम् । आदोटाकदेतो औरितिसिद्धे वृद्धिग्रहणं मङ्गलार्थम् । इति दौर्गसिंह्यां वृत्तौ कृतसु षष्ठपादः समाप्तः ॥

विषयः । सर्व्ववर्मकृतकातन्त्रव्याकरणार्थकथनम ।

No. CCCXLVI.

Rájadharmakaustubha. The jurisdiction of kings, their characteristics and defects; characteristics of queens, ministers, royal priests and astrologers; requirements of kings; rites to be performed by them; royal unction; duties to be observed for some days after coronation, &c., &c. By Ananta Deva.

३४६ । राजधर्म्मकौस्तुभः ।

ग्रन्थकारः अनन्तदेवः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० ७९ । पङ्क्ति० ६—८ । श्लो० १६०० । अ० वङ्गीयं
आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराज-
श्रीयुतसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । दृश्वा पूरितमात्ममूर्त्तिकलसं धृत्वा व्रजन्तीं व्रजे
काञ्चित् गोपकुमारिकां क्वनु गतिर्युक्तेति सम्पृच्छतीं ।
दृष्ट्वा श्रीमुरलीधरः स्मितयुतभ्रूयुग्मभङ्ग्या यथा
तस्यै सूचितवान् गतिं समुचितां पायात् तथा मे मतिं ॥
यत्प्रताप उदिते दितेः सुता विष्णुचक्र इव सर्व्वशत्रवः ।
न्यस्तहस्तगतशस्त्रबुद्धयो * * * गयमितास्तभागिनः ॥

समाप्तिवा० । योऽनन्तदेवकृतमन्थनसन्निबन्धक्षीराब्धितोथ हरिणा सततं धृतो यः ।
भूपाभिषेकविषया भवदीदृशीयं सन्दीधितिर्हरिमुदावहकौस्तुभे स्यात् ।
इति श्रीमन्महाराजाधिराजश्रीराजबाहादुरचन्द्रभूपवराज्ञाप्रवृत्तेनापदेवसुतानन्त-
देवविदुषा कृते राजधर्म्मकौस्तुभे तृतीयाभिषेकदीधितिः ॥

विषयः । राज्याधिकारिनिर्णयः । राजलक्षणं । व्यसनानि । पट्टमहिषीलक्षणं । मन्त्रिलक्षणं ।
पुरोहितलक्षणं । ज्योतिर्विल्लक्षणं । अङ्गानि । उपाङ्गानि । शान्तिप्रयोगः । विना-
यकस्नपनं । नक्षत्रावाहनमन्त्राः । नैर्ऋतयागः । शर्म्मवर्म्मगणः । रौद्रगणः । ऐन्द्र-
शान्तिः । अभिषेकदिनात् कतिपयदिनपर्य्यन्त प्रतिदिनकार्य्यं । अभिषेकप्रयोगः ।
अभिषेकमन्त्राः । पुष्पाभिषेकः । संवत्सराभिषेकप्रभृतयः ॥

No. CCCXLVII.

Patrakaumudi. The universal letter-writer, containing rules for determining the size, shape and decorations of letters, according to the different ranks of the parties to whom they are to be addressed; qualifications of letter-writers; forms of addresses, &c., &c. By Vararuchi, one of the "nine jewels" of Vikramáditya.

३४७। पत्रकौमुदी।

ग्रन्थकारः वररुचिः।

विवरणं। प्राचीनमनतिशुद्धञ्च। प० ९। पङ्क्ति० ५—६। श्लो० २५०। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुतवाबु-उमानन्दरायैः।

प्रा० वाक्यं। श्रीमत्कृष्णपदारविन्दयुगलं ब्रह्मेश्वराद्यामर-
श्रेणीनम्रकिरीटकोकवडभीपुष्पार्पितं सन्ततं।
वाणीञ्च प्रणमामि विश्वजननीं प्रत्यूहविध्वंसिनीं
भक्तानुग्रहकारिणीं भगवतीं नित्यं वचोऽहृदये॥
विक्रमादित्यभूपस्य कीर्त्तिसिन्धोर्निदेशतः।
श्रीमान् वररुचिर्धीमांस्तनोति पत्रकौमुदीं॥
राज्ञां मन्त्रिप्रवीराणां पण्डितानां तथैव च।
गुरूणां स्वामिभार्य्याणां तथैव पितृपुत्रके॥

समाप्तिवा०। खण्डितं॥

विषयः। अनुक्रमणिका। पत्राणां रञ्जनं। पत्रप्रमाणानि। पत्रलेखकलक्षणानि। पत्ररचनाक्रमः। पत्रलिखनक्रमः। पत्रनयनक्रमः। पत्रपठनं। पाठापाठप्रभृतयः॥

No. CCCXLVIII.

Sakárabheda. Words having the three Sanskrit sibilants, arranged in classes. By Purusottama Datta.

३४८। सकारभेदः।

ग्रन्थकारः पुरुषोत्तमदेवः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० २। पङ्क्ति० ९—१०। श्लो० ८१। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुतवाबु-उमानन्दरायः।

प्रा० वाक्यं। अथ तालव्यशकारभेदः॥ श्रेयः शर्म्मणि शते शते शकारशोचिर्य्यशोचिर्यशः
श्लक्ष्णश्रीपदशुद्धशोभनभृशं शून्यं शरणं शिवं।
शृङ्गं दर्शनशातनं शुभशतं किंशायशस्यांशुकं
स्यात् कलिशं शस्यमञ्जरीत्यमरः (?)॥

समाप्तिवा०। संसारसामहासञ्च सारस्वतसरोरुपाः। साहसं यत्निशचूहि दन्त्यसद्वयसंयुता (?)॥

इति पुरुषोत्तमदेवकृतः सकारभेदः समाप्तः॥

विषयः। तालव्यमूर्द्धन्यदन्त्यशकारविशेषप्रतिपादनं।

No. CCCXLIX.

Koshṭhi-prakaraṇa. Horoscopy, according to the principles of Keralí. No work of Keralí has yet been discovered, but he is reckoned to be a high authority on astrology and chiromancy.

३४९। केरलीसम्मतं कोष्ठीप्रकरणं।

ग्रन्थकारः केरली।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० १०। पङ्क्ति० ५—७। श्लो० २५०। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुतवाबु-उमानन्दरायः।

प्रा० वाक्यं। खण्डितं।

समाप्तिवा०। सङ्ख्यानामाद्यरा ज्ञेया। अन्त्यवर्णादयो ज्ञेया एको ह्रासस्ततो भवेत्॥

इति केरलीसम्मतं कोष्ठीप्रकरणं॥

विषयः। अस्य प्रथमद्वितीयपत्रे खण्डिते। द्रेक्काणनवांशत्रिंशांशादिप्रतिपादनम्।

No. CCCL.

Divyachúḍámaṇi. Rules for calculating future events by astrological and other recondite means. By Chúḍámaṇi.

३५०। दिव्यचूडामणिः।

ग्रन्थकारः चूडामणिः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० १५। पङ्क्ति० २—७। श्लो० ४००। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुतवाबु-उमानन्दरायः।

प्रा० वाक्यं। यदुपचितमन्यजन्मनि शुभाशुभं तस्य कर्मणि।

पङ्क्तिं व्यञ्जयति शास्त्रमेतत् तमसि द्रव्याणि दीपकवत्॥

लोकस्य चरितार्थाय दिव्यचूडामणिं वदे।

क्रियते त्रिविधार्थानां शृण्वन्तु स्थिरचेतसः॥

समाप्तिवा० । खण्डितं ।

विषयः । शुभाशुभविषयकप्रश्नोत्तरनिरूपणं ॥

No. CCCLI.

Ushmaviveka. On Sanskrit aspirates and nasals. By Gada Siñha.

३५१ । ऊष्मविवेकः ।

ग्रन्थकारः गदसिंहः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ९ । पङ्क्ति० ४—८ । श्लो० २५० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुतसती-शचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । वर्णोज्ज्वला गुणवती सहृदयहृदयानुरञ्जिनी सरसा ।
नानालङ्कारवती प्रियेव कविता सती जयति ॥

समाप्तिवा० । इत्यूष्मभेदः कृतः श्रीगदसिंहेनाल्पबुद्धीनां प्रीत्यै ।
स करोतु सदसि ज्ञानं यस्यायं वर्त्तते हृदये ॥
इति गदसिंहविरचिते ऊष्मविवेके ऊष्मभेदकथनं समाप्तं ॥

विषयः । सकारनकारविशेषप्रतिपादनम् ।

No. CCCLII.

Mugdha-bodha-paris'ishta. A supplement to the Sanskrit grammar entitled "Mugdhabodha." It treats of prefixes, affixes, suffixes, &c. By Kásís'vara Bhaṭṭácharya.

३५२ । मुग्धबोधपरिशिष्टः ।

ग्रन्थकारः काशीश्वरः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धञ्च । प० ९३ । पङ्क्ति० ४ । श्लो० ८०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का० शकाब्दाः १७०९ । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवा-सिमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा पदाम्बुजमशेषगुणैकसिन्धो रामस्य वीक्ष्य मुनितन्त्रमशेषतश्च ।
श्रीवोपदेवकविना कृतमुग्धबोधे काशीश्वरो वितनुते परिशिष्टमेतत् ॥

समाप्तिवा० । हृञ् हृः । हरिः । इति श्रीकाशीश्वरभट्टाचार्य्यकृतं मुग्धबोधपरिशिष्टं समाप्तं ॥

विषयः । प्रकृतिप्रत्ययागमादिव्यवस्थापनं ।

No. CCCLIII.

Dakárádi-sahasranáma-stotra. A hymn to Durgá, in which a thousand names or epithets beginning with the letter द are strung together. This work professes to be a portion of the eighth part (*Khaṇḍa*) of the Kulárṇava Tantra, but it does not occur in the MS. of that name noticed on page 138.

३५३ । दकारादिसहस्रनामस्तोत्रं।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० २०। पङ्क्ति० ५—६। श्लो० २००। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुक्तबाबु-उमानन्दरायः।

प्रा० वाक्यं। भैरवी उवाच। कथं भैरव सर्व्वज्ञ जम्बूद्वीपे कलौ युगे।
अलसानां बुभुक्षूणां नृणामल्पायुषामपि॥
विना योगाभ्यासमहो तत्त्वज्ञानं भवेत् शुभं।
ऐहिका अपि भोगाश्च भवेयुः स्वेच्छया प्रभो॥
श्रीभैरव उवाच। शृणु देवि प्रवक्ष्यामि सर्व्वमेतत् भवेद् यथा।
सामवेदात्मने मुनिप्रोक्तं (?) जैमिनये तु यत्॥
पुरा पुरन्दरमुखाः स्वेश्वरत्वाभिमानिनः।
ऊचुः किमीश्वरोऽस्त्यस्मादतिरिक्तः सुरानिति॥

समाप्तिवा०। एतावर्त्तनमेतस्य पुरश्चरणमुच्यते। स्तुतिसारो निगदितः किं भूयः श्रोतुमिच्छसि॥ इति कुलार्णवे महारहस्ये सर्व्वागमोत्तमे सपादलक्षग्रन्थे पार्व्वतीश्वरसम्वादेऽष्टमखण्डे श्रीदुर्गादकारादिसहस्रनामस्तोत्रं सम्पूर्णं॥

विषयः। दुर्गाया माहात्म्यप्रतिपादनम्।

No. CCCLIV.

Nánárthas'abda. A dictionary of words having various meanings. By Mathures'a.

३५४। नानार्थशब्दः।

ग्रन्थकारः मथुरेशः।

विवरणं। नवीनं परिशुद्धञ्च। प० ५८। पङ्क्ति० ६। श्लो० २०००। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिश्रीयुतबाबु-उमानन्दरा(यः)।

प्रा॰ वाक्यं। नत्वा ज्योतिः परं ब्रह्म मूर्च्छाखानन्दपाश्रया।
नानार्थशब्दा लिख्यन्ते मथुरेशेन यत्नतः॥
द्विचितुःपञ्चषट्कवर्णाः कान्तादिचिह्निताः।
स्वरान्ता व्यञ्जनान्ताश्च नानार्थाः सूरिचोदिताः॥
एकवर्णोऽपि नानार्थः क्रमादादौ निबध्यते।
नानार्थः प्रथमान्तः स्यात् सप्तम्यन्ते च वर्त्तते॥
क एकः॥ को ब्रह्मवायुसूर्य्याग्नियमदक्षात्मवर्हिषु।
कामे ध्वनौ च पुंसि स्यात् जलमूर्द्धसुखेषु कं॥
समाप्तिवा॰। खण्डितं॥
विषयः। ककारादिवर्णक्रमेण नानार्थशब्दनिरूपणम्॥

No. CCCLV.

Rahasyátirahasya Purus'charaṇa. Details of a mode of acquiring superhuman power by meditation and mystic rites. These rites should be performed on a burning-ground at night, while seated on a corpse. On this account it is called the most secret of all secret modes of purification.

३५५। रहस्यातिरहस्यपुरश्चरणं।

ग्रन्थकारः———?।
विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प॰ ५। पङ्क्ति॰ ७। श्लो॰ १००। अ॰ वङ्गीयं। आ॰ तुलटकागजः। का॰—?। स्था॰ नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः।
प्रा॰ वाक्यं। अथेदानीं रहस्यातिरहस्यपुरश्चरणं लिख्यते। तथाच गान्धर्व्वे॥
समाप्तिवा॰। ततो दक्षिणां दत्वाच्छिद्रावधारणं कुर्य्यात्॥
इति रहस्यातिरहस्यपुरश्चरणं समाप्तं॥
विषयः। श्मशानादौ विशिष्टपुरश्चरणविधिः।

No. CCCLVI.

Váhyamátṛiká-nyása and *Maháshoḍhá-nyása.* On the merits of two particular modes of regulating the breath during meditation. This is an extract from the Urdhámnáya Tantra; the work is distinct from Urdhamnya Sañhitá.

३५६ । वाद्यमातृकान्यासो महाषोढान्यासश्च ।

ग्रन्थकारः विरूपाक्षः ।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० ६ । पङ्क्तिः ७—८ । श्लो०१५० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । तद्ध्यानं यथा । पञ्चाशल्लिपिभिरित्यादि ॥

समाप्तिवा० । इत्यूर्द्ध्वाम्नायान्तर्गतमहाषोढान्यासः ।

इति विरूपाक्षपरमहंसपरिव्राजकसिद्धा महाषोढा ॥

विषयः । अकारादिपञ्चाशद्वर्णैश्शरीरस्थमुखादिप्रदेशेषु न्यासविधानं ।

No. CCCLVII.

Chaṇḍí Tíká. A commentary on the Chaṇḍí, an episode of the Márkaṇḍeya Puráṇa, on the wars of the Deví with certain Asuras. By Kámadeva Kavivallabha. The commentary commonly known is by Nágoji Bhaṭṭa, the author of the S'abdenduseikhara.

३५७ । चण्डीटीका ।

ग्रन्थकारः कामदेवकविवल्लभः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० ५२ । पङ्क्तिः ७—१० । श्लो० १००० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । यत्संसर्गविशेषादुदयति गुणितैर्निर्गुणस्यापि ।
गुणिनामपि नैर्गुण्यं यत्संसर्गात् सा सदा जयति ॥
स्वजननिरस्तौ मुनितः श्रुतमाहात्म्यमुपास्य यां देवीं ।
मनुतापवर्गभाजौ सुरथसमाधी सदैवासादयतां ॥
अथ श्रीमद्व्यासशिष्यो जैमिनिरित्यादि ।

समाप्तिवा० । शेषे कतिपयपङ्क्तयो विलुप्तप्रायाः । अतएव समाप्तिवाक्यं नोद्धृतं ।

विषयः । मार्कण्डेयपुराणान्तर्गतचण्डिकास्तोत्रार्थविवरणं ।

No. CCCLVIII.

Kávyakámadhenu Ṭíká. A commentary, by Vopadeva, on the Kavi-kalpadruma.

३५८ । काव्यकामधेनुटीका ।

ग्रन्थकारः वोपदेवः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ५२ । पङ्क्ति० ९—६ । स्लो० ८०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराज-श्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । प्रथमपत्रं खण्डितं ।

समाप्तिवा० । सर्व्वव्याकरणार्हायानास्यां तान्यलिखितं ह्यहं (?) ॥

विषयः । कविकल्पद्रुमार्थविवरणं ।

No. CCCLIX.

Mahábhágavata. An apocryphal Puráṇa, containing legends of the Deví.

३५९ । महाभागवतं ।

ग्रन्थकारः ——— ?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं खण्डितञ्च । प० १९१ । पङ्क्ति० ५—१० । स्लो० ४००० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थ-महाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । यामाराध्यविरिञ्चिरस्य जगतः स्रष्टा हरिः पालकः
संहर्त्ता गिरिशः स्वयं समभवद् ध्येया च या योगिभिः ।
यामाद्यां प्रकृतिं वदन्ति मुनयस्तत्त्वार्थविज्ञाः परां
तां देवीं प्रणमामि विश्वजननीं स्वर्गापवर्गप्रदाम् ॥
या स्वेच्छयास्य जगतः प्रविधाय सृष्टिं सम्प्राप्य जन्म च तथा पतिमापशम्भुं ।
उग्रैस्तपोभिरपि यां समवाप्य पत्नीं शम्भुः पदं हृदि दधे परिपातु सा वः ॥
एकदा नैमिषारण्ये शौनकाद्या महर्षयः । पप्रच्छुर्मुनिशार्दूलं सूतं वेदविदां वरं ॥

समाप्तिवा० । ऋषय ऊचुः । शत्रोर्निधनमन्विच्छन् अकालेऽपि विधानतः ।
देवीं सम्पूजयामास भूयः किं श्रोतुमिच्छसि ॥
इति श्रीमहाभागवते महापुराणे अष्टचत्वारिंशत्तमोऽध्यायः ॥
अतः परं द्वित्रिस्लोकाः सन्ति ॥

विषयः । भगवतीमाहात्म्यप्रतिपादकपुराणम् ।

No. CCCLX.

Vírachintámaṇi. A treatise on arms and military tactics. By Sárngadhara.

३६० । वीरचिन्तामणिः ।

ग्रन्थकारः शार्ङ्गधरः ।

विवरणं। अपरिशुद्धं प्राचीनं सम्पूर्णञ्च । प० ७ । पङ्क्तिः० ७—६ । स्लो० २०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराज-श्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । अश्वायुधो लक्षणं । नमो जिघ्नन्ति ये वाहा भास्करार्पितहृदयः ।
पृथुकुक्षिकटीवक्षाः सुनिश्रा(?)श्चिरजीविनः ॥

समाप्तिवा० । तस्मात् हेयं विधातव्यं । शेषमस्पष्टं चरणद्वयं ॥
इति शार्ङ्गधरविरचितवीरचिन्तामणौ धनुर्व्वेदस्य परिच्छेदः ॥

विषयः। अत्र अश्वायुर्लक्षणाश्वपरीक्षा-तुरगप्रशंसा-धनुर्द्धारणप्रशंसा-धनुर्द्धारणविधि-धनुर्दानविधि-चापप्रमाण-गुणशरफलकलक्षण-फलकधारण-नाराचनालिकस्थान-मुष्ट्याकर्षणलक्षण-गुणचतुष्टयधनुर्मुष्टिसन्धानव्यायाम-लक्ष्यानभ्यासश्रमक्रिया-लक्ष्यस्खलनविधि-शीघ्रसन्धान-दूरपातित्व-दृढप्रहारित्व-दृढवेधित्व-हीनयन्त्रक-हीनगति-बालस्खलनगति-लक्ष्यस्खलनगति शुद्धगति-दृढचतुष्कचित्रविधि-वाणभङ्गवराटिकावर्त्तकाष्ठच्छेदनविन्दुकगोलकचित्रविधि-धारलक्ष्यशरवेधित्वास्त्रविधि-शस्त्रवारण-विघ्नुपशमशस्त्रविधि-मन्त्रस्मरण-विष्णुस्मरण-सङ्ग्रामविध्यक्षौहिणीसङ्ख्या-महाक्षौहिणीव्यूहविधि-युद्धप्रभृतयो निरूपिताः ॥

No. CCCLXI.

Tárákshobhya Saṅváda. A Tantric compilation on the adoration of Tárá, and anecdotes regarding her.

३६१ । ताराक्षोभ्यसंवादः ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। अपरिशुद्धमसम्पूर्णञ्च । प० १४ । पङ्क्तिः० ७ । स्लो० ३०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराज-श्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । निरुत्तरतन्त्रे । तारोवाच । लतायां साधयेत् कालीं नीले नीलसरस्वतीं ।
यदुक्तं तद्वदेदानीं येन यामि निरुत्तरं ॥

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति ॥

विषयः। तारामाहात्म्यादिव्यवस्थापनं ।

No. CCCLXII.

Kálárkarudra-pújá Paddhati. A manual for the adoration of Kálárkarudra—a form of S'iva.

३६२ । कालार्करुद्रपूजापद्धतिः ।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० ८। पङ्क्ति० ६—७। स्लो० १००। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। तत्र स्वाङ्गं प्रधानीभूत इत्यादि॥

समाप्तिवा०। परमोत्सवेन नृत्यगीतपुरःसरेण प्रतिमां यथास्थानं नयेयुः। ततः पार्व्वणं कुर्य्यात्॥ इति कालार्करुद्रपूजापद्धतिः समाप्ता॥

विषयः। कालार्करुद्रार्चनविधानं।

No. CCCLXIII.

Nis'ácharapújá. A manual for the worship of the Deví at night.

३६३ । निशाचरपूजा ।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० २ पङ्क्ति० ७—८। स्लो० ५०। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। प्रथमं सूर्य्यार्घं दत्वा इत्यादि॥

समाप्तिवा०। अच्छिद्रावधारणं कुर्य्यात्। इति निशाचरपूजापद्धतिः समाप्ता॥

विषयः। निशाचरपूजननिरूपणं।

No. CCCLXIV.

Ratnamálá. A treatise on precious stones. By Pasupati.

३६४ । रत्नमाला ।

ग्रन्थकारः पशुपतिः।

विवरणं। परिशुद्धं प्राचीनञ्च। प० ३। पङ्क्ति० ४—६। स्लो० १००। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। का भूषा योगानां किञ्च शिशोः कण्ठमण्डनं भाति।
निर्म्मलमुक्तामाला पशुपतिरचिता चातुरी वाचां॥

समाप्तिवा०। गुणहृदयङ्गमवक्ता (?) निर्मलसुवर्णालङ्काराङ्गी।
श्रीमत्पशुपतिरचिता सम्पूर्णा रत्नमालैषा॥

विषयः। अत्र मुक्ताफल-पद्मराग-मरकत-इन्द्रनील-वैदूर्य्य-काञ्चनपरीक्षा विद्यन्ते।

No. CCCLXV.

Padárthakhandana Tippaní. A gloss on the Padárthakhaṇḍana of Ragunátha Siromaṇi. By Rámabhadra Sárvabhauma.

३६५। पदार्थखण्डनटिप्पनी।

ग्रन्थकारः रामभद्रसार्व्वभौमः।

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धञ्च। प० ३०। पङ्क्ति० ५—६। श्लो० ५००। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराज-श्रीयुतसतीशचन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। प्रारम्भे विलुप्ताः पङ्क्तयः। अतिप्राचीनत्वात्।

समाप्तिवा०। क्रमशः कारणतायामनिवेशेत्यलमतिविस्तरेणेति दिक्।
इति महामहोपाध्यायश्रीमद्रामभद्रसार्व्वभौमविरचितपदार्थखण्डनटिप्पनी समाप्ता॥

विषयः। रघुनाथशिरोमणिप्रणीतपदार्थखण्डनाभिधेयग्रन्थार्थविवरणं॥

No. CCCLXVI.

A'khyátaváda Tippaní. A gloss on the A'khyátaváda of Raghunátha S'iromaṇi. By Bhavánanda Tarkavágís'a.

३६६। आख्यातवादटिप्पनी।

ग्रन्थकारः भवानन्दतर्कवागीशः।

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धञ्च। प० ४५। पङ्क्ति० ५—६। श्लो० १२३०। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुत-सतीशचन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। प्रारम्भे विलुप्ताः पङ्क्तयः। अतिप्राचीनत्वात्।

समाप्तिवा०। गुरुत्वादित्यपि द्रष्टव्यमिति सङ्क्षेपः।
इति तर्कवागीशविरचिताख्यातवादटिप्पनी समाप्ता॥

विषयः। रघुनाथशिरोमणिप्रणीताख्यातार्थविचारतात्पर्य्यार्थविवरणं।

No. CCCLXVII.

S'abdakhaṇḍa Tippaní. A gloss on the S'abdhachintámaṇi of Ganges'a Upádhyáya. By Mathuránátha.

३६७ । शब्दखण्डटिप्पणी ।

ग्रन्थकारः मथुरानाथः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धञ्च । प० ४७ । पङ्क्ति० ६—९ । श्लो० १६०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । प्रथमपत्रं खण्डितं ।

समाप्तिवा० । यथार्थपदार्थतानवच्छेदकप्रकारकज्ञानविषयत्वमा, इत्यतः परं खण्डितं ।

विषयः । गङ्गेशोपाध्यायप्रणीतशब्दचिन्तामणितात्पर्य्यार्थव्याख्यानं ।

No. CCCLXVIII.

Tattvánanda-tarranginí. A treatise on mantras, their derivation and uses, homas, mystic diagrams, sanctification and other Tantric subjects. By Púrṇánanda Paramahaṅsa. The MS. examined is incomplete, and contains only the rituals.

३६८ । तत्त्वानन्दतरङ्गिणी ।

ग्रन्थकारः पूर्णानन्दपरमहंसः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धञ्च । प० ३० । पङ्क्ति० ३—७ । श्लो० ११२० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । दिक्कालादिविनिर्मुक्तं निर्मुक्तं त्रिगुणैरपि ।
आनन्दघनसन्दोहमात्मानं समुपाश्रय ॥
तडिदाकारमानन्दमूलकन्दसमाश्रितं ।
भजामि वचसां मूलं यन्मूलं जगतामपि ॥
स्थूलनीलमणिश्यामं वामम‍र्द्धं महेशितुः ।
आनन्दनन्दनोल्लासं प्रकाशं जगतां भजे ॥
तन्त्राणां सङ्गतिं वक्ष्ये तत्त्वानन्दतरङ्गिणीं ।
धर्म्मार्थकाममोक्षाणां आद्यसाधनपद्धतिं ॥

समाप्तिवा० । षष्ठमासेन रुद्ररूपो भवेदिति शिवं ।

इति श्रीमहामहोपाध्यायब्रह्मानन्दपरमहंसपरिव्राजकशिष्यश्रीपूर्णानन्दपरमहंसरचिता तत्त्वानन्दतरङ्गिण्याः प्रयोगविधिः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ॥

विषयः । मन्त्रबीजपूजाहोमपुरश्चरणमन्त्रोद्धारयन्त्रोद्धारध्यानकवचपूजास्थानप्रभृतीनां निरूपणं ॥

No. CCCLXIX.

S'ambhunáthárchana. Manual for the worship of S'ambhunátha or S'iva.

३६९ । शम्भुनाथार्चनं ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं । प्राचीनं परिग्रहश्च । प० ५ । पङ्क्ति० ५ । स्लो० ४० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । देव्युवाच । त्वत्प्रसादान्महादेव पवित्राहं न चान्यथा ।
शम्भुनाथार्चनं देव श्रोतुमिच्छामि साम्प्रतं ॥

समाप्तिवा० । इति ते कथितं देवि तन्त्राणां तन्त्रमुत्तमं ।
बहु किं कथ्यते देवि भूयः किं श्रोतुमिच्छसि ॥ परिसमाप्तिशेषवाक्यं नास्ति ॥

विषयः । महादेवध्यानमन्त्रादिकथनं ।

No. CCCLXX.

Chandí Purána. An apocryphal Purána on the exploits of the Devi in destroying various Asuras; attributed to Márkandeya. Contents: 1, curse to Daksha; 2, suicide of Satí; 3, praise of sacred places where the different members of Satí fell; 4, destruction of Madhu and Kaitabha; 5, ditto of Dundubhi; 6, ditto of Ghora; 7, ditto of Namuchi and Chikshura; 8, ditto of Mahishásura; 9, ditto of Sunda and Upasunda; 10, anecdote of Sanatkumára; 11, destruction of Mura.

३७० । चण्डीपुराणं ।

ग्रन्थकारः मार्कण्डेयः ।

विवरणं । प्राचीनं परिग्रहश्च । प० ९२ । पङ्क्ति० ५—६ । स्लो० १००० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्रः ।

प्रा॰ वाक्यं। मार्कण्डेयं मुनिश्रेष्ठं तपसा हतकल्मषं।

कौमारको मुनिश्रेष्ठः पप्रच्छ तपसो निधिं॥

समाप्तिवा॰। पाठकाय प्रदातव्यं यदीच्छेत् लोकमक्षयं।

पाठके परितुष्टे तु सन्तुष्टाः सर्व्वदेवताः॥

इत्याद्ये चण्डीपुराणं सम्पूर्णम्॥

विषयः। १ प्रथमः, दक्षशापः। २, सतीदेहत्यागः। ३, तीर्थमाहात्म्यं। ४, मधुकैटभवधः। ५, दुन्दुभिवधः। ६, घोरवधः। ७, नमुचिचिक्षुरवधः। ८, महिषासुरवधः। ९, सुन्दोपसुन्दवधः। १०, सनत्कुमारोपाख्यानं। ११, मुरवधः॥

No. CCCLXXI.

Sanmohana Tantra. The MS. is incomplete, and comprises only the latter portion of the second part of the work. Its subject is Tantric ritual for the adoration of the Deví named Kulakuṇḍaliní. The work is reckoned to be an original Tantra, and not a compilation.

२७१। सम्मोहनतन्त्रम्।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं परिग्राह्यश्च। प॰ १७। पङ्क्ति॰ ५—६। श्लो॰ ५००। अ॰ वङ्गीयं। आ॰ तुलटकागजः। का॰—?। स्था॰ नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराज-श्रीयुतसतीशन्द्रः।

प्रा॰ वाक्यं। प्रथमपत्रं खण्डितं।

समाप्तिवा॰। इति ते कथितं पुत्र दिव्यभावं परात् परं।

न कलौ दिव्यभावोऽस्ति कलौ सर्व्वेऽजितेन्द्रियाः॥

इति सम्मोहनतन्त्रे उत्तरखण्डे सप्तमः पटलः॥

विषयः। कुलकुण्डलिनीशक्तिप्रातःकृत्यषोढान्याससर्व्वतोभद्रकवचादिनिरूपणं।

No. CCCLXXII.

Kumári-karachollása. The virtues of a charm bearing the name of Kúmárí or the virgin goddess. It is a portion of the 9th section of the last book of the Rudrayámala Tantra.

३७२ । कुमारीकवचोल्लासः ।

ग्रन्थकारः —— ?

विवरणं । अतिप्राचीनं परिशुद्धञ्च । प० ३ । पङ्क्ति० ५—६ । श्लो० ८० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराज-श्रीयुतसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । आनन्दभैरव्युवाच । अथातः सम्प्रवक्ष्यामि कुमारीकवचं शुभं ।
त्रैलोक्यमङ्गलं नाम महापातकनाशनं ॥

समाप्तिवा० । लोकानामतिसौख्यदं भयहरं श्रीपादभक्तिप्रदं
मोक्षार्थं कवचं शुभं प्रपठतामानन्दसिन्धूद्भवं ।
पार्थानां कलिकालघोरकलुषध्वंसैकहेतुं जयं
ये लोकाः प्रपठन्ति धर्म्ममतुलं मोक्षं व्रजन्ति क्षणात् ॥
इति श्रीरुद्रयामले उत्तरतन्त्रे सर्व्वतन्त्रोद्दीपने कुमार्य्युपचर्य्याविन्यासे कुमारीकवचोल्लासे सिद्धमन्त्रप्रकरणे दिव्यभावनिर्णये नवमः पटलः ।

विषयः । कुमारीकवचमाहात्म्यं ॥

No. CCCLXXIII.

Padmapushpánjali-stotra. A hymn to Bhagaváti, literally a prayer with a handful of lotus flowers. By Sañkara Áchárya.

३७३ । पद्मपुष्पाञ्जलीस्तोत्रं ।

ग्रन्थकारः शङ्कराचार्य्यः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० ८ । पङ्क्ति० ४—६ । श्लो० १०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्त-सतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । भगवतीभववत्पदपङ्कजं भ्रमरभूतसुरासुरसेवितं ।
सुजनमानसहंसपरिष्कृतं कमलयामलया निभृतं भजे ॥

समाप्तिवा० । स्तुतिमिमिस्तुतिमितः सुसमाधिना नियमतो रमतोऽनुदिनं पठेत् ।
परमथा रमया स निषेव्यते परिजनो विजनोऽपि च तं भजेत् ॥
इति श्रीशङ्कराचार्य्यविरचितं भगवतीपद्मपुष्पाञ्जलिस्तोत्रं सम्पूर्णं ॥

विषयः । भगवत्याः स्तुतिः ।

No. CCCLXXIV.

Satyanáráyaṇa-vratakathá. Ritual for the adoration of Satyanáráyaṇa, and the fruit thereof. This is an attempt to Hinduise the worship of a Mahomedan Saint, commonly called Satyapir, or the true Saint. The word *pir*, for obvious reasons, is changed to Náráyaṇa, and the story of his life is cast in a Hindu mould. The work is attributed to S'ukadeva; but it is manifestly the composition of a modern paṇḍit.

३७४ । सत्यनारायणव्रतकथा ।

ग्रन्थकारः शुकदेवः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० ९ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० ५०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुत-सतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । नारयणं नमस्कृत्य इत्यादि ।

ऋषय ऊचुः । व्रतेन तपसा वापि प्राप्यते वाञ्छितं फलं ।

सर्व्वं त्वां श्रोतुमिच्छामः कथयस्व महामुने ॥

समाप्तिवा० । व्रतमस्ति महा इत्यतः परं खण्डितं ।

विषयः । सत्यनारायणमाहात्म्यकथनं ॥

No. CCCLXXV.

Panchasáyaka. An erotic composition. Contents: 1, classification of women; 2, female society; 3, mantras of Chamuṇḍá; 4, prostitution; 6, characteristics of women under eight different conditions. By Jyotirís'vara.

३७५ । पञ्चसायकः ।

ग्रन्थकारः ज्योतिरीश्वरः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० ४३ । पङ्क्ति० ५ । श्लो० १०५२ । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्तस-तीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । रतिपरिमलसिन्धुः कामिनीकेलिबन्धुः विहितभुवनमोदः सेव्यमानप्रमोदः ।
जयति मकरकेतुर्मोहनस्यैकहेतुर्विरचितबहुसेवः कामिभिः कामदेवः ॥
अस्ति प्रत्यहमित्यादि ॥

समाप्तिवा० । ये दीनेषु दयालवः स्पृशति यानल्पो न श्रीमानवः
व्यग्रा ये च परोपकारकरणे हृष्यन्ति ये याचिताः ।
स्वस्थाः सन्त्यपि ये च नोदरमहाव्याधिप्ररोहेऽपि ये
ते भूमण्डलमन्तनैकतिलकाः सन्तः कियन्तो जनाः ॥
इति कविशेखराचार्य्यश्रीज्योतिरीश्वरविरचिते पञ्चमसायके पञ्चसायकः समाप्तः ॥

विषयः । १म-सायके चित्रिण्यादिलक्षणं । २, सुरतभेदादिकथनं । ३, ग्राम्यधर्म्मोपयोगि-चामुण्डामन्त्रादिकथनं । ४, परदारगमनादिनिरूपणं । ५, अष्टनायिकादीनां लक्षणं ॥

No. CCCLXXVI.

Krityarája. Rules and directions for various religious rites and observances, compiled by the court pandits of Rájá Krishnachandra Ráya of Nuddia.

३७६ । कृत्यराजं ।

ग्रन्थकाराः राजश्रीकृष्णचन्द्ररायाज्ञप्तपण्डिताः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० ७२ । पङ्क्ति० ५—८ । श्लो० २५०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुतस-तीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा हेरम्बगौरीगिरिशहरिहरद्वाजिनः पञ्च देवान्
वाग्देवीकेलिगङ्गोज्ज्वलवलयनवद्वीपराज्याधिपस्य ।
राज्ञः श्रीकृष्णचन्द्रक्षितिपतितिलकस्याज्ञया प्राज्ञवर्गा
धर्म्मस्य स्थापनार्थं विदधति सुधियः पुस्तकं कृत्यराजं ॥

समाप्तिवा० । पूज्यान् जनांश्च सम्पूज्य सांवत्सरपुरो इत्यतः परं खण्डितं ।

विषयः । नानाविधश्रौतस्मार्त्तादिकर्म्मणां निरूपणं ॥

No. CCCLXXVII.

S'yámáratna. Manual for the adoration of Kálí, Tárá, Shoḍashí, Bhuvanes'varí, Bhairaví, Chhinnamastá, Dhumávatí, Vagalá, Mátangi and Kamalátmiká, the ten manifestations of the Deví known under the collective name of Das'amahávidyá. By Yádavendra Vidyálankára.

३७७ । श्यामारत्नं ।

ग्रन्थकारः यादवेन्द्रविद्यालङ्कारः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ४४ । पङ्क्ति० ४—५ । श्लो० १२०० । आ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का० शाके १४१४ । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा गुरुपदद्वन्द्वं शुभाभं मुक्तिदायकं ।
भवान्यङ्घ्रियुगार्च्चानां लिख्यते पटलप्रभा ॥
प्रणम्य कालिकापादं चतुर्व्वर्गफलप्रदं ।
विबुधैः सेवितं नित्यं साधकानां हिताय च ।
क्रियते यादवेन्द्रेण प्रयोगं मन्त्रविग्रहं ।
श्यामारत्नं बुधै रम्यं सुखदं ज्ञानवर्द्धनं ॥
तत्रादौ दश महाविद्या निरूप्यन्ते । तत्रावधेयं मुण्डमालातन्त्रे । यथा,
कालीतारेत्यादि ।

समाप्तिवा० । रात्रौ पर्य्यटनञ्चैव रात्रौ शक्तिप्रपूजनं ।
न करोति कथं देवः साधकः कौलिको भवेत् ॥
इति श्रीमद्दक्षिणाकालीपूजापद्धतिः ।

विषयः । अत्र दशमहाविद्यामन्त्रोद्धारपुरश्चरण-जप-होम-दक्षिणाप्रभृतयो विद्यन्ते ॥

No. CCCLXXVIII.

Bhavánístava-s'ataka. A hymn to Bhavání in a hundred stanzas.

३७८ । भवानीस्तवशतकं ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं । प्राचीनमशुद्धं खण्डितञ्च । प० ९ । पङ्क्ति० ३—६ । श्लो० १५० । आ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा॰ वाक्यं । काशीनाथपुरे सदाशिवहृदि न्यस्तं कलौ तारकं
कालीपादयुगारविन्दयुगलं ध्यात्वा च तद्वद् गुरोः ।
रम्भाम्भोरुहमध्यवासमनिशं श्रीतातपादं तथा
काल्याः पद्मशतेन पुण्यचयदं तन्ये भवान्यास्तवं ॥
इयं कालीकारे चितितललसत्पादकमला
गतायातैर्वातैर्गमयति रसां नागभुवनं ।
ऊऊङ्कारोत्कारैर्दनुजगणमुण्डानि दलना
कटौ क्षीणा येना विजितविहगेना त्रिनयना ॥

समाप्तिवा॰ । इत्थं स्तुतिञ्च विविधां कवचञ्च कृत्वा कृत्वा प्रदक्षिणमनुत्रिकृतं करार्चौ ।
अष्टाङ्गसन्नतिविधिञ्च विधाय मन्त्री न्यूनातिरिक्तयजनं विनिवेदयेच ॥

विषयः । भवान्याः स्तुतिः ॥

No. CCCLXXIX.

Annapúrṇá-sahasra-náma-stava. A hymn to Annapúrṇá in which a thousand names or epithets are strung in verses. This is an extract from the Vis'vasára Tantra.

३७९ । अन्नपूर्णासहस्रनामस्तवः ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं । परिशुद्धं प्राचीनञ्च । प॰ ९ । पङ्क्ति॰ ६—८ । श्लो॰ २०० । अ॰ वङ्गीयं । आ॰ तुलटकागजः । का॰—? । स्था॰ नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराज-श्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा॰ वाक्यं । देव्युवाच । देवदेव महादेव सर्व्वशास्त्रविशारद ।
ब्रह्मविष्णुशिरोरत्ननिघृष्टचरणाम्बुज ॥

समाप्तिवा॰ । मातृजारसमं ज्ञात्वा गोपयेत् स्तवराजकं ।
सत्यं सत्यं महेशानि गोप्यं सर्व्वागमेषु च ॥
इति विश्वसारतन्त्रे देवीमहेश्वरसंवादे अन्नपूर्णासहस्रनामस्तवः समाप्तः ॥

विषयः । अन्नपूर्णायाः माहात्म्यवर्णनं ॥

No. CCCLXXX.

Málá-sanskára. Consecration of the málá or rosary for counting prayers.

३८० । मालासंस्कारः ।

ग्रन्थकारः ———?

विवरणं। अपरिशुद्धं । प० १ । पङ्क्ति० ४—५ । श्लो० २० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलट-कागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुक्त-सतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं। उड्याकरपद्धत्यां । आदौ प्राणान् प्रतिष्ठाप्य पश्चात संस्कारमाचरेत् ।
यथा ॐ ह्रीं श्रीं इत्यादि ।

समाप्तिवा० । इति सर्व्वत्र नवकोणाश्वत्थपत्रे मालास्थापनं ।

विषयः । मालाधारणानुष्ठानप्रतिपादनम् ॥

No. CCCLXXXI.

Japarahasya. Rules for counting prayers.

३८१ । जपरहस्यं ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। परिशुद्धम्। प० १। पङ्क्ति० ७–९। श्लो० ५०। अ० वङ्गीयं। आ० तुलट-कागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुत-सतीशचन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। जपक्रमं प्रवक्ष्यामि शृणु त्वं कमलानने। येन विना न सिद्ध्येत कल्पकोटिशतैरपि॥

समाप्तिवा०। देवतागुरुमन्त्रेषु समभावपराय च। निन्दकेभ्यः शठेभ्यश्च पशुभ्यो नैव दर्शयेत्॥
इति जपरहस्यं समाप्तम्॥

विषयः। जपनिरूपणं।

No. CCCLXXXII.

Maháshoḍhá-nyása. Rules for the regulation of breath and gesticulation during S'ákta worship. By Virupáksha.

३८२ । महाषोढान्यासः ।

ग्रन्थकारः विरूपाक्षः।

विवरणं। परिशुद्धं । प० ९ । पङ्क्ति० ७—८। श्लो० २००। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुत-सतीशचन्द्रः।

प्रा॰ वाक्यं । अथ वाह्यमातृकान्यासः । तद्ध्यानं यथा, पञ्चाशल्लिपिभिरित्यादि ।

समाप्तिवा॰ । इत्यूर्द्ध्वाम्नायान्तर्गतमहाषोढान्यासः ।

इति विरूपाक्षपरमहंसपरिव्राजकसिद्धमहाषोढा ॥

विषयः । कराङ्गन्यासादिविधानं ॥

No. CCCLXXXIII.

Rádhá Tantra. Rules and observances for the guidance of S'ákta worshipers. The MS. is very imperfect, containing only the 23rd section.

३८३ । राधातन्त्रं ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं । अशुद्धं । प॰ ६ । पङ्क्ति॰ ५ । श्लो॰ १२॰ । अ॰ वङ्गीयं । आ॰ तुलटकागजः । का॰—? । स्था॰ नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुत-सतीशचन्द्रः ।

प्रा॰ वाक्यं । ईश्वर उवाच । यदुक्तं तन्त्रमन्त्रेषु कुलाचारं वरानने ।
तत्सर्व्वं परमेशानि पद्मानि परमाद्भुतं ॥
विसृज्य बहुधा मूर्त्तिं नायिकां पद्ममालया ।
कोटिकोटिं महेशानि सृष्ट्वा वै पद्मानि प्रिये ॥

समाप्तिवा॰ । यदुक्तं सुकुरङ्गाक्षि त्रिपुरापदपूजनात् ।
किमसाध्यं महेशानि त्रिपुरायाः प्रसादतः ॥
इति श्रीवासुदेवरहस्ये राधातन्त्रे हरपार्व्वतीसंवादे त्रयोविंशतिपटलः ॥

विषयः । कुलाचारसम्मतपूजनजपनादि ॥

No. CCCLXXXIV.

Vyánjanaguṇa. This MS. is also a fragment of a large work; it is devoted to the culinary art.

३८४ । व्यञ्जनगुणं ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं । अशुद्धम् । प॰ २ । पङ्क्ति॰ १०—११ । श्लो॰ १०० । अ॰ वङ्गीयं । आ॰ तुलटकागजः । का॰—? । स्था॰ नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुत-सतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । शुष्कपचान्वितो रुच्यः सङ्ग्राही कफपित्तजित् ।
कर्कटीशीर्षहन्तादिसिद्धो मत्स्यस्तु पित्तजित् ॥
समाप्तिवा० । ताम्बूलं दोषजिद् वक्त्रपाटवोत्साहकान्तिदं ।
मद्यं सुप्तोत्थिते भुक्ते त्यज्य दन्ता गद्गदे (?) ॥ परिसमाप्तिसूचकवाक्यं नास्ति ।
विषयः । सिद्धमत्स्यादीनां गुणकथनं ॥

No. CCCLXXXV.

Todala Tantra. An original Tantra on the S'ákta cult. The MS. is incomplete, breaking off at the middle of the 11th section.

३८५ । तोडलतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः—?
विवरणं। विशुद्धम्। प० २५। पङ्क्ति० ५। श्लो० ५००। अ० वङ्गीयं। आ० तुलट-
कागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुक्त-
सतीशचन्द्रः।
प्रा० वाक्यं। देव्युवाच। ब्रूहि मे जगतां नाथ सर्व्वविद्यामय प्रभो।
महाविद्यासु सर्व्वासु पुण्यासु भुवनत्रये ॥
एतासां दक्षिणे भागे नानारूपः पिनाकधृक्।
पृथक् पूज्यो महादेव कथयस्व मयि प्रभो ॥
समाप्तिवा०। बहुजन्मार्ज्जितात् पुण्यात् बहुभाग्यवशाद् यदि।
श्रीगुरुर्लभ्यते देव तस्याध्या इत्यतः परं खण्डितं। एकादशोल्लासप्रारम्भे ॥
विषयः। महाविद्यादीनां पूजापुरश्चरणहोमप्रभृतयः ॥

No. CCCLXXXVI.

S'yámákavacha. A charm bearing the náme of S'yámá, a form of Durgá. This is an extract from the Bhairava Tantra.

३८६ । श्यामाकवचं ।

ग्रन्थकारः—?
विवरणं। परिशुद्धम्। प० ४। पङ्क्ति० ४—६। श्लो० ३८१। अ० वङ्गीयं। आ० तुलट-
कागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुत-
सतीशचन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। भैरव्युवाच। कालीपूजा श्रुता नाथ भावाश्च विविधाः प्रभो।
इदानीं श्रोतुमिच्छामि कवचं पूर्व्वसूचितम्॥
समाप्तिवा०। अतलचं प्रजप्त्वापि तस्य विद्या न सिद्ध्यति।
स श्लघातमाप्नोति सोऽचिरान्मृत्युमाप्नुयात्॥
इति भैरवतन्त्रे भैरवभैरवीसंवादे कालीकल्पे श्यामाकवचं समाप्तम्॥
विषयः। कालिकाराधनाप्रवर्त्तकप्रयोजनादिकथनं॥

No. CCCLXXXVII.

Sankshepa-purascharaṇavidhi. Directions for attaining perfection in mystic mantras;—an extract from the Nitánta Tantra.

३८७। सङ्क्षेपपुरश्चरणविधिः।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। अपरिशुद्धम्। प० ६। पङ्क्ति० ६। श्लो० १००। अ० वङ्गीयं। आ० तुलट-कागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुत-सतीशचन्द्रः।
प्रा० वाक्यं। अथ नितान्ततन्त्रोक्तशिवपार्वतीसंवादकसङ्क्षेपपुरश्चरणविधिर्लिख्यते।
सङ्क्षेपेण पुरश्चर्य्यां वक्ष्यामि शृणु पार्व्वति।
यां कृत्वा साधको देवि परं मोक्षमवाप्नुयात्॥
समाप्तिवा०। अन्यत् पूर्व्ववत्। इति सङ्क्रान्तिपुरश्चरणं।
इति नितान्ततन्त्रोक्तहरपार्व्वतीसंवादकतिथ्यादिपुरश्चरणप्रयोगः॥
विषयः। समयविशेषकर्त्तव्यपुरश्चरणविवरणं॥

No. CCCLXXXVIII.

Ashṭádas'ottara-s'átas'loka. A hymn to Deví, in 108 stanzas, by S'ivachandra, the great great grandfather of the late Mahárájá Satíschandra Ráya, of Krishṇanagara.

३८८। अष्टादशोत्तरशतश्लोकी।

ग्रन्थकारः शिवचन्द्रः। पुस्तिकादौ राज्ञः सतीशचन्द्रस्य प्रपितामहपितुः शिवचन्द्रस्य कृतिरित्यनुमीयते। तदनुमानं सतीशचन्द्रेणापि वाढमनुमोदितम्।

विवरणं। परिशुद्धं। प० २०। पङ्क्ति० ४। श्लो० २६०। अ० वङ्गीयं। आ० तुलट-
कागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुत-
सतीशचन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। अशक्तास्त्वां स्तोतुं विधिहरिमहेशादिविबुधाः
प्रवर्त्तेऽहं जानन्निति तदपि दुर्धीः पशुरिव।
भवत्या हन्तव्यं तदिति शशिचूडे जननि यन्
महाकालेनोक्तं न खलु पशुबोधः समुचितः॥

समाप्तिवा०। शिवाख्यः प्रेतस्त्वच्चरणसरसीजद्वयतले
समन्ताद् वर्त्तन्ते निरवधिशिवाख्याश्च पशवः।
शिवाख्यस्ते भर्त्ता स्वयमपि शिवाख्यासि यद्‌तः
शिवाख्यं मां हातुं तव भवति युक्तं न कुत्रचित्॥ परिसमाप्तिसूचकवाक्यं नास्ति॥

विषयः। देव्याः स्तुतिः।

No. CCCLXXXIX.

Sangīta-dāmodara. An elaborate treatise on music, both vocal and instrumental. By Subhankara.

३८९। सङ्गीतदामोदरः।

ग्रन्थकारः शुभङ्करः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० १२१। पङ्क्ति० ४। श्लो० ५०००। अ० वङ्गीयं।
आ० तालपत्रं। का० शकाब्दाः १६४२। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासि-
महाराजश्रीयुतसतीशचन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। भावो हावानुभावौ गतिसमयदशास्थानदूतीविभावाः
स्त्रीपुंसौ नादगीतस्वरगमकगणा मूर्च्छना वर्गतालाः।
ग्रामो रागाङ्घ्रिताल श्रुतिसचित्कला वाद्यमाचाङ्गहारा
न्नृत्यन् निर्दोषगानानभिनयनरसाः कृष्णलीलां वहन्तु॥

समाप्तिवा०। ख्यातो यः कविचक्रवर्त्तिपदतो विद्याबलैरञ्चितः
सौभद्रेयमिमं यमर्ज्जुनयशाः सोऽजीजनत् श्रीधरः।
तस्य श्रीलशुभङ्करस्य भणिते सङ्गीतदामोदरे
साभोगः स्तवकः प्रपञ्चितरसः श्रीमानयं पञ्चमः॥
इति श्रीलशुभङ्करकृतः सङ्गीतदामोदरः समाप्तः॥

विषयः। विभावानुभाव-सञ्चारिभाव-नायक-नायिकादूत्यादीनां निरूपणं। सङ्गीतापयोगि-निषादादिस्वरग्राममूर्च्छनातालखयादीनाञ्च प्रतिपादनं।

No. CCCXC.

A'yurveda. This MS. professes to include the whole circle of the science of medicine as known to the ancient Hindus, but the Pandit who examined it, states that it contains only notices of the properties of certain articles of food and medicine. I have not had an opportunity of seeing the work.

३९०। आयुर्वेदः।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० ५१। पङ्क्ति० ४—८। स्रो० ५३५। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराज-श्रीयुतसतीशचन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। प्रथमद्वितीयपत्रेण खण्डितः।

समाप्तिवा०। रचितं परप्रीतीनां शिवेन परमात्मना।

खट्टी जिज्ञीसता वत्स आयुर्वेदः प्रकाशितः॥ इत्यायुर्वेदः समाप्तः॥

विषयः। अत्र यवादिधान्यविशेषमांसमत्स्यशाकफलादीनां गुणा निर्द्दिष्टाः॥

No. CCCXCI.

Mahákálarudrodita-stotra. A hymn to Dakshiṇákálí, supposed to have been composed by Mahákálarudra, a form of S'iva.

३९१। महाकालरुद्रोदितस्तोत्रं।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० २। पङ्क्ति० ५—६। स्रो० ५०। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराज-श्रीयुतसतीशचन्द्रः।

प्रा० वाक्यं। महाकाल उवाच। अचिन्त्यामिताकारशक्तिस्वरूपा प्रतिव्यक्त्यधिष्ठानसत्त्वैकमूर्त्तिः। गुणातीतनिर्द्वन्द्वबोधैकगम्या त्वमेका परं ब्रह्मरूपेण सिद्धा॥

समाप्तिवा०। महाकालरुद्रोदितस्तोत्रमेतत् सदा भक्तिभावेन योऽध्येति भक्तः।

न शोको न रोगो न मृत्युर्भवेत् * * सिद्धिरन्ते च कैवल्यलाभः॥

विषयः। दक्षिणकालिकाया माहात्म्यप्रतिपादनं।

No. CCCXCII.

Sundarí-s'aktidána stotra. A hymn to Kálí, by Adinátha Mahákála. This is an extract from the Mahákála Sañhitá.

३९२ । सुन्दरीशक्तिदानस्तोत्रं ।

ग्रन्थकारः आदिनाथ-महाकालः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० २६ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० ५०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुत-सतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । कैलासशिखरे रम्ये नानादेवगणावृते । नानावृक्षलताकीर्णे नानापक्षिरवैर्युते ॥
चतुर्मण्डलसंयुक्ते शृङ्गारमण्डलान्विते ।
समाधौ संस्थितं शान्तं क्रीडन्तं योगिनीप्रियं ॥

समाप्तिवा० । इति सङ्क्षेपतः प्रोक्तं किमन्यत् श्रोतुमिच्छसि ॥ ७४ ॥
इति श्रीमदादिनाथमहाकालविरचितायां महाकालसंहितायां कालीकालसंवादे सुन्दरीशक्तिदानाख्यं कालीस्वरूपं मेधासाम्राज्यस्तोत्रं सम्पूर्णं ॥

विषयः । कालिकायाः स्तोत्रं ॥

No. CCCXCIII.

Pipítakadvádas'ívrata. Manual for the performance of a religious rite on the twelfth of the waxing of the moon in the month of Vais'ákha, when the giving away of water, food and other articles is held meritorious. The rite was first instituted by a Bráhman named Pipítaka.

३९३ । पिपीतकद्वादशीव्रतं ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धञ्च । प० ४ । पङ्क्ति० ५ । श्लो० ८० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिश्रीयुतलोहाराममिशिरोरत्नः ।

प्रा० वाक्यं । ततः पूर्व्वदिने उपोष्य प्रातःस्नातः शुचिराचान्तः प्राङ्मुखः सूर्य्यार्घं दत्वा स्वस्ति-वाचनपूर्व्वकं सूर्य्यसोमेति पठित्वा सङ्कल्पं कुर्य्यात् ।

समाप्तिवा० । इह पुत्रादिकैर्युक्तो धनधान्यशुभान्वितः ।
अन्ते याति परं स्थानं विष्णोरेव न संशयः ॥

विषयः । श्रीविष्णुप्रीत्यर्थकव्रतविशेषानुष्ठानकथनं ।

No. CCCXCIV.

Samásaváda. A Nyáya dissertation on the Sanskrit cases, by Govinda Chakravartí. This is probably different from the work of this name, by Jayaráma Nyáyapanchánana, noticed by Dr. Hall in his *Contributions*, p. 61, and by Weber in the Berlin Catalogue, p. 217.

३९४ । समासवादः ।

ग्रन्थकारः गोविन्दचक्रवर्त्ती ।

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च । प० १७ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० ४०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का० शकाब्दाः १७७५ । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासि-श्रीयुक्तलोहारामशिरोरत्नः ।

प्रा० वाक्यं । नाम्नां समासो युक्तार्थ इति वैयाकरणाः । नाम्नामिति बहुत्वमविवक्षितं ॥

समाप्तिवा० । समासस्य प्रत्येकपदान्यत्वात् लिङ्गसङ्ख्यायां कारकविभक्त्यादिकमुत्पद्यते इति सङ्क्षेपः ॥ इति महामहोपाध्यायश्रीगोविन्दभट्टाचार्य्यचक्रवर्त्तिविरचितः समासवादः सम्पूर्णः ॥

विषयः । समासपदस्य वाचकत्वादिव्यवस्थापनं ॥

No. CCCXCV.

Mugdhabodha-ṭíká. A commentary on the Sanskrit grammar of Vopadeva, entitled Mugdhabodha. By Rámánanda A'chárya.

३९५ । मुग्धबोधटीका ।

ग्रन्थकारः रामानन्दाचार्य्यः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धञ्च । प० ८६ । पङ्क्ति० ५—९ । श्लो० १२२० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । शकाब्दाः १६२२ । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासि-श्रीयुतलोहारामशिरोरत्नः ।

प्रा० वाक्यं । प्रणम्य परमात्मानं रामं पद्मदलेक्षणं । मुग्धबोधस्य टीका श्रीरामानन्देन रच्यते ॥ श्रीवोपदेवपण्डितः सङ्क्षेपतः स्वयङ्कृतस्य व्याकरणस्य दुरूहतया वृत्तिं चिकीर्षुः

प्रारब्धसमाप्तये शिष्टाचारप्राप्तं मङ्गलं कुर्व्वन् वृत्तेः सम्बन्धाभिधेयप्रयोजनानि व्याकरणनाम च निर्द्दिशति मुकुन्दमित्यादि ॥

समाप्तिवा० । करोतीति कारुः वातीति वायुः इत्यादि । इति महामहोपाध्यायश्रीरामानन्दाचार्य्यविरचिता मुग्धबोधव्याकरणटीका समाप्ता ॥

विषयः । मुग्धबोधव्याकरणार्थविवरणं ॥

No. CCCXCVI.

S'abdártha-sára-manjarí. Logical meaning of words in a crude state as also when compounded. By Jayakrishna S'armá. A work of this name, by Bhavánanda Siddhántavágís'a, is noticed in Hall's *Contributions*, p. 5.

३९६ । शब्दार्थसारमञ्जरी ।

ग्रन्थकारः जयकृष्णशर्म्मा ।

विवरणं । नवीनं परिशुद्धञ्च । प० २८ । पङ्क्ति० ५—६ । श्लो० ५०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का० शकाब्दाः १७७५ । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिश्रीयुतलोहारामशिरोरत्नः ।

प्रा० वाक्यं । हेरम्बचरणद्वन्द्वं विघ्ननाशकरं परं । प्रणम्य जयकृष्णेन क्रियते सारमञ्जरी ॥
तत्र प्रथमं कालत्रयनिरूपणं । वर्त्तमानध्वंसप्रतियोगित्वमतीतत्वमित्यादि ।

समाप्तिवा० । आलोक्यविविधग्रन्थं विचार्य्य च पुनः पुनः ।
कृतेयं जयकृष्णेन शब्दार्थसारमञ्जरी ॥
इति जयकृष्णशर्म्मणा विरचिता शब्दार्थसारमञ्जरी समाप्ता ॥

विषयः । आख्यातार्थसमासार्थादिव्यवस्थापनम् ॥

No. CCCXCVII.

Subodhá. A commentary on the Kumárasambhava of Kálidása, by Bharata Sena, son of Gauránga Sena. The MS. is imperfect, and contains explanations of only the first three cantos. The writer states that the Kumárasambhava originally included 16 cantos, of which the last eight never got currency, and the eighth was cursed by the Deví, so he confined his commentary to the first seven cantos. Commentaries on the Meghadúta and the Mágha by this author are noticed by Aufrecht in the Bodleian Catalogue, and several others are current in Bengal, the most esteemed being that on the Amavakosha. The author lived about a hundred years ago, and had the title of Mallika.

३९७ । सुबोधा ।

ग्रन्थकारः भरतसेनः ।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० २७ । पङ्क्ति० ८—१० । श्लो० १३०० । अ० वङ्गीयं ।
आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिश्रीयुत-
लोहारामशिरोरत्नः ।

प्रा० वाक्यं । कुमारसम्भवं नाम कालिदासमहाकविः ।
यच्चकार महाकाव्यं सर्गैः षोड़षभिः श्रुतं ॥
तस्य शेषाष्टसर्गस्य सञ्चारोऽभून्न दैवतः । पाठोऽष्टमस्य सर्गस्य देवीशापान्न विद्यते ॥
टीका ततसप्तसर्गस्य सुबोधाख्या यथामति । गौराङ्गसेनपुत्रेण भरतेन वितन्यते ॥
श्रीमान् कालिदास इत्यादि ।

समाप्तिवा० । अद्रिसुरगजयोः शुक्लत्वात् उन्नतत्वाच्च साम्यं ।
इति वैद्यहरिहरात्मजवंशसम्भवगौराङ्गमल्लिकात्मजश्रीभरतसेनकृतायां कुमार-
सम्भवटीकायां सुबोधायां तृतीयः सर्गः ॥

विषयः । कुमारसम्भवाभिधेयकाव्यार्थव्याख्यानं ॥

No. CCCXCVIII.

Grahayámala Tantra. On daily prayers, rites and other liturgical details.

३९८ । ग्रहयामलं ।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० ४२ । पङ्क्ति० ५—१० । श्लो० ४०० । अ० वङ्गीयं ।
आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिश्रीयुत-
लोहारामशिरोरत्नः ।

प्रा० वाक्यं । परमं विषयेऽर्काद्यासि परं विष्णवे नरः । परमा शङ्करा यूयमेतान्नमतस् वो नमः ? ॥

समाप्तिवा० । अहयं कवच इत्यतः परं सप्तमपटलात् खण्डितं ॥

विषयः । वैदिकीसन्ध्याभिषेकादिजपसङ्ख्याग्रहचरितादिनिर्णयः ॥

No. CCCXCIX.

Meghadútártha-muktávalí. A commentary on the Meghadúta of Kálidása, by Vis'vanátha Mís'ra. This work is different from the six commentaries noticed under No. 221.

३९९ । मेघदूतार्थमुक्तावली ।

ग्रन्थकारः विश्वनाथमिश्रः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० २६ । पङ्क्ति० १०—११ । श्लो० १४०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिश्रीयुक्त-लोहारामशिरोरत्नः ।

प्रा० वाक्यं । उपास्य विश्वकर्म्माणं मुक्तावलिरियं मया । ग्रथ्यते मेघदूतीया विदुषां कण्ठभूषणं ॥ तत्र कालिदासस्य महाकवेराखिकत्वात् ग्रन्थस्य परिसमाप्तिविशिष्टशिष्टाचारानु-मितपरीप्सितनिर्विघ्नपरिसमाप्तिहेतुमङ्गलाचार * * महाकाव्यमिदमतः प्रथमं वस्तुनिर्देशः । तथा च दण्डी ।

समाप्तिवा० । विद्युता कलत्रेण तव विप्रयोगो माभूदिति भावः ।
इति विश्वनाथमिश्राचार्य्यकृता मेघदूतार्थमुक्तावली समाप्ता ॥

विषयः । मेघदूताख्यकाव्यार्थव्याख्यानम् ॥

No. CCCC.

Mahávans'ávalí. Genealogy of the Kulinas, or the nobility created by Vallála Sena of Bengal. By Dhrúvánanda Mis'ra.

४०० । महावंशावली ।

ग्रन्थकारः ध्रुवानन्दमिश्रः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० ११५ । पङ्क्ति० ६—७ । श्लो० १२४० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का० शकाब्दाः १२६१ । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगर-निवासिश्रीयुतलोहारामशिरोरत्नः ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा तां कुलदेवतां खलु सदा सन्मानसे हंसतां
जातां भक्तिविशेषतः कुलसभामध्ये सदा मोदितां ।
श्रीमद्वन्द्यघटीयकादिकमहावंशावलीं व्यक्तितो
वक्ष्ये तत्परिवर्त्तवर्त्तनविधिं मिश्रो ध्रुवानन्दकः ॥

समाप्तिवा० । हस्यौ मूकजजानकीशमुकजश्रीरामचन्द्राह्वय-
आर्त्तिर्मूकजवाणिनाथसुकृतौ हेस्यौ रमानाथकः ।

लक्ष्मीनाथमुकः सुतौ सुविदितौ सच्चट्टवंशोद्भवौ
गङ्गानन्दसुधीस्तथा कुलकृती श्रीषष्ठिदासस्ततः ॥
परिसमाप्तिसूचकं वाक्यं नास्ति ॥

विषयः । कुलीनवंशावलीवर्णनम् ॥

No. CCCCI.

Vyávasthá-sára. A dissertation on the law of inheritance according to the Bengal school. By Náráyana S'armá.

४०१ । व्यवस्थासारः ।

ग्रन्थकारः नारायणशर्म्मा ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० १४५ । पङ्क्ति० ६—७ । श्लो० १०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का० शकाब्दाः १७२० । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगर-निवासिश्रीयुक्तलोचारामशिरोरत्नः ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा कृष्णपदद्वन्द्वं श्रीनारायणशर्म्मणा । क्रियतेऽतिप्रयत्नेन व्यवस्थासारसङ्ग्रहः ॥

समाप्तिवा० । तत्कुम्भान्तपिण्डमेकं गृह्णीयादविलम्बितः ।
धर्म्मं गृह्णीते शुद्धः स्यादधर्म्मं तु महीयते ॥
इति व्यवस्थासारे विवादादिपरीक्षान्तव्यवस्थापरिच्छेदः ॥
श्रीनारायणशर्म्मणा विरचितं व्यवस्थासारपुस्तकं समाप्तम् ॥

विषयः । दायविभागादिनिरूपणम् ।

No. CCCCII.

Mis'ra. Genealogy of the Mukhyoṭi, Ghosála, Chaṭṭa and Gánguli septs of the Kulina Bráhmans of Bengal. By Mis'ra Ácharya.

४०२ । मिश्रः ।

ग्रन्थकारः मिश्राचार्य्यः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० १२८ । पङ्क्ति० ५—६ । श्लो० २१२० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का० शकाब्दाः १७६३ । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगर-निवासिश्रीयुतलोचारामशिरोरत्नः ।

प्रा० वाक्यं । वन्द्यो मुखैटी काञ्ची घोषालस्तु तथापरे ।
चट्टः पूतिश्च गाङ्गोली कुन्दग्रामी क्रमादमी ॥
आर्हतो वसुरूपाख्यः शिरो गोवर्द्धनः सुधीः ।
गाशिषो (?) मकरन्दश्च जाह्नवाख्यः समा इमे ॥
समाप्तिवा० । आर्त्तिर्मूखजवाणिनाथसुकृती चेम्यो रमानाथको
लक्ष्मीनाथमुखः सुतो सुविदितो सञ्चट्टवंशोद्भवौ ।
* * * * * * * * * * * * * * * * *
गङ्गादाससुधीः कुलकृती श्रीचट्टदासस्ततः ॥ परिसमाप्तिसूचकवाक्यं नास्ति ॥
विषयः । कुलिनवंशावलीसंवर्णनं ॥

No. CCCCIII.

Dhruvánanda-matavyákhyá. The Bráhman Kulinas of Bengal, their orders, gradations, subdivisions, &c. The work professes to be a commentary on the text of Dhruvánanda. The author, Gopála S'armá, says that the ancient text having been destroyed by the Bargis, he compiled the work with great labour in his native village, Harinadí, near Sántipur, on the eastern bank of the Bhágirathí. He writes of 5 gotras, including 56 Gánís or families, of which 22 were Kulinas, and the rest S'rotriyas. Of the Kulinas, 8 are called *Mukhya* or chief, and 14 *Gauna*, or inferior.

४०३ । ध्रुवानन्दमतव्याख्या ।

ग्रन्थकारः गोपालशर्म्मा ।
विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० १२२ । पङ्क्ति० १० । श्लो० ६००० । अ० वङ्गीयं ।
आ० तुलटकागजः । का० शकाब्दाः १६७२ । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिश्रीयुतलोहारामशिरोरत्नः ।
प्रा० वाक्यं । नत्वा रामपदद्वन्द्वं गुरुञ्च कुलदेवतां । ध्रुवानन्दमतव्याख्या कृता गोपालशर्म्मणा ॥
वर्गिकेन हृतं सर्व्वं पुस्तकं विमलं महत् । ततोऽपि बहुकालेन कृता विप्रप्रसादतः ॥
ग्रामे हरिनदीरम्ये गङ्गायाः पूर्व्वभागतः ।
शाके नन्दचतुर्भूपे शुभारम्भः कृतो मुदा ॥
पञ्चगोत्रसमुद्भूताः षट्पञ्चाशतगाञ्जिकाः ।
तेषां द्वाविंशतिकुला अपरे श्रोत्रिया वराः ॥
द्वाविंशतिमध्ये अष्टौ मुख्यकुलाश्चतुर्दश गौणाः ।

समाप्तिवा० । अधुना हरं गदाधरखान्यो नहि ॥ १०॥ तत्रैव च० अभवन् केचित् ॥ १ ॥ १० यज्ञेश्वर आर्त्तिरच दीर्घाङ्गीसम्पर्कः । मु० मृत्युञ्जयस्य पूर्णाधन्यसम्पर्कः । वाणीपुत्रः चेम्य इति ॥ परिसमाप्तिसूचकं वाक्यं नास्ति ॥

विषयः । १, कन्या । २, खड़्दह । ३, बल्लवी । ४, सर्व्वानन्दी । ५, पण्डितरत्नी । ६, वाङ्गाल । ७, आठी । ८, विजयपण्डिती । ९, सुराइ । १०, गोपालघटकी । ११, कांटावनी । १२, आचार्य्यशेखरी । १३, चट्टराघवी । १४, विद्याधरी । १५, चांदाइ । १६, माधाइ । १७, पारिहाल । १८, मालाधरखानी । १९, श्रीरङ्गभट्टी । २०, बालि । २१, मोदिनी । २२, काकुत्स्थमिश्री । २३, शतानन्दखानी । २४, नरेन्द्री । २५, चन्द्रपति । २६, खालकुलिया । २७, राघवघोषाली । २८, शुद्ध-सर्व्वानन्दी । २९. दासरथी । ३०, भैरवी । ३१, आचम्बिता । ३२, देहाटा । ३३, शुद्धवाजखानी । ३४, सैारी । ३५. धराधरी । ३६, नत्या । ३७, रूद इत्यादि कुलीनवंशावलीविवरणम् ॥

No. CCCCIV.

Phuliyákula. Genealogy of the Kulinas of the order of Phuliyá, a village near Sántipur, in the district of Nuddea.

४०४ । फुलियाकुलं ।

ग्रन्थकारः——— ?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० ८ । पङ्क्ति० ५—६ । स्ला० ५२० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिश्रीयुक्तलोहाराममिश्रेराल्लयः ।

प्रा० वाक्यं । रामाचार्य्योऽतिवर्य्यः कुलकुलमिहिरो धैर्य्यगाम्भीर्य्ययुक्तः
ख्यातः चैाणीतलेऽसैा वितरणविधिना सर्व्वपूज्यः सुरेज्यः ।
आर्त्तीगा यदुकेशवैा सुललितैा चानात्रि वन्द्यं ततो
लभ्यं श्रीभुवनं सुचट्टजननं लक्ष्मीपतिं सोऽकरोत् ॥

समाप्तिवा० । सत् श्रीनारायणोऽसैा शुभकुलजयिनो धन्या धरामण्डले
तेषां सत्कर्म्मशाली कुलनिपुणजगज्जीवनो गाङ्गनीयः ।
परिसमाप्तिसूचकं वाक्यं नास्ति ॥

विषयः । फुलियावंशावलीकथनं ॥

No. CCCCV.

S'aktisangama Tantra. An original Tantra, including the whole circle of the S'ákta cult. It is said to have originally contained sixty thousand s'lokas, but the MS. examined does not exceed eleven thousand. It is divided into four parts or khandas, of which the 1st comprises twenty chapters, the 2nd, sixty-five chapters, the 3rd, nineteen chapters, and the 4th, eleven chapters.

४०५ । शक्तिसङ्गमतन्त्रम् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं प्रायशः परिशुद्धञ्च । प० ३१९ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० ११०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का० शकाब्दाः १६७४ । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं। श्रीदेव्युवाच । अनादिरूप भूतेश शशिशेखर शङ्कर ।
देवाधिदेव विश्वेश विश्वाराध्य सुरेश्वर ॥

समाप्तिवा० । रहस्यातिरहस्यञ्च रहस्यातिरहस्यकम् ।
इति सङ्क्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ॥
इति श्रीमदक्षोभ्यतारासंवादे तारासूक्ते ब्रह्मजातिवर्णने एकादशः पटलः ॥
समाप्तश्चायं ग्रन्थः ॥

विषयः। अत्र चत्वारः खण्डाः सन्ति । प्रथमे खण्डे २० पटलास्तत्र, १ पटले, अकाराक्षरतत्त्वकथनादि । २, भूगोलकृतादियुगनिर्णयः । ३, देवीशक्त्याद्यष्टगुणकरणकथनं । ४, पूजापात्रनिर्णयकथनं । ५, कृष्णिधनिचक्रोक्तिः । ६, नानादेवतानामविवरणं । ७, दीक्षाविवरणं । ८, प्रदोषसमयकर्त्तव्यानुष्ठानं । ९, पूजाद्रव्यादिकथनं । १० होमचत्वरकृतबिन्द्वादिरेखादिविशेषस्वरूपसेतुकथनं । ११, साधकस्य पूर्णाभिषेकादिकथनं । १२, तारामन्त्रसिद्धिप्रयोगः । १३, वीररात्र्यादिकतिपयरात्रिकथनं । १४, दक्षिणाकालीसिद्धिप्रकारः । १५, सुन्दरीसाधनप्रकारः । १६, क्रमदीक्षाविशेषकथनं । १७, पवित्रधारणं । १८, पवित्ररक्षाकरणं । १९, दमनारोपणविधिः । २०, पत्रलिखनप्रकारादि ॥

द्वितीयशेषः खण्डितः । अत्र ६५ पटला लभ्यन्ते, तत्र, १ प्रथमे, तन्त्रादिग्रन्थनामतत्श्लोकसङ्ख्याषोडशमहाविद्यासाधनप्रकाराद्युक्तिः । २, साधकस्य तन्त्रोक्तविधिना संस्कारविशेषकथनादि । ३, शाक्ताम्नायादिकथनं । ४, कालीमन्त्रतत्साधनायुक्तिः । ५, यक्षिणीगन्धर्वादिसमूहकथनं । ६, महाविद्यासिद्धिप्रकारादि । ७, कुशमुण्डाद्यासनकथनादि । ८, वीरसिद्धेश्वरीसाधनप्रकारादि । ९, भूतशुद्धिनिरूपणादि । १०—१९, कवचपुरश्चर्याकौलतीर्थसिद्धपीठ-

विषयः। पीठशक्तितत्पूजाप्रकारादिनटीकापालिकीवेश्यादिशक्तितल्लक्षणतत्साधनप्रकारादि-कथनं । २०, नवरात्रनिर्णयदेवीपूजाप्रकारादि । २१—२३, चन्द्रसूर्य्यग्रहणे मन्त्रजपादिप्रकारादिकथनम्। २४, कालिकादिदशमहाविद्यासाधनप्रकारभेदादिकथनम् । २५, महाचीनाभिधशक्तिसाधनक्रमविशेषकथनं । २६, गन्धर्वक्रमाख्यशक्तिसाधनक्रमविशेषकथनं । २७, वगलाभिधशक्तिसाधनक्रमविशेषकथनं । २८, महाराजाभिधशक्तिसाधनक्रमविशेषकथनं । २९, भुवनेश्वरीसाधनक्रमनिर्देशः। ३०, कमलासाधनक्रमविशेषः। ३१ धूमावतीसाधनक्रमः। ३२, ब्रह्ममार्गाभिधसाधनक्रमः। ३३, भुवनेश्वर्य्यादिमन्त्रजपार्थं मालानिर्माणद्रव्यविशेषादिकथनं । ३४, नीलाभिधदेवतासाधनक्रमाद्युक्तिः। ३५, ब्राह्म्यादिमुद्रातत्त्वादिकथनादि। ३६, पानभेदकथनादि । ३७, स्त्रीसाधनप्रकारादि। ३८, निशायोगे कालीपूजाप्रकारादि । ३९, स्त्रीपूजनमद्यपानादिप्रकारकथनं । ४०, मञ्जुघोषसाधनं। ४१, मुण्डासनसाधनादि। ४२, मालाग्रथननिर्णयादि । ४३, देवीस्वरूपभवनप्रकारादि । ४४, विद्यासिद्धिनिर्णयादि । ४५, सुन्दरीदेवीसाधनक्रमः ४६, भवननिर्णयादिकथनं । ४७, मन्त्रत्यागदोषादिकथनं । ४८, यन्त्रविशेषे देवीपूजनादि । ४९, दिग्गजासननिरूपणादि । ५०, आसनारोहणपूर्वकदेवीविशेषमन्त्रजपः। ५१, सौभाग्यप्रदयन्त्रलेखनधारणादिप्रकारः। ५२, यन्त्रलेखनाद्युक्तिविशेषफलादि । ५३, भूमौ यन्त्रलेखनप्रकारादि। ५४, मालाविशेषजपसिद्धिदिननियमकथनादि । ५५, रजतस्वर्णाङ्गुरीयपवित्रादिधारणनियमः। ५६, नानाविधद्रव्यजातमालाकथनं । ५७, उक्तमालाफलकीर्त्तनं । ५८, स्त्रीदीक्षादिविनिर्णयः। ५९, कालीरहस्यवर्णनं । ६०, आसनविशेषे जपप्रकारादि । ६१, बालिकापूजनप्रकारादि । ६२, ब्रह्मराजाभिधयोगकथनादि । ६३, रहसि कुमारीपूजनादि । ६४, भग्नयन्त्रप्रायश्चित्तादि । ६५, महायन्त्रसंस्कारकथनं ॥

तृतीयस्यादिः खण्डितः। २० पटले खण्डसमाप्तिर्दृश्यते। तत्र, ४—१०, मन्त्रप्रस्तार-मन्त्रपारायण-मन्त्रन्यास नानाविधस्नान-सन्ध्यामन्त्रजप-तदङ्गहोम-पूज्यपूजकक्रमाप्रशाद्यादिदिङ्निर्णय-देशव्यवस्था-परस्त्रीपूजनस्वरूपानन्दयोगकथनादि। ११, धूमकेतूदयादिमहोत्पाताश्वपत्यादिदेशसिद्धविशेषजीवन्यासविनिर्णयपुरश्चरणभेदभूतप्रेतादिनिग्रहकथनादि। १२, षट्चक्रगतदेवध्यानतत्फलकालीमन्त्रकथनादि । १३, कपालिनीमन्त्रसिद्धिप्रकारकथनादि । १४, कुरुकुल्लानाम्नीकालीविरोधिन्यादिसाधनविधानकथनादि । १५, विप्रचित्तोग्रनित्यासाधनादि । १६, दीप्तनित्यामहानीलसरस्वतीसाधनप्रकारादि । १७, मुद्रानित्यामात्रानित्यामन्त्रार्चनादिकथनं । १८, तिरस्कारिणिकामन्त्रार्चनकथनादि । १९, सम्पत्सरस्वतीमन्त्रार्चनकथनादि । २०, शत्रुनिग्रहविद्याकथनादि ॥

विषयः। चतुर्थ एकादशपटलास्तत्र, १प्रथमे, दशमहाविद्यामन्त्रादिकथनं । २, अङ्गवङ्गादिकतिपयदेशनामोल्लेख-तन्त्रविशेषाम्नायक्रम-विद्याविशेषसाधनादिप्रकारः । ३, जपविशेषादिप्रकारः । ४, मार्गभेदेन विद्याविशेषसाधनभेदकथनादि । ५, शक्तिपूजार्हपुष्पविशेष-देशभेदाम्नायभेद-विद्याविशेषोत्पत्तिकथनादि । ६, बगलाश्रीकृष्णाद्यवतारादिकथनं । ७, आम्नायभेदेन विद्याभेदकथनादि । ८, ईश्वरतत्त्वत्रयभेदनिरूपणादि । ९, कालिकायाः सर्वविद्यास्वरूपत्ववर्णनादि । १०, विद्यासाधनमतभेदादिकथनं । ११, खोदीक्षाविधानादि ॥

No. CCCCVI.

Kámarúpayátrá Paddhati. Guide to pilgrimage to Kámarúpa or Assam. The work is divided into ten chapters, and contains notices of the different sacred places in that district, as also directions for worshipping the images of Kámákhyá &c.—By Holiráma S'armá. The work was printed for private circulation 38 years ago.

४०६। कामरूपयात्रापद्धतिः।

ग्रन्थकारः हलिरामशर्म्मा ।

विवरणं। परिशुद्धं मुद्रितञ्च । प० ८९ । पङ्क्ति० ७। श्लो० १०८० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का० शकाब्दाः १७५५ । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं। श्रीनीलशैलस्थितनीलवर्णं सकामनिष्कामदपूर्वकर्णम् ।
अजं गजेन्द्रास्यसुदश्यवेशं सेवेऽनिशं विघ्नहरं गणेशम् ॥
नमो भवगुहामध्यवासिनीं कामरूपिणीम् ।
वन्दे कामेशहृदिनीं कामाख्यां कामदायिनीम् ॥

समाप्तिवा०। भवानीहृदयानन्दवर्द्धनं भवभञ्जनम् ।
भक्तान्तरायहरणं भजे श्रीमद्गजाननम् ॥
इति श्रीकामरूपयात्रापद्धत्यां कामाख्यादिपञ्चमूर्त्तिपूजाविधिर्नाम दशमः पटलः समाप्तः ।
प्रणम्य लक्ष्मीपतिपादपङ्कजं प्रयत्नतः श्रीहलिरामशर्मणा ।
विनिर्मितेयं किल कामरूपप्रयाणबोधार्थकरी सुपद्धतिः ॥
निदेशतस्तस्य दयार्द्रचेतसः श्रिया भवानीचरणे धरामरः ।
अमुद्रयचन्द्रिकयेति पद्धतिं हिताय तत्तीर्थगणाभिगामिनाम् ॥

विषयः। अत्र दशपटलाः, तत्र प्रथमे पटले कामरूपशब्दव्युत्पत्ति-कामाख्यापञ्चदेवीमूर्त्तिपूजामाहात्म्य-यात्रिककर्त्तव्य-कामाख्यापूजन-कालविशेष-मणिकूटतीर्थयात्रामाहात्म्य-कामरूपक्षेत्रमाहात्म्यादिवर्णनं। २तीये, अश्वक्रान्ततीर्थादियात्राविधिः। ३तीये, मणिकर्णिकेश्वरादियात्रा। ४र्थे, पाण्डुनाथपर्वतगमनादिवर्णनं। ५मे—६ष्ठे, कामाख्यायात्रापूजनादिवर्णनं। ७मे, हयग्रीवविष्णुयात्रापूजाविध्यादिकथनं। ८मे, दिक्पालादियात्राकथनं। ९मे, यात्रासङ्क्षेपकथनं। १०मे, कामाख्यादिपञ्चदेवीमूर्त्तिपूजाकथनं॥

No. CCCCVII.

Nigama-tattvasára. Directions for secret worship of the Deví for the attainment of perfection in S'ákta mantras.

४०७। निगमतत्त्वसारः।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। अशुद्धं खण्डितञ्च। प० ४। पङ्क्ति० ९—१४। श्लो० १२५। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। प्रथमपत्रं नास्त्यतो नात्र प्रारम्भवाक्यलिपिः।

समाप्तिवा०। खयोषिद्रूपमाश्रित्य छायायां मण्डपालये।
मां सम्पश्यति साधकेन्द्रः सर्वथैव कुलेश्वर॥
इति निगमतत्त्वसारे गुप्ततत्त्वविधाने तृतीयः पटलः॥

विषयः। मन्त्रस्तोत्रादिसाधनेन सिद्धिप्राप्तिकथनं॥

No. CCCCVIII.

Brahmajnána-mahátantrarája. On Brahma, the cause of the evolution and absorption of the universe, and on knowledge thereof—a Tantric modification of the Vedanta doctrine.

४०८। ब्रह्मज्ञानमहातन्त्रराजम्।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। अपरिशोधितम। प० १७। पङ्क्ति० ११। श्लो० २४०। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा॰ वाक्यं। कैलासशिखरासीनं देवदेवं जगद्गुरुम्।
पृच्छत्येवमुमादेवी ब्रह्मज्ञानं महेश्वरम्॥
कुतः सृष्टिर्भवेद्देव कुतः सृष्टिर्विनश्यति।
ब्रह्मज्ञानं कथं देव सृष्टिसंहारवर्ज्जितम्॥

समाप्तिवा॰। नादोपरिमहादेव शक्तियुक्तं निरञ्जनम।
ध्यायेन्मूर्द्ध्नि शिवज्योतिस्तत्त्वं स्फटिकसन्निभम्॥
इति श्रीपार्वतीशिवसंवादे ब्रह्मज्ञानमहातन्त्रराजं सम्पूर्णम्॥

विषयः। तान्त्रिकक्रमेण ब्रह्मविद्याकथनम्॥

No. CCCCIX.

Kálisahasranáma-stotra. A hymn to Kálí in which a thousand epithets are worked out into verses. This is an extract from the *Káliká-kula-sarvasva.*

४०९। कालीसहस्रनामस्तोत्रं।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प॰ ५। पङ्क्ति॰ ६—८। स्लो॰ १००। अ॰ वङ्गीयं। आ॰ तुलटकागजः। का॰—?। स्था॰ भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा॰ वाक्यं। अथ कालीसहस्रनामस्तोत्रम्। तदुक्तं कालिकाकुलसर्व्वस्वे। श्रीभैरव उवाच।
एतस्मिन्नेव काले तु भृगुरामस्य पार्वति।
कार्त्तवीर्य्यसुताः सर्वे चिच्छिदुः पितरं क्षणात्॥

समाप्तिवा॰। अन्ते खण्डितत्वात् समाप्तिवाक्यं नोद्धृतम्।

विषयः। क्षत्रियान्तकरणाय परशुरामं प्रति शिवकर्तृककालीसहस्रनामोपदेशः।

No. CCCCX.

S'ríguru-sahasranáma-stotra. Praise of the Guru or spiritual guide in a thousand epithets worked out into verses. This is an extract from the *Sanmohana Tantra.*

४१०। श्रीगुरुसहस्रनामस्तोत्रम्।

ग्रन्थकारः——?।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प॰ ८। पङ्क्ति॰ ९। स्लो॰ २४०। अ॰ वङ्गीयं। आ॰ तुलटकागजः। का॰—?। स्था॰ भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। सूत उवाच। कैलासशिखरासीनं चन्द्रखण्डविराजितं।

पप्रच्छ विनयाद् भक्त्या गौरी नत्वा वृषध्वजम्॥

समाप्तिवा०। यत्र गृहे सहस्रञ्च नाम्नस्तिष्ठति पूजनम्।

श्रीगुरोः कृपया शिष्यो ब्रह्मसायुज्यमाप्नुयात्॥

इति सम्मोहनतन्त्रे शिवपार्वतीसंवादे श्रीगुरुसहस्रनामस्तोत्रं समाप्तम्॥

शिषयः। पार्वतीं प्रति शिवकर्तृकः श्रीगुरुसहस्रनामस्तोत्रोपदेशः॥

No. CCCCXI.

Brahmajnána Tantra. Identification of the universe in the human body as a means of acquiring a knowledge of Brahma with a view to salvation—a Tantric modification of the Yoga doctrine.

४११। ब्रह्मज्ञानतन्त्रम्।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। नवीनमपरिशुद्धञ्च। प० ५। पङ्क्ति० ८। श्लो० १२०। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का० शकाब्दाः १७२९। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। श्रीदेव्युवाच। पृथिव्यापस्तथा तेजो वायुराकाशमेव च।

पञ्चतत्त्वं कुतः सृष्टिः पुनः कुत्र विलीयते॥

समाप्तिवा०। काश्यां वासः सतां सङ्गो गङ्गाम्भः शम्भुपूजनम्।

ब्रह्मज्ञानसमो धर्म्मो नान्यो धर्म्मो विधीयते॥

इत्युमामहेश्वरसंवादे खदेहे ब्रह्मज्ञानम्।

विषयः। शारीरिकपदार्थेषु चन्द्रसूर्य्यादिवाह्यपदार्थभावनादिना ज्ञानोत्पादनप्रकारः।

No. CCCCXII.

Nádíjnána-dípiká alias *Antarayoga.* An extract from the *Goraksha Sañhitá* on the details of performing the Yoga.

४१२। नाडीज्ञानदीपिका वा अन्तरयोगः।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प० २। पङ्क्ति० ९। श्लो० ७०। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का० शकाब्दाः १७२९। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा॰ वाक्यं। अथ गोरक्षसंहितायां नाडीज्ञानदीपिकेयम्। श्रीगौतम उवाच॥
देवर्षे योगयुक्तात्मन् योगानुभवदर्शक।
साङ्ख्ययोगविशेषज्ञ कर्म्मयोगनिषेवक॥

समाप्तिवा॰। ततः सिद्धमनो मन्त्री जपहोमं समभ्यसेत्।
ततः परं न किञ्चिच्च कृत्यमस्ति मुने हरेः॥
इति श्रीनारदगौतमसंवादे अन्तरयोगः॥

विषयः। योगसाधनोपायः॥

No. CCCCXIII.

Dolárohana Paddhati. A manual for the performance of the *Dola* ceremony; when the image of Jagannátha at Puri is placed in a swing, and a red powder, called holi, is sprinkled on the image and on the worshippers. By Vidyánivása.

४१३। दोलारोहणपद्धतिः।

ग्रन्थकारः विद्यानिवासः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशुद्धञ्च। प॰ २०। पङ्क्ति॰ ६। श्लो॰ ५००। अ॰ वङ्गीयं। आ॰ देशीयकागजः। का॰—?। स्था॰ भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा॰ वाक्यं। ब्रह्मास्वादसहोदरनिर्भरमधुरीभाजे विद्यानिवासस्तनुते याचाकर्म्माणि स भूतभर्त्तुः ?। कोत्र विधिनिषेधो नीलमणिर्यथा ?।

समाप्तिवा॰। तदधः सप्तवारान् गोविन्दं भ्रामयित्वा अवतार्य्य उदीच्यां शाय्यायनहोमादिवामदेव्यगान्त्यन्तं कर्म्म समाप्य कर्म्म कारयित्वा ब्राह्मणाय दक्षिणां दत्वाऽच्छिद्रावधारणं कुर्य्यात्। इति दोलारोहणपद्धतिः समाप्ता॥

विषयः। श्रीजगन्नाथदेवस्य वार्षिकयात्रोत्सववर्णनम्॥

No. CCCCXIV.

Vrihaddharma Purána. An upa-Purána in which Vyása, in reply to Jávála, relates a number of stories inculcating filial and other moral duties.

४१४ । वृहद्धर्म्मपुराणम् ।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। प्रायः शुद्धं प्राचीनं सूक्ष्मारर्लिखितञ्च। प० १५। पङ्क्ति० ७। श्लो० ६००। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० आसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। ॐ भूर्भुवः स्वरिति तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो निसर्गविमलं परमस्य पुंसः। देवस्य धीमहि धियोऽधिगतं वयं यो यत्नान्न ईहितमतींलु प्रचोदयादोम्॥

समाप्तिवा०। खण्डितत्वात् समाप्तिवाक्यं न लब्धम्।

विषयः। अत्राष्टावध्यायाः। जावालिव्यासंवादच्छलेन पितृमातृभक्ततुलाधारोपाख्यानादि-विविधधर्म्मकथानिरूपणम्।

No. CCCCXV.

Práyas'chitta-viveka. A treatise on Expiations, of paramount authority in Bengal, and cited as of authority in all the modern digests, including those of Raghunandana. By Súlapáṇí Bhaṭṭa. No. 1109 India H. L.

४१५। प्रायश्चित्तविवेकः।

ग्रन्थकारः शूलपाणिभट्टः।

विवरणं। प्रायः परिशोधितं प्राचीनञ्च। प० १५६। पङ्क्ति० ७—८। श्लो० ४०००। अ० वङ्गीयं। आ०। तुलटकागजः। का० शकाब्दाः १७२७। स्था० आसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। नित्यश्रुत्युदितस्वधर्म्मचरणानुध्यानहीनात्मनां,
तत्तद्वेदनिषिद्धकर्म्मनिचयानुष्ठाननिष्ठावताम्।
लोकानां कलिकालरूढकलुषध्वंसानुमेयोऽधुना,
प्रायश्चित्तविवेकमत्र विदधे श्रीशूलपाणिः सुधीः॥

समाप्तिवा०। तेनैकपञ्चाभोजनं सार्द्धसप्तप्राजापत्यतुल्यं। अतः पञ्चाभोजने सार्द्धसप्तधेनवो देयाः। इति धेनुसङ्कल्पनम्।

इति साडुडियानमहामहोपाध्यायश्रीशूलपाणिभट्टविरचितः प्रायश्चित्तविवेकः समाप्तः॥

विषयः। महापातकादिनानाविधपातकप्रायश्चित्तकथनम्॥

No. CCCCXVI.

Káli-stavarája. A hymn to Kálí, an extract from Kálíhṛidaya Tantra.

४१६ । कालीस्तवराजः ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। नवीनमनतिशुद्धञ्च । प० २ । पङ्क्ति० ६—७ । श्लो० २६ । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं। अथ कालीहृदयोक्तकालीस्तोत्रम्। कालभैरव उवाच ।

स्तवराजं शृणु राम कालिकाया मनोहरम्।

यस्याः स्मरणमात्रेण कालिका सुप्रसीदति ॥

समाप्तिवा०। शृणु वत्स प्रयत्नेन स्तवमेनं प्रदर्शयेत्।

प्रमादाद्दर्शयेद्वापि सर्वसिद्धिर्भवेन्नहि ॥

इति कालीहृदये कालभैरवपरशुरामसंवादे श्रीकालीस्तवराजः समाप्तः ।

विषयः। कालिकायाः स्तुतिः ।

No. CCCCXVII.

Syámá-stotra. A hymn to Syámá, by Mahákála—said to be an extract from the Vira Tantra, but No. 229 does not contain it. No. 268 contains the 15th chapter of the work.

४१७ । श्यामास्तोत्रम् ।

ग्रन्थकारः महाकालः ।

विवरणं। प्राचीनमनतिशुद्धञ्च । प० ३ । पङ्क्ति० ६—७ । श्लो० ५४ । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं। अथ वीरतन्त्रोक्तस्तोत्रान्तरम्। श्रीकालभैरव उवाच ।

कर्पूरं मध्यमान्त्यस्वरपररहितं सेन्दुवामाक्षियुक्तं

वीजं ते मातरेतत् त्रिपुरहरवधु त्रिःकृतं ये जपन्ति ।

तेषां गद्यानि पद्यानि च मुखकुहरादुल्लसत्येव वाचः

स्वच्छन्दं ध्वान्तधाराधररुचिरुचिरे सर्वसिद्धिं गतानाम् ॥

समाप्तिवा०। इति ते कथितं स्तोत्रं सर्वसिद्धिप्रवर्त्तकं ।
एतज् ज्ञात्वा दक्षिणायाः स्तवं जानाति नान्यथा ॥
इति वीरतन्त्रे महाकालविरचितं श्यामास्तोत्रं समाप्तम् ।
विषयः। दक्षिणकालिकायाः स्तुतिः ।

No. CCCCXVIII.

Yatibhushaṇí. Directions for the ordination of a Yati or professed hermit. By Rámánanda Tírtha. The MS contains the first chapter only.

४१८ । यतिभूषणी ।

ग्रन्थकारः रामानन्दतीर्थः ।
विवरणं। प्राचीनमपरिशोधितञ्च । प० १० । पङ्क्ति० ७ । श्लो० १७० । अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।
प्रा० वाक्यं। अथ यतिधर्म्मः । सशाखोपनिषद्गीतं विष्णोर्नामसहस्रकम् ।
श्रीरौद्रं पौरुषं सूक्तं नित्यमावर्त्तयेद्यतिः ॥
समाप्तिवा०। द्वादशाहमनध्यायं शिष्यः कुर्य्यात्समाहितः ॥
आतुरसन्न्यासी शिखो चेत् त्रिदण्डीवत् क्रियाः कार्य्याः ।
इति रामानन्दतीर्थकृतायां यतिभूषण्यां प्रथमः परिच्छेदः ॥
विषयः। सन्न्यासाश्रमग्रहणविधिः ।

No. CCCCXIX.

Dars'anakaliká. Definitions of the principal technical terms of the different schools of Indian Philosophy. By Rámánanda Tírtha, author of the *Vrihat-tantrasára, Jnána-vaibhara Tantra, and Kundatattra-prakás'a,* and of glosses on the *Chakra, Mohamudgara, Mahimnastava, Vedántasára, Rámatatva-prakás'a, and Adhyátmarámáyaṇa.*

४१९ । दर्शनकलिका ।

ग्रन्थकारः। रामानन्दतीर्थः ।
विवरणं। प्राचीनमपरिशोधितञ्च । प० ५ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ८० । अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा॰ वाक्यं। परात्मानं रामं भुवनजननीं भूमितनयां
भजे शेषं देवं निखिलशरणं लक्ष्मणमपि।
कृपापारावारं भरतमनुजं शत्रुदमनं
महावज्रं देवं करुणहृदयं वायुतनयं॥

समाप्तिवा॰। रामदासः शक्तिवादः श्रीमद्भागवताश्रयः।
रामानन्दयतेरेते ग्रन्थाः सारार्थवाचकाः॥
इति श्रीरामानन्दतीर्थकृता दर्शनकलिका समाप्ता।

विषयः। प्रकृतिपुरुषजीवमुक्त्यादिदार्शनिकपारिभाषिकशब्दनिरूपणम्।

No. CCCCXX.

Sis'u-bodhiní. An elementary treatise on judicial astrology, eclipses, planets, constellations, &c. By S'iva Chakravartí.

४२० । शिशुबोधिनी ।

ग्रन्थकारः शिवचक्रवर्त्ती।

विवरणं। प्राचीनमपरिशोधितञ्च। प॰ ६९। पङ्क्ति॰ ४। श्लो॰ ७००। अ॰ वङ्गीयं। आ॰ तालपत्रं। का॰ शकाब्दाः १५७९। स्था॰ भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा॰ वाक्यं। प्रथमपत्रस्य खण्डितत्वात् प्रारम्भवाक्यं न लिखितं।

समाप्तिवा॰। नवाश्ववाणचन्द्रे च शाके हि शिवशर्म्मणा।
बालानामाशुबोधेन क्रियते शिशुबोधिनी॥
इति वन्द्यघटीयशिवचक्रवर्त्तिविरचिता शिशुबोधिनी समाप्ता॥

विषयः। ग्रहनक्षत्रमुहूर्त्तादिशुभाशुभविचारः।

No. CCCCXXI.

Bhagavad-bhakti-viläsa. Directions for the observance of a fast on the eleventh day of the moon, in honor of Vishṇu. By Gopála Bhaṭṭa.

४२१ । भगवद्भक्तिविलासः, सटीकः ।

ग्रन्थकारः गोपालभट्टः।

विवरणं। प्रायः शुद्धम्। प॰ ४१। पङ्क्ति॰ त्रिवलीकृतं १०—१२। श्लो॰ मूलस्य १०२५। टीकायाः ७२५। अ॰ वङ्गीयं। आ॰ तुलटकागजः। का॰—?। स्था॰ भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

मूलप्रा० वाक्यं। नमो भगवते तस्मै यस्य प्रियतमा तिथिः।
एकादशी द्वादशी च सर्वाभीष्टप्रदा नृणाम्॥

टीकाप्रा०। श्रीचैतन्यप्रभुं वन्दे यदाश्रयरसाप्लुतः।
वाञ्छातीतं फलत्येव मनोरथमहीरुहः॥

मूलसमाप्तिवा०। अन्येऽपि द्वादशीभेदा बहवः सन्ति विश्रुताः।
अग्रतो लेखनीयास्ते तत्तन्मासप्रसङ्गतः॥
इति श्रीगोपालभट्टविलिखिते भगवद्भक्तिविलासे विष्णुव्रतोत्सवो नाम त्रयोदशविलासः॥

टीकासमाप्ति०। अन्येऽपि मात्स्यादिद्वादश्यो निर्जलाद्याश्च॥ १३॥ इति त्रयोदशः॥

विषयः। एकादशीनिर्णयतद्व्रतविष्णुपूजादिकथनं।

No. CCCCXXII.

Bhaktiratnávalí sakántimálá. A commentary on passages of the Bhágavata Purána, inculcating faith in Krishna. By Vishnu Purí.

४२२। श्रीभक्तिरत्नावली, सकान्तिमाला।

ग्रन्थकारः श्रीविष्णुपुरी।

विवरणं। परिशुद्धं चारुलिखितञ्च। प० १०४। पङ्क्ति० ७। श्लो० २०८६। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का० शकाब्दाः १६४०। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। ये मुक्तावपि निस्पृहाप्रतिपदप्रोन्मीलदानन्ददां,
यामास्थाय समस्तमस्तकमणिं कुर्वन्ति यं स्वे वशे।
तान् भक्तानपि ताञ्च भक्तिमपि तं भक्तप्रियं श्रीहरिं,
वन्दे सन्ततमर्थयेऽनुदिवसं नित्यं शरणं भजे॥

समाप्तिवा०। इत्येषा बहुयत्नतः खलु कृता श्रीभक्तिरत्नावली,
तत्प्रीत्यैव तथैव सम्प्रकटिता तत्कान्तिमाला मया।
अत्र श्रीधरसत्तमोक्तिनिखिले न्यूनाधिकं यत्त्वभूत्,
तत् क्षन्तुं सुधियोऽर्हथ स्वरचनालुब्धस्य मे चापलम्॥
इति श्रीपुरुषोत्तमचरणारविन्दकृपामकरन्दबिन्दुप्रोन्मीलितविवेकतेव(?)भक्तपरमहंसश्रीविष्णुपुरीग्रथितायां श्रीमद्भागवताब्धिलब्धश्रीभक्तिरत्नावली सकान्तिमाला समाप्ता॥

विषयः। अत्र त्रयोदशविवेचनानि सन्ति। तत्र भगवद्भक्तभक्तिलक्षणादिनिरूपणम्॥

No. CCCCXXIII.

Harinámámṛita. A Sanskrit grammar, in which all the examples allude to Hari. By Jíva Gos'vámí.

४२३ । हरिनामामृतम् ।

ग्रन्थकारः जीवगोस्वामी ।

विवरणं। परिशोधितं चारु लिखितञ्च। प० ३१। पङ्क्ति० ७। स्लो० ५८१। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। य एकः सर्वरूपाणां सर्वनाम्नां तथाश्रयः।
तस्य विष्णोः पदं सर्वं विष्णुभक्त्या निरूप्यते॥

समाप्तिवा०। सान्तक्रत्। कृत्वा कर्त्तुङ्कारं कारमित्यादि च। महाहरत्वादौ तु पाण्डवेषु न। अहो इत्यादि ज्ञेयम्॥ इति श्रीहरिनामामृताख्ये वैष्णवव्याकरणे नामविष्णुपद-प्रकरणं द्वितीयम्॥

विषयः। हरिनामादिसङ्केतवल्लक्षणादिभिः सन्धिसुवन्तादिपदसाधनम्॥

No. CCCCXXIV.

Isána-sañhitá. The preeminence of Vaishṇavas, and their duties, an extract from the Kulárṇava Tantra.

४२४ । ईशानसंहिता ।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। प्रायः परिशुद्धं चारु लिखितञ्च। प० ९। पङ्क्ति० ५। स्लो० १८१। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। गौतम उवाच। देवर्षे सर्वधर्मज्ञ सर्वदर्शिन् दयानिधे।
वैष्णवाचारधर्म्माश्च योगधर्म्मास्तथा गुरो॥

समाप्तिवा०। अनिशं हृदि सञ्चिन्त्य करुणाम्बुनिधिं विभुम्।
विमुक्ता यान्ति ते मर्त्यास्तद्विष्णोः पदमव्ययम्॥
इति नारदगौतमसंवादे कुलार्णवीयगुप्ताम्नाये ईशानसंहिता समाप्ता॥

विषयः। वैष्णवधर्म्मनिरूपणम्॥

No. CCCCXXV.

Mátriká-kosha. On the meaning of letters as employed in the formation of mystic mantras.

४२५ । मातृकाकोषः ।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। प्रायः परिशुद्धम्। प० ९। पङ्क्ति० १०। श्लो० २००। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का० शकाब्दाः १७२७। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। उद्यत्प्रद्योतनप्रख्यमतर्क्यगुणवैभवम्।
सम्बेरमास्यमम्बाया ह्यङ्कस्थं नौमि भूतये॥
श्रीमच्चतुर्भुजाचार्य्यचरणाम्बुरुहद्वयम्।
नत्वा सङ्क्षेपतो वक्ष्ये मातृकाकोषमद्भुतम्॥

समाप्तिवा०। अयन्तु मातृकाकोषः सर्वकोषोत्तमोत्तमः।
धारणादस्य मन्त्राणां भवेदुद्धरणे क्षमः॥ इति मातृकाकोषः समाप्तः॥

विषयः। अकाराद्यक्षराणां मान्त्रिकपर्य्यायकथनम्॥

No. CCCCXXVI.

Madana-párijáta. The duties of the different orders of people; a Smriti compilation of great authority in the North Western Provinces. By Vis'ves'vara Bhatta.

४२६ । मदनपारिजातम्।

ग्रन्थकारः श्रीविश्वेश्वरभट्टः।

विवरणं। प्रायः परिशुद्धम्। प० ८१। पङ्क्ति० ७। श्लो० १९१२। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। प्रबालाद्रिप्रस्थद्युतिनिचयपर्य्यायवपुषे,
नमो विघ्नश्रेणीविघटनवरिष्ठाय महसे।
जगत्प्रादुर्भावस्थितिलयनिरासाय रचना-
विनोदासक्ताय प्रणतफलसिद्धिप्रतिभुवे॥

समाप्तिवा०। खण्डितत्वात्समाप्तिवाक्यं नास्ति॥

विषयः। अत्र नवस्तवकाः सन्ति। तेषु ब्रह्मचर्य्यगृहस्थाश्रमाह्निकगर्भाधानादिसंस्काराशौच-द्रव्यशुद्धिश्राद्धविभागप्रायश्चित्ताभिधानां नवपदार्थानां क्रमेण निर्णयकथनम्॥

No. CCCCXXVII.

S'ánti-s'ataka. A collection of miscellaneous stanzas, inculcating dispassion, or renunciation of attachment to worldly objects.

४२७ । शान्तिशतकम् ।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। प्रायः परिशुद्धं। प० १२। पङ्क्ति० ६। श्लो० २६४। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का० शकाब्दाः १७५। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। नमस्यामो देवान्ननु हतधियस्तेऽपि वशगा
विधिर्वन्द्यः सोऽपि प्रतिनियतकर्म्मैकफलदः।
फलं कर्म्मायत्तं किममरगणैः किञ्च विधिना
नमस्तत्कर्म्मभ्यो विधिरपि न येभ्यः प्रभवति॥

समाप्तिवा०। मयि बोधाम्बुधौ स्वच्छे तुच्छोऽयं विश्वबुद्बुदः।
विलीनतडितो वेति विकल्पपटलः कुतः॥ इति शान्तिशतके चतुर्दशः परिच्छेदः।

विषयः। सांसारिकमोहनिवर्त्तकसदुपदेशवाक्योक्तिः।

No. CCCCXXVIII.

Shaṭ-chakra-bheda-ṭippaní. A commentary on the *Shaṭ-chakra-bheda*—a Yoga treatise. By S'añkara A'chárya, a native of Bengal and author of several Tántric compilations.

४२८ । षट्चक्रभेदटिप्पनी ।

ग्रन्थकारः श्रीशङ्करः।

विवरणं। प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० १० । पङ्क्ति० ८—११ । श्लो० ३३० । अ० वङ्गीयं आ० तुलटकागजः। का०——?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। प्रणम्य शैलाधिपकन्यकायाः पादाब्जमब्जासहि (?) विष्णुपूज्यम्।
प्रतन्यते श्रीयुतशङ्करेण षट्चक्रटीकाख्यसुपुस्तिकेयम्॥

समाप्तिवा० सन्ध्ययोरधीते दिवा स्वीयभावावस्थितः सन् तस्यावश्यमेव अभीष्टमन्तर्मनो यस्य स तथेति। इति षट्चक्रभेदटिप्पनी समाप्ता॥

विषयः। शरीरस्थमूलाधारादिषट्चक्रतदधिष्ठातृदेवतादिनिरूपकग्रन्थार्थविशदीकरणं॥

No. CCCCXXIX.

Shaṭ-chakra-vivṛiti-ṭíká. A gloss on a commentary on the Shaṭ-chakra-bheda. By Vis'vanátha, son of Vámadeva, and grandson of Náráyaṇa Bhaṭṭácháryа.

४२९ । षट्चक्रविवृतिटीका ।

ग्रन्थकारः श्रीविश्वनाथः ।

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० १८ । पङ्क्ति० ९ । श्लो० ४६८ । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का० शकाब्दाः १७२७ । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । टीका श्रीविश्वनाथेन नत्वा सन्तन्यतेऽम्बिकाम् ।
कैवल्यकलिकातन्त्रद्वितीयपटलस्य च ॥

समाप्तिवा० । नारायणो वैदिकस्य भट्टाचार्य्यः समीरितः ।
तस्यात्मजो वामदेवभट्टाचार्य्यस्तथैव च ॥
तस्यात्मजो विश्वनाथस्तेनेयं रचिता मुदा । इति षट्चक्रविवृतिटीकेयं ॥

विषयः । शरीरस्थस्वाधिष्ठानादिषट्चक्रविवरणादि ।

No. CCCCXXX.

Sráddhavidhi. A manual for the performance of the *Sráddha* or offering of the funeral cake to the manes, with a preliminary dissertation, on the meaning of that word and the nature of the ceremony. By Váchaspati Mis'ra.

४३० । श्राद्धविधिः ।

ग्रन्थकारः वाचस्पतिमिश्रः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ५६ । पङ्क्ति०६ । श्लो० १७०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुतनिमाइ-चन्द्रशिरोमणिः ।

प्रा० वाक्यं । प्रणम्य परमात्मानं विचार्य्याचार्य्यसंहिताः ।
श्रीवाचस्पतिमिश्रेण श्राद्धस्य विधिरुच्यते । अथ श्राद्धस्वरूपं । तत्रापस्तम्बः । अथ एतत् मनुः । श्राद्धशब्दं कर्म्म प्रोवाच प्रजानिःश्रेयसार्थं तत्र पितरो देवता ब्राह्मणस्त्वाहवनीयार्थे मासि मास्यपरपक्षस्यापराह्णः श्रेयान् । श्राद्धशब्दं श्राद्धनामकं कर्म्म तत्र श्राद्धे पितरो देवता मन्त्रकरणकहविर्भागित्वेनोद्देश्या ब्राह्मणा इति प्रतिपत्तिभागितया आहवनीयस्थानीयाः तेन पितृदेवताको द्रव्यत्यागो ब्राह्मणस्वीकारान्तस्य श्राद्धं ।

समाप्तिवा० । अविच्छिन्ना श्राद्धसमाप्तिः । इत्यत इतितः ।

विषयः । श्राद्धशब्दार्थविचारः पार्व्वणादिश्राद्धानुष्ठानविधानञ्च ।

No. CCCCXXXI.

Divyachúdámaṇi. Divination with the aid of the letters of the Sanskrit alphabet. By Kerala Ácharya. The work is divided into four parts, of which the 1st treats of terrestrial objects; the 2nd of Nágas or subterranean objects; the 3rd of aerial objects; and the 4th of etherial, or celestial objects.

४३१ । दिव्यचूडामणिः ।

ग्रन्थकारः केरलाचार्य्यः ।

विवरणं । प्रायशः परिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ११ । पङ्क्ति० ६—९ । श्लो० २८६ । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । यदुपहितमन्यजन्मनि शुभाशुभं तस्य कर्म्मणः ।
पङ्क्तिं व्यञ्जयति शास्त्रमेतत् तमसि द्रव्याणि दीप इव ॥
लोकस्य च हितार्थाय दिव्यचूडामणिर्मया ।
वक्ष्येऽत्र विविधानर्थान् शृण्वन्तु स्थिरचेतसः ॥

समाप्तिवा० । प्रथमवर्गे पृथिवी । द्वितीयवर्गे नागः । तृतीयवर्गे वायुः । चतुर्थवर्गयाकाशः । इति श्रीकेरलाचार्य्यविरचितो दिव्यचूडामणिः समाप्तः ।

विषयः । अकाराद्यक्षरक्रमेण धातुजीवादिप्रश्नप्रकारकथनं ॥

No. CCCCXXXII.

Annapúrṇá Upanishad. On the divinity of Annapúrṇá, a form of the goddess Durgá,—an apocryphal Upanishad.

४३२ । अन्नपूर्णोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं । प्रायः परिशुद्धम् । प० १५ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० २५० । अ० नागरं । आ० देशीय-कागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । ॐ भद्रं कर्णेभिरिति शान्तिः । निदाघो नाम योगीन्द्र ऋभुं ब्रह्मविदां वरम् ।
प्रणम्य दण्डवद्भूमावुत्थाय स पुनर्मुनिः ॥
आत्मतत्त्वमनुब्रूहीत्येवं पप्रच्छ सादरम् ।
कयोपासनया ब्रह्मन्नीदृशं प्राप्तवानसि ॥
तां मे ब्रूहि महाविद्यां मोक्षसाम्राज्यदायिनीम् ।

निदाघ त्वं कृतार्थोऽसि शृणु विद्यां सनातनीम् ॥

समाप्तिवा०। अन्नपूर्णोपनिषदं योऽधीते गुर्वनुग्रहात् ।

स जीवन्मुक्ततां प्राप्य ब्रह्मैव भवति स्वयम् ॥ इति पञ्चमोऽध्यायः ॥

इति श्रीमद्दिव्याधिष्ठानपरमहंससद्गुरुश्रीरामचन्द्रार्पणमस्तु ।

श्रीअन्नपूर्णोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः। अत्र निदाघपृष्ट ऋभुः स्वस्मै अन्नपूर्णोपदिष्टां ब्रह्मविद्यां निदाघायोपदिशति ।

No. CCCCXXXIII.

Nirváṇa Upanishad. An Upanishad on Nirváṇa, or final absorption into the Deity.

४३३। निर्वाणोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्रायः परिशुद्धम्। प० २। पङ्क्ति० ७। श्लो० ५०। अ० नागरं। आ० देशीय-कागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। ॐ वाङ् मे मनसीति शान्तिः। अथ निर्वाणोपनिषदं व्याख्यास्यामः। परम-हंसपरिव्राजकाः पश्चिमलिङ्गा मन्मथक्षेत्रपाला गगनसिद्धान्तममृतकल्लोलनदी-त्यादि ।

समाप्तिवा०। अन्ते ब्रह्माखण्डाकारनित्यं सर्वदेहनाशनमेतं निर्वाणदर्शनं शिष्यं पुत्रं विना न देयमित्युपनिषत्। श्रीमद्दिव्याधिष्ठान० ।

इति निर्वाणोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः। निर्वाणमोक्षविद्योपदेशः।

No. CCCCXXXIV.

Ekákshara Upanishad. On the merits of Om as the emblem of the godhead.

४३४। एकाक्षरोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्रायः परिशुद्धम्। प० २। पङ्क्ति० ७। श्लो० ४७। अ० नागरं। आ० देशीय-कागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। सहनाववत्विति शान्तिः। एकाक्षरं त्वक्षरतासि सोमे सुषुमणया चेह दृढोन एकः। त्वं विश्वभूर्भूतपतिः पुराणः पर्जन्य एको भुवनस्य गोप्ता ॥

समाप्तिवा०। य एवं नित्यं वेदयते गुहाशयं प्रभुं पुराणं सर्वभूतं हिरण्मयम्। हिरण्मयं बुद्धिमतां परां गतिं स बुद्धिमान् बुद्धिमतीत्य तिष्ठतीत्युपनिषत् ॥

इति एकाक्षरोपनिषत्समाप्ता।

विषयः। एकाक्षरीब्रह्मविद्योपदेशः।

No. CCCCXXXV.

Yájnavalkya Upanishad. An Upanishad in which Yájnavalkya inculcates the preeminence of Sannyása or asceticism.

४३५। याज्ञवल्क्योपनिषत्।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। प्रायः परिशुद्धम्। प० २। पङ्क्ति० ७। स्ला० ७०। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। ॐ पूर्णमद इति शान्तिः। अथ जनको ह वैदेहो याज्ञवल्क्यमुपसमेत्योवाच भगवन् सन्न्यासमनुब्रूहीति कथं सन्न्यासलक्षणं। सहोवाच याज्ञवल्क्यः।

समाप्तिवा०। यतीनां तदुपादेयः पारमहंस्यं परं पदम्। नातः परतरं किञ्चिद्विद्यते मुनिपुङ्गवेत्युपनिषत् ॥

श्रीमद्विश्वाधिष्ठानपरमहंससद्गुरुरामचन्द्रार्पणमस्तु।

याज्ञवल्क्योपनिषत्समाप्ता।

विषयः। अत्र जनकपृष्टो याज्ञवल्क्यो जनकाय सन्न्यासलक्षणोपनिषद्विद्यामुपदिशति।

No. CCCCXXXVI.

Akshamáliká Upanishad. On different materials fit for making rosaries, and the merit of using such rosaries.

४३६। अक्षमालिकोपनिषत्।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। प्रायः परिशुद्धम्। प० ४। पङ्क्ति० ७। स्ला० १०४। अ० नागरं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। ओं वाङ् मे मनसीति शान्तिः। अथ प्रजापतिर्गुहं पप्रच्छ भो ब्रह्मन् अक्षमालिका-विधिं ब्रूहीति।

समाप्तिवा०। एवमक्षमालिकया प्राप्ता मन्त्रः सद्यः सिद्धिकरो भवति इत्याह भगवान् गुहः प्रजापतिमित्युपनिषत्। इति अक्षमालिकोपनिषत्समाप्ता।

विषयः। मौक्तिकस्फटिकरुद्राक्षादिमालानिर्माणसंस्कारविधिः, तादृशमालाकृतजपस्य सिद्धिदायकत्वस्य च वर्णनं।

No. CCCCXXXVII.

Vagalámukhí-kavacha. A charm bearing the name of Vagalámukhí, a form of Durga. This is said to be an extract from the Rudra-yámala Tantra, but it is not included in No. CCXCII.

४३७। वगलामुखीकवचं।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्रचीनं प्रायशः परिशुद्धञ्च। प० २। पङ्क्ति० ४। श्लो० २४। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्ट.।

प्रा० वाक्यं। श्रीदेव्युवाच। श्रुता च वगलापूजा स्तोत्रञ्च परमेश्वर।
इदानीं श्रोतुमिच्छामि कवचं वद मे प्रभो॥

समाप्तिवा०। महाभये विपत्तौ च पठेद्वा पाठयेत्तु यः।
तस्य सर्वार्थसिद्धिः स्याद्भक्तियुक्तस्य पार्वति॥
इति रुद्रयामले वगलामुखीकवचं समाप्तम्।

विषयः। मन्त्रादिभिरात्मरक्षणम्।

No. CCCCXXXVIII.

Vagalámukhi-stotra. A hymn in praise of Vagalámukhí, an extract from the Rudra-yámala Tantra. Not included in No. CCXCII.

४३८। वगलामुखीस्तोत्रं।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं प्रायः परिशुद्धञ्च। प० ४। पङ्क्ति० ४। श्लो० ४८। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। अस्य वगलामुखीस्तोत्रस्य भगवान्नारद ऋषिस्त्रिष्टुप् छन्दः श्रीवगलामुखी देवता अमुकस्य सन्निहितानां विरोधिनां वाङ्मुखपदजिह्वानामित्यादि।

समाप्तिवा०। त्राहि मां जगतां मातः सृष्टिसंहारकारिणि।
नमस्त्वच्चरणाम्भोजे प्रसीद हरवल्लभे॥
इति रुद्रयामले वगलामुखीस्तोत्रं समाप्तम्।

विषयः। वगलामुख्याः स्तुतिः।

No. CCCCXXXIX.

Vástuhoma. Directions for performing a homa before entering a new house.

४३९। वास्तुहोमः।

ग्रन्थकारः ——?

विवरणं। प्रायः परिशुद्धम्। प० ४। पङ्क्ति० ४—५। स्रो० ५६। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। अथ यजुर्वेदी वास्तुहोमः। ततः पञ्चवर्णगुण्डिकया वास्तुमण्डलं निर्माय तदुपरि घटं संस्थाप्येत्यादि।

समाप्तिवा०। दक्षिणापूर्णपात्रादिकं दत्वा अच्छिद्रावधारणं कुर्यात्। इति वास्तुहोमः समाप्तः।

विषयः। गृहप्रतिष्ठादौ कर्त्तव्यकर्म्मकथनम्।

No. CCCCXL.

Bhagavatí Gítá. An imitation of the *Bhagavad Gítá* of the Mahábhárata. It treats of the Yoga scheme of salvation. The interlocutors are Himálaya, the mountain of that name personified, and his daughter Bhagavatí. The latter is the expounder of the scheme.

४४०। भगवतीगीता।

ग्रन्थकारः ————?

विवरणं। प्राचीनं शुद्धञ्च। प० १०। पङ्क्ति० ९—१०। स्रो० ७८। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। श्रीनारद उवाच। ब्रूहि देव महेशान यथा सा परमेश्वरी।
बभूव मेनकागर्भे पूर्णभावेन पार्व्वती॥

समाप्तिवा०। लीलया मेनकागर्भे भयः किं श्रोतुमिच्छसि। इति भगवतीगीता समाप्ता॥

विषयः। हिमालयकर्त्तृकदुर्गास्तवः, हिमालयं प्रति भगवत्या योगसारकथनञ्च।

No. CCCCXLI.

Chaurak'irya alias *Chaurapanchás'iká.* Fifty stanzas by the celebrated poet *Chora* of Telingáná, every one of which is applicable both to a princess disconsolate on separation from her lover, and to the goddess Durgá. A commentary by *Rádhákrishna* explains the text. The MS. is imperfect. The whole of Chora's elegant poem was, some years ago, published, along with a French translation, in the *Journal Asiatique.* A Bengáli poet, Bháratachandra, quoted a few of the s'lokas in his *Vidyá-sundara*, from which circumstance the whole of the stanzas are, in Bengal, attributed to Sundara, the hero of the poem.

४४१ । चौरकाव्यम्, सटीकम्, चौरपञ्चाशिका वा ।

ग्रन्थकारः मूल० चोरः । टीका० राधाकृष्णः ।

विवरणं । प्रायः परिशुद्धम् प्राक्लिखितञ्च । प० ६ । पङ्क्ति० ६—११ । स्लो० ४३६ । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । अद्यापि तां कनकचम्पकदामगौरीं फुल्लारविन्दनयनां तनुरोमराजीम् ।
सुप्तोत्थितां मदनविह्वललालसाङ्गीं विद्यां प्रमादगलितामिव चिन्तयामि ॥

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् समाप्तिवाक्यं नास्ति ।

विषयः । प्रतिपद्ये एकेनार्थेन विद्याया राजकन्याया अपरेणार्थेन देव्या वर्णनम् ।

No. CCCCXLII.

Gáyatrí-hridaya. Origin, derivation and meaning of the *Gáyatrí*, a verse of the Rig Veda. This is apparently an extract from one of the Tantras; the part of the Tantra whence it is taken is called *Nárada Upanishad.*

४४२ । गायत्रीहृदयं ।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च । । प० ४ । पङ्क्ति० ४ । स्लो० ४८ । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा वाक्यं । वैशम्पायन उवाच । अथ भगवन्तं परिपृच्छामि अग्नेरुत्पत्तायाग्नेर्देवतानां गायत्रीणां ब्राह्मणो वै मनुष्याणां वसन्त ऋतूनां मेरुः शिखरिणामेवं ब्राह्मणस्य गायत्री ।

समाप्तिवा० । अश्रोत्रियः श्रोत्रियो भवति अष्टौ ब्राह्मणान् गृहीत्वा ब्रह्मलोके महीयते ॥
इति नारदोपनिषत्संवादे गायत्रीहृदयं समाप्तम् ।

विषयः । गायत्र्युत्पत्तिवर्णनपूर्व्वकं गायत्र्यर्थप्रतिपादनम् ।

No. CCCCXLIII.

Gáyatrikalpa. Mode of adoration through the Gáyatrí, and its advantages. This is probably another chapter of the work named under No. CCCCLII.

४४३ । गायत्रीकल्पम् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ४ । पङ्क्ति० ४ । श्लो० ४८ । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । अथ गायत्रीकल्पम् । पद्मयोनिसमुत्पन्नमष्टनेत्रं चतुर्मुखम् ।
प्रणम्य शिरसा देवं नारदः परिपृच्छति ॥
नारद उवाच । गायत्र्याः कीदृशं ध्यानं वर्णरूपञ्च कीदृशम् ।
कीदृशं देवता छन्द आवाहनविसर्जनम् ॥

समाप्तिवा० । यं यं स्पृशति हस्तेन यं यं पश्यति चक्षुषा ।
रं यं भवति (?) चित्तेन सर्वं पूर्णत्वमेति च ॥ इति गायत्रीकल्पम् ।

विषयः । गायत्रीध्यानरूपमाहात्म्यादिवर्णनम् ।

No. CCCCXLIV.

Jñána Tantra. An original Tantra. Contents: 1st, the characteristics of a spiritual guide; 2nd, means of knowing the creation, animate and inanimate; 3rd, salvation and damnation; 4th, *pujá*, *homa* and other forms of worship; 5th, origin of mantras; 6th, purification of mantras; 7th, obviation of the curse on, and adoration with, mantras; 8th, mantra through which the Nága king upholds the earth; 9th, obviation of the curse on mantras by a Gandharva.

४४४ । ज्ञानतन्त्रम् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ८ । पङ्क्ति० ६—७ । श्लो० ८३ । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीनारद उवाच । यत् त्वयोक्तं महादेव विस्तरेण श्रुतं मया ।
इदानीं श्रोतुमिच्छामि सङ्क्षेपाद्गुरुलक्षणम् ॥

समाप्तिवा० । आद्यर्चस्य पितैर्देवैर्द्याद्देवस्य दक्षिणे ।

यद्वत्तु (?) वामहस्ते च घण्टावाद्यपुरःसरम् ॥
एवं जपं सम प्याथ साधयेत्सकलेप्सितम् ॥
इति श्रीशिवनारदसंवादे ज्ञानतन्त्रे नवमः परिच्छेदः ।

विषयः । अत्र नव परिच्छेदाः सन्ति । तत्र १ प्रथमे गुरुपरीक्षाऽकालदीक्षादिकथनम् । २ ये, चराचरविषयज्ञानोपायः । ३ ये, कस्य मुक्तिर्नरकस्येत्यादिप्रश्नः । ४ र्थे, पूजाहोमबलिदानादिविधिकथनम् । ५ मे, मन्त्रोत्पत्तिनिरूपणम् । ६ षष्ठे, मन्त्रशोधनादिप्रकारः । ७ मे, मन्त्रशापोद्धारपूजाप्रकारादिनिरूपणम् । ८ मे, कस्य मन्त्रस्य जपप्रभावेण नागराट् पृथिवीं धारयतीत्यस्योत्तरम् । ९ मे, मन्त्राणां गन्धर्वशापमोचनम् ॥

No. CCCCXLV.

Gurugítá. The attributes of a spiritual guide :—said to be an extract from the Rudra-yámala Tantra. This portion is not included in No. CCXCII.

४४५ । गुरुगीता ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं । प्रायशः शुद्धं प्राचीनञ्च । प० ६ । पङ्क्ति० ७—१० । श्लो० १९५ । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । अथ गुरुगीता । नमोस्य गुरुगीतास्तोत्रस्य परमशिव ऋषिर्विराट् छन्दः श्रीगुरुः परमात्मा देवता हं वीजं सं शक्तिः क्रौं कीलकं श्रीगुरोः प्रसादात् परमार्थसिद्धये विनियोगः ।

समाप्तिवा० । संसारसागरसमुद्धरणैकमन्त्रं ब्रह्मादिदेवमुनिपूजितसिद्धमन्त्रम् ।
दारिद्र्यदुःखभवशोकविनाशमन्त्रं वन्दे महाभयहरं गुरुराजमन्त्रम् ॥
इति रुद्रयामलतन्त्रे गुरुगीता समाप्ता ।

विषयः । गुरुस्तुतिमाहात्म्यादिवर्णनम् ।

No. CCCCXLVI.

Píṭhanirṇaya. Notices of the fifty-one sacred spots in India where portions of the body of the Deví fell when cut up by S'iva : an extract from the Tantra-chúḍámaṇí.

४४६ । पीठनिर्णयः ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्रायशः शुद्धं प्राचीनञ्च। प० ७। पङ्क्ति० ३। श्लो० ८०। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। अथ महापीठलक्षणम्। श्रीईश्वर उवाच। मातः परात्परे देवि सर्वज्ञानमयीश्वरि। कथ्यतां मे सर्वपीठशक्तिभैरवदेवताः॥

समाप्तिवा०। शठाय क्रूरकार्याय दत्वा मृत्युमवाप्नुयात्।
दद्यात् शान्ताय शिष्याय मन्त्री मन्त्रार्थसिद्धये॥
इति तन्त्रचूड़ामणौ पार्वतीशिवसंवादे एकपञ्चाशद्विद्योत्पत्तौ पीठनिर्णयः समाप्तः।

विषयः। सत्यङ्गपतनोत्पन्नपीठस्थानस्थितशक्तिभैरवादिकथनम्।

No. CCCCXLVII.

Sarasvatí Tantra. A mystic Tantra. Contents : 1st, placing of the divinity to be meditated upon, on a spot in the human body entitled *múládhára-chakra* or the circle of primary receptacle; 2nd, emancipation by *nirváṇa;* 3rd and 4th, the number of syllables appropriate in the mantras of Káliká and other goddesses; 5th, purification of the mantra sacred to Vidyá; 6th, vivification of mantras.

४४७। सरस्वतीतन्त्रम्।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्रायशः परिशुद्धं प्राचीनञ्च। प० ५। पङ्क्ति० ७। श्लो० १५१। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। पार्वत्युवाच। मन्त्रार्थं मन्त्रचैतन्यं योनिमुद्रां न वेत्ति यः। शतकोटिजपेनापि तस्य विद्या न सिद्ध्यति॥

समाप्तिवा०। एतत्तन्त्रं गृहे यस्य तत्राहं सुरवन्दिते। तिष्ठामि नात्र सन्देहो गोप्तव्यं मम वेश्मनि॥
इति सरस्वतीतन्त्रे षष्ठः पटलः।

विषयः। अत्र षट्पटलाः सन्ति। तत्र १ मे, मूलाधारादिचक्रविशेषे इष्टदेवतादिध्यानप्रकारः। २ ये, निर्वाणमुक्तिप्रकारविशेषकथनम्। ३ ये, ४ र्थे. कालिकादिकतिपयदेव्यादीनां मन्त्राक्षरसङ्ख्या। ५ मे, विद्यामन्त्रशोधनम्। ६ षष्ठे, मन्त्रप्राणदानप्रकारः॥

No. CCCCXLVIII.

Vidyotpatti. Origin of Vidyá, a form of Durgá,—an extract from the *Guhyátiguhya Tantra.*

४४८। विद्योत्पत्तिः।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्रायशः परिशुद्धं प्राचीनञ्च। प० ६। पङ्क्ति० ६। श्लो० १३८। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। अथ विद्योत्पत्तिः। सत्ये काले च श्रीविद्या कमला भुवनेश्वरी।
सिद्धविद्या महेशानि त्रिशक्तिः कमला शिवे॥

समाप्तिवा०। तृतीया माधवे शुक्ला कुलर्चा दारुणा तिथौ(?)।
इत्येतास्तिथयः पुण्या अन्याश्चैव सहस्रशः॥
इति गुह्यातिगुह्यतन्त्रे विद्योत्पत्तिः समाप्ता।

विषयः। कालिकाच्छिन्नमस्तादिविद्योत्पत्तिकथनं।

No. CCCCXLIX.

Mugdhabodha Ṭíká. A commentary on the Sanskrit Grammar of Vopadeva. By Durgádása. This work is highly esteemed in Bengal; but it has scarcely any currency out of it.

४४९। मुग्धबोधटीका।

ग्रन्थकारः दुर्गादासः।

विवरणं। प्रायः परिशोधितं प्राचीनञ्च। प० १२७। पङ्क्ति० ७—९। श्लो० ४२१५। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। लक्ष्मीकान्तं निखिलजगतां सर्गसंहारहेतुं दुर्गादासो धरणिपतितः कोटिशस्त्वः प्रणम्य। पर्यालोच्याखिलबुधमतं धीमतां पाठकानां सन्तोषार्थं रचयति मितां मुग्धबोधस्य टीकाम्॥

समाप्तिवा०। खण्डितत्वात्समाप्तिवाक्यं नास्ति। अव्ययीभावसमासप्रारम्भपर्यन्ता॥

विषयः। वोपदेवकृतमुग्धबोधव्याकरणव्याख्यानम्।

No. CCCCL.

Puruscharaṇa-vidhi. Directions for acquiring proficiency in mantras, and the advantage of repeating them a certain number of times under particular lunar and astral influences. This is an extract from the *Svatantra Tantra.*

४५०। पुरश्चरणविधिः।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं। प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च। प० २। पङ्क्ति० १०। श्लो० ६०। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। अथ रहस्यपुरश्चरणम्। स्वतन्त्रतन्त्रे। पार्वत्युवाच।

कथयस्व महादेव सिद्धिकारणमुत्तमम्।
येन सिद्धिं समायान्ति सर्वे मन्त्राश्च सिद्धिदाः॥

समाप्तिवा०। उत्तराभिमुखो भूत्वा जपेन्मन्त्रं समाहितः।
शत्रुनाशाय सततं दक्षिणाभिमुखो जपेत्॥
इति स्वतन्त्रतन्त्रे हरगौरीसंवादे पुरश्चरणविधिः सम्पूर्णः॥

विषयः। नक्षत्रविशेषे कृतमन्त्रजपसङ्ख्याविशेषस्य फलविशेषोक्तिः।

No. CCCCLI.

Goraksha Sataka. The advantage of giving up life while engaged in Yoga meditation.

४५१। गोरक्षशतकम्।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं। प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च। प० ४। पङ्क्ति० ११। श्लो० १२८। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। श्रीगुरोः परमानन्दं वन्दे स्वानन्दविग्रहम्।
यस्य सान्निध्यमात्रेण मोक्षो नश्यति सत्वरम्॥

समाप्तिवा०। स्नातं तेन समस्ततीर्थसलिले दत्ता च पृथ्वी द्विजे
यज्ञानां बहुलं सहस्रमयुतं देवार्चनं निश्चितम्।
नित्यं तेन सुतर्पिताश्च पितरः स्वर्गञ्च नीताः पुन-
र्यस्य ब्रह्मविचारणे क्षणमपि प्राप्नोति धैर्यं मनः॥

विषयः। प्राणनिरोधकृतयोगसाधनफलकथनं।

No. CCCCLII.

Púrṇánanda-nirúpaṇa-ṭiká. A gloss on a work, by Púrṇánanda, on Yoga mysticism, and certain imaginary receptacles in the human body, on which the soul is centred during meditation. Six such receptacles are enumerated. By Rámavallabha S'armá.

४५२ । पूर्णानन्दचक्रनिरूपणटीका ।

ग्रन्थकारः श्रीरामवल्लभशर्मा ।

विवरणं। प्रायः परिशुद्धं । प० १२ । पङ्क्तिः० १० । श्लो० ७५० । अ० वङ्गीयं । आ० देशीयकागजः । का० शकाब्दाः १७१७ । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । मोहान्धकारविध्वंसि भवतीह भयापहम् ।
भवानीचरणद्वन्द्वं भज भाग्यवशान् मनः ॥
पूर्णानन्दोदितानन्दनिर्वाहाङ्कुरकारिकां ।
विशदां कुरुते तूर्णं द्विजः श्रीरामवल्लभः ॥

समाप्तिवा०। योगी कीदृशः यतात्ममनाः संयतात्ममनाः वशीकृतचित्त इत्यर्थः ।
इति षट्चक्रटीका श्रीरामवल्लभशर्मणा ।
कृता समाप्ता सुबोधा मता सज्जनरञ्जनी ॥
अशुद्धं किञ्चिदत्रास्यां चेन् महादुःखे भ्रमादयः (?) ।
सुधीभिस्तत्परिष्कार्यमित्येष विनयो मम ॥
इति चन्द्रद्वीपान्तर्गतवत्सपुराख्यग्रामनिवासिश्रीरामवल्लभशर्म्मणा कृता पूर्णानन्दचक्रनिरूपणटीका समाप्ता ॥

विषयः । मूलाधारादिषट्चक्रनिरूपकपूर्णानन्दचक्रनिरूपणाख्यग्रन्थव्याख्यानम् ।

No. CCCCLIII.

Yoga-vivarana. Directions for performing various kinds of Yoga meditation—an extract from the Vas'ishṭha Yogakáṇḍa. By Vas'ishṭha.

४५३ । वशिष्ठयोगकाण्डीयं, योगविवरणम् ।

ग्रन्थकारः वशिष्ठः ।

विवरणं। प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ८ । पङ्क्तिः० ६—८ । श्लो० २२८ । अ० वङ्गीयं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । अथ वशिष्ठयोगकाण्डं लिख्यते । वशिष्ठ उवाच ।

जातस्य द्विविधो ज्ञेयो पन्थानो वेदबोधितो ॥
कर्म्मार्थकावुभावेतो प्रवर्त्तकनिवर्त्तको ।
समाप्तिवा०। योगशास्त्रं पठेन्नित्यं किमन्यैः शास्त्रविस्तरैः ।
योगशास्त्रमिदं तत्त्वं वशिष्ठेन प्रभाषितम् ॥
स्नातं तेन समस्ततीर्थसलिले दत्ता च पृथ्वी द्विजे, यज्ञानाञ्च कृतं सहस्रमयुतं देवाश्च सम्पूजिताः ।
नित्यं तेन सुतर्पिताश्च पितरः स्वर्गञ्च नीताः पुनर्यस्य ब्रह्मविचारणे चणमपि प्राप्नोति धैर्य्यं मनः॥ इति वशिष्ठयोगकाण्डे योगविवरणं समाप्तं ॥
विषयः। यमनियमाद्यष्टाङ्गयोगनिरूपणम् ।

No. CCCCLIV.

I's'varígítá Upanishad alias *S'ivagítá*. An imitation of the Bhagavad Gítá, designed to establish the preeminence of S'iva as the supreme divinity—said to be an extract from the Kurma Puráṇa.

४५४ । ईश्वरगीतोपनिषत्, कूर्म्मपुराणीया ।

ग्रन्थकारः व्यासः ।
विवरणं। प्रायः परिशुद्धम् प्राचीनञ्च । प० १४ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ४४५ । अ० वङ्गीयं। आ० देशीयकागजः । का० शकाब्दाः १७२२ । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।
प्रा० वाक्यं। अथ शिवगीता । नारायणं नमस्कृत्य नरञ्चैव नरोत्तमम् ।
देवीं सरस्वतीञ्चैव ततो जयमुदीरयेत् ॥
ऋषय ऊचुः । भवता कथितः सम्यक् सर्गः स्वायम्भुवस्ततः ।
ब्रह्माण्डस्यास्य विस्तारो मन्वन्तरविनिश्चयः ॥
तत्रेश्वरेश्वरो देवो वर्णिभिर्धर्मतत्परैः ।
ज्ञानयोगरतैर्नित्यमाराध्यः कथितस्त्वया ॥
तद्वदाशेषसंसारदुःखनाशनमुत्तमम् ।
ज्ञानं ब्रह्मैकविषयं येन पश्येम तत्परम् ॥
समाप्तिवा०। यश्चैतत् शृणुयान्नित्यं भक्तियुक्तो दृढव्रतः ।
सर्व्वपापविनिर्मुक्तो ब्रह्मलोके महीयते ॥
तस्मात् सर्व्वप्रयत्नेन पठितव्यो मनीषिभिः ।
श्रोतव्यश्चानुमन्तव्यो विशेषाद् ब्राह्मणैः सदा ॥

इत्यादिमहापुराणे कौर्मे शिवविष्णुव्यासादिसंवादे ईश्वरगीतासूपनिषत्सु नवमो-
ध्यायः ।

विषयः । अत्रेश्वरः सनत्कुमरादिभ्यो ब्रह्मज्ञानमुपदिशति ।

No. CCCCLV.

Gañgáshṭaka. A hymn in praise of Gangá in eight stanzas. By S'añkára Ácharya.

४५५ । गङ्गाष्टकं ।

ग्रन्थकारः शङ्कराचार्य्यः ।

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० १ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० २७ । अ० वङ्गीयं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । भगवति भवलीलामौलिमाले तवाम्भः
कणमणुपरिमाणं प्राणिनो ये स्पृशन्ति ।
अमरनगरनारीचामरग्राहिणीनां
विगतकलिकलङ्कातङ्कमङ्के लुठन्ति ॥

समाप्तिवा० । मातर्गङ्गे तरलतरङ्गे सततं वारिधिवारिणि सङ्गे ।
मम तव तीरे पिवतो नीरं हरि हरि जपतः पततु शरीरं ॥
इति शङ्कराचार्य्यविरचितं गङ्गास्तोत्रं समाप्तं ।

विषयः । गङ्गायाः स्तवः ।

No. CCCCLVI.

Annadákalpa. A Tantra. Contents : 1, praise of Annadá ; 2nd, initiation into her mantra ; 3, derivation of her mantra ; 4, purification of her mantra ; 5, bathing and other duties of neophites ; 6, ablution of the face and other preliminaries of worship ; 7, intellectual adoration ; 8, other rituals to end of *pújá ;* 9, adoration of the emblem of Annadá ; 10, mantras for pouring sacred water into jars ; 11, employment of a fair damsel of eighteen years of age as a substitute for a jar ; 12, ceremonials to be observed in connection with the jars ; 13, ceremonials from invocation to sacrifice ; 14, repetition of the mantra of the divinity with the belief that the divinity, the spiritual guide, and the mantra, are identical ; 15, worship of the divinity and offerings ; 16, adoration through women ; 17, charms bearing the name of Annadá.

४५६ । अन्नदाकल्पः ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ४७। पङ्क्ति० ७ । श्लो० ७०० । अ० वङ्गीयं। आ० देशीयकागजः। का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं। नित्यानन्दमयीं सदाशिवमनःसम्मोहिनीं चित्कलां
संसारार्णवतारिणीं त्रिजगतामुत्पत्तिमूलाश्रयां ।
ध्यानज्ञाननिदानभूतविभवां ब्रह्मादिभिः सेवितां
भूतानां परिपालनश्रयमतां (?) तामन्नपूर्णां श्रये ॥

समाप्तिवा०। इत्थं कवचमाहात्म्यं वक्तुं नालं यथोदितं ।
वक्त्रकोटिसहस्रैस्तु जिह्वाकोटिशतैरपि ॥
इति अन्नदाकल्पे सर्व्वसिद्धिप्रदकवचविवरणे सप्तदशः पटलः ।

विषयः। १ पटले अन्नदायाः प्रशंसा । २, तस्या मन्त्रग्रहणप्रकारः। ३, तस्या मन्त्रोद्धारः। ४, तस्य पुरश्चरणं। ५, साधकस्नानादिविधानं। ६, आचमनादिपीठन्यासपर्य्यन्तविवरणं। ७, हृत्पद्ममासनं दद्यादित्यादिमानसपूजाकथनं। ८, पूजासमाप्तिकालपर्य्यन्तस्थायिविशेषार्घ्यसंस्कारः। ९, अन्नदापीठार्च्चनं। १०, मन्त्रविशेषेण प्रक्षालितकलसे तीर्थजलपूरणं। ११, अष्टादशवर्षीयां स्वीयां परकीयां वा नारीं मन्त्रविशेषेणाभिषिच्य तया सह पात्रसंस्थापनं। १२, स्थापितपात्रादिजलेन वटुकादीनन्नदाञ्च प्रतर्प्य पूर्व्वादिभागेषु वटुकादिभ्यो बलिदानं। १३, आवाहनादिबलिदानपर्य्यन्तविवरणं। १४, देवतागुरुमन्त्राणामभेदेन जपः। १५, नारिकेलकदलीपक्वाद्यादिद्रव्यविशेषकृतहोमादिभिः साधनोपायकथनं। १६, नायिकासाधनात्मककाम्यविध्यादिकथनं। १७, अन्नदाकवचं।

No. CCCCLVII.

Puras'charaṇa-rasollása. A Tantra. Contents: 1, purification; 2, praise of initiation; 3, adoration in charnal places for attainment of power over mantras; 4, evil of initiation on the fifth of the waxing moon in the month of Mágha; 5, praise of the ten great Vidyás, Kálí, Tárá, Shoḍashí, Bhuvanes'varí, Bhairaví, Chhinnamastá, Dhúmávatí, Vagalá, Mátañginí, Kamalátmiká.

४५७। पुरश्चरणरसोल्लासः ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च। प० ३२। पङ्क्ति० ७। श्लो० ४८८। अ० वङ्गीयं।
आ० देशीयकागजः। का०——?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। श्रीदेव्युवाच। देवपूज्य महाबाहो संसारार्णवतारक।
रहस्यं देवदेवेश पुरश्चरणकर्म्मणः॥

समाप्तिवा०। कलारूपेण सा देव्यभवद् ब्रह्मस्वरूपिणी।
इति ते कथितं सर्व्वं तव स्नेहाद्वरानने॥
इति पुरश्चरणरसोल्लासतन्त्रे देवदेवीसंवादे दशमः पटलः। समाप्तोयं ग्रन्थः।

विषयः। १ पटले पुरश्चरणं। २, दीक्षाप्रशंसनं। ३, श्मशाने मन्त्रसाधनं। ४, श्रीपञ्चम्यां दीक्षायां दोषकथनं। ५, काल्यादिदशमहाविद्यामाहात्म्यं। ६, सुषुम्णामार्ग-संस्थितरहस्यविशेषदेवीदीक्षादिकथनं। ७, महादेवविग्रहकार्यविशेषादिवर्णनं। ८, सहस्रारपद्मदलस्थितगुर्वादिध्यानपूर्वकजपफलादिकथनं। ९, सहस्रारपद्मस्व-रूपस्थानादिकथनं १० मन्त्रदीक्षोपयोगितिथ्यादिनिरूपणम्।

No. CCCCLVIII.

Gañgáshṭaka. A hymn in praise of Gangá, in eight stanzas. By Válmíkí.

४५८। गङ्गाष्टकम्।

ग्रन्थकारः वाल्मीकी।

विवरणं। प्राचीनं प्रायः परिशुद्धञ्च। प० १। पङ्क्ति० ९। श्लो० ३६। अ० वङ्गीयं।
आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। मातः शैलसुतासपत्नि वसुधाशृङ्गारहारावलि स्वर्गारोहिणि वैजयन्ति भवतीं भागीरथीं प्रार्थये, इत्यादि।

समाप्तिवा०। प्रक्षाल्य गात्रकलिकल्मषपङ्कमाशु मोक्षं लभेत् पतति नैव पुनर्भवाब्धौ॥
इति श्रीवाल्मीकिना विरचितं गङ्गाष्टकस्तोत्रं समाप्तम्॥

विषयः। गङ्गायाः स्तुतिः।

No. CCCCLIX.

Devíkavacha. A charm bearing the name of Devi, Yayá &c.

४५९ । देवीकवचं ।

ग्रन्थकारः ——?

विवरणं । प्राचीनं प्रायः परिशुद्धश्च । प० २ । पङ्क्ति० १० । स्लो० ७५ । अ० वङ्गीयं ।
आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । मार्कण्डेय उवाच । यद्गुह्यं परमं लोके सर्वरक्षाकरं नृणाम् ।
यन्न कस्य चिदाख्यातं तन्मे ब्रूहि पितामह ॥

समाप्तिवा० । देहान्ते परमं स्थानं यत्सुरैरपि दुर्लभम् ॥ ५० ॥
तत्र गच्छति भक्तोपि पुनरागमनं न हि ।
सम्प्राप्नोति मनुष्योसौ महामायाप्रसादतः ॥
इति हरिहरब्रह्मविरचितं देवीकवचं समाप्तम् ।

विषयः । जयादिदेवीनामविशेषाणामङ्गप्रत्यङ्गादिषु विन्यासः ।

No. CCCCLX.

Puras'charaṇa-viveka. Directions for acquiring proficiency in mantras. This forms the first chapter of the *Uttara Tantra.*

४६० । पुरश्चरणविवेकः ।

ग्रन्थकारः ——?

विवरणं । प्राचीनं प्रायः परिशुद्धश्च । प० ३ । पङ्क्ति० ६—८ । स्लो० ६२ । अ० वङ्गीयं ।
आ० तुलटकागजः । का० ——? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । भैरव उवाच । कैलासशिखरारूढमेकदा तु महेश्वरम् ।
पप्रच्छ पार्वती देवी प्रणयेन सुखोषिता ॥

समाप्तिवा० । सहस्रं वा शतं वापि जप्त्वा मन्त्रं समर्पयेत् ।
गुरवे दक्षिणां दत्वा ब्राह्मणानपि भोजयेत् ॥
पूजयित्वा सुखी भूत्वा विहरेत् साधकोत्तमः ।
इत्युत्तरतन्त्रे परमरहस्ये पुरश्चरणविवेके प्रथमः पटलः ।

विषयः । मन्त्रपुरश्चरणसुलभोपायकथनं ।

No. CCCCLXI.

Durgádádi-náma-stotra. A hymn to Durgá in which every epithet begins with the letter द=*d*. It is probably an extract from one of the Tantras.

४६१। दुर्गादिनामस्तोत्रं।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धञ्च। प० १२। पङ्क्तिः० ८। श्लो० २६४। अ० वङ्गीयं। आ० देशीयकागजः। का०——?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। कैलासशृङ्गे शृङ्गारवर्द्धने सुमनोरमे।
शीतलैर्म्मृदुलैश्चारुगन्धैर्वातैः सुवीजिते॥

समाप्तिवा०। देवतागुरुमन्त्राणामैक्यं सम्भाव्य साधकः।
सर्व्वदा प्रपठेत् स्तोत्रं सर्व्वत्र सुखभाग् भवेत्॥
इति श्रीशिवपार्व्वतीसंवादे दुर्गादिनामस्तोत्रं सम्पूर्णम्।

विषयः। दकारादिपदैर्दुर्गायाः स्तुतिः।

No. CCCCLXII.

Takárádisvarúpa. A thousand epithets of Tárá, a form of Durgá, strung into verses, and the advantages of acquiring proficiency in them: all the epithets begin with the letter त=*t*. This work is an extract from the *Báláviläsa Tantra.*

४६२। तकारादिस्वरूपम्।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं प्रायः परिशुद्धञ्च। प० १३। पङ्क्तिः० ८। श्लो० ३१२। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०——?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। ॐ सुमेरुशिखरे रम्ये नानादेवगणावृते।
कामेश्वरं समालिङ्ग्य पप्रच्छ त्रिपुरा पुरा॥

समाप्तिवा०। इति परमरहस्यं गोपितं सर्व्वतन्त्रे
त्रिदिवसुखनिदानं सिद्धिसङ्घप्रमाणम्।
शुचिरशुचिरवश्यं यः पठेत्पाठयेद्वा
भवति मनुजवर्य्यस्तारिणीप्रेमपात्रम्॥
इति श्रीबालाविलासतन्त्रे देवीश्वरसंवादे तकारादिस्वरूपाख्यं सहस्रनामस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

विषयः। तकारादिपदैस्तारायाः स्तुतिः, एतत्स्तोत्रपुरश्चरणफलादिकथनं च।

No. CCCCLXIII.

Níla Tantra. An original Tantra, one of the sixty-four said to have been related by S'iva to his consort Durgá. A chapter of this work, probably the 13th, has been noticed under No. CCXV. The present MS. comprises seventeen chapters or Paṭalas, of which the 13th is wanting, and the 12th is incomplete. In its complete form, the work probably comprises many more chapters. Contents: 1st, Praise of the Níla Tantra, and the duties to be observed by the faithful on rising from their beds in the morning; 2nd, directions for bathing and prayers; 3rd, places meet for worship; 4th, emblem of the Níla Deví or the blue goddess, purification of the elements, meditation on the goddess, her emblem and her attributes; 5th, adoration of the goddess, with fish, flesh meat, rice, gesticulation, regulation of breath, &c.; 6th, purification of the mouth by repeating her mantra; 7th, sacrifice with a view to the attainment of worldly objects; 8th, dedication to her of the fruits of one's own deeds, circumambulation, &c.; 9th, directions for drinking spirituous liquors; 10th, initiation; 11th, purification of the mantra of the blue goddess; 12th, offering particular kinds of flowers and fruits to her, and praise of her worshipers; 13th, wanting; 14th, merits of several Tantras and praise of asceticism; 15th, directions for ensuring the reward of repeating mantras; 16th, connexion with women of different classes as a part of religious duty; 17th, directions for particular forms of worship for attaining perfection.

४६३ । नीलतन्त्रम् ।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। प्राचीनं प्रायः परिशुद्धञ्च । प० २५ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० ५८७ । अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं। देव्युवाच । भगवन् देवदेवेश पञ्चकृत्यविधायक ।
सर्वज्ञ भक्तिसुलभ शरणागतवत्सल ॥

समाप्तिवा०। गोपितव्यं प्रयत्नेन स्वयोनिरिव पार्वति ।
प्रकाशात् सिद्धिहानिः स्यान् न प्रकाश्यं कदाचन ॥
इति श्रीनीलतन्त्रे पार्वतीश्वरसंवादे परमरहस्ये सप्तदशः पटलः ।

विषयः । अत्र सप्तदशपटलाः सन्ति । तत्र १ प्रथमे नीलतन्त्रमाहात्म्यं, नीलदेव्युपासकोक्तिः, एतत्तन्त्रानुसारिशय्योत्थानानन्तरकर्त्तव्यदेवीस्मरणादि च । २ ये, तान्त्रिकस्नानमन्त्रजपादिविधिः । ३ ये, पूजास्थाननिर्णयः । ४ र्थे, नीलदेवीयन्त्रलिखनभूतशुद्धियन्त्रशक्तिदेवताध्यानादिप्रकारः । ५ मे, नीलदेवीपूजनविधिः, मत्स्यमांसादिनैवेद्यदान-

वीजन्यासमुद्रादर्शनतारामन्त्रगुरुकथनादि च। ६ ष्ठे, मन्त्रजपेन मुखशोधनादि-प्रकारः। ७ मे, काम्यबलिदानप्रकारः। ८ मे, आत्मकृतकर्मसमर्पणं। देवप्रदक्षिणादिप्रकारः। ९ मे, मद्यपानविधिः। १० मे, दीक्षाविधिः। ११ शे, मन्त्रपुरश्चरणविधिः। १२ शे, पुष्पविशेषादिना देवीपूजनफलस्य शाक्तप्रशंसादेश्चोक्तिः, द्वादशत्रयोदशपटलसमाप्तिवाक्यं न दृश्यते। १३ शे—, । १४ शे, कतिपयतन्त्रनामोल्लेखपूर्वकमवधूताश्रमप्रशंसादि। १५ शे, जपसिद्ध्यादिप्रकारः। १६ शे, शृङ्गारमन्त्रजपकुलीनादिप्रशंसादि। १७ शे, साधनादिविशेषैः सिद्धभवनप्रकारादि।

No. CCCCLXIV.

Vagalá Paṭala. Liturgy for worshiping the goddess Vagalá. A hymn to this goddess occurs under No. CCCCXXXVIII, and her charms under No. CCCCXXXVII.

४६४। वगलापटलः।

ग्रन्थकारः ——————?

विवरणं। प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च। प० २। पङ्क्ति० ८। श्लो० ७८। अ० वङ्गीयं। स्था० तुलटकागजः। का० —?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। ॐ ह्रीं श्रीं वगलामुखि सर्वदुष्टानां वाचं मुखं स्तम्भय कीलय कीलय बुद्धिं विनाशय ह्रीं ॐ स्वाहा इति मन्त्रस्य नारद ऋषिरित्यादि।

समाप्तिवा०। भैरवाय बलिं दत्वा देव्यै पुष्पाञ्जलित्रयं दत्वा यथाशक्ति जप्त्वा धूपादिकं दत्वा विसर्जयेत्॥ इति वगलापटलः समाप्तः।

विषयः। वगलामन्त्रतत्पूजनप्रकारादि।

No. CCCCLXV.

Adbhuta-sára-sañgraha. An abstract of the astrological work noticed under No. CCLII. The author, Navadvípa, calls himself a descendant of Nityánanda a cousin and follower of Chaitanya, the Vaishṇavite reformer of Nuddea.

४६५। अद्भुतसारसङ्ग्रहः।

ग्रन्थकारः नवद्वीपः, नित्यानन्दवंशजः।

विवरणं। प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च। प० २०। पङ्क्ति० ६। श्लो० २९०। अ० वङ्गीयं। स्था० तुलटकागजः। का० —?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। नत्वा मद्याप्रभुं कृष्णचैतन्याख्यं तदग्रजम्।
प्रभुं नित्यानन्दरामं प्रभुमद्वैतमीश्वरम्॥
नित्यानन्दवंशजेन नवद्वीपेन कन चित्।
क्रियते शान्तिसहितोद्भुतसारस्य सङ्ग्रहः॥
समाप्तिवा०। खण्डितत्वात् शेषवाक्यादिकं नास्ति।
विषयः। दिव्यनाभसभूमिजादित्रिविधोत्पातशान्तिवर्णनादि।

No. CCCCLXVI.

Rájavallabha alias *Dravyaguṇa* A portion of this work has been noticed under the name of *Dravyaguṇa*, No. CCIX.; and the *Paryyáya-ratnamálá*, No. CCVIII, of Mádhava Kaviràja has been described as the work of an author named Rájavallabha, and as being current in his name, but the second verse of this MS. shows the description to be unauthorised. The codex contains six chapters, of which the first treats of the sanitary duties to be observed at dawn; the second treats of exercise on foot and on horseback, rubbing of oil on the body, bathing, &c.; the third, of midday duties or breakfast and the aliments most appropriate for the occasion; the fourth, of articles having bitter, hot and other tastes; the fifth, of sexual intercourse, chewing betel, &c.; and the sixth, of the qualities of various medicaments. By Náráyaṇadása Kaviràja.

४६६। राजवल्लभः।

ग्रन्थकारः नारायणदासकविराजः।
विवरणं। प्रायः परिशुद्धं। प० १६। पङ्क्ति० ६—८। श्लो० ५२८। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।
प्रा० वाक्यं। परमानन्दसन्दोहकन्दं भद्रकरं सतां।
इन्दिरामन्दिरं वन्दे गोविन्दं नन्दनन्दनम्॥
श्रीनारायणदासेन कविराजेन धीमता।
प्रतिसंस्क्रियते द्रव्यगुणोयं राजवल्लभः॥
प्रभातप्राह्णमध्याह्नापराह्णरजनीभवाः।
इति पञ्च परिच्छेदाः षष्ठोप्यत्रौषधाश्रयः॥
समाप्तिवा०। कषायमधुरा रूक्षा वातघ्नी वंशलोचना।
तुगाह्वरी (?) चयश्वासकासघ्नी मधुरा हिमा॥

इति नानौषधिगुणाः। दिङ्मात्रं दर्शितं ह्येतद्गृह्यतामन्यतः परम्॥
षष्ठौषधिपरिच्छेदः समाप्तो राजवल्लभः।
इति नारायणदासकविराजकृतो राजवल्लभो नाम द्रव्यगुणः समाप्तः॥

विषयः। १ परिच्छेदे मलमूत्रोत्सर्गादिनैत्यकर्मरूपप्रातःकृत्यनिरूपणं। २ ये, वायुसेवनाश्व-पृष्ठव्यायामतैलमर्द्दनोद्वर्त्तनस्नानादिपौर्वाह्णिककर्मनिरूपणं। ३ ये, तण्डुलशाकदधि-दुग्धमांसादिविविधखाद्यद्रव्यसंस्कारादिमाध्याह्निककर्मकथनं। ४ र्थे, कटुतिक्ता-दिषड्रसगुणकथनादि। ५ मे, स्त्रीसम्भोगताम्बूलसेवनादिवर्णनं। ६ ष्ठे, नानौषधि-गुणवर्णनम्।

No. CCCCLXVII.

Roga-vinis'chaya. Causes, nature and diagnosis of fever, dysentery, cholera and other diseases.

४६७। रोगविनिश्चयः।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्रायः परिशुद्धं। प० २१। पङ्क्ति० ५। श्लो० २५०। अ० वङ्गीयं। आ० तुलट-कागजः। का०——?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। प्रणम्य जगदुत्पत्तिस्थितिसंहारकारणम्।
स्वर्गापवर्गयोर्द्वारं त्रैलोक्यशरणं शिवम्॥
नानामुनीनां वचनैरिदानीं समासतः सद्भिषजां नियोगात्।
सोपद्रवारिष्टनिदानलिङ्गो निबध्यते रोगविनिश्चयोऽयम्॥

समाप्तिवा०। खण्डितत्वात् शेषवाक्यादि नास्ति।

विषयः। ज्वरातीसारविसूचिकादिरोगनिदानं।

No. CCCCLXVIII.

Sáñkhya-kaumudí. An epitome of the Sáñkhya Philosophy in verse. By Ráma-krishṇa. This is a very different work from the Sáñkhya-tattva-kaumudí, otherwise called Sáñkhya Kaumudí, of Váchaspati Mis'ra. Hall's *Contributions*, 5.

४६८। साङ्ख्यकौमुदी।

ग्रन्थकारः रामकृष्णः।

विवरणं। प्रायः परिशुद्धं । प० ४०। पङ्क्ति० ५। स्लो० ७६०। अ० वङ्गीयं। आ०
तुलटकागजः। का०——? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। कृष्णं प्रणम्य पुरुषात् प्रकृतेश्च परं विभुम्।
तन्यते रामकृष्णेन रम्येयं साङ्ख्यकौमुदी॥

समाप्तिवा०। इति षष्टिपदार्थानामष्टाभिः सह सिद्धिभिः।
तथाचात्र षष्टिपदार्थविवेचनान्नेदं प्रकरणमपितु सत्त्वमेवेति।
इतिहासपुराणादौ द्रागगूढप्रत्ययार्थिभिः।
रामकृष्णतता भूयाद् दृश्यतां साङ्ख्यकौमुदी॥
इति साङ्ख्यकौमुदी समाप्ता॥

विषयः। प्रकृतिपुरुषादिषष्टिपदार्थविवेचनादि।

No. CCCCLXIX.

Munḍa-málá Tantra. An original Tantra, probably incomplete. The initial verse seems doubtful. Contents: 1, descriptions of Bhuvanes'varí and other Vidyás; 2, rosaries; 3, proper place and seat for repeating mantras; 4, sacrifice of fish and flesh meat; 5, attainment of perfection in mantras; 6, mode of worshiping Bhuvanes'varí.

४६९। मुण्डमालातन्त्रम्।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च। प० १२। पङ्क्ति० ५। स्लो० १८७। अ० वङ्गीयं। आ०
देशीयकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। लक्ष्मीबीजादिभेदेन पञ्चमी सा भवेदिह।
एकाक्षरी महाविद्या बीजहीना भवेत्पुरा॥
भुवनेशी त्र्यक्षरी तु महाविद्या प्रकीर्त्तिता।
देव्युवाच। दुष्टविद्याश्च देवेश कथिता न प्रकाशिताः।
इदानीं देव भावेन कथयानन्दसुन्दर॥

समाप्तिवा०। गोप्तव्यञ्च प्रयत्नेन यद्यहं तव वल्लभः।
यस्मै कस्मैन दातव्यं जीवनं तस्य दुर्लभं॥
इति मुण्डमालातन्त्रे षष्ठः पटलः।

विषयः। १ मे, भुवनेश्वर्यादिकतिपयविद्याकथनं। २ ये, अक्षमालादिकतिपयमालानिर्माणकथनं। ३ ये, जपस्थानासनादिकथनं। ४ र्थे, मत्स्यच्छागादिबलिदानप्रकारः। ५ मे, मन्त्रपुरश्चरणविधिः। ६ ष्ठे, भुवनेश्वरीपूजनप्रकारः॥

No. CCCCLXX.

Achárasára Tantra. Fragment of a Tantra on the duties of a Kaula.

४७० । आचारसारतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्रायः शुद्धं। प० ५। पङ्क्ति० ६। श्लो० ९५। अ० वङ्गीयं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। खण्डितं पत्रद्वयं।

समाप्तिवा०। वामे वामा रमणकुशला दक्षिणे चारुपात्रं
अग्रे न्यस्तं चमकपुटकं शूकरस्योष्णमांसं।
स्कन्धे वीणालसितसुभगा सम्मतिः सत्कथायां
कौलो धर्मः परमगहनो योगिनामप्यगम्यः॥
इत्याचारसारतन्त्रे महारहस्ये सप्तमः पटलः।

विषयः। १, २, ३, पटला न सन्ति। ४ र्थे, कौलधर्मोक्तिः। ५ मे. कामक्रोधादिरिपुदमनादिसाधनोपायविशेषकथनं। ६ ष्ठे, कौलाचारेण शक्तिसाधनादिकथनं। ७ मे, संविदाख्यज्ञानजननोपायकथनं।

No. CCCCLXXI.

Dwirúpa-kosha. A vocabulary of words of the same or similar sounds but different spellings. By Purushottama Deva.

४७१। द्विरूपकोषः।

ग्रन्थकारः पुरुषोत्तमदेवः।

विवरणं। प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च। प० ५। पङ्क्ति० ६। श्लो० ८०। अ० वङ्गीयं। आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। अथ द्विरूपकोषः। भवेदाषाढ आशाढो विषुवद्विसुवच्च तत्।
मातुःष्वसा मातुःस्वसा कशायां कषिता कषा॥

समाप्तिवा०। हलन्तो गीयते कश्चिददन्तोपि च गीयते।
दुर्लभो ग्रन्थतो लोके धातुवीजप्रमाणतः॥
इति पुरुषोत्तमदेवविरचितो द्विरूपकोषः समाप्तः।

विषयः। एकस्य शब्दविशेषस्य आकृतिवैकल्प्यकथनं।

No. CCCCLXXII.

Sandhyá-paddhati. Liturgy for the three diurnal prayers, according to the ordinance of the Yajur Veda.

४७२। सन्ध्यापद्धतिः।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। अपरिशुद्धं प्राचीनञ्च। प० ७। पङ्क्ति० ८। श्लो० १८२। अ० वङ्गीयं। आ० देशीयकागजः। का० शकाब्दाः १७२९। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। अथ यजुर्वेदोक्तसन्ध्याप्रयोगः। आदौ कुशस्नान।
ॐ शन्न आपो धन्वन्या शमनः सन्तु नूप्याः (?) इत्यादि।

समाप्तिवा०। नमो मण्डलद्वीपाय शिरोरत्नाय धूर्जटिकलाभिर्वर्द्धमानाय नमः सोमाय चारवे ॐ चन्द्राय नमः। इति सन्ध्यापद्धतिः समाप्ता।

विषयः। प्रतिदिनब्राह्मणकर्त्तव्यत्रिसन्ध्यानुष्ठानोक्तिः।

No. CCCCLXXIII.

Karpúra-stava-ṭíká. A gloss, by Anantaráma, on a hymn to Durgá, entitled *Karpúra-stava*, or 'the camphor praise,' said to have been composed by Mahákála, one of the attendants of S'iva. The hymn occurs under the name of Syámástotra under No. CCCCXVII, and is there said to be an extract from the *Víra Tantra*.

४७३। कर्पूरस्तवटीका।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च। प० ६। पङ्क्ति० ५। श्लो० १२६। अ० वङ्गीयं। आ० देशीयकागजः। का० शकाब्दाः १७२६। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। कर्पूरमित्यादि। कर्पूरमित्यत्र ककाररेफयोर्मध्यमपरिरहितं, अकाररेफपकारोकाररहितमित्यर्थः।

समाप्तिवा०। प्रतिजनु प्रतिजन्मनि देवीभक्तो भक्तो भवति ॥ २२ ॥ इतीत्यादि।
इतिशब्द एवम्प्रकारार्थः, ते तव सर्वसिद्धिप्रदायकं स्तोत्रं कथितम्, इति टीका समाप्ता।

विषयः। कर्पूरस्तवार्थविवरणं।

No. CCCCLXXIV.

S'va-sañhitá. A Tantric dialogue in which S'iva, in reply to Nandi, discourses on, 1st, Prakṛití and Purasha; 2nd, the corporeality of Vishṇu, Mahádeva, &c.; 3rd, the constituent elements of creation; 4th, the condition of a Brahmachárí; 5th, the difference between the individual and the universal souls; 6th, the organs of sense; 7th, the organs of life, 8th, praise of the Deví; 9th, birth of the Deví; 10th, duties of the several orders and conditions of life; 11th, hymns to Brahmá, Vishṇu, Deví, &c.

४७४। शिवसंहिता।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च। प० ९२। पङ्क्ति० ७। श्लो० २५११। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०——?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। कैलासशिखरे रम्ये देवदेवं जगद्गुरुम्।
ध्यानतत्परमासीनं प्रसन्नमुखपङ्कजम्॥
सुरासुरशिरोरत्नरञ्जिताङ्घ्रियुगं प्रभुं।
प्रणम्य शिरसा नन्दी कृताञ्जलिरभाषत॥
नन्दुवाच। देव त्वं जगतामीश सर्वस्तुत्यो जगन्मयः।
विश्वकर्त्ता विश्वपाता विश्वहर्त्ता च सर्ववित्॥
त्वत्परा देवता नास्ति त्वमेव शरणं सताम्।
त्वत्प्रसादादहं देव सर्वं जानामि निश्चितम्॥
देवदेव महादेव संशयोस्ति महान्मम।
रहस्यं किञ्चिदिच्छामि प्रष्टुं त्वां भक्तवत्सल॥
देवतायास्त्वया कस्याः स्तोत्रमेतद्दिवानिशं।
पठ्यते भक्तिभावेन किमाश्चर्यमिदं प्रभो॥

समाप्तिवा०। खण्डितत्वात् शेषवाक्यं न लिखितं।

विषयः। अस्य एकादशपरिच्छेदाः प्राप्ताः। तत्र १ प्रथमपरिच्छेदे प्रकृतिपुरुषादिनिरूपणं। २ ये, विष्णुमहादेवादिशरीरपदार्थनिरूपणं। ३ ये, प्राकृतजीवदेहस्थितप्राणादिपदार्थकथनं। ४ र्थे, ब्रह्मचर्य्याद्याश्रमतद्धर्मादिकथनं। ५ मे, जीवात्मपरमात्मनोः परस्परतारतम्यनिरूपणादि। ६ ष्ठे, शब्दस्पर्शादिज्ञानसृष्टिप्रकारविशेषादिकथनं। ७ मे, सृष्टपदार्थकतिपयनामदेहतत्त्वादिकथनं। ८ मे, देव्या माहात्म्यवर्णनादि। ९ मे, देवीजन्मोपाख्यानादि। १० मे, वर्णाश्रमाचारादिनिरूपणम्। ११ शे, ब्रह्मविष्णुदेव्यादिस्तवकथनादि।

No. CCCCLXXV.

Gáyatrí-hridaya. Origin, meaning and use of the Gáyatrí in the adoration of the Universal soul,—alleged to have been described by Brahmá in reply to a query of Vasishṭha.

४७५ । गायत्रीहृदयम् ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ६ । पङ्क्तिः० ५ । स्लो० ९० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । अथ गायत्रीहृदयम् । अथातो वशिष्ठः स्वयम्भुवमपृच्छत् भगवन् गायत्रीं नो ब्रूहि । श्रीब्रह्मोवाच । ब्रह्मज्ञानोत्पत्तिप्रकृतिं गायत्रीं व्याख्यास्यामः ।

समाप्तिवाक्यं । इहामुत्र च सर्वत्र सुखमाप्नोति मानवः ।
गायत्रीहृदयं नित्यं++यो ब्राह्मणः पठेत् ॥
गायत्र्याः षष्टिसहस्रलक्षत्रयजपस्य फलं लभते ।
सर्वतीर्थेषु स्नातो भवति । सर्व वेदे ज्ञातो (?) भवति ।
सर्ववेदाधीती भवति । इति गायत्रीहृदयं समाप्तम् ।

विषयः । गायत्र्युत्पत्तितदर्थतदृषिवर्णादिकथनं ।

No. CCCCLXXVI.

Gaurikanchulíká, 'or the boddice of Gaurí.' An astro-medical dissertation, forming the last chapter of *Gopála Sañhitá.* Contents: discrimination of the age of the moon, the day of the week, and the influence of the Nakshatras, when collecting herbs or digging out roots and simples; duration of disease influenced by the Nakshatras; treatment of herpes, gonorrhœa, glandular swellings on the neck, &c.; preparation of conserves with silk-cotton tree, *plumbago zeylanica*, *vitex negundo* and other substances, for securing perpetual juvenescence.

४७६ । गौरीकञ्चुलिका ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० १५ । पङ्क्तिः० ७ । स्लो० १२० । अ० वङ्गीयं । आ० देशीयकागजः । का०——? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । देव्युवाच । ज्ञातं तव प्रसादेन यथा कालस्य वञ्चनं ।

मन्त्रस्य सारसम्भूतमिदानीमौषधं वद ॥

समाप्तिवा०। मृगहस्ताविशाखाश्च ज्येष्ठामूलानुराधिकाः।

धनिष्ठा शतभिषा चैव हितमौषधभक्षणम् ॥ इति गौरीकञ्चुलिका समाप्ता।

विषयः। ओषधिखननोत्पाटनादौ तिथिवारनक्षत्रादिनियमः। नक्षत्रविशेषे रोगोत्पत्तौ तद्भोगकालसाध्यासाध्योक्तिः। दद्रुप्रमेहगण्डमालादिविविधरोगविशेषचिकित्सा। शरीरजराविनाशकशाल्मलीचित्रकनिर्गुण्ड्यादिकल्पकथनम् ॥

No. CCCCLXXVII.

Kálí-kádi-sahasranámá-stuti-ratna-ṭíká. A commentary, by Púrṇánanda Paramahañsa, on a hymn in praise of Kálí. The hymn comprises a thousand epithets, every one of which begins with the letter क = k, and is an extract from the *Mahákála Sañhitá* where it is named *Sundarí-s'aktidána.*

४७७। सुन्दरीशक्तिदानाख्यकालीकादिसहस्रनामस्तुतिरत्नटीका।

ग्रन्थकारः पूर्णानन्दपरमहंसः।

विवरणं। प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च। प० २६। पङ्क्ति० १२। श्लो० ११४४। आ० वर्त्तुलं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। कैलासशिखरे देवी शङ्करं पप्रच्छ। कैलासशिखरे किम्भूते, रम्ये, नानारत्नविभूषिते, नानावृक्षलतया आकीर्णे, व्याप्ते, नानापक्षिवरैर्युते, चतुर्मण्डपसंयुक्ते। चतुर्मण्डल- इति क्वचित्पाठः।

समाप्तिवा०। सर्वविद्याधिपो भवेत्। शून्यालये इत्यादि। एषु स्थानेषु सर्वकामार्थसिद्धये सहस्रनामाख्यस्तोत्रं पठेदिति ॥

इति श्रीपूर्णानन्दपरमहंसविरचिता कालीकादिसहस्रनामस्तुतिरत्नटीका समाप्ता।

विषयः। ककारादिशब्दक्रमपठितकालीसहस्रनामार्थविवरणम्।

No. CCCCLXXVIII.

Sundarí-s'aktidána. A hymn to Kálí, by Ádinátha Mahákála. Vide No. CCCCLXXVII.

४७८। सुन्दरीशक्तिदानं।

ग्रन्थकारः आदिनाथमहाकालः।

विवरणं। प्रायः परिशोधितं प्राचीनञ्च। प० २२। पङ्क्ति० ७। श्लो० ४६४। अ० वङ्गीयं।
आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। कैलासशिखरे रम्ये नानारत्नविभूषिते।
नानावृक्षलताकीर्णे नानापक्षिरवैर्युते॥
चतुर्मण्डपसंयुक्ते शृङ्गारमण्डपान्विते।
समाधौ संस्थितं शान्तं क्रीडन्तं योगिनीप्रियं॥
तत्र मौनधरं दृष्ट्वा देवी पप्रच्छ शङ्करम्।

समाप्तिवा०। इति निगदितमशेषं कालिकावर्णरूपं प्रपठति यदि भक्त्या सर्वसिद्धीश्वरः स्यात्।
अभिनवसुखकामं सर्वविद्याभिरामं भवति सकलसिद्धिः सर्ववीरादिसिद्धिः॥
इति सङ्क्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि।
इति श्रीमदादिनाथमहाकालविरचितायां महाकालसंहितायां कालीकालसंवादे सुन्दरीशक्तिदानाख्यं कालीस्वरूपं सहस्रनामस्तोत्रं समाप्तम्।

विषयः। ककारादिशब्दक्रमेण कालीसहस्रनामकथनं।

No. CCCCLXXIX.

Víjakosha. Explanations of mystic mantras—an extract from the *Bhairava Tantra.* By Krodhís'a-bhairava.

४७९। वीजकोषः।

ग्रन्थकारः क्रोधीशभैरवः।

विवरणं। प्राचीनमपरिशोधितञ्च। प० ५। पङ्क्ति० ६। श्लो० ७५। अ० वङ्गीयं।
आ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। अथ वक्ष्ये मनोः कोषं कथितं भूतडामरे। क्रमशो वीजविधानं तत्र शाक्तादीनां विज्ञानं।

समाप्तिवा०। किङ्करी पिशिताक्षी च किन्नरी च मनोहरी।
ध्वाङ्क्षवैतालिकं फेत्कारिणीशूलपाशधरे (?)॥
चतुर्विंशतिवीजानि तन्त्रे स्मर्यश्चडामरे (?)।
इति श्रीमत्क्रोधीशभैरवविरचिते भैरवतन्त्रे वीजकोषः॥

विषयः। ओं श्रीं इत्यादि चतुर्विंशतिवीजविशेषोद्धारः।

No. CCCCLXXX.

Gañgástava. Hymn, by Bhagíratha, in praise of the river Ganges: an extract from Vrihaddharma Purána. This is different from the works noticed under Nos. CCCCLV and CCCCLVIII.

४८०। गङ्गास्तवः, वृहद्धर्मपुराणमध्यमखण्डीयः।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। प्राचीनं प्रायः परिशुद्धञ्च। प॰ १०। पङ्क्ति॰ ६। श्लो॰ २०५। अ॰ वङ्गीयं। आ॰ देशीयकागजः। का॰—। स्था॰ भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा॰ वाक्यं। शुक उवाच। अथ देवी तदा गङ्गा तपस्यन्तं भगीरथं।
आत्मानं दर्शयामास श्वेतं चारु चतुर्भुजम्॥

समाप्तिवा॰। शुक उवाच। इत्युक्ता सा तदा देवी तत्रैवान्तरधीयत।
भगीरथोपि राजर्षिरात्मानं बह्वमन्यत॥
इति वृहद्धर्मपुराणे मध्यमखण्डे गङ्गास्तवः।

विषयः। भगीरथकृतगङ्गास्तुतिः।

No. CCCCLXXXI.

Gáyatrí-bráhmanollása Tantra. Five chapters of the *Kámadhenu Tantra*, containing: 1st, rules for the repetition and meditation of the Gáyatrí; 2nd, purport of the words *bhur*, *bhuva* and *sva* (called *vyáhriti*) in the Gáyatrí; 3rd, the object of the Gáyatrí; 4th, the brahminical thread, the vehicle of Gáyatrí; 5th, the daily triple worship, prayers, &c.

४८१। गायत्रीब्राह्मणोल्लासतन्त्रं, सूचीपत्रसहितं।

ग्रन्थकारः———?

विवरणं। प्राचीनं प्रायः परिशुद्धञ्च। प॰ ३८। पङ्क्ति॰ ६। श्लो॰ ८२५। अ॰ वङ्गीयं। आ॰ देशीयकागजः। का॰—?। स्था॰ भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा॰ वाक्यं। श्रीदेव उवाच। अधुना सम्प्रवक्ष्यामि गायत्रीं परमाचराम्।
स्मरणात् सर्वपापेभ्यो मुक्तो भवति तत्क्षणात्॥

समाप्तिवा॰। तेऽपापाः प्रययुः शीघ्रं स प्रययौ स्थानमुत्तमम् (?)।
बलिदानं विना हत्यागत्या सर्वत्र गर्हिता॥
प्रसङ्गात्कथिता हत्या बलिदानं विना यथा।

इति कामधेनुतन्त्रे आगमसन्दर्भे ज्ञानदर्पणे श्रीदेवदेवीसंवादे आत्मज्ञाननिरूपणं गायत्रीब्राह्मणोल्लासतन्त्रं समाप्तम्॥

विषयः। अत्र पञ्च पटलाः सन्ति। १ प्रथमे पटले ध्यानजपादिविविधगायत्र्युपयोगिविधानकथनं। २ ये, भूरादिव्याहृत्यर्थनिरूपणादि। ३ ये, गायत्रीजपस्वरूपादिकथनं। ४ र्थे, गायत्र्यावाहनयज्ञोपवीतनिर्माणादिकथनं। ५ मे, सन्ध्योपासनादयुक्तिः।

No. CCCCLXXXII.

Tripurá-sára-samuchhaya Ṭíká. A commentary, by Govinda S'armá, on the *Tripurá-sára-samuchhaya*, a treatise on the worship of Tripurá.

४८२। त्रिपुरासारसमुच्चयटीका।

ग्रन्थकारः गोविन्दशर्मा।

विवरणं। प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च। प० ४०। पङ्क्तिः० ७। श्लो० ११२५। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। नत्वा शङ्करचरणं श्रीमद्गोविन्दशर्मणा।
त्रिपुरासारटीकेयं रच्यते सार+ +ना॥
तस्मै दिशे सततमञ्जलिरेष पौष्पः
प्रक्षिप्यते मुखरितो मधुरैर्द्विरेफैः।
जागर्त्ति यत्र भगवान् गुरुचक्रवर्त्ती
विश्वोदयप्रणयनाटकसूत्रधारः॥

समाप्तिवा०। तेजोविशेषणं जनयति तद्बोधं करोति। कीदृक् मन्त्रः, शक्तितन्त्रनिवितः कुशलः, तथा सूत्राद्यमालायुक्तः सूत्ररूपाकारः, अकारादिक्षकारान्तवर्णमालायुक्तः, एवं चिन्तनं नित्यजपरूपो भवति॥
इति श्रीगोविन्दाचार्यविरचितायां श्रीत्रिपुरासारसमुच्चयटीकायां पदार्थादर्शे दशमः पटलः समाप्तः।

विषयः। त्रिपुरासारसमुच्चयार्थव्याख्यानं।

No. CCCCLXXXIII.

Aparokshánubhúti alias *Aparokshánubhava.* A short metrical paraphrase of the Vedanta scheme of salvation, touching most of the leading topics of the doctrine, which a candidate for release from the trammels of the world has to bear prominently in mind. By S'añkara A'charyya. Hall's *Contributions*, 104. Aufrecht's Bodleian Catalogue, 223.

४८३ । अपरोक्षानुभूतिः ।

ग्रन्थकारः शङ्कराचार्य्यः ।

विवरणं। प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च । प० ४ । पङ्क्ति० १०—१२ । श्लो० १५२ । अ० वङ्गीयं ।
आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीहरिं परमानन्दमुपदेष्टारमीश्वरं ।
व्यापकं सर्व्वलोकानां कारणं तं नमाम्यहं ॥
अपरोक्षानुभूतिर्वै प्रोच्यते योगसिद्धये ।
सद्भिरेव प्रयत्नेन वीक्षणीया मुहुर्मुहुः ॥

समाप्तिवा०। परिपक्वं मनो येषां केवलो (?) पञ्चसिद्धिदः ।
गुरुदैवतभक्तानां सर्व्वेषां सुलभो भवेत् ॥
श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीमतशङ्कराचार्य्यविरचिता अपरोक्षानुभूतिः
समाप्ता ।

विषयः । देहात्मबुद्ध्यादिनिराशकज्ञानोपदेशः ॥

No. CCCCLXXXIV.

Svarodaya. An Astrological dissertion on the indications which the human breath affords under particular circumstances and astral conjunctions of the duration of life and future events. The *Svaratattva* of Jivanátha, belonging to the Bodleian collection (p. 337), is described by Aufrecht, as having the alternative title of *Svarodaya*, but its initial and concluding verses are different. The subject, however, of both the works appears to be the same; and some of the verses quoted by Aufrecht occur in the MS. under notice.

४८४ । स्वरोदयं ।

ग्रन्थकारः ——?

विवरणं। प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च । प० १२ । पङ्क्ति० ११ । श्लो० ४९४ । अ० वङ्गीयं । आ०
तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीपार्व्वत्युवाच । देवदेव महादेव सर्व्वज्ञ परमेश्वर ।
कथयस्व प्रभो ज्ञानं कृपां कृत्वा दयानिधे ॥
कथं ब्रह्माण्डमुत्पन्नं कथं वा परिवर्त्तते ।

समाप्तिवा०। इदं स्वरोदयं शास्त्रं मर्व्वज्ञेन प्रकाशितं ।
सर्व्वातिप्रेमवत्त्वेन लोकानां हितकाम्यया ॥

एवं प्रवर्त्तितं लोके प्रसिद्धं सिद्धयोगिभिः ।
आचन्द्रार्कग्रहं यावत् पठतां सिद्धिदायकं ॥
इति श्रीउमामहेश्वरसंवादे स्वरोदयं शास्त्रं समाप्तं ।

विषयः । नासिकारन्ध्रविनिर्गतदक्षवामश्वासफलस्य इडादिनाड्यादीनां च विवरणं ।

No. CCCCXXXV.

Pavanavijaya. Tantric form of Yoga meditation. The creation, support and the dissolution of the universe; the different effects of the vital air escaping at death through one of the nostrils or the mouth; the symptoms of death, &c.; regulation of breath in inspiration and expiration; suppression of breath; circulation of vital air through the three principal arteries, *idá*, *pingalá* and *susumná*. Aufrecht's Bodleian Catalogue 107.

४८५ । पवनविजयः ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं । प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च । प० २४ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० २९२ । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । महेश्वरं नमस्कृत्य शैलजां गणनायकं ।
गुरुञ्च परमात्मानं भयसंसारतारणं ॥
श्रीदेव्युवाच । देवदेव महादेव कृपां कृत्वा ममोपरि ।
सर्वसिद्धिकरं ज्ञानं कथयस्व महाप्रभो ॥
कथं ब्रह्माण्डमुत्पन्नं कथं वा परिवर्त्तते ।
कथं विलीयते देव वद ब्रह्माण्डनिर्णयम् ॥

समाप्तिवा० । चिन्तयेत्परमात्मानं यो वदेत्स भविष्यति ।
इति श्रीशिवोमासंवादे नवप्रकरणान्वितपवनविजयः समाप्तः ।

विषयः । दक्षिणवामनासारन्ध्रविनिर्गतवायोर्युद्धकृषिरोगादिकतिपयकार्येषु शुभाशुभफलप्रदत्वकथनं ।

No. CCCCLXXXVI.

Mátṛiká-jaganmañgala-kavacha. A charm bearing the name of Mátṛiká, a form of Durgá. This work professes to be an extract from the *Chintámáṇi Tantra.*

४८६ । माटकाजगन्मङ्गलकवचं ।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च। प० ६। पङ्क्ति० ८। श्लो० १२६। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। ईश्वर उवाच। शृणु कमलपत्राक्षि माटकां ब्रह्मरूपिणीं।

समाप्तिवा०। स एव धन्यो यस्यार्थे महेशो व्यग्रमानसः॥

इति चिन्तामणितन्त्रे देवीश्वरसंवादे माटकाश्रीजगन्मङ्गलं नाम कवचं समाप्तं।

विषयः। माटकाकवचतद्धारणप्रशंसादिकथनं।

No. CCCCLXXXVII.

Grantha-sañgraha. This is another exemplar of No. CCCXXVII., but it includes seven chapters, and not six as the latter, substituting the last in the place of the Bengali maxims of Khaná. Contents: 1st, horoscopic calculation of the life of an infant; 2nd, influence of certain conjunctions of planets and stars at the birth of a child on the life of its mother; 3rd, ditto ditto on the life of its father; 4th, calculations for ascertaining the sex of a person from his horoscope; 5th and 6th, effect of the planets according to their positions on the prospects of a child; 7th, fatal conjunctions.

The work professes to be a compilation by Prajápati Dása, a Vadya by caste, from the *Varaha Sutra* and other leading works on astrology.

४८७। ग्रन्थसङ्ग्रहः।

ग्रन्थकारः प्रजापतिदासः।

विवरणं। प्रायः शुद्धं प्रचीनञ्च। प० १०। पङ्क्ति० ६—७। श्लो० २२५। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। इष्टदेवं नमस्कृत्य गोपालं कुलदैवतं।

श्रीप्रजापतिदासेन क्रियतेग्रन्थसङ्ग्रहः॥

नवग्रहान्नमस्कृत्य देवीं सरस्वतीं तथा।

प्रणिपत्य गुरुं किञ्चिज् ज्योतिर्ग्रन्थो निगद्यते॥

सद्वैद्यार्हं कुले जातः परिहारः कृतो मया।

ज्योतिर्वित्सु च सर्वेषु ब्राह्मणेषु विशेषतः॥

वराहकृतसूत्रेण यत्किञ्चित् क्रियते मया।
ज्योतिर्विदः प्रपश्यन्तु ग्रहाणां सुविचारकाः॥
पञ्चस्वराभिधानञ्च ग्रन्थं निदानसंश्रयम्।
किञ्चिदुद्देशगम्यञ्च स्वल्पं वच्यामि शाश्वतम्॥
ज्योतिर्विद्भिः पुरा सर्वैः कृतो निर्णयविस्तरः।
तन्वादिव्ययपर्यन्तं राशिचक्रे व्यवस्थितम्॥
धर्मकर्मसुखं दुःखं मूर्त्यादिसुतबान्धवम्।
तत्र बुद्ध्वा कुमतयो वल्गयन्ति यथातथा॥
अपास्य मरणं जीवं चाहयन्ति (?) शुभाशुभम्।
मरिष्यति यदा दैवात् को भोक्ष्यति शुभाशुभम्॥

समाप्तिवा०। आयुर्दायं तथारिष्टं यदुक्तं ग्रन्थसङ्ग्रहे।
पापदृष्टे भवेद्रिष्टं शुभदृष्टे शुभप्रदः॥
इति सप्तमोऽध्यायः। समाप्तोऽयं ग्रन्थः।

विषयः। अत्र सप्ताध्यायाः सन्ति। तत्र १ मे, पताकीचक्रविचारानुसारेण शिशुरिष्टिकथनादि। २ ये, शिशुप्रसवकाले स्थानविशेषस्थितग्रहविशेषानुसारेण मातृरिष्टिकथनं। ३ ये, तन्वादिभावविशेषस्थितग्रहविशेषानुसारेण पितृरिष्टिकथनं। ४ थे उत्पन्नस्य जन्तोः स्त्रीपुंनपुंसकादिज्ञानप्रकारः। ५ मे, ६ ष्ठे, तन्वादिभावस्थितरव्यादिग्रहशुभाशुभफलोक्तिः। ७ मे, मृत्युयोगविचारः।

No. CCCCLXXXVIII.

Prasna-kaumudí. A manual of foretelling, or ready means of calculating replies to recondite questions. By Vibhákara Áchár yya.

४८८। प्रश्नकौमुदी।

ग्रन्थकारः विभाकराचार्य्यः।

विवरणं। प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च। प० १०। पङ्क्ति० ८। श्लो० ३४५। अ० वङ्गीयं
आ० तुलटकागजः। का०——?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। शक्त्या युक्तं प्रणम्यादौ शिवं सन्तोषतः सतां।
श्रीमान् विभाकराचार्य्यः करोति प्रश्नकौमुदीं॥
प्रश्नधर्म्मौनिनः सर्वे सन्तः सर्वगुणान्विताः।
शिवशक्तिप्रमाणेन प्रश्नं वक्तुं समोद्यमः॥

समाप्तिवा०। एवं कृते विधानेन धनलाभो भविष्यति ॥

इति प्रश्नकौमुद्यां धनोद्धारो नाम द्वादशोऽध्यायः समाप्तः।

विषयः। धातुमूलजीवघटितविविधप्रश्नगणनाप्रकारकथनं।

No. CCCCLXXXIX.

Jyotiḥ-ságara-sára. Judicial astrology, by Mathures'a. Contents: 1, conjunctions of the *tithis* or ages of the moon, days of the week, and the constellations; 2, the duration of the influence of each of the planets on human life, and its effects; 3-5, calculation of auspicious conjunctions of planets and stars for marriage, first entrance of a bride into her husband's house, ceremonies during conception, birth, first eating of rice, and other domestic observances. I. O. 1052.

४८९। ज्योतिःसागरसारः।

ग्रन्थकारः मथुरेशः।

विवरणं। प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च। प० १०। पङ्क्ति० ८। श्लो० ५२५। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०——?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। जगदीशं हरिं नत्वा लोकानुग्रहकारिणं।

ज्योतिःसागरसारोयं मथुरेशेन रच्यते॥

समाप्तिवा०। अन्यदन्यत्र विज्ञेयं नोक्तं ग्रन्थस्य गौरवात्।

इति ज्योतिःशास्त्रसागरसारे पञ्चमोऽध्यायः समाप्तः॥

विषयः। अत्र पञ्चाध्यायाः सन्ति। तत्र १ मे, तिथिवारनक्षत्रयोगजाततत्तद्योगकथनम्। २ ये, राशिभोग-कालशुद्ध्यादिकथनं। तृतीयपञ्चमयोर्मध्ये विवाहवध्वागमनगर्भाधानपञ्चामृतजातकान्नप्राशनादिविविधकर्मणां शुभमुहूर्त्तादिनिरूपणं। अत्र तृतीयचतुर्थाध्यायनामोल्लेखो नास्ति।

No. CCCCXC.

Chandronmílana. An astrological miscellany compiled from various works, but principally from the following five Tantras, *viz. Rudra-yámala, Brahma-yámala, Vishṇu-yámala, Umá-yámala,* and *Budha-yámala,* as also the *Adíchúḍámaṇi,* a work said to have been compiled by the chief of the Jainas, that is, Jina himself. It contains directions for and the mode of foretelling the past, the present, and the future; loss, gain and success in warfare; accidental death; attainment of wealth; human

thoughts; the contents of a closed fist; hidden property; empty receptacles; the names of thieves and those of their villages; nights, figures and dates; assaults on forts; famine; the measure of rain during the rainy season; overthrow of kings; revolutions; the sites for tanks, wells, fountains and gardens; the locale of fish; merits of horses, elephants and other animals; trade, sale and purchase; the councils of kings ***; the transition to heaven or hell after death; in short all and everything that exists in the three regions of the universe, and occurring among men, gods and titans. *Index Of.* 854.

४९० । चन्द्रोन्मीलनं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं। प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च। प० १९। पङ्क्ति० ६। श्लो० ४८५। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। नमस्कृत्य गणाधीशं विश्वरूपं त्रिलोचनं।
ब्रह्मविष्णू तथा शुक्रं सर्व्वरूपां सरस्वतीं॥
स्वरसञ्ज्ञा गणाः सर्वाः (?) अनिलं सूर्यचन्द्रकौ।
पृथिव्यां पञ्चभूतानि स्मरेन्महिषमर्द्दिनीम्॥
सप्तार्द्धपीठदेवांश्च चतुःषष्टिञ्च योगिनीम्।
नमस्कृत्य मया सर्वं दर्शनाद्गुरुभाषितं॥
जामलं ब्रह्मरुद्रस्य विष्णोर्जामलमेव च।
उमाया जामलं ज्ञानं पञ्चमं बुधजामलम्॥
आदिचूडामणेः सारं स्वयं जैनेन्द्रभाषितम्।
तच्च दृष्टं मया ज्ञानं ग्रन्थभेदमनेकधा॥
सारात् सारतरं ज्ञानं क्षीरे सर्पिर्यथा स्थितम्।
समुद्रस्य यथा रत्नं पुष्पमध्ये यथा मधु॥
पाषाणान्निःसृतं सर्वं हिरण्यादि यथाक्रमम्।
तथैव सर्वशास्त्राणां सारभूतं मया कृतम्॥
दृष्ट्वा शास्त्राण्यनेकानि कोटिभेदशतानि च।
तेन दृष्टेन शास्त्रेण चन्द्रोन्मीलनभाषितम्॥
अतीतानागतञ्चैव वर्त्तमानं शुभाशुभम्।
लाभो हानिर्जयो युद्धे अपमृत्युर्धनागमः॥
मनोमध्ये च याचिन्ता मुष्टिभेदमनेकधा।
लुकिश्च द्रव्यशून्यञ्च (?) ग्रामनाम च तस्करं॥

निशाभोगं तथा ज्ञेयं सन्ध्या च दिनमेव च।
कोटभङ्गञ्च दुर्भिक्षं प्राहषि जलदागमम्॥
छत्रभङ्गं नरेन्द्राणां राष्ट्रभङ्गस्य लक्षणम्।
वापीकूपजलोद्देशमुद्यानं मत्स्यमन्दिरम्॥
द्विषतं+षष्टिसङ्क्रमर्घकाण्डस्य (?) लक्षणम्।
गजादिसर्वनस्येषु (?) वाणिज्यं क्रयविक्रयं॥
परोक्षमन्त्रो भूपानां पात्रखण्डञ्च मुद्रितं (?)।
परधी रमते यत्र जीवन्मृत्युमुपेक्षया॥
स्वपस्य सन्धियुक्तस्य उड्डं नष्टञ्च जातकम्।
ज्ञातव्यं भूमिभागञ्च सकलं निष्फलानि च॥
मृतेपि गम्यते यत्र मोक्षञ्च नरकानि च।
अन्यच्च त्रिषु लोकेषु वर्त्तते सुरदानवैः॥
उद्धृतञ्च मया ज्ञानं ज्ञातव्यं सचराचरं।
इति चन्द्रोन्मीलने तत्त्वसम्बन्धः प्रथमप्रकरणम्॥
अतः परं प्रवक्ष्यामि वर्णवर्गं यथाविधि।
एकैकस्य यथाभेदं कथयामि नसंशयः॥ इत्यादि।

समाप्तिवा०। बुद्धिभ्रंशो प्रजायेत ज्ञानं नैव स्फुटे (?) भवेत्।
एतैर्दोषैर्विनिर्मुक्तिं कठिनीं मूर्छ्रिं सन्न्यसेत्॥
इति चन्द्रोन्मीलनं समाप्तं॥

विषयः। वक्तव्यविषयप्रतिज्ञाप्रश्नाक्षरनिर्णयातीतानागतवर्त्तमानलाभालाभजयाजयधातुमूल-जीवादिविषयकप्रश्नगणनाविवरणं।

No. CCCCXCI.

Chhándogya-bháshya. A commentary on the first two chapters of the Chhándogya Bráhmaṇa of the Sáma Veda, in the order in which they have been quoted by Bhavadeva in his *Das'akarma paddhati.* The mantras refer principally to the marriage ceremony. Sáyaṇa Ácharya is said to have commented upon this portion of the Brahmana; but the introductory verses which generally precede his works are here wanting, and the last two or three folia of the MS. being missing, it is difficult to make out the author. The last eight chapters of the Bráhmaṇa, constitute the Chhándogya Upanishad.

४९१। छान्दोग्यभाष्यं।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च। प० २०। पङ्क्ति० ६। श्लो० ९५०। अ० वङ्गीय। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। शङ्कराय नमस्तस्मै भक्तानां यत्प्रसादतः।

सूक्ष्मान्तर्हितदूरस्था भावा भान्ति यथायतः॥

स्थाणुरिव भारहाराः किलाद्रूदधीत्य वेदं (?)।

न विजानाति योर्थं तत्र न स्वतनकिमेति (?)॥

अतो मन्त्रार्थज्ञाने यतितव्यम्। इत्यादि।

समाप्तिवा०। खण्डितत्वात् परिसमाप्तिवाक्यं न लिखितं।

विषयः। वैदिकमन्त्रार्थविवरणं।

No. CCCCXCII.

Padártha-dharma-sañgraha. A Vaisheshika treatise on matter and its attributes. Anonymous.

४९२। पदार्थधर्म्मसङ्ग्रहः।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च। प० १०। पङ्क्ति० ५। श्लो० १२५। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। प्रणम्य हेतुमीश्वरं मुनिं कणादमन्वतः।

पदार्थधर्म्मसङ्ग्रहः प्रवक्ष्यते महोदयः॥

द्रव्यगुणकर्मसामान्यविशेषसमवायानां पदार्थानां साधर्म्यवैधर्म्याभ्यां तत्त्वज्ञानं निःश्रेयसहेतुः। तच्चेश्वरदेशनाभिव्यक्ताद्धर्मादेव।

अथ के ते द्रव्यादयः पदार्थाः, किञ्च तेषां साधर्म्यं वैधर्म्यञ्चेति।

समाप्तिवा०। खण्डितत्वात् परिसमाप्तिवाक्यं न लिखितं।

विषयः। द्रव्यादिषट्पदार्थसाधर्म्यवैधर्म्यविवरणं।

No. CCCCXCIII.

Vyávasthárṇava. Judicial astrology, principally devoted to the ascertainment of auspicious and inauspicious stellar conjunctions for civil undertakings. By Raghunátha Sárvabhauma. I. O. 638.

४९३। व्यवस्थार्णवः।

ग्रन्थकारः रघुनाथसार्वभौमः।

विवरणं। प्रायः परिशुद्धं। प० ४३। पङ्क्ति० ७। श्लो० १८००। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का० शकाब्दाः १५१३। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। नत्वा श्रीरघुनाथ ईश्वरपदाम्भोजं गुरूंश्चादरान्
मन्वादिस्मृतिसङ्ग्रहार्थमवधार्य्याचार्य्यवाक्येन च।
बालानां पटुताविधायकममुं स्मार्त्तव्यवस्थार्णवं
रायश्रीयुतराघवस्य नृपतेरादेशतो निर्ममे॥
तिथिसङ्क्रान्त्यशौचेषु द्रव्यशुद्ध्यधिकारिणः।
प्रायश्चित्तोद्वाहदायेष्वपि वाच्योत्र निर्णयः॥ तत्रादौ तिथिव्यवस्था।

समाप्तिवा०। शाकेऽग्निमङ्गलहरास्यकलानिधाने
श्रीराघवावनिपतेर्बुधवत्सरस्य।
प्रीत्यर्थमाशुरचितोर्णव एष दाय-
भागव्यवस्थितिमयोष्टम उत्तरार्द्धः॥
इति सकलहितार्थं वन्द्यवंशावतंसः
कृतवसतिरमुष्मिन् विश्रुतोल्लाससमाजे।
सकलमुनिमते यं निर्ममे सार्वभौमः
स खलु रुचिरबन्धो ग्रन्थराजः समाप्तः॥

विषयः। तिथि-सङ्कीर्णाशौच-द्रव्यशुद्धि-प्रायश्चित्त-विवाह-दायभागादीनां व्यवस्था।

No. CCCCXCIV.

Dvitíyádi-vyutpattiváda. A Nyáya treatise on the theory and effect of declensions. By Gadádhara A'cháryya. I. O. 963.

४९४। द्वितीयादिव्युत्पत्तिवादः।

ग्रन्थकारः गदाधरभट्टाचार्य्यः।

विवरणं। प्रायः शुद्धं। प० २९। पङ्क्ति० ८। श्लो० २१८४। अ० वङ्गीयं। आ० तुलट-कागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। अनुमित्यर्थकधातुयोगे विधेयत्वं विधेयित्वं वा द्वितीयार्थः।

समाप्तिवा०। देवतात्वलाभेपि मन्त्रलिङ्गकविपक्षबाधकतर्कादिसापेक्षतया सुतरां वलतेति समाप्तोयं व्युत्पत्तिविचारः।

विषयः। विभक्त्यर्थादिविवरणं।

No. CCCCXCV.

Anumiti-Rahasya. A commentary on a portion of the *Chintámaṇi* of Gaṅges'a Upádhyáya on inference. By Mathuránátha Tarkavágís'a.

This and the following ten codices are parts of an elaborate and highly esteemed commentary on the great work of Gaṅges'a Upádhyáya on the totality of the Nyáya doctrine. The entire work is usually known under the name of *Mathuránáthí*, or *Máthurí*, from the name of its author, but from such passages in the section on *Pakshatá* as "*asmatkṛita-siddhánta-rahasye*," "*asmatkṛita-púrva-paksha-rahasye*" &c., and the use of the word *Rahasya* in the colophons of the MSS. I believe it originally bore the name of *Rahasya* or *Maṇirahasya* or *Chintámaṇí-Rahasya*, in the same way in which the commentary of Raghunátha S'iromaṇi on the *Chintámaṇi* is named, *Chintámaṇi-dídhiti*, *Maṇididhiti*, *Didhití*, or *S'iro-maṇi*, the last being the most common. Dr. Hall notices the whole work under the name of *Mathuránáthí.* (*Contributions*, p. 29.) The usual abbreviation of the name is MÁ. ṬI.

The original text of Ganges'a Upádhyáya, who lived about seven centuries ago in Tirhoot, (Mithila), bears the title of *Tattvachintámaṇi*, but it is generally known and quoted under the name of *Chintámaṇi* or simply *Maṇi.* It is divided into four books, the *Pratakshya-khaṇḍa*, perception, *Anumána-khaṇḍa*, inference, *Upamána-khaṇḍa*, comparison, and *Sabda-khaṇḍa*, affirmation. Of these, the second was printed in Calcutta, in 1848, and MSS. of the first and the fourth are available in the Calcutta Sanskrita College Library. The Asiatic Society's Library has a codex of the fourth, and the third has been met with in the late Rájá Rádhákánta Bahádur's Collection. The Bodleian has the first, (Aufrecht's MS. 584), and the Berlin Library the second (Nos. 651-2). The Benares College codex noted by Dr. Hall is probably complete (*Contributions*, 28). The work forms the text book of the Bengal School of the Naiyáyikas, and has been most extensively commented upon. The oldest commentary extant bears the name of *Maṇyáloka* or simply *A'loka.* (No. DXVI.) Its author, Jayadhara Tarkálaṅkára Mis'ra was a native of Tirhut, and lived about five centuries ago. He bore the title of Pakshadhara, from the circumstance, it is said, of his having been able to maintain by argument whatever side of a question he undertook to defend; but others say that the title is due to the power he had of retaining in his memory for a fortnight whatever he once heard. According to Dr. Hall, it proceeded

from his habit of reading logic only once every fortnight. He is sometimes, but erroneously, called Jayadeva, and more erroneously identified with the author of the *Gíta Govinda*, who lived in the district of Bankurah betweeen six and seven hundred years ago. Vásudeva Sárvabhauma of Nadiá was a pupil of Pakshadhara. He wrote a commentary on some parts of the *Chintámaṇí* which bore the title of *Sárvabhauma Nirukti*, but it probably was superseded by the work of his pupil Raghunátha S'iromaṇi, who is said to have studied for a time with Pakshadhara also, and was a contemporary of Raghunandana, the author of the twenty-eight Tattvas. He commented on the first two books only, and of these the second occurs in the Bodleian (Nos. 587, 588, 589), the Berlin (No. 650), and other collections. A fragment of the first exists in the Calcutta Sanskrit College Library. The most apt pupil of Raghunátha was S'rírâma Tarkálaṅkára, but the professor neglected him and encouraged another, a dunce, in his stead. The tradition runs that S'rírâma was very much hurt at this, and at his death bed earnestly requested his son Mathuránátha Tarkavágís'a, then a youth of 19 years of age, to avenge the insult, by writing a commentary on the *Chintámaṇi* which should supersede the work of his preceptor. Mathuránátha, though well versed in Sanskrit at the time, was not proficient in the Nyáya, and the best teacher accessible to him being Raghunátha, he became his pupil, and as he read on, he compiled notes on the *Dídhiti* which are still extant. Those notes, however, are not held in so much esteem as the scholia on that work by Jagadís'a (vide No. DVII). Gadádhara's notes are likewise said to be superior to them. The exercise, however, qualified Mathuránátha for a longer and more comprehensive work in which he commented on all the four books of the *Chintámaṇi*, and indulged in a sarcasm against his tutor by describing him as one who knew only up to a semblance of a reason: *jánanti kechit hetvábhásántam*, thereby redeeming the pledge he had given to his father. His work is generally acknowledged to be more lucid and successful than that of his tutor; but a complete copy of it has not yet been met with. The fragments here noticed are portions of the second book; other fragments are available in the Library of the Calcutta Sanskrit College. It is said that complete copies may be had at Navadvípa. A scholia on the *Guṇa-prakás'a*, the *Guṇa-prakás'a-vivriti* is the only other work (Calcutta Sanskrit College Library, No. 451) of his that has come to my notice.—The India Office MSS. Nos. 3062,786, 282 and 108 are said to be commen-

taries on the *Chintámaṇi*, but I have no means of ascertaining the names of their authors.

४९५ । अनुमितिरहस्यं ।

ग्रन्थकारः मथुरानाथतर्कवागीशः ।

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं । प० ९ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० २२५ । अ० वङ्गीयं । आ० तुलट-कागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । न्यायाम्बुधिकृतसेतुं हेतुं श्रीराममखिलसम्पत्तेः ।

नत्वं त्रिभुवनगीतं तर्कालङ्कारमाद्रात्नत्वा ॥

श्रीमता मथुरानाथतर्कवागीशधीमता ।

विशदीकृत्य दर्श्यन्ते द्वितीयमणिफक्किकाः ॥

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् परिसमाप्तिवाक्यं न लिखितं ।

विषयः । अनुमितिलक्षणार्थविचारः ।

No. CCCCXCVI.

Vyáptipanchaka-Rahasya. A commentary on a portion of the *Chintámaṇi* of Gaṅges'a Upádhyáya on the five characteristics of logical relation of the major term. By Mathuránátha Tarkavágís'a.

४९६ । व्याप्तिपञ्चकरहस्यं ।

ग्रन्थकारः मथुरानाथतर्कवागीशः ।

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं । प० ६ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० २६४ । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । अनुमानप्रामाण्यं निरूप्य व्याप्तिस्वरूपनिरूपणमारभते नन्वित्यादिना ।

समाप्तिवा० । तृतीये साध्यवत्प्रतियोगिकान्योन्याभावमात्रस्य लक्षणघटकत्वे चालनीन्यायेनान्योन्याभावमादाय नानाधिकरणसाध्यके वह्निमान् धूमादित्यादावव्याप्तिरित्यपि बोध्यं ।

विषयः । व्याप्तिलक्षणार्थविचारः ।

No. CCCCXCVII.

Siṅha-vyághra Rahasya. A commentary on the section of the *Chintámaṇi* entitled "the lion and the tiger" or the two most important characteristics of the major term. These two are in addition to the five noticed in the preceding treatise. By Mathuránátha Tarkavágís'a.

४९७। सिंहव्याघ्ररहस्यं।

ग्रन्थकारः मथुरानाथतर्कवागीशः।

विवरणं। प्रायः परिशुद्धं। प० २। पङ्क्ति० ८। श्लो० ८२। अ० वङ्गीयं। आ० तुलट-कागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। नापीति। साध्यासामानाधिकरण्यं न साध्याधिकरणवृत्तित्वाभावः।

समाप्तिवा०। केवलान्वयिनि न प्रसिद्धत्यत्राह यत्किञ्चिदिति। शेषं पूर्व्ववदित्याहुः।

विषयः। व्याप्तिलक्षणार्थविचारः।

No. CCCCXCVIII.

Vyadhikaraṇa-dharmávachchhinnábháva Rahasya. A commentary on the section of the *Chintámaṇi* on the pervading notion of the major term. By Mathuránátha Tarkavágís'a.

४९८। व्यधिकरणधर्म्मावच्छिन्नाभावरहस्यं।

ग्रन्थकारः मथुरानाथतर्कवागीशः।

विवरणं। प्रायः परिशुद्धं। प० ५। पङ्क्ति० ८। श्लो० २१०। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। व्यधिकरणधर्म्मावच्छिन्नप्रतियोगिताकाभाववादिनोन्यथाख्यात्यनङ्गीकारिणः सोन्द-डस्य मतमादाय साध्याभाववदवृत्तित्वमिति प्रथमलक्षणे केवलान्वयिसाध्यकाव्याप्ति-मुद्धरति अथेति।

समाप्तिवा०। खण्डितत्वात् परिसमाप्तिवाक्यं न लिखितं।

विषयः। व्याप्तिलक्षणार्थविचारः।

No. CCCCXCIX.

Sámányábháva Rahasya. A commentary on the section of the *Chintámaṇi* which treats of the defects of the major term. By Mathuránátha Tarkavágís'a.

४९९। सामान्याभावरहस्यं।

ग्रन्थकारः मथुरानाथतर्कवागीशः।

विवरणं। प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च। प० २। पङ्क्ति० ८। श्लो० ८८। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का० शकाब्दाः १६९७। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। वह्निमान् धूमादित्यत्र पूर्व्वपक्षग्रन्थोक्तामव्याप्तिमुद्धरति अन्यनिष्ठेति।
समाप्तिवा० विशेषमस्मत्कृतसिद्धान्तरहस्येऽनुसन्धेयं।
इति सामान्याभावरहस्यं समाप्तं॥
विषयः। वह्निर्नास्तीत्यादिप्रतीतिसिद्धस्य वह्नित्वादिसामान्यधर्म्मावच्छिन्नाभावस्य युक्तिः।

No. D.

Vis'eshavyápti Rahasya. A commentary on the section of the *Chintámaṇí* on the universality of the major term. By Mathuranátha Tarkavágís'a.

५०० । विशेषव्याप्तिरहस्यं।

ग्रन्थकारः मथुरानाथतर्कवागीशः।
विवरणं। प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च। प० १३। पङ्क्ति० ८। श्लो० ५७२। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।
प्रा० वाक्यं। यद्वेत्यादि। स्वपदं हेत्वभिमतपरं। कपिसंयोगी एतद्वृक्षत्वादित्यादावव्याप्तिवारणाय प्रतियोगिव्यधिकरणेति।
समाप्तिवा०। योगार्थापेक्षयैतस्य गुरुत्वादिति दिक्।
विषयः। तत्तत्साध्यनिरूपिता व्याप्तिः, तत्तद्धेताविति विशेषव्याप्तिविचारः।

No. DI.

Vyáptigrahopáya Rahasya. A commentary on the section of the *Chintámaṇi,* on the means of apprehending the major term, or the comprehending intellect. By Mathuránátha Tarkavágís'a.

५०१ । व्याप्तिग्रहोपायरहस्यं।

ग्रन्थकारः मथुरानाथतर्कवागीशः।
विवरणं। प्रायः शुद्ध प्राचीनञ्च। प० ९। पङ्क्ति० ९। श्लो० ४०८। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।
प्रा० वाक्यं। व्याप्तिस्वरूपं निरूप्य परमतनिराकरणपूर्व्वकं स्वमतेन तद्ग्रहोपायमभिधातुं प्रथमं प्रभाकरमतमुपदर्शयति सेयमित्यादिना नैवमित्यन्तेन।
समाप्तिवा०। तर्कं विनैव व्याप्तिग्रहस्तर्कजनकः।
विषयः। साध्यसाधनसहचारभूयोदर्शनानां व्याप्तिप्रत्यक्षकरणत्वनिरासः।

No. DII.

Tarka Rahasya. A commentary on the section of the *Chintámaṇi* on logical discussion. By Mathuránátha Tarkavágís'a.

५०२ । तर्करहस्यं ।

ग्रन्थकारः मथुरानाथतर्कवागीशः ।

विवरणं । प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च । प० ६ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० २४९ । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । यत्तर्कविघटकशङ्कासामान्यं तर्काभावातिरिक्तकारणप्रतियोगिकाभावादेव पूर्व्वं नावतरति तं तर्कमाह तथाहीति ।

समाप्तिवा० । व्यभिचारसंशयसामग्रीसत्त्वेन न तत्र व्याप्तिनिश्चयः ।

विषयः । व्यभिचारशङ्कानिरासः ।

No. DIII.

Vyáptyanugama Rahasya. A commentary on the section of the *Chintámaṇi* on the perception of the major term. By Mathuránátha Tarkavágís'a.

५०३ । व्याप्त्यनुगमरहस्यं ।

ग्रन्थकारः मथुरानाथतर्कवागीशः ।

विवरणं । प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च । प० २ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० १०० । आ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । ननूक्तव्याप्तिज्ञानं समुच्चयेन न हेतुरसम्भवात् न प्रत्येकमननुगमात् कस्यचिद्देव ज्ञानं तथेत्यत्र तु गमकाभाव इत्यत आह उक्तेति ।

समाप्तिवा० । अनयोरिति,साध्याभाववद्वृत्तित्वसमानाधिकरणात्यन्ताभावाप्रतियोगिसाध्यसामानाधिकरण्ययोरित्यर्थः ।

विषयः । व्याप्तीनामननुगतरूपकथनं ।

No. DIV.

Sámányalakshaṇá Rahasya. A commentary on the section of the *Chintámaṇi* on ideas. By Mathuránátha Tarkavágís'a.

५०४ । सामान्यलक्षणारहस्यं ।

ग्रन्थकारः मथुरानाथतर्कवागीशः ।

विवरणं। प्राचीनं परिग्राह्यम्। प० १०। पङ्क्ति० ८। श्लो० ४००। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। प्रसङ्गसङ्गत्या सामान्यलक्षणायाः प्रत्यासत्तित्वं व्यवस्थापयितुमाह व्याप्तिग्रहश्चेति।

समाप्तिवा०। घटांशे प्रमेयप्रकारकत्वनिश्चयसत्वेन ततो घटः स इति धीसम्भव इति भाव इति दिक्। इति सामान्यलक्षणारहस्यं सम्पूर्णं।

विषयः। अलौकिकसन्निकर्षरूपसामान्यलक्षणायाः कार्यकारणभावादि।

No. DV.

Pakshatá Rahasya. Commentary on the section of the *Chintámaṇi* on the subject of the conclusion, or the minor term. By Mathuránátha Tarkavágís'a.

५०५। पक्षतारहस्यं।

ग्रन्थकारः मथुरानाथतर्कवागीशः।

विवरणं। प्राचीनं परिग्राह्यम्। प० ७। पङ्क्ति० ८। श्लो० २४२। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। उपाधिं निरूप्य पक्षतां निरूपयितुं शिष्यावधानाय प्रतिजानीते व्याप्त्यनन्तरमिति।

समाप्तिवा०। निर्विकल्पादिकव्यक्तेर्भवतापि स्वीकारात् इत्यासां विस्तरः। इति पक्षतारहस्यं।

विषयः। पक्षतायाः लक्षणादि।

No. DVI.

Vrihannáradíya Puráṇa. One of the Upa or minor Puráṇas, in which S'aunaka, in reply to the sages assembled at the great hermitage of Naimisáraṇya, discourses on the usual Pauránic topics, ancient legends, holy places, sacred pools, means of salvation, various forms of adoration, &c., &c. The work is throughout Vaishṇavite in its tendency.

५०६। वृहन्नारदीयपुराणं।

ग्रन्थकारः——?

विवरणं। प्राचीनं परिग्राह्यम्। प० ११९। पङ्क्ति० ७। श्लो० २०१७। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। वन्दे वृन्दावनासीनमिन्दिरानन्दमन्दिरं।

उपेन्द्रं सर्व्वकारणं परानन्दविदं परं॥

ब्रह्मविष्णुमहेशाद्या यस्यांशा लोकपालकाः ।
तमादिदेवं चिद्रूपं विशुद्धं परमं भजे ॥
सूत उवाच । शौनकाद्या महात्मान ऋषयो ब्रह्मवादिनः ।
नैमिषाख्ये महापुण्ये तपस्तेपुर्मुमुक्षवः ॥
जितेन्द्रिया जिताहाराः सन्तः सत्यपरायणाः ।
जपन्तः परया भक्त्या विष्णुमाद्यं जगद्गुरुम् ॥
अनीर्षाः सर्वधर्मज्ञा लोकानुग्रहतत्पराः ।
निर्ममा निरहङ्काराः परेश्वरतमानसाः ॥
अस्तकामादिदोषघ्ना शमादिगुणसम्मताः ।
कृष्णाजिनोत्तरीयास्ते जटिला ब्रह्मचारिणः ॥
गृणन्तः परमं ब्रह्म जगच्चक्षुःसमौजसः ।
सर्वशास्त्रार्थतत्त्वज्ञास्तस्मिन्नैमिषकानने ॥
यज्ञैर्यज्ञपतिं केचित् ज्ञानैर्ज्ञानात्मकं परे ।
केचित् परमया भक्त्या नारायणमपूजयन् ॥
एकदा ते महात्मानः समाजं चक्रुरुत्तमं ।
धर्मार्थकाममोक्षाणामुपायं ज्ञातुमिच्छवः ॥
कानि क्षेत्राणि पुण्यानि कानि तीर्थानि भूतले ।
कथं वा लभ्यते मुक्तिर्नृणां तापार्त्तचेतसाम् ॥
कथं हरौ मनुष्याणां भक्तिरव्यभिचारिणी ।
केन सिद्ध्येत च फलं कर्मणस्त्रिविधात्मनः ॥
इत्येवं प्रष्टुमात्मानमुद्यतान् प्रेक्ष्य शौनकः ।
प्राञ्जलिर्वाक्यमाहेदं विनयावनतः सुधीः ॥
शौनक उवाच । तं पृच्छत सुखासीनं नैमिषारण्यवासिनः ।
ऋषय ऊचुः । वयमतिथयः प्राप्ता आतिथेयोऽसि सुव्रत ॥
ज्ञातस्त्वेोपचारेण पूजयास्मान्यथाविधि ।
दिवौकसो हि जीवन्ति पीत्वा चन्द्रकलामृतम् ॥
ज्ञानामृतं तु पिवसि परैरन्यैश्च निःसृतं ।
येनेदमखिलं जातं यदाधारं यदात्मकं ॥
यस्मिन् प्रतिष्ठितं तत्त्वे यस्मिन् वा लयमेष्यति ।
केन विष्णुः प्रसन्नः स्यात् स कथं पूज्यते नरैः ॥
कथं वर्णाश्रमाचारश्चातिथेः पूजनं कथम् ।

धफलं स्यात् कथं कर्म मोक्षोपायः कथं नृणाम ॥
भक्त्या किं प्राप्यते पुम्भिस्तथा भक्तिश्च कीदृशी ।
वद सूत मुनिश्रेष्ठ सर्वमेतदशेषतः ॥

समाप्तिवा०। एतत्पुराणश्रवणमिहामुत्र सुखप्रदम् ।
ते सर्व्वे पापनिर्म्मुक्ता यास्यन्ति परमां गतिं ॥
वदतां शृण्वतां सद्यः सर्वपापप्रणाशनम् ।
अज्ञानाद्वा यदि वा मोहाद्ये शृण्वन्तीदमुत्तमम् ॥
इति बृहन्नारदीये अष्टत्रिंशोऽध्यायः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।

विषयः । एतत्पुराणपाठफलं, पुराणश्रवणाधिकारी, पुराणनिन्दकपापं, नारायणस्मरणफलं, मार्कण्डेयस्य नारायणाराधनं, कपिलकद्रुकसगरवंशध्वंसः, उत्तङ्कोपाख्यानं, कलिधर्म्मकथनञ्च ।

No. DVII.

Tarka-Ṭippaní. Scholia on Raghunátha S'iromaṇi's commentary on that portion of the *Chintámaṇi* of Gañges'a Upádhyáya which treats of logical discussion. By Jagadís'a Tarkálaṅkára Bhaṭṭácharya. The scholiast lived in Navadvípa four centuries ago, and is held in high esteem as one of the ablest among those who have treated of the Nyáya. The author named his entire work the *Maṇidídhitiprakás'iká* in imitation of his *S'abdas'akti prakás'iká*, but it is generally known under the name of *Jágadís'í*, and more commonly the *Ṭippaní*, the usual abbreviation of which is JÁ. ṬI. A complete codex of the second part of the work in the library of the Calcutta Sanskrit College (No. 442) includes the following sections, viz.: 1, Anumiti; 2, Vyáptipanchaka; 3, Siñhavyághra; 4, Vyadhikaraṇa-dharmá-vachchhinnábháva; 5, Siddhánta-lakshaṇa; 6, Avachchhedaka-nirukti; 7, Vis'esha-vyápti; 8, Sámányábháva; 9, Vyáptigrahopáya; 10, Tarka; 11, Vyáptyanugama; 12, Sámánya lahshaṇá; 13, Pakshatá; 14, Parámars'a; 15, Kevalánvayí; 16, Bádha; 17, Asiddhi; 18, Satpratipaksha; 19, Anupasañhárí; 20, Sádháraṇa; 21, Avayava; 22, Hetvábhása; 23, Savyabhichárí. The following are also well known, Púrvapaksha (after 4) Kevala-vyati-rekí and Anvaya-vyatirekí (after 15). Hall's *Contributions*, pp. 31-35.

५०७ । तर्कटिप्पनी ।

ग्रन्थकारः जगदीशतर्कालङ्कारः ।

विवरणं। प्राचीनं प्रायः शुद्धं। प॰ १०। पङ्क्ति॰ ९। श्लो॰ ७११। अ॰ वङ्गीयं। आ॰ तुलटकागजः। का॰—?। स्था॰ भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा॰ वाक्यं। ननु वह्नौ धूमकारणत्वशङ्कानिरासार्थं तर्कानुसरणं व्यर्थं धूमकारणत्वस्य क्वचिदपि निर्णये तत्सहचरितत्वग्रहाभावादेव वह्नौ तत्संशयस्यासम्भवात्।

समाप्तिवा॰। तथा च करवह्निसंयोगे च अतीन्द्रियधर्मसमवायित्वे सति जनकत्वादित्येवा-प्रयोजकं समतं बोध्यमिति भावः॥ इति तर्करहस्यं समाप्तं।

विषयः। व्यभिचारशङ्कानिरासः।

No. DVIII.

Vyáptyanugama Ṭippaní. This is another section of the scholia noticed above. It treats of the perception of the major term. By Jagadís'a Tarkálaṅkára.

५०८। व्याप्त्यनुगमटिप्पनी।

ग्रन्थकारः जगदीशतर्कालङ्कारः।

विवरणं। प्राचीनं प्रायः शुद्धं। प॰ ७। पङ्क्ति॰ ९। श्लो॰ ८०। अ॰ वङ्गीयं। आ॰ तुलटकागजः। का॰—?। स्था॰ भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा॰ वाक्यं। असमानाधिकरणत्वादित्यादिपदेन निष्कृष्टार्थस्य हेत्वधिकरणे प्रतियोग्यनधिकर-णत्वस्य परिग्रहः। तत्रापि अन्योन्याभावगर्भव्याप्तिग्रहेपि।

समाप्तिवा॰। समवायेन वृत्तितावद्भयाभावमादाय सत्तावान् मेयत्वादित्यादावतिव्याप्तिवारणाद्य विशेष-णतेति।

विषयः। व्याप्तीनामनुगतरूपकथनं।

No. DIX.

Sàmányábháva Ṭippani. Another chapter of the scholia noticed above. It treats of the defects of the major term. By Jagadís'a Tarkálaṅkára.

५०९। सामान्याभावटिप्पनी।

ग्रन्थकारः जगदीशतर्कालङ्कारः।

विवरणं। प्राचीनं प्रायः शुद्धं। प॰ ७। पङ्क्ति॰ ९। श्लो॰ १८७। अ॰ वङ्गीयं। आ॰ तुलटकागजः। का॰—?। स्था॰ भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा॰ वाक्यं। ननु व्याप्तिनिरूपणप्रस्तावे सामान्याभावव्यवस्थापनमर्थान्तरग्रस्तमित्युपोद्घातसङ्गत्या तदवतारयति नन्विति।

समाप्तिवा॰। अत्र प्रतिबन्धेरनुत्तरत्वमित्यस्वरसः केचिदाङ्करित्याभ्यां सूचितः। इति सामान्याभावटिप्पनी समाप्ता।

विषयः। वह्निर्नास्तीत्यादिप्रतीतिसिद्धस्य वह्नित्वादिसामान्यधर्म्मावच्छिन्नप्रतियोगिताकसामान्याभावस्य युक्तिः।

No. DX.

Sinha-vyághra Tippaní. Another chapter of the scholia noticed above. It treats of the characteristics of the major term. By Jagadís'a Tarkálankára.

५१०। सिंहव्याघ्रटिप्पनी।

ग्रन्थकारः जगदीशतर्कालङ्कारः।

विवरणं। प्राचीनं प्रायः शुद्धं। प॰ ५। पङ्क्ति॰ ९। श्लो॰ ७५। अ॰ वङ्गीयं। आ॰ तुलटकागजः। का॰—?। स्था॰ भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा॰ वाक्यं। साध्यासामानाधिकरण्यपदस्य साध्यवद्भिन्नवृत्तित्वार्थकत्वे साध्यवैयधिकरण्येत्यादिद्वितीयलक्षणेन सह पुनरुक्तापत्तिरतो व्याचष्टे साध्यसमानाधिकरणं यस्येति।

समाप्तिवा॰। गोत्वाधिकरणीयकालिकसम्बन्धे विरहान्नाव्याप्तिरित्यपि निरस्तमिति सङ्क्षेपः।

विषयः। व्याप्तिलक्षणार्थविचारः।

No. DXI.

Pakshatá Tippaní. Another section of the scholia noticed above. It treats of the subject of the conclusion, or the minor term. By Jagadís'a Tarkálankára.

५११। पक्षताटिप्पनी।

ग्रन्थकारः जगदीशतर्कालङ्कारः।

विवरणं। प्रायः परिशुद्धं लुप्ताक्षरं प्राक्तजीर्णं च। प॰ २६। पङ्क्ति॰ ७। श्लो॰ २८०। अ॰ वङ्गीयं। आ॰ तुलटकागजः। का॰—?। स्था॰ भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा॰ वाक्यं। अनुमितिलक्षणेति। अनुमितिस्वरूपकार्येत्यर्थः। व्याप्तिज्ञानजन्याया अनुमितेः किमन्यत्कारणमिति।

समाप्तिवा॰। खण्डितम्।

विषयः। पक्षतालक्षणार्थकथनम्।

No. DXII.

Tárá-rahasya-vrittiká. Directions for the adoration of the goddess Tárá. By S'añkara A'chárya, a native of Bengal.

५१२ । तारारहस्यवृत्तिका ।

ग्रन्थकारः शङ्कराचार्य्यः ।

विवरणं । प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च । प० १२१ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० २५०० । अ० बङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का० —— ? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । भजितानन्दगहनां सर्व्वदेवशरीरिणीं ।
परां वाग्रूपिणीं वन्दे महानीलसरस्वतीं ॥

समाप्तिवा० । अकारि शङ्करेणैषा वासनातत्त्वबोधिनी ।
इति गौरभूमिवासिमहामहोपाध्यायश्रीशङ्कराचार्य्यविरचिता तारारहस्यवृत्तिका समाप्ता ।

विषयः । ताराया: पूजनादिकथनं ।

No. DXIII.

Kâtantravritti-ṭíká, alias *Durgá Ṭiká.* A gloss, by Durga Siñha, on his own exposition of the *Kâtantra* a short but highly esteemed set of aphorisms on Sanskrit grammar, by Sarvavarma A'chárya (*Vide* No. CCCXLV). This gloss did not, however, satisfy him, and he compiled a third series of notes under the name of *Chandriká.*

The exposition of Durga Siñha was commented upon by Trilochana Dása, whose work in its turn had the honor of a gloss by Susena A'chárya: A work under the name of *Vyákhyâsára* is said to contain annotations on all the preceding, but none of the last four works has been met with.

५१३ । कातन्त्रवृत्तिटीका वा दुर्गटीका ।

ग्रन्थकारः दुर्गसिंहः ।

विवरणं । प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च । प० १७९ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० ५२४० । अ० बङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का० —— ? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । धातु । भूप्रभृतयो धातवः विभक्तयः स्याद्यस्त्याद्यश्च ।

समाप्तिवा०। यदागमग्रहणं तदिह सुखार्थमिति ।

इति श्रीदुर्गसिंहविरचितायां कातन्त्रवृत्तिटीकायां नाम्नि चतुष्टये तद्धितः पादः समाप्तः।

विषयः। कलापव्याकरणस्य परिष्कारः।

No. DXIV.

Kátantraparis'ishta. Supplement to the Sanskrit Grammar called *Kalápa* (No. 345). By S'rípati Datta.

---

५१४ । कातन्त्रपरिशिष्टं ।

ग्रन्थकारः श्रीपतिदत्तः।

विवरणं। प्राचीनं शुद्धञ्च । प० ११२ । पङ्क्ति० ९ । श्लो० २२१९ । अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं। संसारतिमिरमिहिरं महेशमजमक्षरं हरिं नत्वा ।
विविधमुनितन्त्रदृष्टं ब्रूमः कातन्त्रपरिशिष्टं ॥

समाप्तिवा०। खण्डितत्वात् समाप्तिवाक्यं न लिखितं ।

विषयः। कातन्त्रानुक्तसन्धिसुबन्तादिपदसाधनं।

No. DXV.

Durga-vákya-prabodha. Annotation on the commentary noticed under No. DXIII. By Kulachandra. The MS. is incomplete.

५१५ । दुर्गवाक्यप्रबोधः ।

ग्रन्थकारः कुलचन्द्रः ।

विवरणं। प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च । प० ७२ । पङ्क्ति० ४ । श्लो० ७६० । अ० वङ्गीयं। आ० तालपत्रं । का०——? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः।

प्रा० वाक्यं। धातु । तत्पुरुषस्योत्तरपदप्रधानत्वात् धातुविशेषिता विभक्तिः स्यादिरेव गम्यते ।

समाप्तिवा०। खण्डितत्वात् परिसमाप्तिवाक्यं न लिखितं ।

विषयः। दुर्गसिंहकृतायाः कलापसूत्रवृत्तेः परिष्कारः।

No. DXVI.

Siddhántadípa. A disquisition on salvation and other Nyáya doctrines. By Mahes'vara Bhaṭṭácharya.

५१६ । सिद्धान्तदीपः ।

ग्रन्थकारः महेश्वरभट्टाचार्य्यः ।

विवरणं । प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च । प० ६१ । पङ्क्ति० ५ । श्लो० ५८७ । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । प्रणम्य वचसां देवीं भट्टाचार्य्यमहेश्वरः।
सिद्धान्तदीपं कुरुते न्यायशास्त्रस्य शास्त्रवित् ।

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् परिसमाप्तिवाक्यं न लिखितं ।

विषयः । ज्ञानादिपदार्थनिरूपणं ।

No. DXVII.

S'abda-chintámaṇyáloka alias *A'loka.* A commentary on the *S'abdakhaṇḍa* of the *Chintámaṇi* of Gañges'a. By Jayadhara Upádhyáya Tarkachuḍámaṇi Mis'ra. The colophon of the MS. makes the name Jayadeva. It is said that Jayadhara commented on all the four parts of the *Chintamáṇi*, and his work in its entirety is called *Maṇyáloka* or *Chintámaṇi-Prakás'a.* The first name is in common use, but the entire work has not yet been met with. Vide No. 495 and Hall's *Contributions,* 38.

५१७ । शब्दचिन्तामण्यालोकः ।

ग्रन्थकारः जयदेवमिश्रः ।

विवरणं । प्राचीनं शुद्धञ्च । प० १२३ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० ४२५६ । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का० —? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेण्टः ।

प्रा० वाक्यं । न जाने श्रीजाने विचरितुमिह ग्रन्थगहने
समर्था नैवार्थानधिगमयितुं निर्मितिरपि ।
तथाप्येतावत्यामहमिह विगत्यामपि किल
प्रवृत्तो यस्तस्मिंस्तवचरणसेवैव शरणं ॥

समाप्तिवा०। सति प्रमाणभेदेऽनुगमकगवेषणादिति ।

इति श्रीमहामहोपाध्यायतर्कचूड़ामणिश्रीजयदेवमिश्रप्रकाशितः शब्दचिन्तामण्यालोकः सम्पूर्णः ।

विषयः । शाब्दबोधकारणत्वकथनं ।

No. DXVIII.

Smriti-chandra. A dissertation, by Bhavadeva Nyáyálaṅkára, on the various topics of the Smriti S'ástra. The MS. is incomplete, and includes only one chapter, that referring to the *S'ráddha*, or offerings to the manes, *the S'ráddhí Kalá* which is treated under thirty-nine different heads. The work is scarce, but of great repute.

५१८। स्मृतिचन्द्रे श्राद्धीकला ।

ग्रन्थकारः भवदेवन्यायालङ्कारः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ११४ । पङ्क्ति० ७ । ११ । श्लो० ७२ । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० २४ प० हालिसहरकुमारहट्टवलिदामाठ श्रीयुत ईशानचन्द्रचूडामणिः ।

प्रा० वाक्यं । प्रणम्य देवीशपदारविन्दं सतां कृते श्रीभवदेवशर्म्मा

प्रकाशते श्रीस्मृतिचन्द्रबिम्बात् श्राद्धीं कलां पञ्चमभागरूपां ।

अथ श्राद्धलक्षणं । तत्र कल्पतरुः ।

पितॄनुद्दिश्य द्रव्यत्यागो ब्राह्मणस्वीकारपर्य्यन्तं श्राद्धम् ।

देवश्राद्धादौ तु श्राद्धशब्दो गौणः, तत्धर्म्मप्राप्त्यर्थ इति ।

समाप्तिवा०। परं ज्योतिर्निषेधस्य न पर्य्युदासतेति विधिवाधवैषम्याभावादिति शिवं ।

परिसमाप्तिसूचकं वाक्यं नास्ति ।

विषयः । अत्र १, श्राद्धलक्षणं । २, श्राद्धभेदाः । ३, पार्व्वणश्राद्धं । ४, श्राद्धदेशाः । ५, भूस्वामिदानं । ६, निन्दितदेशाः । ७, श्राद्धकालाः । ८, अनित्यश्राद्धकालाः । ९, अनित्यब्राह्मणाः । १०, अनित्यविचारः । ११, अनित्यब्राह्मणाः । १२, निष्क्रमणं । १३, कुशमयब्राह्मणकरणे विचारः । १४, श्राद्धदेशः । १५, ब्राह्मणसङ्ख्या । १६, श्राद्धेतिकर्त्तव्यता । १७, गणदेवतासङ्ख्या । १८, वस्त्रादीनां ध्यानानि । १९, दर्भाः । २०, प्राचीनवीत्यादि । २१, अनुज्ञादि । २२, कुशासनं । २३,

आवाहनं। २४, अर्घ्यं। २५, न्युब्जीकरणं। २६, गन्धादिदानं। २७, तत्र गन्धादि। २८ धूपदीपौ। २९, वस्त्रम्। ३०, भोजनपात्रादि। ३१, मण्डलकरणादि। ३२, अग्नौकरणं। ३३, हुतशेषप्रतिपत्तिः। ३४, परिवेषणादि। ३५, अन्नोत्सर्गप्रकारः। ३६, गायत्र्यर्थः। ३७, पुण्याख्यानकथनादि। ३८, स्वन्वयीकरणं। ३९, पिण्डदानं। इत्यादि॥

No. DXIX.

Bálakṛishṇáshṭaka. A hymn in praise of the infant Kṛishṇa. By S'atakaraṇa A'chárya.

५१९। बालकृष्णाष्टकं।

ग्रन्थकारः शतकरणाचार्य्यः।

विवरणं। अपरिशुद्धं प्राचीनञ्च। प० २। पङ्क्ति० ३। ६। श्लो० ४६। अ० वङ्गीयं। आ० तुलटकागजः। का०—?। स्था० २४ प० चालिसहरकुमारखट्टशिवेरगल्लिनिवासी श्रीयुतनवीनचन्द्रभट्टाचार्य्यः।

प्रा० वाक्यं। स्मितविकशितवक्त्रं रत्नपाणौ सुवेणुं सुललितमणिहारं वारिजास्यं वदान्यं। तरुणजलदनीलं चारुगोविन्दवृन्दैः (?) परमपुरुषमाद्यं बालकृष्णं नमामि।

समाप्तिवा०। त्रिविधकरणभक्त्या बालकृष्णाष्टकं यः
पठति तरति दुःखं सर्व्वसौभाग्यसिद्धिं।
विविधपरमभोगान् प्राप्नुयात् चिन्तितात्म्यं (?)
गमयति परलोकं शाश्वतं सात्वतञ्च॥
इति शतकरणाचार्य्यविरचितं बालकृष्णाष्टकं समाप्तम्।

विषयः। श्रीकृष्णस्य बाल्यलीलावर्णनं।

CLASSIFICATION.

I. VEDA S'ÁSTRA.
- a. Sañhitá (hymns).
- b. Bráhmaṇa (ceremonials).
- c. Áraṇyaka (do. appropriate for forest-life).
- d. Upanishad (theology).
- e. Vaidika (sutras, rituals, phonetics, &c.).

II. AITIHÁSIKA S'ÁSTRA.
- a. Itihása (history).
- b. Puráṇa (ancient legends).

III. KÁVYA S'ASTRA.
- a. Kávya (poems).
- b. Náṭaka (drama).
- c. Champú (poetico-prose compositions).
- d. Kosha (miscellaneous poetical collections).
- e. Upákshyána (tales and romances).

IV. ABHIDHÁNA S'ÁSTRA (lexicography).

V. VYAKARAṆA S'ÁSTRA (grammars).

VI. CHHANDAS S'ÁSTRA (versification).

VII. ALANKÁRA S'ÁSTRA (rhetoric).

VIII. JYOTISA S'ÁSTRA (astronomy and astrology).

IX. SMṚITI S'ÁSTRA (law, civil and canonical).

X. SANGÍTA S'ÁSTRA (music).

XI. SILPA S'ÁSTRA (art).

XII. KÁMA S'ÁSTRA (erotics).

XIII. DARS'ANA S'ÁSTRA (philosophy).
- a. Sáñkhya (hylotheistic).
- b. Nyáya (dialectic).
- c. Vais'eshika (physical).
- d. Mimáñsá (ritualistic).
- e. Vedánta (monotheistic).
- f. Yoga (theocratic).
- g. Aparadárs'anika (minor systems of philosophy).

XIV. BHAKTI S'ÁSTRA (faith).

XV. TÁNTRA S'ÁSTRA (mysticism).

XVI. VAIDYAKA (medical works).

XVII. JAINA S'A'STRA (Jain religion).

XVIII. BAUDDHA S'A'STRA (Buddhist religion).

XIX. ANIRDISHṬA (miscellaneous).

CLASSIFIED

I. VEDIC

I. *a.* SAÑHITA.

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.

I. *b.* BRÁHMAṆA.

491	Chhándogya Bháshya.	..	30	6

I. *c.* ÁRAṆYAKA.

I. *d.* UPANISHAD.

92	Advaita, U.	..	3	9
436	Akshamálika, U.	..	4	7
93	Alátas'ánti, U.	..	6	9
39	Amritanáda, U.	..	5	8-15
35	Amritavindu, U.	..	2	5-9
432	Annapúrṇá, U.	..	15	7
101	Áruṇeya, U.	..	1½	9
173	Áruṇi, U. Dípiká.	S'añkaránanda.	8	11
88	Atharvas'ikhá, U.	..	1	..
55	Atharvas'ira, U. Dípiká.	S'añkaránanda.	20	9
87	Atharvas'ira, U.	..	6	10
182	Ásmapuráṇa.	S'añkaránanda.	243	19-20
103	Átmá, U.	..	1	9
23	Brahma, U.	..	1	13
168	Brahma, U. Dípiká.	S'añkaránanda.	7	11

INDEX.

WORKS.

Extent in Slokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
950	B.*	C.Y.paper.†	..	Asiatic Society, Calcutta.
		Upanishad.—*Continued.*		
54	N.‡	C. paper.§	..	Bábu Harischandra, Benares.
104	N.	C. paper.	..	Government of India.
120	N.	C. paper.	..	Bábu Harischandra, Benares.
140	N.	C. paper.	..	Bábu Harischandra, Benares.
24	N.	C. paper.	Sm. 1909	Bábu Harischandra, Benares.
350	N.	C. paper.	..	Government of India.
27	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
240	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
20	N.	C. paper.	..	Bábu Harischandra, Benares.
150	N.	C. paper.	..	Bábu Sitalaprasád, Benares.
120	N.	C. paper.	..	Bábu Harischandra, Benares.
12000	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
18	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
16	N.	C. paper.	..	Bábu Sitalaprasád, Benares.
210	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.

* Bengáli. † Country yellow paper. ‡ Nágari. § Country paper.

Upanishad.—*Continued.*

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
96	Brahmavindu, U.	..	2	9
117	Chúlika, U. Dípiká.	Náráyaṇa,	2½	24
86	Chúlika, U.	..	1½	10
42	Chhuriká, U.	..	2	9
37	Chákshusha, U.	..	5	4-5
97	Dhyánavindu, U.	..	2	9
434	Ekákshara, U.	..	2	7
112	Gáṇapatya Tápaní.	..	6	9
89	Garbha, U.	..	2	10
118	Garbha, U. Dípiká.	S'aṅkaránanda.	5	30
33	Garuḍa, U.	..	4	78
34	Goloka Tápaní.	..	3	9
11	Gopála Tápaní.	..	6	12-13
28	Gopála Tápaní Dípiká.	Náráyaṇa.	21	7-16
31	Gopíchandana, U. Dípiká.	..	4	13-15
111	Gopíchandana, U.	..	2½	9
41	Haṅsa, U.	..	1	12-18
169	Haṅsa, U. Dípiká,	S'aṅkaránanda.	6	11
454	Is'vara Gitá, U.	Vyása.	14	8
105	Jábála, U.	..	2½	9
172	Jábála, U. Dípiká.	S'aṅkaránanda.	10	10-11
6	Jívanmukta, U.	Danta.	3	8-9
106	Kaivalya, U.	..	3½	9
108	Kálágnirudra, U.	..	1	9
109	Kṛishṇa, U.	..	1	9
54	Kaivalya, U. Dípiká.	S'aṅkaránanda.	5	11-15
40	Mahá, U.	..	2	12-13
95	Nádavindu, U.	...	1	10
170	Náráyana, U. Dípiká.	S'aṅkaránanda.	2	11
17	Náráyana, U.	...	3	10
94	Nílarudra, U.	...	2	9
433	Nirváṇa, U.	...	2	7
13	Nṛisiṅha Tápaní.	...	13	12-13
24	Nṛisiṅha Tápaní Bháshya.	S'aṅkara A'chárya	28	14
104	Paramahaṅsa, U.	...	1½	9

Upanishad.—*Continuad.*

Extent in S'lokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
36	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
990	B.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
24	N.	C. paper.	..	Bábu Harischandra, Benares.
30	N.	C. paper.	S. 1642	Bábu Harischandra, Benares.
17	N.	C. paper.	Sm. 1881	Bábu Harischandra, Benares.
36	N.	C. paper.	Sm. 1879	Bábu Harischandra, Benares.
47	N.	C. paper.	..	Government of India.
120	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
40	N.	C. paper.	..	Bábu Harischandra, Benares.
300	B.	C. paper.	.	Asiatic Society, Calcutta.
50	N.	C. paper.	..	Bábu Harischandra, Benares.
38	N.	C. paper.	Sm. 1909	Bábu Harischandra, Benares.
160	N.	C. paper.	..	Bábu Sitalaprasád, Benares.
1000	N.	C. paper.	..	Bábu Harischandra, Benares.
175	N.	C. paper.	..	Bábu Hárischandra, Benares.
85	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
20	N.	C. paper.	..	Bábu Harischandra, Benares.
160	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
445	B.	C. paper.	Sk. 1723	Government of India.
46	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
280	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
17	N.	C. paper.	..	Bábu Sitalaprasád, Benares.
70	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
20	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
40	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
200	B.	C. paper.	..	Ráj Guru, Benares.
22	N.	C. paper.	..	Bábu Harischandra, Benares.
20	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
70	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
26	N.	C. paper.	...	Bábu Sitalaprasád, Benares.
36	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
50	N.	C. paper.	...	Government of Bengal.
500	N.	C. paper.	..	Bábu Sitalaprasád, Benares.
...	N.	C. paper.	...	Bábu Sitalaprasád, Benares.
45	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.

Upanishad.—*Continued.*

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
49	Paramahañsa, U. Dípíká.	Náráyaṇa.	6	12-16
171	Paramahañsa, U. Dípiká.	Sañkaránanda.	13	10
51	Parivrájaka, U.	...	1	10
102	Piṇḍa, U.	...	1	9
90	Práṇágnihotra, U.	...	3	8
114	Rádhiká, U.	...	2½	9
7	Ráma Tápaní.	...	8	9
100	Sannyása, U.	...	2	9
59	Sandhyá, U. Vyákhyá.	...	3	10
146	Sarva, U.	...	4	6-7
50	S'iva, U.	Harihar.	7	8-10
56	S'rírámakás'iká.	A'nandavana.	32	15-20
57	Subála, U.	...	3	9-10
22	Tejovindu, U.	...	2	13
14	Tripurí, U.	S'añkara A'chárya	3	8
91	Vaitathya, U.	...	2½	9
36	Vajrasúchí, U.	S'añkara A'chárya	6	6-9
110	Vásudeva, U.	...	2½	9
27	Vásudevopanishad-Dípiká.	Náráyaṇa.	4	8-16
147	Vṛihajjábála, U.	...	10	8
12	Vrihannaráyaṇa, U.	...	20	11
2	Vrihadáraṇyaka Bháshya.	Sures'vara.	138	12
435	Yájṇavalkya, U.	...	3	7
98	Yogas'ikshá, U.	...	1	9
99	Yogatattva, U.	...	1	9

I. *e.* VAIDIKA.

155	A'dhána-prayoga.	Trymbak Bhaṭṭa	39	9
121	Adhvara-káṇḍa.	...	50	8
122	Agnyádhána-paddhati.	...	72	9-10
133	Amoghánandiní S'ik'shá.	...	3	9
38	Antyeshṭi-prayoga.	...	8	10-11
195	Aurdhadehika-paddhati.	Náráyaṇa Bhaṭṭa	65	9
16	Baudháyaniya-somaprayoga.	...	174	9

Upanishad.—*Continued.*

Extent in S'lokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
300	B.	C. paper.	Sm. 1626	Ráj Guru, Benares.
380	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
34	B.	C. paper.	...	Ráj Guru, Benares.
18	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
48	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
24	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
168	N.	C. paper.	...	Bábu Sitalaprasád, Benares.
36	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
80	B.	C. paper.	...	Ráj Guru, Benares.
46	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
30	B.	C. paper.	...	Ráj Guru, Benares.
1940	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
300	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
23	N.	C. paper.	...	Bábu Sitalaprasád, Benares.
60	N.	C. paper.	...	Bábu Sitalaprasád, Benares.
46	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
100	N.	C. paper.	Sm. 1909	Bábu Harischandra, Benares.
32	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
74	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
200	N.	C. paper.	...	Bábu Sitalaprasád, Benares.
375	N.	C. paper.	...	Bábu Sitalaprasád, Benares.
4215	N.	C. paper.	Sk. 1216	Paṇḍit Vámanácharya, Benares.
70	N.	C. paper.	...	Government of India.
18	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
18	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.

Vaidika.—*Continued.*

1100	N.	C. paper.	Sm. 1810	Asiatic Society, Calcutta.
900	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
3400	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
120	N.	C. paper.	Sm. 1926	Asiatic Society, Calcutta.
...	N.	C. paper.	Sm. 1819	Asiatic Society, Calcutta.
1100	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
3200	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.

Vaidika.—*Continued.*

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
46	Chayana-paddhati.	Nrisiñha.	72	10-11
120	Darsapaurnamása-práyaschitta-káriká.	..	39	10
61	Dráhyáyana-sútra-tíká.	Dhanvi Svámi.	134	11
184	Dvádasáhahotra-prayoga.	..	145	8-10
197	Dvádasáha-prayoga-vritti.	..	4½	14-17
4	Grihya-smriti.	S'añkha.	73	11-12
18	Grihya-sútra.	S'áñkháyana.	86	9
160	Hiranyakesí-sútra prayoga ratna.	Mahádeva Somayáji.	51	9-10
113	Kalpa Sútra.	Más'aka A'chárya.	68	7
134	Kausiki S'ikshá.	..	5	8-9
8	Liñgapratishthá-vidhi.	..	5	11
132	Lomasi S'ikshá.	Garga A'chárya.	6	7
199	Mahávrata-prayoga.	..	2	12-15
135	Manduka S'ikshá.	Manduka.	10	9
136	Náradíya S'ikshá.	Nárada.	15	9
45	Parva-nírnaya.	..	20	12-13
200	Pásukádihotra-prayoga-sútra	..	22	15-16
198	P[illegible]	..	—	4
32	P[illegible]	..	103	11-12
26	Prayoga-sára.	Kes'ava Svámí.	106	14-15
188	Rudra-bháshya.	Sáyana A'chárya.	27	8-9
187	Rudra-paddhati.	Náráyana Bhatta.	62	8-10
9	Síkshá-vivarana.	Sobhákara.	23	13
174	Snána-paddhati.	Harihara.	18	11-12
165	Srauta-práyas'chitta-chandriká.	Vis'vanátha Bhatta.	54	7-8
186	Subodhíní.	..	73	13
152	Subodhíní.	..	190	11
3	Tribháshya-ratna.	..	153	6-7
273	Vais'vádi-mantra-vyákhyá.	..	27	6
107	Vedánuvachana.	..	1	10
151	Vidhyaparádha-práyas'chitta	..	24	10
161	Vishnugúdha.	Vishnu Upádháya.	137	7-10
196	Vrihaspati-sava-prayoga.	Govinda.	2	15-16

Vaidika.—*Continued.*

Extent in Slokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
1500	N.	C. paper.	Sm. 1577	Asiatic Society, Calcutta.
800	N.	C. paper.	Sk. 1866	Asiatic Society, Calcutta.
..	N.	C. paper.	..	Vámana A'chárya, Benares.
2500	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
180	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
2000	N.	C. paper.	Sm. 1610	Bábu Sítalaprasád, Benares.
1700	N.	C. paper.	Sm. 1774	Bábu Sítalaprasád, Benares.
1100	N.	C. paper.	Sm. 1718	Asiatic Society, Calcutta.
1090	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
80	N.	C. paper.	Sm. 1926	Asiatic Society, Calcutta.
83	N.	C. paper.	Sm. 1825	Bábu Sítalaprasád, Benares.
58	N.	C. paper.	Sm. 1926	Asiatic Society, Calcutta.
76	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
184	N.	C. paper.	Sm. 1926	Asiatic Society, Calcutta.
250	N.	C. paper.	Sm. 1926	Asiatic Society, Calcutta.
950	N.	C. paper.	Sm. 1815	Asiatic Society, Calcutta.
1000	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
5	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
3000	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
4300	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
163	N.	C. paper.	Sm. 1775	Asiatic Society, Calcutta.
1100	N.	C. paper.	Sm. 1838	Asiatic Society, Calcutta.
720	N.	C. paper.	Sm. 1634	Bábu Sítalaprasád, Benares.
470	N.	C. paper.	Sm. 1912	Asiatic Society, Calcutta.
460	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
2629	N.	C. paper.	Sm. 1814	Asiatic Society, Calcutta.
5650	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
2140	N.	C. paper.	Sm. 1643	Bábu Sítalaprasád, Benares.
300	B.	C. paper.	..	Rájá Jatindramohan Tagore Cal.
20	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
460	N.	C. paper.	Sm. 1866	Asiatic Society, Calcutta.
2200	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
75	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.

II. AITIHA'SIKA

II. *a*. ITIHA'SA.

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
403	Dhruvánanda-matavyákhyá.	Gopála S'armá.	122	10
153	Garga Sañhitá.	Garga A'chárya.	531	..
156	Itihása-samuchchaya.	..	143	8-9
400	Mahávañs'ávali.	Dhruvánanda Mis'ra.	115	6-7
402	Mis'ra.	Mis'ra A'chárya.	128	5-6
314	Nirdosha-kula-sárávalí.	..	386	9-12
404	Phuliyákula.	..	8	5-6
76	Rájá-súrjanacharita Kávya.	Chandra-s'ekhara.	87	10

II. *b*. PURA'ṆA.

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
181	Agni, P.	Vedavyása.	330	9-10
370	Chandí, P.	Márkaṇḍeya. [bha.	92	5-6
357	Chandí-ṭíká.	Kámadeva Kavivalla-	52	7-10
480	Gañgá-stava.	..	10	6
149	Káliká, P.	Vedavyása.	221	10-11
359	Mahábhágavata.	..	191	5-10
333	Purána-sarvasva.	Purusottama.	331	4-9
374	Satyanáráyaṇa-vratakathá.	S'ukadeva.	9	6
344	S'ilá-máhátmya.	..	7	57
123	S'iva Puráṇa.	Vedavyása.	747	14
326	Vidvanmanoramá.	Gourívara S'arm'a.	71	6-7
414	Vṛihaddharma, P.	..	15	7
506	Vṛihannáradíya Puráṇa.	..	119	7

III. KA'VYA

III. *a*. KA'VYA.

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
305	A'nanda-tarañgiṇí.	Vechuráma Nyáyálañ-	96	4-11
301	Bála-bodhini.	Chaitanya Dása. [kára	41	9
519	Bálakrihṇáshṭaka.	Satakarana A'chárya.	2	3-6
79	Bháminívilása-kávya.	Jagannátha.	7	13
441	Chaura-kávya.	Chora.	6	6-11
68	Damayantí-kathá.	Trivikrama Bhaṭṭa.	140	9

S'A'STRA.

Itihása.—*Continued.*

Extent in S'lokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
..	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
1300	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
100	N.	C. Y. paper.	Sk. 1361	Pandit Lohárám S'iroratna, Krishnanagar.
2120	B.	C. Y. paper.	Sk. 1763	Pandit Lohárám S'iroratna, Krishnanagar.
6000	B.	C. Y. paper.	Sk. 1673	Pandit Lohárám Siroratna, Krishnanagar.
520	B.	C. Y. paper.	..	Pandit Lohárám S'iroratna, Krishnanagar.
9000	B.	C. Y. paper.	..	Pandit Lohárám S'iroratna, Krishnanagar.
..	N.	C. paper.	.	Bábu Harischandra, Benares.

Puráṇa.—*Continued.*

Extent in S'lokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
15000	B.	C. paper.	..	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
12400	B.	C. Y. paper.	..	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
1000	B.	C. Y. paper.	..	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
205	B.	C. paper.	..	Government of India.
3600	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
4000	B.	C. Y. paper.	..	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
8300	B.	C. Y. paper.	Sk. 1593	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
500	B.	C. Y. paper.	..	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
100	B.	C. Y. paper.	..	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
23093	N.	C. paper.	Sm. 1924	Asiatic Society, Calcutta.
2500	B.	C. Y. paper.	..	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
600	B.	C. Y. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
3717	B.	C. Y. paper.	..	Government of India.

SA'STRA.

Kávya.—*Continued.*

Extent in S'lokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
2000	B.	C. Y. paper.	Sk. 1721	Paṇḍit Tárakanáth Tarkaratna, Hugli.
800	B.	C. Y. paper.	..	Paṇḍit Tárakanáth Tarkaratna, Hugli.
46	..	C. Y. paper.	..	Novinachandra Bhaṭṭácharya, Kumárhaṭṭa Sivergali, Halisahara.
..	N.	C. paper.	..	Bábu Harischandra, Benares.
436	B.	C. Y. paper.	..	Government of India.
..	N.	C. paper.	Sm. 1914	Bábu Harischandra, Benares.

Kávya.—*Continued.*

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
458	Gaṅgáshṭaka.	Válmíkí.	1	9
455	Gaṅgáshṭaka.	S'aṅkara A'chárya.	1	7
83	Harivilása Kávya.	Lolimbarája.	18	10
80	Kalávilása Kávya.	Kshemendra.	20	14
358	Kávyakámadhenu-ṭíká.	Vopadeva.	52	1-6
62	Mádhvavijaya-mahákávya.	Náráyaṇa.	59	12
399	Meghadútártha-muktávalí.	Vis'vanátha Mis'ra.	26	10-11
75	Rámakrishṇa Kávya.	Súrya Paṇḍita.	19	7
302	Ráma-lílodaya.	Rámakánta.	91	33
74	Rádhávinoda Kávya.	Rámchandra Kavi.	11	9
190	Rámasundara Kávya. [kara.	Sundara Deva.	24	11
10	Satyanátha-máhátmya-ratná-	S'aṅkara A'chárya.	117	6-15
52	Saptas'lokí-vivṛiti.	Hariráya.	23	9-10
78	Sítáráma-víhára Kávya.	Lakshmaṇa Somayájí	42	11
25	Sítáráma-vihára Kávya.	Vaidyanátha Súri.	157	11
397	Subodhá.	Bharata Sena.	27	9-10
221	Tattvadípiká.	Bhágíratha Mis'ra.	35	3-8

III. *b.*—NA'ṬAKA. DRAMA.

124	Chandra-prabhá.	...	48	9
65	Dharmavijaya.	S'uklábha Deva.	46	9
85	Dhúrtasamágama.	Jyotís'vara. [ta.	14	7
63	Jánakípariṇaya.	Rámabhadra Díkshi-	125	8
154	Karṇasundarí.	...	60	5
84	Karpúramanjarí.	Rajanívallabha.	48	6
58	Kimpaṇcha-charita.	...	29	8
64	Krishṇabhakti-chandriká.	Ananta Deva.	33	8
44	Mukundánanda.	Kálípati.	71	8
125	Muṇḍita-prahasana.	S'iva Jyotirvit.	34	9
66	Satsaṅga-vijaya.	Vaidyanátha.	19	10
119	Uparágodayá.	Rudrachandra Deva.	19	7
116	Vasanta-tilaka.	Varadá A'chárya,	39	8
129	Vijaya-párijáta.	Harijívana.	147	6

Kávya.—*Continued.*

Extent in S'lokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
36	B.	C. paper.	...	Government of India.
27	B.	C. paper.	...	Government of India.
..	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
...	B.	C. paper.	Sm. 1821	Bábu Harischandra, Benares.
800	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Sátís'achandra, Krishnanagar.
...	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
1400	B.	C. Y. paper.	...	Pandit Lohárám S'iroratna, Krishnanagar.
...	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
4500	B.	C. paper.	Sk. 1780	Paṇdit Tárakanáth Tarkaratna, Hugli.
...	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
700	N.	C. paper.	Sm. 1762	Asiatic Society, Calcutta.
3000	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
550	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
...	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
1300	B.	C. Y. paper.	...	Pandit Lohárám S'iroratna, Krishnanagar.
...	B.	C. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.

Náṭaka. Drama.—*Continued.*

...	N.	C. paper.	Sm. 1915	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	Sm. 1914	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
..	N.	C. paper.	Sm. 1914	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	Sm. 1657	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	Sm. 1914	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	Sm. 1914	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	Sm. 1915	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	Sm. 1914	Bábu Hárischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	Sm. 1914	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	Sm. 1918	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	Sm. 1730	Bábu Harischandra, Benares.

III. *c*. CHAMPU'.

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
69	Aniruddha-charita.	Devarája.	202	9
67	Champú-kávya.	Nílakaṇṭha Díkshita.	147	7
70	Champú-rámáyaṇa.	Lakshmaṇa.	74	8
72	Gopála-champú.	Jívarája.	45	14
115	Mádhava-champú.	Chiraṉjíva.	30	8
81	Párijáta-haraṇa-champú.	Kṛishṇa Kavi.	33	9
73	Rámachandra-champú.	Vis'vanátha Siñha.	43	15
71	Válakrishṇa-champú.	Jívana Kavi.	182	12

III. *d*. KOSHA-KA'VYA.

427	S'ánti-s'ataka.	...	12	6
77	Saptas'atí.	Govardhana A'chárya.	59	8

III. *e*. UPA'KHYA'NA. TALES.

82	Mádhavánalopákhyána.	...	70	10
130	Siñhásana-dvátriñs'at-kathá.	...	65	8
126	Vetála-panchaviñs'ati.	S'iva-dása.	40	11-14
127	Ditto.	S'iva-dása Bhaṭṭa.	50	9
128	Ditto.	Jambhala Bhaṭṭa.	52	18

IV. ABHIDHA'NA.

315	Des'íya-rája-s'ekhara-kosha.	Paṇchánana Bhaṭṭá-[chárya.	3	3-7
471	Dvirúpa-kosha.	Purushottama Deva.		6
354	Nánártha-s'abda.	Mathures'a.	58	6
223	S'abdabheda-prakás'a.	S'iva.	3	5
348	Sakára-bheda.	Purusottama Deva.	2	9-10
351	U'smaviveka.	Gada Siñha.	9	4-8

Champú.—*Continued.*

Extent in Slokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
...	N.	C. paper.	Sm. 1915	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	Sm. 1914	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	Sk. 1770	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	Sk. 1914	Bábu Harischandra, Benares.

Kosha-kávya.—*Continued.*

234	B.	C. Y. paper.	1775	Government of India.
...	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.

Upákhyána.—*Continued.*

...	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
1730	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
1400	N.	C. paper.	Sm. 1652	Bábu Harischandra, Benares.
1200	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Rájendralála Mitra, Calcutta.
14000	B.	C. paper.	Sm. 1926	Bábu Rájendralála Mitra, Calcutta.

LEXICOGRAPHY.

90	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
80	B.	C. paper.	...	Government of India.
2000	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
...	B.	C. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
81	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
250	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.

V. VYA'KARAṆA.

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
449	A'subodha-ṭiká.	Durgádása.	137	7-9
515	Duga-vákya-prabodha.	Kulachandra.	72	4
423	Harinámámrita.	Jíva Gos'vámi.	31	7
514	Kátantraparis'ishṭa.	Srípati Datta.	112	6
345	Kátantra-vritti.	Srípati Datta.	144	10-12
513	Kátantravritti-tiká.	Durgasiñha.	179	7
53	Mahábháshya.	Patanjali.	1101	9-10
352	Mugdhabodha-parisishṭa.	Kásís'vara.	93	4
395	Mugdhabodha-ṭiká. [dhára.	Rámánanda A'chárya.	83	5-9
158	Sabdendu-s'ekhara-doshod-	Manyu-deva.	102	9-10

VI. CHHANDAS.

1	Chhandas Sutra.	Piñgala.	52	7-8
191	Piñgala S'ástra.	......	16	15
157	Sukavi-hridayánandiní.	Sulhana.	54	11-13
19	Vaidika-chhanda-prakás'a.	Vináyaka.	12	10-14
166	Vritta-ratnákara.	Kedára Bhaṭṭa.	8	10-12

VII. ALANKA'RA.

321	Kavya-prakás'a-rahasya-prakás'a.	Rámanátha Vídyáváchaspati.	116	7-8
297	Kávyádars'a-vyákhyá.	......	6	8-9

VIII. JYOTIH S'A'STRA.

250	Adbhuta-charita.	I's'vara.	14	7
465	Adbhuta Sárasañgraha.	Navadvípa.	20	6
350	Divyachuḍá-maṇi.	Chúdámaṇi.	15	2-7
327	Grantha-sañgraha.	Prajápati Dása.	14	5-8
487	Grantha-sañgraha.	Prajápati Dása.	10	9-10
226	Jyotih-sára. [karana.	Haláyudha Mís'ra.	11	5-7
349	Kerali-sammata-koshṭhipro-	Kerali.	10	5-7
323	Koshṭhi-pradípa.	S'rínátha Bhaṭṭa.	18	7-9
204	Muhurta-sarvasva.	Raghuvira.	26	11-12
341	Náráyaníya-prasnávali.	......	5	6-7

GRAMMAR.

Extent in Slokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
4315	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
760	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
581	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
3219	B.	C. Y. paper.	..	Government of India.
5000	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
5340	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
22000	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
800	B.	C. Y. paper.	Sk. 1709	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
1230	B.	C. Y. paper.	Sk. 1622	Paṇḍit Lohárám S'iroratna, Krishnanagar.
2500	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.

VERSIFICATION.

1275	N.	C. paper.	Sm. 1832	Vámana A'chárya, Benares.
...	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
1000	N.	C. paper.	...	Asiatic Society of Bengal.
340	N.	C. paper.	...	Bábu Sitalaprasád, Benares.
200	N.	C. paper.	Sk. 1801	Asiatic Society of Bengal.

RHETORIC.

1800	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
300	B.	C. Y. paper.	...	Pandit Kalikṛishṇa Gaṅgopádhya, Mahárájnagar Vicrampur, Ḍháká.

ASTRONOMY AND ASTROLOGY.

393	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
390	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
400	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
200	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
235	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
...	B.	C. paper	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
250	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
250	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
450	N.	C. paper.	Sm. 1818	Asiatic Society, Calcutta.
125	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.

Jyotih S'ástra.—*Continued.*

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
162	Párasíka-prakás'a.	Vedáñga Ráya.	21	13
324	Panchapakshi-tiká.	Rághavanandana.	20	9
488	Prasna-Kaumudí,	Vibhákara A'chárya.	10	8
328	Sakunadípiká.	Ganesá.	6	8
337	Sárávalí.	Kalyána Varmá.	103	6-7
306	Síddhánta-manimañjarí.	Vechárámа Nyáyálañkara.	22	3-9
420	Sisú-bodhiní.	Síva Chakravartí.	69	4
325	Suddhi-dípiká.	S'rínivása.	85	4-5
225	Ulkádisvarupa.	S'iva.	18	7-8
47	Yoga-yátrá-vivarana.	Bhattotpala.	61	10-11

IX. SMRITI.

138	A'chára-dípa.	Nágadeva Bhatta.	53	10-11
311	Achára-málá.	Nidhiráma S'armá.	42	6-7
5	Dánachandriká.	Divákara Bhatta.	116	9
278	Dánaságara.	Vallála Sena.	229	8
312	Dánavákyávalí.	...	109	6-7
413	Dolárohana-paddhati.	Vidyánivása.	37	6
275	Dvaita-nirnaya.	Vácbaspati Mis'ra.	102	7
475	Gáyatri-hridaya.	.. [nana.	6	5
277	Kála-nirnaya.	Gopála Nyáyapañchá-	42	6
201	Karma-paddhati.	...	20	9-10
376	Kritya-rája.	...	72	5-8
426	Madana-párijáta.	Vis'ves'vara Bhatta.	81	7
29	Mantrártha-bháshya.	...	9	12
279	Nirnayámrita.	Súrya Sena.	68	6
393	Pipitakidvádas'ivrata.	...	4	5
43	Pratápa-nárasiñha.	Rudra Deva.	45	9-10-11
415	Prayaschitta-viveka.	Sulapáni Bhatta.	156	7-8
346	Raja-dharma-kaustubha.	Ananta Deva.	79	6-8
338	Rasayatrá-paddhati.	Raghunandana.	4	4-6
185	Sambandha-nirnaya.	Gopála Nyáyapañchánana.	7	10-11

Jyotih S'ástra.—*Continued.*

Extent in Slokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
...	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
200	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
345	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
100	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
3100	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
400	B.	C. Y. paper.	Sk. 1737	Paṇḍit Tárakanátha Tarkaratna, Hugli.
700	B.	Palm leaf.	Sk. 1579	Government of India.
1000	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
...	B.	C. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
1800	N.	C. paper.	Sm. 1853	Asiatic Society, Calcutta.

LAW.

850	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
800	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
2300	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
3500	B.	C. paper.	Sk. 1728	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
1500	B.	C. Y. paper.	Sk. 1685	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
500	B.	C. paper.	...	Government of India.
2500	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
90	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
500	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
350	N.	C. paper.	Sm. 1638	Asiatic Society, Calcutta.
2500	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
1913	N.	C. paper.	...	Government of India.
250	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
700	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
80	B.	C. Y. paper.	...	Paṇḍit Lohárám S'iroratna, Krishnanagar.
1200	N.	C. paper.	Sk. 1724	Asiatic Society, Calcutta.
4000	B.	C. paper.	Sk. 1737	Asiatic Society, Calcutta.
1600	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
80	B.	C. Y. paper.	Sk. 1749	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
...	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.

Smriti.—*Continued.*

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
298	Sañkalpa-chandriká.	Raghunandana.	4	4-7
339	Sañkalpa-durga-bhañjana.	Chandrasekhara.	9	7-8
15	Sañskára-paddhati.	Kamalákára.	62	8-9
159	[illegible]	Kamalákára Bhaṭṭa.	60	8-9
276	[illegible]	...	5	7
272	Sára-sañgraha.	Chandrasekhara Vá-chaspati.	103	6
518	Smriti-chandra.	Bhavadeva Nyáyálañ-kára.	114	7-11
320	Smárta-vyávasthárṇava.	Raghunátha.	44	4-6
430	Sráddhavidhi.	Váchaspati Mis'ra.	56	6
20	Suddhi-chandriká.	Krisna Bhaṭṭa.	14	9-10
21	Suryárghya-dána-paddhati.	...	15	9
150	Triñsáchchhloki-vivaraṇa-sá-roddhára.	S'ambhu Bhaṭṭa.	39	12.
296	Vákya-tattva.	Síddhánta Pañchána-[na.	13	5-6
439	Vástu-homa.	...	4	4-5
401	Vyavasthá-sára.	Náráyana S'armá.	145	6-7
307	Yatyáchára-sañgraha.	Vis'ves'vara Sarasvatí.	1	11
418	Yati-bhushaṇí.	Rámánanda Tírtha.	10	7
271	Yukti-kalpa-taru.	Bhoja Narapati.	73	7

X. SANGITA S'A'STRA.

322	Pañchamasára-sañhitá.	Nárada.	11	3-5
389	Sañgíta-dámodara.	Subhañkara.	121	4
318	Sañgíta-náráyaṇa.	Purusottma-Mis'ra.	80	5-7

XI. S'ILPA S'A'STRA.

Smriti.—*Continued.*

Extent in S'lokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
100	B.	C. Y. paper.	...	Paṇḍit Kálikṛishṇa Gaṅgopádhyáya, Maharajnagar, Vicrampura, Dacca.
500	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
1140	N.	C. paper.	Sm. 1791	Asiatic Society, Calcutta.
800	N.	C. paper.	Sm. 1760	Asiatic Society, Calcutta.
380	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
2000	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
72	B.	C. Y. paper.	...	Ishanchandra Chuḍámaṇi, Kumarhaṭṭavalidamaṭa Hálisahara, 24-Pergunnahs.
900	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Sátís'achandra, Krishnanagar.
1700	B.	C. Y. poper.	...	Nimáichandra Shiromoni, Krishnanagar.
325	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
260	N.	C. paper.	Sk. 1695	Asiatic Society, Calcutta.
1200	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
260	B.	C. Y. paper.	...	Paṇḍit Kálikṛishṇa Gaṅgopádhyáya, Mahárájanagar, Vikrampur, Dacca.
56	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
100	B.	C. Y. paper.	Sk. 1720	Paṇḍit Lohárám S'iroratna, Krishnanagar.
25	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Hitlála Mis'ra, Mánkár, Burdwan.
170	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
2016	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.

MUSIS.

200	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
5000	B.	Palm leaf.	Sk. 1643	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
1500	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.

ART.

XII. KA'MA S'A'STRA.

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
183	Káma-sútra.	Vátsyáyana.	60	17
375	Pañchasáyaka.	Jyotíris'vara.	43	5

XIII. DARSANA

XIII. *a.* SA'ÑKHYA S'A'STRA.

468	Sáṅkhya-kaumudí.	Ráma-Kṛishṇa.	40	5

XIII. *b.* NYA'YA S'A'STRA.

495	Anumiti Rahasya.	Mathuránátha Tarka-vágís'a.	9	8
366	Akhyátaváda Ṭippaní.	Bhavánanda Tarka-vágís'a.	45	5-6
144	Apeksha-budheranekatva-saṇkhyá-hetutva vichára.	...	4	15 16
137	Balabhadra-sandarbha.	Balabhadra.	18	8-9
143	Laukika-vishayatá Vichára.	...	4	15-16
365	P[illegible]árthakhaṇḍana-Ṭippaní.	Rámabhadra Sárva-bhauma.	30	5-6
511	Pakshatá Ṭippani.	Jagadís'a Tarkalaṅ-kára.	26	7
505	Pakshatá Rahasya.	Mathuránátha Tarka-vágís'a.	7	8
139	Pramáṇa-paddhati.	Jayatírtha.	38	9
517	S'abda-chintámaṇyáloka.	Jayadhara Upádhyá-ya Tarkachúḍámaṇi Mis'ra.	133	6
367	Sabdakhaṇḍa Ṭippaní.	Mathuránátha.	47	6-9
194	Sabdasakti-prakásiká-prabo-dhini.	Rámabhadra Siddhán-ta-vágís'a.	43	12
396	Sabdárthasára-mañjarí.	Jayakṛishṇa S'armá.	28	5-6
499	Sámányábháva Rahasya.	Mathuránátha Tarka-vágís'a.	2	8

EROTICS.

Extent in S'lokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
1250	N.	C. paper.	Sk. 1791	Asiatic Society, Calcutta.
1052	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.

S'A'STRA.

Sáñkhya S'ástra.—*Continued.*

760	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.

Nyáya S'ástra.—*Continued.*

325	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
1230	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
140	N.	C. paper.	Sm. 1780	Asiatic Society, Calcutta.
272	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
140	N.	C. paper.	Sm. 1780	Asiatic Society, Calcutta.
500	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanag
280	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
343	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
800	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
4256	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
1600	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
1300	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
500	B.	C. Y. paper.	Sk. 1775	Paṇḍit Lohárám S'iroratna, Krishnanagar.
88	B.	C. Y. paper.	Sk. 1697	Government of India.

Nyáya S'ástra.—*Continued.*

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
504	Sámányalakshaṇá Rahasya.	Mathuránátha Tarkavágís'a.	10	8
509	Sámányábháva Ṭippaní.	Mathuránátha Tarkavágís'a.	7	9
394	Samása-váda.	Govínda Chakravartí.	17	6
516	Siddhántadípa.	Mahes'vara Bhaṭṭáchárya.	61	5
497	Siñha-vyághra Rahasya.	Mathuránátha Tarkavágís'a.	2	8
510	Siñha-vyághra Ṭippaní.	Jagadís'a Tarkálañkára.	5	9
142	Smṛiti-sañskara-víchára.	..	9	15-17
164	Tarkámrita-tarañginí.	Mukunda Bhaṭṭa.	26	12
512	Tárá-rahasya-vṛittiká.	S'añkara A'chárya.	121	6
502	Tarka Rahasya.	Mathuránátha Tarkavágís'a.	6	8
507	Tarka Ṭippaní.	Jagadís'a Tarkalañkára Bhaṭṭácharya.	10	9
145	Váyu-pratyaksha-víchára.	...	2	16
500	Vis'eshavyápti Rahasya.	Mathuránátha Tarkavágís'a.	13	8
498	Vyadhikaraṇa-dharmávachchhinnábhava.	Mathuránátha Tarkavágís'a.	5	8
501	Vyáptigrahopáya Rahasya.	Mathuránátha Tarkavágís'a.	9	9
496	V yáptipañchaka Rahasya.	Mathuránátha Tarkavágís'a.	6	8
503	Vyáptyanugama Rahasya.	Mathuránátha Tarkavágís'a.	2	8
508	Vyáptyanugama Ṭippaní.	Mathuránátha Tarkavágís'a.	7	9

XIII. *c.* VAIS'ESHIKA S'A'STRA.

XIII. *d.* MIMAÑSA' S'A'STRA.

299	Mimáñsá-nyáya-prakásá.	A'padeva.	53	10-13

Nyáya S'ástra.—*Continued.*

Extent in Slokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
400	B.	C. Y. paper	...	Government of India.
187	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
400	B.	C. Y. paper.	Sk. 1775	Paṇḍit Lohárám S'iroratna, Krishnanagar.
587	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
82	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
75	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
350	N.	C. paper.	Sm. 1780	Asiatic Society, Calcutta.
360	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
2500	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
249	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
721	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
75	N.	C. paper.	Sm. 1780	Asiatic Society, Calcutta.
572	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
210	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
408	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
264	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
100	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
80	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.

Vais'eshika S'ástra.—*Continued.*

Mimáñsá Ŝ'ástra.—*Continued.*

2500	B.	C. Y. paper.	...	Paṇḍit Tárakanátha Tarkaratna, Hugli.

XIII. *e*. VEDA'NTA.

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
483	Aparokshánubhúti.	S'añkara A'chárya.	4	10-13
176	A'tmajñánopades'avidhi.	S'añkara A'chárya.	2½	11
175	Bála-bodhiní. [s'iní.	S'añkara A'chárya. [ti.	4	9-11
177	Bála-bodhiní-bháva-praká-	Rámachandra Sarasva	13	10-13
419	Dars'ana-kaliká.	Rámánanda Tírtha.	5	8
300	Muktitattva.	Rámánanda S'vámí.	24	6-9
308	Pañchíkaraṇa Várttika.	Súres'vara A'chárya.	8	8-16
309	Prasthána-bheda.	Madhusúdana Saras-	5	12
303	Siddhánta-gítá.	... [vati.	9	7-22
343	Siddhánta Sañgraha.	Apyayí Díkshita.	46	2-12
60	Siddhánta-les'aṭíká. [dha.	...	72	15
30	Tattva-prakás'iká-bháva-bo-	Raghuttama Yati.	361	...
189	Uttaragítá Bháshya.	Gauḍapáda A'chárya.	31	9-11
178	Vakyavritti.	S'añkara A'chárya.	8	11
340	Vásishṭhasára.	...	16	7-8
342	Vedántártha-sañgraha.	S'ríráma S'armá.	16	9-12
48	Vivaraṇaprameya-sañgraha.	...	88	10

XIII. *f*. YOGA.

251	Dattátreya Sañhitá.	Dattátreya.	9	6
254	Gheraṇḍa Sañhitá.	Gheraṇḍa.	19	6
451	Goraksha-s'ataka.	...	4	11
249	Haṭha-dípiká.	Svátmaráma.	14	8
412	Nádi-jñána-dípiká.	...	3	9
213	Yoga-chandriká.	...	7	6-7
453	Yoga-vivarana.	Vas'ishṭha.	8	6-8

XIII. *g*. DA'RSANIKA.

167	Tatvaprakása.	Bhoja Deva.	5	9

Vedánta.—*Continued.*

Extent in S'lokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
152	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
48	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
90	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
550	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
80	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
720	B.	C. Y. paper.	...	Paṇḍit Tárakanátha Tarkaratna, Hugli.
100	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Hitlála Mis'ra, Mánkar, Burdwan.
66	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Hitlála Mis'ra, Mánkar, Burdwan.
2700	B.	E. paper.	Sk. 1787	Paṇḍit Tárakanátha Tarkaratna, Hugli.
1200	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
...	N.	C. paper.	...	Paṇḍit Vámana A'chárya, Benares.
9580	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
600	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
250	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
320	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
500	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
2350	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.

Yoga.—*Continued.*

225	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
456	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
328	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
448	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
70	B.	C. paper.	Sk. 1729	Government of India.
...	B.	C. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
228	B.	C. paper.	...	Government of India.

Dársanika.—*Continued.*

95	B.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.

XIV. BHAKTI

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
421	Bhagavadbhakti-vilása.	Gopála Bhaṭṭa.	41	10-13
192	Sadáchára-saṅgraha.	...	98	11-13
422	S'ríbhakti-ratnávalí.	Vishṇu Puri.	104	7
243	U'rdhvámnáya Sañhitá.	Nárada.	14	9

XV. TANTRA

319	A'chárasára-prakaraṇa.	...	22	5
470	Achárasára T.	...	5	6
269	A'gama-chandriká.	Rámakṛishṇa.	61	7
263	A'gamasára.	Raghumaṇi.	109	7
330	A'nandadípaní-ṭíká.	Brahmánanda Saras-	35	5-6
		vatí.		
456	Annadákalpa. [stava.	...	47	7
379	Annapurṇá-sahasra-náma-	...	9	6-8
388	Ashṭádas'ottara-s'atas'loki.	S'ivachandra.	20	4
440	Bhagavatí-gitá.	...	10	9-10
378	Bhavání-stava-s'ataka.	...	9	3-6
408	Brahmajñána-mahátantra.	...	17	11
411	Brahmajñána T.	...	5	8
294	Brahmáṇḍa T.	Náráyaṇa.	17	7
266	Chintámaṇi T. [tra.	...	11	7
353	Dakárádi-sahasranáma-sto-	...	20	5-6
		[vágís'a.		
91	Dakshíṇá-kalpa.	Haragovinda Tantra-	53	8
459	Deví-kavacha.	...	2	10
461	Durgá-dádináma-stotra.	...	12	8
476	Gaurí-kanchuliká.	...	15	7
481	Gáyatribráhmaṇollása T.	...	38	6
398	Graha-yámala T.	...	43	5-10
445	Guru-gitá. [ṭiká.	...[chaspati.	6	7-10
329	Gurupáduká-pañchaka-stotra	Durgádása Vidyává-	8	5-6
424	I'sána Sañhitá.	...	9	5
381	Japa-rahasya.	...	1	7-9
286	Jñánánanda-taranginí.	S'iromaṇi.	130	8
444	Jñána T.	...	8	6-7

S'A'STRA.

Extent in Slokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
1760	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
3600	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
2086	B.	C. Y. paper.	Sk. 1640	Government of India.
252	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.

S'A'STRA.

250	B.	C. Y. paper.	Sk. 1693	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
95	B.	Y. paper.	...	Government of India.
1525	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
3052	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
800	B.	C. Y. paper.	Sk. 1743	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
700	B.	C. paper.	...	Government of India.
200	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
160	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
78	B.	Y. paper.	...	Government of India.
150	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
340	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
120	B.	C. Y. paper.	Sk. 1729	Government of India.
200	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
264	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
200	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
1000	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
75	B.	C. paper.	...	Government of India.
246	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
330	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
825	B.	C. paper.	...	Government of India.
400	B.	C. Y. paper.	...	Paṇḍit Lohárám S'iroratna, Krishnanagar.
195	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
120	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
181	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
50	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
2000	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
83	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.

Tantra.—*Continued.*

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
265	Kavalya T.	...	7	8
362	Kálárkarudra pujá-paddhati.	...	8	6-7
335	Káliká-máhátmya.	..	12	5
416	Káli-stavarája.	...	2	6-7
409	Kálí-sahasranáma-stotra.	...	5	6-8
313	Kámarúpíya-nibandha.	...	80	3-6
270	Kaulikárchana-dípiká.	Jagadánanda.	62	8
331	Krama-chandriká.	Ratnagarbha Sárva-	74	7-8
290	Kulárnava T.	...[bhauma.	69	9
372	Kumárikavachollása.	...	3	5-6
473	Karpúra-stava-ṭiká.	...	9	8
288	Lingárchana T.	...	69	5-6
391	Mohákálarudrodita-stotra.	...	2	5-6
356	Mahásoḍhá-nyása.	...	9	7-8
382	Mahásoḍhá-nyása.	Virupáksha.	9	7-8
289	Mahá-nirvána T.	...	125	6
380	Málá-sañskára.	...	1	4-5
193	Mánasa-pújana.	Vijayaráma A'chárya.	26	9-10
425	Mátriká-kosha.	...	9	10
469	Muṇḍamálá T.	...	13	5
293	Nigama-kalpa-druma.	...	36	4
407	Nigama-tattva-sára.	...	4	9-14
463	Níla T.	...	25	7
285	Nirottara T.	...	108	4
363	Nisácharapujá-paddhati.	...	2	7-8
373	Padma-puspáñjalí-stotra.	S'añkara A'chárya.	8	4-6
295	Pichchhilá T.	...	19	7
446	Piṭha-nirṇaya.	...	7	3
460	Purascharaṇa-viveka.	...	3	6-8
457	Purascharaṇa-rasollása.	...	32	7
450	Purascharaṇa-vidhi.	...	2	10
452	Purnánanda-chakra-nirúpa-	RámavallabhaS'armá.	12	10
383	Rádhá T. [ṇa-ṭíká.	...	6	5
406	Káma-rupayátrá-paddhati.	Holiráma S'armá.	89	7
292	Rudra-yámala T.	...	258	7

Tantra.—*Continued.*

Extent in S'lokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
224	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
100	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
230	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
36	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
100	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
1000	B.	Palm leaf.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
1860	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
2220	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Sátís'achandra, Krishnanagar.
2000	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
80	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
126	B.	C. paper.	Sk. 1726	Government of India.
1000	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
50	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
150	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
200	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
3600	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
20	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
450	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
270	B.	C. Y. paper.	Sk. 1727	Government of India.
187	B.	C. paper.	...	Government of India.
600	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
125	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
587	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
2000	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
50	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
200	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
250	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
80	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
63	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
488	B.	C. paper.	...	Government of India.
60	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
750	B.	C. paper.	Sk. 1717	Government of India.
120	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
1780	B.	C. Y. paper.	Sk. 1755	Government of India.
9000	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.

Tantra.—*Continued.*

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
405	S'aktí-sañgama T.	...	319	3
369	Sambhunátharchana.	...	5	5
472	Sandhyá-paddhati.	...	7	8
387	Sañkshepa-purascharaṇa-vi- [dhi.	...	6	6
447	Sarasvatí T.	...	5	7
428	Shaṭchakrabheda Ṭippaní.	Sañka ra.	10	8-11
262	Siddhavidyá-dípiká.	S'añkara A'chárya.	27	9
474	S'iva-Sañhitá.	...	93	7
219	S'iva-sahrsranáma.	...	22	5
410	S'ríguru-sahasranáma-stotra.	...	8	9
281	S'rítattva-bodhiní.	Krishnánanda.	215	6
478	Sundarí-s'aktidána.	A'dinatha-Mahákála.	22	7
477	Sundarí-s'aktidána-ṭiká.	Púrṇánanda Páramahañsa.	26	12
292	Sundarí-s'aktidána-stotra.	A'dinátha Mahákála.	26	7
484	Svarodaya.	...	13	11
267	Syámá-kalpalatá.	Rámacharana.	108	7-8
220	Syámárchana-chandriká.	Ratnagarbha Sárva- [bhauma.	176	8
316	Syámá-nitya-púja-paddhati.	...	19	3-6
310	Syámá-pradípa.	...	149	6-7
517	Syámá-stotra.	Mahákála.	3	6-7
377	Syámá T.	Yádavendra-Vidyá- [lañkára.	44	4-5
386	Syámá-kavacha.	...	4	4-6
371	Sanmohana T.	...	17	5-6
462	Takárádisvarúpa.	...	13	8
361	Tárákshobhya Sañváda.	...	14	7
284	Tárá-pradípa.	Lakshmaṇa Des'ika.	34	7
385	Toḍala T.	...	25	5
368	Tattvánanda-tarañginí.	Púrnánanda Parama- [hañsa.	30	3-7
482	Tripurá-sára-samuchchya ṭi- [ká.	Govinda S'armá.	40	7
437	Vagalámukhi-kavacha.	...	2	4
438	Vagalámukhi-stotra.	...	4	4
287	Váráhí T.	Krishṇa.	17	8
280	Varṇabhairava.	Rámagopála Pañchá- [nana.	13	7
336	Vidyámáhátmya.	...	3	2-6

Tantra.—*Continued.*

Extent in Slokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
1100	B.	C. Y. paper.	Sk. 1674	Government of India.
40	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
182	B.	C. paper.	Sk. 1729	Government of India.
100	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
153	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
330	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
972	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
2511	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
	B.	C. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
240	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
250	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
464	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
1144	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
500	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
494	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
3240	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
5250	B.	C. Y. paper.	Sk. 1745	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
200	B.	Palm leaf.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
2000	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
54	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
1200	B.	C. Y. paper.	S. 1414	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
381	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
500	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
312	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
300	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
900	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
500	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
1120	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
1135	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
24	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
48	B.	C. paper.	...	Government of India.
500	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
390	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
40	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.

Tantra.—*Continued.*

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
448	Vidyotpatti.	..	6	6
334	Vidyotpatti-vidhi.	...	7	4-6
264	Víjachintámaṇi T.	...	10	7
479	Víjakosha.	Krodhis'a-bhairava.	5	6
268	Víra T.	...	9	8
274	Vṛihannirváṇa T.	...	26	7-8
282	Yoginí-hṛidaya.	...	27	7
283	Yoginí-hṛidaya-dípiká.	Amṛitánanda.	53	10

XVI. VAIDYAKA

390	Áyurveda.	...	51	4-8
180	Bháva-prakás'a.	Bháva Mis'ra.	510	11
209	Dravya-guṇa.	Náráyaṇa Dása.	4	5
332	Dravya-guṇádhirája.	...	49	52
203	Dravyaguṇa-s'atas'lokí.	Trimalla Bhaṭṭa.	19	3
211	Gaṇádhyáya.	Parames'vara Rakshi- [ta.	6	7
206	Gúḍha-bodhaka.	Heramba Sena.	145	10
202	Náḍi-jñána.	Átreya.	4	7-8
210	Paribháshá.	Náráyaṇa Dása.	7	2-5
207	Paryáya-ratnamálá.	Rájavallabha.	13	8-10
208	Pathya-vidhána.	...	13	8-10
218	Rájamártaṇḍa.	Bhoja Deva.	35	8
466	Rájavallabha.	Náráyaṇa Dása.	16	6-8
148	Rasa-pradípa.	...	99	9
467	Rogavinischaya.	...	21	5
205	Rasa-sárámṛita.	Ráma Sena.	182	3-7
212	Ritu-guṇa.	...	15	8-9
222	Sára-saṅgraha.	Raghunátha.	41	6-7
384	Vyáñjana-guṇa.	...	2	10-11
179	Yoga-chandriká.	Lakshmaṇa.	107	7

Tantra.—*Continued.*

Extent in Slokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
138	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
112	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
280	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
75	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
420	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
16	B.	C. paper.	Sk. 1734	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
500	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
1500	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.

S'A'STRA. MEDICINE.

535	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
20000	N.	C. paper.	Sm. 1904	Asiatic Society, Calcutta.
	B.	C. paper.	...	BábuUmes'achandraDatta,Krishnanagar.
960	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
250	N.	C. paper.	Sm. 1555	Asiatic Society, Calcutta.
	B.	C. paper.	...	BábuUmes'achandraDatta,Krishnanagar.
	B.	C. paper.	...	BábuUmes'achandraDatta,Krishnanagar.
26	N.	C. paper.	Sm. 1844	Asiatic Society, Calcutta.
	B.	C. paper.	...	BábuUmes'achandraDatta,Krishnanagar.
	B.	C. paper.	...	BábuUmes'achandraDatta,Krishnanagar.
	B.	C. paper.	...	BábuUmes'achandraDatta,Krishnanagar.
560	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
528	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
1900	N.	C. paper.	...	Bábu Sitalaprasád, Benares.
350	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
	B.	C. paper.	...	BábuUmes'achandraDatta,Krishnanagar.
	B.	C. paper.	...	BábuUmes'achandraDatta,Krishnanagar.
	B.	C. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
100	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
1700	N.	C. paper.	Sm. 1757	Asiatic Society, Calcutta.

XVII. JAINA

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.

XVIII. BAUDDHA

XIX. ANIRDISHTA.

317	Kṛishi-vishaya.	...	5	4
131	Maṇi-parikshá.	...	20	10-16
347	Patrakaumudí.	Vararuchi.	9	5-6
364	Ratnamálá.	Pas'upati.	3	4-6
360	Víra-chintámaṇi.	Sárañgadhara.	7	6-7

S'A'STRA.

Extent in Slokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.

S'A'STRA.

MISCELLANEOUS WORKS.

100	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
460	N.	C. paper.	Sm. 1828	Bábu Harischandra, Benares.
250	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
100	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
202	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.

INDEX.

ERRATA ET CORRIGENDA.

Page 44, line 16.		From a printed copy of the work the initial lines quoted appears to form the beginning of the 2nd Canto. The work comprises 4 Cantos—*ullása*.
„ 77, „ 3.		For "initiatory sacramental rites" *read* "memory,—a Nyáya treatise."
„ 116, „ 30.		For "Mádhavánanda" *read* "Ratnagarbha Sárvabhamma."
„ 161, „ 3.		For "Tattvavágísa" *read* "Tantravágís'a."
„ 171, „ 21.		For "Vecháváma" *read* "Vechiráma."

NOTICES

OF

SANSKRIT MSS.

BY

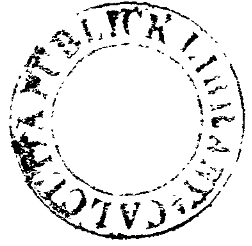
RÁJENDRALÁLA MITRA,

DIRECTIONS FOR THE BINDER.

CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

1874.

PREFACE.

The circumstances under which these Notices have been taken in hand, have already been explained in the Preface to the first volume; and as the general plan which was originally adopted, has been strictly followed in the present issue, little need be said by way of preface to it. Some alterations, however, have been made in the details, which call for a few remarks.

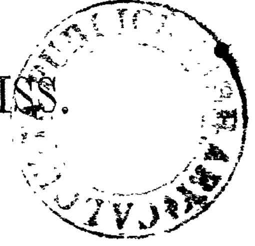
In the first volume, the names of the persons in whose possession the different MSS. noticed were found, and the extent, size, appearance, and character of the MSS. were given in Sanskrit; but this was found objectionable, as many persons, who did not read Sanskrit, but took an interest in the Indian classics, could not make use of the information to advantage. The whole of the information under those heads has accordingly been given in the present volume in English. The analytical portion has also been in many instances greatly amplified.

Advantage has also been taken of a suggestion some time ago made by the learned Dr. A. C. Burnell of Mangalore, to supply facsimiles of some of the MSS. that have come under examination. The object of these facsimiles is not to give the finest specimens of writing available, but to afford typical examples of the styles of writing which were current at different times, and in different localities, in order that it may be possible to ascertain the date of a manuscript from its appearance in those cases where dates are wanting. For this purpose it is necessary that a great number of samples should be placed

before the reader, so that sufficient materials may be at hand to distinguish local styles of different times from individual peculiarities. Accordingly a large number of specimens have been collected, and photozincograph facsimiles are in course of preparation for publication in the next volume.

INDEX TO VOL. II.

NOTICES OF SANSKRIT MSS.

No. 520. पद्मपुराणीयसृष्टिखण्डं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 212. Lines, 9 on a page. Extent, 8347 s'lokas. Character, Bengali. Date — ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur, K. C. S. I. Appearance, old. Verse. Tolerably correct.

Padma Puráṇíya Srishṭi khaṇḍa. This is the first part of one of the great Puráṇas attributed to Vyása. The Padma is divided into five parts; 1st, Srishṭi khaṇḍa; 2nd, Bhúmi khaṇḍa; 3rd, Svarga khaṇḍa; 4th, Pátála Khaṇḍa; 5th, Uttara Khaṇḍa. In the first, the work under notice, Ugras'ravas describes, in reply to the enquiry of the sages assembled at the Naimisha hermitage, the origin of the universe, and the development of the creation, relating at the same time detached accounts of the geography of India. The translators under Dr. Wilson rendered a great portion of it into English, a MS. of which exists in the Asiatic Society of Bengal, and another in the India House Library. A full analysis of the work occurs in the Journal of the Royal Asiatic Society, V, 280. See also Preface to the Vishṇu Puráṇa.

Beginning. स्वच्छं चन्द्रावदातं करिकरमकरक्षोभसञ्जातफेनं
ब्रह्मोद्भूतिप्रसक्तिव्रतनियमपरैः सेवितं विप्रमुख्यैः ।
ॐकारालङ्कृतेन त्रिभुवनगुरुणा ब्रह्मणा दृष्टभूतं
सम्भोगाभोगरम्यं जलमशुभहरं पौष्करं वः पुनातु ॥

End. कल्पकोटिशतं साग्रं ब्रह्मलोके महीयते ॥

Colophon. इत्यादिपुराणे पाद्मे पञ्चचत्वारिंशत्तमोऽध्यायः । सृष्टिखण्डं समाप्तं ॥

विषयः । सृष्टिप्रकारकथनं पृथ्वीस्थाननिरूपणादिकञ्च ॥

No. 521. रामगुणाकरः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 10. Lines, 8 on a page. Extent, 240 s'lokas. Character, Bengali. Date —? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur, K. C. S. I. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Rámaguṇákara. A poem on the marriage and exile of Ráma. By Rámadeva Nyáyálaṅkára.

Beginning. भूष्टद्वंशावतीर्णा सजलजलधरश्रेणिविद्वेषिवर्णा
पूर्णानन्दार्द्धचन्द्राभरणहृदयगा द्योतयन्ती दिगन्तान् ।
या वैदेहीपृथितार्थं वितरति सरसा कल्पवल्लीव नित्या
शान्तं भूयान्ममान्तःकरणमविरतं तत्त्वमूर्त्ता नितान्तं ॥

End. भुक्त्वा राज्यं चिराय त्रिभिरनुजनिभिः स्वस्थलीमारुरोह ॥

Colophon. श्रीमद्रामगुणाकराख्यललितग्रन्थः समाप्तिं गतः ।

विषयः । रामविवाहरामवनवासादिवर्णनं ॥

No. 522. आसत्तिविचारः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 13. Lines, 10 on a page. Extent, 428 s'lokas. Character, Bengali. Date —? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur, K. C. S. I. Appearance, old. Prose. Generally correct.

A'satti vichára. The natural relation of words in composition. This is a Nyáya treatise—probably a part of Mathuránátha's commentary on the S'abdakhaṇḍa of the *Chintámaṇi.*

Beginning. एककार्य्यकारित्वसङ्गत्या योग्यतानिरूपणानन्तरमासत्तिं निरूपयति आसत्तिश्चेति ।

End. इत्यध्याहारपक्ष एव सम्यगित्यवधेयं ॥

Colophon. शब्दपरिच्छेदरहस्ये आसत्तिग्रन्थरहस्यम् ।

विषयः । शाब्दबोधकारणादिकथनं ।

No. 523. कृत्यचन्द्रिका ।

Substance ... yellow paper. Folia, 2. Lines, 12 on a page. Extent ... ter, Bengali. Date —? Place of deposit, Cal-... Deva Bahádur, K. C. S. I. Appearance, old.

Kritya-chandriká. On ceremonials, diurnal and casual. By Rámachandra Chakravartí. The MS. is imperfect, and contains only that portion which is devoted to the duties to be observed at the end of the month of Chaitra, or *Sivayátrá, i. e.*, the Charakpújá. The deity to be adored, is a form of S'iva, and bears the name of Kálárkarudra.

Beginning. तत्र चैत्रसङ्क्रान्त्यां कर्त्ता सामान्योक्तं कृत्वा अद्येत्यादि चैत्रे मासि मीनराशिस्थे भास्करे अमुके पक्षे अमुकतिथौ षड़शीतिसङ्क्रान्त्यामारभ्य महाविषुवसङ्क्रान्तिं यावत् प्रत्यहं अमुकगोत्रोऽमुकः सर्व्वार्थसिद्धिकामो गणेशादिकालार्करुद्रपूजापूर्व्वक- शिवयात्रामहं करिष्ये ।

End. एतैस्तुष्यति शङ्करः ॥

Colophon. इति रामचन्द्रचक्रवर्त्तिविरचितायां कृत्यचन्द्रिकायां मासविवरणं ।

विषयः । शिवोपासनाविधानादि ।

No. 524. सिद्धान्तसूक्तिमञ्जरी ।

Substance, country yellow paper. Folia, 23. Lines, 5—8, on a page. Extent, 337 s'lokas. Character, Bengali. Date — ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur, K. C. S. I. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Siddhánta-súktimanjarí. A Vedánta dissertation on life, soul, the deity, salvation, &c. By Gañgádhara Sarasvatí, disciple of the Paramahañsa Rámachandra Sarasvatí. The author styles himself a *Bhikshu,* whereby he evidently means to call himself a mendicant, and not a Buddhist. He quotes most of the leading authors on the Vedánta.

Beginning. तरणिशतसुवर्णं कर्णपूर्णद्विरेफावलिवलितकपोलोद्दामदानाभिरामं । गिरिशगिरिसुताभ्यां लालितं नित्यमङ्के स्वजनभरणशीलं विघ्नराजं नमामि ॥

End. रञ्जयत्वखिलान् बुधान् ॥

Colophon. इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीरामचन्द्रसरस्वतीपूज्यशिष्येण गङ्गाधरसर- स्वत्याख्यभिक्षुणा विरचितायां वेदान्तसिद्धान्तसूक्तिमञ्जर्य्यां चतुर्थपरिच्छेदः । सम्पूर्णोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । आत्मवर्णनं, श्रवणादिज्ञानकथनञ्च । बहुविधग्रन्थकारमतमपि दर्शितमत्र ।

No. 525. कुसुमाञ्जलिकारिकाव्याख्या ।

Substance, country yellow paper. Folia, 50. Lines, 10 on a page. Extent, 1911, s'lokas. Character, Bengali. Date —? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur, K. C. S. I. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Kusumánjali Kárikáryákhyá. A commentary on the *Kusumánjali*, a Vais'eshika treatise on the existence of a supreme Being by Udayana A'chárya. By Rámabhadra Sárvabhauma. The text with a commentary by Haridasá Bhaṭṭáchárya, has been translated into English by professor E. B. Cowell. Dr. Hall notices the works of eleven commentators on the Kusumánjali, but not that of Rámachandra. *Contributions*, p. 83.

Beginning. आमोदैः परितोषिता परिषदः प्रत्येकमाशाभृतां
सान्द्रैः पिञ्जरिताः परागपटलैराशावकाशा इव ॥

End. ईश्वरः स प्रीतो भवत्वनेन । इति पञ्चमः स्तवकः ॥

Colophon. इति श्रीमहामहोपाध्यायरामभद्रसार्वभौमीया कुसुमाञ्जलिकारिकाव्याख्या समाप्ता ।

विषयः । परमात्मनिरूपणयुक्तिसहितं कुसुमाञ्जलिकारिकाव्याख्यानम् ।

No. 526. कर्म्मविपाकः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 96. Lines, 6 on a page. Extent, 2376 s'lokas. Character, Bengali. Date —? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Karmavipáka. A treatise on rewards and punishments in a future life for virtuous and sinful acts of this life. By S'átátapa.—The MS. terminates with the 87th chapter on the rewards of virtuous women. The work is in the form of a dialogue between Vas'ishṭha and Bhṛigu.

Beginning. शातातपः । प्रायश्चित्तविहीनानां महापातकिनां नृणां ।
नरकान्ते भवेज्जन्म चिह्नं किन्तु शरीरिणां ॥

End. सच्छ्रया पार्वती उक्ता तस्मात्तां पूजयेद् बुधः ॥

Colophon. इति कर्म्मविपाके वशिष्ठभृगुसंवादे नानाधर्म्मपतिव्रतामाहात्म्ये सप्ताशीतितमोऽध्यायः समाप्तः ।

विषयः । पापजनितरोगादीनां कारणं, तत्प्रायश्चित्तविधानञ्च ॥

No. 527. महाभारततात्पर्य्यदीपिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 38. Lines, 11 on a page. Extent, 2215 s'lokas. Character, Bengali. Date —? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Mahábhárata-tátparya-dípiká. A gloss on the *A'di* or first volume of the Mahábhárata. By Devabodha, the disciple of Satyabodha; both were hermits or paramahaṅsas. The author seems to have never completed his work. The gloss best known is by Nílakanṭha.

Beginning. प्राग् देवेभ्यः प्रयान्त्याः शतमखसदनं क्षमभोधिजायाः

End. पायान्नारायणी यश्चिरचरितचरस्थावराभीष्टदो वः ।

Colophon. इति परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यभट्टारकसत्यबोधशिष्यपरमहंसपरिव्राजकाचार्य्य-श्रीदेवबोधकृतौ महाभारततात्पर्य्यदीपिकायां टीकायामादिपर्वसमाप्तं ।

विषयः । महाभारतविवरणं, अर्थात् महाभारतीयतात्पर्य्यसहिता टीका । आदिपर्वटीका-मात्रं प्राप्तं ॥

No. 528. दशकर्म्मदीपिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 30. Lines, 6 on a page. Extent, 573 s'lokas. Character, Bengali. Date —? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Das'akarma-dípiká. The principal ceremonials to be observed by those pious Hindus, who follow the Yajur Veda. By Pas'upati, the chief judge and head paṇḍit of the Court of Lákshmaṇeya, the last Hindu king of Bengal. (A. D. 1200.) He was a descendant of Bhaṭṭa Náráyaṇa, one of the five Bráhmaṇs who came to Bengal from Kanauj in the reign of A'disúra.

Beginning. शास्त्रज्ञानविवेकनिर्म्मलधियां प्रज्ञावतामग्रणीः
पाण्डित्येन विखण्डितामरगुरुः प्राज्ञातिसुज्ञः स्मृतौ ।
विप्राणान्दशकर्म्मपद्धतिमिमामुद्धृत्य वेदादसौ
चक्रे भूपतिपण्डितः पशुपतिः स्वर्गापवर्गप्रदां ॥

End. शान्त्याशीर्वादं कृत्वाच्छिद्रावधारयेत् (?) ॥

Colophon. इति शालाकर्म्मपद्धतिः समाप्ता । इति दशकर्म्मदीपिका ।

विषयः । यजुर्वेदिनां दशकर्म्मविधानं ॥

No. 529. लिङ्गादिसङ्ग्रहः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 45. Lines, 5 on a page. Extent, 825 slokas. Character, Bengali. Date —? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Liñgádisañgraha. Annotations on the Amarakosha. By Bharata Sena *alias* Bharata Mallika. The author points out in detail the genders of all the words in the Amarakosha.—(*Vide* ante I p. 223.)

Beginning. सन्नादिक्लतन्त्रितसमासजैर्नशब्दैरिह वर्गसङ्ग्रहः ।

End. वेदाः प्रमाणमेवमन्यत् प्रयोगानुसारात् ॥

विषयः । अमरकोषव्याख्यानं ।

No. 530. भूरिप्रयोगः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 70. Lines, 8 on a page. Extent, 1972 s'lokas. Character, Bengali. Date —? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Bhúriprayoga. Annotations on the Amarakosha. By Padmanábha Datta. The author supplies a great number of synonyms. The MS. is incomplete, extending only to the third chapter of the text.

Beginning. मुदे हरिं तन्नमतैकनाथं ।

End. इदमचोदितं शेषं ज्ञेयं शिष्टप्रयोगतः ॥

Colophon. श्रीपद्मनाभदत्तसङ्कलिते भूरिप्रयोगाभिधाने नामलिङ्गानुशासने सामान्यकाण्ड-स्तृतीयः समाप्तः ।

विषयः । शब्दसमूहसङ्ग्रहः । अमरकोषाभिधानस्यटीका ।

No. 531. हारावली ।

Substance, country yellow paper. Folia, 9. Lines, 10 on a page. Extent, 315 s'lokas. Character, Bengali. Date —? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Hárávali. A Sanskrit Dictionary. By Purushottama Datta. Dr. Wilson, in noticing this work, says : " the *Háráválí* is a collection almost exclusively of uncommon words :—It is divided into two parts, the one containing synonymous words, and the other words of various

meanings. The first part is again divided into three portions, according to the extent of the synonyms and their recapitulation through a whole stanza, or a half, or a quarter. The work is of very limited extent, but it is the product, according to the author's own averment, of twelve years' reading. He states also that it was compiled at the suggestion and with the aid of his spiritual preceptor, S'rí Dhṛiti Siñha, an atithi or religious ascetic, known in the spoken dialects by the appellation Atit, and he mentions Janmejaya, a Paṇḍit, as having contributed to the compilation. The age of Purushottama, according to the order of Mediní, should be earlier than that of the Vis'va, and he may probably have written in the 10th or 11th century." Preface, Sanskrit Dictionary, 1st Ed.

Beginning. भुजगपतिविमुक्तस्वचु(?)निर्मोकवल्ली-
विलसितमनुकुर्व्वन् यस्य गङ्गाप्रवाहः ।
शिरसि सरसभास्वन्मालतीदामलक्ष्मं(?)
लघयति हिमगौरः सोंप्लुवः (?) साध्यसिद्धै ॥

End. प्रथमान् नव पत्राणि प्राप्तानि, ततः खण्डितं ॥

विषयः । नानार्थशब्दसमूहसङ्ग्रहः ।

No. 532. शब्दमाला ।

Substance, country yellow paper. Folia, 60. Lines, 7 on a page. Extent, 1365 s'lokas. Character, Bengali. Date —? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

S'abdamálá. A Sanskrit glossary compiled from the *S'abdárṇava* and other ancient works. By Rámes'vara S'armá.

Beginning. जगदीशं हरिं नत्वा श्रीरामेश्वरशर्म्मणा ।
शब्दार्णवादिकोषोक्ता शब्दमाला वितन्यते ॥

End. रामेश्वरेण रचितां परिपालयन्तु सन्तः परोन्नतिरता हि भवन्ति लोके ॥

विषयः । शब्दसमूहकथनं ।

No. 533. कूर्म्मचक्रं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 3. Lines, 8 on a page. Extent, 67 s'lokas. Character, Bengali. Date — ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Kúrmachakra. On a mystic diagram shaped like a tortoise. It is of great importance in certain forms of S'ákta worship. This is probably a fragment of one of the Tantras.

Beginning. कूर्माकारं लिखेचक्रं सर्वावयवसंयुतं।

End. दुष्टस्थानगते चन्द्रे शान्तिकं यत्नतश्चरेत्॥

Colophon. इति कूर्मचक्रं।

विषयः। कूर्मचक्रप्रमाणम्, उक्तचक्रस्थवर्णादिक्रमानुसारेण क्रियादिशुभाशुभं।

No. 534. कोटचक्रं।

Substance, country yellow paper. Folia, 7. Lines, 7 on a page. Extent, 119 s'lokas. Character, Bengali. Date—? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Koṭachakra. Ground plans of eight kinds of forts and their descriptions. This too is apparently a fragment of one of the Tantras.

Beginning. अथातः सम्प्रवक्ष्यामि कोटचक्रमिहाष्टधा।

End. तद्दिने प्रभवद् युक्तं दुर्गं सिद्ध्यति नान्यथा॥

Colophon. इति कोटचक्रं।

विषयः। ग्रहवारविशेषेण युद्धादिक्रमकथनं।

No. 535. शकुनार्णवः।

Substance, country yellow paper. Folia, 95. Lines, 8 on a page. Extent 3040 lokas. Character, Bengali. Date, Saka 1773. Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

S'akunárṇava. A manual of divination. By Vasantarája. The divinations are made by the peculiarities in the flow of breath, (austromancy); by the sight of particular objects when starting on an expedition, such as curds, durva grass, rice, a handsome man, a fair woman with a flower, which are auspicious; by the voice of jackals and other animals, &c., &c. Means of divining answers to recondite questions are also described.

Beginning. विरिञ्चिनारायणशङ्करेभ्यः शचीपतिस्कन्दविनायकेभ्यः।
लक्ष्मीभवानीपतिदेवताभ्यः नमो नवभ्योऽपि सदा ग्रहेभ्यः॥

End. समस्तसत्यकौतुके कृतं प्रभाववर्णनं॥

Colophon. इति वसन्तराजकृते शकुनार्णवे शकुनशास्त्रं समाप्तम् ।

विषयः । शुभाशुभशंसि निमित्तं यात्रादिसमये द्रव्यविशेषदर्शनं । दधिदुर्वाचताद्विश्वेत-पुष्पयुक्तगौराङ्गीस्त्रीदर्शने शुभं, शृगालादिरवेण शुभाशुभप्रश्नादिकथनञ्च । एवं पक्षिरवादितः शुभाशुभं कथितं ।

No. 536. शान्तिकतत्त्वामृतं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 61. Lines, 8-9 on a page. Extent, 1475 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

S'ántika-tattrámrita. Ceremonials to be observed to overcome evils consequent on adverse conjunctions of planets. By Náráyana Chakravartí.

Beginning. नत्वा गोपीकान्तं मत्वा विविधमुनिवाक्यानि ।
श्रीनारायणशर्म्मा शान्तिकतत्त्वामृतं तनुते ॥

End. धेनुसुवर्णञ्च दक्षिणां दद्यात् ॥

Colophon. इति नारायणचक्रवर्त्तिकृतं शान्तिकतत्त्वामृतं समाप्तं ।

विषयः । ग्रहवैगुण्यादिदोषशान्तिः ॥

No. 537. पुराणार्थप्रकाशकः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 16. Lines, 10 on a page. Extent, ? s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rája Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Puránártha-prakás'aka. An epitome of Puránic knowledge, containing brief summaries of the six schools of Philosophy, of Solar, Lunar, and other calendars, of the planetary system, Ancient History, &c., &c. By Rádhákánta Tarkavágís'a.

Beginning. यो ब्रह्मविष्णुशिवरूपधरः करोति सृष्टिस्थितिप्रलयमस्य चराचरस्य ।

End. राजराजेश्वरश्रीलहेष्टीनस्य निदेशतः ॥

Colophon. इति श्रीराधाकान्ततर्कवागीशकृतपुराणार्थप्रकाशकः समाप्तः ।

विषयः । सङ्क्षेपतः षड्दर्शनमतं, सौरादिमासकथनं, मेषादिराशिकथनं, पुरातनराज-वंशादिकथनञ्च ॥

No. 538. नाददीपकं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 15. Lines, 9 on a page. Extent, 599 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse and prose. Generally correct.

Nádadípaka. A treatise on Hindu music,—origin of sounds, musical and non-musical; musical modes, harmony, &c. By — (?) Bhaṭṭácháṛya.

Beginning. विचरति परिशुद्धिर्वैदसामारदाय (?) ॥ पादत्रयस्यासम्पूर्णत्वात् शेषपादे लिखितः ।

End. वाराधरा धर्षरा ... ... ॥

Colophon. इति श्रीभट्टाचार्य्यविरचितनाददीपकं सम्पूर्णं ।

विषयः । शब्दनादस्वरायुत्पत्तिकथनं, रागरागिण्यादिनिरूपणञ्च ।

No. 539. चतुरङ्गक्रीडनं ।

Substance, country yellow paper. Folium, 1. Lines, 10 on a page. Extent, 45 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Chaturañga Kríḍana. A treatise on the Chess as formerly played by the Hindus. Anonymous.

Beginning. अथक्रीडायां व्यासयुधिष्ठिरसंवादः प्रचरति । यथा, युधिष्ठिर उवाच ।
अष्टकोष्ठ्याञ्च या क्रीडा तां मे ब्रूहि तपोधन ।

End. प्राप्ते गजद्वये राजन् दक्षिणो वामतो गजः ।
प्रकर्षेणैव मे नाथ चतुरङ्गी यतो भवेत् ॥

विषयः । चतुरङ्गक्रीडाकथनं ।

No. 540. सारसंहिता ।

Substance, country yellow paper. Folia, 7. Lines, 8 on a page. Extent, 213 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Sárasañhitá. Hindu instrumental music, in four chapters. By Nárada.

Beginning. चिदानन्दरसोल्लासनिदानं श्यामसुन्दरं ।

End. शिवलोके महीयते ॥

Colophon. इति नारदकृतायां सारसंहितायां चतुर्थोऽध्यायः ।

विषयः । सङ्गीतकारण-तालखयादिनिरूपणम् ॥

No. 541. वृन्दावनयमकं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 5. Lines, 5 on a page. Extent, 18 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse. Correct.

Vrindávana-yamaka. A poem on the early life of Krishna during his sojourn in Vríndávana. Every verse of the poem has the same word twice in different senses, and is otherwise full of alliterations. By Málánka. The MS. is incomplete.

Beginning. वरदाय नमो हरये पतति जनोऽयं स्मरन्नपि न मोहरये ।
बहुशस्त्रक्रन्द हता मनसि येन दैत्यचक्रन्दहता ॥

End. प्रथमश्लोकादिद्विपञ्चाशच्छ्लोकाः प्राप्ताः । ततः खण्डितं ।

विषयः । पादान्तयमकादिना वृन्दावनवर्णनं, कृष्णं प्रति बलरामवाक्यं, ग्रन्थकारपरिचयकथनञ्च ॥

No. 542. कर्म्मलोचनं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 10. Lines, 9 on a page. Extent, 225 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose. Correct.

Karmalochana. A work of some repute on modern religious observances, the mode of performing them, and the fruits thereof. The MS. is a mere fragment.

Beginning. व्रतानामुपवासानां श्राद्धादीनाञ्च संयमे ।
न करोति क्षौरकर्म्म सोऽशुचिः सर्वकर्म्मसु ॥

End. हत्वा नरकमाप्नुयात् ॥ प्रथमपत्रात् दशपत्रं प्राप्तं । ततः खण्डितं ।

विषयः । नानाविधपुराणप्रभृतिवचनानुसारेण व्रतयज्ञदानस्नानपूजनादीनां कर्म्मणां कर्त्तव्याकर्त्तव्यं, तत्तत्कर्म्मकृतपापपुण्यकथनञ्च ॥

No. 543. गीतासारं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 4. Lines, 7 on a page. Extent, 175 s'lokas. Character, Bengali. Date 1736. Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Gítására. An abstract of the Bhagavadgitá, by an unknown author. It is devoted to an exposition of the Yoga form of meditation with the aid of the mystic *Om*, and the identification of the different regions (lokas) of the universe with different parts of the human body.

Beginning. अर्जुन उवाच । ॐकारस्य च माहात्म्यं रूपं स्थानं परं तथा ।
सत्वं श्रोतुमिच्छामि ब्रूहि मे पुरुषोत्तम ॥

End. गीता सुगीता कर्त्तव्या किमन्यैः शास्त्रविस्तरैः ।
या स्वयं पद्मनाभस्य मुखपद्माद् विनिर्गता ॥

Colophon. इति श्रीकृष्णार्जुनसंवादे गीतासारं समाप्तम् ।

विषयः । ओमितिप्रणवमाहात्म्यवर्णनं, तस्याकारकथनं, समाधिलक्षणं, गीतामाहात्म्यादिवर्णनं, देहस्थतलादिसप्तपातालभूरादिलोककथनञ्च ॥

No. 544. रूपचिन्तामणिः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 6. Lines, 3 on a page. Extent, 60 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Rúpachintámani. Praises of Rádhá and Krishna, enumerating the different peculiar marks on their persons, especially noticing those on the palms of their hands and the soles of their feet. Anonymous.

Beginning. चन्द्रार्द्धं कलसं त्रिकोणधनुषी खं गोष्पदं प्रोष्ठिकां
शङ्खं सव्यपदेऽथ दक्षिणपदे कोणाष्टकं स्वस्तिकं ।
चक्रं छत्रयवाङ्कुशं ध्वजपवी जम्बूर्द्ध्वरेखाम्बुजं
बिभ्राणं हरिमूनविंशतिमहालक्ष्मार्चिताङ्घ्रिं भजे ॥

End. श्रीराधिकामाधवरूपचिन्तामणौ मनो द्विखिरशो चतुर्वा ।
आवर्त्तयेद् यो धृतिमान् पठन् स प्राप्नोति तद्दर्शनमाशु साक्षात् ॥

Colophon. इति श्रीरूपनिरूपितरूपचिन्तामणिः समाप्तः ।

विषयः । श्रीकृष्णस्य श्रीराधायाश्च पादादिसर्वाङ्गवर्णनरूपं स्तवः ॥

No. 545. गौरगणोद्देशदीपिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 10. Lines, 6 on a page. Extent, 225 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Gaura-gaṇoddes'a-dípiká. Notices of the principal followers of Chaitanya, the Vaishnaviti reformer. By Kavikarṇapúra, author of the *Chaitanya-chandrodaya Náṭaka, Alaṅkára kaustubha* and other works of repute on the Vaishnava doctrine.

Beginning. यः श्रीवृन्दावनभुवि पुरा सच्चिदानन्दसान्द्रो
गौराङ्गीभिः सहरसरुचिभिः श्यामधामा ननर्त्त ।
राधां शश्वद् दृढभरपरीरम्भसम्भेदतः किं
गौराङ्गः सन् जयति स नवद्वीपमालम्बमानः ॥

End. श्रीगौराङ्गगणोद्देशदीपिका रचिता मया ।
दीप्यतां परमानन्दसन्दोहभक्तवेश्मनि ॥

Colophon. इति कविकर्णपूरविरचिता श्रीगौराङ्गगणोद्देशदीपिका समाप्ता ।

विषयः । गौराङ्गदेव-जन्मविवरणं, तदीयभक्तगणजन्मविवरणञ्च । अर्थात् अन्ययुगस्था ये ये महात्मानः प्रसिद्धास्ते एव श्रीकृष्णाभिधेन गौराङ्गेन सह कलाववतीर्णा इति कथितं ॥

No. 549. तुलसीचन्द्रिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 64. Lines, 10 on a page. Extent, 1647 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Correct.

Tulasíchandriká. A treatise on the sanctity and religious uses of the Tulasí plant, *(Ocimum sanctum,)* the Bel and the Amla. By Rájanaráyaṇa Mukhopádhyáya.

Contents: origin of the Tulasí plant,—proofs of its sanctity—advantage of planting it—praise of the Tulasí bush—merit of clearing the ground about it—mode of plucking its leaves—time when they should not be plucked—proofs of the leaves being fit to be offered to all the gods with the exception of Gaṇes'a—proofs of the propriety of putting on rosaries made of Tulasí wood. Origin of the Vilva (Bel) plant, *ægle marmelos.* Time when its leaves should not be plucked—mantra to be repeated when plucking the leaves. Origin of the Ámalaka tree, *Terminalia emblika,* its merits. Injury to Brahmans forbidden. The use of flesh meat at S'ráddhas in the present age forbidden. Considerations regarding lawful sacrifice. Praise of Vaishṇavas.

Beginning. वन्दे विघ्नेश्वरं तारं विघ्नव्यूहहरं परं ।
चतुर्वर्गैकदातारं भासुरं विततोदरं ॥

End. सङ्क्षेपतो मया प्रोक्ता तुलसीचन्द्रिका शुभा ।
दोषादिकं विविच्य ज्ञैः चन्तव्यं मदनुग्रहात् ॥

Colophon. इति श्रीराजनारायणमुखोपाध्यायकृता तुलसीचन्द्रिका समाप्ता ।

विषयः । तुलस्युत्पत्तिः, तुलसीपूजाप्रमाणं, तुलसीरोपणमाहात्म्यं, तुलसीकाननमाहात्म्यं, तुलसीमार्जनादिमाहात्म्यं, तुलसीचयनप्रमाणं, तुलसीचयननिषेधकालः, सर्वदेवपूजायां तुलसीदानप्रमाणं । गणेशपूजायां तुलसीदाननिषेधः, तुलसीकाष्ठमालाधारणप्रमाणं । विल्वहचोत्पत्तिः, विल्वपत्रचयनकालनिषेधः, तच्चयनमन्त्रश्च । आमलक्युत्पत्तिः, तन्माहात्म्यञ्च । ब्राह्मणानां हिंसानिषेधः । कलौ श्राद्धादिषु मांसदाननिषेधः । वैधहिंसाविचारः । वैष्णवमाहात्म्यादिकथनं ॥

No. 547. व्याकरणसङ्ग्रहः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 30. Lines, 8 on a page. Extent, 705 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Vyákaraṇa-saṅgraha. A paraphrase of the Sanskrit Grammar called *Mugdhabodha.* By Gaṅgádhara S'armá. The MS. is incomplete, and ends with the Káraka.

Beginning. दुर्बोधमुग्धबोधस्य सुखबोधाय सङ्ग्रहं ।
तनोति सम्प्रणम्येशं दीनो गङ्गाधरो द्विजः ॥

End. अश्वे स्थितो धावति पश्च म्टगो धावति ॥

Colophon. इति गङ्गाधरकृतव्याकरणसङ्ग्रहे कारकः पादः। अतः परं शेषं खण्डितं।

विषयः। मुग्धबोधव्याकरणस्य सारसङ्ग्रहः।

No. 548. वर्णसङ्करजातिमाला।

Substance, country yellow paper. Folia, 2. Lines, 10 on a page. Extent, 336 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Correct.

Varṇasaṇkarajátimálá. An account of the various mixed castes of the Hindus. By Bhárgavaráma.

Beginning. ब्राह्मणाः क्षत्रियाः वैश्याः शूद्रा वर्णाश्चतुर्विधाः।
वर्णानां सङ्करोत्पत्तिं निशामय महाशय ॥

End. इमां क्रियां भार्गवरामगीतां योऽप्यन्यथा मूढजनः करोति।
तस्योत्तमाङ्गे खलु वज्रकल्पः पतेत् सदा देवभृगोः कुठारः ॥

Colophon. इति भार्गवरामकृता वर्णसङ्करजातिमाला समाप्ता।

विषयः। वर्णानां सङ्करोत्पत्तिकथनं ॥

No. 549. आचारार्कः।

Substance, country yellow paper. Folia, 61. Lines, 8 on a page. Extent, 1403 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Áchárárka.—The daily religious duties of a strict Hindu, commencing with rising from bed and ending with the evening prayers. By Divákara, son of Bharadvája Mahádeva.

Beginning. The first five folia wanting.

End. उक्तं नाच मया स्वयं स्वरचितं यद् याज्ञवल्क्यादिभिः
प्रोक्तं धर्मविनिर्णये तदखिलं स्पष्टं परज्ञप्तये।
सन्दिष्टं गुरुदत्तमत्र कृपया शार्दूलविक्रीडितं
तेन श्रीरविमण्डलान्तरगतो नारायणः प्रीयतां ॥

Colophon. इति श्रीमद्भरद्वाजमहादेवभरद्वाजात्मजदिवाकरकृते आचारार्के अष्टमभाग-कृत्यं समाप्तं ।

विषयः । प्रातरवधिः मनुष्याणां यादृशः आचारः कर्त्तव्यः स सङ्गृहीतः । मलमूत्र-त्यागविधिः, प्रातः कृत्यं, दन्तधावनविधिः, स्नानविधिः, पूजनविधिः । भोजनविधिः । सन्ध्यादिविधिः ।

No. 550. धर्म्मघटव्रतकथा ।

Substance, country yellow paper. Folia, 5. Lines, 6 on a page. Extent, 45 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádákánta Deva Bahadur. Appearance, old. Prose. Correct.

Dharmaghaṭa-vratakathá. Directions for performing a ceremony called *Dharmaghaṭa* or the sacred pitcher. It consists in consecrating and giving away a pitcher full of water daily to a Bráhmaṇa in the month of *Vaisákha* (April—May), and offering adorations to Vishṇu. This is an extract from the *Vishnudharmottara Purána*, a work not included among either the *Mahá*, or the *Upa*, Puráṇas.

Beginning. स्वस्तिवाचनपूर्व्वकं सूर्य्यः सोम इति पठित्वा सङ्कल्पं कुर्य्यात् ।

End. आयुरारोग्यकीर्त्तिञ्च देयञ्च लभते सदा ।
अन्ते याति परं स्थानं यत्र देवो निरञ्जनः ॥

Colophon. इति विष्णुधर्म्मोत्तरपुराणे लोमशमालावतीसंवादे धर्म्मघटव्रतकथा समाप्ता ।

विषयः । महाविषुवसङ्क्रान्त्यामारभ्य वैशाखे मासि प्रत्यहं जलपूर्णघटं दद्यात्, विष्णु-पूजनादिकं कार्य्यं, व्रतकथाश्रवणञ्च कार्य्यं ।

No. 551. प्राकृतव्याकरणं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 26. Lines, 9 on a page. Extent, 731 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose. Correct.

Prákṛita Vyákaraṇa.—A Grammar of the Prákṛita language. It is different from the works of this class which have already come under notice, such as those of Vararuchi, Kramadis'vara and Márkaṇḍeya. The MS. being incomplete, breaking off at the 26th leaf, the author's name cannot be ascertained.

Beginning. प्राक् सर्गादेक एकस्मिन् बहुधा योऽवभासते ।
तं वन्दे नित्यमानन्दं नन्दनन्दनमीश्वरं ॥

End. प्रथमपत्रात् २६ पत्रपर्यन्तं प्राप्तम्, ततः खण्डितं ।

विषयः । प्राकृतव्याकरणं, अर्थात् संस्कृतशब्दस्य विकारिभावः साधितः ।

No. 552. विश्वकर्मप्रकाशः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 74. Lines, 8 on a page. Extent, 1480 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, modern. Prose. Generally correct.

Vis'vakarmapraká's'a.—Rules and directions for building houses, excavating tanks, &c., and the most appropriate stellar conjunctions when such works should be undertaken. The work is attributed to Vis'vakarmá, but it is evidently a modern compilation.

Contents : c. I. Introduction, selection of different kinds of land for building houses for Bráhmans, Kshatríyas, &c. II. Months appropriate for commencing building, the area whereof is to be regulated by the cubit of the owner, or of his wife, or of his son. III. Astral influence on buildings. IV. Bedsteads, shoes, houses, roads, Maṇḍapa and other objects. V. Offerings to certain gods. VI. Various kinds of houses, and making of bricks and other building materials. VII. Size of doors to be regulated by the planet which presided on the natal hour of the owner. VIII. Directions for making houses, tanks, wells, &c. lucky. IX. Ditto for cutting down trees. X. Ditto for entering a new house. XI. Rules for building fortifications. XII. Removal of bones, &c., from the ground before building thereon. XIII. Characteristics of houses of different kinds and their appurtenances.

Beginning. जयति वरदमूर्त्तिर्मङ्गलं मङ्गलानां
जयति सकलवन्द्या भारती ब्रह्मरूपा ।

जयति भुवनमाता चिन्मयी मोक्षरूपा
दिशतु मम सहेशो वाङ्मयः शब्दरूपं ॥

End. अथ स विमलविद्यो विश्वकर्म्मा महात्मा
सकलगुणगरिष्ठः सर्व्वशास्त्रार्थवेत्ता ।
सकलसुरगणानां सूत्रधारः कृतात्मा
भवननिवसतां सच्छास्त्रमेतत् चकार ॥

Colophon. इति ब्रह्मोक्तविश्वकर्म्मप्रकाशे वास्तुशास्त्रे त्रयोदशोऽध्यायः ।

विषयः । १, वास्तुपुरुषोत्पत्तिः, तस्य गृहारम्भगृहप्रवेशादिशुभकर्म्मणि पूजनकथनं, श्वेतरक्तपीतकृष्णादिभेदात् ब्राह्मणादिवर्णवत् भूमिप्रशंसा, भूमिपरीक्षणकथनञ्च । २, स्वप्नविधिः चैत्रादिमासभेदेन गृहारम्भे शुभाशुभकथनं, स्वस्य अथवा पत्न्या वा ज्येष्ठपुत्रस्य हस्तप्रमाणेन गृहनिर्म्माणादिकथनं । ३, गृहनिर्म्माणकालनक्षत्रादिकथनं । ४, शय्योपानद्गृहरथ्यामण्डपादिनिर्म्माणलक्षणं । ५, वास्तुदेहलक्षणगणेशादिपूजनबलिदानशिलान्यासादिकथनं । ६, विविधप्रासादविधानेष्टकादिलक्षणादिकथनं । ७, राश्यादिभेदेन विविधगृहद्वारनिर्माणकथनं । ८, कूपजलाशयादिनिर्म्माणविधिः । ९, वृक्षच्छेदनादिविधानं । १०, गृहप्रवेशादिविधानं । ११ दुर्गनिर्म्माणलक्षणं । १२, शल्योद्धारकथनं । १३, गृहवेधनिर्णयः ।

No. 553. आदिपुराणं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 91. Lines, 8 on a page. Extent, 2604 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Ádi Purána.—One of the *Upa* or minor Purāṇas. The greater portion of this work was translated into English by the late Dr. H. H. Wilson's assistants, and manuscript copies of their version exist in the India House, and the Bengal Asiatic Society's libraries. The following account of the work by Dr. Wilson is taken from the Asiatic Society's MS. "It is a work of little interest or importance, although it claims to take precedence of all the works of this class, whence its appellation *Ádi* or First. It is supposed to be related by Nárada to the *Rishis* at *Naimishárañya*, and is dedicated to the promulgation of faith in Vishṇu. The other gods, Nárada observes, punish their contemners, and neglect their worshipers, but Kṛishṇa is kind to both friends and foes,

and those who constantly meditate upon him, no matter with what intent, are absorbed into his essence.

"The doctrine and the references to the personage and incidents connected with the life of the juvenile Kṛishṇa, clearly point out the school to which this *Puráṇa* belongs, and afford evidence of its modern origin. It is not impossible that an older work may have existed under the same title, but the A'di Puráṇa now met with, cannot boast more than two or three centuries of antiquity, if it bear even so remote a date.

"The A'di Puráṇa comprehends but 25 Sections, and about—(?) stanzas, and the subject is restricted to the sports of the infant Kṛishṇa. After some general observations on the merit of *Bhakti* or faith, and the superior virtue of *Bhaktas* or those devoted to Hari, some legendary accounts of the celestial Kṛishṇa and Rádhá, similar to those in the *Brahma-vaivartta Puráṇa*, are given, which are followed by the birth of Kṛishṇa, and his education in the house of Nanda. Some of his infant feats, such as the destruction of Pútaná and Triṇávartta and his childish sports with the *Gopis* or cowherdesses of Vṛindavana, are then narrated, and the work closes with the legend of the two sons of Kuvera, who, having been transformed to trees, were restored to their original shape by Kṛishṇa's contact. The youthful deity, who had been tied to these trees by his foster-mother, Yasodá, preparatory to his getting a whipping, casting them both down to earth, and thus liberating their heavenly tenants. The *Puráṇa* closes before Kṛishṇa's quitting the groves of Vrindávana for Mathurá, and his more momentous achievements at that city."

Professor Wilson's guess about the date is not reliable, as the work was quoted as an authority by Vaishṇava writers three and a half centuries ago, and it was then of sufficient age to pass for an authority.

Beginning. जयति यशोदासूनुः यो हि समस्ताश्रयः साक्षी ।
भवभयनिचयनिवृत्तौ शरणागतानां वाञ्छकश्चेति (?) ॥

End. इदं मया ते कथितं महाद्भुतं बाल्ये रहस्ये चरितं मया यत् ।
शृणोति यत् श्रावयते च भक्तिरनुग्रहो मे भवतीति सत्यं ॥

Colophon. इति आदिपुराणे नारदकृष्णसंवादे पञ्चविंशोऽध्यायः । समाप्तमादिपुराणं ।

विषयः । १, स्त्रीनिन्दाकथनं, संसारिणां गर्भवासादिजन्मपर्य्यन्तविवरणं, श्रीहरिप्रशंसनञ्च । २, हरिभक्तानां लक्षणं, तेषां क्रियादिकथनञ्च । ३, नारदवृत्तान्तः, मथुरालक्षणं, वृन्दावनवर्णनं, तस्य माहात्म्यकथनं, वृन्दावनाविर्भावः । ४,

विषयः । तत्र हरिक्रीडाकारणादिकथनं । ५, गोपिकानां नामविशेषः । ६, कृष्ण-पारिषदोक्तिः । ७, राधाजन्मादिवृत्तान्तः, श्रीकृष्णमित्राणां नामकथनञ्च । ८, श्रीकृष्णरूपादिवर्णनं । ९, वृन्दावनस्य तद्वासिनामपि नित्यत्वप्रतिपादनं । १०, ११, राधाकृष्णकेलिकथनं । १२, राधिकायाः पुरुषरूपधारणं, कृष्णविवरणञ्च । १३, कृष्णजन्मविषयककृष्णनारदसंवादः, नन्दनारदसंवादश्च । १४, कृष्ण-जन्मोत्सवः, रामायणसङ्क्षिप्तविवरणञ्च । १५,१६, पूतनावृत्तान्तकथनं । १७, कृष्णनन्दसंवादः, वृकोदरीविवरणञ्च । १८, शिवस्य गोकुले आगमनं गोकुल-लीलाप्रशंसा पूतनावधश्च । १९,२०, तृणावर्त्तवधः । २१, गर्गनन्दसंवादः, यशोदानिकटे गोपीनामाभियोगश्च । २२, कृष्णबाल्यलीलाकथनं, गोपिकानां गृहे कृष्णकृतोपद्रवोक्तिः, यशोदासमीपे गोपिकाभियोगः, यशोदाकृतकृष्ण-ताडनादि । २३, निकुञ्जवनविहारः । २४, यशोदाविवरणं, कुवेरकृतकृष्ण-प्रशंसा च । २५, कुवेरपुत्रमुक्तिः, ग्रन्थप्रशंसा च ।

No. 554. ताजिकभूषणं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 32. Lines, 7 on a page. Extent, 700 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Tájikabhushaṇa.—An astrological dissertation, founded on the Tájika, on the effects of particular astral conjunctions at the natal hour. By Ḍhunḍirája.

Beginning. शाके जन्मशकोन्मिते भवति यच्छेषं गताब्दव्रजोऽ-
घोघः सङ्गुणितः शरैश्च यमलैरङ्कैरगैर्भाजितः ।
लब्धं तज्जननोत्थवारघटिकाद्वेनाचितं सप्तभिः
पूर्व्वाङ्का विकृतोऽत्र शेषकमितो वर्षप्रवेशध्रुवः ॥

End. सूर्य्ये च वीर्य्यैः सहिते कलत्रं चारं तथेन्दौ चितिजे च तित्तं ॥

Colophon. इति श्रीदैवज्ञढुण्ढिराजकृतं ताजिकभूषणं समाप्तं ।

विषयः । ग्रहादिजन्यशुभाशुभं, अशुभशान्तिकथनादिकञ्च ।

No. 555. रामगीताटीका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 5. Lines, 15 on a page. Extent, 159 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,

Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Rámagítá Ṭíká.—A commentary on the *Rámagítá*. By Mahídhara. The Rámagítá constitutes the fifth canto of the *Adhyátma Rámáyaṇa*, which itself is an episode of the *Brahmáṇḍa Puráṇa*. The Adhyátma Rámáyaṇa has lately been printed in Calcutta with a commentary by Rámavarma.

Beginning. गणेशं कमलाकान्तं प्रणिपत्य गुरोः पदं ।
करिष्ये रामगीताया व्याख्यानं बालबुद्धये ॥

End. मय्येव प्रलीयते मुक्तो भवति ।

Colophon. इति श्रीमहीधरविरचिता रामगीताटीका समाप्ता ।

विषयः । रामगीतायाः तात्पर्य्यव्याख्यानं टीकेति श्रुतं ।

No. 556. राजधर्म्मकौस्तुभीयव्यवहारदीधितिः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 68. Lines, 7 on a page. Extent, 973 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Vyavahára-dídhiti.—A treatise on jurisprudence. By Ananta Deva, son of Vásudeva. This is a part of the *Rájadharma-Kaustubha*, but is not included in the MS. noticed under No. 346. The work is said to have been compiled under the auspices of Mahárájádhirája Rájá Bahádur Chandra; but who this potentate was, cannot be ascertained.

Beginning. अथ राजधर्म्म उच्यते, तत्र राज्याभिषेकदीधित्युक्तलक्षणलक्षितो राजा प्रासाद-प्रतिष्ठादीधित्युक्तप्रकारेण दुर्गगृहं भद्रासनञ्च निर्म्माय सभां समन्त्रिपुरोहित-पण्डितैः सह प्रजापालनप्रवृत्तस्य व्यवहारमन्तरेण न सम्यग् भवतीति व्यवहारा निरूप्यन्ते इति ।

End. पूर्व्वस्वामिनः शब्दविच्छेदाभावात् ।

Colophon. इति श्रीभूमण्डलायतमानश्रीवासुदेवसुतानन्तदेवकृते राजधर्म्मकौस्तुभे व्यवहार-दीधितिः समाप्ता ।

विषयः । राजव्यवहारनिरूपणं, प्रजाप्रतिपालनादिनियमः, सभास्थाननियमादिकञ्च । पापिनां परीक्षार्थं विषादिदानविधिः, विषविधिः, तण्डुलविधिः, तप्तमाष-विधिः, फालविधिः, इत्यादि ।

No. 557. अमरुशतकटीका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 38. Lines, 8 on a page. Extent, 1254 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Amaruas'taka Ṭiká.—A commentary on the *Amaruas'taka*, a collection of miscellaneous verses by Amaru, a celebrated poet. By Kaládhara Sena.

Beginning. विद्या वितरति मुक्तिं भक्तिमविनतया ।
चरमाद्य चरमवशात् या शक्तिः सा वः शिवं दिशतु ॥

End. परकीर्त्तिपरिष्कारधिया यल्लिखितं मया ।
तत् सन्तः शोधयिष्यन्ति तत्र विगतमत्सराः ॥

Colophon. इति ज्ञानानन्दनन्दनकालिदासकवीन्द्रमान्यकलाधरसेनकृता अमरुशतकटीका समाप्ता ।

विषयः । प्रत्येककवितानां शृङ्गारशान्तिरसाभ्यां प्रसिद्धामरुशतककाव्यस्य तात्पर्य्यप्रकाशिका टीका ॥

No. 558. जगद्धात्रीपूजाविधिः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 3. Lines, 6 on a page. Extent, 40 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Prose and Verse. Correct, but incomplete.

Jagaddhátrí-pújá-vidhi.—A manual for the performance of the annual ceremony of *Jagaddhátripújá*, which is celebrated on the 8th of the waxing moon in Kártika, (October—November).

Beginning. निगमकल्पसार-सारस्वतग्रन्थे दुर्गाकल्पे । श्रीशिव उवाच ।
प्रसीद जगतां मातर्जगन्निस्तारकारिणि ।
अत एव महेशानि तवाहं शरणागतः ।।

End. कार्त्तिकस्य युगाद्यायामद्विकामोऽर्चयेदुमां । प्रथमात् तृतीयपत्रपर्य्यन्तं प्राप्तं, ततः खण्डितं ।

विषयः । जगद्धात्रीपूजनविधानं, तत्पूजनफलकथनञ्च ॥

No. 559. राजावली ।

Substance, country yellow paper. Folia, 77. Lines, 8 on a page. Extent, 2849 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Partly verse and partly prose. Generally correct.

Rájávalí.—Chronicles of the sovereigns of Hindustan from Vichitravírya the head of the Pándu races at the beginning of the Kali Yuga, to Warren Hastings. By Vijayagovinda Siñha, a Mahárájá of Nasirávàda in Kusira, on the banks of the Kausikí river, the modern Kusí in Behar. Some of the dynasties noticed in this work have already been summarised by Wilford and Prinsep.

Beginning. यस्येच्छा जगदादिकारणतया वावायुतेजोम्बुदां
भेदाभेदविवेककारणधिया तावन्मनोमून्मयत् (?) ।
ज्ञानोष्णोसितह्लत्सरोजमनिशं ध्येयं लभेदाशये
नित्यानन्दममन्दधाम तदहं वन्दे महः शाश्वतं ॥

End. श्रीमद्विजयगोविन्दसिंहः सिंहपराक्रमः ॥
तेनेयं रचिता चितोचितपदा राजावली विश्रुता
दिल्लीस्थाननिवासिभूपचरितैश्चित्रैर्विचित्रा परा ।
सङ्क्षिप्ताक्षरकोमलामलपदप्रख्यातकीर्त्तिव्रजे-
राचन्द्रार्कमियं विराजतुतरां भूमीपतीनां मुदे ॥

Colophon. इति कौशिकीतीरविलसन्नशिरादेशपालकमहाराजश्रीविजयगोविन्दसिंहविरचिता राजावली षोडशपरिच्छेदमिता समाप्ता ।

विषयः । धृतराष्ट्रावधिपूर्व्वतनविक्रमादित्य-शकादित्य-बल्लालसेनप्रभृतिहिन्दुराजवंशानां विवरणं, दिल्लीस्थम्लेच्छराजानां विवरणञ्च ॥

No. 560. वर्णाभिधानं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 11. Lines, 7 on a page, Extent, 178 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Varṇábhidhána.—The various meanings of the syllable Om and of the different letters of the Sanskrit alphabet. By S'rínandana Bhaṭṭácharya.

Beginning. ॐकारं वर्त्तुलं तारं वामञ्च हंसकारणं ।
मन्त्राद्यः प्रणवः सत्यं विन्दुशक्तिस्त्रिदैवतं ॥

End. छायापुत्रस्य सञ्जातो मलयः श्रीललाटकः ॥

Colophon. इति श्रीनन्दनभट्टाचार्य्यविरचितं वर्णाभिधानं समाप्तं ।

विषयः । वर्णाभिधानं, अर्थात् ॐकारस्य विवरणं, अकारादि क्षकारान्तवर्णानां नानार्थताप्रतिपादनञ्च ॥

No. 561. उणादिकोषः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 46. Lines, 8 on a page. Extent, 1572 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Uṇádikosha.—A vocabulary of words formed irregularly with the class of affixes called *Uṇádi*, with explanations. By Ráma S'armá. The following is Professor Wilson's account of the work: "The Uṇádikosha is an explanation of the irregular derivatives formed with the affixes Uṇ and others, or Uṇádi, the construction and import reducible to no positive system, they have been formed into a class by themselves. The vocabulary I now speak of has the advantage of being elucidated by a comment written by the author, and I have therefore found it sometimes usefully consulted; but as the comment is constructed according to Vopadeva's system of grammar, I have preferred, in all cases where I had a choice, the five Uṇádi chapters of the Siddhânta Kaumudí." (Essays &c., III, 237). The most approved comment on the Uṇádi Sútras is by Ujjvaladatta, of which Professor Aufrecht has published an edition in London.

Beginning. ब्रह्मादिदेवासुरराजवन्दिते पद्मालये साच्चिसरोजराजिते ।
कन्दर्पदर्पान्तकपादनीरजे सन्तु प्रणामा वरदोद्यदब्रजे ॥
भगवान् पाणिनिर्यानि फणिकात्यायनादयः ।
उज्जगुस्तानि रूपाणि तन्यन्ते रामशर्म्मणा ॥

End. इसादित्यन्तकाण्डोऽत्र कृतः श्रीरामशर्म्मणा ।
नानाशास्त्रं समालम्ब्य बालानां बुद्धिहृद्धये ॥

विषयः । उणादिकोषीय-नानार्थशब्दाभिधानं ॥

No. 562. शब्दचन्द्रिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 46. Lines, 7 on a page. Extent, 1470 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Incorrrct.

S'abdachandriká. "A vocabulary of vegetable and mineral substances, with a tolerably copious list of animals, and a chapter on compounds, both in medicine and diet. It is accompanied by an interpretation in Bengali, and is a useful work. The author is Chakrapáṇi Datta, and the compilation is comparatively modern." Wilson's Essays, III, 237.

Beginning. देवं प्रणम्य हेरम्बं वैद्यश्रीचक्रपाणिना ।
भैषज्यशब्दबोधाय क्रियते शब्दचन्द्रिका ॥
अमरादिप्रसिद्धानि यानि नामानि तानि च ।
नानातन्त्रप्रयोगेन कथ्यते वीक्षितानि च ॥

End. अलाभादधिकाख्याया मयोक्तं नेह यत् क्वचित् ।
शब्दार्णवादिकोषेभ्यः तज्ज्ञातव्यं भिषग्वरैः ॥

Colophon. इति त्रिफलादिवर्गः । श्रीचक्रपाणिदत्तविरचिता शब्दचन्द्रिका समाप्ता ।

विषयः । वैद्यशास्त्रोक्तपारिभाषिकशब्दाभिधानं ॥

No. 563. वैष्णवामृतं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 133. Lines, 8 on a page. Extent, 3059 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse. Correct.

Vaisṇavámṛita. A manual for Vaishṇavas. By Bholánátha S'armá. The MS. is incomplete. The fragment found is devoted to the following subjects ; the necessity of appointing a spiritual guide (*guru*); the characteristics of a proper guru ; persons who should not be accepted as gurus ; derivation of the word guru ; characteristics of a neophyte ; the right to initiation in the mystic mantra ; origin of the word mantra ; origin of the word *díkshá* (initiation) ; the necessity of initiation ; meaning of the word *ágama ;* astrological considerations in connexion with initiation ; avoidance of hostile mantras ; months, days of the week

and ages of the moon proper for initiation; rosaries; articles proper to be used as counters for reckoning the number of times a mantra is repeated; the mode of worshiping Vishṇu; the quarters to be faced when worshiping; purification of rosaries; various seats for worship; the rules for receiving the name of Hari as a mantra from the guru; initiation in the mantra of Vishṇu; the six acts proper for Brahmans, *viz.*, study of the Vedas, teaching of the Vedas, offering of sacrifices, officiating at sacrifices celebrated by others, and giving and accepting gifts, should not be neglected by Vaishṇavas.

Beginning. श्रीदामोदरपादपङ्कजयुगं नित्यं मुनीन्द्रैः स्तुतं
देवानामपि दुर्लभं किमपरं धर्म्मार्थमुक्तिप्रदं ।
संसारार्णवतारणाय तरणौ यः कर्णधारः स्वयं
सानन्दं स्मरतो ममास्तु हृदये स्वाभीष्टसिद्धौ सदा ॥

End. १ प्रथमपत्रावधि १२४ सङ्ख्यकपत्रपर्य्यन्तं प्राप्तं, ततः खण्डितं ।

विषयः । गुरुकरणावश्यकत्वं, सद्गुरुलक्षणं, निषिद्धगुरुलक्षणं, गुरुशब्दव्युत्पत्तिः, शिष्यलक्षणं, दीक्षायामधिकारिनिर्णयः, मन्त्रशब्दव्युत्पत्तिः दीक्षाशब्दव्युत्पत्तिः, दीक्षाया अवश्यकर्त्तव्यत्वं, आगमशब्दार्थः, नक्षत्रराशिचक्रादिविचारः, वैरिमन्त्रपरित्यागप्रकारः, दीक्षायां मासतिथिवारप्रभृतिकथनं, जपमालानिर्णयादिकं, जपसङ्ख्यायां विहिताविहितद्रव्यादिकथनं, विष्णुपूजाविधिः, तत्र दिङ्निर्णयः, मालासंस्कारविधिः, आसनभेदः, हरिनामग्रहणविधिः, विष्णुमन्त्रोपदेशः, वैष्णवानां षट्कर्म्मविधिः ॥

No. 564. ज्ञानसङ्कुली ।

Substance, country yellow paper. Folia 9. Lines, 7 on a page. Extent, 208 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Jñánasaṅkulí. The MS. is very defective; wanting the first six leaves out of a total of nine. The colophon makes it to be a distinct work by itself, but it seems to be an extract from some Tantra. The portion examined is devoted to the description of a Tantric modification of the Yoga meditation with the aid of the mystic Om.

Beginning. प्राक् चत्वारि पञ्चाणि न सन्ति ।

End. शेषं २ पञ्चमात्रं प्राप्तम् ।

वेदान्तसारसर्वस्वं सुमाग्रे शिवभाषितं ।

सिद्ध्यन्ति सर्वयोगिनां नात्र कार्य्या विचारणा ॥

Colophon. इति उमामहेश्वरसंवादे ज्ञानसङ्कुली समाप्ता ।

विषयः । प्रणवप्रशंसनं, स्थूलदेहादिलक्षणञ्च ॥

No. 565. अर्कप्रकाशः ।

Substance, country yellow paper. Folia 35. Lines, 9 on a page. Extent, 945 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Arkaprakás'a. A treatise on the practice of medicine; and on the preparation of various compound medicines; attributed to the giant Rávana, king of Lañká, who recounted it for the edification of his wife, Mandodarí, soon after her confinement.

Beginning. ओषधीपतिनेत्राय पद्मिनीपतिमूर्त्तये ।

कालकालाय नीलाय पार्व्वतीपतये नमः ॥

गर्भभारपरिक्लान्ता कन्या मन्दोदरी शुभा ।

रावणं परिपप्रच्छ प्रजान्ते तुष्टमानसं ॥

End. एवमुक्ता तु भैषज्यरहस्यं स दशाननः ।

सायंसन्ध्याविधिं कर्त्तुमुत्थितो मन्दिरं ययौ ॥

Colophon. इति श्रीलङ्केश्वररावणकृतेऽर्कप्रकाशे धातुशुद्धिशतकं पूर्णं ।

विषयः । मन्दोदरीपृष्टरावणकर्तृकं नानाविधौषधिकथनं, नानाविधचिकित्साकथनञ्च ।

No. 566. राजनिर्घण्टः ।

Substance, country yellow paper. Folia 132. Lines, 10 on a page. Extent, 4702 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance old. Verse. Generally correct.

Rájanirghanṭa—"is the work of Narahari Paṇḍita, who states himself to be descended from a family of Kashmirian Bráhmaṇs; from the frequent occurrence of Dakshiṇí terms in explanation of his Saṇskrit text, it is inferred, however, that he was an inhabitant of the south of India. Besides the medical works which he refers to, he comprises amongst his authorities Amara, Haláyudha and the Vis'vaprakás'a, and by his stopping at the latter, it appears probable that he wrote during the interval between the appearance of that work and the Medini, or some time in the twelfth or thirteenth century. The compilation is almost wholly limited to the Materia Medica of Hindu physicians, or the synonyms and properties of various vegetable and mineral products considered to possess medicinal virtue." Wilson's Essays, III, 236.

Beginning. श्रीकण्ठावलम्बमेखलापरिणमत्कुम्भीन्द्रबुद्ध्या रद-
प्रान्तस्तम्भितसम्भृताब्दगणितैः शीतैरपां शीतकरैः ।
निर्वाणे मदसञ्ज्वरे प्रमुदितस्तेनातपत्रश्रियं
विभ्राणेन निरत्ययं दिशतु वः श्रीविघ्नराजो मुदं ॥

End. तस्येङ्गाप्येकविंशः (?) श्रयति खलु कृतौ नामनिर्म्माणचूड़ा
रत्नापीड़े प्रशान्ते नरहरिकृतिनः कोऽपि सत्त्वादिसर्गः ।

Colophon. इति नरहरिपण्डितकृतराजनिर्घण्टाभिधाने सत्त्वादिरेकविंशोऽध्यायः ।

विषयः । द्रव्यगुणादिकथनं, नानाविधभैषज्याभिधानञ्च ।

No. 567. पथ्यापथ्यं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 25. Lines, 6 on a page. Extent, 459 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Correct.

Pathyápathya. Diet and regimen during illness, a medical treatise. By Raghudeva.

Beginning. अथ सर्व्वगदानां यत् पथ्यं नोपथ्यमेव यत् ।
तदत्र विस्तरेणैव रघुदेवेन लिख्यते ॥

End. गुरुदेवप्रसादेन पितृदेवप्रसादतः ।
रघुदेवेन निर्णीतं पथ्यापथ्यं गदातुरे ॥

विषयः । ज्वरार्शोग्निमान्द्य-कृमि-पाण्डु-रक्तपित्त-हिक्का-काशप्रभृतिबहुविधरोगे पथ्यापथ्यकथनं ।

No. 568. सुखलेखनं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 8. Lines, 7 on a page. Extent, 238 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Sukhalekhana. A guide to correct writing, giving rules for easily knowing the proper spelling of words, the alterations of the lingual and the dental nasals and of the three sibilants under particular circumstances. By Bharata Sena, son of Gauránga Sena. The author was a Vaida by caste, and wrote several works on medicine, grammar and lexicography, of high repute in Bengal. The following is Professor Wilson's account of this author. " The commentary of Bharata Malla (on the Amarakosha) is the favorite authority of the Bengal school, and of all others in which the grammar of Vopadeva is received : it is an able performance, and is particularly full on the subject of various readings. The author has also compiled a kosha on this topic, or a vocabulary of words which vary in their ortheopy, styled by the Hindus a Dvirúpa Kosha, a compilation rendered very necessary by the fluctuations in the forms of words which arise from the arbitrary application of those letters that are considered interchangeable, and from the varieties introduced by different modes of pronunciation, in different provinces, and caused, in many cases no doubt, by the blunders of copyists, the multiplication and repetition of which, have given to different modes of spelling currency and sanction. Bharata Malla is considered to have flourished in the middle of the last century, and has written commentaries on many celebrated compositions.' Essays, VI, 207. For some of his works, vide ante I, pp. 117, 223.

Beginning. सविद्युच्छारदाम्भोदभ्रभाजं धृताद्रिजं ।
शम्भुं प्रणम्य भरतः कुरुते सुखलेखनं ॥
यत्नेनाल्पेन विज्ञातुं षत्वादीच्छति योजनः ।
तस्य मानसमानन्दमुत्पादयतु मत्कृतिः ॥

End. कुलवितरणविद्या-वैभवश्रेष्ठगोष्ठी वरहरिहरखालख्यातवंशप्रसूतः ।
विदितचरितधीरः श्रीलगौराङ्गसूनुर्व्यधित भरतसेनो बालबोधार्थमेतत् ॥

विषयः । षत्वणत्वादिनिरूपणं, सुखलेखनाय वर्णानां निरूपताकथनञ्च ।

No. 569. जारणमारणादिः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 3. Lines, 8 on a page. Extent, 67 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Járaṇa máraṇádi. On the preparation of sublimates, oxides and other metalic medicines. This is a fragment of three leaves only ; the concluding part being wanting, the name of the author has not been ascertained.

Beginning. ऊर्द्धजापस्थले (?) वह्निमध्ये च रससङ्ग्रहः ।
पातालयन्त्रमेतद्धि शोषयेत् सूतकादिकं ॥
वालुकापूरितं भाण्डं तन्मध्ये सूतकं क्षिपेत् ।
वज्रमूषागतञ्चैव भाण्डं श्रावेण वोधयेत् ॥

End. प्रथमपत्रावधि पत्रत्रयं प्राप्तं शेषं खण्डितं ।

विषयः । रसकज्जलीप्रभृत्यौषधप्रस्तुतसङ्केतकथनं ।

No. 570. परिभाषा ।

Substance, country yellow paper. Folia, 20. Lines, 8 on a page. Extent, 510 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Paribhásha. This is the first chapter of a work styled Kaṇádi Sañhitá, and is devoted to the diagnosis of disease by the character of the pulse.

Beginning. अथ तानुक्तलेशाक्तसन्दिग्धार्थप्रकाशिकाः ।
परिभाषाः प्रवक्ष्यन्ते दोपोभूताः सुनिश्चिताः ॥

End. इत्युक्तं नाड़िकाज्ञानं निदानं कथ्यतेऽधुना ।

Colophon. इति श्रीकणादि(?)संहितायां प्रथमं नाड़ीप्रकरणं ॥

विषयः । नाड़ीज्ञानं, रोगादिलक्षणकथनञ्च ।

No. 571. गोविन्दलीलामृतं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 169. Lines, 9 on a page. Extent, 3887 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Govindalílámṛita. A poem on the pastimes and amours of Kṛishṇa in Vraja. By Raghunátha Bhaṭṭa, a pious and learned Vaishṇava, who was a contemporary of Chaitanya, and flourished about the end of the 15th century.

Beginning. श्रीगोविन्दं व्रजानन्दसन्दोहानन्दमन्दिरं ।
वन्दे वृन्दावनाधीशं श्रीराधासङ्गनन्दितं ॥

End. काव्ये श्रीरघुनाथभट्टवरजे गोविन्दलीलामृते
सर्गोऽयं रजनीविलासवलितः पूर्णस्त्रयोविंशतिः ।

विषयः । श्रीकृष्णस्य नानाविधरसभावयुक्तव्रजलीलावर्णनं ।

No. 572. सारदासुन्दरी ।

Substance, country yellow paper. Folia, 278. Lines, 10 on a page. Extent, 11,645 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Sáradásundarí. A commentary on the Amarakosha. By Mathures'a Vidyálaṅkára, son of Sivaráma Chakravartí. Wilson describes the work as a "useful one," and, adverting to the author's Sabdaratnávalí, adds, "it is chiefly useful for its introduction of various readings amongst the synonyms; but he has made very little addition of any other kind. This work was composed, according to the date, in S'aka 1588, or A. D. 1666, and under the patronage of a Musalman chief whose name, as written in the manuscript, appears to be Murchán Khán. It should be more probably Músá Khán, a name common amongst the Musalman chiefs of the seventeenth century." Essays, III, 233.

Beginning. ब्रह्मोपेन्द्रमहेशशक्रवरुणादित्येज्यपादद्वयां
देवद्वेषिपिशाचदानवचमूरुन्मूलयन्तीं परां ।
वन्देऽहं परमेश्वरीं प्रभजतां संसारपीडाहरा-
मुग्रां सूर्य्यशतप्रभां त्रिनयनां भत्यार्त्तिहामम्बिकां ॥

End. शिवरामचक्रवर्त्ती जनकः पार्व्वती प्रसूः ।
यस्य श्रीमथुरेशोऽयं चकार सारसुन्दरीं ॥

Colophon. इति वन्द्यघटीयश्रीमथुरेशविद्यालङ्कारविरचितायां नामलिङ्गानुशासनटीकायां लिङ्गादिसङ्ग्रहः ।

विषयः । अमरसिंहकृतनामलिङ्गानुशासनटीका ।

No. 573. तीर्थमहेश्वरः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 53. Lines, 10 on a page. Extent, 2285 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Tírtha-mahes'vara. A Vedanta treatise on liberation in this life. The MS. is probably incomplete. The opening and the concluding verses occurring in it, are invariably introduced in Mádhava's works, and from that circumstance it may be presumed that that great Vedic commentator was the author of this work.

Beginning. यस्य निश्वसितं वेदा मायया योऽखिलं जगत् ।
निर्ममे तमहं वन्दे विद्यातीर्थमहेश्वरम् ॥

End. जीवन्मुक्तविवेकेन बन्धं हार्द्दं निवारयन् ।
पुमर्थमखिलं देयाद् विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

Colophon. इति जीवन्मुक्तिः समाप्ता ।

विषयः । जीवन्मुक्तलक्षणं, विद्वत्सन्न्यासः, तीव्रातीव्रभेदेन द्विविधविरक्तिकथनञ्च ।

No. 574. लिङ्गप्रकाशः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 9. Lines, 5 on a page. Extent, 95 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Liṅgapraká's'a. On the genders of words, a vocabulary. By Sures'vara Paṇḍita. From his salutation to Munja Ghosha, and Jines'vara, the author appears to have been a Jain.

Beginning. शाब्दिराजं (?) नमस्कृत्य मञ्जुघोषं जिनेश्वरं।
कृतो लिङ्गप्रकाशोऽयं सारेश्वरमनीषिणा ॥

End. विषाणश्च विषाणञ्च द्वयमेतदुदाहृतं।

Colophon. इति पण्डितसारेश्वरविरचितो लिङ्गप्रकाशः समाप्तः।

विषयः। शब्दानामर्थविशेषेण लिङ्गप्रभेदकथनं।

No. 575. उत्तरकामाख्यातन्त्रं।

Substance, country yellow paper. Folia, 9. Lines, 10 on a page. Extent, 315 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Uttara-kámákhyá Tantra. This MS. is a mere fragment and contains only four chapters of the second part of the work. Contents: Chapter X. The characteristics of the four Yugas. XI. Worship of particular divinities on particular months. XII. Intellectual sacrifice. XIII. Descriptions of mystic diagrams and bhairavas.

Beginning. श्रीपार्व्वत्युवाच। एकं ब्रह्मैवाद्वितीयं यत् त्वया कथितं पुरा।
अचिन्त्याव्यक्तरूपस्य कथं वा रूपकल्पना ॥

End. शठाय क्रूरकर्म्माय दत्वा मृत्युमवाप्नुयात्।
दद्यात् शान्ताय शिष्याय मन्त्री मन्त्रार्थसिद्धये ॥

Colophon. इति उत्तरकामाख्यातन्त्रे उत्तरखण्डे पार्व्वतीश्वरसंवादे एकपञ्चाशद्विद्योत्पत्तौ पीठनिर्णयस्त्रयोदशः पटलः।
दशमपटलादित्रयोदशपटलपर्य्यन्तं प्राप्तं, अन्यत् खण्डितं।

विषयः। १०, पटले चतुर्युगधर्म्मकथनं। ११, मासभेदेन देवविशेषपूजनफलं। १२, अन्तर्यागकथनं। १३, विष्णुचक्रच्युतपतितसत्यङ्गप्रत्यङ्गप्रभवपीठशक्तिभैरवनाम-निर्देशः।

No. 576. नीतिनिबन्धः, नीतिभाजनभाजनं वा।

Substance, country yellow paper. Folia, 40. Lines, 10 on a page. Extent, 1125 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Nítinibandha alias *Nítibhájana-bhájana.* A treatise on polity, dedicated to Bhoja Rájá. The MS. is incomplete, breaking off at the 40th leaf. Contents: Characteristics of kings; of kingdoms; of princes, ministers, secretaries and priests; of courtiers; of envoys and spys; of guards; of commanders of armies; of servants and maids; of officials; of superintendents of cattle, horses, and elephants. The work follows the rules given on these topics in the Rájadharma chapter of the Mahábhárata and the Kámandakíya Nítisára.

Beginning. प्रपञ्चरूपाय सते निष्प्रपञ्चैकरूपिणे ।
सच्चिदानन्दरूपाय तस्मै तत्त्वात्मने नमः ॥
स भारतीं भजन् भाजन् (?) नीतिभाजनभाजनं ।
भोजो विभाजयामास सभाजनसभाजनः ॥

End. हरिरिति हराद्देश्च ऋजश्यानात् श्रुतः स्मृतः ।
चत्वारिंशत् पत्रात् परं खण्डितं ।

विषयः । राजलक्षणं, राष्ट्रलक्षणं, युवराजलक्षणं, राज्ञां मन्त्रिलेखकर्त्विजां लक्षणं, सभासदानां लक्षणं, दूतानां लक्षणं, चराणां लक्षणं, रक्षिणां लक्षणं, सेनापतीनां लक्षणं, दासदासीनां लक्षणं, कारूणां सूपकारिणाञ्च लक्षणं, गोगजाश्वरक्षकाणां लक्षणं ।

No. 577. केवलान्वयीव्याख्यानं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 33. Lines, 8 on a page. Extent, 1485 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Keralánvayí-vyákhyána. Annotations on the *Keralánvayí* portion of the *Chintámaṇí* of Ganges'a. Anonymous.

Beginning. अनुमानविभाजकमूलग्रन्थे केवलान्वयिपदस्य प्रसिद्धार्थपरत्वे ज्ञानकरणतापक्षे तज्ज्ञानस्य केवलान्वयित्वानुपपत्तिः ।

End. विशिष्टहेतुकस्थले स्वाधिकरणेत्यादि व्याप्तिरेव निर्वक्तव्येति ।

Colophon. इति केवलान्वयिव्याख्यानं समाप्तं ।

विषयः । केवलान्वय्यनुमानलक्षण टीका ।

No. 578. भक्तामृतं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 3. Lines, 9 on a page. Extent, 67 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákanta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Bhaktámṛita. Praises of Vrindávana, of Rádhá, and of faith in Kṛishṇa. A work of some repute among the Vaishṇavas.

Beginning. आराधनं मुकुन्दस्य भवेद्रावश्यकं यथा ।
तथा तद्दीयभक्तानां नोचेद्दोषोऽस्ति दुस्तरः ॥

End. त्रैलोक्ये पृथिवी धन्या तत्र वृन्दावनं परं ।
तत्रापि गोपिका पार्थ यत्र राधाभिधा मता ॥

Colophon. इति भक्तामृतं समाप्तं ।

विषयः । वृन्दावनमाहात्म्यं, राधामाहात्म्यं, कृष्णभक्तिकथनञ्च ।

No. 579. भक्तिरसामृतविन्दुः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 12. Lines, 8 on a page. Extent, 282 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Bhakti-rasámṛita-vindu. This also is a Vaishṇava work, and treats of faith in Kṛishṇa, who, it recommends, should be looked upon as a master, a friend, a son, a parent, or a lover, according to one's feelings and depth of devotion. It is an abridgement, by Vis'vanátha Chakravarti, of the great work of Jíva Gos'vámí on the subject—the *Bhakti-rasámṛita-sindhu* or the " ocean of the nectar of faith." Under instruction from Sanátana Gosvámi, Rúpa Gosvámí wrote the first work on the topic, the *Bhágavatámṛita,* which describes the amours of Kṛishṇa at Vrindávana as the most perfect manifestation of divine love on earth, and says that the effect of the highest faith in man developes itself in the form of love which the milkmaids of Vrindávana evinced towards Kṛishṇa. Jíva Gosvámi and Raghunátha Dása compiled an abridgment of this work, under the name of *Bhágavatámrita kaṇá,* and Visvánátha Kaviraja prepared a brief epitome of it, which is called *Bágavatámṛita-kaṇá-lesa.* By the advice of Rúpa, Jíva also wrote a separate work,

the *Bhakti-rasámrita-sindhu,* in which he describes faith to manifest itself in three forms, first *Sádhanabhakti* or service, under which a man is propelled to please the divinity by doing meritorious works. The second is called *Bhávabhakti* in which the devotee remains in perfect resignation and entire devotion to the will of the Godhead. The third is called *Premabhakti* or the love of faith, in which inaction is followed by an energetic and ardent yearning, like that of carnal love, for the affection of Krishṇa. Under the same advice, Jíva composed a second work on the subject, which bears the name of *Ujjvalanílamaṇi* in which the principles of the *alankára* (Rhetoric) as bearing on love are illustrated by references to the amours of the pastoral maidens of the sacred land of Vraja with Krishṇa. Vis'vanátha Chakravartí published an abstract of this also, and it is known under the name of *Ujjvalanílamaṇikisaṇa.* For an epitome of the last, vide No. 580.

Beginning. अन्याभिलाषिताशून्यं ज्ञानकर्म्माद्यनावृतं ।
आनुकूल्येन कृष्णानुशीलनं भक्तिरुत्तमा ॥

End. यदि कृष्णवैरिषु भवन्ति तदा अतिरसाभासाः ।

Colophon. इति श्रीभक्तिरसामृतविन्दुः समाप्तः ।

विषयः । भगवद्भक्तिविस्तारकथनं, शान्तिदास्यसख्य-वात्सल्यादिभावकथनं, प्रणयानुराग-महाभावादिलक्षणञ्च ।

No. 580. उज्ज्वलनीलमणिकिरणलेशः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 8. Lines, 8 on a page. Extent, 168 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Ujjvala-nílamaṇi-kiraṇa-les'a. Another work of the same character as the above. It is an epitome or a condensed paraphrase, or as the author himself designates it "the shadow of a ray, of the *Ujjvalanílamaṇi kiraṇa* of Visvanátha Chakravartí, on the amours of Krishṇa in Vrindávana, describing him and his associates, male and female, according to the rules of the Kámas'ástra. In fact it is a treatise on Erotics sanctified in the eyes of the faithful by the examples being taken from the life of the Cupid of Vríndavana. Anonymous.

Beginning. तत्र विषयालम्बनो नायकचूडामणिः कृष्णः प्रथमं गोकुलमथुराद्वारकासु पूर्णतमः पूर्णतरः पूर्ण इति त्रिविधः ।

End. लीलामधुपानाद्योऽनन्ता एव ॥

Colophon. इत्युज्ज्वलनीलमणिकिरणलेशः समाप्तः ।

विषयः । व्रजलीलावर्णनं, कृष्णादिनायकभेदकथनं, राधादिनायिकाभेदादिकथनञ्च ॥

No. 581. भागवतामृतकणिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 4. Lines, 8 on a page. Extent, 86 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Bhágavatámritakaṇiká. The divinity of Kṛishṇa established by the evidence of various s'ástras. The various incarnations of the divinity are arranged into two classes, *viz.*, *lilávatara* or manifestation for enjoyment, and *guṇávatára* or incarnation of the three qualities of *satva*, *rajas* and *tamas*. Kṛishṇa belongs to the first class, and was manifest in the entirety of the divine spirit, Purnávatára. The work is founded on the *Bhágavatámṛita* of Rúpa Gos'vámí.

Beginning. श्रीभागवतामृतनिर्णीतसर्व्वप्राधान्योऽनन्यापेक्षितमहैश्वर्य्यमाधुर्य्यः श्रीकृष्ण एव स्वयं रूपः ।

End. भागवतामृतकणिका मणिकाञ्चनमाणिकेव स्यात् ॥

Colophon. इति भागवतामृतकणिका समाप्ता ।

विषयः । लीलावतारकथन, सत्त्वादिगुणावतारकथनं, प्रह्लादस्य वैष्णवश्रेष्ठत्वकथनञ्च ।

No. 582. विष्णुसिद्धान्तः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 24. Lines, 6 on a page. Extent, 439 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Vishṇu Siddhánta. A treatise on astrology and astronomy. The MS. is a mere fragment, and contains descriptions of the several astronomical cycles, directions for pacifying hostile planets, transmigration through various forms of animal life according to one's acts, effects of years and months commencing under particular circumstances, and several arithmetical formulæ.—Anonymous.

Beginning. अथ वैकुण्ठसंस्थान श्रीलनारायण प्रभो ।
श्रीलक्ष्मीर्येत् प्रियाद्दन्ते ज्योतिषां चरितं वद ॥

End. पञ्चकार्षापणं धेनौ चतुःकार्षापणं मणौ ।
प्रथमावधिचतुर्व्विंशतिपत्रप्राप्तिः, ततः खण्डितम् ।

विषयः । सत्ययुगादिमानकथनं, ग्रहदोषशान्तिविधानं, अशीतिकोटियोनौ क्रमेण भ्रमण-कथनं, वर्षप्रवेशसूत्रं, मासप्रवेशसूत्रं, द्रव्याणां मूल्यनिर्णयः ।

No. 583. प्रवरखण्डं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 7. Lines, 5 on a page. Extent, 962 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Pravara-khanda. Genealogy of various *gotras* and *pravaras;* as also rules regarding marriage among them and expiations for marriages among forbidden relations.—The work is evidently a part of a larger work on the subject of marriage. Anonymous.

Beginning. असगोत्रामसपिण्डामसमानप्रवरां वरबध्वोः पितृसन्ताने सप्तमादूर्द्ध्वं

End. प्रजा इति हि ब्राह्मणमिति ब्राह्मणं ॥

Colophon. इति प्रवरखण्डं समाप्तं ।

विषयः । समानगोत्र-समानप्रवराविवाहे प्रायश्चित्तविधानं, गोत्रप्रवरकथनञ्च ।

No. 584. मुक्तिचिन्तामणिः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 44. Lines, 7 on a page. Extent, 4350 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Mukti-chintámani. An easy method of attaining salvation by visiting the temple of Jagannátha and other sacred places at Puri. Jagannátha partaking of the remnant of food offered to the idol, of seeing it bathed, &c. It is a compilation from the Puránas by a pious Vaishnava, who supports the Bhakti dogma of Chaitanya, which maintains the superiority of faith and love over philosophic knowledge.

Beginning. नीलाद्रौ तत्तद्र्थिभ्यः दातुमर्थचतुष्टयं ।
अदृश्यो नेत्रपदवीं यातो यस्तं हरिं नुमः ॥
End. व्रतोपवासनियमाः सहस्राब्दार्जिता अपि ।
समूह एषामेकत्र गुणितः कोटिकोटिभिः ।
विष्णुभक्तेः सहस्रांशसमोमो न हि कीर्त्तितः ॥
Colophon. इति मुक्तिचिन्तामणौ प्रसादकाण्डः समाप्तः ।
विषयः । पुरुषोत्तमक्षेत्रमाहात्म्यं, जगन्नाथस्य स्नानदर्शनप्रसादमाहात्म्यञ्च ।

No. 585. सारस्वताभिधानं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 1. Lines, 5 on a page. Extent, 11 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Sárasvatábhidhána. A list of synonyms. This is a fragment of one leaf only. I introduce it here with a view to attract attention to a vocabulary, which has not yet been noticed by any European orientalist.

Beginning. सारस्वताभिधानन्तु प्रवक्ष्यामि प्रयत्नतः ।
गोपनीयं कवीन्द्राणां आयुषोऽपि कलत्रतः ॥
End. ब्रह्मणोऽपि भवेन्मोहो यस्य हस्ते कदापि न ॥
Colophon. इति सारस्वताभिधानं समाप्तं ।
विषयः । अभिधानं । ?

No. 586. लक्ष्मीचरित्रं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 3. Lines, 6 on a page. Extent, 67 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Lákshmi Charitra. The best means of securing the favour of the goddess of fortune—Lakshmí. The means recommended by the goddess in reply to a query of her consort Kesava, are strict, personal and domestic cleanliness; respect for seniors and women, attention to the daily religious duties, as enjoined in the s'ástra, unswerving attachments to truth, cultivation of morality, and other social duties.

Beginning. मेरुपृष्ठे सुखासीनं लक्ष्मीं पृच्छति केशवः ।
केनोपायेन लक्ष्मीस्त्वं नृणां भवसि निश्चला ॥
End. आपदस्तस्य नश्यन्ति तमः सूर्य्योदये यथा ।
Colophon. इति लक्ष्मीकेशवसंवादे लक्ष्मीचरित्रं समाप्तम् ।
विषयः । लक्ष्मीयुक्तस्यायुक्तस्य च लक्षणं ।

No. 587. वानराष्टकं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 1. Lines, on a page. Extent, 16 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Vánaráshtaka. An ode in praise of morality. By Bánara, commonly supposed to be the same with Hanumána, but probably, a human poet of no distinction.

Beginning. येन दत्तकृतो रूपं सञ्जयुक्तोऽभवे यवः ।
दुर्म्मन्त्रिणमिति प्रोक्ताः कथिता वानराष्टके ॥
End. दुर्म्मन्त्रिणं कमुपयान्ति न नीतिदोषाः
सन्तापयन्ति कमपथ्यभुजं न रोगाः ।
कं श्रीर्न दर्पयति कं न निहन्ति मृत्युः
कं स्त्रीकृतार्थविषयाः परितापयन्ति ॥
Colophon. इति वानरेण कृतमष्टकं समाप्तम् ।
विषयः । नीतिगर्भोपदेशः ।

No. 588. वकारभेदः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 5. Lines, 6 on a page. Extent, 45 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Vakárabheda. A vocabulary of words containing the letters b. and v. In Bengal the two letters are written and pronounced alike, and a work of this description showing their distinction is of great use.

Beginning. पवर्गीयवकारेऽथ बकबाल्मीकबर्गकाः ।
बन्धकी बन्धकं बीरो बन्धूकञ्च बलाहकं ॥
End. विभावो वैष्णवो विघ्नो वासुदेवो विभावसुः ।
विषयः । वार्गिकान्त्यस्थवकारभेदकथनं ।

No. 589. सारात्सारसुसङ्ग्रहः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 367. Lines, 8 on a page. Extent, 9175 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Sárátsára-susañagraha. A Tántric compilation. By Rámásañkara. Contents: Description and praise of a figure, the right half of which is male (S'iva), and the left half female (Durgá); salvation of sages; the number of original Tantras; Kẹliká's exposition of the nature of Brahma; praise of Durgá; names of Tantras; sacred spots where the severed body of Satí fell; characteristics of a Mahávidyá; origin of the Vedas; the alphabet; the monosyllabic mantra of Ádyá S'aktí; various names of Mahávidyá; the different forms of gods; morning service; characteristics of religious instructors and neophytes; various astrological diagrams; mystic diagrams; expiations; measure of cloth for dress; rules regarding worship; vessel for offering *Arghya;* adoration with the Gáyatri; ordinary worship; purification of the elements; purification of seats; gesticulation during worship; sacrifice of animals; self-sanctification; mode of attaining power over mantras; rules for repeating mantras a great number of times; altars; articles proper for burnt offerings (homa); purification of rosaries; praise of S'iva; proofs regarding the eightfold forms of Durgá; mystic mantra of S'iva; do. of Gaurí; do. of Ganes'a; do. of Vaṭukabhairava; do. of Mahishamardiní; do. of Mrityuñjaya; various incantations for overcoming enemies, and securing the affection of unyielding females; sacrifices meet for S'iva.

Beginning. आद्या या तारतारा सृजति गुणधारा गुणगणा-
द्दृग्धारा यस्याः स्रवति गुणधारा गुणाधारा (?) ।
महामाया माया लसति हरजाया दनुसुद्दा
स्वयं या श्रीः श्रेयस्करणवरदा दुःखितजने ॥ १ ॥
स्वयं वाणी बाला मुखरयति बालानपि जडा-
नुमा भूमा वायोः प्रलयलयदा वीजवपुषा ।

End. शुभं यदि भवेत्तत्र भुज्यते तदशेषतः ।
एवं ज्ञात्वा महेशानि शान्तिस्वस्त्ययनञ्चरेत् ॥

Colophon. इति श्रीयुक्तरायरामशङ्करविरचिते सारात्सारसुसङ्ग्रहे भवादिनिर्णयो नाम द्वादशपरिच्छेदः समाप्तः ।

विषयः । अर्द्धनारीश्वरमूर्त्तिकथनं, मुनीनां निर्व्वाणकथनं, तन्त्राणाममहत्त्वताकथनं, इन्द्रादीनां कालिकायां ब्रह्मसंशयस्य छेदकथनं, श्रीदुर्गामाहात्म्यं, तन्त्राणां नामकथनं, पीठनिर्णयः, महाविद्यानिर्णयः, वेदोत्पत्तिः, वर्णमालाकथनं, आद्याया एकाक्षरमन्त्रार्थः, महाविद्यानां विशेषनामानि, देवतानां विशेषरूपकल्पना, प्रातःकृत्यादि, गुरुशिष्यलक्षणं, राशिचक्र-नक्षत्रचक्रादि, सर्व्वतोभद्रमण्डलं, मन्त्रविद्ययोर्दोषशान्तिः, परिधेयवस्त्रप्रमाणं, आराधनविधिः, अर्घ्यपात्रनिरूपणं, गायत्रीविधिः, पूजाविधिः, भूतशुद्धिः, आसनविधिः, मुद्राप्रमाणं, कागादिबलिः, पुरश्चरणविधिः, मन्त्रसिद्धिलक्षणं, जपविधिः, कुण्डविधिः, होमद्रव्यं, मालासंस्कारः, शिवमाहात्म्यं, अष्टमूर्त्तिप्रमाणं, शिवमन्त्रः, गौरीमन्त्रः, गणेशमन्त्रः, वटुकभैरवमन्त्रः, महिषमर्द्दिनीमन्त्रः, मृत्युञ्जयमन्त्रः, शान्तिपुष्टिवश्याकर्षणनिग्रहनिधनरूपषट्कर्म्मणां लक्षणं, शिवाबलिः ।

No. 590. संहितावृत्तिः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 448. Lines, 10 on a page. Extent, 12,320 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Prose. Corrupt.

Sañhitávritti. An astronomico-astrological treatise. Contents: Origin of the planets; measure of the earth; measure of the four Yugas; months, seasons, and particular conjunctions of planets and stars; muhurtas, a measure of time; distinction of solar and ordinary months; winter and summer solstices; ascent and descent of planets; motions of planets; differences in the commencement of the day in different parts of India; effects of looking at the rainbow under different circumstances; time meet for making idols; characteristics of Maṇḍapas; particular marks on the body indicative of the nature of the life and career of the person; months appropriate for marriages; effect of birth under the influences of the different constellations (nakshatras); effects of the influences of the different planets on ones life. The MS. being incomplete, the name of the author has not been ascertained.

Beginning. ब्रह्माजशङ्कररवीन्दुकुजज्ञजीवशुक्रार्कपुत्रगणनाथगुरून् प्रणम्य ॥

यच्छास्त्रं सविता प्रकारविपुलैः स्कन्दैस्त्रिभिर्ज्योतिषं

तस्योच्छित्तिभयात् पुनः कलियुगे संसृज्य यो भूतलं ।

भूयः स्वल्पतरं वराहमिहिरव्याख्यानेन सर्व्वं यथा-
दित्थं यं प्रवदन्ति मोक्षकुशलास्तस्मै नमो भास्वते ॥ २ ॥

End. चन्द्रस्तृतीये दशमे षष्ठे सप्तमे आद्ये जन्मनि स्थितः शुभः। इतःपरं खण्डितं। अतः समाप्तिवाक्यं न लिखितं।

विषयः। रव्यादिनवग्रहोत्पत्तिकथनं, पृथिवीमानकथनं, सत्यादिचतुर्युगमानकथनं, मासकथनं, ऋतुकथनं, लग्नकथनं, मुहूर्त्तकथनं, सौरसावनादिभेदकथनं, दक्षिणायनोत्तरायणकथनं, ग्रहाणामुच्चनीचभावकथनं, ग्रहादीनां गतिकथनं, नर्म्मदादिनदीकथनं, शोणादिनदकथनं, पौण्ड्रादिजनकथनं, वङ्गादिदेश-कथनं, इन्द्रधनुर्दर्शने शुभाशुभकथनं, प्रतिमाप्रतिष्ठापनादिकथनं, मण्डप-लक्षणकथनं, पुरुषाणां नारीणाञ्च शरीरचिह्नतः शुभाशुभकथनं, विवाह-विहितमासादिकथनं, अश्विन्यादिनक्षत्रेषु जन्मनः फलकथनं, ग्रहगोचर-फलकथनञ्च।

No. 591. श्यामारहस्यं।

Substance, country yellow paper. Folia, 135. Lines, 7 on a page. Extent, 2835 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse. Generally correct.

S'yámárahasya. A Tantric compilation, by Púrṇánanda, a Paramahaṅsa mendicant of high repute as a profound scholar and devoted follower of the S'ákta faith. Contents: Praise of Káliká; her mantras; praise of repeating those mantras; matin duties of S'áktas; the kind of kus'a grass which should be used for worship; the three diurnal prayers of Tántrics; meditation of Káliká; her worship; charms bearing her name; sanctification of her mantra; worship of women as the representative of the S'ákti; impropriety of treating with disfavour wine, flesh-meat and other articles used in S'ákta worship; offering of tila; adoration of S'ákti while seated on a corpse; prayers during eclipses; making of altars for ceremonies with a worldly object; killing of enemies by magical incantations; subjugating them by the same means; causing ruin by the same means; bringing demons under subjugation by charms; expiations appropriate for Kaulas; evils of rejecting mantras and gurus; worship of Tariní, a form of Durgá; charms, bearing the name of Tárá; praise of gurus of good families; proper time for first receiving the mantra of Tárá from a guru; derivation of the mystic mantra of thirty-four syllables appropriate for the worship of Nílasarasvati.

Beginning. देवीं दानवदैत्यदर्पनिवहानुन्मूलयन्तीं परां
ब्रह्मानन्तमहेशमौलिमणिभिः संसेविताङ्घ्रिद्वयां ।
नत्वा श्रीगुरुपादपद्मपरमामोदाम्नतप्नावितः
पूर्णानन्दमतिस्तनोति विमलां श्यामारहस्याभिधां ॥

End. लक्षमेकं जपेद्दिव्यां दशांशमश्रितोत्पलैः ।
ध्यानपूजापुरश्चर्य्यां सर्व्वां नीलासमं भवेत् ॥

Colophon. इति वेदान्तागमतत्त्वविशारदश्रीपूर्णानन्दपरमहंसपरिव्राजकाचार्य्यविरचिते श्यामारहस्ये द्वाविंशतितमः परिच्छेदः समाप्तः ।

विषयः । कालिकाया माहात्म्यकथनं, तस्या मन्त्रकथनं, तन्मन्त्रजपप्रशंसनं, प्रातःकृत्यं, कुशलक्षणं, तान्त्रिकी सन्ध्या, कालिकाया ध्यानं, तस्याः पूजनादिकं, तस्याः कवचं, तस्या मन्त्रपुरश्चरणं, शक्तिरूपस्त्रीसाधनं, मद्यादौ घृणायां दोषकथनं, नीलसाधनं, शवसाधनं, ग्रहणपुरश्चरणं, काम्यकर्म्मार्थं कुण्डविधानं, शत्रुमारणं, वशीकरणं, उच्चाटनं, वेतालादिसिद्धिः, कौलानां प्रायश्चित्तं, मन्त्रत्यागिनां गुरुत्यागिनाञ्च दोषकथनं, तारिणीपूजनादिकं, ताराकवचं, कुलीनगुरुप्रशंसा, तारामन्त्रग्रहणे वारतिथिनक्षत्रादिनिर्णयः, नीलसरस्वत्याश्चतुस्त्रिंशद्वर्णात्मकमन्त्रोद्धारः ।

No. 592. अभिधानतन्त्रं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 112. Lines, 7 on a page. Extent, 2072 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, decayed. Verse. Generally correct.

Abhidhánatantra alias *Jaṭádharakosha*. A Sanskrit vocabulary, forming a sort of supplement to the Amarakosha, the arrangement of which it follows. By Jaṭádhara A'chárya. Wilson classes it with the *Bhúriprayoga* and the *Sabda-ratnámálá* (Essays III. 232). It is useful only in so far as it supplies a few new synonyms and uncommon words.

Beginning. भागीरथीं जलमयीं जगतामभीष्टां मन्दोदरीरघुपती पितरौ च नत्वा ।
दिण्डीयविप्रकुलजः स जटाधरोऽसौ आचार्य्य एतदकरोदभिधानतन्त्रं ॥

End. जटाधरकवेरस्मिन् नामलिङ्गानुशासने ।
काण्डस्तृतीयः पर्य्याप्तः सामान्याख्यः कविप्रियः ॥ समाप्तोऽयं ग्रन्थः ॥

विषयः । अत्र अमरसिंहोक्तरीत्या प्रायो विविधपदार्थनामपर्य्यायसङ्ग्रहः ।

No. 593. वानर्य्यष्टकं ।

Substance, country yellow paper. Folium, 1. Lines, 6 on a page. Extent, 10 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, modern. Verse. Generally correct.

Vánaryashṭaka. Eight stanzas on sweetness of temper, quietude, health, ignorance, the twice-born class, physicians, and decayed trees, said to have been composed by a she monkey.

Beginning. माधुर्य्यं शान्तमारोग्यं दानं मूर्खद्विजातिभिः ।
वैद्यं सुजीर्णवृक्षञ्च वानर्य्याश्चाष्टकं तु वै ॥

End. वृक्षं क्षीनफलं त्यजन्ति विहगाः शुष्कं रसः सारसाः
पुष्पं पर्य्युषितं त्यजन्ति मधुपाः दग्धं वनान्तं मृगाः ।
निर्द्रव्यं पुरुषं त्यजन्ति गणिका भ्रष्टश्रियं मन्त्रिणः
सर्व्वं कार्य्यवशाज्जनो हि भजते कस्यापि को बान्धवः ॥

विषयः । अष्टोपदेशयुक्ताः कविताः सन्ति ।

No. 594. चैतन्यकल्पः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 9. Lines, 7 on a page. Extent, 157 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Chaitanyakalpa. An apocryphal Tantra, said to be a part of the *Brahmayámala Tantra*, but evidently compiled by a Vaishṇava, with a view to prove the divinity of Chaitanya by Tántric evidence, and thereby overcome the opposition of the S'ákta sect. Contents: Birth of Chaitanya; his merits; mystic mantra for worshiping him; hymn to the river Yamuná; details of worshiping Chaitanya.

Beginning. कैलासशिखरे रम्ये भक्तिसाधनतत्परा ।
पप्रच्छ पार्व्वती भक्त्या शङ्करं परमेश्वरं ॥

End. भक्तप्रियो गौरचन्द्रो भक्तवश्यः शचीसुतः ।
तस्मात् गौरं ये भजन्ति तेषां वश्यो जनार्द्दनः ॥

Colophon. इति ब्रह्मयामले शिवदुर्गासंवादे चैतन्यकल्पे षष्ठः पटलः ।

विषयः । गौराङ्गदेवजन्मकथनं, गौराङ्गदेवमाहात्म्यकथनं, गौराङ्गमन्त्रोद्धारकथनं, यमुनास्तवकथनं, गौराङ्गपूजाकथनञ्च ।

No. 595. अग्निसंहिता ।

Substance, country yellow paper. Folia, 3. Lines, 7 on a page. Extent, 63 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Agni Sañhitá. This is another spurious revelation regarding the divinity of Chaitanya, *alias* Gauráñga, *alias* Gaurachandra. Pṛithivi, the earth personified, oppressed by the sins of mankind, with tearful eyes besought Brahmá, the lotus-born, to devise a remedy, and that divinity, says the Sañhitá, pacified the weeping lady by assuring her that relief was at hand, as the Divine Spirit would ere long appear incarnate on earth to afford a sovereign specific for the malady of sin. In reply to further enquiries, he foretold the whole history of the life of Chaitanya. The work, I suspect, was not well received even by the Vaishṇavas, for it is rarely quoted. The MS. has 24 chapters, but the absence of the word *samápta* in the colophon, induces me to think that the work in its entirety comprised some more chapters.

Beginning. रोदमाना च पृथिवी गत्वा च ब्रह्मणोऽन्तिकम् ।
सन्नम्य पद्मयोनिन्तु वेपमानाब्रवीद्वचः ॥

End. इति निगदितमिष्टं नेष्टमन्यद्विशेषं
सकलनिगमवल्लीशीर्षकैकप्रकाशम् ।
अखिलभुवननाथप्रेमपीयूषधारः
सरभसमपि तद्वद् गौरचन्द्रोऽवतीर्णः ॥

Colophon. इति अग्निसंहितायां गौराङ्गप्रादुर्भावो नाम चतुर्विंशतितमोऽध्यायः ।
चतुर्विंशतितमाध्यायमात्रं प्राप्तं ।

विषयः । धरण्या ब्रह्मसमीपे गमनं, ब्रह्मकर्तृकहरिस्तवः, गौराङ्गप्रादुर्भावश्च ।

No. 596. उद्बोधचन्द्रिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 74. Lines, 8 on a page. Extent, 1660 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Udbodha-chandriká. An astrological work comprising rules for the preparation of horoscopes, &c. Some of Khaná's astrological maxims occur at the end; but the MS. is incomplete.

Beginning. आदित्यादिग्रहाः सर्व्वे नक्षत्राणि च राशयः ।
दीर्घमायुः प्रकुर्व्वन्तु यस्येयं जन्मपत्रिका ॥
विधात्रा लिखिता या तु कपालेऽक्षरमालिका ।
ज्योतिर्वित् तां विजानीते होरानिर्णयचक्षुषा ॥

End. ७४ पत्रपर्यन्तं प्राप्तं, ततः खण्डितं ।

Colophon. इत्युद्बोधचन्द्रिकायां खनावचननिर्णयो नामोनविंशोऽध्यायः ।

विषय. । ज्योतिषसारसङ्ग्रहः, जन्मपत्रिकादिकृतिसङ्केतं, वर्षगणनं, नित्यदशा, अन्तर्दशा, खनावचननिर्णयश्च ।

No. 597. मुक्ताफलं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 105. Lines, 2 on a page. Extent, 157 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Muktáphala. A synopsis of the Vaishṇava doctrines of the Bhágavata Puráṇa. By Vopadeva, son of Kesava, *alias* Bhishakkesava, the physician, and disciple of Dhanes'a. The author describes himself as the protegé of Hemádri, king of Deoghar. This work and another lately found by me in which the same author gives an abstract of the contents of the Bhágavata, afford strong presumptive evidence against the opinion, now generally received by European orientalists, that the Bhágavata was written by Vopadeva. A much stronger proof, however, is afforded by the *Dánasâgara* of Ballála Sena, king of Bengal, in which the Bhágavata is repeatedly quoted. That work also quotes from the Ádi Puráṇa, which Wilson supposed was composed within the last three centuries. Vopadeva, according to Colebrooke and Wilson, flourished between the 12th and the 13th centuries; Ballála lived in the 11th.

Beginning. विष्णुपञ्चात्मकं वन्दे भक्त्याष्टाद्शभेद्या ।
सच्चिवर्गोनविंशत्या भक्तैर्नवभिराश्रितं ॥
विष्णुप्रीत्या चतुर्वर्गचिन्तामल्पमजोगणत् ।
भेदान् व्रतानां दानानां तीर्थानां मोक्षवर्त्मनां ॥
मूर्त्तिप्रासादपूजानां हेमाद्रिर्गणकाग्रणीः ।
विष्णुभक्त्यङ्गभक्तानां गणयत्युक्तसारधीः ॥
मुक्ताफलेन ग्रन्थेन सद्भागवतसूक्तिना ।
भक्तिखात्यम्बुना मुग्धमार्कण्डेयशिशुश्रिया ॥ ४ ॥

End. विद्वद्धनेशशिष्येण भिषक्केशवसूनुना ।
हेमाद्रिर्बोपदेवेन मुक्ताफलमचीकरत् ॥
स्वर्गे गीर्वाणनाथः सुरपतिसमितः शाब्दिकानां वरेण्यं
पाताले नागराजः फणिपतिसदृशो यस्य गायन्ति कीर्त्तिं ।
यस्तीर्णः शास्त्रपाथोनिधिमखिलमदो ग्रन्थरत्नं सुवृत्तं
चक्रे शिष्यो धनेशः कविकुलतिलकः केशविर्बोपदेवः ॥

Colophon. इति वोपदेवकृतं मुक्ताफलं समाप्तम् ।

विषयः । निराकारब्रह्मलक्षणं, साकाराणां शतधृतिविष्णुरुद्राणां लक्षणं, श्रीकृष्णस्य विश्वरूपवर्णनञ्च ।

No. 598. गायत्रीतन्त्रम् ।

Substance, country yellow paper. Folia, 13. Lines, 10 on a page. Extent, 195 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Gáyatrí Tantra. A Tantra in praise of the Gáyatrí as the only means of adoration of the deity. It is written in the usual Tántric style, and gives in detail the rules to be observed in worshiping with the aid of the Gáyatrí. The MS. is a mere fragment, and I suspect it is a part of one of the larger Tantras.

Beginning. अधुना सम्प्रवक्ष्यामि गायत्रीं परमाक्षरीं ।
स्मरणात् सर्व्वपापेभ्यो मुक्तो भवति तत्क्षणात् ॥

End. पञ्चाशन्मातृकावर्णपठितां तत्र कारयेत् ।
प्रथमपटलात् नवमपटलपर्य्यन्तं प्राप्तं । ततः खण्डितं ।

विषयः । गायत्रीमाहात्म्यं, गायत्रीध्यानं, गायत्रीन्यासः, गायत्रीहीनब्राह्मणनिन्दा, यज्ञोपवीतलक्षणं, सन्ध्यालक्षणं, गायत्रीतत्त्वप्रशंसा, तिथीनां ध्यानं मन्त्रश्च, पञ्चयोध्यानं मन्त्रश्च, गायत्रीकवचञ्च ।

No. 599. आचारनिर्णयः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 6. Lines, 7 on a page. Extent, 66 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Incorrect.

A'cháranirṇaya. A Tantra. Contents: Origin of the Káyasthas; duties of Bráhmaṇs; anecdote of Sutapas, a Brahman, and Suyajña, a king, on the conduct of Bráhmans; propriety of the Sudras assuming the profession of Kshatríyas in the Kali Yuga; curse of Bráhmaṇs on Chitráñgada; encomiastic recommendations of the mantra of Vagalá.

Beginning. भूयस्तेऽहं प्रवक्ष्यामि वगलेति मनूत्तमं ।
यस्य ग्रहणमात्रेण कायस्थो विप्रमेव च ॥

End. केवलं पटलमिदं पठन् शृण्वन् मनोरथं ।
लभेत् कालीवपुः स्थूला वगलाञ्च न संशयः ॥

Colophon. इति आचारनिर्णये वासुदेवसम्मते हरपार्व्वतीसंवादे पञ्चविंशत्तमः पटलः ।
पञ्चविंशत्पटलमात्रं प्राप्तम् ।

विषयः । कायस्थोत्पत्तिकथनं, विप्रकर्त्तव्यनिरूपणं, सुयज्ञराजानं प्रति सुतपोविप्रस्योपदेशः, कलियुगे शूद्रस्य क्षत्रियकर्म्मकारित्वकथनं, चित्राङ्गदं प्रति ब्राह्मणानामभिशापः, वगलामन्त्रजपमाहात्म्यं ।

No. 600. मूर्खहा ।

Substance, country yellow paper. Folia, 160. Lines, 6 on a page. Extent, 1120 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Múrkhahá. A Smárta treatise, comprising dissertations regarding various penances, expiations and religious observances. The MS. is incomplete, and the author's name is not ascertainable.

Beginning. प्रायः सङ्कल्पानामेव कर्म्मणामारम्भः । तत्रादौ स एव निरूप्यते ।

End. इति गोवधप्रायश्चित्तपत्रलेखनप्रकारः। इतः परं खण्डितं।

विषयः। स्मृतीनां सङ्ग्रहः, अर्थात् नानाविधवचनप्रदर्शनैर्नानाविधव्रतपूजाश्राद्धादीनां प्रायश्चित्तानाञ्च व्यवस्थापनं।

No. 601. उपमानखण्डं।

Substance, country yellow paper. Folia, 5. Lines, 8 on a page, Extent, 90 s lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Upamánakhaṇḍa. The third part of the great work of Ganges'a Upadhyáya, on the Nyáya. It comprises the portion on comparison. Vide ante I. p. 285.

Beginning. अथोपमानं निरूप्यते। तत्र सादृश्यप्रमाकरणमुपमानमिति केचित्। सादृश्यञ्च पदार्थान्तरं।

End. अथ वाक्यादेवानेन परिच्छिन्नः केवलमग्रेऽप्यभिजातियोगेनेदृशगवयपदवाच्य· त्वेनावगतः।

Colophon. इति

विषयः। उपमानखण्डस्य मूललक्षणादि।

No. 602. न्यायरत्नावली।

Substance, country yellow paper. Folia, 121. Lines, 7 on a page. Extent, 1957 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, modern. Prose. Corrupt.

Nyáyaratnávalí. An elementary treatise on the principles of the Nyáya Philosophy. By Krishṇakánta Vidyávágís'a. This is a very different work from the one of this name by Brahmánanda Sarasvatí. noticed by Mr. Hall. *Contributions*, 109.

Beginning. नव्यप्राचीनतार्किकसर्वार्थाधीनधीमता।

तन्यते कृष्णकान्तेन न्यायरत्नावली मता॥

End. संसर्गाभावो द्विविधः, अत्यन्ताभावध्वंसभेदात्। इत्यभाववादः समाप्तः।

Colophon. श्रीकृष्णकान्तविद्यावागीशविरचिता न्यायरत्नावली समाप्ता।

विषयः। न्यायशास्त्रीयसारसङ्ग्रहः।

No. 603. न्यायरत्नप्रकाशिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 21. Lines, 7 on a page. Extent, 420 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Nyáyaratnaprakás'iká. Annotations on the scholia of Brahmánanda Sarasvatí, entitled *Nyáyaratnávalí,* on Madhusúdana Sarasvatí's commentary on S'aṅkara's essence of the Vedanta, the Das'as'lokí. By Kṛishṇakánta Nyáyaratna. The MS. is incomplete.

Beginning. योगेशं क्व गतं चिरं हिमरुचेः शृङ्गे कुटीरे प्रिये
योगार्थं किमुतास्ति कोऽचरमणी तत्रेति सम्भाषणं ।
श्रुत्वा हासमन्वितं गिरिसुतागौरीशयोर्मेनका
तत्रास्तीति वदन् सलज्जवदनो मां पातु लम्बोदरः ॥
न्यायरत्नावलीटीकां तनुं नत्वा च नौलिकां ।
तनोति श्रीकृष्णकान्तो न्यायरत्नप्रकाशिकां ॥

End. २१ पत्रमात्रं प्राप्तं । ततः खण्डितं ।

विषयः । न्यायरत्नावलीग्रन्थस्य टीका ।

No. 604. शब्दरूपप्रकाशिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 25. Lines, 7 on a page. Extent, 525 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Prose. Generally correct.

S'abdarúpaprakás'iká. Sanskrit declensions. Anonymous.

Beginning. श्रीरामचरणौ नत्वा नामानि लिखति क्रमात् ।
शब्दानामजन्तानां रूपाण्यल्पधियां कृते ॥
रामशब्दः श्रीरामचन्द्रवाची पुंसि । रामः रामौ रामाः ।

End. च वा हाहौ वेति ।

Colophon. शब्दरूपप्रकाशिका समाप्ता ।

विषयः । साधिताजन्तपदानां सङ्ग्रहः ।

No. 605. चन्द्रालोकः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 14. Lines, 4 on a page. Extent, 168 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Chandráloka. An elementary treatise on Rhetoric. By Jayadeva. A MS. in the possession of Bábu Píyárimohana Prabhu of Dacca contains short annotations on the text, said to be by the author himself.

Beginning. परस्परतपःसम्पत्फलायितपरस्परौ ।
प्रपञ्चमातापितरौ प्राञ्चौ जायापती स्तुमः ॥
अलङ्कारेषु बालानामवगाहनसिद्धये ।
ललितः क्रियते तेषां लक्ष्यलक्षणसङ्ग्रहः ॥

End. चन्द्रालोकाभिधानोऽयं जयदेवेन निर्म्मितः ।
विपश्चितां मुदे भूयादलङ्कारस्य सङ्ग्रहः ॥

Colophon. समाप्तोऽयं चन्द्रालोकालङ्कारः ।

विषयः । अलङ्काराणां लक्षणं, उदाहरणञ्च ।

No. 606. शृङ्गारादिरसः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 8. Lines, 6 on a page. Extent, 108 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

S'ṛiñgárádirasa. The eight passions described. Anonymous. The MS. is incomplete.

Beginning. शृङ्गारहास्यकरुणरौद्रवीरभयानकाः ।
वीभत्साद्भुतसञ्ज्ञौ चेत्यष्टौ नाट्ये रसाः स्मृताः ॥

End. ८ पत्रमात्रं प्राप्तं, शेषं नास्ति ।

विषयः । शृङ्गाराद्यष्टविधरसानां लक्षणमुदाहरणञ्च ।

No. 607. शूद्रधर्म्मतत्त्वं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 97. Lines, 9 on a page. Extent, 2619 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Partly verse and partly prose. Generally correct.

S'údradharma Tattra. A manual of the whole religious and social duties of Súdras. By Kamalákara Bhaṭṭa, son of Rámkṛishna. The work is of considerable repute, but of rare occurrence.

Beginning. प्रणम्य रामं पितरं कमलाकरशर्म्मणा ।
रामकृष्णतनूजेन शूद्रधर्म्मो वितन्यते ॥

End. योऽत्र श्रमः किल कृतः कमलाकरेण प्रीतोऽमुनास्तु सुकृतीषु च रामकृष्णः ।

Colophon. इति रामकृष्णभट्टात्मजकमलाकरभट्टकृते शूद्रधर्म्मतत्त्वे शूद्रसमसङ्करजस्वरूप-निरूपणं ।

विषयः । शूद्राणां समस्तधर्म्माणां विवरणं, अर्थात् अन्नप्राशन-विवाह-प्रायश्चित्तादिषु शूद्रेतिकर्त्तव्यतानिरूपणं ।

No. 608. मत्स्यसूक्ततन्त्रं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 99. Lines, 10 on a page. Extent, 3960 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Matsyasúkta Tantra. A Tantric compilation. Contents: Rules regarding mourning; expiations and aliment; rice cooked by S'údras, forbidden as food for Bráhmaṇs; effect of certain conjunctions during particular days of the moon's age; vessels of particular metals recommended to be used when eating while facing particular quarters; duties before meals; purification of houses rendered impure by corpses and other offensive objects; the worship of Bhadrakáli and other divinities in the month of Vais'ákha; rules for the celebration of a ceremony called *Annantavrata*, on the 14th of the waxing moon in the month of Bhádra; do. of the *Rohinívrata*, on the 9th of the waxing moon in the same month; praise of particular forms of sacrificial knives; proper mode of sacrificing animals; prognostications from the flow of blood from the carcass of sacrificed animals; adoration of Durgá; celebration of the ceremony called *Gaurívrata;* mantra for saluting the wag-tail *(motacilla alba);* mantra for offering oblations of water to the manes on the 8th of the waxing moon in the month of Mágha; salutary verses called *Mangaláshṭaka;* origin of the Mandára mountain. The MS. is a fragment, and contains from the 35th to the 60th sections. The contents above given refer to the sections examined.

Beginning. सहस्रजापात् देवेशि नाशौचं स्तनसूतके ।
जनने मरणे नित्यमशौचमनुधावति ॥

End. पञ्चत्रिंशत्पटलावधिषष्टिपटलपर्य्यन्तं प्राप्तं, ततः खण्डितं ।

विषयः । अशौचव्यवस्था, प्रायश्चित्तविधानं, द्रव्याणां भक्ष्याभक्ष्यविधानं, शूद्रान्नादि-भोजने ब्राह्मणानां पापकथनं, तिथीनां युग्मायुग्मभेदेन व्यवस्थाकथनं, पूर्व्वादिदिग्भेदेन स्वर्णादिपात्रभेदेन भोजने दोषादोषकथनं, भोजनस्यादौ कर्त्तव्यकर्म्मनिरूपणं, श्वादिदूषितगृहस्य शुद्धिकथनं, कुशण्डिकानिरूपणं, वैशाख मासादौ भद्रकाल्यादिदेवतापूजनफलं, अनन्तव्रतं, रोहिणीव्रतं, खड्गस्य विशेषप्रशंसा, पशुच्छेदनप्रकारः, रुधिराधारनिर्णयः, दुर्गाध्यानं, तस्याः स्तवः, तस्याः शारदीयपूजनञ्च, गौरीव्रतं, खञ्जनप्रणाममन्त्रः, भीष्मतर्पणमन्त्रः, मङ्गलाष्टकं, मन्दरपर्वतोत्पत्तिकारणं ।

No. 609. सप्तशतीव्याख्यानं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 40. Lines, 9 on a page. Extent, 1230 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Saptas'ati-vyákhyána. A commentary on the Saptas'atí or Chaṇḍi section of the Márkaṇḍeya Puráṇa. By S'iva Bhaṭṭa Kála. The most approved commentary on the Chaṇḍi is by Nágoji Bhaṭṭa, who has appended to his work a dissertation on the rules regarding the reading of the Chaṇḍi and the details of the Durgá pujá.

Beginning. (प्रारम्भे खण्डितं)

End. कीलकोक्तप्रकारेण ज्ञानं सूचितं, सर्वेष्टसिद्धिः ।

Colophon. इति कालोपनामकश्रीशिवभट्टकृते सप्तशतीव्याख्याने त्रयोदशोऽध्यायः ।

विषयः । सप्तशत्यभिन्नायाश्चण्ड्याष्टीका ।

No. 610. व्रजभक्तिविलासः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 13. Lines, 14 on a page. Extent, 4435 s'lokas Character, Bengali. Date S. K. 1762. Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Vrajabhaktivilása. The topography of Vraja, describing its groves, pools, bowers, and all places of note in connection with the career of Krishṇa in that town; and the religious merit of visiting its sacred spots. By Náráyana Bhaṭṭa, son of Bháskara.

Beginning. राधया सहितं कृष्णं लालितेयं समिष्टकं ।
रेवतीसहितं देवं बलदेवं हलायुधं ॥
कुर्वेऽहं पञ्चमं गोष्ठं वनयात्राशुभप्रदं ।
व्रजभक्तिविलासाख्यं व्रजमाहात्म्यदर्शितं ।

End. माहात्म्यपूर्वञ्च परिक्रमं शुभं ग्रन्थः प्रपूर्णो व्रजभक्तिभासकः ।

Colophon. इति श्रीमद्भास्करात्मजश्रीनारायणभट्टविरचिते व्रजभक्तिविलासे परमहंससंहितोदाहरणे व्रजमाहात्म्यनिरूपणे वनयात्राप्रसङ्गिके त्रयोदशोऽध्यायः ।

विषयः । वृन्दावनस्थानां काम्यादिद्वादशवनानां सङ्ख्या माहात्म्यञ्च, द्वादशोपवनतदधिदेवताकथनं, तत्तद्वनाधिपतिदेवानां मन्त्राः, मथुरोत्पत्तिः, गोवर्द्धनोत्पत्तिमाहात्म्यं, नानाविधपुराणवचनैर्व्रजधामान्तर्गतस्थानादिमाहात्म्यकथनं ।

No. 611. वैद्यकुलतत्त्वं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 40. Lines, 8 on a page. Extent, 960 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Vaidyakula-tattva. Genealogy and history of the Vaidyas of Bengal. By Bharata Mallika, son of Gauránga. Vide ante Vol. I. for several works of this author and remarks on his life.

Beginning. नत्वा शिवं शिवकरं शिवया समेतं वाणीं गुरुं द्विजगणं भिषजां गुरुञ्च ।
गौराङ्गमल्लिकसुतो भरतो विनीतो वैद्याज्ञया वदति वैद्यकुलस्य तत्त्वं ॥

End. ४० पत्रमात्रं प्राप्तं, शेषं खण्डितं ।

विषयः । वैद्यानां कुलकथनं ।

No. 612. कुलदीपिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 17. Lines, 10 on a page. Extent, 570 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Kuladipiká. Genealogy and history of the Kulina Káyasthas of Bengal. By Rámánanda S'armá. The MS. is incomplete.

Beginning. नत्वा तां भारतीं देवीं तथैव कुलदेवतां ।
क्रियतेऽतिप्रयत्नेन शूद्राणां कुलदीपिका ॥

नानाशास्त्रं समालोक्य तथैव कुलशास्त्रकं ।
शिष्याणां प्रति बोधाय श्रीरामानन्दशर्म्मणा ॥

End. १९ पत्रमात्रं प्राप्तं, शेषं खण्डितं ।

विषयः । शूद्राणां कुलकथनं, तेषामुत्पत्तिश्च ।

No. 613. मनोदूतः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 8. Lines, 7 on a page. Extent, 209 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Manodúta. A poem in imitation of the "Messenger Cloud" of Kálidása, in which the poet directs his own mind to go to the feet of Krishṇa and relate his feelings and aspirations. Anonymous. The first leaf of the MS. is wanting.

Beginning. १ (पत्रं नास्ति)

End. बन्धुस्त्वमेव हृदयाख्यपथप्रपन्नं सत्यं रिपुर्विपथगामितया त्वमेव ।
तत्कातरे मयि विधेहि कृपां यदेतदुक्तं कुरुष्व सुरवैरिपदे रमस्व ॥

Colophon. इति मनोदूताख्यकाव्यं समाप्तम् ।

विषयः । कश्चिज्ज्ञानी मनो दूतं कृत्वा कृष्णचरणसमीपे गन्तुं तत्प्रति उपदिशति ।

No. 614. मन्त्रसारीयकौतूहलविद्या ।

Substance, country yellow paper. Folia, 5. Lines, 9 on a page. Extent, 149 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Generally correct.

Kautúhala-vidyá. On *Indrajála* or magic. By Nítyanátha, son of Párbatí. This is a chapter of the author's *Mantrasára,* "the Essence of Mantras," a tantric compilation. The author depends mainly on incantations to effect his magical experiments.

Beginning. अथातः सम्प्रवक्ष्यामि ऐन्द्रजालमनुत्तमं ।
व्याधिदारिद्र्यहरणं जरामरणनाशनं ॥

End. ॐ ऐं ह्रीं क्रीं श्रीं फट् स्वाहा अनेन मन्त्रेण सर्व्वयोगानभिगम्य मन्त्रसिद्धिः ।

Colophon. इति श्रीपार्व्वतीपुत्रश्रीनित्यनाथविरचिते सिद्धखण्डे मन्त्रसारे कौतूहलविद्या नाम ऐन्द्रजालं समाप्तम् ।

विषयः । कपोत-च्छाग-मयूर-जनकनानाविधौषधकथनं, वशीकरणमन्त्रादिकथनञ्च ।

No. 615. कीचकबधमहाकाव्यम् ।

Substance, country yellow paper. Folia, 11. Lines, 7 on a page. Extent, 226 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Kíchaka-badha. An epic poem founded on an episode of the Mahábhárata. By Nítavarmá. During the sojourn of the Páṇḍus in the court of Viráṭa, king of Matsya, Kíchaka, the brother of the queen, attempted to commit a criminal assault on Draupadí, the wife of the Páṇḍus, and Bhíma, resenting the affront, killed him. This forms the subject of the poem. The work is written in a highly artificial style, and is full of alliterations, besides having the same word used in different senses at the end of every two lines.

Beginning. जितः सुचरितच्छेदोऽश्वरोऽयं दुःसहो मया ।
इतीव देहमकरोद्भिन्नं यः सहोमया ॥ १ ॥
बिभर्त्ति हारमलयं यो भस्मभिरहिंसितं ।
तेजस्व मन्मथशरैरिन्द्रियार्थैरहिंसितं ॥ २ ॥
या त्रिलोकनता मूर्त्तिरुपायेन जुगोप तां ।
योऽवहत् कंसनिधनप्रयुक्तान्जुगोपतां ॥

End. इति भवतु दृशा तवाहितानां सकलमहोजयभूतवाहितानां ।
रससुखमुदयाद्दीयमानः सकलधराधरधारणाद्दीयमानः ॥

Colophon. श्रीनीतवर्म्मविरचिते कीचकबधे महाकाव्ये पञ्चमः सर्गः ।

विषयः । अत्र यमकेन रचिताधिकांशः । द्रौपदीरूपवर्णनं, कीचकदमनं, उत्तरगोग्रह-
युद्धविवरणञ्च ।

No. 616. सङ्ग्रहः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 124. Lines, 5—6 on a page. Extent, 1511 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Kṛishṇanagar, Rámakṛishṇa Majumdár. Appearance, old. Incorrect.

Sañgraha. A collection of formulas for the preparation of various kinds of compound medicines; in short, a native pharmacopæa. Anonymous.

Beginning. पृथ्वी कीलालवह्निश्वसनखतनुभिस्तिष्ठति व्याप्य विश्वं

विश्वेषां विघ्नपूतानतिविपुलबलन्दो(?)नरेन्द्रान् विहन्तुं ।
यो धत्ते मूर्त्तिमम्भोरुहजविदुराद्यामरैः संस्तुताद्या
तामीडे स्वेष्टसिद्ध्यै तनुपिहितगदे यान्ति दीपाग्नितुल्या ॥
ईषद्धास्यं वदति मधुरं बान्धवैः शिक्ष्यमाणो
वारं वारं लुठति धरणौ मथ्यते सा तु जान्तु ।
माता तस्य प्रवदति मुहुः षष्ठिषष्ठीति वाणी-
मेवं गोपीगणपरिवृतं बालगोपालमीडे ॥

End. चन्द्रप्रभागुटिका । (परिसमाप्तिवाक्यं नास्ति) ।

विषयः । पञ्चभद्रः, अमृताष्टका, अष्टावलेहः, दशमूलं, अष्टादशाङ्गं, भैरवेश्वरः, उन्मत्ताख्यरसः, निदिग्धिकादि, भार्ग्यादि, हिङ्गुलेश्वरः, शीतभञ्जिरसः, ज्वरमुरारिः, मधुकादिप्रभृतय औषधा निरूपिताः ।

No. 617. सारचन्द्रिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 32. Lines, 6—7 on a page. Extent, 784 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Rámakrishna Majumdár. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Sárachandriká. General principles of pathology and therapeutics. Contents: Disease defined; diagnosis; infection and contagion; symptomatology; examination of the tongue; examination of the urine; examination of the nostrils; examination of the pulse; duration of diseases; actual cautery; purgation; enemas; fumigation, &c. Anonymous.

Beginning. प्रणम्य परमानन्दवृन्दकन्दं गुरोः पदं ।

मन्दधीसाधुबोधाय साध्यते सारचन्द्रिका ॥
धर्म्मार्थकाममोक्षाणामारोग्यं मूलमुत्तमं ।
रोगास्तस्यापहन्तारः श्रेयसो जीवितस्य च ॥

End. बालस्य नारिकेलस्य जलं प्रायो विरेचनं ।

नारिकेलोदकं जीर्णं विष्टास्ति शुक्र...... ॥ इत्यतः खण्डितम् ।

विषयः । रोगनिरूपणं, ज्ञातव्यानि, सङ्कीर्णाधिकारः, शारीरिकाधिकारः, जिह्वापरीक्षा, मूत्रपरीक्षा, नासिकापरीक्षा, नाडीपरीक्षा, परिमाणनिरूपणं, दाहकर्म्म, भेदिका वटिका, वस्तिकर्म्मनिरूपणं, धूमपाननिरूपणं, इत्यादयो निरूपिताः ।

No. 618. आयुर्वेदागमनं।

Substance, country yellow paper. Folia, 18. Lines, 5—6 on a page, Extent, 433 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Rámakrishna Majumdár. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Ayurvedágamana. History of Hindu medicine from its origin, to the day of the author. The earliest professors of the art, according to this work, were successively Brahmá, Daksha, Indra, Átreya, Bháradvája and Dhanvantari. The MS. is incomplete, and the author's name is not ascertainable.

Beginning. गजमुखममरप्रवरं सिद्धिकरं विघ्नहर्त्तारं।
गुरुमागमनयनप्रद्मिष्टकरीमिष्टदेवतां वन्दे॥
आयुर्वेदागमनं क्रमेण येनाभवत् भूमौ।
प्रथमं लिखामि तमहं नानातन्त्राणि संदृश्य॥

End. रजोगुणमयः सूक्ष्मः शीतो रूक्षो(?) लघुश्चलः।
खरो मृदुर्योगवाही संयोगा........... ॥ इत्यतः खण्डितं।

विषयः। आयुर्वेदस्य लक्षणं, ब्रह्मप्रादुर्भावः, दक्षप्रादुर्भावः, इन्द्रप्रादुर्भावः, आत्रेयप्रादुर्भावः, भारद्वाजप्रादुर्भावः, धन्वन्तरिप्रादुर्भावः, सृष्टिप्रकरणादिश्च वर्त्तते।

No. 619. ऋग्वेदीयाभ्युदयिकश्राद्धम्।

Substance, country yellow paper. Folia, 13. Lines, 6 on a page. Extent, 234 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Pandit Nímachandra S'iromani. Appearance, old. Prose. Correct.

Rigvedíyábhyudayíka-s'rádha. A manual of the s'ráddha to be performed on the marriage day for the gratification of the manes. It follows the ordinances of the Rig Veda. Anonymous.

Beginning. तत्र पूर्व्वदिने निरामिषं सकृद् भुक्त्वा स्नातः प्रातर्निर्वर्तितनित्यकृत्यो धौते वाससी परिधाय उपवीती प्रक्षालितपाणिपादः प्राङ्मुख आसने उपविश्य द्विराचम्य सृज्जलेन आद्वीयद्रव्यप्रोक्षणं कृत्वा पुण्डरीकाक्षं स्मृत्वेत्यादि।

End. ततस्तद्विष्णोरिति विष्णुं स्मरेत्।

Colophon. इति ऋग्वेदिनां नान्दीमुखश्राद्धं समाप्तं।

विषयः। नान्दीमुखश्राद्धानुष्ठानविधानं।

No. 620. आत्मानात्मविवेकः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 5. Lines, 3—8 on a page, Extent, 110 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit. Krishnanagar, Pandit Nímachandra S'iromani. Appearance, old. Verse. Correct.

A'tmánátmaviveka. A concise epitome of the distinctive characters of matter and spirit. By S'añkara A'chárya. Mr. Hall notices a work of this name and nature by Svayam-prakás'a Yogindra. *Contributions,* 131.

Beginning. इदं सर्व्वमनात्मा स्याद् दृगेवात्मा विवेकिनः ।
आत्मानात्मविवेकोऽयं कथ्यते ग्रन्थकोटिभिः ॥
आत्मानात्मविवेकः कथ्यते । आत्मनः किं निमित्तं दुःखं शरीरपरिग्रहनिमित्तं ॥

End. एवं नित्यशुद्धबुद्धिमुक्तस्वभावब्रह्माहमस्मीति संशयसम्भावना-विपरीतभावना-राहित्येन यस्तु जानाति स जीवन्मुक्तो भवति ॥

Colophon. इति श्रीशङ्कराचार्य्यविरचित आत्मानात्मविवेकः समाप्तः ॥

विषयः । बन्धमोक्षजीवन्मुक्त्यादिव्यवस्थापनम् ।

No. 621. कविरहस्यं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 20. Lines, 3—5 on a page. Extent, 180 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Pandit Nímachandra S'iromani. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Kavirahasya. Conjugation of the verbs of the first class, *Bhádigani.* It is intended to serve as a hand-book to poets in search of synonyms and optional forms. By Haláyudha, minister of king Lakshmana Sena of Bengal.

Beginning. जयन्ति मुरजित्पादनखदीधितिदीपिकाः ।
मोहान्धकारविध्वंसान्मुक्तिमार्गप्रकाशिकाः ॥
लोकेषु शास्त्रेषु च ये प्रसिद्धाः काव्येषु ये सत्कविभिः प्रयुक्ताः ।
उद्दिश्य तांश्चित्तविनोदनाय शब्दानहं धातुभिरुद्धरामि ॥

End. परिसमाप्तमवाप्तगुणोदयं कविरहस्यमिदं रसिकप्रियं ।
सदभिधानविधानहलायुधद्विजवरस्य कृतिः सुमहात्मनः ॥

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीहलायुधकृतं कविरहस्याख्यं समाप्तं ॥

विषयः । वैयाकरणसम्मतभ्वादिगणपठितधातुविवेकः ।

No. 622. ऋग्वेदीयदशकर्म्मपद्धतिः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 60. Lines, 3—6 on a page. Extent, 1012 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishṇanagar, Paṇḍit Nimachandra S'iromaṇi. Appearance, old. Prose. Correct.

Rigvediya-das'akarma-paddhati. A guide to the performance of the ten sacraments or sañskáras enjoined in the Ṛig Veda. The work follows the rules of A's'valáyana. By Káles'a.

Beginning. नारायणं नमस्कृत्य नमस्कृत्य गुरोः पदं ।
निरूप्य यत्नतः सूत्रमाश्वलायनसञ्ज्ञितं ॥
कालेशिना पण्डितेन श्रुतिन्यायार्थदर्शिना ।
ऋग्वेदिनां निषेकादौ पद्धतिः क्रियते शुभा ॥

End. स्वयं यथासुखं भुञ्जीत एतस्यावश्यकम् ।

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीकालेशिविरचिता ऋग्वेदिनां दशकर्म्मपद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । गर्भाधानादिदशविधसंस्कारीयानुष्ठानविधानं ।

No. 623. विधिस्वरूपविचारः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 14. Lines, 6—7 on a page. Extent, 388 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishṇanagar, Paṇḍit Nímachandra S'iromaṇi. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Vidhi-svarúpa-vichára. A dissertation on the nature and characteristics of ordinances or rules enjoining actions. Speech is divided into three classes; viz. 1st, such as enjoin an action, *vidhi*, injunctive; 2nd, such as prohibit an action, *nisbedha*, prohibition; and 3rd, such as describe an action, *arthaváda*, descriptive. The first class is surveyed from a Nyáya stand-point. Anonymous.

Beginning. विधिनिषेधार्थवादभेदेन वाक्यं त्रिविधं । तत्र प्रवर्त्तकवाक्यं विधिः । ओदनकामः पचेत् स्वर्गकामो यजेदित्यादौ लौकिकालौकिकवाक्यानां प्रवर्त्तककर्त्तव्यताज्ञानेन प्रवर्त्तकत्वाद् विधित्वं ॥

End. सामान्याङ्गतया तद्विधायकवाक्यस्य एकवाक्यतानुरोधात् उक्तैकीभावरूपाङ्गविधायकत्वमुपेयतामिति दिक् ।

Colophon. इति विधिस्वरूपविचारः ॥

विषयः । नैयायिकाभिप्रेतविधिवाक्यतात्पर्य्यार्थविवरणं ।

No. 624. बालबोधकः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 19. Lines, 5—6 on a page. Extent, 46 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Paṇḍit Nímachandra S'iromaṇi. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Bálabodhaka. A compendium of expiations or *práyaschitta.* Expiations for the following offences are particularly noticed: murder of Bráhmaṇs; drinking of spirituous liquors; theft of gold; incest with the wife of a spiritual guide; association with outcasts; venial offences called *anupátaka;* destruction of cows; murder of Kshatríyas, &c.; murder of women; causing of miscarriage or abortion; killing of elephants, horses, &c.; killing of cats, &c.; killing of birds; killing of vertebrate and invertebrate animals; felling of trees; destruction of gardens, houses, temples, &c.; killing of animals for food; eating of forbidden food; eating of rice cooked by S'údras; eating of rice cooked by Chaṇḍálas; eating of improper rice; eating of meat not duly sacrificed, or unfit to be used; eating of meat on forbidden days; eating of fish. By Anándachandra. The MS. is incomplete.

Beginning. प्रणम्य पार्व्वतीनाथं प्रायश्चित्तापसारकं ।

आनन्दचन्द्रो विप्रेन्द्रः कुरुते बालबोधकम् ॥

पापक्षयमात्रसाधनं कर्म्म प्रायश्चित्तम्। तथा च निश्चितपापक्षयेतरसाधनत्वाप्रयोज्यत्वे सति पापक्षयसाधनता प्रयोज्या या कृतिस्तद्विषयत्वं । अथवा निश्चितपापक्षयेतरविषयकेच्छाजन्यप्रवृत्त्यविषयकत्वे सति पापक्षयविषयकेच्छाजन्यप्रवृत्तिजन्यत्वं वा प्रायश्चित्तं ॥

End. क्षत्रियादीनां स्वजातीयाशौचे षड्भिर्नवानां पादपादहानिः ।

परिसमाप्तिवाक्यं नास्ति ।

विषयः । प्रायश्चित्तलक्षणं, ब्रह्मवधप्रायश्चित्तं, सुरापानप्रायश्चित्तं, सुवर्णस्तेयप्रायश्चित्तं, गुर्व्वङ्गनागमनप्रायश्चित्तं, पतितसंसर्गप्रायश्चित्तं, अनुपातकप्रायश्चित्तं, गोवधप्रायश्चित्तं, क्षत्रियादिवधप्रायश्चित्तं, स्त्रीवधप्रायश्चित्तं, गर्भवधप्रायश्चित्तं, गजाश्वादिवधप्रायश्चित्तं, मार्जारादिवधप्रायश्चित्तं, पक्षिवधप्रायश्चित्तं, सास्थ्यनस्थिवधप्रायश्चित्तं, वृक्षच्छेदनप्रायश्चित्तं, मण्डपोद्यानदेवतागारादिभेदनप्रायश्चित्तं, हिंसाप्रायश्चित्तं, भक्ष्याभक्ष्यप्रायश्चित्तं, शूद्रान्नभक्षणप्रायश्चित्तं, चाण्डालान्नभक्षणप्रायश्चित्तं, अभोज्यान्नभक्षणप्रायश्चित्तं, वृथामांसादिभक्षणप्रायश्चित्तं, सामान्याभक्ष्यमांसभक्षणप्रायश्चित्तं, निषिद्धतिथिमांसभक्षणप्रायश्चित्तं, मत्स्यभक्षणप्रायश्चित्तादिकञ्च अभिहितं ॥

No. 625. तत्त्वार्थकौमुदी ।

Substance, country yellow paper. Folia, 38. Lines, 5—7 on a page. Extent, 1197 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishṇanagar, Paṇḍit Nímachandra S iromaṇi. Appearance, rotten. Prose. Incorrect.

Tattvártha-kaumudí. A commentary on the *Práyas'chitta Viveka* of Súlapáṇí. By Govindánanda, brother of Gaṇapati Bhaṭṭa. The MS. is incomplete.

Beginning. श्रीगोविन्दपदद्वन्द्वमिन्दिरानन्दमन्दिरं ।
वन्दे वृन्दारकावृन्दशिरोमन्दारसुन्दरम् ॥
येन ज्योतिषपङ्कजेषु नितरां मार्त्तण्डविद्यायितं
श्रीगोविन्दपदारविन्दयुगले लीलामरालायितं ।
वेदान्तश्रुतिसन्ततित्रिपथगोन्मे हि (?) माद्रायितं
केषां नो परिसीलितो गणपतिर्भट्टः सतामग्रिमः ॥
गोविन्दानन्दकृतिना तत्तनूजेन तन्यते ।
प्रायश्चित्तविवेकस्य टीकातत्त्वार्थकौमुदी ॥

End. उक्ता हि साहित्ये हि द्विवचनबहुवचने द्वन्द्वसमासः। इतः परं खण्डितं ।

विषयः । शूलपाणिमहामहोपाध्यायकृतप्रायश्चित्तविवेकतात्पर्य्यार्थव्याख्यानं ।

No. 626. यजुर्वेदीयमासिकश्राद्धप्रयोगः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 3. Lines, 6—8 on a page. Extent, 64 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishṇanagar, Paṇḍit Nímachandra S'iromaṇi. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Yajurvedi-másika-s'ráddha-prayoga. A guide to the performance of the mensual s'ráddhas, or offering of funeral cakes to the manes, according to the rules of the Yajur Veda. This work follows the directions of Váchaspatí Mis'ra.

Beginning. अथ वाचस्पतिमिश्रसम्मतः यजुर्वेदिनां मासिकश्राद्धप्रयोगः । तत्रादौ भोज्योत्सर्गं कृत्वा एष गन्ध ॐ यज्ञेश्वराय श्रीविष्णवे नमः, इत्यादिक्रमेणाग्रभागं दत्वा ॐशङ्खचक्रधरं विष्णुमित्यादि ।

End. ॐ देवताभ्यः पितृभ्यश्च इति त्रिः पठेत्। दक्षिणपाणिना दीपं निर्व्वाप्याच्छिद्रावधारणं कुर्य्यात् ॥ (परिसमाप्तिसूचकं वाक्यं नास्ति) ।

विषयः । श्राद्धीयमन्त्राद्यनुष्ठानकथनं ।

No. 627. सपिण्डनप्रयोगः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 7. Lines, 5—6 on a page. Extent, 160 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Pandit Nímachandra S'iromani. Appearance, rotten. Prose. Incorrect.

Sapinda-prayoga. Directions for performing the first anniversary s'ráddha, according to the rules of Váchaspatí Mis'ra. Anonymous.

Beginning. अथ वाचस्पतिमिश्रसम्मतः यजुषां सपिण्डनप्रयोगः । गृहं प्रविश्योपविश्याचम्य प्राङ्मुखः ॐसिद्धमिति पाचिकां स्पृष्ट्वा पुण्डरीकाक्षं यथोक्तलक्षणं स्मृत्वा कुशचयतिलजलान्यादाय अद्यामुकगोत्रस्येति ।

End. ततो विष्णुं स्मरेत् ॥

Colophon. इति वाचस्पतिमिश्रसम्मतः यजुषां सपिण्डनश्राद्धप्रयोगः समाप्तः ॥

विषयः । सपिण्डनमन्त्रानुष्ठानकथनं ।

No. 628. कुक्कुटीव्रतकथा ।

Substance, country yellow paper. Folia, 4. Lines, 4—6 on a page. Extent, 64 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Pandit Nímachandra S iromani. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Kukkutí-vrata-kathá. A story in praise of a fast called *Kukkutivrata,* or fowl fast. Chandramukhí, wife of Nahusa, is said to have first originated this fast, and Krishna is described as having taken his birth in the womb of Devakí to reward her piety in having observed it. A modification of it under the name of Lalitásaptamí is now observed by Hindu women, on the 7th of the waxing moon in the month of Bhádra, the forbidden bird being omitted. Anonymous.

Beginning. अथ कुक्कुटीव्रतकथा । युधिष्ठिर उवाच । देवकीजठरे केन व्रतेन तपसाथवा ।
उत्पन्नः श्रीजगन्नाथस्तन्मे ब्रूहि जनार्द्दन ॥
श्रीकृष्ण उवाच । लोमशो नाम देवर्षिर्मथुरामागतः पुरा ।
सोऽर्च्चितो वसुदेवेन देवक्या च युधिष्ठिर ॥

End. या कुक्कुटीव्रतचयं * * * * * * देवं चराचरगुरुं हृदये निधाय ।
भक्त्या करोति कलुषौघनिघातदक्षं सावाप्नुयात् सकलसन्ततिभोगवृद्धिं ॥

Colophon. इति कुक्कुटीव्रतकथा समाप्ता ॥

विषयः। श्रीकृष्णजन्मनः पूर्व्वविवरणं। वस्तुतस्तु अस्य व्रतस्य प्रसादेन देवकीगर्भे श्रीकृष्णो जात इति वर्ण्यते। नहुषप्रियया चन्द्रमुख्या प्रकाशितमिदं व्रतवरमिति।

No. 629. ब्रह्मयज्ञः।

Substance, country yellow paper. Folia, 4. Lines, 5—6 on a page. Extent, 78 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Kṛishṇanagar, Paṇḍit Nímachandra S'iromaṇi. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Brahma-yajña. Directions for performing the ordinary daily worship of Brahma by Bráhmaṇas. Anonymous.

Beginning. स तु मध्याह्नसन्ध्यानन्तरं सूर्य्यार्घ्यात् प्राक् कार्य्यः। यथा, प्रागग्रकुशेषु प्राङ्मुखः साग्रकुशपत्रद्वयं गृहीत्वा ॐपवित्रेस्थो वैष्णव्यौ इत्यनेन प्रादेशप्रमाणं छित्वा ॐ विष्णोर्मनसा पूते स्थः, इत्यनेन अभ्युक्ष्य इत्यादि।

End. कृष्णचतुर्द्दश्यां नद्यां यमुनायाञ्च कार्य्यम्। ततो धौते वाससी परिधाय सृक्किणि ऊरू अङ्घ्रि च प्रक्षाल्य अधोवस्त्रं। इतः खण्डितम्।

विषयः। ब्राह्मणस्य नित्यमवश्यकर्त्तव्यकर्म्मविशेषः।

No. 630. वृषोत्सर्गप्रयोगः।

Substance, country yellow paper. Folia, 15. Lines, 6 on a page, Extent, 337 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Kṛishṇanagar, Paṇḍit Nímachandra S'iromaṇi. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Vṛishotsarga-prayoga. Directions for performing the ceremony called *Vṛishotsarga*, or consecrating a bull and four young heifers, and letting them loose. The work follows the rules of Váchaspati Mis'ra.

Beginning. अथ यजुर्व्वेदिनां वृषोत्सर्गप्रयोगः। तत्रादौ सङ्कल्पं कुर्य्यात्

End. ततो रुद्राग्रे बहुसर्पिष्कं पायसं ब्राह्मणान् भोजयेत्।

Colophon. इति वाचस्पतिमिश्रसम्मतवृषोत्सर्गप्रयोगः।

विषयः। वृषोत्सर्गानुष्ठानविधानम्।

No. 631. यजुर्वेदिसांवत्सरिकैकोद्दिष्टश्राद्धप्रयोगः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 6. Lines, 3—5 on a page. Extent, 83 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Kṛishṇanagar, Paṇḍit Nímachandra S'iromaṇi. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Yajurvedi-s'áṅvatsarikaikoddishṭa s'ráddha-prayoga. Directions for offering the funeral cake on the first anniversary, according to the ordinance of the Yajur Veda.

Beginning. अथ यजुषां सांवत्सरिकैकोद्दिष्टश्राद्धप्रयोगः। ततः पाके हत्ते गृहं प्रविश्य हस्तपादौ च प्रक्षाल्य द्विराचम्य दीपं प्रज्वाल्य पूर्वाभिमुखः भोज्यमुत्सृज्य दक्षिणां दद्यात्।

End. ततो हस्तपादौ प्रक्षाल्य गृहं प्रविशेत्।

Colophon. इति यजुर्व्विदां सांवत्सरिकैकोद्दिष्टश्राद्धपद्धतिः समाप्ता।

विषयः। सांवत्सरिकश्राद्धानुष्ठानमन्त्रादिकथनम्।

No. 632. प्रतिष्ठाप्रयोगः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 8. Lines, 3—7 on a page. Extent, 130 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Kṛishṇanagar, Paṇḍit Nímachandra S'iromaṇi. Appearance, decayed. Prose. Incorrect.

Pratishṭhá-prayoga. General rules for entering into a vowed austerity according to the Yajur Veda.

Beginning. अथ यजुर्वेदिनां साधारणव्रतप्रतिष्ठाप्रयोगः। तत्र कथान्तं व्रतं समाप्य तत्तद्देवताप्रीतिकामो यथाशक्ति दानादि कृत्वा पुण्याहं स्वस्तिं ऋद्धिञ्च वाचयित्वा ओं स्वस्ति न इत्यादि।

End. तत एतत्कर्म्मणा भगवान् विष्णुः प्रीयतामिति समर्पयेत्।

Colophon. इति साधारणव्रतप्रतिष्ठा समाप्ता॥

विषयः। व्रतप्रतिष्ठानुष्ठानविधानं।

No. 633. द्विजनयनं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 98. Lines, 6 on a page. Extent, 1692 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Kṛishṇanagar, Paṇḍit Nímachandra S'iromaṇi. Appearance, decayed. Verse. Incorrect.

Dvija-nayana. Astrological rules for determining the exact time of the passage of the sun from one sign of the zodiac to another, and the moment most appropriate for performing such ceremonies as are enjoined on such occasions. By Haláyudha. The MS. is incomplete.

Beginning. जयति श्रीसरस्वत्योरुपास्योऽसुरदारणः ।
सर्व्वगः सर्व्वभूतेशः सर्व्वात्मा सर्व्वभावनः ॥
सन्ध्यावरोधकमतुष्टविकाशकारि निस्सारकं किमपि भूषितकर्णदेशं ।
एतन्निराविलमकारि हलायुधेन नेत्रद्वयं विशदमं नयनं द्विजानां ॥
अथ सङ्क्रान्तिनिरूपणम् । अयने द्वे विषुवे द्वे चतस्रः षडशीतयः ।
चतस्रो विष्णुपद्यश्च सङ्क्रान्त्यो द्वादश स्मृताः ॥
मृगकर्कटसङ्क्रान्ती द्वे तूदगदक्षिणायने ।
तुलामेषे विषुवती गोलमध्ये ततोपराः ॥

End. तथा उपवासनिषेधे तु भक्ष्यं किञ्चित् । (इतः खण्डितम् ।)

विषयः । सङ्क्रान्त्यादिव्यवस्थाकथनं ॥

No. 634. अधिकरणकौमुदी ।

Substance, country yellow paper. Folia, 18. Lines, 6—7 on a page. Extent, 685 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Paṇḍit Nímachandra S'iromaṇi. Appearance, decayed. Prose. Incorrect.

Adhikaraṇa-kaumudí. Various kinds of topics reduced to Mímáṅsá syllogisms, each comprehending five members, or the subject, the doubt, the prima facie argument, the conclusion, and the application. By Rámakrishṇa.

Beginning. नन्दसूनुं नमस्कृत्य सर्व्वलोकेश्वरेश्वरं ।
निरूप्यतेऽधिकरणं रामकृष्णेन विश्रुतम् ॥
अधिकृत्य क्रियतेऽर्थाद्विचारो वास्मिंस्तदधिकरणं मीमांसासिद्धान्तः। यदाह भट्टः ।
विषयो विषयश्चैव पूर्व्वपक्षस्तथोत्तरं ।
निर्णयश्चेति पञ्चाङ्गं शास्त्रेऽधिकरणं स्मृतम् ॥

End. अयमर्थः, काले कुर्य्यात् शुचिः कुर्य्यात् ।

Colophon. इति श्रुत्याशौचम...... । इतः खण्डितम् ।

विषयः । १, परिषद्धिकरणं । २, रात्रिसत्राधिकरणं । ३, विश्वजिद्धिकरणं । ४, सर्व्वस्वदक्षिणाधिकरणं । ५, होलाकाधिकरणं । ६, सर्व्वपिण्डाधिकरणं । ७, हविरुभयत्वाधिकरणं । ८, ग्रहैकत्वाधिकरणं । ९, तदर्थशास्त्राधिकरणं । १०, निषतस्थपत्यधिकरणं । ११, रथकाराधिकरणं । १२, तन्त्रन्यायः । १३, प्रसङ्गन्यायः । १४, अङ्गस्य प्रधानहत्ते प्रयोजकत्वन्यायः । १५, योगसिद्ध्यधिकरणं । १६, कर्म्मण्यारम्भाधिकरणं । १७, षष्ठाधिकरणं । १८, देवताधिकरणं । १९, कौण्डपायिनामयनाधिकरणं । २०, यागदानहोमाधिकरणं । २१, पदाहरणीयन्यायः । २२, पदिन्यायः । २३, आर्काग्निष्टोमाधिकरणं । २४, कृष्णनन्यायः । २५, कपालाधिकरणं । २६, अर्थवादाधिकरणं । २७, विरोधाधिकरणं । २८, प्रतिनिध्यधिकरणं । २९, फलभूमा । ३०, अघानुषङ्गाधिकरणं । ३१, देवतासाहित्याधिकरणं । ३२, विकल्पाः । ३३, यावज्जीवाधिकरणं । ३४, काम्यस्य नित्यापेक्षया विलम्बित्वाधिकरणं । ३५, तद्न्नापकर्षन्यायः । ३६, तदुत्कर्षन्यायः । ३७, संयोगपृथक्त्वन्यायः । ३८, व्यक्तिवचनीयन्यायः । ३९, पणपुराणन्यायः । ४०, दण्डापूपन्याय इत्यादयो निरूपिताः ॥

No. 635. कर्म्मविपाकः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 85. Lines, 5—6 on a page. Extent, 1657 s'lokas. Character, Bengali. Date SK. 1687 ? Place of deposit, Krishṇanagar, Rájá Satis'achandra Ráya. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Karmavipáka. Diseases and evils resulting in this life for sins committed in a former one, and the expiations meet for their removal. The causes and cures of the following evils are especially mentioned, *viz.* :— Loss of sexual power ; giving birth to dead infants ; poverty ; separation from loved objects ; diseases of the eye ; hunch-backedness ; lameness ; slit in the nostrils ; amputation of hands and feet ; diseases of the eyes ; widowhood ; barrenness ; miscarriage ; widowerhood ; death of many children ; misfortune ; getting rival wives ; loss of caste ; dumbness ; boils ; diseases of the mouth ; diseases of the ears ; stench of the skin ; loss of wealth ; fears ; dispepsia ; indigestion ; diarrhœa, dysentry ; jaundice ; cough ; asthma ; pthisis ; hemorrhages ; biliousness ; spleen ; colic ; piles ; fistula in ano ; diabetes. This is an extract from the *Bhrigu Sañhitá* section of the *Vrihaddharma Puráṇa.*

Beginning. अथ कर्म्मविपाक उच्यते । भरत उवाच ।
कृतौषधेन यो व्याधिर्न यात्युपशमं मुने ।
तद्विशेषं विशेषज्ञ वक्तुं नान्यस्त्वया ऋते ॥
भृगुरुवाच । वातपित्तादिभिर्दोषैर्यदुत्पन्नं प्रशाम्यति ।
अगदेन सुवैद्येन कर्म्मजं नोपशाम्यति ॥
तस्मात् कर्म्म परिज्ञाय प्रायश्चित्तं करोति यः ।
स तु दोषैर्विनिर्मुक्तो रोगी च कञ्चुकोज्झितः ॥

End. इति पतिव्रतामाहात्म्यं ।

Colophon. इति बृहद्विष्णुपुराणे शाकुन्तल-भरत-भृगुसंवादे भृगुसंहितायां कर्म्मविपाकः समाप्तः ।

विषयः । षण्डत्वोपशमनं, मृतप्रजत्वं, दारिद्र्योपशमनं, वियोगोपशमनं, नेत्रपीड़ा, कुब्जत्वं, खञ्जत्वं, छिन्ननासिकत्वं, हस्तपादच्छेदः, चक्षूरोगः, गरुड़दानमाहात्म्यं, वैधव्यं, वैधव्यध्वंसनं, उमामहेश्वरदानं, बन्ध्यात्वं, गर्भस्रावः, सुवर्णयज्ञोपवीतदानं, मृतभार्य्यत्वं, प्रसूतबहुपुत्रत्वं, घृतधेनुदानमाहात्म्यं, दौर्भाग्योपशमनं, सापत्न्यसम्भवः, जात्यन्तररोगशमनं, मूकत्वं, गण्डदोषशमनं, मुखरोगः, कर्णरोगः, गात्रगन्धः, दारिद्र्यधनक्षयः, माहेश्वरकवचं, ज्वरोपशमनं, दाहज्वरविनाशाय सप्तार्चिदानं, अग्निमान्द्यं, अजीर्णं, अतीसारः, ग्रहिणीरोगः, पाण्डुरोगः कामलारोगः, कासरोगः, विपुलगृहदानं, धान्यकूटदानं, श्वासकासः, यक्ष्मारोगः, रक्तपित्तं, शय्यादानं, गुल्मरोगः, गणाधिपदानमाहात्म्यं, शूलरोगः, परिणामशूलः, चर्म्मरोगः, भगन्दरः, मूत्राघात इत्यादयो निरूपिताः ॥

No. 636. कुमारीपूजा ।

Substance, country yellow paper. Folia, 4. Lines, 5—7 on a page. Extent, 55 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Paṇḍit Táráprasanna Bhaṭṭácharjyá, Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Kumárípújá. A Tántric compilation, giving directions for worshipping virgins of various castes, ages and characteristics.

Beginning. अथ कुमारीपूजा। एकवर्षा भवेत् सन्ध्या द्विवर्षा च सरस्वती।
त्रिवर्षा च त्रिधामूर्त्तिः चतुर्वर्षा च कालिका ॥
शुभगा पञ्चवर्षा च षड्वर्षा च उमा भवेत्।
सप्तभिर्मालिनी साक्षात् अष्टवर्षा च कुब्जिका ॥
नवभिः कालसन्दर्भा दशभिश्चापराजिता।
त्रयोदशे महालक्ष्मीर्द्विसप्ता पीठनायिका ॥
क्षेत्रज्ञा पञ्चदशभिः षोड़शे चाम्बिका भवेत् ॥ अथ पूजाक्रमः।

End. हस्ते वलयं धारयेत्। परिसमाप्तिवाक्यं नास्ति।

विषयः। कुमार्य्या अवस्थाभेदेनाभिधानान्तरकथनं, तदीयपूजानुष्ठानप्रतिपादनञ्च।

No. 637. दत्तकनिर्णयः।

Substance, country yellow paper. Folia, 2. Lines, 3—5 on a page. Extent, 40 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Pandit Nímachandra S'iromani. Appearance, old. Verse and prose. Generally correct.

Dattaka-nirnaya. An exposition of the law of adoption. By S'úlapáni. This work forms a part of the author's great digest of the Hindu Law, the *Smritiviveka.* Nearly the whole of it has been printed in Professor Bharatachandra S'iromani's *Dattaka s'iromani.*

Beginning. अथ दत्तकविवेकः। याज्ञवल्क्यः।
दद्यात् माता पिता वायं स्वपुत्रो दत्तको भवेत्। इति।

End. अथ देया तु कन्या स्यात्तद्दर्णस्य युधिष्ठिर।

Colophon. इति श्रीशूलपाणिमहामहोपाध्यायकृतदत्तकनिर्णयः समाप्तः ॥

विषयः। दत्तकपुत्रकरणविचारः।

No. 638. चिकित्सासङ्ग्रहः।

Substance, country yellow paper. Folia, 71. Lines, 6—7 on a page. Extent, 1810 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Rámakrishna Majumdár. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Chikitsá-sañgraha alias *Gúḍhavákyabodhaka.* A treatise on Hindu medicine and therapeutics. By Chakrapáṇi Datta. The author, though modern, has considerable reputation and wrote several works on medicine. Vide ante p. 25.

Beginning. गुणत्रयविभेदेन मूर्त्तित्रयमुपेयुषे। त्रयीशाय त्रिनेत्राय त्रिलोकीपतये नमः॥
नानायुर्वेदविख्यातसद्वैद्यचक्रपाणिना।
क्रियते सङ्ग्रहो गूढवाक्यबोधकराचरः॥
रोगमादौ परीक्षेत ततोऽनन्तरमौषधं।
ततः कर्म्म भिषक् पश्चात् ज्ञानपूर्व्वं समाचरेत्॥

End. चतुः स्नेहे * * भावान। इतः खण्डितम्।

विषयः। षडङ्गपानीयं, सर्व्वज्वरः, पैत्तिकज्वरः, चातुर्भद्रिकावलेहिका, नवाङ्गं, वातपित्ताधिकारप्रभृतयो निरूपिताः।

No. 639. काव्यचन्द्रिका।

Substance, country yellow paper. Folia, 8. Lines, 4—5 on a page. Extent, 180 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Kṛishṇanagar, Rájá Satis'achandra Ráya. Appearance, old. Verse. Correct.

Kávya-chandriká alias *Gunálañkára-dosha.* An elementary treatise on rhetoric, embracing a summary of the ornaments and defects, of literary compositions, as also a classification of poetical writings. By Nyáyavágís'a, son of Vidyánidhi.

Beginning. सगुणा सालङ्कारा रसभावा दोषपरीहारा।
जगदनुरञ्जनशीला कविक्षतलीला सरस्वती जयति॥
विद्यानिधितनुजेन न्यायवागीशधीमता।
गुणालङ्कारदोषाख्या क्रियते काव्यचन्द्रिका॥

End. अलङ्कारमहाशास्त्रं समुद्रं रससागरं।
बालकस्य प्रबोधाय रचितं कतिचित् पदैः॥ परिसमाप्तिसूचकं वाक्यं नास्ति।

विषयः। काव्यप्रभेदरसदोषगुणालङ्कारादिनिरूपणं।

No. 640. तोषणी ।

Substance, country yellow paper. Folia, 13. Lines, 5 on a page. Extent, 186 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Rájá Satis'achandra Ráya. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Toshaní. A Tántric compilation, on mystical rites called *Kulluká-setu*, *Mahá-setu* and *Nirvána-setu.* Anonymous.

Beginning. अथातो मया कुल्लुकासेतुश्चैर्म्महासेतुनिर्व्वाणयुक्तः सुगुप्तः ।
अनेकेषु तन्त्रेषु मन्त्रप्रदीपे मतां तोषणी वच्यते भुक्तिमुक्तौ (?) ॥
कुल्लुकां मूर्ध्नि सञ्जप्य हृदि सेतुं विचिन्तयेत् ।
महासेतुं विशुद्धौ तु सहस्रारे समुद्धरेत् ॥

End. कण्ठे दीपशिखाकारं घण्टां वैदूर्य्यसन्निभं ।
नैष्ठिके चन्द्रविम्बाभं भ्रूमध्ये रत्नवद्रुचिः ॥ परिसमाप्तिसूचकं वाक्यं नास्ति ।

विषयः । कुल्लुका-सेतु-महासेतु-निर्व्वाणादिकथनं ।

No. 641. अमरुशतकं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 12. Lines, 2—6 on a page. Extent, 222 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Pandit Táráprasanná Bhattáchárjyá. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Amarus'ataka. A collection of miscellaneous mostly amatory poetical pieces by Amaru. The author is held in high esteem as one of the greatest poets of mediæval times. A Bengali translation of this work has lately been published in Calcutta.

Beginning. ज्याकृष्टिवद्धखटकामुखपाणिपृष्ठ-प्रेङ्खन्नखांशुचयसम्वलितोऽम्बिकायाः ।
त्वां पातु मञ्जरितपल्लवकर्णपूर-लोभभ्रमद्भ्रमरविभ्रमभृत् कटाक्षः ॥ १ ॥

End. शृङ्गारसारपरमं रसदं कवीनां काव्यं मनोजमनवद्यमिति प्रसादम् ।
चक्रेऽमरुः कविगुरुः सुविचार्य्य सन्तः सन्तोषसन्ततिसुधाप्रकरं पिवन्तु ॥ १०१ ॥
इत्यमरुशतकं समाप्तम् ॥

विषयः । रसभावादिप्रोद्बोधकाश्लेषरहस्यार्थप्रतिपादनं ।

No. 642. महातन्त्रराजः ।

Substance, country yellow papar. Folia, 9. Lines, 6 on a page. Extent, 243 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishṇanagar, Paṇḍit Táráprasanna Bhaṭṭáchárya. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Mahátantrarája. The essence of the Vedánta doctrine of salvation discussed from a Tántric stand-point.

Beginning. कैलासशिखरासीनं देवदेवं जगद्गुरुं ।
इच्छत्येवमुमा देवी ब्रह्मज्ञानं महेश्वरं ॥
कुतः सृष्टिर्भवेद् देव ! कुतः सृष्टिर्विनश्यति ।
ब्रह्मज्ञानं कथं देव सृष्टिसंहारवर्ज्जितं ॥

End. पुण्याख्यानमिदं देवि विचार्य्य ब्रह्मविद्भवेत् ।
निन्दया यान्ति नरकं नाहं चापि (?) महेश्वरि ॥

Colophon. इति पार्व्वतीशिवसंवादे ब्रह्मज्ञानमहातन्त्रराजे पञ्चमः पटलः । समाप्तश्चायं ॥

विषयः । तान्त्रिकसम्मतब्रह्मविद्या ।

No. 643. तन्त्रोक्तचिकित्सा ।

Substance, country yellow paper. Folia, 23. Lines, 6 on a page. Extent, 448 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishṇanagar, Paṇḍit Táráprasanna Bhaṭṭáchárya. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Tantrokta-chikitsá. A Tántric compilation on medicine, charms, &c. Contents: medicinal herbs; treatment of fevers; do. of diabetes; do. of pthisis; do. of dysentery; do. of diseases of the mouth; do. of diseases of the nostrils; do. of dryness of the mouth; do. of diseases of the teeth; do. of colic; do. of boils; sleep; generative organs; conception, and diseases incident to that condition; conjugal love; sweetness of breath; charms for subjugating mankind; aphrodisiacs; means for promoting corpulency; antidotes to snake poison; cure for barrenness, &c.

Beginning. देव्युवाच । ज्ञातं भवत्प्रसादेन यथा कालस्य वञ्चनं ।
मन्त्रस्य सारसम्भूतमिदानीमौषधं वद ॥
येन सिद्ध्यन्ति देहानि सर्व्वकामप्रदानि च ।
जरारोगहरं कल्पं तद्वद त्रिपुरान्तक ॥

सन्त्यौषधान्यनेकानि मनुष्याणां हिताय च ।
पूर्व्वं तु यत् त्वया प्रोक्तं प्रत्यक्षं कथयस्व मे ॥

End. ॐ ह्रीं रक्ष चामुण्डे कुरु २ अमुकी । इतः खण्डिता ।

विषयः । औषधौषधिकथनम्, ज्वरचिकित्सा, बहुमूत्रचिकित्सा, कासचिकित्सा, रक्तातीसारचिकित्सा, मुखचिकित्सा, नासारोगचिकित्सा, मुखशुष्कताचिकित्सा, दन्तचिकित्सा, शूलचिकित्सा, व्रणविस्फोटकचिकित्सा, निद्राचिकित्सा, मैथुनचिकित्सा, गर्भोत्पादनं, गर्भचिकित्सा, दम्पतीप्रणयः, मुखवासः, जगद्वशीकरणं, वीर्य्यकरणं, स्थूलीकरणं, सर्पविषहरणं, स्त्रीवन्ध्यात्वहरणप्रभृतयः ।

No. 644. विवाहादिपद्धतिः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 72. Lines, 5—6 on a page. Extent, 888 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Paṇḍit Táráprasanna Bhaṭṭácharya. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Viváhádipaddhati. A manual of domestic rites. By Rámadatta. Contents : *S'ráddha* before an auspucious occasion, such as marriage &c. ; marriage ; first religious rites on the third month after conception ; second religious rites on the fourth month after conception ; a purificatory rite observed on the seventh month of pregnancy ; do. on the 8th month, rites after birth ; naming ; rite of bringing a child out of the house on the 4th month after birth to see the sun ; first feeding with rice ; tonsure ; puncture of the lobes of the ear ; putting on the sacrificial thread ; commencement of education ; return home from the tutor after the completion of religious education.

Beginning. अथ यजुषामाभ्युदयिकश्राद्धं । तत्र प्रातःस्नानादिकं कृत्वा कृतनित्यक्रियः सुप्रक्षालितपाणिपादः कृताचमनो गोमयोपलिप्तदेशे आसने उपविश्य दीपं प्रज्वाल्य प्राङ्मुखः शालग्रामे घटे वा विष्णुं सम्पूज्य स्वस्तिवाचनं कृत्वा एते गन्धपुष्पे ॐ आदित्यादिनवग्रहेभ्यो नम इत्यनेन सम्पूज्य सङ्कल्पं कुर्य्यात् ।

End. गुरवे वृषं तन्मूल्योपकल्पितं वा दक्षिणां दद्यात् ।

Colophon. इति श्रीराजपण्डितरामदत्तविरचितविवाहादिपद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । १, आभ्युदयिकश्राद्धं । २, विवाहः । ३, चतुर्थीकर्म्म । ४, पुंसवनं । ५, सीमन्तकर्म्म । ६, नस्तःकरणं । ७, जातकर्म्म । ८, नामकरणं । ९, निष्क्रामणं । १०, अन्नप्राशनं । ११, चूडाकरणं । १२, कर्णवेधः । १३, उपनयनं । १४, विद्यारम्भः । १५, समावर्त्तनं ।

No. 645. देवीमाहात्म्यटीका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 41. Lines, 7—9 on a page. Extent, 1645 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishṇanagar, Paṇḍit Táráprasanna Bhaṭṭáchárya. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Devímáhátmya Ṭíká. A commentary on the Chaṇḍí section of the Márkaṇḍeya Puráṇa. By Gadádhara Tarkáchárya. Vide ante, p. 202.

Beginning. अथ चण्डीविवरणम्। चण्डी चिग्रक्तिरूपा च्छ्यादिषु थक्ता पूजापद्धतौ च त्रीणि ध्यानानि सात्विकादीनि । वाच्यवाचकयोरैक्या चण्डीति । चण्ड्याः शतादिपाठेनेत्यादि यश्चण्डीपाठनियत इत्यादि ज्ञेयं। रुद्रचण्डी चास्ति तत्राप्यस्या नाम ।

End. मन्वन्तराधिप इत्यर्थः ।

Colophon. इति गदाधरतर्काचार्य्यकृता देवीमाहात्म्यटीका समाप्ता ।

विषयः । मार्कण्डेयपुराणान्तर्गतचण्डीस्तोत्रतात्पर्य्यार्थविवरणं ।

No. 646. प्रेतकृत्यादिनिर्णयः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 15. Lines, 6 on a page. Extent, 303 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishṇanagar, Paṇḍit Táráprasanna Bhaṭṭáchárya. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Pretakrityádinirṇaya. Funeral rites, mourning and s'ráddhas. The MS. is incomplete.

Beginning. संसारकारानिःसारकेतवे धर्म्मसेतवे ।
प्रणम्य विष्णवे वच्मि प्रेतकृत्यादि निर्णयं ॥
तत्र प्रकरणानुक्रमणिका । प्रेतक्रियाशौचधर्म्मा जाते शौचं मृते तथा ।
अशौचसङ्करश्चैव गर्भस्रावे ततः परं ॥

End. सा तिथिः सकला ज्ञेया दानाध्ययनकर्म्मसु ।
एतयोरुद । इत्यतः खण्डितः ।

विषयः । मरणोत्तरकर्त्तव्योदकपिण्डदानादिव्यवस्थापनं ।

No. 647. स्मृतिसारः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 49. Lines, 6—7 on a page. Extent, 1359 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Paṇḍit Táráprasanna Bhaṭṭáchárya. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Smṛiti-sára. Rites proper to be observed on the different lunations. By Kes'ava S'armá.

Beginning. जगतीहेतुं नत्वा श्रीकेशवशर्म्मणा लिखितञ्चैतत् ।
स्मृतिसारं मणिहारं कुरु तारं स्मृतिसारं पारं यत् ॥
वृद्धयाज्ञवल्क्यः । कर्म्मणो यस्य यः कालस्तत्कालव्यापिनी तिथिः ।
तया कर्म्माणि कुर्व्वीत ह्रासवृद्धी न कारणं ॥
ह्रासवृद्धी शुक्लकृष्णपक्षौ तत्र पक्षभेदेन व्यवस्था इत्यर्थः । तत्कालः श्रुतिः ।

End. विष्णुः । अशीतिर्यस्य वर्षाणि बालो वाप्यूनषोडशः । इत्यतः खण्डितः ।

विषयः । तिथ्यादिविचारः, प्रतिपदादितिथिकर्त्तव्यदेवकृत्यादिनिरूपणञ्च ।

No. 648. स्मार्त्तव्यवस्थार्णवः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 7. Lines, 9 on a page. Extent, 332 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Paṇḍit Táráprasanna Bháṭṭáchárya. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Smártavyavasthárṇava. A Smṛiti treatise. By (?) Sárvabhauma. Contents: The origin of the four principal castes; origin of the mixed castes; impropriety of marrying before an elder brother; forbidden relationships in marriage; collateral relations; collateral relations on the father's side; collateral relations on the mother's side; gotras, &c. This is apparently different from No. 320.

Beginning. आदौ प्रजापतिमुखाज् जाता विप्रा * * * ।
बाह्वोश्च क्षत्रिया जाता ऊर्व्वोर्वैश्या बभूविरे ॥
पादाच्छूद्राश्च सम्भूतास्त्रिवर्णस्य हि सेवकाः ।
सत्यत्रेताद्वापरेषु वर्णाश्चत्वार एव च ॥

End. इति प्रशस्तं उचिता कन्या विवाहकार्य्ये लिखितात्र सप्तमः (?) ।

Colophon. स्मार्त्तव्यवस्थार्णव उत्तराङ्गः श्रीसार्वभौमेन कृते समाप्तः ।

विषयः । वर्णपरिचयः, वर्णसंस्कारोत्पत्तिः, विवाहे परिवेदनादोषः, वैवाहिकसम्बन्ध-निर्णयः, बन्धुसन्निपातव्यवस्था, पितृबन्धुसन्निपातः, मातृबन्धुसन्निपातः, गोत्र-विचारप्रभृतयः ।

No. 649. उद्वाहव्यवस्था ।

Substance, country yellow paper. Folia, 13. Lines, 5—6 on a page. Extent, 351 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Pandit Táráprasanna Bháttáchárya. Appearance, old. Prose. Corrupt.

Udváhavyavasthá. A dissertation on the laws relating to marriage. Anonymous. The MS. is incomplete.

Beginning. तत्रोद्वाहलक्षणं । भार्य्यात्वसम्पादकग्रहणं विवाहः । तच्च ग्रहणं उत्सर्गानन्तरं वरस्य ममेयमिति ज्ञानरूपं । तस्य समवायविषयताभ्यां वरकन्ययोः सत्वात् वरकन्ययोर्विवाह इति प्रतीतिरुपपद्यते । भार्य्यात्वस्य स्वरूपविशेषणहेतुना-न्योन्याश्रयः । स च विवाहोऽष्टविधो भवति ।

End. अर्थपरिष्कारपूर्वकं पञ्चमं निरस्यति न चेति । इत्यतः खण्डिता ।

विषयः । विवाहलक्षणतत्प्रभेदादिविचारः ।

No. 650. धर्म्मदीपिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 11. Lines, 6—7 on a page. Extent, 250 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Pandit Táráprasanna Bhattácharya. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Dharmadipiká. Reconciliations of discordant opinions on points of law. By Chandras'ekhara Váchaspati.

Beginning. नत्वा शिवपदद्वन्द्वं तातनतातसेवितं ।
तत्प्रभा वर्द्धिताऽस्माभिः क्रियते धर्म्मदीपिका ॥
विद्याभूषणविख्यातः षड्दर्शनमते सुधीः ।
तत्सुतस्तादृशो धीमांस्ततोऽधीती च तत्सुतः ॥

श्रीचन्द्रशेखरो नाम्ना ख्यातो वाचस्पतिः चितौ ।
सुतौनाञ्च प्रकाशार्थं तनोतीमां प्रदीपिकां ॥
तच मीमांसातर्क एव वेदः, तन्मूलकशास्त्रार्थप्रकाशकः ।

End. एषामेकत्र प्रशक्ता पूर्व्वा द्रष्टव्यः, यतोऽ । इत्यतः खण्डिता ।

विषयः । विविधव्यवस्थानिर्णयेन नानावचनमीमांसासङ्ग्रहः ।

No. 651. सारसङ्ग्रहः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 149. Lines, 6—7 on a page. Extent, 4581 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishṇanagar, Bábu Vámácharana Datta. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Sárasañgraha. Practice of medicine and therapeutics. The MS. is imperfect.

Beginning. संसारसिन्धुतरणप्लवमद्रिकन्यावक्राप्रफुल्लसरसीरुहसद्द्विरेफं ।
कन्दर्पदर्पपरिदर्पविदर्पताचं वन्दे सदा त्रिपुरमेकगतिं महेशम् ॥
आलोक्य बहुतन्त्राणि सारं समाहृत्यान्यतः ।
लोकानामुपकाराय क्रियते सारसङ्ग्रहः ॥
प्रायश्चित्तं चिकित्साञ्च ज्योतिषं धर्म्मनिर्णयं ।
विना शास्त्रेण यो ब्रूयात् तमाहुर्ब्रह्मघातकं ॥
कुचेलः कर्कशोऽलुब्धः कुग्रामी स्वयमागतः ।
पञ्च वैद्या न पूज्यन्ते धन्वन्तरिसमा यदि ॥

End. दुर्व्वानिशायुतो लेपः कण्डुपामाविनाशनः ।
क्रमिदद्रुहरश्चैव (इत्यतः खण्डितः)

विषयः । ज्वरादिनानाविधरोगानां तदुपशमकौषधादीनाञ्च व्यवस्थापनं ।

No. 652. ब्राह्मणसर्व्वस्वं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 124. Lines, 6—7 on a page. Extent, 5750 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit. Krishṇanagar, Paṇḍit Nímchandra S'iromaṇi. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Bráhmaṇa-sarvasva. On the duties of Bráhmaṇas, from the commencement of their religious study to funeral. By Haláyudha, minister of justice of Lakshmaṇa Sena of Bengal. He is the author of several works of great repute, including among others the *Mímáñsá-sarvasva,* or a summary of the Mimáñsá philosophy; the *Vaishṇava-sarvasva,* or the duties of Vaishṇavas; the *S'iva-sarvasva,* or the whole circle of duties of S'aivas; the *Paṇḍita-sarvasva,* or the duty of the learned; the *Muni-sarvasva,* or the duty of ascetics; the *Nyáya-sarvasva,* or a summary of Nyáya philosophy; the *Matsyasukata Tantra,* or theology; the *Abidhána ratnamálá,* or a vocabulary of Sanskrit words; the *Kavi-rahasya,* (No. 639); and the *Mrita-sanjivani* (No. 1). The brother of the author, Pashupati, was the prime minister of Lakshmaṇa Sena, and several works of great repute are attributed to him. The work under notice treats of seventy-six subjects, the Sanskrit names of which are noted below. It quotes largely from the Kalpa and the Gṛihya Sútras of Kátyáyana, Baudháyana, Ásvaláyana, Gobhila and Páraskara, as also from Manu, and most of the leading Puráṇas.

Beginning. दीपवत् द्योतयति यो भूर्भुवःस्वर्जगत्त्रयं ।
सवितुस्तं वयं भर्गमपवर्गकरं स्तुमः ॥
दधानं चतुराम्नायपूतां मुखचतुष्टयीं ।
मुनिमाद्यं नमामस्तं पङ्कजोटजवासिनं ॥
त्रिदिवाभरणं कालत्रयहेतुस्त्रयीमयः ।
त्रिवर्गप्राप्तिसरणिस्तरणिः श्रेयसेऽस्तु नः ॥
त्रिलोकपूज्यां रमति त्रिसन्ध्यायां त्रिलोचनः ।
त्रिवेदीफलनिर्म्मात्रीं गायत्रीं तामुपास्महे ॥

End. ब्रह्मणे वरदानं, ब्राह्मणभोजनं, अच्छिद्रावधारणञ्च शतपरिमिताध्यसनं कुर्य्यात् । इत्यावसथिकमहाधर्माध्यक्षहलायुधकृतौ ब्राह्मणसर्वस्वाभिधानपुस्तकं समाप्तम् ।

Colophon. इत्यावसथिकमहाधर्म्माधिकृतश्रीहलायुधकृते ब्राह्मणसर्वस्वे अग्न्याधानादि अन्त्येष्ट्यन्तं कर्म्म समाप्तं ।

विषयः । १, वेदाध्ययनं । २, वेदार्थावगमनं । ३, ऋष्यादिज्ञानं । ४, दन्तधावनं । ५, प्राभातिकस्नानं । ६, प्रातःस्नानमन्त्राः । ७, प्रातःसन्ध्या । ८, ॐकार-माहात्म्यं । ९, प्राणायामः । १०, गायत्र्यर्थव्याख्या । ११, प्राणायामप्रकारः । १२, पूरकादिप्राणायामभेदाः । १३, काम्यप्राणायामाः । १४, प्राणायाममाहात्म्यं ।

१५, प्रणवादिजपफलं। १६, गायत्रीमाहात्म्यं। १७, प्राणयामान्तराचमनं तन्मन्त्रादिश्च। १८, द्रुपदादिमन्त्रार्थः। १९, सूर्योपस्थानमन्त्रार्थः। २०, गायत्रीजपानुष्ठानं। २१, गायत्रीमाहात्म्यं। २२, गायत्रीव्याख्या। २३, गायत्रीस्वरूपं। २४, गायत्रीजपफलं। २५, अक्षमाला। २६, वृषभमन्त्रव्याख्या। २७, जपयज्ञादि। २८, मध्याह्नस्नानविधिः। २९, मध्याह्नस्नानमन्त्राः। ३०, तत्र विष्णुमन्त्रादयः। ३१, सूर्यार्घ्यदानं। ३२, नवग्रहमन्त्रार्थः। ३३, पुरुषसूक्तव्याख्या। ३४, सहस्रशीर्षाव्याख्या। ३५, त्र्यम्बकमन्त्रार्थः। ३६, चण्डीपूजामन्त्राः। ३७, निरग्नेर्वैश्वदेवः। ३८, शान्त्यध्यायः। ३९, शान्त्यध्यायव्याख्या। ४०, अतिथिपूजामन्त्राः। ४१, श्राद्धमन्त्रव्याख्या। ४२, पार्वणश्राद्धमन्त्राः। ४३, वृद्धिश्राद्धमन्त्राः। ४४, भोजनविधिः। ४५, पुंसवनं। ४६, सीमन्तोन्नयनं। ४७, जातकमन्त्राः। ४८, बालग्रहशान्तिः। ४९, नामकरणमन्त्राः। ५०, निष्क्रामणमन्त्राः। ५१, अन्नप्राशनविधिः। ५२, चूडाकरणं। ५३, उपनयनमन्त्राः। ५४, समावर्त्तनमन्त्रार्थः। ५५, विवाहमन्त्रार्थः। ५६, दशकर्ममन्त्रार्थः। ५७, आवसथ्याधानमन्त्राः, अग्न्याधानमन्त्राश्च। ५८, अरण्यादिनिर्माणं। ५९, कुण्डनिर्माणं, दक्षिणाग्निश्च। ६०, पितृयज्ञः, वृद्धिश्राद्धञ्च। ६१, कुण्डसंस्कारादिः। ६२, मणिकाधानं। ६३, वैश्वदेवविधिः। ६४, सायंप्रातर्होमादि। ६५, पश्वादिकर्म। ६६, पाकयज्ञादिः। ६७, पुनराधाननिमित्तानि। ६८, अशौचं। ६९, अशौचे निषेधविधी। ७०, अस्थिसञ्चयनं। ७१, अन्त्येष्टिकर्मनिबन्धः। ७२, आवसथ्याद्यन्त्येष्टिकर्मणां मन्त्राः। ७३, नवान्नप्राशनमन्त्राः। ७४, गृहोपस्थानं। ७५, आवसथ्याधानपद्धतिश्च।

No. 653. गङ्गाष्टकं।

Substance, country yellow paper. Folium, 1. Lines, 9 on the first page and 5 on the second. Extent, 25 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Paṇḍit Nímchandra Síromaṇi. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Gañgáshṭaka. Eight stanzas in praise of the river Ganges. By Kálidása. Two other hymns of this class have already been noticed. Ante, Nos. 455. and 458.

Beginning. कत्यत्रोणि करोटयः कति कति द्वीपिद्विपानां त्वचः
काकोलाः कति पन्नगाः कति सुधाम्भस्य (?) खण्डाः कति।
मातस्त्वञ्च कति त्रिलोकजनि त्वद्वारिपूरोदरे
मज्जज्जन्तुकदम्बकं समुदयत्येकैकमादाय यत्॥

End. स्रेष्मश्लेष्मकुले गले हतविले कामाकुले व्याकुले
कण्ठे घर्घरघेरिघोषमिलिते काये च मर्म्मीलिते ।
यां ध्यायन्नपि भारभङ्गरतया प्राप्नोति मुक्तिः सरः
सा मे चेतसि जाह्नवी निवसतां संसारसन्तापहृत् ॥ ८ ॥

Colophon. इति श्रीकालिदासविरचितं गङ्गाष्टकं समाप्तम् ।

विषयः । गङ्गास्तुतिः ।

No. 654. कल्पसूत्रम् ।

Substance, country paper, 7 × 4 inches. Folia, 64. Lines, 10 on a page. Extent, 1275 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Queen's College, Benares. Appearance, old. Prose. Remarkably correct.

Kalpa Sútra. The rituals of the Sáma Veda in eleven chapters, (Adhyáyas). The author's name is not given in the text, but the work is evidently a complete text of the Másaka Sútra noticed under No. 113. Contents: 1. Práyaṇi and other ishṭis; 2. Abhijit, Svarasáma and Maháۣvrata ceremonies; 3. Vis'vajit, Vrátyastoma, &c.; 4. Vais'vadevika, Váruna, Praghára, Sákamedha, Sunásirá, &c.; 5. Punastoma, Sarvastoma, Upachiti, Indrastoma, &c. 6. Garga-trirátra, As'vamedha-trirátа, Chhandoga-pavamána-trirátra, &c.; 7. Chaturviráha, Jámadagnyáha, Jáhnaváha, Vás'ishṭáha, Panchasáradíya, Saptarátra, &c.; 8. Kakuvadas'arátráha, Vis'vajitatirátra-navamáha, Kusuruvindapancharátra, Chhandoga-das'arátra, &c.; 9. Trayodas'a rátra and other vidhṛitis; 10. Madhye-prishṭhyáha, Chhandoga das'áha, &c.; 11. Purastát-prishṭya, Chhandoga-prathamáha, &c.

Beginning. क्लृप्ता ज्योतिष्टोमोऽतिरात्रोऽषोडशिकः पवस्व वाचो अग्रियः पवस्वेन्दो वृषासुत उपास्मै गायता नर इत्यादि ।

End. क्लृप्तं विश्वसृजामयनं ज्योतिष्टोमेन वा क्लृप्तेन ज्योतिष्टोमेन वा यथास्तोमक्लृप्तेन यथास्तोमक्लृप्तेन ॥ १० ॥
इति विषुवानथैते एव पूर्वे अहनी आहत्ते ताभ्यामाहत्ताभ्यामुत्तरान् षण्मासा॰ꣳस्तेषामेकान्नत्रिꣳशी प्रथमस्त्रिसंवत्सरं प्रजापतेः सहस्रसंवत्सरं विश्वसृजामयनमिति सत्राणि ।

Colophon. इति कल्पसूत्रेष्वेकादशः प्रपाठकोऽध्यायश्च। समाप्तोऽयं ग्रन्थः।

विषयः। १ प्रपाठके, प्रायणभिप्लवाह-पृष्ठ्यषडहकथनं। २, अभिजितस्वरसाम-महाव्रतोक्तिः। ३, विश्वजिद्-व्रात्यस्तोमादिकथनं। ४, वैश्वदेविकाह-वारुणप्रघासिकाह-शाकमेध-शुनासीर्य्योपहव्याभिषेचनीय-दशपेयादिकथनं। ५, पुनस्तोम-सर्वस्तोमोपचितीन्द्रस्तोमादिकथनं। ६, गर्गत्रिरात्राह्वोऽश्वमेधत्रिरात्र-वैदत्रिरात्र-छन्दोगपवमानत्रिरात्रादिकथनं। ७, चतुर्वीराह-जामदग्न्याह-जाह्नवाह-वासिष्ठाहादिपञ्चशारदीयव्रत-सप्तरात्रादिकथनं। ८, ककुबदशरात्राह-विश्वजिदतिरात्र-नवमाहकुसुरुविन्द-पञ्चरात्र-छन्दोगदशरात्रादिकथनं। ९, त्रयोदशरात्र-विशालाहादि-विधृत्यादिकथनं। १०, मध्ये पृष्ठ्याह-छन्दोगदशाहादिकथनं। ११, पुरस्तात्पृष्ठ्य-छन्दोगप्रथमाहादि-सारस्वतत्रयादि-निर्देशश्च।

No. 655. शुल्वसूत्रम्, बोधायनीयम्।

Substance, country paper, 8½ × 3½ inches. Folia, 8. Lines, 14 on a page. Extent, 329 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Queen's College, Benares. Appearance, old. Prose. Generally correct.

S'ulva Sútra, Bodháyaníya. Bodháyana's aphorisms on the formation of various kinds of fire altars, and the positions which the priests and sacrificers are to occupy around them. The work embraces eight chapters (Paṭalas.) The MS. is imperfect, the latter portion of the 4th and the beginning of the 5th chapters being wanting. Contents: 1, Area meet for the altar; 2, the number of bricks necessary for the altar, and the proper places for the different priests around it; 3, the receptacle for the fire to be made of bricks in the form of a hawk; 4 and 5, formation of the altar like the nave of a wheel &c.; 6, formation of the altar like the wheel of a chariot; 7, formation of quadrangular altars; 8, altars for burning grounds.

Beginning. अथेमेऽग्निचयास्तेषां भूमेः परिमाणविहारान् व्याख्यास्यामः। अथाङ्गुलिप्रमाणं चतुर्दशाणवश्चतुस्त्रिंशत्तिला इत्यपरं दशाङ्गुलमित्यादि।

End. द्वादशेनेष्टकाः कारयेत्तासामर्ध्याः पाद्याश्चास्वैविकस्याग्नेः पुरुषाभ्यासो नारत्नि-प्रादेशानां प्रकृतो वा त्रिगुणस्त्विस्तावोऽग्निर्भवत्येकविंशोऽग्निर्भवतीति तदुभयं ब्राह्मणमुभयं ब्राह्मणमिति। अष्टमः पटलः।

Colophon. बोधायनीयशुल्वाध्यायः ।

विषयः । १ पटलेऽग्निविहारप्रमाणनिर्देशादि । २, वेद्यां इष्टकाभिचयनं, होत्रादिस्थानविभागादिकथनं च । ३, इष्टकाभिः श्येनाकृत्यग्निचितिनिर्माणप्रकारादि । ४, वक्रपुच्छश्येनाकृत्यग्निचितिनिर्माणप्रकारादि । (चतुर्थशेषः पञ्चमादिर्न प्राप्तः) । रथेषासंयोगस्थानाकृत्यग्निचितिनिर्माणप्रकारादि । ६, रथचक्राकाराग्निचितिस्थाननिर्माणप्रकारादि । ७, चतुरस्राद्याकृत्यग्निचितिस्थाननिर्माणप्रकारः । ८, श्मशानचितिकर्मचित्याद्यग्निचयनस्थाननिर्देशः ।

No. 656. शुल्वसूत्रदीपिका, बोधायनीया ।

Substance, country paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 58. Lines, 12—13 on a page. Extent, 1533 s'lokas. Character, Nágara. Date, S. 1666. Place of deposit, Queen's College, Benares. Appearance, old. Prose. Generally correct.

S'ulva-sútra-dípiká. A gloss on the last by Dvárkánáṭha, son of Ṭíká Bhaṭṭa.

Beginning. बोधायनीयशुल्वस्य प्रव्याख्याः प्रेक्ष्य यत्नतः ।
टीका भट्टात्मजेनेयं क्रियते शुल्वदीपिका ॥
अथेमेऽग्निचयाः । अथ गृह्यानन्तरमग्निचयग्रहणं वेद्या अप्युपलक्षणार्थम् ।
इत्यादि ।

End. उभयस्यापि ब्राह्मणार्थत्वादुभयमनुष्ठेयमिति भावः । वीप्सा समाप्तिख्यापनार्था ।

Colophon. टीकाभट्टात्मजस्य द्वारकानाथस्य कृता शुल्वसूत्रदीपिका समाप्ता ।

विषयः । बोधायनीयशुल्वसूत्रार्थविवरणं ।

No. 657. शुल्वसूत्रभाष्यम्, आपस्तम्बीयं ।

Substance, country paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 42. Lines, 10 on a page. Extent, 1260 s'lokas. Character, Nágara. Date, S. 1885. Place of deposit, Queen's College, Benares. Appearance, old. Prose. Generally correct.

S'ulva-sútra-bháshya. A commentary on Ápastamba's aphorisms on the formation of fire altars. By Kapardí S'vámí. The work comprises six paṭalas.

Beginning. उक्ता यज्ञसेषामायतनानि नियतप्रमाणानि नियतदेशानि तेषामायामविस्तारान् वक्तुकाम आह । विहारयोगान् व्याख्यास्यामः । विह्रियन्तेऽस्मिन्नग्नय इति विहाराः प्राग्वंशादरो गार्हपत्यादयसेत्यादि ।

End. नारत्निप्रदेशानां, तत्र श्लोकः, विषे नरः
* * * * * प्रोक्ताविस्तावति विभावसोः (?) ।
एकविंशे ततो न्यूनं तिलानाचैव सप्ततिः ॥
द्विरत्निर्मङ्गलार्थो । षष्ठः षटलः ।

Colophon. इत्यापस्तम्बीयशुल्वभाष्यं कपर्द्दिस्वामिकृतं समाप्तम् ।

विषयः । आपस्तम्बीयशुल्वसूत्रार्थव्याख्यानं ।

No. 658. गृह्यसूत्रं, कात्यायनीयं ।

Substance, country paper, 10 × 4½ inches. Folia, 36. Lines, 10 on a page. Extent, 720 s'lokas. Character, Nágara. Date, S. 1724. Place of deposit, Queen's College, Benares. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Gṛíhya Sútra. Aphorisms on the rites and ceremonies appropriate for householders. By Kátyáyana. Contents: 1. Cooking of rice as a ceremonial rite at marriage, conception, quickening, birth, first eating of rice, and tonsure; 2. Observances at the time of investiture with the sacred thread, and after it; 3. Observances on return home from the tutor; 4. Mensual and first anniversary s'ráddhas, offering of water to the manes, agriculture; 5,6. Rites for overcoming evils at the consecration of tanks, lakes, gardens, &c.

Beginning. अथातः पाकयज्ञान् व्याख्यास्यामोऽभिसमावर्त्तमाने यत्रान्त्यां समिधमभ्यादध्यात्तमग्निमिन्धीत वैदाद्यं वाद्यायेत्यादि ।

End. सर्वस्मात् स्वस्ति देवऋषिभ्यश्च ब्रह्म सत्यञ्च पातु मामिति ब्रह्म सत्यञ्च पातु मामिति ।

Colophon. इति षष्ठाध्यायः । समाप्तमिदं गृह्यसूत्रम् ॥

विषयः । अत्र षडध्यायाः । तत्र १ अध्याये, विवाह-गर्भाधान-सीमन्तोन्नयन-जातकर्म्मान्नप्राशन-चूडादि कर्त्तव्यचरुपाकयज्ञकर्म्मकथनं । २, उपनयनोपनीतकर्त्तव्यकथनं । ३, गुरुकुलात्समावर्त्तन कर्त्तव्यकर्म्मकथनं । ४, मासिकश्राद्धसपिण्डीकरण-तर्पणकृषिकर्म्मादिकथनं । ५, ६, पुष्करिणी-तडागारामाद्भुतशान्त्यादिकर्म्मकथनं । (२४ पत्रं नास्ति)

No. 659. श्रौतसूत्रं, बोधायनीयं ।

Substance, country paper, 11 × 5 inches. Folia, 79. Lines, 11 on a page. Extent, 1896 s'lokas. Character, Nágara. Date, S. 1646. Place of deposit, Queen's College, Benares. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Srauta Sútra. This is an incomplete MS. of the aphorisms of Bodháyana on the rites of the Yajur Veda. It includes the Agnishṭoma, Pravargya and the Mahávira rites.

Beginning. अग्निष्टोमेन यक्ष्यमाणो भवति स उपकल्पयते कृष्णाजिनञ्च कृष्णविषाणञ्च वासश्च मेखला चेत्यादि ।

End. श्रोणन्ते तिष्ठन्नग्निमभिसंश्रत्यग्निरसि वैश्वानरोऽसीत्येतेनानुवाकेनाचाध्वर्यवेऽग्नि-दक्षिणां ददाति शतᳫं सहस्र * * * * कं वा ॥ १० ॥ (समाप्तिवाक्यं नास्ति)

विषयः । अग्निष्टोमप्रवर्ग्यमहावीरादिकर्मकथनं ।

No. 660. पितृमेधसूत्रं ।

Substance, country paper, 9 × 5 inches. Folia, 7. Lines, 9—10 on a page. Extent, 130 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Queen's College, Benares. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Pitṛimedha Sútra. This is a mere fragment of either Bodháyana's or Bharadvája's aphorisms on the ceremony of cremation. I have not the necessary MSS. at hand to identify the work.

Beginning. अथ पितृमेधं व्याख्यास्यामो दहननिधानदेशपरिहवाणि निधानकाल इति ब्राह्मणोक्तं दुर्बलीभवन्तं शालाहणेषु दर्भानास्तीर्य स्योनासीभव * वरोहनिति मन्त्रोक्तावनुमन्त्रयते ।

End. पालाशं परिददाति शतञ्च मिहतत्यमासीत्यनुमन्त्रयते चूपालोहितस्र— । (इतःपरं खण्डितत्वात् समाप्तिवाक्यं नास्ति)

विषयः । शवदाहनाद्यन्त्येष्टिकृत्यकथनं ।

No. 661. प्रवर्ग्यप्रश्नः ।

Substance, country paper, 10 × 3½ inches. Folia, 16. Lines, 8 on a page. Extent, 360 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Queen's College, Benares. Appearance, old. Prose. Correct.

Pravargya-pras'na. The ninth chapter of the Srauta Sútra of Bodháyana, (No. 659), and contains the rules regarding the Pravargya ceremony.

Beginning. प्रवर्ग्यं सम्भरिष्यन्नुकल्पयते खादिरीमौदुम्बरीं कङ्कतीं वा अभ्रिं व्याममात्रीं वोभयतस्तीक्ष्णां स्फ्यञ्च भावितां, इत्यादि ।

End. उदुत्यं चित्रमित्यथाहवनीयमुपतिष्ठते, इममूषु त्वं नवीयांसं वोच इत्यथाग्निप्रदेशं गत्वाऽग्नीध्रदेश उत्तरां शान्तिमुपयन्ति, शन्नो वातः पवता मातरिश्वेति । इति बौधायनसूत्रे नवमः प्रवर्ग्यप्रश्नः ॥

विषयः । प्रवर्ग्यविधिः ।

No. 662. गार्ह्यकर्मप्रयोगः, आपस्तम्बीयः ।

Substance, country paper, 11 × 3½ inches. Folia, 46. Lines, 10 on a page. Extent, 1150 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Queen's College, Benares. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Gárhya-karma-prayoga. A manual for the performance of the domestic rites enjoined in the Gṛihya Sútra of A'pastamba. The rites are nearly the same as those noticed under No. 658.

Beginning. हरेःपदाम्बुजं नत्वा कपर्द्यादिभिरीडितं ।
आपस्तम्बगार्ह्यकर्मप्रयोगः प्रवितन्यते ॥

End. अमुकाद्भुतनिमित्तं शान्तिं करिष्ये इत्यर्थः । अमुकोत्पातनिमित्तमित्युत्पातेषु सर्वतः ॥ (इतःपरं खण्डितं)

विषयः । विवाहोपनयनगर्भाधानजातकर्मादीनां श्राद्धाद्भुतशान्त्योश्च कथनं ।

No. 663. भाषिकसूत्रं ।

Substance, country paper, 10½ × 4½ inches. Folia, 3. Lines, 9 on a page. Extent, 45 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Queen's College, Benares. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Bháshika Sútra. Vedic phonetics. Anonymous.

Beginning. अथ ब्राह्मणस्वरसंस्कारनियमः । उदात्तानुदात्तौ भाषिकस्तत्स्थिः । आप्रपूर्वं आख्यातपरो न ।

End. क्रियावाचकमाख्यातं लिङ्गतो न विशिष्यते ।
त्रीनत्र पुरुषान् वक्ति कालतस्तु विशिष्यते ॥
इति भाषिकसूत्रं समाप्तम् ।

विषयः । वैदिकवाक्येषु उदात्तादिस्वरप्रयोगविधिः ।

No. 664. कल्पसूत्रव्याख्या, वरदराजीया ।

Substance, country paper, 10 × 4 inches. Folia, 225. Lines, 10 on a page. Extent, 4500 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Queen's College, Benares. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Kalpa-sútra-vyákhyá. A commentary on the Kalpa Sútra of Másaka, (No. 654). By Varadarája. The MS. is incomplete, and the author's name does not occur, except in the title of the work as given on the cover.

Beginning. अथार्षयकल्पो व्याख्यातव्यस्तस्य त्र्यचः सर्वक्रतुप्रकृतिभूतस्य त्रिसुपर्णो ज्योतिष्टोमस्य सर्वाह्गणप्रकृतिभूतस्य च व्यूढद्वादशाहस्य ब्राह्मणेनैव क्लृप्तिरुक्तेति तदुपजीवनेन कृतवन्तराण्येव कल्पितानि अस्माभिस्तस्य प्रबन्धस्य कार्त्स्न्यार्थं तयोस्तावत् प्रयोगः सूत्रब्राह्मणानुसारेण प्रदर्श्यते ।

End. तत्र विशेषमाह । राथन्तरेणाह्ना त्रिष्ट * * पद्यते । वार्हतेन पञ्चदशरात्राद्राथान्तरेण सप्तदशान् वार्हतेनैकविंशानिति * * * * । आरभत इत्यर्थः । एतदुक्तं भवति । विधृति——— । (इतःपरं खण्डितम्)

विषयः । ज्योतिष्टोमाग्निष्टोमादिश्रौतकर्मविनियोज्यानां साम्नां तेषामृषिदैवतादीनां च प्रख्यापकस्य कल्पसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 665. कल्पसूत्रभाष्यम्, शाङ्खायनीयं ।

Substance, country paper, 11 × 4¼ inches. Folia, 110. Lines, 10 on a page. Extent, 3368 s'lokas. Character, Nágara. Date, S. 1645 Place of deposit, Queen's College, Benares. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Kalpa-sútra-bháshya. A commentary on the Kalpa Sútra of Sáñkháyana, by Anartiya, son of Varadatta. Contents : (1) Dars'a, (2) Paurṇamása, (3) Saumika, (4) Yajamána, ceremonies.

Beginning. पुरुषस्य बुद्धिपूर्वकारिणोऽभ्युदयनिःश्रेयससमुपादित्सितं । तच्च विशिष्टं क्रियासाध्यं । सा च वैदिकी क्रिया नान्या या काचित् । कुत एव तत् ।

End. कूर्चादीनि यथाकालमर्घ्यायार्घप्रदो वेदयेत् । तिस्रो वेदयेदिति तन्त्रान्तरात् । द्विरभ्यासोऽध्यायपरिसमाप्तौ शिष्टाचारसदाचरणं चायुष्यमिति ॥ इति शाङ्खायनसूत्रभाष्ये चतुर्थोऽध्यायः समाप्तः ।

(इतोपि सप्तपङ्क्त्यात्मकः पाठोस्ति, तस्याद्यः)

शाङ्खायनसूत्रस्य सर्वं शिष्यहितेच्छया । वरदत्तसुतो भाष्यमानर्तीयोऽकरोन्नवम् ॥

(तस्यान्त्यः)

चतुरः सर्वान् वा चतुरो महर्त्विजो वृणीते सर्वान्वा । सदस्यसप्तदशानुतया(?) शाखान्तरात् । चन्द्रमा मे दैवो ब्रह्मेत्युपांशु त्वं मानुष इत्युच्चैश्चन्द्रमा मेदैवो ब्रह्मा एतदुपांशु च ।

(खण्डितमिति भाति)

विषयः । चतुरध्यायनिबद्धस्य दर्शपौर्णमाससौमिकयाजमानादिकर्मबोधकस्य शाङ्खायनसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 666. कात्यायनसूत्रपद्धतिः ।

Substance, country paper. 9½ by 4 inches. Folia 205, lines, 7 on a page. Extent, 2870 s'lokas. Character Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Kátyáyana-sútra-paddhati. This is a very imperfect MS. of Yájnikadeva's summary of Kátyáyana's aphorisms on the ceremonials of the White Yajur Veda. The MS. comprehends the concluding portion of

the VI only, and Chapters VII, XVI, and XVIII, complete. The 7th treats of the S'atarudríya homa; the 16th, of expiations in connection with the collection of fire for a Soma sacrifice; and the 18th of the sacrifice of the horse and other animals. The author was the son of Prajápati, and celebrated as a great sacrificer of his time. The work is in great repute, but scarce.

Beginning. प्रारम्भे खण्डितं। अत्र ७,१६,१८ अध्यायाः सन्तिः, इतोधिकं ७, पत्रावधि ९२, पत्रपर्य्यन्तमन्य एको भागोस्ति। अत्राध्यायसङ्ख्या नास्ति। तत्र ७ अध्यायारम्भे, अथ शतरुद्रियहोमसञ्ज्ञो जुहोतिरुच्यते। तत्र सङ्ग्रामात्रग्रादिषु (?) तिष्ठत्सु परिश्रित्सु अग्न्यन्वाधानम्।

१६ अध्यायारम्भे, अथ सोमाङ्गभूतस्याग्निचयनस्य पद्धतिर्लिख्यते, तदग्निचयनं सोमयागमात्रे विकल्पेन भवति।

१८ अध्यायारम्भे, अथ गवामयनस्य पद्धतिर्लिख्यते। तत्र दीक्षा द्वादश। द्वादशोपसदः। अपरस्य आद्यन्तखण्डितत्वात्प्रारम्भसमाप्तिवाक्ये न स्तः।

End. ७ अध्यायसमाप्तौ। अत्र केवलैर्हिरण्यशकलैः प्रोक्षणासम्भवादुदकवति पूर्णपात्रे द्वे शते हिरण्यहिरण्यशकलानां प्रक्षिप्योदकमिश्रितैः प्रोक्षणं कर्त्तव्यम्। इति सम्राट्स्थपतित्रिरग्निचिन्महायाज्ञिकश्रीप्रजापतिसुतेन याज्ञिकदेवेन कृतायां कात्यायनसूत्रपद्धतौ सप्तदशोध्यायः समाप्तः।

१६ अध्यायसमाप्तौ, अत एवैकैकप्रकारस्यावृत्तिः कर्त्तुं शक्यते, क्रमनियमाभावादिति। इति श्रीत्रिरग्निचित्सम्राट्स्थपतिमहायाज्ञिकश्रीप्रजापतिसुतेन याज्ञिकदेवेन कृतायां कात्यायनसूत्रपद्धतौ षोडशोध्यायः।

---

१८ अध्यायसमाप्तौ। * * * मैत्रावरुणाः पयस्याया उपांशुत्वं देवसूहविषां क्रमश्चाध्वर्युस्तु * यत् अव * * *। इति श्रीत्रिरग्निचित्सम्राट्स्थपतिमहायाज्ञिकश्रीप्रजापतिसुतेन याज्ञिकदेवेन कृतायां कात्यायनसूत्रपद्धतौ अष्टादशोध्यायः।

विषयः। ७ अध्याये, शतरुद्रियपुरश्चरणाङ्गीभूतहोमप्रकारः। १६, सोमाङ्गीभूताग्निचयनस्य तत्र विकल्पाङ्गप्रायश्चित्तस्य चोक्तिः। १८, द्वादशाहीय-गवामयनेष्ट्यङ्गीभूतत्रिशतसूत्येष्टिप्रकारकथनादि।

No. 667. साधनपञ्चकं, सटीकं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 4. Lines, 26—27 on a page. Extent,—s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Prose and Verse. Generally correct.

Sádhana-panchaka. Five stanzas, by S'añkara A'chárya, on the duties of a Vedánta neophyte, with a commentary by Bhúdhara.

Beginning. वेदो नित्यमधीयतां तदुदितं कर्म्म स्वनुष्ठीयतां तेनेशस्य विधीयतामपचितिः काम्ये मतिस्त्यज्यतां । पापौघः परिधूयतां भवसुखे दोषोऽनुसन्धीयतामात्मेच्छा व्यवसीयतां निजगृहात् तूर्णं विनिर्गम्यतां ॥ १ ॥

(टी०)

करं धूनयन्तं मुखं खादयन्तं स्वतेजोभिभूताविवर्गं गणेशं । स्वभक्तेष्टदातारमाद्यं सुराणां गणेशानमीशानमहं नमामि ॥ १ ॥

श्रीशङ्कराचार्य्यविनिर्म्मितस्य करोम्यहं साधनपञ्चकस्य ।

टीकां मनोज्ञां बुधमोदवीजां सुयुक्तियुक्तां किल भूधराख्यः ॥

इह खलु परमकारुणिका भगवान् सकललोकहितावतारो भवभयनिकिरदुस्तरसमुद्रनिजमूर्त्तितारणे कैवर्त्तको द्रविडावंशरत्नाकरचन्द्रमाः श्रीमच्छङ्कराचार्य्यः स्वदेहमुत्सिसृक्षुः शिष्यान प्रति उपदिशति वेदो नित्यमित्यादि ॥

End. यः श्लोकपञ्चकमिमं पठते मनुष्यः सञ्चिन्तयत्यनुदिनं स्थिरतामुपेत्य । तस्याशु संसृतिदवानलतीव्रघोरतापः प्रशान्तिमुपयाति चितिप्रसादात् ॥ ६ ॥

साधनपञ्चकं सम्पूर्णं ॥ ० ॥

(टी०)

अधुना श्लोकपञ्चकपठने फलं दर्शयति, यः इति । यः मनुष्यः इमं श्लोकपञ्चकं पठति, स अनुदिनं स्थिरतामुपेत्य सञ्चिन्तयति, तस्याशु शीघ्रं संसृतिदवानलतीव्रघोरतापश्चितिप्रसादात् शान्तिमुपयातीत्यन्वयः ॥ ६ ॥

विषयः । श्रीमच्छङ्कराचार्य्येण स्वशिष्याय पञ्चभिः श्लोकैः साधनोपदेशः कृतः ।

No. 668. तत्त्वसारः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 17. Lines, 11—14 on a page. Extent, 773 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Vasur Bazar, Dháká, Dínabandhu Gos'vámí. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Tattvasára. A concise epitome of the philosophy of the Bhágavat Puráṇa. By Rádhámohana S'armá.

Beginning. श्रीकृष्णचरणाम्भोजे परानन्दामृताम्बुधौ ।
मनो मधुव्रतो नित्यं रमतां ममताङ्कितः ॥
श्रीकृष्णभावलुब्धेन राधामोहनशर्म्मणा ।
श्रीमद्भागवतस्यायं तत्त्वसारः प्रकाश्यते ॥
अथ द्वापरे ज्ञानवैकल्ये पुनर्ज्ञानरत्नप्रदर्शनाय ब्रह्मादिदेवतैरर्थितो भगवान नारायणो व्यासत्वेनावततार। ततश्च वेदान् बहुधा विभज्यापि तज्ज्ञानशक्तिविहीनमन्दबुद्धिजना अल्पायुषो कलौ भविष्यन्तीति निश्चित्य स्त्रीशूद्रद्विजबन्धूनामपि निःश्रेयसाय च भारतपुराणान्तराणि कृत्वेत्यादि ।

End. मुनीनां मननशीलानां मुक्तस्यापि शुकस्य श्रीमद्भागवत—इत्यतः खण्डितः ।

विषयः । भागवतसारार्थवर्णनं ।

No. 669. अवधूतगीता ।

Substance, country yellow paper. Folia, 21. Lines, 6 on a page. Extent, 362 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Avadhútagítá. A poem inculcating dispassion, and the Vedanta scheme of salvation. By Dattátreya.

Beginning. अस्य श्रीअवधूतगीतामालामन्त्रस्य अवधूत ऋषिरनुष्टुप्छन्दः श्रीभगवान् निरञ्जनो देवता निरञ्जनप्रीत्यर्थं जपे विनियोगः ।
ईश्वरानुग्रहादेव पुंसामत्येति वासना ।
महाभयपरित्राणा धिषणा चोपजायते ॥
येनेदं पूरितं सर्वं आत्मनेवात्मनात्मनि ।
निराकारं कथं वन्दे ह्यभिन्नं शिवमव्ययम् ॥

End. चिन्ताक्रान्तं धातुबद्धं शरीरं नष्टे चित्ते धातवो यान्ति नाशं ।
तस्मात् चित्तं सर्व्वतो रक्षणीयं सुस्थे चित्ते बुद्धयः सम्भवन्ति ॥
इति श्रीदत्तात्रेयविरचितायामवधूतगीतायां स्वात्मशान्त्युपदेशे अष्टमप्रकरणं समाप्तम् ॥

विषयः । आत्मज्ञानोपदेशः ।

No. 670. पुण्डरीकोपनिषत्।

Substance, country yellow paper. Folia, 4. Lines, 16 on a page. Extent, 80 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, old. Verse. Correct.

Puṇḍaríka Upanishad. Pippaláyana's instructions to Puṇḍaríka on the knowledge of Brahma.

Beginning. ॐ अथ हैनमेत्य तत्त्वज्ञं महर्षिं पिप्पलायनं।
प्रश्रयावनतः शान्तः पुण्डरीको बभाष ह॥
पुण्डरीक उवाच।
किं स्वित् ब्रह्म क उ आत्मा किं ज्ञेयं ध्येयमप्युत।
किं भयं वाभयं किं स्वित् कस्माच्चैतन्निवर्त्तते॥
को बन्धः कस्य वै मोक्षः ब्रूहि निःश्रेयसाय मे।

End. य इदं पठते नित्यं श्रद्धावान् संयतेन्द्रियः।
मुच्यते स हि पापेभ्यो यो विष्णुं नाभ्यसूयति॥
इति पुण्डरीकोपनिषत् समाप्ता॥

विषयः महर्षिपिप्पलायनेन पुण्डरीकायाध्यात्मविद्योपदेशः, विशेषतस्तु ब्रह्मोपदेशः कृतः।

No. 671. वैखानसीयोपनिषत्।

Substance, country yellow paper. Folia, 8. Lines, 8 on a page. Extent, 72 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Verse. Correct.

Vaikhánasíya Upanishad. An apocryphal Upanishad of the Atharva Veda on the divinity of Krishṇa. It is alleged to have been first expounded by Nárada to Vádaráyaṇa.

Beginning. ॐ सच्चिदानन्दरूपाय कृष्णायाक्लिष्टकर्म्मणे।
स्वात्मज्योतिःप्रकाशाय विश्वरूपाय वै नमः॥
अथ वादरायणो ह वै भगवन्तं नारदमनुससार। कः परमो देवः किंस्विद् ब्रह्म कस्मिन्नोतं प्रोतञ्च सर्व्वं। तस्मै स होवाच कृष्णो वै परमं दैवतं ब्रह्मेति। तन्महिमानमामनन्ति तस्मिन्नोतं प्रोतञ्च सर्व्वं॥

End. तदेच्छासनं वैखानसं पवित्रं शिष्येभ्यः प्रदेयं दीक्षितेभ्यो विप्रेभ्यः। नाशिष्येभ्यो-नापुत्त्रेभ्यो न हेतुकेभ्यः पशुभ्यः। ॐ तत सदिति।

विषयः। श्रीकृष्णमाहात्म्यकथनं, यन्माहात्म्यं नारदेन बादरायणाय कथितं।

No. 672. पिशाचभाष्यं।

Substance, country yellow paper. Folia, 38. Lines, 17—18 on a page. Extent, 2588 s'lokas. Character, Bengali, well written. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábú Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Prose. Very incorrect.

Pís'achabháshya. A commentary on the Bhagavad Gítá, attributed to a demon of the name of Pís'ácha.

Beginning. सर्व्वं रसं गुढरविद्वरासभा नागामरा वेगरवीश्मन्नरा (?)।
वेल्लासरोतीरकराजहंसा स्तोकाम्हतं सन्नमतेन पूरितं (?)॥
प्रपन्नपारिजाताय स्तात्रवेत्रैकपाणये।
ज्ञानमुद्राय कृष्णाय गीतामृतदुहे नमः॥

End. किं बहुना यत्र मम यस्मिन् पक्षे योगेश्वरः कृष्णः स्थितः यत्र पार्थः धनुर्द्धरः उद्यद्गाण्डीवस्तत्र तस्मिन् पक्षे श्रीर्देवता विजयार्थं विजयः शत्रूणां धर्षणं भूतिर्नीतिर्नयः प्रज्ञा जयसाधिका इति। इत्थं मतिर्निश्चयः। इतिकरणं गीताशास्त्रपरिसमाप्त्यर्थं॥ इति पैशाचभाष्ये अष्टादशोऽध्यायः॥

विषयः। श्रीमद्भगवद्गीताया व्याख्येयं।

No 673. राधातापनी।

Substance, country yellow paper. Folia, 2. Lines, 7—21 on a page. Extent, 47 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Rádhá Tápaní. An apocryphal Upanishad on the divinity of Rádhá, a mistress of Krishna. Though running over very much the same subject, the work is distinct from No. CXIV.

Beginning. ॐ आसीन्नियमानन्दं स ब्रह्म यद्दृष्टमस्पृष्टमव्यक्तमव्यवहार्य्यमग्राह्यमवाच्य-मव्ययमवज्ञेयमतर्क्यमबोध्यमचिन्त्यमसङ्गमेकं न तमो न गन्धवती नोष्टं न शून्यं

न वायुर्न नाग्निर्नापो न पृथ्वी न तत्त्वं, तत् केवलं सिद्धं शुद्धं बुद्धं स ईशः स कालः स सुखद आदिर्गुरुरनादिनिधनः शिवः पिता स्वयम्भूः स होद्यः कृष्णधाम त्रिगुणात् परः। इत्यत्र श्लोका भवन्ति,

ज्ञाने सरस्वतीनिष्ठं सकामे रुक्मिणीप्रियं।

लीलारूपं राधिकायाः सिद्धं सद्ग्राममुत्तमं॥

End. वशिष्ठश्च बृहस्पत्यं चार्व्वाकमध्यापयन्ति यजमानस्य वार्हस्पत्यं, ॐ नमः ॐ नमो मूलधात्रै।

Colophon. इत्याद्यष्टोत्तरभागे रहस्यवर्णने राधोत्तरतापनीयोपनिषत् समाप्ता।

विषयः। श्रीराधिकायास्तत्त्वरहस्यवर्णनं।

No. 674. गीताभूषणभाष्यं।

Substance, country yellow paper. Folia, 101. Lines, 11—12 on a page, Extent, 5188 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Gítábhushaṇa Bháshya. A commentary on the Bhagavadgítá. By Baladeva Vidyábhushaṇa.

Beginning. सत्यानन्ताचिन्त्यशक्त्येकपक्षे सर्वाध्यक्षे भक्तरक्षातिदक्षे।

श्रीगोविन्दे विश्वसर्गादिकन्दे पूर्णानन्दे नित्यमास्तां मतिर्नः॥

अज्ञाननीरधिरुपैति यया विशोषं भक्तिः परा विभजते परिपोषमुच्चैः।

तत्त्वं परं स्फुरति दुर्गममप्यजस्रं षाड्गुण्यभृत्सरुचितां (?) प्रणमामि गीतां॥

अथ सुखचिद्घनः स्वयं भगवान् अचिन्त्यशक्तिः पुरुषोत्तमः स्वसङ्कल्पायत्त विचित्रजगदुदयादिर्विरिञ्चिचिन्त्यचरणः स्वजन्मादिलीलया स्वतुल्यान् सदाविर्भूतान् पारिषदान् प्रहर्षयन् तथैव जीवान् बहून् अविद्येत्यादि।

End. श्रीमद्गीताभूषणनामभाष्यं यत्नात् विद्याभूषणेनोपचीर्णं। श्रीगोविन्दप्रेममाधुर्य्यलुब्धाः कारुण्यार्द्राः साधवः शोधयध्वं।

Colophon. इति श्रीभगवद्गीतोपनिषद्भाष्ये अष्टादशोऽध्यायः॥

विषयः। श्रीमद्भगवद्गीताया व्याख्येयं।

No. 675. निरालम्बोपनिषत् ।

Substance, country yellow paper. Folia, 4. Lines, 16 on a page, Extent, 64 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Nirálamba Upanishad. An elementary treatise on the Vedánta doctrine, comprising thirty questions, such as: Who is Brahma? who the Creator? who I's'vara? what is duty? &c., &c., propounded by Bharadvája, and their appropriate answers by Brahmá.

Beginning. भरद्वाज उवाच । १ प्रश्नः । किं ब्रह्मेति । ब्रह्मोवाच । उत्तरं । अचिन्त्योपाधिविनिर्म्मुक्तमनाद्यन्तं शुद्धं शान्तं निर्गुणं निरवयवं नित्यानन्दमखण्डैकरसमद्वितीयं चैतन्यं ब्रह्म ॥ २ प्रश्नः । किं सकलं ब्रह्म । २ उत्तरं । अव्यक्तात्ममहदहङ्कारपृथिव्यप्तेजोवाय्वाकाशात्मकं । तेन हदरूपेणाण्डकोषेण कर्म्मज्ञानार्थरूपतया भासमानं सकलशक्त्युपबृंहितं सकलं ब्रह्म । ३० प्रश्नः । को ब्राह्मणः । ३० उत्तरं । ब्रह्मवित् स एव ब्राह्मणः ।

End. इति निरालम्बोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः । १, किं ब्रह्म । २, किं सकलं ब्रह्म । ३, क ईश्वरः । ४, को जीवः । ५, का प्रकृतिः । ६, कः परमात्मा । ७, के ब्रह्माद्याः । ८, का जातिः । ९, किमकर्म्म । १०, किं कर्म्म । ११, किं तपः । १२, किमासुरं । १३, किं ज्ञानं । १४, किमज्ञानं । १५, कः संसारः । १६, को बन्धः । १७, को मोक्षः । १८, किं सुखं । १९, किं दुःखं । २०, कः स्वर्गः । २१, को नरकः । २२, किं परमपदं । २३, क उपास्यः । २४, को विद्वान् । २५, को मूढः । २६, कः सन्न्यासी । २७, किं ग्राह्यं । २८, किमग्राह्यं । २९, कः समाधिः । ३०, को ब्राह्मणः । भरद्वाजपृष्टानामेतत्त्रिंशत्प्रश्नानामुत्तरवर्णनं ।

No. 676. पञ्चीकरणमहावाक्यार्थबोधप्रकारः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 16. Lines, 12—14 on a page. Extent, 353 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Panchikarana-mahávákyártha-bodha-prakára. A Vedánta treatise founded on the *Panchikaranaprakriyá* of S'añkara A'chárya. From its abrupt commencement I suspect the MS. is imperfect, and does not contain the beginning of the work.

Beginning. अथ शिष्येण सप्त प्रश्नाः कृताः। ते कथं, ततः प्रोवाच। शिष्यस्तु ब्रह्मशब्देन
शब्दितो जीवशब्देन च, तया क उक्तः स्यात्, तदुच्यतां।
माया वा कस्य शक्तिः स्यात् तत्स्वरूपञ्च कीदृशं।
अविद्यायाः कथं रीतिः किमात्मासौ तथा भवेत्॥

End. महावाक्यप्रबन्धो हि सारात् सारतरं महत्।
श्रवणान्मुच्यते जन्तुर्मृत्युसंसारसागरात्॥

Colophon. इति वेदान्तसारासारपञ्चीकरणमहावाक्यबोधः समाप्तः।

विषयः। गुरुशिष्ययोः कथोपकथनच्छलेनाध्यात्मविद्योपदेशः।

No. 677. स्वानुभवादर्शः, सटीकः।

Substance, country yellow paper. Folia, 72. Lines, 10 on a page. Extent, 2193 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, old. Verse and prose. Generally correct.

Svánubhavádars'a. Dissertation on the dualistic or Vaishnava form of the Vedánta; the text in verse with a commentary in prose. Both anonymous.

Beginning. (मू॰ प्रा॰) यस्मात् परं किमपि नास्ति नमोऽस्तु तस्मै
सच्चित्सुखाय विभवे पुरुषोत्तमाय।
नो यत्र वागपि मनो न विरोधनाय
कृष्णाय पूर्णमहसे यदुनन्दनाय॥
अतिदूरतरं निजं स्वयं गुरुशास्त्राण्यविचार्य्यते यदि।
निकटं गुरुशास्त्रबोधनात् प्रकटं स्यात् वत नैरवयं (?) हि तत्॥
(टी॰ प्रा॰) चिकीर्षितस्य, ग्रन्थस्य निर्व्विघ्नपरिसमाप्तिप्रचयगमनशिष्टाचार-परिपालनकालं, विशिष्टशिष्टाचारानुमितश्रुतिबोधितकर्त्तव्यताकं स्वेष्टदेवतान-मस्कारात्मकं मङ्गलमाचरन् प्रकरणप्रतिपाद्यमर्थं सङ्क्षेपेण दर्शयति यस्मा-दित्यादि।

End. पूर्वाचार्य्यैर्ह्रिष्टलेशोऽयमुक्तो बुद्धिस्तोत्र स्वस्य न प्रौढ़िवादः ।
विद्वांसो येऽनुग्राह्यार्थं समर्थाः तेभ्यो भक्त्या मे प्रणामोऽयमस्तु ॥ २१५ ॥
इति श्रीमन्नारायणाश्रमशिष्यमाधवाश्रमविरचितं स्वानुभवादर्शाख्यं प्रकरणं समाप्तं ॥
इदानीं ग्रन्थकर्तृत्वाभिमानपरिहारपूर्व्वं सम्प्रदायकर्त्राचार्य्यनमस्काररूपं मङ्गलमाचरति पूर्वाचार्य्यैरिति । स्पष्टार्थः ।

Colophon. इति (परिसमाप्तिसूचकवाक्यं नास्ति) ।

विषयः । आत्मतत्त्वानुभवकथनं ।

No. 678. अज्ञानबोधिनी ।

Substance, country yellow paper. Folia, 20. Lines, 12 on a page. Extent, 375 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Ajnána-bodhiní, alias *Adhyátma-vidyopades'a-vidhi*, alias *Sañkshipta-vedánta-s'ástra-prakriyá*. A commentary on the *A'tmabodha*, a metrical summary of the Vedánta doctrine. By Sañkara Achárya. Hall's *Contributions*, 105.

Beginning. चित्सदानन्दरूपाय सर्वधीवृत्तिसाक्षिणे ।
नमो वेदान्तवेद्याय ब्रह्मणेऽनन्तरूपिणे ॥
यदज्ञानादिदं भाति यज्ज्ञानाद्‌ विनिवर्त्तते ।
नमस्तस्मै चिदानन्दवपुषे परमात्मने ॥
अथाध्यात्मविद्योपदेशविधिं व्याख्यास्यामः । मुमुक्षवे, श्रद्धधानाय ।

End. क्रियाद्वैतं न कर्त्तव्यं भावाद्वैतं सदा कुरु ।
अद्वैतं त्रिषु लोकेषु नाद्वैतं गुरुणा सह ॥

Colophon. इति सङ्क्षिप्तवेदान्तशास्त्रप्रक्रिया । इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीमच्छङ्करकृतौ वह्निर्मुखान्तःप्रकरणमज्ञानबोधिनी समाप्ता ।

विषयः । वेदान्ततात्पर्य्यस्वरूपात्मबोधार्थविवरणं ।

No. 679. विन्दुसन्दीपनं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 40. Lines, 13—15 on a page. Extent, 2233 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Vindusandípana. A commentary on the *Siddhánta-vindu* of Madhusúdana Sarasvatí. By Purusottama Sarasvatí, pupil of Madhusúdana Sarasvatí and S'rídhara Sarasvatí. The *Siddhánta-vindu*, otherwise called *Siddhánta-tattva-vindu*, is itself a commentary on the *Das'as'loki*, a metrical abstract of the Vedánta in ten stanzas, by S'ankara Áchárya. Hall's *Contributions*, 108.

Beginning. यद्बोधादिदं भाति शुक्तिकारजतं यथा ।
यद्बोधादस्तमायाति न चोदेति तदस्म्यहं ॥
श्रीरामं मुकुरानम्य वक्ति श्रीपुरुषोत्तमः ।
सिद्धान्तविन्दौ तत्त्वार्थसाधकं किमपि स्फुटम् ॥

End. मद्व्याख्याननिरस्तदोषमचिरादुल्लङ्घमानं बुधै-
र्यत्सिद्धान्तदुरन्तसिन्धुमकरोदाहृत्य विन्दूपमं ।
सम्यग्लब्धसुदर्शनाय विलसद्वाणीप्रणीतश्रिये
निर्व्याजं मधुसूदनाय गुरवे तस्मै परस्मै नमः ॥
अलमन्याम्बुधिर्भ्रान्तिर्यदृच्छ्यतां विबुधैरिह ।
विन्दुसन्दीपनाभ्यासे युक्तिमौक्तिकपङ्क्तयः ॥

Colophon. इति श्रीमधुसूदनसरस्वतीश्रीधरसरस्वतीपूज्यपादशिष्यपरमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीपुरुषोत्तमसरस्वतीविरचितो विन्दुसन्दीपनाख्यो ग्रन्थः समाप्तः ।

विषयः । श्रीमधुसूदनसरस्वतीकृतसिद्धान्तविन्दुव्याख्यानं ।

No. 680. भावार्थदीपिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 84. Lines, 12—13 on a page, Extent, s'lokas. Character, Bengali. Date S. 1909. Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Bhávártha-dípiká. A commentary on the *Bhagavad-gítá.* By Mukunda Dása.

Beginning. श्रीमुकुन्दं नमस्कृत्य तद्दासेन विनिर्म्मिता।
गीतायाः शास्त्रसारायाः भावार्थस्य प्रदीपिका॥
वितनुतां सतां मोदं साधकानां विमुक्तिदा।
यस्य देवस्य दासोऽहं स एव शरणं मम॥
युद्धार्थं कुरुक्षेत्रं गतानां कौरवपाण्डवानां वृत्तं व्यासप्रसादेन लब्धदिव्यदृष्टिं स्वसूतं सञ्जयं प्रति धृतराष्ट्रः पृष्टवानिति जनमेजयं प्रति वैशम्पायनो दर्शयति, धृतराष्ट्र उवाचेति।

End. शरणागतदीनार्त्तपरित्राणपरायणः।
यः प्रसिद्धः स एवास्तु मम त्राणपरायणः॥

Colophon. इति श्रीमुकुन्दविरचितायां भगवद्गीताया भावार्थदीपिकायामष्टादशोऽध्यायः।

विषयः। श्रीमद्भगवद्गीताया व्याख्येयं।

No. 681. भागवतप्रकाशः।

Substance, English paper. Folia, 14. Lines, 10 on a page. Extent, 296 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Poetry. Incorrect.

Bhágavataprakás'a. An exposition of the doctrine of faith as an element of devotion, as elaborated in the Bhágavata Puráṇa. By Priyádása.

Beginning. वन्दे सुवृन्दारकवृन्दवन्द्यं वृन्दाटवीकुञ्जविराजमानं।
वेदैश्च सर्व्वैरनुगीयमानं श्रीराधिकावल्लभमिष्टदेवं॥
हृदब्जं स्वीयानां विकसति समन्ताद्यदुदयान्निशा-
तुल्या माया कुहकवदना याति शमनं।
कुमार्गस्यालोको भवति तमसुं व्यासतनयं
नमामो भास्वन्तं सकलहितरूपं गुरुवरं॥
नत्वा मुहुर्भागवताङ्घ्रिरेणून् पुंसः समस्तार्थसुसिद्धिहेतून्।
कुतर्कमायावरणं निवार्य्य करोम्यहं भागवतप्रकाशं॥

अथ खलु भक्तिरेवैनं नयति भक्तिरेवैनं दर्शयति भक्तिवशः पुरुषो भक्तिरेव भयसीत्यादिश्रुतिवाक्येभ्यो भक्त्या मामभिजानातीत्यादि ।

End. अयं सदा भागवतप्रकाशः प्रकाशतां श्रीहरिभक्तिमार्गं ।
धुनोतु धान्यां (?) हृदयान्धकारं तनोतु साधुषु सुखं सदैव ॥

Colophon. इति श्रीमद्भागवतरसरसिकहृदयहृद्दानन्दकन्दश्री+सदपदारविन्दामन्दमकरन्दमधुव्रतानुव्रतप्रियादासकृतः श्रीभागवतप्रकाशः सम्पूर्णः ।

विषयः । श्रीमद्भागवतगूढार्थविवरणं ।

No. 682. मण्डलब्राह्मणोपनिषत् ।

Substance, country yellow paper. Folia, 4. Lines, 16 on a page. Extent, 76 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Prose. Correct.

Maṇḍala-bráhmaṇa Upanishad. An Upanishad on the adoration of the spirit of the sun as the supreme deity, the mode of meditating on it, and the fruit thereof.

Beginning. ॐ यदेतन् मण्डलं तपति तन् महत् उक्थं ता ऋचः स ऋचां लोकोऽथ यदेतदर्चिर्दीप्यते तन् महाव्रतं तानि समानानि स साम्नां लोकोऽथ य एष एतस्मिन् मण्डले पुरुषः सोऽग्निस्तानि यजूंषि यजुषां लोकः ।

End. स एष एव मृत्युर्य एष एतस्मिन् मण्डले पुरुषो यश्चायं दक्षिणेऽक्षपुरुषः (?) स एष एवंविदात्मा भवति स यदेवं विदत् स्वाल्लोकात् प्रैत्यथैतमेवात्मानमभिसम्भवति सोऽमृतो भवति मृत्युर्ह्यस्यात्मा (?) भवति ॥

Colophon. इति मण्डलब्राह्मणोपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । सूर्य्यमण्डलमुपलक्षीकृत्याध्यात्मविद्याकथनं, तद्ध्यानं, फलश्रुतिश्च ।

No. 683. सन्न्यासपद्धतिः, सन्न्यासविधिः, वा विरजापद्धतिः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 6. Lines 11—17 on a page. Extent, 121 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Sannyása-vidhi, alias *Sannyása-paddhati,* alias *Virajá-paddhati.* A manual for the performance of the ceremonies necessary for assuming the condition of a Sannyásí. The work is attributed to S'aunaka, but it is apparently a compilation.

Beginning. अथ स्नानादिकं कृत्वा निमन्त्रितान् ब्राह्मणान् आहूय पादौ प्रक्षाल्याचम्य प्राङ्मुख उपविश्य विष्णुस्मरणपूर्वकं प्राणायामतिथिप्रवणञ्च (?) कृत्वा मत्सन्न्यासाङ्गभूतनान्दीमुखश्राद्धमहं करिष्ये इति सङ्कल्प्य वेतालास्येत्यादिभिरक्षतैर्भूमिशोधनं कृत्वा ।

End. गुरोर्व्वाक्यं कार्य्यं गुरुसमीपे स्थातव्यं । न गुरोरवधीरणं कार्य्यं ॥

Colophon. इति शौनकप्रोक्तः सन्न्यासविधिः समाप्तः ।

विषयः । सन्न्यासपरिग्रहणविधिकथनं ।

No. 684. प्रकीर्णमन्त्रोपनिषत् ।

Substance, country yellow paper. Folium, 1. Line, 14—15 on a page. Extent, 33 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, New. Verse. Correct.

Prakírṇamantra Upanishad. Minor mystic mantras for the adoration of the Supreme Soul, and the advantages of worshiping therewith.

Beginning. ॐ सर्वेषां खलु भूतानां आत्मा सत्ये प्रतिष्ठितः ।
तेनात्मानमन्नदाय न किञ्चित् पापमिच्छति ॥
आत्मसत्यात्मसाक्षी यः सतां वन्द्यः प्रतापवान् ।
स पापानि न कुरुते यस्यात्मा भवति प्रियः ॥
जायत्येको म्रियत्येको अश्नात्येकः शुभाशुभं ।
सर्वभूतात्मभूतेभ्यः सम्यग्भूतानि पश्यति ॥

End. इन्द्रं मित्रं वरुणमग्निमाहुरथो दिव्यः ससुपर्णो गरुत्मान् ।
एकं सद्विप्रा बहुधा वदन्ति अग्नीयमं मातरिश्वानमाहुः ॥

Colophon. एते प्रकीर्णमन्त्राः समाप्ताः ।

विषयः । अध्यात्मविषयकमन्त्राः ।

No. 685. दक्षिणकालिकासहस्रनामस्तोत्रं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 15. Lines, 6—7 on a page. Extent, 367 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Vanagráma, Ḍháká, Rámachandra Chakravartí. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Dakshiṇakáliká-sahasranáma-stotra. A hymn in praise of a form of Durgá named Dakshiṇa-káliká, in which a thousand epithets are strung in verse. The work professes to be a part of the Kálíkula-sarvasva, a Tántric compilation. Almost all the leading divinities of modern Hinduism have hymns of this description sung in their praise. The epithets are usually accepted as so many names of the divinity.

Beginning. कथितोऽयं महामन्त्रः सर्वमन्त्रोत्तमोत्तमः ।
यमासाद्य मया प्राप्तमैश्वर्य्यपदमुत्तमम् ॥
संयुक्तः परया भक्त्या यथोक्तविधिना भवान् ।
कुरुतामर्च्चनं देव्यास्त्रैलोक्यविजिगीषया ॥

End. श्रीमत्सद्गुरुभक्तिपूर्वकमहाकालीपराध्यायिनो
मुक्तिर्भुक्तिलयस्तुतिपरा भक्तिः करस्थायिनी ॥

Colophon. इति श्रीकालीकुलसर्वस्वे शिवपरशुरामसंवादे श्रीदक्षिणकालिकासहस्रनामस्तोत्रं समाप्तम् ।

विषयः । दक्षिणकाल्याः सहस्रनामकथनं । पूर्वं यदुक्तं, तन्महाकालसंवादयुक्तम् । इदन्तु परशुरामसंवादवत् ।

No. 686. हरिनामोपनिषत्, वा कलिसन्तरणोपनिषत् ।

Substance, country yellow paper. Folia, 2. Lines, 6—11 on a page. Extent, 27 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mís'ra. Appearance, new. Prose. Correct.

Harináma Upanishad, alias *Kalisantarana Upanishad.* An apocryphal Upanishad affiliated to the Atharva Veda in which the word *Hari,* a name of Vishṇu, is described as the only specific for salvation in the present Kali age. It professes to have been first imparted by Brahmá

to Nárada; but from its language and style, it appears to be a very modern composition, probably not so old as the time of Chaitanya.

Beginning. द्वापरान्ते नारदो ब्रह्माणं प्रतिजगाम कथं नु भवयोगं पर्य्यटन् कलिं सन्तरेयमिति। सहोवाच। साधु पृष्टोऽस्मि सर्वश्रुतिरहस्यं गोप्यं तत् शृणु येन कलिं संसारं तरिष्यसि, भगवदादिविष्णोर्नारायणस्य नाम्नेति। नारदः पुनः पप्रच्छ किं नामेति। स होवाच। हरे राम हरे राम राम राम हरे हरे। हरे कृष्ण हरे कृष्ण कृष्ण कृष्ण हरे हरे।

इति षोड़शकं नाम्नां कलिकलुषनाशनं।
नातः परतरोपायः सर्ववेदेषु दृश्यते॥

End. स्वधर्म्मपरित्यागपापात् सद्यः शुचितामाप्नुयात् सद्यो मुच्यते सद्यो मुच्यत।

Colophon. इत्यथर्व्वणोपनिषदि हरिनामोपनिषत् समाप्ता।

विषयः। ब्रह्मनारदकथोपकथनप्रसङ्गेन हरिनाममाहात्म्यं सूचितं।

No. 687. समञ्जसा वृत्तिः।

Substance, country yellow paper. Folia, 109. Lines, 20—21 on a page. Extent, 3052 s'lokas. Character Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Prose. Correct.

Samanjasávritti. Annotations on the original aphorisms of the Vedánta. By Anupanáráyaṇa Tarkas'iromaṇi.

Beginning. ब्रह्मजिज्ञासा। सूत्रार्थसूचकङ्गाथकृत्स्मृतिसमञ्जसां।
वृत्तिं श्रीमान् वक्त्यनूपनारायणशिरोमणिः॥
समन्वयाविरोधसाधनफलान्यध्यायार्थाः। तात्पर्य्यनिर्णायकन्यायसूचकत्वाद् ब्रह्मविचारात्मकशास्त्रस्य स्वार्थनिर्णयापेक्षत्वात् श्रुतीनां समन्वयादिविचारापोद्घातकत्वादस्य सूत्रस्य चात्र सङ्गतिः।

End. कायेन मनसा वाचा यत् किञ्चित् सुकृतं कृतं।
कर्त्तव्यं क्रियमाणं वा सर्व्वं कृष्णार्पितं पुरा॥

Colophon. इति श्रीकृष्णद्वैपायनाभिधानमहर्षिवेदव्यासप्रोक्तजयाख्यब्रह्मसूत्रे श्रीमदनूपनारायणतर्कशिरोमणिभट्टाचार्य्यविरचितायां समञ्जसायां वृत्तौ चतुर्थाध्याय चतुर्थपादः। समाप्तश्चायं ग्रन्थः।

विषयः। ब्रह्मसूत्रस्य व्याख्येयं।

No. 688. तत्त्वसङ्ग्रहः ।

Substance, country yellow paper .Folia, 54. Lines, 17—22 on a page. Extent, 1930 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Vasur Bájára, Ḍháká, Dínabandhu Gos'vámí. Appearance, old. Prose. Correct.

Tattvasañgraha. A Vaishṇavite exposition of the Vedánta doctrine. By Rádhámohana Gos'vámí Bhaṭṭáchárya, of the family of Advaita, the colleague of Chaitanya. The work is divided into two parts, the first comprising 8 chapters, and the second 6. Contents : First Part, I. Introduction. II. Tattva defined. III. Creation. IV. The influence of Prakrití on creation. V. VI. VII. The nondual theory and its varieties. VIII. Creation according to the Tridaṇḍis. Second Part, I. Introduction. II Pratishṭhá. III. Meaning of the word Bhagavat. IV. The sátvata theory. V. The suddhatattva theory. VI. Reconciliations of the different theories.

Beginning. श्रीमदद्वैतवंशेन राधामोहनशर्म्मणा ।
प्रणम्य राधिकाकान्तं क्रियते तत्त्वसङ्ग्रहः ॥
अथ तत्त्वनिर्णयः ।
तत्र परापरभेदेन द्विविधं । तत्राद्यमाह, प्रथमे—
"वदन्ति तत् तत्त्वविदस्तत्त्वं यज्ज्ञानमद्वयं ।
ब्रह्मेति परमात्मेति भगवानिति शब्द्यते" ॥
अद्वयं सजातीयनिष्ठाभावप्रतियोगिज्ञानं स्वप्रकाशरूपं तत्त्वं परमार्थसद्वस्तु ॥

End. अत्राप्युद्देश्यं श्रीकृष्णप्रेमसेवादिकं फलं न तु सम्भोगादि । तत्फलस्य न्यूनत्वात् सम्भोगाकाङ्क्षायामैकान्तिकभक्तित्वानुपपत्तेरित्यादिकमालोचनीयम् ।

Colophon. इति कलियुगपावनावतारश्रीमदद्वैतवंश्यश्रीराधामोहनगोस्वामिभट्टाचार्य्यकृत-तत्त्वसङ्ग्रहः समाप्तः ।

विषयः । पुस्तकमिदं पूर्व्वोत्तरभागद्वयेन विभक्तं परिसमाप्तिं गतञ्च । तत्र पूर्व्वभागे । १, विभागारम्भः । २, तत्त्वनिर्णयः । ३, सृष्टिप्रक्रिया । ४, प्रकृतिः । ५, अद्वैतवादिमतम् । ६, विशिष्टाद्वैतवादिमतम् । ७, त्रिदण्डिनां द्वैताद्वैत-वादिनां मतम् । ८, तन्मते सृष्टिक्रमश्च । उत्तरविभागे—१, उत्तरविभागारम्भः । २, प्रतिष्ठा । ३, भगवत्शब्दार्थः । ४, सात्वतमतं । ५, शुद्धसत्त्वं । ६, मतसमन्वयश्च ।

No. 689. अद्वैतमकरन्दः, सटीकः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 10. Lines, 16—18 on a page. Extent, 518 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Advaitamakaranda. A Vedánta treatise on the nondual theory, in verse. By Lakshmídhara Kaví. Attached to it is a commentary on the text by Svayamprakás'a Yatí, the disciple of Kaivalyánanda Yogindra.—Hall's *Contributions*, 102.

Beginning. (मू॰) कटाक्षकिरणाचान्तनमन्मोहाब्धये नमः ।
अनन्तानन्दकृष्णाय जगन्मङ्गलमूर्त्तये ॥ १ ॥
अहमस्मि सदा भामि कदाचिन्नाहमप्रियः ।
ब्रह्मैवाहमतः सिद्धः सच्चिदानन्दलक्षणः ॥ २ ॥
(टी॰) नित्यं निरन्तरानन्दचिद्घनं ब्रह्मनिर्णयः ।
श्रुत्या तर्कानुभूतिभ्यामहमस्म्यद्वयं परं ॥ १ ॥
अम्बाघटितवामार्द्धं वन्दे चन्द्रकलाधरं ।
लावण्यमधुरासारं कारुण्यरसवारिधिं ॥ २ ॥

End. (मू॰) लक्ष्मीधरकवेः सूक्तिशरदम्भोजसम्भृतः ।
अद्वैतमकरन्दोयं विद्वद्भृङ्गैर्निपीयतां ॥
इति श्रीलक्ष्मीधरपण्डितविरचिताद्वैतमकरन्दः समाप्तिमगमत् ।
(टी॰) ब्रह्मानन्दरसास्वादमिच्छद्भिर्विबुधोत्तमैः ।
रसाभिव्यञ्जिका ह्येषा परिशील्या सदादरात् ॥

Colophon. इति परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यकैवल्यानन्दयोगीन्द्रपादकमलभृङ्गायमानस्वयम्प्रकाशाख्ययतिविरचिताऽद्वैतमकरन्दव्याख्या रसाभिव्यञ्जिका नाम समाप्तिमगमत् ।

विषयः । ब्रह्मतत्त्वं ।

No. 690. परमामृतं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 8. Lines, —13 on a page. Extent, 155 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Paramámṛita. A Vedántic disquisition on the supreme soul, and the mode of adoring him. By Mahádevendra Sarasvatí, a disciple of Prajñánendra.

Beginning. प्रज्ञानमेकं ब्रह्मैव वासुदेवोऽच्युतः शिवः ।
इत्यादिनामधेयैर्यत् तस्मै ज्ञानात्मने नमः ॥ १ ॥
अथ पराग्दृष्टिविषयप्रवणानां शास्त्रेण पूर्व्वाचार्य्यैश्च शिक्षितं कथमिति चेत उच्यते, शृणु यस्यात्मबुद्धिः कुणपे त्रिधातुके सुधीः कलत्रादिषु भौग्यसत्यधीः ।
यस्तीर्थबुद्धिः सलिलेषु कर्हिचिज् जनेष्वभिज्ञेषु स एव गोखरः ।

End. काश्यां परमामृताख्यं प्रकरणमिदं सुष्ठु सङ्गृह्य कृत्स्नं
श्रीमुखसंवत्सरेऽस्मिन् सुरगुर्वहर्माघकृष्णे दशम्यां ।
ध्यात्वा नत्वा गुरूणां विकशितप्रभुदार्पितं तच्छिवाया-
नेन प्रीणातु देवो मम धीविलसत्पूर्णप्रत्यक्स्वरूपः ॥

Colophon. इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीमत्प्रज्ञानेन्द्रगुरुवर्य्यपूज्यपादशिष्यमहा-
देवेन्द्रसरस्वतीसङ्गृहीतं परमामृताख्यप्रकरणं सम्पूर्णं ।

विषयः । अध्यात्मविद्यावभासः ।

No. 691. ब्रह्मसंहिता, सटीका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 18. Lines, 18 on a page. Extent, s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Kágjíṭolá, Ḍháká, Bábu Krishnagovinda Ghosha. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Brahma Sañhitá. An epitome of a large work of this name on the divinity of Kṛishṇa, with a metrical commentary. By Rupá, brother of Vallabha and Sanátana, immediate followers of Chaitanya.

Beginning. ईश्वरः परमः कृष्णः सच्चिदानन्दविग्रहः ।
अनादिरादिर्गोविन्दः सर्वकारणकारणं ॥
सहस्रपत्रं कमलं गोकुलाख्यं महत्पदं ।
तत्कर्णिकारं तद्धाम तदनन्तांशसम्भवम् ॥

(टी०) श्रीकृष्णरूपमहिमा मम चित्ते महीयतां ।
यस्य प्रसादाद् व्याकर्त्तुमिच्छामि ब्रह्मसंहितां ॥
दुर्योजनापि युक्तार्था सुचिरादपि णाङ्कृतिः ।
विचारे तु मयात्र स्यादपोर्णां स क्षपिर्गतिः ॥
यद्यप्यध्यायशतयुक् संहिता सा तथाप्यसौ ।
अध्यायः सूत्ररूपत्वात् तस्याः सर्वाङ्गतां गतः ॥

End. अध्यायशतसम्पन्ना भगवद्ब्रह्मसंहिता ।
कृष्णोपनिषदां सारैः सञ्चिता ब्रह्मणोदिता ॥
इति श्रीब्रह्मसंहितायां भगवत्सिद्धान्तसङ्ग्रहे मूलसूत्राख्यः पञ्चमोऽध्यायः ।

(टी०) सनातनसमो यस्य ज्यायान् श्रीमान् सनातनः ।
श्रीवल्लभानुजः सोऽसौ श्रीरूपो जीवसद्गतिः ॥

Colophon. परिसमाप्तिसूचकं वाक्यं नास्ति ।

विषयः । श्रीवासुदेवस्य ब्रह्मताप्रकाशिनी बृहद्ब्रह्मसंहिता विद्यते । तत्प्रतिपाद्यमात्र-द्योतिकासौ सङ्क्षिप्ता ब्रह्मसंहिता ६५ श्लोकात्मिका च ।

No. 692. पल्लवदीपिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 9. Lines 6—7 on a page. Extent, 196 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Vanagráma, Ḍháká, Bábu Vrindávanchandra Gaṅgopádhyáya. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Pallavadípiká. A short treatise on incantations for killing, subjugating, and bewitching rivals, &c. By S'ríkṛishṇa Vidyávágís'a Bhaṭṭácharya.

Beginning. कृष्णां देवीं नमस्कृत्य तथा त्रिपुरसुन्दरीं ।
भद्रकालीं च देवेशीं तथा षट्कर्म्मदेवताम् ॥
श्रीकृष्णविद्यावागीशभट्टाचार्य्येण धीमता ।
क्रियते विदुषां प्रीत्यै कृता पल्लवदीपिका ॥
क्रोधाज् ज्वलन्तीं ज्वलनं वहन्तीं सृष्टिं दहन्तीं दितिजं ग्रसन्तीं ।
भीमं नदन्तीं प्रणमामि कृष्णां रोरूयमानां चयोग्रकेशीम् ॥

End. निवेद्य पिष्टपानादि तत्फलानि तथा तथा ।

Colophon. परिसमाप्तिसूचकं वाक्यं नास्ति ।

विषयः । मारणमोहनादिविधिकथनं ।

No. 693. वेदस्तुतिटीका ।

Substance, country yellow paper. Folia 31. Lines, 17—18 on a page. Extent, 2093 s'lokas. Character. Nágara. Date S. 1920. Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Vedastuti Ṭíká. Annotations on the Tenth Book of the Bhágavata Purána, in accordance with the exposition of S'rídhara Sámí. By Chakra Chuḍámaṇi.

Beginning. सच्चिदानन्दरूपाय कृष्णायाक्लिष्टकर्म्मणे ।
नमो वेदान्तवेद्याय गुरवे बुद्धिसाक्षिणे ॥
अथ श्रीवेदस्तुतिव्याख्या श्रीधरपूज्यपादैर्या कृता सैव तदनुकूलाधिकपदकदम्ब-
संवद्धिता व्यक्तार्था यथा स्यात् तथा स्वीयानां सुखबोधाय मयात्र लिख्यते ।

End. वृन्दारण्ये निकुञ्जस्थः कविचूडामणिर्द्विजः ।
श्रुतिस्तुतिश्रुतिव्याख्यामकरोत् सर्वसम्मतां ॥

Colophon. इति श्रीवेदस्तुतिटीका चक्रचूडामणिकृता समाप्ता ।

विषयः । श्रीमद्भागवतदशमस्कन्धान्तर्गतश्रुत्यध्यायव्याख्यानं ।

No. 694. कुब्जिकातन्त्रं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 33. Lines, 4 on a page. Extent, 453 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Vanagráma, Ḍháká, Bábu Kásinátha Chakravartí. Appearance, old. Verse. Incorrect, and defective.

Kubjiká Tantra. This is an original Tantra; but the MS. was in so disordered a state, that the Paṇḍit who examined it, could not make much of it. According to his report, the MS. comprises fourteen paṭalas, of which the first treats of the faults of women; 2nd the worship of Raktamátriká; 3rd the purification of the centres of the body; 4th worship of Shashṭhí, the protectress of new born infants; 5th worship of Dánkura-kumára; 6th worship of Jayakumára; 7th infructuousness in man; 8th directions for bathing; the rest unintelligible.

Beginning. अथद्द सम्प्रवक्ष्यामि कुब्जिकातन्त्रमुत्तमं ।
रक्तमात्री च षष्ठी च डाङ्गरा जयकुमारकः ॥
चतुर्व्विधः बाधकः स्यान् मुनिभिः परिकीर्त्तितः ।
तेषां स्वभावं वक्ष्यामि यथाशास्त्रं निशामय ॥
एतेषां सकलं कार्य्यं जनैः मन्त्रितकाङ्क्षिभिः ।
निःशरणं स्थापनञ्च बलिदानं विशेषतः ॥
कर्त्तव्यं गुरुवाक्येन ज्ञात्वा शास्त्रस्य लक्षणं ।
चतुर्व्विधो बाधकः स्याज् जायते ऋतुकालतः ॥

End. सिद्ध गुरु श्रीरामेर आज्ञा ।

Colophon. इति कुब्जिकातन्त्रे देवीश्वरसंवादे चतुर्द्दशः पटलः समाप्तः ।

विषयः । अत्रेयं विशृङ्खला दृश्यते । यद् वङ्गलाभाषया ग्रन्थशेषवाक्यकथनं । परन्तु अस्य विषयाः शुभा इति लिखितोऽयं ग्रन्थः । विषयास्तु यथा—
१, प्रथमपटले स्त्रीदोषलक्षणं । २, द्वितीये रक्तमातृकापूजा । ३, नाड़ीशुद्धिः । ४, षष्ठीदेवीपूजा । ५, डाङ्गरकुमारपूजा । ६, जयकुमारपूजा । ७, पुंबन्ध्यात्वप्रशमनं । ८, स्नानविधिः । एतत्प्रभृतयः ।

No 695. कृत्यकौमुदी ।

Substance, country yellow paper. Folia, 131. Lines, 6 on a page. Extent, 2848 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Vanagráma Ḍháká, Kásinátha Chakravartí. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Krityakaumudí. A compilation on Smriti rites. By Jagadánanda. The account furnished of the MS. by the Paṇḍit who examined it, is imperfect.

Beginning. नत्वा दिनपतिं पुंसां चतुर्वर्गफलप्रदं ।
धीरः श्रीजगदानन्दो निर्म्ममे कृत्यकौमुदीं ॥
इह खलु सकलेषु कर्म्मसु कालशुद्धिरावश्यकी । सा च मुनिभिरशुद्ध(?)-
भिन्नतयैव निरुक्तेति प्रथमं कालशुद्धिरेव निरूप्यते ।
तत्र शुद्धिदीपिकायां । गुर्व्वादित्ये गुरौ सिंहे नष्टे शुक्रे मलिम्लुचे ।
याम्यायने हरौ सुप्ते सर्व्वकर्म्माणि वर्जयेत् ॥

End. जातः कनकरेखायां कृष्णपादाब्जषट्पदः ।
नघः सर्व्वेषु धीरेषु परनिन्दापराङ्मुखः ।
धीरः श्रीजगदानन्दो निर्म्मम कृत्यकौमुदीं । समाप्तोयं ग्रन्थः ॥

विषयः । विवाहादिकर्म्मणां दिवसशुद्ध्यादिकथनं ।

No. 696. रथयात्राप्रयोगः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 5. Lines, 5 on a page. Extent, 84 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Vanagráma, Ḍháká, Vrindávanachandra Gañgopádhyáya. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Rathayátrá Prayoga. A manual for the performance of the ceremonial rites necessary to be observed before taking out an image of Vishṇu, particularly Jagannátha, for airing on a car on the 2nd of the waxing moon in the month of A'sháḍha, June-July.

Beginning. पूर्व्वदिने अधिवासं कृत्वा अपरदिने कृतप्रातःकृत्यः कृतनित्यक्रियो यजमानः पूर्व्वमुख आचम्य स्वस्तिवाचनपूर्व्वं सङ्कल्पं कुर्य्यात् ।

End. इति स्तुत्वा प्रणम्य दक्षिणाच्छिद्रावधारणं कुर्य्यादिति रथयात्राप्रयोगः, समाप्तः ।

विषयः । रथयात्राविधिः ।

No. 697. शारीरकसूत्रार्थसङ्ग्रहः ।

Substance, English paper. Folia, 54. Lines, 7—10 on a page, Extent 2058 s'lokas. Character, Bengali. Date, SK. 1770. Place of deposit, Sútrapura, Ḍháká, Bhagavánachandra Chakravartí. Appearance, new, Prose. Correct.

S'áríraka-sutrártha-sañgraha. A commentary on the Vedánta Sútras of Vyása. By Rádhháramaṇadása Gos'vámí, son of Govardhanaláḷa Gos'vámí.—This work is from the pen of a Dacca Pandit of no repute.

Beginning. श्रीराधारमणं नत्वा राधारमणदासकः ।
ब्रह्मसूत्रप्रवेशाय कुर्व्वे सूत्रार्थसङ्ग्रहं ॥
अथातो ब्रह्मजिज्ञासा । कर्म्मज्ञानानन्तरं कर्म्मणामल्पास्थिरफलत्वाद् ब्रह्मध्यान कर्त्तव्यं ।

End. अनावृत्तिः शब्दादनावृत्तिः शब्दात् ॥ २२ ॥ इति चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तः ॥

(टी०) भाष्यालोचनसालस्यैर्वस्तुतैः शास्त्रसम्मतः ।

सूत्रार्थसङ्ग्रहः पाठ्यः पाठनीयो मुहुर्मुहुः ॥ ४ ॥

Colophon. इति श्रीगोस्वामिगोवर्द्धनलालतनूजराधारमणदासगोस्वामिकृते शारीरक-सूत्रार्थसङ्ग्रहे चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थपादः समाप्तः ॥

विषयः । ब्रह्मसूत्रव्याख्यानं ।

No. 698 परमार्थसारः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 8. Lines, 10—20 on a page. Extent, 180 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit Vasur Bájára, Ḍháká, Dínabandhu Gos'vámí. Appearance, old. Prose, Generally correct.

Paramárthasára. Eighty-five verses in the A'ryá metre on the elements of the Vedánta, apparently an imitation of the *Sáñkhya Káriká* of I's'vara krishṇa. By Sesha Nága.

Beginning. अव्यक्तादण्डमभूदण्डाद् ब्रह्मा ततः प्रजासर्गः ।

मायामयी प्रवृत्तिः संह्रियत इयं पुनः पुनः(?) ॥

मायामयोऽप्यचेता गुणकरणगणः करोति कर्म्माणि ।

तदधिष्ठाता देहो सचेतनोऽपि न करोति किञ्चिदपि ॥

End. वेदान्तशास्त्रमखिलं विलोक्य शेषोऽखिलाधारः ।

आर्य्यापञ्चाशीत्या बबन्ध परमार्थसारमिदं ॥

Colophon. इति श्रीशेषनागविरचितः परमार्थसारः समाप्तः ।

विषयः । वेदान्तार्थसारनिरूपणं ।

No. 699. निगमलता ।

Substance, country yellow paper. Folia, 32. Lines, 8 on a page, Extent, 784 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit. Vanagráma, Ḍháká, Rámachandra Chakravartí. Appearance, old. Prose. Correct.

Nigamalatá. A Tántric compilation on the attainment of perfection through the adoration of women, according to the Kuláchára system. The MS. is incomplete, the first three chapters being wanting.

Beginning. (तृतीयपटलपर्य्यन्तं नास्ति । चतुर्थपटलात्)

श्रीपार्व्वत्युवाच । इतोऽधिकं महादेव सङ्क्षेपात्कृणु यत्नतः ।
जातिविचारणं वात्र सधवां विधवां विना ॥
वृद्धां वा यौवनोन्मत्तां कुत्सितां नास्ति वत्सल(?) ।
शक्तेर्द्दर्शनमात्रेण शाक्तानान्तु महोत्सवम् ॥ इत्यतो विद्यते ॥

End. कवचं वा तदर्द्धं वा तदर्द्धं वा महेश्वर ।
जानाति स गुरुः साक्षान् मत्समस्तत्समोऽपि वा ॥
इति निगमलतायां पार्वतीश्वरसंवादे पञ्चविंशतितमः पटलः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।

विषयः । अत्र सर्वत्र नायिकासाधनव्यवस्था, तन्मन्त्राणि च विद्यन्ते ।

No. 700. अद्वैतामृतं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 22. Lines, 14—15 on a page. Extent, 776 s'lokas. Character, Nágara. Dated S. 1807. Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, old. Verse. Correct.

Adraitámrita. The preeminence of the Vidánta as a means of salvation. By Jagannátha Sarasvatí, disciple of Harihara Sarasvatí. The subject of the work is treated in the form of a dialogue. Vivekás'rama Yáti, or the saint of the hermitage of dispassion, in course of his search for a peaceful hermitage, encounters Chittavritti, (mind), who calls herself his elder sister, and enters into conversation on the subject of salvation. The work is divided into five kavala or mouthfuls of nectar. Contents: I introduction. II A'tma defined, its character. The power of the Godávari, and other rivers to afford salvation; the story of Andhaka. III Proofs of the felicitous character of the soul. IV. Impermanence of worldly pleasures, and nonduality of the soul. V. The difference between spirit, and matter; a quotation on the subject from the Chhándogya Upanishad. Dr. Hall states (Contributions, p. 14) that the work "purports to have been written for the use of one Vivekásrama;" that personage, however, is entirely imaginary, and plays the part of the tutor and not the taught.

Beginning. हरिहरसरस्वती यद्गुरवोऽस्य परमहंसानां ।
स जगन्नाथपदोत्तरसरस्वतीशब्दसंवेद्यः ॥ १ ॥
कर्म्मादिकण्ठालङ्कारं सारं वेदान्तवारिधेः ।
रचयत्यमलं ग्रन्थमद्वैतामृतसञ्ज्ञकं ॥ २ ॥
आसीत् यतिवरः कश्चिद् विवेकाश्रमसञ्ज्ञकः ।
यत्प्रसादेन बहवो मुक्तिमार्गमुपागताः ॥ ३ ॥

End. जिताहारो जितक्रोधो जगन्नाथसरस्वती ।
तेनायं रचितो ग्रन्थो अद्वैतामृतसञ्ज्ञकः ॥
एतस्य कवलान् पञ्चाश्नन्तोऽन्नादवतां गताः ।
अमृतत्वं प्रयान्त्याशु विबुधा यतिसत्तमाः ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यहरिहरसरस्वतीप्रियशिष्यश्रीजगन्नाथसरस्वतीविरचिताद्वैतामृते पञ्चमः कवलः समाप्तः ॥

विषयः । अध्यात्मविद्याभ्यासः ।

No. 701. प्रवासकृत्यम् ।

Substance, country paper, 9 × 5 inches. Folia, 10. Lines, 11 on a page. Extent, 160 s'lokas. Character, Nágara. Date of compilation, S. 1663; that of MS. S. 1739. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Correct.

Pravásakṛitya. The duties of a Ságnika Bráhmaṇa, driven to a foreign country for the sake of earning a livelihood or other cause. By Gaṅgádhara, son of Rámachandra.

Beginning. स्वप्रकाशविमर्शाख्यबीजाङ्कुरलतां पराम् ।
शृङ्गाटपीठनिलयां ब्रह्मानन्दमयीं नुमः ॥
धनार्जने तथापत्तौ प्रवासे समुपस्थिते ।
अग्नेर्भारं प्रतिष्ठाप्य पत्न्यामृत्विक्षु धर्म्मवित् ॥
प्रवसेद्विधिना सम्यक् तत्र कृत्यमिहोच्यते ।—इत्यादि ।

End. यदत्र सौष्ठवं किञ्चित् तद्गुरोरेव केवलम् ।
यदत्रासौष्ठवं किञ्चित् तन्ममैव गुरोर्न हि ॥ ४८ ॥
संवत् षोड़शके त्रिषष्टिसमये वासन्तिके माधवे
पूर्णेन्दौ रविवासरे वृषगते मार्त्तण्डके मण्डले ।

श्रीमद्गुर्जरमण्डले द्विजयुते श्रीस्तम्भतीर्थे शुभे
श्रीमत्पाठकरामचन्द्रतनयो गङ्गाधरोऽलीलिखत् ॥ ४९ ॥

Colophon. इति श्रीमन्महायाज्ञिकदीक्षितहरिशङ्करानुगतश्रीमन्महायाज्ञिकपाठकरामचन्द्रसूनुगङ्गाधरविरचितं प्रवासकृत्यं समाप्तम् ।

विषयः । धनार्जनार्थं आपत्तौ च प्रवासे समुपस्थिते, तत्र साग्निककर्त्तव्यकृत्यकथनं ।

No. 702 अच्छावाकप्रयोगः ।

Substance, country paper, 9 × 4 inches. Folia, 38. Lines, 12 on a page. Extent, 750 s'lokas. Character, Nágara. Date, S. 1793. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Achchháváka Prayoga. Directions for the performance of the Achchháváka rite, which constitutes a part of the Dvádas'áha sacrifice. By the Yájñika Raghunátha, son of Rudra Bhaṭṭa.

Beginning. अथवा द्वादशाहस्याच्छावाकप्रयोग उच्यते । तस्य सर्वमग्निष्टोमवत् । द्वादश दीक्षा । द्वादशोपसदः । द्वादश सुत्याः । एवं षट्त्रिंशदहो वा एष यद् द्वादशाहः ।—इत्यादि ।

End. अरङ्गमाम ते वयमरङ्गमाम ते वयो३शों॰मामाये अग्निमिन्धतेत्यादि समानमुक्थम् । येश्प्रोद्रो॰स्य राजा३वो॰ सोम॰ । इति तृतीयः पर्यायः । समाप्तो द्यनीयातिरात्रः ।

Colophon. इति श्रीमद्याज्ञिकदीक्षितोपनामकश्रीरुद्रभट्टात्मजयाज्ञिकरघुनाथेन द्वादशाहस्याच्छावाकप्रयोगो विरचितः ।

विषयः । द्वादशाहीयप्रातःसवनमाध्यान्दिनसवनादिकर्मानुष्ठानविधिः ।

No. 703. आशौचकाण्डः ।

Substance, country paper, 10 × 5 inches. Folia, 36. Lines, 11 on a page. Extent, 1000 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

A's'auchakáṇḍa. Rules regarding mourning among the different castes. This is a chapter of a great, but scarce, work on the Smriti,

called the *Dinakaradyota.* It was commenced by Divákara Bhaṭṭa, son of Rámakṛishṇa and grandson of Náráyana, and completed by his son Vis'ves'vara *alias* Gágá Bhaṭṭa.

Beginning. सारं यच्छ्रुतिशिरसामगोचरं यन्मनोवचसाम्।
तत् कोऽपि वचसां शिवापार्वं महो वन्दे ॥ १ ॥
मीमांसिकधुरन्धरः श्रुतिधरो न्यायेपि वागीश्वरः
साहित्यामृतसागरः सुजनतावल्लीरसालद्रुमः।
यं विद्वन्मणिशेखरो दिनकरः प्रासूत विश्वेश्वरं
तेनाशौचनिबन्धनो दिनकरोद्योतोधुना पूर्यते ॥ २ ॥

End. अथापद्य समाध्यत्तनिवहानन्ददायिनी।
शिवच्छत्रपतेर्भूयाच्छिवद्युमणिदीपिका ॥

Colophon. इति श्रीमद्विद्वन्मुकुटमाणिक्यमरीचिमञ्जरीपुञ्जपिञ्जरितपदद्वन्द्वारविन्दश्रीनारायणभट्टसूरिसूनुरामकृष्णभट्टात्मजभट्टदिनकरतनयगागाभट्टापरनामकविश्वेश्वरभट्टपरिपूरिते दिनकरोद्योते अशौचकाण्डे द्रव्यशुद्धिविचारः शुद्ध्युद्योतः समाप्तः।

विषयः। आशौचपदार्थनिरूपणं। वर्णाशौचातिक्रान्ताशौचानुगमनाशौचादिविविधमृताशौचविषयकव्यवस्थाकथनं।

No. 704. छन्दोगमन्त्रपाठः।

Substance, country paper, 10 × 4 inches. Folia 12. Lines, 9 on a page. Extent, 300 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Chhándoya-mantrapáṭha. A collection of the Sáma Vedic mantras required to be recited at the Vrashotsarga ceremony.

Beginning. देव सवितः प्रसुवं यज्ञ प्रसुव यज्ञपतिं भगाय दिव्यो गन्धर्वः केतपूः केतं नः पुनातु वाचस्पतिर्वाचं नः स्वदतु ॥ १ ॥—

End. माता रुद्राणां दुहिता वसूनां स्वसादित्यानाममृतस्य नाभिः।
प्रण वोच चिकितुषे जनाय मागामनागामदितिं वधिष्ठ ॥ अमूमुत्सृजत।

Colophon. इति छन्दोगमन्त्रपाठः समाप्तः।

विषयः। वृषोत्सर्गे पठनीयाः छन्दोगमन्त्राः। अत्र चतुर्दशखण्डाः सन्ति। तत्र तृतीयखण्डो न मिलति।

No. 705. वैयाकरणसिद्धान्तरत्नाकरः।

Substance, country paper, 10 × 4½ inches. Folia, 99. Lines 11 on a page. Extent, 3275 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Vaiyákaraṇa siddhánta ratnákara. A commentary on the grammar called the Síddhánta Kaumudi. By Rámakṛishṇa Bhaṭṭa. The MS. is incomplete, and contains only a portion of *Subanta* or declension.

Beginning. विश्वेशं सच्चिदानन्दं लक्ष्मीकान्तमजं विभुम्।
प्रणम्याथ मुनीन्नत्वा पाणिन्यादींस्तथागुरून्॥ १॥
वेदशास्त्रार्थनिष्णातं तातं तिरुमलाभिधम्।
शेषाशेषार्थसिद्धान्तकौमुदीमतिगह्वराम्॥ २॥
व्याचिख्यासुर्विधास्येहं रामकृष्णो यथागमम्।
वैयाकरणसिद्धान्तरत्नाकरमिमं सुधीः॥ ३॥

End. (यतः खण्डितं, तच्छेषो लिख्यते,) असमे इत्यस्यां दशायां प्रवृत्तायाः पदसञ्ज्ञाया लुप्तप्रकृतिके प्रत्यये एकदेशविकृतन्यायेन प्रवृत्तौ चत्वभावादिति सङ्क्षेपः।

विषयः। सिद्धान्तकौमुदीव्याख्या सुबन्तारम्भस्यादेशप्रत्यययोरितिसूत्रपर्यन्ता।

No. 706. पद्धतिसङ्ग्रहः।

Substance, country paper, 9½ × 4½ inches. Folia, 108. Lines, 8 on a page. Extent, 1900 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Paddhati-sañgraha. A collection of manuals for the performance of Smṛiti rites. By Bhartrihari Yogindra.

Beginning. दिक्कालाद्यनवच्छिन्नानन्तचिन्मात्रमूर्त्तये।
स्वानुभूत्येकमानाय नमः शान्ताय तेजसे॥ १॥
बोद्धारो मत्सरग्रस्ताः प्रभविस्मयदूषिताः।
अबोधोपहताश्चान्ये जीर्णं मन्ये सुभाषितम्॥ २॥ अत्रपद्धतिरुच्यते।

End. (यतः खण्डितं तच्छेषो लिख्यते) अस्मिन् संवत्सरे अस्माकं देशे तावद् वर्षो(?) नास्ति । भस्मादिकमधिकमधिकप्रकारेण ।

विषयः । अस्मिन् ग्रन्थे अन्न-विद्वत्-शौर्यार्थ-सुजन-धैर्य-शील-दैव-शृङ्गार-सम्भोग-सुविरक्त-वसन्ताद्यृतु-वर्षा-वैराग्य-तृष्णा-याच्ञा-दैन्य-कालमहिमा-शिवादीश्वरस्तुति-संसार-चतुर्युगधर्म्म विप्रप्रशंसा-कविप्रशंसा-विद्याप्रशंसा-भाग्य-सज्जन-दुर्जनान्यापदेश-सत्सङ्गतिविधिप्रभाव-याचक-लाघव-कुपुत्र-धनिक-दरिद्र-परोपकार-दत्तवस्तु-देश-काल-स्वर्ग-नरक लोभ-नीतिप्रभृतिविविधपदार्थवर्णनविषयकपद्यसङ्ग्रहोस्ति ।

No. 707. स्कन्दपुराणीयपातालखण्डः ।

Substance, country paper, 9½ × 4 inches. Folia, 151. Lines, 9 on a page. Extent, 3000 s'lokas. Character, Nágara. Date, S. 1799 Sk. 1664. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Skandapuráṇiya Pátála-khaṇḍa. This name is taken from the colophon of the MS., but it is evidently incorrect. According to the Nárada Puráṇa, the Skanda Purána embraces seven khaṇḍas, *viz.*, 1, Máhes'vara; 2, Vaishṇava; 3, Brahma; 4, Kás'í; 5, Avanti; 6, Nágara; and 7, Prabhása, and none of these includes the subjects treated of in this work. The Padma Puráṇa has a Pátála-khaṇḍa, but it treats principally of the history of Ráma and of his ancestors, as given in the Raghuvañsa, and devotes a great portion of its space to a detailed description of Ráma's horse-sacrifice; whereas this work, although beginning with a eulogium on Ráma's house, notices Ráma but casually, and has nothing to say about his horse-sacrifice. What the correct name of the work is, I cannot ascertain. The contents of the Puráṇas given in the Nárada Puráṇa, do not shew that any part of the Puráṇas treats of the Dharmáraṇya Kshetra, the principal subject of the work under notice, and I am, therefore, driven to the conclusion that it is either spurious, or an episode of one of the Upapuráṇas, the contents of which are not on record. The MS. includes 32 chapters as follow: 1, Enquiry about the Dharmáraṇya tírtha. 2, Origin of its name. 3, Yama performs a penance at the place. 4, Vardhaní, a heavenly courtezan, sent to disturb the penance, and its consequences. 5, Duties of the inhabitants

of Dharmáraṇya. 6, Sráddha to be performed at a well there. 7, Origin of Brahmá, and the creation of the universe by him. 8, A'treya, Vas'ishṭha and other Gotras and Pravavas. 9, Story of a marriage between a banker of Dharmáraṇya with a Gandarva nymph. 10, Dedication of a temple to Dharmes'vara by Vishṇu to overcome a Rákshasa who infested Dharmáraṇya. 11, Assignment of the southern gate of the temple to the protection of Gaṇes'a. 12, The dedication of a temple to Vakulárka. 13, Penance by Hayagriva to beautify his equine face. 14, Story of Hayagriva. 15, Temple of A'nandá Deví. 16, Praise of Srímátrí Deví. 17, Story of Karnáṭa, a Daitya. 18, Praise of Indres'vara, and Jayantes'vara. 19, The sacred pools of Dharmáraṇya described. 20, Genealogy of Bhaṭṭáriká, Chhatrá, and Ambiká. 21, The celestial guards of Dharmáraṇya. 22, Investment of the place by Daityas. 23, Anecdotes of Ráma, and his pilgrimages. 25, Ráma requested by the Deví to repair the sacred temples of the place. 26, Land grants by Ráma recorded on copper plates. 27, Sacrifices performed by Ráma at the place. 28, Characteristics of the Káli Yuga, and anecdotes of Kumárapála. 29, Resumption of lands granted to Brahmaṇas by Ráma, and Hanumana's imprecations on the subject. 30, The aforesaid resumed lands restored. 31, Disputes among the donees. 32, Account of the donees, and who they were in their former births; merit of hearing this Puráṇa.

Beginning. जयति रघुवंशतिलकः कौशल्याहृदयनन्दनो रामः ।
दशवदननिधनकारी दाशरथिः पुण्डरीकाक्षः ॥ १ ॥
धन्यायोध्या दशरथनृपः सा च मातापि धन्या
धन्यो वंशो रघुकुलभवो यत्र रामावतारः ।
धन्या वाणी कविवरमुखे रामनामप्रपन्ना धन्यो
लोकः प्रतिदिनमसौ रामवृत्तं शृणोति ॥ २ ॥
नैमिषेऽनिमिषक्षेत्रे ऋषयः शौनकादयः ।
सत्रं स्वर्गाय लोकाय सहस्रसममासत ॥ ३ ॥
एकदा सूतमायान्तं दृष्ट्वा तं शौनकादयः ।
परं हर्षसमाविष्टाः पप्रच्छुरेकचेतसा ॥ ४ ॥
चित्राः श्रोतुं कथास्तत्र परिवव्रुस्तपस्विनः ।
अथ तेषूपविष्टेषु तपस्विषु महात्मसु ॥ ५ ॥
निर्दिष्टमासनं भेजे विनयाल्लोमहर्षणिः ।
सुखासीनन्ततस्तं च विश्रान्तमुपलक्ष्य च ॥ ६ ॥

अथापृच्छंस्ते ऋषयः काश्चित् प्रास्तावयन् कथाः ।
पुराणमखिलं तात पुरातेऽधीतवान् पिता ॥ ७ ॥
कच्चित् त्वमपि तत्सर्वमधीषे लोमहर्षणे ।
कथयस्व कथां सूत पुण्यां पापनिसूदनीम् ॥ ८ ॥

End. इदमाख्यानकं सर्वं कथितं पाण्डुनन्दन ।
यच्छ्रुत्वा गोसहस्रस्य फलं प्राप्नोति मानवः ॥
अपुत्रो लभते पुत्रान् निर्धनो धनवान् भवेत् ।
रोगी रोगात् प्रमुच्येत बद्धो मुच्येत बन्धनात् ॥
विद्यार्थी लभते विद्यामुत्तमां कर्म्मसाधनीम् ।
तीर्थयात्राफलं तस्य कोटिकन्याफलं भवेत् ॥ ८३ ॥
यः शृणोति नरो भक्त्या नारी वाथ नृपोत्तम ।
निरयं नैव पश्येत् स एकोत्तरशतैः सह ॥ ८४ ॥
शुभे देशे निवेश्याथ क्षौमवस्त्रादिभिस्तथा ।
पुराणपुस्तकं राजन् प्रयतः शिष्टसम्मतः ॥ ८५ ॥
अर्चयच्च यथान्यायं गन्धमाल्यैः पृथक् पृथक् ।
समाप्तौ नृप ग्रन्थस्य वाचकस्यानुपूजनम् ॥ ८६ ॥
दानादिभिर्यथान्यायं सम्पूर्णफलहेतवे ।
मुद्रिकाकुण्डले चैव ब्रह्मसूत्रं हिरण्मयम् ॥ ८७ ॥
वस्त्राणि च विचित्राणि गन्धमाल्यानुलेपनम् ।
देववत् पूजनं कृत्वा गाश्चदद्यात्पयस्विनीम् ॥ ८८ ॥

Colophon. इति श्रीस्कन्दपुराणे पातालखण्डे धर्म्मारण्यं समाप्तम् ।

विषयः । अत्र द्वात्रिंशदध्यायाः सन्ति । तत्र १, अध्याये धर्म्मारण्यकथाकथनविषयको सूतनारदादिप्रसङ्गः, धर्म्मारण्यकथाप्रसङ्गप्रोद्घाटनं च । २, धर्म्मारण्यस्य वर्णनं, तस्य माहात्म्यकथनं, धर्म्मारण्यनामार्थकथनं च । ३, धर्म्मारण्ये धर्म्मराजस्य तपश्चरणं, धर्म्मराजतपोभीतब्रह्मादिदेवकृता महादेवस्तुतिः, धर्म्मराजतपोविघ्नकरणाय इन्द्रकर्तृकाप्सरःप्रेषणं, वीणाहस्ताया भूषिताया वर्द्धनीनाम्न्या अप्सरसो धर्म्मराजं प्रति गमनं, स्त्रीमाहात्म्यवर्णनादि च । ४, वर्द्धन्यप्सरोयमसंवादः, धर्म्मराजस्य पुनस्तपः, महादेवाद् धर्म्मस्य वरप्राप्तिः, धर्म्मकृतमहादेवस्तुतिः, धर्म्मारण्यमाहात्म्यादि च । ५, धर्म्मारण्यनिवासिजनकर्त्तव्यम् । ६, धर्म्मवाप्यां श्राद्धस्य कर्त्तव्यता, युगधर्म्मकथनादि च । ७, ब्रह्मण उत्पत्तिः, तत्कृतसृष्टिश्च । ८, विष्णुना सह देवतासंवादः, आत्रेयवशिष्ठकौशिकादिगोत्राणां

तत्प्रवरादीनाञ्चोक्तिः। ९, विश्वावसुगन्धर्वकन्यानां धर्म्मारण्यस्थवणिग्भिः सह विवाहः। १०, लोलजिह्वाख्यनाम्ना रक्षसा धर्मारण्ये उपद्रवे कृते देवप्रार्थितेन विष्णुना तच्छान्तिः कृता, अतस्तत्र सत्यमन्दिरे धर्म्मेश्वरसंस्थापनं कृतमिति वृत्तान्तोक्तिः। ११, सत्यमन्दिररक्षार्थं दक्षिणद्वारे गणेशस्थापनं। १२, सत्यमन्दिरपश्चिमे वकुलार्कस्थापनं रविकुण्डोत्पत्त्यादि च। १३, हयग्रीवदेवस्य हयमुखस्य रमणीयतासिद्ध्यर्थं धर्म्मारण्ये तपश्चरणं, हयमुखोत्पत्तिवृत्तान्तादिकथनञ्च। १४, हयग्रीवोपाख्यानं। १५, राक्षसादिभयनाशार्थमानन्दादेवीस्थापनं। १६, श्रीमातृदेवीमाहात्म्यकथनादि। १७, कर्णाटकनामदैत्योपाख्यानं, देवीकर्तृकदैत्यबधादि च। १८, इन्द्रेश्वरजयन्तेश्वरमहिमावर्णनादि। १९, धर्म्मारण्यस्थशिवतीर्थधराक्षेत्रतीर्थवर्णनादि। २०, भट्टारिकाच्छत्राम्बिकादिकुलदेवीनां गोत्रप्रवरकथनं। २१, धर्म्मारण्यदिग्देवतास्थापनं। २२, देवासुरयुद्धे, देवपराजयः, धर्म्मारण्यस्थब्राह्मणादीनां पलायनं, धर्म्मारण्ये लोहासुरादिदैत्यप्रवेशकथनादि च। २३, रामचरित्रवर्णनं। २४, रामस्य तीर्थयात्रा, तत्तत्तीर्थस्नानफलकथनादि च। २५, धर्म्मारण्यस्थदेवमन्दिरादिजीर्णोद्धारकरणार्थं रामं प्रति देवीप्रेरणादि। २६, ताम्रपत्रे धर्मशासनपत्रलेखनादि। २७, धर्म्मारण्ये रामकर्तृकं दानयज्ञादिकरणं। २८, कलिधर्म्मकथनं रामदत्तब्रह्मस्वहरणोद्यतेन कुमारपालेन राज्ञा सह विप्रसंभाषणं, सेतुबन्धे विप्रगमनं, तत्र हनूमदागमनं हनूमद्द्विजभाषणादि च। २९, ब्राह्मणवृत्त्युद्धारार्थं हनुमत्कर्तृकोपायादिकरणं। ३०, ब्राह्मणवृत्तिप्राप्तिः। ३१, रामदत्तवृत्तिभोगिब्राह्मणानां परस्परविरोधोत्पत्तिकथनादि। ३२, तेषां द्विजानां मतवृत्तान्तकथनं एतद्ग्रन्थश्रवणादिफलकथनञ्च।

No. 708. कुण्डार्कमरीचिमाला।

Substance, country paper, 10 × 4½ inches. Folia, 18. Lines, 10 on a page. Extent, 360 s'lokas. Character, Nágra. Date, S. 1885. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and Verse. Generally correct.

Kuṇḍárka-maríchimálá. A commentary on a metrical treatise on the construction of ten kinds of fire altars. The text is by S'aṅkara son of Nílakaṇṭha, and the commentary by Raghuvíra, son of Viṭhṭhala of the clan Krishṇátri.

Beginning. कृष्णाचिगोचोद्भववृवसिन्धाः समुद्गतो विठ्ठलपूर्णचन्द्रः ।
तस्यात्मजः श्रीरघुवीरसञ्ज्ञः करोति कुण्डार्कमरीचिमालाम् ॥
अत्र भगवान् श्रीभट्टनीलकण्ठसुतो भट्टशङ्करनामानुपपत्तिप्रधानं सुकरोपायञ्च कुण्डप्रकाशकं ग्रन्थमाविष्कर्तुं प्रतिजानीते ।
भास्वन्तं नीलकण्ठं पितरमनुसरञ्छङ्करो वक्ति कुण्डं
भू१द्वा२ब्ध्य३४ङ्गा६ष्ट८हस्तं दशशतहवनात्तद्दशघ्नोत्तरे स्यात् ।
हस्तः स्यादूर्ध्वबाहोः प्रपदगमखिनः पञ्चमांशोङ्गुलं त-
त्रिद्व्यंशस्तद्गजांशो यव उरगलवस्तस्य यूकाष्टलीचा ॥ १ ॥
भास्वन्तं कीटभृङ्गन्यायेन ध्यानबलाद्भास्वद्भावप्राप्तं कुण्डं दशविध साङ्गोपाङ्गमित्यर्थाद् ज्ञेयम् ।

End. उपसंहरति । व्यासदोष्णमिति मवदलङ्करोनेकण्टरिति (?) । दशविधकुण्डप्रकृतिव्यासानामेकहस्तद्विहस्तादिमानभेदेन प्रत्येकं दशविधानां तथा दोष्णां बाहूनां शतसङ्ख्यानामित्यनेन प्रकारेण मितिप्रमाणम् । भट्टशङ्करनामा श्रीमन्नीलकण्ठसुतः अवदत् उक्तवान् । न परैरवगाहिता स्फुटं कुण्डाक निखिलशाङ्करी कृतिः । विवृता रघुवीरदीधितैः कुतुकादेव न कामकाम्यया ॥

Colophon. इति कुण्डार्कटीका समाप्ता ।
ॐ अद्येऽर्थं गायत्रीपुरश्चरणहवनोपयोगिकुण्डमण्डपनिर्माणं कर्तुं गणेशकूर्मशेषवसुधाविश्वकर्मद्विजपूजनं भूम्यर्घदानानि करिष्ये । निर्विघ्नसिद्ध्यर्थं गणपतिपूजनं स्वस्तिपुण्याहवाचनं करिष्ये । ततः गणपत्यादयः प्रोयन्तामिति विशेषः । मन्त्रः,
आगच्छ सर्वकल्याणि वसुधे लोकधारिणि ।
उद्धृतासि वराहेण सशैलवनकानना ॥
मण्डपं कारयाम्यद्य त्वदूर्ध्वं शुभलक्षणम् ।
गृहाणार्घ्यं मया दत्तं प्रसन्ना शुभदा भव ॥ (इतः परं पाठो नास्ति ।)

विषयः । दशविधहोमकुण्डनिर्माणप्रकारोद्योतकस्य शङ्करभट्टकृतस्य कुण्डार्कनामग्रन्थस्य व्याख्यानं ।

No. 709. उपाङ्गललितापूजनं, ललिताकल्पोक्तं ।

Substance, country paper, $7\frac{3}{4} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 26. Lines, 7 on a page. Extent, 300 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and Verse. Generally correct.

Upáñgalalitá-pújana. Directions for the adoration of Upáñgalalitá, a form of Durgá. Founded on the *Lalitákalpa.*

Beginning. अथोपाङ्गललितापूजनं। तत्रादौ प्रातःस्नानादिकं विधाय वनस्पतिं प्रार्थयेत्।
आयुर्बलं यशोवर्चः प्रजापशुवसूनि च ।
ब्रह्म प्रज्ञाश्च मेधाश्च तन्नो धेहि वनस्पते ॥ इति वनस्पतिप्रार्थना :—इत्यादि ।

End. व्रतमेतत्तु यः कुर्यात्पुत्रवान् धनवान् भवेत् ।
विद्यावान् रोगनिर्मुक्तः सुखी भोगी च जायते ॥ ९ ॥
सौभाग्यं लभते नित्यं स्त्रीकन्याव्रतमुत्तमं ।
विजयं पुष्टिमारोग्यं यच्चान्यदपि काङ्क्षितम् ॥ १० ॥
तत्सर्वं समवाप्नोति महादेव्याः प्रसादतः ।
इत्येतद् व्रतमाख्यातं सेतिहासं महर्षयः ।
शृण्वन् पश्यन्नरो भक्त्या नित्यं सुखमवाप्नुयात् ॥ ११ ॥

Colophon. इति उपाङ्गललितापूजनं समाप्तम् ।

विषयः । उपाङ्गललिताया व्रताङ्गीभूतपूजनस्य व्रतकथायाश्च कथनं ।

No. 710. सप्तपाकयज्ञशेषः ।

Substance, country paper, 10 × 4¾ inches. Folia, 65. Lines, 10 on a page. Extent, 1600 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Saptapákayajna-s'esha. This work is divided into four chapters or *Prasnas*, each comprising from 18 to 23 sections or *adhyáyas.* The sections are generally very short, and give very brief descriptions of matters, apparently, with a view to supply omissions in some original work. From the repeated use of the words *evamáha bhagaván Bodháyana*, both at the ends of sections and in other parts, it would seem that the work is a supplement or *paris'ishṭa* to the Sútras of Bodháyana, by a pupil of his. But looking to its contents, which are of a most miscellaneous character, including almost all the Grihya domestic rites, as also various acts and expiations on particular sacred days, rules regarding domestic economy, and adorations to different divinities, such as are nowhere mentioned in the Grihya Sútra of Bodháyana,

and do not form parts of Grihya rituals, and bearing in mind that the work is written in the Sútra style, I am disposed to think that it is a *Samaya-chárika Dharma Sútra.* Its name, as given above, is not the right one, as it has been obviously formed by putting together the two principal words of the first sentence *athátah saptapákayajñán uktam, tats'esham vyákhyásyáma.* The colophon gives no name, nor is there any at the beginning. Contents: arrangement of altars; making of altars; sand for altars; spreading of kús'a grass on altars; articles required for the Sarvadarvi homa; presiding divinities of auspicious days; addresses to Bráhmaṇs on such days; piercing of the lobes of the ears on the 7th or 8th month after birth; duties on the day on which the natal constellation presides; certain Vedic mantras for the preservation of children; charity to beggars; rites for assuaging adverse supernatural influences on a house; ceremony for the welfare of elephants; coronation; ceremonial bathing for longevity; rites after conception; do. after birth; homa for getting children; duties on the 7th of the waxing moon in Mágha; adoption of children; investiture of Bráhmaṇs with the sacrificial thread; do. of Kshatríyas and Vaisyas; offering of rice to crows and to the fire; investiture for emasculated, deaf and dumb persons; worship of the As'vattha tree; establishing of a figure of Vishṇu; daily worship of ditto; bathing of ditto; establishing of a figure of Rudra; daily worship of ditto; bathing, &c., of ditto; establishment of gods; adoration of the íshṭa-devatá in effigy, or in water, worship through the Gáyatri; worship of Durgá; worship of Kálarátrí on certain specified days; worship of S'rí; worship of Sarasvatí; worship of Vishṇu on certain specified months; worship of the Sun on Sundays; do. of Jyeshṭhá and Kanishṭhá Devís; do. of Viṇáyaka; do. of gods on the day when the natal constellation is on the ascendant; expiatory rites meet when unfortunate accidents occur; do. on the birth of twins; do. for recovery from ill-health; duties on the full-moons of Ás'vina and Kártika; feeding of a thousand Bráhmaṇs to overcome disease, or attack of devils; addresses to Bráhmaṇs after feeding them; s'ráddha for one's ownself; expiation for death by accident; sacrifice of crows; minor balís; cremation and other funeral rites for one's ownself; offerings on the tenth day after death; rites with special prayers; use of water after calls of nature; washing of the face; Dars'a and Paurnamása rites by persons who have not established the sacred

household fire; Agnihotra rite by persons having two wives; payment of debts to gods, men and manes; worship of Agni; duties of persons who have established the sacred household fire on the death of two wives; details of the mode of using fire borrowed from another; duties of Sannyásis; funeral for Yatis; offering of durba grass to Vishṇu; Nándimukha S'ráddha; annual s'ráddha; first anniversary s'ráddha.

Beginning. ॐ अथातः सप्तपाकयज्ञानामुक्तं तच्छेषं व्याख्यास्यामः। पवित्रकरणं प्रोक्षणसंस्कारप्रणीताप्रणयनं स्रुक्सम्मार्जनमिति दर्शपूर्णमासवत्तूष्णीमथाग्निं परिस्तीर्य दक्षिणेनाग्निमावाह्यत्यादि।

End. अथैनामुपतिष्ठते ये समाना ये सजाता इति द्वाभ्यामुपस्थायैकं वा पात्रमसौ पितृभिः पितामहैः प्रपितामहैः सहैतत्ते तिलोदकं प्रदानमग्नौकरणमन्त्रप्रदाने यथार्थमूहेदासेचनेन सपिण्डो व्याख्यातः। समाप्तश्च चतुर्थः प्रश्नः। संवत्सरे सपिण्डीकरणं। एकादशे मासि संवत्सरे सपिण्डीकरणम्। अथैकोद्दिष्टं। अथातो नान्दीमुखं। अथातोकृतोङ्कुरार्पणविधिं (?)। अथातः सम्प्रवक्ष्यामि। अथातः कपिलसन्न्यासविधिं। अथप आहिताग्निः (?)। अथ गृहस्थस्योपासनं। अथातो लौकिकोपासनविधिं। अथ वै भवति जायमानो वै। अथ यदि गृहस्थस्य द्वे भार्ये विन्देत। कथमु खल्वनादिमग्नेः (?)। अथ गृहस्थस्योपासनपक्षासानजुहुवुः। अथ वै भवत्यापो वै। अथात आचमनविधिं। अथातः काम्यविधिं। प्रकृतानुकृतिधर्मोपभोगः (?)। अथातो स्तबलिं। आकृतानुकृति-हरणानुकृति-धूर्त्तबलिं। इतः खण्डितम्।

विषयः। आसादनसामग्र्यादिकथनं। स्थण्डिलविधिः। सिकतादोषकथनं। परिस्तरणविधिः। सर्वदर्वीहोमसामग्रीकथनादि। पुण्याहदेवताकथनं। पुण्याहवाचनं। सप्तमेऽष्टमे वा मासि कर्णवेधविधिः। जन्मनक्षत्रे आगते कर्त्तव्यनक्षत्रहोमः। वेदमन्त्रविशेषैर्बालकस्य रक्षाकरणविधिः। ग्रहातिथ्यबलिकर्मोपहारादिकथनं। गृहशान्तिविधिः। गजशान्तिविशेषकथनं। राजाभिषेकविधिः। शताभिषकविधिः। गर्भाधानजातकर्मविधिः। प्रजार्थहोमः। माघशुक्लसप्तम्यां कर्त्तव्यम्। दत्तकपुत्रविधिः। यज्ञोपवीतविधिः। राजन्यवैश्ययोरुपनयनविधिः। देवतार्चनबलिवैश्वदेवादिविधिः। षण्डवधिरमूकानामुपनयनसंस्कारप्रकारः। अश्वत्थपूजनविधिः। विष्णुप्रतिष्ठाविधिः। महापुरुषाभिधस्य विष्णोरहरहःपरिचर्याविधिः। वेदोक्तमन्त्रविशेषैर्विष्णोः स्नपनं। रुद्रप्रतिष्ठाविधिः। महादेवस्याहरहःपरिचर्याविधिः। रुद्रस्नपनार्चनविधिः।

विषयः। पुना रुद्रस्य स्नपनविधिः। पुनः प्रतिष्ठाकल्पकथनादि। प्रतिमायां जले स्थले वाऽपि स्वेष्टदेवतापूजनस्यावश्यकर्त्तव्यतोक्तिः। पूर्वोक्तकतिपयविध्युल्लेखादि। व्याहृतिजपस्य तदङ्गस्य होमस्य च विधिः। मासि मासि कृत्तिकानक्षत्रदिन दुर्गापूजनविधिः। आदित्यवारेऽङ्गारकवारे वा चतुर्थ्यामष्टम्यां चतुर्दश्यां वा भरण्यां कृत्तिकायां वा कर्त्तव्यस्योपश्रुतिमहाकालराव्याद्याख्यदेवीपूजनविधिः। शुक्लपञ्चम्यां पौर्णमास्यां वा श्रीपूजनविधिः। शुक्लत्रयोदश्यामुत्तराफल्गुनी-नक्षत्रदिने वा पुष्यनक्षत्रदिने वा सरस्वतीपूजनविधिः। आषाढकार्त्तिक-फाल्गुनशुक्लपक्षेषु द्वादश्यां विष्णुपूजनविधिः। रविवारे सूर्यपूजाविधिः। ज्येष्ठाकनिष्ठादेवीपूजनविधिः। मासि मासि चतुर्थ्यां शुक्लपक्षस्य पञ्चम्यां शुभफलप्राप्त्यर्थं विनायकपूजनविधिः। जन्मनक्षत्रदिवसे अपमृत्युजयार्थं देवपूजनविधिः। अशुभकरघटनाविशेषशान्तिः। यमकजन्मशान्तिः। आ-रोग्यकामादीष्टिविधिः। कार्त्तिक्यां पौर्णमास्यां वाश्वयुज्यां कर्त्तव्यवृषोत्सर्गविधिः। आपूर्यमाणपक्षे पुण्ये नक्षत्रे जन्मनक्षत्रे ग्रहगृहीते व्याधिग्रस्ते वा सहस्रब्राह्मण-भोजनादिविधिः। भोजनतुल्यविधिः। जीवच्छ्राद्धविधिः। अपघातमरण-कर्त्तव्यनारायणबलिविधिः। वायसबलिविधिः। पूर्वोक्तविषयोल्लेखादि। अनु-कृत्याद्याख्यबल्यादिविधिः। जीवतापि दहनप्रभृतिसपिण्डीकरणान्तकर्मणः कर्त्तव्यतोक्तिः। दशदिनेषु भूतबलिविधिः। कृतानुकृतिधर्मोपभोगविधिः। काम्यकर्मविधिः। विष्ठात्यागे शौचविधिः। आचमनविधिः। अनाहिताग्नि-दर्शपूर्णमासादिकथनं। गृहस्थोपास्यकर्मकथनं। अग्निहोत्रादिकर्मसु द्विभार्येण कथमनुष्ठेयं, तदुक्तिः। ऋणत्रयमोचनप्रकारः। अग्न्युपासनाविच्छेदे कर्त्तव्यं। आहिताग्नेर्भार्याद्वयमरणे कर्त्तव्यं। लौकिकाग्निग्रहणादिविधिः। कपिलसन्न्यास-विशेषविधिः। प्रमीतयतिसंस्कारविधिः। विष्णवे दूर्वाद्यङ्कुरार्पणादि-विधिः। नान्दीमुखश्राद्धविधिः। एकोद्दिष्टश्राद्धादिविधिः। सपिण्डीकरण-विधिश्च॥

No. 711. सूर्यादिपञ्चायतनप्रतिष्ठापद्धतिः।

Substance, country paper, $8\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 40. Lines, 7 on a page. Extent, 470 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1866. Place of deposit, Government of India. Appearance, new; the leaves quite fresh. Prose. Generally correct.

Súryádipañcháyatanapratishṭhá Paddhati. Guide to the rituals for the installation of Súrya, S'iva, Gaṇes'a, Durgá and Vishṇu, in a temple or altar. By Divákara, son of Bháradvája Mahádeva.

Beginning. इहैके शैवाः सन्त्यपर उदिताः शक्तिपरमा-
स्ततोऽन्ये गाणेशाः कतिचिदपरे वैष्णवतमाः ।
त एते मार्त्तण्डं प्रतिपरमुखेन खलु उत
प्रयान्ति त्वामेवाखिलसुसरितो वारिधिमिव ॥
दिवाकरेण विदुषा प्रणम्य तरणिं परं ।
तन्यते सर्वदेवानां प्रतिष्ठापनपद्धतिः ॥

End. ततः स्थण्डिलात्पूर्वस्यामश्वत्थपर्णेषु हुतशेषं दत्वा विश्वभुजे नमः, सर्वभुजे नमः, आत्मभुजे नमः, परमात्मने नमः, इति चतुर्भिः प्रदक्षिणाः कृत्वा दण्डवन्नमस्कारञ्च विधाय द्वादशब्राह्मणान् भोजयेदिति दिक् ।
उक्तमात्रं मया किञ्चिद् यदुक्तं तन्महात्मभिः ।
अतो निरीक्षितव्येयं प्रतिष्ठापनपद्धतिः ॥

Colophon. इति श्रीभारद्वाजमहादेवसूनुर्दिवाकरकृता सूर्यादिपञ्चायतनप्रतिष्ठापद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । सूर्यमहादेवगणपतिदुर्गाविष्ण्वादिदेवप्रतिष्ठापनप्रकारकथनं ।

No. 712. वृत्तरत्नाकरसेतुः ।

Substance, country paper, $10\frac{3}{4} \times 5\frac{3}{4}$ inches. Folia, 30. Lines, 14 on a page. Extent, 900 s lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, the leaves nearly new. Prose. Generally correct.

Vritta-ratnákarásetu. A commentary on the Vritta-ratnákara, a short treatise or versification. By Haribháshkara, son of A'póji Bhaṭṭa, grandson of Hari Bhaṭṭa, and great grandson of Purusottama Bhaṭṭa. The work was compiled at Benares in the Samvat year 1733. The Vrittaratnákara has been printed several times in Calcutta.

Beginning. टो० । प्रस्फुरन्मधुपचुम्बितपद्मापङ्कजातजनिपङ्कजनोयम् ।
बध्यते किल जडापि च यस्मात्सापूर्णं तद्दिवि(?) धाम नमामः ॥

श्रीगुरून् पितरौ चापि नत्वा भास्करशर्मणा ।
वृत्तरत्नाकरे सेतुर्यथामति विरच्यते ॥
ग्रन्थारम्भे यमर्थमधिकृत्य प्रवर्त्तते तत्प्रयोजनमिति गौतमसूत्रोक्तः, सप्रयोजनं शिवप्रणामरूपं मङ्गलं निर्विघ्नग्रन्थस्य सम्बन्धप्रयोजने श्लोकत्रयेणाह । सुख-सन्तानेति ॥

End. टी० । त्र्यम्बकेश्वरपुरीकृतवासादग्निहोत्रिकुलनीरधिचन्द्रात् ।
पुण्यपूर्वपुरुषोत्तमभट्टादुद्बभूव सुकृती हरिभट्टः ॥ १ ॥
वेदवाक्यनिचयावचयेन प्रोचितो विधिरिवेह बुधौघैः ।
लोकगीतविमलायतकीर्त्तिः सोऽपि सज्जनमणिर्जयति स्म ॥ २ ॥
तस्मादुद्भूतकीर्त्तिः कृतसुकृतभराम्भन्तनन्तः स्वतन्त्रः
साधूनामग्रगण्यो गदद्लनविधौ मानवानां शरण्यः ।
काशीक्षेत्राधिवासी हृतकठिनमहच्छत्रुषड्वर्गदम्भः
श्रीमानापाजिभट्टः सुरयजनरतः शुद्धधीराविरासीत् ॥ ३ ॥
सेतुस्तत्तनयेन शैवनगरे सद्वृत्तरत्नाकरे
नेतुं भास्करशर्मणा विरचितः पारं बुधानां गणं ।
तेनायं ससुरेन्द्रनिकरव्यालोलमौलिस्खल-
च्चञ्चच्चन्द्रमरीचिरञ्जितपदो देवो रविः प्रीयताम् ॥ ४ ॥
तरीतुमचिरीकरं यदिह वृत्तरत्नाकरं
महासुमनसामहं मननहेतुसेतुं जडः ।
हरेरिव महोदधौ कपिनिबद्धसेतौ स्फुर-
न्नयन्तु महिमा गुरोश्चरयोः समुज्जृम्भते ॥ ५ ॥
अद्रिवह्निहयभूमितवर्षे सद्वसन्तसमये मधुशुक्ले ।
आगतः प्रतिपदीह समाप्तिं सेतुरेष बुधसङ्गमुदेस्तु ॥ ६ ॥

Colophon. इति श्रीमदग्निहोत्रिकुलतिलकायमानश्रीमदापाजीभट्टसूरिसूनुपराभिधान-हरिभास्करविरचितो वृत्तरत्नाकरसेतुः समाप्तिमगात् ॥

विषयः । वृत्तरत्नाकरव्याख्यानं ।

No. 713. रत्नदीपकम् ।

Substance, country paper, 12¾ × 5 inches. Folia, 25. Lines, 9 on a page. Extent, 450 s'lokas. Character, Nágara. Date Sm. 1861. Place of deposit, Calcutta Asiatic Society. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Ratnadipaka. Influences of the planets under particular circumstances on the destiny of man. By Gaṇapati, disciple of Gopála.

Beginning. सिद्धिश्रीगुरुगणपतिसारदाप्रसादाज्जयो मङ्गलाभ्युदयश्च ।
प्रणम्य सारदां देवीं गणेशं शिवनन्दनं ।
ब्रह्मविष्णुमहेशाख्यं वक्ष्येहं जन्मजं फलम् ॥
विलोक्य नानामुनीनां मतानि सर्वार्थदं जन्मफलं प्रकाशं ।
नत्वा गुरोः पादयुगञ्च मातुः करोमि रम्यं किलरत्नदीपं ॥
श्रीमद्रायकवानवंशविभवः श्रीरामसेवारतः
श्रीतस्मार्त्तशिशेषधर्मनिरतो विद्यादयावारिधिः ।
बुद्ध्या वै जितचन्द्रजोतयशसो(?) विद्याजितो वाक्पतिः
कान्त्या वै जितचन्द्रमा भुवि तले गोपालनामा गुरुः ॥ ३ ॥
तस्य प्रसादात् खलु रत्नदीपं वक्ष्ये द्विजोयं किल नामदेयः ।
देवद्विजानां परिदासभूतः सौम्यात्मबुद्धिर्द्विजदेवभक्तः ॥ ४ ॥
अथ प्रवक्ष्याम्यथ वर्णभावमयं(?) स्वभावं खलु उच्चनीचं ।
सूर्यादिकानां मृदु वा कठोरं तेनैव भावेन नरो हि योज्यः ॥ ५ ॥

End. एतत्पादपसङ्कुचिते खलखगैः संसेवितव्या परं
दृष्टं वै खलु मानसोपरिगतो जातोथवा पङ्गुकः ।
ह्रस्वो वा विकलोवलम्बधरणो कण्णोऽथ वाल्मियुतो (?)
खञ्जो अङ्गुलिवर्जितो भवति वा वक्रोप्यपादोऽथवा ॥ ८ ॥

Colophon. इति श्रीगणपतिकृतेरत्नदीपके शुभमस्तु सिद्धिरस्तु (?) ।

विषयः । १ अध्याये, मङ्गलाचरणग्रन्थरचनाप्रतिज्ञादि । २, तन्वादिभावस्थितरविफलं । ३, तन्वादिभावस्थचन्द्रफलं । ४, तन्वादिभावस्थभौमफलं । ५, तन्वादिभावस्थबुधफलं । ६, तन्वादिभावस्थगुरुफलं । ७, तन्वादिभावस्थशुक्रफलं । ८, तन्वादिभावस्थशनिफलं । ८, तन्वादिभावस्थराहुफलं । १०, रविचन्द्रविभौमादिद्विग्रहयोगफलं । ११, सूर्यचन्द्रभौमादित्रिग्रहयोगफलं । १२, चतुर्ग्रहयोगफलं । १३, राजयोगकथनं । १४, लाभदयोगकथनं । १५, सुखदयोगचथनं । १६, दारिद्र्ययोगकथनं । १७, रोगदयोगकथनं । १८, चौरयोगकथनं । १९. पापयोगकथनं । २०, २१, जातिभ्रंशयोगतल्लक्षणकथनं । २२, काणयोगकथनं । २३, कुष्ठयोगकथनं च ।

No. 714. सत्योपाख्यानम् ।

Substance, country paper, 13 × 5 inches. Folia, 79. Lines, 7 on a page. Extent, 1185 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, modern. Verse. Generally correct.

Satyopákhyána. The MS. examined is incomplete, and embraces only a portion of the work (chapters 50 to 79), which has the distinctive title of *Rámarahasya khanda.* Apparently the work is a compilation from one of the Puránas. The contents of the fragment examined are as follow : L. A musical entertainment in Vaikuntha, laws of dancing, origin of the names of Ráma, Krishna, &c. LI. Birth and early life of S'itá, preparations for her marriage. LII. Festal hall of Janaka where many princes arrive in hopes of securing the hands of S'itá. LIII. Vis'vámitra deputed to bring Ráma to the place. LIV. Ráma's arrival at the coart of Janaka, LV. Janaka's hospitality to his guests. LVII. Ráma's breaking the monster bow. LVIII. Das'aratha's arrival at the coart of Janaka. LIX. Reception given him. LXI. LX. Marriage of Ráma and Lakshmana. Heavenly damsels pay their respects to the newly married couple. LXI. Ráma's return home. LXIII. His reception at Kos'ala. LXIV. Nárada's interview with Ráma, LXIV. Reception of Sitá. LXVI. A feast given to Vas'istha and other sages by S'itá. LXVII. Ráma's cruise on the Sarayu. LXVIII. He visits Pávakasara, a sacred pool. A picnic there. LXIX. He is roused from his sleep. LXX. Sports with Guhaka. LXXI. A trip to the banks of the Manoramá River. LXXII. A visit to the temple of Vilvahari. LXXIII. A trip to the Ramanaka forest. LXXIV to LXXVIII. Ráma and S'itá's recreations. LXXIX. Description of Ayodhyá.

Beginning. शौनक उवाच। सूत सूत महाबुद्धे श्रीरामचरितं वद।
यस्य श्रवणमात्रेण भवेन्मुक्तो न संशयः॥
उत्पन्ना च कथं सीता साचाज्ञच्मोः चितेस्तलात्।
कारणं वद मे विद्वन् रामेणोद्वाहिता पुनः॥

End. इदन्तु चरितं रम्यं सीताराघवयोः शुभम्।
श्रुत्वा व्यासान्मया तुभ्यं शौनकेदं प्रकीर्त्तितं॥
धन्यं यशस्यमायुष्यं पुण्यं वंशविवर्द्धनं।

सदैव शृखतां लोके मङ्गलप्रदमुत्तमं ॥
चतुर्वर्गप्रदं ह्येतच्छ्रोतृणां मुदकारकम्।
यश्चैतच्छृणुयाद्वापि वाचयेद्वा समाहितः ॥
उभौ तौ सुखमेधेते व्यासवाक्यमिदं शुभं।
वाचकस्य यथाशक्ति पूजां कुर्यान्महामनाः ॥
मङ्गलानि प्रजाभ्यस्तु न्टपेभ्यस्तु सदैव हि।
साधुगोविप्रभूमिभ्यः श्रीशो दिशतु मङ्गलम् ॥

Colophon. इति श्रीसत्योपाख्याने सूतशौनकसंवादे रामबालचरित्रे एकोनाशी०—
(इतः परं पाठो नास्ति।)

विषयः। ५० अध्याये, शौनकस्य सूतं प्रति श्रीरामचरित्रप्रश्नः, वैकुण्ठवर्णनं, महालक्ष्म्या अग्रतो वासन्तिकाया अप्सरसो नर्त्तनं, नाट्यधर्म्मोक्तिः, लक्ष्म्याः सकाशात् तस्या अप्सरसो वरप्राप्तिः, भुवि अवतरिष्यमाणानां रामकृष्णादीनां नामनिर्देशश्च। ५१, जनकयज्ञशालातो जानक्युत्पत्तिविवरणं, श्रुतकीर्त्तिमाण्डव्याद्युत्पत्तिविवरणं, जानक्या बाल्यलीलादिवर्णनं, सीताविवाहदाने चिन्तायुक्तं जनकं प्रति स्वप्ने महादेवोपदेशः, सीतास्वयम्बरसभानिर्माणादि, तत्सभायां भूपादीनां समागमनं, सीतादर्शनजातभूपति-नानाचेष्टावर्णनञ्च। ५२, धनुर्भङ्गार्थं गतानां भूभुजां वैमुख्यकथनादि, रावणाय सीताप्रदानविषये प्रहस्तस्य जनकेन कथोपकथनञ्च। ५३, सीतावैवाहिकोत्सवे रामस्यानयनार्थं विश्वामित्रमुनेरयोध्यायां गमनादि, रामलक्ष्मणौ नीत्वा विश्वामित्रस्य प्रत्यागमनादि, रामलक्ष्मणरूपलावण्यं दृष्ट्वा विश्वामित्रं प्रति पौरजनप्रश्नादि, ताड़कारूपवर्णनं, रामकर्त्तृकतद्वधादिकथनञ्च। ५४, विश्वामित्रनिकटे जनकदूतागमनादि, रामपादरजःस्पर्शादहल्यामोक्षः, सरामलक्ष्मणेन ऋषिवृन्देन सह विश्वामित्रस्य जनकालयगमनादि, परस्परं कुशलप्रश्नानन्तरं रामलक्ष्मणयो रूपवेशादिवर्णनं, कस्येमौ कुमारावित्यादिजनकप्रश्नस्य विश्वामित्रकर्त्तृकोत्तरदानादि च। ५५, रामादिसमागमे जनकस्य शिष्टाचारवाक्यादि। ५६, भोजनार्थं निमन्त्रितस्य सरामलक्ष्मणमुनिवृन्दस्य विश्वामित्रस्य जनकगृहे गमनं, रामलक्ष्मणवेशभूषादिवर्णनञ्च। ५७, धनुर्भङ्गोत्सववर्णनादि। ५८, दशरथानयनार्थं दूतप्रेरणानन्तरं दशरथस्य जनकालये ससज्जमागमनादि। ५९, दशरथानयनार्थं जनकस्य स्वपुरान्निर्गमनम्, उभयसमागमे परस्परं यथाविहितशिष्टाचारकरणादि। ६०, रामलक्ष्मणादिविवाहोत्सववर्णनादि। ६१, सीतासहितरामदर्शनार्थं ब्रह्माणादीनामागमनादि, यौतुकदानादि च।

६२, रामलक्ष्मणादिभिः सह दशरथस्य स्वपुर आगमनं। ६३, रामाद्यागमने अयोध्यापुरवासिप्रभृतिकृतमङ्गलोत्सवकथनादि। ६४, इन्द्रप्रेषितनारदस्याप्सरः-प्रभृतीनाञ्चायोध्यायामागमनं, रामस्य पुरतो नारदस्याप्सरसञ्च नर्त्तनादिकथ-नञ्च। ६५, पुरस्त्रीणां सीतादर्शनार्थमागमनं, रामसीतारहस्यकथावर्णनञ्च। ६६, जानकीकृतपाकेन वशिष्ठादिद्विजादीनां भोजनं। ६७, रामलक्ष्मणा-दीनां सपरिवाराणां ससैनिकादीनाञ्च सरय्वां नौकासु गमनादि। ६८, ततो रामस्य सैनिकादिसहितस्य पार्वतीसरोदर्शनार्थगमनादि, रामादीनां वन-विहारादिवृत्तान्तकथनं च। ६९, रामनिद्राभङ्गानन्तर वनभ्रमणादि। ७०, रामादीनां गुहेन सह वनविहारादिवृत्तान्तकथनादि। ७१, मनोरमा-नदीप्रदेशे रामादीनां गमनादि। ७२, रामादीनां विल्वहरिसमीपे गमना-दिवृत्तान्तकथनं। ७३, रामादीनां रमणकवनगमनादिवृत्तान्तकथनं। ७४, ७५, ७६, ७७, ७८, सीतारामयो रहस्यकेलिवृत्तान्तकथनं। ७९, अयोध्या-वर्णनादि॥

No. 715. वेदान्तविज्ञाननौका।

Substance, country yellow paper. Folia, 3. Lines, 2—9 on a page. Extent, 25 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Vedánta-vijñána-nauká. The essence of the Vedánta in nine stanzas. By S'añkara Áchárya.

Beginning. तपोयज्ञदानादिभिः शुद्धबुद्धिर्विरक्तो नृपादौ पदे तुच्छबुद्ध्या।
परित्यज्य सर्वं यदाप्नोति तत्त्वं परं ब्रह्म नित्यं तदेवाहमस्मि॥ १॥
दयालुं गुरुं ब्रह्मनिष्ठं प्रशान्तं समाराध्य भक्त्या विचार्य्यस्वरूपं।
यदाप्नोति तत्त्वं निदिध्यास्य विद्वान् परं ब्रह्म नित्यं तदेवाहमस्मि॥ २॥
दयानन्दरूपं प्रकाशस्वरूपं निरस्तप्रपञ्चं परिच्छेदशून्यं।
अहं ब्रह्मवित्त्येकगम्यं तुरीयं परं ब्रह्म नित्यं तदेवाहमस्मि॥ ३॥

End. स्वरूपानुसन्धानरूपां स्तुतिं यः पठेदादराद् भक्तिभावान्मनुष्यः।
शृणोतीह वा नित्यमुयुक्तचित्तो भवेद् विष्णुरत्रैव वेदप्रमाणात्॥ ९॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीमच्छङ्कराचार्य्यविरचितं वेदान्तविज्ञान-नौकाख्यं प्रकरणं सम्पूर्णम्॥

विषयः। ब्रह्मतत्त्वविषयकाः श्लोका एव॥

No. 716. लघुशब्देन्दुशेखरं ।

Substance, country paper, 9¾ × 4¼ inches. Folia, 475. Lines, 10 on a page. Extent, 11520 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Laghus'abdendu-s'ekhara. A commentary on the *Siddhánta Kaumudí* of Bhaṭṭojí Dikshita. By Náges'a, son of S'iva Bhaṭṭa and Satí Deví. The MS. is incomplete.

Beginning. पातञ्जले महाभाष्ये कृतभूरिपरिश्रमः ।
शिवभट्टसुतो धीमान् सतीदेव्यास्तु गर्भजः ॥
याचकानां कल्पतरोररिकक्षहुताशनात् ।
शृङ्गवेरपुराधीशाद्रामतो लब्धजीविकः ॥
नत्वा फणीशं नागेशस्तनुतेऽर्थप्रकाशकं ।
मनोरमोमार्द्धदेहं लघुशब्देन्दुशेखरम् ॥

End. खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । सिद्धान्तकौमुदीस्थानां सन्ध्यादिकृदन्तपर्यन्तानां प्रकरणानां व्याख्यानं । अत्र प्रायशस्तत्तत्प्रकरणानां व्याख्यानं न सम्पूर्णं, पत्राण्यपि नैकतः क्रमशः संलग्नानि ।

No. 717. पद्यत्रयीव्याख्यानं, सटीकम् ।

Substance, country paper, 12½ × 5 inches. Folia, 38. Lines, 14 on a page. Extent, 1400 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Padyatrayivyákhyána. A dissertation in verse on the first three stanzas of the *Bhágavata Purána*, designed to establish the divinity of Krishṇa and the preeminence of the Bhakti doctrine. By Sadánanda. Attached to the text is a prose commentary by an unknown author.

Beginning. (टीका०) सकलरसनिवासं सर्वसौन्दर्यसारं मधुरमधुरमूर्त्तिं सर्वदा प्रेमगम्यम् ।
रतिमतिगतिशान्तिश्रीजयाशक्तिसेव्यं व्रजपतिसुतमेकं कृष्णमेव श्रयेहम् ॥
श्रीमद्भागवताद्यपद्यत्रयीं व्याख्यातुकामो मङ्गलमाचरति ।

(मू०) नत्वा श्रीमाधवं भक्त्या सुखबोधाय सन्नृणाम्।
श्रीमद्भागवते पद्यत्रयव्याख्यां करोम्यहम्॥

End. (टीका०) पुमर्थ इति तत्प्रवृत्तिहये न पृथक् यतितव्यमिति अभिप्रायः।
कृतं पद्यत्रयव्याख्यानं भगवति समर्पयति श्रीमदिति त्रिभिः।
इति श्रीमन्मुकुन्दपदारविन्दरसाभिलाषिसदानन्दविरचितं पद्यत्रयीव्याख्यानं समाप्तिमगमत्।
(मू०) श्रीमद्भागवतं पुराणमतुलं तस्याद्यपद्यत्रयं
सारांशो निखिलोऽत्र सूचित इतः काण्डत्रये सम्मतः।
व्याख्यातं तत एतदेव विमलैः पद्यैरुदारत्रणै-

Colophon. रेतेनैव हरिः कृपानिधिरसौ प्रीणातु सद्भक्तिदः॥ ४५॥

विषयः। जन्माद्यस्येत्यादीनां भागवताद्यपद्यत्रयाणां पद्यैर्व्याख्यानम्।

No. 718 आत्मषट्कभाष्यटीका, वा ऐतरेयभाष्यटीका।

Substance, country paper, 10 × 4½ inches. Folia, 57. Lines, 11 on a page. Extent, 1200 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Correct.

A'tmashaṭka-bháshya Ṭiká. A gloss on S'ankara's commentary on the Aitareya Upanishad. By Abhinava-naráyanendra.

Beginning. ॐ आत्मा वा इदमित्यादिना केवलात्मविद्यारम्भस्यावसरं वक्तुं वृत्तं कीर्त्तयति।
परिसमाप्तमिति। इत्यादि।

End. अवतु वक्तारमित्यभ्यासोऽध्यायपरिसमाप्त्यर्थो द्वितीयारण्यकपरिसमाप्त्यर्थश्च।
हरिः ॐ।

Colophon. इति श्रीमदभिनवनारायणेन्द्रविरचितात्मषट्कभाष्यटीका समाप्ता।

विषयः। ऐतरेयभाष्यतत्तत्स्थलार्थविवरणम्॥

No. 719. तन्त्ररत्नम्।

Substance, country paper, 10½ × 4½ inches. Folia, 622. Lines, 11 on a page. Extent, 18,650 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Tantra-ratna alias *Ṭup Ṭíká*. A commentary on the Mímáñsá Sútras of Jaimini. By Pártha sárathi Mis'ra. The MS. is imperfect, and contains only Chapters IV, V, VI, VII, IX and X of the work. This work, in common with four others, bears the generic name of *Vártika*. Hall's *Contributions*, 170-180.

Beginning. (चतुर्थाध्यायस्य प्रथमपत्रं नास्ति, द्वितीयपत्रस्यादौ लिखितं, यथा—)
र्थ इति वेदितव्यं । पदाङ्क इत्येवमादिष्वप्येवं योज्यमित्यादि ।

End. (दशमाध्यायस्य शेषवाक्यं, यथा—)
श्रूयते यस्त्वसौ कालः सौगमेतस्य कर्मणः ।
स च तत्रापि नापेतो यत्राग्नेयोऽस्ति केवलः ॥
तस्मात् तत्राप्यवैगुण्याद्बाधो नोपांशुकर्म्मणः ॥

Colophon. इति श्रीपार्थसारथिमिश्रविरचिते तन्त्ररत्ने दशमाध्यायस्याष्टमः पादः ।
समाप्तो दशमः ।

विषयः । जैमिनीयमीमांसासूत्रार्थविवरणं । मूलसूत्रग्रन्थे १२ अध्यायाः सन्ति । तत्र प्रत्यध्यायविषयस्तु न्यायमाला १५ सूचीपत्रे उक्तः । अस्य तन्त्ररत्नस्य ४, ५, ६, ७, ९, १० एते अध्यायाः वर्त्तन्ते, अन्ये १, २, ३, ८, ११, १२ एते अध्याया न सन्ति । (अतः खण्डितं) ।

No. 720. शारीरकन्यायरक्षामणिः ।

Substance, country paper, 10 × 5 inches. Folia, 132. Lines, 12—13 on a page. Extent, 2500 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

S'áríraka-nyáya-rakshámaṇi. A gloss on the commentary of S'añkara Áchárya, on the Vedánta aphorisms of Vyása. By Apya Dikshita. The MS. is incomplete, containing only the second and the fourth chapters. Hall's *Contributions*, p. 90.

Beginning. (चतुष्पादावच्छिन्नोऽयं ग्रन्थः, तत्रास्माभिरस्य द्वितीय-चतुर्थपादौ प्राप्तौ, तत्र द्वितीयस्याद्यन्तवाक्यानि,) प्रथमे पादे स्पष्टं ब्रह्मलिङ्गानि वाक्यानि निर्णीतानि, अथास्य ब्रह्मलिङ्गानि वाक्यानि निर्णेतुं पादान्तरारम्भः । इदञ्च तत्र तत्र स्फुटीकरिष्यते इत्यादि ।

(चतुर्थस्यादिवाक्यादि०)। आनुमानिकमप्येकेषामिति चेन्न शरीररूपविन्यस्त-गृहीतेर्दर्शयति च, इत्यादि।

End. आदेशमात्रत्वाश्रवणेनोपासकमूर्धादिरूपषंहृतत्वप्रतीतेर्वैदिवर्हिगार्हपत्यादिकल्पनप्रतिनिरूढत्वाच्चास्पष्टता।

Colophon. इति श्रीमद्भारद्वाजकुलजलधिकौस्तुभ-श्रीमदद्वैतविद्याचार्य-श्रीविश्वजिच्छ्रीरङ्गराजाध्वरिवरसूनोरप्पदीक्षितस्य कृतौ शारीरकन्यायरक्षामणौ प्रथमाध्यायस्य द्वितीयः पादः।

तस्मात्सिद्धं ब्रह्मजगतो निमित्तमुपादानञ्चेति युक्तं ब्रह्मण उपलक्षणम्।

इति न्यायरक्षामणौ चतुर्थः पादः।

विषयः। द्वितीये ब्रह्मणो जत्कारणत्वं तदाक्षिप्तं सर्वज्ञत्वं सर्वात्मत्वं व्यापित्वं नित्यत्वमित्येवमादिधर्म्मात्मकानां स्पष्टब्रह्मलिङ्गवाक्यानां निर्णयः।

चतुर्थे, ब्रह्मप्राधान्यत्वप्रतिपादकवेदान्तवाक्योत्पन्नशङ्कानिरासपूर्वकप्रसाधितसमन्वयदृढीकरणम्।

No. 721. कठवल्लीभाष्यविवरणं।

Substance, country paper, 11 × $4\frac{3}{4}$ inches. Folia, 34. Lines, 16 on a page. Extent, 1500 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Correct.

Kaṭhavallíbháshya-vivaraṇa. A gloss on the commentary of S'ankara Áchárya, on the Kaṭha Upanishad. By Gopála Yogí.

Beginning. ब्रह्माद्वयं परानन्दं धर्म्मादीनामगोचरं।
कार्यकारणनिर्मुक्तं शिवं परमुपास्महे॥
नत्वा देवमुमाजानिं स्मृत्वा गुरुपदाम्बुजम्।
ध्यात्वा गौरीमहं कुर्वे कठभाष्यविवेचनम्॥

End. ॐ शब्दो मङ्गलप्रयोजनः कठोपनिषदर्थस्मारकः। इतिशब्दो भाष्यसमाप्तिद्योतनप्रयोजन इति बोध्यम्।
कठवल्लीभाष्यटीका कृता गोपालयोगिना।
अनया प्रीयतां देवो दक्षिणाशामुखः शिवः॥

Colophon. इति कठवल्लीभाष्यविवरणेऽन्तिमा वल्ली समाप्ता।

विषयः। षट्कठवल्लीभाष्यतत्तत्स्थलविशेषार्थव्याख्यानम्।

No. 722. सुकृत्यप्रकाशः ।

Substance, country paper, 11 × 4¾ inches. Folia, 48. Lines, 11 on a page. Extent, 1200 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Sukṛitya-prakás'a alias *Kritya-prakás'a.* A Smṛiti compilation. By Jválánạtha Mis'ra. Contents : I *Achára*, or the daily duties of washing the face, bathing, morning, noon and evening prayers, charity, sacrifices. II. *As'aucha*, or impurities resulting from death, birth, &c., among different castes and orders. III. *Sráddha*, or offerings to the manes. IV. *Asatpratigraha*, or receipt of gifts from persons not religiously qualified to make them. The work in its complete form probably includes several other chapters.

Beginning. वन्देऽहं पदपङ्कजं रसभरं नित्यं विभुं श्रीप्रदं
विघ्नध्वंसपटीयसस्तव विभो देवाग्रपूजाग्रहम् ।
जुष्टं विद्वदुपासकैः प्रतिदिनं मुक्तिक्रमान्वेषिभि-
स्तुष्टेत्यकलं मनोभिलषितं पूर्णं फलं दास्यति ॥ इत्यादि ।

End. यस्मै केवलज्योतिषं स्वर्पितं हि स्वं यान्ति जातं सता
तस्मै सर्वसुसाक्षिणे नम इति कुर्वे सुकृत्यार्पणम् ।

Colophon. इति ज्वालानाथमिश्रकृतधर्मशास्त्रे सुकृत्यप्रकाशे असत्प्रतिग्रहप्रकरणम् ।

विषयः । १, आचारप्रकरणे आचारनिर्णयः, तत्प्रशंसा । दन्तधावन-स्नानसन्ध्यादि-तर्पण-बलिकर्मातिथिपूजाभोजन-दारागमनादिव्यवस्था च । २, अशौचप्रकरणे, सार्ववर्णिकमृताशौचनिर्णयः । ३, श्राद्धप्रकरणे, नानाविधश्राद्धलक्षणविधि-नियमादिकथनं । ४, असत्प्रतिग्रहप्रकरणे, मृतकमृतकग्रहणादौ प्रतिग्रह-निषेधः ।

No. 723. लक्ष्मीनिवासाभिधानं ।

Substance, country paper, 10¾ × 4¼ inches. Folia, 26. Lines, 8 on a page. Extent, 650 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Correct.

Lakshminivásábhidhána. A Sanskrit vocabulary, in verse, of words formed with the Unádi affixes. By Sivaráma, son of Kṛishṇaráma, and grandson of Trilokachandra. The first seven folia of the MS. are wanting.

Beginning. (प्रथमतः सप्तपत्राणि न सन्ति) ।

End. काव्यानि पञ्च नुतयो युगसम्मिताश्च टीकाद्वयोदश तथैष उणादिकोषः ।
भूपालभूषणमयो रसरत्नहारो विद्याविलास इनपूर्वफलाङ्किरब्दे ॥ २१ ॥
ग्रन्थान्मया विरचितान् परिशीलयन्तु शीलान्विताः सुमनसो मनसो मुदे मे ।
यद्वङ्किशाधितमनल्परुचा समेतं जाम्बूनदं भवति मूल्यविशेषलभ्यं ॥ २२ ॥
परिश्रमो व्याकणे काव्यादावपि यः कृतः ।
दिगियं दर्शिता तस्य शिवरामेण सन्मुदे ॥ २३ ॥
लक्ष्मीःकीर्त्तिरसा मध्ये (?) शिवरामप्रसादतः ।
कुरुतां वसतिं शक्रतुल्यभूपालपालिते ॥ २४ ॥
शिवरामकृतौ कोष उणादन्तैकसङ्ग्रहः ।
लक्ष्मीनिवासे सम्पूर्णः पादोऽयं पञ्चमोभवत् ॥

Colophon. इति श्रीमत्त्रिपाठ्युपनामकत्रिलोकचन्द्रात्मजकृष्णरामकृतौ लक्ष्मीनिवासाभिधाने उणादिप्रत्ययान्तशब्दकोषे पञ्चमः पादः ।

विषयः । उणादिप्रत्ययान्तशब्दानां पञ्चभिः पादैर्नामलिङ्गाद्यनुशासनम् ।

No. 724. माधवानलकथा ।

Substance, country paper, 7¾ × 3½ inches. Folia, 20. Lines, 8—9 on a page. Extent, 323 s'lokas. Character, Nágara. Date, S. 1587. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Mádhavánala-kathá. The amours of Madhávánala, and Kámakandalá, a tale. The lovers are said to have resided at Pushpavati, in the neighbourhood of the palace of King Govinda Chandra. Fol. 3rd, 4th, 7th and 12th wanting.

Beginning. प्रणम्य परया भक्त्या हंसयानां सरस्वतीम् ।
तस्याः प्रसादमासाद्य करिष्यामि कथामिमाम् ॥

End. राजा सहर्षो जातः । उक्तञ्च ।
विजेतव्या लङ्का चरणतरणीयो जलनिधिर्विपक्षः
पौलस्त्यो रणभुवि सहायाश्च कपयः ॥
तथाप्येको रामः सकलमवधीद्राक्षसकुलं
क्रिया सिद्धिः सत्त्वे वसति महतां नोपकरणे ॥
ततो राजा माधवानलस्य कामकन्दला जाता ॥ ७ ॥

Colophon. इति माधवानलकथा समाप्ता ।

विषयः । पुष्पावतीनगरीश्वरस्य गोविन्दचन्द्रस्य राज्ञो गृहवर्त्तिनो माधवानलस्य ब्राह्मण-वटोः कामकन्दलावेश्यायाश्च वृत्तान्तविशेषकथनं । अत्र तृतीय-चतुर्थ-सप्तम-द्वादशपत्राणि न सन्ति । अतः खण्डितम् ।

No. 725 मुण्डकभाष्यटिप्पणं ।

Substance, country paper, 10 × 4½ inches. Folia, 11. Lines, 13 on a page. Extent, 400 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Muṇḍaka-bháshya-ṭippaṇa. A gloss on S'aṅkara's commentary on the Muṇḍaka Upanishad. Anonymous.

Beginning. यदक्षरं परं ब्रह्म विद्यागम्यमितीरितं ।
यस्मिन् ज्ञाते भवेज् ज्ञातं सर्वं तत्स्याममंशयम् ॥
ब्रह्मोपनिषद्गर्भोपनिषदाद्या अथर्वणवेदस्य बह्व्य उपनिषदः सन्ति । तासां शारीरके अनुपयोगित्वेनाव्याचिख्यासितत्वादृहश्यत्वादिगुणको धर्मोक्तेरित्याद्यधिकरणोपयोगितया मुण्डकस्य व्याचिख्यासितस्य प्रतीकमादत्ते, ब्रह्मा देवानां इत्यादि ।

End. ग्रन्थद्वारेण विद्यायाः प्रकृतत्वसम्भवात् न सर्वत्र ब्रह्मविद्याप्रदानमिति सूचयन्नाह, एतां ब्रह्मविद्यां वदेतेति ।

Colophon. इति मुण्डकभाष्यटिप्पणं ।

विषयः । मुण्डकभाष्यतत्तत्स्थलविशेषार्थविवरणं ।

No. 726. श्यामापूजापद्धतिः ।

Substance, country paper, 9½ × 3¼ inches. Folia, 19. Lines, 6 on a page. Extent, 250 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

S'yámápújá Paddhati. A manual for the worship of Dakshiṇákálí. Anonymous.

Beginning. अथ श्यामापूजापद्धतिः। पादौ प्रक्षाल्याचम्य मन्त्राचमनं कुर्यात्। तद्यथा, क्रीमिति त्रिर्जलं पीत्वा, इत्यादि।

End. ततो मूलमन्त्रेण पूर्णाहुतिं दत्वा संहारमुद्रया स्वेष्टदेवतां हृदये समानीय क्षमस्वेति विसृज्य दक्षिणां दत्वाच्छिद्रावधारणं कुर्यात्।

Colophon. इति सङ्क्षेपहोमपद्धतिः॥

विषयः। दक्षिणकालिकापूजनाद्यङ्गीभूतविधिकथनं।

No. 727. न्यायसारः।

Substance, country paper, 10 × $3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 18. Lines, 9 on a page. Extent, 370 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Nyáya-sára. An elementary treatise on the Nyáya. By Bhásarvajña. Dr. Hall notices a commentary on this work by Bhaṭṭa Rághava, *Contributions*, 26.

Beginning. प्रणम्य शम्भुं जगतः पतिं परं समस्ततत्त्वार्थविदं स्वभावतः।
शिशुप्रबोधाय मयाभिधास्यते प्रमाणतद्भेदतदन्यलक्षणम्।
सम्यगनुभवसाधनं प्रमाणम्। इत्यादि।

End. तत्सिद्धमेतत्। नित्यसंवेद्यसुखे न विशेषः। आत्यन्तिकी दुःखनिवृत्तिः पुरुषस्य मोक्ष इति।

Colophon. इति श्रीभासर्वज्ञविरचिते न्यायसारे तृतीयः परिच्छेदः। समाप्तोयं न्यायसारः॥

विषयः। प्रमाणप्रमेयानुमानजात्यादिकतिपयपदार्थानां नैयायिकनयेन सङ्क्षिप्तलक्षणकथनं।

No. 728. नारायणप्रबोधोत्सवः वा प्रबोधोत्सवः।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2}$ × $4\frac{1}{4}$ inches. Folia, 8. Lines, 10 on a page. Extent, 200 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Náráyaṇa-prabodhotsava. Rules for the celebration of a feast on the 12th of the waxing moon in the month of Kártika, that is on the day after the close of the *Cháturmásyá* fast, which commences on the 11th of the waxing moon in the month of Áshádha, and lasts for four months, terminating on the 11th of the waxing moon in Kártika. The first day is called *S'ayana ekádas'í* or the day on which Vishṇu, according to the Puráṇas, falls asleep, and the last, *Utthána ekádas'í* or the day of his waking. This is evidently a Hindu adaptation of the Buddhist *Vassá*, which lasted for four months of the rainy season, during which the monks were permitted to reside in hermitages and cells, and to abstain from peregrination and begging. There is every reason to believe that the Buddhists copied it from the Vedic ceremony of *Cháturmásya*, which lasted for four months, but not always during the rains. The most prominent features of the fast as now observed are continence, abstinence from certain rich articles of food, bedding, shaving and other luxuries, eating on the bare earth, and other privations; each devotee fixing his own course of observances. The feast which the MS. describes, is intended to mark the termination of the fast by rejoicing, like the *Rámzán* of the Muhammadans, or the last day of the Lent among Roman Catholic Christians. Annexed to the work is a ritual for the celebration of the marriage of Náráyaṇa with the Tulasí plant on the day preceding the feast. Anonymous.

Beginning. अथ कार्त्तिकशुक्लद्वादश्यां पारणाविचारस्तथा प्रबोधोत्सवश्च विचार्य्यते ।
कार्त्तिकशुक्लद्वादश्यां रेवतीयोगरहितायां पारणं कार्य्यम् ।

End. चातुर्मास्यव्रतसमाप्तिरप्येवेति केचित् । कार्त्तिकमासव्रतोद्यापनं चातुर्मास्यव्रतोद्यापनं च चतुर्दश्यां पूर्णिमायां वेत्यपरे ।

Colophon. इति श्रीनारायणप्रबोधोत्सवो व्रतनिवेदनं सङ्क्षेपतस्तुलसीविवाहप्रयोगश्च समाप्तः ।

विषयः । हरिप्रबोधनाङ्गीभूतकर्त्तव्यानुष्ठानकथनादि, तुलसी विवाहप्रयोगकथनं च ।

No. 729. व्रतोद्यापनविधिः, शालग्रामदानविधिः ।

Substance, country paper, 11 × 5 inches. Folia, 45. Lines, 11 on a page. Extent, 1125 s'lokas. Character, Nágara. Date, S. 1890, SK. 1755. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Vratodyápanavidhi. Rituals to be observed on the last or concluding day of certain prescribed penances, as also what are to be gone through on the occasion of giving away an ammonite stone (*s'álagráma*).

Beginning. अथ सङ्क्षेपतो व्रतार्कोक्तानि व्रतोद्यापनानि प्रयोगरीत्या उच्यन्ते। तत्रादौ सर्वतोभद्रकारिका ।

End. (खण्डितत्वात्परिसमाप्तिवाक्यादिकं नास्ति) ।

विषयः । सर्वतोभद्रादिचक्रनिर्माणविधिः । सङ्कटचतुर्थीनागपञ्चमीजन्माष्टम्यादिविविध-व्रतोद्यापनविधिः । शालग्रामदानविधिश्च । (इतःपरं खण्डितं) ।

No. 730. आचारमयूखः ।

Substance, country paper, 11 × 4¾ inches. Folia, 80. Lines, 9 on a page. Extent, 1800 s'lokas. Character, Nágara. Date, S. K. 1729. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Generally correct.

A'cháramayúkha. A compendium of diurnal religious duties which should be observed by all strict Hindus. By Nílakantha Bhatta, son of S'ankara Bhatta. The author has treated of the whole circle of the Smriti, in separate compendia under the generic title of *Mayúkha* or the Mirror, and this is one of them.

Beginning. पादौ दिवाकरस्याद्यमवलम्बे मुहुर्मुहुः ।
यत्पादालम्बितं पद्मं पद्मारोहति सम्प्रति ॥
श्रुतीः स्मृतीर्वीच्य पुराणजातं तन्निबन्धानपि सन्निबन्धान् ।
चिरन्तनाचारचयं च बध्नात्यथाह्निकं सम्प्रति नीलकण्ठः ॥

End. अनेन विधिना यस्तु शान्तिं कुर्वीत शक्तितः ।
तस्य वर्षशतायुष्यं भवत्येव न संशयः ॥ १४ ॥

Colophon. इति श्रीमीमांसापारावारपरीणधुरीणभट्टशङ्करसूनोर्भट्टनीलकण्ठस्य कृता आचारमयूखः समाप्तः ।

विषयः । शयनादुत्थाय प्रातःस्मरणदन्तधावनमलमूत्रत्यागस्नानसन्ध्यातर्पणपूजनबलिवैश्वदेवादिदैनन्दिनाचारानुष्ठानव्यवस्थाकथनं ।

No. 731. विश्वकर्मीयशिल्पं ।

Substance, English paper, $9\frac{3}{4} \times 7\frac{1}{2}$ inches: a 4to. volume. Folia, 63. Lines, 20 on a page. Extent, 1224 s'lokas. Character, Nágara. Date, 1872. A. D. Place of deposit, Calcutta, Bábu Rájendralála Mitra. Appearance, new. Verse. Incorrect, and corrupt.

Vis'vakarmíya S'ilpa. A treatise on the manual arts attributed to Vis'vakarmá, the divine architect; but apparently a compilation, as it is written in the Tántric style, having S'iva for its narrator. The MS. has been copied for me from an old Codex in the Library of the Rájá of Tanjore. There are in it many lacunæ and several Tamil words which, I understand from Mr. Burnell, through whose kind aid I have got the copy, have crept in, owing to the circumstance of the original, in the Halakánáḍá character, having short notes interspersed in the Tamil language. This peculiarity characterises almost all the S'ilpa MSS. in the Tanjore Library. None of the MSS. examined by Mr. Burnell is perfect, or even tolerably correct. Contents: I. Origin of Vis'vakarma; derivation of the words *Takshaka* (carpenter) *vardhaki* (sculptor) &c. II. Height of man in different ages of the world; wood and stone for the formation of images. III. Sacraments for sculptors and carpenters. IV. Halls for the consecration of S'iva and other gods. V. Proportions of images of the planets and lingams. VI. Formation of cars. VII. Consecration of cars. VIII. Forms of Bráhmi, Mahes'vari and other goddesses. IX. Sacrificial or Brahmanical thread. X. Sacrificial threads of gold, silver, and munja fibre; the different sides where images of gods and goddesses are to be placed; qualities of a kind of stone called *Hemas'ilá* or "golden stone" to be found to the south of the Meru mountain. XI. Images of Indra, Máhes'vari, and other gods and goddesses. XII.—XIII. Crowns, crests and other head ornaments. XIV. Movable and fixed thrones for images; crests and other ornaments for the head; repairs of temples. XV. Proportions of doors of temples for lingams. XVI. Proportion, of doors for other temples. XVII. Temples for Vighnes'a. Most of these chapters appear imperfect and fragmentary, and the work is obviously incomplete.

Beginning. कैलासशिखरे रम्ये नानारत्नसमाकुले ।
नानाम्टगसमाकीर्णे नानाद्दच्चसमाकुल ॥

नानाप्सरोभिरुषिते नानासुरगणावृते ।
नानारक्षोभिराकीर्णे नानागन्धर्वसेविते ॥
नानामुनिगणाकीर्णे नानापुष्पसमाकुले ।
किन्नरैर्नारदेनापि स्तुते तुम्बुरुभिः सह ॥
दिव्याङ्गनासमागीते सर्वदा देवसन्निधौ ।
आकाशगङ्गासलिलैः शीतलैरुपशोभिते ॥
श्रुतिस्मृतिपुराणाद्यैरितिहासैः सुविश्वलैः (?) ।
स्तूयमानैस्तु ऋषिभिः सनन्दसनकादिभिः ॥
+सयवसप्तद्वीपा च समुद्राश्च विनीयते (?) ।
एतषान्तु समाकर्त्तुं समर्थस्तन्मनाः शिशवः (?) ॥
इत्युक्तो देवदेवेशो भुवनाधिपतिः शिवः ।
समीक्ष्य विश्वकर्माणं तस्य मे स्रजतीश्वरः (?) ॥ इत्यादि ।

End. द्वारस्तम्भस्य दैर्घ्येण दशनवाष्टभागतः ।
एवं भागशिरोत्सेधं द्वारस्तम्भस्य योजयेत् ॥

Colophon. शिवमयं शिल्पग्रन्थः सम्पूर्णः ॥

विषयः । १, अध्याये विश्वकर्मोत्पत्तिः, कर्मविशेषभेदेन व्यवहृततत्तकवर्द्धक्यादिशब्दव्युत्पत्तिश्च । २, सत्यादियुगजातनरोच्चताप्रमाणं, यज्ञीयकाष्ठेन प्रस्तरेण, वा देवप्रतिमानिर्माणे मानादि । ३, तत्तकस्य गर्भाधानादि संस्कारकथनं, गर्भोत्पत्तिकथनादि च । ४, शिवलिङ्गादिप्रतिष्ठार्थं सभानिर्माणादि । ५, ग्रहप्रतिमानिर्माणप्रमाणं, लिङ्गपीठनिर्माणप्रमाणादि च । ६, रथनिर्माणविधेः कथनं । ७, रथप्रतिष्ठाविधिः । ८, ब्राह्मीमाहेश्वर्यादीनां स्वरूपादिवर्णनादि । ९, यज्ञोपवीतलक्षणं । १०, सुवर्णरजतमौञ्ज्यादिनिर्मितयज्ञोपवीतकथनं, दिग्भेदेन देवस्थापनप्रकारादि, मेरुदक्षिणस्थितहेमशिलाकथनादि च । ११, लक्ष्मीब्राह्मीमाहेश्वर्यादिदेवीन्द्रादिदिक्पालग्रहादिमूर्त्तिनिर्माणप्रकारः । १२, १३, मुकुटकिरीटजटामुकुटादिनिर्माणप्रकारादि । १४, स्थावरास्थावरसिंहासननिर्माणप्रकारादि । पुनर्विशेषेण किरीटललाटपट्टिकादिनिर्माणप्रकारः । देवताया मन्दिरस्य च जीर्णोद्धारप्रकारः । १५, लिङ्गमूर्त्तिमन्दिरद्वारादिकथनं । १६, प्रतिमामूर्त्तिमन्दिरद्वारादिकथनं । १७, विघ्नेशमूर्त्तिमन्दिरादिनिर्माणादिविधिः ।

No. 732. सामयाचारिकसूत्रं ।

Substance, country paper, 11 × 4¾ inches. Folia, 24. Lines, 11—12 on a page. Extent, 840 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old: Prose. Correct.

Sámayáchárika Sútra. This is a fragment of the S'rauta Sútra of Ápastamba of which it forms, according to Mr. Burnell, chapters XXVI and XXVII. It treats of *Upanayana*, or the investiture of the sacrificial thread; *Brahmacharya*, or the study of the Vedas by a tutor, including the duties of the teacher and the taught; proper and improper food; the domestic duties of the four orders; and funeral. An excellent edition of this work has been published by Professor Buhler of Bombay.

Beginning. अथातः सामयाचारिकान् धर्मान् व्याख्यास्यामः ॥ १ ॥ धर्मज्ञसमयः प्रमाणम् । वेदाश्चत्वारो वर्णा ब्राह्मणक्षत्रियवैश्यशूद्राः । इत्यादि ।

End. पाणिग्रहणादार्थोजात्यायेन भिक्षणे सवर्णा सह विलयन (?) चत्वारो व्याख्याताः । क्षेत्रसेकादश ।

Colophon. इति द्वितीयः प्रश्नः ।

विषयः । १, पटले वर्णाश्रमधर्मः । उपनयनं । उपनीतधर्माः । उपनयनकालः । काल अनुपनीते प्रायश्चित्तादि । आचार्यकुलवासकालनिर्द्धारणं । त्रैवर्णिकब्रह्मचर्यविधिः । त्रैवर्णिकभैक्ष्यचर्य्याः । भोजनविधिः । समिदाद्याहरणादि । २, तपःकरणाकरणफलादि । त्रैवर्णिकाभिवादनं । अध्ययननियमादि । गुरुस्थापनविधिः । स्वप्नयनविधिः । आचार्योपासना । ब्रह्मचारिनियमाः । गुरुदक्षिणादि । आत्मप्रशंसावर्जनादि । आचरणनियमादि । शिष्यं प्रत्याचार्यकर्त्तव्यता । ३, उपाकर्मकृत्यम् । अनध्यायः । वपनादि । पुनरनध्यायादि । ४, स्वाध्यायनियमादि । महायज्ञब्रह्मयज्ञकर्त्तव्यादि । मातृपित्रादिगुरुजनशुश्रूषादि । भूतबलिप्रभृति । अभिवादनयोग्यादि । कुशलप्रश्नादि । ५, कर्मविशेषेषु उपवीतिभवनं । आचमननियमादि । भोजनपात्रनिर्देशः । भोज्यान्नशाकादि । मद्यपाननिषेधः । पेयापेयक्षीरादि । करञ्जपलाण्ड्वाद्यभक्ष्यमूलादि । भक्ष्याभक्ष्यपशुपमत्स्यादि । ६, भोज्याभोज्यान्नादिकथनं । ७, धर्माधर्मविचारः, अशुचिकरपदार्थादि । ८, आध्यात्मिकयोगानुष्ठानादि । ९, क्षत्रियादिहननप्रायश्चित्तकथनादि । १०, पतितापतितादिकथनं । ११, मूत्रपुरीषादिविधिः ।

(इति प्रथमप्रश्नस्य)। द्वितीयप्रथमपटले ग्टहमेधिव्रतायुक्तिः। २, बलिवैश्व-देवादिकर्मकथनं। ३, अतिथिपूजनादिकथनं। ४, मधुपर्कादिकथनादि। ५, त्रैवर्णिककर्त्तव्याध्ययनाध्यापनादिकर्मोपदेशादि। ६, दायार्हपुत्रादिकथनं। ७, पितृमेधादि। ८, नित्यश्राद्धभोजननियमादि। ९, चतुराश्रमादिकीर्त्तनादि। १०, ११, राज्ञो विशेषधर्मकथनादि। (इति द्वितीयप्रश्नः)।

No. 733. शारदातिलकं।

Substance, country paper, 9½ × 4½ inches. Folia, 134. Lines, 14 on a page. Extent, 3100 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Bábu Rájendralála Mitra. Appearance, old. Verse. Generally correct.

S'áradátilaka. A Tántric compilation of great repute in Bengal. By Lakshmaṇa Des'ikendra, son of S'ríkṛishṇa, and grandson of Vijaya Ácháryа, of the Várendra clan. The work comprises 25 chapters. Contents: 1. Víjamantras of different divinities; 2, different divinities and their appropriate S'aktís; 3, 4, initiation in mystic mantras; 5, eighteen appropriate Sańskáras or sacraments for neophytes; 6, caste; 7, 42 letters of the alphabet; 8, worship with mystic mantras; 9, mantra and adoration of Jagaddhátrí; 10, do. of Tvaritá Deví; 11, do. of Durgá; 12, do. of Tripurá; 13, do. of Gaṇes'a; 14, do. of Chandramá; 15, do. of Vishṇu; 16, do. of Nṛisiṅha; 17, do. of Purushottama; 18, do. of Mahes'a; 19, mystic mantra for the attainment of every desirable object; 20, do. of Aghora; 21, Gáyatrí as a mystic mantra, and the mode of adoring with it; 22, mystic mantra of Atidurgá; 23, do. of Traiyambaka; 24, mystic diagrams; 25, various forms of Yoga meditation.

Beginning. नित्यानन्दवपुर्निरन्तरगलत्पञ्चाशदर्णैः क्रमा-
व्याप्तं येन चराचरात्मकमिदं शब्दार्थरूपं जगत्।
शब्दब्रह्म यदूचिरे सुकृतिनश्चैतन्यमन्तर्गतं
तद्वोऽव्यादनिशं शशाङ्कसदनं वाचामधीशं महः॥
अन्तस्मितोल्लसितमिन्दुकलावतंसमिन्दीवरोदरसहोदरनेत्रशोभि।
हेतुस्त्रिलोकविभवस्य नवेन्दुमौलेरन्तः परं दिशतु मङ्गलमादरान्नः॥
संसारसिन्धोस्तरणैकहेतून् वन्दे गुरून् मूर्द्ध्नि शिवस्वरूपान्।
रजांसि येषां पदपङ्कजानां तीर्थाभिषेकश्रियमावहन्ति॥

सारं वक्ष्यामि तन्त्राणां शारदातिलकं शुभम्।
धर्मार्थकाममोक्षाणां प्राप्तेः प्रथमकारणम्॥

End. महाबलाय प्रणतोऽस्मि तस्मै संविन्नतालिङ्गनशीतलाय।
येनार्पितं मुक्तिफलं विपक्वमाम्नायशाखाभिरुपाश्रितेभ्यः॥
तस्मादभूदखिलदेशिकवारणेन्द्रः षट्कर्म्मसागरविहारविनोदशीलः।
यस्य त्रिलोकविततं विजयाभिधानमाचार्यपण्डित इति प्रथयन्ति सन्तः॥
तन्नन्दनो देशिकदेशिकोऽभूच्छ्रीकृष्ण इत्यभ्युदितप्रभावः।
यत्पादकारुण्यसुधाभिषेकाल्लक्ष्मीं परामश्नुवते कृतार्थाः॥
आचार्यविद्याविभवस्य तस्य जातः प्रभोर्लक्ष्मणदेशिकेन्द्रः।
विद्यास्वशेषासु कलासु सर्वास्वपि प्रथां यो महतीं प्रपेदे॥
आदाय सारमखिलं निखिलागमेभ्यः श्रीशारदातिलकनाम चकार तन्त्रं।
प्राज्ञः स एष पटलैरिह तत्त्व (२५) सङ्ख्यैः प्रीतिप्रदानविषये विदुषां चिराय॥
अनाद्यन्ता शम्भोर्वपुषि कलितार्द्धेन वपुषा
जगद्रूपं शश्वत् सृजति महनीयामपि गिरम्।
सदर्था शब्दार्थस्तनभरनता शङ्करवधू-
र्भवद्भूत्यै भूयाद्भवजनितदुःखौघशमनी।

Colophon. इति श्रीशारदातिलके पञ्चविंशतितमः पटलः।

विषयः। १ पटले देवदेवीनां पृथङ्मन्त्राक्षरसङ्ख्यानिर्देशादि। २, देवतच्छक्तीनां नाम्नां मन्त्राणाञ्च कथनादि। ३, दीक्षाङ्गकर्म्मकथनादि। ४, दीक्षाकरणप्रकारादि। ५, साधकस्याष्टादशसंस्कारकथनादि। ६, वर्णतत्त्वादिकथनादि। ७, द्विचत्वारिंशदक्षरकभूतलिपिकथनादि। ८, श्रीमन्त्रतज्जपध्यानपूजनादिकथनादि। ९, जगद्धात्रीमन्त्रतज्जपध्यानपूजनादिकथनादि। १०, त्वरितादेवीमन्त्रतज्जप०कथनादि। ११, दुर्गामन्त्रतज्जप०कथनादि। १२, त्रिपुरामन्त्रतज्जप०कथनादि। १३, गणपतिमन्त्रतज्जप०कथनादि। १४, चन्द्रसोमन्त्रतज्जप०कथनादि। १५, विष्णुमहामन्त्रतज्जप०कथनादि। १६, नृसिंहमन्त्रतज्जप०कथनादि। १७, श्रीपुरुषोत्तममन्त्रतज्जप०कथनादि। १८, महेशमन्त्रतज्जप०कथनादि। १९, समस्तपुरुषार्थदमन्त्रतज्जप०कथनादि। २०, अघोरमन्त्रतज्जप०कथनादि। २१, गायत्रीरूपमन्त्रतज्जप०कथनादि। २२, त्वरितदुर्गामन्त्रतज्जप०कथनादि। २३, त्रैयम्बकमन्त्रतज्जप०कथनादि। २४, शान्तभद्रकथनादि। २५, योगसाधनप्रकारादि।

No. 734. श्राद्धचन्द्रिकाप्रकाशः, अनुक्रमणिकासहितः।

Substance, country paper, 9¾ × 4½ inches. Folia, 125. Lines, 9 on a page. Extent, 2233 s'lokas. Character, Nágara. Date, S. 1866, SK. 1731. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse and prose. Correct.

S'ráddha-chandriká-prakás'a. A dissertation on S'ráddhas or offerings of the funeral cake to the manes at stated times, the merit thereof, the persons who should make the offerings, the proper times when they should be made, and general rules for making them. By Divákara Bhatta, son of Mahádeva, and grandson of Bálakrishna. Appended to the work is a short index by the author's son, Vaidyanátha.

Beginning. जानकीनयनयुग्मगोचरं मानिनां नयनयोरगोचरं।
नीलमेघरुचिरच्छविं सदा भावयेन्मनसि राघवं मुदा॥
यत्कीर्त्या धवलीकृतं त्रिभुवनं नाम्ना जगत्पावितं
यन्मूर्त्त्या विनिवारितं बहुतरं पापं महापापिनाम्।
यद्ग्रन्थैः कठिनं जगाम कृशतां द्वैतं व्रतादिस्थले
तस्याहं शिरसा नमामि चरणौ श्रीनीलकण्ठप्रभोः॥
नत्वा साम्बं तथा तातं जननीं गुरूनपि।
दिवाकरेण विदुषा तन्यते श्राद्धचन्द्रिका॥
तत्रादौ श्राद्धप्रशंसा हेमाद्रौ कूर्मपुराणे। (इत्यादि)

End. भारद्वाजकुलोद्भवो समभवच्छ्रीबालकृष्णाभिधः
सोमो लाञ्छनवर्जितः प्रतिदिनं सन्तोषकृद्विद्वतां।
तत्सूनुः प्रथमो महामणिरिव प्रख्यातकीर्त्तिर्गुणै-
राशीच्छात्रवने मृगेन्द्ररचनो नाम्ना महादेवकः॥
तत्पुत्रेण दिवाकरेण विदुषा निष्पादिता चन्द्रिका
त्यक्त्वाहङ्कृतिमुन्नतां सुमनसः सम्पश्यतां हे बुधाः॥
यद्यस्ति स्वयमेतदीयकृतिनो वाच्यः कथं निर्णय-
स्तर्ह्येवं निपुणं विभाव्य हृदये दूष्यं वचो मामकं।
उक्तं नात्र मया स्वयं स्वरचितं यद्रुद्रपादादिभिः
प्रोक्तः श्राद्धविनिर्णये तदखिलं स्पष्टं परं ज्ञप्तये॥
सन्दिष्टं गुरुदत्तमन्त्रकृपया शार्दूलविक्रीडितं
तेन श्रीरविमण्डलान्तरगतो नारायणः प्रीयताम्॥

Colophon. इति श्रीभारद्वाजमहादेवभट्टात्मजदिवाकरविरचिते धर्मशास्त्रसुधानिधौ श्राद्धचन्द्रिकाप्रकाशः समाप्तिमगात्। (इतः परं पत्रचतुष्टयात्मकः पाठ एतद्ग्रन्थानुक्रमणिकाभूतो दिवाकरात्मजवैद्यनाथविरचितोऽस्ति।)

विषयः। पितृद्देशेन कर्त्तव्यस्य श्राद्धकर्मणः प्रशंसालक्षणाधिकारिदेशकालपात्रादीनां निर्णयकथनं।

No. 735. विख्यादपुराणं।

Substance, country paper, 10 × 4¼ inches. Folia, 47. Lines, 9 on a page. Extent, 1100 s'lokas. Character, Nágara. Date, S. 1775. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Vikhyáda Puráṇa. I suspect this to be a Tántric compilation. In it Mahádeva, in reply to a query of Kártika, describes the journey of the pious from India to the region of S'iva. The MS. is apparently incomplete, and comprises only 14 chapters.—Contents: 1. Praise of those who desire to follow the great journey *Maháprasthána;* the terminus of that journey. 2. Proceeding northwards the traveller first sees the Hemavat Linga and its temple, and there attains perfect juvenescence. 3. Rivers, hermitages, and mansions to the north thereof. 4—5. Next, a mountain named Aprasáda, and certain villages around it, 6—7. Next, Chandravegá River, and certain temples of Kedára, Nandís'vara, Hemastamba, &c. 8. Next, a mansion containing several forms of Mahádeva. 9. Next, Mandákiní River and the foot of the Kailás'a mountain. 10. The road to the north of it branches into three, leading respectively to the regions of Brahmá, Vishṇu, and S'iva; praise of those three regions. 11. Arrival at the peak of the Kailása mountain. 12 to 14. The sights to be seen there, and the blessings which S'iva bestows on the traveller.

Beginning. कार्त्तिकेय उवाच। अहं इच्छामि देवेश साधकानां हिताय च।
महाप्रस्थेन पश्यन्ति कथं मत्यश्च मानवाः॥
तस्यार्थं च फलं ब्रूहि सत्यं देव सदाशिव।
गच्छन्ति साधकाः सर्वे स्वयं देहेन शङ्कर॥

End. पश्चिमे च दिग्भागे उदयं शशिभास्करौ।
वह्निवाहिमघायान्ति नैव कल्प च नान्यथा(?)॥

Colophon. इति श्रीविश्वाद्पुराणे शम्भुस्कन्दसंवादे स्वर्गवासो नाम चतुर्दशः पटलः। (इतः परमेकपत्रात्मकः पाठोऽस्ति। अतः खण्डितमिदमित्यनुमीयते)।

विषयः। साधकस्य शिवलोकगमनस्य पन्थैव महापन्थेत्युच्यते। तत्र मार्गे यानि यानि वस्तूनि दृश्यन्ते तेषां शिवस्कन्दसंवादच्छलेन चतुर्दशपटलेषु प्रपञ्चः। तत्र १, पटले महापन्थगामिसाधकप्रशंसा, महापन्थं गच्छन्ति तत् कुत्र महापन्थोऽस्तीति कार्त्तिकप्रश्नोत्तरञ्च। २, शिवलोकं गन्तुमुत्तरतो गच्छता प्रथमं हेमवल्लिङ्गो यो दृश्यते ततो या पुरी दृश्यते यथा च शरीरकल्पो भवति, इत्यादेर्वर्णनं। ३, ततोऽप्युत्तरं गते यद्वनद्याश्रमपुरादिदर्शनं भवति, तद्वर्णनादि। ४, ५, ततोऽप्युत्तरं गते अप्रसादनामकमहागिरेः पुरादेर्दर्शनं भवति, तद्वर्णनादि। ६, ७, ततोऽप्युत्तरं गते यच्चन्द्रवेगातटस्थदिव्यर्षिपुरीकेदारनन्दीश्वरहेमस्तम्भादिदर्शनं भवति, तद्वर्णनादि। ८, ततोऽप्युत्तरं गते यत् पुरीत्रिनेत्रदशभुजमहादेवादिदर्शनं जायते, तद्वर्णनादि। ९, ततोऽप्युत्तरं गते मन्दाकिनीगङ्गाकैलासपर्वतादि यद्दृश्यते, तद्वर्णनादि। १०, ततोऽप्युत्तरं गते दृष्टस्य मार्गत्रयस्य शिवब्रह्मविष्णुलोकभोगादेश्च वर्णनं। ११, साधकस्य कैलासप्राप्तिः, कैलासवर्णनं, महादेवकर्त्तृकं साधकाय वरदानमेवमादि। १२, १३, १४, साधकानां यमेन्द्रब्रह्मविष्णुलोकदर्शनादि, तत्तल्लोकवर्णनं च। १४ पटलात्परं सिद्धिदायकमन्त्रकथनं। (ततः पटलसमाप्तिर्नास्तीति खण्डितमेतदित्यनुमीयते)।

No. 736. प्रेमामृतं।

Substance, Palm leaf. Folia, 18. Lines, 2—3 on a page. Extent, 223 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Maṇḍalakhaṇḍa, Vikramapura, Ḍháká, Vaikunṭhanátha Chakravartí. Appearance, old. Prose and Verse. Generally correct.

Premámṛita. This is a miscellany in prose and verse, on the early career of Kṛishṇa, and on love for him, or the highest manifestation of faith in the divinity. The work is written in the form of a Chámpu, and is attributed to Chaitanya Deva, the great Vaishṇavite reformer of Nadiyá.

Beginning. यं ब्रह्मा वरुणेन्द्ररुद्रमरुतस्तन्वन्ति दिव्यैः स्तवैः
वेदैः साङ्गपदक्रमोपनिषदैर्गायन्ति यं सामगाः।

ध्यानावस्थिततद्गतेन मनसा पश्यन्ति यं योगिनो
यस्यान्तं न विदुः सुरासुरगणा देवाय तस्मै नमः ॥

अपि च । जयति जननिवासो देवकीजन्मवादो
यदुवरपरिषद्भिर्दोर्भिरस्यन्नधर्मं ।
स्थिरचरवृजिनघ्नः सुस्मितश्रीमुखेन
व्रजपुरवनितानां वर्द्धयन् कामदेवम् ॥

End. ततस्तत्र विविधमन्मथक्रीड़ामनुभूय द्विजभवनगमनं चक्र ।
राधा सखीजनैः सह भावमादाय मथुरां गतवती ॥ इति दानखण्डः ॥

Colophon. इति चैतन्यदेवविरचितं प्रेमामृतं समाप्तम् ।

विषयः । गद्येन पद्येन च श्रीकृष्णस्य कतिपयलीलारसभावा वर्णिताः ।

No. 737. धातुरहस्यं ।

Substance, yellow country paper. Folia, 82. Lines, 6 on a page. Extent, 1322 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mandalakhanda, Vikramapura, Ḍháká, Vaikunṭhanátha Chakravartí. Appearance, old. Prose. Correct.

Dháturahasya. An elementary treatise on Sanskrit roots and the class of grammatical affixes called *Krit.* By Rámakánta. The MS. is incomplete, and the work is rare, but of no great importance.

Beginning. नत्वा गुरुपदद्वन्द्वं रामकान्तेन यत्नतः ।
बालावबुद्धये धातुरहस्यं सङ्गृह्यते ॥
वाच्याभ्यासा दशेहादौ इनन्तासाः पुनश्च ते(?) ।
कृदन्ताश्च ततो वाच्यमखिलं चर्करीतकं(?) ॥
वाच्यः कर्त्रादिभेदेन त्यासुत्पत्तिर्विनिर्णयः(?) ।
उक्तानुक्तविचारश्च कृतिषष्ठाश्च निर्णयः(?) ॥

End. यथा जाज्वनीति सङ्गृहे न जा घटो(?) ।

Colophon. इत्यतः खण्डितम् ।

विषयः । कृदादिप्रत्ययविवरणं ।

No. 738. गुप्तसाधनतन्त्रं ।

Substance, yellow country paper. Folia, 21. Lines, 6—7 on a page. Extent, 484 s'lokas. Date ? Place of deposit, Maṇḍalakhaṇḍa, Vikramapura, Ḍháká, Kálíkumára Bhaṭṭácharya. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Guptasádhana Tantra. An original Tantra on the esoteric, secret adoration of S'aktí, according to the Kaula cult. The MS. examined comprises twelve chapters, but the work in its entirety is probably much larger.

Beginning. कैलासशिखरे रम्ये नानारत्नोपशोभिते ।
तं कदाचित् सुखासीनं भगवन्तं त्रिलोचनं ॥
पप्रच्छ परया भक्त्या देवी लोकहिताय वै ।
देव्युवाच । देव देव महादेव लोकानुग्रहकारक ।
कुलाचारस्य माहात्म्यं पूर्वं वै सूचितं मया ॥
तत् कथं गोपितं देव मम प्राणेश्वर प्रभो ।
कथयस्व महाभाग यद्यहं तव वल्लभा ॥

End. नित्यं नित्य महेशानि यः स्पृशेन् (?) मन्त्रमुत्तमं ।
स पूतः सर्वपापेभ्यः सदाशिवसमो भवेत् ॥

Colophon. इति गुप्तसाधनतन्त्रे द्वादशः पटलः ।

विषयः । १, पटले । कुलाचारतत्साधनकथनं। २, ३, पञ्चाङ्गोपासनादि । ४, आत्मसिद्धुपायः । ५, मासिकजपविवरणं . ६, दक्षिणायाः प्रकारादि । ७, मन्त्रोद्धारप्रभृति ।

No. 739. जातिमाला ।

Substance, yellow country paper. Folia, 2. Lines, 8 on a page. Extent 67 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Maṇḍalakhaṇḍa, Vikramapura, Dháká, Bábu Vaikuṇṭhanátha Chakravartí. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Játimálá. An account of the origin of the different Hindu castes, differing in some respects from the well-known work of this name which forms a part of the *Rudra Yámala Tantra.* The MS. is imperfect and the author's name cannot be ascertained.

Beginning. ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्रा वर्णाश्चतुर्विधाः ।
वर्णानां सङ्करोत्पत्तिं निशामय महामुने ॥
आदौ विष्णोर्मुखाज्जाता ब्राह्मणा वेदपारगाः ।
तद्बाह्वोः क्षत्रिया जाता ऊर्व्वोर्वैश्या धनान्विताः ॥

End. तैलङ्गाय ततो देयं ततस्तु चर्म्मकारिणे(?) ।
नाथलाय प्रदातव्यं चाण्डालाय ततः परम् (?) ॥ इत्यतः खण्डितः ॥

विषयः । जातिनिर्णयकथनं ॥

No. 740. मुण्डमालातन्त्रम् ।

Substance, country yellow paper. Folia, 15. Lines, 5—8 on a page. Extent, 416 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mandalakhanda. Vikramapura, Dháká. Bábu Vaikunthanátha Chakravartí. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Mundamálá Tantra. This is one of the original Tantras of the Kaula class, but the MS. is incomplete, and contains only the first six chapters. Contents: 1. The science of one syllable, or a mystic mantra of one syllable with which Indra worshipped the Devi. 2. The alphabet. 3. Places most appropriate for worship. 4. Articles of offering. 5. Initiation. 6. Mystic diagrams for worship.

Beginning. सर्वानन्दमयीं नित्यां सर्वाम्नायनमस्कृतां ।
सर्वसिद्धिप्रदां देवीं नमामि सकलेश्वरीं ॥
देव्युवाच । देव देव महादेव परमानन्दनन्दन ।
प्रसीद गुह्यवक्त्रान्तः(?) कथयस्व प्रियंवद ॥

End. इह लोके सुखं सर्वं देवो गणमतन्यत(?) ।
गोप्तव्यं तत् प्रयत्नेन यस्मै कस्मै न विश्वसेत् ॥

Colophon. इति मुण्डमालातन्त्रे षष्ठः पटलः समाप्तः ॥

विषयः । १ पटले, एकाक्षरीविद्या, या च देवराजेन साधिता पूर्व्वं । २, अक्षमालाया नामानि फलानि च । ३, साधनस्थानानि । ४, निवेद्यवस्तूनि, बलिदानि च । ५, दीक्षाविधिः, गुरुलक्षणानि च । ६, पूजायन्त्रप्रभृतयः । पुस्तकमिदं समाप्तिं न प्राप्तम् । प्रथमपटलात् षष्ठपटलपर्य्यन्तं विद्यते ॥

No. 741. मृतवत्सा-चिकित्सा ।

Substance, palm leaf. Folia, 11. Lines, 4—5 on a page. Extent, 241 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mandalkhaṇḍa, Vikramapura, Ḍháká, Bábu Vaikuṇṭhanátha Chakravartí. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Mṛitavatsá chikitsá. Treatment of women who miscarry, or suffer abortion, or whose children die soon after birth. Anonymous.

Beginning. गर्भस्थमृतं जातमृतं वा पञ्चान्मासार्द्धवत्सरात् ।
मियते चिद्विवर्षे वा यस्याः सा मृतवत्सिका ॥

End. इत्यनेन वंशपत्रे लिखित्वा शिरसि बाहौ वा रक्तवस्त्रेण बध्वा धारयेत् ।

विषयः । मृतवत्सात्वप्रशमनोपायः ।

No. 742. दशकर्म्मदीपिकीया विवाहपद्धतिः ।

Substance, palm leaf. Folia, 20. Lines, 3 on a page. Extent, 285 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mandalkhaṇḍa, Vikramapura, Ḍháká, Bábu Vaikuṇṭhanátha Chakravartí. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Viváhapaddhati. A treatise on marriage, forming a part of a large work on the ten principal sacraments or Sañskáras, and entitled *Das'a-karma-dípiká.* By Pas'upati, the elder brother of Haláyudha, who lived in the court of Lakshmaṇa Sena of Bengal.

Beginning. प्रथमं स्वस्तिवाचनपूर्वकं सूर्य्यः सोम इति पठित्वा । इत्यादि ।

End. ततः शान्तिं कृत्वात्मानमभिषिच्याच्छिद्रावधारणं कुर्य्यात् ।

Colophon. इति राजपण्डितपशुपतिकृतायां दशकर्म्मदीपिकायां विवाहपद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । यजुषां वैवाहिककर्म्मप्रयोगकथनं ।

No. 743. भुवनेश्वरीसहस्रनामस्तोत्रम्।

Substance, country yellow paper. Folia, 10. Lines, 5—6 on a page. Extent, 179 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mandalkhanda. Vikramapura, Ḍháká, Vaikunṭhanátha Chakravartí. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Bhuvanes'varí-sahasranáma-stotra. A hymn to Bhuvanes'varí, a form of Durgá, in which a thousand epithets are strung together in her praise. The work is acknowledged to be a section of the Meruviraha Tantra.

Beginning. श्रीपार्वत्युवाच। देवदेव महादेव सर्वशास्त्रविशारद।
कपालखट्वाङ्गधर चिताभस्माङ्गलेपक॥
या आद्या प्रकृतिर्नित्या सर्वशास्त्रेषु गोपिता।
अस्याः श्रीभुवनेश्वर्य्या नामाष्टकसहस्रकम्॥

End. भयमपि मधुसिक्तैः कुङ्कुमाद्यैर्विशेषात्॥

Colophon. इति शिवपार्वतीसंवादे मेरुविरहतन्त्रे श्रीभुवनेश्वरीसहस्रनामस्तोत्रं समाप्तम्॥

विषयः। भुवनेश्वरीसहस्रनामकथनादि।

No. 744. त्रिपुरसुन्दरीमन्त्रनामसहस्रम्।

Substance, country yellow paper. Folia, 13. Lines, 3—5 on a page. Extent, 201 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Maṇḍalkhaṇḍa., Vikramapura, Ḍháká, Bábu Vaikunṭhanátha Chakravarti. Appearance, old. Correct.

Tripurasúndarí-mantra-námasahasra. A hymn, similar to the last, in praise of Tripurasundarí, another form of Durgá. It is an extract from the Vámakes'vara Tantra of Púrṇánanda Paramahaṅsa.

Beginning. कैलासशिखरे रम्ये नानारत्नोपशोभिते।
कल्पपादपमध्यस्थे सिद्धगन्धर्वसेविते॥
मणिमण्डपमध्यस्थे नानापुष्पोपशोभिते।
तं कदाचित् सुखासीनं भगवन्तं जगद्गुरुं॥

End. देहान्ते परमं स्थानं यत् सुरैरपि दुर्लभं।
स यास्यति न सन्देहः स्तवराजस्य कीर्त्तनात्॥

Colophon. इति वामकेश्वरतन्त्रे पूर्णानन्दपरमहंसविरचिते श्रीकार्त्तिकेयशिवसंवादे श्री-
महात्रिपुरसुन्दरीमन्त्रनामसहस्रं समाप्तम् ॥

विषयः । त्रिपुरसुन्दर्याः सहस्रनामस्तवकथनं ।

No. 745. व्यवस्थासारसङ्ग्रहः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 17. Lines, 5—6 on a page. Extent, 307 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Maṇḍalkhaṇḍa, Vikramapura, Ḍháká, Vaikunṭhanátha Chakravarti. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Vyavasthá-sára saṅgraha. Dissertations on the ages of the moon and astral conjunctions favorable for particular ceremonial observances. The MS. is incomplete, and the author's name is not ascertainable.

Beginning. गुरोः पादयुगं नत्वा रामगोविन्दशर्म्मणा ।
क्रियते बालबोधाय व्यवस्थासारसङ्ग्रः ॥
तत्रादौ तिथिव्यवस्था निरूप्यते ।

End. वचनात् सौरमाद्रे उभयोरपि पक्षयोश्चतुर्थीतिथिमात्रे चन्द्रो नेक्षितव्यः ।
इत्यतः खण्डितः ॥

विषयः । तिथ्यादिव्यवस्थानिरूपणं ।

No. 746. पराभिधानं, अथवा अनेकार्थध्वनिमञ्जरी ।

Substance, country yellow paper. Folia 7. Lines 6, on a page. Extent, 139 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Maṇḍalkhaṇḍa, Vikrampur, Ḍháká, Vaikunṭhanátha Chakravarti. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Parábhidhána alias *Nánártha-dhvanimañjari.* A Sanskrit vocabulary of words having various meanings, compiled from the works of Amara, Rudra, and Gaṅgádhara, and the Dharaní Kosha and Ratra Kosha. By Gada Siṅha. The work is sometimes called Nánárthadhvanimañjarí.

Beginning. शब्दाम्भोधिर्यतोऽनन्तो यतो व्याख्या प्रवर्त्तते ।
गुरवे शम्भवे तस्मै नित्यं वागात्मने नमः ॥

End. अमररुद्रगङ्गाधरधरणीरत्नकोषानालोक्य सङ्क्षेपात् ।
नानार्थध्वनिमञ्जरीयमभिहिता श्रीगदसिंहेन परमयत्नात् ॥

Colophon. इति श्रीगदसिंहविरचिता अनेकार्थध्वनिमञ्जरी समाप्ता ।

विषयः । नानार्थशब्दकथनं ।

No. 747. मन्त्रप्रदीपः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 71. Lines, 6 on a page. Extent, 1207 s'lokas Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mandalagad, Vikramapura, Ḍháká, Vaikunṭhanátha Chakravarti. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Mantra-pradípa. A dissertation on mystic mantras, their derivations, meanings, and uses, as also the uses of mystic diagrams in the adoration of S'ákta divinities. By Kás'ínátha Bhaṭṭácharya.

Beginning. यामासाद्य विधीयते विधिबलिध्वंसीशदेवादिभिः
स्वीयं स्वीयमतीव दुष्करतरं कर्म्म चणाल्लीलया ।
सा दुर्गा भवदुर्गदुर्गतिहरा सर्वान्तरस्थायिनी
पूर्णं वो विदधातु सर्वमनिशं चेतोगतं यद्भवेत् ॥
वार्द्धक्यादिति सर्वभूधरधवो मेना तु शैत्यादिति
प्रोवाच स्मरशासनादिति पुनर्मैनाकसीमन्तिनी ।
इत्थं संशयकोटिभिः कवलितः कोऽप्येष कल्पः कवेः
शम्भोः शैलसुताकरप्रणयने भूयाद्दिवं भक्तये ॥

End. पश्वभावात् परो भावो नास्ति चास्मिन् कलौ युगे ।
तस्मात् सर्वं परित्यज्य अनाश्वासं विभावय ॥

Colophon. इति काशीनाथभट्टाचार्य्यविरचिते मन्त्रप्रदीपे वामाचारनिरूपणं नाम चतुर्थः परिच्छेदः ।

विषयः । मन्त्रार्थमन्त्रचैतन्यकरणयोनिमुद्रानिरूपणप्रभृतयः ॥

No. 748. शब्दमाला ।

Substance, country yellow paper. Folia, 61. Lines, 6—7 on a page. Extent, 1666 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Maṇḍalgaḍa, Vikramapura, Ḍháká, Vaikunthanáth Chakravarti. Appearance, old. Verse. Correct.

S'abdamálá. A Sanskrit vocabulary. By Gopínátha S'armá. A work of this name by Rámesvara Sarmá is noticed by Wilson, which he describes as "a work of limited extent and value, and is little better than a supplement to the Amarakosha." He takes its date to be prior to that of the *Mediní.* Essays III, 231.

Beginning. अमन्दानन्दवृन्दारवृन्दारकशिरोमणि,—
सेव्यमानमहं वन्दे भवान्याश्चरणाम्बुजम् ॥
प्रणम्य चरणाम्भोजं भवान्या बालबोधिनी ।
क्रियते शब्दमाला वै श्रीगोपीनाथशर्म्मणा ॥
पुंस्त्रीनपुंसकान् शब्दान् वाच्यलिङ्गांश्च वाचकान् ।
यथाप्रज्ञं प्रवक्ष्यामि समासांश्च समासतः ॥

End. शब्दवत्साधनं लिङ्गत्रये (इत्यतः खण्डिता)

विषयः । शब्दानां वाच्यलिङ्गाद्यनुशासनं ।

No. 749. वटाश्वत्थविवाहः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 4. Lines, 5—6 on a page. Extent, 65 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Maṇḍalagaḍa, Vikramapura, Ḍháká, Vaikunthanátha Chakravarti. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Vaṭás'vattha-viváha. A manual for the celebration of marriage between the *Ficus religiosa* and the *Ficus indicá*, a religious ceremony of some merit in the estimation of modern Hindus. Anonymous.

Beginning. तत्र विवाहपूर्वदिने सायं संयम्य कृतनित्यक्रियः सुहृद्भिः सहितः अश्वत्थवटयोः समीपं गत्वा घटं संस्थाप्य स्वस्तिवाचनं कृत्वा सङ्कल्पं कुर्य्यात् ।
विष्णुरों तत्सत अद्येत्यादि ।

End. वटमूले हस्तं दत्वा पठेत् । वटवृक्ष महाभाग सर्वप्राणिहितो भव ।
पुत्रायुर्धनवृद्ध्यर्थं तुभ्यं नित्यं नमो नमः ॥ (परिसमाप्तिसूचकं वाक्यं नास्ति) ।

विषयः । वटाश्वत्थयोर्विवाहदानप्रकारः ।

No. 750. आनन्दलहरीतत्त्वदीपिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 8. Lines, 8 on a page. Extent, 276 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit. Mandalagada, Vikramapura, Dháká, Vaikunthanátha Chakravarti. Appearance, old. Correct.

A'nandalahari-tattvadípiká. A commentary on the *A'nandalahari*, a hymn in praise of S'iva, by S'ankara A'chárya.—By Gangahari.

Beginning. नत्वा गुरुं गणपतिं देवीं त्रिपुरसुन्दरीं ।
तन्त्राण्यथ समालोक्य ज्ञात्वा गुरुमतं तथा ॥
युक्त्या च स्वयमारोप्य श्रीगङ्गहरिधीमता ।
आनन्दलहरीतत्त्वदीपिका क्रियते मुदा ॥
इह खलु शक्तिखण्डनं कुर्वतः श्रीशङ्कराचार्य्यस्य सर्वाण्येन्द्रियाणि विकुण्ठितानि आसन् पुनरपि इत्यादि ।

End. सर्वदेवमयं ब्रह्म सर्ववेदमयं तथा ।
सर्वयोगमयं तद्धि सर्वज्ञानमयं तथा ॥ इत्यतः खण्डिता ।

विषयः । आनन्दलहरीवाक्यार्थव्याख्यानं ।

No. 751. धीररञ्जिका ।

Substance, country yellow paper. Folia 35. Lines, 6—8 on a page. Extent, 1054 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mandalagad, Vikramapura, Dháká, Vaikunthanátha Chakravarti. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Dhíraranjiká. A commentary on the *Kumára sambhava* of Kálidása. By Govindaráma S'armá.

Beginning. यल्लीलया स्मरहरोऽपि बभव मुग्धा योगीन्द्रवृन्दपरिवन्द्यपदारविन्दं ।
तस्या गिरीन्द्रदुहितुः पदपद्मयुग्ममातिष्ठतां हृदि सतां चिदशौघसेव्यम् ॥
सानन्दं चरणाभिवन्दनभवत्प्रोद्गाढहर्षाश्रुभिः
संश्लिष्टाननभूरिगद्गदवचा देवेन्द्रवृन्दार्चितं ।
पादाब्जं परिवन्द्य शङ्करविभोर्गोविन्दरामो द्विजः
व्याख्यातं वितनोति पण्डितमुदे यत्नात् कुमारीयकम् ॥

End. घटजलरूपसन्यदानवर्द्धितत्वादित्यपि पुत्रवत् वत्सलाः ॥ इत्यतः खण्डिता ।

विषयः । कुमारसम्भवस्य व्याख्यानं ।

No. 752. वाजपेयपद्धतिः, वा वाजपेयक्रतौद्गातृप्रयोगः ।

Substance, country paper, 9½ × 4 inches. Folia, 34. Lines, 9 on a page. Extent, 900 s'lokas. Character, Nágara. Date, S. M. 1846. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Vájapeya-paddhati. A manual for the performance of a ceremony called *Vájapeya*, in which spirituous libations form the most important offerings. The work describes the duties of the Udgátri priest.

Beginning. उद्यत्कोटिसहस्ररश्मिकिरणन्यक्कारकारिच्छवि-
प्रध्वस्ताखिलभक्तमानसगुहाज्ञानान्धकारावलिः ।
यो वृन्दारकवृन्दवन्दनशिरःसङ्घट्टनस्वीकृता-
लक्तस्वच्छपदाम्बुजद्वयतलो विघ्नेश्वरोऽव्यात्स नः ॥
अथ वाजपेयक्रतौद्गातृप्रयोगो लिख्यते ।

End. प्रस्तोता उदवसानीये प्रधानयागकाले गायन्ति त्वत्युद्व ँ शीयं सामतृचं गायेत् । उद्व ँ शीय ऋषिः अनुष्टुप्छन्दः इन्द्रो देवता उदवसानीयायं सामगाने विनियोगः ।

Colophon. इति वाजपेयस्य पद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । वाजपेययज्ञानुष्ठानप्रयोगः ।

No. 753. शुल्वसूत्रविवरण कात्यायनीयं ।

Substance, country paper, 9¾ × 4¾ inches. Folia, 32. Lines, 10 on a page. Extent, 700 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

S'ulvasútravivarana. A commentary on the *S'ulvasútra* of Kátyázana. The work treats of the formation of altars. By Mahidhara, who says he compiled it in the Samvat year 1846, in compliance with an order to that effect of his tutor Ratnes'vara Mis'ra.

Beginning. यस्य लीलावशेनेदं जन्मस्थितिलयं व्रजत्।
आनन्दैकरसं वन्दे तमुमासहितं शिवम्॥
श्रीनृसिंहं नमस्कृत्य रमेशं भक्तवत्सलं।
शुल्वस्य विवृतिं वच्मि भाष्यवृत्त्यनुसारिणीम्॥
श्रीमान् कात्यायनः पञ्चदशशाखासाधारणं कल्पसूत्रं विरच्य तत्र कथित-वेद्यादिमानोपयोगितया शुल्वं परिशिष्टं चिकीर्षुः प्रतिजानीते। रज्जुसमासं वक्ष्यामः।

End. तत्र दोषदरिद्रस्य गूढमन्त्रमधीयता।
समाप्तेयं क्रिया शौल्वा कात्यायनमहात्मनः॥
इत्यादयोऽन्येऽपि श्लोका द्रष्टव्याः।

Colophon. इति शौल्वे विवरणे महीधरविनिर्मिते वेदीष्टकाम्ना इवा षष्ठीयं कण्डिकागमत्। समाप्तं शुल्वसूत्रविवरणं॥
रसवेदाङ्कभूवर्षे (१८४६) मास्यन्त्ये धवले दले।
त्रयोदश्यां रवेर्वारे वाराणस्यां महीधरः॥
श्रीरत्नेश्वरमिश्रस्य गुरोः केशवजन्मनः।
आज्ञया विवृतिं शौल्वीं भाष्यवृत्त्यनुसारिणीं॥
विदुषां सुखबोधाय यथाबुद्ध्यनुसारतः।
भाष्यं रामकृतां वृत्तिं सूत्राण्यालोच्य तत्त्वतः॥
नीलकण्ठो रामनाथः सिताभश्चन्द्रशेखरः।
भैरवेशः कृपासिन्धुस्तेन तुष्येन्न केशरी॥
इति श्रीमन्महीधरविरचितं शुल्वसूत्रविवरणं समाप्तम्॥

विषयः। १ कण्डिकायां, शालावेदीनिर्माणार्थं शङ्कुनिखातपूर्वकं प्राच्यादिदिक्साधनं। २, चतुरस्रादिकथनं। ३, दीर्घचतुरस्रसमचतुरस्रादिभेदः। ४, वेद्युत्तर-श्रोण्यादिभागमानं। ५, वेदिभागविशेषेषु एकद्व्यादिपुरुषप्रमाणं। ६, वेद्यामि-ष्टकाचयनादि॥

No. 754. दर्शपूर्णमासः।

Substance, country paper, 9½ × 4 inches. Folia, 61. Lines, 8—9 on a page. Extent, 1000 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally corrrect.

Darsapúrṇamása. Directions for the performance of the Darsa Paurṇamása rites according to the rules of As'valáyana and Apastamba.

Beginning. अथातो दर्शपूर्णमासौ व्याख्यास्यामः। प्रातरग्निहोत्रं हुत्वा दर्भेष्वासीनो दर्भान् धारयमाणः पवित्रपाणिः पत्न्या सह प्राणानायम्य दर्शेन यक्ष्ये पूर्णमासेन यक्ष्ये इति सङ्कल्प्य।

End. भूः स्वाहा भुवः स्वाहा सुवः स्वाहा भूर्भुवः सुवः स्वाहा। इत्यापस्तम्बशाखायां दर्शपूर्णमासौ समाप्तौ॥

विषयः। आश्वलायनापस्तम्बानुयायी दर्शपूर्णमासेष्टिप्रयोगः।

No. 755. समयाचारतन्त्रं।

Substance, country yellow paper, 9½ × 4 inches. Folia, 16. Lines, 9 on a page. Extent, 300 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Samayáchára Tantra. An original Tantra treating the details of the Kaula cult. Contents: meaning of the word *Samayáchára*; a mantra of Sarasvatí; a hymn to Vijayá; Tántric duties, and the necessity of observing them; the fourteen articles of offering necessary for S'ákta worship, and their purification; the five daily prayers; various kinds of gesticulation for effecting pacification, subjugation, paralysis, disputes, absence of mind, and destruction; eastern, western, northern and southern sects of Kaulas, their special divinities, and their rosaries; various kinds of seats for worship with special objects; places meet for counting the rosaries; sacraments for mantras; two classes of Kaulas, the Vámáchára and the Dakshiṇáchára; enumeration of Tantras and Yámalas; the five essentials of Tantra worship—fish, flesh, gesticulation, wine, and female society; procedure for acquiring influence over S'aktí; places sacred to S'aktí; sacrifices; special mantras; special sacraments for mantras, on their birth, vivification, &c.; females to be accepted as S'aktí and males as S'iva; wet and dry forms of worship.

Beginning. श्रीपार्वत्युवाच। भगवंस्त्वं गुणाधार सर्वज्ञ करुणानिधे।
इदानीं श्रोतुमिच्छामि समयाचारमुत्तमम्॥
यः पुरा समयाचारः पूर्वाम्नायेषु कीर्त्तितः।
तं पुनः श्रोतुमिच्छामि षडाम्नायेषु यद्भवेत्॥

End. षडाम्नायेषु कथितं तन्त्रं सर्वत्र दुर्लभं ।
तथा गोप्यञ्च सुभगे मातृजारपदं यथा ॥ ७१ ॥
यदि चेद्दे वरारोहे मया तुभ्यं प्रकाशितं ।
अतस्तद्गापयेन्नित्यं यतस्त्वं मम वल्लभा ॥

Colophon. इति श्रीउमामहेश्वरसंवादे समयाचारतन्त्रं समाप्तम् ॥

विषयः । समयाचारशब्दार्थः । वागवादिनीमन्त्रः । विजयास्तोत्रं । तन्त्रोक्तकर्म्मणो यथोक्तकाले कर्त्तव्यत्वोक्तिः । क्षीरदधितक्रादिचतुर्दशद्रव्योक्तिः । तच्छोधनप्रकारः । प्रातर्मध्याह्नादिपञ्चजपकालः । शान्तिवश्यस्तम्भनद्वेषणोच्चाटनमारणादिषट्कर्म्मानुकूलमुद्राकथनादि । पूर्वदक्षिणपश्चिमोत्तराद्याम्नायकथनं । पूर्वादितत्तदाम्नायदेवताकथनं । उक्ताम्नायमालाभेदः । शान्त्यादिकर्मसु आसनभेदः । जपस्थानं । मन्त्राणां पुन्नपुंसकादिकथनं । वामदक्षिणाचारादि । तन्त्रयामलादिपरिसङ्ख्याकथनं । मत्स्यमांसमुद्रामैथुनमद्यादिपञ्चमकारकथनादि । शक्तिसाधनादि । पीठस्थानकथनादि । सात्त्विकराजसादिबलिः । मन्त्रविशेषाः । मन्त्राणां जननजीवनताडनबोधनादिसंस्काराः । स्त्रीपुरुषादौ शक्तिशिवभावनादि । आर्द्रशुष्काचारकथनादि ।

No. 756. कात्यायनप्रयोगसारः ।

Substance, country yellow paper, 9½ × 4 inches. Folia, 91. Lines, 9 on a page. Extent, 1500 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Kátyáyana prayogasára. Easy rules for the performance of the ceremonies recommended in the Kalpa Sútra of Kátyáyana. By Devabhadra Páṭhaka, son of Balabhadra and Bhágírathí. The author says that he has followed the Karkabháshya and the Daivabhásya, with their Paddhatis, by Ananta, Ráma, and Padmanábha. The MS. is incomplete.

Beginning. श्रीविघ्नेशं याज्ञवल्क्यं मुनिं कात्यायनं गुरुम् ।
अस्मद्वृद्धजनानां सद्गुरुञ्च हरिशङ्करम् ॥
गङ्गाधरं पाठकञ्च यागकालविवेचकम् ।
भागीरथीं मातरञ्च पितरं बलभद्रकम् ॥

पितृभूतिं भर्तृयज्ञं वासुदेवञ्च शङ्करं ।
गर्गं कर्कमनन्तञ्च श्रीहरिस्वामिमाधवौ ॥
सम्प्रदायप्रणेतृंश्च रामं शुल्वप्रकाशकम् ।
यज्ञविद्याप्रणेतारं परमं वेदयाज्ञिकम् ॥
दीक्षितं श्रीधरं रेणुं पद्मनाभं गदाधरम् ।
महादेवं हरिहरमित्यादीन् पूर्वयाज्ञिकान् ॥
प्रणम्य मनसा वाचा कर्मणापि च भक्तितः ।
सूत्रं कातीयं तद्भाष्यं कार्कं दैवं सपद्धतिं ॥
अनन्तकृतं रामपद्धतिं याज्ञिकप्रियाम् ।
अन्यर्षिं पद्मनाभं सम्प्रदायाख्यपद्धतिम् ॥
ग्रन्थानेतान् सुसङ्गृह्य निजबुद्ध्या विमृश्य च ।
ततोऽपि याज्ञिकानाञ्च सम्प्रदायो यथाधुना ॥
तथा कर्कानुसारेण ज्योतिष्टोमक्रतोर्ऋजुः ।
प्रयोगसारनामासौ प्रयोगो रच्यते यतः ॥
सूत्रवाक्यं समुल्लिख्य प्रयोगलेखनं न हि ।
कृतं पूर्वैरतस्तस्य लेखनं क्रियते मया ॥

End. (खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति ।)

विषयः । (अथ शुक्लैकादशीकृत्यं, तत्र) सोमेष्टिविचारः । अग्निषोमीयपशुः । वपायागः । विमितादिमानार्थं शालारज्जुप्रमाणकथनादि । दीक्षादिकालः । दीक्षाप्रयोगः । दीक्षणीयेष्टिः । कृष्णाजिनदीक्षा । प्रवर्ग्यं महावीरसम्भारः । यूपच्छेदनादि । (अथ द्वादशीकृत्यं, तत्र) प्रायणीयेष्टिः । सोमक्रयः । इडान्तातिथ्येष्टिः । अवान्तरदीक्षा । प्रवर्ग्यप्रचरः । उपसदिष्टिः । (अथ त्रयोदशीकृत्यं,) द्वितीयोपसदिष्टिः । (अथ चतुर्दशीकृत्यं, तत्र) तृतीयोपसदिष्टिः । अग्निषोमीयपशुः । पशुपुरोडाशनिर्णयः । अवदानलक्षणादि । (खण्डितत्वान्न सर्वविषयः प्राप्तः)

No. 757. वैयाकरणसिद्धान्तमञ्जूषा ।

Substance, country yellow paper, 12 × 5 inches. Folia, 380. Lines, 9 on a page. Extent, 8360 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1906. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Vaiyákaraṇa-siddhánta-manjúshá. A dissertation on the Syntax of Sanskrit Grammar. By Nages'a Bhaṭṭa, son of S'iva Bhaṭṭa and Satí Deví. This work enjoys a high and well-deserved repute.

Beginning. नागेशभट्टविदुषा नत्वा साम्बशिवं लघु ।
वैयाकरणसिद्धान्तमञ्जूषेषा विरच्यते ॥
तत्र वाक्यस्फोटो मुख्यः । लोके तस्यैवार्थबोधकत्वात् ।

End. अधीत्य फणिभाष्याब्धिं सुधीन्द्रहरिदीक्षितात् ।
न्यायतन्त्रं रामरामाद्वादिरक्षोघरामतः ? ॥
याचकानां कल्पतरोररिकक्षहुताशनात् ।
शृङ्गवेरपुराधीशाद्रामतो लब्धजीविकः ॥
वैयाकरणनागेशः स्फोटायनऋषेर्मतम् ।
परिष्कृ (चिं) त्योक्तवांस्तेन प्रीयतामुमया शिवः ॥
कृतस्तर्कोऽस्य नाभ्यास इति चिन्त्यं न पण्डितैः ।
दृषदोऽपि हि सन्तीर्णा पयोधौ रामयोगतः ॥

Colophon. इति श्रीमदुपाध्यायोपनामकसतीगर्भजशिवभट्टसुतनागेशकृतौ वैयाकरणसिद्धान्तमञ्जूषाख्यस्फोटकः ॥

विषयः । शक्तिलक्षणाव्यञ्जनात्मिकशब्दबोधजनिकवृत्तेर्विचारादि । वर्णध्वन्यात्मकशब्दविचारादि । जातिस्फोटनिष्कर्षः । धातुनिपातार्थनिर्णयः । तिङर्थविचारः । कृदर्थविचारः । प्रातिपदिकार्थनिरूपणम् । प्रथमादिविभक्त्यर्थनिरूपणम् । समस्यमानशब्दार्थविचारादि च ।

No. 758. बौधायनाग्न्याधानं ।

Substance, country yellow paper, 10 × 4½ inches. Folia, 39. Lines, 9 on a page. Extent, 780 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Baudháyanágnyádhána. A guide to the Agnyádhána ceremony according to the rules of Bodháyana. Contents: Proper times for the ceremony; Madhuparka; altar; auspicious days; mantras to be muttered by the Adhvaryu and others; rites for the manes and cattle; Brahmodana rite; Paramána rite; Agnihotra homa; Anvárambhaníya ishṭi.

Beginning. अथाग्न्याधानं निरूप्यते। तस्य कालः शिशिरवसन्तग्रीष्मर्त्तवः।

End. यथादैवतमुञ्जितिवाचनं(?) यजमानभागप्राशने प्रजापतेरित्येतस्य स्थाने भद्रान्न० स्योनः। ब्राह्मणतर्पणान्तं समानं। सन्तिष्ठते व्रीह्याग्रयणं। (समाप्तिवाक्यं नास्तीत्यतः खण्डितमनुमीयते)

विषयः। आधानोपयोगिमासतिथिनक्षत्रादिकथनं। मधुपर्ककथनं। अग्न्यायतनं। पुण्याहवाचनं। अध्वर्युप्रभृतिजपः। गोपितृयज्ञः। ब्रह्मौदनादि। पवमानेष्टिः। अग्निहोत्रहोमः। अन्वारम्भणीयेष्ट्यादि।

No. 759. जगच्चन्द्रिका, वृहज्जातकमूलसहिता।

Substance, country yellow paper, 9 × 3¾ inches. Folia, 321. Lines, 9 on a page. Extent, 5451 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1531. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Jagachchandriká. A commentary on the Brihajjátaka, a treatise on astronomy and astrology. By Bhaṭṭotpala. The work was completed by the author, on Thursday the 5th of the waxing moon, in the month of Chaitra. Saka year 788.

Beginning. ब्रह्माजशङ्कररवीन्दुकुजज्ञजीवशुक्रार्कपुत्रगणनाथगुरून् प्रणम्य।
यः सङ्ग्रहोर्कवरलाभविवृद्धबुद्धेरावन्तिकस्य तमहं विवृणोमि कृत्स्नं॥
यच्छास्त्रं सविता चकार विपुलैः स्कन्धैस्त्रिभिर्ज्योतिषं
तस्योच्छित्तिभयात् पुनः कलियुगे संश्रित्य यो भूतलं।
भूयः स्वल्पतरं वराहमिहिरव्याजेन सर्वं व्यधा-
दित्थं यं प्रवदन्ति मोक्षकुशलास्तस्मै नमो भास्वत॥
वराहमिहिराब्धौ सुबह्वभेदतोयाकुले
ग्रहर्क्षगणयादसि प्रचुरयुक्तिरत्नाकरे।
भ्रमन्ति परितो यतो लघुधियोऽर्थलुब्धास्ततः
करोमि विवृतिप्लवं निजधियाऽहमुत्पलः॥

End. दिनकरोऽर्कः, तदादिकाः सर्वे एव ग्रहाः, मुनयो वशिष्ठादयः, गुरवादिदासः, तेषां चरणप्रणिपातकरणेन पादपादं नमस्कारकरणेन यः कृतप्रसादोऽनुग्रहः तेन मतिर्बुद्धिर्यस्य तेन दिनकरमुनिगुरुचरणप्रणिपातसततप्रसादभागिना मयेदं

शास्त्रमुपसंहृतं सङ्क्षिप्तं कृतं। तस्मात् प्रणेतृभ्यः पूर्वशास्त्रकारिभ्यो नमस्करणेन यः कृतप्रसादः।

Colophon. इति श्रीभट्टोत्पलविरचितायां जगच्चन्द्रिकाभिधानायां वृहज्जातकविवृतौ उपसंहाराध्यायः षड्विंशः॥

पुरा विहितकर्मपाकभवसन्दर्शने जनोपचारितिप्रविगथ सर्वविपध्वामसहिमिपादृध्यै(?)।

अर्थिनामुत्पलं(?) चक्रे वृत्तये विवृतिस्तवम्।

चिन्तामणीति विख्याता टीकेयं शास्त्रवल्लभा॥

सप्तसार्द्धसहस्राणि मानमस्या ह्यनुष्टुभाम्।

प्रीतिदिष्टैः(?) परित्यज्य टीकाः सम्यक् विचार्य च॥

उपयोगेश्वरे शास्त्रे चेत्सङ्ख्याः कृतेपराधतः।

व्याख्येयं यन्मया त्यक्तं यच्च युक्तिविवर्जितं।

भ्रान्त्या च लिखितं यच्च तत्सर्वं सह्यतां न यत्॥

चैत्रमासस्य पञ्चम्यां सितायां गुरुवासरे।

वस्वष्टाश्वमिते शाके कृतेयं विवृतिर्मया॥

विधाय टीकां शास्त्रेऽस्मिन् यत् क्वचित् पुण्यमर्जितम्।

तेन निर्मत्सरो भूयात् सौजन्यालङ्कृतो जनः॥

विषयः। १ अध्याये, राशिप्रभेदः। २, ग्रहयोनिभेदः। ३, तिर्यक्पक्षिस्थावरादीनामुत्पत्तिः। ४, गर्भाधानकालः। ५, जन्मविधिः। ६, सद्योमरणारिष्टयोगः। ७, आयुर्गणना। ८, दशाविभागः। ९, तनुधनसहजाद्यष्टस्थानविशेषस्थितग्रहशुभाशुभकथनं। १०, कर्मविशेषेण जीविका। ११, राजयोगकथनं। १२, ग्रहयोगविशेषादिकथनं। १३, सुनफादिचन्द्रयोगाः। १४, द्विग्रहयोगाः। १५, प्रव्रज्यायोगाः। १६, राश्यनुसारिशीलादिकथनं। १७, ग्रहदृष्टिफलम्। १८, तन्वादिभावस्थरव्यादिप्रत्येकग्रहफलकथनं। १९, मिश्रफलविचारः। २०, राशिक्षेत्रस्थानादिभिर्ग्रहाणां प्रकीर्णभावविचारः। २१, अनिष्टयोगः। २२, स्त्रीजातकनिर्णयादि। २३, मृत्युयोगाः। २४, नष्टजातकप्रकारः। २५, द्रेक्काणविचारः। २६, प्रश्नतिथिबलाबलादिकथनं।

No. 760. अद्वैतब्रह्मसिद्धिः ।

Substance, country yellow paper, 10 × 4½ inches. Folia, 182. Lines, 10 on a page. Extent, 8500 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Advaita-brahma-siddhi. An essay on the non-dual Vedánta theory, designed to establish the identity of the human and the divine souls. By Madhusúdana Sarasvatí pupil of Náráyana Áchárya. The MS. is incomplete. It is, I believe, a portion of the work which is described in Dr. Hall's catalogue under the name of *Advaita-siddhi. Contributions,* p. 157.

Beginning. ॐ नमामि सद्गुरुं शान्तं ब्रह्मानन्दमुनीश्वरं ।
यत्कृपालवलेशेन सत्तर्कस्फुरणं मम ॥
श्रीमन्नारायणाचार्यं सनातनशिवं सदा ।
वन्देऽहं वाङ्मनःकायैर्द्वैतध्वान्तनिवृत्तये ॥
श्रुतिसिद्धञ्च यद् ब्रह्म सच्चिदानन्दमद्वयम् ।
तदत्र चिन्त्यते तर्कैर्मनोमलनिवृत्तये ॥

End. (खण्डितत्वाच्छेषवाक्यं नास्ति)

विषयः । १ मुद्गर, द्वैतत्वनिरूपणादि । २, नास्तिकषड्दर्शनमतखण्डनम् । ३, जीवतत्त्वशोधनच्छलेन सत्याद्यवान्तरवाक्याखण्डार्थतोपपत्तिः । ४, सत्यं ज्ञानमनन्तं ब्रह्मेत्यवान्तरवाक्याखण्डार्थतोपपत्तिः । ५, तत्त्वमस्यादिमहावाक्याखण्डार्थतोपपत्तिः । ६, ब्रह्मणो निर्गुणत्वोपपत्तिः । ७, ब्रह्मणो निर्गुणत्वे प्रमाणोपपत्तिः । ८, ब्रह्मणो निराकारत्वसिद्धिः । ९, ब्रह्मणो ज्ञानत्वानन्दत्वाद्वितीयत्वनित्यत्वसाक्षित्वोपपत्तिः । १०, ब्रह्मणो जगदुपादानत्वोपपत्तिः । ११, ब्रह्मणो जगन्निमित्तत्वोपपत्तिः । १२, ब्रह्मणो जगदुपादानत्वे प्रमाणत्वोपपत्तिः । १३, स्वप्रकाशलक्षणोपपत्तिः । १४, स्वप्रकाशत्वोपपत्तिः । १५, आत्मनः स्वप्रकाशत्वोपपत्तिः । १६, ब्रह्मणः शब्दावाच्यत्वं । १७, सामान्यतो भेदखण्डनं । १८, विशेषतो भेदखण्डनं । १९, भेदप्रतिनिधिविशेषखण्डनं । २०, भेदपक्षके प्रत्यक्षभङ्गः । २१, जीवब्रह्मभेदानुमानभङ्गः । २२, जीवभेदानुमानभङ्गः । २३, जीवभेदानुकूलतर्कभङ्गः । २४, भेदपक्षकेऽनुमानभङ्गः । २५, २६, भेदश्रुतेरनुवादकत्वादि । २७, भेदश्रुतेः षड्विधतात्पर्यलिङ्गभङ्गः । २८, ऐक्यस्वरूपोपपत्तिः । २९, जीव-

ब्रह्माभेदे प्रमाणं । १०, एकश्रुतेरपजीवबाधाभावः । ११, तत्त्वमसिवाक्यार्थ-निरूपणम् । १२, अहं ब्रह्मास्मीत्याद्यनेकश्रुतिस्मृत्यर्थकथनं । १३, जीवब्रह्मा-भेदानुमानं । १४, बिम्बप्रतिबिम्बन्यायेनैक्यसिद्धिः । १५, खण्डितत्वान्नान्ये विषया लिखिताः ॥

No. 761. दानमयूखः ।

Substance, country yellow paper, 11 × 4 inches. Folia, 44. Lines, 13 on a page. Extent, 1200 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Verse and prose. Generally correct.

Dánamayúkha. On the sixteen great religious gifts. By Níla-kaṇṭha, son of S'aṅkara Bhaṭṭa. Contents: (1) gift of silver of the weight of the donor; (2) gift of a golden globe, (3) gift of a thousand heads of cattle; (4) gift of a cow made of gold; (5) gift of a horse made of gold; (6) gift of a horse attached to a golden car; (7) gift of a golden elephant attached to a similar car; (8) gift of five ploughs, with bullocks and an area of land in which the same may be used; (9) gift of gold and land; (10) gift of a golden wheel; (11) gift of a jewelled creeper; (12) gift of seven rats made of gold; (13) gift of a jewelled cow; (14) gift of a golden jar decorated with jewels; (15) gift of the five elements represented by golden images; (16) gift of golden flights of steps. The advantages of making the above gifts and the ceremonial rites to be observed in giving them away are also described in detail. For another work of this author, vide No. 730.

Beginning. अथ तुलादानपुरुषप्रकारः । अथ तुलापुरुषदानप्रयोगः । तत्राधिवासनात् पूर्वदिने कृतैकभक्तादिरधिवासनदिने यजमानो देशकालौ सङ्कीर्त्य ब्रह्म-हत्यादिसर्वपापनाशपूर्वकसर्वमन्वन्तरकालावच्छिन्नसर्वलोकपालस्थानाधिकरण-कवासोत्तर—इत्यादि ।

End. विभागस्तु तुलापुरुषवधात्ततः पुण्याहवाचन-ब्रह्मादिपूजनविसर्जनमण्डपादि-प्रतिपादन-ब्राह्मणभोजनाशीर्वादग्रहण-मङ्गलाचारादीनि । इति महाभूत-घटदानं ।

Colophon. इति श्रीमीमांसकशङ्करभट्टात्मजभट्टनीलकण्ठकृते दानमयूखे षोडशमहादानानि समाप्तानि ॥

विषयः । तुलापुरुष—रजतादिमयतुला—हिरण्यगर्भ—सुवर्णादिनिर्मितब्रह्माण्ड—सुवर्णनिर्मितकल्पवृक्ष—गोसहस्र—हिरण्यनिर्मितकामधेनु—हिरण्यनिर्मिताश्व—हिरण्यनिर्मिताश्वयुक्तरथ—हेमनिर्मितहस्तियुक्तरथ—सहस्रसारदारुमयपञ्चलाङ्गलसहितभूमि—सुवर्णमयभूमि—सुवर्णमयषोड़शारविश्वचक्र—चामीकरनिर्मितकल्पलता—काञ्चननिर्मितप्रादेशमात्रसप्तकुण्ड—रत्नमयीधेनु—रत्नयुक्तकाञ्चनघट—सुवर्णमयमहाभूतघटादिषोड़षमहादानफलविधिप्रयोगकथनं ।

No. 762. भुवनदीपकटीका ।

Substance, country paper, 11 × 5 inches. Folia, 31. Lines, 10 on a page. Extent, 1100 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1816. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Bhuvanadípakaṭíká. A commentary on the Bhuvanadípaka, a treatise on astronomy and astrology.

Beginning. सारस्वतमित्यादि । व्या० । सरस्वत्याः सम्बन्धि सारस्वतं तच्च तत् महश्च तन्नमस्कृत्य मया ज्ञानमुच्यते प्रकटीक्रियते ।

End. शीघ्र एकराशौ तथा दृष्टि(?) प्रागवज्ञातभवद्योगो मध्यो मुसरिकाभिधः ।
मिथो दृश विना खेटा द्वायान्तः(?) शीघ्रगो ग्रहः ॥

Colophon. इति श्रीभुवनदीपकस्य टीका समाप्ता ।

विषयः । भुवनदीपके वक्ष्यमाणानि २६ द्वाराणि सन्ति, तद्व्याख्यानं । तत्र द्वाराणि यथा, १ द्वारे, मेषादिलग्नाधिपाः । २, उच्चनीचविचारः । ३, ग्रहाणां परस्परं मित्रशत्रुत्वादिविचारः । ४, राहोरुच्चनीचगृहाणि । ५, राहुतः सप्तमस्थस्य केतोर्विचारः । ६, ग्रहस्वरूपस्वभावादि । ७, द्वादशस्वपि भावेषु कुत्र किं विचार्यं । ८, अभीष्टकालनिर्णयः । ९. लग्नाधिपादिविचारः । १०, विनष्टो ग्रहः कीदृश उच्यते । ११, राजयोगचतुष्टयं । १२, लाभालाभविचारः । १३, लग्नेशावतिस्थितिसद्भावफलं । १४, अस्य गर्भस्य क्षेममस्ति वा न वा । १५, गर्भिण्याः प्रसवकालादिविचारः । १६, युगलबालकस्य प्रसवज्ञानं । १७, गर्भस्य माससङ्ख्या । १८, विवाहिताऽविवाहितापरीक्षा । १९, विषस्वरूपकन्यालक्षणं । २०, भावविशेषस्थग्रहफलं । २१, विवाहादिविचारणा । २२, वादिप्रतिवादिविवादादौ जयपराजयविचारः । २३, ग्रहसङ्कीर्णभावादिनिर्णयः । २४, विदेशस्थपृच्छादि । २५, पथिकस्य आगमनपृच्छा । २६, मृत्यु-

योगः २७, दुर्गभङ्गः। २८, चौर्यकर्मविचारः। २९, महर्घविचारः। ३०, नौकागमनकुशलतादि। ३१, इष्टलाभालाभादिविचारः। ३२, लग्नपतेः सकाशात् कस्मिन् मासि लाभः। ३३, द्रेःकाणादिफलं। ३४, अद्भुतदोषज्ञानं। ३५, राजादीनां कस्मिन् दिने किं भवतीति। ३६, अस्मिन् गर्भे पुत्रपुत्रिकासीत्यादि॥ (प्रश्नग्रन्थोयम्)

No. 763. मल्लारिमाहात्म्यं, ब्रह्माण्डपुराणान्तर्गतक्षेत्रखण्डीयं।

Substance, country yellow paper, 9¾ × 4½ inches. Folia, 63. Lines, 9 on a page. Extent, 550 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance old. Verse. Generally correct.

Mallárimáhátmya. Legendary account of a place of pilgrimage called Mallári. This professes to be an episode of the *Khetra Khaṇḍa* of the Brahmáṇḍa Puráṇa. Contents : 1. A hermitage assailed by a demon of the name of Malla. 2. The sages of the hermitage repair to Indra for aid. 3. Thence they go to Vaikunṭha; thence to Kailása. 4. Description of Kaílása. 5. Description of the court of S'ambhu. 6. Description of the person of S'iva. 7. The sages relate to S'iva their grievance. 8. The army of S'iva. 9. The encampment of the demon. 10. Defeat of the demon's forces. 11. Destruction of Khadgadaṅshṭrá by Saḍánana. 12. Destruction of Ulkámukha and Kuṇtaloma by Nandi. 13. Destruction of Manikásúra by Mártaṇḍa Bhairava. 14. Vishṇu's embassy to Malla. 15. Combat between Malla and Ghritamárí. 16. Overthrow of Malla by S'ambhu. 17. Prayer of Malla to S'iva. 18. Praise of S'iva by the Devas. 19-20. Kapila and other places of pilgrimage described. 21. Directions for worshipping the image of S'iva at Mallári. 22. Speech of the Enemy of Mallári (S'iva) to the sages. 23. Mantras of Mallári.

Beginning. वाग्वल्लीपल्लवोल्लासरागकरभासुरं।
गजास्यं सुन्दरं वन्दे वृन्दारकगणार्चितं॥
विघ्नेशचरणाम्भोजमकरन्दोदविन्दवः।
सिञ्चन्तु भारतीं वल्लीं नतानां वदनालये॥
कैलासाचलचूडाग्रे मणिसुन्दरमन्दिरे।

पप्रच्छ पार्वती कान्तं रहस्यानन्दसुन्दरं ॥
श्रीपार्वत्युवाच । प्रियं किं दुर्लभं लोके किमाश्चर्यकरं परम् ।
क्षेत्रं तीर्थं सदा नृणां भुक्तिमुक्तिफलप्रदम् ॥
अवतारेण केन त्वं सर्वेषां सुलभः सदा ।
कैर्वैस्त्वं समाराध्यः कथयाशु मम प्रभो ॥

End. नित्यं नमामि भवसागरतारणाय मल्लारिपादयुगलं परमार्थरूपम् ।
इन्द्रादिवन्दितमशेषसुखप्रदेयं चिन्तामणिं सकलमङ्गलकामधेनुम् ॥

Colophon. इति श्रीब्रह्माण्डपुराणे क्षेत्रखण्डे मल्लारिमाहात्म्ये त्रयोविंशतितमोऽध्यायः ॥ २३ ॥

विषयः । १ अध्याये, मल्लाख्यदैत्यकृतधर्माश्रमपीडनं । २, दैत्यभयभीतानां ऋषीणां शक्रभवने गमनादि । ३, ऋषीणां वैकुण्ठे गमनादि । ४, कैलासवर्णनं । ५, शम्भुसभावर्णनं । ६, शिवमूर्त्तिवर्णनं । ७, शिवस्य निकटे मणिकमल्लाख्ययोर्दैत्ययोरुपद्रवनिवेदनं । ८, शिवसैन्यवर्णनं । ९, दैत्यचमूवर्णनं । १०, मार्त्तण्डभैरवसैन्यकर्त्तृकमल्लासुरसैन्यवधः । ११, षडाननकर्त्तृकखड्गदंष्ट्रवधः । १२, जयनन्दिकर्त्तृकोल्कामुखकुन्तलोमदैत्यवधः । १३, मार्त्तण्डभैरवकर्त्तृकमणिकासुरवधः। १४, युद्धनिवृत्तौ प्रबोधनार्थं मल्लदैत्यनिकटे शिवकर्त्तृकं विष्णुप्रेरणादि । १५, मल्लदैत्येन सह घृतमारीयुद्धं । १६, शम्भुकर्त्तृकमल्लासुरवधः । १७, किञ्चिज्जीवितशेषमल्लदैत्यकृतशिवस्तुतिः । १८, देवकृतशिवस्तुत्यादि । १९, २०, कपिलतीर्थादिकतिपयप्रधानतीर्थकथनं । २१, मल्लारिशिवपूजनविधिः । २२, ऋषीन् प्रति मल्लारिवाक्यं । २३, मल्लारिमन्त्रकथनादि ।

No. 764. अग्निष्टोमपद्धतिः, कात्यायनसूत्रपद्धत्यन्तर्गता ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 28. Lines, 10 on a page. Extent, 580 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Agnishṭomapaddhati. Directions for the performance of the Agnishṭoma sacrifice, according to the rules of Kátyáyana, founded on the Mádhyndini S'ákhá of the White Yajur Veda. By Yájñika Deva, son of Prajápati. The work is a fragment of the author's *Kátyáyana-sútra-paddhati.*

Beginning. अथ माध्यन्दिनसवनमुच्यते, तत्र पूर्वमाग्नीध्रीयस्य पश्चादुदङ्मुखोपविष्टस्य यजमानस्य लोकद्वारीयसामगानं(?) होमश्च। ततः सर्वे ऋत्विजः सयजमानाः स्नाताः सवनवह्निस्थोपस्थानादिधिष्ण्याभिमन्त्रणान्तं समर्पणं कुर्वन्ति।

End. तदानीमेव पुनरुद्धृत्य स्वयमेवाग्निहोत्रहोमः। प्रातर्होमस्तु स्वकाल एव। अत ऊर्द्ध्वं सन्ध्यातर्पणवैश्वदेवक्रिया नातः प्राक्।

Colophon. इति श्रीचिरग्निचित्सम्राट्स्थपतिमहायाज्ञिकश्रीप्रजापतिसुतयाज्ञिकदेवकृतायां कात्यायनसूत्रपद्धतौ अग्निष्टोमपद्धतिः।

विषयः। आग्निष्टोमीयमाध्यन्दिनसवनप्रयोगकथनम्।

No. 765. वाराणसीदर्पणकारिकाप्रकाशिका, वा दर्पणप्रकाशिका।

Substance, country paper, 12 × 5 inches. Folia, 45. Lines, 10 on a page. Extent, 1000 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1898. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Váráṇasídarpaṇ-kás'ikáaprakás'iká, alias *Darpaṇaprakás'iká*. A commentary on his poem in eleven cantos on Benares. By Vatsarája, son of Rághava Tripáṭhí, and grandson of Gaṇesa Agnihotrí.

Beginning. भट्टोजिदीक्षितं नत्वा रामाश्रमगुरुं पुनः।
वत्सराजः करोत्येतां काशीदर्पणकाशिकां॥
गुरुपादरजःपूरस्फुरत्तेजःस्रजः स्रजः।
राजन्ते वत्सराजस्य मानसे सच्छिरःस्रजः॥
वाराणसी दर्पणकाशिकाञ्च प्रकाशिकाख्यां प्रतनोति धीमान्।
श्रीवत्सराजः किल विश्वनाथकृपाकटाक्षाङ्कुरितप्रसादः॥

End. चरमप्रसादसमाप्तिं ज्ञापयन्नाह। श्रीति। प्रत्यक्षभावसमुद्रे। एकादशरुद्राः, तत्सङ्ख्याक इति यावत्। कालेशः, रुद्रः, तस्य यः कण्ठः, तस्य रुचिरिव रुचिर्यस्य सः। दर्पणस्य श्यामप्रभत्वादित्यर्थः। शोभा कान्तिर्द्युतिरित्यमरः। प्रसादात्मकस्य महारुद्रस्य नाम विश्वेश इति सर्वेषु एकादशसु अन्तिमः। एकादशरुद्रात्मकोऽयं ग्रन्थः॥ १६॥ ग्रन्थसमाप्त्युत्तरं संवत्सरादिकं निबध्नन्नाह। विश्वेशोत्तमेति। अष्टमूर्त्तिर्महादेवः। ताभिर्गणिते चाब्दे संवत्सरे। अङ्कानां वामतो गतिरित्यष्टाङ्कः। देव्याः, महः, उत्सवः, तस्य भावः, तया। [दिव्ये-

द्विवसैः । मद्दस्तु सहस्रासद्देति विश्वः । नवद्विवसा इति नवाङ्कः । रसाः षट् षडङ्कः। विश्वनाथ एक एवेत्येकाङ्कः। अन्यत् स्पष्टम्। संवत् षोडषाष्टनवतिमिते वर्षे इति फलितोऽर्थः । अङ्कतोऽपि १६९८ ।

Colophon. इति श्रीमद्वाराणसीवासित्रिपाठिकुलतिलकसामवेदोपाध्यायश्रीगणेशाग्निहोत्रिसूनुसूरित्रिपाठिश्रीमद्राघवसूनुश्रीवत्सराजकृते प्रकाशस्वरमः कामं समाप्तिमगाच्छुभम्॥

विषयः। मङ्गलाचरणं, शिववर्णनं, नारदविश्वेश्वरकथोपकथनं, विश्वनाथकर्तृकदेवताभ्यो वरदानं, शिवस्य मन्दराचलेन सह साक्षात्कारः, मन्दरकर्तृकशिवस्थापनं दिवोदासस्य विश्वनाथसाक्षात्कारः, काशीमाहात्म्यं, वाराणसीवर्णनं, दिवोदासराज्यस्थापनप्रपञ्चः, शृङ्गारादिवर्णनं इत्यादिविषयगर्भितस्यैकादशप्रकाशपरिच्छिन्नस्य वाराणसीदर्पणकाव्यस्य व्याख्यानं ।

No. 766. हठदीपिका ।

Substance, country paper, $9\frac{3}{4} \times 4$ inches. Folia, 20. Lines, 20 on a page. Extent 500 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sм. 1689. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Haṭhadípiká alias *Haṭhapradípiká.* An essay on a peculiar form of Yoga meditation called *Haṭhayoga.* By Svátmaráma. Contents: 1. Introduction; Yoga teachers; importance of the Yoga proved; place for its performance; the mode of sitting; rules regarding food. 2. Use of the Práṇáyáma; six ways of washing and purifying the guts. 3. Various forms of gesticulation and diverse postures. 4. Procedure for Samádhi. Signs of perfection, &c. Hall's *Contributions*, p. 15. This is a more complete and correct text than No. 250.

Beginning. नमामि त्रैपुरं धाम । अथादिनाथाय नमोस्तु तस्मै येनोपदिष्टा हठयोगविद्या ।
विराजते प्रोन्नतराजयोगमारोढुमिच्छोरधिरोहणीव ॥
प्रणम्य श्रीगुरुं नाथं स्वात्मारामेण योगिना ।
केवलं राजयोगाय हठयोगोऽनुदिश्यते ॥

End. विद्यातीर्थे जगति विबुधाः साधवः सत्यतीर्थे
गङ्गातीर्थे मलिनमनसो योगिनो ज्ञानतीर्थे ।

राधानीर्थे(?) धरणिपतयो दानतीर्थे धनाढ्या
लज्जातीर्थे कुलयुवतयः पातकं चालयन्ति ॥

Colophon. इति श्रीस्वात्मारामविरचितायां हठदीपिकायां चतुर्थोऽध्यायः ॥

विषयः । १ अध्याये, हठयोगेन संसिद्धानां गोरक्षनाथादीनां कथनं, हठयोगसाधनस्थलनिर्देशः, हठयोगप्रथमाङ्गीभूतस्वस्तिकाद्यासनोक्तिः, आहारनियमस्च । २, प्राणायामाभ्यासप्रकारकथनं, नाडीशोधकधौतीवस्तिनेतित्राटकनौलिककपालभस्त्रीतिषट्कर्मकथनं, प्राणायामाभ्यासारम्भः, पूरककुम्भकादिफलोक्तिश्च । ३, खेचर्यादिनानाविधमुद्राबन्धादिकथनं, शुक्रादिस्तम्भफलकथनं, कुण्डलिन्यादियोगिशक्तिकथनादि च । ४, समाधिक्रमकथनं, लयप्रकारः, नादानुसन्धानादि च ॥

No. 767. श्राद्धसूत्रपद्धतिः, कातीया ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{4}$ inches. Folia, 41. Lines, 7 on a page. Extent, 500 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Generally correct.

S'ráddhasútra paddhati. Directions for performing Párvaṇa s'rádhha according to the rules of Kátyáyana. The MS. is incomplete, and the author's name is unknown.

Beginning. शिवञ्च विघ्नहर्त्तारं गुरुंश्च वामनं तथा ।
अम्बिकां शारदां चापि वन्दे विघ्नोपशान्तये ॥
कात्यायनकृते श्राद्धसूत्रे व्याख्यापुरःसरम् ।
प्रयोगपद्धतिं कुर्वे याज्ञवल्क्यादिसम्मताम् ॥

End. (खण्डितत्वात् समाप्तिवाक्यं नास्ति ।)

विषयः । पार्वणश्राद्धप्रयोगविधायककातीयसूत्रव्याख्यानं ।

No. 768. आश्वलायनब्राह्मणपञ्जिका ।

Substance, country paper, $10 \times 5\frac{1}{2}$ inches. Folia, 27. Lines, 10 on a page. Extent, 574 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

A's'valáyana-brahmana-pañchiká, alias *Aitareya Bráhmana.* This is an imperfect MS. containing only the 5th Book. Professor Haug has published an edition of the text together with an English translation.

Beginning. विश्वे वै देवा देवतास्तृतीमहर्वहन्ति सप्तदशस्तोमो वै रूपं साम जगतीच्छन्दो यथादेवतमेतेन यथास्तोमं यथासाम यथाच्छन्दसं राध्नोति ।

End. यज्ञस्य देवता मैन्द्रमेव तदुद्गीथं करोतीन्द्रो वै यज्ञ इन्द्रो यज्ञ इन्द्रान्मानागादिन्द्रवन्तष्टुभ्यमित्येवैनं तदाह तदाह ।

Colophon. इत्याश्वलायनब्राह्मणस्य पञ्चमपञ्चिकायां पञ्चमोऽध्यायः । पञ्चमपञ्चिका समाप्ता ।

विषयः । १ अध्याये, द्वादशाहस्य तृतीयचतुर्थाहकर्त्तव्यसूचनं । २, पञ्चमषष्ठाहकर्त्तव्योक्तिः । ३, सप्तमाष्टमाहकृत्यसूचनं । ४, नवमाहकृत्यद्वादशाहकाण्डत्यादिकथनं । ५, प्रायश्चित्तहोमकथनं ॥

No. 769. आश्वलायनगृह्यकारिका ।

Substance, country paper, 9½ × 4½ inches. Folia, 26. Lines, 11 on a page. Extent, 780 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Generally correct.

A's'valáyana-grihya-káriká. Memorial verses containing the rules of the Grihya Sútra of A's'valáyana. The MS. is defective at the end and the author's name cannot be ascertained. Contents: Technical terms; sthálipáka; the rites after conception, &c.; sacrifice to Vaísvadeva; the sandhyá prayers; *Upákarma* or putting on of new sacrificial thread, &c. in the month of S'rávaña; offerings to the manes; vástuhoma, &c.

Beginning. आश्वलायनमाचार्यं नत्वा तद्गृह्यकर्मणाम् ।
प्रयोगं वच्मि केषाञ्चिद् वृत्तिकारादिभाषितं ॥

End. (खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति) ।

विषयः । सर्वकर्मसाधारणपरिभाषा, स्थालीपाककथनं, गर्भाधानादिसंस्कारोक्तिः, बलिवैश्वदेवादिकथनं, सन्ध्योपासनोपाकर्मादिकथनं, पितृयज्ञः, क्षेत्रकर्षणवास्तुकर्मादिकथनञ्च ॥

No. 770. ब्रह्मसिद्धान्तं वा ब्रह्मसिद्धान्तपद्धतिः ।

Substance, country paper, 10 × 4 inches. Folia, 61. Lines, 5 on a page. Extent, 500 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1806. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Brahma-siddhánta alias *Brahma-siddhánta-paddhati*. A Tántric miscellany on theology, metaphysics, cosmogony, &c. Contents: Brahma a void, its character; the cosmic mass, its character; generation from that mass of S'iva, from him of Bhairava, and from him of S'ríkaṇtha, &c. The origin of Prakṛití consisting of the five primary elements from the last; the organic and sensuous faculties—sleep, dreaming, and waking; will and the other four sensuous faculties; their agency in the creation of the world. Iḍá, piṅgalá, and other arterial paths to those faculties; thirteen vital airs, including Práṇa, samána, &c.; growth of the different members of the body; the essential elements of the body; the principal receptacles in the body; the proper mode of performing *práṇáyáma* and the advantage thereof; praise of Yógis.

Beginning. ————————त्रिविधं गर्भसम्भवेत् (?) ।
यदा नास्ति स्वयं कर्त्ता कारणं न कुलाकुलं ।
अव्यक्तपरमं तत्त्वमनामा विद्यते तदा ॥

End. वैद्यो रोगिणे तुर्वादिद्रिद्रशूरोभीरुधार्म्मिका । पापकारी ज्ञानी रागी तत्त्ववि-
कर्मशीलोपायेन ते दास्यकामे वयान्विति(?) ॥

Colophon. इति योगशास्त्रब्रह्मसिद्धान्तपद्धतिः सम्पूर्णम् (?) ।

विषयः । शून्यब्रह्मनिरूपणं, तस्य गुणाः, ब्रह्माण्डपिण्डस्य तद्गुणानाञ्च कथनं, तत्पिण्डात् शिवस्य तस्माद् भैरवस्य तस्मात् श्रीकण्ठादीनामुत्पत्तिः, ततः पञ्चतत्त्वात्मक-प्रकृतिपिण्डोत्पत्तिः, चुट्टयादिकथनं, अन्तःकरणस्य तद्गुणानाञ्च कीर्त्तनं, सत्त्वरजस्तमो महाकालजीवात्मकपञ्चकुलस्य तद्गुणानाञ्च कीर्त्तनं, जाग्रत्-स्वप्नसुषुप्त्याद्यवस्थाकथनं, इच्छाक्रियादिशक्तिपञ्चकस्य प्रत्यकस्य पञ्चपञ्चगुणकथनं, कर्म्मकामचन्द्रसूर्य्याग्निस्वरूपप्रत्यक्षाचरणपञ्चकस्य तद्गुणानां कलानाञ्च कीर्त्तनं, इडापिङ्गलादिनाडीनां तद्द्वारस्य च कथनं, प्राणसमानादिदशवायुकथनं, शरीराङ्गप्रत्यङ्गोत्पत्तिकथनं, शुक्रमज्जादीनां प्रमाणं, आधारस्वाधिष्ठानादिचक्र कथनं, प्राणायामप्रकारस्तत्फलकथनादि, अवधूतलक्षणयोगमार्गप्रसंशादि-कथनं ।

No. 771. कोशलागमः ।

Substance, country paper, 10 × 4½ inches. Folia, 28. Lines, 10 on a page. Extent, 500 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1816. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Kos'alágama. This is a very defective MS. wanting both the beginning and end. It supplies a series of diagrams, and gives directions how to calculate therefrom the probable good and evil effects, and astrological influences under particular circumstances, of villages, houses, vehicles, dwellings, wells, wheels, commencement of journeys, &c.

Beginning. गजस्वरर्त्तयुगाश्वमहीगुणा द्विसहिता मघवा द्विशि क्रमात् ।
गृहपतेरभिधा पुरदिङ्मितो वसुहृता भवनस्य दशा च सा ॥
अथ ग्रामवासचक्रम् ।

End. इष्टलयस्त्रिं२२शद्युतास्ततो भक्ताः पञ्च१५५शद्शेषास्तत्कालघटी फल । व्यय-वित्तसुखोत्साह भो ५त्तेशा९ जयो मृत्यु ८ जयः ९ सुखं १० । नन्दा च शिलाभः १२ सुखं १४ दुःखं १४ क्रमात् ।

Colophon. इति गृहप्रकारं समाप्तम् । (अस्य नाम्नि प्रारम्भे च सन्देहः । प्रारम्भे प्रतिज्ञा-वाक्यं नास्ति, खण्डितत्वात् समाप्तिवाक्यञ्च नास्ति ।)

विषयः । ग्रामवास-वाहन-वास्तु-कूपचक्र-यात्रानिनाडीचक्र-सेवाचक्रादिकतिपयचक्रा-दिद्वारा शुभाशुभगणना ।

No. 772. चन्द्रालोकः ।

Substance, country paper, 9 × 4 inches. Folia, 20. Lines, 9 on a page. Extent, 360 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1733. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Chandráloka. A treatise on Rhetoric in ten chapters. By Jayadeva, son of Mahádeva. The work is held in high repute by Vaishṇavas, but it is rare.

Beginning. उच्चैरस्यति मन्दतामरमतां जाग्रत्कलङ्कैरव-
ध्वंसं हन्मयते च यासु मनसामुल्लासिनो मानसे ।

दुष्टाद्यन्मद्नाशनश्चिरमलालोकत्रयीदर्शिका
सा नेत्रवितयीव खण्डपरशोर्वाग्देवता दीव्यतु ॥
हंहो चिन्मयचित्तचन्द्रमणयः संवर्द्धयध्वं रसान्
रे रे स्वैरिणि निर्विचारवनिते मास्मत्प्रकाशीभव ।
उल्लासाय विचारवीचिनिचयालङ्कारवारां निधे-
श्चन्द्रालोकमयं स्वयं वितनुते पीयूषवर्षः कृती ॥

End. पीयूषवर्षप्रभवं चन्द्रालोकमनोहरं ।
सुधानिधानमासाद्य श्रयध्वं विबुधा मुदम् ॥
जयन्ति याजकश्रीमन्महादेवाङ्गजन्मनः ।
सूक्तपीयूषवर्षस्य जयदेवकवेर्गिरः ॥
महादेवः सत्रप्रमुखमखविद्यैकचतुरः
सुमित्रातद्भक्तिप्रणिहितमतिर्यस्य पितरौ ।
प्रणीतस्तेनासौ सुकविजयदेवेन दशभि-
श्चिरं चन्द्रालोकः सुखयतु मयूखैर्दशदिशः ।

Colophon. इति श्रीपीयूषवर्षपण्डितश्रीजयदेवविरचिते चन्द्रालोकालङ्कारे अभिधास्वरूपाभिधानो नाम दशमो मयूखः ॥

विषयः । १मयूखे, शब्दवाक्यप्रकारकथनं । २, शब्दवाक्यादिगतदूषणनिर्णयः । ३, काव्यलक्षणोक्तिः । ४, आलङ्कारिकगुणोक्तिः । ५, श्लेषोपमापरिकरादिविविधालङ्काराणां लक्षणोदाहरणयोः कथनं । ६, करुणादिरसस्य वैदर्भ्यादिरीतेश्च कथनं । ७, ८, वस्त्वलङ्काराणां भेदकथनं । ९, लक्षणनिरूपणं । १०, नामनिर्देशादिकथनं ।

No. 773. धर्मसिन्धुसारः, अनुक्रमणिकासहितः ।

Substance, country paper, $9\frac{3}{4} \times 5\frac{1}{2}$ inches. some of the leaves are yellow. Folia, 467. Lines, 12—14 on a page. Extent, 12575 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sᴀᴍ. 1910, Sᴋ. 1775. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Dharmasindhusára. A compendium of modern ceremonial rites on the model of the *Nirṇayasíndhu.* By Kás'ínátha Upádhyáya, son of Ananta Upádhyáya, who was the younger brother of Yajñes'vara Upádhyáya, and son of Kás'í Upádhyáya Súri.—The work comprises

three books, of which the last is divided into two parts. Contents: I. Calculations of proper times for ceremonies. II. Calendar of ceremonies for the twelve months of the year beginning with Chaitra; diurnal duties of religious people; imperative duties; Stháliipáka, Balivais'vya homa; consecration of wells, tanks, &c.; consecration of rosaries; consecration of images of gods; coronation; starting on journeys; influence of planets on mortals; pacification of adverse supernatural influences. III. Duties of persons whose parents are living; persons who should perform s'ráddhas; time meet for s'ráddhas; ritual for s'ráddhas; mourning; cremation; expiatory rites; duties of hermits.

Beginning. श्रीविट्ठलं सुकरुणार्णवमाप्ततोषं दीनेष्टपोषमघसंहतिसिन्धुशोषम्।
श्रीरुक्मिणीमतिसुखं पुरुषं परं तं वन्दे दुरन्तचरितं हृदि सञ्चरन्तम्॥
वन्दे प्रतिघ्नन्तमघानि शङ्करं यत्तां स मे मूर्द्ध्नि दिवानिशं करं।
शिवाञ्च विघ्नेशमथो पितामहं सरस्वतीमाशु भजेऽपि तामहम्॥
श्रीलक्ष्मीं गरुडं सहस्रशिरसं प्रद्युम्नमीशं कपिं
श्रीसूर्यं विधुभौमविद्गुरुकविच्छायासुतान् षण्मुखं।
इन्द्राद्यान् विबुधान् गुरूंश्च जननीं तातं त्वनन्ताभिधं
नत्वार्थान् वितनोमि माधवमुखान् धर्माब्धिसारं मितं॥
दृष्ट्वा पूर्वनिबन्धान्निर्णयसिन्धुक्रमेण सिद्धार्थान्।
प्रायेण मूलवचनान्युज्झित्य लिखामि बालबोधाय॥
तत्र कालः षड्विधः। वत्सरः, अयनं, ऋतुः, मासः, पक्षः, दिवस इति।

End. मूलभूतानि पद्यानि विकृतानि क्वचित् क्वचित्।
निर्विकाराण्यपि नवान्यप्युक्तान्यत्र कानिचित्॥
मीमांसाधर्मशास्त्रज्ञाः सुधियोऽनलसा बुधाः।
कृतकार्याः प्राङ्निबन्धैस्तदर्थं नायमुद्यमः॥
य पुनर्मन्दमतयोऽलसा अज्ञाश्च निर्णयम्।
धर्मं वेदितुमिच्छन्ति रचितस्तदपेक्षया॥
निबन्धोऽयं धर्मसिन्धुसारनामा सुबोधनः।
अमुना प्रीयतां श्रीमद्विट्ठलो भक्तवत्सलः॥
प्रेम्णा सद्भिर्ग्रन्थः सेव्यः शब्दार्थतः सदोषोऽपि।
संशोध्य(?) वापि हरिणा सुदाममुनिसतुषपृथुकमुष्टिरिव॥
श्रीकाश्युपाध्यायवरो महात्मा बभूव विद्वद्द्विजराजराजः।

तस्मादुपाध्यायकुलावतंसो यज्ञेश्वरोऽनन्त इमावभूतां ॥
यज्ञेश्वरो यज्ञविधानदक्षो देवज्ञवेदाङ्गसुशास्त्रमिश्चः ।
भक्तोत्तमोऽनन्तगुणैकधामानन्ताह्वयोऽनन्तकलावतारः ॥
एषोऽत्यजज्जन्मभुवं स्वकीयां तां कोङ्कणाख्यां सुविरक्तशाली ।
श्रीपाण्डुरङ्गे वसतिं विधाय भीमातटे मुक्तिमगात्सुभक्त्या ॥
तस्यानन्ताभिधानस्योपाध्यायस्य सुतः कृती ।
काशीनाथाभिधो धर्मसिन्धुसारं समातनोत् ॥

Colophon. श्रीमत्काश्युपाध्यायसूरिसूनुयज्ञेश्वरोपाध्यायानुजानन्तोपाध्यायसूरिसुतकाशीनाथोपाध्यायविरचिते धर्मसिन्धुसारे तृतीयपरिच्छेदोत्तरार्द्धं समाप्तम् ॥

विषयः । १ परिच्छेदे, काल-सङ्क्रान्ति-व्रत-तिथीष्टि-याग-श्राद्ध-ग्रहणादिनिर्णयः । २, तृतीयाचतुर्थ्यादितिथिव्रतविशेषमन्वादि-दशावतारजयन्ती-दमनोत्सव-चैत्रवैशाखादिद्वादशमासकृत्य-प्रकीर्णकनिर्णयः । ३, पूर्वार्द्धे, गर्भाधानाद्युद्वाहान्तसंस्कारदन्तधावनस्नानहोमादिनित्यकृत्य-स्थालीपाक-बलिवैश्वदेवादि-वापीकूपतडागाद्युत्सर्ग-मालासंस्कार-स्थिरदेवप्रतिष्ठादि-राजाभिषेक-यात्रा-गोचरफलाङ्कुतशांत्यादिनिर्णयः । ४ उत्तरार्द्धे, जीवत्पितृकर्त्तव्यकर्म-श्राद्धाधिकारिश्राद्धकाल-श्राद्धपद्धति-मृतकान्त्येष्टि-प्रायश्चित्त-सन्यासग्रहणादिनिर्णयः ॥

No. 774. प्रयोगरत्नीयचरकसौत्रामणी, वा बोधायनचरकसौत्रामणी ।

Substance, country paper, 10 × 4¾ inches. Folia, 3. Lines, 16 on a page. Extent, 150 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Prayogaratníya-charaka-sautrámaṇi alias *Bodháyana-charakasautrámaṇi.* This is a chapter of a comprehensive work called *Prayogaratna,* or a manual for the performance of religious rites. The chapter under notice treats of the ceremony named *Sautrámaṇi,* in which the principal offering is a spirituous liquor made from rice, *i. e.,* a kind of arrack. By S'eshanáráyaṇa. The author follows the rules of Bodháyana.

Beginning. सौत्रामणीं व्याख्यास्यामः । पूर्वेद्युर्नान्दीश्राद्धाद्यपरेद्युः स्नानादिनिविष्टमित्यन्ते चरकसौत्रामण्या यजे इत्युपव्याहरणम् ।

End. इति पूर्णाहुतिं हुत्वा समारोप्यायतने मथित्वा विहृत्य मनस्वतीं हुत्वा सायमग्निहोत्रं जुहोति । सन्तिष्ठते सौत्रामणी ।

Colophon. इति श्रीम० शेषनारायणोक्ते प्रयोगरत्ने चतुर्थः।

इति बोधायनचरकसौत्रामणी समाप्ता ॥

विषयः। सौत्रामणीष्टिप्रयोगः ॥

No. 775. अग्निप्रयोगः।

Substance, country paper, 10¼ × 4½ inches. Folia, 29. Lines, 11 on a page. Extent, 750 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Agniprayoga. A manual for the performance of the Agnishṭoma rite, according to the rules of Bodháyana. Anonymous.

Beginning. बोधायनं नमस्कृत्य व्याख्यातॄंश्च पुरातनान्।

अग्निप्रयोगं वक्ष्यामि विष्णुवृद्धान्वयोऽग्निचित्॥

उक्तः सर्वप्रकृतिभूतो ज्योतिष्टोमोऽग्निष्टोमः। अथेदानीं सर्वप्रकृतिविकृतिसाधारणमग्निष्टोमेन सह व्याख्यातुमारभते।

End. (खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति)।

विषयः। अग्निष्टोमप्रयोगः॥

No. 776. रसहेमः, वा कङ्कालीरसहेमः।

Substance, country paper, 12 × 5 inches. Folia, 16. Lines, 20 on a page. Extent, 1200 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Rasahema alias *Kaṅkálirasahema.* A pharmacopœia of mercurial and other metallic preparations. The MS. is incomplete. It gives receipts for upwards of two hundred kinds of metallic compounds.

Beginning. श्रीभैरवं प्रणम्यादौ सर्वज्ञं त्रिजगत्प्रभुम्।

श्रीभारतीञ्च विघ्नेशं वन्दे प्रत्यूहशान्तये॥

अथ ध्यायन् समायातः श्रीकङ्कालीययोगिनः।

हविष्यान्नं भवि खाप्यं हविष्यञ्चापि भोजनम्॥

क्रियाभ्रष्टे न सिध्यन्ति तपोनिष्ठे फलन्ति हि ।
स्तदोषांस्ततः शुद्धिं संस्कारान् प्राग् वदाम्यहम् ॥

End. (खण्डितत्वात्परिसमाप्तिवाक्यादि नास्ति ।)

विषयः । पारदलौहादिद्रव्यद्वारा नानाविधरसायनौषधनिर्माणप्रकारः ।

No. 777. उपग्रन्थसूत्रम् ।

Substance, country paper, $10\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 36. Lines, 7—8 on a page. Extent, 1600 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1642. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Upagrantha Sútra. A sútra work treating of expiations and details in connexion with various Kalpa rites.

Beginning. अथ सम्पत्सिद्धिरनादेशे स्तोत्रीयातः शते विशेषसङ्ख्यासमस्ताख्ये प्रत्येकमच्छोद्विनियमो ज्योतिष्टोमेन वतमुक्थे त्रिपञ्चाशे—इत्यादि(?) ।

End. पुरीषपदशेषाणि निधानान्याचार्याः स्वरितान्तानि यथाधीतं वा तेषु रीपाश्च विश्वश्चेदाधिकाराद्वागन्तोवागतः(?) ॥ १३ ॥

Colophon. इत्युपग्रन्थसूत्रे चतुर्थः प्रपाठकः । इत्युपग्रन्थसूत्रं समाप्तम् ॥

विषयः । १ प्रपाठके, गायत्र्यादिच्छन्दःकथनं, यज्ञत्रुटिनिमित्तकप्रायश्चित्तोक्तिः; सत्राय दीक्षितेन कर्त्तव्यादि च । २, अक्रीतसोमापहरणप्रायश्चित्तं, सोमकलशे भग्ने प्रायश्चित्तादि, सोमे दग्धे प्रायश्चित्तं, दृष्टानुकल्पादि च । ३, वैश्यवर्णकल्पोक्तिः प्रवर्ग्यसंशये कर्त्तव्यम्, एकाहस्तोत्राणि, षड्हकृत्यं, द्वादशाह-दृहदथन्तरदृष्ट-स्तोत्रीयादिकथनं, गानेचरदृद्धिर्लोपश्च तन्न्यायसमुद्देशव्याख्यादि । ४, प्रतिहारोदाहरणकथनादि ॥

No. 778. उत्सर्गमयूखः ।

Substance, country paper, 10×5 inches. Folia, 26. Lines, 8—9 on a page. Extent, 520 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Utsarga Mayúkha. Directions for consecrating tanks, wells, &c., and purifying them should they happen to be polluted by the death of a monkey, or a cat, or by other cause. By Nílakaṇṭha Bhaṭṭa. *Vide* No. 761 for another work of this author.

Beginning. उक्त्वा दानविधिन्नाम राममाराध्य भास्करं ।
उत्सर्गविषये भट्टनीलकण्ठो वदत्यथ ॥ तत्र जलाशयोत्सर्गप्रशंसा विष्णुधर्मोत्तरे ।

End. ततोऽभिषेकग्रहपूजाग्निपजाविसर्जनशय्यादानमण्डपाद्युपस्करप्रतिपत्तिविप्रभोजनभूयसीदानकर्मेश्वरार्पणानि जलाशयोत्सर्गवत् ॥

Colophon. इति श्रीमीमांसकभट्टनीलकण्ठकृते भास्करे जलाशयारामोत्सर्गमयूखः ।
इति उत्सर्गमयूखः समाप्तः ॥

विषयः । वापीकूपतड़ागाद्युत्सर्गस्य विधिः प्रयोगश्च, वाप्यादिषु मार्जारवानरादिस्तनकाद्युपघाते तत्प्रायश्चित्तकथनं च ।

No. 779. मोमहणविलासः, व्याख्यासहितः ।

Substance, country paper, 9¾ × 5¼ inches. Folia, 160. Lines, 9—10 on a page. Extent, 8000 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Momahaṇavilása. A treatise on the diseases peculiar to women and children, and on aphrodisiacs. By Momahaṇa, son of Prayágadása, a Kshatríya of Kálpi. The work was completed on Saturday, the 4th of the month of Chaitra, 1468, during the reign of Muhammad Sháh, son of Firuz Sháh.

Beginning. यं स्मृत्वा ललितां प्रजापतिरिमां सृष्टिं व्यधान्मानवीं
श्रीकण्ठस्त्रिपुरकान्यदनुजश्रेणीं जघान द्रुतम् ।
चक्रे रणमर्दुर्हृदा सुरचा चक्रे च्युतस्वञ्जयं (?)
तं प्रत्यूहनिहत्तये गणपतिं वन्देऽहमिष्टप्रदं ॥
यत्कर्णतालपवनादुड्डता(?) वारिराशयः सप्त ।
एकीयन्ति युगान्ते तमहं वन्दे गणेशानं ॥
यत्रान्वये वीहलगोत्रजन्मा प्रख्यातकीर्त्तिः किल वाघलाख्यः ।
आसीद्यदाख्यां विभराम्बभूवुस्तद्वंशजाः सन्ति हि वाघलाख्याः ॥
यद्वंशजानां भूत्यर्थं बभूव कुलदेवताः ।

मरोद्भवाभिनी देवी सर्वदुर्हनिकृन्तनी ॥
तस्य कुलेऽतिथिभक्तः प्रसिद्धनामा बभूव हरिवाघलः ।
यस्य दानस्य तुलायां लघुतां भजतीह कर्णदानमपि ॥
तस्यात्मजोऽभूदभिरामकान्तिः प्रयागदासो गुणवान् वदान्यः ॥
विरुदावली यस्य बभूव मह्यां मर्यादमेरुर्महिमसमुद्रः ।
तदङ्गजो सोमहणः प्रसिद्धो गुरुद्विजन्मातिथिदेवभक्तः ॥
बभूव यस्यार्थिजनाः प्रशंसां कुर्वन्ति सर्वत्र बहुप्रदस्य ।
सोमहणः कुतुकादिह सोमहणविलासनामानं ।
सकलजनहृदयद्रापितं(?) चकार सद्योगसङ्ग्रहं रम्यम् ॥

End. अब्दे नागरसश्रुतीन्दुरचिते १४६८ पक्षेऽसिते चैत्रके
हेरम्बस्य तिथौ विकर्त्तनसुतस्याह्नि न्यलोक(?) वै प्रजानां पतेः ।
अचे सोमहणो व्यधाद्गुजजनुः सद्योगचूडामणिं
ग्रन्थं सद्भिषजां मतानि च बहून्यालोक्य वैद्यागमान् ॥
कालिन्द्या रुचिरे सुदक्षिणतटे सद्रत्नविद्युद्युता
नाम्नाभूत् किल कालपीतिनगरी ख्याता धरामण्डले ।
तस्यां कालपिदैवतं निवसति प्रायः स्वयं सर्वदा
लोकानामभिलाषदं सुरजनैः संसेवितं सत्प्रभं ॥
भूपालो महमूदसाहिरभवत्पीरोजाषानात्मजः
सार्द्धं योद्धुमलं न हिन्दुकजनास्तेनाभवन् सङ्गरे ।
तस्योर्जस्करिदृन्दबृंहितमिहाश्वानाञ्च ह्रेषारवं
श्रुत्वा यान्त्यरयो ध्रुवं जलनिधेः पारस्य तीरे ध्रुवं ॥

Colophon. इति कालपीग्रामवस्तव्यक्षत्रियप्रयागदासात्मजसोमहणविरचिते महमूदसाहिराज्ये सोमहणविलासनामग्रन्थः समाप्तः ।

विषयः । १ प्रथमे अधिकारे, शुक्रवृद्धिकरौषधादिकथनं । २, शुक्रस्तम्भकौषधकथनं । ३, लिङ्गवृद्धिदार्ढ्यकथनं, स्त्रीकुचनितम्बवृद्धिकथनञ्च । ४, लिङ्गस्तब्धकारकौषधकथनं । ५, षण्ढत्वनाशकौषधकथनं । ६, बन्ध्यात्वनाशकौषधकथनं, गर्भरक्षार्थं मन्त्रौषधप्रयोगः, भगसङ्कोचविधिः, स्त्रीरोगचिकित्सादि च । ७, बालरोगचिकित्सोपयोग्यौषधमन्त्रादिकथनं । ८, बालग्रहचिकित्साप्रकारः । ९, १०, डाकिनीचिकित्सादिप्रकारः । ११, बालग्रहादिनिवारणार्थं कतिपयमन्त्रोक्तिः, माहेश्वरादिधूपनिर्माणविधिश्च ॥

No. 780. कात्यायनसूत्रपद्धतिः।

Substance, country paper, 12 × $4\frac{3}{4}$ inches. Folia, 55. Lines, 14 on a page. Extent, 3000 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Kátyáyana-Sútra-Paddhati. A guide to the performance of the ceremonies described in the Kalpa Sútra of Kátyáyana. By Deva-yájñika, son of Prajápati. The MS. is incomplete and contains only the first portion of the work. The first two folia are wanting.

Beginning. (प्रथमतः पत्रद्वयं खण्डितं)।

End. प्रातर्होमस्तु स्वकाल एव। अत ऊर्द्ध्वं सन्ध्यातर्पणवैश्वदेवादिनित्यक्रियायामधिकारः। नातः प्राग् भवतीति शिवम्।

Colophon. इति श्रीनिरग्निचिन्महायाज्ञिकश्रीप्रजापतिसुतश्रीदेवयाज्ञिककृतायां कात्यायनसूत्रपद्धतावग्निष्टोमः समाप्तः।

विषयः। दीक्षितकर्त्तव्येष्टिः, अवभृथपर्य्यन्तदीक्षितनियमाः, महावीरसम्भरणं, प्रायणीयेष्टिः, आतिथ्येष्टिः, प्रवर्ग्यचरणं, प्रैषमन्त्रविशेषाः, अध्वर्य्योर्गोदोहनार्थं, गमनादि, प्रवर्ग्यकरणे घर्महोमः, उपसदिष्टिः, प्रवर्ग्यशान्तिः हविर्धाननिष्पादनं, उपरवखननं, सदःकरणं, सदोमानादि, अग्निस्थाननिष्पादनं, आग्नीध्रीयादिस्थानकरणं, अग्नीषोमीयेष्टिः, अभिषवेष्टिः, प्रातःसवनं, माध्यन्दिनसवनं, तृतीयसवनं, अवभृथेष्टिः, उदयनीयेष्टिः, अनुबन्ध्येष्टिः, पयस्येष्टिः, इत्यादीनां विवरणम्॥

No. 781. अनुमानमणिदीधितिव्याख्या, शिरोमणिमूलसहिता।

Substance, country paper, 13 × $5\frac{1}{4}$ inches; some of the leaves are yellow. Folia, 460. Lines, 12-14 on a page. Extent, 18,130 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1828. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Anumána-maṇi-dídhiti-vyákhyá. A commentary on Raghunátha S'iromaṇi's *Anumána-maṇi-dídhiti.* By Bhavánanda Siddhántavágís'a. *Vide* ante I, p. 285.

Beginning. श्रीगोविन्दपदाम्भोजनखचन्द्रमरीचयः ।
सद्वरिष्णोस्तमस्यन्मे मम सन्त्ववलम्बनम् ॥
नमस्कृत्य गुरून् सर्वान् निगूढं मणिदीधितौ ।
श्रीभवानन्दसिद्धान्तवागीशेन प्रकाशिता ॥

शिरोम०प्रा० ॐ नमः सर्वभूतानि विष्टभ्यपरितिष्ठते ।
अखण्डानन्दबोधाय पूर्णाय परमात्मने ॥ १ ॥
अध्ययनभावनाभ्यां सारं निर्णीय निखिलतन्त्राणां ।
दीधितिमधिचिन्तामणि तनुते तार्किकशिरोमणिः श्रीमान् ॥

मू०प्रा० प्रत्यक्षोपजीवकत्वात् प्रत्यक्षानन्तरं बहुवादिसम्मतत्वादुपमानात् प्रागनुमानं निरूप्यते ।

End. नीलविशिष्टे धूमेऽपि विशेष्यत्वस्योपाधेः सत्त्वेन निरुपाधित्वं साधनव्यापकत्वादिति विशेष्यत्वयाटस्य(?) प्रामाणिकत्वात्तदपेक्षितं भट्टाचार्यशिरोमणिभिरिति ।

Colophon. इति श्रीमहामहोपाध्यायसिद्धान्तवागीशभवानन्दविरचितानुमानमणिदीधितिव्याख्या समाप्तिं पफाण ।

शि० स० तथापि जन्यत्वशरीरजन्यत्वावच्छिन्नप्रतियोगिताकावतिरिक्तावेवाभावाविति न तत्र बहुत्वभावसम्भव इत्यत्र तात्पर्यम् ।
इति श्रीमन्महामहोपाध्यायशिरोमणिकृतानुमानमणिदीधितिः सम्पूर्णा ।

मू० स० एकवृत्तित्वात् अवच्छेदेन वृत्तिरत्रापि तुल्या तत्र देशभेदेनात्र समयभेद इति ॥

विषयः । अनुमानमणिदीधितिव्याख्यानम् ।

No. 782. राक्षसकाव्यं, सटीकं ।

Substance, country paper, 9¼ × 4¼ inches. Folia, 6. Lines, 13—14 on a page. Extent, 175 s'lokas. Character, Nágara, Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Rákshasa-kávya. A poem of 20 stanzas in which a forester describes various pastoral objects for the gratification of his mistress. By Vararuchi Kavindra. The author is said to be the same person who formed one of the "nine jewels" of Vikramáditya. The MS. is in the *trivallí* form, and has a running commentary on the text.

Beginning. टीका॰ कश्चिद्दित्यनिर्दिष्टनामा पुरुषः इमां वक्ष्यमाणां गां वाचं वनितां बभाष उक्तवान्। किं कुर्वन् वनं काननं विचरन्। इत्यादि।

मूल॰ कश्चिद्वनं बहुवनं विचरन् वयस्थो वश्यां वनात्मवद्वानां वनितां वनाङ्गीम्। इत्यादि।

End. टीका॰। एतमवच उक्तं कथमपि त्वां भयः किं कृत्वा दिनं दिवसं तया प्रियया सह रमित्वा, कथम्भूतः अभीक्ष्णः पुष्टाङ्ग इत्यर्थः। ह्येति पादपूरणे ॥ १० ॥

Colophon. इति श्रीवररुचिकवीन्द्रेण विरचितेन(?) राक्षसकाव्यं समाप्तं। शुभं। टीका समाप्ता।

मू॰ एतावदुक्तमवचः सुमनाः स उक्त्वा रन्त्वा दिनं सह तया प्रियया ह्यभीक्ष्णम्। युक्तश्चतुर्भिरनडुद्भिरदीनवद्भिरारुह्य यानमथ सम्प्रययौ स्वगेहे ॥ २० ॥

टीका॰ इति श्रीवररुचिकवीन्द्रेण कृतं राक्षसकाव्यं समाप्तम्।

विषयः। कश्चिद्वयस्थो वनस्थः पुरुषो विचरन् वनजान् वृक्षादीन् प्रदर्शयन् तद्वर्णनं वनितां श्रावयति।

No. 783. यज्ञप्रायश्चित्तविवरणं।

Substance, country paper, 9¼ × 4 inches. Folia, 42. Lines, 13 on a page. Extent, 1250 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1783. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose, Generally correct.

Yajñapráyas'chitta vivaraṇa. A treatise on expiations for flaws in the performance of the Darsa, Paurṇamása and other ceremonies. By Gopála. The MS. comprises three Prasnas, the first having 11, the 2nd 10, and the 3rd 8 chapters; but from the style of its commencement and end, it would seem that this is only a part of a larger work. Contents: I. 1, General expiations necessary where no special expiation has been ordained. 2, Expiation for not using the ordained number of pots. 3, Expiation for breakage of the wood used in producing fire by friction. 4, Expiation for defects in Agnihotras, &c. 5—6, Expiations for defilement of the wood for producing fire. 7—11, Expiations for defilement of oblatory articles; do. for suspicion of such defilement or for their use irregularly; and for their being spoiled in cooking.—II. 1, Expiation for rites performed by a consumptive person. 2, Expiation for absence from home for more than a year. 3, Expiation for defects in the Purodás'a for the Nakshatra ishṭi. 4, Expiation for

substitutes 5, Expiations for animals intended for sacrifice. 6, Expiation for Cháturmásyá vrata, or the quadrimensial fast. 7, Expiation for defects in the initiation of the Adhvaryu. 8, Expiation for accidents in cooking offerings. 9. Expiation for defects in the use of mantras. 10, Optional courses. III. 1, Expiation for accidents to the cooking pot. 2, Expiation for irregularities in the actions of the priests. 4, Expiation for accidental omission of oblations. 5, Expiation for accidental blowing out of the fire when produced by friction. 6, Expiation for use of ordinary fire in rites. 7, Expiation for omission of particular rites. 8, Duties of persons who have established the sacred fire, when they are about to start on a journey.

Beginning. अथातो मन्त्रगणाम्नातानि प्रायश्चित्तानि व्याख्यास्यामः । उक्तानि दर्शपूर्णमासादीनि कर्माण्यनन्तरं तेषामकरणेऽन्यथाकरणे प्रायश्चित्तानि व्याख्यास्यामः ।

End. एवं हि श्रूयते, मलवद्वाससा न संवदेत न सहासीत नास्या अन्नमद्यादित्यारभ्याभ्यञ्जनप्रभृतिगर्तस्थकाममन्यदित्युक्तम् । अन्यत्सहासनादिति भवस्वामिना व्याख्यातम् ।

Colophon. इति श्रीगोपालकृते यज्ञप्रायश्चित्तविवरणे तृतीयप्रश्नस्याष्टमोऽध्यायः ।
त्रुटितोऽयं ग्रन्थः । खण्डः २ (आदर्शे लिखितमित्थम्)

विषयः । १ प्रश्ने ।—१ अध्याये, अनुक्तप्रायश्चित्तस्थलकर्तव्यसाधारणप्रायश्चित्तं । २, कपालविधिन्यूनाधिक्ये प्रायश्चित्तानि । ३, अरणिभङ्गादिप्रायश्चित्तं । ४, अग्निहोत्रादिप्रायश्चित्तं । ५, ६, अरण्यमेध्यस्पर्शप्रायश्चित्तं । ७, ८ हविषि दुष्टे प्रायश्चित्तं । ९, हविर्दोषशङ्कायां हविर्द्रव्यहोमव्यतिक्रमे च प्रायश्चित्तं । १०, सान्नाय्यप्रायश्चित्तं । ११, हविर्विकृत्यादिप्रायश्चित्तम् ।

२ प्रश्ने ।—१ अध्याये, त्त्रयरोगग्रस्तान्यदारासक्ताहिताग्निकर्तव्यप्रायश्चित्तं । २, संवत्सरातिरिक्तप्रवासे प्रायश्चित्तं । ३, पुरोडाशभेदेन छता आयुष्मत्या नक्षत्रेष्टयः । ४, आग्रयणानुकल्पहरितयवादिद्रव्यकथनं । ५, पशुप्रायश्चित्तं । ६, चातुर्मास्यव्रतानि । ७, अध्वरदीक्षानियमभङ्गप्रायश्चित्तकथनं । ८, सर्वयज्ञानां स्कन्नभिन्नदुष्टाद्यादिगुणविशिष्टहविःप्रायश्चित्तं । ९, मन्त्रहीनादिप्रायश्चित्तं । १०, विहितकालद्रव्याद्यनुकल्पकथनं ।

३ प्रश्ने ।—१ अध्याये, हविर्धानीभग्नादिप्रायश्चित्तं । २, होतृमैत्रावरुणादीनां स्वस्वकर्तव्यकर्मव्यतिक्रमे प्रायश्चित्तं । ३, होमाहुतिविस्मृतिप्रायश्चित्तं । ४, हुताहुतहोमसंसर्गप्रायश्चित्तं । ५, अरणिसमारूढाग्निनाशप्रायश्चित्तं । ६, लौकिकाग्निहोत्रविधिः । ७, अग्निहोत्रकालेऽग्निहोत्रक्रियाऽकरणे प्रायश्चित्तं । ८, आहिताग्नेः प्रयाणे कर्तव्यम् ।

No. 784. प्रश्नवैष्णवः ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{4}$ inches. Folia, 24. Lines, 9 on a page. Extent, 480 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, nearly new. Verse, Generally correct.

Prasnavaishṇava. Astrological questions and answers founded on the Váráhi Sañhítá, the Tájika and other standard works. By Náráyaṇa Gosáiñ Nṛipatí. The MS. is imperfect.

Beginning. नारायणं परमपूरुषमादिदेवं ज्योतिर्मयं शुभकरञ्च चराचरेशम् ।
शान्तं प्रणम्य शिरसा द्विजपुङ्गवानां प्रश्नार्णवप्लवमहं प्रकरोमि शास्त्रम् ॥ १ ॥
श्रीब्रह्मदासतनयजाततनयः सुविद्वान् श्रीमान् गुसांयिनृपतिर्यदुनाथभक्तः ।
वाराहताजिकमुकुन्दमतं समीक्ष्य नारायणः परमशास्त्रमिदं चकार ॥ २ ॥
प्रष्टा प्रणम्य हरिमिन्द्रककुप्सुखस्थो ज्योतिर्विदं सकलशास्त्रकलाविदग्धं ।
आहूय सद्भुवि हितं फलपुष्परत्नहस्तः प्रसन्नवदनः सकृदेव पृच्छेत् ॥ ३ ॥
लग्ने चरे च हृतलाभ ऋणास्पदार्थनाशो गदत्वयगमागमबन्धमोचाः ।
प्रष्टुर्भवन्ति परचक्रमुपैति शीघ्रं रोगी च जीवति कलिः शमते नु भूयः ॥ ४ ॥

End. (खण्डितत्वात् परिसमाप्तिवाक्यं नास्ति) ।

विषये। १ अध्याये, प्रश्नकालीनलग्नादिभावस्थितरव्यादिग्रहद्वारा शुभाशुभकार्यसिद्धि-कथनं । २, धनलाभ-राज्यलाभ-नृपमन्त्रिस्नेह-राज्यचलाचल-नृपदर्शनादि-प्रश्नफलकथनं । ३, ४, जयपराजयप्रश्नफलकथनं । ५, ग्रहवधादिज्ञानार्थं सङ्कटचक्रकथनं । ६, राज्यभ्रंशकरनिमित्तकथनादि । परचक्रागमनादिप्रश्न-फलम् ।

(२४ पत्रेषु एते विषयाः सन्ति । इतः परं खण्डितत्वात् परग्रन्थविषया न प्राप्तः ।)

No. 785. भास्वती, टीकासहिता ।

Substance, country paper, $11\frac{3}{4} \times 6$ inches. Folia, 64. Lines, 11 on a page. Extent, 1920 s'lokas. Character, Nágara, badly written. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Bhásvatí. A treatise on astronomy and astrology. By Satánanda, son of S'añkara by Sarasvatí. Attached to the work is a com-

mentary entitled *Bálabodhini* by Balabhadra, son of Vasanta, and grandson of Vimalákara of the Kaus'ika gotra. The text was written in the S'aka year 1021, = A. D. 1099 and the commentary was completed on Thursday, the 2nd of the wane in the month of Chaitra, Samvat year of Víkramaditya, 1465, = A. D. 1521, in the town of Umá, in the country of Jámila, during the reign of the Sháhi dynasty.

Beginning. टीका प्रा०। आदिमध्यान्तशून्याय त्रिधाविग्रहधारिणे।
अहर्चादिस्वरूपाय नित्याय हरये नमः ॥ १ ॥
आसीद् द्विजन्मा विमलाकराख्यः ख्यातः सुशीलो द्विजदेवभक्तः।
तस्यात्मजः श्रीहरिपादभक्तो नित्यं हराराधनसक्तचित्तः ॥ २ ॥
विख्यातज्ञः श्रीमान् दैवज्ञः श्रीवसन्त इति नामा।
शास्त्रार्थविद्गुणवान् गुरुपादार्चने सदा निरतः ॥ ३ ॥
बलभद्रस्तस्य सुतो हरिगुरुचरणारविन्दकृतसेवः।
कुरुते गुणोपयुक्तां सङ्क्षिप्तां भास्वतीं टीकां ॥ ४ ॥
इह तावद् ग्रन्थारम्भे निर्विघ्नपरिसमाप्तिमुद्दिश्य स्वेष्टदेवतानमस्कारपूर्वकं मङ्गलाचरणमात्मनामकथनमङ्कपिण्डानयनञ्च श्लोकेनैकेनाह। नत्वेति।
मूलप्रा० नत्वा मुरारेश्चरणारविन्दं श्रीमाञ्छतानन्द इति प्रसिद्धः।
तां भास्वतीं शिष्यहितार्थमाह शाके विहीने शशिपक्षखेकैः ॥ १ ॥
End. टीका स०। श्रीमान् शतानन्दनामा गणितसिद्धान्तवित् सरस्वतीशङ्करयोस्तनजः।
सरस्वती मातुर्नाम, शङ्करः पितुर्नाम, तयोस्तनूजः पुत्रः, इमां भास्वतीं कृतवान्।
व्याख्यायां यन्मयात्युक्तं यच्च युक्तिविवर्जितं।
भ्रान्त्या वा लिखितं यच्च तत्कार्यं क्षम्यतां बुधैः ॥
Colophon. इति बलभद्रविरचितायां प्रतिलेखाधिकारोऽष्टमः।
रसवह्नितिथौ शाके मार्गशीर्षमासे शुक्लोऽष्टम्यां सोमवासरेण।
लिखितं बलभद्रेण—
शररसमनुमितशाके चैत्रे शुक्लेतरद्वितीयायां।
गुरुवासरे सम्पूर्णा कृतवान् बलभद्रकेण सा टीका ॥
स्वरशशिशक्रसमेते शाकेऽचातोचताकुले जन्म(?)।
वसुयुगवर्षेण मया रचिता बालावबोधिनी विमला ॥
श्रीविक्रमादित्यशाके १४६५ चैत्रमासस्य कृष्णद्वितीयायां तिथौ जीववासर
श्रीमहाराजाधिराजश्रीमानशाहिभुज्यमाने श्रीमज्जमिलादेशे उमासञ्ज्ञकनगरे

श्रीमत्सकलविद्याविशारदकौशिकान्वयजन्मादैवज्ञसस्यात्मजो बल्लभद्रनामा ज्यो-तिर्विन्नेने इमां बालबोधिनीं भास्वतीटीकां कृतवान्।

इति श्रीवसन्तात्मजबल्लभद्रदैवज्ञविरचितायां भास्वतीटीकायां परिलेखाधिकारो ऽष्टमः समाप्तः ॥

मूलस॰ खखाश्विवेदाब्दगते युगाब्दे द्विश्योऽन्वितः श्रीपुरुषोत्तमस्य।
श्रीमान् शतानन्द इतीदमाह सरस्वतीशङ्करयोस्तनूजः ॥ १० ॥

विषयः। १ अधिकार तिथिध्रुवानयनं। २, ग्रहध्रुवानयनं। ३, तिथिनक्षत्रानयनं। ४, ग्रहस्फुटकरणं। ५, प्रश्नफलकथनं। ६, ७, ग्रहणविवरणं। ८, स्पर्शमोक्ष-समयनिर्द्धारणादि।

No. 786. पदगाढः।

Substance, country paper, 8½ × 3½ inches. Folia, 74. Lines, 7 on a page. Extent, 740 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, nearly new. Prose. Generally correct.

Padagáḍha. Vedic measures. Anonymous.

Beginning. इदानीं सर्वसमानि। अमितौजा अङ्गिरा नीवया गभीरवेपा इहच्छ्वा नोधाद्मना नवेदा अद्वया दीर्घतमाः पृथुपाजा त्मणा त्वतमाः सुमना वि-मनाः सुवासा ग्रभग्रा नग्रा उषाः पन्था भोजा ऋभुचाश्चन्द्रमा अप्सराः सजोषा जातवेदा इति सर्वत्र विसर्जनीयाः।

End. राजन् राष्ट्रञ्च राशिश्च रायो रायरर्यसि ॥
रराति रपसो राज्ञो रभसद्रभस्वान्।
रसरावाथ रराब्ण रवथेन ररपांसि च ॥ रयो सप्तविंशतिः।

Colophon. इति पदगाढः समाप्तः।

विषयः। सर्वसमान-सर्वहत्तवाच्यानामृचां कथनं, द्विसङ्ख्यादिपञ्चाशत्सङ्ख्यान्वितत्तन्नाम-वाच्यानामृचां कथनं, पूर्वापराख्यनामवाच्यानामृचां कथनं, अखण्डितनाम-वाच्यानामृचां कथनं, खण्डितनामवाच्यानामृचां कथनं, द्विपदनामवाच्याना-मृचां कथनं, पदच्छेदप्रकारदर्शनं, अथशब्दवतीनां सप्ताशीत्यृचां कथनञ्च।

No. 787. दैवज्ञचिन्तामणिः ।

Substance, country paper, $7\frac{3}{4} \times 4\frac{3}{4}$ inches. Folia, 63. Lines, 11—12 on a page. Extent, 950 s'lokas. Character, Nágara. Date, SM. 1870. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, nearly new. Verse. Generally correct.

Daivajña chintámaṇi. A treatise on judicial astrology. By Yasodhara, son of Kańsárí Mis'ra. The MS. is incomplete.

Beginning. अथान्यं सम्प्रवक्ष्यामि फलं योगसमुद्भवं ।
मासवारतिथीनाञ्च सम्यग् ज्ञानप्रकाशकं ॥ १ ॥
प्रतिपदि रविवारे चैत्रमासे यदि स्या-
न्न भवति बहुदृष्टिर्दुःखिता लोकसङ्घाः ।
अमृतकिरणवारे शस्यजिह्वाकपतीनां
भवति न तु धरित्री शस्यतोयाभिपूर्णा ॥ २ ॥

End. यदा च जायते पक्षत्रयोदशदिनात्मकः ।
तदा लोकातिघोराः स्यान्मण्डला च × मेदिनी (?) ॥ ५८ ॥

Colophon. इति श्रीकंसारिमिश्रात्मजमिश्रयशोधरविरचिते दैवज्ञचिन्तामणौ सामान्यग्रह-कथनो नाम प्रकाशश्चतुर्दश ॥ १४ ॥

विषयः । १ प्रकाशे, वैशाखादिद्वादशमासानां तिथिविशेषेषु वारनक्षत्रादिविशेषयोगे वृष्ट्यादियोगे च वा सति दुर्भिक्ष-राजविद्रोह-प्रजासुखदुःख-मारीभय-शस्य-महर्घसमर्घतादिविविधशुभाशुभफलकथनं । २, प्रभवादिषष्टिसंवत्सरशुभाशुभफलं । ३, तत्तन्नक्षत्रविशेषकथनं । ४, रव्यादिग्रहाणां स्वभावादिवर्णनं । ५, नक्षत्रादिविशेषगतस्य सूर्यस्य ताम्रहरितादिवर्णदर्शने शुभाशुभफलं । ६, नक्षत्रराशिविशेषगतस्य वैवर्ण्यादिमतश्च चन्द्रस्य शुभाशुभफलं । ७, नक्षत्रविशेषराशिविशेषगतस्य किंशुकादिवर्णान्तरं गतस्य भौमस्य शुभाशुभफलं । ८, नक्षत्रविशेषराशिविशेषगतस्य आश्विनादिमासदृष्टस्य बुधस्य शुभाशुभफलं । ९, नक्षत्रविशेषराशिविशेषगतस्य गुरोः शुभाशुभफलं । १०, नक्षत्रराशिविशेषगतस्य ग्रहविशेषादियुक्तस्य शुक्रस्य शुभाशुभफलं । ११, नक्षत्रराशिविशेषगतस्य शनैश्चरस्य शुभाशुभफलं । १२, राशिविशेषादिगतस्य राहोः शुभाशुभफलं । १३, नक्षत्रविशेषदिग्विशेषगतस्य केतोः शुभाशुभफलं । १४, सूर्यादिग्रहाणां दिव्यायगादिजनितशुभाशुभफलकथनं ।

No. 788. जानक्यानन्दबोधनं ।

Substance, country paper, 10 × 3¾ inches. Folia, 264. Lines, 7 on a page. Extent, 2544 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Jánakyánanda-bodhana. A poem in twenty cantos, in which the river Ganges appears in human form before Sitá, during her exile in the hermitage of Válmíki, and consoles her by religious advice. By S'rípatigovinda.

Beginning. (प्रथमतः ५२ पत्राणि न सन्ति ।)

End.
यथाशास्त्रं मया चित्ते जानकीजगदीशितुः ।
कृतं तेन सदा रामः प्रसन्नोऽस्तु गुरुर्मम ॥ ७२ ॥
यदस्मिन् सौष्ठवं भाति तद्गुरोरेव मे न हि ।
यच्च निन्द्यं भवेदत्र तन्ममैव गुरोर्न हि ॥ ७३ ॥
इति गोविन्दसङ्गीते जानक्यानन्दबोधने ।
लयाख्यो विंशतितमस्तरङ्गो रङ्गदायकः ॥ ७४ ॥

Colophon. इति श्रीपतिगोविन्दविरचिते जानक्यानन्दबोधने भागीरथीजानकीसंवादे विंशतितमस्तरङ्गः ।

विषयः । अस्मिन् ग्रन्थे वाल्मीक्याश्रमे परित्यक्तया जानक्या सह मूर्त्तिमत्या गङ्गायाः प्रबोधवाक्योक्तिः । अत्र २० तरङ्गाः सन्ति । तत्र ५२ पत्राणां खण्डितत्वात्तरङ्गत्रयस्य विषयो न प्राप्तः । ४, तरङ्गे, आत्मानात्मादिकतिपयपदार्थनिर्णयं वेदान्तमतेन नैयायिकं बोधयन् कथयति । ५, श्रुतिस्मृतिपुराणादिवाक्योपन्यासेन ज्ञानस्यैव मोक्षकारणत्वोपपादनं । ६, वेदपुराणादिवाक्यैर्नारायणस्यैव मोक्षकारणत्वोपपादनं । ७, वेदपुराणादिवाक्यैरीश्वरस्य हरर्यभिन्नत्वस्य जगत्कारणत्वादेश्च प्रतिपादनं । ८, मनोलयप्रकारथनं । ९, बन्धमोक्षकारणकथनादि । १०, अहन्तोत्पत्तिनिरासकवाक्योक्तिः । ११, पञ्चवटीवृत्तान्तकथनादि । १२, सीतारामयोः पूर्वकृतरहस्यरासलीलाकथनं १३, रामस्य सखीगणपरिवृतया सीतया जलकेलिकथनादि । १४, १५, १६, नानाविधशान्तिवाक्यैर्जानक्याः पुनः प्रबोधनादि । १७, वासनाह्रासप्रकारकथनादि । १८, सर्वत्र रामभावनाकथनादि । १९, रामस्य सर्वात्मकादिवर्णनं । २०, परमात्मभावनादिकथनञ्च ।

No. 789. काव्यकामधेनुः ।

Substance, country paper, 10¼ × 4½ inches. Folia, 30. Lines, 14 on a page. Extent, 1200 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1671. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Kávyakámadhenu. This work has already been noticed in the first volume, (No. 358,) but the MS. examined for that notice having been very defective, the initial and the final words there given, are not correct. The following supplies many details about the work and its author.

Beginning. येनाऽवियद्विकरणैराख्यातैर्धातुलोचितैः ।
प्रकाशैः सम्प्रकाशन्ते क्रियास्तन्नौमि गोपितम् ॥ १ ॥
कविकल्पद्रुमं धातुपाठं विरचितुं निजं ।
धातुवृत्तिः काव्यकामधेनुर्नाम विधीयते ॥ २ ॥
तत्र प्रयोगा धातूनामित्क्रमादित्फलायिताः (?) ।
अत्रिपोस्त्वनितां तुल्यप्रयोगाणां सभेदकाः ॥ ३ ॥
तत्रादौ ग्रन्थकृदुचितेष्टदेवतामादित्यमुपास्ते ।———
शब्दाकरकरग्राममर्थमण्डलमण्डलं ।
ज्ञानात्माजमनाद्यन्तमादित्यं तमुपास्महे ॥
तमिति, तच्छब्दः प्रतिसमाधिसमयसङ्कृत्समर्थकत्वेनानुभूतस्य स्वरूपस्य प्रतिपादनाद्यच्छब्दं नापद्यते । यथा, सेयं ममाङ्गेषु सुधारसच्छटेत्यादौ । अथ पूर्वाचार्यान् जयवादेन धिनोति ।
इन्द्रश्चन्द्रः काशकृत्स्नापिशली शाकटायनः ।
पाणिन्यमरजैनेन्द्रा जयन्त्यष्टादिशाब्दिकाः ॥
अथ ग्रन्थस्वरूपं निरूपयति ।
मतानि तेषामालोच्य सर्वसाधारणः स्फुटः ।
धातुपाठस्वराद्याद्यक्रमादन्तादिमक्रमः ॥
कविकल्पद्रुमो नाम पद्यैर्निष्पाद्यते (मया) ।

End. धूतूना (धातूना) मिह सौत्राणां द्विचत्वारिंशदीरिताः ।
धूतूह्निर्देशोपसंहरति ।
इति स्फीतः सप्तदशशत्या षट्कोनषष्ट्या ।
धातुस्कन्धैर्बुधाः सेव्यः कविकल्पद्रुमः फलन् ॥

सप्तदशशतानां समाहारः सप्तदशशती, षट्कोनषष्ट्याऽधिका षट्कोनषष्टा तया ।
धातव एव स्कन्धास्तैः । फलन् प्रतिस्कन्धं प्रयोगरूपाणि फलानि स(म.र्पयन् ॥

अथ ग्रन्थकृदात्मानं व्याख्यापयति ।——

विद्वद्धनेशशिष्येण भिषक्केशवसूनुना ।
तेने वेदपदस्थेन बोपदेवद्विजेन यः ।

यः कविकल्पद्रुमो वोपदेवद्विजेन तेने व्यस्तारि स सेव्य इति पूर्वेणान्वयः ।

सम्पादयन्तीमङ्कादौ कार्त्तस्वरलसन्निधिं ।
श्रयध्वं विबुधाः कामकामधेनुमतन्द्रिताः ॥ १ ॥
वुत्पादयन्तु शब्दज्ञास्तैस्तैः सूत्रैरुदाहृतीः ।
सर्वव्याकरणाचार्यां नास्यां तान्यलिखं स्फुटं ॥ २ ॥
य एनामविदित्वेच्छेत्कर्त्तुं धात्वर्थनिर्णयम् ।
स वै मूढो विदां मध्ये ह्युपहासमवाप्नुयात् ॥ ३ ॥

Colophon. इति श्रीपण्डितबोपदेवविरचिता काव्यकामधेनुर्नाम धातुवृत्तिः समाप्ता ।

स्वर्गे गीर्वाणनार्यः सुरपतिमभितः शाब्दिकानां वरेण्यं
पाताले शेषदेवं भुजगयुवतयो यस्य गायन्ति कीर्त्तिं ।
यस्तीर्णः शास्त्रपाथोनिधिमखिलमिमं गोष्पदं वा सुराद्रौ
शिष्योऽकार्षीद्धनेशः कविकुलतिलकः केशवैर्बोपदेवः ॥
गजाननं भूतगणाधिसेवितं कपित्थजम्बूफलसारभक्षितम् ॥
उमासुतं शोकविनाशकारणान्नमामि विघ्नेश्वरपादपङ्कजम् ॥

विषयः । इकाराद्यनुबन्धद्वारा सेड्वेण्नेड्धातुनिर्देशः । अकारादिहकारपर्यन्तवर्णान्त-विन्यासक्रमेण दशगणिधातूनां कथनं, सौत्रधातुकथनञ्च । (कविकल्पद्रुमनाम्नो धातुपाठग्रन्थस्य वृत्तिः काव्यकामधेनुनाम्नी । उभयोः कर्त्ता बोपदेव एव । ग्रन्थशेषे सर्वधातुपरिगणना च कृतास्ति ।)

No. 790. शार्ङ्गधरसंहिता ।

Substance, country paper, 12 × 5½ inches. Folia, 96. Lines, 13 on a page. Extent, 2470 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1725. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

S'árñgadhara Sañhitá. Materia Medica and pharmacopœia in three parts. By S'árñgadhara, son of Dámodara. Contents: Part I, Chapter 1, Weights and measures. 2, Dissertation on physicians. 3, Pulse, dreams, character of messengers who are to go for physicians; effects of particular omens when proceeding to treat a case. 4, Infusions and decoctions. 5, Nerves, arteries, veins, &c. 6, Alimentation; treatment of infants; humours of the body. 7, Nosology and enumeration of diseases. Part II. 8, Extracts, decoctions, levigates, &c. 9, Certain extracts recommended for particular diseases. 10, Churning of infusions. 11, Cooling applications. 12, Levigation. 13, Powders. 14, Pills, boluses and conserves. 15, Electuaries. 16, Pomades or medicines boiled in ghi. 17, Medicated oils. 18, Asavárishṭa medicines. 19, Preparation of oxides and metallic compounds. 20, Mercurials. Part III. 21, Uses of oils, ghi, fat and marrow. 22, Fomentations, 23, Emetics. 24, Purgation. 25, 26—27, Injections, 28, Snuffs. 29, Fumigation. 30, Gargles. 31, Plasters. 32, Bleeding, 33, Collyrium, &c.

Beginning. श्रियं सदद्याद्भवतां पुरारिर्यदङ्गतेजःप्रसरे भवानी ।
विराजते निर्मलचन्द्रिकायां महौषधीव ज्वलिता हिमाद्रौ ॥ १ ॥
प्रसिद्धयोगा मुनिभिः प्रयुक्ताश्चिकित्सकैर्ये बहुशोऽनुभूताः ।
विधीयते शार्ङ्गधरेण तेषां सत्सङ्ग्रहः सज्जनरञ्जनाय ॥ २ ॥
हेलादिरूपात्मकजातिभेदैः * * समीच्य तु सर्वरोगान् ।
चिकित्सितं कर्म न वृंहणाख्यं कुर्वीत वैद्यो विधिवत् सुयोगैः ॥ ३ ॥
दिव्यौषधीनां बहवः प्रभेदा वृन्दारकाणामिव विस्फुरन्ति ।
ज्ञात्वेति सन्देहमपास्य धीरैः सम्भावनीया विविधप्रभावाः ॥ ४ ॥
स्वाभाविकागन्तुककायिकान्तरा रोगा भवेयुः किल कर्मदोषजाः ।
तच्छेदनार्थं दुरितापहारिणः श्रेयोमयान् योगवरान् नियोजयेत् ॥ ५ ॥
प्रयोगानागमात् सिद्धान् प्रत्यक्षादनुमानतः ।
सर्वलोकहितार्थाय वक्ष्याम्यनतिविस्तरात् ॥ ६ ॥
अथानुक्रमणिका ।——
प्रथमं परिभाषा स्याद्भैषज्याख्यानकं तथा ।
नाडीपरीक्षादिविधिस्ततो दीपनपाचनं ॥ ७ ॥
ततः कलादिकाख्यानमाहारादिगतिस्तथा ।
रोगाणां गणना चैव पूर्वखण्डोऽयमीरितः ॥ ८ ॥

स्वरसः क्वाथफाण्टौ च हिमः कल्कश्च चूर्णकम् ।
तथैव गुटिकालेहौ स्नेहः संधानमेव च ॥ ९ ॥
धातुशुद्धी रसाश्चैव खण्डोऽयं मध्यमः स्मृतः ।
स्नेहपानं स्वेदविधिर्वमनञ्च विरेचनं ॥ १० ॥
ततस्तु स्नेहवास्तः स्यात् ततश्चापि निरूहनं ।
ततश्चाप्युत्तरो वास्तिस्ततो नस्यविधिर्मतः ॥ ११ ॥
धूमपानविधिश्चैव गण्डूषादिविधिस्तथा ।
* * दीनां विधिः स्यात्तस्तथा शोणितविस्रुतिः ॥ १२ ॥
नेत्रकर्मप्रकारश्च खण्डः स्यादुत्तरत्रयम् ।
द्वाविंशत्सम्मिताध्यायैर्युक्तेयं संहिता स्मृता ॥ १३ ॥
षड्विंशतिशतान्यत्र श्लोकानां गणितानि च ॥

End. आयुर्वेदसमुद्रस्य गूढार्थपदसंश्रयम् ।
ज्ञातः कैश्चिद्बुधैस्तैस्तु कृता विविधसंहिताः ॥
कश्चिदर्थं ततो नीत्वा कृतेयं संहिता मया ।
कृपाकटाक्षविक्षेपमस्यां कुर्वन्तु साधवः ॥
विविध * या * * दरिद्रनाशनं हरिरमणीव करोति योगरत्नैः ।
विलसतु शार्ङ्गधरस्य संहिता (क)विहृदयेषु सरोजनिर्मलेषु ॥

Colophon. इति श्रीदामोदरसूनुना शार्ङ्गधरेण विरचितायां संहितायां चिकित्सास्थाने नेत्राञ्जनविधिर्नाम त्रयस्त्रिंशत्तमोऽध्यायः । समाप्तोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । पूर्वखण्डे ।—१ अध्याये, माषटङ्कादिमानकथनं । २, भैषज्यकालगुणवीर्यादिकथनं । ३, नाडीपरीक्षा । स्वप्नदर्शनप्रतीकारः । वैद्याकारकदूतलक्षणादि । रोगिचिकित्सार्थं गमनकालीनशकुनस्य शुभाशुभफलम् । ४, दीपनपाचनादिगुणोक्तिः । ५, शरीरस्थस्नायुमज्जानाड्यस्थ्यादिसङ्ख्यास्वरूपादिकथनं । विश्वसृष्टिकथनम् । ६, आहारपाकप्रकारः । गर्भोत्पत्तिप्रकारः । कुमारपोषणप्रकारः । नरस्य वातपित्तादिप्रकृतिज्ञानकथनम् । ७, रोगगणना ।

२ खण्डे ।—८, स्वरसकल्कक्वाथादिरसकथनं । पुटपाकयोग्यद्रव्यविशेषकथनम् । ९, रोगविशेषे गुडूच्यादिविविधक्वाथविशेषोक्तिः । १०, फाण्टमन्थादिकथनं । ११, रोगविशेषे हिमौषधकथनं । १२, कल्कस्वरूपगुणकथनादि । १३, चूर्णौषधकथनं १४, वटकमोदकगुटिकौषधकल्पना । १५, अवलेहौषधकथनं । १६, घृतपाच्यौषधकथनं । १७, नारायणतैलादिविविधतैलविशेषकथनं । १८, असवारिष्टनामकौषधकल्पना । १९, नानाविधधातुशोधनमारणकल्पना । २०, पारदादिनानारसशोधनमारणप्रकारः ।

३ खण्डे ।—२१, घृततैलवसामज्जादिचतुर्विधस्नेहपदार्थपानविधिः । २२. स्वेदविधिः । २३, वमनविधिः २४, विरेचनविधिः । २५, वस्तिविधिः । २६, निरूहवस्तिविधिः । २७, उत्तरवस्तिविधिः । २८, नस्यविधिः । २९, धूमपान-विधिः । ३०, गण्डूषविधिः । ३१, प्रलेपादिविधिः । ३२, रक्तस्रावविधिः । ३३, नेत्राञ्जनविधिः ॥

No. 791. प्रौढमनोरमा सविवरणा ।

Substance, country paper, 14½ × 5 inches. Folia, 141. Lines, 10 on a page. Extent, 6204 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1834. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Praudhamanoramá. A commentary on the *Siddhánta Kaumudí.* By Bhaṭṭojí Dikshita, son of Lakshmídhara Súrí. Attached is a gloss on the commentary, by Harihara Dikshita, son of Víres'vara, and grandson of Bhaṭṭoji Dikshita. The name of the gloss is *Laghus'abda-ratna.*

Beginning. टी॰ प्रा॰ । इत्यनुवर्त्तत इति । शबादीनां सार्वधातुकत्वाद्यर्थमिति भावः तेन न सार्वधातुकानुदात्तत्वसिद्धिरिति दिगिति ।

मू॰ प्रा॰ । धातोः । यद्यपि धातोरेकाचोहलादेरिति सूत्राद्धातोरित्यनुवर्त्तत एव तथापि आर्द्धधातुकसञ्ज्ञाया आश्रितशब्दव्यापारत्वलाभाय पुनर्धातुग्रहणम् ।

End. टी॰ समा॰ । व्यवस्थिततयेति । छन्दसि सर्वविधीनां वैकल्पिकत्वादिति भावः । विकल्पव्यवस्थयेति व्यवस्थितविकल्पनेति यावत् । इत्यष्टमोऽध्यायः समाप्तः ।

Colophon. इति श्रीमद्दीक्षितभट्टोजिपौत्रदीक्षितवीरेश्वरपुत्रदीक्षितहरिहरविरचिते लघु-शब्दरत्ने वैदिकी समाप्ता ।

मू॰ स॰ । चकारोऽनुक्तसमुच्चयार्थ इत्याशयेनाह । चिदिति । हतीसाहमिति । अति-शब्दस्यान्येषामपीति दीर्घः । इत्यष्टमः ।

इति पदवाक्यप्रमाणज्ञश्रीलक्ष्मीधरसूरेः सूनुना भट्टोजिदीक्षितेन रचितायां प्रौढमनोरमायां वैदिकी समाप्ता ।

विषयः । सिद्धान्तकौमुद्याः कृदन्तभागस्य व्याख्यानं । पुनस्तस्या एव स्त्रीलिङ्गावधि-स्त्रीप्र-त्ययपर्यन्तस्य व्याख्यानं । पुनः स्वरवैदिकीप्रक्रियाख्यशेषभागस्य व्याख्या च । (आदौ मध्ये च खण्डितमेतत्)

No. 792. कूटमुद्गरः, सटीकः ।

Substance, country paper, 14 × 5½ inches. Folia, 5. Lines, 12 on a page. Extent, 140 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Kúṭamudgara. Essays on Digestion and Dietetics. By Mádhava. Attached to the text is an anonymous commentary.

Beginning. टी॰ प्रा॰ । ॐ मधुराम्ललवणकटुतिक्तकषायाः षड्रसाः । तत्र त्रिभिराद्यै-
मधुराम्ललवणैः कफवातौ यथाक्रमं वृद्धिसमौ यातः । कफो वृद्धिं याति वातः
शमं यातीत्यर्थः ।

मू॰ प्रा॰ । कफवातौ वातकफौ यातः पित्तञ्च वृद्धिसमौ ।
त्रिभिराद्यैस्त्रिभिरन्त्यैस्त्रिभिराद्यपरैस्तदन्यैश्च ॥ १ ॥

End. टी॰परि॰ । किं ज्ञानेन निन्द्यज्ञानेनेत्यर्थः । अल्पदर्शिना अल्पाध्ययनेन एतेन
आत्मनः सविनयत्वमुक्तम् ॥ २० ॥
चीरमिव वारिविमिश्रं भज्यहंसेन(?) पीयते यद्वत् ।
हित्वा दोषमशेषं गुणमिह गुणिनो ग्रहीष्यन्ति ॥

मूलपरि॰ । भिषजा माधवेनेदं किं ज्ञानेनाल्पदर्शिना ।
यत्किञ्चिदुक्तमज्ञानात्तत् चमध्वं मनीषिणः ॥

Colophon. इति श्रीमाधवविरचितः कूटमुद्गरः समाप्तः ।

विषयः । मधुराम्लादिषड्रसगुणदोषकथनं । जीर्णाजीर्णान्नगुणदोषः । पानीयापानीयजल-
निर्णयः । सन्निपातभेदादि । व्रणचिकित्साप्रकारः । पथ्यापथ्यनिर्देशश्च ।

No. 793. ज्योतिरतिरात्रं ।

Substance, country paper, 6¾ × 4 inches. Folia, 25. Lines, 7 on a page. Extent, 250 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Jyotiratirátra. Hymns and mantras for the performance of the Atirátra sacrifice.

१२ ३ १ २ ३ १ २। ३ १ २ ३ १ २ ३ १।
Beginning. अथोक्थ्या लिख्यते । पवस्व वाचो अग्निं यः साम चित्राभिरूतीभिः । अभि-
२। ३ १ २
विश्वानि काव्या ॥ १ ॥

End. ॐ वायिम ( ) हि गच्छथो युवं चित्रं ददथुर्भोजनान्नर। वोदेया ( ) स्तुव-
तावते अर्वाग्रथ समनसा निया २३च्छताम्। पार्थिवत सो२३मा३।
यां मा २३४ घा ॐ वा ६ हा उवा॥ अस्॥ आश्विनशस्त्रान्ते भक्ष्यः।

Colophon. इति ज्योतिरतिरात्रः समाप्तः॥

विषयः। १, उक्थ्यजपः। २, वहिष्पवमानं। ३, आज्यानि। ४, माध्यन्दिनपवमानं।
५, रात्रिपर्यायः। ६, सन्धिः।

No. 794. श्रीमद्भागवतस्कन्धार्थनिरूपणं, वा हरिलीलाविवरणसङ्ग्रहः सूचीसहितः।

Substance, country paper, 12¾ × 5 inches. Folia, 33. Lines, 15 on a page. Extent, 1650 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

S'rímadbhágavata-skandhártha-nirúpaṇa, alias *Harilílá-vivaraṇa-sañgraha*. An abstract of the Bhágavata Puráṇa. By Vopadeva. The MS. is incomplete and comprises abstracts of the first five books only. Vide ante, p. 47.

Beginning. श्रीमद्भागवतस्कन्धाध्यायार्थादि निरूप्यते।
विदुषा वोपदेवेन मन्त्रिहेमाद्रितुष्टये॥ १॥
तत्र भागवतार्थमाह। आनन्दस्य हरेर्लीलावक्ता भागवतागमः।
स्कन्धैर्द्वादशभिः शाखाः प्रतन्वद्द्विजसेविताः॥ २॥

End. (पञ्चमस्कन्धपर्यन्तं वर्त्तते। अतः खण्डितत्वाच्छेषवाक्यं नास्ति)।

विषयः। श्रीभागवतस्य प्रथमस्कन्धावधिपञ्चमस्कन्धपर्यन्तानां पञ्चस्कन्धानामध्यायानामर्थः सङ्क्षेपेणात्र सङ्गृहीतः।

No. 795. अनुभवसारः।

Substance, country paper, 9½ × 4¼ inches. Folia, 12. Lines, 12 on a page. Extent, 350 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1872. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Correct.

Anubhavasára. The essence of the Vedánta, or a treatise on salvation, according to the Vedánta doctrine. By Sachchidánanda Yati.

Beginning. जय जय सकलनिषेधशेषा । जय जय मायादिगुणअशेषा ॥
जय जय जडचैतन्यपरेशा । श्रीसदानन्द गुरुवरा ॥ १ ॥

End. तथा अत्रि त्यास चतुरानन । त्यालागि श्रीनारायण ॥
स्वयें उपदेशि आपण । चतुः श्लोकी भागवत ॥

Colophon. इति अनुभवसारग्रन्थे सच्चिदानन्दयतिविरचिते पञ्चमप्रकरणं समाप्तम् ।
(अतःपरं) अर्थादर्थे यदा वृत्तिं गन्तुं चलति चान्तरे ।
निराधारा निर्विकारा या दशा सोन्मनी स्मृता ॥ (इत्यादयः)
काशी ब्रह्मेति विख्यातं तद्विवर्त्तो जगद्भ्रमः ।
अविवर्त्तं ततश्चाङ्ः काशीति ब्रह्मवादिनः ॥ (इत्यन्ताः पञ्चश्लोकाः सन्ति)

विषयः । शारीरिकतत्त्व-ब्रह्मतत्त्व-जीवब्रह्मैक्यमोक्षोपायमुमुक्षुकर्त्तव्यादिकथनं ।

No. 796. नैगेयानां ऋक्षुदैवतं ।

Substance, country paper, 9 × 4 inches. Folia, 17. Lines, 10 on a page. Extent, 400 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1674. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Naigeyánám rikshu-daivatam or simply *Naigeya.* An Index to the Sáma Veda, giving " the names of the poets, and the deities for the verses composing the Árchika of the Chhandogas according to the Sákhá of the Naigeyas, a subdivision of the Kauthumas." Max Muller, Ancient Sanskrit Literature, p. 227. The work comprises two prapáthakas, the first giving the poets and deities of the richás, and the second the same of trichás, ardharichás, &c.

Beginning. अथार्षमार्चिकस्याग्ने त्वमग्नेऽग्निरेवि त्वामग्ने भरद्वाजो वार्हस्पत्योऽग्निम्मेधातिथिः काखः प्रेष्ठमुशना काव्यस्त्वन्नः सुदीतिर्वार्हङ्गिरसः सौहोत्रः पुरुमीढो वाते वत्सः काखोऽग्ने सुमित्रो वाध्र्यश्वो वध्र्यश्वो वानुरूपः ॥ १ ॥

End. आष्टरध्याय ऐन्द्रो वृहस्पते वृहस्पतिः प्रथमेऽभिगोत्राणि वृहस्पतिः पञ्चमे दक्षिणा षष्ठे मरुतोऽष्टमे वरुणो नवम आदित्या दशम उरुषेय देवा अष्टमे मारुत्युत्तमोमोषां प्रथमाघो देवीकङ्का अष्टमे विरचस्तृतीया सङ्ग्रामाशीर्ममाग्न्-

नरे सङ्ग्रामाश्रिषामैन्द्री मध्यमे वर्म प्रथमे सोमो द्वितीये वरीयस्तृतीये देवा-
स्तुर्थ एकादशे चाग्निः सप्तमे भद्रं वैश्वदेव्यो ।

Colophon. इति नैगेयानामृचुदैवतं समाप्तम् । द्वितीयः प्रपाठकः ।

विषयः । १ प्रपाठके, नैगेयानामृचामृषिदैवतनिर्णयः । २, तेषामेव छचार्ङ्चपादानामृचामृषिदैवतनिर्णयः ।

No. 797. त्रिस्थलीसेतुः ।

Substance, country paper, 11 × $4\frac{3}{4}$ inches. Folia, 103. Lines, 9 on a page. Extent, 2600 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Tristhalísetu. A treatise on pilgrimage. By Náráyana Bhatta, son of Rámes'vara Súrí. The work is of some antiquity and great repute, having been extensively quoted by all subsequent writers on the subject. The MS. is incomplete, and breaks off at the end of the 10th chapter. Contents : 1. Propriety of pilgrimage to sacred pools or *tírthas ;* tírthas defined. 2. Secondary tírthas; persons who should perform pilgrimage; difference in the merit of pilgrimages according to the conveyance used, &c. 3. Comparison of the merits of pilgrimages with penances; proper times for pilgrimages. 4. Rules for starting on pilgrimages. 5. Do. to be observed in the way; duties on arrival at a place of pilgrimage; fasts, and shedding of the hair of the head at tírthas. 6. Bathing at tírthas. 7. Offering of water to the manes; s'ráddhas; what to be offered and what forbidden at such s'ráddhas. 8. Who are fit to perform such s'ráddhas. 9. Gifts at such s'ráddhas &c. Throwing of the bones of the dead in tírthas. 10. General observations on the various topics above set forth.

Beginning. सरस्वतीं नमस्यामः प्रत्यूहव्यूहहानये ।
यदेकतानचित्तानां चित्ते संविन्निरुत्तमा ॥
विघ्नाधिप नमस्तुभ्यं विघ्नसङ्घं विघातय ।
प्रचयं रचयात्युच्चं बुद्धिशुद्धिं विधेहि मे ॥
उन्निद्रपद्मशतपत्रसगोत्रनेत्रं सुग्रीवमित्रमतिचित्रपवित्रपात्रं ।
उन्नीलनीलमणिवर्णसवर्णगात्रं रामं भजे कुलपतिं कमलाकलत्रं ॥

विश्वामित्रकुलोद्भवो विधुरिवाखण्डः कलानां निधि-
र्वाग्गुम्फे निखिलेऽपि यस्य वसुधा शिष्यप्रशिष्येश्रिता ।
विद्या पद्मविकाशनैकतरणिः श्रीभट्टगोविन्दजः
सद्भावद्गुणनाग्रणीर्विजयते श्रीभट्टरामेश्वरः ॥
श्रिता वाराणसी तेन नगरी नगरीयसी ।
यतोऽन्यनगरीहेमनगरीतिमुपेयुषी ॥
शास्त्रेष्वधीती पितुरेव यः श्रुतीः स्मृतीः समालोच्य च देशरीतीः ।
नारायणस्तत्तनयो विमुक्तो तीर्थत्रयीसेतुमसौ विधत्ते ॥
ग्रन्थेऽस्मिन् गुणगणवत्त्वमुच्यते चेत् स्वं ग्रन्थं गुणगणवन्तमाह को न ।
तत्सन्तः शिरसि कृताञ्जलिस्तु याचे शोध्यं तत्सदसदिहोच्यते मया यत् ॥
खलानां प्रार्थनैषेह खलताखलतास्तु वः ॥
भवतां भूषणेऽप्यत्र दूषणे मास्तु मानसं ॥

End. यत्र यत्र दृढा भक्तिर्यदा यस्य महात्मनः ।
तत्र तस्य महादेवः प्रसादमुपगच्छति॥ इत्यादि बहुनालम् ।

Colophon. इति श्रीमद्विद्वन्मुकुटमाणिक्यश्रीमद्रामेश्वरसूरिसूनुनारायणभट्टविरचिते त्रिस्थ-लीसेतौ सामान्यप्रघट्टके प्रकीर्णकतीर्थधर्मप्रकरणं समाप्तं । समाप्तश्च प्रघट्टकः । इतः परं प्रयागप्रकरणं भविष्यति । (अत इदं पुस्तकमसम्पूर्णं)

विषयः । १ प्रघट्टके, तीर्थयात्राकर्त्तव्यतानिरूपणं । सामान्यतस्तीर्थप्रशंसा । तीर्थस्वरूपं । २, गंगाद्वादिगौणतीर्थं । तीर्थयात्राधिकारिणः । तीर्थफलतारतम्यं । यानविशेषेण तीर्थयात्रायां फलतारतम्यादि । ३, तीर्थस्नानफलविशेषेण सह कृच्छ्रादिप्रायश्चित्तेन तुल्यता । तीर्थयात्रायां कालः । ४, तीर्थगमनविधिः । ५, तीर्थयात्रायां नियमाः । तीर्थप्राप्तिदिनकृत्यं । तीर्थोपवासविधिविचारः । तीर्थमुण्डनविधिविचारः । ६, तीर्थस्नानविधिः । ७, तीर्थतर्पणं । तर्पणीयव्यक्तिक्रमोल्लेखः । नदीरजोदोषोद्भवमासदिननिर्देशः . तीर्थश्राद्धविधिः । तीर्थश्राद्धे निषिद्धद्रव्याणि । आमान्नहेमश्राद्धादिविचारः । तीर्थश्राद्धे एकोद्दिष्टादिश्राद्धान्तसमवाये निर्णयः । ८, तीर्थश्राद्धाधिकारिणः । ९, तीर्थश्राद्धे दानकालपार्वणश्राद्धादिनिर्णयः । तीर्थेऽस्थिनिक्षेपविधिः । १०, प्रकीर्णकतीर्थधर्मः । पुनरस्थिप्रक्षेपविधिः । प्रतिग्रहप्रतिषेधार्थं तीर्थगर्भनिर्णयादि ।
(साधारणस्तीर्थविधिः प्रथममुक्तः, प्रयागादित्रयविधिः पश्चात्, इत्यत्र सङ्ग्रहः।)

No. 798. खण्डप्रशस्तिटीका ।

Substance, country paper, 8 × 3 inches. Folia, 131. Lines, 8 on a page. Extent, 2000 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Khaṇḍa-pras'asti Ṭiká. A commentary on the Khaṇḍapras'asti, of Náráyaṇa, a poem in praise of the ten incarnations of Vishṇu. By Raghunátha.

Beginning. श्रीरामविश्वेशगजाननादीन् प्रणम्य मातापितरौ पितृव्यं ।
नारायणश्च प्रकरोति टीकां खण्डप्रशस्ते रघुनाथनामा ॥

End. प्रख्यात इति । कल्की देवः वः कल्मषान् पापान् । पापं किल्बिषकल्मषमित्यमरः । त्रायतां रक्षतां । किं विधः । पुरी मथुरा तत्प्रभवतः प्रख्यातः प्रसिद्धः । प्रावृट् पयोदः वर्षाकालमेघः तद्द्युतिः तत्कान्तिः मेघश्यामः । बालः अल्पवयाः । दैत्येश्वराणां द्विषां वैरिणां काल इव दलयिता मारयिता किलेति पुराणादौ श्रूयते ।

पाठीनः कमठः किटिर्नरहरिः खर्वाकृतिर्भार्गवो
रामः कंसनिसूदनो दशबलः कल्की च नारायणः ।
अस्माकं सविभूतयेऽस्तु भगवान् सेतुर्भवाम्भोनिधा-
वुत्ताराय युगे युगे युगपतिस्त्रैलोक्यनाथो हरिः ॥

अत्र परिसमाप्तिसूचकं शेषवाक्यं नास्ति । (९२, पत्रात्परमसंलग्नपत्राङ्कत्वात् खण्डितमित्यनुमीयते ।)

विषयः । मत्स्य-कूर्म-वराह-नृसिंह-वामन-परशुराम-राम-कृष्ण-कल्क्याद्यवतारवर्णनं ।

No. 799. समरसारः, सटीकः ।

Substance, country paper, $13\frac{3}{4} \times 5\frac{1}{4}$ inches. Folia, 24. Lines, 11 on a page. Extent, 816 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Samarasára. An essay in verse on supernatural means for success in warfare. By Rámachandra. Attached is a commentary in prose by S'ivadása, son of S'úryadása Yati by Vis'álákshá. Contents. Calculations

to be made from the names of the belligerents as to the probability of success, onomancy. The same from those of the day of the week, the age of the moon and of the Nakshatra when war is declared. Calculation from initial letters of names. Do. from the letters, accents, &c., of do. Do. from the positions of armies on the different sides; obnoxious sides; calculations from the directions of the wind austromancy. Peculiar stellar conjunctions. Times improper for war. The snake diagram for calculating success in war. Knowledge of nakshatras from names. Calculations from the breath; considerations about the left and right sides. Connexion with women. Success of embassy by the nature of the breath. Success by putting on particular drugs. Various diagrams for assaults, blockade, &c. Reduction of forts, &c. Ornithomancy.

Beginning. मूलप्रा० । नत्वा गुरून् समालोच्य स्वरशास्त्राणि भूरिशः ।
वक्ष्ये युद्धजयोपायं धार्मिकानां मनोहितम् ॥

टीकाप्रा० । अभिवन्द्य रामचन्द्रं गुरुं तदुक्तस्वरग्रन्थम् ।
विवृणोमि यथाप्रज्ञं तदभिहितार्थानुसारेण ॥
तत्र श्रीरामचन्द्रनामा ग्रन्थकृत् प्रारीप्सितग्रन्थपरिसमाप्तिपरिपन्थिप्रत्यूहायोपहाय शिष्टाचारपरिपालनाय गुरुप्रणामं चिकीर्षितं प्रतिजानीते। नत्वेति भूरिस्वरशास्त्राणि रुद्रयामलादीनि। युद्धशब्द उपलक्षणार्थः। तेन वादिप्रतिवादिदम्पतीसुभटद्यूतकृन्मल्लादीनां जयपराजयोपायप्रतिपादकत्वमस्य ग्रन्थस्य। धार्मिकानामिति ग्रन्थाप्रामाण्यशङ्कानिवारणाय। यतस्तूपायप्रवृत्तोपायो न्वपतिः परिपन्थिभिः पराभूयत एव रावणदुर्योधनवत्। नानामतबहुतरस्वग्रन्थाविरोधं गुरुमतमनुसृत्य परिहरति तत्र शमेङ्गेत्यादि ॥

End. टीकापरि० । वंशे वत्समुनीश्वरस्य शिवदासाख्यादुरुख्याततः
सम्राडग्निचिदाप यस्य जनकः श्रीसूर्यदासोऽजनि ।
यन्मातुर्यशसा दिशो दश विशालाक्षा वलक्षा व्यधात्
स प्राज्यं स्वरशास्त्रसारविचितं रामोऽवसन्नैमिषे ॥

विषयः । युद्धादौ वादिप्रतिवादिनोर्नामलब्धाङ्कमादाय जयपराजयविचारप्रकारः। नक्षत्रतिथिवारादिद्वारा जयपराजयप्रकारः। अकारादिस्वराणां बालयुवाद्यवस्था। अकारादिस्वराणां ग्रहराशीशादिकथनं। मात्रावर्णादिस्वरसमूहकथनं। नामाक्षराङ्कन्यूनाधिकभावेन जयपराजयविचारः। भटानां पूर्वादिदिगवस्थितिद्वारा जयपराजयकथनादि। केतुहतदिग्विचारः। वायुबलज्ञानं। राहुयामिनीबलकथनादि। युद्धे वर्ज्यकालादि। युद्धे जयपराजय-

ज्ञानार्थं सर्पचक्रोक्तिः। दिक्शूलादि। नासाचरात् नक्षत्रज्ञानं। निश्वास-प्रश्वासादृत्तिसङ्ख्याविशेषैः पृथिव्यादिपञ्चभूतकथनं। पञ्चभूतफलं। वामदक्षिण-श्वासवहनद्वारा जयपराजयः। स्वरविशेषवहनकाले नारीसंसर्गे कृते नारी-वशीकरणं। नासास्वरबलद्वारा द्यूतजयः। ओषधिविशेषधारणेन जयपरा-जयः। स्थाय्यस्थायिनोर्जयपराजयज्ञानार्थककोटचक्रोक्तिः। दुर्गादौ ग्रह-वेधज्ञानार्थं सर्वतोभद्रचक्रं। आतुरसाध्यासाध्यज्ञानार्थं ऋणिधनिचक्रोक्तिः। शकुनोक्तिश्च।

·No. 800. गणपत्यादिपूजनपद्धतिः।

Substance, country paper, $10\frac{3}{4} \times 4\frac{3}{4}$ inches. Folia, 20. Lines, 9 on a page. Extent, 400 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Gaṇapatyádipújana-paddhati. Manual for the worship of Gaṇes'a and other deities on particular auspicious occasions. Anonymous. The MS. is defective.

Beginning. अथ श्रौतस्मार्त्तादिकर्माङ्गसाधारणगणपतिपूजनादिपद्धतिरुच्यते। महत्कर्मसु पूर्व्वेद्युरल्पेषु तु तस्मिन्नहनि पूर्व्वाह्णे निर्णेजनान्तपञ्चमहायज्ञान्तकृतनित्यक्रिय-यजमानः सपत्नीकः स्वासने प्राङ्मुख उदङ्मुखो वोपविश्य द्विराचम्य प्राणाना-यम्य देशकालौ सङ्कीर्त्त्य करिष्यमाणामुककर्माङ्गतया स्नानं करिष्ये।

End. खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति।

विषयः। शुभकर्मारम्भे कर्त्तव्यगणपतिपूजनवसोर्धारानान्दीमुखश्राद्धप्रयोगकथनं। (खण्डितत्वादित उत्तराः पुण्याहवाचनादिविषया न प्राप्ताः।)

No. 801. अश्वमेधः, वा, अश्वमेधप्रयोगः।

Substance, country paper, 11×5 inches. Folia, 38. Lines, 10 on a page. Extent, 1300 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

As'vamedha Prayoga. A manual for the performance of the horse sacrifice. Anonymous. The MS. is defective.

Beginning. अश्वौदनं पचति। रेत एव तद्धत्ते। यदाज्यम् * * ते तेन रशनामुभाभ्यामा-
दत्ते। तेजो वा आज्यं, प्राजापत्योऽश्वः, प्रजापतिमेव तेजसा समर्द्धयत्यपनेतो
वा एषो मेध्यो यदश्वः॥

End. खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति।

विषयः। अश्वमेधयज्ञकर्त्तव्यानुष्ठानकथनं, इष्टकाचयनारम्भपर्य्यन्तं।

No. 802. चातुर्मास्यप्रयोगः।

Substance, country paper, 9¾ × 4 inches. Folia, 50. Lines, 9 on a page. Extent, 800 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Cháturmásya Prayoga. A manual for the performance of the Cháturmásya or the quadrimensial fast. By Tryambaka. The MS. is incomplete.

Beginning. नत्वा गणेशपादाब्जं गुरूनपि मदीयशान्।
कुर्वे त्र्यम्बकनामाहं चातुर्मास्याख्यमादितः।
प्रयोगं सर्वथा ग्रन्थाननुसृत्यैव सिद्धये॥
अक्षय्यं ह वै चातुर्मास्ययाजिनः सुकृतं भवति।

End. (खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति।)

विषयः। चातुर्मास्येष्टिकर्त्तव्यानुष्ठानकथनं। चातुर्मास्येष्ट्यारम्भकर्त्तव्यविश्वदेवेष्टिकथनं।
आपस्तम्बीयाग्निहोत्रकथनं। आश्वलायनीयवरुणप्रघासेष्ट्यादि।
(खण्डितत्वाद्विषयान्तराप्राप्तिः)

No. 803. रुद्रानुष्ठानपद्धतिः वा, रुद्रानुष्ठानदीपिका।

Substance, country paper, 11 × 5 inches. Folia, 91. Lines, 10 on a page. Extent, 1850 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Rudránushṭhána Paddhati. Directions for performing the *Mahárudránushṭhána* ceremony. By Meṅgnátha. This is different from No. 187, ante I, p. 100.

Beginning. अथ महारुद्रानुष्ठानक्रमो लिख्यते । मन्त्रादिरहित पूर्वं केवलः क्रम ईरितः ।
अधुना सेतिकर्त्तव्यः सर्वच्छन्दोधिदैवताः ॥
समन्त्रविनियोगश्च जपहोमादिकर्मसु ।
निरूप्यते क्रमस्तस्मान्न शङ्क्या पुनरुक्तिता ॥
अवमेव(?) वक्तव्यं मन्त्राणामृषिदैवतं ।
ऋष्यादिना विना मन्त्रः प्रयुक्तो निष्फलो भवेत् ॥
यतः । तदुक्तं व्यासेन । ऋषिच्छन्दोऽधिदैवञ्च विनियोगादिकञ्च यत् ।
अज्ञात्वा यदि कुर्वीत तत्सर्वं निष्फलं भवेत् ॥
निरूपितमिदं विशेषतः परिभाषायां । एवमत्र महारुद्रानुष्ठानक्रमः ।

End. अनेन विधिना यस्तु रुद्रानुष्ठानमाचरेत् ।
सर्वान् कामानवाप्नोति मुच्यते सर्वपातकैः ॥
नानेन सदृशं किञ्चित् त्रिषु लोकेषु विद्यते ।
ऐहिकामुष्मिकार्थानां प्रायसः साधनं परं ॥
महार्णवमुखान् ग्रन्थानवलोक्य विनिर्मिता ।
सर्वज्ञमेङ्गनाथेन (?) रुद्रानुष्ठानदीपिका ॥
कृता विश्वोपकाराय रुद्रानुष्ठानपद्धतिः ।
अनया प्रीयतां देवः परमात्मा सदाशिवः ॥

Colophon. इति सर्वज्ञान्वयसम्भूतमेङ्गनाथविरचिता रुद्रानुष्ठानपद्धतिः ।

विषयः । ऐहिकामुष्मिककामनासिद्ध्यर्थं रुद्रपूजनरुद्रमन्त्रजपहोमाद्यनुष्ठानप्रयोगकथन ।

No. 804. सप्तसोमसंस्थापद्धतिः ।

Substance, country paper, 10 × 4½ inches. Folia, 38. Lines, 9 on a page. Extent, 760 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Saptasoma-saṅsthá Paddhati. Rules for the performance of the Agnishṭoma rite. By Govardhana Tripáthi.

Beginning. अथाग्निष्टोमादिसप्तसंस्था लिख्यते । अथ विध्यं व्यपदेशे सर्वक्रत्वधिकारः । तत्रादौ मातृपूजा वृद्धिश्राद्धं । एकश्रुतिविधानान्मन्त्रान् कर्माणि चोद्गातेव कुर्यादनादेशे । सर्वेषां यज्ञोपवीतोदकाचमने नित्ये कर्मोपयतां । अव्यवायो व्यावृत्तिश्च यज्ञाङ्गैः । प्राङ्मुखकरणञ्चानादेशे । तत्र प्राङ्मुखोपविष्टा ऋत्विजः । उदङ्मुखो यजमानः स्वस्त्यादिमाङ्गल्यं कृत्वा देवलिंगवरणं ।

End. समाप्त आभैव एकविंशोऽग्निष्टोमः। द्वादशशतं दक्षिणा। प्रथमायां पूर्वपक्षस्य दीक्षितैकाहेभ्यः। दृष्ट्वा वा नक्षत्रयोगमिति दीक्षाकालः।

Colophon. इति श्रीदीक्षितत्रिपाठिगोवर्द्धनेन विरचितायां सप्तसोमसंस्थापद्धतौ प्रथमोऽग्निष्टोमः समाप्तः।

विषयः। अग्निष्टोमयागानुष्ठानविधिः।

No. 805. दर्शपूर्णमासयोराध्वर्यवप्रयोगः।

Substance, country paper, $10\frac{1}{4} \times 4$ inches. Folia, 27. Lines, 9 on a page. Extent, 462 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Dars'a-púrṇa-másayorádhvarya Prayoga. The duties of the Adhvaryus in the Dars'a and Púrṇamása rites. Anonymous. The MS. is incomplete.

Beginning. अथ दर्शपूर्णमासयोराध्वर्यवप्रयोगः। प्रातरग्निहोत्रानन्तरमध्वर्युः कृतसन्ध्योपास्त्याचमनो यजमानेन वृतोस्मि करिष्यामीति वदति।

End. (खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति)

विषयः। दर्शपूर्णमासयोः कर्त्तव्यानुष्ठानप्रयोगविधिः।

No. 806. छन्दोगापरसूत्रं।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 9. Lines, 9 on a page. Extent, 225 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Chhandogápara-sútra. A treatise on the funeral rites according to the Chhandogas. Anonymous.

Beginning. प्रयाणकाले प्राक्स्मृतिवियोगात्पितरं मातरं भ्रातरं गुरुमन्यं सुहृदय ब्राह्मणं तत्स्वर्गार्थेन निमित्तेनेमानि छन्दांसि संस्कर्त्ता श्रावयेत्।

End. तस्मात्त्वमधिजातोऽसि त्वदयं जायतां पुनः।
असौ स्वर्गाय लोकाय स्वधा नम इति शान्तिर्वै वामदेव्ये शान्तिर्वै वामदेव्ये।

Colophon. इति छन्दोगापरसूत्रं समाप्तम्।

विषयः। अन्त्येष्टिक्रियाप्रयोगः।

No. 807. सत्यनाथाभ्युदयः, सटीकः ।

Substance, country paper, $11\frac{3}{4} \times 4\frac{1}{4}$ inches. Folia, 164. Lines 9 on a page. Extent, 5000 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Satyanáthábhyudaya. A poem, in eleven cantos, in praise of *Satyanátha.* By S'esháchárya. Attached is a commentary in prose by a disciple of the author, named Sañkarshaṇa.

Beginning. टीका॰प्रा॰। श्रीरामचन्द्रं गुरुं पूर्णबोधं श्रीसत्यनाथेन्द्रमपि प्रणम्य।
श्रीशप्रसत्त्यै विवृणोमि सम्यक् श्रीसत्यनाथाभ्युदयाख्यकाव्यं॥
अथ कविः स्वचिकीर्षितकाव्यस्य निरन्तरताय समाप्त्याद्यर्थं स्वेष्टदेवतानतिलक्षणमङ्गलमनुष्ठाय ग्रन्थादौ निबध्नाति श्रीरामेति।

मूल॰प्रा॰ श्रीरामचन्द्रं शुभवक्त्रचन्द्रं गुणौघसान्द्रं जनकात्मजेन्द्रं।
निरस्ततन्द्रं प्रणमामि वीन्द्रं धनुर्द्धरेन्द्रं त्रिजगन्नरेन्द्रं॥

End. इदानीं स्वकृतकाव्यं काव्यनायकगुर्वन्तर्यामिश्रीरामचन्द्राय समर्पयेत् तत्प्रशासनरूपं मङ्गलमन्ते करोति मयार्पितामिति। श्रीसत्यनाथेन्द्रहृदब्जवासो रामः आदरतः भक्तितो मयार्पितां अभिनवां नवीनां प्रसिद्धसुवर्णमालापेक्षया विलक्षणत्वेनाभिनवां सुवर्णमालां शोभनाः वर्णा येषु काव्यगतपद्येषु तानि सुवर्णानि तेषां माला काव्यरूपेत्यर्थः। तां कनकमालामिति ध्वनिः। स्वे हृदि मनसि वक्षसीति ध्वनिः। हृद्वक्षसि च मानस इति सज्जनः। स्वीकृत्य प्रसन्नो भवतु। इत्यशेषमतिमङ्गलं। श्रीसत्याभिनवीनेति॥ ६१॥

Colophon. इति श्रीसत्यनाथाभ्युदयटीकायामेकादशः सर्गः। श्रीसत्यनाथाभ्युदयकाव्यस्य
टीकया कृतया प्रियतां रामः सत्यनाथेन्द्रहृद्गतः।
सत्याभिनवतीर्थार्यं पितरं मातरं गुरुं।
सुहृदं सद्गुणाम्भोधिं भूयो भू॰ ॥

मूल॰ शेष॰। श्रीसत्याभिनवीनतीर्थयतिराट् शिष्येण तत्प्रीतये
शेषाचार्यतनूद्भवेन रचिते सङ्कर्षणेनादरात्।
काव्ये श्राव्यपदे महागुणनिधे श्रीसत्यनाथोदये
श्लाघ्येऽभूद्गुणसागरे सुकविभिः सर्गोऽयमेकादशः॥
इति श्रीसत्यनाथाभ्युदये एकादशः सर्गः।

विषयः। श्रीसत्यनाथयतेः कृष्णाचार्यादारभ्य वंशानुकीर्त्तनं तत्तद्गुणादिवर्णनञ्च।

No. 808. वाजपेयपद्धतिः ।

Substance, country paper, 9¾ × 4 inches. Folia, 17. Lines, 11 on a page. Extent, 450 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sм. 1655. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Vájapeya-paddhati. Directions for the performance of the Vájapeya rite. By Yajñika Deva.

Beginning. अथ वाजपेयप्रयोगः। ब्राह्मणक्षत्रिययोरेव शरदि वाजपेयो भवति न वैश्यस्य। तत्र वाजपेयस्य पुरस्तादनन्तरं शुक्लपक्षे बृहस्पतिसवो भवति ॥

End. सापि विस्तारेण द्वादशाहे उक्ता। तदन्ते यूपवेष्टनान्यध्वर्यवे दानं। हिरण्यमालास्य या यावेन दद्वा सा तस्मै देया। ? पञ्चमी कण्डिका। इति वाजपेयः।

Colophon. इति याज्ञिकदेवकृता वाजपेयपद्धतिः समाप्ता।

विषयः। वाजपेययज्ञानुष्ठानपद्धतिः।

No. 809. पञ्चपादिकाविवरणं ।

Substance, country paper, 10 × 4¾ inches. Folia, 220. Lines, 11 on a page. Extent, 5500 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Panchapádiká-vivarana. The *Panchapádiká* is a gloss on the whole of the first, and a fourth of the second, chapter of the commentary of S'añkara on the Vedánta aphorisms. By Pádapadma Áchárya, a desciple of S'añkara. The *Vivarana* is a commentary on this gloss. The object of the author is to prove the identity of the supreme and the human souls, or the superiority of the nondual theory. By Prakás'átmá Yati. Hall's Contributions, p. 88.

Beginning. पालने विमलसत्त्ववृत्तये जन्मकर्मणि रजोजुषे लये।
तामसाय जगतः प्रकाशकृद् द्वैतजालवपुषे नमः सते ॥
यस्याः प्रसादमवलम्ब्य जगद्गुरूणामप्यस्खलद्गुणाः प्रसरन्ति वाचः।
सा वेदशास्त्रपरिनिर्मितवन्द्यदेहा भूयात्समग्रवरदैव सरस्वती नः ॥
विघ्नाभितापमपहृत्य मदीयकृत्यवीजं प्ररूढमदनुग्रहवर्षपातैः।
सम्प्रार्थितः सिततरोऽपि गणेशमेघः सिञ्चन्नभीष्टफलमङ्कुरयत्वमोघं ॥

श्रामोऽपि श्रुतिकमलावबोधरागः * * सन्नयति तमोविनाशमन्तः ।
नीरूपं प्रथयति योऽपि गोसहस्रैस्तं व्यासं नमत जगत्यपूर्वभानुम् ॥
उद्धृत्य वेदपयसः कमलामिवाब्धेरालिङ्गिताखिलजगत्प्रभवैकमूर्त्तिम् ।
विद्यामशेषजगतां सुखदामदाद्यस्तं शङ्करं विमलभाष्यकृतं नमामि ॥
वन्दे तमात्मसम्बुद्धस्फुरद्ब्रह्मावबोधतः ।
अर्थतोऽपि न नाम्नैव योऽनन्यानुभवो गुरुः ।
प्रकाशात्मा यतिः सम्यक् प्राप्तविद्या शुश्रुनसया (?) ॥
यथाश्रुतं यथाशक्ति व्याख्यास्ये पञ्चपादिकां ॥

End. (खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति) ।

विषयः । मोक्षोपयोगिब्रह्मज्ञानसाधनोपयोगिवेदान्तवाक्यविचारगर्भितवादरायणसूत्र-भाष्यस्य विवरणं ।

No. 810. अजामिलोपाख्यानं, रत्नमालादिस्तोत्रद्वयसहितं ।

Substance, country paper, $9\frac{3}{4} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 6. Lines 17 on a page. Extent, 180 s'lokas. Character, Nágara, Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Ajámilopákhyána. Life of Ajámila, a Bráhmaṇ who obtained salvation by unconsciously repeating the word Náráyaṇa when calling his son at his death bed. By Jayakrishṇa. Attached to the work are two short hymns in praise of Náráyaṇa by an unknown author.

Beginning. अवशोऽप्यघवान् * * यस्य नाम सुमङ्गलं ।
मुक्तिं प्रयाति तं वन्दे * श्रीनारायणं प्रभुं ॥ १ ॥
मलिनोऽप्यजामिलोऽन्ते पुत्रस्नेहाकुलीस्वान्तः ।
यन्नामग्टह्णन्मुक्तः सोऽयं नारायणो वसत्वन्तः ॥ २ ॥
कान्यकुब्जभुवि कश्चिदपूर्वः शीलवृत्तगुणवानतिमान्यः ।
देवतातिथिपरः पितृसेवी भूसुरोऽभवदजामिलसञ्ज्ञः ॥ ३ ॥ इत्यादि ।

End. सम्प्रेष्य पार्षदवरान् सदयेन येन
नारायणेति सुतनाम ग्टणन् किलान्तः ।
दासीपतिः पतित इत्यमजामिलोऽपि
सम्मोचिता निजधिया सजयत्यनन्तः ॥ ६२ ॥
श्रीकृष्णपादाब्जधिया कृतं यत् बालेन बाल्याज्जयकृष्णनाम्ना ।
नाम्नो महिम्ना विलसन्मुरारेरजामिलाख्यानमिदं मुदेस्तु ॥ ६३ ॥

Colophon. श्रीमत्परिचारकसत्कुलप्रसूतजयकृष्णकृतमजामिलोपाख्यानं सतां मुदे भूयात्।
विषयः। अजामिलनाम्नो विप्रस्य जन्मावश्यामरणान्तविवरणं।

No. 811. वामनचित्रचरित्रं, विष्णुस्तवद्वयसहितं।

Substance, country paper, 10 × $4\frac{3}{4}$ inches. Folia, 5. Lines 16 on a page. Extent, 200 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Vámanachitracharitra. A poetical description of the dwarf incarnation of Vishṇu. By Jayakṛishṇa. Attached to the work are two short hymns in praise of Vishṇu.

Beginning. मन्तुमतोऽप्यतनोत्तां स्वजनस्योत्तुङ्गतामतन्द्रोयः (?)।
तं वन्दे श्रीकान्तं लीलावामनमवामनं विभवैः॥ १॥
विधिमुखैरमरैर्विमतार्द्दितैः (?) सविनयं नयशालिभिरर्थितः।
सकरुणः शरणागतशर्मदः स हरिराविरभूत् किल कश्यपात्॥

End. परिचारकवंशजन्मना जयकृष्णेन कृता स्तवात्मिका।
वटवेशपटार्हरेर्मुदे रचना स्वीक्रियतां महात्मभिः॥ ५६॥

Colophon. श्रीमत्परिचारकसत्कुलप्रसूतजयकृष्णरचिता श्रीमद्भगवद्वामनचित्रचरित्ररचना सतां मुदे भूयात्।
विषयः। वामनावतारलीलावर्णनं।

No. 812. गोवर्द्धनधृतकृष्णचरित्रं।

Substance, country paper, $9\frac{3}{4}$ × $4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 3. Lines 16 on a page. Extent, 100 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit. Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Govardhanadhrita Krishṇa Charitra. A poetical description of a miracle performed by Kṛishṇa by holding up the mount Govardhana near Vrindávana like an umbrella over the cowherds and their flock of that place to protect them from a monstrous shower of rain with which Indra wished to destroy them. A legend occurs in the Trittiriya Áraṇyaka in which Vishṇu is said to have performed a similar feat. By Jayakṛishṇa.

Beginning. स श्रीकृष्णः पायाद्भुवि यः स्तीयमानवन्मद्रापायात्।
पूजां नन्दारव्यां जग्राह पुरा वलारिणा लब्धाम्॥ १ ॥
एकदा सकलगोकुलगोपैरर्थितो व्रजपतिः किल नन्दः।
गोकुलस्य कुशलार्थमुपेतं गोपतेरुचिरमर्हणमैच्छत्॥ २ ॥

End. या भगवत्परिचारकजयकृष्णेन रचिता हरेस्तुष्ट्यै।
सा गिरिधरहरिलीलावर्णनरचना प्रमोदयत्वनघान्॥ ५२ ॥

Colophon. श्रीभगवत्परिचारकजयकृष्णकृतं गोवर्द्धनधृतकृष्णचरित्रं सदा सतां मुदे भूयात्॥

विषयः। श्रीकृष्णस्य गिरिवरोद्धरणलीलावर्णनं।

No. 813. लघुजातकमूलसहिता शिष्यहिताभिधा, लघुजातकटीका।

Substance, country paper, $10\frac{1}{2} \times 3$ inches. Folia, 74. Lines 6 on a page. Extent, 1000 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit. Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Laghujátaka. An astrological treatise on the influence of astral conjunctions on the life of man, and on calculating nativities, being an abridgement of a work on the subject called *Játaka*, or, to distinguish it from the work now under notice, Vṛihajjátaka. By Bhaṭṭotpala. There is a commentary by this author on the larger work. The text of the Laghujátaka in the codex before me has a commentary entitled *S'ishyahitábhidhá Ṭíká*, by an unknown author. The MS. is incomplete.

Beginning. टी॰प्रा॰। प्रणिपत्य महादेवं भुवनगुरुञ्च दिनकरञ्च लोकेशं।
भट्टोत्पलेन लघुतरजातकटीकां * * रोमि हितां॥ १ ॥
सतामयमाचारो यच्छास्त्रप्रारम्भेष्वभिमतदेवतानमस्कारं कुर्वन्ति, तदयमवन्तिकाचार्यवराहमिहिराख्यस्य (?) वरप्रसादः ज्योतिःशास्त्रमङ्कुरं कृत्वा तदेव पठनभीरुजनकृते सङ्क्षिप्तं गणितसङ्ग्रहं कृत्वा होराशास्त्रमूर्त्तिं प्रवक्तुकामोऽशेषविघ्नोपशान्तये। भगवन्तं सूर्यमादावेव प्रणमति।

मूल॰प्रा॰। यस्योदयास्तसमये सुर(मु)कुटनिघृष्टचरणकमलोऽपि।
कुरुतेऽञ्जलिं त्रिनेत्रः स जयति धाम्नां निधिः सूर्यः॥

End. (खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति।)

विषयः। १ अध्याये, राशिप्रभेदकथनादि। २, ग्रहयोनिभेदकथनादि। ३, गर्भाधान-मुहूर्त्तादिकथनं। ४, सूतिकावृत्तान्तकथनं। ५, शिशुसूतिकयोररिष्टयोग-कथनं। ६, शिशोरायुर्दायकथनं। ७, ग्रहदशान्तर्दशादिविभागकथनं। ८. राश्यष्टवर्गशुभाशुभफलं। ९, ग्रहयोगफलकथनादि। १०, राजयोगादि-कथनं। ११, स्त्रीजातककथनं। १२, मरणज्ञानकथनादि। (इतः परं खण्डितं)

No. 814. काशिकावृत्तिः।—५, ६, ७, ८ अध्यायस्य च।

Substance, country paper. The Fifth Chapter 9 × 3½ inches. Folia, 49. Lines 15 on a page. The sixth Chapters 11¾ × 3¾ inches. Folia, 175. Lines, 8 on a page. The seventh and eight Chapters 11¾ × 3¾ inches. Folia, 180. Line 9 on a page. Extent of the 4 chapters 12000 s'lokas. Character Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance. Fifth Chapter old and smudgy, the remainder, old but not smudgy. Prose. Generally correct.

Kás'iká-vritti. A commentary on the grammatical aphorisms of Páṇini. By Vámana. The MS. is incomplete containing the last four chapters only; but it is old and correct. There is a good MS. of this work in the library of the Asiatic Society, and codices are available in the Libraries of the Sanskrit Colleges of Calcutta and Benares. Next to the Mahábháshya of Patañjali, this work enjoys the highest repute.

Beginning. ५ अध्यायारम्भः। प्राक् क्रीताच्छः। तेन क्रीतमिति वक्ष्यति।

६ अध्यायप्रा०। एकाचो द्वे प्रथमस्य। अधिकारोऽयम्। एकाच इति च द्वे इति च प्रथमस्येति च त्रितयमेतदधिकृतं वेदितव्यं।

७ अध्यायप्रा०। युवोरनाकौ। अङ्गस्येत्येव। युव इत्येतयोरुभयविशेषणयो-रनुनासिकयणोप्रत्ययोर्ग्रहणम् (?)। तयोः स्थाने अन् अक् इत्येतावादेशौ भवतः।

८ अध्यायप्रा०। सर्वस्य द्वे। सर्वस्येति च द्वे इति च एतदधिकृतं वेदितव्यं।

End. ५ अध्यायसमा०। निर्गता प्रवाणी अस्मिन्निष्प्रवाणिः। सूर्यादिभ्यो चिरा-दपहृत इत्यर्थः।

Colophon. इति काशिकायां वृत्तौ पञ्चमाध्यायस्य चतुर्थः पादः।

६ अध्यायसमा० । हिरण्यशब्दाद्विहितस्य मयटो मशब्दलोपो निपात्यते हिरण्ययः ।

इति काशिकायां वृत्तौ षष्ठाध्यायस्य तुरीयचरणः समाप्तः ।

७ अध्यायसमा० । ई च गणः । गणेरभ्यासस्य ईकारादेशो भवति चङ्परे णौ परतः । चकारादत् । अजीगणत् अजगणत् ९७ ।

इति वामनकाशिकायां वृत्तौ सप्तमाध्यायस्य चतुर्थः पादः । समाप्तः सप्तमोऽध्यायः ।

८ अध्यायसमा० । उदात्त उदयो यस्य स उदात्तोदयः उदात्तपर इत्यर्थः । एवं प्रत्यापद्यते ।

इति वामनकाशिकायां वृत्तौ अष्टमाध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तः ।

विषयः । पाणिनिकृताया अष्टाध्यायाः पञ्चमाध्यायगतानां 'प्राक्क्रीताच्छः' इत्यादि-सूत्राणां व्याख्या ।

तस्या एवाष्टाध्याय्याः षष्ठाध्यायगतानां "एकाचो द्वे प्रथमस्य" इत्यादि-सूत्राणां व्याख्या ।

तस्या एवाष्टाध्याय्याः सप्तमाध्यायगतानां "युवोरनाकौ" इत्यादिसूत्राणां व्याख्यानं ।

तस्या एवाष्टाध्याय्या अष्टमाध्यायगतानां 'सर्वस्य द्वे' इत्यादिसूत्राणां व्याख्यानं ।

No. 815. कवीन्द्रचन्द्रोदयः ।

Substance, country paper, 11½ × 4 inches. Folia 31. Lines 10 on a page. Extent, 900 s'lokas. Character, Nágara. Date S. 1734. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and Verse. Incorrect.

Kavíndra-chandrodaya. A miscellany in prose and verse, containing notices of nearly a hundred different poets of the middle ages. By Vidyánidhi Kavíndra.

Beginning. पुण्डरीकाक्षचण्डांशुचण्डीं चण्डीश्वरं तथा ।
वेतण्डतुण्डमानम्य निबन्धोऽयं निबध्यते ॥ १ ॥
तमस्तमःसङ्गविघातकारी समस्तविद्वत्परितापहारी ।
कवीन्द्रचन्द्रोदयनामधारी प्रबन्ध एषोऽस्तु जगत्प्रचारी ॥ २ ॥
विद्यानुकृतफणीन्द्रो विजितमतीन्द्रो यतीन्द्रो यः ।
स्ववशीकृतपृथिवीन्द्रो जयति कवीन्द्रो यतिर्जगति ॥ ३ ॥

गोदातीरनिवासी पश्चाद्येनाश्रिता काशी ।
ऋगवेदीयाभ्यस्ता साङ्गा शाखाश्वलायनी शस्ता ॥ ४ ॥
निःस्पृहता विषयेभ्यः परनिजजनताभिमानेभ्यः ।
प्राप्ता शैशवसमये विश्वेशानुग्रहहृदये ॥ ५ ॥
लघुवयसा गततमसा * * लाधिक्याद्भिद्रवद्रजसा ।
यन च विद्या तरसा तपसा सर्वा वशीकृतैव रमा ॥ ६ ॥
बुद्धा विबुधाधिकृतां दत्ता यस्मै कवीन्द्रसत्पदवी ।
यवनकरग्रहणाब्धौ मग्ना येनोद्धृता पृथिवी ॥ ७ ॥
विजितमहीतल तस्मै (?) दत्तं विद्यानिधानपदमस्मै ।
आचार्याक्षयसहितं यतिबुधवृन्दैर्महीतले महितं ॥ ८ ॥ इति कवीचन्द्रवर्णनं ।
श्रीमत्काशिविकाशिभिः सुकविभिस्तद्वत्प्रयागागमिभिः(?)
नानादेशनिवासिभिश्च रचिता विद्यागणोल्लासिभिः ।
श्रीकृष्णेन सरस्वतीपदयुताचार्योपनामश्रित-
श्रीविद्यानिधिसत्कवीन्द्रविषया पद्यावली लिख्यते ॥ १ ॥ तत्रादौ कवीन्द्राष्टकं ।

End. प्रयागतः स्नानपुण्याम्बुपूरैः समुत्पाद्य सत्कीर्त्तिवल्लीमतल्लीः ।
पवित्रोरुगोत्रा सुरत्राणकारी सदाकीन्द्रसंसत्कविन्द्रो(?) विभाति ॥
* * सद्रसालङ्कृतिरुद्रससन्ती वसत्प्रमदारलीलयैव (?) वाणी ।
कवीन्द्रस्य मुनेः कवीन्द्रशिरोमणेरेति शिरोमणित्वं ॥ ९ ॥
दैत्या * वोपचितोचितश्रीसुखाय यो दक्षिणसन्मुखस्थः ।
दूनांनिके(?)प्युत्कटकायकान्तिर्जीयात्कवीन्द्रः कविरद्भुतोऽयम् ॥१०॥
एते रघुनाथभट्टगुर्जरस्य ।

Colophon. श्रीसर्वविद्यानिधानकवीन्द्राचार्यसरस्वतीकवीन्द्रचन्द्रोदयपुस्तकं ।

विषयः । क्षेमराजमिश्र—माधवभट्ट—खडगमिश्र—रघुनाथदीक्षित—क्षमानन्दवाजपेयि—भय्याभट्ट—केशवमिश्र—मीमांसकहिडेश्वरभट्ट—चक्रपाणिपण्डित—गणेशभट्टधर्माधिकारि—परमेश्वराचार्य—रामकृष्णनागर—मैथिलोपाध्यायविश्वम्भर—जगदीशजानि—श्रीरामेश्वरपञ्चाननभट्टाचार्य—जयकृष्णोपाध्याय—गौरीपतिमिश्र—दामोदरभट्टकालोपनामका—ऽग्निहोत्रिधर्मेश्वर—व्रजभूषणकवि—कृष्णचन्द्रभट्टा—ऽनिरुद्धमिश्र—बालकृष्णज्योतिर्वित्—पूर्णानन्दब्रह्मचारि—कालिदासमिश्रपौत्रमुरलीधर—कृष्णाचार्य—पट्टवर्द्धनमहादेवभट्ट - दाक्षिणात्यलीलाधरभट्ट—मैथिलवदरीनाथोपाध्याय—हीरारामकवि—गणेशभट्ट—मौनिविश्वेश्वरभट्ट—श्रीमहीपत्युपाध्याय—शिवदत्तमिश्र—कविशेखर—रघुनाथोपाध्याय—तिलभाण्डेश्वर—ब्र-

न्द्रसरस्वती—ब्रह्मेन्द्रस्वामि—नारायणचतुर्वेदि—गङ्गाराममिश्र—जगन्नाथपञ्चाननाचार्य—मैथिलकायस्थ—दयालमिश्र—वीरेश्वरभट्ट—कमलनयनदीक्षित—परमेश्वराचार्य—त्वरितगतिकवि—रामभद्रवाजपेयि—दिवाकरभट्ट—रघुनाथभट्टगुर्जरप्रभृतिभिः कृतानां श्रीसर्वविद्यानिधानकवीन्द्राचार्यप्रशंसापराणां गद्यपद्यानां सङ्ग्रहः ।

No. 816. सङ्क्षिप्तप्रयोगः ।

Substance, country paper, 9¾ × 4¼ inches. Folia, 78. Lines 9 on a page. Extent, 1200 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1871. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, soiled and old. Prose. Generally correct.

Sañkshipta Prayoga. A manual of sacramentary rites from conception to marriage, founded on the rules of Ás'valáyana. Anonymous.

Beginning. श्रीरामं सपरीवारं गणेशं च सरस्वतीम् ।
आश्वलायन-तच्छिष्यान् प्रणम्य पितरं गुरुम् ॥
अथ किञ्चित् सङ्क्षेपेण प्रयोगमात्रमुच्यते ।

End. ततो गृहप्रवेशनीयहोमः कार्यः । ततः शुभदिने स्वस्त्यादि वाचयित्वा स्वलङ्कृतः स्वलङ्कृतां रात्रावुपगच्छेत् ।

Colophon. इति वधूसहितस्य गृहप्रवेशविधिः ।

विषयः । दुष्टप्रथमरजोदर्शनशान्तिविधिः । गर्भाधानविधिः । पुंसवन-सीमन्तोन्नयनविधिः । जातकर्मनामकरणादिविधिः । चूडाकर्मोपनयनविवाहवधूप्रवेशादिकर्मविधिश्च ।

No. 817. ऋषितर्पणं ।

Substance, country paper, 9 × 4 inches. Folia, 27. Lines 9 on a page. Extent, 500 s'lokas. Character, Nágara. Date Sm. 1802. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Ṛishitarpaṇa. Directions for offering water to the first seven saintly progenitors of the human race, now identified with the stars

of Ursa Major. The names of the sages are Maríchi, Atri, Ângiras, Pulastya, Pulaha, Kratu, and Vasishṭha.—Anonymous.

Beginning. अथ ऋषीणामावाहनप्रतिष्ठाषोडशोपचारैः पञ्चामृतेन पूजातर्पणं । आच० प्रा० अद्याद्य० सप्तर्षीणां प्रीत्यर्थं छन्दसां सामसञ्चिकानां यातयामत्वनिरुत्त्यर्थं वेदस्याध्यापननिमित्तमुपाकर्मोत्सर्गकर्माहं करिष्ये इत्यादि ।

End. अद्य पूर्वो० वेदस्याध्यापननिमित्तमृषीणां पूजनतर्पणकर्मणा यन्न्यूनातिरिक्तं तत्सर्वं भवतां ब्राह्मणानां वचनात् तीर्थविष्णोः प्रसादात् सर्वं परिपूर्णमस्तु उत्तरे कर्मणि निर्विघ्नमस्तु बहुपुत्र० वाञ्छितार्थफलप्राप्तिरस्तु ।

विषयः । सप्तर्षीणां पूजनतर्पणादिकथनं ।

No. 818. बालतन्त्रं ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{4}$ inches. Folia, 43. Lines 10 on a page. Extent, 900. s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearauce, soiled and old. Verse. Generally correct.

Bála Tántra. A treatise on the diseases of women and children, founded on the *Prayogas'ara*, and other Tantras. By Kalyána, son of Mahidhara, and grandson of Rámadása. The author was born in Ahichhatrá, but the work was completed at Benares on Sunday the full moon of Srávana in the S'aka year 644.=A. D. 720. Contents I—III. Treatment of barrenness. IV. Treatment of females during pregnancy. V. Prevention of miscarriage and abortion. VI. Means for promoting easy delivery. VII—XI. Directions for rearing children. XII. Infantile fevers. XIII. Infantile piles, cough, convulsions and boils. Treatment of diseases in the eyes, nostrils, head and other organs of children.

Beginning. विघ्नव्रततिविध्वंसकारिणं विघ्नहारिणं ।
कल्याणोऽहं नमस्कुर्वे विघ्नेशं ग्रन्थसिद्धये ॥ १ ॥
प्रयोगसारप्रमुखागमेषु प्रोक्तेषु शास्त्रेषु च सुश्रुताद्यैः ।
यदुक्तमेकत्र निबध्यतेऽस्मिन् ग्रन्थे मया तत् खलु बालतन्त्रे ॥ २ ॥

End. पश्चान् विलोक्य प्रचुरप्रयोगान् पद्यैः स्वकीयैः कतिचित् प्रदोषैः ।
प्रोक्ता चिकित्सा रुचिरा शिशूनां सदृशकालादिसमीक्ष्य कुर्यात्॥ २७ ॥

अच्छिन्नाञ्च यो जातः पण्डितैकशिरोमणिः ।
रामचन्द्रार्चनरतो रामदासः सतां प्रियः ॥ २८ ॥
विद्वज्जनाह्लादकरोऽतिमानी महीधरः सर्वजनाभिवन्द्यः ।
लक्ष्मीन्द्रसिंहाङ्घ्रिसरोजभृङ्गस्तदात्मजोऽभूद्विदितागमार्थः । २९ ॥
कल्याण इत्युक्तत्वात् (?) नामधेयस्तदात्मजो ग्रन्थवरान् विलोक्य ।
परोपकाराय प्रबन्धतन्त्रं सतां समालोकनयोग्यमेतत् ॥ ३० ॥
युगवेदरसाकाशमिते वर्षे नभे रवौ ।
पौर्णिमायां चकारेदं लिलेख च शिवालये ॥ ३१ ॥
स्वभावात् कृशकायो यः स्वभावादल्पपावकः ।
स्वभावादबलो यस्य तस्य नास्ति चिकित्सितम् ॥ ३२ ॥

Colophon. इति श्रीकल्याणेन कृते बालतन्त्रे नानाप्रयोगकथनं नाम चतुर्दशः पटलः ।

विषयः । १ पटले, बन्ध्यात्वप्रतीकारः । २, साधारणासाधारणबन्ध्यात्वनिवारकौषधकथनं । ३. पुरुषवीर्यनिरोधनं । ४, गर्भाधानदिवसीयस्त्रीकर्तव्यस्नानविधिः । ५, गर्भरक्षाप्रकारः । ६, सुखप्रसवोपायः । ७, ८, ९, १०, ११, नानाविधबालग्रहनिवारणादिप्रकारः । १२, बालकज्वरचिकित्सा । १३, अर्शकाशमूर्च्छा विस्फोटकादिबालरोगचिकित्सा । १४, बालकनेत्रनासिकाशिरःप्रभृतिषु जातरोगचिकित्सा ।

No. 819. जैमिनिसंहिता, मध्यमखण्डात्मिका ।

Substance, country paper, 11 × 6 inches. Folia, 234. Lines 11 on a page. Extent, 5000 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Jaimini Sañhitá. The name of this MS. is doubtful. At the ends of the 2nd and the 3rd chapters, it is called Brahmáṇḍa Puráṇa, and the colophon at the end of the work likewise has the same name, but it is in a different handwriting from that of the body of the text. The epigraph of the first chapter calls the chapter "the first of the middle part *(madhya bhága)* of the Jaimini Sañhita, a Mahá Puraṇa of 50,000 s'lokas." *Ityádi mahápuráṇe pañchás'ítí sáhasrikáyám jaimini-sañhitáyám madhyabhágé prathamodhyáyah.* The epigraphs of the other chapters have only *iti s'rí* and the numbers of the chapters. According

to the Nárada Puráṇa, the Brahmáṇḍa P. contains only 12,000 verses, whereas the MS. under notice in its entirety should embrace 50,000 verses. The Brahmaṇḍa P. is divided into three parts; but the contents of its 2nd part, as given in the Nárada P. appears to be different from those of the MS. I am disposed therefore to take it as a part of the Jaimini Sañhitá, and not that of the Brahmáṇḍa P. It should be added, however, that the middle part of the latter has no where yet been found, and according to Wilson (*Vishṇu Puráṇa*, p. liv) the entire work " is considered to be in much the same predicament as the Skánda, no longer procurable in a collective body, but represented by a variety of Khaṇḍas and Máhátmyas, professing to be derived from it," and this may be one of them.

Contents, I. Description of Ayodhyá and the genealogy of the Iksh//áku race. II. Account of Nahusa, Yajáti &c., III. Story of Bhadras'renya and Urvasí. IV to XIV wanting in the MS. XV. Story of Kás'íraja. XVI to XVIII. Do of Tálajañgha. XIX. Do of Garuḍa. XX—XXI. Sagara's establishment of a kingdom in Ayodhyá. XXII. Nárada's visit to Náráyaṇa sleeping on the primeval waters. XXIII. Conversation of Nárada and Náráyaṇa. XXIV—XXV. Story of King Bali. XXVI. Prahláda's advice to Bali. XXVII—XXVIII. Story of Kártavírya. XXIX to XXXIII. Do of Ila Rája. XXXIV to XXXVII. Merit of dedicating lamps to the glory of various gods. XXXVIII—XIL. Do. of a saint in the court of Kártavírya. XL to XLIII. Do of Sílavatí, a chaste lady. XLIV. Birth of the sage Durbásas. XLV—XLVI. Destruction, by Rávana, of a sacrifice celebrated by Marutta, and its consequences. XLVII. Dislike of worldly pleasures by Kártavírya. XLVIII. Origin of the human frame, XIL—LII. Asita's advice to Kártavírya. LIII—LIV. Description of the court of Kártavírya. LV. Kusámba's obtaining a son by penance. LVI. Birth of Vis'vámitra. LVII—LXXXIV. Life of Paras'uráma. LXXXV—XCII. Story of Sagara. XCIII. Description of Bháratavarsha. XLIV. Parasuráma visited by certain sages.

Beginning. विश्वोत्पत्त्यादिषु गुणतया यत्कलां आस्ति मूर्त्ते-
रन्तर्व्यामोहयति सततं भक्तिलेशो यदीयः।
अस्वच्छन्तं सकलभुवनव्यापि नारायणाख्यं
प्रत्यग्ज्योतिः स्फुरतु हृदये सच्चिदानन्दरूपम्॥

हमाम्भोरुहकेसरारुणरुचामालोलदुर्वादल-
श्यामानावकरोतु (?) यास्य गतयो श्रेयांसि गात्रे त्विषाम्।
श्रीभूम्योरितरेतरव्यतिकरव्यक्तं वपुर्वो निश्चं
तल्लीनस्तनचूचुकाम्बुदर * त्यासक्तहस्तं हरेः (?) ॥
ऋषय ऊचुः। विचित्रार्थकथोपेता ब्रह्माण्डीया सुविस्तरा।
पुराणसंहिता सूत त्वया सम्यगिहोच्यते ॥
भूयोऽप्याचक्ष्व नः सम्यग् विस्तरेण महामते।
हिरण्यनाभः किं भूयो जैमिनिं पर्यपृच्छत ॥
सूत उवाच। श्रुत्वा बहुविधा रम्याः कथा मुनिमुखोद्गताः।
हिरण्यनाभो विप्रेन्द्रो जैमिनिं पुनरब्रवीत् ॥
भगवन् यन्मया पृष्टं त्वया तत्सम्यगीरितं।
महदादं हि जगतो नवधा सृष्टिलक्षणं ॥
नक्षत्राणां ग्रहाणाञ्च ज्योतिषां मरुतां तथा।
स्थितिश्चारक्रमश्चैव लोकानाञ्च सहामरैः ॥
संस्थानं द्वीपवर्षाणां पर्वतानाञ्च भूतले ॥
नदीनदसमुद्राणां नामानि च यथाक्रमम्।
कथितानि त्वया सम्यग् ब्रह्मर्षे पृच्छतो मम ॥
नानाकथामृतमिदं भवद्वक्त्रेन्दुमण्डलात्।
श्रूयमाणं श्रुतिपुटैर्न तृप्यामि पिबन्नपि ॥
सोऽहमिच्छामि भगवन् खण्डोऽयं नवमः कथम्।
चतुःशतं योजनानां सहस्रत्वमुपागतः।
खण्डानामुत्तमो ह्येष कर्मभूमिश्च कर्मिणाम् ॥
अत्रैव पुरुषार्थाश्च साध्यन्ते त्व * मानवैः।
* यं सगरपुत्रैः स (?) योजनानां चतुःशतं ॥
समुद्रो योजितः कस्मात् पश्चिमे ब्रूहि मेऽखिलं।
सगरः स महीपालः कस्य वंशसमुद्भवः ॥
तस्य पुत्रैरयं द्वीपः सङ्क्षिप्तः पयसां निधौ।
खण्डोऽयं कतिसङ्ख्यानि योजनानि विलोपितः ॥
रामेणाभूत् पुनः सृष्टं कियद्भूमेर्महामुने।
रामनामा च को यस्य समुद्रो सोरणं मतः (?) ॥
प्रभावोऽद्यापि लोकेषु कीर्त्यते तच्च मे मुदा।

सगरस्य च मे शंस जन्म कर्म च विस्तरात् ।
यन्नाम्नाद्यापि लोकेषु प्रख्यातोऽभूद्पान्निधिः ॥
जैमिनिरुवाच । शृणुष्व मत्तः सकलं यत्पृष्टोऽहमिह त्वया ।
भारतं खण्डमुद्दिश्य सगरञ्च महीपतिं ॥ इत्यादि ।

End. ततः शरभसं रामश्चापे कालानलोपमे ।
सुवर्णपुङ्खनिशितं सन्दधे शरमुत्तमम् ॥
तस्मिन्नस्त्रं महाघोरं भार्गवं वह्निदैवतं ।
युयुजे भृगुशार्दूलः समन्त्राभ्यासतत्परः ।
ततश्चचाल वसुधा सशैलवनकानना ॥

Colophon. इति ब्रह्माण्डपुराणं सम्पूर्णम् ॥

विषयः । १ अध्याये, अयोध्यावर्णनं, इक्ष्वाकुवंशवर्णनारम्भश्च । २, नहुषययात्यादिराज-वृत्तान्तकथनं । ३, भद्रश्रेण्योर्वश्यादेश्च वृत्तान्तकथनं । (४ अध्यायावधि १४ अध्यायपर्यन्तपाठो नास्तीत्यनुमीयते ।) १५, काशिराजादिवृत्तान्तः । १६, शङ्कुतालजङ्घादिराजवृत्तान्तकथनादि । १७, १८, तालजङ्घपराजितस्य सुबाहुराजस्य सभार्यस्य और्वमुनेराश्रमवासादैवनतेयस्य और्वाश्रमागमनवृत्तान्तस्य च कथनं । (अत्र सप्तदशाध्यायसमाप्तिर्नेदृश्यते । एकदैवाष्टादशाध्यायसमाप्तिः ।) १९, गरुडस्य पुनरौर्वमहर्षिनिकटे गमनादि । २०, सगरस्य अयोध्यापुरीगमनादिकथनं । २१, सगरकर्तृकराज्यशासनादि । २२. नारदस्य क्षीरसमुद्रशायिनो भगवतो निकटे गमनादि । २३, नारदभगवत्कथोपकथनादि । २४, २५, बलिप्रह्लादवृत्तान्तकथनादि । २६, २७, २८, बलिं प्रति हरिसमाराधनविषये प्रह्लादकर्तृकं व्रताद्यनुष्ठानोपायकथनं । कार्त्तवीर्यतपःकरणं, नारदकार्त्तवीर्यसंवादादिकथनञ्च । (२६ शेषभागः २७ अध्यायश्च न दृश्यते) । २९, ३०. ३१, पुत्रकामनार्थमिलराजकृतपितृयज्ञकथनं । इलस्य राज्ञः स्त्रीभावप्राप्त्यादि च । ३२, शिवप्रसादात्तस्य स्त्रीत्वमोचादि । ३३, गोकर्णतीर्थे इलस्य गमनकथनादि । ३४, ३५. ३६, केशवाराधनाङ्गीभूतदीपप्रतिष्ठाप्रकारः । ३७, भद्रदीपप्रतिष्ठाख्यव्रतविधिकथनादि । ३८, कार्त्तवीर्यदृष्टापूर्वमुनिरूपवर्णनादि । ३९, मुनिदर्शनतः कार्त्तवीर्यविस्मयभवनादिकथनं । ४०, ४१, ४२, ४३, पतिव्रतायाः शीलवत्या उपाख्यानं । ४४, रुद्रक्रोधाद्दुर्वाससो मुनेरुत्पत्तिकथनादि । ४५, रावणकृतमरुत्तराजयज्ञभङ्गो रावणमरुत्तयुद्धादि च । ४६, रावणकार्त्तवीर्ययोर्युद्धवर्णनादि । ४७, कार्त्तवीर्यस्य वैराग्योदयादिकथनं । ४८, शरीरोत्पत्तिवर्णनादि । ४९, ५०, ५१,

५२, असितमुनिः कार्त्तवीर्याय तत्त्वज्ञानमुपदिशति। ५३, विविधजनैरु-पास्यमानस्य कार्त्तवीर्यस्य राज्ञः सभावर्णनादि। ५४, सभायामागतस्य कस्य-चिद् द्विजवरस्य पूजनं परस्परकुशलप्रश्नादि च। ५५, कुशाम्बराजस्य तपस्यादिना पुत्रोत्पत्तेर्वृत्तान्तादि। ५६, विश्वामित्राद्युत्पत्तिवर्णनादि। ५७, अवधि ८४, पर्यन्तं परशुरामजन्मकर्मकथनादि। ८५, अवधि ९२, पर्यन्तं सगरजन्मकर्मादिकथनं। ९३, भारतवर्षवर्णनादि। ९४, महेन्द्राचलवासि-परशुरामदर्शनार्थं मुनीनां गमनादिवृत्तान्तवर्णनं। (असंलग्नासमाप्तवृत्तान्त-त्वात् खण्डितमिदमिति भाति। अत्र प्रायोऽसंलग्ना अध्यायाङ्काः।)

No. 820. मध्यमनोरमा, आरम्भावधिलकारार्थप्रक्रियापर्यन्ता।

Substance, country paper, first Chapter $9\frac{3}{4} \times 5\frac{1}{4}$ inches. Folia, 37. Lines 13 on a page. Second Chapter, $12\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{4}$ inches. Folia, 85. Lines 12 on a page. Extent, 5400 s'lokas. Character, Nágara. Date Sm. 1850. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Madhyamanoramá. A commentary on the *Madhya-siddhánta-kaumudí*, an abridgment of the Sanskrit Grammar of Páṇini. By Ráma S'armá. There are three abridgments of Páṇini; the most elementary is called *Laghukaumudí*, the next *Madhya-kaumudí* alias *Madhya-siddhánta-Kaumudí* and the most elaborate, *Siddhánta-Kaumudí*, which embraces the whole of the aphorisms of Paṇini arranged in a convenient form. The first two are by Varadárája, a disciple of Bhaṭṭoji Dikshita, who compiled the last. Each of these abridgments has a host of commentators. I have heard of a fourth abridgment under the name of *Sárakaumudí*, but I have not yet seen it. Aufrecht's Bodleyan Catalogue, p. 165.

Beginning. महेश्वरं नमस्कृत्य पाणिन्यादीन् गुरूनपि।
करोमि मध्यकौमुद्या व्याख्यां मध्यमनोरमां॥
ग्रन्थारम्भे विघ्नविघाताय कृतं मङ्गलं शिष्यशिक्षायै निबध्नाति, मत्वेति। वरद-राजनामा ग्रन्थकारकः पाणिनीयानां मध्यसिद्धान्तकौमुदीं करोति।

End. इत्थं शब्दन बुध्यते अत एवाह। अवस्कन्दनलवनरूपेति द्वित्वापत्तेरिति। क्रियासमभिव्याहारे द्वे वाच्ये इत्यनेनेत्यर्थः।

Colophon. इति लकारार्थप्रक्रिया । श्रीशिवानन्दभट्टानामाज्ञया रामशर्मणा व्याख्यातं मध्यसिद्धान्तकौमुद्याष्टीकाया मध्यमनारमायाः सुप्तिङन्तं समाप्तम् ॥

विषयः । मध्यसिद्धान्तकौमुद्या प्रथमत आरभ्य लकारार्थप्रक्रियापर्यन्तानां प्रकरणानां व्याख्यानम् ।

No. 821. शिवपूजापद्धतिः ।

Substance, country paper, 10½ × 4 inches. Folia, 20. Lines 10 on a page. Extent, 500 s'lokas. Character, Nágara. Date Sm. 1843. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

S'ivapújá-paddhati. Directions for worshipping S'iva. Anonymous.

Beginning. अथ शिव(पूजा)पद्धतिर्लिख्यते । ब्राह्मे मुहूर्त्ते चोत्थाय यामिनोचैलमुत्सृजेत् । सहस्रदलकमलमध्यस्थस्य(?) मूर्द्धि ध्यायेद् गुरुं समं ॥ ततो ध्यानं ।

End. निर्माल्यं मस्तके धारयेत् । मूलं । पादोदकं पिवेत् । नैवेद्यं तद्गताय विभजेत् । स्वयं भुक्त्वा तन्मयो विहरेत् ।

Colophon. इति शिवपूजापद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । शिवमूर्त्तिपूजनविधिः ।

No. 822. पराशरोपपुराणं ।

Substance, country paper, 11 × 4¾ inches. Folia, 57. Lines 8 on a page. Extent, 1000 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Parásara Upapuráṇa. An Upa or minor Puráṇa. Contents, 1. Descriptions of Upapuráṇas, 2. Origin of the universe. 3. Relative importance of the various objects of creation. 4. Sectarial marks. 5—6. Meaning of S'rutis. 7. Praise of Bráhmaṇs, 8. Knowledge of the Divinity. 9. Daily religious duties. 10. Occasional religious ceremonies. 11. Conduct of the sinful. 12. Forbidden food. 13 to 15. Expiations for various offences. The MS. is probably incomplete.

Beginning. सौरमण्डलमध्यस्थं साम्बं संसारभेषजम् ।
नीलग्रीवं विरूपाक्षं नमामि शिवमव्ययम् ॥ १ ॥

मरुशृङ्गे समासीनं संसारोद्धितारकं ।
शुकं प्रणम्य सर्वज्ञं श्रीपराशरमादरात् ॥ २ ॥
पप्रच्छ परमं गुह्यं भक्त्या परमया मुदा ।
भवपाशेन बद्धानां भवपाशविमोचनं ॥ ३ ॥
पराशरोऽपि भगवान् भवानीपतिवल्लभः ।
प्राह कारुणिकः श्रीमान् ध्यात्वा साम्बं त्रिलोचनम् ॥ ४ ॥

End. अवश्यमनुभोक्तव्यं पापानां फलमाशिक ।
प्रायश्चित्तविहीनेन प्रायश्चित्तमथाचरेत् ॥ १०१ ॥
सर्वमुक्तं समासेन प्रायश्चित्तं शुकानघ ।
अश्रद्दधानस्य दातव्यं न देयं यस्य कस्यचित् ॥ १०२ ॥

Colophon. इत्युपपुराणे पाराशरे पञ्चदशोऽध्यायः ।

विषयः । १ अध्याये, मुनिकृतशिवस्तुतिः । मुनिकृतसनत्कुमार-नारसिंहाद्युपपुराणादि-रचनादि २, सृष्टिक्रमकथनं । ३, अपेक्षाकृतपदार्थाधिक्यवर्णनं । ४, उपासनानुसारेण त्रिपुण्ड्रोर्द्ध्वपुण्ड्रादिचिह्नधारणवर्णनं । ५, ६, अत्यर्थसङ्कटकथनादि । ७, ब्राह्मणवैभवकथनं । ८, ज्ञानतत्त्वकथनं । ९, प्रातःकृत्याद्याह्निककृत्यकथनं । १०, श्रुतिस्मृत्युक्तधर्मानुष्ठानकथनं । ११, पापिचरितादिकथनं । १२, अभक्ष्यान्नकथनं । १३, १४, १५, प्रायश्चित्तादिकथनं ।

No. 823. निघण्टुः ।

Substance, country paper, $7\frac{3}{4} \times 5$ inches. Folia, 78. Lines 23 on a page. Extent, 1350 s'lokas. Charaeter, Nágara. Date ? place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Nighaṇṭu. A list of synonyms of medicinal drugs. Anonymous.

Beginning. नमामि धन्वन्तरिमादिदेवं सुरासुरैर्वन्दितपादपद्मं ।
लोके जरारुग्भयमृत्युनाशं धातारमीशं विविधौषधीनाम् ॥ १ ॥
अनेकदेशान्तरभाषितेषु सर्वेष्वथ प्राकृतसंस्कृतेषु ।
गूढेष्वगूढेषु च नास्ति सङ्ख्या ह्यभिधानेषु तथौषधीनां ॥ २ ॥
प्रयोजनं यस्य तु यावता स्यात् तावत्स गृह्णाति यथाम्बु कूपात् ।
तस्मान्निघण्टुस्त्वनिघेरनन्ताद् गृह्णाम्यहं किञ्चिदिहैकदेशं ॥

End. (खण्डितत्वात्समाप्तिवाक्यादिकं नास्ति ।)

विषयः । गुडूच्यादिनानौषधीनां नामानि गुणाश्चोक्ताः ।

No. 824. आह्निकप्रकाशः, वीरमित्रोदयीयः ।

Substance, country paper, 14¾ × 6 inches. Folia, 174. Lines 11 on a page. Extent, 6000 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Correct.

A'hnikaprakás'a. The proper daily duties of Bráhmaṇs from sunrise to the time of retiring for rest at night. By Mitra Mis'ra, son of Paras'uráma Mis'ra, and grandson of Hañsa Paṇḍita. This is a part of the well known Smṛiti compilation called *Viramitrodaya,* which was compiled under the auspices of Vira Siñha a king of Kás'í, who belonged to the Bundelá clan. He was the son of Madhukara Sháh and grandson of Prataparudra. The part of the work which treats of inheritance is a leading authority on the subject in the North Western provinces.

Beginning. सिन्दूरारुणगण्डमण्डलगलद्दानाम्भसां धारया
सिञ्चन् पदसक्तभक्तजनताविघ्नौघधूलीरिव ।
धम्मिल्लालिमिवालिवृन्दमनिशं मूर्द्ध्ना दधानं हर-
प्रेयांसं गिरिजाङ्गजं गजमुखं वन्देऽरविन्देक्षणम् ॥ १ ॥ इत्यादि ।

End. प्रत्याशं परिवर्द्धितेऽर्थिजनता दैन्यान्धवारापहे
श्रीमद्वीरमृगेन्द्रदानजलधिर्धृद्धचन्द्रोदये ।
राज्ञादेशितमित्रमिश्रविदुषस्तस्योक्तिभिर्निर्मिते
ग्रन्थेऽस्मिन् परमाह्निकोक्तिभणितः पूर्त्तिं प्रकाशोऽगमत् ॥

Colophon. इति श्रीमत्सकलसामन्तचक्रचूडामणिमरीचिमञ्जरीनीराजितचरणकमलश्रीमन्म-
हाराजाधिराजप्रतापरुद्रतनूजश्रीमन्महाराजमधुकरसाहसूनुश्रीमहाराजाधि-
राजचतुरुदधिवलयवसुन्धराहृदयपुण्डरीकविकासदिनकरश्रीवीरसिंहदेवोद्यो-
तितश्रीहंसपण्डितात्मजश्रीपरशुराममिश्रसूनुसकलविद्यापारावारीणजगद्दारिद्र्य-
महागजपारीन्द्रविद्वज्जनजीवातुश्रीमन्मित्रश्रीमित्रकृते श्रीवीरमित्रोदयाभिधनि-
बन्धे आह्निकप्रकाशः पूर्त्तिमगात् ।

विषयः । ग्रन्थकारवंशकथनं । ब्रह्ममुहूर्त्तादिकृत्यं । स्वधर्मचिन्तनादि । गोश्रोत्रियादिमा-
ङ्गल्यदर्शनं । विण्मूत्रोत्सर्गविधिः । मृत्तिकादिशौचक्रिया । आचमनद्विराचम-
नादिकथनं । दन्तधावनस्य स्नानस्य च विधिः । एतदह्नःप्रथमभागीयकृत्यं । ततो
विद्याभ्यासस्याह्नो द्वितीयभागे कर्त्तव्यतोक्तिः । तृतीयभागे अर्थोपार्जनार्थमुपस-
र्पणं । चतुर्थभागे कात्यायनगोभिलादिमतानुयायिपृथक्पृथक्स्नानविधेः कथनं ।

स्नाननिमित्तकथनं । तिलकविधिः । सन्ध्यातदुपासनतद्देशनिरूपणादि । मार्जनप्राणायामाघमर्षणप्रकारकथनं । नृसिंहपुराणोक्तसन्ध्याकल्पकथनं । शौनकोक्तसन्ध्यावन्दनविधिः । जपविधिः । कातीयबह्वृचादिब्रह्मयज्ञस्वरूपस्वशाखोक्तवेदमन्त्रपाठविधिः । कातीयादिप्रयोगानुसारितर्पणविधिः । तर्पणोत्तरकृत्यकथनञ्च । पञ्चमभागे सोम-वनस्पत्यग्नीषोमेन्द्राग्निद्यावापृथिवीधन्वन्तरीन्द्रविश्वेदेवोद्देशेन प्रस्तुतान्नस्याग्नौ होमात्मकस्य आश्वलायनादिशाखीयवैश्वदेवकर्मणः कथनं । नित्यश्राद्धातिथ्यभोजनविधिः । भोज्याभोज्यान्नादिनिर्णयः । अभक्ष्यमांसकथनं । पशुहिंसाविधिः । अभक्ष्यपशुकथनं, अपेयमद्यकथनं, पुराणश्रवणादिभोजनोत्तरकर्त्तव्यकर्मकथनं, सायंसन्ध्याशयनविधिकथनञ्च ।

No. 825. आधानविधिप्रयोगः ।

Substance, country paper, 10 × 4 inches. Folia, 53. Lines 7—8 on a page. Extent, 1000 s'lokas. Character, Nagara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Ádhánabidhi-prayoga. Directions for collecting and preserving the sacred household fire, or the rite of Agnyádhána, according to the rules of Ápastamba. By Tryambaka Bhaṭṭa, son of Krishṇa Bhaṭṭa. The work was composed at Benares.

Beginning. यदीक्षणादिदं विश्वं भवत्युभेत्यपैति च ।
तमक्षयमहं वन्दे वन्दे दाक्षायणीधवं ॥ १ ॥
यत्कृपालेशतोऽपि स्यान्मूको वाचस्पतिः स्वयं
तं गुरुं नौमि सर्वज्ञमाडवाशुक्लदीक्षितं ॥ २
नत्वा गणेशं प्रत्यूहमोहध्वान्तदिवाकरम् ।
समस्तवेदतत्त्वज्ञमापस्तम्बं महामुनिम् ॥ ३ ॥
मोल्हाख्यवंशास्तवारिधीन्दुश्रीकृष्णभट्टप्रवरात्मजोऽहं ।
सूत्रार्थवित् त्र्यम्बकभट्टनामा तन्वेऽमुमाधानविधिप्रयोगम् ॥ ४ ॥
अनेकग्रन्थसम्पादभीरुभिः सूरिभिस्त्वयम् ।
निर्मत्सरैर्दयोन्निद्रैराद्रीयेतेष्टमेव मे ॥ ५ ॥

End. अथारणीलक्षणं । चतुरङ्गुलोच्छ्रायः । विस्तारः षडङ्गुलः । अरत्निमात्रं दैर्घ्यं । इत्येके शाखिनः । चतुरङ्गुलोच्छ्रायः । उभयोररण्योरेकवृक्षादाहरणं । अन्यतराणि वृक्षान्तरादाहरणेनाऽन्युत्पत्तिः । इत्याधानं समाप्तं ।

इति श्रीमोल्लोपनाम्नः कृष्णभट्टस्य सूनुना त्र्यम्बकेन काश्यां कृतः प्रयोगः समाप्तः । (इतः परं सार्द्धपत्रद्वयात्मकः पाठोऽस्ति) । तदारम्भवाक्यं यथा, गङ्गाभट्टकृताधानपद्धतौ सर्वाधानसाधकं—इत्यादि । (परिसमाप्तिर्न दृश्यते)

विषयः । अग्न्याधानेऽधिकारी । अग्न्याधानकालः । आधानकर्तुरनाहिताग्नितापप्रयुक्तदोषपरिहाराय देहशुद्ध्यर्थञ्च प्रायश्चित्तकथनं । भस्ममृत्तिकापञ्चगव्यादिस्नानमन्त्राः । तर्पणधेनुदानादिकथनं । प्रायश्चित्ताङ्गीभूतकुष्माण्डहोमः । गार्हपत्याद्यग्निस्थाननिर्माणविधिः । प्रकृताग्न्याधानप्रयोगकथनं । अन्वारम्भणीयेष्टिः । पृथिवीयुक्त्इदहस्त्यादिचतुर्होतृहोमः । वपनप्रकारः । सम्भारसङ्ग्रहादिकथनं । (अत्राधानस्य कर्त्तव्यताकर्त्तव्यतादिविचारः ।)

No. 826. गूढार्थादर्शः ।

Substance, country paper, 9¾ × 4½ inches. Folia, 55. Lines 15—16 on a page. Extent, 2500 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Goverment of India. Appearance. New. Prose and verse. Correct.

Gúḍhárthádars'a. A commentary on the Jñánárṇava Tantra. By Kás'inátha alias Sivânandanátha, son of Jayaráma Bhaṭṭa.

Beginning. अनन्ताख्यं गुरुं नौमि कविलप्रतिभाकरम् ।
शास्त्रवल्लीजलधरं स्फुरत्कीर्त्तिकरं परं ॥ १ ॥
नमामि कामेश्वरपादपङ्कजं करोमि कामेश्वरपूजनं सदा ।
वदामि कामेश्वरनाम निर्मलं स्मरामि कामेश्वरतत्त्वमव्ययं ॥
या विद्येत्यभिधीयते श्रुतिपथे शक्तिः सदाद्या परा
सर्वज्ञा भवबन्धभित्तिनिपुणा सर्वाश्रये संस्थिता ।
दुर्ज्ञेया सुदुरात्मभिश्च मुनिभिर्ध्यानास्पदं प्रापिता
प्रत्यक्षा भवतीह सा भगवती बुद्धिप्रदा मेऽस्तु वै ॥
अनाद्यायाखिलाद्याय मायिने गतमायिने ।
अरूपाय सरूपाय दक्षिणामूर्त्तये नमः ॥
वाराणसीमहं वन्दे सच्चिदानन्दरूपिणीं ।
मातृरूपेण सततं सहस्रारेऽखिलेष्टदां ॥
ज्ञानार्णवे महातन्त्रे गुरूणामुपदेशतः ।
गूढार्थादर्शटीकेयं काशीनाथेन तन्यते ॥

End. राजराजेश्वरो गङ्गा माधवो मणिकर्णिका ।
अन्नपूर्णा च विश्वेशो ददतां मेऽनिशं शिवं ॥
श्रीमत्त्रिपुरसुन्दर्य्याः प्रीत्यर्थं लिखिता मया ।
प्रभवाब्दे त्विषेः शुक्लपञ्चम्यां ललिताप्रये ॥
श्रीशिवानन्दनाथेन काशीनाथाख्यशर्मणा ।
कृता टीका गुरुप्रीत्यै भवन्तु सदुपासकाः ॥

Colophon. इति श्रीमच्छ्रुतिस्मृतिमतप्रमाणपारावारीणसर्वतन्त्रदक्षिणारतन्त्रधुरीणभट्टोपाख्यजयरामभट्टात्मजवाराणसीगर्भसम्भवकाशीनाथाख्यशिवानन्दनाथविरचितायां ज्ञानार्णवटीकायां त्रयोविंशतिः पटलः समाप्तः ।

विषयः । १ पटले, हे ईश किं त्वया जप्यते इत्यादि पार्वतीवाक्यस्य महादेवकर्तृकमुत्तरदानं । २, त्रिपुरामन्त्रोपासनाप्रकारादिकथनं । ३, अन्तर्यागप्रकारकथनं । ४, मन्त्रपूजाप्रकारः । ५, बलिदानप्रकारः । ६.७, पञ्चसिंहासनस्थितत्रिपुराया विवरणं । ८, त्रिपुरभैरवीवीजादिकथनं । ९, महाविद्याया वीजादिकथनं । १०, त्रिपुरात्रिविधभेदतन्मन्त्रादिकथनं, श्रीविद्याया दशभेदकथनादि च । ११, चतुर्विधषोडशीकथनं । १२, आसनशुद्ध्यर्घ्यस्थापनं, देवताभेदेन मन्त्रन्यासादिप्रकारभेदश्च । १३, नित्यपूजाप्रकारः, गुरुपूजनप्रकारः, कामेश्वर्य्यादिपूजनादि च । १४, श्रीचक्रपूजावशीकरणादिकथनं । १५, स्वर्णपुष्पकृतपूजाफलकथनादि । १६, देवतासाधनप्रकारविशेषकथनं । १७, जप-होम-नानाविधकुण्डनिर्माणादीनां विधिः । १८, होमानन्तरं कर्त्तव्यकुमारीपूजनोक्तिः । १९, २०, दूतीपूजनविधिः । २१, मन्त्रदीक्षाविधिः । २२, सुवर्णरौप्यताम्रसूत्रादिनिर्मितपवित्रपूजनविधिः । २३, दमनाख्यलतापूजनप्रकारादि ।

No. 827. होत्रप्रयोगवृत्तिः, वा आश्वलायनसूत्रप्रयोगवृत्तिः ।

Substance, country paper, $9\frac{3}{4} \times 4$ inches. Folia, 198. Lines 10 on a page. Extent, 3800 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Hotraprayoga-vritti. Directions for performing the rites mentioned in the Kalpa Sútra of A's'valáyana according to the commentary of Deva Svámí. By Tálavrintanivás'í. The MS. is incomplete, and extends only to *Paundaríkaikádas'a* rite.

Beginning. समस्तप्राणिजातस्य हृत्पद्मनिलये स्थितः ।
वेदार्थविदुषा ज्ञेयं यज्ञात्मानं नमाम्यहम् ॥
आश्वलायनसूत्रस्य देवस्वाम्यादिव्याख्यानानुसारेण प्रयोगवृत्तिः क्रियते ।

End. (यतः खण्डितं तच्छेषः) । आ नो मित्रा वरुणेति स्तोत्रियानुरूपौ, ऋजुनीति न इत्यारम्भणीया । मित्रं वयमित्यादि विश्वजिच्छस्त्रशेषः । ब्राह्मणाच्छंसिनः । सुरूपकृत्नुमूत ——

विषयः । दर्शपूर्णमासप्रयोगः । अग्निहोत्रहोमः । आहिताग्नेः प्रवासकालीनाग्न्युपस्थानम् । पिण्डपितृयज्ञः । अन्वारम्भणीयेष्टिः । पुनराधेयेष्टिप्रयोगादि । आग्रयणेष्ट्यादि । पुत्रादिकाम्यष्ट्यादि । चातुर्मास्येष्टिप्रयोगः । पशुबन्धप्रयोगः । एकादशिनां पशुगणानां देवतानां क्रमः । तत्तद्दग्देवतादिसौत्रामणीकर्म । हविर्यज्ञप्रायश्चित्तोक्तिः । सोमप्रयोगः । यज्ञशेषकृत्यं । अत्यग्निष्टोमप्रयोगः । षोडशिकर्म । विहृतषोडशी । वाजपेयप्रयोगः । अतिरात्रप्रयोगः । अप्तोर्यामस्य क्लृप्तिः । शस्त्रस्य प्रतिगरः । अतिरात्रपर्यायः । पौण्डरीकस्यैकादशप्रयोगः । (खण्डितत्वादितः परविषयो न प्राप्तः) ।

No. 828. पुरुषोत्तममाहात्म्यं ।

Substance, country paper, 10 × 4¼ inches. Folia, 59. Lines 8 on a page. Extent, 1100 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1889. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Purushottama-máhátmya. Description of the sacred places in Purusottama or Puri. It professes to be a part of the *Khetrakáṇḍa* of the *Vishṇu rahasya* section of a work named *Mahápurushavidyá*, probably a Tantra. Though its subject is the same as that of the well known *Purushottama Máhátmya* of the Skanda Puráṇa, the treatment thereof is entirely different. The MS. is incomplete, and comprises only nine chapters as follows: I. Incarnations of Vishṇu. II. Origin of Níláchala, and the reasons why Vishṇu assumed the form of a wooden divinity. III—IV. Creation of the different regions of the universe and the guardians of Puri, (different forms of Mahádeva). V. The temples of Jagannátha, VI. The shape of Jagannátha. VII. Vyása's visit to Purí and praise of the locality. VIII. Merit of visiting Jagannátha at Puri. IX. The mantra of Jagannátha and the merit of tasting food offered to him.

Beginning. वन्देऽहं परमात्मानं नीलाचलपतिं प्रभुं ।
संसाराम्भोधिमग्नानामुद्धारणपरायणम् ॥
श्रीशौनक उवाच । सूत सूत महाभाग वेदतत्त्वार्थकोविद ।
व्यासशिष्य महाबुद्धे यत्पृच्छामि तदुच्यतां ॥
कस्माज्जातमिदं विश्वं कस्मिंश्च लयमेष्यति ।
कुत्र तिष्ठति कः कर्त्ता विश्वस्यास्य वदस्व मां ॥
संसाराम्भोधिमग्नानां कोद्धर्त्ता स्मृतिमात्रतः ।
ब्रह्मादीनां परेशानां कः प्रभुत्वं वदस्व माम् ॥
सूत उवाच । आदिमध्यान्तरहितः सच्चिदानन्दरूपवान् ।
सर्ववेदान्तसारार्थो हरिरित्यभिधीयते ॥

End. सूत उवाच । इत्युक्त्वा भगवांस्तस्मै स्वप्रसादं सुदुर्लभं ।
ददौ विनयनम्राय कृपया परया मुने ॥
लब्ध्वा प्रसादं स मुनिर्जीवन्मुक्तो बभूव ह ।
उवास सुचिरं कालं गायंस्तस्य यशोऽमलं ॥
एवं सर्वं मयाख्यातं तुभ्यं शुश्रूषवे मुदा ।
मयापि नारदादेव विशालायां श्रुतं मुने ॥

Colophon. इति श्रीमहापुरुषविद्यायां विष्णुरहस्ये क्षेत्रकाण्डे श्रीपुरुषोत्तममाहात्म्ये प्रसादवैभवं नाम नवमोऽध्यायः ।

विषयः । १ अध्याये, रामकृष्णाद्यवतारकथनं । २, नीलाचलोत्पत्तिर्विष्णोर्दारुमयविग्रहधारणप्रयोजनकथनं स्वरूपव्याख्यानञ्च । ३, ४, श्रीजगन्नाथाज्ञप्रमायास्तष्टब्रह्माण्डभूलोकादिवर्णनम्, पुरुषोत्तमक्षेत्रस्य तत्तत्स्थाने क्षेत्रपालकमहादेवदेव्यास्थितिवर्णनादि च । ५, जगन्नाथस्य प्रासादस्थितिस्थलस्य तत्पार्षदादीनां च वर्णनं । ६, जगन्नाथमूर्त्तिवर्णनादि । ७, व्यासस्य श्रीक्षेत्रस्थदेवतादर्शनार्थं गमनं । व्यासकृतजगन्नाथस्तुतिवर्णनादि । ८, जगन्नाथदर्शनाराधनमाहात्म्यकथनादि । ९, जगन्नाथमन्त्रजपफलं प्रसादमाहात्म्यवर्णनादि च ।

No. 829. साङ्ग्रहण्येष्टिः ।

Substance, country paper, 8¼ × 4¼ inches. Folia, 23. Lines 9 on a page. Extent, 400 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Sáñgrahaṇyeshṭi. A collection of the mantras required in the performance of the rite of that name. Anonymous.

Beginning. साङ्ग्रहण्येष्ट्या यजते । इमा जनताꣳ सङ्गृह्णानीति । द्वादशारत्निर्‌रशना भवति । द्वादश मासाः संवत्सरः । संवत्सरमेवावरुन्धे ।

End. साङ्ग्रहण्या, तस्मादश्वमेधयाजी यत्परिमिता यद्यज्ञमुखे यज्ञः मुखे यो दीर्घां देवानेव तेत्रय इमे लोकाः । श्रिताय प्राणापानावेवास्मिन्नस्मांद्राजन्य एकनवतिः ॥ ९१ ॥

विषयः । अश्वमेधयागविधिः ।

No. 830. अन्त्येष्टिपद्धतिः ।

Substance, country paper, 10 × $3\frac{3}{4}$ inches. Folia, 21. Lines 8 on a page. Extent, 400 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, soiled, but not old. Prose. Generally correct.

Antyeshṭi-paddhati. Funeral ceremonies meet for Bráhmans who have kept up the sacred household fire. By Anantadeva.

Beginning. अथानन्तदेवस्यान्त्येष्टिप्रयोगः । अथाहिताग्नेः कृष्णपक्षे मरणशङ्कायामुपहोमन्यायेन अतिनैकट्ये समस्यहोमन्यायेन वा अर्वाग्भट्टा होमाः कार्याः ।

End. अकृतारम्भमोमेज्यां भार्यामेवानुवर्त्तते ।
नास्ति माहेन्द्रमान्नाय्यं सन्ति सारस्वतादयः ॥
केचित्पत्युः प्रधानत्वान्नाद्रियन्ते तु योषितां ।
तेनेष्टौ स्यान्महेन्द्रेज्या न स्युः सारस्वतादयः ॥

Colophon. इत्यनन्तदेवकृतान्त्येष्टिपद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । आहिताग्नेरन्त्येष्टिक्रियाप्रकारः ।

No. 831. विवरणतत्त्वदीपनं ।

Substance, country paper, 10 × $4\frac{1}{4}$ inches. Folia, 41. Lines 12 on each page. Extent, 1100 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Tolerably correct.

Vivaraṇa-tattva-dípana. A gloss on the *Vivaraṇa* alias the *Vártika* of Súres'varáchárya on Sañkara's great commentary—the *S'áriraka-mímámsá-bháshya.* By Akhaṇḍánanda Maṇi, disciple of Akhaṇḍánubhúti. The manuscript is defective both at the beginning and the end. Hall's *Contributions*, p. 90.

Beginning. अनुबन्धचतुष्टयं विचारप्रयोजकं तच्च सिद्धमित्युत्तरग्रन्थवैयर्थ्यमिति चेत् मैवं।
(प्रारम्भे मङ्गलाचरणाद्यभावे खण्डितमित्यनुमीयते)।

End. अनुबन्धचतुष्टयसम्भवाद्वेदान्तविचारकर्त्तव्यतायुक्तो अधिकरणार्थमुपसंहरति तस्मादिति। रमणीयमिति।

विषयः। विवरणनामकवेदान्तग्रन्थस्य व्याख्यानं।

No. 832. कात्यायनगृह्यसूत्रभाष्यं।

Substance, country paper, 9 × 5 inches. Folia, 44. Lines 10—11 on a page. Extent, 880 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old, decayed and worm-eaten. Prose. Generally correct.

Kátyáyana-gṛihya-sútra Bháshya. A commentary on the Gṛihya Sútra of Kátyáyana. By Gadádhara Dikshita, son of Vámana. The manuscript is incomplete, terminating with the 3rd chapter.

Beginning. आविर्भूतं चतुर्द्धाऽयः कपिभिः परिवारितः।
हतवान् राक्षसानीकं रामं दाशरथिं भजे॥ १॥
स्वाभिप्रायेण हि मया किञ्चिदिह विलिख्यते
किन्तु वाचनिकं सर्व्वमतो ग्राह्यञ्च निर्भयैः॥ २॥
अथातोऽधिकार इत्यादिना श्रौतानि कर्माण्युक्तानि। तदनन्तरं स्मार्त्तानि विधीयन्ते। तत्रैतत् प्रथमं सूत्रं। अथातो गृह्यस्थालीपाकानां कर्म। उच्यते इति शेषः।

End. (खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति।)

विषयः। प्रथमकाण्डीयप्रथमकण्डिकायां स्थालीपाकः कुत्र कर्त्तव्य इत्यत्र विचारः, पञ्च भूसंस्काराः। ब्रह्माद्यासनकल्पनादि। यज्ञपात्राद्यासादनविधिः। आज्याधिश्रयणानन्तराज्यहोमादिकथनादि। २, वैवाहिकाग्न्याधानादिकर्म। अग्निन्नग्नौ निर्वाणे सति पुनराधाने शुभदिननिरूपणादि। अग्न्याधानेऽधिकारिणः।

अग्न्यानयनस्थाननिरूपणोक्तिः। अरणिप्रमाणोक्तिः। अरणिमन्थनादग्निसम्पादनोक्तिः। सूर्पोदूखलमुशलादीनां परिमाणकथनं। दृष्टिभेदेन चरुभेदकथनं। चरुहोमादिकथनं। दृष्टिभेदेन भोज्यब्राह्मणसङ्ख्याभेदश्च। २, आवसथ्याग्न्याधाने कर्त्तव्यादि। पुण्याहवाचनविधिः। नान्दीमुखश्राद्धादिकथनं। स्मार्त्ताग्न्याधानप्रकारादिकथनं। आधानकाले प्रतिबन्धके सति तत्प्रतिप्रसवादि (खण्डितत्वादितः परविषयो न प्राप्तः)।

No. 833. आधानबौधायनः।

Substance, country paper, $8\frac{3}{4} \times 4$ inches. Folia, 56. Lines 9 on a page. Extent, 1000 s'lokas. Character, Nágara. Date Sм. 1866 Sк, 1731. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, soiled. Prose. Generally correct.

A'dhánaprayoga alias *A'dhánabaudháyana.* A treatise on the collection and preservation of the sacred household fire, founded on the rules of Baudháyana. The manuscript is imperfect and the author's name is missing. This work is more detailed than No. 825.

Beginning. अथाग्न्याधानं निरूप्यते। तस्य कालः। शिशिरवसन्तग्रीष्मर्त्तवः। पौर्णमास्यमावास्या यजनीयास्तिथयः। कृत्तिकारोहिणीपुनर्वसुपूर्वोत्तरफल्गुनीचित्रा नक्षत्राणि। मृगशीर्षविप्रोष्ठपदश्रवणानुराधा अपीति केचित्।

End. ब्रह्मविसर्जनं न कुर्यात्। पौर्णमासीयागपर्यन्तं त एवाग्नयः पौर्णमासीयागान्वाधानख(स्विष्ट)कृत्।

Colophon. इत्यन्वारम्भणीया। पौर्णमासीयागः तपदि कर्त्तव्यः। (परिसमाप्तिसूचकवाक्यादेः परमपि पाठोऽस्तीति समाप्तौ सन्देहः)।

विषयः। अग्न्याधानकालनक्षत्रादिकथनं। ऋत्विगादिवरणं। ऋत्विगादिभ्यो बौधायनमतानुयायिमधुपर्कदानं। गार्हपत्याद्यायतननिर्माणकरणं। यज्ञपात्राणामायतननिर्माणप्रमाणादेः कथनं। गापित्व्यज्ञादिकरणकथनं। राष्ट्रभृतो राज्ञो मङ्गलार्थं अमात्यनामकहोमकथनादि। गोधूमकुलित्थादिहोमकथनादि। आहवनीयगार्हपत्यकर्त्तव्यहोमविशेषकथनं। यजमानकर्त्तृकाग्न्युपस्थानं। पूर्णाहुतिदानप्रकारकथनादि। पवमानेष्टिकथनादि। पौर्णमासेष्टिकथनञ्च।

No. 834. सावित्रचयनं ।

Substance, country paper, 10 × 3¾ inches. Folia, 12. Lines 9 cn a page. Extent, 200 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose, and verse. Correct.

Sávitrachayana. Rules for the collection and installation of the Sávitri fire in a household. The manuscript is incomplete, and the author's name is unascertainable.

Beginning. अथ सावित्रचयनमुच्यते। सावित्रमग्निं चेष्यमाण उपकल्पयति। पञ्चाशीत्यधिकमित्यादिशर्कराः। चतस्रः स्वयमातृणाः। दधिमधुघृतोदपात्रं सहस्रहिरण्यशकलाश्च। चतुर्दश्यां प्रातरग्निहोत्रं हुत्वा दर्भेष्वासीन इत्यादि। विद्युद्सीत्यप उपस्पृश्य। अथाग्निमङ्कल्यः।

End. होत्रे प्रयच्छति। होतारमुपह्वयते। वाजिनभक्षः। शेषं प्रकृतिवत्। सन्तिष्ठते मैत्रावरुणामिक्षाप्रयोगः। (परिसमाप्तिसूचकवाक्याभावात् खण्डितमिदमित्यनुमीयते।)

विषयः। सावित्राग्निस्थापनादिकथनं।

No. 835. महाशान्तिपद्धतिः।

Substance, country paper, 10½ × 3¾ inches. Folia, 18. Lines 6 on a page. Extent, 260 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Mahás'ánti Paddhati. Rules for the performance of various Atharva Vedic rites for the pacification of adverse Rudras or fierce divinities. Anonymous.

Beginning. अथर्ववेदोक्त एकादशरुद्रो विशिष्टपरिशिष्टोक्तरुद्रविधानानुसारेण एकरुद्रविधिर्लिख्यते। आदौ यजमानः स्नानविधिना स्नानपूर्वकं सन्ध्यातर्पणादिकं देवतार्चनादिकं सर्वं कृत्वा आचमनप्राणायामपूर्वकं शरीरशुद्ध्यर्थं यथाशक्ति गायत्रीं जपेत्। पश्चान्मण्डपे रुद्रस्योपचारः।

End. अभयगणे अभयायां जुहुयात्। ततः पार्वण्यायुत्तरतन्त्रं। ततो दक्षिणा। ब्राह्मणे दश गा दद्यादनड्वाहं ततोऽधिकं।

भोराधिकं ततो वैश्यस्तथा प्रादेशिको द्वयम् ॥
राजा दद्याद्वरं ग्रामं समूहो राज्ञावत्तथा (?) ।
यथोक्तां दक्षिणां दद्यात्सकलं फलमश्नुते ॥

Colophon. इति श्रीमहाशान्तिपद्धतिः समाप्ता ।
चत्वरनाम्श्लोका (?) ।
बलिं रुद्रहुन्विमं देवा आदित्या वसवस्तथा ।
मरुतोऽथाश्विनौ रुद्राः सुपर्णाः पन्नगा ग्रहाः ॥
असुरा यातुधानाश्च पिशाचा मातरो नगाः ।
शाकिन्यो यक्षवेताला योगिन्यः पूतनाः शिवाः ॥
जम्भकाः सिद्धगन्धर्वा माला विद्या वराननाः ।
दिक्पाला लोकपालाश्च ये च विघ्नविनायकाः ॥
जगतां शान्तिकर्त्तारो ब्रह्माद्याश्च महर्षयः ।
मा विघ्नो मा च मे पापं मा सन्तु परिपन्थिनः ॥
सौम्या भवन्तु तृप्ताश्च भूतप्रेतसुखावहाः ।
अस्य यागस्य निष्पत्ते (?) भवन्तोऽभ्यर्थिता मया ।
सप्रसादं प्रकर्त्तव्यं शान्तिकं विधिपूर्वकम् ॥ प्रार्थनामन्त्रः ।

विषयः । ग्रहमखरुद्रसूक्तादिभिः शान्तिकर्मानुष्ठानम् ।

No. 836. महाग्निप्रयोगः ।

Substance, country paper, 8 × 4 inches. Folia, 113. Lines 7—10 on a page. Extent, 2200 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, somewhat old. Prose. Generally correct.

Mahágni-prayoga. Rules for the performance of the rite called Mahágni. By Vásudeva Dikshita, son of Mahádeva Vájapeyi, disciple of Vis'ves'vara Vájapeyi. The work was compiled under the patronage of the Chola king Sáhjí Sarabhaji Tukojí Bhoslá. The manuscript is incomplete, wanting ten leaves of the second chapter. The total number of chapters is 19.

Beginning. स्वादीं त्वा स्वादुना । तीव्रां तीव्रेण । अमृताममृतेन । मधुमतीं मधुमता । सृजामि सꣳसोमेन । सोमोऽस्यश्विभ्यां पच्यस्व । सरस्वत्यै पच्य-

स्व । इन्द्राय सुत्रामणे पच्यस्व । परीतोषिञ्चता सुतं । सोमो य उत्तमहं हविः ॥ १ ॥

End. अथ पूर्वाग्निमहं शकले समारोपयतीत्यादि अथोदवसानीयमायजत । अथ देविकाहविर्भिर्यजते । अथाग्निकानीमानि देविकाहवींषि कुर्यादिति बोधायना न कुर्यादिति शालीकिः । अथ त्रैधातवीयया यजते । अथ सौत्रामण्या यजते । चरक्या सौत्रामण्या कौकिल्या वा । संवत्सरं न कञ्चन प्रत्यवरोहति । न शीर्षमासं खादयति । न वयसां मांसं नाग्निं चित्यारामामुपेयान्नाग्निचिद्वर्षति धावेद्यदि धावेदुपावर्त्तेतान्नाद्यमेवाभ्युपावर्त्तत इति ब्राह्मणम् । विस्तारस्तु अस्मत्कृतमहाग्निसर्वस्वे सन्धेयः । एकोनविंशः ।

Colophon. इति श्रीमत्सन्ततसन्नम्यमानशेनकूर्मषोडशारस्थचक्राकाराद्यनेकगुणविराजमानमहाग्निविलसितप्रौढापरिमितमहाध्वरस्य श्रीशहजीशरभजित्तुकोजीभोसलचोलमहीपालवयामात्यधुरन्धरस्य श्रीमदानन्दरायविद्वत्सार्वभौमस्य पञ्चपुरुषीपोष्येण तदध्वर्युणा बाल्य एव तद्यानिर्वर्त्तितापरिमितमहाग्निविजृम्भितमहाध्वरेणाग्रजन्मविश्वेश्वरवाजपेययाजितो(?) लब्धविद्यावैशद्येन महादेववाजपेययाजिसुतेनान्नपूर्णागर्भजातवाराणसीवास्तव्येन वासुदेवदीक्षितविदुषा विरचितो महाग्निप्रयोगः ।

विषयः । १ प्रथमपत्रावधि १६ पत्रपर्यन्तं मन्त्रपाठः । (भिन्नमेतत्प्रकरणं ।) (द्वितीयप्रकरणस्य प्रथमावधि १० पत्राणि न सन्ति ।) २ अध्याये, वायव्यपशुयागविधिः । ४, तत इष्टकाचयनं, दीक्षाकथनं, भ्रातृव्यजननादिप्रकारः, पञ्चोदुम्बरसमिदाधानादि, यजमानार्थकृष्णाजिनास्तरणादि, उख्याग्निसमिन्धनादि च । ५, प्रयाणमीमांसादि, उख्याग्निजलनिक्षेपादि च । ६, वेदीमानसंस्कारकरणादि । ७, प्रायणेष्टिविधिकथनं । ८, महाग्निचयनविधिः । ९, १०, ११, १२, १३, १४, १५, १६, विविधदेवतोद्देशेन दिवसविशेषे वेद्यामिष्टकोपाधानं, तत्फलकथनञ्च । १७, प्रवर्ग्यहोमः । १८, अध्वरधिष्ण्यनिर्वापादि । १९, छागमेदवपावदनादिशेषकृत्यकथनं ।

No. 837. अग्निहोत्रहोमः ।

Substance, country paper, 9 × 4 inches. Folia, 66. Lines 8—9 on a page. Extent, 950 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, somewhat old. Prose. Generally correct.

Agnihotrahoma. Directions for offering oblations on the sacred perpetual household fire, the mode of establishing the fire, how to preserve it during mourning, and when away from home on business, the articles to be offered to it, &c. &c. By Rudra Deva, son of Tero-náráyana Deva.

Beginning. श्रीव्हिचं श्रिया युक्तं गणेशञ्च सरस्वतीं ।
आपस्तम्बमुखाम्नान्यान् प्रणम्य पितरं गुरुम् ॥
तारो नारायणसुतो रुद्रदेव इति श्रुतिः ।
तेनाग्निहोत्रहोमोऽयं तन्यते प्रीतये सताम् ॥

End. अथ दर्शपूर्णमासातिपत्तौ पथिकृते वैश्वानरौ च समानतन्त्रे पूर्वमेवोक्ता आग्रयणमकृत्वा नवान्नाशने वैश्वानरी । अथ यस्मै पत्न्यां गवां जायेतां तदा मारुतं त्रयोदशकपालं निर्वपेत् । ऐन्द्राग्नविकारः । आमावास्यातन्त्रं पूर्वाक्तयाज्यानुवाक्ये ।

Colophon. इत्यापस्तम्बोक्ता इष्टयः समाप्ताः ।

विषयः । अग्निहोत्रहोमप्रतिज्ञासङ्कल्पादि । अग्निहोत्रहोमकाले होमद्रव्यायुक्तिः । अग्निहोत्रद्रव्याधिश्रयणादिप्रकारः । हविःसंस्कारादि । हविर्होमः । समिद्धोमः । अग्निनमस्कारः । पर्वहोमद्रव्यकथनं । अशौचे ऋत्विजाभावे यजमानकर्त्तव्यं । पत्नहोमविधिः । सायम्प्रातर्होमादि । अग्निभिः सह प्रवासे कर्त्तव्याग्निहोत्रहवनप्रकारादि । प्रवासगमने विधिः । प्रवासादागतस्य विधिकथनादि । अग्निप्रणयनकालातिक्रमप्रायश्चित्तं । होमकालातिक्रमप्रायश्चित्तं । होमलोपप्रायश्चित्तादि । गार्हपत्यादौ हवनक्रमः । अग्निनाशप्रायश्चित्तं । केशकीटाद्युपहतहविःसंस्कारप्रकारः । हविःस्कन्नप्रायश्चित्तादि । अङ्गारस्य वह्निर्गमने प्रायश्चित्तादि । दर्शपौर्णमासेष्टितत्प्रायश्चित्तादिकथनञ्च ।

No. 838. लक्षहोमपद्धतिः ।

Substance, country paper, 8¼ × 5 inches. Folia, 16. Lines 10 on a page. Extent, 260 s'lokas. Character, Nágara. Date Sm. 1672. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old, the writing faded. Prose. Generally correct.

Laksha-homa Paddhati. Directions for offering a hundred thousand oblations to the sacred fire. Anonymous.

Beginning. ॐ लचहोमपदार्थानुक्रमः । गणशान्तिः । यजमानाचार्य्यर्त्विजां प्राणाया-
मादिना देहशुद्धिः । मातृस्थापनम् । इत्यादि ।

End. अतिरिक्ते द्वे आहुती सूर्य्यमन्त्रेण अतिरिक्ते अन्ते निविशतीति न्यायात् ।

Colophon. इति लचहोमपद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । लचहोमेऽनुष्ठेयप्रयोगकथनं ।

No. 839. आरण्यगानं ।

Substance, country paper, 7¾ × 8 inches. Folia, 110. Lines 6—7 on a page. Extent, 1000 s'lokas. Character, Nágara. Date Sm. 1974. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old, some of the leaves are torn. Verse. Correct.

A'ranyagána. A collection of hymns appropriate for singing in forests, being a section of the Sáma Veda Sañhitá.

Beginning.
२। २ ३ ५
अथार्कपर्दो अङ्गो वै रूपं । यद्द्याव इ । ऊता२१ उवा२३ श्रा उताम् ।
२। ३
हा हा२१ उवा२२ । ई २३४ डा ।

End.
२ऽ ऽ ऽ १ ३ १ २ १ २ १ २ऽ
हाउ हाउ हाउ वा । सुवस्सूँ तर्पन्तः । नवे दिन्द्र वसं वसु । हाउ
ऽ ऽ १ ३ १ २ १ २
हाउ हाउ वा । सुवस्सूँ तर्पन्तः । त्वं पुष्यसि मध्य ।

Colophon. इति श्रीआरण्यगानसामसङ्ख्या २९१ ॥

विषयः । अरण्ये गीयमानानां २९१ साम्नां कीर्त्तनं ।

No. 840. तर्कपरिभाषा ।

Substance, country paper, 9¾ × 4¼ inches. Folia 32. Lines 9—10 on a page. Extent, 650 s'lokas. Character, Nágara. Date Sm. 1682. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Tarkaparibháshá. The categories of the Nyáyá Philosophy. By Kes'ava Mis'ra. Hall's *Contributions*, page 22. Aufrecht's Bodleyan Catalogue, p. 244.

Beginning. बालोऽपि यो न्यायनये प्रवेशमल्पेन वाञ्छत्यलमश्रुतेन ।
सङ्क्षिप्तयुक्त्यन्वितर्कभाषा प्रकाश्यते तस्य कृते मयैषा ॥
प्रमाणप्रमेयसंशयप्रयोजनदृष्टान्तसिद्धान्तावयवतर्कनिर्णयवादजल्पवितण्डाहेत्वा-
भासच्छलजातिनिग्रहस्थानानां तत्त्वज्ञानान्निःश्रेयसाधिगम इति न्यायस्यादिमं
सूत्रम् । अस्यार्थः । प्रमाणादिषोडशपदार्थतत्त्वज्ञानान्मोक्षप्राप्तिर्भवतीति ।

End. इति ह्यत्यन्तमनुपयुक्तानां स्वरूपभेदप्रतिपादकानामनतिप्रयोजनानां लक्ष-
णाद्यभिमानदोषाय । एतावतैव बालव्युत्पत्तिसिद्धेः ।

Colophon. इति श्रीकेशवमिश्रविरचिता तर्कपरिभाषा समाप्ता ।

विषयः । प्रमाणप्रमेयादिषोडशपदार्थविवरणं ।

No. 841. ऋषितर्पणं, मैत्रायणीयशाखीयं ।

Substance, country paper, $8\frac{1}{4} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 23. Lines, 7 on a page. Extent, 290 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1827. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, somewhat old. Prose. Generally correct.

Rishi Tarpana. Directions for worshipping the seven patriarchs identified with the seven stars of Ursa Major, according to the Maitráyani Sákhá of the Rig Veda. Anonymous.

Beginning. अथ मैत्रायणीयशाखायामृषितर्पणं लिख्यते । तत्र प्रथमं गृहात् सर्वां सामग्रीं
गृहीत्वा ऋषितर्पणार्थं गच्छेयुः । तत्र निकटवर्त्तिनि तीर्थे जाते सति उदेन
मुक्तोन्नैयेति शान्तिः पठनीया। तीर्थे गत्वा दर्भानानीय दर्भविष्टरं कृत्वा
सप्तर्षिपटबन्धनं । तत्र क्रमः ।

End. स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः ।
स्वस्ति नस्तार्क्ष्यो अरिष्टनेमिः स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ॥

Colophon. इति अन्तरकल्पं सम्पूर्णं ।

विषयः । सप्तर्षिपूजनतर्पणादिकथनं ।

---

2 K

No. 842. लघुशौनकी ।

Substance, country paper, 8 × 4 inches. Folia, 29. Lines, 7 on a page. Extent, 350 s'lokas. Character, Nágaɪa. Date, Sm. 1730. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Laghus'aunaki. An abridgement of S'aunaka's astrology. The subject of the work is the adoration of the planets when they affect injuriously the destiny of man. The rules for the adoration are given in detail, and the author gives the heads of his topics at the end. Anonymous.

Beginning. नत्वा शौनकमाचार्य्यं तदुक्तस्य यथाविधि ।
नवग्रहमखस्याहं प्रयोगं वच्मि दीपवत् ॥ १ ॥
ग्रहताराबलं लब्ध्वा शुभलग्नं विलोकयेत् ।
नापविघ्ना न च व्याधिर्नाधिपीडा दरिद्रता ॥ २ ॥
नारिभिर्जीयते नित्यं कल्मषं स्वर्गमोक्षदं ।
विवाहोत्सवमाङ्गल्यैः शुभैश्चान्यैः प्रयोजकैः ॥ ३ ॥
प्रथमं शान्तिकं कुर्यात् पश्चात कर्म समाचरेत् ।
ग्रहकर्म विना यज्ञं करोति भुवि मानवः ॥ ४ ॥
सत्सर्वं निष्फलं याति कृतघ्ने सुकृतं यथा ।
वर्षे वर्षे प्रकर्त्तव्यं श्रीमद्भिः शुभकाङ्क्षिभिः ॥ ५ ॥

End. नवग्रहमखे कार्ये मण्डपः कुण्डमेव च ।
स्थण्डिलं रुद्रकलशस्त्विजां वरणादिकं ॥ १ ॥
कुशण्डीभूमिसंस्कारपूर्वाधिश्रयणान्तिका ।
स्थापनं नवग्रहादीनां पूजा सङ्क्षेपतस्ततः ॥ २ ॥
घृताभिघारणाद्याज्यभागान्ता च कुशण्डिका ।
समिदाज्यचरूणाञ्च होमस्तिलयवैः क्रमात् ॥ ३ ॥
पश्चाञ्च रुद्रजपनं तद्धोमश्च दशांशकः ।
ग्रहपूजार्घ्यदानञ्च प्रार्थनार्चनकल्पनं ॥ ४ ॥
वह्निपूजा बलेर्दानं पूर्णाहुतिरतः परं ।
स्विष्टकृत्पूर्विकावर्हिर्होमान्ता च कुशण्डिका ॥ ५ ॥
होमश्च दक्षिणानाञ्च भूयस्यायेव कल्पनं ।

अभिषेकादिमाङ्गल्यं भार्यापुत्रान्वितस्य च ॥ ६ ॥
प्रणीतानां विमोकादि शान्त्यन्ता च कुशण्डिका ।
विसर्जनं ग्रहादीनां पदार्थानामयं क्रमः ॥ ७ ॥
वशिष्ठः सर्वकल्याणं नवग्रहमखं तथा ।
शान्तिदं राज्यदं श्रीदमायुरारोग्यवृद्धिदं ॥ ८ ॥
अभिषेकं वृद्धिहोमं माङ्गल्यं स्वस्तिवाचनं ।
आशीर्वादान् क्रतोः प्रैषान्नूर्द्ध्वस्यैव कारयेत् ॥ ९ ॥
व्रीहितण्डुलसम्पूर्णं दूर्वाङ्कुरशमीयुतं ।
कांस्यपात्रं सताम्बूलमाडम्बद्दपिनं बुधाः (?) ॥ १० ॥
समिदाधानमेतेषां ग्रहयज्ञे विधीयते ।
दक्षिणादानमेतेषां तेषां ब्राह्मणभोजनं ॥ ११ ॥
यज्ञे शान्तिककल्याणे मृगी हंसी च कीर्त्तिता ।
अभिचारे तथा प्रेते शूकरी कथ्यते बुधैः ॥ १२ ॥
मुष्ट्या कनिष्ठतर्जन्या हंसी मुक्तकनिष्ठिका ।
शूकरी करसङ्कोचो मुद्रात्रयमुदाहृतम् ॥ १३ ॥
आवाहनस्थापनसन्निधापनसन्निरोधनसम्मुखीकरणसकलीकरणावगुण्ठनकरणा-
मृतीकरणपरमीकरणप्रार्थनमुद्राः प्रदर्श्य ॥

Colophon. इति श्रीलघुशौनकी समाप्ता ।

विषयः । कुण्डमण्डपस्थण्डिलकरण—कलशस्थापन—ऋत्विग्वरण—कुशण्डिका—ग्रहस्थापन-पूजन—हविरभिघारण—समिदाज्यचरुतिलयवहोम—पञ्चाङ्गरुद्रजप—तद्-शांशहोम—ग्रहपूजार्घ्यदानप्रार्थना—वह्निपूजा—बलिदान—पूर्णाहुतिस्विष्टकृद्-वृद्धिहोमादिकर्मणामनुष्ठानप्रयोगः ।

No. 843. रुद्रजपः ।

Substance, country paper, 9¾ × 4½ inches. Folia, 19. Lines, 7 on a page. Extent, 259 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sм. 1897. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old; some of the leaves are torn. Prose. Generally correct.

Rudrajapa. Certain verses from the Vedas in praise of Rudra, arranged in the order in which they should be repeated. Anonymous.

Beginning. ॐ भाजाः २ भाजा ३१ उधार अग्न आयूष्कृषि पवेस आसुवार्जमित्यचनः आरे बाधख दुघाटाम् भाजा २ भाजा ३१ उवा २ खभाज ३ आन्नाज ३। (इत्यादि)।

End. खस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः खस्ति नः पूषा विश्ववेदाः। खस्ति नस्तार्च्यो अरिष्टनेमिः खस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ॐ खस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु।

Colophon. इति रुद्रजपः सम्पूर्णः।

विषयः। रुद्रादिमाहात्म्यद्योतककतिपयसाम्नां पाठक्रमः।

No. 844. हौत्रकल्पद्रुमः।

Substance, country paper, 11 × 4¾ inches. Folia, 149. Lines, 9—10 on a page. Extent, 4500 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old; some of the leaves are torn. Prose. Correct.

Hautrakalpadruma. Directions for performing Homas. Compiled under orders of Bhávasiñha Deva of the Bághel clan, by Lakshmaṇa Bhaṭṭa, son of Náráyaṇa Bhaṭṭa. Contents; Dars'a and Paurṇamása homas, according to the rules of A's'valáyana. 2 A'dhána, A'grayana, Anvárambhaníya, Kámya, Cháturmásya, Varunapraghása, Sáyáhnagrahamedhíya, Kṛilaniya, and Máhendri Ishṭis. The concluding portion of the second chapter, and the whole of the 3rd and 4th chapters wanting in the MS. Then follow directions for performing the Pasubandha, Soma, Agnisomíya and other rites.

Beginning. नत्वा हेरम्बमीशं गिरिवरतनयां क्षेमहेतू गुरू तौ
लक्ष्मीनारायणाख्यावपि निजपितरौ लक्ष्मणः शस्तदर्शी।
प्रीत्यर्थं होत्रकल्पद्रुममिह विवुधस्वान्तवृत्तेर्विधत्ते
लब्धानुज्ञां वघेलान्वयजलधिविधोर्भावसिंहस्य राज्ञः॥
प्रणम्य शारदां देवीं पितृव्यचरणौ तथा।
विचार्य सूत्रवृत्त्यादि कुर्वे हौत्रस्य सङ्ग्रहम्॥

End. यत्र मन्थनस्यार्थसिद्धस्य पुनर्वचनात् स एवोदवसानीयया यष्टव्ये प्राप्तेऽग्निहोत्रकाले तेनोदवसानीयायाः सोमाङ्गत्वादिष्टिं समाप्यैव सायमग्निहोत्रं होतव्यमिति सिद्धं॥

Colophon. इति श्रीमद्बघेलवंशावतंससिद्धिश्रीभावसिंहदेवकारिते षड्दर्शनिनारायणभट्टात्मजलक्ष्मणभट्टकृते हौत्रकल्पद्रुमे अग्निष्टोमे सुत्याकाण्डं नाम पञ्चमं कुसुमम्।

विषयः। १ प्रथमकुसुमे, आश्वलायनसूत्रानुसारिदर्शपौर्णमासहौत्रप्रयोगकथनं। २, आधानेष्टिः, आग्रयणेष्टिः, अन्वारम्भणीयेष्टिः, कतिपयकाम्येष्टिः, चातुर्मास्येष्टिः, वरुणप्रघासेष्टिः, सायाह्ने गृहमेधीयेष्टिः, क्रीलनीयेष्टिः, माहेन्द्रीष्टिः, पित्र्येष्टिः। (४४ पत्रे पित्र्येष्ट्यारम्भः। ततः पत्राणि न सन्ति।) पुनरपरखण्डस्यैकादशपत्राणि न सन्ति। (द्वादशपत्रावधि विषयः। द्वितीयकुसुमस्य शेषस्तृतीयचतुर्थौ पञ्चमारम्भश्च नास्ति।) आश्वलायनसूत्रानुसारिपशुबन्धप्रयोगकथनं, सोमप्रयोगकथनं, दीक्षिणीयेष्ट्यादि। अग्नीषोमीयपशुप्रयोगस्य कथनं, सौत्याहप्रयोगस्य तदन्तर्गतानां प्रातःसवनमाध्यन्दिनसवनादीनाञ्च कथनं।

No. 845. आख्यातवादटीका।

Substance, country paper, 12 × 5¼ inches. Folia, 38. Lines, 9—10 on a page. Extent, 1180 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

A'khyátaváda Ṭíká. A commentary on the *A'khyátaváda* or *A'khyátaviveka* of Raghunátha S'iromaṇi, a work on the logical powers of the Sanskrit affixes. By Jayaráma Nyáyapañchánana. Dr. Hall gives two aliases for the name of the work, *A'khyátaváda ṭippaní* and *A'khyátaváda-vyákhyá-sudhá*, noticed in MSS. examined by him. Contributions, 59.

Beginning. न्यायपञ्चाननः श्रीमान् जयरामः समासतः।
आख्यातवादव्याख्यानमातनोति मनोरमं॥ ०॥
अनुकूलव्यापारत्वमाख्यातशक्यतावच्छेदकमिति केचित्। अनुकूलत्वस्य संसर्गत्वात् व्यापारत्वमात्रं तथेत्येके।

End. तत्र चैत्रः पचति सुन्दरः पचतीत्यादौ मण्डनमतदूषणेनैवैतन्मतं दूषितप्रायमित्यस्मत्कृतशब्दालोकरहस्ये विस्तरः।
अपूरि जयरामेण विबुधानन्ददायिनी।
आख्यातवादव्याख्यानसुधा कण्ठे निधीयताम्॥

Colophon. इति श्रीजयरामन्यायपञ्चाननकृत आख्यातवादटीका समाप्ता।

विषयः। धातुतिबादीनां शक्यार्थनिष्पत्तिविचारः।

No. 846. बुधमनोहरा, अमरकोषटीका ।

Substance, country paper, 10 × 4¾ inches. Folia 97. Lines, 10—12 on a page. Extent, 2800 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1802. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Budhamanohará Ṭíká. A commentary on the Amarakosha. By Mahádeva, a disciple of Svayamprakás'a Tírtha. The MS. is incomplete, and contains only the 3rd Book.

Beginning. टीकाप्रा० । सामान्ये काण्डद्वयोक्तसाधारणात्सामान्यकाण्डेऽस्मिन् विशेष्यनिघ्नादिभिः पञ्चभिरुपलक्षिता वर्गा उच्यन्त इति शेषः । विशेष्यनिघ्नैर्विशेषणैः । लिङ्गादीत्यत्र आदिशब्दः प्रकार इति स्वामी । कीदृशा वर्गाः । वर्गान् अवान्तरवर्गान् संश्रयन्ति तथा । यथा, विशेष्यनिघ्नवर्गे प्राणिवर्गः । नानार्थवर्गे कान्तादिवर्गाः । अव्ययवर्गे अनेकार्थैकार्थवर्गौ । लिङ्गसङ्ग्रहवर्गे स्त्रीलिङ्गादिवर्गाः । वर्गसङ्ग्रह इति केचित् पठन्ति । सामान्यकाण्डे ये पञ्च वर्गाः स वर्गसङ्ग्रह इति योजयन्ति ।

मूलप्रा० विशेष्यनिघ्नैः सङ्कीर्णैर्नानार्थैरव्ययैरपि ।
लिङ्गादिसङ्ग्रहे वर्गाः सामान्ये वर्गसंश्रयाः ॥ १ ॥

End. टीकास० । अपां द्वादशगण्डूषैरित्यादिस्मृतेर्गण्डूषशब्दस्य पुंस्त्वमपि कलिकाकोरकः पुमानित्युक्तेऽपि कोरकानीति माघप्रयोगान्नपुंसकत्वमपि ॥ ४६ ॥ इतीति स्पष्ट ।

Colophon. इति श्रीमत्स्वयम्प्रकाशतीर्थश्रीचरणसेवासमासादितवेदान्तिमत्पदेन महादेवेन विरचितायां बुधमनोहरायाममरसिंहकृतनामलिङ्गानुशासनव्याख्यायां तृतीयकाण्डः सम्पूर्णः ।

मूलस० षट्सञ्ज्ञकास्त्रिषु समा युष्मदस्मत्तिङव्ययं ।
परं विरोधे शेषं तु ज्ञेयं शिष्टप्रयोगतः ॥ ४६ ॥
इत्यमरसिंहकृतौ नामलिङ्गानुशासने ।
सामान्यकाण्डस्तृतीयः साङ्ग एव समर्थितः ॥ ४७ ॥

विषयः । १ प्राणिवर्गे, सुकृतादिगुणविशिष्टप्राणिनामानि । २, विशेष्यनिघ्नवर्गे विभिन्नार्थक-विशेषणशब्दादिकथनं । ३, सङ्कीर्णवर्गे सङ्कीर्णधर्मिकशब्दकथनं । ४, नानार्थवर्गे नानार्थकशब्दकथनं । ५, अव्ययवर्गे अव्ययशब्दकथनं । ६, लिङ्गादिसङ्ग्रहेऽनुक्तलिङ्गसङ्ग्रहः । (मध्ये खण्डितमिदं पुस्तकम्)

No. 847. चातुर्मास्यहौत्रं ।

Substance, country paper, 9 × 4 inches. Folia, 22. Lines, 7 on a page. Extent, 300 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1707. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Cháturmásya-hotra. Directions for performing the quadrimensal rites which include Párjanya, Varuṇa-praghása, Sákamedha and Suná-síra ceremonies. Anonymous.

Beginning. अथ चातुर्मास्यानां हौत्रम्। अन्वारम्भणीया वैश्वानरपार्जन्येष्टिर्वा । नमः प्रवक्त्र इत्यादि। पञ्चदश सामिधेन्यः। आवाहने प्रकृतं सर्वं ।

End. आहवनीये समिदाधानान्तं। इष्टिः सन्तिष्ठते सन्तिष्ठते। सन्तिष्ठन्ते चातुर्मास्यानि।

Colophon. इति चातुर्मास्यानां हौत्रं समाप्तम्। यजुर्वेदीनां हौत्रिकं समाप्तम्।

विषयः। पार्जन्य—वरुणप्रघास—साकमेध—शुनासीरीयादीष्ट्यनुष्ठानकथनं।

No. 848. कैवल्योपनिषद्दीपिका ।

Substance, country paper, 11 × 5½ inches. Folia, 8. Lines, 11—14 on a page. Extent, 195 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1892. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Kaivalyopanishad Dipiká. A commentary on the Kaivalya Upanishad of the Atharva Veda. By Vidyáraṇya. This is different from the work of this name noticed under No. 54, Ante I, p. 32.

Beginning. टीकाप्रा०। कैवल्याख्योपनिषदं कैवल्यार्थावबोधिनीं।
व्याख्यास्ये केवलत्वेन कैवल्यात्मा प्रसीदतु ॥
भगवती श्रुतिर्मातेव सुखप्रतिपत्त्यर्थं कञ्चनाश्वलायनमुररीकृत्य निमित्तीकृत्य आख्यायिकामवतारयति ब्रह्मविद्यायामास्तिक्यं जनयितुं, अथ साधनचतुष्टय-सम्पत्त्यनन्तरम् आश्वालायन ऋग्वेदाचार्यो भवन्तं पूजावन्तं परमेष्ठिनं सर्वोत्कृष्टस्थाननिवासिनं परिसमेत्य शास्त्रीयेण विधिना समीपमागत्य उवाच उक्तवान्। इत्यादि।

मूलप्रा० अथाश्वलायनो भगवन्तं परमेष्ठिनं परिसमेत्योवाच। इत्यादि।

End. केवल्यं तत्फलं पुरुषाभिलाषविषयं सर्वपुरुषार्थसमाप्तभूतम् अश्नुते प्राप्नोति कवल्यफलं कैवल्यफलमश्नुते व्याख्यातं, पदाभ्यास उपनिषत्परिसमाप्त्यर्थः ।

Colophon. इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमद्विद्यारण्यविरचिता कैवल्योपनिषद्दीपिका समाप्ता ।

मूलम॰ तस्मादेवं विदित्वैनं कैवल्यं पदमश्नुते कैवल्यं पदमश्नुते ॥

इति कैवल्योपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । ऋग्वेदाचार्यायाश्वलायनाय परमेष्ठी अष्टाविंशत्युपनिषद्भिर्मोक्षप्रदां ब्रह्मविद्यामुपदिशति ।

No. 849. शिरोमणिपूर्वार्द्धव्याख्या ।

Substance, country paper, 13¾ × 5½ inches. Folia, 149. Lines, 13 on a page. Extent, 8500 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1827. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

S'iromani-púrvárdha-vyákhyá alias *Bhavánandi.* A commentary on Raghunátha S'iromaṇi's commentary on the Chintámaṇi of Gaṅges'a Upádhyáya. By Bhavánanda Siddhántavágís'a. Hall's Contributions, &c., p. 33.

Beginning. नमस्कृत्य गुरून् सर्वान् निगूढं मणिदीधिता ।

श्रीभवानन्दसिद्धान्तवागीशेन प्रकाश्यते ॥ १ ॥

ॐ नम इति परमात्मने नमः सर्वोत्कृष्टात्मने नमः । उत्कर्षश्च जगतः सृष्टिस्थितिप्रलयकर्तृत्वम् । एकस्य तस्य कथं सृष्ट्यादिविचित्रकार्यकारित्वं तत्र हेतुमाह । ओमिति । ब्रह्माविष्णुशिवात्मकार्थत्यर्थः । ओङ्कारघटकेकारोकारमकारैर्ब्रह्मादीनां प्रतिपादनात् । इत्यादि ।

End. सर्वस्य सामान्यलक्षणया घटत्वप्रकारकज्ञानसम्भवेऽपि घटत्वांशेऽन्याप्रकारकतादृशज्ञानासम्भवेनान्यत्वं तादृशघटत्वप्रकारकज्ञानवत्त्वव्याप्यमिति विशेषदर्शनाभावात्तादृशज्ञानस्य संशयो नानुपपन्न इति सिद्धान्ततात्पर्यमिति वयं ब्रूमः ।

Colophon. इति श्रीभवानन्दभट्टाचार्यतर्कवागीशविरचिता शिरोमणिपूर्वार्द्धव्याख्या समाप्ता ।

विषयः । शिरोमणिपूर्वव्याख्यानं ।

No. 850. भुवनदीपिका, भावबोधिका टीकासहिता।

Substance, country paper, 11 × 5¾ inches. Folia, 46. Lines, 9—10 on a page. Extent, 820 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Bhuvanadípiká. A treatise on astronomy. By Brahmaprabhu Súri. The work is written in the trivalli form, and the longer lines comprise a commentary, by Daivajña S'iromaṇi, entitled *Bhávabodhiká.* The commentary is the same which has been noticed under the name of *Bhuvanadípa-ṭíká.* No. 762, p. 169.

Beginning. अर्हदादीन् प्रणम्याथ गुरूनथास्य ते कृते (?)।
श्रीमद्भुवनदीपस्य क्रियते विवृतिर्मया ॥ १ ॥
शास्त्रकारः सम्बन्धाभिधेयपूर्वकं सर्वदर्शनसाधारणसरस्वतीदेवतास्तववाचकं प्रथमश्लोकमाह। व्याख्या (?)। सारस्वतमिति सरस्वत्याः सम्बन्धि सारस्वतं, तच्च तन्महश्च तन्नमस्कृत्य मया ज्ञानम् उन्मील्यते प्रकटीक्रियते। इत्यादि।

मूलग्रा०। सारस्वतं नमस्कृत्य महः सर्वतमोपहम्।
ग्रहभावप्रकाशेन ज्ञानमुन्मील्यते मया ॥ १ ॥

End. टीकास०। तेषां प्रकाशाय हेत्वर्थे चतुर्थी, प्रकाशनिमित्तायेत्यर्थः। अत इति जगति भुवनदीपवत् प्रकाशकत्वाद् भुवनदीपकं शास्त्रमिति लोके प्रसिद्धं भविष्यतीति सूचितम् ॥ ६२ ॥
टीका भुवनदीपस्य प्रश्नशास्त्रस्य निर्मिता।
केनापि कृतिना भावबोधिका बालबुद्धये ॥

Colophon. इत्यनेकज्योतिर्ग्रन्थतत्त्वविचारसारनिष्णातान्तःकरणदैवज्ञशिरोमणिनिर्मिता भुवनदीपिकाख्यप्रश्नग्रन्थार्थभावप्रकाशिका टीका समाप्ता।

विषयः। सूर्यादिग्रहाणामुच्चनीचस्वक्षेत्रादिभावकथनं। ग्रहाणां परस्परं मित्रामित्रभावकथनं। जलस्थलचारिग्रहनिरूपणं। ग्रहस्वरूपविशेषकथनादि। ग्रहविशेषस्य कटुतिक्तादिरसविशेषप्रियतादिकथनं। इच्छक-धातुमूलजीवचिन्ताविशेषपरिज्ञानोपायकथनं। ग्रहाणां जातिनिरूपणं। तेषां रक्तपीतादिवर्णादिकथनं। प्रश्नलग्नगतसूर्यादिग्रहफलं। चौरज्ञानप्रकारादि। धातुमूलादिचिन्तापरिज्ञानकथनं। तनुधनादिद्वादशभावस्थग्रहानुरूपशुभाशुभफलकथनादि।

ग्रहदृष्टिविचारकथनादि । कार्यसिद्धिज्ञानोपयोगिराजयोगकथनादि । गर्भादिप्रश्नविचारः । विवाहादिपृच्छाफलकथनं । देशान्तरगतादिपृच्छाफलकथनं । रोगिपृच्छाफलकथनं । दुर्गादिभङ्गपृच्छाफलकथनं । क्रयविक्रयलाभालाभपृच्छ फलकथनादि । चैरपालादिकृतपीडापरिज्ञानकथनादि । अस्मिन् गर्भे किं भविष्यतीत्यस्य विचारः । निधिप्रश्नविचारः । एककालीनकृतानेकप्रश्नविचारश्च ।

No. 851. सिद्धान्तचन्द्रोदयः ।

Substance, country paper, 10 × 4¼ inches. Folia, 45. Lines, 13—15 on a page. Extent, 1500 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Appearance, somewhat old. Prose. Generally correct.

Siddhánta-chandrodaya. A commentary on the Tarka-sañgraha of Annam Bhaṭṭa. By Kṛishṇadhúrjaṭi Díkshita, son of Kekaṇtes'a and S'eshí. The work was compiled in the Kali era 4875 = S'aka 1696, for the use of Mahárája Rájasiñha, son of Gajasiñha of Vikramapaṭṭana or Oujain. Hall's *Contributions*, p. 70.

Beginning. यं वेदाः सततं स्तुवन्ति नितरां ध्यायन्ति यं योगिनो
यः सृष्ट्यादिनिदानमुख्यकिरणेन्द्वग्नीक्षणो यः पुमान् ।
तस्मिन्स्वेलसुताकृतार्द्धवपुषि प्रज्ञात्मके शाश्वते
मच्चित्तं रमतां सदा भयहरे श्रीमत्परब्रह्मणि ॥ १ ॥
चित्रामान्वयसागरे हिमरुचेर्विद्वन्मणेः श्रीगुरोः
काशीनाथशुभाभिधानलसतः कारुण्यबोधाम्बुधेः ।
स्वान्तः स्वान्तगतान्धकारतरणिं श्रीपादपङ्केरुह-
द्वन्द्वं सङ्कलयामि हृद्यममलं प्रत्यक्षदेवं शुभम् ॥ २ ॥
ज्ञात्वा तन्त्रमनेकं श्रीकृष्णधूर्जटिदीक्षितः ।
तर्कसङ्ग्रहगूढार्थान् विवृणोमि यथामति ॥ ३ ॥
श्रीमद्विक्रमपट्टणाधिपमहाराजाधिराजासित-
प्रज्ञश्रीगजसिंहभूपतनयश्रीराजसिंहप्रभोः ।
सुज्ञानाय विनिर्मितोऽतिसुगमः सिद्धान्तचन्द्रोदयो
रम्यः साधु तनोतु पण्डितमनोहर्षं तरङ्गायितम् ॥

ग्रन्थादौ निर्विघ्नपरिसमाप्त्यर्थमन्नम्भट्टोपाध्यायः शिष्टाचारानुमितश्रुतिबोधित-कर्त्तव्यताकं नमस्कारात्मकं मङ्गलमाचरन् श्रोतृप्रवृत्तयेऽनुबन्धचतुष्टयं दर्शयन् शिष्याणामवधानाय चिकीर्षितग्रन्थप्रतिज्ञां कुर्वन् शिष्याणां मङ्गलप्रवृत्तये आस्तिकमार्गप्रवृत्तये वा तन्निबध्नाति । निधायेत्यादिना ।

End. एवं सति तत्त्वज्ञाने जाते शरीरपुत्रादावात्मत्वज्ञीयत्वाभिमानरूपमिथ्याज्ञानस्य नाशः। तेन दोषाभावः। तेन प्रवृत्त्यनुत्पत्तिः। तत्कालीनशरीरेण कायव्यूहेन वा भोगतत्त्वज्ञानाभ्यां सञ्चितप्रारब्धकर्मणां नाशः। ततो जन्माभावः। ततो मोक्ष इति क्रमः।

नित्यनैमित्तिकैरेव कुर्वाणो दुरितक्षयम्।

ज्ञानी च विमलीकुर्वन्नभ्यासेन च पाचयेत्॥

अभ्यासात् पक्वविज्ञानः कैवल्यं लभते नरः।

इत्यादिवचनात्। तमेव विदित्वातिमृत्युमेति नान्यः पन्था विद्यते अयनायेति श्रुतेश्च सगुणोपासना काशीमरणादेरपि तत्त्वज्ञानद्वारा मुक्तिहेतुत्वं। अतएव परमेश्वरः काश्यां तारकमुपदिशतीति सारम्।

Colophon. इति श्री० मोक्षनिरूपणं नाम दशमः परिच्छेदः॥ १०॥

सामाम्नायगकौशिकान्वयभवश्रीवेङ्कटेशात्मजः

शेषीनामसतीजनिर्द्दविड़भूः कोथंपुरीसंस्थितिः।

छलान्याचरमाद्यभावममलं सिद्धान्तचन्द्रोदयं

+ + सार्द्धसहस्रगद्यकिरणं श्रीचन्द्रचूड़ार्पणं॥

सपादशतकन्यूनशरत्पञ्चसहस्रके।

भूते कलौ च सिद्धान्तचन्द्रोदय इहोद्गतः।

इति श्रीसिद्धान्तचन्द्रोदये समाप्तिर्विलसति॥

विषयः। तर्कसङ्ग्रहव्याख्यानं।

No. 852. सुधाख्या, अमरकोषटीका।

Substance, country paper, 11½ × 5 inches. Folia, 154. Lines, 6—10 on a page. Extent, 3600 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Vyákyá-sudhá alias *Amarakoshaṭíká*. A commentary on the Amarakosha. By Bhánují Díkshita, son of Bhaṭṭoji Díkshita. The work was compiled by order of Rájá Kírti Siñha Deva of the Baghelá clan, The MS. is incomplete, and comprises only one-third of the work. Dr. Wilson is of opinion that "it is the ablest commentary on the Amarakosha that has yet appeared; the interpretations are full and distinct, and the etymological analyses are founded on the most thorough acquaintance with the system of Páṇini; the commentator is also a very laborious corrector of the mistakes of his brethren, and rectifies especially the grammatical errors of his predecessor Mukuṭa." Essays III, p. 204. According to some, the commentator's title was Rámás'rama or Bhadrarámás'arma, but others take that to be the name of his tutor. In Wilson's MS. the clan of the patron is Bundellá. Dow (III, 126) calls him "Hidgar Singh, Rájá of Bundelkhand, and his father Judger Singh."

Beginning. टीकाप्रा० । बल्लवीवल्लभं नत्वा गिरं भट्टोजिदीक्षितं ।
अमरे विद्+व्याख्यां मुनित्रयमतानुगाम् ॥
प्रारीप्सितप्रत्यूहापनुत्तये कृतं मङ्गलं शिष्यशिक्षा थैमादौ निबध्नाति । यस्येति ।

मूलप्रार० । यस्य ज्ञानदयासिन्धोरगाधस्यानघा गुणाः ।
सेव्यतामक्षयो धीराः स श्रिये चामृताय च ॥ १ ॥

End. टीकाश० । उक्तायुगान् सङ्कलाति । उक्तामिति । क्वचिकाद्ग्वर्गाः ।

Colophon. इति श्रीवघेलवंशोद्भवश्रीमच्छ्रीपरविषयाधिपश्रीकीर्त्तिसिंहदेवाज्ञया श्रीभट्टोजिदीक्षितात्मजश्रीभानुजीदीक्षितविरचितायाममरटीकायां सुधाख्यायां प्रथमकाण्डः सम्पूर्णतामगात् ॥

विषयः । अमरकोषव्याख्यानं ।

No. 853. हरितत्त्वमुक्तावलिः ।

Substance, country paper, 8 × 4 inches. Folia, 78. Lines, 10 on a page. Extent, 1200 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old, some of the leaves are destroyed by worms. Prose and verse. Generally correct.

Haritattva-muktávalí. A commentary on a hymn, by S'añkara Acháraya, in praise of Hari. By Svayamprakás'a Yati, disciple of Brahmánanda Yogíndra.

Beginning. (प्रथमपत्रस्याभावात् प्रारम्भवाक्यं न प्राप्तम्) ।

End. इन्दूपलेन्द्रमणिसुन्दरमिन्दुचूडं वन्दारुवृन्दपरिवन्दितपादपद्मं ।
आनन्दमन्दहसितोल्लसदाननेन्दुं वन्दामहे वयममन्दमुदां विशेषं ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यब्रह्मानन्दयोगीन्द्रपादकमलभृङ्गायमानस्वयंप्रकाशाख्ययतिविरचिता शङ्करभगवत्पादकृतहरिस्तुतिव्याख्या हरितत्त्वमुक्तावलिसमाख्या समाप्ता ।

विषयः । हरिगुणमहिमस्वरूपादिवर्णनपराणां शङ्कराचार्यविरचितानां द्विचत्वारिंशच्छ्लोकानां व्याख्यानं ।

No. 854. ब्रह्माण्डपुराणीयोत्तरखण्डः ।

Substance, country paper, 12 × 5¾ inches. Folia, 92. Lines, 14 on a page. Extent, 3438 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, 62 pages, old, the remainder new. Verse. The first 62 pages are generally correct, the remainder incorrect.

Brahmáṇḍa Puráṇa, Uttara khaṇḍa. The last part of the Brahmánda Puráṇa. The following is Dr. Wilson's account of this work. "Copies of what profess to be the entire Brahmánda Purána are sometimes, though rarely, procurable. I met with one in two portions, the former containing one hundred and twenty-four chapters, the latter, seventy-eight; and the whole containing about the number of stanzas assigned to the Puráṇa. The first and largest portion, however, proved to be the same as the Váyu Puráṇa, with a passage occasionally slightly varied, and at the end of each chapter the common phrase 'Iti Brahmáṇḍa Puráṇe' substituted for 'Iti Váyu Puráṇe.' I do not think there was any intended fraud in the substitution. The last section of the first part of the Váyu Puráṇa is termed the Brahmáṇḍa section, giving an account of the dissolution of the universe: and a careless or ignorant transcriber might have taken this for the title of the whole. The checks to the identity of the work have been honestly preserved, both in the index, and in the frequent specification of Váyu as the teacher or narrator of it.

"The second portion of this Brahmáṇḍa is not any part of the Váyu: it is, probably, current in the Dakhin as a Sanhitá or Khaṇḍa. Agastya is represented as going to the city Khánchí (Conjeveram), where Vishṇu, as Hayagríva, appears to him, and, in answer to his inquiries, imparts to him the means of salvation, the worship of Paras'akti. In illustration of the efficacy of this form of adoration, the main subject of the work is an account of the exploits of Lalitá Deví, a form of Durgá, and her destruction of the demon Bháṇḍásura. Rules for her worship are also given, which are decidedly of a S ákta or Tántrika description; and this work cannot be admitted, therefore, to be part of a genuine Puráṇa." Works VI. p. LXXXV. The contents of the MS. under notice corresponds with the above.

Beginning. ॐ चतुर्भुजे चन्द्रकलावतंसे कुचोन्नते कुङ्कुमरागशोणे ।
पुण्ड्रेक्षुपाशाङ्कुशपुष्पबाणहस्ते नमस्ते जगदेकमातः ॥ १ ॥
अस्तु नः श्रेयसे नित्यं वस्तु वामाङ्गसुन्दरं ।
यतृतीयो विदुषां तुरीयस्तु परं महः ॥
सूत उवाच । अगस्त्यो नाम देवर्षिर्वेदवेदाङ्गपारगः ।
सर्वसिद्धान्तसारज्ञो ब्रह्मानन्दरसात्मकः ॥ २ ॥
चचाराद्भुतहेतूनि तीर्थान्यायतनानि च ।
शैलारण्यापगा मुख्याः सर्वान् जनपदानपि ॥ ३ ॥
तेषु तेष्वखिलाञ्जन्तूनज्ञानतिमिरावृतान् ।
शिश्नोदरपरान्दृष्ट्वा चिन्तयामास तान् प्रति ॥ ४ ॥
तस्य चिन्तयमानस्य चरतो वसुधामिमाम् ।
प्राप्तमासीन्महापुण्यं काञ्चीनगरमुत्तमम् ॥ ५ ॥
तत्र वारणशैलेन्द्रमेकाम्रनिलयं शिवम् ।
कामाक्षीं कलिदोषघ्नामपूजयद्यथाविधि ॥ ६ ॥
तत्र कृतेऽथ तस्य चिन्तमानस्य धीमतः ।
चिरकालेन तपसा तोषितोऽभूज्जनार्दनः ॥ ७ ॥
हयग्रीवां तनुं कृत्वा साक्षाच्चिन्मात्रविग्रहाम् ।
शङ्खचक्राक्षवलयपुस्तकोज्ज्वलबाहुकाम् ॥ ८ ॥
पूरयित्री जगत् कृत्स्नं प्रभया देहजातया ।
प्रादुर्बभूव पुरतो मुनेरमिततेजसः ॥ ९ ॥
तं दृष्ट्वानन्दभरितः प्रणम्य च मुहुर्मुहुः ।

विनयावनतो भूत्वा सन्तुष्टाव जगत्पतिम् ॥ १० ॥
अथोवाच जगन्नाथ तुष्टोऽस्मि तपसा तव ।
वरं वरय भद्रं ते भविता भूसुरोत्तम ।
इति दृष्टो भगवता प्रोवाच मुनिसत्तमः ।
अगस्त्य उवाच । यदि तुष्टोऽसि भगवन्निमे पामरजन्तवः ॥ १२ ॥
केनोपायेन मुक्ताः स्युरेतन्मे वक्तुमर्हसि ।
इति दृष्टो द्विजेनाह देवदेवो जनार्दनः ॥

End. चक्रेश्वरीं हृदि न्यस्य कृत्वा चक्रसमर्पणं ।
मुद्रां प्रदर्श्य योन्याख्यां सर्वानन्दमयं न्यसेत् ।
इत्यात्मन्यस्तचक्रस्तु साक्षाद्देवी भविष्यति ॥ ११२ ॥

Colophon. इति ब्रह्माण्डपुराणे हयग्रीवागस्त्यसंवादे ललितोपाख्याने न्यासविधिर्नाम चतुस्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३४ ॥

विषयः । १ अध्याये, हयग्रीवकर्तृकागस्त्यप्रश्नोत्तरदानं । २. महादेव्या आविर्भावः, देवीविविधरूपान्तरादि च । ३, हिंसकादपि विश्वासघातकादेः पापाधिक्यं, वज्राख्यचोरोपाख्यानञ्च । ४, अगम्यागमनादिदोषनिष्कृतिकथनं, लशुनादिभक्षणजन्यपापक्षालनविधिश्च । ५, केन पापेनाहं निश्रीको जात इति इन्द्रप्रश्नस्य बृहस्पतिरुत्तरं ददाति, समुद्रमन्थनविवरणादि च । ६, देवेभ्योऽमृतदानार्थं भगवतो मोहिनीरूपधारणादि । महादेवस्य मोहिनीरूपदर्शनवृत्तान्तकथनादि च । ७, कन्दर्पोत्पत्तिध्वंसवृत्तान्तं, भण्डादिदैत्योत्पत्तिकथनादि च । ८, भण्डदैत्यश्रीवृद्धिसमयकथनं, भण्डदैत्यमोहनार्थं विष्णुकर्तृकमायाप्रेषणादि, इन्द्रं प्रति नारदकर्तृकभण्डदैत्यहननोपायकथनादि च । ९, देवताकृतदेवीस्तुतिः । देवीसकाशाद्देवतानां वरप्राप्तिश्च । १०, देवीदर्शनार्थं ब्रह्मविष्णुशिवादीनामागमनञ्च । ११, शिवदेवीविवाहोत्सववर्णनं १२, भण्डदैत्यबधार्थं ललितादेव्या युद्धसज्जादि । १३, देवीसैन्यवर्णनादि । १४, १५, देव्या युद्धयात्रादि । १६, जम्भिनीमोहिन्यादिदेवीप्रकाशकथनादि १७, महेन्द्रपर्वतोपान्तस्थमहार्णवतटविराजमानभण्डपुरीवर्णनादि, भण्डासुराहङ्कारप्रकाशादि च । १८, देवीकर्तृकदुर्मदसैन्यबधः । १९, देवीकर्तृककरङ्कादिपञ्चसेनापतिबधः । २०, भण्डसप्तसेनापतिबधः । २१, विषङ्गदैत्यस्य युद्धक्षेत्रात् पलायनं । २२, भण्डदैत्यपुत्रबधादि । २३, दैत्यसैन्ये गणेशवीर्यप्रदर्शनादि । २४, विषङ्गदैत्यबधादि । २५, भण्डासुरबधः । २६, भण्डासुरसैन्यबधादि । २७, २८, ललितानिवासार्थं ललिताक्षेत्रनिर्माणकथनादि । २९, ३०, ३१, ३२,

उक्तचेतस्य स्थाने स्थाने देवताविशेषस्थापनादि। २१, मन्त्रसाधनप्रकारादि। २४, मन्त्रन्यासप्रकारादि।
(पुराणानुसारिमङ्गलाचरणं नास्त्यत्रातः किमिदं पुराणं वा न वेति सन्दिह्यते)।

No. 855. अष्टाध्यायीकाण्डं।

Substance, country paper, 11 × 5 inches. Folia, 56. Lines, 9—10 on a page. Extent, 1219 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Ashṭádhyáyíkáṇḍa. The eleventh Book of the S'atapatha Bráhmana. It contains descriptions and legends regarding various Vedic rites. Max Müller's Ancient Sanskrit Literature, p. 354. Weber's Catalogue, p. 44.

Beginning. संवत्सरो वै यज्ञः प्रजापतिः। तस्यैतद् द्वारं यदमावास्या चन्द्रमा एव द्वारपिधानः ॥ १ ॥

End. ततो हैव स उत्समाद् कैश्निनी त्वेमा अप्येतर्हि प्रजा जायते। अयं वै यज्ञो योऽयं पवते ब्राह्मणं ॥ १५ ॥

Colophon. इति चतुर्थः प्रपाठकः समाप्तः। अष्टाध्यायीसञ्ज्ञं काण्डं समाप्तम्।

विषयः। १ प्रपाठके, अमावास्याग्न्याधानादि। पौर्णमास्येष्टिकथनादि। अग्निनिमित्तकद्वादशकपालपुरोडाशनिर्वपनादि। हिरण्यगर्भोत्पत्तिः। होमविषये देवासुरविवादकथनादि। देवाग्निवाय्वादिसृष्टिः। प्राणापानादिवायुविवरणञ्च। २, अश्वमेधकथनादि। प्रणीताप्रणयनादि। अनुयाजादिकथनं। अर्द्धमासेष्ट्यादि, अग्निहोत्रविचारादि, ब्रह्मचरिकर्त्तव्यकथनादि, इड़ाप्राशनवर्हिस्तरणादिफलकथनादि च। ३, दशहविरिष्टिकथनादि। हविर्दोषगुणकथनादि। उर्वशीपुरूरवोवृत्तान्तकथनादि। अनीकवत्यादीष्टीनां मुखादितुलनादि, त्र्यहेष्टिकथनादि, अग्निष्टोमकथनादि, पितृयज्ञादिकथनञ्च। ४, स्वाध्यायप्रशंसादि, त्रिलोकसृष्टिकथनादि, भृगुवरुणसंवादादि, अग्निहोत्रविषये पुनर्वदेहजनकयाज्ञवल्क्यप्रश्नोत्तरकथनादि, जनककृतयज्ञविवरणादि। पशुबन्धकथनादि, लोकधारणोपायकथनादि च।

No. 856. लग्नचन्द्रिका ।

Substance, country paper, 11 × 4¾ inches. Folia, 61. Lines, 9 on a page. Extent, 1000 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sᴍ. 1918. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Lagna-chandriká. An astrological treatise, describing the influence of planetary conjunctions on the destiny of man, and the most auspicious moments for marriages, &c. By Kás'ínátha. The work comprises four chapters.

Beginning. तमिस्राजगरग्रस्तं यो जीवयति भूतलं ।
तं वन्दे परमानन्दं सर्वसाक्षिणमीश्वरं ॥
तनुं धनञ्च भ्राता च सुहृत्पुत्ररिपुस्त्रियः ।
मृत्युश्च धर्मकर्मायुव्यया भावाः प्रकीर्त्तिताः ॥

End. सप्तविंशांशके शुक्रो विंशत्यंशे शनैश्चरः ।
सैंहिकेयश्च विंशांशे परमोच्चः प्रकीर्त्तितः ॥ ५२ ॥

Colophon. इति श्रीकाशीनाथकृतौ लग्नचन्द्रिकायां चतुर्थः परिच्छेदः समाप्तः ।

विषयः । १ परिच्छेदे, तनुधनादिद्वादशभावसञ्ज्ञाकरणादि । पृष्ठोदयादिराशिकथनं । उच्चनीचखरटदिग्रहनिर्णयः । राजयोगादिकथनं । स्त्रीराजयोगकथनं । लग्नादिद्वादशभावस्थितरव्यादिग्रहशुभाशुभफलं । जन्मनक्षत्रतिथिवारयोगकरणगणमासादिशुभाशुभफलं । उच्चनीचादिग्रहशुभाशुभफलं । प्रत्येकरव्यादिग्रहवद्द्वादशभावफलं । स्त्रीजन्मलग्नादिशुभाशुभफलञ्च । २ परिच्छेदे, नवग्रहाणां चक्राणि । जन्मलग्नज्ञानप्रकारः । अष्टोत्तरीदशाकथनादि । रव्यादिग्रहदशाशुभाशुभफलानि च । ३, ४, द्विव्यादिग्रहयोगफलकथनादि ।

No. 857. योगिनीदशाफलं ।

Substance, country paper, 11½ × 5 inches. Folia, 14. Lines, 9—10 on a page. Extent, 250 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Yoginí-das'á-phala. The influence of certain fairies, called Yoginis, on the destiny of man. According to Tántric astrological works there

are eight such fairies, and their names are, Mañgalá, Piñgalá, Dhanyá, Bhrámarí, Bhadriká, Ulká, Siddhá, Sañkaṭá. Their ordinary occupation is to serve as maids of honour to the great goddess Durgá, but they also exercise, by turns, control on the destiny of man, and on certain hours of every day, some of them are malevolent, others benign. Their turns are dependent on the relation of certain Nakshatras to the moon. The work is written in the Tántric style, and quotes the Ádí Yámala Tantra, as its authority. Anonymous.

Beginning. अथ योगिनीदशा लिख्यते,—

अथातः सम्प्रवक्ष्यामि यदुक्तमादियामले ।
कथयिष्याम्यतो देवि ग्रहाणाञ्चादियोगिनीम् ॥ १ ॥
तासां दशाक्रमे चैव फलं प्रत्येकसंस्थिते ।
अन्तर्दशा च सर्वासां सर्वदा परिपूजनं ॥ २ ॥
विशेषेण विरुद्धानां पूजनं तन्मनूनपि ।
नातः परतरा रक्षा कश्चित् त्रिभुवनेष्वपि ॥ ३ ॥
एतासु च विरुद्धासु न ब्रह्मा न च शङ्करः ।
न विष्णुर्न च लोकेशो ग्रहा अपि न रक्षकाः ॥ ४ ॥
तासां दशाविशेषेण कर्त्तव्यं परिपूजनं ।
विद्या कीर्त्तिधनारोग्यराज्यसौभाग्यमिच्छता ॥ ५ ॥
मङ्गला पिङ्गला धन्या भ्रामरी भद्रिका तथा ।
योगिन्यष्टौ समाख्याता उल्का सिद्धा च सङ्कटा ॥ ६ ॥

End. प्रथमे विंशतिः सूर्यस्तृतीये शद् चन्द्रमाः ।
चतुर्थे चाष्टभौमस्य षष्ठे बुधचतुर्थकम् ॥ २ ॥
सप्तमे शनिदिक्सङ्ख्या नवमे गुरुरष्टकम् ।
दशमे विंशती राहुः शेषाः शुक्रदशाः स्मृताः ॥ ३ ॥

Colophon. इति मासदशा समाप्ता । इति श्रीयोगिनीदशाफलं समाप्तं ।

सूर्यः	चन्द्रमाः	मङ्गल	बुधः	शनिः	गुरुः	राहुः	शुक्रः
२०	५०	२८	५६	३६	५८	४२	७०

विषयः । मङ्गलादियोगिनीदशानयनप्रकारः । मङ्गलादियोगिनीनां भोगकालनिरूपणं, तासां दशान्तर्दशामासदशादिशुभाशुभफलकथनञ्च ।

No. 858. केतूदयफलं ।

Substance, country paper, 10 × 4½ inches. Folia, 14. Lines, 7—8 on a page. Extent, 240 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Ketúdayaphala. The effect of comets on the affairs of the terrestrial globe. Various kinds of comets are described, such as bow-shaped, three-tailed, twenty-five-tailed, pearly-hued, twenty-five-tailed, many-coloured, dark-hued, curved-tailed, annular and watery, mildly brilliant like diamond, three-colored and having three tails, soothing white-coloured and formed of 84 stars, similarly coloured and formed of 60 stars; one-starred with a slender tail, white-starred of great brilliancy, ditto of a bright red colour, three-tailed and three starred, flaming and many-coloured, a hundred and twenty tailed, blackish red with 77 tails placed amidst a constellation of eight stars; white-coloured with 204 tails and square; bushy like 24 bamboo tufts put together; like a headless trunk and brown coloured; thick and transparent; having three nuclei; like a smoky mass; having a tail of smoke; having 13 tails; having a tail like that of a horse; annular with tails projecting from every side; spike-shaped, &c., &c. The times when these comets appear, their durations, and their effects on the earth are detailed at great length. Anonymous.

Beginning. उदयास्तमनं केतोर्गणिते तत् प्रकाश्यते ।
ज्ञातुं खदिव्यभौमास्च यतस्ते त्रिविधा मताः ॥ १ ॥
एकोत्तरशतं त्वेके सहस्रमयुतं विदुः ।
एकस्च बहुधा भाति प्राह वै नारदो मुनिः ॥ २ ॥
यावन्त्यहानि दृश्यते तावन्मासैः फलं भवेत् ।
मासाः समास्च विज्ञेया इत्यूचुर्मुनयः किल ॥ ३ ॥
सुस्निग्धो रुचिरः सूक्ष्म ऋजुः शुक्लः शुभप्रदः ।
विपरीतस्चाशुभः केतुस्त्रिशिखेन्द्रधनुःप्रभः ॥ ४ ॥
मुक्ताकनकसङ्काशाः सशिखाः पञ्चविंशतिः ।
प्राक् परस्याञ्च तद्दृष्टाः सूर्यपुत्रा भयप्रदाः ॥ ५ ॥
बहुवर्णाग्निसङ्काशाः पञ्चविंशतिसङ्ख्यकाः ।
आग्नेय्यां दिशि सन्दृष्टास्तेऽग्निपुत्रा भयप्रदाः ॥ ६ ॥

याम्याशासंस्थिताः कृष्णरक्ता वक्रशिखास्तथा ।
तावन्तो वै मृत्युसुताः प्रजाक्षयकराः स्मृताः ॥ ७ ॥
वृत्ताकाराश्च विशिखा जलतैलसमप्रभाः ।
द्वाविंशभूमितनया दुर्भिक्षायैशदिग्गताः ॥ ८ ॥
हिमरश्मिहिरण्याभास्त्रयश्चन्द्रसुताः स्मृताः ।
उत्तरस्यां यदा दृष्टास्तदा शुभफलप्रदाः ॥ ९ ॥
क्रूरस्त्रिवर्णस्त्रिशिख एको ब्रह्मसुतः स्मृतः ।
सर्वासामाशासु सन्दृष्टो ब्रह्मदण्डक्षयावहः ॥ १० ॥
विसर्पाख्याः शुक्रसुताः सुस्निग्धाः श्वेततारकाः ।
चतुरशीतिसङ्ख्याकाः पुरोदृष्टा भयप्रदाः ॥ ११ ॥
सुस्निग्धाः सुशिखाश्चैव षष्टिश्च कनकाकयाः (?) ।
शनैश्चरसुता घोरा केतवः श्वेततारकाः ॥ १२ ॥
एकतारा महास्वल्पाः श्वेततारा महाप्रभाः ।
विशिखाश्च गुरोः पुत्राः प्रायशो दक्षिणाश्रयाः ॥ १३ ॥
नामतोधिकचा घोराःषष्टिर्यदाधिकाः स्मृताः ।
सौम्यसुताः स्तारकाख्याः सर्वदिक्प्रभवाश्च ते ॥ १४ ॥
नातिव्यक्ताश्च रुक्षाश्च श्वेतरूपा भयप्रदाः ।
एकाधिकाश्च पञ्चाशत्केतवः परिकीर्त्तिताः ॥ १५ ॥
यदि कुजात्मजा रक्ताः कौङ्कुमाः सौम्यदिग्गताः ।
त्रिशिखाश्च त्रितारा्श्च महापापफलप्रदा· ॥ १६ ॥
राहोः पुत्रास्त्रयस्त्रिंशत् ख्यातास्तमसकीलकाः ।
चन्द्रार्कमण्डलस्थास्ते लोकानां कष्टदायकाः ॥ १७ ॥
नानावर्णाग्निपुत्राश्च किरन्तोग्निं विचूडिनः ।
विंशोत्तरशतं विश्वरूपा वह्निभयप्रदाः ॥ १८ ॥
अरुणाख्या वायुपुत्रा वर्णतः श्यामलोहिताः ।
वितारासामरप्रख्या भयदाः सप्तसप्ततिः ॥ १९ ॥
प्रजापतिसुताश्चाष्टौ तारामण्डलवर्त्तिनः ।
तारापुञ्जप्रतीकाशा गणका भयदायिनः ॥ २० ॥
द्वे शते चैव चत्वारः सशिखाः श्वेतरश्मयः ।
चतुरस्रा ब्रह्मपुत्राः + + भयकरा मताः ॥ २१ ॥
वंशगुल्मसमाः प्रोक्ता द्वाविंशद्वरुणात्मजाः ।

धूम्रशिखप्रभाश्च काकाख्याः केतवः कष्टदायकाः ॥ २२ ॥
कालपुत्राः कबन्धाख्या कबन्धसदृशारुणाः ।
षण्णवतिश्च भयदा हिमरश्मिसमप्रभाः ॥ २३ ॥
विदिक्पुत्राख्यकतारा विदिक्षु च समाश्रिताः ।
नवसङ्ख्याश्च विपुला महाभयनिवेदिनः ॥ २४ ॥
उत्तरस्यां महास्थूला निर्मलाश्चापरोदयाः ।
दृष्टः करोति मरणं पश्चादन्नसमृद्धिकृत् ॥ २५ ॥
अस्ति केतुश्च चिचिक्रः + कर्कवृद्धयावहः (?) ।
दृष्टः प्राच्यां च शस्त्राख्यस्ताहक्स्निग्धश्च पापदाः ॥ २६ ॥
कपालाख्या धूम्रशिखा दृष्टा माया (?) जलापहाः ।
दृष्टाः प्राच्यां च शस्त्राख्यास्ताहक्स्निग्धाश्च पापदाः ॥ २७ ॥
प्राग्व्योमार्द्धविहारी स्यात्तथा क्षुण्मृत्युकारकः ।
प्रागग्निमार्गे स्थूलाग्रो दृष्टः स्यादरुणप्रभः ॥ २८ ॥
व्योमत्रिभागगामी च रौद्रः क्षुद्भयमोहदः ।
पश्चिमाशास्थिता यस्तु शिखास्याभ्यग्रसंस्थिता ॥ २९ ॥
यथायथो+दं परा (?) गच्छेत्तथा दैर्घ्यं प्रयाति च ।
संस्पृशत्वमुनीन् सङ्गं (?) ध्रुवं चाभिजितं तथा ॥ ३० ॥
व्योमार्द्धमात्रं गत्वा वै याम्येनास्तं प्रयाति च ।
आप्रयागादवन्तीं च पुष्करारण्यमेव च ॥ ३१ ॥
मध्यदेशमुदग्भागं देविकाख्यान्तथैव च ।
धवलाख्यं निहन्त्याशु केतुर्दुःखभयप्रदः ॥ ३२ ॥
शेषेष्वन्येषु दुर्भिक्षं दशमासावधि स्मृतं ।
धूम्राकारा शिखा यस्य कृत्तिकायां समाश्रिता ॥ ३३ ॥
दृश्यते रश्मिकेतुः स्यात् सप्राहान्यशुभप्रदः ।
त्रयोदशशिखी याम्यां दृष्टो धूमाह्वयः शिखी ॥ ३४ ॥
महाभयकरः प्रोक्तो ज्येष्ठायां वा समाश्रितः ।
सरामाशाभ्यधिको दृष्टो दशवर्षाणि दुःखदः ॥ ३५ ॥
गृहपर्वतवृक्षेषु सेनागोपुरकरेषु च ।
दिव्यन्तरिक्षभौमाख्यो धूमकेतुः प्रदृश्यते ॥ ३६ ॥
यदा तदा विनाशः स्यात् प्राणिनां भवति ध्रुवं ।
सकृद्याम्यैकदृश्च मणाषव्यः (?) सूक्ष्मतारकः ॥ ३७ ॥

शिखास्य सूक्ष्मा स्थ्वी च यदा मासान् सुभिक्षकृत्।
जलकेतुर्यदास्निग्धः शिखा यस्यापरोन्नता ॥ ३८ ॥
दृष्टः करोति शान्तिं च नवमासान् सुभिक्षकृत्।
भवकेतोश्च सुस्निग्धा हरिपुच्छोपमा शिखा ॥ ३९ ॥
सूक्ष्मैकता + प्राग् दृष्टा लोकानां शुभदा मता।
पद्मकेतुम्मृणालाभः पश्चिमस्यां प्रदृश्यते । ४० ॥
निशामेकान्तदा सप्तवर्षाणि च सुभिक्षकृत्।
आवर्त्तकः सव्यशिखो निशार्द्धे सम्प्रदृश्यते ॥ ४१ ॥
यावत् सहतारनं आवर्त्तकं सत्ताभस्तावन्मासान् (?) सुभिक्षकृत्।
सन्ध्याकाले पश्चिमायां शूलाकारो+सप्रभः ॥ ४२ ॥

End. (खण्डितत्वात् समाप्तिवाक्यादिकं नास्ति।)

विषयः। उदितधूमकेतोः स्वरूपलक्षणाद्यनुसारेण शुभाशुभफलकथनं।

No. 859. सारसङ्ग्रहः।

Substance, country paper, 10¼ × 4½ inches. Folia, 96. Lines, 7 on a page. Extent, 1200 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1865. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Sárasañgraha. A manual for Vaishṇavas, comprising quotations from various Puráṇas, Smritis, &c., on the importance of putting on sectarial marks, of worshipping Vishṇu, of tasting water with which the feet of Vishṇu's image have been washed, or of food offered to him, of putting on beads made of tulasí wood, &c. About the end of the work there is a short note on the life of Rámá-nuja, according to which he was the son of Kes'ava Tripáṭhí and born after a Yajña performed by his father in which a child was prayed. He is said to have had in him a portion of the essence of Vishṇu, which became incarnate for the salvation of man in this sinful iron age.

Beginning. शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजं।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये ॥ १ ॥
यस्य द्विरदवक्त्राद्याः पारिषद्याः परं शतं।

विघ्नं निघ्नन्ति सततं विश्वक्सेनं तमाश्रये ॥ २ ॥
वकुलाभरणं वन्दे जगदाभरणं मुनिं ।
यः श्रुतेरुत्तरं भागं चक्रे द्राविडभाषया ॥ ३ ॥
श्रीरङ्गमङ्गलमहोत्सववर्द्धनाय वेदान्तपाथपरमार्थसमर्थनाय ।
कैङ्कर्यलक्षणविलक्षणमोक्षभाजो रामानुजो विजयते यतिराजराजः ॥ ४ ॥
वेदे रामायणे चैव भारते भरतर्षभ ।
आदौ मध्ये तथा चान्ते हरिः सर्वत्र गीयते ॥ ५ ॥
श्रुतिस्मृतीतिहासाश्च पुराणं धर्मसंहिता ।
सर्वतः सारमादाय षट्पदः कुसुमाद् यथा ॥ ६ ॥
वैष्णवं नारदीयञ्च तथा भागवतं शुभम् ।
गारुडञ्च तथा पाद्मं वाराहं शुभदर्शनम् ॥ ७ ॥
ब्रह्माण्डं ब्रह्मवैवर्त्तं मार्कण्डेयं तथैव च ।
भविष्यं वामनं ब्राह्मंग्र राजसानि निबोध मे ॥ ८ ॥
मात्स्यं कौर्म्यन्तथा लैङ्गं शैवं स्कान्दं तथैव च ।
आग्नेयञ्च षडेतानि तामसानि निबोध मे ॥ ९ ॥
तथैव स्मृतयः प्रोक्ता ऋषिभिस्त्रिगुणान्विताः ।
सात्त्विका राजसा चैव तामसाः शुभदर्शने ॥ १० ॥
वाशिष्ठञ्चैव हारीतं व्यासं पाराशरं तथा ।
भारद्वाजं काश्यपञ्च सात्त्विका मोक्षदाः शुभाः ॥ ११ ॥
वामनं याज्ञवल्क्यञ्च आत्रेयं दाक्षमेव च ।
कात्यायनं वैष्णवञ्च राजसाः स्वर्गदाः शुभाः ॥ १२ ॥
गौतमं वार्हस्पत्यञ्च सांवर्त्तञ्च यमस्मृतं ।
शाङ्खं चौशनसं देवि तामसा निरयप्रदाः ॥ १३ ॥
सात्त्विका मोक्षदाः प्रोक्ता राजसाः स्वर्गदाः शुभाः ।
तथैव तामसा देवि निरयप्राप्तिहेतवः ॥ १४ ॥
सात्त्विकानि पुराणानि तथैव स्मृतिरेव च ।
वैष्णवानां मुदर्थाय क्रियते सारसङ्ग्रहः ॥ १५ ॥
वैष्णवो नाम, तदुक्तं पाद्मे ।
ये कण्ठलग्नतुलसीनलिनाक्षमाला ये बाहुमूलपरिचिह्नितशङ्खचक्राः ।
ये वा ललाटपटले लसदूर्द्ध्वपुण्ड्रास्ते वैष्णवा भुवनमाशु पवित्रयन्ति ॥ १६ ॥

End. ये जनास्तान् प्रियान् विष्णोः पूजयन्ति स्मरन्त्यपि ।

ततप्रसादादहं तेषां सर्वं नष्टमभूद्भटाः ॥ ३१ ॥
यः पठेच्छृणयाद्भक्त्या सन्दर्भमिदमुत्तमम् ।
सर्वार्थसिद्धिं सम्प्राप्य लभेदन्ते हरेः पदं ॥ ३२ ॥

Colophon. इति श्रीसारसङ्ग्रहः समाप्तः ॥

विषय । १ संस्कारे, वैष्णवलक्षणकथनप्रसङ्गेन शङ्खचक्रादिधारणपरश्रुतिस्मृतिपुराणादिवचनप्रमाणकथनं, शङ्खचक्राद्यनङ्कितस्य निन्दाकथनं । २, ऊर्द्धपुण्ड्रधारणे श्रुतिस्मृत्यादिवचनप्रमाणतल्लक्षणतद्द्रव्यादिकथनं । ३, वैष्णवानां नामधेयस्थापनप्रकारः । ४, वैष्णवमन्त्रोपदेशप्रकारः । ५, वैष्णवाचरणशिक्षादिकथनं । ६, भगवदाराधनप्रकारतद्द्रव्यादिकथनं । भगवत्पादोदकमाहात्म्यं । भगवत्प्रसादमाहात्म्यादिकथनं । पूजाकाले तुलसीमालाधारणावश्यकतादिकथनं । आचमनविधिः । आश्रमधर्मादिकथनं । रामानुजोत्पत्तिकथनादि । प्रपन्नभक्तलक्षणं । भगवदाराधनमाहात्म्यकथनादि च ।

No. 860. मदनविनोदनिघण्टुः ।

Substance, country paper, 10 × 5¼ inches. Folia, 54. Lines, 13 on a page. Extent, 1620 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old, and smudgy. Verse, Generally incorrect.

Madanavinoda-nighantu. Indian materia medica, comprising descriptions of various articles of food, drink, and medicines, and their effect on the human system. The work is of considerable repute, and includes the names of almost all medicinal substances, vegetable, animal, and mineral, that are in common use. Among articles of diet, the flesh of horses, elephants, donkeys, sparrows, parrots, &c. are mentioned, and their qualities described. The effect of air on health is also noticed at some length. By Madana Pála, a King of Kanouj.

Beginning. वीजं श्रुतीनां सुखदं मुनीनां जीवं जडानां मदादिकानां ।
आग्नेयमस्त्रं भयपातकानां किञ्चिन्महः श्यामलमाश्रयामि ॥ १ ॥
लब्ध्वा कपोलमधुवारि मधुव्रतालिः कुम्भस्थलीमधुविभूषणलोहिताङ्गी ।
माणिक्यमौलिरिव राजति यस्य मौलौ विघ्नं स धूनयतु विघ्नपतिः सदा नः॥२॥

योध्वान्तत+ + +विशालपयोधिमध्यान्निःकासयत्यशरणं भुवनं निमज्जत् ।
दत्त्वा जगत्त्रयहितः स्वकरावलम्बं वाञ्छां स नो दिनकरः सफलीकरोतु ॥ ३ ॥
मिथ्याशनादिकृतदोषचयप्रकोपनद्यम्बुवर्द्धित उपद्रवनक्रमीने ॥
रोगाम्बुधौ भवजनस्य निमज्जतो यः पीतः प्रयच्छतु शुभानि च काशिराजः ॥४॥
केचित् सन्ति निघण्टवोऽतिलघवः केचिन्महान्तः परे
केचिद् दुर्गमनामकाः कतिपये भावस्वभावाहिताः ।
तस्मान्नातिलघुर्न चातिविपुलः ख्यातादिनामा सतां
प्रीत्यै द्रव्यगुणान्वितोऽयमधुना ग्रन्थो मया लिख्यते ॥ ५ ॥
सर्वकायन (?) संसाध्यं तस्यायुःस्थितिकारणं ।
आयुर्वेदोपदेशेन कस्य न स्यात्सुखावहः ॥ ६ ॥
तत्रापि पूर्वं ज्ञातव्या द्रव्यनामगुणागुणाः ।
अतस्त एव वक्ष्यन्ते योज्ञैर्न हि क्रियाक्रमाः ॥ ७ ॥
शिवा हरीतकी पथ्या चेतकी विजया जया ।
प्रमथ्या प्रमथामोघा कायस्था प्राणदामृता ॥ ८ ॥ (इत्यादि)

End. जयति मदनपालः सर्वविद्याविशालः कृतसरसिजमित्रः कर्मधर्मैः पवित्रः ।
सुजनपिकरसालस्तुष्टगोपालबालो रुचिरतरचरित्रस्वारुचातुर्यचित्रः ॥
तेन श्रीमदनेन्द्रेण निघण्टुरयमद्भुतः ।
कृतः सुकृतिना लोकहिताय महितात्मना ॥
अनवद्यानि पद्यानि दश द्वादश वा मया ।
परेषामपि केषाञ्चिल्लिखितानीह कौतुकात् ॥

Colophon. इति श्रीमदनपालविरचिते मदनविनोदनिघण्टौ प्रशस्तिवर्गश्चतुर्दशः ॥

विषयः । १ वर्गे, हरीतक्यादिनामानि तद्गुणाश्च । २, शुण्ठ्यादिनामानि तद्गुणाश्च । ३, कर्पूरादिनामानि तद्गुणाश्च । ४, हेमादिधातूनां नामानि गुणाश्च । ५, वटवृक्षादिनामानि तद्गुणाश्च । ६, द्राक्षादिनामानि तद्गुणाश्च । ७, शाकनामानि तद्गुणाश्च । ८, पानीयनामानि तद्गुणाश्च । ९, दुग्धनामानि तद्गुणाश्च । १०, दधिनामानि तद्गुणाश्च । ११, घृतनामानि तद्गुणाश्च । विविधतैलगुणाः । नानाप्रकारमद्यगुणाः । गोमहिषमनुष्यादिमूत्रगुणाः । इक्षुगुणाः । शर्कराखण्डकादिनामानि तद्गुणाश्च । शालिनामानि तद्गुणाश्च । गोधूमयवचणकमाषमसूरतिलसर्षपादिनामानि तद्गुणाश्च । पायसशिखरिण्यादिनामानि तद्गुणाश्च । मण्डकौदनादिनामानि तद्गुणाश्च । घृतपक्वविविधभक्ष्यनामानि तद्गुणाश्च । अष्टद्रव्यगुणाः । १२, हस्तिघोटकादिपशूनां चटककपोतादिपक्षिणाञ्च नामानि

तन्मांसगुणाश्च । मत्स्यसर्पादिनामानि तन्मांसगुणाश्च । १३, पथ्यापथ्यविचारः । १४, वायुगुणादिकथनञ्च ।

No. 861. अमरकोषटीका, प्रथमकाण्डीया, द्वितीयकाण्डीया खण्डिता ।

Substance, country paper, 10 × 4 inches. Folia, 131. Lines, 9—11 on a page. Extent, 3300 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old, decayed, and in some places obliterated. Prose. Incorrect.

Amarakosha Ṭíká. A commentary on the Amarakosha, by Ráya-mukuṭa. The MS. is incomplete, and breaks off at the middle of the second book. The following is Professor Wilson's opinion of this work. "The next in the order of antiquity is the work of *Mukuṭa* or *Ráya Mukuṭa Maṇi*, compiled, according to the author's own account, from sixteen older commentaries to which he frequently refers : they seem, however, to be in many cases original compositions, and not merely glosses on the text of Amara. The list includes the work of *Kshíra Svámí*, *Subhúti*, *Haḍḍa Chandra*, *Kaliñga*, *Konkaṭa*, *Sarvadhara*, *Rájadeva*, *Govardhana*, *Dráviḍa* and *Bhoja Rája*, and the *Vyákhyámṛita*, *Ṭíkásarvasva*, *Mádhaví*, *Madhu Mádhaví*, *Sarvánanda*, and *Abhinanda.* Mukuṭa also cites the names of the principal grammatical writers, and quotes many Koshas of which the titles are of frequent and familiar occurrence, amongst which some, as the Vis'va and Mediní, are still in existence. The commentary of Ráya Mukuṭa is full and satisfactory—it is erroneous sometimes in the etymological analysis of grammatical derivatives, but it is in general accurate, and in most of the schools is of high authority. The date of the composition is inferred from dates mentioned by the author, 1352 S'áka or A. D. 1430." Essays II, 203.

Beginning. दिश्यात्स्विवं द्वि शिवयोस्तिलकायमानं गोरोचनारुचिललाटविलोचनं नः ।
अन्योन्यगाढपरिरम्भनिपीडनेन पिण्डीभवद्द्विरिव स्फुरितोऽनुरागः ॥ १ ॥
अद्याप्यपीतमुद्रो योर्थार्थिभिरमरकोष एष बुधाः ।
उद्घाट्यते यथेच्छं टत्नौघं नामरत्नानि ॥ २ ॥
प्रकृतिप्रत्ययवाक्यैर्व्यस्तसमस्तैर्निरुक्तनिगदाभ्यां ।
इति सप्तष्टपथिभिर्नाम्नां पारायणं कुर्मः ॥ ३ ॥

(द्वितीका०प्रा०) अथ द्वितीयकाण्डे वर्गान् सङ्गृह्णीते। महान्तः, अङ्गैर्स्वर्गादिभिः, उपाङ्गैरखिलादिभिः, सह वर्त्तमानैः इथिव्यादिभिः, सम्पादितवर्गा इह वक्ष्यमाणाः काण्डे वदितुमारब्धा उदिताः।

End. अत्रानुक्तमपि प्रसक्तानुप्रसक्ततया स+++++रिति आदिशब्देन पातालस्य ग्रहणं। पातालं स्यात् स्वर्गे तु स्वर्गतुल्यत्वात्। अत एव++रकथनं।

Clophon. इति काण्डप्रस्तावः। इति महन्नापीयकविचक्रवर्त्तिराजपण्डितश्रीरायमुकुटकृतायां टीकायां प्रथमकाण्डविवरणं समाप्तम्।

(द्वितीयकाण्डटीकायाः खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति।)

विषयः। अमरसिंहकृतामरकोषप्रथमकाण्डव्याख्यानं। द्वितीयकाण्डव्याख्या त्वसम्पूर्णा।

No. 862. दत्तगीता।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 3\frac{3}{4}$ inches. Folia, 27. Lines, 89 on a page. Extent, 350 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1857. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old, some leaves are destroyed by worms. Verse and Prose. Incorrect.

Datta-gítá. An imitation of the Bhagavadgítá, treating of the Vedánta doctrine. By Dattátreya. The work is similar in character to the Avadhúta-gítá noticed under No. 669.

Beginning. ॐ अस्य श्रीअवधूतगीतामालामन्त्रस्य योगीश्वरो ऋषिः श्रीदत्तात्रेयपरमपुरुषो देवता येनेदं पूरितं सर्वमात्मनैवात्मनीति वीजं ज्ञानामृतं समरसं गगनोपमोऽहमिति शक्तिर्गायत्र्यादीनि छन्दांसि किमरोदसि (?) मानससर्वसममिति कीलकं स्वरूपनिर्वाणमनामयोऽहं विधकं (?) योगमोक्षयोः स्वनिष्ठायाः परिपाकमित्यर्थं जपे विनियोगः।

End. विन्दति विन्दति नहि नहि मन्त्रो नहि नहि तन्त्रं लक्षणच्छन्दः।
समरसमग्नो भावितपूतः प्रलपति चैतत्परमवधूतः॥ २०॥

Colophon. इति श्रीदत्तात्रेयविरचिता दत्तगीता समाप्ता। प्रकरणमष्टमम्।

विषयः। १, २ प्रकरणे, आत्मज्ञानोपदेशः। ३, एतत्प्रकरणोक्तपद्यैर्ज्ञानस्यामृतत्वप्रतिपादनं। ४, ५, आत्मनो निर्वाणत्वादिभावप्रतिपादनं। ६, सङ्क्षेपेण वेदान्तिकसारवाक्यकथनं। ७, नित्यानित्यकतिपयपदार्थालोचकवाक्यविन्दूपदेशः। ८, देहादिमायिकपदार्थेषु हेयत्वासारत्वज्ञानकथनादि।

No. 863. शाकलसंहिता, प्रत्यध्यायानुक्रमणिकासहिता ।

Substance, country paper, $8\frac{3}{4} \times 4\frac{1}{4}$ inches. Folia, 54. Lines, 7 on a page. Extent, 800 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1856. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, modern. Prose. Generally correct.

S'ákala Sañhitá. The hymns of the Rig Veda according to the S'ákala school. The MS. is imperfect and contains only the last five chapters of the seventh book of the work. Every chapter has its Anukramaṇi attached to it.

Beginning. असर्जि कश्यपः परिस्रुवानः साकमुक्षः पञ्च नोधा अभि यत् कण्वः कनिक्रन्ति प्रस्कण्वः प्रसेनानीश्चतुर्विंशतिर्दिवोदासिः प्रतर्दनोऽसप्रेषाष्टा पञ्चाशद्दाद्यं त्वचं वशिष्ठोऽपश्यद्युत्तरान्ततव इथ्मवशिष्ठा इन्द्रप्रमतिर्वृषगणो मन्युरुपमन्युर्व्याघ्रपच्छक्तिः कर्णश्रुन्मृडीको वसुक्र इति चतुर्दशपराशरोऽन्त्याः कुत्सोभिनो द्वादशांवरीषऋजिश्वा चानुष्टुभं इहत्युपान्त्या हर्यतायाष्टौ रेभसूनुकाश्यपौ इहत्याभोनवं ते नव ॥ ५१ ॥ हरिः ओम् ॥

असर्जि वक्वा रथ्ये यथा जौधिया मनोता प्रथमो मनीषी ।

End. अद्वेषे द्यावापृथिवी हुवेम देवा धत्त रयिमस्मेसु वीरं ॥ २९ ॥

Colophon. इति शाकलसंहितायां सप्तमाष्टके अष्टमोऽध्यायः ॥ इति सप्तमाष्टकः समाप्तः ।

विषयः । शाकलसंहितायाः सप्तमाष्टके अष्टावध्यायाः सन्ति, तत्रात्र पुस्तके (प्रथमतोऽध्यायत्रयं नास्ति । चतुर्थाध्यायावधिकोऽष्टमाध्यायसमाप्तिपर्यन्तः पाठोऽस्ति । तत्र) ४ अध्याये २८ दशतयः । ५ ।—३३ दशतयः । ६ ।—२८ दशतयः । ७ ।—३० दशतयः । ८ ।—२९ दशतयः सन्ति ।

No. 864. सारसमुच्चयः ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ inches. Folia, 67. Lines, 8—9 on a page. Extent, 1000 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Sára-samuchchaya alias *Yogasára Sañgraha.* A compendium of the Yoga system with details for performing various kinds of Yoga meditation. By Harisevaka Mis'ra. The work was compiled under the

patronage of Hridayaráma Deva, in the (Samvat ?) year 1770. This is different from the *Yoga-sára-sañgraha* of Vijñána Bhikshu noticed by Dr. Hall. Contributions, p. 12.

Beginning. सम्यगाराध्यतामीशं पञ्चविंशतिमप्ट्म् (?) ।
गुणातीतं विभुं वन्दे चतुर्विंशतितः परम्॥ १ ॥
श्रीयुक्तभवदेवाख्ये ग्रन्थे यो योगसङ्ग्रहः ।
तस्य सारं समुद्धृत्य कुर्वे सारसमुच्चयं ॥ २ ॥
श्रीस्वत्र (तत्र) को नाम योगः किं फलं चास्येत्यत आह ।
प्रज्ञासत्यवतीनाम्नि ग्रन्थे या ब्रह्मभावना ।
प्रोक्ता सा योगसाध्येति योगोऽत्र परिकीर्त्यते ॥
प्राधान्येन योगो नामान्तःकरणवृत्तिनिरोध एव। तदुक्तं पातञ्जले योगश्चित्तवृत्तिनिरोधः। तदा द्रष्टुः स्वरूपेणावस्थानमिति अयं भ वः

End. गगनमुनिचिरायुश्चन्द्रयुक्ते शुभेऽब्दे प्रवरसहसि मासे कृष्णपक्षे चतुर्थ्यां ।
विबुधहृदयरामैर्देचिन्तितैर्वीक्ष्य सारं रचितमखिलमेतद्योगशास्त्रे निबन्धम्॥ १ ॥
निखिलगुणनिधानो ब्रह्मविद्याभिरीशो गुरुरखिलबुधानां लोकविख्यातकीर्त्तिः।
सततनिगममर्माचारसंलग्नबुद्धिर्विबुधहृदयरामो देवपूज्योऽथ वा किम्॥ २ ॥
तस्याज्ञया श्रीहरिसेवकेन मिश्रेण योगस्य समीक्ष्य सारं ।
एकीकृतं तत्प्रविचार्य बुद्ध्या योगोक्तिविज्ञाः प्रतिशोधयन्तु ॥ ३ ॥

Colophon. इति योगसारसङ्ग्रहे समाध्युपदेशो नाम समाप्तः ।

विषयः । नानाप्रमाणद्वारा योगशब्दार्थप्रतिपादनं। योगिलक्षणतत्प्रशंसादि। ज्ञानभूमिकासप्तककथनादि। अज्ञानभूमिकासप्तककथनं। चिरञ्जीविलसाधकोपायोक्तिः। योगोपयोगिशरीररक्षादिकथनं। जरायुशरीरोत्पत्तिक्रमः। शरीरस्थचक्रकथनं। इडापिङ्गलादिनाडीकथनं। मूर्द्धहृदयादौ अयोध्यामथुरादिसप्तपुरीणां भावना। नासाग्रे प्रयागस्य, सुषुम्णायां सरस्वत्याः, अन्यनाडीषु नर्मदानदनदीनाञ्च भावना। मनोबुद्धिचित्तादौ चन्द्रचतुर्मुखवासुदेवादिदेवताविशेषभावनादि। लिङ्गमूलस्थस्वाधिष्ठाननाम्नो नाभिस्थपूरकनाम्नो हृदयस्थानाहतनाम्नः कण्ठस्थविशुद्धनाम्नो भ्रूमध्यस्थाज्ञानाम्नश्चक्रस्य मूर्द्धस्थसहस्रदलचक्रस्य च स्वरूपादिवर्णनं। त्रिंशदादिश्वासावृत्तिविशेषक्रमेण आकाशादितत्त्वाश्रयपूर्वकजीवभ्रमणोक्तिः। अहोरात्रश्वाससङ्ख्या। षड्भिः श्वासैरेकः पलः षष्ट्यधिकशतत्रयश्वासैरेका घटिका, एवं श्वासावृत्तिविशेषैरहोरात्रादिमानकथनं। अष्टप्रकारमनोवृत्तिकथनादि। आकाशादितत्त्वाश्रितजीवावस्था-

विशेषकथनं । निर्विकल्पकसमाधिस्वरूपयोगराजाष्टाङ्गकथनं । शौचसन्तोषादियोगिनियमकथनं । स्वस्तिकगोमुखपद्मवीरादिपञ्चदशासनकथनं । प्राणायामप्रकारः । प्राणायामाकृष्टवायुधारणक्रमः । सूर्यभेदनाद्यष्टविधप्राणायामकथनं । योगस्यावस्थाचतुष्टयलक्षणानि । देहशुद्ध्यर्थं धौतीवस्तिप्रभृतिषट्कर्मकथनं । महामुद्रादिदशमुद्राकथनं । इन्द्रियवृत्तिनिरोधरूपप्रत्याहारकथनादि । ध्यानलक्षणादि । पञ्चप्रकारधारणालक्षणादि । समाधिप्रकारादिकथनञ्च ।

No. 865. बौधायनचातुर्मास्यसूत्रं ।

Substance, country paper, 9¾ × 4 inches. Folia, 15. Lines, 11—12 on a page. Extent, 375 s'lokas. Character, Nágara, Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, slightly soiled. Prose. Generally correct.

Baudháyana-Cháturmásya-sútra. A portion of the Kalpa Sútra of Baudháyana, treating of the quadrimensal fast, beginning from the full-moon of Phálguna, or Chaitra. This fast became the *Wasso* of the Buddhists, and was observed during the four months of the rainy season, beginning with the full-moon in A'shádha. In modern Hinduism, a similar fast is enjoined which commences on the eleventh of the waxing moon in A'sádha, and terminates on the eleventh of the waxing moon in Kártika, the period being sacred to Vishṇu, who is then supposed to be asleep on a fig leaf floating on the great ocean. It is known by the Vedic name of Cháturmásya.

Beginning. वैश्वदेवेन यक्ष्यमाणो भवति फाल्गुन्यां वा चैत्र्यां पौर्णमास्यां नक्षत्रयोग इत्येक आहुरुदगयने आपूर्यमाणपक्षस्य पुण्याहे प्रयुञ्जीतेति ।

End. तेन शकेयं तेन राध्यासमिति पुरस्ताद्वाग्रेऽथ दक्षिणतोऽथ पश्चादथोत्तरतोऽथोपरिष्टात् सन्तिष्ठते सुनासीरीया हवींष्यनुवत्सरीणांᳪ स्वस्तिमाशास्त इत्याशास्ते ।

Colophon. इति बौधायनचातुर्मास्यसूत्रं ।

विषयः । फाल्गुनस्य चैत्रस्य वा पौर्णमासीमारभ्य चतुर्षु मासेषु कर्त्तव्यकतिपयविधेरनुक्रमेणोल्लेखः ।

No. 866. भावविशोधिनी, कातीयश्रौतसूत्रतृतीयाध्यायस्य कर्कभाष्यटीका ।

Substance, country paper, 9¾ × 4½ inches. Folia, 42. Lines, 10—11 on a page. Extent, 1050 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Bháva-vis'odhini. A gloss on the commentary of Karka Upádhyáya, on the Kalpa Sútra of Kátyáyana. By Átmaráma Bhaṭṭa, son of Jayakrishṇa Bhaṭṭa. The MS. is incomplete and comprises only the third chapter.

Beginning. होत्रासंमिश्रं कर्म द्वितीयेऽनुविधायेदानीं तत्संमिश्रमनुविधातुं तृतीयमारभते सूत्रकारः । हो० इ० । ननु होतृषदनशब्दो न गवादिवत् क्वचिद्रूढ इत्यत आह । होतेति ।

End. श्रीमदाचार्यवर्गाणां वरेण्येन विनिर्मितं ।
सूत्रे कर्केण यद्भाष्यमभाणि न्यायसंयुतम् ॥ १ ॥
तत्रात्मारामसङ्क्लृप्ता टीका भावविशोधिनी ।
तृतीये विदुषा सृष्टा सन्त्यक्ता पक्षपाततम् ॥ २ ॥
पुनर्दूष्याथवा भूष्या यथेच्छं न्यायवर्त्मनि ।
गच्छतो न्यायमार्गेण स्खलनं नैव दोषदं ॥ ३ ॥
दोष उद्भाव्यतां वात्र दोषो मे नास्ति तत्र तु ।
क्व वा नोद्भाव्यते दोषो रागद्वेषविशारदैः ॥ ४ ॥

Colophon. इति श्रीभट्टजयकृष्णात्मजभट्टात्मारामविरचितायां श्रौतकातीयसूत्रकर्कभाष्यटीकायां भावविशोधिन्यां तृतीयोऽध्यायः ।

विषयः । कातीयश्रौतसूत्रतृतीयाध्यायकर्कभाष्यार्थविवरणम् ।

No. 867. द्वैतनिर्णयसिद्धान्तसङ्ग्रहः, विधानमालासहितः ।

Substance, country paper, 9½ × 4¼ inches. Folia, 123. Lines, 8 on a page. Extent, 2000 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1867. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, soiled. Prose and verse. Generally correct.

Dvaitanirṇaya-siddhánta-sañgraha. An epitome founded on the Dvaitanirṇaya, a treatise on various feasts and fasts, by the author's grand-

father. By Bhánu Bhaṭṭa, son of Nílakaṇṭha Bhaṭṭa. The feasts and fasts noticed are: Navarátra, or nine nights' fast; Chaturthí, fourth of the wane; Panchamí, 5th of the waxing moon; Janmáshṭamí, birthday of Kṛishṇa; Ekádas'í, fast on the eleventh of the moon; S'rávaṇa-s'ukla-chaturdas'í, tying of a thread on the arm on the 14th of the waxing moon in S'rávaṇa; Nrisiṅha-chaturdasí, a fast in honor of the man-lion incarnation; Siva-rátri, fast of S'iva; S'rávaṇa-s'ukla-púrṇimá; Holi; Sávitri-vrata, a fast in celebration of the constancy of a celebrated female; Saṅkrāṇti, or conjunctions of months; duties during eclipses; mourning; impurity to relations caused by birth; S'ráddhas; Sapindikaraṇa; sacred fires at s'ráddhas; duty on the death of both parents on the same day; concremation; Agnyádhána; Nityahoma; adoption; pilgrimage; persons bound to offer the funeral cake; flesh meat for Brahmaṇs; gifts; expiations; various kinds of weights and measures, &c. Annexed to the work is a short abstract entitled Vidhánamálá, &c.

Beginning. लक्ष्मीनारायणं नत्वा सीतया सहितं रघुं ।
गङ्गायुतं नीलकण्ठं गुरोः पादाम्बुजं तथा ॥ १ ॥
पितामहकृतद्वैतनिर्णयार्थस्य सङ्ग्रहः ।
नीलकण्ठात्मजेनेह क्रियते भानुनाधुना ॥ २ ॥
तत्रादौ नवरात्रसिद्धान्तः ।

विधान०प्रा०। अथ द्वादशाब्दानवलोकनविधिर्वक्ष्यते ।
दम्पती पितृपुत्रौ च स्वसारौ भ्रातरौ तथा ।
पितृव्यमातुलादौ च दौहित्रो भागिनेयकः ॥
पुत्रिका पितरौ चैव भगिनी भ्रातरौ तथा ।
द्वादशाब्दे व्यतीते तु दूरदेशं गते यदि ।
एतेषामेकमेकोपि नान्योन्यमवलोकयेत् ॥

End. अपरे तु अग्निस्थापनानन्तरमेवाचार्यकुण्डादन्यकुण्डेषु अग्निप्रणयनं कार्यं ततश्च प्रतिकुण्डं पूर्वोत्तराङ्गाणां भेदेनानुष्ठानमित्याहुः। अत्र मध्यकुण्डात् प्रणयनं कार्यमिति केचित्। अन्ये तु नैर्ऋतकुण्डादित्याहुः ।

Colophon. इति श्रीमन्मीमांसकभट्टनीलकण्ठात्मजभट्टभानुकृते द्वैतनिर्णयसिद्धान्तसङ्ग्रहे कोटिलक्षायुतहोमनिर्णयः समाप्तः ।

विधान०स०। पूर्वावलोकितानान्तु विधिरेष उदाहृतः ।
न चैवापूर्वदृष्टानामिति प्राहुर्मनीषिणः ॥
इति विधानमालायां स्वबन्धुजनानां द्वादशान्तरितावलोकनविधिः समाप्तः ।

विषयः । १ प्रकरणे, नवरात्रनिर्णयः । २, नवरात्रपारणाप्रकारः । ३, चतुर्थीपञ्चमीव्रतकथनादि । ४, जन्माष्टमीनिर्णयः । ५, जन्माष्टमीपारणानिर्णयः । ६, एकादशीवेधनिर्णयः । ७, श्रावणशुक्लचतुर्दशीनिर्णयः । ८, वैशाखशुक्लपञ्चमीयनृसिंहचतुर्दशीनिर्णयः । ९, शिवरात्रिनिर्णयः । १०, सावित्रीव्रतनिर्णयः । ११, श्रावणशुक्लपौर्णमासीकर्त्तव्योपाकर्मसिद्धान्तकथनं । १२, फाल्गुनशुक्लपौर्णमासीकर्त्तव्यहोलिकोत्सवनिर्णयः । १३, सङ्क्रान्तिनिर्णयः । १४, ग्रहणोपवासनिर्णयः । १५, १६, १७, मृताशौचविशेषनिर्णयः । १८, दत्तकपुत्रमरणाशौचनिर्णयः । १९, देशान्तरमृताशौचनिर्णयः । २०, अशौचसङ्करनिर्णयः । २१, जननाशौचनिर्णयः । २२, संसर्गाशौचनिर्णयः । २३, श्राद्धाधिकारिणः । २४, मासिकादिश्राद्धनिर्णयः । २५, सपिण्डीकरणकालः । २६, सपिण्डीकरणकर्तृनिर्णयः । २७, सपिण्डाशौचनिर्णयादि । २८, पितामहपिण्डाशननिर्णयः । २९, अग्नौ करणेऽग्निनिर्णयः । ३०, मातापित्रोः चयाहसन्निपाते निर्णयः । ३१, सहमृताश्राद्धनिर्णयः । ३२, मातामहश्राद्धं भाद्रशुक्लपौर्णमास्यां कार्यं न वेत्यस्य निर्णयः । ३३, नान्दीश्राद्धनिर्णयः । ३४, अग्न्याधाननिर्णयादि । ३५, आधानेऽधिकारिनिर्णयः । ३६, नित्यहोमविध्यादि । ३७, दत्तकपुत्रग्रहणविधिः । ३८, तीर्थयात्रानिर्णयः । ३९, सापिण्ड्यनिर्णयादि । ४०, ब्राह्मणस्य मांसभक्षण विचारः । ४१, दत्ताप्रदाननिर्णयादि । ४२, कर्तुः पत्न्यां रजस्वलायां चयाहश्राद्धनिर्णयः । ४३, स्तेयान्यमहापातके प्रायश्चित्तं । ४४, यवपलमाषादिमानद्रव्यनिर्णयः । ४५, कोटिहोमादिनिर्णयश्च ।

No. 868. मुक्तावलीप्रकाशः ।

Substance, country paper, $10\frac{1}{4} \times 4\frac{1}{4}$ inches. Folia, 197. Lines, 11 on a page. Extent, 5900 s'lokas. Character, Nágara Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Muktávalí-prakás'a, otherwise called *Siddhánta-muktávalí-prakás'a*, *Nyáyamuktávalí-prakás'a*, *Muktávalí-dípiká*, *Muktávalí-kiraṇa*, or *Dinakarí*. An exegesis on the Muktávalí, an elementary treatise on the Nyáya. By Bálakrishṇa and his son Mahádeva Dinakara. Hall's Contributions, p. 74.

Beginning. लक्ष्मीपादयुगं प्रणम्य पितरं श्रीबालकृष्णाभिधं
भारद्वाजकुलाम्बुधौ विधुमिव श्रीगौरवाख्याम्बुजात् ।

ज्ञात्वाशेषमतं मितेन वचसा सिद्धान्तमुक्तावली-
गूढार्थांस्तनुते यथामति महादेवः परेषां कृते ॥
भाषापरिच्छेदव्याख्यानं चिकीर्षुः श्रीविश्वनाथपञ्चाननो निर्विघ्नपरिसिद्धये कृतस्येश्वरनिर्देशरूपमङ्गलस्य शिष्या अप्येवं कुर्युरिति शिष्यशिक्षायै निबन्धं कुर्वन्नीश्वरं प्रार्थयते । चूडामणीकृतेति ।

End. भानुं प्रणम्य परिभाव्य च शास्त्रसारं मुक्तावलीकिरण एष पितृप्रदिष्टः ।
सदुक्तिभिर्दिनकरेण करेण सोऽयं नीतः प्रकाशपदवीं सुधियां मुदेऽस्तु ॥ १ ॥
मुक्तावलीप्रकाशो यः स्वाज्ञानतिमिरापहः ।
तेन सन्तोषमायातु नीलकण्ठः सतां प्रियः ॥

Colophon. इति श्रीमद्दिनकरभट्टविरचिता न्यायसिद्धान्तमुक्तावलीदीपिका समाप्ता ॥

विषयः । द्रव्यगुणादिसप्तपदार्थप्रतिपादकस्य भाषापरिच्छेदनाम्नो न्यायग्रन्थस्य विश्वनाथ-पञ्चाननकृतायाष्टीकाया मुक्तावलीनाम्न्या गूढार्थानां विवरणम् ।

No. 869. ध्रुवचरितं ।

Substance, country paper, $9\frac{3}{4} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 5. Lines, 17 on a page. Extent, 180 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Dhruvacharita. A poetical life of Dhruva, son of king Uttánapáda, who was deprived of his inheritance by a step-mother. By Jaya-krishṇa.

Beginning. भर्त्रे श्रियः प्रवरपद्मभुवोऽपि पित्रे तस्मै नमो भगवते भवभीतिहन्त्रे ।
येनामरेन्द्रपदतोऽपि पदे तिरम्ये सुस्थापितः स्वपदपद्मरतिर्ध्रुवोऽसौ ॥ १ ॥
स्वायम्भुवाभिधमनोस्तनयः किलासीदुत्तानपाद इति तस्य सुतः सुनीत्याम् ।
राजा यदासनगतः सुतमुत्तमन्तमङ्के निधाय मुदमाप तदान्तिकस्थां ।
बालं ध्रुवं शिशुतयासनमारुरुक्षुं नादातुमैच्छदवशः क्षणमीक्षितुं वा ॥ ३ ॥
अत्रान्तरे सुरुचिराह सुतं सपत्न्या रे मूढधिष्ण्यमिदमुत्तममुत्तमस्य ।
तद्गच्छ साधु तपसा तमनाथबन्धुमाराधयाशु हि ममोदरमिष्टसिद्ध्यै ॥ ४ ॥

End. श्रीकृष्णपादपरिचारकबालकृष्णबालेन या विरचिता जयकृष्णनाम्ना ।
सेयं ध्रुवानुचरितेन विचित्रपद्या भूयान्मुदे विरचना सुधियामजस्रं ॥ ९२ ॥

Colophon. श्रीमद्भगवत्परिचारकसत्कुलप्रसूतजयकृष्णविरचिता श्रीमद्भगवत्प्रसादसमासादितध्रुवपदध्रुवचरितरचना सदा सतां मुदे भूयात्।

विषयः। उत्तानपादाभिधस्य राज्ञः पुत्रस्य ध्रुवस्य तपश्चर्यादिचरित्रवर्णनं।

No. 870. प्रह्लादचरित्रामृतप्रकरणं, श्रीकृष्णस्तोत्रसहितं।

Substance, country paper, $10\frac{3}{4} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 5. Lines, 16 on a page. Extent, 180 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Prahládacharita. A poetical life of Prahláda, son of Hiranyakas'ipu, who, in early youth, devoted himself to the adoration of Vishṇu against the wishes of his father, on account of which he was subjected to very rigorous treatment, and several times exposed to death; but through the grace of Vishṇu, he always escaped unhurt. By Jayakṛishṇa. At the end of the work there is a short hymn to Kṛishṇa.

Beginning. आविर्बभूव यः स्तम्भाद्दाविष्कुर्वन् स्ववैभवं।
स जयत्यजितोऽजस्रं प्रह्लादवरदो हरिः॥ १॥
लक्ष्मीनृसिंहपादाब्जमवमत्य सुखप्रदम्।
चेतोमिलिन्दमन्दत्वं किं रे भ्रमसि मन्दिरे॥ २॥
इन्द्रादिकान् किल पुराखिललोकपाला-
न्निर्जित्य यः खलु चकार गताधिकारान्।
दैत्याधिपोऽतिबलवान् भुवनत्रयेऽपि
नाम्ना हिरण्यकशिपुः स बभूव भूपः॥ ३॥
तस्यात्मजोऽजपदसक्तधियां समाजे
प्रह्लाद इत्यभिधया प्रथितोऽभवच्च।
बालोऽप्यबालमतिरादरतः सदा यः
श्रीशस्मृतेरितरविस्मृतिशील आसीत्॥ ४॥

(श्रीकृ॰प्रा॰) नमस्तुभ्यं रमाकान्त प्रपन्नार्त्तिहर प्रभो।
कृपालो पाहि बालं मामपराधकुलाकुलं॥ १॥

End. श्रीमद्रमेशपरिचारकबालकृष्णबालेन यद्विरचितं जयकृष्णनाम्ना।
तल्लक्ष्मीनृसिंहपदवैभवचारुचित्रं प्रह्लादसच्चरितमात्मवतां मुदेऽस्तु॥ ९७॥

श्रीमत्परिचारकसत्कुलप्रसूतजयकृष्णरचितं श्रीमन्नृसिंहप्रसादसम्पन्नं ।
श्रीमत्प्रह्लादसच्चरितं श्रीमद्भगवत्परायणानां सतां सदा मुदेऽस्तु ॥ ६८ ॥

Colophon. इति श्रीमत्प्रह्लादचरित्रामृतप्रकरणं सम्पूर्णम् ।

(श्रीकृ०परि०) परिचारकवंशजन्मना जयकृष्णेन कृतो हरिस्तवः ।
हरिपादविहारिचेतसां सुजनानां भवतु प्रमोदकृत् ॥ १३ ॥
इति श्रीजयकृष्णेन विरचितं श्रीकृष्णस्तोत्रं सम्पूर्णम् ।

विषयः । हिरण्यकशिपुदैत्यपुत्रस्य प्रह्लादनाम्नश्चरित्रवर्णनं ।

No. 871. योगशताभिधानं, वा धन्वन्तरिगुणागुणयोगशतं ।

Substance, country paper, $11\frac{1}{4} \times 7$ inches. Folia, 12. Lines, 7-15 on a page. Extent, 600 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1897. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, slightly soiled. Verse. Incorrect.

Yoga-s'atábhidhána alias *Dhanvantari-guṇáguṇa-yogas'ata.* A work on the practice of medicine, treating of various kinds of fevers, dysentery, derangements of wind and blood, worms in the intestines, gonorrhœa, diseases of women, pregnancy, diseases of the mammæ, diarrhœa, asthma, itch, diseases of the eyes and the ears, boils, diseases of children, &c.—Anonymous.

Beginning. प्रणम्य धन्वन्तरिमादिदेवं वरं मुनीनामपि शालिहोत्रम् ।
परोपकाराय सतां हितार्थं करिष्यते योगशताभिधानम् ॥ १ ॥
कृत्स्नस्य तन्त्रस्य गृहीतधाम्ना चिकित्सिता विप्रसृतस्य दूरं ।
विदग्धवैद्यप्रतिपूजितस्य करिष्यते योगशताभिधानं ॥ २ ॥
परीक्ष्य हेत्वामयलक्षणानि चिकित्सितज्ञेन चिकित्सितेन ।
निरामदेहस्य हि भेषजानि भवन्ति युक्तान्यमृतोपमानि ॥ ३ ॥
शरीरनेत्रव्रणरोपणानि विषाणभूतानि च बालतन्त्रं ।
रसायनं पञ्चविधञ्च कर्म चाष्टाङ्गमायुः कथयन्ति वैद्याः ॥ ४ ॥

End. रसासृङ्मांसमेदोऽस्थिमज्जाशुक्राणि धातवः ।
समरूप्यामलामूत्रा(?) सहृतस्वेदादयोऽपि च ॥

Colophon. इति धन्वन्तरिगुणागुणयोगशतं समाप्तम् ॥

विषयः । वातपैत्तिककफज्वरादीनां लक्षणं चिकित्सा च । अतीसारादिचिकित्सा । वातरक्तक्रमिप्रमेहादिलक्षणचिकित्साकथनं । स्त्रीरोगनिदानचिकित्सादिकथनं । पूर्णगर्भिणीलक्षणानि । स्तनरोगवातव्याधिचिकित्साकथनं । उदरामयश्वासकासादिचिकित्सा । कण्डूतिनेत्रमुखकर्णरोगादिचिकित्सा । व्रणचिकित्सा, बालकचिकित्सा च ।

No. 872. मुकुन्दविजयः ।

Substance, country paper, $14\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ inches. Folia, 53. Lines, 9—10 on a page. Extent, 1150 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1909. Sk. 1774. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, soiled. Verse. Incorrect.

Mukunda-vijaya. An astrological treatise, containing rules for divining success in warfare, for calculating auspicious and inauspicious days for war; starting for employing charms for destroying enemies, &c.—By S'rí Parama, son of Yadumani, and grandson of Prayága. The work was compiled in the Samvat year 1591, for Rájá Mukunda Sena, son of Rudra Sena, grandson of Chandra Sena, and great-grandson of Rúpanáráyaṇa.—The name of the Rájá's country is not given.

Beginning. अविद्यातिमिरच्छेदी विद्याकरसहस्रकं ।
जगदानन्दकन्दं वै मुकुन्दमिहिरन्नुमः ॥ १ ॥
कमलकुमुदबन्धू लोचने वारवल्ला हसितजलधिपैः प्रोज्झिज्झिताङ्गः सलज्जम्(?) ।
हृतवसनसुपीतोत्तुङ्गवक्षोजमीक्ष्य चुम्बित इव दिशत्वानन्दद्वन्द्वं मुकुन्दः ॥ २ ॥
विध्वस्तारिकुलान्धकारनिचयः श्रीरूपनारायणो
दोर्दण्डप्रथितप्रतापविभवो भूमण्डलाखण्डलः ।
शौर्यौदार्यगभीरतागुणगणः श्रीखाम्बुराजाम्बुधे-
स्तन्द्रादप्यधिकः कलानिधितया श्रीचन्द्रसेनोऽभवत् ॥ ३ ॥
अर्थिभ्यः प्रतिवासरं वितरणादम्भोनिधेर्यद् यश-
स्तन्द्रव्याहतभास्कराखिलकरात् पूर्णोदयः सर्वदा ।
दुर्गाधीशविमर्दनादिव महाराजाधिराजो गिरेः
क्रुद्धो रुद्रपराक्रमो रणभुवि श्रीरुद्रसेनस्ततः ॥ ४ ॥

तद्दीयतनयो नयैः पृथुरिवाभवत् पार्थिवः
प्रशास्त्युदयपर्वतावधि धरान्तथा भूधरान् ।
सुरद्रुमनिरत्ययं इह + + + + + शेषक-
न्मनोरथफलप्रभर्त्वमुकुन्दसेनोऽभवत् (?) ॥ ५ ॥
साक्षान्मुकुन्दो धरणीमवाप्य लोकानशेषान्मुदितान् करोति ।
वाग्देवतायाः कमलालयायाः सीमान् विवादाय वपुर्यदीयम् ॥
इति वंशवर्णनम् ।
तस्याज्ञयाशेषविशेषबोधः कृतश्चतुर्धोदितसङ्गरस्य ।
सताम्मुदे श्रीपरमेण सम्यग् विनिश्चयार्थं क्रियतेऽत्र यत्नः ॥
ब्रह्मविष्णुशिवयामलागमानाकलय्य गिरिजानुशासनं ।
रच्यते स्वरविदां सुखावहः श्रीमुकुन्दविजयो जयोदयः ॥

End. चातुरङ्गकतरोऽस्तु घातकं मूलकं स्वरविधिस्तु पत्रकम् ।
+ + + गमनमुक्तभूमयः सत्फलानि जगदुः पुरातनाः (?) ॥ १८ ॥
श्रीमन्मुकुन्दविजये विजयैकधाम्नि सङ्ग्रामसीम्नि नृपतेः परमोदितेऽस्मिन् ।
घातोपघातरचनाञ्चितमन्त्रयन्त्राध्यायः समाप्तिमगमत् किल सप्तमाख्यः ॥ १ ॥
धार्या गले वचसि चावधार्या स्वरोक्तिमुक्तामणिचक्रमाला ।
आचार्यसञ्चारकभट्टविचारसभाचमत्कारकरी प्रकाशा ॥ २ ॥
आसीत् प्रयाग इव पुण्यतनुः प्रयागः सङ्गश्रुतेर्विदित एष स पारदश्वा ।
विश्वोपकारकरणानिलयोपयोगः साक्षाद्धोक्षज इव प्रथितः पृथिव्याम् ॥ ३ ॥
तस्यात्मजो यदुमणिर्द्युमणिस्तपोभिः ख्यातो यशोभिरधिको विबुधाग्रणी सः ।
कातन्त्रकाव्यगणितागमसंहितानां व्याख्याकृदेक इह तर्कविशुद्धबुद्धिः ॥ ४ ॥
तत्पुत्रः परमः पवित्रहृदयः पात्रे धरित्रीतले
काव्यालङ्कृतिकोषभूषणमणिस्तर्केष्वनल्पश्रमः ।
ज्योतिःशास्त्रचिकित्सितार्जितयशोरापुराणाञ्चितिनी प्रोल्लस-(?)
यज्ञागारविभूषिते सुनिवसन् विद्वद्विनोदोदये ॥
अब्दैश्चन्द्रनवाशुगेन्दुगणिते १५९१ श्रीविक्रमे भूभृतां
भूत्यै श्रीपरमो मुकुन्दविजयं मान्यो न्यबध्नादमुम् ॥ ५ ॥

Colophon. इति श्रीशाकद्वीपिकुलावतंसपरमप्रियसेन मुकुन्दविजयः कृतः ।

विषयः । अस्मिन् ग्रन्थे नृपतेर्जयपराजयोपायः कथितः। तत्र १ अध्याये, अ इ उ ए ओ इति पञ्चस्वरादिचक्रद्वारा शुभाशुभफलकथनं । २, सर्वतोभद्रचक्रादि-शुभाशुभफलकथनं । ३, युद्धयात्राशुभाशुभविचारार्थं राहुकालानलादि-

चक्रकथनं । ४, चतुरङ्गसैन्यचक्रादिशुभाशुभनिरूपणं । ५, हस्त्यश्वपत्त्यादि-बलाबलविचारकथनादि । ६, मन्त्रयन्त्रद्वारा वैरिमारणप्रकारकथनादि ।

No. 873. सर्वानुक्रमणी व्याख्या ।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 2. Lines, 17 on a page. Extent, 64 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Sarvánukramaṇí-vyákhyá. A brief abstract of Kátyáyana's Sarvánukramaṇi, or General Index to the Vedas. Anonymous.

Beginning. सर्वानुक्रमणी सैषा कात्यायनमुनेः कृतिः ।
व्यक्तं व्याख्यायते भक्त्या जन्मसाफल्यहेतवे ॥ १ ॥
अथ ऋग्वेद इत्यादि तृतीयादित्रिष्टुबन्तकं ।
इदं शास्त्रमधीयानः प्रणवार्थात्मनामियात् ॥ २ ॥
एकपञ्चाशदृग्वेदे गायत्र्यः शाकलेयके ।
सहस्रद्वितयं चैव चत्वार्येकशतानि तु ॥ ३ ॥

End. रात्री । रात्रिः । कुशिकसौभरः ॥ २६ ॥ सूर्या च सावित्री । सत्येन सप्तचत्वारिंशत्सावित्री सूर्यात्मदैवतं ॥ २७ ॥ इति ब्रह्मवादिन्यः ॥

Colophon. इति कात्यायनकृते सर्वानुक्रमणी समाप्ता । अग्निमीले वात आवातु षड्वर्गाग्निं नरोऽग्ने इहतपञ्चवर्गाः प्रकृतान्यर्थसयस्याद्यन्तं द्वे विरूपे निद्रोताद्यन्तं पशुरिति भक्त्या पठेत् । इत्याश्वलायनस्यानुवाकः । प्राग्भोजनं समाप्तम् । ऋचस्तु पञ्चलक्षाः स्युः सैकोनशतपञ्चकं । ५००५९९ । आद्यन्ते पादार्द्धहतमित्यार्धभगसङ्ख्यया ॥

विषयः । ऋग्वेदीयानामृचां गायत्र्यादिच्छन्दसाञ्चानुक्रमणिका ।

No. 874. आरण्यपञ्चकं ।

Substance, country paper, 10½ × 4¾ inches. Folia, 50. Lines, 9—10 on a page. Extent, 1000 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

A'ranya-pañchaka, alias *Aitareya A'ranyaka*. The A'ranyaka of the Rig Veda. This includes the Mahánámni which is generally reckoned as a part of the A'ranyaka Sañhitá, a section of the Sama Veda. As its name implies, it comprises five A'rányakas or parts, each of which is divided into two or more chapters.

Beginning of the 1st A'rányaka. भूमिमुपस्पृशेद्यऽ इड़ा नमऽ इड़ा नमऽ इत्यादिकः, शान्तिः सुशान्तिर्भवेत्यन्तः सप्तदशपङ्क्त्यात्मकः शान्तिपाठः। ततः प्रथमारण्यकारम्भः। ओ३म्। अथ महाव्रतमिन्द्रो वै वृत्रं हत्वा महानभवद्यन्महाव्रतमभवत्तन्महाव्रतस्य महाव्रतत्वं—

End of the 1st A'rányaka. समानोदर्कं समानोदर्कं वाऽ एतद्वरेतस्याक्रो रूपमक्रो रूपम्॥ २॥ २२॥ इति पञ्चमोऽध्यायः। ओ३म्। इति प्रथमारण्यकं समाप्तम्॥ It contains 5 chapters.

Beginning of the 2nd ditto. ओ३म्। एष पन्थाऽ एतत्कर्मैतद् ब्रह्मैतत्सत्यं——

End of ditto. स्वर्गे लोके सर्वान् कामानाप्त्वामृतः समभवत् समभवत्॥ २५॥

ओ३म्॥ इत्येकादशोऽध्यायः॥

ॐ वाङ्मे मनसि प्रतिष्ठिता मनो मे वाचि प्रतिष्ठितमाविरावीर्म एधि। वेदस्य म आणीस्थ। श्रुतं मे मा प्रहासीरनेनाधीतेन। अहोरात्रान्सन्दधाम्यृतं वदिष्यामि सत्यं वदिष्यामि तन्मामवतु तद्वक्तारमवत्ववतु मामवतु वक्तारमवतु वक्तारम्॥ २६॥ ओम्। इति द्वादशोऽध्यायः। इति द्वितीयारण्यकं (समाप्तम्)। It contains 7 chapters.

Beginning of the 3rd ditto. ओ३म्। अथातः संहिताया उपनिषत्पृथिवी पूर्वरूपं द्यौरुत्तररूपं——

End of ditto. स एवाधयस्ता एताः संहिता नानन्तेवासिने प्रब्रूयान्नासंवत्सरवासिने नाप्रवक्त्र इत्याचार्याऽ आचार्याः॥ ६॥ १२॥ इति चतुर्दशोऽध्यायः। ओ३म्॥ इति तृतीयारण्यकं समाप्तम्॥ It contains 2 chapters.

Beginning of the 4th ditto. ओ३म्। विदामघवन्विदा गातुमनु शंसिषो दिशः। शिक्षा शचीनां पते——

End of ditto. एवा हि शक्रो वशी हि शक्रो वशाँऽ अनु। आयोमन्याय मन्यवऽ उपो मन्याय मन्यवे। उप हि विश्वधा। विदा मघवन्विदो३म्॥ १॥ इति पञ्चदशोऽध्यायः। ओ३म्। इति चतुर्थारण्यकं समाप्तम्। It contains 6 chapters.

Beginning of the 5th ditto. ओम्। महाव्रतस्य पञ्चविंशतिसामिधेन्यऽ एकविंशतौ प्रागुपोत्तमायाः——

End of ditto. नास्मिन् कथां वदेत। नास्य रात्रौ च न च कीर्त्तयिषेत्तद्विति वा एतस्य महतो भूतस्य नाम भवति। योऽस्यैतदेव नाम वेद ब्रह्म भवति ब्रह्म भवति ॥ ३ ॥ १४ ॥ It is divided into 3 chapters.

Colophon. ॐ। इत्यष्टादशोऽध्यायः। इति पञ्चमारण्यकं समाप्तम् ॥

विषयः। १ आरण्यके ५ अध्यायाः। २। ६,—१२, (७) अध्यायाः। ३। १३,—१४ अध्यायौ। ४। १५,—(१) अध्यायः। ५। १६,—१८,(३) अध्यायाः। सर्वे एते अध्याया मिलित्वा अष्टादश भवन्ति। अत्र खण्डभेदेऽप्यध्यायसङ्ख्यैक्यमस्ति।

No. 875. सप्तपदार्थी।

Substance, country paper, $9\frac{1}{4} \times 3\frac{3}{4}$ inches. Folia, 10. Lines, 10 on a page. Extent, 180 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1485. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old and decayed. Prose. Generally correct.

Saptapadárthí. A brief summary of the seven categories of the Vais'eshika philosophy. The categories are matter, quality, motion, generality, specialty, aggregation, and negation. By S'ivâditya. There are two commentaries extant on this work, one entitled Mitabhashiní by Mádhava Sarasvati, and the other, Saptapadártha Vyákhyá, by Hari. The MS. is 446 years old. Hall's Contributions, p. 74.

Beginning. प्रारभ्यते शास्त्रमनुत्तमञ्च सर्व्वार्थसम्पत्तिनिदानयुक्तं।
महेशपादाम्बुजरेणुजुष्टप्रसादपुण्येन शिवांशुमालिना।
हेतवे जगतामेव संसारार्णवसेतवे।
प्रभवे सर्वविद्यानां शम्भवे गुरवे नमः ॥
प्रमितिविषयाः पदार्थाः। ते च द्रव्यगुणकर्म्मसामान्यविशेषसमवायाभावाख्याः सप्तैव।

End. सप्तद्वीपा धरा यावद्यावत् सप्तधरा धरा।
तावत् सप्तपदार्थीयमस्तु वस्तुप्रकाशिनी ॥

Colophon. इति शिवादित्यविरचिता सप्तपदार्थी लिखि + +

विषयः। द्रव्यगुणकर्मसमवायाभावादिसप्तपदार्थनिरूपणं।

No. 876. पवमानहोमविधिः ।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 7. Lines, 9—10 on a page. Extent, 105 s'lokaṣ. Character, Nágara. Date, S'K. 1713. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Pavamána-homa-vidhi. Directions for performing the Pavamána-homa for the expiation of sins. Anonymous.

Beginning. अथ पवमानहोमविधिः । हद्दिधानभाष्ये । पवमानमन्त्राणां जपादिना सर्वतपोभ्यः श्रेष्ठं श्रूयते ।

End. एवमशीत्यधिकद्विशतोत्तर एकोनविंशत्सहस्राण्याहुतयः सम्पद्यन्ते ।

Colophon. इति पवमानहोमविधिः ।

विषयः । महापातकोपपातकादिनिरासार्थं क्रतस्य पवमानमन्त्रजपस्याङ्गीभूतहोमविधि-कथनं ।

No. 877. छन्दोमञ्जरी ।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folium, 1. Lines, 34. Extent, 50 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Chhandomanjarí. A treatise on Vedic metres. This is entirely different from the elementary treatise on versification of this name by Gangádása, son of the physician Gopáladása, which has been repeatedly printed in Calcutta.

Beginning. अथ छन्दोमञ्जरीप्रारम्भः । अथ अतिजगत्यादिसप्तवर्गे पादविशेषा अनुक्रमण्यन्तरोक्ता उच्यन्ते ।

End. यवमध्या ८ । ८ । १२ । ८ । ८. स यश्चिदस्य चर्कृतिः ॥ २ ॥

Colophon. इति छन्दोमञ्जरी समाप्ता ।

विषयः । गायत्र्यादिवैदिकच्छन्दसामुदाहरणीभूतानां ऋचां प्रतीककथनं, तेषां नामोल्लेखपूर्वकपादाक्षरव्यवस्थाकथनञ्च ।

No. 878. योगेशीसहस्रनामस्तोत्रं ।

Substance,. country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 6. Lines, 12 on a page. Extent, 200 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Yoges'í-sahasranáma-stotra. A metrical list of the thousand names of Yoges'í, a form of Durgá. This is a fragment of the Rudra-yámala Tantra.

Beginning. या तुरीया परा देवी दोषत्रयविवर्जिता ।
सदानन्दतनुः शान्ता सैवाहमहमेव सा ॥ १ ॥
यस्याः संस्मरणादेव क्षीयन्ते भवभीतयः ।
तां नमामि जगद्धात्रीं योगिनीं परयोगिनीम् ॥ २ ॥

End. सत्यं सत्यं पुनः सत्यमुद्धृत्य भुजमुच्यते ।
नानया सदृशी विद्या न देवी योगिनीपरा ॥ ७२ ॥

Colophon. इति श्रीरुद्रयामलतन्त्रे विष्णुहरसंवादे योगेशीसहस्रनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥
देवीं भक्तजनप्रियां सुवदनां खड्गञ्च पात्रं तथा
स्वर्णालङ्कृतलाङ्गलं सुमुसलं हस्तैर्दधानां श्रियं ।
विद्युत्कोटिरवीन्दुकान्तिममलां दन्तासुरोन्मूलिनीं
ब्रह्मेन्द्राद्यभिवन्दिताञ्च वरदां योगेश्वरीं तां भजे ॥

विषयः । योगेशीदेवीसहस्रनामकथनं, तत्पाठफलकीर्त्तनञ्च ।

No. 879. शौनकोक्तवास्तुशान्तिप्रयोगः ।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 3. Lines, 12 on a page. Extent, 125 s'lokas. Character, Nágara. Date, S'K. 1718. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

S'aunakokta-vástus'ánti-prayoga. Directions for performing certain rites and ceremonies for the pacification of the nine planets, on the occasion of taking possession of a new dwelling. The directions follow the rules of S'aunaka. Anonymous.

Beginning. अथ शौनकोक्तवास्तुशान्तिप्रयोगो लिख्यते। उक्तक्रमेण गृहं निर्माय ज्योतिःशास्त्रोक्ते शुभे मुहूर्त्ते प्रवेशसमयात् प्राक् सपत्नीको यजमानः कृतनित्यक्रिय इत्यादि।

End. ब्राह्मणैः सह पुण्याहं वाचयित्वा ज्योतिषिकं सन्तोष्य।

Colophon. इति शौनकोक्तवास्तुशान्तिः समाप्ता। (असमापिकाक्रियाप्रयोगात् अस्य समाप्तौ सन्देहः)

विषयः। गृहशान्तिप्रयोगकथनं।

No. 880. यज्ञोपवीतनाशप्रायश्चित्तप्रयोगः।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 2. Lines, 15 on a page. Extent, 50 s'lokas. Character, Nágara. Date, S'k. 1747. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Yajnoparita-nás'a-práyas'chitta-prayoga. Rites to be performed for the expiation of the evil resulting from the accidental destruction, breaking, or soiling by contact with impurities, of the Brahmanical thread. Anonymous.

Beginning. अथ यज्ञोपवीतनाशप्रायश्चित्तं। रत्नमालायां। यज्ञोपवीते त्रुटिते दग्धे नष्टे कटेरधस्ताद्गते। अभ्यङ्गोद्धिस्नानपितृमातृत्रयाद्यान् विना चालनार्थमपि कण्ठादुत्तरिते मूत्रपुरीषोत्सर्गकाले कर्णे यज्ञोपवीताधारणे रक्तश्लेष्मसुरामांसविण्मूत्रादिभिरुपहते तस्य त्यागं कृत्वा प्रायश्चित्तमकृत्वा नूतनयज्ञोपवीतं धारयेत्।

End. स्विष्टकृदादिहोमशेषं समाप्य यज्ञोपवीतं समन्त्रकं धारयेत्।

Colophon. इति यज्ञोपवीतनाशप्रायश्चित्तप्रयोगः॥

उपवीतं यज्ञनष्टं गायत्र्याष्टशतं जुहेत्।

प्राजापत्यं चरेद् यद्वा यद्वा गोदानमिष्यते॥ इत्येकप्रकारः।

विषयः। यज्ञोपवीते नष्टे त्रुटिते अमेध्योपहते तत्र प्रायश्चित्तविधानं।

No. 881. गायत्रीहृदयं ।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 2. Lines, 17 on a page. Extent, 200 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Gáyatrí-hridaya. Origin, derivation, and meaning of the Gáyatrí, related by Brahmá in reply to a query of Yájñavalkya. This is a Puráṇic account, different from No. 442.

Beginning. अथ गायत्रीहृदयं । नमस्कृत्य भगवान् याज्ञवल्क्यः स्वयम्भुवं परिपृच्छति । त्वंत्रो ब्रूहि भगवन् गायत्र्युत्पत्तिं तुरीयं श्रोतुमिच्छामि ब्रह्मज्ञानोत्पत्तिं प्रकृतिं परिपृच्छामि ।

End. (खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं न प्राप्तं) ।

विषयः । गायत्र्युत्पत्ति—गायत्र्यर्थादिकथनं ।

No. 882. गायत्र्यष्टोत्तरशतदिव्यनामामृतस्तोत्रं ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folium, 1. Lines 19. Extent, 42 s'lokas. Character, Nágara. Date, S'k. 1747. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose and Verse. Generally correct.

Gáyatrya-ashṭottara-s'ata-divya-námámrita-stotra. A hymn in praise of the 108 names of the Gáyatrí. This is apparently an extract from a Tantra, and, according to it, Vis'vámitra recites the hymn for the edification of Ráma.

Beginning. अस्य श्रीगायत्र्यष्टोत्तरशतदिव्यनामामृतमहामन्त्रस्य ब्रह्मविष्णुमहेश्वरा ऋषय ऋग्यजुःसामाथर्वाणि छन्दांसि गायत्रीसावित्रीसरस्वत्यादयो देवता हलो बीजानि स्वराः शक्तयः, अव्यक्तयः कीलकं मम गायत्रीप्रसादसिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः ।

End. रोगिणां रोगशमनं सर्वैश्वर्यप्रवर्द्धनं ।
किमत्र बहुनोक्तेन स्तोत्रं सर्वस्य दर्शनं ॥ २२ ॥

Colophon. इति श्रीविश्वामित्रराघवसंवादे गायत्र्यष्टोत्तरशतदिव्यनामामृतस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

विषयः । गायत्र्या अष्टोत्तरशतनामकथनं ।

No. 883. अस्थिशुद्धिप्रयोगः।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folium, 1. Lines, 18. Extent, 22 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Asthis'uddhi-prayoga. Directions for performing a rite for the purification of the bones of a deceased parent, in order that thereby the spirit of the parent may be translated to a higher and happier region. Anonymous.

Beginning. अथास्थिशुद्धिः। पुण्यतिथौ मम पितुर्मातुश्च मोक्षपदस्वर्गवासमनुभूय विष्णोः पदसायुज्यपदवीप्राप्त्यर्थमस्थिशुद्धिविधानं करिष्ये।

End. उदीरतेति मन्त्रेण तिलाज्येनाष्टशतं होमं कुर्यात्। ततो स्नानं कृत्वा दक्षिणां दद्यात्।

Colophon. इत्यस्थिशुद्धिप्रयोगः।

विषयः। मातुः पितुश्चास्थि आदाय पवित्रस्थाने तन्निक्षेपस्य प्रयोगः।

No. 884. गायत्रीपञ्जरं, गायत्रीवर्णजस्तोत्रसहितं।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 6. Lines, 13 on a page. Extent, 220 s'lokas. Character, Nágara. Date, S'K. 1746. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Gáyatrí-panjara. Origin and derivation of the Gáyatri and the merits of repeating it. An extract from the Vas'ishtha Sañhitá. Annexed is a hymn in praise of the Gáyatri. Anonymous.

Beginning. अथ गायत्रीपञ्जरप्रारम्भः। भगवन्तं देवदेवं ब्रह्माणं परमेष्ठिनं।
विधातारं विश्वसृजं पद्मयोनिं प्रजापतिं॥ इत्यादि।
(गायत्रीस्तो॰प्रा॰)। अथ गायत्रीवर्णप्रारम्भः। ॐकारस्य त्रयं रूपं श्वेतं पीतञ्च लोहितम्।

End. किमत्र बहुनोक्तेन शृणु नारद तत्त्वतः।
यं यं चिन्तयते कामं तं तं प्राप्नोति निश्चितं॥ ११४॥

Colophon. इति श्रीमद्वसिष्ठसंहितायां ब्रह्मनारदसंवादे श्रीमद्गायत्रीपञ्जरं समाप्तम्॥

(गायत्रीस्तो० समाप्तिवा०)। गायत्रीवर्णजं स्तोत्रं प्रत्यहं पठते नरः।

सर्वपापविशुद्धात्मा ब्रह्मलोके महीयते ॥ २७ ॥

इति गायत्रीवर्णजं स्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

विषयः। गायत्रीध्यानादि, गायत्रीवर्णफलं, एतत्पाठफलकथनादि च।

No. 885. विश्वामित्रकल्पः।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 38. Lines, 4 on a page. Extent, 1600 s'lokas. Character, Nágara. Date, S'k. 1746. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Vis'vámitra-kalpa. A Smriti treatise. Contents: meditation of the divine soul immediately on waking from sleep in the morning; meditation of some tutelary divinity; brushing of the teeth and other morning duties; bathing; putting on rosaries of Rudráksha; purification of the body by mantras; the three Sandhyá prayers; reciting of Vedic mantras; purification of food; offerings to the Vis'vedevás; offerings to cows; rules for eating; proper and improper food; altar for the ceremony of initiation in the Gáyatrí; rules for initiation; purification of one's self by repeating the Gáyatrí; diurnal duties; Gáyatrihoma, &c.—The work professes to be a part of the *Vis'vámitra-Sañhitá*, which, however, is a little-known treatise—at least, it has been nowhere quoted.

Beginning. अथ विश्वामित्रकल्पप्रारम्भः। अथ नित्यविधानं।

प्रातरुत्थाय कर्त्तव्यं यद् द्विजेन दिने दिने।

तमहं सम्प्रवक्ष्यामि द्विजानामुपकारकम् ॥ १ ॥

End. अङ्गहीनादिकं कर्म जपो द्विगुण उच्यते।

तर्पणं मार्जनञ्चैव भोजनञ्च चतुर्गुणं ॥

Colophon. इति विश्वामित्रकल्पे नित्यनैमित्तिकादिगायत्रीपुरश्चरणविधानं समाप्तम्।

विषयः। प्रातरुत्थायात्मचिन्तनप्रकारः। देवताध्यानप्रकारः। दन्तधावनादिप्रातःकृत्यं। स्नानविधिः। रुद्राक्षधारणविधिः। भूतशुद्ध्यादिप्रकारः। त्रिकालसन्ध्याविधिः। वेदादिमन्त्रपाठरूपब्रह्मयज्ञकथनादि। अन्नशुद्धिप्रकारादि। प्रस्तुतान्नहोमप्रकारस्वरूपवैश्वदेवकथनादि। गोग्रासादिकथनं। भोजनविधिः। भक्ष्यद्रव्यविधिनिषेधः। दीक्षार्थं वेदीनिर्माणं। दीक्षाप्रकारः। गायत्रीपुरश्चरणविधिः। नित्यकर्त्तव्यकर्मविधिः। गायत्रीमन्त्रेण होमविधेः कथनादि च।

No. 886. गायत्रीस्तवराजस्तोत्रं ।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 2. Lines, 13 on a page. Extent, 65 s'lokas. Character, Nágara. Date, S'k. 1745. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Gáyatrí-stavarája-stotra. A hymn in praise of the Gáyatrí, an extract from the Visvámitra Sañhitá.

Beginnng. अस्य श्रीगायत्रीस्तवराजस्तोत्रमन्त्रस्य नूतनसृष्टिकर्त्ता विश्वामित्र ऋषिर्गायत्री-च्छन्दो नानाच्छन्दांसि सकलजननी चतुष्पदा गायत्री परमात्मा देवता इत्यादि ।

End. विश्वामित्रसमुद्भृतं हितकरं सर्वार्थसिद्धिप्रदं
स्तोत्राणां परमं प्रभातसमये पारायणं नित्यशः ।
वेदानां विधिवादमन्त्रसकलां सिद्धिप्रदां सम्पदां
सम्प्राप्नोत्यपरं समग्रसुखदा(?) आयुष्यमारोग्यदाम् ॥ २५ ॥

Colophon. इति श्रीविश्वामित्रसंहितायां परमरहस्ये गायत्रीस्तवराजस्तोत्रं सम्पूर्णं ।

विषयः । गायत्र्याः स्तुतिः ।

No. 887. ऋग्वेदसंहिताहोमविधिः ।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 10. Lines, 10—11 on a page. Extent, 300 s'lokas. Character, Nágara, Date, S'k. 1744. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, New. Prose and verse. Generally correct.

Rigveda-sanhitá-homavidhi. Directions for performing Rig Vedic homas, according to the school of Váskala.—The first two pages contain some excerpts unconnected with the text. The work begins on the 3rd page.

Beginning. अथ कमलाकरभट्टवचनं । तत्र मन्त्रः ।
ब्राह्मणाः सन्तु वै शान्ताः पापात् पान्तु समाहिताः ।
वेदानाञ्चैव दातारस्त्रातारः सर्वदेहिनाम् ॥ १ ॥
(इत्यादिश्लोकत्रयपाठानन्तरं ग्रन्थारम्भः)
नत्वोमामाधवौ देवौ ब्रह्मणे च स्वयम्भुवे ।
ऋग्वेदमन्त्रदृग्भ्यश्च शौनकादिभ्य एव च ॥ १ ॥

ऋग्विधानादिकं दृष्ट्वा ऋग्वेदे देवताक्रमम् ।

बालकानां श्रीचियेोऽत्र वक्ष्ये होमविधानकम् ॥ २ ॥

End. जातवेदाग्निं २ । सूर्यं २ । भावहन्तं २ । सञ्ज्ञानं ४ । ऋचा २१८ । सूक्ते ४९ ।

Colophon. इत्यष्टमाष्टकः समाप्तः । इति शाकलसंहितायां अन्वाधानं समाप्तं ।

विषयः । ऋग्वेदपारायणविधानं । ऋग्वेदपारायणकरणप्रकारदर्शनं । एतत्पारायणाङ्गी-भूतहोमादिकथनञ्च ।

No. 888. गङ्गास्नानविधिः ।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 6. Lines, 10 on a page. Extent, 250 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Gañgá-snánavidhi. Directions for bathing in the River Ganges. Anonymous.

Beginning. अथ गङ्गास्नानविधिः । यानानि तु परित्यज्य भाव्यं पादचरैर्नरैः ।

लुठित्वा लोटणेनैव कृत्वा कर्पटिकाकृतिम् ॥ इति । साष्टाङ्गं प्रणम्य ।

End. गङ्गास्नानसाङ्गतासिद्ध्यर्थं गोदानं दत्वा दशाधिकान् ब्राह्मणान् भोजयित्वा तेभ्यो दक्षिणां दत्वा आशिषो गृहीत्वा विष्णुं स्मरेत् ।

Colophon. इति गङ्गास्नानविधिः ।

विषयः । गङ्गास्नानविधिकथनं ।

No. 889. गकारादिगणपतिसहस्रनामस्तोत्रम् ।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 9; line 10 on a page. Extent, 250 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1713. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Gakárádi-gaṇapati-sahasra-náma-stotra. A hymn in praise of Gaṇes'a in which a thousand epithets, each beginning with the letter ग, are strung together. Síva recited the hymn at the request of his consort. The work is alleged to be a section of the Rudrayámala Tantra.

Beginning. कैलासशिखरे रम्ये सुखासीनं त्रिलोचनं ।
प्रणम्य शिरसा नाथं पार्वती पर्यपृच्छत ॥ १ ॥
त्वत्तः श्रुतं पुरा देव गणेशस्य महात्मनः ।
नाम्नां सहस्रं तच्चित्रं गकारादिकमिष्टदम् ॥ २ ॥

End. इति श्रुत्वा महादेवाद्देवी विस्मृतमानसा ।
पूजयामास विधिना गणेश्वरपदद्वयम् ॥ ८२ ॥

Colophon. इति श्रीरुद्रयामले शिवपार्वतीसंवादे गकारादिगणपतिसहस्रनामस्तोत्रं सम्पूर्णम्।

विषयः । गकारादिशब्दघटितगणपतिसहस्रनामकथनं ।

No. 890. महागणपतिसहस्रनामस्तोत्रं ।

Substance, country paper, 12 × $4\frac{1}{4}$ inches. Folia, 10. Lines, 10 on a page. Extent, 200 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1712. Place of deposit, Calcutta, Bábu Rájendralála Mitra. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Mahágaṇapati-sahasra-náma-stotra. A hymn in praise of Gaṇes'a in which a thousand epithets are strung together. This hymn is said to have been recited by Gaṇes'a himself at the request of his father S'iva, with a view to ensure success in the battle against Tripurásura. It professes to be an extract from the Gaṇes'a Puráṇa.

Beginning. व्यास उवाच । कथं नाम्नां सहस्रं स्वं गणेश उपदिष्टवान् ।
शिवायैतन्ममाचक्ष्व लोकानुग्रहतत्परः ॥ १ ॥
ब्रह्मोवाच । देव एवं पुरा रातिः पुरत्रयजयोद्यमे ।
अनर्चनाद्गणेशस्य जातो विघ्नाकुलः किल ॥ २ ॥
मनसा संविनिर्धार्य ततस्तद्विघ्नकारणम् ।
महागणपतिं भक्त्या समभ्यर्च्य यथाविधि ॥ ३ ॥
विघ्नप्रशमनोपायमपृच्छदपराजितः ।
सन्तुष्टः पूजया शम्भोर्महागणपतिः स्वयं ॥ ४ ॥
ततस्तस्मै स्वकं नाम्नां सहस्रमिदमब्रवोत् ।
सर्वविघ्नैकहरणं सर्वकामफलप्रदम् ॥ ५ ॥

End. नमो नमः सुरवरपूजिताङ्घ्रये नमो नमो निरुपममङ्गलात्मने ।
नमो नमो विपुलदयैकसिद्धये नमो नमः करिकलभाननाय ते ॥ ४२ ॥

Colophon. इति श्रीमद्गणेशपुराणे उपासनाखण्डे महागणपतिसहस्रनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

विषयः। त्रिपुरासुरवधसमये विघ्ननिरासार्थं शिवष्टेन गणपतिना प्रोक्तं स्वकीयसहस्रनामस्तोत्रमिदम्।

No. 891. सरस्वतीस्तोत्रम्।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 5. Line, 11—13 on a page. Extent, 150 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Sarasvatí-stotra. A hymn in praise of Sarasvatí, being an extract from the *Sudarsana Sañhitá.* The hymn is designed to ensure the instantaneous acquisition of profound knowledge.

Beginning. अस्य श्रीशुक्लासरस्वतीस्तोत्रमन्त्रस्य आश्वलायन ऋषिः स्रग्धराच्छन्दः श्रीशुक्लासरस्वती देवता महाशुक्लसरस्वतीप्रीत्यर्थे जपे विनियोगः।

End. सर्वपापविनिर्मुक्तः सुभगो लोकविश्रुतः।
वाञ्छितं फलमाप्नोति स्वर्लोके नात्र संशयः॥ १०॥

Colophon. इति श्रीसुदर्शनसंहितायां पूर्वभागे उमामहेश्वरसंवादे सद्योमतिप्रसादसरस्वतीस्तोत्रं सम्पूर्णम्।

विषयः। सद्योबुद्धिप्रदसरस्वतीस्तोत्रकथनं।

No. 892. सरस्वतीस्तोत्रं, त्रिपुरसिद्धान्तीयं।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 4. Lines, 11 on a page. Extent, 150 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Vis'vanátha S'ástrí. Appearance, new. Verse. Correct.

Sarasvatí-stotra. A short hymn in praise of Sarasvatí, said to have been composed by A's'valáyana. It is preceded by certain directions for reciting it in the way which is likely to prove most effectual.

Beginning. अथ साधारणसरस्वतीमन्त्रविधिः। कृतनित्यक्रियः शुक्लाम्बरधरो भूतशुद्ध्यादि विधाय देशकालौ सङ्कीर्त्य ममामुककामनासिद्ध्यर्थं धारणासरस्वतीमन्त्रजपमहं करिष्ये इति सङ्कल्प्य।

End. शारदा शारदाम्भोजवदाना वदनाम्बुजं ।
सर्वदा सर्वदास्माकं सन्निधिः सन्निधिः क्रियात् ॥ २१ ॥

Colophon. इत्याश्वलायनप्रोक्तं सरस्वतीस्तोत्रं सम्पूर्णम् ।

विषयः । श्वेतधरसरस्वतीमन्त्रजपादिप्रकारः । महासरस्वतीस्तोत्रञ्च । (अत्र सरस्वतीस्तोत्रद्वयं । तत्र महासरस्वतीस्तोत्रस्य आश्वलायनः कर्त्ता ।)

No. 893. अपामार्जनस्तोत्रं ।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 7. Lines, 11 on a page. Extent, 175 slokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1712. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Apámárjana-stotra. A charm for the cure of fever, dysentery, and other diseases. It is an extract from the Vishṇudharma Puráṇa.

Beginning. अथातः सम्प्रवक्ष्यामि अपामार्जनमुत्तमम् ।
पौलस्त्येन तथा प्रोक्तं दाल्भ्यस्य च महात्मनः ॥ १ ॥
भक्तिभावेन सम्पृच्छ्य प्राणिनां हितकाम्यया ।
सर्वरोगविदोषाणां नाशनं मङ्गलप्रदं ॥ २ ॥
योऽन्तः प्रविश्य मम वाचमिमां प्रसुप्तां सञ्जीवयत्यखिलशक्तिधरः स्वधाम्ना ।
अन्यांश्च हस्तचरणश्रवणत्वगादीन् प्राणान्नमो भगवते पुरुषाय तुभ्यम् ॥ ३ ॥

End. पठतां शृण्वताञ्चैव ददाति परमां गतिं ।
निरपेक्षैः प्रकर्त्तव्यं नान्यथा सिद्धिदं द्वयोः ॥ १६० ॥

Colophon. इति श्रीविष्णुधर्मोत्तरे दाल्भ्यपुलस्त्यसंवादे अपामार्जनस्तोत्रं सम्पूर्णं ।

विषयः । ज्वरातीसारादिरोगशान्तिकरमन्त्रविशेषोक्तिः ।

No. 894. दत्तकपुत्रविधानं ।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 3. Lines, 9 on a page. Extent, 125 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1714. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Dattakaputra-vidhána. Ceremonial rites to be observed when adopting a son. By Nṛisiñha Bhaṭṭa.

Beginning. अथ दत्तकपुत्रविधानं । शौनकस्मृतौ । इदानीं सम्प्रवक्ष्यामि पुत्रसङ्ग्रहमुत्तमं ।
बन्ध्यो मृतप्रजो वापि पुत्रार्थं समुपोष्य च ।
आधाय विधिवद्वह्निं स्वगृह्योक्तेन वर्त्मना ॥ इत्यादि ।

End. गुरवे यथाशक्ति दक्षिणां दत्वा अन्येभ्यो ब्राह्मणेभ्यो यथाशक्ति भूयसीं दक्षिणां दत्वा यथाशक्ति ब्राह्मणान् भोजयित्वा आशिषो गृह्णीयात् ।

Colophon. इति नृसिंहभट्टविरचितायां दत्तकपुत्रविधानं समाप्तम् ।

विषयः । दत्तकपुत्रग्रहणविधिः ।

No. 895. वास्तुपूजाविधिः ।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 5. Lines, 11 on a page. Extent, 150 s'lokas Character, Nágara. Date, Sk. 1717. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Vástupújá-vidhi. Directions for worshipping the presiding divinity of a dwelling when a new house is about to be occupied. The sage S'ákala is said to be the author of the work.

Beginning. अथ शाकलोक्तवास्तुपूजाविधिः । यथा ।
शाकलोऽहं प्रवक्ष्यामि वास्तुपूजाविधिं क्रमात् ।
तत्रादौ सम्परिक्षेत भूमिं सद्मनसिद्धये ॥
निर्विवादामपामार्गकण्टक्यादिविवर्जिताम् ।
मध्ये निम्नां प्राक्प्रवणां किञ्चित् सर्वत्र उच्छ्रिताम् ।

End. ततस्तस्मिन्नेव दिने शुभे मुहूर्त्ते प्रवेशः । ततः सोत्साहः शिष्टैरिष्टैश्च बन्धुभिः सह भुञ्जीतेति सङ्क्षेपो वास्तुशान्तिप्रयोगः ।

Colophon. इति वास्तुशान्तिप्रयोगः समाप्तः ।

विषयः । शाकलमतानुयायिवास्तुपूजाविधिकथनं ।

No. 896. वास्तुशान्तिः, आश्वलायनगृह्योक्ता ।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folium, 1. Lines, 20. Extent, 25 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Vástus'ánti. Directions for performing certain rites for overcoming the evil effects of adverse planets on a dwelling. The work professes to be founded on the rules of Ás'váláyana as given in his Grihya Sútra. By Rámakṛishṇa Bhaṭṭa.

Beginning. इदानीं सूत्रोक्ता वास्तुशान्तिरभिधीयते। सा च द्विजानां पूर्वोक्तया रीत्या समुच्यते। पूर्वोक्तायां त्वशक्तौ स्वस्वसूत्रोक्तैव कर्त्तव्या ।

End. तैः शिवं वास्तुशिवं वास्तु इत्युक्तम् । सुहृद्युतो भुञ्जीतेति विशीर्णं गृहसज्जकरणे ह्येतदिष्यते, साधारणशान्तिवत् ।

Colophon इति श्रीभट्टरामकृष्णरचिता आश्वलायनगृह्योक्तवास्तुशान्तिः ।

विषयः । आश्वलायनगृह्योक्तसङ्क्षिप्तवास्तुशान्तिविधिकथनं ।

No. 897. मण्डपपूजा ।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 5. Lines, 10 on a page. Extent, 125 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Maṇḍapapújá. Worship of the Maṇḍapa, or Hall of Sacrifice, before commencing the Agnyádhána and other fire sacrifices. The MS. is incomplete.

Beginning. कर्माङ्गत्वेन मण्डपपूजनविधिः । पूर्वस्यां दिशि मण्डपद्वाराद्बहिर्हस्तमात्रे अश्वत्थतोरणं सुदृढनामकं सुशोभननामकं वा शङ्खचिह्नितं ।

End. (शेषे खण्डितत्वाच्चरमवाक्यादिकं न लिखितं ।)

विषयः । अग्न्याधानादिकार्यानुष्ठानार्थं कृतस्य मण्डपाख्यगृहस्य प्रतिष्ठाविधिकथनं । (मण्डपप्रतिष्ठानन्तरमत्र अग्निप्रतिष्ठाद्यन्यत्कर्मारम्भो दृश्यते, परन्तु शेषखण्डितत्वान्न तद्विषयप्राप्तिः ।)

No. 898. गायत्रीपुरश्चरणविधिः ।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 8. Lines, 10 on a page. Extent, 200 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1716. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Correct.

Gáyatrí-purus'charaṇa-vidhi. Directions for performing certain ceremonies for acquiring proficiency and mastery over the Gáyatrí. Anonymous.

Beginning. अथ गायत्रीन्यासप्रारम्भः । ॐ ह्रां आत्मतत्त्वं शोधयामि स्वाहा । ॐ ॐ परतत्त्वं शोधयामि स्वाहा । ॐ सं ह्रूं परात्परतत्त्वं शोधयामि स्वाहा ।

End. सुरभिज्ञानशूर्पञ्च योनिः कूर्मोऽथ पङ्कजं ।
लिङ्गनिर्वाणमुद्राश्च जपान्तेऽष्टौ च कारयेत् ॥
जपं निवेद्य ईश्वरार्पणं कुर्यात् ।
यदक्षरपदं भ्रष्टं मात्राहीनञ्च यद्भवेत् ।
तत्सर्वं क्षम्यतां देव प्रसीद परमेश्वर ॥

Colophon. इति पुरश्चरणविधिः समाप्तः ।

विषयः । अङ्गप्रत्यङ्गेषु गायत्र्यक्षरविशेषन्यासकथनं, गायत्रीमानसीपूजा, गायत्रीशापमोचनं, गायत्रीमन्त्रस्य ब्रह्मास्त्राग्नेयास्त्रादिकरणप्रकारः । गायत्रीजपविधिः । उत्तरन्यासविधिश्च ।

No. 899. सङ्क्षेपगायत्रीन्यासप्रयोगः ।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 4; lines, 10 on a page. Extent, 100 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1715. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Correct.

Saṅkshepagáyatrí-nyása-prayoga. A brief manual for the adoration of the Divinity through the Gáyatrí. Anonymous.

Beginning. अथ सङ्क्षेपगायत्रीन्यासः । अद्येत्यादि ० कृतपूर्वसङ्कल्पसिद्धिद्वारा श्रीपरमेश्वर ० पूर्वसङ्कल्पितचतुर्विंशतिलक्षात्मकगायत्रीपुरश्चरणमध्ये यथांशेन गायत्रीजपमहं करिष्ये, तदङ्गविहितं शरीरशुद्धिपूर्वकं गायत्रीमन्त्रजपाधिकारसिद्ध्यर्थं पवनभूतशुद्धिप्राणप्रतिष्ठान्तर्मातृकाबहिर्मातृकागायत्रीन्यासांश्च करिष्ये ।

End. त्वं मातः सर्वदेवानां प्रीतिदा शुभदा भव ।
शुभं कुरुष्व मे भद्रे यशो वीर्यञ्च सर्वदा ॥ ३ ॥
जपं कुर्यात् । जपान्ते षडङ्गं कृत्वा । मुद्राः ।
सुरभिर्ज्ञानशूर्पेञ्च योनि पल्लवपङ्कजं ।
लिङ्गनिर्वाणमुद्राच्च जपान्तेऽष्टौ प्रदर्शयेत् ॥

Colophon. इति सङ्क्षेपगायत्रीन्यासः ।

विषयः । अङ्गप्रत्यङ्गादिषु गायत्र्यक्षरविशेषसङ्क्षिप्तन्यासकथनं, गायत्रीमानसपूजनादि-कथनञ्च ।

No. 900. गायत्रीब्रह्मकल्पः ।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 10. Lines, 10—11 on a page. Extent, 275 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1715. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Gáyatrí-brahmakalpa. This work is similar to the last two, and treats of the same subject. It professes to be founded on the Rig-vidhána Bráhmana. Anonymous.

Beginning. अथ ब्रह्मकल्पे गायत्रीकल्पं व्याख्यास्यामः । नारद उवाच ।

गायत्र्याः कीदृशं न्यासं वर्णरूपञ्च कीदृशं ।
ऋषिश्च देवता छन्दो आवाहनविसर्जनं ॥ १ ॥
हृदयञ्च शिखा गोत्रं तथा शीर्षञ्च कीदृशं ।
विनियोगस्तथा कुक्षिं पादौ तु परमेश्वर ॥ २ ॥
ध्यानं मुखञ्च माहात्म्यं पदन्यासविधिं ततः ।
तदहं श्रोतुमिच्छामि ब्रूहि मे कमलासन ॥ ३ ॥

End. गायत्र्या न परं जाप्यं गायत्र्या न परं तपः ।
गायत्रीं जपमानस्य पुनर्जन्म न विद्यते ॥ ४३ ॥

Colphon. इति श्रीऋग्विधाने ब्रह्मनारदसंवादे गायत्रीब्रह्मकल्पः समाप्तः ।

विषयः । गायत्रीध्यानविशेषवर्णनं । आसनमुद्रादिकथनं । गायत्रीमन्त्राक्षरङ्गादि-न्यासप्राणायामादिकथनं । सुमुखसम्पुटादिचतुर्विंशतिमुद्रानामकथनादि । गायत्र्यास्त्रैकालिकध्यानं, गायत्रीपूजनप्रकारः । गायत्रीजपोत्तराङ्गन्यासादिकथनं । सन्ध्याङ्गीभूतगायत्रीतर्पणं । गायत्रीजपाङ्गीभूतहोमप्रकारश्च ।

No. 901. स्मार्त्तप्रायश्चित्तप्रयोगः, स्मार्त्तप्रायश्चित्तोद्धारीयः।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 27. Lines, 10 on a page. Extent, 1300 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1715. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Smárta-práyas'chitta-prayoga. A treatise on expiations and purifications. By Divákára Bhátta, son of Mahádeva, and grandson of Bhatta Rames'vara, who had the soubriquet of Kála.—The author enjoys high reputation as a correct expounder of the Smriti, and several standard compilations on law are attributed to him.

Contents: expiations for neglecting certain necessary ablutions and bathing; do. for allowing the proper times for the daily triple prayers to pass without performing the necessary ceremonies for those occasions; do. for the removal of diseases caused by sins; do. for bad dreams; do. for sneezing and yawning; do. for incest; do. for sleeping at the moment of sundown; do. for certain wild birds sitting on the house-top; do. for neglect of the household sacred fire caused by a man's absence from home for more than ten days while earning his livelihood in a foreign country; do. for accidental blowing out of the sacred fire; do. for being called away on a business after commencing a fire sacrifice; do. for irregularities in the performance of Ishti sacrifices; do. for the dropping out of burning embers from the altar and other accidents; defects in offerings; expiations in connexion with the *Pindapitriyajña;* purification of sacrificial vessels.

Beginning. अथ स्मार्त्तसूत्रप्रायश्चित्तानि वच्यन्ते। तत्रादावावश्यकविशेषानित्यप्रायश्चित्तानि वच्यन्ते। तत्रादौ शौचमाह, मनुः।
शौचे यत्नः सदा कार्यः शौचमूलो द्विजः स्मृतः।
शौचाचारविहीनस्य समस्ता निष्फलाः क्रियाः॥ इति। तद्देतद्विविधं।

End. कर्मसमाप्तिसमयेऽङ्गलोपे ज्ञातेऽज्ञाते वा प्रायश्चित्तमाह, प्रजापतिः।
प्रमादात् कुर्वतां कर्म प्रच्यवेताध्वरेषु यत्।
स्मरणादेव तद्विष्णोः सम्पूर्णं स्यादिति श्रुतिः॥
प्रायश्चित्तान्यशेषाणि ततः कर्मात्मकानि वै।
यानि शेषामशेषाणां (?) कृष्णानुस्मरणं परं॥

Colophon. इति श्रीमत्कालोपनामकभट्टरामेश्वरात्मजमहादेवद्विजवर्य्यसूनुभट्टदिवाकरविरचितस्मार्त्तप्रायश्चित्तोद्धारे सङ्क्षिप्तप्रयोगरूपेण नित्यनैमित्तिकप्रायश्चित्तानि कारिकायुक्तानि निरूपितानि। (इतः परं पञ्चविंशतिपङ्क्त्यात्मकः पाठोऽस्ति। तत्राचमनप्राणायामादिविधिकथनं।)

विषयः। शौचविधिः, स्नानविधिः, अकरणप्रायश्चित्तं। सन्ध्याकालातिक्रमप्रायश्चित्तं। व्याधिनाशप्रायश्चित्तं। दुःस्वप्नशान्तिः। जृम्भादिशान्तिः। अगम्यागमनप्रायश्चित्तं। स्वापकाले सूर्य्यास्ते सति प्रायश्चित्तं। आगारोपरि आरण्यकपोतविशेषोपवेशनप्रायश्चित्तं। धनार्ज्जनार्थं प्रवासं गतो दशदिवसेभ्यः परत आगच्छेत् चेत्तत्र प्रायश्चित्तं। अग्निनाशप्रायश्चित्तं। अन्वाहिताग्निर्योगात् प्रागनुगते प्रायश्चित्तं। इष्टिगतवैगुण्यनिमित्तकप्रायश्चित्तं। आयतनाग्निस्खलनादिबहुविधनैमित्तिककर्मप्रायश्चित्तं। हविर्दोषकथनं। पिण्डपितृयज्ञाद्यकरणे प्रायश्चित्तं। यज्ञपात्रादिशुद्धिः।

No. 902. प्रातिशाख्यं।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 22. Lines, 10 on a page. Extent, 660 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1719. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Prátis'ákhya. Phonology of the Rig Veda. By S'aunaka. The work comprises three chapters (*Adhyáyas*), and 18 sections, (*Paṭalas.*) Contents: (I), 1, letters; 2, combinations and mutations of vowels; 3, accents; 4 to 6, combinations and mutations of consonants; (II) 7 to 10, circumflex accent; 11, elision of nasals, &c.; 12, compound letters; (III) 13, origin of letters; 14, powers of letters; 15, rules for reading the Veda within certain prescribed times; 16 to 18, metres, their feet and presiding divinities. Two editions of the work have already appeared, one with a French translation in the Journal Asiatique, and the other with a German version in Max Müller's Rig Veda, oder die Heiligen Lieder der Brahmanen. Leipzig, 1856.

Beginning. परावरे ब्रह्मणि यः मदाङ्गवेदात्मानं वेदनिधिं मुनीन्द्राः।
तं पद्मगर्भः परमं त्वादिदेवं प्रणम्य च लक्षणमाह शौनकः॥
माण्डूकेयः संहितां वायुमाह तथाकाशं चास्य माचव्य एव।
समानतामनिले चाम्बरे च गत्वागस्त्यो विपरिहारं तदेव॥

अध्यात्मकृष्णौ शूरवीरः सुताश्च वाङ्मनसयोर्विवदन्त्यानुपूर्व्यैः ।

End. यश्छन्दसां वेद विशेषमेतं भूतानि च चैष्टुभजागतानि ।
सर्वाणि रूपाणि च भक्तितो यः स्वर्गं जयत्येभिरथास्ततलम् ॥ ३८ ॥

Colophon. इति प्रातः(ति)शाख्येऽष्टादशपटलः । इति तृतीयोऽध्यायः समाप्तः ।

विषयः । १ अध्याये ।—१ पटले, वर्णादिनिर्णयः । २, स्वरसन्धिविचारकथनादि । ३, उदात्तादिस्वरविचारकथनादि । ४, ५, ६, हलसन्धिकथनादि ।
२ अध्याये ।—७, ८, ९, १० पटलेषु, सोदाहरणप्लुतादिविचारकथनं । ११, नकारादिवर्णलोपविचारः । १२, संयुक्तवर्णविचारः ।
३ अध्याये ।—१३, वर्णोत्पत्तिप्रकारकथनादि । १४, वर्णगुणकथनादि । १५, पारायणप्रकारकथनादि । १६, गायत्र्यादिछन्दःकथनं । १७, १८, छन्दसां दैवतपादनिर्णयकथनं ।

No. 903. अद्भुतशान्तिः ।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 4. Lines, 11 on a page. Extent, 166 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Adbhuta-s'ánti. A fragment of the Adbhuta Bráhmaṇa of the Sáma Veda. The whole of the Adbhuta Bráhmaṇa has been published by Professor Weber in the transactions of the Berlin Academy for 1865.

Beginning. अथ दशाद्भुतशान्तिप्रारम्भः । देवाश्च ह वा असुराश्चेषु लोकेषु लोकेषु स्पर्धन्ते ते देवाः प्रजापतिमुपाधावन् तेभ्य एतां दैवीं शान्तिं प्रयच्छन्ते । ततः शान्तिका असुरानभ्यजयन्ततो वै देवा अभवन् परासुराः ।

End. ब्राह्मणान् भोजयित्वा स्वस्त्ययनं वाचयीत ॥ १२ ॥

Colophon. इत्यद्भुतशान्तिः । (इतः परं "सुमुखश्चेत्यादिः, आचार्यवरणमहं करिष्ये" इत्यन्तः पङ्क्तिचतुष्टयात्मकः पाठोऽस्ति ।)

विषयः । यानस्वादेकदेशभङ्गशान्तिः । पश्चाग्निदोषशान्तिः । अलभादौनिदोषशान्तिः । दुर्दर्शादिशान्तिः । अकालफलपुष्पादिशान्तिः । रुधिरवर्षादिशान्तिः । पञ्चपदपश्वादिशान्तिः । उल्कापातादिशान्तिः । हीनाधिकाङ्गशान्तिः । स्वकालगर्भाप्रसवादिशान्तिः । देवतायतनकम्पादिशान्तिः ।

No. 904. शान्तिकल्पदीपिका ।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 10. Lines, 10 on a page. Extent, 250 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1714. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

S'ántikalpadípiká. Expiations for certain accidents to the sacred household fire. Anonymous. Contents: Expiation for a frog falling into the fire; do. for a chameleon falling into the fire; do. for a buffalo calving on a Wednesday when the moon is in the Múla Nakshatra in the month of Mágha; do. for a mare foaling in the month of Srávaṇa; do. for a cow calving in the month of Bhádra; do. for using abusive language towards respectable people; do. for bad dreams; do. for diseases, fever, dysentery, &c., resulting from sin; do. for suddenly becoming fat or lean; do. for the appearance of comets; do. for eclipses; do. for the union of two months under inauspicious stellar conjunctions; do. for adverse planets; do. for epidemics; do. for boils and epizootics; do. for blight in corn; do. for images of gods perspiring; do. for a sudden breaking down of a tree; do. for two lotuses growing on a single stalk; do. for unseasonable rains, &c.; do. for hot-water rain; do. for sudden springing of water in rivers, tanks, and wells; do. for twins born of cows, buffaloes, and ewes; do. for domestic animals taking their abodes in the wilderness, or wild animals betaking themselves to villages or towns; do. for white-ants attacking a house; do. for animals other than tigers, cats, and snakes, destroying their offspring; do. for cracking or quaking of the earth; do. for injury to the voice of animals used by man as vehicles; do. for halos seen round the sun or moon, and for the fall of meteors.

Beginning. अथ मण्डूकाग्निप्रवेशशान्तिप्रयोगः । यजमानः कृतनित्यक्रियः शुद्धासने सपत्नीक उपविश्याचम्य प्राणानायम्य देशकालौ सङ्कीर्त्य अस्माकं सहकुटुम्ब॰ मम गृहे पचनाग्नौ मण्डूकप्रवेशजनितसकलारिष्टशान्त्यर्थं सकलपीडापरिहारार्थं शुभफलप्राप्त्यर्थमाचार्यर्त्विग्द्वारा मण्डूकाद्भुतशान्तिं करिष्ये ।

End. गोसूक्तजपः शान्तिसूक्तरुद्रकपोतसूक्तशकुनसूक्तजपः ।

Colophon. इति निर्घातादिशान्तिः । इति शान्तिकल्पदीपिका समाप्ता ।

विषयः । पचनाग्नौ मण्डूकपतनजन्यशान्तिः । पल्लीशरटपतनशान्तिः । माघे बुधवारे वा

मूलनक्षत्रे महिषी प्रसूते चेत् तच्छान्तिः । श्रावणे वडवा प्रसूते चेत् तच्छान्तिः । सिंहस्थे सूर्ये गौः प्रसूते चेत् तच्छान्तिः । मूलाश्लेषानक्षत्रजातबालकशान्तिः । सुवर्णनाशशान्तिः । दग्धवस्त्रशान्तिः । वाक्पारुष्यशान्तिः । दुःस्वप्नशान्तिः । ज्वरशान्तिः । अतीसारादिशान्तिः । अकस्मात् कृशस्थूलादिभवनशान्तिः । धूमकेतुशान्तिः । ग्रहणशान्तिः । दुष्टसङ्क्रान्तिशान्तिः । ग्रहयुद्धादिशान्तिः । जनपीडामहाशान्तिः । विस्फोटपशुरोगादिशान्तिः । धान्यादिविकृतिशान्तिः । प्रतिमास्वेदोत्पातादिवैकृतिशान्तिः । अकस्मात् तरुभङ्गादिशान्तिः । एकनालोत्पन्नकमलद्वयादिशान्तिः । अकालवृष्ट्यादिशान्तिः । उष्णोदकवृष्ट्यादिशान्तिः । शुष्कनदीकूपादौ हठाज् जलोत्पत्तौशान्तिः । गोस्त्रीमहिष्यादिषु युग्मादिशावकप्रसवशान्तिः । ग्राम्यारण्यप्राण्यावासविनिमयादिशान्तिः । गृहे वल्मीकोत्पत्त्यादिशान्तिः । व्याघ्रविड़ालसर्पादिव्यतिरिक्ताः प्राणिनः परस्परं स्वबालकं भक्षयन्ति चेत् तच्छान्तिः । भूविदारभूकम्पादिशान्तिः । वाहनस्वरादिवैकृत्यशान्तिः । चन्द्रसूर्यमण्डलदर्शननिर्घातोल्कापातादिशान्तिश्च ।

No. 905. अशौचनिर्णयः ।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 4. Lines, 14—15 on a page. Extent 200 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1742. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

As'aucha-nirṇaya. Impurities of the person caused by death or birth in one's family or tribe. By Tryambaka Paṇḍita.

Beginning. गणाधिपं नमस्कृत्य प्रत्यूहादिपतिं कविं ।
त्र्यम्बकेणाशुबोधाय क्रियते शौचनिर्णयः ॥ १ ॥
अथातः शब्दतश्चेह पौनरुक्त्यं न दुष्यति ।
स्फुटबोधाय बालानां ग्रन्थोऽयं रच्यते यतः ॥ २ ॥

End. एतच्च त्रिरात्रं दशाहोर्द्ध्वं संस्कारकरणे ज्ञेयम् । दशाहमध्ये तु शेषदिवसैरेवाशौचसिद्धेरुक्तत्वात् ।

Colophon. इति श्रीयायजूकशिखामणित्र्यम्बकपण्डितकृताशौचनिर्णयः समाप्तः ।

विषयः । जननमरणाशौचव्यवस्थाकथनं ।

No. 906. नकुलेश्वरीमन्त्रविधानं ।

Substance, country paper, 12 × 4¼ inches. Folia, 2. Lines, 14—15 on a page. Extent, 62 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Nakulés'vari-mantra-vidhána. Mantras for the adoration of a form of the goddess Durgá named Nakules'varí, or the "Mistress of the ichneumon." By Tryambaka. The MS. is incomplete.

Beginning. नकुलीवागीश्वरीमन्त्रविधानप्रारम्भः । सुमुखश्चेत्यादि । स्पष्टार्थं (?) । नकुलीवागीश्वरीमन्त्र(स्य) अमुकसङ्ख्यकजपमहं करिष्ये ।

End. (खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादि न लिखितं ।)

विषयः । नकुलीवागीश्वरीमन्त्रतत्पुरश्चरणादिकथनं ।

No. 907. शाङ्खायनसूत्रम् ।

Substance, country paper, 9½ × 3¾ inches. Folia, 70. Lines, 9—12 on a page. Extent, 1500 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

S'áṅkháyana Sútra. The Kalpa Sútra of Sáṅkháyana. The MS. is defective both at the beginning and at the end. Vide No. 665.

Beginning. (प्रथमपत्राभावात् द्वितीयपत्रपाठो लिख्यते)
याश्चैवा वचनादन्यदुचैर्न्यायश्चर्वं(?)वचनादुपांश्वित्यादिः ।

End. चित्राश्चित्राभिरूतिभिः । श्रवन् ब्रह्माण्यावसागमन् ॥ २० ॥ विश्वेदेवाः । इत्यन्तः ।

विषयः । १ अध्याये, ऋगुच्चारणे स्रुतादिभेदकथनादि । २, अग्न्याधानकालनिरूपणादि । ३, पौर्णमास्यादीष्टिकथनं । ४, पिण्डपितृयज्ञादिकथनं । ५, अग्नीषोमयागकथनादि । ६, महारात्रादौ जप्यमन्त्रकथनं । ७, सवनीयेष्टिप्रभृतिकथनादि । ८, आदित्यग्रहेष्ट्यादिकथनञ्च । (अष्टमाध्यायारम्भावधिपञ्चपत्रात्मकः पाठोऽस्ति । ततः खण्डितम् ।)

No. 908. दैवतकाण्डः ।

Substance, country paper, 10½ × 4¼ inches. Folia, 92. Lines, 8—9 on a page. Extent, 1400 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1664. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Daivata Kánda. The second part of Yáskás Nirukta, containing Chapters VII to XIII.

Beginning. अथातो दैवतं तद्यानि नामानि प्राधान्यस्तुतीनां तद्दैवमित्याचक्षते ।

End. महते भूताय नमो यास्काय ब्रह्मशुक्लमसीय ब्रह्मशुक्लमसीय ॥ ७ ॥

Colophon. पञ्चमः पादः ।

विषयः । ऋग्दैवमन्त्रभेदनिर्णयः । (सप्तमाध्यायावध्यस्य प्रारम्भः अतः प्रारम्भखण्डितमिदं ।)

No. 909. सौभाग्यतन्त्रं ।

Substance, country paper, 9½ × 4 inches. Folia, 10. Lines, 10 on a page. Extent, 300 s'lokas. Character, Nágara, Date, Sm. 1850. Place of deposit, Varáhanagara, 24-Parganás, Bábu S'ambhuchandra Mukhopádhyáya. Appearance, old; the leaves are worm-eaten. Verse. Incorrect.

Saubhágya Tantra. A Tántric compilation, containing directions for formal recitation (*Páráyana*) of certain *víja mantras* under specified conditions. The word *páráyana* is employed to indicate all formal readings, whether of víja mantras or of particular works, within stated times, or under specified restrictions. The practice is said to have originated since the time of Parikshit, the grandson of Arjuna, who heard the Mahábhárata recited in course of seven days. He was cursed by a Bráhman to be bitten by a serpent in seven days, and, knowing the curse to be infallible, he devoted those days to hearing the mighty deeds of his ancestors as described in the great epic. Portions of the Vedas, the Puráṇas, and the Rámáyaṇa, are now frequently made the subject of páráyaṇa. The time extends from three days to three months. The other conditions are fasting and abstinence of various kinds. In the case of víja mantras the number of times they are to be

repeated within a given time, and in particular postures are the principal conditions. Contents: 1, Time meet for repeating víja mantras. 2, General conditions for repeating mantras. 3, Sixteen primary conditions. 4, Different kinds of Páráyaṇa. 5, Páráyaṇa of the mantras sacred to the Vídyás (forms of Durgá). 6, Páráyaṇa of the name of a god or goddess. 7, A form of Páráyaṇa called *Tattva;* 8, Ditto called *Hañsa.* 9, Ditto called *chakra.* 10, Ditto called *Ramá.* 11, Ditto called *Ámnáya.*

Beginning. अथ + कटसानन्दनिष्यन्दाम्नतविग्रहां ।
चिन्मात्ररूपिणीं विद्यां वन्दे स्वानन्दसुन्दरीं ॥
अथ वक्ष्ये विस्तरेण पारायणविधिं परं ।
यस्य विज्ञानमात्रेण साक्षात्परशिवो भवेत् ॥

End. एवं यः कुरुते भक्त्या पारायणक्रमाज्जपः ।
मानुषे वर्त्तमानोपि साक्षात्परशिवः परः ॥

Colophon. इति श्रीमत्सौभाग्यतन्त्रे पारायणविधौ आम्नायपारायणनिरूपणं नामैकादशः पटलः ।

विषयः । १ पटले, जपकालः ; २, मन्त्रपारायणलक्षणं । ३, षोड़शाङ्गविधानोक्तबीजतत्त्वकथनादि । ४, पारायणभेदाः । ५, विद्यामन्त्रपारायणकथनादि । ६, नामपारायणकथनं । ७, तत्त्वपारायणकथनादि । ८, हंसपारायणलक्षणकथनादि । ९, चक्रपारायणलक्षणकथनादि । १०, रमापारायणलक्षणकथनादि । ११, आम्नायपारायणलक्षणकथनादि ।

No. 910. रससङ्केतकलिका ।

Substance, country paper, $12\frac{3}{4} \times 6\frac{1}{2}$ inches. Folia, 14. Lines, 11 on a page. Extent, 357 s'lokas. Character, Nágara. Date. ? Place of deposit, Varáhanagara, 24-Parganás, Bábu S'ambhuchandra Mukhopádhyáya. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Rasasañketa-kaliká. A treatise on the preparation of metallic medicines. By Chámuṇḍa, a Káyastha of the Naigeya clan. The MS. is incomplete, some unknown portion of the end being wanting. Contents: 1, Mercury, its purification and oxidation; tests of perfect oxidation, virtues of its various oxides. 2. Oxidation of iron, gold, copper, &c. 3. Medicinal preparations with poisons. 4. Medicinal preparations with mercury.

Beginning. शिवं नत्वा रसाधीशं चण्डः कायस्थकुम्भभूः ।

करोति रससङ्केतकलिकाभीष्टसिद्धिदाम् ॥ अथ पारदोत्पत्तिः ।

End. (खण्डितत्वात्परिशमाप्तिवाक्यादिकं नास्ति। ग्रन्थकर्तुर्नामद्वयं प्रारम्भवाक्योक्तं, चण्ड इति, "इति नैगमकायस्थचामुण्डकृतायां रससङ्केतकलिकायां प्रथमोल्लासः, एतद्वाक्योक्तं" चामुण्ड इति । कुत्रचित् नैगमेतिविशेषणं न दृश्यते) ।

विषयः । १ उल्लासे, पारदशोधनभस्मीकरणप्रकारः । पारदभस्मपरीक्षा । पारदभस्मगुणकीर्त्तनादि । २, लौहस्वर्णरौप्यताम्रादिधातुभस्मीकरणादिकथनं। ३, विषौषधकरणप्रकारादि । ४, रसौषधकरणप्रकारादि ।

No. 911. मन्त्रचन्द्रिका ।

Substance, country paper, $10\frac{3}{4} \times 4$ inches. Folia, 36. Lines, 11 on a page. Extent, 1100 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1855. Place of deposit, Varáhanagara, 24-Parganás, Bábu S'ambhuchandra Mukhopádhyáya. Appearance, decayed. Prose. Generally correct.

Mantra-chandriká. Víja-mantras of various gods and goddesses and the ritual appropriate for worshipping them. The work is divided into nine chapters (*prákas'as*), and embraces the names, besides those of the leading gods and goddesses, of the planets, and the demoniac attendants of Síva and Durgá.

Beginning. आरक्ताभं त्रिनेत्रं पृथुजठरतरं वेदहस्तान्दधानं

विभ्राणं मौलिदेशे हिमकरशकलं दानधाराक्तकुम्भं ।

ब्रह्मेन्द्राद्यैः समस्तैरमरपरिवृतैः सेवितं शुभ्रदन्तं

भोगीन्द्राद्यं प्रसन्नं सकलशुभकरं तं भजेहं गजास्यं ॥ १ ॥

आदौ गणपतेर्मन्त्राः शिवायास्तदनन्तरम् ।

ततः कृष्णस्य सूर्यस्य शम्भोरुक्ता यथाक्रमम् ॥ २ ॥

अथ क्रमेण गणेशादीन् स्मृत्वा तेषां मन्त्रा मन्त्रभेदाश्च लिख्यन्ते ।

End. इति विन्यस्य। ओं अग्नये हृत्। अम्बकाय शिरः। ओं त्रिनेत्राय शिखा० । ओं वशिष्ठाय कवच० । ओं चग्निवीर्याय नेत्र० । ओं रुद्रदेवतायास्त्राय फट्। इति मन्त्रैः षडङ्गं विधाय ।

Colophon. इति मन्त्रचन्द्रिकायां नवमः प्रकाशः । इति शिवप्रकरणं समाप्तम् ।

विषयः। १ प्रकाशे, गणेश—वक्रतुण्ड—वीरगणेश—लक्ष्मीगणेश—शक्तिगणेश—हरिद्रागणेश-मन्त्रादिकथनं। २, वाग्वादिनी—हंसवागीश्वरी—बाला—भैरवी—कामेश्वरी—राजमातङ्गी—मन्त्रादिकथनं। ३, भुवनेश्वरी—दुर्गा—जयदुर्गा—लक्ष्मी—अन्नपूर्णा-मन्त्रादिकथनं। ४, अश्वारूढा—गौरी—ज्येष्ठलक्ष्मी—वह्निवासिनी—शिवदूती—त्रिकण्टकी—वगलामुखी—मन्त्रादिकथनं। ५, उग्रतारा—दक्षिणकालिका—धूमावती—भद्रकाली—महाकाली—उच्छिष्टचाण्डालिनी—धनदयक्षिणी—मन्त्रादिकथनं। ६, वासुदेव—लक्ष्मीवासुदेव—हरिहर—वामन—हयग्रीव—वराह—सुदर्शन—पुरुषोत्तम—मन्त्रादिकथनं। ७, हृषीकेश—श्रीधर—नरसिंह—राम—सीता—लक्ष्मण—हनुमन्—मन्त्रादिकथनं। ८, गोपाल—कामदेव—कार्त्तवीर्यार्जुन—सूर्य—चन्द्र—भौम—बुध—बृहस्पति—शुक्र—शनैश्चर—राहु—केतु—वह्नि—मन्त्रादिकथनं। ९, शिव—दक्षिणामूर्त्ति—मृत्युञ्जय—अघोर—नीलकण्ठ—क्षेत्रपाल—वटुक—त्र्यम्बक—मन्त्रादिकथनं।

No. 912. मयशिल्पं वा प्रतिष्ठातन्त्रं।

Substance, English paper, 8 × 6 inches. Folia, 98. Lines, 19—20 on a page. Extent, 1900 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Bábu Rájendralála Mitra. Appearance, new. Verse. Incorrect and corrupt.

Maya Mata, alias *Maya S'ilpa*, alias *Pratishṭhá Tantra*. A treatise on architecture founded on the canons of Maya, a Dánava, who is reputed to have built a palace for Yudhishṭhira. The work is written in the Tántric style in anushṭup verses; but it is so full of lacunæ, and obscure terms and phrases that it is in many places unintelligible. The author's name is not given; and the last line and the colophon suggest the idea of the work being incomplete. But such as it is it is the most complete treatise on architecture that has yet come to hand, and I feel grateful to Mr. A. C. Burnell for having procured it for me from the Library of the Rájá of Tanjore. It is remarkable in being less devoted to religious ceremonies and astrological disquisitions than the Mánasára. Contents; 1, Architecture defined. 2—3, Examination and purification of the ground intended to be built upon. 4, Measurement of land. 5, Ascertainment of the points of the compass. 6, Fixing of pegs to demarcate the spots for building. 7, Offerings to gods. 8, Measure of villages and the rules for

laying them out. 9, Ditto of towns. 10, Directions for laying out squares, octagons, &c. 11, Laying the foundation and the ceremonies to be observed on the occasion. 12, Plinth. 13, Base. 14, Pillars. 15, Stone-work. 16, Joining or cementation. 17, Spires or tops of houses. 18, One-storied houses. 19—20, Two-storied houses. 21, Three, four, &c.,-storied houses. 22, Gopuras or gates. 23, Maṇḍapas. 24, Out-offices, barns, treasuries, &c. 25, *Maṇḍapa sabhás*, or open courts. 26, Linear Measure—of finger-breadths, &c.

Beginning. प्रणम्य शिरसा देवं सर्वज्ञं जगदीश्वरं ।
तं दृष्ट्वा ज्ञातत्त्वं श्रुत्वा शास्ति शास्त्रं यथाक्रमं ॥
तैतलानां मनुष्याणां वस्त्रादीनां सुखोदयम् ।
प्राज्ञो मुनिर्मयः कर्त्ता सर्वेषां वस्तुकर्मणां ॥
आदौ वास्तुप्रकारन्तु भूपरीक्षापरिग्रहम् ।
मानोपकरणं चैव शङ्कुस्थापनमार्गकं ॥
सुपदं सुरविन्यासं बलिकर्मविधिं तथा ।
ग्रामादीनाञ्च विन्यासं लक्षणं नगरादिषु ॥
भूलम्भस्य विधानं च गर्भविन्यासलक्षणं ।
उपपीठविधानं चाधिष्ठानानां च लक्षणं ॥
स्तम्भानां लक्षणं चैव प्रस्तरस्य च लक्षणं ।
सन्धिकर्मविधानं च शिखराणां तु लक्षणं ॥
एकभूमिविधानं च द्वितलस्य तु लक्षणं ।
त्रितलस्य विधानं च चतुर्भूम्यादिलक्षणं ॥
सशालपरिवाराणां गोपुराणां तु लक्षणं ।
मण्डपादिविधिं चैव शालानां चैव लक्षणं ॥
गृहविन्यासमार्गं च गृहवेशनमेव च ।
राजवेश्मविधानं च द्वारविन्यासलक्षणं ॥
यानानां शयनानां च लक्षणं लिङ्गलक्षणं ।
पीठस्य लक्षणं सम्यगनुकर्मविधिं तथा ॥
प्रतिमालक्षणं देवदेवीनां मानलक्षणं ।
चक्षुरुन्मीलनं चैव सङ्क्षिप्याहं यथाक्रमं ॥
अमर्त्यांश्चैव मर्त्यांश्च यत्र यत्र वसन्ति हि ।
तद्वतस्थिमतज्ञै(?)स्तद्भेदं च वदाम्यहं ॥

भूमिप्रासादजालं च शयनं च चतुर्विधं ।
भूरेव मुख्यवस्तुः स्यात्तत्र जातानि यानि हि ॥
प्रासादादीनि वस्तूनि वस्तुत्वाद्वसुसंश्रयात् ।
वस्तून्येव हि तान्येव प्रोक्तान्यस्मिन् पुरातनैः ॥
वर्णगन्धरसाकारा दिक्छब्दस्य शतैरपि ।
परीक्ष्यैव यथायोग्यं गृहीतावधिनिश्चिता ॥
या सा भूमिरिति ख्याता वर्णानां च विशेषतः ।
द्विविधं तत्समुद्दिष्टं गौणमङ्गीत्यनुक्रमात् ॥
ग्रामादित्येव गौणादि भवत्यङ्गी मही मता ।
सभाशालाप्रपारङ्गमण्डपं मन्दिरं तथा ॥
प्रासाद इति विख्यात+शिविका+कालयं ।
स्यन्दनं चैवमानीकं यानमित्युच्यते बुधैः ॥
पञ्चमं चण्डिकाकालपञ्जरं फलकासनं ।
पर्यङ्कं बालपर्यङ्कं शयनं चैवमादिकं ॥
चतुर्णामधिकाराणां भूरेवादौ प्रचक्ष्यते ।

End. त्रितालं किन्नराणां तु मत्स्यानां तु द्वितालकं ॥
अण्डजातं तथैकं स्यात् पिशाचानां तु विंशतिः ।
अङ्गुल्यः सम्यगाख्याताः प्रासादलक्षणं शृणु ॥
इति सुप्रभेदे प्रतिष्ठातन्त्रे क्रियापादेऽङ्गुलिविधानपटल एकोनत्रिंशः ।

विषयः । १ अध्याये, वास्तुलक्षणं । २, ३, भूपरीक्षाभूमिशोधनादि । ४, भमानप्रकारः । ५, दिक्साधनादि । ६, शङ्कुद्वारा पीठादिस्थाननिर्देशः ७, देवताबलिः । ८, ग्राममानतत्संस्थापनप्रकारः । ९, नगरमानतत्संस्थापनप्रकारः । १०, अष्टास्त्रचतुरस्रवृत्तभूमिकरणप्रकारादि । ११, भूमिमध्यस्थले चतुरस्रगर्त्तखननजलपूरणादिस्वरूपगर्भन्यासविधिकथनं । १२, उपपीठविधानं । १३, अधिष्ठानविधानं । १४, स्तम्भपरिमाणं, तन्निर्माणद्रव्यकथनं । १५, प्रस्तरकर्मकथनं । १६, सन्धिकर्मकथनं । १७, शिखरकरणादि । १८, एकभूमिगृहविधानं । १९, २०, द्वितलगृहविधानं । २१, त्रितलचतुस्तलादिविधानं । २२, गोपुरविधानं । २३, मण्डपविधानोपदेशः । २४, प्रासादशालादिविधानोपदेशः । धनधान्याद्यागाराणां स्थानदिङ्निर्णयपरिमाणलक्षणादि च । २५, मण्डपसभाविधानादि । २६, अङ्गुलिमानादिप्रकारः । (अङ्गुल्यः सम्यगाख्याताः प्रासादन्तलक्षणं शृणु, इत्युक्तत्वादसम्पूर्णमिदमित्यनुमीयते ।)

No. 913. सभातरङ्गसारः ।

Substance, English paper, 11 × 5¾ inches. Folia, 37. Lines, 10—11 on a page. Extent, 310 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1926. Sk, 1791. Place of deposit, Varáhanagara, 24-Parganás, Bábu S'ambhuchandra Mukhupádhyáya. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Sabhá-tarangasára. A poetical miscellany. By Jagannátha Mis'ra. Contents: 55 S'lokas in praise of greatness. 3 S. Do. grave men. 48 S. Condemnation of wicked men. 8 S. Praise of merit. 12 S. Do. liberal-mindedness. 22 S. The song of the chátaka. 11 S. The song of the Bhramora (large blackbee).. 1 S. Do. silk-cotton-tree 4 S. Do. of the Parrot. 2, Do. the good tree. 8 S. Do. of the Kokila. 5 S. Do. of the crane. 5 S. Do. of the goose. 4 S. Do. of the crow. 9 S. Do. of the elephant. 8 S. Do. of the lion. 5 S. Do. of the deer. 5 S. Do. of the sandal tree. 2 S. Do. of musk. 1 S. Do. gum tree. 8 S. On trees. 7 S. Places unfit for habitation. 8 S. Song of the firefly. 9 S. Song of the moon. 1 S. Song of water. 7 S. Song of the clouds. 4 S. Do. of the lotus. 2 S. Do. of the mountain. 2 S. Disruption of friendship. 3 S. Condemnation of bad poets. 2 S. Do. of flatterers. 8 S. Desire. 2 S. Absence of pride. 2 S. Advantage of one's own place. 3 S. The kind of wife to be divorced. 2 S. Characteristics of a good woman. 4 S. Song of the River. 2 S. Pride condemned. 8 S. Praise of valorous men. 21 S. Advantage of wealth. 22 S. Miserliness condemned. 21 S. Evils of poverty. 6 S. Evils of begging.

Beginning. नत्वा शिवं प्रथमतः प्रणिपत्य चण्डीं वाग्देवतां तदनु तातपदं गुरूंश्च ।
सङ्गृह्यते किमपि यत् सुजनास्तदत्र चेतो विधातु मुदिताः कृपया मयि स्युः ॥ १॥
जगन्नाथेन मिश्रेण तेनैव क्रियतेऽधुना ।
नाम्ना सभातरङ्गोऽयं सङ्ग्रहः सत्सुखावहः ॥ २ ॥

End. आघ्रातं परिलीनमुग्रनखरैः क्षुण्णं स्वयं चर्वितं,
क्षिप्तं यद्दत नीरसत्वकुपितेनेति व्यथां मा कृथाः ।
हे माणिक्य तवैतदेव कुशलं यद्वानरेणाग्रहा-
दन्तःसत्त्वनिरूपणाय सहसा चूर्णीकृतो नाश्मना ॥ ६ ॥

Colophon. इति श्रीसभातरङ्गसारः ।

६ २ ९ १
वीरविक्रमशकस्य वत्सरैः सम्मितैरसद्विनन्दकेवलैः। (१९२६)
१ ९ ७ १
शालिवाहनस्य तथैव धीमत एकनन्दगिरिकेवलैर्युते॥ (१७९१)
वृषराशिरविगे सितपक्षे सर्पस्वामिनि तिथौ रविवारे।
ख्यातकाशिपुरे सुरमणीये लेखितं शुभपुस्तकमेतत्॥

विषयः। ५५ पद्यैर्महद्व्यक्तिविशेषाणां प्रशंसा। त्रिभिः पद्यैर्धीरजनप्रशंसा। ४८ पद्यैर्दुर्जननिन्दा। ८ पद्यैर्गुणप्रशंसा। १२ पद्यैरुदारव्यक्तिप्रशंसा। २२ चातकान्योक्तिः ११ पद्यैर्भ्रमरान्योक्तिः। १ पद्येन शाल्मल्यन्योक्तिः। ४ पद्यैः शुकान्योक्तिः। २ पद्याभ्यां सद्वृक्षान्योक्तिः। ८ पद्यैः कोकिलान्योक्तिः। ५ पद्यैर्वकान्योक्तिः। ५ पद्यैर्हंसान्योक्तिः। ४ पद्यैः काकान्योक्तिः। ९ पद्यैर्गजान्योक्तिः। ८ पद्यैः सिंहान्योक्तिः। ५ पद्यैर्मृगान्योक्तिः। ५ पद्यैश्चन्दनान्योक्तिः। २ पद्याभ्यां कस्तूर्युक्तिः। १ पद्येन बाबुलान्योक्तिः। ८ पद्यैः सामान्यवृक्षान्योक्तिः। ७ पद्यैः परित्याज्यदेशाद्युक्तिः। ८ पद्यैः खद्योतान्योक्तिः। ९ पद्यैश्चन्द्रान्योक्तिः। १ पद्येन जलान्योक्तिः। ७ पद्यैर्मेघान्योक्तिः। ४ पद्यैः कमलान्योक्तिः। २ पद्याभ्यां पर्वतान्योक्तिः। २ पद्याभ्यां मैत्रीभङ्गहेतुकथनं। २ पद्यैः कुकविनिन्दा। २ पद्याभ्यां सेवकनिन्दा। ८ पद्यैस्तृष्णावर्णनं। २ पद्याभ्यां निरहङ्कारितावर्णनं। २ पद्याभ्यां स्थानप्रधानाधिकतावर्णनं। ३ पद्यैः परित्याज्यशीललक्षणनिरूपणं। २ पद्याभ्याम् उत्तमशीललक्षणोक्तिः। ४ पद्यैर्नृपान्योक्तिः। २ पद्याभ्यां गर्वपरिहारः। ८ पद्यैस्तेजस्विनां प्रतापवर्णनं। २१ पद्यैर्धनप्रशंसा। २२ पद्यैर्धनसञ्चयादिनिषेधः। २१ पद्यैर्दारिद्र्यनिन्दा। ६ पद्यैर्याचकनिन्दा।

No. 914. षोड़शपिण्डदानप्रयोगः।

Substance, country paper, 12½ × 3 inches. Folia, 4. Lines, 6 on a page. Extent, 45 s'lokas. Character, Bengali, Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Shodas'apinḍa-dána-prayoga. A treatise on the offering of sixteen funeral cakes to the manes at certain times. Anonymous.

Beginning. अथ षोड़शपिण्डदानप्रयोगः। तत्र संवत्सरप्रदीपे। अमावास्यान्तु(?)कन्यार्के तीर्थप्राप्तौ तथा नृपः। श्राद्धं कृत्वा विधानेन दद्यात् षोड़शपिण्डकमिति।

End. मित्राणि सख्यः पशवश्च दृचा दृष्टा ह्यदृष्टाश्च कृतोपकाराः ।
जन्मान्तरे ये मममङ्गताश्च तेभ्यः स्वधापिण्डमहं ददामि ॥
षन्नोनविंशतिपिण्डे षोड़शपिण्डकं पारिभाषिकं पश्चाभवत् ।

Colophon. इति षोड़शपिण्डदानं ।

विषयः । अमावास्यायां कन्यार्के तीर्थे च कर्त्तव्यस्य षोड़शपिण्डदानस्य विधिः।

No. 915. जकारभेदः ।

Substance, country yellow paper, 15 × 3¼ inches. Folia, 5. Lines, 6 on a page. Extent, 93 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1661. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Jakárabheda. A vocabulary of words containing the letter ज, designed to point out what words have the letter ज and what the letter य having the sound of ज. By Purushottama.

Beginning. (प्रथमपत्राभावात प्रारम्भवाक्यादिकं नास्ति ।)

End. जयन्ती जानकी जय्या जिज्ञासा जनको विजः ।
पूजटीसुज+स्वैव तर्जन्यपि च वर्गजः ॥

Colophon. इति पुरुषोत्तमकृते जकारभेदः समाप्तः ।

विषयः । तालव्यमूर्द्धन्यदन्त्यसकारवतां मूर्द्धन्यणकारवतां वर्गीयजकारवतां च कतिपय शब्दानामत्र सङ्ग्रहः ।

No. 916. पार्थिवलिङ्गपूजनविधिः ।

Substance, country yellow paper, 11¾ × 4½ inches. Folia, 3. Lines, 8 on a page. Extent, 64 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Párthivalingapújanavidhi. An extract from one of the Tantras, containing directions for worshipping S'iva in the form of a Lingam made of earth. Anonymous.

Beginning. कथयस्व महाबाहो लोकानां प्रीतिवर्द्धिकाम् ।
इदलिङ्गशिवस्यार्चा सूचिता न प्रकाशिता ।

कथयस्व साधना देव यदि स्नेहोऽस्ति मां प्रति ।

End. सहस्रपूजनाद्देवि लभते वाञ्छितं फलम् ।

लक्षस्य पूजनाद्देवि शिवत्वं प्राप्नुयाद् ध्रुवं ॥ समाप्तश्चेदम् ।

विषयः । मृण्मयपार्थिवलिङ्गपूजनविधिकथनं ।

No. 917. दुर्गोत्सवविवेकः ।

Substance, country yellow paper, 15½ × 3 inches. Folia, 15. Lines, 6—7 on a page. Extent, 340 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1766. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Durgotsava-viveka. A treatise on the propriety of worshipping Durgá, in spring and autumn, or the great national rite of the Durga-pujá. By S'úlapáṇi Bhaṭṭáchárya. The work forms a part of the author's great compendium of modern Hinduism, called the *Viveka.*

Beginning. नत्वेशानीपदाम्भोजं भ्रमद्भ्रमरशोभितं ।

दुर्गोत्सवविवेकस्तु क्रियते शूलपाणिना ॥

End. विशेषतस्तत्र बोधनप्रक्रिया नास्ति ।

बोधिताया बोधनासम्भवादिति प्राग् विवृतम् ।

होमादिकन्तु पूर्ववज्ज्ञेयमिति दिक् ।

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीशूलपाणिभट्टाचार्यविरचितो दुर्गोत्सवविवेकः समाप्तः ।

विषयः । शरदि वसन्ते च देवीपूजा कथं कर्तव्येत्यादेर्विचारः ।

No. 918. व्रतकालविवेकः ।

Substance, country yellow paper, 15½ × 3 inches. Folia, 14. Lines, 6 on a page. Extent, 260 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1766. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Vratakála-viveka. Times meet for performing vratas or optional fasts. By S'úlapáṇi Bhaṭṭáchárya.

Beginning. नानामुनिमतद्वैधजातसंशयकृन्तनः ।

व्रतकालविवेकोऽयं क्रियते शूलपाणिना ॥

End. कालविशेषानियन्त्रितमित्येतद्सम्भवाच्च ।
प्रतिष्ठाविधानञ्च प्रतिष्ठाविवेकेऽनुसन्धेयम् ।

Colophon. इति साङ्डियानमहामहोपाध्यायश्रीशूलपाणिविरचितः व्रतकालविवेकः समाप्तः ।

विषयः । व्रतलक्षणकथनादि । व्रतानुष्ठानादिकथनं । व्रतानुष्ठाने विहितकालः । जन्माष्टमीव्रतनिर्णयः । श्रीरामनवमीव्रतनिर्णयः । एकादशीव्रतनिर्णयः । सावित्रीचतुर्दशीव्रतनिर्णयः । शिवरात्रिव्रतनिर्णयः । सङ्क्रान्तिव्रतनिर्णयः । व्रतप्रतिष्ठाकालनिर्णयश्च ।

No. 919. सङ्क्रान्तिनिर्णयः ।

Substance, country yellow paper, $15\frac{1}{2} \times 3$ inches. Folia, 9. Lines, 6 on a page. Extent, 170 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1766. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new, but soiled. Prose. Generally correct..

Sańkránti-nirṇaya. Rules for ascertaining the conjunctions of months, or the time when the sun passes from one sign of the zodiac to another, the characters of those conjunctions, what should be done at such times, and what avoided. Anonymous.

Beginning. अथ सङ्क्रान्तिव्यवस्थानिर्णयः । आदौ सङ्क्रां विनिर्णीय ततो राशिस्थनिर्णयम् ।
व्यवस्थानिर्णयं पश्चात् करिष्यामि न संशयः ॥

End. सङ्क्रान्त्यां पक्षयोरन्ते द्वादश्यां निशि सन्ध्ययोः ।
तुलसीं ये विचिन्वन्ति ते छिन्दन्ति हरेः शिरः ॥

Colophon. इति सङ्क्रान्तिनिर्णयः समाप्तः ।

विषयः । नन्दादिसप्तसङ्क्रान्तिनामकथनादि । मेषादिराशिस्थद्वादशसङ्क्रान्तिनिर्णयः । सङ्क्रान्तौ निषिद्धानिषिद्धकर्मकथनादि च ।

No. 920. शुद्धितत्त्वकारिका ।

Substance, country yellow paper, $15\frac{1}{2} \times 3$ inches. Folia, 19. Lines, 6 on a page. Extent, 360 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1767. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

S'uddhitattvakáriká. Memorial verses embodying the canons of Raghunandana's S'uddhitattva, or rules for the observance of mourning, and on personal impurities. By Harináráyaṇa S'armá.

Beginning. सर्वस्वरूपं श्रीरामं प्रणम्य भक्तवत्सलं ।

कारिकां शुद्धितत्त्वस्य वितनोति यथामति ॥

End. किन्तु एकादशाहे चेत् श्राद्धं क्रियते तदा प्रेतपदोल्लेखेन ।

Colophon. इति श्रीहरिनारायणशर्मकृता शुद्धिकारिका समाप्ता ।

विषयः । जननमरणाशौचनिर्णयः ।

No. 921. अशौचमञ्जरी ।

Substance, country yellow paper, $12\frac{1}{2} \times 3\frac{3}{4}$ inches. Folia, 6. Lines, 5—6 on a page. Extent, 60 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1770. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

As'auchamañjarí. Rules regarding mourning and the duties to be attended to during the first ten days after the death of a parent, kinsman, or other person for whom mourning has to be observed. Anonymous.

Beginning. प्रणम्य परमात्मानं नत्वा शम्भुं त्रिलोचनं ।

अशौचनिर्णयं वक्ष्ये प्रेतकर्म दशाह्निकं ॥

End. तैलौषध्यजि(नं)चैव पक्वापक्वस्वयंग्रहे ।

पण्येषु चैव सर्वेषु नाशौचं मृतसूतके ॥

Colophon. इत्यशौचमञ्जरी समाप्ता ।

विषयः । मरणाशौचनिर्णयः ।

No. 922. पदार्थकौमुदी ।

Substance, country yellow paper, $17 \times 3\frac{1}{4}$ inches. Folia, 199. Lines, 8 on a page. Extent, 7920 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1627. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Padárthakaumudí. A commentary on the Náma-liṅgánus'ás'ana of Amara Siṅha. By Náráyaṇa Chakravartí.

Beginning. मन्दात्मजस्य कृष्णस्य साक्षाद्भगवतो मुदा ।
पदचिन्मकरन्दाय नमः संहृतिशान्तये ॥
अथ तत्त्वसारनिरूपणं ।

End. किञ्च प्रमाणवादीनां मन्त्राणामपि तत्परत्वमिति श्रीसनत्कुमारतन्त्रे व्यक्तं, त्रैलोक्यमङ्गलकवचे इति ।

Colophon. इति वस्तुतत्त्वे भगवत्तत्त्वं नाम सप्तमः परिच्छेदः ॥
ब्रह्मन्नीश हिरण्यगर्भ परमात्मन् वासुदेवाद्वय
ज्ञानश्रीलहरे स्मरेति नियतं निर्भेदतो मे नमः ।
संसारार्णवतारणैद्धयमतिः साक्षात् परं कारणं
तस्मात्सम्प्रति पण्डितः प्रतिदिनं कुर्वीत यत्नं महत् ॥
कृतानि सप्ततत्त्वानि श्रीराधाकान्तशर्मणा ।
कदाचिद्यदि वर्त्तन्ते पण्डितानां समीपतः ॥
तदा निवेदनं वक्तुः शृणुध्वं सद्विवेकिनः ।
पूर्वापरार्थदृष्ट्यैव यदि दोषोऽत्र वर्त्तते ॥
शोधितव्यः कृपावद्भिः क्षमध्वं वा दयारताः ।
लिखितं पञ्चतत्त्वं वै रामसुन्दरशर्मणा ॥
विद्यावागीशवर्य्येण श्रीमता पुण्यशालिना ।
शाके सप्तयुगाद्रिचन्द्रगणिते मासे मघौ वासरे
सूर्यस्येह महेशदिव्यनगरे कृष्णे दशम्यां तिथौ ।
ग्रन्थोयं शुभदः शुभो बहुमतः प्रातः समाप्तिं गतः
श्रीरामेश दयानिधान परमानन्दप्रभो पाहि तम् ॥
श्रीकृष्णप्रीतिमुद्दिश्य रचितो बहुयत्नतः ।
अतोऽत्र शब्ददोषोऽपि नैव दोषाय कल्पते ॥

विषयः । (अत्र सप्त परिच्छेदाः । तत्र प्रथमद्वितीयपरिच्छेदौ न स्तः, अतः खण्डितमिदम् ।) ३, परिच्छेदे मायामहत्तत्त्वादिपदार्थनिरूपणपूर्वकं सारतत्त्वनिरूपणं । ४, परमात्मतत्त्वनिरूपणं । ५, वासुदेवतत्त्वनिरूपणं । ६, निर्गुणब्रह्मतत्त्वनिरूपणं । ७, भगवत्तत्त्वनिरूपणं ।

No. 924. तान्त्रिकपूजापद्धतिः ।

Substance, country paper, 11½ × 5¼ inches. Folia, 10. Lines, 12 on a page. Extent, 250 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Tántrikapújá-paddhati. Guide to daily rituals according to the Tantras. Contents: Rules for the threefold Sandhyá worship; washing of the face on such occasions for Vaishṇavas; offering of Argha; certain manipulations called *nyása;* intellectually placing certain letters of the alphabet on fourteen different lotus-like organs of the body; *nyása* in connexion with different members of the body; intellectually placing certain deities on six different parts of the body; placing of those divinities on the organic and sensuous functions of the body; Práṇáyáma; placing of divinities in their proper places and on their respective seats; intellectual worship; arrangement of the instruments of worship; the worship of the seats of the gods; worship of the gods.

Beginning. अथ तान्त्रिकसन्ध्याप्रयोगः । आचम्य जले गङ्गे चेत्यादिना सूर्यमण्डलात्तीर्थमावाह्य मूलेन कुशेन भूमौ त्रिवारं जलं क्षिपेत् ।

End. संहारमुद्रया कृत्वा(?) तत्तेजः पुष्पैः सार्द्धं स्वहृदयमानयेत् । तत ऐशान्यां चतुष्कोणमण्डलं कृत्वा तत्र निर्माल्यशेषं ॐ विश्वक्सेनाय नम इति दद्यात् ।

Colophon. इति पूजापद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । तान्त्रिकसन्ध्याविधिः । वैष्णवाचमनविधिः । सामान्यार्घस्थापनादिविधिः । कराङ्गुलीषु हृदयादिषड्ङ्गेषु च मातृकान्यासः । शरीरान्तस्थचतुर्दलपद्मे वशषसादिचतुर्वर्णन्यासः । सर्वाङ्गप्रत्याङ्गादिषु मातृकावर्णन्यासः । षड्ङ्गेषु केशवादिकीर्त्यादिदेवताद्वन्द्वन्यासः । पुनस्तत्र प्राणादि-मत्यादितत्त्वन्यासः । प्राणायमः । देवतापीठन्यासः । मानसपूजा । शङ्खस्थापनादिप्रकारः । पीठपूजा । देवतापूजा ।

No. 925. प्राणतोषिणी ।

Substance, country paper, 18½ × 6½ inches. Folia, 304. Lines, 13 on a page. Extent, 19,513 s'lokas. Character, Bengali. Date of printing Sk. 1743. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, decayed. Prose and Verse. Correct.

Beginning. हृदि स्थमपि दूरस्थं सर्वमाहृत्य तिष्ठति ।
यन्मह: परमं वीजं तदानन्दपदं नुमः ॥
रहः शश्चिभ्रता समं विविधकेलिमातन्वती
मुहुः स्मरमहोत्सवे शिवमुखाब्जचुम्बार्थिनी ।
दिगम्बरहृताम्बरा + + + + + मौलेस्थित
ह्रिया नतमुखी सदा चितिधरेन्द्रकन्यावतु ॥
मङ्गलानन्दवीजानि भक्तानामतिसन्ततम् ।
गुरूणां चरणाब्जानि पुनः पुनरुपास्महे ॥
ज्ञात्वा शास्त्रमशेषमादिविदुषामालोक्य नानामतं
हेरम्बाङ्घ्रिस(रोज) युग्ममलं नत्वानिभक्त्या सुधीः ।
श्रीनारायणपादपद्ममधुलिण्नारायणः श्रीनिधि-
र्यत्नेनामरपञ्जिकां वितनुते सङ्क्षेपतः सत्कविः ॥

End. इह ग्रन्थविस्तरभयान्नोक्तं तत् शिष्टानां पूर्वाचार्याणां च प्रयोगाज्ज्ञेयम् । यथा, स्त्री-पुंसयोः । विप्रचतुष्टयी, विप्रचतुष्टयः । गोधनानि पुंस्यपि नपुंसकेपि । पोटा स्त्री-त्याद्युदाहार्यमूह्यम् ।

Colophon. इति पदार्थकौमुद्याममरकोषटीकायां लिङ्गादिसङ्ग्रहवर्गार्थप्रकाशः । समाप्तोयं ग्रन्थः ।

विषयः । अमरकोषकाण्डत्रयार्थविवरणं ।

No. 923. वस्तुतत्त्वं ।

Substance, country paper, $11\frac{3}{4} \times 6\frac{1}{2}$ inches. Folia, 38. Lines, 14—15 on a page. Extent, 1090 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1747. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally Correct.

Vastutattva. On the philosophy of the Vaishṇava faith, so treated as to establish the divinity of Kṛishṇa. By Rámasundara Vidyávágís'a. The work was composed in the S'aka year 1727, and originally comprised seven sections, of which the MS. under notice comprehends the last five. Contents: 3. Máyá, Mahattva and other categories described. 4. The great soul defined. 5. Vásudeva defined and described. 6. Brahma without attributes described. 7. Bhagaván described.

Prāṇatoshaṇī. A summary of the Tántric cult. The work was compiled by Rámatoshaṇa S'armá, under the patronage of Práṇakrishṇa Vis'vása, a zemindar of Khaḍadaha in the neighbourhood of Calcutta, and printed for private circulation in the S'aka year 1743. The name of the work is made up of the second word of the author's name, and the first of that of the patron. It comprises large extracts from the authentic Tantras.

Beginning. जड़े काव्यं दावी द्रुतमुदकविन्दौ जलधितां
पयोधौ पाथोणत्वमपि न तु सर्वैकवशगा ।
गिरौ धूलीत्वेऽप्यत्वमचलवरत्वं रजसि वा
विचित्रेच्छासैरं जयति जयतारेत + + + ॥ इत्यादि ।
(खण्डितत्वात्समाप्तिवाक्यादिकं नास्ति ।)

विषयः । (विषयस्तस्य सूचीपत्रे द्रष्टव्यः ।)

No. 926. लिङ्गादिसङ्ग्रहटीका ।

Substance, country yellow paper, $12\frac{1}{2} \times 3$ inches. Folia, 17. Lines, 7—11 on a page. Extent, 330 sl'okas. Character Bengali. Date, Sk. 1759. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, decayed. Prose. Generally correct.

Liṅgádisaṅgraha-ṭíká. A commentary on the Liṅgádisaṅgraha,—a treatise on grammar. By Bharata Mallika.

Beginning. सलिङ्ग इत्यादि । सलिङ्गशास्त्रैः पाणिनिवररुचिचन्द्रादिप्रणीतवक्ष्यमाणलिङ्ग-लक्षणसूत्रसहितैः । इत्यादि ॥

End. इति प्रयोगाच्च लज्जापर्यायत्वेन स्त्रीत्वे प्राप्ते पुंस्त्वं । एवमन्यत्रापि ज्ञेयम् । समाप्ता लिङ्गसङ्ग्रहादिटीका ।

Colophon. इति श्रीभरतमल्लिककृता टीका ।

विषयः । कृत्तद्धितान्तादिशब्दानां लिङ्गनिर्द्धारणपरस्य लिङ्गादिसङ्ग्रहस्य वाक्यार्थविवरणं ।

No. 927. शब्दार्थसारमञ्जरी ।

Substance, country yellow paper, $12\frac{1}{2} \times 3$ inches. Folia, 30. Lines, 6 on a page. Extent, 525 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1761. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, decayed. Prose. Generally correct.

S'abdárthasára-manjarí. A treatise on the syntax of the Sanskrit language. By Jayakrishna S'armá.

Beginning. हेरम्बचरणद्वन्द्वं विघ्ननाशकरं परं ।
प्रणम्य जयकृष्णेन क्रियते सारमञ्जरी ॥ १ ॥
तत्र प्रथमतः कालनिरूपणम् ।

End. आलोक्य विविधग्रन्थान् विचार्य च पुनः पुनः ।
कृतेयं जयकृष्णे न शब्दार्थसारमञ्जरी ।

Colophon. इति जयकृष्णशर्मविरचितशब्दार्थसारमञ्जरी समाप्ता ।

विषयः । आख्यातार्थनिरूपणं। शाब्दबोधप्रकारः । कारकविचारः । समासवादः । एवंशब्दविचारादि । सर्वनामपदशक्तिविचारः । एवशब्दविचारः । उपसर्गविचारः। क्तप्रत्ययविचारः। नञर्थकथनं। वैधहिंसाविचारः । पदशक्तिनिरूपणं । शक्तिग्राहकपदार्थनिरूपणं। शब्दविचारः। वाचकत्वस्य लक्षणं। वीप्साविचारः। शाब्दबोधप्रकारान्तरं। एकादिपरार्द्धपर्यन्तसङ्ख्याशब्दविचारः ।

No. 928. गीतगोविन्दटीका ।

Substance, country yellow paper, $12\frac{1}{2} \times 3$ inches. Folia, 34. Lines, 8—11 on a page. Extent, 134 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Gítagovinda Ṭíká. A commentary on the Gítagovínda of Jayadeva. Anonymous.

Beginning. टीका। राधामाधवयो रहःकेलयो जयन्ति। निभृतक्रीडा जययुक्ता भवन्तु इत्यर्थः। कुत्र यमुनाकूले। किम्भूतयोः। इत्थं अनेन प्रकारेण पथ्यङ्गोत्स्खलितयोः(?) । नन्दनिदेशमाह। हे राधे तत् तस्मात् त्वमेव इमं श्रीकृष्णं गृहं प्रापय आनय इत्यर्थः।

End. किम्भूतं । विरहानलदग्धपुरुषं यो मृतस्य वपुर्देहोऽग्निना दह्यते दग्धस्य मृतस्य विनाशस्य पुणो भवति इति विनाशः ॥ ५ ॥ (ख०)

विषयः । जयदेवकविविरचितगीतगोविन्दमहाकाव्यस्य व्याख्यानं ।

No. 929. बालबोधिनीनाम्नी गीतगोविन्दटीका, मूलसहिता ।

Substance, country paper, $10\frac{1}{4} \times 5\frac{3}{4}$ inches. Folia, 42. Lines, 14—17 on a page. Extent, 2250 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place oi deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Bálabodhíni. A commentary on the Gítagovínda of Jayadeva. Anonymous. Jayadeva is said in this MS. to have been the son of Vámadeva and grandson of Bhojadeva.

Beginning. टीकाप्रा० । श्रीचैतन्यकृपासीधुकणोन्मत्तेन केनचित् ।
टीका सङ्गृह्यते गीतगोविन्दस्य समासतः ॥
स्वयं बोद्धुमभिप्रायं जयदेवमहामतेः ।
क्रमेणोपक्रमादेषा ग्रथ्यते बालबोधिनी ॥

मूलप्रा० । मेघैर्मेदुरमम्बरं वनभुवः श्यामास्तमालद्रुमै-
र्नक्तं भीरुरयं त्वमेव तदिमं राधे गृहं प्रापय ।
इत्थं नन्दनिदेशतश्चलितयोः प्रत्यध्वकुञ्जद्रुमं
राधामाधवयोर्जयन्ति यमुनाकूले रहःकेलयः ॥

End. टीकास० । अतः सर्गोऽयं सम्वृद्धिमदाख्यसम्भोगरसानन्दितः पीताम्बरः प्रियाधीनत्वेन तद्वर्णवर्णवसनप्रियः श्रीकृष्णो यत्र स इति ।
इति स्वपितृमातृकस्मरणपूर्वकपराशरादिमतज्ञा एवास्याधिकारिण इति तान् प्रत्याशिषयति भोजेति । भोजदेवनामास्य पिता वामदेवीनाम्नी जननी पराशरादीनां ये प्रियाः तन्मतज्ञास्तेष्वपि ये बन्धवस्तन्मतसारश्रीराधामाधवरहःकेलिज्ञानेन बन्धुत्वं प्राप्तास्तेषामेव कण्ठे भूषणवत् सदा गीतगोविन्दाख्यं कवित्वमस्तु ।

मूलस० । यच्छन्ति यावज्जावं शृङ्गारसारस्वतमिह जयदेवस्य विश्वग्वचांसि ।
इति श्रीजयदेवकृतौ गीतगोविन्दे महाकाव्ये स्वाधीनभर्तृकावर्णने सुप्रीतपीताम्बरो नाम द्वादशः सर्गः ।
श्रीभोजदेवप्रभवस्य वामदेव्यात्मजश्रीजयदेवकस्य । पराशरादिप्रियबन्धुकण्ठे श्रीगीतगोविन्दकवित्वमस्तु ॥

विषयः । जयदेवकविविरचितगीतगोविन्दाख्यमहाकाव्यस्य व्याख्यानं ।

No. 930. पुराणदानमाहात्म्यं ।

Substance, country paper, $10\frac{1}{4} \times 4\frac{3}{4}$ inches. Folia, 6. Lines, 10—11 on a page. Extent, 62 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Purána-dána-máhátmya. Nature, character, and extent, of the Puráṇas, and the religious merit of presenting them in MS. to Bráhmaṇas. Anonymous. The style of the work is Puráṇic, and, I suspect, it is an extract from the Matsya Puráṇa. It is narrated by Brahmá in reply to the question of a sage named Matsya.

Beginning. मत्स्य उवाच । पुराणं धर्मशास्त्राणां प्रथमं ब्रह्मणा स्मृतं ।
अनन्तरं च वक्त्रेभ्यो वेदास्तस्य विनिर्गताः ॥
पुराणमेकमेवासीत्तदा कल्पान्तरेऽनघ ।
त्रिवर्गसाधनं पुण्यं शतकोटिप्रविस्तरं ॥
निर्दग्धेषु च लोकेषु वाजिरूपेण वै मया ।
अङ्गानि चतुरो वेदा पुराणन्यायविस्तरः ॥
मीमांसा धर्मशास्त्रं च परिगृह्यात्मसात्कृतं ।
मत्स्यरूपेण (हि) पुनः कल्पादावुदकार्णवे ॥
अशेषमेतत्कथितमुदकान्तर्गतेन च ।
श्रुत्वा जगाद स मुनीन् प्रतिवेदं चतुर्मुखः ॥
प्रवृत्तिः सर्वशास्त्राणां पुराणस्याभवत्ततः ।
कालेनाग्रहणं दृष्ट्वा पुराणस्य ततो नृप ॥
व्यासरूपमहं कृत्वा संहरामि युगे युगे ।
चतुर्लक्षप्रमाणेन द्वापरे द्वापरे सदा ॥
तदाष्टशतधा कृत्वा भूर्लोकेऽस्मिन् विभाव्यते ।

End. तद् ब्रह्माण्डपुराणन्तु ब्रह्मणा समुदाहृतं ।
योदद्यात्तु व्यतीपाते + + + + + संयुतं ।
राजसूयसहस्रस्य फलमाप्नोति मानवः ॥ १८ ॥
चतुर्लक्षमिति प्रोक्तं व्यासेनाद्भुतकर्मणा ।
मत्पितुर्मम पित्रा च मया तुभ्यं निवेदितम् ॥

Colophon. इति पुराणदानमाहात्म्यम्।

विषयः। पुराणश्लोकसङ्ख्या, पुराणनामव्युत्पत्तिः, पुराणदानविधिश्च।

No. 931. काव्यकलापः।

Substance, white and yellow country paper, 17 × 3 inches. Folia, 7. Lines, 7 on a page. Extent, 214 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Paṇḍit Purushottama Tarkálañkára. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Kávya-kalápa. A romance in prose and verse. By Mahánanda Dhíra. The MS. is a mere fragment and very corrupt.

Beginning. नत्वा श्रीदेवदेवीं त्रिभुवनजननीं श्यामरूपां वरेण्यां
यस्याः क्रोड़े निवसति सदा दिव्यरूपं सुरेशम्।
आद्यं मेघाघनरुचिरतरं पीतवासं तड़ित्‌तं (?)
वक्ष्ये काव्यं कलापं कलितप्र+सवं नीलकण्ठस्य वक्त्रात्॥

End. सा इति वाक्यं कथयित्वा राजपुत्रो नयचेष्टां कृतवती।
ततः श्रीकाव्यकलापो महानन्दधीरेण कथितुमारब्धः॥

विषयः। (अतःपरमस्पष्टाक्षरत्वादुर्वाच्यम्। तत्पाठेऽप्यसमाप्तमिति लक्ष्यते।
चम्पूकाव्यमेतत्। असम्पूर्णत्वादस्य पुस्तकस्य प्रकरणच्छेदोऽज्ञेयः।)

No. 932. क्रमसङ्ग्रहः।

Substance, white and yellow country paper, $19\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 23. Lines, 6 on a page. Extent, 638 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Paṇḍita Purushottama Tarkálañkára. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Kramasañgraha. The law of succession according to the Bengal school. By S'ríkṛishṇa Tarkálañkára Bhaṭṭáchárya.

Beginning. जगद्व्यापद्द्वन्द्वमापदां चयसाधनम्।
विश्वकोटिविनिर्माणस्थितिसंहारकारणम्॥
निधाय हृदये दायाधिकारक्रमसङ्ग्रहः।

क्रियत पण्डितामोदी श्रीमच्छ्रीकृष्णशर्मणा ॥
अथ दायाधिकारक्रमः—

End. स्वयमूढायान्तु दास्यां तथाविधापत्यस्य विभाज्यलमेवेति। स्मार्त्तसम्मतमप्यत-द्विति ॥

Colophon. इति श्रीश्रीकृष्णतर्कालङ्कारभट्टाचार्यविरचितो दायाधिकारक्रमसङ्ग्रहः समाप्तः ॥

विषयः। अत्र दायाधिकारक्रमादिर्वर्णितः।

No. 933. उत्तरगीता।

Substance, yellow country paper, $14 \times 3\frac{1}{4}$ inches. Folia, 13. Lines, 6 on a page. Extent, 204 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Purushottama Tarkálaṅkára. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Uttara Gítá. A sequel to the Bhagavat Gitá, treating of theocratic Vedánta philosophy.

Beginning. अर्जुन उवाच। यदेकं निष्कलं ब्रह्म व्योमातीतं निरञ्जनं।
अप्रतर्क्यमविज्ञेयं विनाशोत्पत्तिवर्जितम्॥ १ ॥
कैवल्यं केवलं शान्तं शुद्धमत्यन्तनिर्मलम्।
कारणं योगनिर्मुक्तं हेतुसाधनवर्जितम्॥ २ ॥
हृदयाम्बुजमध्यस्थज्ञानं ज्ञेयस्वरूपकम्।
तत्क्षणादेव मुच्येत यज्ज्ञानाद् ब्रूहि केशव॥ ३ ॥
श्रीभगवानुवाच। साधु पृष्टं महाबाहो बुद्धिमानसि पाण्डव।
यन्मां प्रच्छसि तत्त्वार्थमशेषं तद् वदाम्यहम्॥ ४ ॥

End. भूतवस्तून्यशाचित्ते पुनर्जन्म न विद्यते।

Colophon. इति श्रीमदुत्तरगीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे वैराग्योदयो नाम तृतीयोऽध्यायः समाप्तः।

विषयः। श्रीकृष्णार्जुनयोः कथोपकथनव्याजेन ज्ञानोपदेशोऽध्यायत्रयात्मकः। तत्र १ अध्याये ब्रह्मनिरूपणम्। २, आत्मानुभवः। ३, वैराग्योदयः। (अस्यान्तिमपत्रे हंसमन्त्रः, तत्साधनप्रयोगादिश्च विद्यते।)

No. 934. श्यामामन्त्राः ।

Substance, country paper, 18 × 3¼ inches. Folia, 13. Lines, 9 on a page. Extent, 432 s'lokas. Character, old Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Paṇḍita Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, very old, with annotations on the margin. Prose and verse. Correct.

S'yámámantráh. A collection of *Vijamantras* of the ten great Vídyás, or manifestations of the Goddess Durgá. Anonymous.

Beginning. अथ श्यामामन्त्राः । तत्र काले तन्त्रे कामत्रयं वह्निसंस्थं रतिविन्दुसमन्वितं ।
कूर्चयुग्मं तथा लज्जायुगलं तदनन्तरम् ॥
दक्षिणे कालिके चेति पूर्ववीजानि वोच्चरेत् ।,
अन्ते वह्निवधून्दद्याद् विद्या राज्ञी प्रकीर्त्तिता ॥
अस्याः पूजाप्रयोगः । प्रातःकृत्यादिकं कृत्वा स्नात्वा मन्त्राचमनं कुर्याद् । तद्यथा ।

End. इति छिन्नमस्ताप्रकरणम् । भैरवतन्त्रे ।
अथ वक्ष्ये महाविद्याः कालिकायाः सुदुर्लभाः ।
यासां विज्ञानमात्रेण जीवन्मुक्तो भवेन्नरः ॥
नात्र चित्तविशुद्धिः स्यान् न वा मित्रादिदूषणम् ।
न वा प्रयासबाहुल्यं समयासमयादिकं ॥
न वित्तव्ययबाहुल्यं कायक्लेशकरं न च ।
य एनां चिन्तयेन्मन्त्री सर्वकामसमृद्धिदाम् ॥
तस्य हस्ते सदैवास्ति सर्वसिद्धिर्नसंशयः ।
गद्यपद्यमयी वाणी सभायां तस्य जायते ॥
तस्य दर्शनमात्रेण वादिनो निष्प्रभां गताः ।
राजानोऽपि च दासत्वं भजन्ते किं परे जनाः ॥
वन्हेः शैत्यं जलस्तम्भं गतिस्तम्भं विवस्वतः ।
दिवारात्रिव्यत्ययश्च वशीकर्मक्षमो भवेत् ॥
अन्ते च लभते देव्या गणत्वं दुर्लभं नरः ।

Colophon. (समाप्तिसूचकं वाक्यं न विद्यते। परं शेषपङ्क्तिलिखनप्रकार-दर्शनात षोड़शनम-महाविद्यायाः छिन्नमस्तकायाः प्रकरणसमाप्तिपूर्वकफलश्रुतिकथनदर्शनेन शेषवक्तव्यस्यापरस्याभावाच्च समाप्तमेवेति गम्यते ।)

विषयः। कालीताराप्रभृतीनां षोड़शानां महाविद्यानां मन्त्राः, सप्रमाणं पूजापद्धत्यादिश्च। (परिच्छेदशून्यम्।)

No. 935. पितृपद्धतिः।

Substance, yellow country paper, 18 × 3 inches. Folia, 2. Lines, 8 on a page. Extent, 87 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Pandita Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Pitṛipaddhati. An elementary treatise on S'ráddhas, or rites meet for the dead. By Gopála A'chárya.

Beginning. अखिलनिगमहस्तैर्दिव्यवीणां वहन्ती
स्मितविकसितवक्त्रा ज्ञानदीपप्रसन्ना।
अनुकुलफलयुक्ता शाखिनी सेवकानां
हृदि लसतु सदा मे भारती सर्वशुक्ला॥
ध्यात्वा नन्दीश्वरं देवं नत्वा पितृपदद्वयम्।
गोपालो बालतोषाय विलिखेत् पितृपद्धतीः॥
सांवत्सरिकं श्राद्धं गौरणैव कर्त्तव्यमिति वृद्धसम्मतम्।

End. अतो गोत्रखगोत्रयोर्विकल्प इति शूलपाणिः॥ ०॥

Colophon. इति गोपालाचार्य्यविरचितपितृपद्धतौ प्रमाणखण्डो नाम प्रथमपरिच्छेदः॥
ग्रन्थोऽयं लिखितो यत्नात् हरिनारायणशर्म्मणा॥
ॐ गङ्गा॥ (अत्र समाप्तिवाक्ये प्रथममितिपदश्रुतेरसमाप्तमिदमित्यनुमीयते)।

विषयः। श्राद्धविषयकप्रमाणादिः।

No. 936. तन्त्रसारः।

Substance, red and yellow country paper, 18 × 4½ inches. Folia, 297. Lines, 8—9 on a page. Extent, 13,815 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1773. Place of deposit, Navadvípa, Pandit Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, soiled. Prose and verse. Correct. Copies have also been found at Navadvípa in the possession of Yádavachandra Bhaṭṭáchárya and Yadunátha Sárvabhauma Naiyáyika. Several copies are also available in Calcutta.

Tantrasára A summary of the Tántric cult, comprising mantras, diagrams and rituals for the adoration of the different Hindu divinities, both S'ákta and Vaishṇava. By Kṛishṇánanda Bhaṭṭáchárya. The work is held in high estimation, and has been very extensively quoted as a standard authority.

Beginning. नत्वा कृष्णपदद्वन्द्वं ब्रह्मादिसुरवन्दितम्।
गुरुञ्च ज्ञानदातारं कृष्णानन्देन धीमता ॥
तत्तद्ग्रन्थगताद् वाक्याज्ज्ञानार्थं प्रतिपद्य च ।
लोकयोर्थकृत सङ्क्षेपात् तन्त्रसारः प्रतन्यते ॥

End. गमनागमने जाग्रती सा तनुयायो फलानि कुण्डली।
उदिता कुलकामधेनुरेषा भजतां काङ्क्षितकल्पवल्लरीम् ॥
वेदार्थशास्त्रविपरीतविलोकनेन प्रायोभवद्यजनलोपमवेक्ष्य मातः।
तद्गूढकूटविशदीकरणेषु जातान् मातः क्षमस्व तव पादयुगेषु याचे ॥
यद् यन्मया नाथ विमूढबुद्ध्या स्पष्टीकृतं गुह्यतमन्तु तन्त्रे।
क्षन्तव्यमेतत् करुणानिधान क्रोधो न चार्हः खलु पामरेषु ॥

Colophon. इति श्रीमहामहोपाध्यायश्रीकृष्णानन्दभट्टाचार्यविरचिते तन्त्रसारे तृतीयपरिच्छेदः ॥ समाप्तोऽयं तन्त्रसारः ॥

विषयः। बहुतरतन्त्रादिभ्यः तान्त्रिकदीक्षादिविषयकप्रमाणान्युद्धृत्य यथाक्रमेणेह सङ्गृहीतः। अत्र त्रयः परिच्छेदाः सन्ति। तत्र प्रथमे, प्रथमं लक्षणचक्रादि, ततो व्यवस्था। तद् यथा—गुरुलक्षणम्, शिष्यलक्षणम्, कुलाकुलचक्रम्, राशिचक्रम्, नक्षत्रचक्रम्, अकथहचक्रम्, ऋणिधनिचक्रम्, अकडमचक्रम्, दीक्षाकालः, वारनियमः, तिथिनियमः, नक्षत्रनियमः, योगनिर्णयः, करणनिर्णयः, लग्ननिर्णयः, निषिद्धमासतिथिनियमः, मालानिर्णयः, मालायां मणिनियमः, आसनभेदाः, मालासंस्कारः, पुरश्चरणम्, भक्ष्यादिनियमः, वर्ज्यद्रव्याणि, भूतलिपिः, स्त्रीणां होमाधिकारः, अन्यप्रकारपुरश्चरणं, पुरश्चरणप्रयोगः, कूर्मचक्रम्, मन्त्राणां दशसंस्काराः, मातृकायन्त्रम्, ग्रहणपुरश्चरणसङ्कल्पः, कलावतीदीक्षाप्रयोगः, चन्द्रसूर्याग्नीनां कलानां नाम, षोड़शाङ्गादिधूपः, पञ्चायतनी दीक्षा, सङ्क्षेपदीक्षा, सर्वतोभद्रमण्डलम्, नवनाभमण्डलम्, त्रिलौही मुद्रा चेति।

द्वितीये प्रथमं सामान्यपूजादि, ततो मन्त्राः। तद् यथा—सामान्यपूजा, सन्ध्याप्रयोगः, स्नानविधिः, गायत्री, गायत्रीध्यानम्, पूजाप्रयोगः; भुवनेश्वरी-

मन्त्राः, अन्नपूर्णा०, त्रिपुरा०, दुरिता०, वज्रप्रस्तारिणी०,दुर्गा०,महिषमर्दिनी०, जयदुर्गा०, शूलिनी०, वागीश्वरी०,पारिजातसरस्वती०,गणेश०,हेरम्ब०, हरिद्रागणेश०, लक्ष्मी०, महालक्ष्मी०, सूर्य०, अजपा०, विष्णु०, श्रीराम०,श्रीकृष्ण०, बालगोपाल०, वासुदेव०,हयग्रीव०, नृसिंह०,हरिहर०,वराह०,शिव०, मृत्युञ्जय०,चिन्तामणि०, नीलकण्ठ० चण्ड०,क्षेत्रपाल०,वटुक०,त्रिपुरभैरवी०, सम्पत्प्रदाभैरवी०,कौलेशीभैरवी०, सकलसिद्धिदाभैरवी०,चैतन्यभैरवी०, भयविध्वंसिनीभैरवी०, कामेश्वरीभैरवी०, षट्कूटाभैरवी०, नित्यभैरवी०, रुद्रभैरवी०,भुवनेश्वरीभैरवी०, सकलेश्वरीभैरवी०, त्रिपुरबाला०, नवकूटबाला०, अन्नपूर्णेश्वरीभैरवी०, श्रीविद्या०, कामराज०, लोपामुद्रा०, मनूपासिता०, कुवेरोपासिता०, चन्द्रोपासिता०, द्वितीयलोपामुद्रा०, वैष्णवीषट्कूटा०, नन्दिपूजिता०, सूर्योपासिता०, इन्द्रोपासिता०, शङ्करोपासिता०, दुर्वासउपासिता०, पञ्चमीविद्या०, पारिभाषिकषोड़शी०, महाषोड़शी०, वीजावलिषोड़शी०,कमलासुन्दरी०,भुवनसुन्दरी०, वाक्सुन्दरी०, शक्तिसुन्दरी०, श्री०, प्रचण्डचण्डिका०, श्यामा०, गुह्यकाली०, भद्रकाली०, श्मशानकाली०, महाकाली०, तारिणी०,एकजटा०, नीलसरस्वती०, कुल्लुका०, उग्रतारा०,महानीलसरस्वती०,तारापीठा०,अष्टतारिणीमन्त्राः, रहस्यपुरश्चरणम्, वीरसाधनम्, अधिकारिलक्षणम्, चितालक्षणम्, शवसाधनम्, विद्याभेदकथनम्, चण्डोग्रशूलपाणिमन्त्राः, मातङ्गी०, उच्छिष्टचाण्डालिनी०, धूमावती०, भद्रकाली०, धनदा०, श्मशानकाली०,वगलामुखी०, कर्णपिशाचीमन्त्राः, सिद्धिलक्षणम्, मञ्जुघोषः, तारिणीकल्पः, सारस्वतकल्पः, कात्यायनीकल्पः, दुर्गामन्त्राः, गौरी०, विशालाक्षी०, राजमुखी०,इन्द्र०,गरुड़०, माला०, विषहराग्नि०, हनुमत्कल्पः,,हनुमद्वीरसाधनम्, आर्द्रपटी, श्मशानभैरवीमन्त्रः, ज्वालामालिनी०, महाकाली०, तत्प्रयोगः, ज्वालामालिनीप्रयोगः, निगड़मोक्षणम्, त्रिटिमन्त्रः, त्र्यम्बक०, मृतसञ्जीवनी०, आकर्षणम्, विद्वेषणम्, उच्चाटनम्, सुखप्रसवमन्त्रः, अदर्शनम्, योगिनीसाधनम्, योगिनीसाधनकालः, तत्राधिकारिनिर्णयः, पूजाधारः, यन्त्रसंस्कारः, चक्रप्रतिष्ठाप्रयोगश्चेति।

तृतीये जपहोमप्रकाराद्युपदेशो यन्त्रादिलिखनप्रकारादयश्च। तद्यथा—प्रकीर्णकम्, पूजायां विहितनिषिद्धम्, पञ्चशुद्धिः, मन्त्रसिद्धेरुपायः, मन्त्रसिद्धिलक्षणम्, मन्त्रदोषाः, मन्त्रदोषशान्तिः, होमार्थं कुण्डनिर्णयः, नवकुण्डानि, कुण्डानां विशेषफलम्, काम्यहोमार्थं कुण्डनिर्णयः, नागशिरआदिनिर्णयः, नवकुण्डयोनिनियमः, नमोऽन्ते नमोदद्यादित्यादिविचारः, नित्यहोमः,सङ्क्षेप-

होमः, इहद्धोमः, होमद्रव्यप्रमाणम्, षट्कर्मलक्षणम्, आसनम्, ग्रथन-विदर्भ-सम्पुट-बोधन-योग-पल्लवनिर्णयः, षट्कर्ममन्त्रलिखने द्रव्यम्, शान्तिकादौ पात्रनियमः, भूतानां मण्डलानि, भुवनेश्वर्याः स्तवकवचानि, अन्नपूर्णायाः०, त्रिपुटायाः०, दुर्गायाः०, महिषमर्दिन्याः०, लक्ष्म्याः०, सरस्वत्याः०, गणेशस्य०, हरिद्रागणेशस्य०, सूर्यस्य०, विष्णोः०, श्रीरामस्य०, श्रीकृष्णस्य०, गोपालस्य०, नृसिंहस्य०, शिवस्य०, वटुकस्य०, भैरव्याः०, श्रीविद्यायाः०, महात्रिपुरसुन्दर्याः०, प्रचण्डचण्डिकायाः०, काल्याः०, तारायाः०, वगलामुख्याः०, चतुःषष्ट्युपचाराः, अष्टादशोपचाराः, षोडशोपचाराः, दशोपचाराः, पञ्चोपचाराः, निर्माल्यकथनम्, त्रिपुरसुन्दर्याः षोडशोपचाराः, रुद्राक्षमाहात्म्यम्, रुद्राक्षप्रतिष्ठा, रुद्राक्षसंस्कारः, परिभाषा, विष्ण्वाराधनकल्पाः, विष्णुविषये नैमित्तिकादिकर्मभङ्गप्रायश्चित्तम्, शिवशक्तिविषये नैमित्तिकादिकर्मभङ्गप्रायश्चित्तम्, पञ्चप्रकार इज्या, वैष्णवानां द्वादशशुद्धिः, द्वादशतिलकानि, योगाङ्गासनानि, मुद्रा; षटार्गलायन्त्रम्, त्वरिता०, नवदुर्गा०, लक्ष्मी०, भैरवी०, त्रिपुरागायत्री०, त्रिपुरा०, श्रीविद्या० गणेश०, श्रीराम०, नृसिंह०, गोपाल०, कृष्ण०, शिव०, काली०, शान्तिकादौ तारायन्त्रम्, यन्त्रलिखनद्रव्यम्, शान्त्युदकस्नानम्, सङ्क्षेपतः सर्वदेवानां नित्यपूजाविधिः, नैमित्तिकविधिः, चरणामृतमाहात्म्यम्, स्त्रीनपुंसकमन्त्राणां लक्षणम्, सुप्तप्रबोधकालः, योगाङ्गासनानि, श्रीविद्यायजनम्, प्रयोगविधिः, भुवनेश्वरी०, त्वरिता०, दुर्गा०, सरस्वती०, लक्ष्मी०, गणेश०, सूर्य०, श्रीराम०, कृष्ण०, दधिवामन० हयग्रीव०, नृसिंह०, वराह०, मृत्युञ्जय०, दक्षिणमूर्त्ति०, भैरवी०, सुन्दरी०, त्रिपुरा०, छिन्नमस्ता०, श्यामा०, काम्यतर्पणम्, निग्रहादुपायाः, वेतालसिद्धिः, बालकसंस्कारः, शान्तिमन्त्रः, छागादिबलिः, कुलाचारः, दूतीयागः, यजनप्रकारः, द्रव्यशुद्धिः, शक्तिशोधनम्, वीराणां पुरश्चरणम्, मन्त्रिणां मन्त्रस्नाननिरूपणम्, सन्ध्या, अवपूजा, पञ्चमकारयजनप्रकारः, तत्प्रक्रिया, ग्रन्थकृतकृतस्वदोषक्षमापणञ्चेति।

इह बहुतरयन्त्राणि चित्रितानि सन्ति ॥

No. 937. दुर्गभञ्जनम् ।

Substance, country yellow paper, 19 × 3½ inches. Folia, 84. Lines, 8 on a page. Extent, 4200 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1729. Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Durgabhañjana. A treatise on Smṛiti rites, illucidating doubtful points, and solving many moot questions regarding proper times for performing particular ceremonies. By Chandras'ekhara S'armá, a Várendra Bráhmaṇa of Navadvípa. The work is divided into four chapters, (lit. forts). The first treats of the age of the moon, and the proper times when particular ceremonies ordained for specifical days of the moon, should be performed. The second treats of months, their conjunctions, and the ceremonies appertaining to them. The third is devoted to resolutions to perform ceremonies, persons qualified to perform them, and the details thereof. Prominent mention is made in this chapter of the rules for commencing the Durgá pújá. The fourth has for its subjects, optional fasts and penances.

Beginning. भजत भजत कृष्णं गोपनारीसतृष्णं
निखिलभुवनवन्द्यं नन्दगोपाभिनद्यम् ।
सुकृतिहृदयवन्द्यं प्रेमभक्त्यैकगम्यं
सकलललितगेहं सच्चिदानन्दगेहम् ॥
याता माता मया किं नवदधि विहृतं भुज्यते नेति मत्वा
दृष्ट्वा तद्वृत्तमाशु प्रियतमतनयाभुङ्क्ष्व वत्सेत्युवाच ।
लब्ध्वा मातुः प्रसादं सपदि गतभयं स्मेरवक्त्रं वदन्तं
मानद्दोषो न मेऽयं बलकृतमिति तं नन्दसूनुं नमामि ॥
सदानन्दमयीं स्मृत्वा चन्द्रशेखरशर्मणा ।
वरेन्द्रान्वयसम्भूतनवद्वीपनिवासिना ॥
श्रीकृष्णप्रीतये गूढशास्त्रार्थस्याभिसन्धितः ।
स्मृतीनां क्रियते दुर्गभञ्जनं बुधरञ्जनम् ॥
अथ तिथेर्दुर्गभञ्जनम् । तत्र, राशिचक्रचलत्सूर्यावधिकं वाश्रयविकर्षप्रयो-
जकताहशचन्द्रक्रिया तिथिः । तथाहि—

End. वियागे पारणं कुर्य्युर्मुनयो ब्रह्मवादिन इति । वियोगे उभयोर्विच्छेदे तद्योगस्य उपस्थितत्वात् स च एकतरक्षयादपि भवतीति ॥ ० ॥

Colophon. श्रीहरिनारायणशर्म्मणः पुस्तकमिदं स्वाक्षरञ्च इति ॥ ० ॥ यथा दृष्टमित्यादि ॥

विषयः । अत्र चत्वारि परिच्छेदाः । प्रथमं तिथिदुर्गभञ्जनम् । तत्र राशिचक्रस्य देश-रूपता, अमापोड़शभागेनेत्यादिवचनार्थः, अष्टम्यांशे चतुर्द्दश्या इति वचन-व्याख्या, चन्द्रकलास्वरूपः, देवतानां कलानिर्णयः, तिथिखण्डविशेषनियमश्चेति । द्वितीयं मासादुल्लेखदुर्गभञ्जनम् । तत्र निमित्तोल्लेखविचारः, इषोत्सर्गादि-विचारः, मासादुल्लेखविचारश्चेति । तदेतत् खण्डद्वयात्मकं प्रथमखण्डम् । सङ्कल्प-स्मृतिदुर्गभञ्जनाख्यतृतीयपरिच्छेदारम्भे पृथङ्मङ्गलाचरणदर्शनात्; तथाहि— "सदानन्दमयीं स्मृत्वा चन्द्रशेखरशर्म्मणा । सङ्कल्पस्मृतिदुर्गानां भञ्जनं क्रियते-ऽधुना ॥" इति । तत्र च काम्यकर्म्मणि सङ्कल्पः, निष्कामानां काम्येऽपि सङ्कल्पा-भावः, सुगमसङ्कल्पः, अधिकारिलक्षणम्, विशिष्टफलं प्रति कामनाधिकारः, काम्यकर्म्मणि रागिणां प्रीतिकामनायां तत्फलप्राचुर्य्यम्, सङ्कल्पनिरूपणम्, जन्मतिथिविहिताश्वत्थामादिपूजनफलं, सङ्कल्पवाक्यरचना, सङ्कल्पवाक्ये फल-भागिन एव नामगोत्राद्युल्लेखो न तु प्रतिनिधेः, सङ्कल्पकालः, सप्तम्यादिमहाष्ट-म्यादिकल्पे षष्ठ्यां बोधनम्, विशेषबाधकाभाव एव प्रकरणाद् वाक्यस्य बलव-त्त्वम्, दिवसाद्यन्तनाड़ीचतुष्टयस्य सन्ध्यात्वकीर्त्तनम्, सायंसन्ध्यायाः प्राशस्त्या-दिकम्, उपवाससङ्कल्पकालः, गस्नान्ते पुत्रताभोजनान्तरम्, ग्रहणनिमित्तक-स्नानादिकार्य्यम्, नैमित्तिकानि काम्यानि च कर्म्माणि चेति । चतुर्थं व्रतदुर्ग-भञ्जनम् । तत्र—अष्टमी, जन्माष्टम्युपवासो नित्यः, जन्माष्टम्युपवासफलम्, व्रतका-लव्यवस्था, पारणव्यवस्थादिश्चेति ।

No. 938. प्रायश्चित्तव्यवस्थासङ्क्षेपः ।

Substance, country yellow paper, 19 × 3½ inches. Folia, 14. Lines, 6—7 on a page. Extent, 539 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1728. Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Práyas'chitta-vyavasthá-saṅkshepa. A summary of the laws bearing on expiations. This and the following five works are evidently due to the same author, who attempted to produce a series of manuals like the *Tattvas* of Raghunandana, or the *Vivekas* of S'úlápaṇi, but his name does not appear in the codices under notice.

Beginning. अथ प्रायश्चित्तव्यवस्थासङ्क्षेपः। तत्रादौ प्रायश्चित्तलक्षणम्। तथाच हारीतः। प्रयतत्वाद्वोपचितमशुभं नाशयतीति प्रायश्चित्तम्।

End. तथाच पौत्रभ्रात्रादिना क्रियमाणा—(इतः खण्डितम्)

विषयः। प्रायश्चित्तलक्षणादिः, पातकानि, अतिपातकप्रायश्चित्तम्, महापातकप्रायश्चित्तम्, ब्रह्मवधप्रायश्चित्तम्, सुरापानप्रायश्चित्तम्, स्वर्णस्तेयप्रायश्चित्तम्, गुर्वङ्गनागमनप्रायश्चित्तम्, पतितसंसर्गप्रायश्चित्तम्, गोवधप्रायश्चित्तम्, प्रायश्चित्तपूर्वाङ्गकृत्यम्, बाल्यादिभेदेन प्रायश्चित्तभेदः, ज्ञानकृतादिनिरूपणम्, ब्राह्मणस्वामिकगोवधप्रायश्चित्तम्, एकहायन्यादिगोवधप्रायश्चित्तं, बोधनादिनिमित्तकगोवधप्रायश्चित्तम्, अपालननिमित्तकगोवधप्रायश्चित्तम्, गोवधापवादः, क्षत्रियादिवधप्रायश्चित्तम्, स्त्रीवधप्रायश्चित्तम्, गर्भवधप्रायश्चित्तम्, मार्जारादिवधप्रायश्चित्तं, मत्स्यादिवधप्रायश्चित्तम्, मण्डपोद्यानादिदेवतडागादिभेदनप्रायश्चित्तम्, अभिचारप्रायश्चित्तञ्चेति।

No. 939. तिथिव्यवस्थासङ्क्षेपः।

Substance, country yellow paper, 18 × 3½ inches. Folia, 51. Lines, 6 on a page. Extent, 1836 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1729. Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Tithi-vyavasthá-sankshepa. A summary of the laws regarding the moon's age, with references to the ceremonies to be performed on particular lunar days.

Beginning. प्रायःसङ्कल्पानामेव कर्मणामारम्भकत्वादादौ स एव निरूप्यते।

End. अत्रामावास्याष्टमीव्यतिरिक्ता द्वादशतिथयः शुक्ला ग्राह्याः। एतासु पौर्णमास्यन्तमासो ग्राह्यः॥

Colophon. इति तिथिव्यवस्थासङ्क्षेपः समाप्तः।

विषयः। सङ्कल्पनिरूपणम्, मलमासो रविसङ्क्रान्तिशून्यः, विधिस्तु त्रिविधः, अर्थवादः, निषेधपर्युदासौ, विकल्पः, जन्मतिथिव्यवस्था, प्रतिपद्-द्वितीया-तृतीया-चतुर्थी-पञ्चमी-षष्ठी-सप्तमी-कृत्यम्, माघसप्तमी, अष्टमी, कृष्णजन्माष्टमी, पारणकालः, दूर्वाष्टमी, भीष्माष्टमी, अशोकाष्टमी, नवमी, श्रीरामनवमी, दशमी, दुर्गोत्सवः, बलिदानम्, धूपाः, उपचाराः, षोडशोपचाराः, एकादशी,

चातुर्मास्यव्रतारम्भः, आरब्धव्रतत्यागे प्रायश्चित्तं, मत्स्यादित्यागफलम्, हरिशयनादिव्यवस्था, द्वादशी, श्रवणद्वादशी, त्रयोदशी, वारुणत्रयोदशी, चतुर्दशी, सावित्रीचतुर्दशी, अनन्तव्रतम्, शिवचतुर्दशी, मदनचतुर्दशी, पौर्णमासी, महाज्यैष्ठी, कोजागरः, रविसङ्क्रान्तिरात्रिसङ्क्रमणव्यवस्था, कार्त्तिककृत्यम्, ग्रहणम्, अमावास्या, अर्द्धोदययोगः, युगाद्याः, युगाद्यारहस्यञ्चेति ।

No. 940. उद्वाहव्यवस्थासङ्क्षेपः ।

Substance, country yellow paper, 18 × 3½ inches. Folia, 3. Lines, 5 on a page. Extent, 79 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1729. Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Udváha-vyavasthá-sańkshepa. A summary of the laws regarding marriage.

Beginning. अथोद्वाहव्यवस्थासङ्क्षेपः । तत्र सापिण्ड्यं निरूप्यते ।

End. वरे म्रृते कन्या देवराय प्रदातव्या । एतच्च कन्यानुमतौ । वाग्दत्ताया अपि कन्यायाः कुमारीवद् विवाहः ॥ ० ॥

Colophon. इत्युद्वाहव्यवस्थासङ्क्षेपः ॥

विषयः । सापिण्ड्यनिरूपणादिः, पितृबान्धवादिनिर्णयश्चेति ।

No. 941. श्राद्धव्यवस्थासङ्क्षेपः ।

Substance, country yellow paper, 18 × 3½ inches. Folia, 37. Lines, 6 on a page. Extent 1207 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1729. Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

S'ráddha-vyavasthá-sańkshepa. A summary of the laws regarding the various s'ráddhas, or offerings to the manes.

Beginning. अथ श्राद्धव्यवस्थासङ्क्षेपः । विप्रेभ्यो दद्यादग्नौ जलेपि वेत्यनेन तस्यापि ब्राह्मणस्वीकारपर्यन्तं, स्वीक्रियते तदा पित्रे बलिदानेऽतिव्याप्तिः ।

End. येन सेतुनानेकेषामुपकारः क्षेत्रिणस्त्वाल्पपीड़ा स सेतुः क्षेत्रिणा न निराकरणीयः ।

Colophon. इति श्राद्धव्यवस्थासङ्क्षेपः ॥

विषयः । श्राद्धलक्षणविचारः, देवतालक्षणम्, यागलक्षणम्, साहित्यलक्षणम्, तन्त्रतालक्षणम्, नवान्नश्राद्धकालः, मघात्रयोदशीश्राद्धम्, अश्वयुक्कृष्णपक्षश्राद्धम्, शस्त्रहतचतुर्द्दशीश्राद्धम्, अष्टकाश्राद्धम्, श्राद्धवेला, मलमासे कर्त्तव्यम्, मलमासनिषिद्धकर्माणि, अमावस्याश्राद्धवेला, प्रतिमासे पार्वणासमर्थस्य पार्वणव्यवस्था, निमन्त्रणव्यवस्था, दर्भाः, श्राद्धशेषभक्षणे नियमविधिः, आमान्नव्यवस्था, जीवत्पितृकश्राद्धम्, मासिककालः, मासिकसपिण्डीकरणयोरपकर्षः, पिण्डमिश्रीकरणम्, विप्रपतितमृताह्नाविदितयोः श्राद्धकालः, मृताहाज्ञाने श्राद्धदिनमासनिर्णयः, एकोद्दिष्टकालनिर्णयः, अभ्युदयश्राद्धम्, सपिण्डीकरणम्, श्राद्धेऽधिकारिनिरूपणम्, वृद्धिश्राद्धव्यवस्था, शूद्रकर्तृकतर्पणवाक्यम्, वृद्धिनिर्णयः, अकृतवृद्धिः, ऋधिविधिः, प्रतिभूः, स्वामिकविक्रयः, सम्भूय समुत्थानम्, दत्ताप्रदानिकं, भृतकविधिः, भाटकविधिश्चेति ।

No. 942. दायव्यवस्थासङ्क्षेपः ।

Substance, country yellow paper, 19 × 3½ inches. Folia, 14. Lines, 6 on a page. Extent, 456 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1729. Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Dáya-vyavasthá-sañkshepa. A summary of the laws regarding succession and inheritance.

Beginning. अथ दायव्यवस्थासङ्क्षेपः । तत्र पितॄणामेकैकस्मिन् द्रव्ये एकैकस्य स्वत्वं न तु सर्वेषाम् ।

End. आकालिकं निमित्तकालमारभ्य परदिने तत्कालपर्यन्तं, सज्योतिः दिनमानं रात्रिमानञ्चेत्यर्थः ॥ ॐ गुरवे नमः ॥

Colophon. (समाप्तिवाक्यमिह न दृश्यते परं लेखभङ्ग्या समाप्तमेवेति प्रतीयते)

विषयः । पित्रादीनां स्वत्वनिर्णयः, पितृकृतपितामहधनविभागः, पितृकृतस्वोपार्जितधनविभागः, विभागानर्हाः, विभाज्यानि, स्त्रीधननिरूपणम्, दानविक्रयाधिकारः, स्त्रीधनविभागः, अप्रजास्त्रीधनाधिकारः, विभागानन्तरं जातविभागः, पुत्रिकानन्तरजातौरसविभागः, अपुत्रधनविभागः, संसृष्टिविभागः, विभागकालापकृतिविभागः, पितृधनविभागकालः, पितृस्वत्वनिवृत्तौ भ्रातृकृतविभागव्यवस्था, पितृकृतपैतामहधनविभागः, समयाद्युद्धिनिर्णयश्चेति ।

No. 943. शुद्धिव्यवस्थासङ्क्षेपः ।

Substance, country yellow paper, 19 × 3½ inches. Folia, 30. Lines, 7 on a page. Extent, 1155 s'lokas. Character, Bengali. Date, SK. 1729. Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

S'uddhi-vyavasthá-sankshepa. A summary of the laws regarding mourning, and the duties appertaining to that state.

Beginning. अथ शुद्धिव्यवस्थासङ्क्षेपः। तत्रादौ शुद्धिपदार्थो निरूप्यते। तत्र विहितकर्म्मा-र्हत्वप्रयोजको धर्म्मविशेषः शुद्धिः ।

End. युगाद्यावयने पुण्ये मन्वाद्या च विशेषतः ।

Colophon. इति शुद्धिव्यवस्था समाप्ता ।

विषयः । शुद्धिलक्षणादिः, सहमरणानुमरणयोर्व्यवस्था, अनयोरशौचसङ्करः, अतिक्रान्ताशौचम्, अशौचे विधिनिषेधौ, अशौचसङ्करः, गर्भस्रावाशौचम्, स्त्र्यशौचम्, बालाद्यशौचम्, विदेशस्थाशौचम्, सपिण्डाद्यशौचम्, मातामहाद्यशौचम्, मृत्युविशेषाशौचम्, अशौचापवादः, शवानुगमनाशौचम्, अस्थिसञ्चयाङ्गस्पर्शयोः कालः, द्रव्यशुद्धिः, वापीकूपतड़ागेषु मृते जलशुद्धिः, गृहमरणे गृहस्यशुद्धिः, सूतिकादिमरणे दाहव्यवस्था, पर्णनरदाहव्यवस्था, मुमूर्षुकृत्यम्, प्रेततर्पणव्यवस्था, पुत्रस्य वर्षकृत्यम्, पिण्डदानम्, अन्तिमदिनकृत्यम्, अशौचान्तद्वितीयदिनकृत्यम्, वृषोत्सर्गकालः, वृषलक्षणम्, अस्यैव प्रयोगविशेषः, दानव्यवस्था, दानभाषा, दानपरिपाटी, दानप्रयोगः, प्रेतक्रियाधिकारिणः, दत्तककरणपरिपाटी, मृतक्रिया त्रिविधा, विपुलगृहदानम्, वृहदामान्नदानञ्चेति ।

No. 944. उद्वाहव्यवस्था अथवा सम्बन्धव्यवस्थाविकाशः ।

Substance, country yellow paper, 19 × 3½ inches. Folia, 10. Lines, 7 on a page. Extent, 437 s'lokas. Character, Bengali. Date, SK. 1729. Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Udváha-vayavasthá alias *Sambandha-vyavasthá-vikás'a.* A treatise on marriage. Anonymous. This is different from the work noticed under No. 649.

Beginning. अथोद्वाहव्यवस्था। तत्र भार्य्यात्वसम्पादकग्रहणं विवाहः। भार्य्यात्वञ्च विवाहजन्य-

कन्याहत्तिसंस्कारविशेषो वरनिरूपितः, अमुकस्य भार्य्यात्वमिति प्रतीतेः । अयमेव
चूड़ादिसंस्कारवत् विवाहसंस्कारोऽपि लाघवात् ।

End. षट्‌षड्‌ग्रासकृताङ्कवद् वक्ररेखया खिथं लिखेत् ।

Colophon. इति सम्बन्धव्यवस्थाविकाशः ।

विषयः । विवाहलक्षणादिविचारः । ९४९ अङ्कीयग्रन्थादस्मौ भिन्नः ।

No. 945. अनुमानदीधितिटिप्पनीपूर्व्वभागः ।

Substance, country yellow paper, 20 × 5 inches. Folia, 149. In 7 parts. Lines, 9 on a page. Extent, 7375 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1721. Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old and decayed. Prose. Correct.

Anumána-dídhiti-ṭippaní. A gloss on the commentary of Raghunátha Siromaṇi on the first book of Gaṅges'a Upádhyáya's great Nyáya work the *Chintámaṇi.* By Jagadís'a Tarkálaṅkára. This MS. comprises 13 out of the 25 sections of the work. Nos. 507 to 511 are portions of this work. (Ante I, p. 293).

Beginning. सस्मितानमसरोजमङ्गणे रिङ्गमाणमतिलोलकुण्डलम् ।
रोचनोल्लसितभालमस्तु मे केशवं मनसि शैशवं वपुः ॥
प्राचैरनुचितविविधचोदैः कलुषीकृतोऽपि अधुना ।
दीधितियुतमणिरेष श्रीजगदीशप्रकाशितः स्फुरतु ॥
परमात्मने सर्वात्मस्वरूपात्मने नमः ।

End. ननु प्रकृतस्थले विशिष्टप्रत्यक्षजनकत्वमेव नास्तीत्याह विशिष्टसामग्रीति ।

Colophon. इति श्रीलश्रीजगदीशतर्कालङ्कारभट्टाचार्य्यविरचिता सामान्यलक्षणा समाप्ता
शके चन्द्रमेन्नागविधुमित आदित्यतनये
नभस्यीये सप्ताहनि च सुरनाथं हृदि वहन् ।
दशम्यां शुक्लायां कुसुरकमलानाथ इमकं
प्रयत्नेनालेखीन्निजपरिपठनायेति पुस्तम् ॥
कदा वाराणस्यामिह सुरधुनीरोधसि वसन्
वसानः कौपीने शिरसि निदधानोऽञ्जलिपुटम् ।
अये गौरीनाथ त्रिपुरहर शम्भो त्रिनयन
प्रसीदेत्याक्रोशन् निमिषमिव नेष्यामि निवसान् ॥

विषयः। जगदीशतर्कालङ्कारकृततत्त्वचिन्तामणिदीधितिटिप्पन्या द्वितीयखण्डम् "अनुमान-दीधितिटिप्पनीति" तस्यैषः पूर्वो भागो व्याप्तिकाण्डमिति प्रसिद्धम्। अत्र—१ अनुमितिः, २ व्याप्तिपञ्चकम्, ३ सिंहव्याघ्रौ, ४ पूर्वपक्षः, ५ व्याधिकरणधर्मावच्छिन्नाभावः, ६ सिद्धान्तलक्षणम्, ७ अवच्छेदकनिरुक्तिः, ८ विशेषनिरुक्तिः (अथवा विशेषव्याप्तिः), ९ अनएवचतुष्टयी, १० व्याप्तिग्रहोपायः, ११ तर्कः, १२ व्याप्त्यनुगमः, १३ सामान्यलक्षणेति त्रयोदशपरिच्छेदाः सन्ति। तदत्र पुस्तके द्वितीयादिपरिच्छेदत्रिकं खण्डितम्। अनुमितिपरिच्छेदेऽपि सप्तमपत्रतः परस्तात् खण्डितञ्च।

No. 946. कातन्त्रवृत्तिपञ्जिका, परार्द्धा।

Substance, country paper, 14 × 2½ inches. Folia, 96. Lines, 9 on a page. Extent, 4644 s'lokas. Character, old Bengali. Date, Sk. 1400. Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Kátantra-vritti-pañchiká. A gloss on Durga Siñha's commentary on the Sanskrit grammar called Kátantra. By Trilochana Dása. The MS. contains the only second half of the work. Durga Siñha's work has been noticed under No. 510, *ante* I, p. 296.

Beginning. प्रारम्भपत्रस्य प्रथमोभागश्छिन्नः खण्डितः। ततश्च पङ्क्त्युपरार्द्धे—अथाप्यानन्तर्यार्थ एव गृह्यते तथाहि प्रश्नः पर्यन्तयोग उच्यते।

End. आव। अत्रापि द्वे इत्यनुवर्त्तते द्विवचनसन्निधानात् उत्तरशब्दोयं पूर्ववत्।

Colophon. इति त्रिलोचनदासकृतायां (इतः खण्डितम्)।

विषयः। कलापव्याकरणीयतिङन्तादिद्वितीयभागस्य व्याख्यानम्।

No. 947. सर्वतोभद्रमण्डलम्।

Substance, country paper, 14 × 2½ inches. Folium 1. Lines, 16. Extent, 31 s'lokas. Character, old Bengali. Date, Sk. 1400. Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Verse. Correct.

Sarvato-bhadra-mandala. A description of a mystic diagram so called. It is held in high estimation in astrological works for casting nativities, and calculating future events in the life of man.

Beginning. चतुरस्रे चतुःकोष्ठे कर्णसूत्रसमन्विते । चतुर्ष्वपि च कोष्ठेषु कर्णसूत्रचतुष्टयम् ।
End. त्रिशो रेखा वह्निः कुर्यात् सितरक्तासितैः क्रमात् । मण्डलं सर्वतोभद्रमेतत् साधारणं स्मृतम् ।
विषयः । सर्वतोभद्रमण्डलप्रणयनप्रयोगः ।

No. 948. एकाक्षरकोषः ।

Substance, country paper, 12 × 3 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 34 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Verse. Correct. Copies have been found at Vikramapura, Ḍháká, with Paṇdit Kálíkumár Bhaṭṭáchárya, and in Calcutta, with the Honorable Rája Jotindramohan Tagore Báhádur, and in the Library of the late Rájá Sir Rádhákánta Deva Bahádur.

Ekáksharakosha. A vocabulary of words of one syllable or one Sañskṛit letter each. By Purushottama Deva. The work is of some repute. Professor Aufrecht in his Bodleian Catalogue gives the following account of this work. "Major numerus earum vocum, quas Purushottama hoc libello collegit, e mystica doctrina delectus videtur, Cf. supra, p. 97. n. 3. In quibusdam exemplis, ut si *ga* esse *gaṇapatí* et *gandharva*, *cha* significare *chandramas* et *choara*, *ta* *taskara*, *dha* *dhana*, *ya* *yama*, *va* *váta* et *veruṇa* esse dicuntur, facile vides lusum hunc esse, ubi nomina prima ipsorum syllaba significentur. Aliae voces radices sunt, quae in compositorum fine adjectivorum locum tenent, ut *ga* (*gita*), *cha* (*cheda*, *chedana*), *da* (*dána*, *dátṛi*). Minor pars re vera nomina vel particulæ sunt, et ab optimis quibusque scriptoribus usurpantur, velut *kha*, *bha* (*nakshatra*), *bhá* (*dipti*), *sam* (*kalyáṇa*), etc.

Beginning. कः प्रजापतिरुद्दिष्टो को वायुरिति शब्दितः ।
कश्चैवात्मा समाख्यातः प्रकाशे क उदाहृतः ॥
End. अमिति स्यात् परं ब्रह्म अः स्याच्चैव महेश्वरः ।
Colophon. इति पुरुषोत्तमदेवकृत एकाक्षरकोषः सम्पूर्णः ।
विषयः । एकाक्षराणां बह्वर्थानां शब्दानां परिचयः ।

No. 949. शुद्धिविवेकः ।

Substance, country paper, 13 × 2½ inches. Folia, 94. Lines, 6 on a page. Extent, 2456 s'lokas. Character, old Bengali. Date, SK. 1533. Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

S'uddhi-viveka. A treatise on purification and mourning. By Aniruddha.

Beginning. प्रणम्य पुण्डरीकाक्षं पूर्वाचार्य-प्रकीर्त्तिता ।
व्याख्या मन्वादिशास्त्राणां समालोच्य विविच्यते ॥
विशुद्धिरनिरुद्धेन स्वबोधविभवावधि (?) ।
बोधार्थमल्पबुद्धीनां प्रबुद्धानान्तु तुष्टये ॥

End. अनेनाप्यविशुद्धस्य न कार्यमित्युक्तमतः कथमशुद्धस्याप्यात्मघातिनोपि संवत्सरे परिक्रियते ।

Colophon. महोपाध्यायश्रीअनिरुद्धकृता विशुद्धा * * * * समाप्ता ॥ श्रीः ॥ सुरापगातीर विहार * * के———.कृतोनिरुद्धेन———चिमेत्वनेचद्वयश्रीतभानुना, शकस्य वर्षे———लिलेख

विषयः । जननमरणाद्यशौचनिर्णयः ।

No. 950. शार्ङ्गधरपद्धतिः ।

Substance, country red and yellow paper, 13 × 5½ inches. Folia, 269. Lines, 8—9 on a page. Extent, 7263 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Verse. Correct.

S'árṅgadhara Paddhati. A collection of miscellaneous poems, descriptive of various objects. A part of the work is devoted to ornithomancy, chaomancy and other forms of divination; another to bows and arrows—their merits and demerits: the bulk is made up of amatory verses. By S'árṅgadhara, son of Dámodara, and grandson of Rághava Deva, who was the court poet of Hammira, the Chauhan king of Sambher or Harowti, who flourished in the 12th century, and is repeatedly mentioned in

Chand's history of Príthvíráj: he was killed in the year 1192 A. D. S'árṅgadhara has high reputation as a great poet, and was the author of several works, two of which (one on medicine, and the other on arms and military tactics) have been already noticed (Nos. 360 and 790). The MS. is incomplete.

Beginning. यस्मिन् बुद्बुदसङ्करा इव बहुब्रह्माण्डखण्डाः क्वचिद्,
भान्ति क्वापि च सीकरा इव विरिञ्च्याद्याः स्फुरन्ति भ्रमात्।
चिद्रूपा लहरीव विश्वजननी शक्तिः क्वचिद् द्योतते,
स्वानन्दामृतनिर्भरं शिवमहापाथोनिधिं तं नुमः ॥ १ ॥
पुराशाकम्भरीदेशे श्रीमान् हम्मीरभूपतिः।
चाहुवाणान्वये जातः ख्यातः शौर्य्ये इवार्जुनः ॥ २ ॥
तस्याभवत् सभ्यजनेषु मुख्यः परोपकारव्यसनैकनिष्ठः।
पुरन्दरस्येव गुरुर्गरीयान् द्विजाग्रणी राघवदेवनामा ॥ ३ ॥
गोपालदामोदरदेवदाससञ्ज्ञा बभूवुस्तनयास्तदीयाः।
नेत्रावतारा इव चन्द्रमौलेरपाकृतध्वान्तगुणास्त्रयोऽपि ॥ ४ ॥
तेषां मध्ये यस्तु दामोदरोऽभूदुत्पाद्य चीनात्मजान् वीतरागः।
भागीरथ्यां शुद्धदेहं विहाय ज्ञानादात्मन्येव निष्ठां जगाम ॥ ५ ॥
ज्येष्ठः शार्ङ्गधरस्तेषां लघुर्लक्ष्मीधरस्तथा।
कृष्णोऽनुजस्ततस्तेषां त्रयस्त्रेताग्नितेजसः ॥ ६ ॥
जयति शार्ङ्गधरस्त्रिपुरापदद्वयकुशेशयलुब्धमधुव्रतः।
सरससूक्तिसुधौघकलानिधिः कविकरीन्द्रकदम्बमृगाधिपः ॥ ७ ॥
यद्यपि गुणौघनिलयः खलशैलध्वंसने जिष्णुः।
तदपि विमलहृदयान्तरसज्जनलोकस्य यशोऽसौ ॥ ८ ॥
ते सज्जनाः सुकविशाखिकविलपुष्पाण्यादाय गुम्फितवतः स्वगुणैर्मयैतत्।
सन्धारयन्तु कुसुमोज्ज्वलहाररूपं कण्ठे सुभाषितमपास्तसमस्तदोषम् ॥ ९ ॥
न शार्ङ्गधरपद्धतिः खलजनस्य योग्या भवेत्
सुभाषितरसोर्मयः सुकृतिलोकपेया यतः।
सुधामदितिनन्दना दिवि पिबन्ति हृष्टान्तरा-
स्तथैव तमसः शिरो झटिति खण्डितं श्रूयते ॥ १० ॥
आनन्दाय सतां भूयात् सुभाषितमिदं मम।

पृथक् पद्धतिसम्मिश्रं परिच्छेदैर्मनोरमम् ॥ ११ ॥
आदैर्मद्विहितैः पद्यैः कियद्भिरपरैरपि ।
युता पद्धतिरेषास्तु सज्जनानन्ददायिनी ॥ १२ ॥

End. मन्दोऽयं मलयानिलः किशलयं चूतद्रुमाणां वन
साम्प्रतकोकिलकूजितं विचकिलामोदः पुराणं मधु,
बाणानि धिनोति धरं (?) (इतः परं न लिखितम्, तत एव खण्डितम्, लेखनाभावे च आदर्शालाभ एव हेतुरिति च गम्यते, शेषाक्षरलिपिभङ्गीदर्शनाच्छेद (।)-चिह्नसमालङ्कृतत्वाच्च) ।

विषयः । कविना स्वप्रणीतान् पूर्वकविगणभाषितांश्च श्लोककाव्यानिह यथायथं पद्धत्यनुसारेण ग्रथितं, तदसावुत्कृष्टतरः काव्यसङ्ग्रहः सम्पन्नः । अत्र—१ कविवंशवर्णनम्, २ अनुक्रमः, ३ नमस्कृतिः, ४ आशीः, ५ सुभाषितप्रशंसा, ६ काव्यप्रशंसा, ७ सामान्यकविप्रशंसा, ८ विशिष्टकविप्रशंसा, ९ कुकविनिन्दा, १० पण्डितप्रशंसा, ११ कुपण्डितनिन्दा, १२ महतां प्रशंसा, १३ धीरप्रशंसा, १४ सज्जनप्रशंसा, १५ मनस्विप्रशंसा, १६ उदारप्रशंसा, १७ तेजस्विप्रशंसा, १८ गुणप्रशंसा, १९ सन्तोषप्रशंसा, २० संसर्गप्रशंसा, २१ धनप्रशंसा, २२ दुर्जननिन्दा, २३ कृपणनिन्दा, २४ याचकनिन्दा, २५ दरिद्रनिन्दा, २६ मूर्खनिन्दा, २७ तृष्णानिन्दा, २८ लोभनिन्दा, २९ दैवाख्यानम्, ३० उद्यमाख्यानम्, ३१ प्रकीर्णकाख्यानम्, ३२ समस्याख्यानं, ३३ प्रहेलिका, ३४ अपह्नुतिः, ३५ कूटः, ३६ क्रियादिगुप्तचित्राख्यानम्, ३७ प्रश्नोत्तराख्यानम्, ३८ जातिः, ३९ सदाचारः, ४० धर्मनिवृत्तिः, ४१ पातकनिवृत्तिः, ४२ सूर्यान्योक्तयः, ४३ चन्द्रान्योक्तयः, ४४ मेघान्योक्तयः, ४५ वाय्वन्योक्तिः, ४६ हंसान्योक्तयः, ४७ मधुकरान्योक्तयः, ४८ कोकिलान्योक्तयः, ४९ चातकान्योक्तयः, ५० मयूरान्योक्तयः, ५१ शुकान्योक्तिः, ५२ काकान्योक्तिः, ५३ वकान्योक्तिः, ५४ खद्योतान्योक्तिः, ५५ सिंहान्योक्तिः, ५६ गजान्योक्तिः, ५७ मृगान्योक्तिः, ५८ करभान्योक्तिः, ५९ वृषभान्योक्तिः, ६० सामान्यवृक्षान्योक्तिः, ६१ कल्पवृक्षः, ६२ पर्वतान्योक्तिः, ६३ अगस्त्यान्योक्तिः, ६४ समुद्रान्योक्तिः, ६५ रत्नान्योक्तिः, ६६ शङ्खान्योक्तिः, ६७ तड़ागान्योक्तिः, ६८ कमलान्योक्तिः, ६९ कूपान्योक्तिः, ७० मरुस्थलान्योक्तिः, ७१ दावानलोक्तिः, ७२ सङ्कीर्णान्योक्तिः, ७३ सामान्यराजप्रशंसा, ७४ विशिष्टराजप्रशंसा, ७५ अरिपलायनम्, ७६ राजनीतिः, ७७ नीतिः, ७८ मिश्रकनीतिः, ७९ गजप्रशंसा, ८० भद्रलक्षणम्, ८१ मन्दलक्षणं, ८२ मृगलक्षणम्,

८३ मिश्रलक्षणम्, ८४ अश्वप्रशंसा, ८५ खड्गलक्षणम्, ८६ खड्गप्रशंसा, ८७ धनुर्वेदः, ८८ [तत्र—(क) धनुर्दानविधिः, (ख) आचार्यलक्षणम्, (ग) चापप्रमाणम्, (घ) गुणलक्षणम्, (ङ) शरलक्षणम्, (च) फलकलक्षणम्, (छ) नाराचनालीकस्थानम्, (ज) मुष्ट्याकर्षणम्, (झ) गुणमुष्टिः, (ञ) अनध्यायाः, (ट) दृढभेदित्वादिगुणलक्षणम्] गान्धर्वशास्त्रम्। ८९ वृक्षशास्त्रम् [तत्र-(क) उपवनविनोदः, (ख) तरुमहिमा, (ग) भूमिनिरूपणम्, (घ) वीजोप्तिविधिः, (ङ) निषेवणम्, (च) द्रुमरक्षा, (छ) उपवनक्रिया, (ज) कूपार्थं भूमिपरीक्षणम्। ९० शाकुनज्ञानम् [तत्र-(क) भूपतिप्रश्नचेष्टा, (ख) वरकन्याप्रश्नः, (ग) वर्षाप्रश्नः, (घ) राज्ञो जयप्रश्नः (ङ) राज्ञः सन्तानप्रश्नः, (च) विविधप्रश्नः, (छ) रोगिप्रश्नः, (ज) शकुनं, (झ) शिवारुतम्, (ञ) पल्ली, (ट) अङ्गस्फुरणम्, (ठ) सङ्कीर्णशकुनानि, (ड) यात्रानियमः, (ढ) शुभाशुभविचारः, (ण) उलूकपिङ्गले, (त) काकशब्दः, (थ) हंसाचारः, (द) तित्तिरिरावः, (ध) लट्वारावः, (न) करायिकारावः, (प) वृकरावः, (फ) हरिणरावः, (ब) नकुलरावः, (भ) मिश्रशकुनानि, (म) क्षुतम्, जाङ्गिकशकुनं वा, (य) दिशां स्वभावकथनम्, (र) स्वरोदयः], ९१ पशूनां लक्षणचिकित्से [(क) छागानाम्, (ख) शुनकानाम् (ग) गवाम्, (घ) यूथरक्षा, (ङ) पशुवशीकरणम्] स्थावरजङ्गमविषापहरणम्, ९२ भूतविद्या, ९३ कल्पस्थानम्, ९४ केशरञ्जनम्, ९५ शृङ्गारनिर्देशः, ९६ स्त्रीप्रशंसा, ९७ स्त्रीपुरुषजातिभेदलक्षणानि, ९८ स्त्रीपुरुषसंयोगवृत्तिः, ९९ स्त्रीसेवाप्रकारः, १००। सङ्केतस्थानादिविवरणम् [तत्र—(क) सङ्केतस्थानविवरणम्, (ख) दूत्यादिविवरणम्, (ग) स्त्रीपुरुषवशीकरणम्, (घ) द्रावणम्, (ङ) वीर्य्यस्तम्भः, (च) कुसुमजननम्, (छ) गर्भपातरक्षा, (ज) सुखप्रसूतिः, (झ) यौवनरक्षा, (ञ) सुखवासजलवासौ, (ट) अङ्गरागः, (ठ) धूपप्रकरणम्]। १०१ बालावर्णनम्, १०२ युवतीवर्णनम्, १०३ तरुणीवर्णनम्, १०४, समग्रस्त्रीप्रशंसनम् तत्र—(क) ललाटवर्णनम्, (ख) भ्रूवर्णनम्, (ग) नासावर्णनम्, (घ) कपोलवर्णनम्, (ङ) अधरवर्णनम्, (च) दन्त-वर्णनम्, (छ) स्मितवर्णनम्, (ज) सुखवर्णनम्, (ञ) मुखवर्णनम्, (ट) कण्ठवर्णनम्, (ठ) बाहुवर्णनम्, (ड) करवर्णनम्, (ढ) अङ्गुलीवर्णनम्, (ण) स्तनवर्णनम्, (त) मध्यवर्णनम्, (थ) वलित्रयवर्णनम्, (द) नाभिवर्णनम्, (ध) जरुवर्णनम्, (न) जङ्घावर्णनम्, (प) चरणयुगलवर्णनम्, (फ) नखश्रेणिवर्णनम्, (ब) गमनवर्णनम्, (भ) कान्तिवर्णनम्, (म) सामग्रीस्वरूपवर्णनम्] १०५। विप्रलम्भकशृङ्गारे—(क) प्रियप्रस्था-

नवर्णनम्, (ख) श्यामावस्थाकथनम्, १०६ (क) नायिकावचनम्, (ख) नायकवचनम्, (ग) नायिकां प्रति मानम्, १०७ विरहिण्यवस्थावर्णनम्, १०८ नायिकान्तिके सखीवचनम्, १०९ वियोगिनीप्रलापाः, ११० नायकं प्रति दूतीप्रेषणम्, १११ वियोग्यवस्थावर्णन-प्रलापाख्याने, ११२ नायकस्याग्रे दूत्युक्तिः, ११३ नायिकां प्रति दूत्युक्तिः, ११४ दूती-नायिकासंवादः, ११५ शृङ्गारे परस्परविलोकनम्, ११६ प्रियानित्यादिकम्, ११७ मानिनीमानवर्णनम्, ११८ कलहोक्त्यादिकथनम्, ११९ मिथुनस्योक्तयस्तथा, १२० प्रियस्य शिक्षानुनयौ, १२१ परस्परं प्रसादः, १२२ सूर्यास्ते चक्रदुःखम्, १२३ तमसो वर्णनम्, १२४ अभिसारीणां सञ्चारः, १२५ शशाङ्कोदयवर्णनम्, १२६ पानगोष्ठीकथनम्, १२७ (क) चाटुप्रभृतिवर्णनम्, (ख) सुरतप्रशंसा, १२८ नववधूक्रीड़ायां सखीवाक्यम्, १२९ सुरतकेलिकथनम्, १३० विपरीतरतिवर्णनम्, १३१ सुरतनिवृत्तिः, १३२ मध्यरात्रिक्रीड़ानायिकानुनयाः, १३३ प्रभातसमयोक्तयः, १३४ प्रभातवर्णनम्, १३५ (क) प्रभातानिलवर्णनम्, (ख) प्रभातोदयवर्णनम्, १३६ रात्रिसंयोगचेष्टायाः प्रातः प्रकटनम्, १३७ (क) मिश्रकशृङ्गारवर्णनम्, (ख) सतीवर्णनम्, (ग) कुलवधूवर्णनम्, १३८ असतीचरितम्, १३९ वसन्तादेर्वर्णनम्, १४० ग्रीष्मादेर्वर्णनम्, १४१ वर्षादेर्वर्णनम्, १४२ शरदादेर्वर्णनम्, १४३ हेमन्तादेर्वर्णनम्, १४४ शिशिरादेर्वर्णनम्, १४५ सम्मिश्राणाम्, १४६ जलकेलिः, १४७ प्रपोक्तिः, १४८ दोलाकेलिः, १४९ भमरिकाक्रीड़ा, १५० कन्दुकक्रीड़नम्, १५१ नेत्रसम्मीलनम्, १५२ क्रीड़ा, १५३ सम्मिश्रोक्तयः, १५४ भयानकरसोक्तयः, १५५ वीभत्सरसोक्तयः, १५६ रौद्ररसोक्तयः, १५७ शान्तरसे—वैराग्यस्य प्रशंसनम्, १५८ अनित्यतावर्णनम्, १५९ विषयादिविड़म्बनवर्णनम्, १६० पश्चात्तापवर्णनम्, १६१ कालचरितवर्णनम्, १६२ विवेककथनम्, १६३ उपदेशः, १६४ कालसङ्ख्या, १६५ शारीरम्, १६६ चतुर्विधयोगे—योगत्रयनिरूपणम्, १६७ गोरचादिसाधितहठयोगवर्णनम्, १६८ मार्कण्डेयादिसाधितहठयोगप्रकरणम्, १६९ मनःस्थैर्यप्रभावः, १७० अष्टसिद्धिवर्णनम्, १७१ योगिचर्य्याकथनम्, १७२ अरिष्टजं ज्ञानम्, १७३ विदेहमुक्तिकथनञ्चेति परिच्छेदाः।
[अत्र तु पुस्तके वसन्तवर्णनस्य कियदंशं यावद् दृश्यन्ते, ततः सार्द्धचतुस्त्रिंशत्परिच्छेदानामभावः।]

No. 951. प्रायश्चित्ततत्त्वादर्शः।

Substance, country yellow paper. Folia, 13. Lines, 8—10 on a page. Extent, 630 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mahárájanagara, Vikrampura, Ḍháká, Kálíkṛishṇa Gañgopádhyáya. Appearance, old. Prose. Correct.

Práyas'chittatattvádars'a. A commentary on Raghunandana's treatise on purification and expiations. By Vishṇuráma Siddhántavágís'a, son of Jayadeva Vidyávágís'a, and grandson of Kavindra Bhaṭṭácháryya.

Beginning. प्रणम्य विष्णुरामेण परमात्मानमव्ययं।
प्रायश्चित्तस्य यत्तत्त्वं तस्य व्याख्या वितन्यते॥
(तद्व्याख्या परितन्यते वा)॥
तत्र ग्रन्थारम्भेऽभिमतं देवं नमस्करोति प्रणम्येति॥
तत्त्वतु विविधमुनिवाक्यार्थावलोकनपूर्वकपञ्चाङ्गाधिकरणाधीनव्यवस्थासङ्ग्रहः॥
तत्र प्राधान्येन यद्वक्तव्यं तत् सङ्कलयन्नाह, प्रायश्चित्तस्येत्यादि॥

End. प्रायश्चित्तान्तरन्तु प्रायश्चित्तविवेकादावनुसन्धेयमिति॥

Colophon. इति कविचन्द्रभट्टाचार्यात्मजजयदेवविद्यावागीशसुतश्रीविष्णुरामसिद्धान्तविरचितः प्रायश्चित्तादर्शः समाप्तः।

विषयः। रघुनन्दनकृतप्रायश्चित्ततत्त्वव्याख्यानं।

No. 952. श्राद्धतत्त्वादर्शः।

Substance, country yellow paper. Folia, 10. Lines, 5—8 on a page. Extent, 370 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mahárájnagara, Vikrampura, Ḍháká, Kálíkṛishṇa Gañgopádhyáya. Appearance, old. Prose. Correct.

S'ráddhatattvádars'a. A commentary on the S'ráddhatattva of Raghunandana. By Vishṇuráma Siddhántavágís'a, the author named in the last preceding notice. The MS. is incomplete.

Beginning. प्रणम्य कमलाकान्तं विष्णुरामेण धीमता।
व्याख्यानं श्राद्धतत्त्वस्य तन्यते विदुषां मुदे॥

तत्रादौ ग्रन्थमारभमाणोभिमतदेवतां नमस्करोति, प्रणम्येत्यादि ॥
तत्त्वं विविधमुनिवाक्यादि ॥

End. एतदभिप्रेत्य पूर्वस्मतितिथिं विद्यायेत्युक्तं ॥ इत्यतः खण्डितः ॥

विषयः । आद्यतत्त्वव्याख्यानं ।

No. 953. सदाचारप्रकरणं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 3. Lines, 6—7 on a page. Extent, 89 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mahárájanagara, Vikramapura, Ḍháká, Kálíkṛishṇa Gañgopádhyáya. Appearance, old. Verse. Correct.

Sadácháraprakaraṇa. A metrical treatise on the duties of ascetics. By S'añkara Ácharya. Hall's *Contributions*, p. 142.

Beginning. सच्चिदानन्दकन्दाय जगदङ्कुरहेतवे ।
सदोदिताय पूर्णाय नमोऽनन्ताय विष्णवे ॥ १ ॥
सर्ववेदान्तसिद्धान्तैर्ग्रथितं निर्मलं शिवं ।
सदाचारं प्रवक्ष्यामि योगिनां ज्ञानसिद्धये ॥ २ ॥

End. सदाचारमिमं नित्यं योऽनुसन्धत्ते बुधः ।
संसारसागराच्छीघ्रं मुच्यते नात्र संशयः ॥ ५५ ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीमच्छङ्कराचार्य्यविरचितं सदाचारप्रकरणं समाप्तम् ।

विषयः । योगिसदाचारवर्णनं ।

No. 954. वेदान्तशास्त्रसङ्क्षिप्तप्रक्रियानिरूपणम् ।

Substance, country yellow paper. Folia, 9. Lines, 9—10 on a page. Extent, 427 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mahárájanagara, Vikramapura, Ḍháká. Kálíkṛishṇa Gañgopádhyáya. Appearance, old. Verse. Correct.

Vedánta s'ástra sankshipta-prakriyá-nirupaṇa alias *Prakriyá-nirúpaṇa.* A metrical epitome of the Vedánta doctrine. By S'añkara Ácharya.

Beginning. चित्सदानन्दरूपाय सर्वधीवृत्तिसाक्षिणे ।
नमो वेदान्तवेद्याय ब्रह्मणेऽनन्तरूपिणे ॥

यदज्ञानादिदं भाति यज्ज्ञानाद्विनिवर्त्तते ।
नमस्तस्मै चिदानन्दवपुषे परमात्मने ॥

End. यस्य देवे परा भक्तिर्यथा देवे तथा गुरौ ।
तस्यैते कथिता ह्यर्थाः प्रकाशन्ते महात्मनः ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यविरचितं वेदान्तशास्त्रसंक्षिप्तप्रक्रियानिरूपणं समाप्तम् ॥

विषयः । वेदान्तप्रक्रियाकथनं ।

No. 955. ब्रह्मोपनिषत्, अथर्ववेदीया ।

Substance, country yellow paper. Folia, 2. Lines, 6—7 on a page. Extent, 59 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place, of deposit, Mahárájanagara, Vikramapura, Ḍháká, Kálíkṛishṇa Gañgopádhyáya. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Brahma Upanishad. A description of Brahma. This is alleged to be an Upanishad of the Atharva Veda. It does not, however, correspond with the work of this name described under No. XXIII.

Beginning. अथास्य पुरुषस्य च चत्वारि स्थानानि भवन्ति, नाभिहृदयकण्ठमूर्द्धेति ।
तत्र चतुष्पादं ब्रह्म विभाति, जागरितं स्वप्नं सुषुप्तं तुरीयमिति ॥

End. आत्मविद्यातपोमूलं तद् ब्रह्मोपनिषत् परं ।
सर्वात्मैकत्वरूपेण तद् ब्रह्मोपनिषत् परं,
तद् ब्रह्मोपनिषत् परमिति ॥ २ ॥

Colophon. इति अथर्ववेदीया ब्रह्मोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः । ब्रह्मनिरूपणं ।

No. 956. ब्रह्मज्ञानं ।

Substance, country yellow paper. Folium, 1. Lines, 12. Extent, 20 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mahárájanagara, Vikramapura, Ḍháká, Kálíkṛishṇa Gañgopádhyáya. Appearance, old. Verse. Correct.

Brahmajṇána. A poem on the essence of the Vedánta doctrine. By S'aṅkara A'chárya. The title of the poem is doubtful. I believe it is generally known by another name, but what that is I cannot now ascertain.

Beginning. नाहं कर्त्ता न कारयिता वा न कार्य्यं
नाहं भोक्ता न भोजयिता न च भोज्यं ।
नाहं दुःखं दुःखयिता वा न च दुःखी
सोऽहं प्रत्यक् चित्स्वरूपोऽहमात्मा ॥

End. का बुद्धिः कायवा ह्यनिर्मम चात्मस्वरूपिणः ।
भजते भोगसेवाभिर्नैकार्थायोपकल्पते ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यविरचितं ब्रह्मज्ञानं समाप्तम् ॥

विषयः । ब्रह्मज्ञाननिरूपणं ।

No. 957. अद्भुतोपनिषत् ।

Substance, country yellow paper. Folium, 1. Lines, 12. Extent, 24 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mahárája-nagara, Vikramapura, Ḍháká, Kálíkṛishna Gañgopádhyáya. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Adbhuta Upanishad. An Upanishad on the duties of ascetics, treating of various forms of Yoga penance. The MS. does not say to what Veda it is affiliated. Apparently it is apocryphal.

Beginning. यमनियमासनप्राणायामप्रत्याहारधारणाध्यानसमाध्यष्टाङ्गयोगः ।

End. निर्वाणपदमाश्रित्य योगी कैवल्यमश्नुते, योगी कैवल्यमश्नुते ।
इति च एवं वेद इत्युपनिषत् ॥

Colophon. इत्यद्भुतोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः । योगप्रक्रियाकथनं ।

No. 958. मनीषापञ्चकं ।

Substance, country yellow paper. Folium, 1. Lines, 10. Extent, 6 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mahárája-nagara, Vikramapura, Ḍháká, Kálíkṛishna Gañgopádhyáya. Appearance, old. Verse. Correct.

Manísháपanchaka. A discussion between S'aṅkara A'chárya and a Chaṇḍála, on caste distinctions and the Vedántic doctrine. The work is alleged in the text to have been composed by S'aṅkara himself.

Beginning. कदाचित् शङ्कराचार्य्यः काशीं प्रति पुरीं ययौ ।
तस्य ज्ञानपरीक्षार्थं कश्चिद् देवः समागतः ॥
चण्डालरूपिणं दृष्ट्वा गच्छ गच्छेति चाब्रवीत् ।
यथोक्तवन्तमाचार्य्यं स देवः पुनरब्रवीत् ॥

End. यत्साख्याम्बुधिलेशलेशत इमे शक्रादयो निर्वृता
यच्चित्ते नितरां प्रशान्तिकलने लब्धाम्बुधिर्निर्वृतः ।
यस्मिन्नित्यसुखाम्बुधौ गलितधीर्ब्रह्मैव न ब्रह्मविद्
यः कश्चित् स सुरेन्द्रवन्दितपदो नूनं मनीषा मम ॥ ५ ॥

Colophon. इति श्रीशङ्कराचार्य्यकृतं मनीषापञ्चकं समाप्तं ।

विषयः । ब्रह्मजातीयब्रह्मविद्याविषयकदेवचण्डालयोः कथोपकथनं ।

No. 959. विवेकचूड़ामणिः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 31. Lines, 5—7 on a page. Extent, 868 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mahárájanagara, Vikramapurá, Ḍháká, Kálíkṛisṇa Gañgopádhyáya. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Viveka chúḍámaṇi. A poetical exposition of the Vedanta doctrine. By S'añkara A'chárya.

Beginning. सर्ववेदान्तसिद्धान्तगोचरं तमगोचरं ।
गोविन्दं परमानन्दं सद्गुरुं प्रणतोऽस्म्यहम् ॥ १ ॥
जन्तूनां नरजन्म दुर्लभमतः पुंस्त्वं ततो विप्रता
तस्माद् वैदिककर्म्ममार्गपरता विद्वत्त्वमस्मात् परं ।
आत्मानात्मविवेचनं स्वनुभवो ब्रह्मात्मना संस्थिति-
र्मुक्तिर्नो शतजन्मकोटिसुकृतैः पुण्यैर्विना लभ्यते ॥ २ ॥

End. संसारध्वनितापभानुकिरणप्रोद्भूतदाहव्यथा-
खिन्नानां जलकाङ्क्षया मरुभुवि भ्रान्त्या परिभ्राम्यतां ।
अत्यासन्नसुधाम्बुधिं सुखकरं ब्रह्माद्वयं दर्शय-
न्त्येषा शाङ्करभारती विजयते निर्वाणसम्भाविनी ॥ ५८२ ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यश्रीशङ्कर-
भगवत्पादकृतो विवेकचूड़ामणिः समाप्तः ॥

विषयः । ब्रह्मज्ञानप्रशंसा ।

No. 960. शुकाष्टकम्, सटीकं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 6. Lines, 6—10 on a page Extent, 330 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mahárájanagara, Vikramapura, Ḍháká, Kálíkrishṇa Gañgopádhyáya. MSS. or this work are common enough: the codices in the Libraries of the Asiatic Society, and of the Sanskrit College, of Calcutta are generally correct Appearance, old. Prose and verse. Correct.

S'ukáshṭaka. A poem in eight stanzas in praise of the Vedánta philosophy. Attributed to S'uka Deva, son of Vyása. The text is explained in an elaborate commentary by Gañgádharendra Sarasvatí.

Beginning. (मू॰) भेदाभेदौ सपदि गलितौ पुण्यपापे विशीर्णे
मायामोहौ क्षयमधिगतौ नष्टसन्देहवृत्तिः।
शब्दातीतं त्रिगुणरहितं प्राप्य तत्त्वावबोधं
निस्त्रैगुण्ये पथि विचरतः को विधिः को निषेधः ॥ १ ॥

End. (मू॰) सत्यं सत्यं परमममृतं सर्वकल्याणरूपं
मायारण्ये दहनमनिलं शान्तिनिर्वाणदीपं।
तेजोरूपं निगमसदनं व्यासपुत्राष्टकं यः
प्रातःकाले पठति मनसा याति निर्वाणमार्गं ॥ ८ ॥

विषयः। ब्रह्मज्ञानप्रशंसा।

No. 961. शतरुद्रीयं, सभाष्यं।

Substance, country yellow paper. Folia 13. Line 10—11 on a page. Extent, 786 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mahárájanagara, Vikramapura, Ḍháká, Kálíkṛishṇa Gañgopádhyàya. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

S'atarudríya, The S'atarudríya hymn of the White Yajur Veda with the commentary of Sáyana A'chárya. The text is published in Dr. Weber's edition of the Veda, and a translation in Muir's Sanskrit Texts IV.

Beginning. (मू॰) ॐ नमस्ते रुद्र मन्यव उतोत इषवे नमः।
नमस्ते अस्तु धन्वने बाहुभ्यामुत ते नमः ॥ १ ॥
या त इषुः शिवतमा शिवं बभूव ते धनुः।
शिवा शरव्या या तव तया नो रुद्र मृडय ॥ २ ॥

(भा॰) यस्य निश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत्।
निर्ममे तमहं वन्दे विद्यातीर्थमहेश्वरं ॥
इष्टकाचितयः सर्वास्तुर्ये हि समापिताः।
रुद्राध्याये पञ्चमे तु चित्ताग्नौ होम उच्यते ॥

End. (मू॰) नमो रुद्रेभ्यो ये दिवि येषां वर्षमिषवस्तेभ्यो दश प्राचीर्दश दक्षिणा दश प्रतीचीर्दशोदीचीर्दशोर्द्ध(र्ध्वा)स्तेभ्यो नमस्ते नो मृडयन्तु ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जम्भे दधामि। इत्येकादशोऽनुवाकः ॥

(भा॰) हे रुद्रा वो युष्माकं जम्भे विदारितास्ये दधामि स्थापयामि।

Colophon. इति सायनाचार्य्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे यजुःसंहितायां चतुर्थकाण्डे पञ्चमप्रपाठके एकादशोऽनुवाकः समाप्तः ।

विषयः । रुद्रमहिमा ।

No. 962. श्रुतिस्तुतिव्याख्यानं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 34. Lines, 4—6 on a page. Extent, 816 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mahárájanagara, Vikrampura, Ḍháká, Kálikṛishṇa Gañgopádhyáya. Appearance, old. Verse. Incorrect.

S'ruti-stuti-vyákhyána. A gloss, by Raghunátha Chakravartí, on S'añkara's commentary on the *S'ruti-stuti* or "praise of the S'ruti," of S'rídhara.

Beginning. बालानामुपकाराय श्रीधरीयश्रुतिस्तुतेः ।
व्याख्या व्याख्यायते कापि रघुनाथेन केन च ॥ १ ॥
सतामिति । सतो हेतुः सत इत्यादिना ।

End. इत्यशेषसमाम्नायेत्यत्रोपनिषद्भिन्नो वेदभागः समाम्नायः ।
आनन्दवनयेत्यादिग्रन्थान् दृष्ट्वा श्रुतिस्तुतौ ।
रघुनाथः लिखन् व्याख्यां श्रुतेः शङ्करभाषणं ॥ ४२ ॥

Colophon. इति श्रीरघुनाथचक्रवर्त्तिविरचितं श्रुतिस्तुतिव्याख्यानं समाप्तम् ।

विषयः । श्रीधरकृतायाः श्रुतिस्तुतेः शङ्कराचार्य्येण यत् भाष्यं कृतं तदनुगामिनी व्याख्येयं ।

No. 963. प्रायश्चित्तनिर्णयः ।

Substance, country yellow paper. Folia 30. Lines, 3—7 on a page. Extent, 1443 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1698. Place of deposit, Ḍháká Vikrampura, Gañgácharaṇa Tarkaratṇa, Appearance, old. Prose. Correct.

Práyas'chitta nirṇaya. A summary of Raghunandana's digest of the laws relating to expiations. By Gopála Nyáyapañchánana. It is one of a series of digests prepared by the author under the title of Nirṇaya. The total number of these digests is not known, but five have been met with. (Nos. 963 to 967). The practice of writing such digests under one general name has been common among Indian jurists, the number of separate works under each name extending from three to twenty-seven. The following list comprises the names of some of those which are most frequently met with.

Common title.	*Author's name*
A'dars'a,	A'ditya S'uri.
Ditto,	Jaydeva Paṇḍita.
A'loka,	Gopála Panchánana.
Chandriká,	Divákara.
Ditto,	Gautama.
Ditto,	Vedáṅga Ráya.
Chintámaṇi,	Váchaspati Mis'ra.
Ditto,	Gaṅges'vara.
Didhiti,	Ananta Deva.
Dípiká,	?
Kamalákara,	Kamalákara Mis'ra.
Kaumudí,	Govindánanda.
Kaustubha,	Anantadeva.
Mayukha,	Nílakaṇṭha.
Mimáṅsá,	Nanda Paṇḍita,
Nirṇaya,	Nanda Paṇḍita.
Ditto,	Gopála Nyáyapañchánana.
Ditto,	Bhaṭṭojí Dikshita.
Párijáta,	Ananta Bhaṭṭa.
Pradípa,	Nágadeva.
Prakás'a,	Mitramis'ra Paṇḍita.
Rahasya,	Ramánátha.
Ratna,	Kamalákara.
Ratnákara,	Chandes'vara.
Ditto,	Gopinátha Bhaṭṭa.
Samuchchaya,	?
Sangraha,	Dalapatirája.
Sára,	Nágojí Bhaṭṭa.
Ditto,	Tryambaka.
Ditto,	Dalapatirája.
Sarvasva,	Haláyudha.
Saukhya,	Anonymous.
Sindhu,	Kás'ínátha Upádhyáya.
Tattva,	Raghunandana.
Vidhi,	Kamalákara.
Viveka,	S'úlapáṇi.
Vyavasthá-saṅkshepa,	Anonymous.

Beginning. नत्वा कृष्णपदद्वन्द्वं निर्णयो मुनिसम्मतः ।
प्रायश्चित्तकदम्बानां गोपालेन वितन्यते ॥
अथ प्रायश्चित्तनिर्णयः । तत्र हारीतः । प्रयतत्वादित्यादि ।

End. + + लक्षणप्रामाण्यापत्तिरिति सर्वं रमणीयमिति ।

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीगोपालन्यायपञ्चाननभट्टाचार्य्यविरचितः प्रायश्चित्तनिर्णयः समाप्तः ।

विषयः । १ प्रायश्चित्तलक्षणं, २ बाल्यादिभेदे प्रायश्चित्तं, ३ विद्वद्विप्रस्त्र्यादीनां मुण्डननिषेधः, ४ नवविधपापानि, ५ धेनुमूल्यनिर्णयः, ६ प्राजापत्यव्रतनिर्णयः, ७ ब्राह्मणस्वामिकसाक्षाद्ज्ञानकृतचतुर्द्धायन्यादिगोबधव्रतनिर्णयः, ८ क्षत्रियस्वामिकगोबधनिर्णयः, ९ प्रायश्चित्तपूर्वकृत्यं, १० वश्यसम्बन्धिगोबधव्रतनियमः, ११ शूद्र॰स्वामिकगोबधव्यवस्था, १२ उत्सर्गवाक्यकथनं, १३ गर्भिण्यादिबधप्रायश्चित्तं, १४ गवां निपातने गर्भनाशप्रायश्चित्तं, १५ यतिब्राह्मणादिबधप्रायश्चित्तं, १६ एकहायन्यादिबधप्रायश्चित्तं, १७ एकप्रयत्नकृतबहुगोबधप्रायश्चित्तं, १८ बहुकर्त्तृकैकगोबधप्रायश्चित्तं, १९ तत्र सङ्क्षेपः, २० वाचनिकदक्षिणानिर्णयः, २१ पञ्चविधबोधननिर्णयः, २२ बोधनादिनिमित्तकव्रतं, २३ अस्थिभङ्गादिप्रायश्चित्तं, २४ उत्सृष्टवृषभादिबधादिप्रायश्चित्तं, २५ अपालननिमित्तकगोबधप्रायश्चित्तं, २६ असुस्थाने विक्रयादिप्रायश्चित्तं ।

No. 964. तिथिनिर्णयः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 21. Lines, 5—7 on a page. Extent, 877 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1698. Place of deposit, Vikrampurá, Ḍháká Gañgácharaṇa Tarkaratṇa. Appearance, old. Prose. Correct.

Tithi-nirṇaya. A summary of Raghunandana's digest of the laws relating to the ages of the moon suitable for the performance of religious ceremonies. By Gopála Nyáyapanchánana.

Beginning. श्रीकृष्णचरणाम्भोजसङ्गेन सुचेतसा ।
क्रियते निर्णयस्तिथ्या गोपालेन सुधीमता ॥
अथ तिथिनिर्णयः । तिथेस्तु द्वादशभिर्भागैश्चन्द्रक्रियोपलक्षितः कालविशेषः । यथा अर्कात् विनिःसृतः प्राचीमित्यादि ।

End. (शेषेऽस्पष्टं, जीर्णत्वात् ।)

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीगोपालन्यायपञ्चाननभट्टाचार्य्यविरचितस्तिथिनिर्णयः समाप्तः ।

विषयः । तिथितत्त्वकथनं ।

No. 965. विवादनिर्णयः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 20. Lines, 3—6 on a page. Extent, 420 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1698. Place of deposit, Vikrampura, Ḍháká, Gañgácharaṇa Tarkaratṇa. Appearance, old. Prose. Correct.

Viváda-nirṇaya. A summary of Raghunandá's digest of the laws relating to Jurisprudence. By Gopála Nyáyapañchánana.

Beginning. श्रीकृष्णचरणाम्भोजं ध्यात्वा गोपालशर्म्मणा ।
अष्टादश (शानां) तत्त्वानां निर्णयोऽत्र निगद्यते ॥
अथ विवादनिर्णयः । निर्णयस्तु सद्युक्तिकः करणीयः ।

End. (ग्रन्थशेषे परिसमाप्तौ च विलुप्तं ।)

विषयः । १ व्यवहारलक्षणं, २ अष्टादशविवादपदानि, ३ ऋणादानं, ४ दासादिभ्य उद्धारादिनिषेधः, ५ ऋणादिदानप्रकारप्रभृतयः ।

No. 966. दायनिर्णयः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 22. Lines, 6 on a page. Extent, 693 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1689. Place of deposit, Vikramapura, Ḍháká, Gañgácharana Tarkaratṇa. Appearance, old. Prose. Correct.

Dáya-nirṇaya. A summary of Raghunandana's digest of the laws relating to inheritance. By Gopála Nyáyapañchánána.

Beginning. श्रीकृष्णचरणाम्भोजं ध्यात्वा गोपालशर्म्मणा ।
वितन्यते विवादेषु दायभागस्य निर्णयः ॥
अथ दायभागनिर्णयः । दायभागो यावत्सम्बन्धिधनविभागः । मनुना । एष स्त्रीपुंसयो राज्ञा इत्यादि ।

End. शेषे पत्रमेकं विलुप्तं ।

विषयः । दायभागव्यवस्था ।

No. 967. शुद्धिनिर्णयः ।

Substance, country yellow paper. Folia 7. Lines, 6 on a page. Extent, 220 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1689. Place of deposit, Vikrampura Ḍháká, Gangácharaṇa Tarkaratna, Appearance, old. Prose. Correct.

S'uddhi-nirṇaya. A summary of Raghunandana's digest of the laws relating to purifications. By Gopála Nyáyapanchánana.

Beginning. प्रथमपत्रं विलुप्तं ।

End. शेषपत्रमपि विलुप्तं ।

विषयः । मरणाशौचशुद्धिनिर्णयकथनादिः ।

No. 968. आचारनिर्णयः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 19. Lines, 6 on a page. Extent, 598 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1689. Place of deposit, Vaṭes'vara, Vikramapura, Ḍháká, Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

A'chára-nirṇaya. A short summary of the religious duties which a strict Hindu is bound to observe. By Gopála Nyáyapanchánana.

Beginning. आचारस्य श्रेयःसाधनत्वमाह ॥ हारीतः———(अस्पष्टं)

End. आपस्तम्बः ———ति—(इत्यतः खण्डितः ।

विषयः । वर्णाश्रमाचारकथनादिः ।

No. 969. सङ्क्रान्तिनिर्णयः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 5. Lines, 6 on a page. Extent, 157 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1689. Place of deposit, Vaṭes'vara, Vikramapura, Ḍháka, Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Sankránti-nirṇaya. A summary of the rules regarding the calculation of the passage of the sun from one sign of the zodiac to another. By Gopála Nyáyapanchánana.

Beginning. (प्रथमपत्रस्य प्रथमपङ्क्तिर्विलुप्ता ।)

End. अत्र विषुवस्य पुण्यविशेषजनकत्वात् मेषाद्वाविति विषुवसङ्क्रान्तिपुण्यकालपरं । अन्यथा कालद्वयकल्पनापत्तेः ।

विषयः । सङ्क्रान्तिगणना ।

No. 970. व्याप्तिग्रहोपायप्रभृतीनां भट्टाचार्यटीका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 149. Lines, 5—9 on a page. Extent, 8381 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of Deposit, Vikramapura, Ḍháká, Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Vyáptigrahopáyaṭíká. A gloss on that portion of Raghunátha's commentary on the Anumána-chintámaṇi of Gaṅges'a which refers to inherent presence. By Gadádhara Bhaṭṭácharya. Vide ante I, p. 295.

Beginning. उपायाभावप्रयुक्तव्याप्तिनिश्चयाभावेनानुमानप्रामाण्यं न निर्वहतीति चार्वाकपूर्वपक्षे भूयःसाध्यसाधनसहचारदर्शनं व्याप्तिग्राहकमिति जरन्नैयायिकसिद्धान्त इत्यादि ।

End. अथ तस्याः प्रत्यक्षत्वाभावे युक्त्यन्तरमेव वाऽनुसन्धेयमिति ।

विषयः । व्याप्तिनिश्चयस्य उपायकथनं ।

No. 971. उपाधिवादटिप्पनी ।

Substance, country yellow paper. Folia, 21. Lines, 6—7 on a page. Extent, 716 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Vikramapura, Ḍháká, Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Upádhiváda Ṭippaṇí. Jagadís'a Tarkálaṅkára's notes on the Upádhiváda chapter of Raghunátha S'iromaṇi's commentary on the Chintámaṇi of Ganges'a. Vide ante I p. 295.

Beginning. स्वीयहेतोर्वाच्यत्वस्येव परकीयहेतोः सोपाधिकत्वस्यापि ज्ञापने वादिनिग्रहसम्भवाद्विजयलक्षणैककार्य्यकारित्वसङ्गत्या व्याप्तिज्ञानविरोधज्ञानाजकत्वरूपप्रसङ्गसङ्गत्या व्याप्त्यन्तरमुपाधिं निरूपयितुमाह उपाधिज्ञानादिति ।

End. अत एवाह एवमिति पक्षेतरत्वविशिष्टसाध्यसामग्रीसत्त्वादिकमपि अप्रसिद्धानुमाने नोपाधित्वेन उद्भाव्यं कथकादिसम्प्रदायविरोधादिति भावः ।

Colophon. इति उपाधिवादटिप्पनी सम्पूर्णा ।

विषयः । परकीयव्याप्तिविघटकतया उद्भावनीयस्य उपाधेर्निरूपणम् ।

No. 972. प्रश्नोत्तरमाला ।

Substance, country yellow paper. Folia 2. Lines, 8 on a page. Extent 38 s·lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1762. Place of deposit, Vikramapura, Ḍháká, Gangácharana Tarkaratna. Appearance, old. Verse. Correct.

Prasnottaramálá. Vedantic catechism. By S'añkara Ácharya.

Beginning. अपारसंसारसमुद्रमध्ये सम्मज्जतो मे शरणं किमस्ति ।
गुरोः कृपालोः कृपया वदैतद् विश्वेशपादाम्बुजदीर्घनौका ॥ १ ॥
बद्धो हि को यो विषयानुरक्तः का वा विमुक्तिः विषयाद् विरक्तिः ।
को वास्ति घोरो नरकः स्वदेहे तृष्णाक्षयः स्वर्गपदं किमस्ति ॥ २ ॥

End. कण्ठं गता वा श्रवणं गता वा प्रश्नोत्तराख्या मणिरत्नमाला ।
तनोतु मोदं विदुषां सुरम्या रमेशगौरीशकथेव सद्यः ॥ ३२ ॥

Colophon. इति श्रीमच्छङ्कराचार्य्यविरचिता प्रश्नोत्तरमाला समाप्ता ।

विषयः । प्रश्नोत्तरमुखेन वेदान्तसारवार्त्ताकथनं ।

No. 973. पाशककेरली ।

Substance, country yellow paper. Folia 8. Lines, 10 on a page. Extent, 220 s'lokas. Character Bengali. Date, Sm. 1905. Place of deposit, Vikramapura, Ḍháká, Gangácharana Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Pás'aka-keralí. Cleromancy or divination by the cast of the dice. By Garga Rishi.

Beginning. भगवति कुष्माण्डि मातङ्गिनि स्वकार्य्यप्रसाधिनि सर्वकार्य्यनिमित्तप्रकाशिनि
एह्येहि सत्वरं वद वद वरदे वरदे लेहि लेहि मातङ्गिनि सत्यं ब्रूहि स्वाहा
महादेवं नमस्कृत्य केरलज्ञानभास्करं ।
प्रवक्ष्ये सद्गुणोद्दिष्टं ज्ञेयं धेयं शुभाशुभम् ॥ १११ ॥
पदं पदं + वीणा + पतिता शोभनं तव ॥
शुभं वा दृश्यते तत्र सर्वारम्भेषु चिन्तितम् ।
सङ्ग्राम सर्वलाभश्च व्यवहारेण सम्पदः ॥

End. यः पुरासीज्जगद्वन्द्यो गर्गो नाम महामुनिः ।
तेन स्वयं विनिर्णीता सत्या पाशककेरली ॥

Colophon. इति श्रीगर्गर्षिकृता पाशककेरली समाप्ता ।

विषयः । निश्चितपाशकाङ्कानुसारेण प्रश्नशुभाशुभफलकथनं ।

No. 974. अनुमितिमानसवादार्थः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 9. Lines, 5—8 on a page. Extent, 502 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1598. Place of deposit, Vaṭes'vara, Vikramapura, Ḍháká, Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Anumiti-mánasa-vádártha. A treatise on Inference. By Gadádhara Bhattácharya. This and the four following are parts of a series of sixty-four special treatises on the Nyáya which the author is reported to have written in addition to his larger works. Hall's Contributions, 41.

Beginning. लिङ्गपरामर्शानन्तरं विलक्षणानुमित्यात्मकप्रतीत्युदयात् तत्करणतया तस्य विलक्षणप्रमाणान्तरता तदेवानुमानमित्यभिधीयते ।
वह्निव्याप्यधूमवान् पर्वत इति परामर्शानन्तरं तदात्मकविशेषदर्शनमूलक-पर्वतो वह्निमानित्याकारकप्रत्यक्षनिर्णयादेव वह्न्यादिगोचरप्रवृत्त्युपपत्तेः, इत्यादि ।

End. अतोऽनुमानं न पृथक्करणमिति दिक् ।

Colophon. इति अनुमितिमानसस्य वादार्थः समाप्तः ।

विषयः । अनुमितेः प्रमाणान्तरताविरहविषयो विचारः ।

No. 975. नव्यमतवादार्थः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 15. Lines, 8 on a page. Extent, 885 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1598. Place of deposit, Vaṭes'vara, Vikramapura, Ḍháká. Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Navya-mata-vádártha. A treatise on the new school of Nyáya with reference to Inference. By Gadádhara Bhaṭṭácharya.

Beginning. अनुमितिं प्रति पर्वतीयधूमव्यापको वह्निरित्याकारकपरामर्श एव हेतुः । न तु वह्निव्याप्यधूमवान् पर्वत इत्याकारकः ।

End. ज्ञानसामान्यानुत्पादस्यानुभवविरुद्धत्वात् सामग्रीसम्बन्धकार्य्योत्पत्तेर्वा(?)कल्पना-भावात् क्षतिमत्त्वं ।

Colophon. इति नव्यमतस्य वादार्थः समाप्तः ।

विषयः । नव्यमतोपरि अनुमितिकारणताविषयो विचारः ।

No. 976. रत्नकोषवादार्थः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 27. Lines, 7—8 on a page. Extent, 1290 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1598. Place of deposit, Vaṭes'vara, Vikramapura, Ḍháká, Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Ratna-kosha-vádártha. On the knowledge of the invisible through Inference. By Gadádhara Bhaṭṭácharya.

Beginning. परोक्षज्ञानं निश्चय एवेति सिद्धान्तः। रत्नकोषकारस्तु सत्प्रतिपक्षसम्मेलन-दशायां संशयात्मिकामनुमितिं स्वीकरोति इत्यादि ।

Colophon. इति न किञ्चिदनुमितेः संशयत्वापत्तेरिति क्रत(मल)मतिविस्तरेण इति ।

विषयः । परोक्षज्ञानस्य निश्चयरूपताप्रतिपादको विचारः ।

No 977. व्याप्त्यनुगमवादार्थः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 5. Lines, 3—8 on a page. Extent, 270 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1598. Place of deposit, Vaṭes'vara, Vikramapura, Ḍháká, Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Vyáptyanugama-vádártha. A treatise on the perception of the major term. By Gadádhara Bhaṭṭácharya.

Beginning. अनुमितित्वावच्छिन्नं प्रति कीदृग् व्याप्तिविशिष्टपक्षधर्म्मताज्ञानं हेतुः, इत्यादि ।

End. न च भेदेन, वह्निमान् धूमादित्यादावव्याप्तेर्दुर्वारत्वादित्याशयो दीधितिकार-स्येति सङ्क्षेपः ।

Colophon. इति श्रीन्यायवागीशभट्टाचार्यविरचितो व्याप्त्यनुगमवादार्थः समाप्तः ।

विषयः । अनुमितिकारणीभूतज्ञानविषयीभूतायाव्याप्तेरनुगमप्रकारविषयो विचारः ।

No. 978. कारणतावादार्थः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 22. Lines, 8 on a page. Extent, 1342 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1598. Place of deposit, Vaṭes'vara, Vikramapura, Ḍháká, Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Káraṇatá-vádártha. A treatise on causation. By Gadádhara Bhaṭṭácharya.

Beginning. अथ निखिलेष्वपि वैदिकेषु लौकिकेषु च कर्म्मसु तत्तत्फलस्य कारणत्वं निश्चयवन्तस्तत्रभवन्तः प्रवर्त्तन्ते न तु तदनाकलयन्तः। तत्र किं नाम कारणत्वं, न तावत् फलाव्यवहितपूर्ववर्त्तित्वं, अतिप्रसङ्गात् इत्यादि।

End. ननु संयोगजसंयोगं प्रति अवयवसंयोगस्य संयोगात्मावयवसंयोगात्मा (?)——— (इत्यतः खण्डितः।)

विषयः। कारणताविषयो विचारः।

No. 979. विरोधिविचारः।

Substance, country yellow paper. Folia, 19. Lines, 7—8 on a page. Extent, 1014 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1598. Place of deposit, Vaṭes'vara, Vikramapura, Ḍháká, Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Virodhi-vichára. Fallacies or hindrances to logical sequence,—a Nyáya dissertation. By Rámachandra Nyáyavágís'a.

Beginning. स्वधर्म्मितावच्छेदकविशिष्टबुद्धेः समानधर्म्मितावच्छेदकग्राह्याभावनिश्चयो विरोधीति तदभावो हेतुः।

End. स्वय उक्तव्यापकसम्बन्धेन क्लृप्तहेतुताकवह्नित्वादिमत्ताभेदस्य सहकारितयैवोपपत्तेरिति दिक्।

विषयः। प्रतिबध्यप्रतिबन्धकभावविषयो विचारः।

No. 980. योग्यताविचारः।

Substance, country yellow paper. Folia, 5. Lines, 8—9 on a page. Extent, 196 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1598. Place of deposit, Vaṭes'vara, Vikramapura, Ḍháká, Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Yogyatávichára. A Nyáya treatise on the relation of words to their meanings. By Rámachandra Nyáyavágís'a.

Beginning. अयोग्यतानिर्णयदशायां शाब्दबोधानुदयाद् योग्यताज्ञानस्य शाब्दबोधहेतुता कल्प्यते, तत्र यत्संसर्गकयद्धर्म्मावच्छिन्नद्वयाभावप्रतियोगितानवच्छेदकत्वं यद्‌-

र्म्मिनिष्ठं तद्धर्म्मावच्छिन्नविशेष्यकतत्संसर्गकतद्धर्म्मावच्छिन्नो वा बाध(?)स्तद्धर्म्मावच्छिन्नस्य योग्यता इति प्राहुः ।

End. इत्यपि नाविरलक्रमोत्पन्नानामुपस्थितीनामुपद्रवस्थानासम्भवेन प्रत्यक्षासम्भवात् ।

Colophon. (परिसमाप्तिसूचकवाक्यं नास्ति ।)

विषयः । शाब्दबोधहेतुभूतयोग्यतानिर्वचनं ।

No. 981. विधिवादविचारः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 22. Lines, 5—8 on a page. Extent, 1342 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1598. Place of deposit, Vaṭes'vara, Vikramapura, Ḍháká, Gangácharaṇa Tarkaratana. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Vidhi-váda-vichára. A Nyáya treatise on the nature of Sástric injunctions. By Rámachandra Nyáyavágís'a.

Beginning. ओदनकामः पचेत, स्वर्गकामो यजेत, इत्यादिविधिवाक्यं पाकयागादौ प्रवर्त्तकं तस्य च तथात्वं न साक्षात्, अनुत्पन्नानां ततोऽप्रवृत्तेः । किन्त्वर्थज्ञानद्वारेति तस्य प्रवर्त्तकज्ञानजनकत्वोपपत्तये प्रवर्त्तकज्ञानविषये विधिलिङः शक्तिरिति सर्व्वेषामेवानुमतम् ।

End. अथ क्वचित् प्रतियोगिगोचरद्वेषेण मदकृतं स्वधर्म्मिकक्षतिसाध्यताज्ञानं स्वगोचरचिकीर्षाप्रवृत्तिहेतुः सप्रतियोगित्वञ्च अभावस्यापीति प्राहुः ।

Colophon. इति विधिवादविचारः समाप्तः ।

विषयः । स्वर्गकामो यजेतेत्यादिविधिवाक्यार्थविषयो विचारः ।

No. 982. अभिधावादविचारः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 3. Lines, 9—10 on a page. Extent, 78 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1598. Place of deposit, Vaṭesvara, Vikramapura, Ḍháká, Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Abhidhá-váda-vichára. A Nyáya treatise on deviation from general rules. By Rámachandra Nyáyavágís'a.

Beginning. लिङ्समवेताभिधाभिधं पदार्थान्तरं लिङर्थः प्रवर्त्तनात्वेन तज्ज्ञानस्यैव शब्दाधानप्रवृत्तौ हेतुः। तथाहि प्रवृत्तिसामान्येनेष्टसाधनताज्ञानस्य हेतुत्वसम्भवः।

End. उक्तशाब्दबोधानन्तरञ्च स्वर्गकामनावत्त्वं प्रति विधिधर्म्म(?)यागे प्रवर्त्तयति इति प्रतिशब्दते (?) ततो यागे प्रवर्त्तत इति वदन्ति।

Colophon. इति अभिधावादविचारः समाप्तः।

विषयः। विधिलिङाद्यर्थाभिधाविषयो विचारः।

No. 983. आसत्तिरहस्यं।

Substance, country yellow paper. Folia, 12. Lines, 5—9 on a page. Extent, 911 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1598. Place of deposit, Vaṭes'vara, Vikramapura, Ḍháká, Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Incorrect.

A'satti-rahasya. On logical relations. By Rámachandra Nyáyavágís'a.

Beginning. गिरिर्भुक्तमग्निमान् देवदत्तेन इत्यत्रानासन्नगिरिरग्निमत्पदात्(?)गिर्य्यग्निमत्पदार्थयोरित्यादि।

End. प्रकारतादीनां तत्रानुगमे तादृशानुमित्यादीनां बाधात् प्रतिबध्यत्वप्रसङ्गो विशेष्यतया प्रकारताया एव तादृशप्रतिबध्यप्रतिबन्धकभावावच्छेदकत्वात् इति दिक्।

Colophon. इति आसत्तिरहस्यं समाप्त।

विषयः। शाब्दबोधे कारणीयभूतायाः आपत्तेर्निरूपणम्।

No. 984. शब्दनित्यता।

Substance, country yellow paper. Folia, 3. Lines, 9 on a page. Extent, 189 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1598. Place of deposit, Vaṭes'vara, Vikramapura, Ḍháká, Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Generally correct.

S'abda-nityatá. On the eternity of sound. By Rámachandra Nyáyavágís'a.

Beginning. वर्णात्मकः शब्दो नित्यो न वेतिविप्रतिपत्तिः। अत्र मीमांसाकारा वर्णात्मकशब्दानामुत्पत्तिविनाशकल्पने गौरवान्नित्यत्वमेव स्वीकुर्वन्ति इत्यादि।

End. न च प्रतिककारखकारादिसाधनभावेनैकप्रति न्यकताकल्पने लाघवमिति सङ्क्षेपः ।

Colophon. समाप्तश्चायं शब्दनित्यताविचारः ।

विषयः । शब्दस्य नित्यताप्रतिपादनं ।

No. 985. पथ्यविधानं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 6. Lines, 7 on a page. Extent, 89 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Vaṭes'vara, Vikramapura, Dhaká, Gaṅgácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Pathyavidhána. On Dietetics, pointing out the evil effects likely to arise from certain articles of food, and their antidotes. Anonymous.

Beginning. यो रावणं रणमुखे भुवनैकभारं
हत्वा चकार जगतः परमोपकारं ।
यं ब्रह्म अभिदधिरे परतोऽपि पारं
तं नौमि मैथिलसुताहृदयैकनाथं ॥ १ ॥
नारीकेलफलेषु तण्डुलमथ क्षीरं रमाले हितं
जम्बीरोत्थरसो घृते समुचितः सर्पिस्तु मोचाफले ।
गोधूमेषु च कर्कटी हिततमा मांसाशने काञ्जिकं
नारङ्गे गुड़भक्षणं प्रकथितं पिण्डालुकं कोद्रवे ॥ २ ॥

End. कोष्णाम्बु पित्ताम्लभवे हि (इत्यतः खण्डितं) ।

विषयः । कस्मिन् द्रव्ये किं द्रव्यमुपकारकमित्याद्यत्र विचार्य्यते ।

No. 986. कृत्यकालविनिर्णयः ।

Substance, country yellow paper, 19 × 3½ inches. Folia, 30. Lines, 8 on a page. Extent, 1155 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Krityakálavinirṇaya. A disquisition on what times are most appropriate for the proformance of particular ceremonies, and a calendar of fasts and feasts. By S'rínátha S'armá, son of S'ríkara Áchárya.

Beginning. श्रीगोविन्दपदाम्भोजद्वन्द्वमद्वन्द्वसाधनम् ।
वन्दे वृन्दारकधुनीमकरन्दमनोहरम् ॥
श्रीकराचार्यपुत्रेण श्रीमच्छ्रीनाथशर्म्मणा ।
प्रीतये विदुषां चक्रे कृत्यकालविनिर्णयम् ॥
श्रौते विधौ कालकृतो विरोधः प्रायः सदैव प्रथितो बुधानाम् ।
कृतस्तदुच्छेदकृते मुनीनां विचार्य्य वाचो विदधाति तत्त्वम् ॥
नानाविदेशिविदुषां मतमाकलय्य चोदचमं यदभिलिख्य समर्पयामि ।
अत्रां बुधा विपथगकुलिकाप्रवाहे दूराद् विहाय कुरुतादरमत्र गाढम् ॥
इह खलु नित्यनैमित्तिकादियावद्वैदिककर्माणि तत्तत्कालविशेषाङ्गकानि श्रूयन्ते ।

End. वैशाखमासस्य तु या तृतीया नवम्यसौ कार्त्तिकशुक्लपक्षे
नभस्यमासस्य तमिस्रपक्षे त्रयोदशी पञ्चदशी च माघे ।
एता युगाद्याः कथिताः पुराणैरनन्तपुण्यास्तिथयस्तस्तः
पानीयमप्यत्र तिलैर्विमिश्रं दद्यात् पितृभ्यः प्रयतो मनुष्यः ॥
श्राद्धं कृतं तेन समाः सहस्रं रहस्यमेतत् पितरो वदन्ति ।
इति विष्णुपुराणीयवचने पञ्चदशीत्यत्र तमिस्रपदानुषङ्गान्माघमासीयामावस्य——
——(अतः परं खण्डितम्)

विषयः । कस्य कार्य्यस्य कः कालो मुख्यः को वा अमुख्यः, वत्सर-मासर्त्तु-तिथ्यादीनाञ्च कः स्वरूपः, इत्यादीनां विचारपूर्वकं स्मृत्यादिभ्यः प्रमाणमुद्धृत्य व्यवस्थापनम्, वैशाखादिषु कस्याञ्च तिथौ किं कर्त्तव्यमित्यादिनिरूपणञ्च । (अत्र प्रकरणच्छेदो नास्ति) ।

No. 987. अशौचसङ्क्षेपः ।

Substance, country yellow paper, 19 × 3 inches. Folia, 18. Lines, 7 on a page. Extent, 645 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1732; Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

As'aucha-sañkshepa. A summary of the laws relating to impure states of the person resulting from birth, death, and other causes. By Madhusúdana Váchaspati. The work is of considerabie repute, but scarce. Contents :—Impurities resulting from menstruation ; do. from miscarriage or abortion ; do. from death of infants ; do. among Súdras ; do. from

death of wives ; do. from the performance of Sati ; do. from the conjunction of two or more mournings ; do. from death under particular circumstances ; do. from death of Sapindas ; do. from death of persons in a foreign country. Impurity of the person defined. Impurity resulting from following the funeral procession of a stranger. Cremation of an image made of leaves in the case of a person whose corpse has not been burnt according to the rules of the S'ástra ; person who should burn such a figure ; the proper day for such a cremation ; persons not entitled to perform this ceremonial. What should be avoided as causing impurity of the person. Impurity caused by contact ; do. by hemorrhage. Especial impurities. Diet during mourning. The MS. contains several marginal notes.

Beginning. नत्वा सीतापतिं रामं कामदं करुणामयम् ।
ब्रवीत्यशौचसङ्क्षेपं चट्टः श्रीमधुसूदनः ॥
तत्रादौ रजस्वलाशौचम् । यथा शङ्खः ।——
"शुद्धा भर्त्तुश्चतुर्थेऽह्नि अशुद्धा दैवपैत्रयोः ।
दैवे कर्म्मणि पैत्रे च पञ्चमेऽहनि शुद्ध्यति" ॥
भर्त्तुर्लौकिके कर्म्मणि त्र्यहात् परं शुद्धा, भर्त्तुरित्युपलक्षणम् । दैवे पैत्रे कर्म्मणि चतुर्थदिनात् परमित्यर्थः । अथ गर्भस्रावाशौचम् ।

End. अन्यच्च शुद्धितत्त्वादौ अनुसन्धेयम् । ग्रन्थगौरवभिया न लिखितम् ।

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीयुतमधुसूदनवाचस्पतिविरचितोऽशौचसङ्क्षेपः समाप्तः ।

विषयः । रजस्वलाशौचम्, गर्भस्रावाशौचम्, बालाशौचम्, शूद्रबालाशौचम्, स्त्र्यशौचम्, सहमरणाशौचम्, अशौचसङ्करः, मृत्युविशेषाशौचम्, सपिण्डाशौचम्, विदेशस्थाशौचम्, अङ्गास्पृश्यत्वनिर्णयः, परानुगमनाशौचम, पर्णनरदाहः, तत्कर्त्तृनिर्णयः, तद्दिननिर्णयः, क्रियानधिकारिणः, वर्ज्यावर्ज्यम्, स्पर्शाशौचम्, रक्तपाताशौचम्, अशौचविशेषः, अहारलवणञ्च ।

No. 988. श्राद्धकल्पः ।

Substance, country yellow paper, 19 × 3 inches. Folia, 23. Lines, 7 on a page. Extent, 1006 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1734. Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

S'ráddha-kalpa. A treatise on Sráddhas appropriate to followers of the Sáma Veda. By S'rídatta. Contents :—duties to be observed on the day preceding a s'ráddha ; do. on the day of the s'ráddha. Explanations of the technicalities of s'ráddha. Rules for the performance of funerals. General rules for performing a s'ráddha. Optional duties. General rules for performing an ashṭaka s'ráddha ; ritual for do. Special rules with reference to s'ráddhas performed on other than the fixed days. Things and acts forbidden or enjoined at s'ráddhas. Sráddha on the 11th day of the moon. S'ráddha on auspicious occasions, as marriage &c. Persons enjoined to perform s'ráddhas. The MS. has a large number of marginal notes by a different author.

Beginning. स्मृतिगृह्यपुराणादिभूवगोपालसम्मतम् ।
सतां वाक्यानि चालोक्य छन्दोगश्राद्धमुच्यते ॥
श्वः श्राद्धं करिष्यमाणो रजकद्वारा वासः क्षालयेत्, दन्तवक्त्रशिरोमलान्यपकृष्य स्नात्वा निरामिषमेकवारं भुञ्जीत ।

End. असाध्व्यां पत्न्यां सत्यां सोदर्यादेरेवाधिकारः, पितृमातृसपिण्डाद्यभावे अपतितायास्तस्या अप्यधिकारः, इति सर्वं समञ्जसम् ॥

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीदत्तविरचितः श्राद्धकल्पः समाप्तः ।

विषयः । सामवेदीनां श्राद्धव्यवस्थापकोऽयं ग्रन्थः । तथा हि तेषां—श्राद्धपूर्वदिनकृत्यम्, श्राद्धदिनकृत्यम्, श्राद्धीयसाधारणकृत्यनियमात्मिका परिभाषा, ब्राह्मणसत्कारादिप्रयोगः, सामान्यतः श्राद्धप्रयोगः, काम्यकृत्यानि । अष्टकादिश्राद्धानां सामान्यविधिः, तत्प्रयोगश्च । अपरपक्षतिथिनिमित्तककाम्यश्राद्धव्यवस्थादिः । श्राद्धेषु निषिद्धानि, विहितनिषिद्धानि च । एकादश्याह्नैकोद्दिष्टप्रयोगः । नान्दीमुखादिश्राद्धप्रयोगः । अधिकारिनिर्णयश्च ।

No. 989. उड्डीशतन्त्रम् ।

Substance, country yellow paper, $13\frac{1}{2} \times 3$ inches. Folia, 21. Lines, 7 on a page. Extent, 496 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Uḍḍís'a Tantra. A Tantra of the Kaula class, treating of sorcery of different kinds. The subjects treated of are :—rites for bringing people

under subjection; do. making people of unsettled mind; do. benumbed; do. enamorated; do. for ensuring peace; do. for fattening; do. for destroying vision; do. for destroying the mind; do. audition; do. do. reason; do. for neglect of duty; do. producing pains; do. stoppage of an undertaking; do. for stopping the course of water; do. for bringing on blindness; do. do. mutilation; do. do. contractions of the body; do. do. dumbness; do. do. deafness; do. do. devilish fevers; do. for preventing evils of any kind; do. for destroying curds and honey; do. for making horses and elephants frantic; do. for inviting serpents to the domicile of an enemy; do. for inviting men to do; do. destroying corn crops; do. leaves of trees; do. for bringing on miscarriage, &c. &c. The work is divided into eleven chapters.

Beginning. * * देवाय नमः। उड्डीशेन समाकीर्णे * * कन्दसमाकुले।
प्रणम्य शिरसा देवी गौरी पृच्छति शङ्करम्॥

End. एकान्ते जप्तव्या श्रद्धायुक्तेन ध्यातव्या ॥०॥

Colophon. इत्युड्डीशे हरमेखलायामेकादशः पटलः ॥०॥ सम्पूर्णश्चायं ग्रन्थः।

विषयः। इहैकादशपटलाः सन्ति। तत्र १ पटले, वशीकरणम्। २, उच्चाटनम। ३, स्तम्भनम्। ४, मोहनम्। ५, शान्तिकम्। ६, पौष्टिकम्। ७, चक्षुर्हानिः। ८, मनोहानिः। ९, श्रुतिहानिः। १०, ज्ञानहानिः। ११, क्रियाहानिः। १२, कीलकम्। १३. कार्यस्तम्भः। १४, जलस्तम्भः। १५, अन्धीकरणम्। १६, लूनीकरणम्। १७, गात्रसङ्कोचनम्। १८, मूकीकरणम्। १९, वधिरीकरणम्। २०, भूतज्वरकरणम् २१, शस्त्रशास्त्रकरणम्। २२, सर्वापद्विनाशनम्। २३, दधिमधुविनाशनम्। २४, मद्यकरणम्। २५, गजवाजिप्रकोपनम्। २६, भुजङ्गानामाकर्षणम्। २७, मानवानामाकर्षणम्। २८. शस्यविनाशनम्। २९, पर्णविनाशनम्। ३०, गर्भकरणम्। ३१, परपुरप्रवेशनम्। ३२, निष्पन्दनम्—इत्यादीनाम् मन्त्राः, मन्त्रजपसङ्ख्यादयश्च, अनन्तरं कस्यां तिथौ कस्य कर्मणोऽनुष्ठानं कर्त्तव्यं किं वा कस्य मन्त्रस्य लेखन्यादिकमिति मन्त्रसिद्धिप्रकारः।

No. 9-0. शत्रुविमोचनं नाम वगलामुखीकवचम्।

Substance, country yellow paper, 14 × 5 inches. Folium, 1. Lines, 20 Extent, 28 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Written with red ink. Verse. Generally correct.

S'atruvimochana alias *Vagalámukhi-kavacha.* A hymn in praise of Vagalámukhí, esteemed as a charm for ridding oneself of his enemies. An extract from the Rudra-jámala Tantra.

Beginning. अथ वगलामुखीकवचम्। देव्युवाच।
वगलाया महादेव्या या या विद्याः प्रकाशिताः।
श्रुतास्वाधिगताः सर्वाः श्रोतुमिच्छामि साम्प्रतम्॥

End. देवीश्रीवगलापाठात् सर्वाः सिद्ध्यन्ति सिद्धयः॥

Colophon. इति श्रीरुद्रयामले उमामहेश्वरसंवादे वगलामुखीशत्रुमोचनं नाम समाप्तम्।

विषयः। वगलामुखीमन्त्रैरात्मरक्षा।

No. 991. कामरत्नम्।

Substance, country-made reddish yellow paper, 13 × 5 inches. Folia, 35. Lines, 12 on a page. Extent, 892 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Káma-ratna. A treatise on sorcery and erotics, made up of extracts from the Tantras. The MS. is incomplete.

Beginning. यस्येश्वरस्य विमलं चरणारविन्दं संसेव्यते विबुधसिद्धमधुव्रतेन।
निर्वाणसूचकगुणाष्टकवर्गपूर्णं (श्री)शङ्करं सकलदुःखहरं नमामि॥
कामरत्नमिदं चित्रं नानातन्त्रार्णवान्वया।
वश्यादिषट्कर्मिणीमन्त्रसाधनान्तं समुद्धृतम्॥

End. एतन्मन्त्रद्वयेन वालुकाभिः सह श्वेतसर्षपान् सप्तवाराभिमन्त्र्य चेत्—इत्यतः परं खण्डितम्। दशमप्रकरणावधि।

विषयः। १ प्रथमोपदेशप्रकरणे—(क) वशीकरणादिकर्मणाम् ऋतुनिर्णयः, तिथिनिर्णयः, नक्षत्रनिर्णयः, अङ्गुलिनिर्णयः, साधारणप्रयोगश्च। (ख) वशीकरणप्रयोगाः—तत्र सर्वजनवशीकरणम्, राजवशीकरणमित्यादि। २ द्वितीयोपदेशप्रकरणे—सर्वजनाकर्षणाद्याकर्षणप्रयोगाः। ३ तृतीयोपदेशप्रकरणे—युद्धजयादिव्याधिनिवारणप्रयोगाः। ४ चतुर्थोपदेशप्रकरणे—शत्रुमुखस्तम्भनादिशुक्रस्तम्भनपर्यन्तानां विविधस्तम्भनकार्याणां प्रयोगाः। ५ पञ्चमोपदेशप्रकरणे—सर्वजनमोहनादि-केशरञ्जनान्त-मोहनप्रयोगाः। ६ षष्ठोपदेशप्रकरणे—वाजीकरणप्रयोगः।

७ सप्तमोद्देशप्रकरणे—गाढ़ीकरण-स्त्री-द्रावण-लिङ्गस्थूलीकरण-दृढ़ीकरण-स्तनवर्द्धनोत्थान-योनिसंस्कार-लिङ्गसंस्कार-लोमशातनादीनां प्रयोगाः। ८ अष्टमोपदेशप्रकरणे—खण्डीकरण-साम्य-भगदन्धन-भगमोचन-नष्टपुष्पापुष्पकरण-गर्भस्रावण-बहुरक्तपातनिवारण-वन्ध्यागर्भधारण-स्तनवत्साचिकित्सन-गर्भस्रावरक्षण-शुष्कगर्भनिवारण-सुखप्रसव-पुष्परक्षण-दुर्भगाकरण-कलहकरणान्नानां प्रयोगाः। ९ नवमोपदेशे—सर्वारिष्टविनाशपूर्वकरक्षादिप्रयोगाः दशमादिप्रकरणान्यपि सम्भाव्यते परमस्य पुस्तकस्य खण्डितत्वान्नोपलभ्यते तत एव तदीयविषयास्तेदानीमज्ञेयाः।

No. 992. यज्ञसूत्रप्रमाणम्।

Substance, country paper, 12 × 3 inches. Folium, 1. Lines 20. Extent, 34 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Yajñasútra-pramáṇa. Rules regarding the length and number of cords to be used in making sacrificial cords for the three twice-born classes. An extract from the Mátriká bheda Tantra.

Beginning. श्रीचण्डिकोवाच। यज्ञसूत्रधारणेन भूपूज्यो नात्र संशयः।
इदानीं यज्ञसूत्रस्य विधानमपि कथ्यताम्॥ श्रीशङ्कर उवाच।

End. एतत् सङ्केतमज्ञात्वा यः कुर्यात् सूत्रधारणम्।
स चण्डालसमो देवि यदि व्याससमो भवेत्॥

Colophon. इति मातृकाभेदतन्त्रे एकादशः पटलः।

विषयः। मातृकाभेदतन्त्रस्यैकादशतमपटलात्मकमिदम्। अत्र हि कियत्परिमितदीर्घं यज्ञोपवीतं धार्य्यं, इत्यादेरेव विधिः।

No. 993. दुर्गानामफलम्।

Substance, country made yellow paper, 14 × $3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 2. Lines, 7 on a page. Extent, 50 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Durgánáma-phala. Merit of reciting the name of *Durgá* a great number of times.

Beginning. अथ दुर्गानामफलम्। तवर्गस्य तृतीयो वर्णः पञ्चमस्वरसंयुतः।
कवर्गस्य तृतीयो यो रेफस्तस्योपरि प्रिये।
द्वितीयस्वरसंयुक्तं नामेदं परिकीर्त्तितम्॥

End. भवानीसन्निधौ यस्तु वाराणस्यां जपं चरेत्।
दरिद्रोऽपि धनी भूत्वा शिवलोके महीयते॥

Colophon. इति दुर्गानाममाहात्म्यं समाप्तम्।

विषयः। दुर्गेतिनामोच्चारणमाहात्म्यवर्णनम्।

No. 994. स्वरूपाख्यस्तोत्रम्।

Substance, country paper, 11 × 3½ inches. Folia, 7. Lines, 36 on a page. Extent, 63 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Verse. Correct.

Svarúpákhya-stotra. A hymn in praise of Durgá used as a charm. An extract from the Phetkárí Tantra.

Beginning. श्रीकण्ठामरकेशवर्णघटितं चन्द्रार्द्धचूड़ोज्ज्वलम्,
वीजं यत्परमं गुणत्रयमयं कामप्रदं कर्मदम्।
मातः शङ्करवल्लभे प्रतिदिनं ध्यायन्ति ये ये सदा,
ते ते यान्ति चिदात्मकं हरिहरब्रह्मादिसाम्यं मुदा॥ १॥

End. इदं स्तोत्रं मातः सुपठति दिवारात्रिमनिशम्,
स सर्वज्ञो योगीश्वरनिकरसन्तर्कमनलम्।
जड़ोऽपि त्वद्रूपं जननि यदि सञ्चिन्त्य मनसा,
त्वदग्रे भूयोच्चैः क्षितिपतिसमानः क्षितितले॥ २४॥

Colophon. इति फेत्कारिणीये आगमसारे महातन्त्रे ताराखण्डे महाकालविरचितं स्वरूपाख्यस्तोत्रं समाप्तम्॥

विषयः। मायावीजोद्धारपुरःसरपूजादिकथनसहिता भगवत्याः स्तुतिः।

No. 995. बद्धयोनिमहामुद्राकथनम्।

Substance, English (foolscap) paper, 14 × 4 inches. Folia, 5. Lines, 8 on a page. Extent, 150 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Baddhayoni-mahámudrá-kathana. An extract from the Toḍala Tantra, giving the ritual for performing a disgustingly obscene religious ceremony.

Beginning. श्रीदेव्युवाच। देवदेव महादेव संसारार्णवतारक।
बद्धयोनिं महामुद्रां कथयस्व महानिधे॥

End. इत्येतत् कथितं देवि! किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि॥

Colophon. इति तोड़लतन्त्रे पार्वतीश्वरसंवादे चतुर्थोल्लासः।

विषयः। तोड़लतन्त्रस्य तृतीय-चतुर्थपटलात्मकोऽयम्। इह प्रथमे तारापूजनोपयोगिन्याः बद्धयोनिनामकमुद्रायाः स्वगुदच्छिद्रे स्वलिङ्गप्रवेशनरूपायाः स्वरूपोपदेशः, मन्त्रादिः, तज्जपादिप्रकारश्च। ततस्तारापूजनपद्धतिः।

No. 996. श्मशानकालीमन्त्रः।

Substance, foolscap paper, 14 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 7 on a page. Extent, 119 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, fresh. Notes on the margin. Prose and verse. Correct.

S'mas'ánakálí-mantra. A manual for the worship of the goddess Kálí on a burning-ground at night.

Beginning. अथ श्मशानकालीमन्त्रः। तदुक्तं कालीतन्त्रे।
वाग्बीं मायां तथा लक्ष्मीं कामबीजमतः परम्।
कालिके सम्पुटत्वेन चतुष्कं बीजमालिखेत्॥

End. सुखप्रसन्नसरोरुहाम्॥

विषयः। श्मशानकाल्या बीजमन्त्रः, तस्याः पूजादिपद्धतिः, आनुषङ्गिकं वशतामस्तोभानादिकथनञ्च।

No. 997. विपरीतप्रत्यङ्गिरा ।

Substance, country yellow paper, 14 × 3½ inches. Folia, 9. Lines, 7 on a page. Extent, 192 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Viparíta-pratyañgirá. A manual for the worship of Kálí, under a peculiar form. Compiled from some of the leading Tantras, by Mahádeva Vedántavágís'a.

Beginning. महेश्वर उवाच । शृणु देवि महाविद्यां सर्वसिद्धिप्रदायिकाम् ।
यस्या विज्ञानमात्रेण शत्रुवर्गा लयं गताः ॥
विपरीता महाकाली सर्वभूतभयङ्करी ।
यस्याः प्रसङ्गमात्रेण कम्पते च जगत्त्रयम् ॥

End. तेषां मन्त्रतन्त्रयन्त्रालोकान् प्राणान् हर२ हारय२ स्वाचारमपनय२ ब्रह्मास्त्रादीनि व्यर्थीकुरु२ ॐ२ फेत्२ ठ२ फट्२ ॐ ॥

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीश्रीमहादेववेदान्तवागीशसङ्गृहीतसप्ततिलक्षतुरतन्त्रनिर्दिष्टविपरीतप्रत्यङ्गिरा समाप्ता ॥

विषयः । कालिकायाः प्रलयकालीनमूर्त्त्याः ध्यानपूजापद्धत्यादिः ।

No. 998. महाशङ्खमालासंस्कारः ।

Substance, country yellow paper, 14 × 3½ inches. Folia, 3. Lines, 5 on a page. Extent, 54 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Prose, and verse. Generally correct.

Mahás'añkhamálá-sañskára. Rules for the purification and use of a rosary of shells when engaged in the worship of one of the different forms of S'aktí.

Beginning. अथ मालासंस्कारः । सनत्कुमारीये । कार्पाससम्भवं सूत्रं धर्मकामार्थमोक्षदम् ।
तच्च विप्रेन्द्रकन्याभिर्निर्मितञ्च सुशोभनम् ॥
शुक्लं रक्तं तथा पीतं कृष्णं वर्णेषु च क्रमात् ।
सर्वेषामेव वर्णानां रक्तं सर्वेप्सितप्रदम् ॥

End. दक्षिणादिभिर्गुरुं परितोष्याच्छिद्रावधारणं कुर्यात्।

Colophon. इति महाशङ्खमालासंस्कारः।

विषयः। शक्तिपूजोपकरणशङ्खमालायाः स्वरूपम्, तस्याः शोधनस्य प्रयोगः, धारणपद्धत्यादिश्च।

No. 999. पीठनिरूपणम्।

Substance, country yellow paper, 14 × 3½ inches. Folia, 5. Lines, 6 on a page. Extent, 76 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Píṭhanirúpaṇa. Notice of the fifty-two sacred spots where the body of Sati fell when dismembered by her lord, S'iva, at the feast of Daksha. Probably an extract from one of the Tantras.

Beginning. देव्युवाच। शृणु वत्स प्रवक्ष्यामि दयार्द्रो भक्तवत्सलः।
यान्यान् विना न सिद्ध्यन्ति * * * * * तत् क्रियाः॥
पञ्चाशदेकपीठानि चैवं भैरवदेवताः।
प्रधानपीठकं तत्र तथा भैरवदेवता॥

End. साधकाय कुलीनाय मन्त्री मन्त्रार्थसिद्धये।
दद्याच्चैव महादेव चान्यथा पतनं भवेत्॥

Colophon. इति देवदेवीसंवादे पीठनिरूपणं समाप्तम्।

विषयः। सतीतिनाम्ना प्रसिद्धया भगवत्या कदाचित् स्वदेहे त्यक्ते महादेवेन तमेव देहं खण्डखण्डीकृत्य विभिन्नदेशे प्रक्षिप्ताः त एव पीठानि इत्युच्यन्ते तेषामेव निरूपणं, कुत्र कुत्र किं किं नामास्तीति निर्द्धारणम्।

No. 1000. कृत्यमहार्णवः, अथवा कृत्यमहार्णवीयवर्षकृत्यतरङ्गः।

Substance, country yellow paper, 18 × 3½ inches. Folia, 69. Lines, 9 on a page. Extent, 2,939 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Kṛityamahárṇava alias *Varshakṛityataraṅga.* A calendar of feasts and fasts on particular days of the moon from the month of Chaitra to Phálguṇa. By Mahárája Harináráyaṇa.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय। अस्मत्पुराणानुसारेण शुद्धादिचैत्रस्य प्राथम्यादादौ स एव कृत्यद्वारा निरूप्यते। तत्र महाभारते।

End. अथवा घृतकुम्भोपरिस्थगव्यघृतनवनीतपूरितशङ्कस्य ब्राह्मणाय दानं कर्त्तव्यमिति।

मिथिलावलयविलोकश्रीहरिनारायणस्य कृतिरेषा।

प्रकाशिता तु यावद् भुवने विष्णोर्विलोचने ग+णे॥

Colophon. इति श्रीमहाराजाधिराजश्रीहरिनारायणविरचिते कृत्यमहार्णवे वर्षकृत्यतरङ्गः समाप्तः।

विषयः। चैत्रादिद्वादशमासानां यत्र तिथ्यादौ यत् कार्यं यथा यत्प्रमाणात् कर्त्तव्यं तस्य विशदव्यवस्था।

No. 1001. हारलता।

Substance, country yellow paper, $19\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 63. Lines, 8 on a page. Extent, 2,652 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, the first forty pages are old, the remainder new. Prose and verse. Correct.

Háralatá. A treatise on impurity of the person resulting from a birth or death in one's family, and on duties appertaining to mourning. By Aniruddha Bhaṭṭa. This is a leading authority on the subject it treats of, and is frequently quoted; but good MSS. of it are rare.

Beginning. प्रणम्य पुण्डरीकाक्षं पूर्वाचार्यप्रवर्त्तिता।

व्याख्या मन्वादिशास्त्राणां समालोच्य विविच्यते॥

विशुद्धिरनिरुद्धेन स्वबोधविभवावधि।

बोधार्थमल्पबुद्धीनां प्रबुद्धानाञ्च तुष्टये॥ मनुः——

End. अतः कथमविशुद्धस्यैवात्मघातिनोऽपि संवत्सरोपरि क्रियते इति।

सुरापगातीरविहारपाटके निवासिना भट्टकपार्थवेदिना।

कृतानिरुद्धेन सतामुरःस्था विराजतां हारलतेयमर्पिता॥

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीअनिरुद्धभट्टकृता हारलता समाप्ता॥

विषयः। जननाशौचादिव्यवस्था, सपिण्डादिलक्षणम्, शोकापनोदनादिकम्, पिण्डोदकदानादिकञ्च।

No. 1002. शुद्धिव्यवस्थासङ्क्षेपः ।

Substance, country yellow paper, 19 × 3½ inches. Folia, 31. Lines, 7 on a page. Extent, 1681 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1729. Place of deposit, Navadvípa. Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

S'uddhi-vyavasthá-sañkshepa. A digest of the laws relating to mourning, impurities, and purification, similar in many respects to the last preceding work. No. 325 (*Ante* vol. I, p. 184) of this name is a different work.

Beginning. अथ शुद्धिव्यवस्थासङ्क्षेपः । तत्रादौ शुद्धिपदार्थो निरूप्यते ।

End. युगाद्यावयने पुण्ये मन्वादौ च विशेषतः ।

Colophon. इति शुद्धिव्यवस्था समाप्ता ।

विषयः । शुद्धिविषयकव्यवस्थासङ्क्षेपः । तथा चात्र—शुद्धिपदार्थनिरूपणम्, सहमरणानुमरणयोर्व्यवस्था, अनयोरशौचसङ्करः, अतिक्रान्ताशौचम्, अशौचे विधिनिषेधौ, अशौचसङ्करः, गर्भस्रावाशौचम्, स्त्र्यशौचम्, बालाद्यशौचम्, विदेशस्थाशौचम्, सपिण्डाशौचम्, मातामहाद्यशौचम्, मृत्युविशेषाशौचम्, अशौचापवादः, शवानुगमनाशौचम्, अस्थिसञ्चयाङ्गस्पर्शयोः कालः ; द्रव्यशुद्धिः, वापीकूपतडागेषु मृते जलशुद्धिः, गृहमरणे गृहस्य शुद्धिः, सूतिकादिमरणे दाहव्यवस्था, पर्णनरदाहव्यवस्था, मुमुर्षुकृत्यम्, प्रेततर्पणव्यवस्था, पुत्रकर्तृकवर्षकृत्यम्, पिण्डदानम्, अन्तिमदिनकृत्यम्, अशौचान्तद्वितीयदिनकृत्यम्, वृषोत्सर्गकालः, वृषलक्षणम्, अस्यैव प्रयोगविशेषः, दानव्यवस्था, दानाभाषाः, दानपरिपाटी, प्रेतक्रियाधिकारिणः, दत्तककरणपरिपाटी, मृतक्रियायाः त्रिविधत्वं, विपुलगृहदानम्, वृहदामाव्रदानञ्च ।

No. 1003. अनुमितिटिप्पनी ।

Substance, country yellow paper, 17 × 4 inches. Folia, 75. Lines, 8 on a page. Extent, 3375 s'lokas. Character. Bengali, Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Purushottama Nyáyaratna. Appearance, old. Prose. Correct. Notes on the margin.

Anumiti Ṭippaní. A very complete and correct copy of the first part of Gadádhara's gloss on Raghunátha's commentary on the Anumána Chintámani of Gañges'a. (*Vide ante* vol. I, p. 286).

Beginning. अभिवन्द्य गुरुः समादरात् पदपाथोजयुगं पुरद्विषः ।
विवृणोति गदाधरः सुधीरतिदुर्बोधशिरः शिरोमणेः ॥
प्रारीप्सितग्रन्थसमाप्तिपरिपन्थिप्रत्यूहध्वंसपटीयसीं परमेश्वरप्रणतिमादौ निबध्नाति ओमित्यादिसमस्तैः——

End. प्रसङ्गेन सम्भावनायाप्रमात्वेन तद्व्यवस्थापकप्रमाणाभावादिति भावः ।

Colophon. इति गादाधरानुमितिरहस्यं सम्पूर्णम् ॥

विषयः । श्रीमन्महामहोपाध्यायगङ्गेशोपाध्यायकृत-"चिन्तामणि"-नाम-न्यायग्रन्थस्य प्रत्यक्षानुमानोपमानशब्देतिखण्डचतुष्टयात्मकस्य, रघुनाथशिरोमणिकृत—"दीधिति"-नाम-टीकायाः, गदाधरभट्टाचार्यकृतं यद् व्याख्यानं तदेव टीकोपरिस्थत्वात् टिप्पनीत्युच्यते; सा तु अनुमानखण्डीया ऊनविंशप्रकरणात्मिका, तत्र चतुर्दशपरिच्छेदैः प्रथमो भागः । तद्यथा——१, अनुमितिः । २, व्याप्तिपञ्चकम् । ३, सिंहव्याघ्रौ । ४, पूर्वपक्षः । ५, व्यधिकरणधर्मावच्छिन्नाभावः । ६, सिद्धान्तलक्षणम् । ७, अवच्छेदकत्वनिरुक्तिः । ८, सामान्याभावः । ९, विशेषव्याप्तिः । १०, व्याप्त्यनुगमः । ११, अतएव चतुष्टयी । १२, व्याप्तिग्रहोपायः । १३, तर्कः । १४, सामान्यलक्षणेति । अयमेव भागो व्याप्तिवाद उच्यते । तस्यैवेदं—प्रथमप्रकरणम्, अत्र च अनुमितिविचारः कृतो विस्तरात् ॥

No. 1004. आचार्यानुमानपत्रिका ।

Substance, country yellow paper, 18 × 3½ inches. Folia, 2. Lines, 7 on a page. Extent, 73 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Purushottama Nyáyáratna. Appearance, fresh. Prose. Correct.

A'cháryánumána-patriká. A gloss on the Anumána-didhiti of Raghunátha. Anonymous.

Beginning. या स्वनिरूपकज्ञाननिरूपितविषयतावच्छेदकता——

End. तादृशजनकताविशिष्टजनकताशून्यत्वमित्यादिरीत्या इति ध्येयम् ॥०॥

विषयः । अनुमानखण्डीयदीधितिग्रन्थस्याचार्यानुमानप्रकरणस्य, या गादाधरी, तत्र फक्किकाविचारः ।

No. 1005. आचार्यानुमानटिप्पनीपत्रिका ।

Substance, country yellow paper, 18 × 3½ inches. Folium, 1. Lines, 16 on a page. Extent 40 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Purushottama Nyáyaratna. Appearance, Fresh. Prose. Correct.

A'charyánumána-ṭippaní-patriká. A mere fragment of a gloss on Mathuránátha's commentary on the Anumána Chintámani of Gañges'a. Anonymous.

Beginning. विषेयत्वतत्समानकालीनत्वधर्मितावच्छेदकापन्नतदवच्छेदकावच्छिन्नविषयताया-मेकविषयतानिरूपितत्वमित्यस्य——

End. ज्ञायमानतद्विशेषजन्यापर्यवसितव्याप्तिशरीरस्वसमानकालीनत्वधर्मितावच्छेदक-तावच्छिन्नविषयतापरमिति भावः ॥०॥

विषयः । अनुमानखण्डीयदीधितिग्रन्थस्याचार्यानुमानप्रकरणस्य या माथुरी, तत्र फक्कि-काविचारः ।

No. 1006. अनुमानदीधितिटिप्पनी, द्वितीयो भागः ।

Substance, country made white, red and yellow paper, 18 × 4 inches. Folia, 329. Lines, 8—9 on a page. Extent, 15 175 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa Purushottama, Nyáyaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Anumána-didhiti Ṭippani. Gloss on the Anumána-didhiti of Raghunátha Siromaṇi. By Gadádhara. The MS. contains only the second part of the work, which comprises fifteen chapters.

Beginning. मूले व्याप्तिपक्षधर्मतयोः सङ्गत्यप्रदर्शनन्यूनतां परिजिहीर्षुस्तयोरेककार्यकारित्व-सङ्गतिं दर्शयन् व्याप्तग्रनन्तरमित्यादिमूलमवतारयति अनुमितोति ।

End. प्रतियोगितावच्छेदकावच्छिन्नवैयधिकरण्यनिवेशनमनर्थकं स्यादिति दिक् ॥

गिरीन्द्रदुहितुर्नमत्सुरवरावतंसोभवत्-
पदाम्बुजरजःकणाकलिततीक्ष्णधीसम्पदा ।
गदाधरविनिर्मिता कठिनदुर्गतर्काटवी-
नवीनपदवीं वदन् वितनुतां सदा धीमताम् ॥

Colophon. इत्यनुमानदीधितिटिप्पनी समाप्ता ॥

विषयः। श्रीमन्महामहोपाध्यायगङ्गेशोपाध्यायकृत-"चिन्तामणि"-नाम-न्यायग्रन्थस्य प्रत्यक्षानुमानोपमानशब्देतिखण्डचतुष्टयात्मकस्य, रघुनाथशिरोमणिकृत-"दीधिति"-नाम-टीकायाः, गदाधरभट्टाचार्य्यकृतं यद् व्याख्यानं तदेव टीकोपरिस्थत्वात् "टिप्पनी" इत्युच्यते। अनुमानखण्डीयायास्तस्या एवायं द्वितीयो भागः। अत्र पञ्चदशपरिच्छेदाः सन्ति।

१, पक्षता, २, (क) परामर्शः, ३, (ख) आचार्य्यानुमानम्; ४, (क) केवलान्वयी। ५, (ख) केवलव्यतिरेकी। ६, (ग) अन्वयव्यतिरेकी; ७, अवयवः, ८, सामान्यनिरुक्तिः, ९, (क) सव्यभिचारः, १०, (ख) साधारणम्, ११, (ग) असाधारणम्, १२, (घ) अनुपसंहारी, १३, विरोधः, १४, सत्प्रतिपक्षः, १५, बाधः। (सामान्यनिरुक्त्यादयस्तु "हेत्वाभास"-प्रकरणेपि व्यवह्रियन्ते)। एतैः पञ्चदशभिरेतत्पूर्वभागगतैश्च प्रकरणैः अनुमानप्रमाणं विचारितम् ॥

No. 1007. व्याप्तिपञ्चकटिप्पनी।

Substance, country made red and yellow paper, 18 × 4½ inches. Folia, 10. Lines, 10 on a page. Extent, 426 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Purushottama Nyáyaratna. Twenty to thirty MSS. of this work are easily obtainable in Calcutta and Nuddea. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Vyáptipanchaka Ṭippaní. This is the title of the first portion of Gadádhara's gloss on the *Anumána-didhiti.* The second is noticed in the last preceding No.

Beginning. ओं शिवम्। सर्वमिदमनुमानप्रामाण्यव्यवस्थापकयुक्तिप्रदर्शनं व्याप्तिनिश्चये सतीत्यन्वयः।

End. हेतुतावच्छेदकसम्बन्धातिरिक्तहेतुप्रतियोगिकसम्बन्धान्यविशेषणताविशेषसम्बन्धादिना वृत्तिप्रसिद्धावेव नाव्याप्तिरिति ध्येयम्। श्रीहरिः शरणम् ॥

विषयः। यत्र यत्र धूमस्तत्र तत्र वह्निरस्त्येवेतिव्याप्तेः पञ्चविधलक्षणानि। एषोऽनुमानदीधितिटिप्पन्याः द्वितीयपरिच्छेदः।

No. 1008. सिंहव्याघ्रटिप्पनी ।

Substance, country-made paper, some leaves red, others yellow, 18 × 4½ inches. Folia, 2. Lines, 9 on a page. Extent, 85 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Purushottama Nyáyaratna. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Siñhavyághra Ṭippaní. This is the third portion of the work above-named.

Beginning. साध्यासामानाधिकरण्यानधिकरणत्वलक्षणे यदि तदधिकरणावृत्तित्वरूपासामानाधिकरण्यं निवेश्यते तदा द्रव्यं सत्त्वादित्यादावतिव्याप्तिः ।

End. अन्यथा घटानधिकरणत्वं साध्याभाववद्वृत्तित्वमित्यादैा । (इतः परं न लिखितम् ।)

विषयः । सिंहव्याघ्रनामकपण्डितद्वयकृतव्याप्तिद्वयलक्षणं केवलान्वयिन्यव्याप्त्या दूषितम् । एषोऽनुमानदीधितिटिप्पन्यास्तृतीयः परिच्छेदः ।

No. 1009. सिद्धान्तलक्षणटिप्पनी ।

Substance, country-made paper, some red, others white, others yellow, 18 × 4½ inches. Folia, 41. Lines, 8—9 on a page. Extent 1775 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Purushottama Nyáyaratna. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Siddhánta-lakshaṇa Ṭippaní. This is the sixth portion of the work above-named.

Beginning. प्रतियोगितावच्छेदकावच्छिन्नं यत्र भवति इति यथाश्रुतमूलात् यत्पदार्थे साध्यप्रतियोगितावच्छेदकावच्छिन्नान्यत्वं प्रतीयते——

End. तादृशबुद्धित्वविशिष्टाभावज्ञानविरोधितानुप——(इतः परं खण्डितम् ।)

विषयः । अनुमितिकारणीभूतज्ञानविषयीभूतव्याप्तेः सिद्धान्तं लक्षणं विचारपूर्वकं निर्णीतम् । तदिदं अनुमानदीधितिटिप्पन्याः षष्ठं प्रकरणम् ।

No. 1010. तर्कटिप्पनी ।

Substance, country-made yellow paper, 18 × 4 inches. Folia, 26. Lines, 8 on a page. Extent, 1092 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Purushottama Nyáyaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Tarka Tippaní. This is the ninth part of the work above-named.

Beginning. तर्काद् यथानुमित्यौपयिकव्याप्तिनिश्चयविरोधिशङ्कानिवृत्तिरूप्यते तत्र——

End. शब्दादिनेति । आदिना अनुमानपरिग्रहः । यद्यपि संशयप्रतिबन्धक (इतः खण्डितम्) ।

विषयः । व्याप्तिनिश्चयप्रतिबन्धकव्यभिचारसंशयनिराकरणं ।

No. 1011. व्याप्त्यनुगमटिप्पनी ।

Substance, country-made paper, some red, others white, others yellow, 18 × 4½ inches. Folia, 17. Lines, 8—9 on a page. Extent 736 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Purushottama Nyáyaratna. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Vyáptyanugama Tippaní. This is the tenth portion of the work above-named.

Beginning. लाघवादित्यस्य हेतुं पूरयति प्रतियोगीति ।

End. धर्मव्यापकतावच्छेदकत्वपर्य्यन्तनिवेशनविरोधादिति ॥

Colophon. इति व्याप्त्यनुगमटिप्पनी समाप्ता ॥

विषयः । अनुमितिकारणतावच्छेदके कीदृशव्याप्तिप्रवेशे लाघवमिति विचारः । एष हि अनुमानदीधितिटिप्पन्या दशमः परिच्छेदः ।

No. 1012. सामान्यलक्षणादीधितिटिप्पनी ।

Substance, country-made yellow paper, 17 × 4 inches. Folia, 186. Lines, 7—8 on a page. Extent, 9,300 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Purushottama Nyáyaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Sámánya-lakshnádidhitianta Ṭippaní. This is the eleventh part of the work above-named.

Beginning. (अनुमिति-व्याप्तिपञ्चक-सिंहव्याघ्री-पूर्वपक्षेतिपरिच्छेदचतुष्टये आद्यौ खण्डितम्, ततो व्यधिकरणधर्मावच्छिन्नाभावपरिच्छेदमारभ्यास्यन्नमस्ति, तत्प्रथमम्——) नन्वीश्वरेच्छारूपस्य वाच्यत्वस्य गुणत्वादिसमवायित्वात् तद्व्यधिकरणो धर्मो न समवायित्वमित्यत आह——वाच्यत्वमिति ।

End. स्वाश्रयस्य प्रत्यक्षेण व्यभिचारप्रसङ्गादिति भावः ॥

Colophon. इति महामहोपाध्याय श्रीयुतजगदीशतर्कालङ्कारभट्टाचार्यकृता सामान्यलक्षणादीधित्यन्तटिप्पनी सम्पूर्णा ॥

विषयः । सामान्यलक्षणान्तानुमानदीधितेः व्याख्यानं ।

No. 1013. शब्दालोकरहस्यम् ।

Substance, country paper, 18 × 3 inches. Folia, 162. Lines, 7—8 on a page. Extent, 9,072 s′lokas. Character, old Bengali. Date, Sk. 1608. Place of deposit, Navadvípa, Ajita Nyáyaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

S′abdáloka Rahasya. A gloss, by Mathuránátha, on Pakshadhara's commentary entitled Áloka, on the fourth part of the Chintamaní of Gañges′a. The MS. is incomplete.

Beginning. कुञ्चिताधरपुटेन पूरयन् वंशिकां प्रचलदङ्गुलीततिः ।
मोहयन्निखिलवामलोचनां पातु कोऽपि नवनीरदच्छविः ॥
श्रीमता मथुरानाथतर्कवागीशधीमता ।
शब्दमणिपरिच्छेदालोको व्याख्यायते स्फुटम् ॥

End. तत्र नियमस्य स्वरूपयोग्यत्वगर्भत्वान्न व्यभिचार इति ध्येयम् ॥

Colophon. इति शब्दालोकरहस्येऽपूर्ववादरहस्यम् ॥०॥

विषयः । न्यायशास्त्रीयशब्दखण्डचिन्तामणेरालोकाख्या या टीका पक्षधरमिश्रेण कृता, तस्या एव व्याख्यानमेतत् । अत्र शब्दलक्षणादयो बहवः परिच्छेदाः । इह तु पुस्तके——शब्दलक्षणवादः, शब्दप्रामाण्यवादः, पूर्वपक्षवादः, अत्याध्याहार-पूर्वपक्षः, आसत्तिवादः, तात्पर्यवादः, शब्दानित्यतापूर्वपक्षः, शब्दानित्यतावादः उच्छन्नप्रच्छन्नवादः, विधिवाद-पूर्वपक्षः, विधिवादः, अपूर्ववादश्चेति विद्यन्ते—(इतः खण्डितम् शक्तिवाद-मुक्तिवादप्रभृतिकं)

No. 1014. पद्मञ्जरी ।

Substance, country paper, 11 × 3 inches. Folia, 26. Lines, 27 on a page. Extent, 421 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Verse. Correct.

Padamanjarí. Poems in praise of Krishṇa and his amours. By Krishṇa S'armá.

Beginning. मङ्गल्यानां प्रधानं यमभयतमसां शारदं शर्वरीशं
पीयूषाणां निधानं मुनिगणमनसामेकविश्रामधाम ।
संसाराब्धिं तितीर्षोस्तरणिमतिधनं नारदादेर्मनीषे-
र्लक्ष्मीवन्द्यारविन्दं स्मर हरिचरणद्वन्द्वमानन्दकन्दम् ॥

End. अलङ्कारं विनाप्येतं पद्यं नन्दयते चिरं ।
चणं हृदयमागत्य मुकुन्दचरणं यथा ॥ २४१ ॥
निर्म्मितं भुवि यत्नेन श्रीलश्रीकृष्णशर्म्मणा । (इतः पङ्क्तरेकं पङ्क्तिद्वयं वा खण्डितं)

विषयः । भक्तिरसात्मकं काव्यमेतत् । अनेकचत्वारिंशदधिकद्विशतसङ्ख्याकानि पद्यानि विद्यन्ते, तत्र च सर्वत्र हरिचरणारविन्दस्यैव वर्णनम् ।

No. 1015. पदाङ्कदूतः ।

Substance, country-made yellow paper, 17 × 3 inches. Folia, 4. Lines, 5 on a page. Extent, 116 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1641. Place of deposit, Navadvípa, Ajita Nyáyaratna. Appearance, old. Verse. Correct. Notes on the margin.

Padáṇkadúta. A poem in which a certain shepherdess requests the foot-prints of Krishṇa to carry to him message of her grief at his absence, written in imitation of the Meghaduta of Kálidása. By S'ríkrishṇa Sárvabhauma. The poem was written in the year 1641, S'áka. The work has been more than once printed in Calcutta.

Beginning. गोपीभर्त्तुर्विरहविधुरा काचिदिन्दीवराची——

End. मूर्खा एव चणिकमनिशं विश्वमाङ्कर्न धीरा
+खेऽस्माकं हरिविरहजः सर्व्वदैवास्ति चित्ते ।

नान्यः शब्दो वचनमपि यत् तादृशं तस्य किन्तु
प्रेमैवास्मत्प्रियतमकृतं तच्च गोपाङ्गनासु ॥ ४५ ॥
शाके नायकवेदषोड़शमिते श्रीकृष्णः शर्म्मा स्मरन्
आनन्दप्रदनन्दनन्दनपदद्वन्द्वारविन्दं हृदि ।
चक्रे कृष्णपदाङ्कदूतवचनं विद्वन्मनोरञ्जनं
श्रीलश्रीयुतरामजीवनमहाराजाधिराजादृतः ॥

Colophon. इति महामहोपाध्यायनवद्वीपनिवासिश्रीश्रीकृष्णसार्वभौमविरचितः पदाङ्कदूतः समाप्तः ॥

विषयः । श्रीकृष्णपदचिह्नं प्रति गोप्युक्तिः ।

No. 1016. स्वत्वव्यवस्थार्णवसेतुबन्धः ।

Substance, country yellow paper, 17½ × 3½ inches. Folia, 5. Lines, 6 on a page. Extent, 155 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Ajita Nyáyaratna. Appearance, very old. Prose and verse. Correct.

Svatvavyavasthárṇava-setubandha. A treatise on inheritance. By Raghunátha Sárvabhauma Bhaṭṭáchárya. Contents: I, Partition; II, Inheritance of persons long absent from home; III, Property secreted by some one at the time of partition, but subsequently discovered, how to be partitioned; IV, Women's property; V, Heirs to women's property; VI, Heirs of childless persons.

Beginning. पित्राद्यनन्तरं तद्धने पुत्रादिसम्बन्धाधीनो विभागः ।

End. प्रागुक्तसप्तमपुरुषपर्य्यन्तानां विभागदानन्तु विभिन्नदेशादागतानामिति न विरुद्धमिति शिवम् ॥

Colophon. इति श्रीरघुनाथसार्वभौमभट्टाचार्य्यविरचितस्वत्वव्यवस्थार्णवसेतुबन्धः समाप्तः ॥

विषयः । दायानां सङ्क्षेपतोऽधिकारिनिरूपणम् । अत्र षट्परिच्छेदाः सन्ति । १, विभागादिनिरूपणम् । २, चिरप्रोषितविभागव्यवस्था । ३, विभागकाले निह्नुतावगतद्रव्यविभागव्यवस्था । ४, स्त्रीधननिरूपणम् । ५, स्त्रीधनाधिकारिणः । ६, अपुत्रधनाधिकारिणश्चेति ।

No. 1017. यथार्थमञ्जरी।

Substance, country-made yellow paper, 11½ × 4½ inches. Folia, 41. Lines, 12 on a page. Extent 1291 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Purushottama Nyáyaratna. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct. Notes on the margin.

Yathárthamanjarí. Essays on Vaishnavite philosophy. By Rámánanda Tírtha. After the colophon, the author gives a list of forty-seven different works which he had compiled. These are: 1, Tantrasára, 2, Iñánavaibhavákhyatantra, 3, Kuṇḍatatva prakás'a, 4, Chakraṭíká, 5, Vedamátriṭíká, 6, Mohamudgaraṭiká, 7, Gítáṭiká, 8, Mahimna-stotraṭiká, 9, Vedántasáraṭiká, 10, S'ántis'atakaṭiká, 11, Iñánárnavi, 12, Rámatatvaprakás'a, 13, Adhmyátmaprakás'a, 14, Adaitaprakás'a, 15, Yogávalí, 16, Bhágavatás'ya, 17, Adhyátmarámáyaṇaṭippaní, 18, Sañgítasiddhánta, 19, A'nandaṭíká, 20, Adhyatmávindu, 21, Yatibhágavata, 22, Vedánta-sutra-a-ratnákhyáṭiká, 23, Sáñkhya padárthagáthá, 24, A'nandapuspádvaya, 25, A'tmatattva, 26, S'rírámakávya, 27, Yatibhushaṇí, 28, S'rís'aktivádakáliká, 29, S'ástrasára, 30, Nripabhushaṇí, 31, Válmikarámáyanakúṭaṭíká, 32, Raudríyaṭiká, 33, Sahasra-námamálá, 34, Gītádisáraṭiká, 35, Sandhyávidhimantrasamuhaṭiká, 36, Devísaṭiká, 37, Vishṇusuktaṭiká, 38, Vichárárka Tíká, 39, Kalápas'astrasañgraha, 40, Pravodhachandrodaya-sañgraha, 41, Sáktasarvasva-lokábhidhána, 42, Vás'ishṭa guḍliártha-gadya, 43, Gításaya, 44, Srímtistuti-ṭippaní, 45, Adaitarahasyacharamámrata, 46, Manvarthasára, 47, Yatharthamaṇjarí, 48, Sattatvavindu.

Beginning. व्रजेशनन्दनं वन्दे व्रजे यास्य व्रजाङ्गनाः ।
व्रजेन्द्रतनयान् वेणुं यमुनां व्रजकाननम् ॥

End. स्वरूपः स एवात्मा स प्रभुः परमो मतः ॥

Colophon. इति श्रीरामानन्दतीर्थकृता यथार्थमञ्जरी समाप्ता ॥०॥
तन्त्रस्य सारो ज्ञानवैभवाख्यतन्त्रं, तथा कुण्डतत्त्वप्रकाशः ।
चक्रस्य टीका तथा वेदमातुर्मोहमुद्गराख्यस्य गीतामहिम्नोः ॥
वेदान्तसारस्य शान्तेः शतस्य ज्ञानार्णवी रामतत्त्वप्रकाशः ।
अध्यात्मसारोऽद्वैतप्रकाशो योगावलिर्भागवतास्ययोऽपि ॥
अध्यात्मरामायणटिप्पनी च सङ्गीतसिद्धान्त आनन्दटीका ।

अध्यात्मविन्दुर्यतिभागवत्यं वेदान्तसूत्रस्य रत्नाख्यटीका ॥
पदार्थगाथा च साङ्ख्यस्य काचिदानन्दपुष्पाद्वयमात्मतत्त्वम् ।
श्रीरामकाव्यं यतिभूषणी च श्रीशक्तिवादः कलिकेति काचित् ॥
शास्त्रस्य सारो न्यपभूषणी च वाल्मीकिरामायणकूटटीका ।
शिङ्गीयटीका च सहस्रनाम-माला च गीतादिसारस्य टीका ॥
सन्ध्याविधेर्मन्त्रसमूहटीका देव्यास्तथा विष्णुसूक्तस्य टीके ।
तथा विचारार्कतदीयटीके कलापशास्त्रस्य च सङ्ग्रहोऽपि ॥
प्रबोधचन्द्रोदयसङ्ग्रहस्य सुशाक्तसर्वस्वलोकाभिधाने ।
वाग्मिष्ठगूढार्थगद्यः कथानां गीताश्रयोऽन्तर्यजनाङ्गसङ्गे ॥
श्रुतिस्तुतेष्टिप्पनिका कथाख्याद्वैतरहस्यं चरमास्तत्रय ।
मन्वर्थसारस्य यथार्थमञ्जर्याख्यस्य सत्तत्त्वविन्दुः कृता मे ॥ ६० ॥

विषयः । रसतत्त्वम्, भक्तितत्त्वम्, सिद्धान्ततत्त्वम्, शैवप्रशंसा, शाक्तप्रशंसा, द्वैतज्ञान-प्रशंसा, ज्ञानप्रशंसा, जगन्मिथ्याकथनम्, द्वैतवेदमिथ्याकथनम्, मुक्तौ द्वैताभावः, जीवत्वस्याभावः, मुक्तिप्रशंसा, मुक्तेः स्वतःसिद्धत्वम्, मुक्तिस्वरूपम्, मुक्तिकारणं भक्तिः, मुक्तिस्वरूपकारणम्, अद्वैतमहिमा, तत्र शङ्कराचार्यप्रमाणम्, ब्रह्मनिरूपणम्, सृष्टिपूर्वरूपम्, विधेर्नित्यत्वम्, विष्णोर्नित्यत्वम्, तत्र लक्ष्मीतत्त्वम्, शिवस्य नित्यत्वम्, सूर्यस्य नित्यत्वम्, अग्नेर्नित्यत्वम्, गणेशस्य नित्यत्वम्, दुर्गाया नित्यत्वम्, वासुदेवस्य नित्यत्वम्, श्रीरामस्य नित्यत्वम्, ब्रह्मण एकत्वम्, ईश्वराणामभेदः, गुणानामभेदः, शिवस्य विशेषतत्त्वम्, शिवलिङ्गतत्त्वम्, भस्मप्रशंसा, दुर्गामाहात्म्यम्, शक्तीनामभेदः, तत्र विद्याऽविद्यैक्यम्, श्रीरामतत्त्वम्, सीतातत्त्वम्, सूर्यतत्त्वम्, दुर्गाया महाप्रशंसा, मुक्तेरादिगणना, सदागमप्रामाण्यम्, युगावताराः, मायाप्रामाण्यञ्चेति ॥

No. 1018. स्वात्माद्वैतप्रकाशः ।

Substance, country-made yellow paper, $11\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folium, 1. Lines, 30 on a page. Extent, 56 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Purushottama Nyáyaratna. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Svalpádvaita-prakás'a. A commentary on the Vedánta aphorisms of Vyása, as explained by Mádva Áchárya and Rámánuja Áchárya. By Tirtha Swámí. The MS. is incomplete, containing only the first part.

Beginning. वन्देऽहं परमात्मानं गोचरागोचरात्मकम्।
नास्तिकास्तिकभावानामभिन्नं चेतनामयम्॥

End. सूत्रसङ्ख्या पञ्चशतं षट्पञ्चाशत्समन्वितम्।
जीवानां भाषकत्वेन भाष्यं शारीरकं मतम्॥
माध्वरामानुजौ भाष्यकारावपि च भास्करः।
चतुःसूत्री च वेदान्तः प्रथमः परिकीर्त्तितः॥

Colophon. इति तीर्थस्वामिकृतस्वल्पाद्वैतप्रकाशः समाप्तः॥

विषयः। वेदान्तसूत्रव्याख्यानं।

No. 1019. अद्वैतरहस्यम्।

Substance, country-made yellow paper, $11\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 2. Lines, 15 on a page. Extent, 112 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Purushottama Nyáyaratna. Appearance fresh. Prose and verse. Correct.

Advaita-rahasya. A dissertation on the nondual theory of the Vedánta. By Rámánanda Tírtha. The writer was a celebrated Vedántist of his time, and author of several works, mostly commentaries.

Beginning. अथ कर्मणो ब्रह्मत्वम्। सन्ध्योपनिषद्दि परमात्मलक्षणे सर्वकर्मात्मकः सदा।

End. अष्टावक्रीये च आत्मा त्वं मुक्त एवासि किं विमृष्य करिष्यसि॥

Colophon. इति श्रीरामानन्दतीर्थकृताद्वैतरहस्योत्तरपादः समाप्तः॥

विषयः। अध्यात्मविषयक उपदेशः।

CLASSIFICATION.

I.—Veda S'a'stra.
- a. Sañhitá (hymns).
- b. Bráhmaṇa (ceremonials).
- c. A'raṇyaka (do. appropriate for forest life).
- d. Upanishad (theology).
- e. Vaidika (Sútras, rituals, phonetics, &c.)

II.—Aitiha'sika S'a'stra.
- a. Itihása (history).
- b. Puráṇa, (ancient legends).

III.—Ka'vya S'a'stra.
- a. Kávya (poems).
- b. Náṭaka (drama).
- c. Champú (poetico-prose compositions).
- d. Kosha (miscellaneous poetical collections).
- e. Upákshyáṇa (tales and romances).

IV.—Abhidha'na S'a'stra (lexicography).

V.—Vya'karaṇa S'a'stra (grammar).

VI.—Chhandas S'a'stra (versification).

VII.—Alanka'ra S'a'stra (rhetoric).

VIII.—Jyotisha S'a'stra (astronomy and astrology).

IX.—Smriti S'a'stra (law, civil and canonical).

X.—Sangi'ta S'a'stra (music).

XI.—S'ilpa S'a'stra (arts).

XII.—Ka'ma S'a'stra (erotics).

XIII.—Darsa'na S'a'stra (philosophy).
- a. Sáñkhya (hylotheistic).
- b. Nyáya (dialectic).
- c. Vais'eshika (physical).
- d. Mimáñsá (ritualistic).
- e. Vedánta (monotheistic).
- f. Yoga (theocratic).
- g. Aparadársanika (minor systems of philosophy).

XIV.—Bhakti S'a'stra (faith).

XV.—Tantra S'a'stra (mysticism).

XVI.—Vaidyaka (medical works).

XVII.—Jaina S'a'stra (Jain religion).

XVIII.—Bauddha S'a'stra (Buddhist religion).

XIX.—Anirdishṭa (miscellaneous).

CLASSIFIED INDEX.

I.—Veda S'a'stra.

1.—*a. Sañhitá.*

1.—*b. Bráhmaṇa.*

1.—*c. A'raṇyaka.*

1.—*d. Upanishad.*

1.—*e. Vaidika.*

II.—Aitiha'sika S'a'stra.

2.—*a. Itihása.*

2.—*b. Puráṇa.*

III.—KA'VYA S'A'STRA.

3.—*a. Kávya.*

V.—VYA'KARAṆA.

IX.—Smriti S'a'stra.

13.—*c. Vais'eshika.*

13.—*d. Mímáṅsá.*

13.—*e. Vedánta.*

13.—*f. Yoga.*

13.—*g. Aparadáras'anika.*

XIV.—Bhakti S'a'stra.

XV.—Tantra S'a'stra.

XVI.—Vaidyaka S'ástra.

XVII.—Jaina S'ástra.

XVIII.—Baudha S'ástra.

XIX.—Anirdishta.

First page of a MS. of the Saptapadárthi.

dated Samvat 1458 = A.D. 1401.

स्तंबानव

त्तिभिन्नात् वाक्यबलादुत्पत्तिरिति ॥ अपरं तु सकलं शास्त्रं निर्बाधितमेव विशि-
ष्टान्वयव्युत्पत्तिः समानाधिकरणं व्यावर्त्तकं विशेषणं । एकविभक्त्यन्तपदवाच्यत्वं सा-
नाधिकरण्यं व्यधिकरणमवच्छेदकमुपलक्षणं । भिन्नविभक्त्यन्तपदवाच्यत्वं व्य-
धिकरण्यं । ज्ञातित्वात्समन्तिराधिकरणत्वं समवायमूर्त्तसंयोगित्वं विभुत्वं विभ्
व्योः संबंधः । स्तु वस्तिद्धिः । स्वयं सानाधाराधेययोः संबंधः । स्तु वस्तिद्धिः
साधनानिधानात्मकं शास्त्रमिति । स्वप्नदीपाधरायावद्यावस्मन्नधराध राः । त ।
दाथ । यमस्तु वस्तुप्रकाशिनी ॥ ॥ ७ ॥ इति शिवादित्यविरचिता सप्तपदार्थी । लिखि-
संवत् १४५८ वर्षे माघवदि ६ अनंतर सशम्यां तिथौ गुरुदिने । ये हकल्यवलीपु-
स्थामाठशानीयाः गोविंदस्यात्मजेन गदामारेण निजस्याध्ययनाय सप्तप-
लि लिखि ॥ ७ ॥ ७ ॥

Facsimile of a MS of the Mádhavánala-katha.

Dated, Samvat 1587 = A.D. 1530.

मा·घ॰ ॥ ॥ॐ नमो भगवते श्री वासुदेवाय ॥ ॥ श्री शारदायै नमः ॥ ॥ सा ॥ प्रयाग्मस्थाः कं म या ॥ रा म॥

मां सर्व सुतीर्थतस्या प्रसादमासा बन्धकरिष्याभिकथा मिमं ॥ यत्र हि ॥ निनामय

१ मिनाहृकाः सन्तुष्टाः परमाउपशमितश्च विद्वांसः कालज्ञात ॥ इव प्रजाः ॥ श्री

सकलसंसारतिलकभूता उज्यावती नाम नगरी तत्र राजा गोविन्दचन्द्र नाम तस्य १

राज्ञी नाम पुष्पवती ॥ तासां मध्ये उग्राम हादेवी पट्टमहिषी राज्ञी स्त्रीति ॥ यथा ॥ श्री

मत्योवनशालिनी मधुरा वाक्या भाग्य भाग्योदयाकर्मनायतिलाव भातिव उर

घागत्यागतारिता ॥ रम्यावाल मराल मंथरा तिर्मा सेन कुंजरगमनी ॥ विद्या श्री परि

First page of a MS. of the Upagrantha Sūtra.
dated Samvat 1642 = A. D. 1586.

ग्रंथ श्री॥ नमो वेदाय नमः॥ अथ संपत्सिद्धिरनादेशे स्तोत्री पंचोयात ४ शते विप्रोषसत्वा
१ समस्तानप्रकं दशकादि नियमोऽप्यतिष्टोमेन वत मुख्ये त्रिपंचाशाद्यचत्वारि
शा त्रिवृत्पृति दशकतानां द्विपस्तोममनुष्टानदेवतेयानि सप्त च
तुरुत्तरासीति गायत्रीजगत्यौ वृहत्पावु प्रवकुरो वद्युपंक्तः ष्टुभो मेव सप्तमी
दैकः दोनिरिति सष्टिस्त्रिष्टुप्स्तासा सिद्धित्रयोविं शतिर्गायत्र्य ४ पंच
चत्वारिंशतां वृहत्याद्याश्च कुप्श्चतस्रो निर्गायत्रीनि स्तावृहत्पस्ता स
मप्ते शतं ३ नराणि गायत्र्यस्तेस्तास्त्रिष्टुप्नास्तिस्त्रश्च शान पुरोजित्यादयपध १

श्री०
१

श्रीगणेशायनमः यस्यलीलावशेनेदं जन्मस्थितिलयंभवेत्॥ आनंदैकर
संकृतेनसमासहितंशिवं॥१॥श्रीनृसिंहनमस्कृत्य[illegible]मकर्क छंदसुल्वस्य
तिविवृतिमाप्रहन्मनुसारिणीं॥२॥श्रीमत्कात्यायनप्रवदशुशा(खासा)बारणाक
ल्पसूत्रं विरच्यतत्र केचित्वेधादिमानोपयोगितया शुल्वपरिशिष्टं विकीर्षुः प्रतिजा
नीते॥ रज्जुसमासंवक्ष्यामः॥रज्ज्वासमस्यतेसंक्षिप्यतेयुःप्रदेशः सरज्जुसमासः
समासोभासस्याल्पफलकः॥ ननु रज्वा कृत्व रज्जुनिर्दिष्टा दीर्घानित्यादिवक्ष्यमाण
त्वात्॥ रज्ज्वासंक्षिप्यतेविस्तार्यतेवयथातत्प्रकारकस्यविधास्तइत्यर्थः॥ यद्वा रज्जोः
समासः सम्यगस्सनं ज्ञेयानुगुणः व्यासा वा रज्जुसमासस्तंवक्ष्यामः॥प्रतिज्ञोप बा
शिष्यबोधसाहनायात्तानार्थः॥तत्संबंधश्चोक्तंश्रोतनाम्नवर्त्ततइत्यर्थः॥प्राग्वंश २
शादौप्राकृशब्दः श्रूयते।तथाहृग्सोबसइतीत्येवमादावतोऽर्वाज्ञानार्थमाह॥

...MS of the Chátarmásya Hotra

Dated, Samvat 1707 = A.D. 1649.

चा०१ ॥श्रीगणेशाय नमः॥ अथ चातुर्मास्यानां हौत्रम्॥ अन्वारंभणीया वैश्वानर पर्जन्ये ष्टि
र्वा॥ नमः प्रवक्त्र इत्यादि॥ यं व दूरा सामिधेन्यः॥ आवाहने प्रहृतं सवी अग्निं वैश्वा
नरमावह॥ पर्जन्यमावह॥ देवां इत्यादि॥ यजमहे स्वाहाग्निं स्वाहा सोमं स्वा
॥१॥ हाग्निं वैश्वानरं स्वाहा पर्जन्यं स्वाहा देवां इत्यादि॥ यात्र्या वाज्या गोत्रस्ता
वाने वैश्वानरस्य [illegible] ज्योतिषस्पतिं॥ अजस्रं घर्ममीमहे॥ पेय जामहे अग्निं वै ॥१॥
श्वानरं वैश्वानरस्य सुमतौ स्याम राजा हि कं भुवनानामभिश्रीः॥ इतो जातो वि
श्वमिदं विचष्टे वैश्वानरो यतते सूर्येण॥ वै०॥ पर्जन्याय प्रगायत दिवस्पुत्राय मी